KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.,

indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved

departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri.

Kristiania.
Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.
1905.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.,

indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved

departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri.

Kristiania.
Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.
1905.

Indholdsfortegnelse.

I. Stedregister.

	Hefte.	Side.
Aalborg	16,	737
Aarhus	16,	738
Aberdeen	4,	180
Adelaide	17,	794
Aden	2,	91
Akureyri	5,	210
Akyab	1,	37
Albany	4,	161
Alexandrette	14,	669
Alexandria	16,	764
Algier	1, 15;	20, 844
Altona	10,	468
Amsterdam	3, 97;	4, 190
Antwerpen	16,	721
Apalachicola	9,	387 ff.
Apenrade	5,	222
Archangelsk	1,	1
Argentina, se Buenos Aires.		
Australien, se Adelaide, Fremantle, Melbourne, Sydney.		
Bahia Blanca	14,	629
Baku	7,	327
Baltimore	9,	386 ff.
Baranquilla	2,	94
Barbados	18,	816
Barcelona	17,	769
Bari	15,	704
Batavia	2,	66
Batum	10,	474
Bayern, se München.		
Beira	16,	766
Belgien, se Antwerpen.		
Belize	2, 95;	20, 864
Berdiansk	10,	474
Berlin	13,	577
Bermuda	2,	95
Bilbao	9, 417;	16, 744
Bluefields	2, 69;	20, 863
Boness	4,	180
Bordeaux	15,	688
Boston	9,	386 ff.
Brake	13,	621
Brasilien, se Rio de Janeiro.		
Brazzaville	2,	59
Bremen	13,	619
Breslau	2,	93
Bridgetown	18,	816
Brisbane	6,	257
Britisk Honduras	2, 95;	20, 864
Brunswick	9,	386 ff.
Budapest	2,	92
Buenos Aires	14,	625
Bunbury	4, 159,	160, 161
Cadiz	7,	332
Caen	16,	746
Cagliari	8,	372
Calais	16,	747
Caracas	11,	519
Carloforte	8,	374
Centralamerika, se Guatemala.		
Ceylon	2, 92;	5, 240
Charleston	9,	387 ff.
Chicago	2,	78
Chinde	16,	767
Cognac	15,	692
Colombo	2, 92;	5, 240
Columbia	2,	94
Constanza	17,	790
Cuba, se Havana.		
Curaçao	2, 95;	20, 864
Cypern, se Larnaca.		
Danmark, se Kjøbenhavn.		
Darien	9,	387 ff.
Delfzijl	3,	108
Demerara, se Georgetown.		
Diego-Suarez	16,	762
Dresden	2,	79
Dundee	4,	182
Düsseldorf	1, 39;	20, 853
Ecuador, se Guayaquil.		
Egypten, se Alexandria.		
Elbe-Trave-kanalen	1, 36;	5, 214, 239; 11, 528; 13, 624
Emden	13,	621
England, se London.		
Esbjerg	16,	739
Eskefjord	5,	210
Falklandsøerne, se Port Stanley.		
Famagusta	1,	48
Fiji-øerne	2,	92
Finland, se Helsingfors.		
Fiume	1, 48;	2, 96
Flensburg	5,	222
Flinders Bay	4, 159,	160

	Hefte.	Side.
Florents	8,	376
Forenede Stater, se New York, San Francisco, Washington.		
Frankfurt a. M.	15,	705
Frankrige, se Havre, Marseille, Paris.		
Fredrikshavn	16,	739
Fremantle	4,	161
Galatz	17,	790
Galveston	9,	387 ff.
Genf	17,	798
Genitschesk	10,	474
Genua	8,	337
Georgetown	1, 36; 10,	480
Gibraltar	15,	716
Glasgow	4,	186
Grangemouth	4,	189
Greenock	4,	187
Greifswald	12,	570
Grækenland, se Piræus.		
Guadeloupe	2, 68; 6,	248
Guatemala	2, 69; 20,	863
Guayaquil	9,	430
Hadersleben	5,	224
Haïti, se Port au Prince.		
Hamburg	10,	433
Hamelin Harbour	4, 159,	160
Hamilton, Bermuda	2,	95
Hangö	12,	551
Hannover	3,	122
Harburg	10,	469
Havana	17,	788
Havre . 1, 34; 14, 670; 15, 673;	16, 746; 20,	861
Helsingfors	12, 529; 20,	863
Hjørring	16,	739
Hobart	4, 160,	161
Holland, se Amsterdam.		
Holtenau	5,	224
Honolulu	9,	429
Horli	10,	474
Huelva	7,	333 ff.
Indien, se Akyab, Bangkok, Bombay, Madras, Rangoon, Singapore.		
Isafjord	5,	208
Island	5,	205
Italien, se Cagliari, Genua, Messina, Neapel, Venedig.		
Itzehoe	5,	224
Japan, se Kobe.		
Java, se Batavia.		
Kallundborg	16,	740
Kappeln	5,	225
Kapstaden	20,	833
Karlsruhe	3,	143
Keiser Wilhelm-kanalen . .	5, 217; 10,	452
Kem	1, 3, 9—11	
Kereth	1,	3
Kertch	10,	474
Kherson	10,	474
Kiel	2,	225
Kina, se Shanghai.		
Kjøbenhavn. . .	1, 31; 2, 49; 5, 193, 237; 15, 694; 16, 737; 18,	813
Kjøbenhavns frihavn . .	1, 28; 2, 56; 5,	200
Kolberg	12,	571
Kolding	16,	740
Kongo, se Brazzaville.		
Konstantinopel	3,	141
Korsør	16,	740
Kotka	12,	552
Kowda	1, 4, 10,	11
Königsberg	3,	135
La Guaira	11,	519
Larnaca	1,	48
Leer	13,	621
Leipzig	17,	797
Leipzigermesserne	1,	44
Leith	4,	165
Levuka	2,	92
Libau	14,	662
Lille-Asien, se Konstantinopel, Smyrna.		
Lima	2,	90
Lissabon	15,	712
Liverpool	11,	514
Livorno	8,	369
London	6, 257; 11,	512
Lourenço Marques	16,	765
Lübeck	5, 211; 11,	527
Macassar	2,	67
Maceió	7,	326
Madagascar, se Tamatave.		
Madras	3,	144
Madrid	3,	134
Majunga	16,	763
Malta	16,	768
Mannheim	17,	793
Mariager	16,	741
Marokko, se Tanger.		
Marseille	1, 24; 19,	826
Maulmain	12,	573
Mauritius, se Port Louis.		
Melbourne	4,	145
Memel	3,	140
Mesen	1, 4, 9—11	
Messina	10,	477
Methil	4,	189
Mexico	5,	234
Milano	8,	364
Mobile	9,	387 ff.
Moskva	19,	823
München	17,	786
Nakskov	16,	741
Nantes	16,	750
Neapel	15,	700
Neustadt	5,	228
Newcastle, N. S. W.	6,	256
Newfoundland	11, 500,	509
New Orleans	9,	387 ff.
New York	9, 385; 14,	671
New Zealand, se Wellington.		
Nicolaieff	10,	473
Nordenham	13,	621

	Hefte.	Side.
Norfolk	9,	387 ff.
Novorossisk	10,	474
Nürnberg	16,	759
Nykjøbing	16,	741
Ny-Stockholm	11,	510
Odessa	10,	469
Onega	1, 3,	9—11
Padang	2,	68
Paraná	14,	630
Pensacola	9,	387 ff.
Pernambuco	11,	526
Pernau	14,	663
Peru, se Lima.		
Philadelphia	9,	387 ff.
Piræus	15,	719
Pointe à Pitre	2, 68; 6,	248
Port au Prince, Haïti	9,	432
Portland	9,	387 ff.
Port Louis, Mauritius	5,	238
Port of Spain	17,	800
Port Stanley	2, 70; 12,	573
Portugal, se Lissabon.		
Puerto Belgrano	14,	629
Puerto Cabello	11,	519
Puerto Rico	2,	92
Quebec	11,	481
Quelimane	16,	766
Randers	16,	741
Rangoon	12.	573
Rendsburg	5,	228
Reykjavik	5,	208
Riga	6, 241; 14,	648
Ringkjøbing	16,	742
Rio de Janeiro	7, 289; 9,	429
Rosario	14,	629
Rostock	5,	229
Rostoff	10,	475
Rouen	16,	754
Rudkjøbing	16,	742
Rumænien, se Galatz.		
Rusland, se Moskva, Odessa, Riga, St. Petersburg.		
Sachsen, se Dresden.		
San Domingo	5,	239
San Francisco	11,	520
San Juan	2,	92
Sanlúcar	7, 333	ff.
San Nicolas	14,	630
Santos	2, 68; 7,	326
S.ta Cruz de Tenerife	7, 333	ff.
St. John, N. B.	11,	511
St. Johns, Antigua	12,	576
St. Petersburg	8,	375
St. Thomas	2,	71
Savannah	9, 387	ff.
Savona	8,	362
Schuja	1,	11
Schleswig	5,	232
Schweiz, se Genf.		
Sevilla	7, 333	ff.
Seydisfjord	5,	210
Singapore	19,	817
Skadowsk	10,	474
Skagen	16,	742
Skive	16,	743
Skotland, se Leith.		
Smyrna	14,	665
Soroka	1, 3, 10,	11
Spanien, se Barcelona, Bilbao, Cadiz, Madrid.		
Stettin	12,	555
Stanley, se Port Stanley.		
Stolpmünde	12,	571
Straits Settlements, se Singapore.		
Stralsund	12,	572
Sulina	17,	790
Stuttgart	1, 33; 18,	815
Suma	1, 9,	11
Suva	2,	92
Svendborg	16,	743
Swinemünde	12,	572
Syd-Afrika, se Kapstaden.		
Sydney, N. S. W.	6,	249
Taganrog	10,	475
Tamatave	16,	760
Tammerfors	12,	552
Tanger	15,	699
Theodosia	10,	474
Thisted	16,	743
Triest	12,	574
Trinidad	17,	800
Tripoli	20,	864
Tunis	2, 85; 18,	801
Turin	8,	363
Tyrkiet, se Konstantinopel.		
Tyskland, se Berlin, Bremen, Breslau, Danzig, Dresden, Düsseldorf, Frankfurt a. M., Hamburg, Hannover, Karlsruhe, Königsberg, Leipzig, Lübeck, München, Nürnberg, Stettin, Stuttgart.		
Umba	1, 4, 9,	11
Ungarn, se Budapest.		
Venedig	20,	841
Venezuela, se Caracas.		
Victoria, B. C.	12,	554
Vladivostok	8,	378
Washington	2,	72
Wellington	1,	35
Wiborg	12,	553
Wien	1, 38; 3, 131; 19,	819
Willemstad	2, 95; 20,	862
Wilmington	9, 387	ff.
Windau	14,	664
Wismar	5,	232
Wyk	5,	233
Ymuiden	3,	119
Zaandam	3,	121
Åbo	12,	553
Østerrige, se Triest, Wien.		

II. Sagregister.

	Hefte.	Side.
Agerbrug, se landbrug.		
Ammoniak.		
Amsterdam	3,	116
Ansjovis.		
Bilbao	9,	425
Chicago	2,	79
München	17,	786
New York	9,	403
Odessa	10,	472
Turin	8,	363
Arak.		
Amsterdam	3,	115
Bankvæsen.		
Amsterdam	3,	117
Barcelona	17,	774
Berlin	13,	613
Bilbao	9,	428
Buenos Aires	14,	633
Cadiz	7,	336
Florents	8,	367
Frankfurt a. M.	15,	709
Galatz	17,	792
Guayaquil	9,	431
Hamburg	10,	436
Hannover	3,	123
Kjøbenhavn	2,	49
Lissabon	15,	713
Livorno	8,	371
London	6,	260
Melbourne	4,	146
Mexico	5,	237
Neapel	15,	704
New York	9,	397
Riga	14,	649
Rio de Janeiro	7, 298,	300
Singapore	19,	818
Smyrna	14,	666
Wien	3,	132
Beg.		
Archangelsk	1,	8
Bly.		
Frankfurt a. M.	15,	710
Sardinien	8,	374
Blyantfabrikation.		
Nürnberg	16,	759
Boghandel.		
Leipzig	17,	797
Stuttgart	1, 33; 18,	815
Bomuld.		
Alexandria	16,	764
London	6,	285
Bomuld (fortsat).		
New York	9, 395,	415
Port au Prince	9,	432
Rio de Janeiro	7,	320
Brisling.		
Helsingfors	12,	544
Brosten, se sten.		
Byg.		
Berlin	13,	593
San Francisco	11,	524
Stettin	12,	563
Bær.		
Berlin	13,	607
Celluloid.		
Nürnberg	16,	759
Cellulose.		
Antwerpen	16,	734
Barcelona	17,	783
Berlin	13,	603
Düsseldorf	1, 42; 20,	858
Hamburg	10,	466
Helsingfors	12,	535
Leith	4,	170
London	6,	280
Nantes	16,	752
New York	9, 406; 14,	671
Quebec	11,	486
Cellulosekub.		
Nantes	16,	752
Cement.		
Antwerpen	16,	730
Düsseldorf	1, 41; 20,	860
Hannover	3,	129
Helsingfors	12,	544
Melbourne	4,	154
Quebec	11,	491
Rio de Janeiro	7,	316
Stettin	12,	567
Stuttgart	18,	815
Certepartier, se skibsfartskutymer.		
Cider.		
Rouen	16,	757
Chokolade.		
Genf	17,	799
Droger.		
Berlin	13,	610
Døre.		
Düsseldorf	1, 41,	42

Hefte. Side.

Egebark.
Algier 1, 21

Emigration og immigration.
Brazzaville 2, 65
Hamburg 10, 446
Hangö 12, 551
Kapstaden 20, 840
Melbourne 4, 155
New York 9, 416
Quebec 11, 498, 511
Rio de Janeiro 7, 326
Tamatave 16, 761
Washington 2, 77

Erter.
Riga 14, 658

Esparto.
Algier 1, 21
Dundee 4, 186

Export.
Adelaide 17, 795
Alexandria 16, 764
Algier 1, 20; 20, 848
Amsterdam 3, 102; 4, 191
Archangelsk 1, 6, 10
Barcelona . . . . . 17, 774 ff.
Batavia 2, 67
Beira 16, 767
Berlin 13, 578
Brazzaville 2, 60
Budapest 2, 92
Buenos Aires 14, 641
Cypern 1, 48
Frankfurt a. M. 15, 707
Galatz 17, 791
Genf 17, 798
Genua 8, 343, 348
Georgetown 1, 36
Guatemala 2, 69
Hamburg 10, 440
Hannover 3, 123
Havre 1, 35; 15, 686; 20, 862
Helsingfors . . . . . 12, 531 ff., 542 ff.
Kapstaden 20, 837
Kjøbenhavn 5, 196
Kjøbenhavns frihavn 1, 30
Königsberg 3, 137
Leith 4, 177, 180, 189
Libau 14, 662
Lima 2, 90
Lissabon 15, 713
London 6, 263
Lourenço Marques 16, 766
Lübeck 5, 220
Madagascar 16, 762
Marseille 1, 28; 19, 830
Mexico 5, 236
Moskva 19, 823
Newfoundland 11, 503
New York 9, 399
Pernambuco 11, 526

Hefte. Side.

Export (fortsat).
Port Stanley 2, 70
Quebec 11, 494
Riga 6, 244; 14, 653
Rio de Janeiro 7, 310
Rouen 16, 756
San Francisco 11, 523
St. Petersburg . . . . . 8, 380 ff.
Smyrna 14, 666
Stettin 12, 556, 560
Sydney 6, 251
Taganrog 10, 476
Tunis 2, 85; 18, 805
Washington 2, 74
Wien 1, 38; 3, 133
Windau 14, 664

Exportmuligheder.
Amsterdam 3, 119
Genua 8, 366
Melbourne 4, 153, 154

Faar.
Algier 1, 21

Farver.
Nürnberg 16, 760

Feldspat.
Venedig 20, 843

Fisk.
Antwerpen 16, 736
Hamburg 10, 459
Karlsruhe 3, 143
München 17, 787
New York 9, 402
Quebec 11, 484

Fisk, fersk.
Berlin 13, 610
Fredrikshavn 16, 739
Hamburg 10, 460, 461
London 6, 274

Fiskehandel.
Amsterdam 3, 117, 119
Archangelsk 1, 12
Berlin 13, 610
Hamburg 10, 461
Kiel 5, 226

Fiskekonserver, se konserver.

Fiskerier.
Algier 1, 22; 20, 851
Amsterdam 3, 117
Antwerpen 16, 736
Archangelsk 1, 12
Baku 7, 330
Galatz 17, 792
Hamburg 10, 462
Havre 15, 687
Island 5, 208, 211
Leith 4, 171, 186
Quebec . . . . . 11, 483, 484, 501 ff.
San Francisco 11, 525
Sardinien 8, 374
Tunis 18, 812

	Hefte.	Side.
Flesk.		
New York	9,	414
Fosfat.		
Stettin	12,	567
Tunis	18,	810
Fragter.		
Adelaide	17,	795
Akyab	1,	37
Alexandria	16,	765
Amsterdam	3,	121
Archangelsk	1,	2
Batavia	2,	66
Berdiansk	10,	474
Bilbao	9,	419
Bordeaux	15,	689
Buenos Aires	14,	630
Cadiz	7,	333
Caen	16,	746
Calais	16,	748
Cypern	1,	48
Dundee	4,	183
Flensburg	5,	222
Galatz	17,	791
Genua	8,	340
Hamburg	10,	447
Havre	15,	681
Helsingfors	12,	549
Kapstaden	20,	835
Kiel	5,	227
Kjøbenhavn	2,	51
Königsberg	3,	136
Leith	4,	174
Libau	14,	662
Lissabon	15,	715
Livorno	8,	370
London	11,	515
Lübeck	5,	216
Marseille	1, 27;	19, 829
Melbourne	4,	157
Nantes	16,	753
New York	9,	390
Odessa	10,	470
Pernau	14,	664
Port Louis	5,	238
Quebec	11,	506
Rendsburg	5,	228
Riga	6,	245
Rio de Janeiro	7,	292, 295
Rouen	16,	754
San Francisco	11,	522
Singapore	19,	817
Smyrna	14,	665
Stettin	12,	569, 572
Sydney	6,	254, 256
Tunis	18,	804
Venedig	20,	842
Wismar	5,	233
Frugt.		
London	6,	270
San Francisco	11,	524
Fyrstikker.		
Algier	1,	19
Barbados	18,	816
Batavia	2,	67
Brazzaville	2,	61
Buenos Aires	14,	637
Ceylon	5,	240
Gibraltar	15,	718
London	6,	284
Madras	3,	144
Manila	1,	35
Melbourne	4,	154
Milano	8,	365
München	17,	787
Neapel	15,	704
Rio de Janeiro	7,	304, 317
Smyrna	14,	668
Triest	12,	575
Willemstad	2,	95
Fyrvæsen.		
Rubjerg	16,	740
Gadesten, se sten.		
Gjedost.		
Chicago	2,	79
Glas.		
Antwerpen	16,	730
Helsingfors	12,	536
Quebec	11,	496
Glasvarer.		
Leipzig	1,	45
London	6,	285
Quebec	11,	496
Granit (se ogsaa sten).		
Aberdeen	4,	180
Gibraltar	15,	618
Grøntsager.		
Algier	1,	21
London	6,	270
Guld.		
Melbourne	4,	150
San Francisco	11,	524, 525
Hamp.		
Dundee	4,	184
Neapel	15,	705
Riga	14,	657
Hampefrø.		
Königsberg	3,	139
Riga	14,	657
Handelskutymer.		
Genua	8,	351
Riga	14,	649
Harpiks.		
Amsterdam	3,	116
Rio de Janeiro	7,	316

	Hefte.	Side.
Havneafgifter.		
Algier	1,	22
Frankrige	14,	670
Havana	17,	789
Kapstaden	20,	835
Korsør	16,	740
Livorno	8,	370
Port Adelaide	17,	796
Port Pirie	17,	796
Rio de Janeiro	7,	296
San Francisco	11,	522
Havneforhold, findes i regelen i slutningen af beretningerne. Se desuden:		
Aalborg	16,	737
Algier	20,	852
Archangelsk	1,	6
Bahia Blanca	14,	629
Beira	16,	767
Bilbao	9,	420, 427
Boness	4,	182
Brunswick	9,	393
Buenos Aires	14,	628
Bunbury	4,	161
Caen	16,	747
Chinde	16,	767
Delfzijl	3,	108
Diego-Suarez	16,	762
Famagusta	1,	48
Fremantle	4,	161
Genua	8,	342
Gibraltar	15,	718
Gulfport	9,	393
Harburg	10,	469
Hobart	4,	161
Kapstaden	20,	834
Kallundborg	16,	740
Kiel	5,	227
Korsør	16,	740
Lourenço Marques	16,	766
Melbourne	4,	161
Mobile	9,	393
Nakskov	16,	741
Newcastle, N. S. W	6,	256
New Orleans	9,	393
Nicolaieff	10,	473
Odessa	10,	470
Paranà	14,	630
Port Adelaide	17,	796
Puerto Belgrano	14,	629
Quebec	11,	509
Quelimane	16,	766
Ringkjøbing	16,	742
Rio de Janeiro	7,	296
Rio Grande do Sul	7,	297
Rosario	14,	629
Rudkjöbing	16,	742
San Nicolas	14,	630
Skagen	16,	742
Stolpmünde	12,	572
Sulina	17,	790

	Hefte.	Side.
Havneforhold (fortsat).		
Svendborg	16,	743
Thisted	16,	743
Wilajoki	12,	553
Windau	14,	665
Havre.		
Archangelsk	1,	7
New York	9,	395
London	6,	274
Stettin	12,	563
Stuttgart	1,	33
Hermetik, se konserver.		
Hesteskosøm, se søm.		
Huder.		
Amsterdam	3,	114
Leipzig	1, 46;	17, 798
London	6,	268
Nantes	16,	753
New York	9,	412
Rio de Janeiro	7,	323
Humle.		
Karlsruhe	3,	143
Nürnberg	16,	759
San Francisco	11,	524
Stuttgart	1,	34
Hummer.		
Quebec	11,	484, 502
Hvalbarder.		
Dundee	4,	186
Düsseldorf	1, 43;	20, 860
Hvalfangst.		
Archangelsk	1,	15
Buenos Aires	14,	640
Dundee	4,	186
Island	5,	211
New York	9,	406
Quebec	11,	502
San Francisco	11,	525
Hvede.		
Adelaide	17,	795
Archangelsk	1,	7
Buenos Aires	14,	646
Melbourne	4,	148
New York	9,	395, 413
San Francisco	11,	524
Stettin	12,	562
Hyrer.		
Buenos Aires	14,	648
Hamburg	10,	456
Melbourne	4,	162
New York	9,	393
Sydney	6,	255
Hø.		
London	6,	274

Hefte. Side.

Import.
Adelaide 17, 795
Alexandrette 14, 669
Alexandria 16, 764
Algier 1, 18; 20, 846
Amsterdam 3, 102; 4, 190
Archangelsk 1, 8
Barcelona . . . . . 17, 774 ff.
Batavia 2, 67
Beira 16, 766
Berlin 13, 578
Brazzaville 2, 60
Bremen 13, 622
Brisbane 6, 257
Budapest 2, 92
Buenos Aires 14, 641
Cadiz 7, 334
Frankfurt a. M. 15, 707
Galatz 17, 791
Genf 17, 798
Genua . . . . . 8, 343 ff.
Guatemala 2, 70
Guayaquil 9, 430
Hamburg 10, 440
Hannover 3, 123
Havre . . 1, 34; 15, 682, 685; 20, 862
Helsingfors . . . . . 12, 531 ff., 537 ff.
Kapstaden 20, 837
Kjøbenhavn 5, 196
Leith 4, 176, 180, 189
Libau 14, 663
Lima 2, 90
Lissabon 15, 713
London 6, 261, 287
Lübeck 5, 212, 220
Marseille 1, 27; 19, 830
Mexico 5, 234
Moskva 19, 824
Newfoundland 11, 503
New York 9, 397
Odessa 10, 470
Piræus 15, 720
Port Stanley 2, 70
Quebec 11, 495
Riga 6, 243; 14, 653
Rio de Janeiro 7, 310
Rouen 16, 755
San Francisco 11, 523
St. Petersburg . . . . . 8, 380 ff.
Smyrna 14, 666
Stettin 12, 556, 560
Sydney 6, 251
Taganrog 10, 475
Tamatave 16, 762
Tunis 2, 85; 18, 805
Washington 2, 75
Wien 1, 38; 3, 133
Windau 14, 664

Indigo.
Amsterdam 3, 113

Hefte. Side.

Is.
Amsterdam 3, 119
Antwerpen 16, 737
Bilbao 9, 425; 16, 745
Calais 16, 749
Dundee 4, 183
Havre 15, 684
Leith 4, 170, 187
London 6, 275
Nantes 16, 753
Wismar 5, 232

Jern.
Barcelona 17, 784
Berlin 13, 599
Bilbao 9, 424
Bordeaux 15, 691
Cadiz 7, 334
Düsseldorf 1, 39; 20, 855
Genua 8, 353, 371
Hannover 3, 127
Havre 15, 684
Kjøbenhavn 2, 53
Leith 4, 172
London 6, 281
Nantes 16, 751
Neapel 15, 704
New York 9, 409
Odessa 10, 473
Quebec 11, 491
Riga 14, 660
Smyrna 14, 666
Stettin 12, 568

Jernbaner.
Helsingfors 12, 551
Rio de Janeiro 7, 300
St. Petersburg 8, 377

Jernmalm.
Amsterdam 3, 106
Berlin 13, 598
Bilbao 9, 426; 16, 746
Cadiz 7, 335
Düsseldorf 1, 41; 20, 853
Hamburg 10, 467
London 6, 283
Lübeck 5, 213
New York 9, 410
Nicolaieff 10, 474
Riga 14, 651
Stettin 12, 569
Triest 12, 575

Jern- og staalvarer.
Brazzaville 2, 62

Jod.
Hamburg 10, 468

Jordbrug, se landbrug.

Jute.
Dundee 4, 183

	Hefte.	Side.
Kaffe.		
Amsterdam	3,	109
Batavia	2,	67
Caracas	11,	519
Guatemala	2,	69
Guayaquil	9,	431
Port au Prince	9,	432
Rio de Janeiro	7,	317
Santos	2,	68
Kakao.		
Amsterdam	3,	111
Caracas	11,	519
Guayaquil	9,	431
Rio de Janeiro	7,	321
Kalciumkarbid.		
Buenos Aires	14,	638
Hamburg	10,	468
Pernambuco	11,	526
Kapok.		
Amsterdam	3,	114
Kautschuk.		
Guayaquil	9,	431
Rio de Janeiro	7,	321
Kautschukindustri.		
Hannover	3,	129
Kemikalier.		
Hannover	3,	130
Leipzig	17,	797
Kinabark.		
Amsterdam	3,	113
Kjæks.		
Buenos Aires	14,	636
Kjød.		
London	6,	266
Lübeck	5,	219
Melbourne	4,	150
New York	9,	414
Klipfisk.		
Barcelona	17,	779
Bilbao	9, 421;	16, 744
Bordeaux	15,	692
Brazzaville	2,	62
Cadiz	7,	334
Genua	8,	351
Gibraltar	15,	717
Hamburg	10,	461
Havana	17,	789
Havre	15,	687
Island	5,	208
Livorno	8,	370
Lissabon	15,	713
Malta	16,	768
Marseille	1, 27;	19, 830
Melbourne	4,	153
Neapel	15,	703
Pernambuco	11,	526
Quebec	11,	484

	Hefte.	Side.
Klipfisk (fortsat).		
Rio de Janeiro	7, 315;	9, 429
Smyrna	14,	669
Klude.		
Berlin	13,	604
Kobber.		
Frankfurt a. M.	15,	710
Marseille	1,	27
Kobbersulfat.		
Nantes	16,	753
Kognak.		
Cognac	15,	692
Kondenseret melk.		
Algier	1,	19
Brazzaville	2,	62
Genf	17,	799
Havana	17,	789
London	6, 267,	274
Melbourne	4,	154
Pernambuco	11,	526
Konserver.		
Algier	1,	19
Antwerpen	16,	736
Amsterdam	3,	120
Bilbao	16,	746
Brazzaville	2,	62
Buenos Aires	14,	639
Chicago	2,	79
Genua	8,	353
Havana	17,	789
Marseille	1,	27
New York	9,	403
Pernambuco	11,	526
Turin	8,	363
Kork.		
Algier	1, 21;	20, 850
Cadiz		7, 336
Gibraltar		15, 718
Lissabon		15, 715
Korn (se ogsaa de forskj. kornsorter).		
Berlin	13,	593
Galatz	17,	791, 792
Havre	15,	687
Königsberg	3,	138
London	6,	269
Melbourne	4,	148
New York	9,	395, 413
Nicolaieff	10,	474
Odessa	10,	472
Quebec	11,	482
Riga	14,	652, 655
Stettin	12,	562
Washington	2,	74
Wien	3,	133
Kortevarer.		
Leipzig	1,	45

	Hefte.	Side.
Krebs.		
Berlin	13,	613
Krølhaar.		
Algier	1,	21
Kul.		
Bilbao	9,	425
Düsseldorf	1, 43;	20, 856
Gibraltar	15,	717
Glasgow	4,	187
Hannover	3,	128
Leith	4,	171
Methil	4,	189, 190
Newcastle, N. S. W.	6,	256
Quebec	11,	490
Sydney	6,	252
Laks.		
Archangelsk	1,	14
Quebec	11,	484, 502
San Francisco	11,	525
Landbrug.		
Calais	16,	749
Hamburg	10,	463
Hannover	3,	125
Königsberg	3,	137
Leith	4,	173
London	6,	273
Lübeck	5,	218
Melbourne	4,	148
Rendsburg	5,	229
Riga	14,	652
Rio de Janeiro	7,	324
Rostock	5,	231
St. Petersburg	8,	376
Landbrugsmaskiner og -redskaber.		
Breslau	2,	94
Helsingfors	12,	543
Leipzig	17,	797
London	6,	284
Odessa	10,	471
St. Petersburg	8,	376
Landbrugsprodukter.		
Kjøbenhavn	5,	198
Königsberg	3,	138
Leith	4,	179
Quebec	11,	483
Legetøi.		
Leipzig	1,	46
Nürnberg	16,	759, 760
Lin.		
Dundee	4,	184
Riga	14,	656
Linfrø.		
Archangelsk	1,	7
Buenos Aires	14,	646
Königsberg	3,	139
Riga	14,	657
Lovgivning.		
Adelaide	17,	796
Helsingfors	12,	551
Island	5,	207
Quebec	11,	500
Riga	14,	649
Rio de Janeiro	7,	296
Tunis	18,	812
Lys.		
Buenos Aires	14,	656
Rio de Janeiro	7,	317
Læder.		
Leipzig	1,	46
New York	9,	413
Rio de Janeiro	7,	306
Mais.		
Buenos Aires	14,	646
New York	9, 395,	413
Makrel.		
Chicago	2,	78
New York	9, 402	ff.
Quebec	11,	484
Margarin.		
Berlin	13,	596
Havana	17,	789
Helsingfors	12,	536
Karlsruhe	3,	143
London	6, 267,	271
Maskiner.		
Barcelona	17,	784
Düsseldorf	1,	41
Frankfurt a. M.	15,	711
Genua	8,	355
Helsingfors	12,	543
Karlsruhe	3,	143
London	6,	284
Maskinremme.		
Helsingfors	12,	544
Meierimaskiner.		
Buenos Aires	14,	640
Helsingfors	12,	544
Rio de Janeiro	7,	305
Meierivæsen.		
Milano	8,	364
Rio de Janeiro	7,	304
Mel.		
Stettin	12,	563
Metaller (se ogsaa de forskjellige metalsorter).		
Melbourne	4,	150
Mursten, se teglsten.		
Musikinstrumenter.		
Leipzig	1,	46
Muskat.		
Amsterdam	3,	113

	Hefte.	Side.
Møbler.		
Buenos Aires	14,	637
Nellikker.		
Amsterdam	3,	113
Olivenolje.		
Algier	1,	21
Olje.		
Amsterdam	3,	117
Stuttgart	18,	815
Oljefrø.		
Amsterdam	3,	117
Oljekager.		
Riga	14,	658
Stuttgart	18,	815
Ost.		
Amsterdam	3,	119
Chicago	2,	79
London	6,	267
Pap.		
Düsseldorf	20,	859
Helsingfors	12,	535
London	6,	280
Rio de Janeiro	7,	306
Smyrna	14,	668
Papir.		
Antwerpen	16,	735
Batavia	2,	67
Berlin	13,	604
Buenos Aires	14,	636, 644
Düsseldorf	20,	859
Frankfurt a. M.	15,	711
Genua	8,	357, 364
Glasgow	4,	187
Hamburg	10,	467
Hannover	3,	130
Havana	17,	789
Helsingfors	12,	535
Leipzig	17,	797
London	6,	280
Melbourne	4,	154
New York	9,	408
Pernambuco	11,	526
Quebec	11,	488
Rio de Janeiro	7,	306
Smyrna	14,	668
Peber.		
Amsterdam	3,	113
Pelsverk (se ogsaa skind).		
Leipzig	1,	46
Petroleum.		
Amsterdam	3,	116
Baku	7,	327
Galatz	17,	791
New York	9,	415
San Francisco	11,	525
St. Petersburg	8,	376

	Hefte.	Side.
Pianoer.		
Helsingfors	12,	546
Leipzig	17,	797
Stuttgart	1, 33; 18,	815
Potaske.		
Amsterdam	3,	116
Poteter.		
Havana	17,	789
London	6,	274
Stettin	12,	564
Rapsolje.		
Stettin	12,	567
Quebracho.		
Buenos Aires	14,	637
Rhum.		
Amsterdam	3,	115
Ris.		
Akyab	1,	37
Amsterdam	3,	112
Rangoon	12,	574
Rogn.		
Barcelona	17,	782
Bilbao	9, 420, 422; 16,	744
Havre	15,	684
Marseille	1,	27
Rug.		
Archangelsk	1,	7
Stettin	12,	563
Røgesild.		
Genua	8,	352
Smyrna	14,	669
Salpeter.		
Amsterdam	3,	116
Salt.		
Cadiz	7,	335
Lissabon	15,	714
Messina	10,	479
Tunis	18,	811
Sardiner.		
Brazzaville	2,	62
Chicago	2,	78
Genua	8,	352
Melbourne	4,	153
New York	9,	403
Sild.		
Antwerpen	16,	736
Archangelsk	1, 12,	13
Berlin	13,	612
Chicago	2,	78
Genua	8,	352
Hamburg	10,	459
Havana	17,	789
Helsingfors	12,	544
Kiel	5,	226
Königsberg	3,	139

	Hefte.	Side.
Sild (fortsat).		
London	6,	274
Melbourne	4,	153
Memel	3,	141
München	17,	786
New York	9,	402 ff.
Quebec	11,	484, 502
Riga	6,	247
Rostock	5,	231
Stettin	12,	565, 571—573
Triest	12,	575
Wiborg	12,	553
Silkevarer.		
Milano	8,	365
Ski.		
München	17,	787
Skibsbyggeri.		
Amsterdam	3,	120
Antwerpen	16,	730
Bremen	13,	620
Genua	8,	361
Glasgow	4,	186
Greenock	4,	188
Hamburg	10,	448
Kjøbenhavn	1,	32
Leith	4,	172
Lübeck	5,	212
Stettin	12,	568
Skibsfart. Oversigt over skibsfarten paa de forskjellige konsulatdistrikter findes i regelen i begyndelsen af hver beretning. Se desuden:		
Algier	1,	22
Amsterdam	3,	120
Bordeaux	15,	688
Calais	16,	747
Düsseldorf	1,	43
Grenock	4,	187
Hamburg	10,	448
Helsingfors	12,	546
Island	5,	209
Kjøbenhavn	1, 31; 2, 57; 5, 203;	18, 813
London	11,	512
Lübeck	5,	215
Melbourne	4,	157
Nantes	16,	750
New York	9,	392
Quebec	11,	504
Rhinen	1,	43
Rouen	16,	754
Santos	7,	326
Stettin	12,	558
Sydney	6,	253
Skibsfartskutymer.		
Genua	8,	342
London	11,	516
Melbourne	4,	159
Skibspapirer.		
Rusland	8,	379
Skind.		
Düsseldorf	20,	861
Leipzig	1, 46; 17,	798
London	6,	268
New York	9,	412
Rio de Janeiro	7,	323
Tammerfors	12,	553
Skotøi.		
Buenos Aires	14,	635
Düsseldorf	20,	861
Nürnberg	16,	760
Smør.		
Amsterdam	3,	119
Berlin	13,	594
Bilbao	9,	428
Caen	16,	747
Havana	17,	789
Helsingfors	12,	536
Kjøbenhavn	2,	52
Königsberg	3,	137
Leith	4,	170
London	6,	267, 271
Malta	16,	768
Melbourne	4,	150
Quebec	11,	483
Riga	14,	658
Rio de Janeiro	7,	305, 316
St. Petersburg	8,	381
Tammerfors	12,	552
Snedkervarer, se trævarer.		
Sneller.		
Helsingfors	12,	536
Spiger.		
Smyrna	14,	666
Spiritus.		
Berlin	13,	606
Hamburg	10,	463
Hannover	3,	125
Staal.		
Barcelona	17,	784
Bilbao	9,	424
Bordeaux	15,	691
Havre	15,	684
Leith	4,	172, 187
London	6,	280
New York	9,	409
Quebec	11,	491
Riga	14,	661
Staalvarer, se jernvarer.		
Sten.		
Amsterdam	3,	107
Antwerpen	16,	737
Berlin	13,	596
Dundee	4,	183
Düsseldorf	1, 42; 20,	859

	Hefte.	Side.
Sten (fortsat).		
Hamburg	10,	467
Helsingfors	12,	536
Holtenau	5,	224
Königsberg	3,	140
London	6,	275
Lübeck	5,	213
Melbourne	4,	154
München	17,	787
Stettin	12,	567, 570—572
Stentøi.		
Leipzig	1,	45
Stokfisk.		
Algier	1,	19
Antwerpen	16,	736
Barcelona	17,	779, 782
Berlin	13,	612
Chicago	2,	79
Genua	8,	351
Hamburg	10,	461
Helsingfors	12,	545
Livorno	8,	370
Marseille	1, 27;	19, 830
Messina	10,	478
München	17,	786
Neapel	15,	703
New York	9,	402
Savona	8,	363
Smyrna	14,	669
Triest	12,	574
Venedig	20,	843
Streiker.		
Amsterdam	3,	109
Leith	4,	173
Melbourne	4,	146
Strømming.		
Helsingfors	12,	544
Stry.		
Dundee	4,	184
Riga	14,	656
Sukker.		
Amsterdam	3,	112
Antwerpen	16,	730
Barbados	18,	816
Berlin	13,	607
Greenock	4,	188
Hamburg	10,	464
Hannover	3,	126
Havana	17,	788
Odessa	10,	473
Port Louis	5,	238
Rio de Janeiro	7,	307, 320
Stettin	12,	564
Sulfit, se cellulose.		
Svovl.		
Messina	10,	479
Sydfrugter.		
Algier	1,	21

	Hefte.	Side.
Syltetøi.		
Brazzaville	2,	62
Sæbe.		
Buenos Aires	14,	636
Dresden	2,	85
Sælfangst.		
Archangelsk	1,	15
Dundee	4,	186
Quebec	11,	483, 501
San Francisco	11,	525
Sælskind.		
Dundee	4,	186
Quebec	11,	484
San Francisco	11,	525
Søm.		
Barcelona	17,	784
Bilbao	9, 425;	16, 745
Bordeaux	15,	691
Genua	8,	356
Livorno	8,	370
Nantes	16,	753
Neapel	15,	704
Tagpap.		
Stettin	12,	568
Tapeter.		
Karlsruhe	3,	143
Melbourne	4,	154
Nürnberg	16,	759
Teglsten (mursten og tagsten).		
Kapstaden	20,	841
Königsberg	3,	138, 140
Melbourne	4,	154
Rio de Janeiro	7,	317
Telefonapparater.		
Barcelona	17,	784
Hannover	3,	130
Tepper.		
Smyrna	14,	665
Terpentin.		
Archangelsk	1,	8
Terpentinolje.		
Amsterdam	3,	116
Textilvarer (-industri).		
Antwerpen	16,	729
Buenos Aires	14,	634
Dresden	2,	83
Leipzig	1, 44;	17, 798
Rio de Janeiro	7,	302
Rouen	16,	757
Stuttgart	1,	33
The.		
Amsterdam	3,	110
Thekister.		
Ceylon	5,	240

	Hefte.	Side.
Tin.		
Amsterdam	3,	116
Frankfurt a. M.	15,	710
Tjære.		
Algier	1,	19
Archangelsk	1,	8
Livorno	8,	371
Neapel	15,	704
Rio de Janeiro	7,	315
Triest	12,	575
Tobak.		
Algier	1,	21
Amsterdam	3,	111
Havana	17,	788
Mannheim	17,	793
Rio de Janeiro	7,	324
Toldtarifer.		
Berlin	13,	616
Galatz	17,	791
Genua	8,	357, 364
Guayaquil	9,	431
Hamburg	10,	438
Havana	17,	788
Kapstaden	20,	840
Rio de Janeiro	7,	300
St. Petersburg	8,	378
Torv.		
Quebec	11,	490
Tran.		
Algier	1,	19
Barcelona	17,	782
Bilbao	9, 423;	16, 744
Düsseldorf	1, 43;	20, 860
Genua	8,	353
Hamburg	10,	460
Livorno	8,	371
Marseille	1, 27;	19, 831
Melbourne	4,	153
New York	9,	405
Quebec	11, 484,	502
Rostock	5,	231
Triest	12,	575
Trælast.		
Algier	1,	18
Amsterdam	3,	106
Antwerpen	16,	731
Archangelsk	1,	8
Barcelona	17,	782
Berlin	13,	602
Bilbao	9, 423;	16, 744
Boness	4,	181
Bordeaux	15,	690
Buenos Aires	14, 637,	644
Cadiz	7,	334
Calais	16,	479
Dundee	4,	182
Düsseldorf	1, 41;	20, 857
Flensburg	5,	223

	Hefte.	Side.
Trælast (fortsat).		
Galatz	17,	791
Genua	8,	356
Greenock	4,	188
Hamburg	10,	464
Hannover	3,	130
Havre	15,	683
Helsingfors	12,	553
Karlsruhe	3,	144
Kiel	5,	226
Kjøbenhavn	5,	194
Leith	4,	169
Lissabon	15,	714
London	6,	275
Lübeck	5,	213
Malta	16,	768
Marseille	1, 27;	19, 830
Melbourne	4,	151
München	17,	787
Nantes	16,	751, 752
Neapel	15,	703
Odessa	10,	472
Quebec	11,	484, 511
Rendsburg	5,	228
Riga	14,	659
Rio de Janeiro	7,	308, 316
Rouen	16,	757
Smyrna	14,	667
Sydney	6,	253
Tamatave	16,	760
Tunis	2, 87;	18, 808
Wismar	5,	233
Træmasse.		
Amsterdam	3,	107
Antwerpen	16,	734
Barcelona	17,	783
Berlin	13,	603
Bilbao	9, 424;	16, 745
Bordeaux	15,	690
Buenos Aires	14,	636
Calais	16,	749
Düsseldorf	20,	858
Genua	8,	356
Glasgow	4,	187
Hamburg	10,	466
Havana	17,	789
Havre	15,	684
Helsingfors	12,	535
Kjøbenhavn	5,	200
Leith	4.	170
Lissabon	15,	714
London	6,	280
Madrid	3,	134
Marseille	1, 27;	19, 830
Messina	10,	479
Nantes	16,	752
Neapel	15,	703
New York	9, 406;	14, 671
Quebec	11, 486 ff.,	490
Venedig	20,	843
Victoria, B. C.	12,	554

	Hefte.	Side.
Trævarer.		
Brazzaville	2,	62
Hamburg	10,	465
Kjøbenhavn	5,	196
Tyttebær.		
Amsterdam	3,	120
Berlin	13,	607
Swinemünde	12,	573
Tøier, se textilvarer.		
Tørfisk, se stokfisk.		
Uhre.		
Stuttgart	1,	33
Uld.		
Berlin	13,	609
Leipzig	17,	798
London	6,	268
Melbourne	4,	150
Sydney	6,	252
Velocipeder.		
Hannover	3,	129
Nürnberg	16,	760
Vikker.		
Königsberg	3,	139
Vildt.		
Amsterdam	3,	120
London	6,	274
Tammerfors	12,	553

	Hefte.	Side.
Vin.		
Algier	1,	21
Bordeaux	15,	690
Cadiz	7,	335
Havre	15,	686
Lissabon	15,	715
Stuttgart	18,	815
Tunis	18,	811
Zink.		
Berlin	13,	601
Frankfurt a. M.	15,	711
Sardinien	8,	374
Æg.		
London	6, 267,	268
Riga	14,	659
St. Petersburg	8,	380
Øl.		
Algier	1,	19
Bilbao	9,	425
Brazzaville	2,	62
Buenos Aires	14,	635
Genua	8,	353
München	17,	786
Nürnberg	16,	759
Rio de Janeiro	7, 303,	316

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved

No. I. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Archangelsk.

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul H. A. Falsen.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	2	1 118	1	652	3	1 770	-	-	61	45 001	61	45 001
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	19	8 612	19	8 612
Sum	2	1 118	1	652	3	1 770	-	-	80	65 613	80	53 613
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	30	19 950	28	23 281	58	43 231	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	17	7 889	2	723	19	8 612	-	-	-	-	-	-
Sum	47	27 839	30	24 004	77	51 843	-	-	-	-	-	-

Bruttofragter for til Archangelsk ankomne norske fartøier kr. 7 200.00, for fra Archangelsk afgaaede norske fartøier kr. 1 203 500.00; i hvilket beløb dog ikke indgaar, hvad der er optjent af dampskibe i timecharter.

Af svenske fartøier ankom til Archangelsk 42 dr. 41 346 tons (heraf 34 dampskibe dr. 38 560 tons).

Erlagte konsulatafgifter af norske fartøier ved konsulatet i Archangelsk s. rb. 1 757.18; af svenske fartøier s. rb. 1 367.46; ialt saaledes s. rb. 3 124.64.

Expeditionsafgifter ved konsulatet i Archangelsk i norske sager s. rb. 32.24, i svenske sager s. rb. 22.88; i andre sager intet.

Af paamønstringer foretoges ingen; af afmønstringer 1 paa et norsk fartøi; 28 paa svenske fartøier.

Af de 61 norske dampskibe, der i aaret 1902 besøgte Archangelsk, indehavde kun 2 last (kul, svovlkis og stykgods). Resten kom i ballast. 2 norske dampskibe indtog her kornladninger, 2 indtog tjære og beg; resten indtog trælast. Samtlige norske seilskibe ankom i ballast. 3 indtog her last af tjære og beg, resten trælast.

Fragtmarkedet. I henhold til konsulatets protokoller har norske og svenske dampskibe i aaret 1902 opnaaet følgende fragter:

For trælast. Til Boston 37 sh.—40 sh.; Bristol 36 sh. 3 d—38 sh.; Cardiff 37 sh.—37 sh. 6 d; Dover 32 sh. 9 d; Grangemouth 31 sh.—32 sh.—34 sh.; Grimsby 34 sh.—34 sh. 6 d—35 sh.—35 sh. 6 d—36 sh.—36 sh. 6 d—37 sh. 6 d; Kings Lynn 36 sh. 6 d—37 sh.—38 sh.—40 sh; Hull 33 sh. 6 d—34 sh.—34 sh. 6 d—35 sh.—35 sh. 6 d—37 sh. 6 d, ; Manchester 41 sh. 3 d; Middlesborough 35 sh.; Newport 35 sh. 9 d—36 sh. 3 d—38 sh.; Plymouth 40 sh.; London 35 sh —36 sh. 3 d—36 sh. 6 d—37 sh.—38 sh. 6 d —43 sh. 9 d; Sharpness 36 sh.—37 sh.—37 sh. 6 d—40 sh.; Southampton 36 sh.—37 sh. 6 d; Westhartlepool 33 sh 9 d—35 sh.—36 sh. 6 d; Wisbeach 39 sh.—40 sh.; Yarmouth 35 sh.—36 sh. 3 d—40 sh., samt til Amsterdam 19 fl.—19.20 fl.; Zaandam 20 fl.; Dortrecht 20 fl.; Ostende 50 frcs.; Honfleur 47 frcs.; Bordeaux 65.50 frcs.; Trouville 50 frcs.—48 frcs.; Caen 50 frcs; Havre 47 frcs.; Antwerpen 54 frcs.—55 frcs ; Pappenburg 43 rmk.; alt pr. standard.

Norske og svenske seilskibe opnaaede følgende fragter: Til Cork 50 sh.; Cowes 45 sh. 9 d; Boston 35 sh.—39 sh.; Bridgewater 47 sh.—50 sh.; Goole 40 sh ; Grimsby 37 sh. 6 d; Ipswich 40 sh; Lowestoft 38 sh.; Newhaven 40 sh.; Portsmouth 42 sh. 6 d; Rochester 40 sh.; Southampton 39 sh.; Sunderland 36 sh.—38 sh. 9 d; Yarmouth 37 sh. 6 d—42 sh. 6 d, samt til Fremantle 78 sh. 9 d; Port Adelaide 80 sh.; Port Natal 85 sh.; La Rochelle 65 francs; alt pr. std.

For beg: Til Leith 3 sh. 3 d; Hull 3 sh. $4^1/_2$ d; Belfast 3 sh. 6 d; Bristol 4 sh. pr. fad.

For tjære stipuleredes fragten fra 1 sh.—1 sh. 3 d billigere pr. tønde end for beg.

En herværende forretningsmand har til konsulatet overleveret følgende opgaver over de i aaret 1902 betalte fragter: Havre 1 sh. $10^1/_2$ d pr. qvarter à 320 ℔; flax 25 sh. pr. ton; tow & codilla 37 sh. 6 d pr. ton.

Specificeret opgave over de til konsulatets samtlige havne i aaret 1902 ankomne fartøier. (Toldkammerets opgaver).

Archangelsk.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	20	9 000	61	45 002	81	54 002
Svenske	7	2 500	34	38 580	41	41 080
Danske	26	5 212	16	18 512	42	23 724
Britiske	2	675	90	86 839	92	87 514
Tyske	2	649	44	43 854	46	44 503

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Hollandske	—	—	28	30 882	28	30 882
Franske	—	—	1	937	1	937
Ialt	57	18 036	274	264 606	331	282 642

eller noget mindre end i aaret 1901.

Onega.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	9	3 284	5	3 669	14	6 953
Svenske	—	—	1	1 264	1	1 264
Danske	2	462	1	1 265	3	1 727
Britiske	—	—	15	14 718	15	14 718
Tyske	—	—	5	6 254	5	6 254
Ialt	11	3 746	27	27 170	38	30 916

eller noget mere end i aaret 1901.

Kem.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	—	—	3	2 020	3	2 020
Svenske	—	—	2	1 900	2	1 900
Danske	1	329	1	1 020	2	1 349
Britiske	—	—	11	12 652	11	12 652
Tyske	—	—	7	6 529	7	6 529
Ialt	1	329	24	24 121	25	24 450

eller noget mere end i aaret 1901.

Kereth.

Ingen skibsfart i 1902.

Soroka.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	1	198	1	1 109	2	1 307
Svenske	—	—	4	4 084	4	4 084
Danske	2	421	—	—	2	421
Britiske	—	—	5	5 098	5	5 098
Tyske	—	—	3	3 292	3	3 292
Hollandske	—	—	1	1 364	1	1 364
Ialt	3	619	14	14 947	17	15 566

eller noget mindre end i aaret 1901.

Kowda.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	2	949	8	6 403	10	7 352
Svenske	—	—	9	9 973	9	9 973
Danske	3	576	—	—	3	576
Russiske	2	1 784	1	492	3	2 276
Britiske	—	—	10	12 342	10	12 342
Tyske	—	—	4	3 870	4	3 870
Hollandske	—	—	1	877	1	877
Ialt	7	3 309	33	33 957	40	37 266

hvilket, sammenlignet med aaret 1901, udgjør en ganske betydelig øgning i skibsfarten. At Kowda synes at ville blive et sted med stadig stigende betydning har jeg allerede paapeget i mine tidligere aarsberetninger.

Umba.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	2	ubekjendt	1	ubekjendt	3	2 120
Svenske	—	—	2	1 890	2	1 890
Russiske	2	964	—	—	2	964
Britiske	—	—	3	4 606	3	4 606
Hollandske	—	—	1	1 364	1	1 364
Tyske	—	—	1	1 025	1	1 025
Ialt	4	964	8	8 885	12	11 969

eller noget mere end i aaret 1901.

Mesen.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	—	—	16	10 352	16	10 352
Danske	—	—	2	2 089	2	2 089
Russiske	1	338	1	1 261	2	1 599
Britiske	—	—	5	4 255	5	4 255
Tyske	—	—	8	6 912	8	6 912
Hollandske	—	—	2	2 242	2	2 242
Ialt	1	338	34	27 111	35	27 449

hvilket, sammenlignet med aaret 1901, udgjør en ganske betydelig øgning i skibsfarten.

Summarisk opgave over de til konsulatdistriktet i de sidste fem aar ankomne fartøier.

(Toldkammerets opgaver).*)

1902.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Sum.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske	34	14 331	95	69 775	129	84 106
Svenske	7	2 500	52	57 691	59	60 191
Danske	34	7 000	20	22 886	54	29 886
Russiske	5	3 086	2	1 753	7	4 839
Britiske	2	675	139	140 510	141	141 185
Tyske	2	649	72	71 736	74	72 385
Hollandske	—	—	33	36 729	33	36 729
Franske	—	—	1	937	1	937
Ialt	84	28 241	414	402 017	498	430 258

Ovenstaaende statistiske opgaver viser, at skibsfarten paa Archangels konsulatdistrikt er i stadig stigende, nemlig fra 272 189 tons i aaret 1898 til 430 258 tons i 1902. Stigningen har saaledes i de sidste 5 aar udgjort vel 61 pct. Hvad specielt den norske og svenske flaades deltagelse i skibsfarten paa Archangels konsulatdistrikt angaar, vil man se, at den norske tonnage er øget med 33 328 tons, hvilket udgjør over 65 pct. Tiltrods for sidste aars nedgang med ca. 10 000 tons har dog den norske flaade hersteds fuldt ud hævdet sin plads som nr. 2. Den svenske tonnage er øget med over 300 pct.

I skibsfarten paa Archangels konsulatdistrikt indtager Storbritannien 1ste plads; Norge har stedse hævdet pladsen som nr. 2; Sverige har i løbet af de sidste fem aar indtaget henholdsvis 6te, 3die, 4de, 3die og 4de plads.

Udregnet procentvis udgjorde deltagelsen i skibsfarten paa Archangels konsulatdistrikt:

	1897.	1898.	1899.
Norske	ca. 17½ pct.	ca. 18½ pct.	ca. 15½ pct.
Svenske	„ 6½ „	„ 5 „	„ 13 „
Britiske	„ 55 „	„ 43 „	„ 47 „
Tyske	„ 4½ „	„ 11 „	„ 7 „
Hollandske	„ 3½ „	„ 4½ „	„ 8 „
Danske	„ 5½ „	„ 7 „	„ 7 „

	1900.	1901.	1902.
Norske	ca. 17 pct.	ca. 24 pct.	ca. 17½ pct.
Svenske	„ 14½ „	„ 15½ „	„ 14 „
Britiske	„ 38 „	„ 30 „	„ 33 „
Tyske	„ 15 „	„ 14 „	„ 16½ „
Hollandske	„ 8½ „	„ 10 „	„ 8½ „
Danske	„ 5 „	„ 7 „	„ 7 „

*) Opgaverne for aarene 1898—1901 findes indtaget i generalkonsulens aarsberetning for 1901 (se hefte nr. 1 for 1903, side 6—7) og gjentages derfor ikke her.

Foranstaaende statistiske opgaver viser os ogsaa, at Archangelsk stadig besøges af større og større fartøier. Medens gjennemsnitsdrægtigheden af de skibe, der i aaret 1898 besøgte Archangels konsulatdistrikt, var, for seilskibenes vedkommende ca. 281 tons og for dampskibenes vedkommende ca. 800 tons, var gjennemsnitsdrægtigheden i aaret 1902 henholdsvis 336 og 995 tons. Efterhaanden som farvandet i Archangelsk uddybes — og arbeide hermed paagaar stadig — vil ogsaa skibenes gjennemsnitsdrægtighed kunne øges betydelig. Men allerede nu synes der at være anledning til at sende til Hvidehavet forholdsvis store fartøier, nemlig saaledes, at man her i Archangelsk indtager saa stor del af ladningen, som dybden paa barren tillader, og resten i en af de andre Hvidehavshavne, hvor farvandet er dybere. Dette gjøres ogsaa tildels allerede nu.

Export. Fra Archangelsk udførtes i henhold til exporthusenes opgaver følgende varekvanta (export til norsk Finmarken er heri ikke medregnet):

	1900.	1901.	1902.
Linfrø	230 317 pud	28 040 pud	51 078 pud
Havre	1 223 120 „	2 707 207 „	1 444 329 „
Hvede	2 091 455 „	2 931 990 „	— „
Rug	103 642 „	244 643 „	— „
Mel og gryn	— „	76 058 „	— „
Lin	55 225 „	37 176 „	47 516 „
Tow og codilla	98 277 „	91 024 „	55 243 „
Terpentin	13 417 „	2 882 „	6 330 „
Oljekager	155 656 „	147 194 „	132 213 „
Tjære	74 489 tdr.	64 780 tdr.	72 567 tdr.
Beg	16 560 fade	13 969 fade	13 547 fade
Smør	9 dunke	150 dunke	—
Huder	29 828 stkr.	20 939 stkr.	34 503 stkr.
Matter	84 720 „	93 255 „	84 450 „
Tunger	2 141 dusin	2 004 dusin	1 835 dus.
Rundt tømmer	52 971 stkr.	64 606 stkr.	94 154 stkr.
Props	2 225 kub.favne	969 kub.favne	—
Saget trælast	123 907 stdr.	135 863 stdr.	158 466 stdr.
Sleepers	207 206 stkr.	44 907 stkr.	24 992 stkr.

Nedenstaaende opgaver viser, til hvilke lande de forskjellige ovennævnte varekvanta i aaret 1902 blev forsendt, samt med hvilket antal seil- og dampskibe forsendelsen har fundet sted:

Opgave over export fra Archangelsk i aaret 1902.

Hvorhen.	Damp-skibe.	Seil-skibe.	Linfrø. Pud.	Havre. Pud.	Lin. Pud.
Storbritannien	188	71	51 078	1 274 112	30 638
Holland	45	2	—	73 417	—
Frankrige	14	4	—	—	16 878
Tyskland	4	3	—	96 800	—

Hvorhen.	Dampskibe.	Seilskibe.	Tow & codilla. Pud.	Terpentin. Pud.	Oljekager. Pud.
Storbritannien	188	71	42 560	5 060	78 303
Belgien	26	1	—	—	46 940
Tyskland	4	3	—	1 270	6 970
Amerika	—	—	12 683	—	—

Hvorhen.	Dampskibe.	Seilskibe.	Tjære. Tdr.	Beg. Fade.	Huder. Stkr.	Matter. Stkr.
Storbritannien	188	71	70 281	9 163	34 503	84 450
Holland	45	2	1 055	650	—	—
Frankrige	14	4	—	275	—	—
Tyskland	4	3	1 231	2 284	—	—
Italien	—	1	—	1 175	—	—

Hvorhen.	Dampskibe.	Seilskibe.	Tunger. Dusin.	Rundt tømmer. Stkr.	Sleepers. Stkr.	Saget trælast. Stdr.
Storbritannien	188	71	1 835	4 567	23 895	104 981
Holland	45	2	—	89 587	1 097	25 103
Belgien	26	1	—	—	—	15 861
Frankrige	14	4	—	—	—	8 813
Tyskland	4	3	—	—	—	1 011
Afrika	1	2	—	—	—	2 013
Australien	—	1	—	—	—	681

Linfrø. Indhøstningen var — omend bedre end i aaret 1901 — kun middelmaadig. Da der imidlertid i løbet af foraaret herskede en livlig efterspørgsel fra udlandet, og man derfra bød bedre priser, end de indenlandske oljemøller var istand til at give, blev der iaar exporteret adskillig mere end sidste aar. Henimod høsten sank imidlertid priserne. Kvaliteten opgives at have været god, idet frøet var fuldt og af temmelig lys farve. Man betalte her s. rb. 1.60 til 1.85 pr. pud, og erholdt i England, hvorhen exporten udelukkende fandt sted, 51 sh.—55 sh. pr. quarter à 424 ℔ cif.

Havre. Da man kun kunde gjøre regning paa en liden export fra andre russiske havne som følge af mislykket høst, medens derimod høsten i de nordlige egne i enhver henseende var tilfredsstillende, blev denne vare i løbet af vinteren livlig efterspurgt af udlandet. Priserne holdt sig derfor hersteds i 75—83 kopek pr. pud. England betalte 17 sh. 6 d—18 sh. 6 d pr. quarter à 304 ℔ cif., Holland betalte fl. 7.70 pr. 100 kg. cif. Rotterdam

Da der imidlertid i aaret 1902 ikke foregik nogensomhelst export af sibirisk havre (hvilken vare tidligere hovedsagelig exporteredes gjennem det nu nedlagte kommercielle agentur for jernbanelinjen Moscou—Jaroslaw—Archangelsk), blev dog exporten i aaret 1902 betydelig mindre end i 1901.

Rug. Som følge af mislykket høst kunde ingen rug exporteres; alt gik til eget brug og blev bl. a. af brændevinsbrænderierne betalt med høie priser.

Hvede. Da høstudbyttet i Sibirien knapt nok dækkede det lokale behov, blev alt opkjøbt af de indenlandske møller til priser, der oversteg, hvad udlandet kunde byde, med ca. 15 kopek pr. pud.

Flaxvarer. Exporten oversteg kun lidet forrige aars. Forretningen

gik kun meget trægt, da de høie russiske priser, der var foraarsaget ved livlig efterspørgsel fra de indenlandske fabriker, gjorde det vanskeligt at afpasse priserne, saa disse konvenerede udlandet. Varen blev solgt for £ 63. 0. 0. pr. ton à 63 pud cif., og betalte man hersteds s. rb. 46—47 pr. berkowetz for I zabrak med 3 rubels prisstigning for hver af de høiere sorter.

Tow & codilla. Varens kvalitet lod meget tilbage at ønske. De indenlandske priser holdt sig imidlertid ganske høie. Som følge af disse omstændigheder blev exporten kun liden. Man betalte her s. rb. 8.00—8.50 pr. 2 pud tows $^1/_2$I og $^1/_2$II sort og s. rb. 40.00 pr. berkowetz II codilla og s. rb. 25.00 for III codilla. England bød £ 34. 0. 0 pr. ton tows cif. $^1/_2$I og $^1/_2$II sort, samt £ 34. 10. 0 for II codilla og £ 22. 0. 0 pr. ton for III codilla cif.

Terpentin. Exporten oversteg rigtignok forrige aars; men de priser, man bød i udlandet, var for lidet lokkende, til at man skulde exportere det hele tilberedte kvantum. Varen fandt afsætning i indlandet til bedre priser. Man betalte her 50 kopek pr. pud. Det var kun rød, urenset terpentin, der blev exporteret. Hvid, renset vare har ikke været exporteret i flere aar.

Tjære. Exporten fandt i begyndelsen sted til ret høie, fordelagtige priser, nemlig 11 sh. 6 d pr. td. til England. Senere sank imidlertid priserne som følge af det større tilbud herfra til 10 sh. 6 d og fl. 6.10 pr. td. til Holland, en pris, der ikke stod i noget forhold til de høie russiske prisnoteringer, nemlig s. rb. 4.50—4.75 pr. td. Som følge heraf blev endel af det tilberedte kvantum lagret hersteds til næste aars afskibning. Det samme kan ogsaa siges om beg.

Beg. Indkjøbspriserne hersteds var 75 - 83 kopek pr. pud, medens England kun bød 5 sh. $1^1/_2$ d, senere endog kun 4 sh. $10^1/_2$ d pr. cwt. fob.

Trælast. England betalte for de mest gangbare dimensioner, 3×11″ og 3×9″, følgende priser:

For furu	£	16. 0. 0	pr. std. fob.		I	sort	
„ „	„	12. 10. 0	—		II	„	
„ „	„	9. 10. 0	—		III	„	
„ „	„	8. 0. 0	—		IV	„	
„ „	„	5. 10. 0	—		V	„	
„ gran	„	9. 0. 0—9. 10. 0	pr.	std.	fob.	I	sort
„ „	„	8. 0. 0—8. 10. 0		—		II	„
„ „	„	7. 0. 0—7. 10. 0		—		III	„

Antallet af trælastfirmaer er i stadig stigende.

Nedenfor meddeles et uddrag af Archangels toldkammers statistik over import og export, hvilken er udarbeidet efter et fra kjøbmændenes opgaver helt forskjelligt system.

Import.

1. Fra Norge. a. Til Archangelsk:

Fisk, saltet og tørret . . .	1 366 956 pud	til værdi	1 324 140	s. rb.
Maskiner og dele deraf . . .	diverse	—	15 390	„
Fartøier	10 stk.. dr. 140.6 t.		10 126	„
Svovlkis	107 280 pud	—	13 000	„
Malm, staal etc.	1 527 „	—	5 760	„
Uld- og linvarer	216 „	—	906	„

Salt	2 493 pud	til værdi	603 s. rb.
Tørrede frugter etc.	110 „	—	976 „
Vine, øl etc.	diverse	—	574 „
Skind og pelsvarer	„	—	545 „
Cement, mursten etc.	1 063 „	—	417 „
Diverse		—	1 722 „

Tilsammen 1 374 159 s. rb.

b. Til Onega:

Fisk, saltet	42 503 pud,	s. rb.	44 223
Salt	1 624 „	„	807
Spiger	72 „	„	211

Tilsammen s. rb. 45 241

c. Til Kem:

Fisk, saltet	3 000 pud,	s. rb.	3 900
Sild	208 „	„	109
Salt	29 „	„	328

Tilsammen s. rb. 4 337

d. Til Suma:

Fisk, saltet og tørret	2 625 pud,	s. rb.	3 395
Staaløkser	29 „	„	250
Diverse	— „	„	71

Tilsammen s. rb. 3 716

e. Til Mesen:

Fisk, saltet	270 pud,	s. rb.	440

f. Til Umba.

Fisk, saltet og tørret	2 645 pud,	s. rb.	2 200
Stenkul	1 800 „	„	250

Tilsammen s. rb. 2 450

Den samlede import til Archangels guvernements Hvidehavshavne fra Norge har saaledes i aaret 1902 beløbet sig til en værdi af s. rb. 1 430 343.

II. Fra det øvrige udland.

a. Til Archangelsk:

Kul og koks	1 054 426 pud,	værdi	s. rb.	155 070
Fartøier	1 dr. 832.38 tons,	„	„	165 000
Maskiner og dele deraf	diverse	„	„	92 104
Cement, mursten etc.	41 891 pud,	„	„	19 850
Mais	30 525 „	„	„	20 000
Salt	123 273 „	„	„	19 443
Jern, staal og dele deraf	6 588 „	„	„	17 290
Røgelse og voks	3 765 „	„	„	42 280
Ris	4 455 „	„	„	13 000
Skind og pelsverk	184 „	„	„	6 943
The og kaffe	431 „	„	„	4 696
Tjære, terpentin etc.	5 586 „	„	„	4 118
Vine, brændevine, øl	diverse „	„	„	14 269
Kemiske og apothekervarer	3 650 „	„	„	10 825
Diverse varer	„	„	„	13 692

Tilsammen s. rb. 598 580

b. Til Kowda:

Maskiner og dele deraf	s. rb.	19 000
Ildfast ler og mursten	„	1 276
Jernvarer	„	1 300
Diverse varer . . .	„	631
Tilsammen	s. rb.	22 207

c. Til Onega:

Diverse varer	s. rb	203

d. Til Mesen:

Salt	s. rb.	2 500
Diverse	„	145
Tilsammen	s. rb.	2 645

e. Til Soroka:

Staal- og jernvarer . .	s. rb.	1 890
Diverse varer . . .	„	3 003
Tilsammen	s. rb.	4 893

f. Til Kem:

Stenkul . . .	s. rb.	12 000

Den samlede import til Archangels guvernements Hvidehavshavne (importen fra Norge ikke medregnet) har saaledes i aaret 1902 beløbet sig til en værdi af s. rb. 640 528 mod i aaret 1901 s. rb. 936 748, i aaret 1900 s. rb. 980 007, i aaret 1899 s. rb. 778 510 og i aaret 1898 s. rb. 1 167 485.

Iberegnet importen fra Norge har konsulatdistriktets samlede import i aaret 1902 havt en værdi af s. rb. 2 070 871 mod i aaret 1901 s. rb. 2 568 767, i aaret 1900 s. rb. 2 259 781, i aaret 1899 s. rb. 1 965 955 og i aaret 1898 s. rb. 2 199 788.

Export.

I. Til Norge. a. Fra Archangelsk:

Rugmel	383 414	pud,	værdi	s. rb	352 963
Havregryn	18 845	„	„	„	26 577
Hvedemel	10 866	„	„	„	22 542
Træmaterialier	—	„	„	„	20 893
Petroleum	12 264	„	„	„	12 707
Næver	12 918	„	„	„	8 376
Træarbeider	4 938	„	„	„	2 500
Kjød, saltet og røget	586	„	„	„	2 124
Poteter og grønsager	1 971	„	„	„	518
Tougverk	83	„	„	„	647
Diverse varer	—	„	„	„	3 145
Tilsammen				s. rb.	452 992

b. Fra Kem:

Rugmel	s. rb.	1 845
Diverse	„	465
Tilsammen	s. rb.	2 300

c. Fra Soroka:

Rugmel	s. rub.	12 560
Diverse	„	7 414
Tilsammen	s. rb.	19 974

d. Fra Schuja:

Rugmel	s. rb. 4 824
Diverse	„ 934
Tilsammen	s. rb. 5 758

e. Fra Mesen:

Diverse varer . . .	s. rb. 1 338

f. Fra Suma:

Diverse varer	s. rb. 395

g. Fra Onega:

Diverse varer . . .	s. rb. 2 070

Den samlede export fra Archangels guvernements Hvidehavshavne til Norge har saaledes i aaret 1902 beløbet sig til en værdi af s. rb. 484 827.

II. Til det øvrige udland.

a. Fra Archangelsk:

	Pud.	Værdi s. rb
Trælast . .	24 391 562	8 496 104
Havre . .	1 437 218	1 139 742
Tjære og beg	674 133	361 016
Lin . . .	47 765	261 886
Tow & codilla	56 575	221 252
Linfrø . .	51 078	86 833
Oljekager .	131 803	113 739
Matter . .	10 781	25 754
Huder . .	5 780	15 500
Terpentin .	10 657	7 313
Smør . .	595	7 524
Diverse varer		425
Tilsammen s. rb.		10 737 088

b. Fra Kowda:

	Værdi.
Trælast	s. rb. 789 120

c. Fra Onega:

Trælast, 17 722 std. .	„ 561 396

d. Fra Mesen:

Trælast	„ 904 544

e. Fra Umba:

	Værdi.
Trælast, 4 974 std. .	s. rb. 273 150

f. Fra Soroka:

Trælast, 8 857 std. .	„ 595 550

g. Fra Kem:

Trælast, 10 346 std.	„ 541 764

Hertil kommer exporten fra et sagbrug ved Kola paa Murmanskysten.

Den samlede export fra Archangels guvernements Hvidehavshavne (exporten til Norge ikke medregnet) beløb sig saaledes i aaret 1902 til en værdi af s. rb. 14 402 612 mod i aaret 1901 s. rb. 15 814 229, i aaret 1900 s. rb. 14 699 035, i 1899 s. rb. 10 039 225 og i 1898 s. rb. 9 437 263.

Iberegnet exporten til Norge har Archangels guvernements Hvidehavshavnes samlede export i aaret 1902 beløbet sig til en værdi af s. rb. 14 887 439, mod i aaret 1901 s. rb. 16 458 909, i aaret 1900 s rb. 15 176 062, i aaret 1899 s. rb. 10 545 427 og i aaret 1898 s. rb. 9 982 521.

Nedenstaaende tabel giver en oversigt over distriktets export i de sidste fem aar:

	1898.	1899.	1900.	1901.	1902.
Archangels export til udlandet . . .	7 414 608	8 090 449	12 089 583	12 808 132	10 737 088
Øvrige havnes export til udlandet . .	2 019 655	1 948 776	2 609 452	3 006 097	3 665 524

Distriktets export, ikke medr. Norge	9 434 263	10 039 225	14 699 035	15 814 229	14 402 612
Export til Finmarken	548 258	506 202	477 027	644 680	484 827
Distriktets samlede export . .	9 982 521	10 545 427	15 176 062	16 458 909	14 887 439

I min aarsberetning for aaret 1900 indtoges den af exportørerne i Archangelsk afsluttede saakaldte „Convention". Da vedkommende dokument saaes at have vakt en hel del opmerksomhed, knyttede jeg i min sidste aarsberetning (for 1901) endel bemerkninger dertil som veiledning for skibsførere, der besøger Archangelsk. Jeg tillader mig atter at henvise til disse mine udtalelser.

Fiskehandelen. Da der desværre endnu ikke foreligger nogen opgave over denne fra Nordruslands fiskeriinspektør, maa jeg indskrænke mig til nogle korte bemerkninger og forøvrigt henvise til mine udtalelser i aarsberetningen for aaret 1901 og de nærmest foregaaende aar.

Aaret 1902 var et for pomorerne yderst vanskeligt aar, og det vil sikkerlig tage lang tid, før disse fuldt ud har overvundet det.

Fornemmelig som følge af et overmaade rigt udbytte af sophøsten sank priserne paa de forskjellige fiskesorter saa lavt, at de ikke stod i noget rimeligt forhold til de indkjøbspriser, pomorerne siges at have betalt i Norge. Forretningen blev derfor et stort tab for en stor del af pomorerne.

Hertil kom, at floden Dwina i dette aar frøs til adskillig tidligere, end almindelig er tilfældet, og temmelig pludselig, saa en stor del af pomorfartøierne frøs inde her. Det samme skeede ogsaa med en stor del af de fiskevarer, der allerede var solgt og underveis floden op for videretransport pr. jernbane til Wjatka.

Der blev i aaret 1902 gjort et forsøg med import hertil fra Bergen af ca. 3 500 tønder vaarsild.

Ogsaa denne vare frøs inde paa Dwinafloden, inden den naaede sit bestemmelsessted. Da imidlertid varen faldt godt i smag, er der al sandsynlighed for, at næste aar vil vise en større import af samme vare.

Silden er, for at kunne komme toldfrit herind, underkastet de samme betingelser som andre fiskesorter, og man maa derfor gaa yderst forsigtig frem.

Den samlede import af fisk, saltet og tørret, beløb sig, i henhold til toldkammerets ovenciterede opgave, i aaret 1902 til 1 366 956 pud til værdi s. rb. 1 324 140. Grundet de lave priser blev herfra ud paa høsten forholdsvis store kvanta fisk sendt sjøveien til St. Petersburg.

Guvernementets egne fiskerier. Oplysninger om udbyttet af de murmanske kystfiskerier for aaret 1902 og nærmest foregaaende 9 aar findes i nedenstaaende opgaver:

Fra	Antal baade.	Antal fiskere.	Pud fisk.	Pud tran.	Værdi rubler.
Alexandrowsks distrikt .	166	650	61 678	4 642	57 311
Kems „ . . .	594	2 123	288 613	22 705	310 730
Onegas „ . . .	162	523	52 040	4 175	47 482
Ialt i aaret 1902	922	3 293	402 331	31 522	416 023

		Antal baade.	Antal baade.	Pud fisk	Pud tran.	Værdi rubler.
Ialt i aaret	1901	967	3 805	525 445	41 436	500 786
„ - „	1900	964	4 241	464 006	35 535	394 807
„ - „	1899	908	4 018	433 980	40 283	491 044
„ „	1898	1 062	4 232	464 615	36 479	492 968
„ - „	1897	945	4 030	598 923	51 104	455 018
„ - „	1896	948	3 640	514 462	35 383	393 969
„ - „	1895	963	3 774	799 325	39 840	516 415
„ „	1894	997	3 988	713 896	65 990	350 959
„ - „	1893	769	3 084	584 626	55 220	295 755

Aaret 1902 var saaledes, baade hvad kvantum og pekuniært udbytte angaar, kun yderst uheldigt.

Fiskerne opnaaede paa fangstpladsene følgende priser pr. pud: for torsk s. rb. 0.60—1.00; for hyse s. rb. 0.40—0.70; for kveite s. rb. 2.50; for sei s. rb. 0.40 og for tran s. rb. 1.00.

Som bekjendt bliver af udbyttet af Murmanskystens fiskerier omtrent halvdelen ført til Østersjøprovinserne. Den anden halvdel tilføres Archangelsk.

Det er altsaa kun omkring 250 000 pud, Murmanskysten er istand til at tilføre Archangelsk, og dette marked behøver over $1^1/_2$ million pud, og behovet er stadig stigende. Hertil kommer endnu, at efterspørgselen i Archangelsk for en stor del gjælder fiskesorter, som kun i yderst smaa kvanta forefindes langs Murmanskysten. Dette gjælder først og fremst sei, hvoraf Archangelsk er istand til at sælge optil $^1/_2$ million pud, eller vel saa meget som det hele udbytte af Murmanskystens samtlige fiskerier.

Under disse omstændigheder, og naar man tager i betragtning, at Murmanskysten har forstaaet at finde et godt marked for sine fiskeprodukter i Østersjøprovinserne, optræder den norske fisk hersteds ikke som konkurrent til den russiske fisk. Den supplerer kun denne.

Sildefiskerierne i Hvidehavet. Sildefisket drives langs Hvidehavets kyster praktisk talt hele aaret rundt; men udbyttet er kun lidet. Silden er ganske liden, men kan i maanederne august og september være ganske fed. Det kvantitativt største fiske foregaar ved landsbyen Soroka i Kems fogderi. Den her fiskede sild er imidlertid yderst liden og kommer i handelen i fersk (frossen) eller røget tilstand. Den bedste sild fanges i Kandalaksbugten. Den saltes i smaadunke paa ca. 30 russiske pund; men klages der sterkt over denne silds daarlige behandling. Det kvantitative udbytte var, som nedenstaaende opgave udviser, i aaret 1902 forholdsvis godt; det pekuniære udbytte af fisket derimod kun misligt.

Der opfiskedes:

	Pud.	Værdi.		Pud.	Værdi.
I 1902 . .	60 348	s. rb. 70 057	I 1899 . .	41 456	s. rb. 67 994
- 1901 . .	45 508	„ 82 823	- 1898 . .	116 228	„ 82 130
- 1900 . .	45 332	„ 53 085			

Heraf fiskedes i Kems fogderi, hvorfra silden altsaa som nævnt hovedsagelig bringes i handelen i frossen eller røget tilstand, følgende kvanta:

	Pud.	Værdi.		Pud.	Værdi.
I 1902 . .	53 925	s. rb. 61 559	I 1899 . .	31 800	s. rb. 50 015
- 1901 . .	40 119	„ 73 130	- 1898 . .	112 573	„ 96 910
- 1900 . .	40 140	„ 45 060			

Navagafiskerierne. Navaga fiskes langs Hvidehavets sydvestlige kyst op til Kandalaksbugten samt i mundingerne af floderne Dwina, Mesen og Petschora. Fisket foregaar hovedsagelig ved vintertid med krog gjennem huller i isen. En betragtelig del af denne fisk forsendes i frossen tilstand til hovedstæderne, hvor den er en meget efterspurgt vare, og hvor den vil kunne findes paa enhver restaurants spisekarter. Det rigeste navagafiske finder sted i fogderiet Mesen.

Udbyttet af navagafiskerierne var i aaret 1902 kun høist misligt, sammenlignet med de foregaaende aar, nemlig:

	Pud.	Værdi.		Pud.	Værdi.
I 1902 . .	43 625	s. rb. 77 050	I 1899 . .	50 814	s. rb. 67 636
- 1901 . .	74 058	„ 103 110	- 1898 . .	62 406	„ 63 330
- 1900 . .	66 777	„ 84 803			

Laksefiskerierne. Laksefiskerierne spiller i Archangels guvernement en forholdsvis stor rolle. Efterspørgselen efter laks er i de senere aar som følge af stadig forbedrede kommunikationer stedse i stigende. Særlig er efterspørgselen fra St. Petersburg og Moskau steget ganske betydelig. Disse byer sender nu hvert aar opkjøbere til de mere kjendte fiskepladse i guvernementet, og priserne er derfor drevet op i en tidligere uanet høide.

Samtidig hermed merkes, som nedenstaaende opgave udviser, en stadig og rask nedgang i disse fiskeriers kvantitative udbytte.

Der opfiskedes saaledes:

	Pud.	Værdi.		Pud.	Værdi.
I 1902 . .	31 551	s. rb. 386 671	I 1899 . .	60 632	s. rb. 431 276
- 1901 . .	39 239	„ 427 438	- 1898 . .	65 441	„ 429 051
- 1900 . .	42 718	„ 444 583			

Der foregaar laksefiske i saagodtsom samtlige floder, der falder ud i Nordishavet og Hvidehavet. Det kvantitativt største fiske foregaar i Petschorafloden samt i fogderiet Alexandrowsk (tidligere kaldet Kolas fogderi).

Den fineste laks opfiskes i floderne Dwina, Onega, Mesen og Petschora.

Fisket i floder og sjøer. Dette fiske viser ogsaa en stadig tilbagegang. Der opfiskedes saaledes:

	Pud.	Værdi.		Pud.	Værdi.
I 1902 . .	66 343	s. rb. 137 164	I 1899 . .	90 240	s. rb. 160 675
- 1901 . .	75 454	„ 144 466	- 1898 . .	86 041	„ 160 168
- 1900 . .	90 667	„ 156 370			

Det samlede udbytte af guvernementets samtlige fiskerier beløb sig saaledes i:

1902 . . .	til	697 775	pud	fisk,	31 522	pud	tran,	værdi	1 018 467 rb.
1901 . . .	„	748 315	„	„	41 436	„	„	„	1 241 628 „
1900 . . .	„	704 308	„	„	35 535	„	„	„	1 125 623 „
1899 . . .	„	667 466	„	„	40 283	„	„	„	1 200 646 „
1898 . . .	„	791 076	„	„	36 479	„	„	„	1 242 427 „

Jagten paa sjødyr. Udbyttet af jagten paa sjødyr var i aaret 1902 og nærmest foregaaende 6 aar følgende:

Fogderi.	Antal fangstmænd.	Antal dræbte dyr.	Værdi i s. rb.
Alexandrowsk	910	31 109	26 201
Kem	264	3 315	8 852
Onega	105	973	2 030
Archangelsk	440	2 867	10 112
Pinega	19	79	105
Mesen	1 787	20 314	43 605
Petschora	68	2 808	7 441
Novaja-Semlja	72	2 582	9 243
Øen Kolgujew	70	1 200	2 855
Tilsammen	3 735	64 584	136 503
mod i 1901	4 454	37 180	88 735
„ - 1900	3 913	37 060	82 395
„ - 1899	4 464	54 344	108 909
„ - 1898	3 739	74 469	172 313
„ - 1897	4 101	59 560	137 462
„ - 1896	3 941	59 643	132 980

Algier.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Severin Hauge, dateret 1ste december 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 fra fremmede lande med ladning 40 norske skibe dr. 36 868 tons (hvoraf til hovedstationen 20 dr. 19 378 tons og til konsulatdistriktet forøvrigt 20 dr. 17 490 tons) og i ballast 15 skibe dr. 15 124 tons (hvoraf ingen til hovedstationen). Der afgik til fremmede lande med ladning fra hovedstationen 6 norske skibe dr. 5 324 tons og fra konsulatdistriktet forøvrigt 32 skibe dr. 30 037 tons; ialt 38 skibe dr. 35 361 tons, og i ballast 15 skibe dr. 14 661 tons, hvoraf fra hovedstationen 13 dr. 13 000 tons og fra konsulatdistriktet forøvrigt 2 dr. 1 661 tons. Samtlige skibe var dampskibe.

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier frcs. 260 793 (kr. 187 770) og for fra konsulatdistriktet afgaaede do. frcs. 336 657 (kr. 242 393).

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier. Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 10 dr. 14 952 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske fartøier ved hovedstationen kr. 1 039.46, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 839.62; heraf tilfaldt konsulen kr. 1 959.27. Af svenske fartøier ved hovedstationen kr. 227.34, ved vicekonsulsstationerne kr. 464.43; heraf tilfaldt konsulen kr. 459.55. Ialt tilfaldt konsulen kr. 2 418.83.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 9.00, i svenske sager kr. 11 88, i andre sager kr. 68.76; ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 28.72, i svenske sager kr. 12.06, i andre sager kr. 14.08.

De ankomne skibe var fordelte paa distriktets forskjellige stationer som følger:

Svenske skibe.				Norske skibe.			
Algier	3 dr.	4 420	tons	Algier	20 dr.	19 378	tons
Oran	1 „	960	„	Oran	15 „	14 183	„
Bône	5 „	8 790	„	Bône	15 „	14 145	„
Philippeville	1 „	782	„	Bougie	3 „	2 664	„
				Philippeville	2 „	1 622	„
Tilsammen		11 952	tons	Tilsammen		51 992	tons

De til konsulatdistriktet for handelsoperationer ankomne skibe udgjorde altsaa et antal af 65 dr. 66 944 tons. Heraf 10 svenske dr. 1 4 952 tons og 55 norske dr. 51 992 tons.

Havnene Nemours og Mostaganem blev i aarets løb ikke besøgt af norske eller svenske fartøier. Til Arzew ankom (og afgik) 1 svensk dampskib med kulbriketter fra England, fragt frcs. 15 576, og 3 norske dampskibe med diverse last fra andre lande.

Sammenlignet med de fem sidste aar, stiller forholdet sig saaledes: 1902 65 skibe dr. 66 944 tons, 1901 67 skibe dr. 69 688 tons, 1900 48 skibe dr. 47 493 tons, 1899 82 skibe dr. 85 214 tons, 1898 75 skibe dr. 75 016 tons.

De til konsulatdistriktet ankomne skibe har medbragt følgende ladninger: Svenske: 1 skib med alfa og kork, 1 med kork, 1 med diverse, 1 fra Sverige med trælast, 1 med kul (1 860 tons), 2 med restladning, 3 i ballast Norske: 18 skibe med kul, 4 med stykgods, 3 med zinkmalm i transit, 2 med kulbriketter, mineral og salt, 1 i transit, 1 med jern (200 t), 3 med diverse, 2 med fosfat, 3 med blymalm i transit, 1 med fosfat og korn i transit, 1 med malm i transit, 1 med restladning.

Af disse er igjen afgaaet: Svenske: 4 skibe med kork, 1 med do. og alfa, 1 med „crin végetal", 1 med restladning (trælast og jern), 2 med fosfat, 1 med do. og kork. Norske: 2 skibe med hø og halm, 8 med stykgods, 1 med jernvarer, 4 med mineralier, 8 med fosfat, 1 med kork og johannesbrød, 6 med alfa, 2 med do. og „crin végetal", 1 med diverse, 1 med fosfat og alfa, 1 med do. og korn, 1 med do. og hø, 15 i ballast, 1 med calamine, 1 med bønner.

I aaret 1902 fandt paa konsulatet en afmønstring sted, medens ingen paamønstringer blev foretagne.

Af rømninger har intet tilfælde været anmeldt.

Udlandets skibsfart paa Algeriet i aaret 1902 har været:

Ankomne med ladning	1 019 dr.	773 502	tons
„ i ballast	411 „	271 164	„
Tilsammen	1 430 dr.	1 044 666	tons
Afgaaede med ladning	1 273 dr.	1 001 000	tons
» i ballast	237 „	178 923	„
Tilsammen	1 510 dr.	1 179 923	tons

De ankomne skibe fordeler sig paa de større havne som følger:

	Fremmede.				Franske.			
	Med ladning.		I ballast.		Med ladning.		I ballast.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Algier . .	511	500 861	15	4 736	149	72 201	5	949
Oran . . .	333	192 793	69	38 235	113	84 690	9	7 656
Bône . . .	67	25 508	153	105 306	17	11 966	4	1 303
Philippeville	37	23 983	13	4 755	14	11 783	6	5 422
Bougie .	18	9 146	18	14 583	3	2 779	2	1 463
Benisaf . .	—	—	35	51 971	5	1 314	3	2 557
Arzew . .	12	6 504	20	17 868	—	—	3	2 019
Nemours .	10	1 749	6	23	86	45 098	1	2
Mostaganem	5	3 561	1	222	—	—	5	4 235
Øvrige havne	26	9 397	81	33 465	65	42 462	21	10 145
Sum	1 019	773 502	411	271 164	452	272 293	59	35 751

Ifølge toldstatistiken skulde for de forenede rigers vedkommende være ankommet:

Svenske skibe . . . . 8 dr. 10 253 tons og afgaaede 9 dr. 12 855 tons
Norske do. . . . . 44 „ 41 494 „ 42 „ 39 953 „

medens konsulatets journal udviser:

Svenske skibe . . . . . ankomne og afgaaede 10 dr. 10 952 tons
Norske do. . . . . „ 55 „ 51 992 „
Do. do. . . . . „ 53 „ 50 022 „

Denne forskjel grunder sig derpaa, at tonnagen for skibe, der under samme reise anløber flere havne i Algeriet, kun anføres i statistiken for det første anløbssteds vedkommende.

Af franske skibe er ankomne:

Med ladning . . . 452 af 272 293 tons drægtighed og
I ballast . . . . 59 „ 35 751 „ „

Sum 511 dr. 308 044 tons

Algeriets samlede handelsomsætning beløb sig i aaret 1902 til frcs. 624 858 000*), hvoraf falder

paa importen . . frcs. 325 686 000 mod i aaret 1901 frcs. 318 593 000
og „ exporten . . „ 299 172 000 „ - „ „ „ 261 945 000

Tilsammen frcs. 624 858 000 mod i aaret 1901 frcs. 580 538 000

*) Med hensyn til de ansatte værdier skal bemerkes, at disse tidligere beregnedes i Paris, men siden Algeriet har faaet sit eget budget, og toldintraderne gaar ind deri, beregnes værdierne af ind- og udførte varer af en i Aigier udnævnt kommission. De i rapporten opførte værdier er de algierske, der for den samlede omsætning er 3 479 000 frcs. lavere end den franske.

eller en forøgelse af 44 320 000 frcs., hvoraf 7 093 000 for importen og 37 227 000 for exporten.

Importen fordeler sig mellem:

Varer fra Frankrige	frcs.	271 393 000
Transitvarer	„	15 766 000
og varer fra udlandet	„	38 527 000
		frcs. 325 686 000

Der er i forhold til aaret 1901 en stigning i importen fra Frankrige af 27 471 000 frcs., medens importen fra udlandet er gaaet ned med 20 378 000 frcs.

Importen fordeler sig paa de fire hovedklasser af varer, som følger:

	Udlandet og transit.	Frankrige.
Dyr og dyriske stoffe	frcs. 13 909 000	frcs. 12 833 000
Vegetabilske „	„ 19 965 000	„ 31 471 000
Mineralske „	„ 8 850 000	„ 10 002 000
Fabrikvarer „	„ 11 569 000	„ 217 087 000
	frcs. 54 293 000	frcs. 271 393 000
mod i aaret 1901	„ 63 353 000	„ 255 240 000

De varer, hvis import fra Frankrige er steget, er: Bomuldsvarer frcs. 5 118 000, møbler og forarbeidede trævarer frcs. 2 460 000, hamp og jute, forarbeidet, frcs. 2 127 000, oljer frcs. 1 074 000, linvarer frcs. 894 000, smør og ost frcs. 546 000, jernvarer frcs. 500 000, metal, forarbeidet, frcs. 488 000, stearinlys frcs. 395 000, vine og brændevine frcs. 336 000 samt postforsendelser frcs. 19 830 000. Under denne sidste rubrik indgaar alle sorter varer, expederede i 738 000 kolli med en vegt af 4 832 tons.

Der er nedgang i importen af: Uldvarer frcs. 1 439 000, færdige klæder frcs. 560 000 og sukker frcs. 361 000.

Importen fra udlandet fordeler sig paa følgende lande: Marokko med 10 613 000, Brasilien 6 087 000, Spanien 5 347 000, Rusland 2 187 000, Forenede Stater 1 983 000, Tyskland 1 415 000, Belgien 1 314 000, Rumænien 1 117 000, Tripolis 470 000, Sverige 321 000, England og dets Middelhavsbesiddelser 6 957 000, Tunis 5 375 000, Italien 2 684 000, Østerrige 2 076 000, Portugal 1 830 000, Schweiz 1 332 000, Tyrkiet 1 214 000, Holland 758 000, Britisk Indien 388 000 og andre lande 825 000, tilsammen frcs. 54 293 000.

Importen fra udlandet viser nedgang for følgende artikler: Levende dyr frcs. 6 743 000, kobbermalm i 784 000, trævarer 1 634 000, kul 786 000, bomuldsfrøolje 551 000, skindvarer 400 000, saltet kjød 217 000, poteter og tørrede grønsager 195 000, ialt frcs. 12 310 000, medens der er stigning i importen af: Olivenolje frcs. 722 000, beredte skind 440 000, kaffe 255 000, uldvarer 255 000, cigarer, cigaretter og anden tobak 202 000, ialt frcs. 1 874 000.

I femaarsperioden 1898—1902 udviser Algiers import følgende tal: 1898 frcs. 64 254 317, 1899 49 525 789, 1900 53 975 336, 1901 63 353 000, 1902 54 293 000.

Trælastimporten til Algeriet var følgende:

	Over 80 mm. Tons.	80 mm.—35 mm. Tons.	Under 35 mm. Tons.	Kassebord. Tons.	Ialt. Tons.
Sverige	—	2 078	—	17	2 095
Norge	—	—	—	—	—
Rusland	—	3 184	1 175	10	4 369
Østerrige . . .	1 228	2 471	4 948	358	9 005
Rumænien	140	2 287	5 399	325	8 151
Italien	195	—	—	59	254
Forenede Stater . .	773	—	—	—	773
Canada	—	1 707	—	—	1 707
Andre lande . . .	38	149	251	—	438
Tilsammen	2 374	11 876	11 773	769	26 752
= frcs.	233 000	1 247 000	1 295 000	192 000	2 967 000

Ialt 26 752 tons til en værdi af frcs. 2 967 000
mod i aaret 1901 42 797 „ — „ 4 696 000

eller knapt $^2/_3$ af fjoraarets import. Grunden hertil er at søge i den ved to daarlige vinaar formindskede kjøbeevne hos befolkningen; dette har særlig gaaet ud over Sveriges og Finlands furu, medens importen af det billige granvirke fra Østerrige og Rumænien har holdt sig omtrent paa samme høide som i aaret 1901.

Af høvlet virke er indført 39 tons til en værdi af frcs. 10 000.

Af **kondenseret melk** indførtes fra Schweiz 4 527 kg. til en værdi af frcs. 3 000. Af kondenseret melk med sukker indførtes fra samme land 14 840 kg. til en værdi af 13 000 frcs.

Desuden indførtes:

			Værdi frcs.
Stokfisk . .	853	kg.	1 000
Anden røget eller saltet fisk fra Spanien . . .	419 415	„	336 000
Sardiner og fiskekonserver . .	9 774	„	18 000
Tran . . .	6 437	„	5 000
Trætjære .	5 177	„	1 000
Øl (Tyskland)	89 064	„	32 000
(Andre lande)	4 093		

			Værdi frcs.
Fyrstikker:			
Tyskland . .	9 337	kg.	30 307
Sverige . .	53 679		
Belgien . .	31 141		
Andre lande .	551		
Fra Sverige importeredes:			
Trælast . . .	2 078	tons	219 000
„ . . .	—	„	31 550
Jern	208	„	23 000
Fyrstikæsker .	40 651	kg.	20 300
Fyrstikker . .	53 679	„	17 000
Jern . . .	15	tons	3 300
Bøger . .	1 213	kg.	6 850
		frcs.	321 000

Norges indførsel er kun opført med ca. 4 000 frcs., hovedsagelig tran, stokfisk og punsch, idet ingen import af trælast eller is findes optaget i den officielle statistik.

Importen fordeler sig paa de større algierske havne som følger:

	Fra udlandet. Frcs.	Fra Frankrige. Frcs.		Fra udlandet. Frcs	Fra Frankrige. Frcs.
Algier .	17 904 000	124 183 000	Bougie .	645 000	6 670 000
Oran . .	12 880 000	65 289 000	Mostaganem	597 000	3 342 000
Philippeville . .	37 049 000	3 136 000	Andre havne	12 896 000	12 462 000
Bône .	22 398 000	6 235 000		54 293 000	271 393 000

Exporten til Frankrige beløb sig i aaret 1902 til . frcs. 250 883 000
og til udlandet og franske kolonier . . . . . „ 48 289 000

frcs. 299 172 000

Sammenlignet med aaret 1901 er der en forøgelse i exporten til Frankrige af frcs. 39 662 000, medens exporten til udlandet er gaaet tilbage med frcs. 2 435 000

Exporten fordeler sig saaledes:

	Til Frankrige.	Til udlandet.
Dyr og dyriske stoffe	frcs. 50 337 000	frcs. 5 176 000
Vegetabilske stoffe	„ 189 452 000	„ 23 068 000
Mineralier	„ 5 906 000	„ 16 855 000
Fabrikvarer	„ 5 188 000	„ 3 190 000
	frcs. 250 883 000	frcs. 48 289 000

I saavel exporten som importen deltager Frankrige med ca. 84 pct. og udlandet med 16 pct.

De algierske produkter har været forsendt til følgende lande: England 12 072 000 frcs., Tunis 4 845 000, Tyskland 3 774 000, Rusland 2 419 000, Spanien 1 704 000, franske besiddelser 1 038 000, Norge 446 000, franske Antiller 262 000, Sverige 62 000, Belgien 9 113 000, Italien 3 796 000, Holland 3 097 000, Østerrige 1 867 000, Grækenland 1 282 000, Forenede Stater 863, Portugal 405 000, Danmark 137 000, andre lande 1 107 000.

Den betydelige øgning fra fjoraaret i exporten til Frankrige falder paa: Vin med 27 175 000, mistelle*) 3 033 000, poteter 1 814 000, grøntsager 829 000, kvæg (okser og kjør) 317 000, fisk 198 000, faar 6 892 000, oljer 1 929 000, frugt 1 058 000, brændevin, likører 688 000, grøntsager (tørrede) 205 000; medens der er nedgang i exporten af: Kornvarer 5 577 000, huder og skindvarer 2 154 000, uld 1 205 000, tobak i blade 882 000, heste 571 000, korkbark 368 000, vegetabilske krølhaar 95 000.

Exporten til udlandet viser nedgang for: Fosfat 3 962 000, huder og skind 3 410 000, kornvarer 310 000, hø og halm 1 210 000, tobak, forarbeidet, 446 000; men stigning i følgende artikler: Zinkmalm 3 299 000, jernmalm og bly 675 000, olivenolje 707 000, vegetabilske krølhaar 503 000, poteter og tørrede grøntsager 384 000, vin 318 000.

Blandt de til Sverige exporterede produkter er 72 400 kg. korkbark til en værdi af 36 200 frcs. og til Norge 1 jerndampskib dr. 1 699 tons til en værdi af 446 000 frcs.

*) Mistelle er ugjæret druesaft, tilsat med 15 à 18 pct. alkohol, og som benyttes til fabrikation af vermouth, madeira, malaga og andre kunstige vine.

Af Algeriets exportartikler gik: Jernmalm (460 000 tons) hovedsagelig til England og Holland; blymalm (6 286 tons) hovedsagelig til Grækenland og Spanien; zinkmalm (33 700 tons) udelukkende til Belgien; fosfat (185 000 tons) fornemmelig til England, Tyskland og Italien; superfosfat (9 238 tons) fornemmelig sammesteds.

Af korkbark exporteredes 8 731 tons til en værdi af 4.4 mill. Heraf gik 4 166 tons til Rusland, 1 346 til Tyskland og 1 338 tons til Østerrige.

Tobak i blade (583 tons) gik for størstedelen til Tyskland, Holland og Belgien, medens 620 tons forarbeidet tobak for det meste fandt sit marked i de franske kolonier.

Af 68 000 tons espartogræs (alfa) forsendtes til England ca. 62 000 tons.

Af vegetabilske krølhaar (crin végétal) exporteredes 23 093 tons til en værdi af 2.3 mill., hvoraf til Tyskland 5 440 tons, Belgien 5 681 tons, Østerrige 4 022 tons og Italien 3 838 tons.

Egebark, 5 478 tons til en værdi af 822 000 frcs., gik til Italien og Belgien.

Graniums- og andre etheriske oljer, 8 193 kg. til værdi 251 000 frcs., kjøbtes saagodtsom alt af Tyskland.

Af olivenolje, 1 285 140 kg., tog Tunis 1 175 000 kg.

Vin exporteredes til et kvantum af 69 000 hl., heraf kjøbte Tunis 33 000 hl., Tyskland 12 200 hl., Belgien 7 400 hl., Holland 3 246 hl., Danmark 1 700 hl. og Østerrige 1 500 hl.

Mistelle gik saagodtsom udelukkende til Tyskland og Holland i et kvantum af 3 586 hl.

Af exporterede 2 726 tons figener tog Østerrige 2 297 tons.

Byg, 15 142 tons, og johannesbrød, 1 538 tons, fandt for størstedelen afsætning til England.

Exporten af ferske grøntsager har i de sidste aar taget et betydeligt opsving; af bønner, erter, tomater etc. er der i aarets løb til Frankrige afsendt mere end 11 millioner kg.; kun en ubetydelighed af 24 000 kg. er sendt direkte til udlandet. Af nye poteter er tiltrods for en daarlig høst skibet til Frankrige 13.5 millioner kg. og til udlandet 2.5 millioner. Af druer exporteredes i aaret 1902 3.4 millioner kg. til Frankrige og 0.5 millioner til udlandet.

Faareexporten til Frankrige er i jævn stigning, og fra 922 537 stykker i aaret 1900 og 1 178 833 i aaret 1901 er exporten i aaret 1902 steget til 1 346 966 faar.

Vinhøsten gav et langt ringere udbytte end i aaret 1901, nemlig kun 4 352 867 hl. mod 5 738 342 hl. det foregaaende aar, og de opnaaede salgspriser var yderst smaa, hvorfor kun en mindre del solgtes.

Kornhøsten gav et middels udbytte, 21 275 224 decitons, hvoraf 10 431 581 decitons byg, 9 225 118 decitons hvede, 1 267 486 decitons havre og 351 039 decitons andre sorter, mod tilsammen 20 869 280 decitons i aaret 1901.

Af tobak avledes af europæere 31 723 decitons og af araberne 51 836 decitons.

Plantning og podning af oliventræer er i de senere aar foretaget i stor maalestok og oljeproduktionen gav i aaret 1902 et udbytte af 537 746 hektoliter olje mod 219 000 hektoliter i aaret 1901.

I statens korkeskove indhøstedes 6 343 tons korkebark. Over indhøstningen i de private skove foreligger aldrig opgaver, men det exporterede kvantum opgik til 14 297 tons.

Skovbrande reducerer desværre aar for aar det lille areal skove, Algeriet besidder. For at frede ungskoven er det forbudt de arabiske hyrder at lade deres gjede- og faareflokke græsse i statens skove; overtrædelse af forbudet straffes, og af hævn tænder da araberne ild paa skovene, og i aaret 1902 er paa denne maade mere end 80 000 hektar blevne herjede af ilden; skaden kan anslaaes til over 1 million francs. Det er især de rige korkeskove søndenfor Bône og Collo, som i aaret 1902 har været hjemsøgte.

Udbyttet af fiskerierne paa de algierske kyster kan anslaaes til 2 880 000 frcs. eller en forøgelse af 117 000 frcs. fra aaret 1901, og det tiltrods for at ansjossilden har holdt sig ganske borte fra Algeriet i aaret.

Noget koralfiske har ikke fundet sted. Den fredningslov, der i aaret 1899 traadte i kraft, er fremdeles gjældende, da koralbankerne endnu ikke er produktionsdygtige.

8 nye kolonisationscentrer med et samlet areal af 20 260 hektar er oprettede i aaret. Hver af de nye kolonister har faaet sig tildelt et areal af 30 à 40 hektar.

Algiers havn har i aaret seet sin handelsrørelse betydelig forøget. De fra denne havn ind- og udgaaede varekvantiteter var 609 220 tons indgaaende og 701 390 tons udgaaende, mod henholdsvis 596 930 tons og 515 670 tons i aaret 1901, eller en forøgelse af 12 290 tons indgaaende og 185 620 tons udgaaende. Den i havnen indgaaende tonnage var: Franske 752 skibe dr. 546 242 tons, fremmede 511 skibe dr. 500 861 tons, mod i aaret 1901: 785 skibe dr. 570 193 tons, fremmede 379 skibe dr. 360 299 tons; afgaaede: Franske 816 skibe dr. 620 702 tons, fremmede 391 skibe dr. 385 384 tons, mod 797 skibe dr. 595 180 tons, fremmede 274 skibe dr. 252 853 tons.

Havnens beliggenhed gjør det særlig let for skibe at anløbe Algier, og foruden de franske dampskibsselskaber, hvis baade besørger forbindelsen mellem Algier og de franske havne, har saavel Det forenede Dampskibsselskab i Kjøbenhavn som Sloman, de Freitas og „Deutsche Levante Linie“ i Hamburg, „Compagnie Moss“, „Compagnie Papayanni“ i Liverpool og „Argo“ af Bremen i flere aar regnet Algier blandt sine faste anløbssteder. Dertil har i aaret 1902 „Compagnie Adria“ i Fiume oprettet fast rute fra Fiume via Messina, Malta, Tunis, Algier, Oran, Gibraltar, Tanger til Malaga og retur derfra over de samme steder. De fire baade, der besørger trafiken, har i aaret anløbet Algier 35 gange, ligeledes har et mindre selskab „Servizio Italo-Spagnuolo Navigazione a vapore“ aabnet en rute mellem Genua via Algier til de spanske Middelhavshavne. I de af „Hamburg Amerikanische Paketfahrt-Actien-Gesellschaft“ og „Norddeutscher Lloyd“, Bremen, organiserede turistfarter fra Amerika til Middelhavet er Algier optaget som anløbssted.

Havneudgifterne i Algeriets havne for lossende eller lastende skibe er følgende:

For skibe kommende fra europæiske havne eller havnene ved Middelhavet, deri indbefattet Marokko, Ceuta og Mogador:

Frcs. 0.50,	naar det lastede eller lossede kvantum	er større end halvdelen af skibets nettotonnage.
„ 0.25	—„—	er under halvdelen og over en fjerdedel.
„ 0.12.5	—„—	er under fjerdedelen, men over tiendedelen.
„ 0.05	—„—	er under tiendedelen.

For skibe kommende fra udeneuropæiske havne, deri indbefattet Canariøerne, Madeira og Porto Santo: det dobbelte af ovenstaaende takst.

Sundhedsafgifterne er henholdsvis 0.10 og 0.15 centimes af skibets nettodrægtighed.

Lodsafgifterne er for seilskibe, indgaaende 4 centimes pr. ton drægtighed og udgaaende 2 centimes.

For dampskibe:

Oran.	Mostaganem. (D. & S.).	Bougie.	Phillippeville.	Bône.
0.025—0.015	0.03—0.150	Gratis.	0.03—0.01	0.03—0.01

Fortøiningsafgift:

Frcs. 15.00	Frcs. 5.00	—	Frcs. 15.00	Frcs. 15.00

Ballast frcs. 1.50 à 2.00 pr. ton.

Ferskt vand, leveret i havnen, om dagen frcs. 1.25 pr. ton, om natten frcs. 2.00 pr. ton, udenfor havnen transportomkostninger extra. I Oran frcs. 3.00 og Mostaganem frcs. 3.50 pr. ton.

Kulpriserne har i aaret gjennemsnitlig været:

Med kontrakt	(Cardiftkul)	frcs. 22.50	(Newcastlekul)	frcs. 21.25
Uden „	(do.)	„ 25.00	(do.)	„ 23.75

Mæglergebyr for dampskibe . . . . . frcs. 40.00
Do. „ seilskibe . . . . . „ 0.375 pr. reg-ton

Kaiafgifter er ved dekret af den 7de septbr. tilladt opkrævede indtil videre med 20 centimes pr. ton for losset, indlastet eller omlastet vare; for varer, hvis værdi er under 50 frcs. pr. ton, er afgiften 10 centimes. I Oran 0.35, Mostaganem frcs. 1.00, Bougie 0.50 af hele skibets nettodrægtighed; Philippeville 0.50 for lastning og 0.25 for losning og i Bône 0.50 centimes. Desuden følgende extraudgifter ved indlastningen: 0.40 centimes pr. ton for fosfat, 0.20 centimes pr. ton for korn, 0.05 centimes pr. ton for jernmalm.

Skibe, der kun kommer til Algier for at kulle, betaler ingen andre afgifter end for indgaaende lods og fortøining. Mæglergebyr er da 20 frcs.

Til udbedring af de algierske havne er der i aaret 1902 medgaaet 2 903 000 francs.

Algier indtager rangen som den 15de af verdenshavnene med hensyn til ind- og udgaaende tonnage, eller 3 035 131 tons.

Som kulhavn blev Algier i aaret 1902 besøgt af 1 167 skibe, der indtog 298 000 tons kul; en forøgelse af 232 skibe fra aaret 1901.

Nogen epidemisk sygdom er i aaret ikke forekommet.

Nogen forandring i de svenske og norske handelshuse i Algeriet har i det forløbne aar ikke fundet sted.

Marseille.

Aarsberetning for 1902 fra konst. konsul F. Westrup, dateret 11te december 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning. Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	34	29 270	34	29 270	12	8 415	17	9 232	29	17 648
Seilskibe	-	-	12	6 691	12	6 691	-	-	11	5 708	11	5 708
Sum	-	-	46	35 961	46	35 961	12	8 415	28	14 940	40	23 356
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	1	391	18	13 929	19	14 319	-	-	4	3 404	4	3 404
Seilskibe	-	-	2	2 044	2	2 044	-	-	1	874	1	874
Sum	1	391	20	15 973	21	16 363	-	-	5	4 278	5	4 278
Totalsum af ladede fartøier	1	391	66	51 934	67	52 324	12	8 415	33	19 218	45	27 634
B. I ballast. Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	8	3 445	8	3 445	-	-	15	16 319	15	16 319
Seilskibe	-	-	1	205	1	205	1	675	1	667	2	1 342
Sum	-	-	9	3 650	9	3 650	1	675	16	16 986	17	17 661
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	1	1 026	1	1 026	-	-	16	11 942	16	11 942
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 170	1	1 170
Sum	-	-	1	1 026	1	1 026	-	-	17	13 112	17	13 112
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	10	4 677	10	4 676	1	675	33	30 098	34	30 773

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 788 800,00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 332 250,00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 24 dr. 17 422 tons, til hovedstationen 17 dr. 12 814 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 2 375.50, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 027.70; heraf tilfaldt konsulen kr. 2 889.35.

Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 675.30, ved vicekonsulsstationerne kr. 292.60, heraf tilfaldt konsulen kr. 821.60. Ialt tilfaldt konsulen kr. 3 710.95.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 391.50, i svenske sager kr. 186.00, i andre sager kr. 92.25, ved vicekonsulsstationerne, i norske sager kr. 650.00, i svenske sager intet.

Den norske skibsfart paa distriktet havde følgende omfang:

		Antal.	Tons.
Ankomne:	fra Norge med ladning	1	391
	„ andre lande med do.	66	51 934
	„ „ „ i ballast	10	4 677
	Tilsammen	77	57 002
Afgaaede:	til Norge med ladning	12	8 415
	„ „ i ballast	1	675
	„ Sverige med ladning	3	1 215
	„ andre lande med do.	30	18 004
	„ „ „ i ballast	33	30 097
	Tilsammen	79	58 406

Naar disse tal sammenlignes med de sidst forløbne fire aar, erholdes følgende resultat:

	Dampskibe.		Seilskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1902	126	97 373	30	18 034	156	115 407
1901	105	83 227	25	15 407	130	98 634
1900	64	48 767	27	11 296	91	60 063
1899	71	64 905	32	19 902	103	84 807
1898	97	90 223	19	9 371	116	99 594

Siden aaret 1895, da de tilsvarende totalzifre var 208 dr. 127 825 tons, har intet aar været saa gunstigt som det her omhandlede. Dette gjælder dampskibene (aaret 1895: 155 dr. 102 642 tons), thi seilskibene staar, omendskjønt ogsaa de har gunstige tal at opvise, tilbage for aarene 1899, 1897 (48 dr. 22 528 tons), 1896 (56 dr. 34 152 tons) og 1895 (53 dr. 25 183 tons).

Den norske skibsfart paa distriktet, er, som ogsaa ovenstaaende zifre angiver, af en meget vekslende natur, saa det er ikke muligt at danne sig en tilnærmelsesvis paalidelig dom med hensyn til kommende aar.

Den norske subvenerede dampskibslinje, der ganske regelmæssig har betjent hovedstationen, har paa en meget tilfredsstillende maade opretholdt denne trade og har ubestridelig i betragtelig grad befordret handelsforbindelserne mellem Sydfrankrige og Norge, d. v. s. exporten til Norge.

Importen fra Norge er fremdeles i en mindre tilfredsstillende stilling, da saadanne varer nødes til at gaa ad omveie.

Af norske fartøier er følgende fragtbeløb indtjent:

	Dampskibe.	Seilskibe.	Tilsammen.
1902	frcs. 896 920	660 200	1 557 120
1901	„ 730 900	682 650	1 413 550
1900	„ 442 185	364 060	806 245
1899	„ 785 000	519 260	1 304 260
1898	„ 855 955	239 690	1 095 645

I disse beløb er som sædvanlig maanedsfragter ikke medregnede.

De for aaret 1902 angivne beløb er saaledes fordelte paa ankommende og afgaaende fartøier:

	Dampskibe.	Seilskibe.	Tilsammen.
Ankomne . . .	frcs. 645 900	449 750	1 095 650
Afgaaede . . .	„ 251 020	210 450	461 470

Af totalbeløbet kommer paa hovedstationen ca. 80 pct. og paa vicekonsulsstationerne ca. 20 pct.

Den norske skibsfart var fordelt saaledes paa distriktets havne:

	Antal.	Tonnage.		Antal.	Tonnage.
Marseille	112	80 628	Hyères . . .	2	1 748
Cette	34	27 574	Nizza	2	1 418
Cannes	4	3 258	Port de Bouc . . .	2	780

Ved sammenligning med næstforegaaende aar viser det sig, at forøgelsen falder hovedsagelig paa Marseille; den udgjør omkring 25 pct. Tonnagen i havnen Cette overstiger noget de tilsvarende zifre for aaret 1901.

Til Marseille ankom med ladning 34 norske dampskibe dr. 29 270 tons, hvoraf 5 med kul fra Swansea, Cardiff, Sunderland og Newport, 9 med oljefrø fra Rufisque, Bathurst og Pondicherry, 5 med beg, fra Manchester, 1 med stykgods fra Saloniki, 1 med ris fra Rangoon; de andre indkom for at komplettere — 8 dampskibe dr. 3 445 tons.

Af de norske dampskibe afgik med ladning 29 dr. 17 648 tons, hvoraf 12 med stykgods til Norge med anløb af spanske havne; 10 med oljekager til Sverige (Göteborg), Kallundborg, Rudkjøbing, Kjøge, Stettin, Kings Lynn, Dundee og Leith; 7 med stykgods til Valencia, Rotterdam, Zwyndreche (Holland), Liverpool, Hull, Smyrna og Dabar; 15 dampskibe dr. 16 319 tons afgik i ballast.

12 norske seilfartøier dr. 6 691 tons lossede i Marseilles havn, nemlig 7 kopra fra New Britain Menado, øerne Marchall, Gilbert, Venskabs-, Fidji og Samoa, 1 pudsesten fra Bridgewater, 3 sukker fra Le Moule og Point-à-Pitre, 1 logwood fra Cap Haiti. Af disse afgik med ladning 11 dr. 5 708 tons, hvoraf 2 med teglsten til Santos og Rio, 1 med stykgods til Tamatave, 8 med oljekager til Göteborg, Gefle, Kjøbenhavn, Korsør, Nykjöbing, Nyborg, Kallundborg og Svendborg, 2 afgik i ballast, 1 til Grimstad og 1 til Barbados.

Paa havne, hvori vicekonsul er ansat, fandt følgende varetransport sted under norsk flag: Til Cette med dampskib 10 ladninger bitume og kobbersulfat fra London, Manchester og Liverpool, 1 ladning kul fra Cardiff, 1 ladning stav fra New Orleans, 1 ladning jernkis fra Somaron. Fra samme havn udførtes 1 ladning asfalt til London og 2 ladninger bauxit til Hull og Manchester. Et norsk seilskib bragte 1 ladning petroleum fra Philadelphia.

Til Cannes med dampskib 2 ladninger kul fra Methil og West Hartlepool.

Til Nizza 1 dampskibsladning kul fra Swansea.
Til Port de Bouc 1 dampskibsladning træmasse fra Drammen.
Fra Hyères med seilskib 1 ladning salt til Santos.

Nedenangivne **fragtnoteringer** er kommet vore fartøier tilgode i farten paa ditriktet:

Trælast	pr.	std.	dampsk.	fra	Piteå frcs. 55.00, Gefle frcs. 56.00.
Jern	„	ton	—	„	Piteå frcs. 17.00.
Kul	„	„	—	„	Swansea frcs. 5.75—6.75, Cardiff frcs. 6.75, Grangemouth 5 sh. 3 d, Sunderland 5 sh. 3 d.
Beg	„	„	—	„	Manchester 7 sh. 6 d—9 sh.
Ris	„	„	—	„	Rangoon 19 sh. 6 d.
Oljefrø	„	„		„	Rio Nunez frcs. 25.00, Rufisque frcs. 19.50—25.00, Bathurst 18 sh., Pondicherry 20 sh.
—	„	„	seilsk.	„	New Britain £ 2. 17. 6, Venskabsøerne mk. 51.25, Marchalløerne 52 sh. 6 d, Fidjiøerne 58 sh. 6 d, Samoaøerne Mk. 42.00.
Møbeltræ	„	„	—	„	Maracaibo frcs. 56.00.
Sukker	„	„	—	„	Pointe-à-Pitre frcs. 30.00—31.00 for hhd., frcs. 25.00 for tønde, Le Moule frcs. 44.
Logwood	„	„	—	„	Cap Haiti 26 sh. 6 d.
Pudsesten	„	„	—	„	Bridgewater 11 sh.
Oljekager	„	„	—	til	Gefle 12 sh., Göteborg 14 sh., Korsør 14 sh. —15 sh., Nykjøbing 14 sh, Kjøbenhavn 14 sh., Nyborg 14 sh., Kallundborg 14 sh. 6 d (to havne 15 sh. 6 d), Svendborg 14 sh.
—	„	„	dampsk.	„	Göteborg 15 sh., Kalundborg 15 sh., Rudkjøbing 13 sh. 6 d, Kjøge 13 sh. 6 d, Kings Lynn 9 sh., Dundee 9 sh., Stettin 11 sh.
Teglsten	„	„	seilsk.	„	Laguna de Terminos frcs. 24.00, Rio frcs. 27.00, Santos frcs. 25.00.
Stykgods	„	„	—	„	Tamatave frcs. 40.00

Naar undtages artiklerne trælast og jern fra Sverige og fiskeprodukter fra Norge, har den direkte **import** til Marseille fra de forenede riger været uden betydning.

De officielle opgaver optager følgende artikler:

	Sverige. Kg.	Norge. Kg.		Sverige. Kg.	Norge. Kg.
Bygningsvirke, fra 35 til 80 mm.	2 621 000	—	Træmasse . . .	20 497	25 000
Do., 35 mm. og derunder . .	3 908 000	—	Jern	200 981	—
Rundtømmer, uforarbeidet .	97 000	—	Maskiner . . .	170	—
Sleepers . . .	213 000	—	Stokfisk . . .	—	44 182
Stænger, stager m. m. (ubearbeidede) . .	58 260	—	Klipfisk . . .	—	15 819
			Tran	—	11 154
			Fiskerogn . .	—	2 385
			Fiskekonserver .	782	1 026
			Kobber . . .	—	6 000

En mangfoldighed af artikler **exporteres** herfra til de forenede riger, hvoraf følgende er de vigtigste:

	Sverige. Kg.	Norge. Kg.
Oljekager . .	1 670 000	676 000
Oljer, kokos-, oliven-, arachide-, sesam-, ricinus- etc. .	834 415	458 293
Gryn („semoules“) . . .	812 578	6 224
Mel	238 200	725 100
Mandler og nødder . . .	130 428	22 984
Okker . . .	144 980	238 517
	Liter.	Liter.
Vin og likører	66 772	19 685
	Kg.	Kg.
Bitume . . .	—	20 000
Tomfade . . .	66 888	6 589
Lakrits . . .	32 772	4 219
Pâte d'Italie (makaroni) .	22 930	32 399
Sæbe	17 663	1 930
Gummi . . .	11 252	2 329

	Sverige. Kg.	Norge. Kg.
Rødder, forskj. slags . . .	2 100	—
Aluminium . .	3 887	—
Frugter, forskj. slags . . .	3 115	5 431
Safter og konfekturer . .	1 626	34
Maskindele . .	—	2 200
Essenser . . .	5 370	3 585
Glasarbeider .	2 720	—
Grøntsager, nedlagte . . .	1 000	—
Frugtextrakter .	1 265	—
Farvestoffe .	—	660
Parfumer . .	1 088	—
Frugt for medicinsk brug .	600	—
Færdige klæder	—	948
Vævede stoffe .	—	732
Linfrø . .	1 996	—
Arachidenødder	—	400

Disse tal og særlig de, som angiver importen fra de forenede riger, kan ikke betragtes som nøiagtig angivende omfanget af varebyttet mellem Sydfrankrige og de forenede riger, thi mellemhænder spiller endnu en større rolle, end tilfældet burde være, og derved bliver de statistiske opgaver vildledende. Det vilde være ønskeligt, at disse mellemhænder skaffedes afveien, thi de udgjør uvilkaarlig en sterk hindring for udviklingen af handelsforbindelserne landene imellem.

Mønstringsforretninger. Fra norske fartøier afmønstredes i aarets løb 58 sjømænd og paamønstredes 67. Fra svensk fartøi afmønstredes 2 sjømænd.

Kun 1 rømningstilfælde anmeldtes fra norsk fartøi.

Firmaet P. Møller i Marseille har ophørt ved indehaveren, den svenske undersaat P. Møllers død.

Det har i aarets løb indtruffet, at kapteiner er blevet ilagt bøder for undladelse af paa manifest at opføre fyrstikker og tobak; disse varer burde med største nøiagtighed opgives, endogsaa de mindste kvantiteter.

En alvorlig s t r e i k udbrød blandt sjømændene mod slutningen af aaret, tog en ganske heftig vending og blev ret langvarig uden dog at medføre andet resultat end en meget trykket stilling for skibsfarten paa havnen, der længe gjorde sig følelig.

Af sjøretssager turde særlig fortjene at nævnes en her paadømt saadan sag mellem et norsk rederi og en her bosat trælastkjøbmand paa grund af denne sidstes mangel paa evne til at nedføre tilstrækkelig last til et i finsk havn liggende lastefærdigt fartøi, idet flodis hindrede transporten fra sagbruget. Rederiet tilkjendtes skadeserstatning.

Kjøbenhavns frihavn.

Skrivelse fra generalkonsulen i Kjøbenhavn.

I tilslutning til min sidste rapport om Kjøbenhavns frihavn*) oversender jeg en tabel over skibstrafiken i frihavnen i aaret 1902, opgjort efter skibenes nationalitet. Paa tabellen har jeg anført summer for den tilsvarende tabel for aaret 1901, som til brug for yderligere sammenligninger gjenfindes i „Konsulatberetninger“ nr. 9 for 1902, side 425.

*) Se hefte nr. 16 for 1902, side 789.

Ankomne:	Norske.		Svenske.		Danske.		Russiske.		Tyske.		Engelske.		Andre.		Sum.	
	Ant.	R.-t.	Ant.	R.-t.	Ant.	R.-t.	Ant.	R.-t.	Ant.	R.-t.	Ant.	R.-t.	Ant.	R-t.	Ant.	R.-t.
Seilskibe i 1902.																
Fra indlandet .	12	1 943	343	15 188	1 008	26 049	1	117	117	5 124	2	170	13	888	1 496	49 479
„ udlandet .	10	4 618	92	9 573	78	4 144	3	776	39	1 554	1	79	8	879	231	21 641
Sum	22	6 561	435	24 761	1 086	30 193	4	893	156	6 678	3	249	21	1 785	1 727	71 120
mod i 1901	20	6 999	514	24 813	968	30 999	8	1 634	178	8 030	1	131	11	662	1 700	73 268
Dampskibe i 1902.																
Fra indlandet .	19	9 304	21	5 710	114	71 823	2	3 348	29	5 961	8	8 759	3	2 421	196	107 326
„ udlandet .	46	30 761	84	32 967	346	322 632	97	126 586	114	71 958	91	114 512	10	16 801	788	716 217
Sum	65	40 065	105	38 677	460	394 455	99	129 934	143	77 919	99	123 271	13	19 222	984	823 543
mod i 1901	37	24 117	112	38 437	416	333 594	81	96 648	163	86 648	104	137 500	10	6 658	923	723 397
Pramme i 1902.																
Fra indlandet .	—	—	—	—	1 102	79 947	—	—	—	—	—	—	—	—	1 102	79 947
„ udlandet .	—	—	11	758	56	11 198	—	—	1	381	—	—	—	—	68	12 337
Sum	—	—	11	758	1 158	91 145	—	—	1	381	—	—	—	—	1 170	92 284
mod i 1901	—	—	2	110	1 093	80 035	—	—	1	456	—	—	—	—	1 096	80 701

Den svenske skibstrafik er med hensyn til antal tons omtrent lige stor begge aar, hvad saavel seil- som dampskibe betræffer. Trafiken med pramme er blevet større, men antallet af seilskibe er formindsket. Den norske dampskibstrafik har derimod taget et stort skridt fremad og har, hvad tonnagen angaar, overgaaet den svenske, færgetrafiken dog ikke iberegnet. Derimod er den norske seilskibstrafik i aaret 1902 blevet ubetydelig mindre end i aaret 1901. Den danske dampskibstrafik er adskillig større for aaret 1902 end for aaret 1901, men den danske seilskibstrafik er blevet noget mindre for aaret 1902 end for 1901. Den russiske dampskibstonnage er steget med mere end 30 000 tons; den engelske og den tyske er derimod gaaet noget tilbage med henholdsvis 9 000 og 14 000 tons. Det bør bemerkes, at tabellen ikke optager den svenske og den danske dampfærges tonnage.

Dampfærgetrafiken paa Sverige udgjorde i 1901/02: Malmø—frihavnen 120 100 tons, Helsingborg—Helsingør 97 000 tons.

Jernbanetrafiken i frihavnen udgjorde i 1902: Udgaaende vogne 31 397, vægt 264 000 tons.

Hvad saa angaar vægten paa veiede varer, udgjorde denne i aaret 1902 794 000 tons.

Indførselen fra Norge til frihavnen udgjorde i aaret 1902: 530 tons, og udførselen fra frihavnen til Norge udgjorde i samme aar 3 968 tons.

Betræffende varernes fordeling paa de vigtigste varegrupper henvises til nedenstaaende tabel:

Udførsel af de vigtigste varer til Norge fra Kjøbenhavns frihavn i aaret 1902:

	Kg.		Kg.
Kjød	1 250	Garn	72
Fedt	23 520	Olje	21 692
Flesk	12 622	Voks	153
Laks	11 900	Potaske	1 159
Oleo-olje	14 375	Gammelt jern	123 961
Mais	834 950	Jernvarer	5 293
Byg	434 179	Blikplader	17 928
Hvede	147 300	Bly	1 412
Rug	181 205	Planter	190
Fodermel	5 625	Kork	3 658
Rugmel	1 000	Vegetabilier	5 650
Klid	10 185	Vin	5 070
Oljekager	105 297	Apothekervarer	125
Rosiner	17 325	Gods	25 466
Svedsker	27	Maskingods	1 969
Sirup	1 886 986	Cykler	125
Figener	11 051	Isenkram	158
Sukkade	287	Papir	146
Skind	1 416	Frimerker	56
Læder	1 634		
Bomuld	27 945	Tilsammen	3 943 390

Indførselen fra Norge til frihavnen udgjorde kun 77 262 kg. gammelt jern.

Indførselen fra Sverige til frihavnen var i aaret 1902 med seil- og dampskibe 14 751 tons, i færge 99 000 tons; tilsammen 113 751 tons.

Udførselen fra frihavnen til Sverige var i aaret 1902 med seil- og dampskibe 48 115 tons, i færge 27 000 tons; tilsammen 75 115 tons.

Under henvisning til de i min tidligere rapport meddelte oplysninger om frihavnens udnyttelse tør jeg benytte denne anledning til yderligere at opgive nogle data. Efter hvad jeg har bragt i erfaring, omfatter hele frihavnsanlægget et jordareal af 36.40 h.ar samt et vandomraade af 24.27 h.ar, tilsammen 60.68 h.ar. Af jordarealet er omkring $4^3/_4$ h.ar udleiet, dels til bebyggelse, dels til oplagstomter. Hele strækningen af kaier og bolverker er omkring 3 765 meter.

Man antager, at omraadet, saavel hvad kaipladse som hvad jordareal betræffer, endnu er tilstrækkeligt for længere tid, forudsat dog at trafiken ikke tiltager i synderlig høi grad.

Min fulde overbevisning, som jeg tør gjentage, er den, at en norsk frihavn vilde være et mægtigt middel til at fremme norsk exportindustri og norsk skibsfart, navnlig for istandbringelse af norske transoceane dampskibslinjer.

Danmarks handelsflaade og skibsfart i aaret 1902.

Skrivelse fra generalkonsulen i Kjøbenhavn.

Af skibe over 20 tons fandtes der i det egentlige Danmarks handelsflaade:

I aaret	1902	1 166	seilsk.	dr.	126 590	tons	og	397	dampsk.	dr. 269 294 tons
- —	1901	1 139	—	„	125 428	„	„	389	—	„ 255 362 „
- —	1900	1 156	—	„	130 017	„	„	382	—	„ 246 274 „
Ialt altsaa i aaret		1902	1 563	skibe	dr.	395 884	tons			
—„— - —		1901	1 528	—	„	380 790	„			
—„— - —		1900	1 538	—	„	376 289	„			

Sammenlignet med aaret 1901 viser altsaa aaret 1902 for seilskibenes vedkommende en forøgelse af 27 dr. 1 162 tons og for dampskibenes vedkommende en forøgelse af 8 skibe dr. 13 932 tons. I sammenligning med aaret 1900 sees aaret 1902 at have forøget seilskibenes antal med 10, men formindsket drægtigheden med 3 427 tons, medens der for dampskibenes vedkommende viser sig en forøgelse af 15 skibe og 23 020 tons.

Dien danske statistik optager ogsaa smaa skibe dr. 4—20 tons og et antalzfer for baade fra 0 til og med 4 tons. Tillægges smaabaadene, bliver tallene for aaret 1902 3 087 seilskibe dr. 143 837 tons og 502 dampskibe dr. 270 442 tons, ialt 3 589 skibe dr. 412 279 tons.

Af handelsflaaden var over 1000 tons: 12 seilskibe dr. 15 676 tons og 97 dampskibe dr. 154 760 tons.

Færøerne havde en flaade af 101 skibe dr. 7 834 tons og Island en flaade af 163 skibe dr. 9 079 tons, hvilket viser en liden formindskelse for seilskibenes vedkommende sammenlignet med aaret 1901.

Af ikke selvbevægende pramme og lægtere fandtes i Danmark 148 dr. 6 997 tons.

I kongerigets handelsflaade var i aaret 1902:

Tilgangen: 116 seilskibe dr. 7 828 tons og 17 dampskibe dr. 23 888 tons
Afgangen: 68 — „ 6 524 „ „ 10 — „ 8 655 „

De i Danmark nybyggede skibe kommer hovedsagelig fra Kjøbenhavn, Svendborg og Marstal. Af 10 skibe, byggede i udlandet, kom 4 fra Sverige, men intet fra Norge. Paa danske verfter byggedes 1 dampskib for norsk regning.

Værdien af de ved nybygning og indkjøb anskaffede skibe var i aaret 1902: 12 126 200 kr., eller 3 365 100 kr. mere end i aaret 1901 og 6 274 800 kr. mere end i aaret 1900; medens der i aaret 1899 i riget anskaffedes skibe til en værdi af 2 708 400 kr. mere end i aaret 1902.

Hvad skibsfarten angaar, blev den almindelige fart mellem danske og fremmede havne i aaret 1902 besørget af:

32 786 seilskibe dr. 1 580 317 tons og 870 006 tons bestuvning,
33 400 dampsk. „ 10 441 498 „ „ 2 912 605 „ —

Disse zifre viser fremgang siden aaret 1901, idet den almindelige fart i det aar blev besørget af 31 995 seilskibe, altsaa af 791 skibe mindre end i aaret 1902, og af 31 565 dampskibe, altsaa af 1 835 skibe mindre end i aaret 1902.

Havarister og forbiseilere indgaar ikke i tallene.

Bestuvningens procentvise andel i registertonnagen var i aaret 1902 for seilskibe 58.9 pct., for dampere 29.6 pct. For indgaaende fart var disse data henholdsvis 90.4 pct. og 45.2 pct. og for udgaaende 21.8 pct. og 14.0 pct.

Seilskibene udnyttede altsaa i aaret 1902 omtrent tre femtedele af sin tonnage, dampskibene kun $^1/_4$ à $^1/_3$, og forskjellen mellem udnyttelsen af seilskibene og af dampskibene er større for indgaaende end for udgaaende, idet de indgaaende seilskibe udnyttede nøiagtig dobbelt saa meget af sin tonnage som indgaaende dampere. At saa stor del af dampskibene ikke bestuves, angives at hidrøre navnlig fra dampskibene i fast rute.

Af Danmarks hele omsætning sjøværts med udlandet falder $^2/_5$ paa England, vel $^1/_6$ paa Sverige og vel $^1/_7$ paa Tyskland.

Hvad skibenes nationalitet angaar, deltog norske skibe med 9.9 pct. i totalomsætninger med udlandet; procenten i aaret 1901 var 9.4 pct. Iøvrigt viser tallene formindskelse for svenske skibes deltagelse (fra 15.6 pct. i aaret 1901 til 15.0 pct. i aaret 1902); ligeledes for engelske skibes vedkommende (fra 11.1 pct. til 10.2 pct.); medens deltagelsen for tyske skibe er øget ubetydelig (fra 9.2 pct. til 9.3 pct.). De danske skibes deltagelse i totalomsætningen er gaaet op fra 51.0 pct. i aaret 1901 til 51.7 pct. i aaret 1902, medens den i aaret 1900 var 52.8 pct og i aaret 1899 52.9 pct. Ogsaa for engelske skibes vedkommende er der en betragtelig nedgang i deltagelsen fra den for nogle aar tilbage, saaledes i aaret 1898 14.5 pct. og i aaret 1897 endog 16.8 pct.

Norske skibe deltog i farten mellem danske havne indbyrdes med 48 seilskibe dr. 2 953 tons og 977 tons bestuvning, og med 56 dampere dr. 17 129 tons og 6 110 tons bestuvning.

Antallet af mønstringer paa danske skibe var i aaret 1902 noget høiere end i aaret 1901, nemlig: 24 395 paa 2 942 skibe mod 21 147 mønstringer paa 2 729 skibe i aaret 1901.

I henhold til de danske konsulatberetninger om danske skibes fragtfart mellem fremmede havne, hvor konsuler er ansatte, gik der i saadan fart fra og til norske havne, ind- og udgaaende tilsammen, 1 190 danske skibe dr. 582 249 tons.

Stuttgart.

Uddrag af aarsberetning for 1902 fra konsul Adolph Federer.

Textilindustrien. Der herskede under aaret 1902 paa grund af den langvarige tørke i Australien mangel paa fin merinould, hvilken artikel danner det vigtigste raastof for de i Stuttgart værende trikotagefabriker. Da man for den fabrikerede trikotage ikke kunde opnaa priser, som stod i forhold til de høie uldpriser, var forretningerne i denne industrigren mindre lønnende. Med hensyn til exportforretningerne var afsætningen til de Forenede Stater, England, Belgien, Holland og Rusland som vanlig, hvorimod den indenlandske konkurrence i Danmark og de skandinaviske lande bliver mere og mere følbar.

Uhrfabrikationen havde intet gunstigt aar, idet de paa forhaand reducerede priser gik endnu mere tilbage. Som konkurrent mod emaljeplader for uhre optræder i den senere tid celluloidplader, som leveres billigere. Afsætningen i spiralfjedre var langsom.

Hvad angaar **krudtfabrikationen**, var der større efterspørgsel efter røgfrit krudt end i det foregaaende aar, derimod var der en betydelig nedgang i forretningerne med minekrudt og dynamit. Exportforretningen var ikke gunstig.

Stillingen inden **pianofabrikationen** var i det hele taget tilfredsstillende. Stuttgart, som mest befatter sig med fabrikationen af 1ste klasses pianoer, led mindre under den almindelige depression end Nordtyskland, hvor fabrikationen i høi grad er anlagt paa massefabrikation af godtkjøbsvare. Exportforretningerne var ganske livlige, skjønt konkurrencen fra Nordamerika begynder at gjøre sig sterkt gjældende paa de oversjøiske markeder. For udviklingen af denne fabrikationsgren vil afslutningen af fordelagtige handelstraktater være af den største betydning. Fortjenesten bliver paa grund af de høie priser paa raamaterialier, de store udgifter til avertissementer og den høie løn, som maa betales for dygtige arbeidere, stadig mindre.

Forlagsboghandelen. Der expederedes fra Stuttgart i aaret 1902 ca. $4^1/_2$ mill. kg. bøger, hvoraf ca. $3^1/_2$ mill. kg. gik til Leipzig; resten gik til Elsasz og Lothringen samt til Wien (ca. $^1/_2$ mill. kg.) og Schweiz.

I den kemiske industri klagedes over træg afsætning og trykkede priser. I fabrikationen af farver gjorde en særdeles skarp konkurrence sig gjældende.

Havre var, indtil den nye høst kom, meget efterspurgt til stigende priser.

*

Fra mk. 16.oo i januar steg prisen i august til den i mange aar uhørte høide af mk. 19.oo, hvilket først og fremst skyldtes mangel paa tilførsel fra udlandet.

Humle. Humlehøsten i Würtemberg var i aaret 1902 af en aldeles fortrinlig kvalitet og fandt derfor en hurtig afsætning. Prisen for lettere sorter var i begyndelsen mk. 40.oo å 50.oo, men den begyndte snart at stige og steg lige til mk. 125.oo.

Norges vareomsætning med Frankrige i aaret 1902.

Skrivelse fra generalkonsulen i Havre, dateret 24de November 1903.

I tilslutning til min aarsberetning for aaret 1902 har jeg den ære at indberette, at ifølge den netop udkomne franske handelsstatistik for nævnte aar androg værdien af de fra Norge til Frankrige i aaret 1902 (i „Commerce spécial") indførte varer sig til 28 892 000 francs mod 29 228 000 francs i aaret 1901, eller 336 000 francs mindre i aaret 1902.

Indførselen fordelte sig i disse to aar paa de forskjellige varegrupper, som følger:

Vareslags.	1902. Vægt metr. kvintal.	1902. Værdi francs.	1901. Vægt metr. kvintal.	1901. Værdi francs.
Træmasse . . .	1 007 677	17 534 000	853 393	18 532 000
Almindelig trælast	822 140	5 267 000	634 200	3 982 000
Hvalbarder, ubearbeidede . . .	418	2 088 000	903	2 527 000
Torske- og makrelrogn	30 628	1 107 000	30 700	1 075 000
Is	294 211	883 000	292 817	879 000
Huder, uberedte .	1 592	413 000	1 698	370 000
Angler	10	10 000	5	5 000
Sælskind, uberedte	286	258 000	—	—
Kobbermalm . .	2 453	245 000	—	—
Hesteskosøm . .	3 071	230 000	4 069	305 000
Tran	2 199	200 000	3 204	234 000
Fisk, tørret, saltet, røget eller tilberedt paa anden maade . .	1 485	146 000	1 982	215 000
Sten og jordarter for industrien .	35 518	101 000	43 492	140 000
Fiskelim	43	95 000	—	—
Kemiske produkter	2 723	54 000	—	—
Fartøier	—	—	1 953 reg.ts.	154 000
Jern og staal . .	—	—	9 666	151 000
Muslinger m. m. .	—	—	1 820	100 000

Vareslags.	1902. Vægt metr. kvintal.	1902. Værdi francs.	1901. Vægt. metr. kvintal.	1901. Værdi. francs.
Møbler og andre artikler af træ .	—	—	3 407	90 000
Andre artikler . .	—	261 000	—	469 000
Ialt	—	28 892 000	—	29 228 000

Værdien af de fra Frankrige til Norge i aaret 1902 (i „Commerce spécial") udførte varer var 5 404 000 francs mod 5 289 000 francs i aaret 1901, eller frcs. 115 000 mere i aaret 1902. De vigtigste udførselsartikler var i begge disse aar vin og brændevin, idet den samlede værdi deraf udgjorde 1 957 000 francs i aaret 1902 og 2 210 000 francs i aaret 1901. I aaret 1902 udførtes fartøier til en værdi af 1 080 000 francs (4 911 reg.-tons).

Manila (Filippinerne).

Aarsberetning for 1902 fra konsul F. E. Coney.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 fra fremmede lande til Manila med ladning 48 norske skibe (alle dampskibe) dr. 46 191 tons. Der afgik med ladning til fremmede lande 7 norske dampskibe dr. 6 691 tons og i ballast 41 dampskibe dr. 38 023 tons.

Et norsk skib anløb for at søge nødhavn.

Af svenske skibe ankom til Manila 4 dr. 4 973 tons.

I konsulat- og expeditionsafgifter oppebar konsulatet et samlet beløb af kr. 3 486.19.

Der importeredes i aaret 1902 store kvantiteter ris fra Saigon. En stor del af denne vare kom i norske skibe, hvilket forklarer det store antal norske skibe, som besøgte Manila i aaret 1902.

En fyrstikfabrik er nylig blevet anlagt her, og i betragtning heraf samt af de billige offerter fra Japan og den temmelig prohibitive toldtarif her maa det befrygtes, at der ikke er nogen mulighed for salg af norske fyrstikker hersteds.

Wellington, New Zealand.

Aarsberetning for 1902 fra konsul A. E. Pearce, dateret 9de december 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 til New Zealand med ladning 12 norske skibe dr. 6 267 tons og

i ballast 6 skibe dr. 4 429 tons, ialt 18 norske skibe dr. 10 696 tons, hvoraf 2 dr. 390 tons var dampskibe. Der afgik med ladning 10 norske skibe dr. 5 877 tons og i ballast 5 skibe dr. 3 026 tons, ialt 15 norske skibe dr. 8 903 tons.

Handel. Med hensyn til de forenede rigers handelsomsætning med New Zealand i aaret 1902 kan anføres, at Norge exporterede varer til New Zealand til en værdi af 300 £ og Sverige for en værdi af 19 243 £. Exporten fra New Zealand til Sverige opgik til en værdi af 166 £, hvorimod der ingen export fandt sted fra New Zealand til Norge.

Georgetown, Demerara.

Aarsberetning for 1902 fra konsul J. H. de Jonge.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 til Georgetown 28 norske dampskibe dr. 27 440 tons og 11 norske seilskibe dr. 4 742 tons, ialt 39 skibe dr. 32 182 tons.

Af svenske skibe ankom 3 dr. 3 002 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe $ 382.81, af svenske skibe $ 51.40.

De norske skibe gik væsentlig i fart mellem New York og Georgetown.

Importen udgjorde en værdi af ca. $6^1/_2$ mill. doll. og exporten ca. $8^1/_2$ mill. doll.

Importen bestaar væsentlig af levnetsmidler og fabrikvarer. Der exporteres bl. a. sukker, rhum, guld, diamanter, guttapercha m. v.

Mellem de forenede riger og kolonien foregik ingen direkte handelsomsætning.

Elbe-Travekanalen.

Rapport fra generalkonsulatet i Lübeck.

Af den aarsredegjørelse, der nu er kommet generalkonsulatet ihænde, angaaende farten paa Elbe-Travekanalen i tiden fra og med 1ste april 1902 til og med 31te marts 1903 fremgaar det, at trafiken under sidste regnskabsaar har udviklet sig paa en efter omstændighederne tilfredsstillende maade. Nogen betydeligere forøgelse var ikke at vente i betragtning af de ugunstige konjunkturer, særlig hvad angaar den beregnede trafik med korn og svensk jernmalm.

Lübecks egen Elbetrafik er ikke steget i det omhandlede tidsrum. Men totalzifrene for kanaltrafiken i sin helhed udviser fremgang, idet livligheden paa flere af kanalens stationer er tiltaget.

Bortseet fra afgiftsfrie fartøier, bugser- og dampfartøier, er kanalen under regnskabsaaret passeret af:

853	fartøier	dr.	155 919	tons	i ballast samt
2 124	—	„	436 455	„	med last af tilsammen 286 886 tons.
Ialt 2 977	fartøier	dr.	592 374	tons	og 286 886 tons last.

Sammenlignet med totaltrafiken i det nærmest foregaaende regnskabsaar udviser disse zifre en forøgelse af 172 fragtfartøier dr. 109 716 tons og 33 807 tons last.

Akyab.

Aarsberetning for 1902 fra konst. konsul F. Green.

Skibsfarten. Havnen besøgtes i aaret 1902 af 1 norsk dampskib dr. 1 981 tons, hvilket ankom i ballast og afgik til Europa med ladning af 4 332 tons ris til en bruttofragt af 73 085 rupees. Det erlagde i konsulatafgift rs. 105.2.

Intet svensk skib besøgte Akyab.

Risexporten til Europa opgik i aaret 1902 til 72 000 tons, hvoraf over halvparten skibedes til Tyskland. Til Indien skibedes 132 000 tons ris. Tiltrods for den rige høst holdt priserne paa ris sig paa grund af den sterke efterspørgsel fra Indien meget høie, og der betaltes 42 rupees pr. basket.

Fragterne for ris pr. damper til Europa var lave; gjennemsnitsraten var 21 sh. pr. ton.

Aarsberetning for 1903 fra samme.

Skibsfarten. Der ankom i aaret 1903 intet norsk eller svensk skib til Akyab.

Der afgik 23 engelske og 1 fransk dampskib til Europa, hvilke tilsammen medførte 121 044 tons ris. Seilskibe anløb ikke havnen.

Fragterne holdt sig i begyndelsen af aaret i 21 sh. 3 d pr. ton, men steg gradvis til 23 sh. 6 d.

Ris. Sæsonen aabnede med en pris af 40 rupees pr. basket, men steg snart til 47 rs. og siden til 49 rs. Indien tog i aaret 1903 kun 58 000 tons. Til Europa skibedes ca. 121 000 tons, hvoraf henimod halvparten gik til Tyskland, resten til Holland, Belgien og Østerrige. For aaret 1904 antages et kvantum af ca. 230 000 tons ris at kunne exporteres.

Ingen direkte import af varer fra Europa finder sted.

Handelsomsætningen mellem de forenede riger og Østerrige-Ungarn i aaret 1902.

Skrivelse fra Hans Majestæts legation i Wien, dateret 29de december 1903.

Ifølge den her førte officielle statistik for aaret 1902 var værdien af de i aarets løb fra Sverige til Østerrige-Ungarn, saavel direkte som i transit, indførte varer 4 363 000 øst. kr., eller i svensk mynt ca. 3 298 000 kr. De tilsvarende zifre for aaret 1901 var 5 237 000 øst. kr., eller 3 959 000 kr. sv. m. Af de i aaret 1902 indførte varer kom blot for 61 000 kr., resp. 46 000 kr., sjøværts. Alt det øvrige synes at være indkommet over Tyskland, for størstedelen formodentlig via Stettin.

De fornemste varesorter var: Jernmalm 1 048 000 m. c. bruttovægt til en værdi af 2 348 000 ø. kr. (mod 1 071 000 m. c. og 3 320 000 kr. i aaret 1901); jern og staal samt arbeider deraf 575 000 kr. (mod 556 000 i aaret 1901), hvoraf smeltestykker 40 000 kr., støbegods 221 000 kr. og smedede stænger 238 000 kr.; manganmalm 377 000 kr. (mod 3 000 i aaret 1901); træmasse 280 000 kr. (mod 646 000 i aaret 1901); tilberedt fisk 234 000 kr. (mod 154 000 i aaret 1901); huggen sten 115 000 kr. (mod 140 000 i aaret 1901); maskiner og redskaber 107 000 kr. (mod 117 000 i aaret 1901); krommalm 81 000 kr.

I samme tidsrum opgik importen fra Norge til 4 160 000 østr. kr., svarende i norsk mynt til ca. 3 145 000 kr. Heraf ankom sjøværts varer til en værdi af 1 030 000 kr. eller i norsk mynt 779 000 kr.; størstedelen af disse varer bestod af stokfisk. I aaret 1901 udgjorde værdien af importen fra Norge 4 647 000 kr., hvilket i norsk mynt svarer til 3 513 000 kr.

De fornemste importartikler var: Tilberedt fisk 3 257 000 kr. (mod 3 350 000 i aaret 1901), hvoraf sild, saltet eller røget, 643 000 kr., stokfisk 1 010 000 kr., anden ikke særskilt nævnt fisk, saltet eller røget, 1 604 000 kr., fisketran 697 000 kr. (mod 924 000 kr. i aaret 1901), træmasse 132 000 kr. (mod 194 000 kr. i aaret 1901).

Udførselen til Sverige opgik til en værdi af ca. 4 663 000 kr. eller i svensk mynt ca. 3 525 000 kr. Heraf afgik saagodtsom intet sjøveien. I aaret 1901 opgik exporten til Sverige til 5 106 000 kr. eller i svensk mynt 3 860 000 kr.

De vigtigste exportvarer udgjordes af humle 791 000 kr. (mod 983 000 i aaret 1901), uldgarn og uldstoffe 619 000 kr. (mod 351 000 i aaret 1901), uædle metaller, undtagen jern og staal og arbeider deraf, 454 000 kr. (mod 616 000 i aaret 1901), malt 332 000 kr. (mod 196 000 i aaret 1901), undertøi, hatte og klæder 313 000 kr. (mod 222 000 kr. i aaret 1901), garn og tøier af lin, hamp og jute 286 000 kr. (mod 415 000 kr. i aaret 1901), læder og lædervarer 184 000 kr. (mod 174 000 kr. i aaret 1901), maskiner og redskaber 158 000 kr. (mod 525 000 kr. i aaret 1901), glas og glasvarer 137 000 kr. (mod 220 000 kr. i aaret 1901), kemiske produkter 116 000 kr. (mod 49 000 kr. i aaret 1901), smykker af uædle metaller 89 000 kr. (mod 92 000 kr. i aaret 1901), arbeider af „papier mâché“ 89 000 kr. (ny vare).

Til Norge exporteredes for tilsammen i rund sum 1 694 000 kr., hvilket svarer til ca. 1 281 000 kr. i norsk mynt. Heraf udførtes for blot

31 000 kr. sjøværts. I aaret 1901 opgik exporten til Norge til 1 760 000 kr. eller til 1 331 000 kr. i norsk mynt.

De fornemste exportartikler var: Malt 498 000 kr. (mod 406 000 i aaret 1901), garn og tøier af lin, hamp og jute 219 000 kr. (mod 275 000 kr. i aaret 1901), læder og arbeider deraf 169 000 kr. (mod 148 000 kr. i aaret 1901), undertøi, hatte og klæder 161 000 kr. mod 207 000 kr. i aaret 1901).

Sammenlægges værdien af importen og exporten, faar man som udtryk for Østerrige-Ungarns handelsforbindelser i aaret 1902 med Sverige 6 828 000 kr. sv. m. (mod 7 373 000 kr. i aaret 1901) og med Norge 4 426 000 kr. n. m. (mod 5 844 000 kr. i aaret 1901) eller med begge de forenede riger tilsammen 11 254 000 kr. (mod 13 217 000 kr. i aaret 1901).

Af de ovenstaaende opgaver fremgaar det, at værdien saavel af importen fra de forenede riger som ogsaa af exporten derhen er gaaet noget tilbage. Herved er dog at merke, hvad importen fra Sverige angaar, at formindskelsen egentlig beror paa, at værdien af den fornemste importvare, jernmalm, er opført betydelig lavere pr. metr. centner end aaret forud, medens mængden af varen var omtrent den samme for de to aar. Man kan saaledes sige, at importen fra Sverige i virkeligheden har været næsten stationær. Importen af træmasse er gaaet betydelig ned, men dette opveies af en stigning i importen af manganmalm. Forøvrigt er de fra Sverige importerede varer omtrent af samme art som tidligere.

Ogsaa importvarerne fra Norge tilhører samme varegrupper som før.

Hvad exporten til Sverige angaar, er nedgangen mest merkbar i rubriken „maskiner og redskaber" samt i rubriken „patronhylser".

Formindskelsen af exporten til Norge er i virkeligheden ubetydelig.

Düsseldorf.

Aarsberetning for 1902 fra konstitueret konsul P. F. Cretschmar.

Den tyske **rujernproduktion**, der i aaret 1901 for første gang paa flere aar stod tilbage for det nærmestforegaaende aars og kun naaede op til 7 785 887 tons mod 8 422 842 tons i aaret 1900, steg i aaret 1902 atter op til 8 402 660 tons. Heraf exporteredes 347 256 tons mod blot 150 448 tons i aaret 1901; desuden opgik udførselen af forarbeidet jern, jern- og staalvarer i aaret 1902 til 2 961 766 tons, og den samlede jernudførsel blev saaledes 3 309 020 tons mod 2 347 241 tons i aaret 1901 og kun 1 548 558 tons i aaret 1900. Jernudførselen er altsaa i det sidstforløbne aar steget med 40 pct. mod det foregaaende aar. Med denne forøgelse i udførselens mængde har dog paa grund af de lavere jernpriser ikke forøgelsen i udførselens værdi holdt skridt. Jernudførselens værdi udgjorde i aaret 1902 efter et foreløbigt anslag 628 mill. mark mod 517 mill. mark det foregaaende aar og 480 mill. mark i aaret 1900. Stigningen i værdi skulde altsaa for det sidstforløbne aar udgjøre noget over 20 pct. og selv dette forhold i betragtning af de i aarets løb faldende priser være for høit regnet.

Efter et sagkyndigt overslag beløb forbruget af rujern over hele jorden

sig til 8.5 kg. pr. individ i aaret 1870 mod 78.5 kg. i aaret 1901. Verdensproduktionen af rujern i aaret 1901 anslaaes til mere end 40 mill. tons, hvoraf 16 mill. i Nordamerika, 8 mill. i Tyskland, 8 mill. i England og resten i de øvrige produktionslande. I aaret 1902 skal Amerika have forøget sin produktion med $1^1/_2$ mill. tons, Tyskland sin med ca. 400 000 tons mod det foregaaende aar.

Det er ikke at undres over, at en nedgang i indførselen af jern gik haand i haand med tilvæksten i export. Tysklands indførsel af jern og jernvarer var i aaret 1900: 983 112 tons eller 137.4 mill. mark, i aaret 1901: 400 657 tons eller 66.6 mill. mark og i aaret 1902: 268 918 tons eller 54.4 mill. mark. Hvad særlig indførselen af rujern angaar, da er denne, der i aaret 1900 og 1901 var henholdsvis 726 712 tons og 267 503 tons, i aaret 1902 gaaet end yderligere tilbage og beløb sig til 143 040 tons. I jernartikler er der nu et udførselsoverskud af 200 000 tons, medens aaret 1900 havde et indførselsoverskud af næsten 600 000 tons.

Hvad særlig angaar Tysklands og Norges og Sveriges forhold til hinanden paa jernhandelens omraade i aaret 1902, er Sverige nr. 15 og Norge nr. 20 i rækken af de lande, der har indført tysk jern, og Tysklands samlede udførsel af jern og jernvarer til de to lande var følgende (ved at sammenligne vegtsummerne med værdisummerne vil man se prisfaldet):

	1902.	1901.	1900.	1899.
Til Norge	7.9 mill. mk. 29 087 tons	6.9 mill. mk. 26 441 tons	5.8 mill. mk. 14 802 tons	7.3 mill. mk. 18 686 tons
Til Sverige	9.8 mill. mk. 42 628 tons	9.0 mill. mk. 42 042 tons	13.2 mill. mk. 30 574 tons	8.6 mill. mk. 20 176 tons.

Udførselen i aaret 1902 bestod hovedsagelig af følgende artikler: Hjørne- og vinkeljern, til Sverige: 13 782 tons (1 282 000 mk.) mod 13 660 tons (1 298 000 mk.) i aaret 1901; jerntraad, til Norge: 4 463 tons (555 000 mk.) mod 4 282 tons (569 000 mk.) det foregaaende aar; fine varer af støbe- eller smedejern, til Norge: 509 tons (1 212 000 mk.) mod 460 tons (1 077 000 mk.) det foregaaende aar; do. do. til Sverige: 541 tons (1 244 000 mk.) mod 485 tons (1 105 000 mk.) det foregaaende aar; grove jernvarer, til Norge: 3 134 tons (361 000 mk.) mod 2 462 tons (1 928 000 mk.) det foregaaende aar; do. til Sverige: 4 274 (3 034 000 mk.) mod 3 180 tons (2 389 000 mk.); plader og blik af smedbart jern, til Norge: 5 697 tons (684 000 mk.) mod 7 721 tons (1 042 000 mk.).

Tysklands indførsel af jern og jernvarer fra Sverige beløb sig til: I aaret 1902 6.9 mill. mk., i aaret 1901 6 mill. mk., i aaret 1900 9.8 mill. mk. og i aaret 1899 7.8 mill. mk., medens indførselen fra Norge kun var ubetydelig.

Med hensyn til de for Rhinprovinsen og Westfalen bestemmende jernpriser kan det anføres, at aarsgjennemsnitspriserne ifølge Düsseldorfs handelskammers beretning var følgende (i mark pr. 100 kg.):

Tysk jern i Düsseldorf:	1902.	1901.	1900.
Tysk pudlejern	59.63	—	90.00
Tysk støberijern	65.18	76.36	101.36

	1902.	1901.	1900.
Luxemburger støberijern	48.55	54.22	83.27
Engelsk jern, fortoldet i Hamburg:			
Skotsk jern	86.5—88	87.10	105.10
Middlesbro	68.68	65.67	90.84

Jernmalm. Fra Siegen, der har bekjendte spat-jernmalmgruber, klages der over utilfredsstillende forretninger. Prisen paa jernmalmen gik fra 14.40 mk. ned til 10.40 mk. pr. ton; efterspørgselen var saa ringe, at mange gruber indskrænkede sin produktion endnu mere end de officielt omforenede 25 pct.

Maskinfabrikation. Om der end mod slutningen af aaret, som der meldes fra enkelte distrikter, indtraf en noget større efterspørgsel, saa var og blev dog priserne absolut ikke lønnende. Et tilfredsstillende resultat opnaaedes omtrent alene af de maskinfabriker, der beskjæftiger sig med specialiteter, som f. ex. med fremstilling af specialmaskiner for bergverksdrift; udstillingen i Düsseldorf bragte disse fabriker talrige bestillinger, ligesom ogsaa den tyske specialudstilling paa næste aars udstilling i St. Louis efter forlydende vil søge at gjøre sig gjældende. Kjedelfabrikerne har for at komme ud af en konkurrence, hvori salgspriserne ikke engang dækkede produktionsomkostningerne, grebet til dannelsen af et forbund, der omfatter Tysklands betydeligste rørkjedelfabriker. Verktøimaskinfabrikerne og lokomotivfabrikerne klager over ringe efterspørgsel. De fabriker, der fremstiller maskiner for papirfabrikationen, erfarede, særlig ved Düsseldorferudstillingen, en livlig efterspørgsel fra udlandet.

Cementindustri. Den tyske cementudførsel beløb sig i aaret 1902 til 3 699 378 tons mod 3 560 612 tons det foregaaende aar; over en tredjedel af denne produktion gik til Nordamerika; Norge tog 15 022 tons mod 17 044 tons det foregaaende aar. Den tyske cementindførsel, hvoraf den største del kommer fra Østerrige, er gaaet ned fra 87 262 tons til 52 018 tons.

Trælast. Paa bordmarkedet merkedes der for god vare overalt en meget betydelig bedring. England har siden tilendebringelsen af den sydafrikanske krig ivrig optraadt som kjøber, saa at de toneangivende exportlande nu ogsaa stiller betydelig større fordringer. I det forløbne aar har ogsaa Rumænien med virkning deltaget i konkurrencen, efter at Østerriges skovprodukter allerede i tidligere aar tiltrods for de enorme fragtomkostninger har skaffet sig indgang paa Rhinmarkederne. Rumænien bragte paa markedet skaaren last af gran og ædelgran, der vandt forbrugernes bifald.

Gjentagne produktionsindskrænkninger i de skandinaviske oprindelseslande foraarsagede en ganske betydelig prisstigning paa markedet for høvlede varer, en stigning, der endnu ved aarets udgang ikke syntes at have naaet sit højdepunkt. Importen af nordisk tilhugget tømmer, der tidligere gjorde et betydeligt afbræk i den indenlandske industri, var, lyder det i en beretning fra Essen, i det sidstforløbne aar neppe merkbar; derimod var konkurrencen af svenske døre, melder samme beretning, stadig meget generende, saa at man paa dette punkt venter hjælp af den nye tyske toldtarifs højere satser.

Forretningen i grubetømmer frembød ingen større forandringer. Det havde tildels været forhandlerne muligt at gjøre billigere indkjøb, men grubeeierne udnyttede denne omstændighed, der var kommet dem for øre, og trykkede priserne ca. 5 pct. ned. Det bemerkes, at anvendelsen af ege- og

bøge-rundlast som grubetømmer mere og mere aftager, medens tømmer af naaletræer mere og mere træder i stedet.

Angaaende importen af udenlandske døre heder det i en aarsberetning fra Duisburgs handelskammer: Færdige døre indføres endnu i betydelige mængder fra udlandet. Det vilde være interessant at kjende det antal, i hvilket færdige døre med tilbehør indløber i havnene Duisburg, Ruhrort, Düsseldorf og Köln. Det vilde deraf fremgaa, at sikkerlig hundreder af arbeidere yderligere kunde beskjæftiges her, om toldsatsen for denne vare blev forhøiet. I Düsseldorf er det ikke længere snedkeren, som leverer døre, men kjøbmanden.

Statistik: I aaret 1902 beløb den tyske indførsel af „bygnings- og gavntømmer, raat", sig til 1 947 593 tons eller 54 332 000 mark mod 2 451 143 tons eller 59 255 000 mark det foregaaende aar; indførselen af „bygnings- og gavntømmer, tilhugget paalangs, hjulnav, fælger, eger", 448 410 tons eller 22 949 000 mark mod 553 127 tons eller 23 865 000 mark det foregaaende aar; af sidstnævnte artikel faldt paa Sverige 46 689 tons eller 2 336 000 mark mod 34 174 tons eller 2 381 000 mark; medens altsaa i almindelighed indførselen af paalangs tilhugget bygnings- og gavntømmer gik tilbage, har denne indførsel fra Sverige tiltaget betydelig. En forøgelse viser ogsaa den norske og svenske indførsel af saget virke. Tyskland importerede af „bygnings- og gavntræ, saget, kanthugget etc." 1 447 648 tons eller 92 387 000 mark mod 1 366 699 tons eller 86 970 000 mark. Deraf faldt paa Sverige 439 678 tons eller 26 381 000 mark mod 380 703 tons eller 23 061 000 mark og paa Norge 43 447 tons eller 2 564 000 mark mod 39 295 tons eller 2 360 000 mark.

Cellulose. I denne forretningsgren var aaret 1902 overmaade ugunstigt. Rigtignok er efterspørgselen og omsætningen steget i en ikke uvæsentlig grad, men priserne fulgte ikke den faktisk forhaandenværende stigning i behovet. De rhinske producenter klager over, at udenlandsk cellulose som følge af utilstrækkelig toldbeskyttelse paa Rhinmarkedet falbødes til saa lave priser, at de for blot nogenlunde at beholde afsætning, maatte nedsætte salgspriserne til under produktionsomkostningerne; alligevel maatte der foretages driftsindskrænkninger. Det rhinsk-westfalske træmassesyndikat maatte lade en produktionsindskrænkning af 50 pct. indtræde. Paa det udenlandske marked gjorde den fremmede konkurrence sig merkbar i tiltagende grad. Lande som Norge, Sverige, Finland, Rusland og Kanada har med hensyn til produktionsomkostninger saa mange fordele fremfor Tyskland, fremhæves der i en beretning, at det alene kunde tilskrives det tyske fabrikats gode kvalitet, naar det lykkedes ikke alene at beholde den gamle kundekreds, men endog i England at udvide den noget. I aarets anden halvdel optraadte ogsaa Nordamerika ivrig som kjøber, hvorved man slap videre nedgang i priserne. Udsigterne for fremtiden ansees med det stadig tiltagende papirforbrug for øie ikke som ugunstige.

Sten. Fra rhinske stenbrudsbesiddere berettes der, at afsætningen af brolægningssten og andet stenmateriale for gade- og banebygning paa grund af sterkt synkende priser var meget vanskelig. Man venter imidlertid, at statsjernbanerne, der ved sine nu atter sterkt stigende indtægter igjen har faaet mere frie hænder, paany vil optræde som kjøbere.

Hvad specielt marmor- og granitindustrien angaar, kan der her ikke klages over nogen forværrelse i afsætningsforholdene i det forløbne aar. Thi omendskjønt byggevirksomheden i almindelighed laa i høi grad nede, er dog anvendelsen af granit og marmor i Nordvesttyskland i den senere tid

blevet mere almindelig. Men priserne var saavel for pladearbeider som for massive arbeider meget trykkede. Udlandet skaffede de indenlandske stenhuggerier en skarp konkurrence saavel i raa som ogsaa i færdigpolerede og massive arbeider. De raat tilhugne marmorplader og „belgiske granitplader" kunde trods tolden og den høiere fragt fra udlandet tildels forskrives billigere, end indenlandske stenhuggerier kunde skaffe dem, tiltrods for at de utilhugne blokke er toldfrie og fragtomkostningerne for dem mindre.

Tran. Halvdelen af det tyske behov af tran kommer fra Norge. I aaret 1902 var indførselen ialt 19 038 tønder til en værdi af 7 235 000 mark. Deraf kom fra Norge 9 202 tønder eller 3 497 000 mark, resten for størstedelen fra Japan, en mindre del fra Storbritannien. Angaaende forretningen i det forløbne aar berettes der fra Rhinprovinsen: I de første maaneder af aaret 1902 var sæltran, sardintran og Japantran endnu temmelig godt efterspurgt af sæbefabrikanterne. Denne efterspørgsel ophørte dog senere ganske, da priserne paa linolje og bomuldsfrøolje gik betydelig ned; derpaa gav ogsaa priserne for tran til industrielt brug efter. Derimod indtraadte, hvor anvendelse af surrogater ikke er mulig, en sterk stigning i prisen. Som følge af det overordentlig ringe udbytte af torskefisket paa den norske kyst steg hos os priserne paa medicintran 100 pct., paa dampmedicintran 150 pct., og denne høie prisstand har holdt sig til aarets slutning.

Fiskeben. Anskaffelsen af raavare til fremstilling af ægte fiskeben blev stadig vanskeligere, da den allerede i det foregaaende aar indtraadte prisforhøielse paa hvad barder vedvarede. Konsumenterne vægrede sig ogsaa mangengang for at betale le overordentlig høie priser, ca. 100 mark pr. kg., saa at man mere end nogensinde tidligere greb til surrogater; men de høie priser paa den færdige vare skriver sig fra, at prisen paa barderne har naaet en tidligere ukjendt høide. Fangsten af hval var i det forløbne aar som bekjendt endnu ringere end tidligere. Fiskebensfabrikationen bliver derved stadig mere indskrænket og betydningen af denne industrigren stadig ringere.

Stenkul. Stenkulproduktionen i bergdistriktet Dortmund beløb sig i aaret 1902 til ialt 58 039 000 tons mod 58 448 000 tons det foregaaende aar; den er saaledes sunket med ca. 0.70 pct. Antallet af bergverksarbeidere var 243 953 mod 243 926 det foregaaende aar og er altsaa omtrent uforandret. Ogsaa koksproduktionen var næsten den samme; den steg fra 8 052 138 tons i aaret 1901 til 8 065 583 tons i aaret 1902, altsaa ca. 0.16 pct. Distriktet Dortmunds kulproduktion omfatter omtrent halvdelen af Tysklands samlede produktion.

Den tyske kulexport har i det forløbne aar atter tiltaget noget, exporten til Belgien særlig i betragtelig grad.

Priserne paa kulmarkedet er gaaet noget tilbage. I aaret 1902 var prisen i mark pr. ton:

	1ste og 2det kvartal.	3die og 4de kv.		1ste og 2det kvartal.	3die og 4de kv.
Gaskul („Förderkohle")	12.75	11.75	Høiovnskoks	22.00	15.00
Fedtkul	10.25	9.38	Støberikoks	23.50	17.50
Magre kul	9.50	8.50	Briketter	13.50	12.50

Skibsfart. Det gods, der gaar fra Norge og Sverige til Rhinprovinsen og Westfalen, kommer, idetmindste hvad masseartikler som malme, trælast,

cellulose, raastaal, kridt, huder etc. angaar, med dampere og enkelte seilskibe for det meste over havnene Rotterdam og Antwerpen, hvorfra de paa Rhinskibe gaar videre til Rhinhavnene. Desuden kommer ogsaa i betragtning som gjennemgang for handelen mellem Norge og Sverige og Rhinprovinsen og Westfalen havnene Amsterdam og Dortrecht samt Hamburg, hvorfra varerne gaar dels med direkte dampskibsleilighed eller ogsaa pr. jernbane videre til Rhinen.

Slæbepengene fra Rhur til Mannheim udgjorde pr. centner (50 kg.) i pfennige:

	April.	Juli.	Oktober.	Januar.	Marts.
1902—1903	$3^5/_8$	$3^3/_4$	$6^1/_3$	$6^1/_4$	$5^1/_8$
1901—1902	$4^1/_2$	4	4	$4^1/_2$	$3^3/_4$

I det forløbne aar kom der et stort antal mindre fartøier, som „tjalker" og smaa skonnerter, fra Norge og Sverige direkte til Rhinen til havnene Duisburg, Düsseldorf og Köln.

Bortseet fra de allerede i flere aar som bekjendt existerende regelmæssige dampskibsruter fra England, Nordsjøen og Østersjøen til Rhinen indtil havnene Düsseldorf og Köln er i det forløbne aar ingen andre lignende ruter oprettet.

Leipzigermesserne i aaret 1903.

Rapport fra konsulatet i Leipzig.

Omsætningen paa messerne var i aaret 1903 i det hele taget tilfredsstillende. Dette gjælder navnlig paaskemessen, til hvilken der indfandt sig kjøbere fra fjerne oversjøiske lande som Australien og Sydafrika. Ligeoverfor luxusartikler gjorde der sig i almindelighed en tilbageholdende stemning gjældende.

Angaaende de enkelte grene af messehandelen kan merkes følgende:

Klæde. Under nytaarsmessen var der nogen efterspørgsel efter cheviot og kamgarns dresstoffe samt satinfor paletots. I kaabestoffe var forretningen træg. Ved paaskemessen var der paafaldende liden søgning fra kjøbernes side; alligevel var omsætningen noksaa god. Af mønstre blev især foretrukket sort-og-hvidt ligesom ogsaa nopper, især Kottbuser og Crimmitschauer kamgarnsstoffe samt kardegarnsager, kardeappretur og Forster buckskin. Paa Michaelismessen var omsætningen meget begrænset. Det bedste salg foregik i kamgarns- og cheviotstoffe; sorte-og-hvide og blaahvide genrer fandt nogen efterspørgsel, ligesaa vinterpaletotstoffe og glatte „eskimos".

Tøier. Specielt efterspurgt var de tynde florlignende stoffe. For bluser blev stribede stoffe foretrukne; i kostymestoffe viste, foruden sorte-og -hvide stoffe, ogsaa brogede nopper i engelsk smag sig som gangbare. Blandt silkestoffe var chinés mest efterspurgt saavel til bluser som til besætning, derimod foulards til kjoler. I trykte kattunstoffe var forretningen nogenlunde god; man foretrak organdys samt lærredsimitationer og vaskestoffe for bluser. I bomuldsvarer var forretningen regulær til noget forhøiede priser. Klare flitterstoffe blev foretrukne.

Kortevarer og galanterivarer. I denne branche var omsætningen saavel under paaskeformessen som under Michaelismessen regulær. Speciel interesse merkedes for Berliner bronce- og støbte tinvarer, saavel i den saakaldte salonvare som i 1 og 3 mark artikler. Dette gjælder navnlig bronceimitationer efter kunstneriske modeller, godt ciselerede og patineret i smukke farver. At merke er ogsaa den saakaldte „stengenre", d. e. gjenstande af glas eller porcelæn med galvanisk overdrag af sølv eller kobber og dekorerede med stene i de forskjelligste farver, størrelser og façoner. Meget paaagtede var ogsaa moderne sølvsmykker, medens af andre bijouterivarer uegte sager var lettere at sælge end egte. I læder-sager var der efterspørgsel efter damevæsker, bælter og prospektkortalbums, de sidste for England. I juletræpynt optraadte England og Rusland som kjøbere; af nyheder paa dette omraade kan nævnes sølvpletterede kobberblomster, fantasisager af filigran, elektriske glødelamper samt dekorationslamper i blomsterform med frugter. Af trævarer opnaaede smaa luxusmøbler som etagerer, stativer etc. en tilfredsstillende omsætning; den moderne tyske stil var den dominerende, medens dreiede varer betragtedes som forældede. I kurvarbeide fandt en noksaa god omsætning sted, men der klagedes over trykkede priser; artikler af rør var overveiende. I jern- og blikvarer var der en nogenlunde god forretning; specielt godt assortement var der i luxus- og husholdningsgjenstande af sølv og nikkel, som fandt god afsætning til England; fra det sidstnævnte land samt Holland var der ogsaa god efterspørgsel efter jernmøbler og smedede kunstgjenstande. Af lakerede metalvarer var genren „Ruppel" gjenstand for speciel interesse.

Glasvarer. Paa paaskemessen var forretningen saavel i brugsgjenstande som i finere luxusartikler tilfredsstillende; i sidstnævnte betegnes Rusland og Skandinavien som gode kjøbere. I slebne krystal- og brillantvarer excellerede nogle belgiske produkter. I luxus- og fantasiglas fandtes mange nyheder under forskjellige navne, som „marmopal", „Hecla", „Harka" (perlemor med silkeglands omspundet med farvede traade) og „Maja" (gjennemdraget glas med dekorationer i majolikafarver). I belysningsbranchen udbødes en ny tvedelt kuppel og et nyt cylinderglas, „indifferent", som vakte opmerksomhed; der var i det hele taget en livlig omsætning, specielt til franske og engelske kjøbere. Paa Michaelismessen var efterspørgselen næsten endnu større efter luxusartikler end efter brugsgjenstande. Russiske kjøbere viste interesse for slebet krystalglas; en større rolle spillede de af et schlesisk glasverk leverede „Stütterlin"-glas. Nyheder forekom især i vaser og jardinierer. Luxusglasgjenstande med paaloddede stene og perler („Iris-Dekor") vakte opmerksomhed.

Keramiske artikler. Inden den keramiske branche var forretningen ikke synderlig livlig. Efterspørgselen var større efter brugsartikler end efter finere luxusartikler. Majolikavarer betegnedes af enkelte kjøbere som ikke mere moderne, medens andre viste stor kjøbelyst. I kunstterracotta foregik livlige salg, medens derimod forretningen i imitationer af gips paa grund af det store tilbud var mindre tilfredsstillende. Paa Michaelismessen var efterspørgselen efter luxusporcelænservicer atter noget livligere. I stentøi forekom adskillige nyheder, navnlig i vaser og monteringsgjenstande. Smagsretningen var inden den keramiske branche gjennemgaaende moderne.

Kontorrekvisita. Paa paaskemessen var forretningerne tilfredsstillende. Særlig merkelige nyheder forekom ikke. Der var udstillet smukt udførte

kromovæggebilleder for reklameøiemed samt forskjellige nye heftemaskiner. Paa Michaelismessen var omsætningen mindre livlig; af nyheder forekom lampeskjærme af kreppapir.

Musikinstrumenter. Der viste sig forøget interesse for klaverorkestrions, efterat disse instrumenter nu har erfaret videre forbedringer i teknisk henseende. Ogsaa miniatur- og „skala"-harmoniums viste sig at være letsælgelige masseartikler. Nye former af allerede kjendte systemer af automatiske musikinstrumenter udbødes under de forskjelligste navne. Der forekom ogsaa et nyt klaverspilleapparat, „Virtuos", ved hjælp af hvilket ethvert piano kan spilles automatisk. Diverse nyheder forekom dei paa paaskemessen i mundharmonikaer, bl. a. et i trompetform med trilleeffekt. Blandt taleinstrumenter nød gramofonen i de forskjelligste udførelser den største interesse. Som nyhed forekom „polygrafonen", en kombination af musikverk og taleapparat; desuden en ny talemaskine „Zonofon".

Dukker og legetøi var gjenstand for en livlig messeomsætning. Af dukkehoveder blev porcelænshoveder foretrukket, medens der ogsaa blev kjøbt endel af celluloidhoveder tiltrods for disses ildsfarlighed. Børne-musikinstrumenter fandt god afsætning; som nyhed forekom blikhoveder med overtræk af celluloid, hvilke er mindre ildsfarlige. Med hensyn til klædte dukker lægges der mere og mere vegt paa elegant udstyr. En god forretning gjordes i dukkestuer, hvoriblandt forekom enkelte med møbler i moderne stil.

Huder og skind. Priserne var paa alle tre messer meget faste. En stigning i priserne af 5—10 pct. indtraadte paa paaskemessen for ko- og oksehuder samt for saltede kalvehuder og tunge hestehuder. Gjedeskind faldt derimod i pris, ligesom ogsaa tendensen for hare- og kaninskind var flau.

Pelsverk. Hermelin var stadig begunstiget af moden og opnaaede hidtil ukjendte priser. Graaverk steg ca. 10 pct.; heraf gik især meget til Frankrige. Amerika foretrak ræv og maar. Gjenstand for efterspørgsel var sorte katteskind, iltis, ræv og skovmaar. Paa Michaelismessen var modeartikelen muldvarpbisam efterspurgt.

Læder. Priserne erfarede paa nytaarsmessen en stigning af 5—20 pct. Der herskede særlig fast stemning i tunge sorter saalelæder, kuffertlæder og kips-bindsaalelæder samt i hestelæder og kips-saalelæder. I faarelæder gjorde en afgjort hausse sig gjældende, medens priserne for læder for sadelmagerarbeide var normale.

Paa paaskemessen indtog saavel kjøbere som sælgere en afventende holdning; kun i barket og alungarvet faarelæder var der nogen livligere stemning; kipskuffertlæder opnaaede en prisforhøielse af 5 pct.

Paa Michaelismessen var saalelæder tilberedt af skind af tamme dyr gjenstand for saa stor efterspørgsel, at behovet ikke blev dækket, ogsaa egegarvet saalelæder var efterspurgt, men udvalget heri var ringe. Høie priser betaltes hele tiden for faarelæder og tysk hestelæder til skotøi.

Lædermesserne var besøgt af følgende antal personer: Nytaar ca. 400, paaske 500, Michaelis 400.

Priserne stillede sig som følger i pfennige:

	Messepriser for messesortimenter pr. 1/2 kg.			Børspriser for god og bedste kvalitet pr. 1/2 kg.		
	Nytaar.	Paaske.	Michaelis.	Nytaar.	Paaske.	Michaelis.
Brune kips til støvler, ca. 5 – 7 ℔	130—160	130—160	135—160	160—210	160—210	170—210
— „ „ — „ 10 „	115—140	120—145	125—145	140—170	140—175	150—180
— „ „ trætøfler „ 5 „	100—110	100—110	110—120	—	—	—
— „ „ — „ 8 „	95—100	95—100	100—110	—	—	—
Sorte „ „ 4 „	—	—	—	220—300	220—300	230—300
— „ „ 6 „	115—145	115—145	120—150	175—220	175—220	180—225
Brunt smurt læder „ 11—14 „	150—175	150—175	—	190—220	190—220	200—225
— „ „ „ 19 „	130—150	130—150	130—150	160—180	160—180	160—190
Tysk kuffertlæder, pr. hud „ 25—30 „	115—125	115—125	115—125	130—150	130—150	130—150
Do. do., tungeste og sterkeste, samt fineste kolæder, kun prima	—	—	—	140—160	145—160	145—160
Kuffertlæder (af vilde dyrs skind)	85—110	85—110	90—110	110—130	110—130	110—130
Tysk bindsaalelæder	105—110	105—115	105—115	110—120	110—125	120—125
Bindsaalelæder (af vilde dyrs skind)	90—100	90—100	90—100	100—115	100—115	100—115
Saalelæder (af tamme dyr) let og middels	110—125	110—125	115—130	130—140	130—140	130—145
— —„— tungere, 1a sterke	120—130	120—130	125—135	135—145	135—145	135—150
Eschwegen vildtsaalelæder, 1a saltokser	120—125	120—125	125—130	125—140	125—140	135—140
— — middelsort	100—115	100—115	100—120	115—125	115—125	125—130
Saalelæder, nordtysk garvning, bedste sortimenter	—	—	—	105—115	105—115	105—115
— — — godt, tungt, sterkt læder	—	—	—	100—105	100—105	105—110
— — — middelssortimenter	—	—	—	95—100	95—100	95—105
— — — ringere sorter	—	—	—	80— 90	80— 95	80— 90

Larnaca, Cypern.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Z. D. Pierides.

Den norske skibsfart. Et norsk dampskib dr. 1 022 tons ankom med en ladning stykgods (havnemateriel) til Famagusta og et norsk dampskib ankom i ballast til Larnaca, hvorfra det afgik til England med en ladning umbra.

Export. Exporten af øens produkter opgik i aaret 1902 til en værdi af 263 259 £. Blandt vigtigere exportartikler kan nævnes: Johannesbrød, rosiner, vin, huder, skind, svamp, foruden levende faar, muldyr, æsler og okser. Exporten af Johannesbrød gaar væsentlig til Leith og Hull.

Der indførtes et stort kvantum mel til Cypern, væsentlig fra Frankrige og Tyrkiet; værdien udgjorde 120 000 £.

Fragter. Der betaltes følgende fragter til Storbritannien og Irland: For Johannesbrød 19 sh. pr. ton, bomuld 40 sh. pr. ton, hvede 2 sh. 6 d pr. 480 lbs., byg 2 sh. 6 d pr. 400 lbs., linfrø 2 sh. 6 d pr. 416 lbs.

Famagusta. Arbeiderne med udbedringerne af denne havn er i fuld gang, kaien er anlagt, og indløbet til den indre havn er blevet udvidet.

Sundhedstilstanden paa øen var hele aaret igjennem god.

Fiume.

Aarsberetning for 1902 fra konsul A. F. Luppis.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 til Fiume med ladning fra fremmede lande 2 norske seilskibe dr. 1 991 tons, af hvilke 1 dr. 808 tons afgik med ladning og 1 dr. 1 183 tons i ballast.

At havnen i aaret 1902 kun besøgtes af 2 norske skibe, skyldes den almindelige krise i skibsfarten og de trykkede fragter.

Saavel exporten som importen var i aaret 1902 betydelig reduceret.

Den ungarske regjering har nu for nationalforsamlingen fremlagt et forslag til subvention af handelsflaaden.

Indhold: Akyab s. 37. — Algier s. 15. — Archangelsk s. 1. — **Danmarks handelsflaade og skibsfart i aaret 1902** s. 31. — Düsseldorf s. 39. — Elbe-Travekanalen s. 36. — Fiume s. 48. — Georgetown (Demerara) s. 36. — **Handelsomsætningen mellem de forenede riger og Østerrige-Ungarn i aaret 1902** s. 38. — Kjøbenhavns frihavn s. 28. — Larnaca s. 48. — **Leipzigermesserne i aaret 1903** s. 44. — Manila (Filippinerne) s. 35. — Marseille s. 24. — **Norges vareomsætning med Frankrige i aaret 1902** s. 34. — Stuttgart s. 33. — Wellington (New-Zealand) s. 35.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 2. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Kjøbenhavn.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Adolf Berencreutz.

1. Pengemarkedet.

Pengemarkedets stilling har i aaret 1903 været nogenlunde let. Fondsbørsen var ret fast og livlig uden store svingninger.

Diskontoen, som begyndte med 4 pct., blev fra 16de mai forhøiet til $4^1/_2$ pct., hvilken diskontosats holdt sig aaret ud, om der end under efteraaret næredes frygt for en yderligere forhøielse. Gjennemsnitlig var diskontoen i aaret 1903 4.31 pct. mod 4.056 pct. for aaret 1902 og 5.53 pct. for aaret 1901.

Diskontoforhøielsen i mai kom noget overraskende, idet man paa det tidspunkt ansaa pengemarkedets stilling for særdeles rigelig, delvis som en følge af den ret betydelige export til Tyskland, som om vaaren fandt sted af forskjellige, navnlig statsgaranterede, kreditforeningsobligationer.

Omsætningen af rentebærende papirer var ret betydelig, og periodisk var efterspørgselen god. Udgangen af det forløbne aar udviser for de kurante 4 pct. obligationers vedkommende en kursstigning i sammenligning med kursniveauet 31te december 1902 af 1 à 2 pct. I modsætning hertil er de $3^1/_2$ pct. obligationer gjennemgaaende gaaet meget lidet tilbage.

Aktiemarkedet var, navnlig for bankaktiers vedkommende, gjennemgaaende livligt. Men ogsaa en del af de større industripapirer, saasom sukkerfabriksaktier, spritfabriks-aktier, cikorifabriks-aktier, bryggeri-aktier og papirfabriksaktier kunde i aarets løb udvise en ret betydelig kursopgang, takket være de af disse virksomheder i de senere aar opnaaede gunstige resultater. For dampskibs-aktiers vedkommende var aaret ret mistrøstende paa grund af de vedvarende slette fragtkonjunkturer, og paa en enkelt undtagelse nær udviser udgangen af aaret 1903 derfor en betydelig kurstilbagegang.

I norske værdipapirer har omsætningen ogsaa i aaret 1903 kun været yderst ringe, da forraadet er paa faste hænder. Af ny-emissioner i det forløbne aar kan nævnes privatbankens udvidelse af aktiekapitalen fra 18 til 27 millioner kroner.

Af norske laanetransaktioner, som fandt sted i aaret 1903 under medvirkning af dansk kapital, kan nævnes:

4 pct. Drammens kommunelaan, stort kr. 2 500 000,oo, der blev afsluttet til en kurs af 93 pct.,

4 pct. Nordre Trondhjems amtskommunelaan, stort kr. 1 400 000,oo, afsluttet til kurs 94.53 pct.,

4 pct. Kristiania Hypothek- og Realkreditbanks obligationer til beløb kr. 1 500 000.oo.

Oprettelsen af en statshypothekbank har atter i aaret 1903 været paa tale, men medens der fra indflydelsesrigt hold er arbeidet paa denne sag, som man mener vil faa en regulerende og støttende indflydelse paa pengemarkedet, naar saadant tiltrænges, har planen ogsaa skarpe modstandere, saa at det neppe er sandsynligt, at en saadan statshypothekbank foreløbig vil træde i virksomhed. I den nærmeste tid paabegynder „Islands bank" sin virksomhed. Det skyldes efter forlydende navnlig en norsk banks (Centralbanken for Norge) medvirkning, at den nye banks oprettelse blev sikret.

Islands bank vil faa sit sæde i Reykjavik med filialer paa et par af de større islandske handelspladse, og dens aktiekapital er 2 millioner kroner.

Dens seddelemissionsret udgjør 3 millioner kroner som maximum. Man haaber herigjennem at kunne yde et vægtigt bidrag til ophjælp af ølandet.

For de vestindiske kolonier turde der komme til at blive oprettet en ny bank med ret til udstedelse af ca. 7 millioner kroner sedler. Saavidt vides, skal de 4 store kjøbenhavnske hovedbanker overtage hele aktiekapitalen, som ventes at ville blive fastsat til kr. 3 600 000, hvoraf dog kun 25 pct. foreløbig skal indbetales.

Samtidig med den nye banks oprettelse vil myntforholdene i dansk Vestindien blive ordnede saaledes, at øerne faar guldmyntfod. Man formener, at myntenheden vil blive af samme værdi som 1 franc, men muligens med et særligt navn.

Tilslut skal der af den sidste statistik, for aaret 1902, meddeles nogle opgaver, som kan interessere:

Af aktieselskaber fandtes nævnte aar:	Antal.	Aktiekapital indbetalt.
Banker, ogsaa spare- og laanekasser, hvoraf 113 gav over 8 mill. i udbytte	121	kr. 132 711 471
Dampskibsselskaber, hvoraf 59 gav udbytte af 3.3 millioner	66	„ 57 298 475
Jernbaneselskaber	27	„ 38 670 961
Telegraf- og telefonselskaber	11	„ 34 051 250
Forsikringsselskaber	31	„ 9 827 900
Industriselskaber	458	„ 143 145 510
Handelsselskaber	111	„ 37 583 100
Andre	146	„ 55 334 200
Tilsammen	971	kr. 508 622 867

For de aktieselskaber, hvis udbytte var kjendt, udgjorde middeldividenden: For bankaktieselskaber 7.09 pct., for dampskibsselskaber 6 pct., for jernbaneselskaber 1.86 pct., for telegraf- og telefonselskaber 12.87 pct., for forsikringsselskaber 7.06 pct., for industriselskaber 4.86 pct., for handelsselskaber 10.14 pct., for andre 4.93 pct., i middeltal for samtlige 6.33 pct.

Af sparekasser fandtes 537, hvoraf 24 er dele af bankinstituter. I de øvrige 513 udgjorde samtlige indlaan den 31te marts 1902 kr. 526 059 314,

hvoraf der i faste eiendomme paa landet og i byerne var anbragt kr. 308 875 184. Antallet af særskilte konti var 897 405.

Hypothekkasser og kreditforeninger har givet 136 066 laan mod hypothek til beløb 970 220 044 kroner. Foregaaende aar var disse tal 124 608 laan mod et hypothekbeløb af 881 410 621.

Landhusholdnings-forskudsforeninger fandtes i et antal af 168 med en af statskassen som laan ydet driftskapital af 4 998 450 kroner.

2. Fragtmarkedet.

Aaret 1903 har for dette markeds vedkommende ikke været bedre end i aaret 1902. Undertiden har man visselig sporet udsigter til omslag, men disse udsigter er snart igjen blevne formørkede. De lysere perioder har været af ganske kort varighed.

Time-charter-markedet har ogsaa lidt under det almindelige tryk. For-„tramp"-baadene har vel konkurrencen været haardest. De skyves tilside af de mange regelbundne dampskibslinjer, som aabnes paa stadig flere og flere markeder. Routeskibene antager saa lave fragter, at almindelige lastefartøier ikke kan gaa saa langt ned. Her paagaar tydeligvis en omordning af fragtfarten, som fortjener nøiagtig opmerksomhed. Det gjælder her klarsynt at bedømme eller rettere at forudse rutelinjernes og de frie lastefartøiers forskjellige opgaver og forskjellige virksomhedsomraader. Det er jo givet, at en overgang fra de sidste til de første vil komme til at medføre en del forstyrrelser for visse rederier. Da tonnage saaledes bliver ledig, vil dette maatte virke ugunstig paa fragtmarkedet, i særdeleshed da verdenstonnagen allerede i og for sig ansees for at være større end behovet egentlig kræver. Tonnage strømmer til der, hvor fragterne synes at ville forhøies, og den udøver saaledes en nivellerende indvirkning, som, hvor heldig den end er for verdenshandelen, ikke kan blive seet paa med blide øine af de redere, som haaber paa ved forhøielsen at opnaa vinding. Fragtmarkedets internationalitet er forøvrigt paafaldende. Nedgangen strækker sig til de mest forskjellige fragtomraader. Af bladet „Børsen", hvis aarsberetning om fragtmarkedet ligger til grund for en del faktiske oplysninger i denne beretning, efterat en fagmand paa generalkonsulatets anmodning har udtalt sig i sagen, — skal jeg tillade mig at meddele som et typisk exempel nedenstaaende oversigt over kulfragterne i løbet af de sidste fire aar fra Syd Wales til følgende steder:

Til	1903.	1902.	1901.	1900.
Alexandria . .	4 sh. 6 d	5 sh. 4 d	7 sh. 8 d	12 sh. 2 d
Barcelona . . .	5 sh. 9 d	6 sh. 9 d	7 sh. 11 d	11 sh. 8 d
Genua	4 sh. 0 d	5 sh. 5 d	6 sh. 9 d	10 sh. 4 d
Malta	3 sh. 6 d	4 sh. 4 d	5 sh. 9 d	9 sh. 4 d
Port Said . . .	4 sh. 6 d	5 sh. 4 d	7 sh. 4 d	12 sh. 1 d
Kronstadt . . .	4 sh. 6 d	5 sh. 0 d	5 sh. 6½ d	8 sh. 9 d
Rio Janeiro . .	9 sh. 10½ d	11 sh. 3 d	13 sh. 9 d	17 sh. 5 d
Las Palmas . .	6 sh. 0 d	6 sh. 4 d	6 sh. 7 d	6 sh. 10 d
Marseille . . .	5.50 francs	6.64 francs	7.97 francs	12.14 francs
Bordeaux . . .	4.25 „	5.00 „	5.60 „	7.50 „

I middeltal har nedgangen siden aaret 1900 været omkring 50 pct. Der klages ogsaa i den nævnte beretning over, at udgifterne for fartøierne ikke er blevne

mindre, men snarere høiere, hvad hyrer, forsikring og afgifter angaar. Ligeledes skal forsinkelser paa losnings- og lastningspladsene være blevet almindeligere end tidligere. Det skal ofte medføre ruinerende forsinkelser at være nødsaget til at indtage bunkerkul paa fremmede stationer. Bunkerkul er forøvrigt dyrere end for omkring ti aar siden, om endog nu billigere end f. ex. i aaret 1900. Formaningerne til at „lægge op" heller end at seile med tab synes nu ogsaa at blive almindeligere, og de følges ogsaa paa mange steder. I denne sammenhæng kan ogsaa erindres om den konferance af europæiske seilfartøiseiere, som i december maaned 1903 afholdtes i Paris til raadslagning om en international overenskomst angaaende fragterne for seilskibe.

At stille noget heroskop med hensyn til fragtmarkedet i aaret 1904 under de nu raadende forholde kan der jo ikke blive spørgsmaal om. Det er klart, at krigen mellem Japan og Rusland herpaa vil komme til at øve en betydelig indflydelse, ogsaa om den lokaliseres.

3. Smørmarkedet.

Gjennemsnitsnoteringen for prima dansk smør var i aaret 1903 ca. 92 øre pr. $^1/_2$ kg. mod 94.9 øre i aaret 1902. Overprisen var dog i gjennemsnit ca. 1 øre høiere end i aaret 1902. Den høieste notering, som indtraf nogle dage i marts, oktober og november, var ca. 1 krone 2 øre, den laveste er at melde fra en dag i mai og en i juni og var 81 øre.

Maanedsnoteringen var i gjennemsnit i aaret 1903 følgende:

Januar . . .	93.6	Mai . .	83.25	September . .	91.00
Februar . .	93.5	Juni . .	84.25	Oktober . . .	100.8
Marts . . .	100.00	Juli . .	84.8	November . .	98.25
April . . .	90.8	August .	86.5	December . .	96.00

Alt pr. $^1/_2$ kilogram.

Om den danske smørhandel i aaret 1903 foreligger der endnu ikke afsluttet opgjør. Produktionen er imidlertid forøget — det viser sig af exportens størrelse, sammenlignet ogsaa med importen i de tre første kvartaler —, importen har været lavere, men der er reexporteret en større part deraf. Som følge heraf kommer exporten til at fremvise en betragtelig forøgelse, som allerede for de nævnte kvartaler androg til 4.45 mill. kg. Tallene for januar—september, der senere vil blive fuldstændiggjorte, var følgende:

Udførsel af dansk smør	56.95	mill. kg.
— „ fremmed smør	14.90	„ „
Udførsel	71.85	mill. kg.
Indførsel	16.70	„ „
Exportoverskud	55.15	mill. kg.
Exportoverskud $^1/_1$—$^{30}/_9$ 1902	48.10	„ „
Forskjel altsaa til gunst for aaret 1903	7.05	mill. kg.

Hvad navnlig angaar indførselen af svensk smør, er denne anslaaet til ca. 1.5 mill. kg. mindre end i aaret 1902 eller til 8 istedetfor 9.5 mill. kg.

Deraf er 0.25 mill. kg. gaaet over Fredrikshavn, alt det andet over Kjøbenhavn. Ogsaa indførselen af finsk smør gik tilbage. Den anslaaes til ca. 2.25 mill. kg. eller noget mere end $^1/_4$ af Finlands samlede udførsel. Ogsaa indførselen af russisk og sibirisk smør er noget lavere end i aaret 1902. Den beregnes til ca. 10 à 10.5 mill. kg. Kvaliteten skal vise bedring, men den staar dog vedvarende tilbage for svensk og dansk vare. Den skal ogsaa være uensartet. Transportforholdene mellem Sibirien og afskibningshavnene forbedres, og klagerne over overhedet smør var kun faa. Produktionen er stegen, om ogsaa mindre sterkt end i tidligere aar, og meierivæsenet skal gaa jevnt fremad. Størsteparten af den sibiriske smørexport, antagelig ca. $^2/_3$, gaar til England.

Hvad forretningerne angaar, begyndte aaret mat med store lagre, tiltagende produktion og nedadgaaende priser. Først i slutningen af februar kom den længe ventede konjunktur. Priserne gik op. I april og mai var priserne igjen dalende. Under sommermaanederne var handelen gjennemgaaende jevn. Topnoteringen naaedes under høsten, men i de to sidste maaneder var stillingen atter mat med vigende priser.

Det økonomiske udbytte af den danske smørexport, forsaavidt dette kan interessere, opgives at have været lidet tilfredsstillende for kjøbmanden. Grundene hertil var dels det økonomiske tryk, navnlig i England, dels den usedvanlig store smørproduktion i de europæiske lande. Forholdet var altsaa ganske svarende til det i aaret 1902.

4. Jernmarkedet, m. v.

Aaret 1903 har ikke medført mere betragtelige svingninger paa dette marked. Den prisforhøielse, der ifølge aarsberetningen for aaret 1902 var ventet ved udgangen af hint aar, udeblev. Prisen har ogsaa, vel hovedsagelig paa grund af sammenslutningen af tyske verker, været langt fastere, end man mente, der var anledning til at antage.

Af svensk rujern er omsætningen i Danmark høist ubetydelig. Prisen er nærmest nominel; der betaltes fra kr. 80.00 til kr. 120.00 pr. 1 000 kg. cif. efter kvaliteten. Derimod har tysk rujern vundet større fremgang paa det danske marked. Allerede ifjor blev opmerksomheden henledet paa dette forhold, og det samme gjælder aaret 1903. Dette jern kommer hid pr. jernbane, og kvaliteten skal være meget god. Priserne har været vekslende, fra kr. 58.00 (altsaa kr. 2.00 lavere end minimum i aaret 1902) op til kr. 70.00 pr. 1 000 kg. cif. eller frit paa jernbanevogn paa station her, for godt, almindeligt støbejern.

Der indkom ialt indenfor varegruppen „raa metaller, alle slags, metalaffald, gammelt metalgods" i aaret 1901 28 204 977 kg., i aaret 1902 31 506 676 kg. Denne import kom i aaret 1901 med 21.62 millioner kg. fra England, 3.14 mill. kg. fra Tyskland og 1.93 mill. kg. fra Sverige samt resten fra andre lande. Af importen i aaret 1902 kom 20.49 mill. kg. fra England, 5.87 mill. kg. fra Tyskland og 2.22 mill. kg. fra Sverige, altsaa sterk fremgang for Tysklands vedkommende. Fra Norge kom i aaret 1901 121 478 kg. og i aaret 1902 183 548 kg. Den norske udførselsstatistik optager som udført til Danmark i aaret 1902 af rujern og gammelt jern 82 130 kg. Statistiken for aaret 1903 foreligger ikke.

For fabrikeret jern har forbrugsmarkedet været det sedvanlige. Der kjendes ingen større, uforudseede bestillinger. Skibsbyggerierne bruger

næsten udelukkende engelske og tyske plader. Priserne har snarere været lavere end ifjor. Svensk valset stangjern er betalt med kr. 16.00—15.25 cif. pr. 1 000 kg. (i aaret 1902 kr. 16.75—15.50).

Svenske jernplader betaltes med kr. 19.00—18.50 pr. 1 000 kg. cif. her. For simplere kvaliteter betaltes kr. 1.00 mindre pr. 1 000 kg., men de bruges næsten ikke. Tyske plader skal fortrænge de svenske.

Svensk staal, almindeligt, valset, betaltes cif med: for 0.5 pct. kr. 16.50—17.00, 0 6 pct. kr. 17.50—18.00 og for plougstaal 0.7 pct. kr. 22.00. Extra verktøistaal og fine staalvarer betingede selvfølgelig langt høiere priser.

For haandsmedede søm og spiger blev der betalt cif. her pr. par kister 3×4″ kr. 63.00 à kr. 61.00. I aaret 1902 var grænserne kr. 67.00 og kr. 58.00.

Det vil maaske være af interesse at faa en sammenstilling af nogle opgaver fra den danske indførselsstatistik, udvisende totalindførselen inden de mest betydelige varegrupper i jern- og staalbranchen med angivelse af de lande, som varerne hovedsagelig er kommet fra Tallene er afrundede

		Mill. kg. 1901.	1902.
Stang- og baandjern,	ialt	36.19	45.33
deraf fra Sverige	„	8.44	14.94
—„— Tyskland	„	19.89	26.37
—„— England	„	1.68	1.32
—„— Holland	„	4.04	0.85
—„— Belgien	„	1.54	1.71
Fra Norge	„	0.02	(19 kg)
Staal i stænger,	„	4.30	7 24
deraf fra Sverige	„	0.92	1.47
—„— Tyskland	„	1.38	1.98
—„— England	„	1.43	2.36
Fra Norge 3 900 kg. og 2 600 kg.			
Jernbaneskinner m m.,	„	10.44	11.03
deraf fra Tyskland	„	1 25	5.58
—„— England	„	4.96	2.75
—„— Belgien	„	2.05	2 15
Søm og spiger	„	3.92	4.77
deraf fra Tyskland	„	2.61	3.20
—„— Amerikas Forenede Stater	„	0.21	0.80
Fra Norge	„	0.08	0.10
Ankere, kjæder og kjættinger	„	0.62	0.61
deraf fra England	„	0.49	0.58
Fra Norge	„	0.01	—
Støbte ledningsrør m. v.	„	17.02	19.50
deraf fra Tyskland	„	7.09	9.36
—„— England	„	6.49	5.25
—„— Frankrige	„	1.34	2.79
Fra Norge 3 000 kg. og 700 kg.			
Plader og blik, raa,	ialt	19.06	23.32
deraf fra Tyskland	„	4.62	6.62
—„— England	„	9.19	13.02
—„— Holland	„	3.59	3.00
Fra Norge	„	0.01	(65 kg.)
Plader og blik, fortinnede, forzinkede, jerntraad o. s. v.	„	4.30	6.05
deraf fra Tyskland	„	1.35	1.65
—„— England	„	2 08	3.52
Fra Norge 1 500 kg. og 9 900 kg.			
Andre grove, støbte og smedede jernvarer,	„	20.77	24.46
deraf fra Tyskland	„	11.69	11.51
—„— England	„	3.72	3.51
—„— Amerikas Forenede Stater	„	2.32	5.80
Fra Norge	„	0.05	0.08
Isenkram og alle andre varer af jern og staal	„	4.21	4.80
deraf fra Tyskland	„	2.39	2.78
—„— England	„	0.52	0.54
Fra Norge	„	0.06	0.12

Det kan være af en vis interesse til sammenligning med de danske tal at hidsætte nogle opgaver fra den norske udførselsstatistik:

		Udførsel fra Norge: 1901. Kg.	1902. Kg.
Staal	ialt	179 300	240 000
deraf til Danmark	„	20 260	5 580
Stangjern og baandjern	„	370 250	165 990
deraf til Danmark	„	—	—
Jernvarer: Søm	„	3 038 300	3 215 950
deraf til Danmark	„	102 380	196 500
Do. Spiger	„	2 962 330	3 215 520
deraf til Danmark	„	59 030	65 610

I tilslutning til nærværende rapport kan det maaske tillades mig at fremhæve nogle synspunkter betræffende et kraftigere arbeide for afsætning af norske frembringelser paa det danske marked. Jeg har tidligere, navnlig i sammenhæng med spørgsmaalet om de traktatsforhandlinger, hvorom forslag blev reist i aaret 1902, berørt dette forhold. Det danske marked vil sikkert kunne optage en forøget import af norske varer, og dette marked er, naar der sees hen til totalitetstallene for indførselen af udenlandske varer, ikke saa ubetydeligt, som man muligens formener, eller værd saa lidet arbeide, som man i almindelighed vier samme.

Man maa imidlertid ikke lade den skarpe konkurrence fra andre lande ud af betragtning — uanseet selvfølgelig konkurrencen med danske frembringelser, hvor saadanne er at regne med. Navnlig fra Tysklands side med dets energiske kjøbmandsstand er konkurrencen meget skarp. Som exempel herpaa har man nylig meddelt mig, at et herværende firma for blanke, komprimerede staalaksler betaler 168 reichsmark pr. 1 000 kg. „ab" verk, akslerne færdige til brug, uden at de behøver at dreies eller bearbeides. Betegnende er ovenstaaende zifre vedrørende f. ex. Danmarks indførsel af søm og spiger. Den var i aaret 1902 4.7 mill. kg., hvoraf de 3.2 kom fra Tyskland og en ubetydelighed fra Norge, medens Norges hele udførsel af søm og spiger da var $6^1/_2$ mill. kg., som efter norsk statistik kun med 262 000 gik til Danmark.

Selvfølgelig gjælder det ogsaa at tage i betragtning kundernes naturel. Danskerne er som bekjendt gode kjøbmænd, men de er ogsaa gode patrioter og store økonomer. De er da forsigtige og trækker sig tilbage ligeoverfor det nye, og de modtager gjerne med en vis mistroiskhed det, som ikke gaar ind under formelen „godt danskt". Danskerne roser ialfald ikke gjerne varerne, og de regner meget nøie med smaaposter. Er da det nye dyrere end det gamle tilvante, tager man det ikke ved det første anløb. Der havdes nylig et exempel herpaa, da det gjaldt at søge marked hersteds for det overlegne svenske elektrostaal, som i andre lande har tiltrukket sig saa megen opmerksomhed, at f. ex. Canadas Mining Department har sendt en særlig kommission til Gysinge for dersteds at studere staaltilvirkningen. Forholdet er nok lignende med en del norske frembringelser. Det er dog indlysende, at man faar lov til ogsaa at skrive en del af aarsagen til en altfor ringe afsætning af norske varer paa den nuværende danske toldtarifs regning, som jo for visse varer har toldsatser, der, efter hvad der er udtalt til mig fra et meget kom-

petent hold, ogsaa fra dansk side erkjendes som forældede og ulempelige. Generalkonsulatet har fornylig havt befatning med et forsøg paa at indføre til Danmark reisekufferter af en art pap, men forsøget maatte opgives, fordi tolden vilde komme til at belaste varen med ca. 40 pct. af dens værdi. I andre tilfælde skal forholdet være endnu værre. Efter de nugjældende varepriser og beskaffenheden af de nu i importen indgaaende varer er toldtarifen, som jo daterer sig fra aaret 1863, inkonsekvent og ujævn.

Men ogsaa, hvor disse forhold ikke lukker veien for os, udkræver den et mere energisk og varigere arbeide for i Danmark at vinde indpas for nye varer eller forøget afsætning, end hvad man nu synes at vie dette maal. Jeg har havt anledning til tidligere at fremhæve, hvor stor disproportion der er mellem antallet af handelsreisende fra navnlig tyske huse og fra norske. I aaret 1902 var der af 1 430 huse, som sendte reisende til Danmark, 1 064 tyske, men bare 12 norske. Dette tal var forøvrigt lavere end tallene for England, Frankrige, Holland, Østerrige, Sverige m. fl. Muligens ligger dette for en del i nationalkarakteren, og forholdet sees at være ganske tilsvarende med svenskerne. De er ikke saa gode kjøbmænd, som de er teknikere og industridrivende, og de liker ikke godt at reklamere. Reklamen er dog nutildags et virksomt, ofte nødvendigt middel ved en konkurrence, navnlig med dem, som selv ikke skyr denne maade at falbyde sine varer paa.

Jeg maa i henhold til det anførte tilraade norske industridrivende og kjøbmænd, dersom de ønsker indpas eller forøget afsætning for sine varer paa det danske marked, da at gjøre større opofrelser for og nedlægge mere arbeide paa indarbeidelsen af sine uden tvil i og for sig fremragende varer. Der er maaske ogsaa anledning til at tilraade mere imødekommenhed ligeoverfor kundernes ønsker. I ethvert fald er frugten ikke lige straks moden. Der kræves baade udholdenhed og taalmodighed, forinden møien faar sin belønning.

Kjøbenhavns frihavn i aaret 1903.

I tilslutning til de sidste indberetninger om Kjøbenhavns frihavn har jeg den ære om frihavnens udvikling og drift i aaret 1903 at meddele følgende, som er indhentet ved henvendelse til vedkommende direktør.

Af nye bygninger er opført et to-etages skur paa midtermoloen med et samlet fladeindhold af 8 968 kvadratfod, et to-etages skur paa sydkaien med et fladeindhold af 6 820 kvadratfod og et lignende ved Dampfærgevei med et fladeindhold af 4 584 kvadratfod. Bølgeblikhuset paa midtermoloen, oprindelig bygget i terrænhøide, er hævet til perronhøide, og i forbindelse med det nævnte to-etages skur er der nu dannet en skurlængde paa 484 fod med perroner paa begge sider. Hertil er anskaffet 8 stykker elektriske kraner.

De i Stockholm hos det svenske aktieselskab „Diesels motorer“ bestilte to 250 hestes motorer har været i drift siden 6te december 1903.

For at undgaa gnister fra lokomotiverne er, som tidligere omtalt, et af frihavnsaktieselskabets lokomotiver omdannet til indfyring med „liquid fuel“. Nogen besparelse i driftsomkostningen forventer man ikke. Forsøget er gjort af hensyn til den større brandsikkerhed.

Hvad industriel virksomhed angaar, da er aktieselskabet „Nor-

disk fjerfabrik", som tidligere har havt lokale i aktieselskabet „Löfas" eiendom, nu ifærd med at opføre sin egen, ikke lille bygning ved Gittervei, ogsaa med Diesels motor som drivkraft. Endvidere er der oprettet et fiskerøgeri, og der er leiet grund til derpaa at opføre en bygning for fremstilling af maskintekniske artikler som vaselin, pudsepomade m. v. Lokale er endelig leiet til et bogtrykkeri, som er under indretning.

Paa særlig forespørgsel derom har man meddelt, at der ikke i nævneværdigt omfang har fundet sted nogen efterspørgsel efter lagerrum og anden plads for udenlandske firmaer. Pladsen for varer, oplossede for senere at sendes til udlandet, afgives af selskabet i dets egne rum og for vedkommende transportselskabs regning.

Af nye ruter er tilkommen det vestindiske kompagnis rute paa Vestindien og det Karaibiske Hav, eventuelt den Mexikanske Havbugt. Iøvrigt bemerkes de ruter, det Forenede Dampskibsselskab har etableret paa Norge, Sverige og Østersjølandene i forbindelse med dets Newyork- og Neworleansruter, som jo ogsaa anløber norske havne. Disse ruter vil sikkert faa en heftig kamp at udstaa med den nye Skandialinje paa Amerika med afgangssteder i Helsingborg, Göteborg og Kristiansand. Om denne interessante konkurrencekamp skal dog ikke tales nærmere i nærværende sammenhæng. Sikkert følger man den allerede med megen opmerksomhed ogsaa i Norge.

Arbeiderforholdene er for tiden gode, og den samme ordning med arbeiderne, som blev indført kort før den sidste strike, staar fremdeles ved magt. De forud omtalte reglementariske bestemmelser for losning af korn og foderstoffe er endnu ikke approberede af vedkommende ministerium.

Trafiken med stykgods har vist god fremgang, men trafiken med korn og foderstoffe var i aaret 1903 mindre end i de foregaaende aar. Om trafiken skal jeg tillade mig at afgive særlig indberetning, naar det fornødne statistiske materiale, til hvis bearbeidelse skridt er tagne, foreligger.

Frihavnsaktieselskabets udbytte for aaret 1903 vil antagelig blive 4 pct. Havneveesenet, som deler overskuddet med selskabet, indtil dette har faaet 4 pct. af sin aktiekapital, 4 millioner kroner, og derefter faar $^4/_5$ af resten, vil antagelig faa en noget større indtægt end de foregaaende aar. Den i frihavnen af selskabet anbragte kapital er fremdeles 8.5 millioner kroner, som fordeler sig med 4 millioner i aktier og 4.5 millioner i obligationer.

Skibsfarten paa Kjøbenhavn.

Skrivelse fra generalkonsulen i Kjøbenhavn, dateret 10de februar 1904.

Vedlagt har jeg den ære at fremsende en summarisk opgave over den norske skibsfart paa Kjøbenhavn i aaret 1903 med tilføielse af tilsvarende tal for aaret 1902 til sammenligning. De fra Norge med ladning ankomne norske skibe viser nogen opgang i antal og tonnage med nogen nedgang for bruttofragternes vedkommende. En betydelig fremgang i tonnage og bruttofragter viser de med ladning fra Sverige ankomne norske skibe. Derimod er der en noksaa følelig nedgang i de fra andre lande ankomne ladede norske skibe, navnlig da hvad angaar bruttofragterne. De til Norge med ladning afgaaede norske skibe er

gaaet ned omtrent til det halve. Ogsaa for de til Sverige afgaaede ladede skibe er der nedgang i en næsten tilsvarende grad for tonnagen og bruttofragternes vedkommende. Men til gjengjæld er der en glædelig opgang for de til andre lande med ladning afgaaede skibe, eller med 14 669 tons og med 114 100 kroner i bruttofragter. Den svenske skibsfart er gaaet noget tilbage, antagelig kun tilfældigvis paa grund af de daarlige forhold paa fragtmarkedet. Den tyske og engelske skibsfart — med undtagelse for tyske seilere — har ogsaa vist nedgang. Men den russiske og finske skibsfart er i opgang. Jeg bemerker endelig, at Helsingborg nævnes som en heldig konkurrent til Kjøbenhavn, hvad angaar kulforsyning til forbipasserende skibe.

Summarisk opgave over den n o r s k e skibsfart paa Kjøbenhavns havn i aaret 1903, sammenlignet med aaret 1902.

	1903.			1902.		
A. Ankomne for at losse eller lade:	Ant.	Tons.	Brutto-fragter.	Ant.	Tons.	Brutto-fragter.
Fra Norge: Med ladning . . .	54	5 622	50 120	46	5 320	51 630
„ — I ballast	9	2 711	—	6	1 342	—
„ Sverige: Med ladning . .	23	5 694	62 980	23	3 439	31 420
„ — I ballast . . .	2	845	—	—	—	—
„ andre lande: Med ladning .	188	81 865	693 606	201	90 469	1 016 285
„ —„— I ballast . .	4	1 312	—	16	3 774	—
Ialt ankomne	280	98 049	806 706	292	104 344	1 099 335
(hvoraf dampsk. 184 dr. 83 129 t.)						
Overliggende fra aaret 1902 . .	4	1 243	—	7	3 574	—
For norsk regning erhvervede .	5	1 855	—	4	3 453	—
Sum	289	101 147	—	303	111 371	—
B. Afgaaede efter at have losset eller ladet:						
Til Norge: Med ladning . .	8	1 754	11 060	20	3 823	21 500
„ — I ballast . . .	100	36 570	—	106	34 082	—
„ Sverige: Med ladning . .	10	1 975	11 225	12	3 668	21 380
„ — I ballast	48	7 661	—	44	10 463	—
„ andre lande: Med ladning .	76	37 401	256 950	60	22 732	142 850
„ —„— I ballast . . .	43	14 983	—	54	34 424	—
Ialt afgaaede	285	100 344	279 235	296	109 192	185 730
(hvoraf dampsk. 188 dr. 84 906 t.)						
Overliggende til aaret 1904 . .	2	448	—	4	1 243	—
Solgte til udenlandske rederier .	2	355	—	3	936	—
Sum	289	101 147	—	303	111 371	—
C. Fartøier, som har anløbet Kjøbenhavn blot for at reparere eller for at indhente ordre .	13	9 863	—	6	4 559	—

Skibsfarten paa Kongostaten i aaret 1901.

Havn.	Skibenes nationalitet.	Ankomne skibe. Oversjøisk fart. Antal.	Oversjøisk fart. Tonnage.	Kyst- og flodfart. Antal.	Kyst- og flodfart. Tonnage.	Afgaacde skibe. Oversjøisk fart. Antal.	Oversjøisk fart. Tonnage	Kyst- og flodfart. Antal.	Kyst- og flodfart. Tonn.
Banana.	Tyske	26	32 716	—	—	26	32 716	—	—
	Engelske	30	55 796	—	—	30	55 796	1	76
	Belgiske	38	105 507	9	334	39	108 274	11	419
	Kongolesere	—	—	8	442	—	—	7	375
	Franske	22	32 900	—	—	22	32 900	—	—
	Hollandske	—	—	146	11 978	—	—	154	13 562
	Norske	2	1 055	—	—	1	468	—	—
	Portugisiske	1	500	34	1 642	—	—	30	1 484
	Tilsammen	119	228 474	197	14 396	118	230 154	203	14 686
Boma	Tyske	23	28 981	—	—	22	27 869	—	—
	Engelske	30	54 373	20	243	29	56 685	18	208
	Belgiske	37	103 085	48	2 221	34	94 657	58	2 592
	Franske	20	29 368	—	—	20	29 368	—	—
	Hollandske	—	—	81	8 245	—	—	79	8 075
	Portugisiske	—	—	99	3 147	—	—	103	3 045
	Tilsammen	110	215 807	248	13 856	105	208 579	254	13 922

Handelsstatistik for aaret 1902. **Kongostaten.** „Commerce général" er i aaret 1902 naaet op til følgende zifre: Udførsel 56 962 349.44 francs, indførsel 20 699 723.98 francs.

Heraf kommer paa „commerce spécial" (for udførselens vedkommende landets egne produkter, for indførselens de inden landet forbrugte varer): Udførsel 50 069 514.97 francs, indførsel 18 080 909.25 francs.

Udførselen stiller sig for de forskjellige produkter saaledes:

	Commerce spécial.		Commerce général.	
	Kvantum i kg.	Værdi.	Kvantum i kg.	Værdi.
Jordnødder	335 431	83 857.75	343 821	85 955.25
Kaffe	115 407	109 636.65	165 863	157 569.85
Kautschuk	5 350 452	41 733 525.60	5 804 030	45 271 434.00
Kopal	339 640	475 496.00	342 614	479 659.60
Palmeolje	1 777 293	950 851.75	1 956 627	1 046 795.44
Elfenben	249 307	4 986 140.00	395 474	7 909 480.00
Palmenødder	5 212 149	1 693 948.42	6 078 108	1 975 385.10
Kakao	15 873	22 222.20	15 873	22 222.20
Bønner	5 252	1 575.60	5 252	1 575.60
Mais	756	75.60	756	75.60
Ris	18 858	9 429.00	18 858	9 429.00
Tobak	849	509.40	868	520.80
Huder	855	1 197.00	855	1 197.00
Tømmer	7 m.³	1 050.00	7 m.³	1 050.00
	Francs	50 069 514.97	Francs	56 962 349.44

Af de to vigtigste udførselsartikler — kautschuk og elfenben — viser den første i forhold til det foregaaende aar en formindskelse af 672 tons, mens den sidste er gaaet frem med 51 tons.

Til de skandinaviske lande har ingen direkte udførsel fundet sted.

Indførselen viser saavel for commerce spécial som for commerce général en formindskelse. Siden aaret 1896 har den ikke været saa liden. Aarene 1897—1901 har varieret mellem 22—24¾ millioner og 23½—31.8 millioner francs. Denne formindskelse er dog vistnok kun forbigaaende.

Indførselen fra de skandinaviske lande stiller sig saaledes:

	Fra Norge og Sverige.		Fra Danmark.	Fra alle lande.
	Com. spéc.	Com. gén.	Com. gén.	Com. gén.
	Frcs.	Frcs.	Frcs.	Frcs.
Fyrstikker	2 942.40	3 700.80	—	22 919.31
Geværer, moderne	432.00	432.00	—	111 982.78
Patroner	264.00	264.00	—	411 404.86
Forarbeidet træ og gjenstande af træ	—	—	38 940.00	283 355.99
Brændevine og likører	732.00	732.00	—	130 428.07
Konserver af kjød, fisk, grønsager, smør, ost etc.	—	—	72 322.00	2 450 443.96
Tørret fisk	25.44	108.24	—	655 727.28

	Fra Norge og Sverige. Com. spéc. Frcs.	Com. gén. Frcs.	Fra Danmark. Com. gén. Frcs.	Fra alle lande. Com. gén. Frcs.
Fayance og pottemagerarbeider	72.00	72.00	—	54 762.67
Klæder og lintøi	12.00	12.00	—	1 027 888.99
Cement	72.00	72.00	—	80 754.66
Bygningsartikler	270.00	270.00	—	177 072.43
Kortevarer og parfumer	—	—	84.00	142 759.50
Møbler og bohave	48.00	48.00	—	210 462.13
Kemiske produkter	36.00	36 00	—	43 300.91
Sæbe	12.00	12.00	—	101 436.66
Tobak	14.40	14.40	—	91 360.72
Totalindførselen aaret 1902	4 932.24	5 773.44	111 346.00	
Sammenlignet med de tre foregaaende aar: 1899	1 470.12	16 759.68	108 568.80	
1900	528.00	1 149 60	85 717 96	
1901	1 853.40	2 614.80	20 490.00	

Herved maa imidlertid merkes, at da oprindelsesbevis ikke forlanges, opføres en mængde varer som indført fra det land, gjennem hvilket de er gaaet, hovedsagelig Belgien (over Antwerpen), Tyskland (Hamburg) og England. De ovenanførte opgaver er derfor i høi grad misvisende, og man kan af den grund ikke opgjøre sig en mening om, hvor stor indførselen fra de skandinaviske riger i virkeligheden er, og hvorvidt den øges eller ikke.

Forskjellen mellem commerce général og commerce spécial bestaar for den allerstørste del af de til og fra **fransk Kongo** indførte og udførte værdier.

Udførselsværdien beløber sig til francs 4 216 681.65, hvoraf:

Kaffe	11 kg.,	francs	10.45
Kautschuk	197 779 „	„	1 542 676.20
Kopal	2 974 „	„	4 163.60
Elfenben	133 491 „	„	2 669 820.00
Tobak	19 „	„	11.40

I statistiken indgaar de skandinaviske lande fremdeles under rubriken „andre lande", hvorfor man ingen oplysning kan skaffe om denne franske kolonis handelsforbindelse med de nordiske riger, undtagen hvad der kan uddrages af Kongostatens statistik (se ovenfor).

Skandinaviske udførselsartikler. I forbindelse med, hvad man kan slutte sig til af foranstaaende opgaver, skal i det følgende omtales enkelte for Kongo skikkede udførselsartikler.

Fyrstikker. Der synes — saavel i Kongostaten som i Fransk Kongo — at spores en tilbøielighed til at gaa tilbage til de svenske merker „Vulcan" og „Jönköping", der nu i længere tid tildels har været fortrængt af belgiske merker. Selv om i Europa de belgiske er billigere end de svenske, vil paa grund af de store transportomkostninger prisforskjellen her nede blive saa ubetydelig, at man foretrækker den bedre kvalitet.

Konserver af fisk, kjød og grønsager: Fisk: **Ansjos**, saaledes som den tilberedes hos os, vil ingen afsætning kunne faa, da indholdet af daaserne under transporten gaar over til en grødlignende, uappetitlig masse. I tør tilberedning, saaledes som franske fabriker bringer varen i handelen, vilde den derimod kunne paaregne afsætning.

Røgede **sardiner** i olje ansees for at staa betydelig over de franske urøgede og maatte sikkert kunne vinde i konkurrencen med disse og skaffes stor udbredelse.

Laksekonserver maatte der ogsaa kunne skaffes god afsætning for, og hvad **røget laks** i olje angaar, saa er det en lige saa yndet lækkerbidsken her som i hjemlandet.

Fiske-boller, -kager, -pudding. Om disse spiser er smagen og meningerne høist forskjellige; men forholdet er vistnok det, at de, som ynder dem, er i mindretal.

Fersk sild. Hvis man kan levere denne vare lige saa billig som de udenlandske fabriker, vil den faa god afsætning.

Klipfisk forlanges baade til de sorte — i større emballager — og til de hvide — benløs, i daaser paa helst ikke over 2 kg.

Kjødkonserver. Et større marked kan opdrives for kjødkonserver af alle slags.

For **grønsager** ligesaa, baade i daaser og i tør presset tilstand, i tabletter, disse sidste selvfølgelig ogsaa i hermetisk emballage — paa høist 1 kg.

Konfiturer findes overalt; men man træffer desværre aldrig paa et skandinavisk merke.

Kondenseret melk. Nestlés merke „Viking" har vundet udbredelse (indføres over London).

Øl. Lige til de sidste aar er den største ølmængde blevet indført fra et Hamburgerbryggeri; men nu ser man mere og mere belgiske merker. Commerce général for Kongostaten viser en indførselsværdi fra Tyskland af 269 056.04 francs, fra Belgien 59 847.61 francs. Af engelsk øl indførtes for kun 2 567.14 francs (NB. „stout" holder sig ikke). Fra intet andet land naar indførselsværdien 1 000 francs. Her vilde et driftigt og foretagsomt skandinavisk bryggeri med held kunne deltage i konkurrencen; thi vort øl ansees af alle, der har havt anledning til at smage det, for at være behageligere af smag end det tyske, hvortil kommer, at det har en mindre alkoholgehalt. Hvad prisen angaar, er der ingen forskjel. Paa statens bekostning blev der for en tid siden oprettet et bryggeri i Léopoldville, idet man havde til hensigt at lade den dyre vinration til de hvide afløse af øl. Desværre har man hidtil ikke kunnet opnaa et drikkeligt produkt; forsøgene fortsættes fremdeles.

Jernvarer. For et tiaar siden var det en sjeldenhed at se andre merker end „Eskilstuna"s paa kjøkken- og bordknive o. s. v.; nu derimod vil man vistnok maatte lede længe, før man kan træffe paa disse saa velkjendte og udmerkede jernvarer. De er nu hovedsagelig afløst af belgiske.

Af jernvarer indførtes i Kongostaten i aaret 1902 for 640 830.66 francs, hvoraf over halvdelen (352 166.15 francs) kommer fra Belgien; fra Storbritannien og Irland indførtes for 96 530.24 francs, medens de skandinaviske lande brillerer med et stort 0.

Trævarer. Større trævarefabriker vilde vistnok kunne oparbeide godt marked for færdige huse. Disse kunde man dele i to klasser:

A. 1. Huse i bungalowstil (enkle enetages huse med veranda rundt).
2. Huse i en efter forholdene afpasset villastil.

B. Demontable huse i lighed med de saakaldte maisons danoises. Man vilde kunne skaffe sig levering til staten (nybygninger især i Nedre Kongo — byerne Banana, Boma og Matadi) saavel som til private selskaber, i første række til de nye jernbaneanlæg, hvor demontable huse benyttes i stor udstrækning.

Slutningsbemerkninger. Konkurrencen mellem de forskjellige fabriker er som overalt ellers paa oversjøiske steder særdeles skarp, saa at exportørerne paa det indstændigste maa tilraades at være særdeles omhyggelige, saavel hvad kvaliteten angaar, som med hensyn til emballagen og desuden kun at vælge de varer, som man er sikker paa, er holdbare. Emballagen: Et smukt udstyr paa konservedaaserne gjør et godt indtryk; de bør kunne aabnes med nøgle. Paa etiketterne bør benyttes ikke alene franske inskriptioner, men ogsaa de franske benævnelser.

Den første betingelse for med held at kunne deltage i konkurrencen er selvfølgelig, at man gjør sine varer kjendt. Dette vil aldrig kunne opnaaes alene ved avertissementer, cirkulærer eller priskuranter. Der maa opofrelser til, ofte store opofrelser: prøveforsendelser, helst ved udsendelse af reisende eller repræsentanter, vel at merke ikke til Kongo, hvilket vilde være fuldstændig gavnløst, foruden at det vilde være forbundet med svære udgifter, men til Belgien og Frankrige, hvor selskabernes hovedsæder er, og hvorfra alle bestillinger udgaar.

Handelsselskaber og private jernbaneselskaber. Kongostaten: 1. Société anonyme d'agriculture et de plantations au Congo; 2. Abir; 3. C:ie anversoise du commerce au Congo; 4. Coloniale Franco-Belge; 5. Compagnie du chemin de fer au Congo; 6. Chemins de fer vicinaux du Mayumbe; 7. Comptoir Commercial Congolais; 8. Equatoriale Congolaise „Ikelemba;“ 9. Société pour l'exploitation des tabacs au Congo; 10. Harms & Marcus (Congogeschäft); 11. Isangi; 12. Comité spécial du Katanga; 13. Compagnie du chemin de fer de Katanga; 14. Compagnie du Katanga; 15. Lomami; 16. C:ie des Magasins Généraux; 17. Sté Anon. Belge pour le commerce du Haut Congo (S. A. B.); 18. Urselia; 19. Entreprise Africaine; 20. Centrale Africaine; 21. Trafic Congolais; 22. Plantation de la Lukula; 23. Mayumbienne; 24. Sucrière Européenne et Coloniale; 25. Africa; 26. Société anonyme de plantations „La Luki;“ 27. Société anonyme de monture et de panification au Congo; 28. C:ie industrielle et des transports au Stanley Pool (Citas); 29. Compagnie du Kassai, hvori indbefattes: 1. La Djuma; 2. La Kassaïenne; 3. Sté anon. des plantations Lacourt; 4. Loange; 5. Produits végétaux du Haut Kassai; 6. Comptoir Congolais Velde; 7. C:ie anversoise des plantations de Lubefu; 8. Société pour l'exploitation du caoutchouc au Kassai; 30. Compagnie des chemins de fer du Congo supérieur aux grands lacs africains; 31. Compagnie du Congo portugais; 32. N. A. H. V. Nieuwe Afrikaansche Handels-Vennootschap; 33. Compagnie des produits du Congo; 34. C:ie du Congo pour le commerce et l'industrie (søsterselskab af nr. 17); 35. Caisse hypothécaire anversoise; 36. C:ie française du Haut Congo (se under Fransk Kongo nr. 5); 37. C:ie agricole de l'Ouest Africaine; 38. Société anonyme „La Lulonga;“ 39. L'Est du Kwango; 40. Les produits du Mayumbe; 41. Société agricole du Mayumbe; 42. C:ie Bruxelloise pour le commerce du Haut Congo; 43. L'Africaine. — Filial: Syndicat agricole et commercial du Mayumbe; 44. Société d'Etudes des chemins de fer du Stanley Pool au Katanga et de l'Itimbiri à

l'Uelle; 45. H. Haberer & Co.; 46. Woerman & Co. (Landana-Geschäft); 47. Savonnerie Africaine; 48. Syndicat minier du Shiloango; 49. Société anonyme Franco-Belge; 50. Hatton & Coockson.

Af ovennævnte selskaber regnes blandt koncessionshaverne nr. 2, 3, 5, 17, 29 og 30 samt de forskjellige Katanga-selskaber — nr. 12, 13, 14 og 44 — som de største og solideste. Følgende selskaber har forretninger (magasins) i Nedre Kongos byer og stationer (Banana, Boma, Matadi, Tumba, Kinshassa, Léopoldville): Nr. 10, 16, 19, 21, 25, 32, 36, 45, 46, 49 og 50.

Fransk Kongo. Her skal kun nævnes enkelte betydeligere selskaber med koncessioner i det franske Kongo-bassin. I Øvre Ubangi: 1. Les sultanats du Haut-Oubangui. I Nedre Ubangi: 2. „M'Poko", société anonyme des établissements Gratry de Lille; 3. Société des caoutchoucs et produits de la Lobay. I Mellem-Kongo: 4. Compagnie française du Congo (søsterselskab af nr. 2); 5. Compagnie française du Haut Congo (se nr. 36, Kongostaten); ved elven Alima: 6. Alimaïenne.

I Brazzaville (eneste by i det franske Kongo-bassin) indehaves de største forretninger af selskabet „M'Poko" (nr. 2), mindre magasins af „Messageries fluviales du Congo" (M. F. C.) og af nr. 5, desuden flere portugisiske selskaber, der, ligesom i Kongostaten, meget energisk har vidst at skaffe sig indpas og ganske betydelig handelsomsætning, især med de sorte.

Intet skandinavisk firma findes etableret i Kongo. En nordmand er direktør for et af de større selskaber i Fransk Kongo. — Der startedes i aaret 1896 et norsk firma i Matadi, for salg af hovedsagelig norske varer. Dette selskab skulde synes at have havt de bedste betingelser for at kunne bestaa: Det var etableret i det heldigste øieblik (under anlægget af jernbanen mellem Matadi og Stanley Pool) og udmerket situeret og kunde have ventet sig en betydelig kundekreds; men baseret paa et fuldstændigt galt princip og paa grund af en altfor udstrakt kreditgiven, hvortil kom uheldigt valg af hvid medhjælper o. s. v, — sygnede foretagendet hen for ganske at forsvinde ved den første (og eneste) bestyrers død. Et par svensker kom herud med en skibsladning trælast; de forblev i Banana, indtil alt var solgt, men høstede vistnok intet udbytte, da opholdet drog ud. Siden den tid er intet foretagende sat i gang fra Skandinavien, og jeg tror heller ikke, at det for øieblikket vilde være heldigt at sætte i gang et foretagende i lighed med det i Matadi, ialfald ikke som udelukkende skandinavisk. Det sikreste, det mindst risikable, er at skaffe vore varer indpas i de allerede existerende handelshuse og selskaber ved udsendelse — som ovenfor nævnt — af dygtige, driftige agenter til Belgien.

I tilslutning til ovenstaaende fortegnelse kan nævnes et firma i Antwerpen: Comptoir spécial d'alimentation pour les Colonies (Pittoors, Wilke & Co.), baseret paa leverancer til Kongo. En af indehaverne, Wilke, er — saavidt vides — svensk, forhenværende skibskaptein i Kongo.

Dampskibsforbindelsen med Europa. Kongostaten: Compagnie Maritime Belge du Congo, engelsk-belgisk linje mellem Antwerpen og Boma, Matadi — hver tredje uge. Fransk Kongo: Chargeurs réunis har en maanedlig linje mellem Bordeaux og Libreville, Matadi. Desuden anløbes Kongo-mundingen af portugisiske skibe hver anden maaned samt af engelske lastebaade fra Liverpool og tyske fra Hamburg, som gaar helt op til Matadi. Man har forsøgt at grunde et dansk selskab med eget dampskib; men heldigvis blev der intet deraf; thi det vilde blot have voldt skuffelser og tab.

Udvandring til Kongo. Under et interview sees en hjemvendt kongofarer at have udtalt, at der i Kongo vilde være gode udsigter for skibskapteiner, maskinister, haandverkere, murere, gartnere, ingeniører og bergvidenskabsmænd. For at hindre, at mænd i forannævnte stillinger paa maafaa begiver sig til Kongo, skal jeg give følgende vink og oplysninger. For det første: Ingen, som ikke fra Europa af har faaet ansættelse enten i Kongostatens eller i et selskabs (i Kongostaten eller i Fransk Kongo) tjeneste, bør begive sig til Kongo; thi det er absolut umuligt hernede at faa beskjæftigelse. Kongo kan ikke, saaledes som f. ex. Sydafrika, betragtes som et indvandrerland, hvortil man reiser med to kraftige næver, men med tomme lommer.

I Kongostaten vil følgende kunne finde ansættelse:

Officerer af arméen. Oplysninger om ansættelse faaes gjennem Kongostatens generalkonsul for de tre nordiske riger, friherre von Schwerin i Lund. Gagerne er ved første gangs ansættelse lavere, end de var for nogle aar siden, og jeg kan ikke tilraade at modtage ansættelse, før de kommer op i, hvad de da var: 4 000 francs for sous-lieutenants og 4 500 à 4 800 francs for lieutenants. Kongostaten har altid brug for officerer, da tilgangen fra Belgien ikke tilnærmelsesvis strækker til. Med hensyn til andre nationers officerer (og underofficerer) lægger man merke til, at antallet af italienske i den senere tid er blevet meget stort, da disse nu tillades at staa surnumerære i hjemlandets hær. Derimod er de skandinaviske officerers tal i høi grad gaaet tilbage; det er næsten udelukkende officerer, der tidligere har gjort tjeneste hernede, som kommer igjen.

Skibskapteiner og maskinister. Hovedmassen af disse er saavel paa statens som paa de private handelsselskabers skibe skandinaver. Ansættelse finder sted ved en i Antwerpen bosat svenske, hr. Hedgren („recruteur officiel" for staten). Dette mellemmandssystem har atter og atter vakt misnøie; men Kongostatens regjering har ikke fundet andet middel til at opnaa det nødvendige antal. Den almindelige begynderløn er saavel for kapteiner som for maskinister 3 000 francs. Under marinen hører ogsaa tømmermænd, der ligeledes engageres ved hr. Hedgren. Lønnen er til en begyndelse mindre end 3 000 francs.

Læger har en begynderløn af 6 000 francs og grad af premierløitnant. Hvor der er handelsfaktorier i nærheden af en lægestation, er der udsigt til nogen bifortjeneste, da konsulationerne er paa 25 francs.

En svenske og en nordmand har været ansat i Kongostatens retsvæsen som dommere. Forøvrigt har skandinaviske jurister ingen udsigt til at opnaa noget.

Kongostaten giver ingen pension. Dog faar officerer og intendanter efter vel udført tjenestetid den saakaldte „allocation de retraite", paa hvilken man imidlertid ingen fordring kan stille. Den er forøvrigt ikke stor, omtrent et aars gage. Statens øvrige funktionærer — læger og de til marinen hørende — har søgt at opnaa den samme allocation, men hidtil forgjæves.

Til de ovennævnte gager hører altid „alt frit".

I private handelsselskaber vil der vanskelig kunne skaffes plads uden for dampskibsførere og maskinister.

Ingeniører. Foruden jernbaneanlægget „Compagnie des chemins de fer du Congo supérieur aux Grands Lacs Africains" med Stanleyville ved Stanley-faldene som udgangspunkt er nu grundet „Société d'Etudes des chemins de fer du Stanley Pool au Katanga et de l'Itimbiri à l'Uelle." Ved disse

*

jernbaneanlæg vil muligens jernbaneingeniører samt kanske nogle læger kunne faa ansættelse.

Skandinaverne er i Kongostaten i almindelighed anseede og godt likte; i Fransk Kongo derimod møder man en sterkt fremtrædende chauvinisme, der ser med skjæve øine paa alt fremmed. I de franske selskabers statuter forlanges — som paabudt af regjeringen —, at naar vedkommende selskab har bestaaet i fem aar, skal alle de i dets tjeneste staaende hvide være franskmænd eller være „agrées" af regjeringen.

Batavia.

Aarsberetning for 1902 fra tilforordnet konsul J. H. Landberg, dateret 30te november 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 til Batavia 6 norske skibe dr. 6 624 tons; til vicekonsulsstationen i Padang ankom 4 norske skibe, og til vicekonsulsstationen i Sourabaya ankom med ladning 17 skibe dr. 14 684 tons og i ballast 3 skibe dr. 5 868 tons, ialt 20 norske skibe dr. 20 552 tons.

Et svensk skib dr. 662 tons anløb hovedstationen, og 1 svensk skib anløb vicekonsulsstationen i Padang.

Erlagte konsulatagifter af norske skibe ved hovedstationen fl. 267.27, ved vicekonsulsstationerne fl. 847.95, hvoraf tilfaldt konsulen fl. 423.97; af svenske skibe ved hovedstationen fl. 28.04, ved vicekonsulsstationerne fl. 14.00, hvoraf tilfaldt konsulen fl. 7.00. Ialt tilfaldt konsulen fl. 726.28.

Expeditionsafgifter i norske sager fl. 4.00, i andre sager fl. 3.30.

Ifølge den officielle statistik ankom der i aaret 1902 til nederlandsk Indien under de forenede rigers flag ialt 23 dampskibe og 10 seilskibe dr. tilsammen 99 943 m.^{3}, mod 20 dampskibe og 6 seilskibe dr. tilsammen 76 745 m.^{3} i aaret 1901.

De norske dampskibe fandt hovedsagelig beskjæftigelse med transport af sukker til de Forenede Stater og Kina, seilskibene med transport af kaffe fra Padang og Java til New York samt trælast til Sydafrika.

Den samlede dampskibstrafik gik i aaret 1902 op til over 700 000 reg. tons mod kun ca. 570 000 reg.-tons i aaret 1901.

Der var under hele aaret fuldt op af last at erholde. Alene sukkerskibningerne optog en tonnage af 380 761 r.-t.; heraf var omtrent halvparten bestemt til havne vestenfor Suezkanalen.

Af seilskibe erholdt 27 dr. 45 837 r.-t. fragt til Barbados, Azorerne og Delawære Breakwater, og 1 dr. 1 987 r.-t. til Australien.

Fragterne til Hongkong og Kina var meget lave og holdt sig i 0.22½ à 0.25 $ pr. picul; i denne trade var mange smaa norske dampere beskjæftigede. Til Australien holdt fragterne sig i omtrent 10 sh.

Da handelen med Japan og Kina befinder sig i rask vækst, agtes der til næste aar aabnet en regelmæssig dampskibsrute paa disse lande; vedkommende linje besidder foreløbig 3 dampskibe paa ca. 2 500 tons hver.

Handel. Af mangel paa direkte dampskibsforbindelse foregaar der praktisk talt ingen direkte handelsomsætning mellem de forenede riger og nederlandsk Indien. De skandinaviske produkter kommer hid via Southampton eller tyske og hollandske havne, hvorfor det er umuligt at erhverve nogen nøiagtig oversigt over importen fra de forenede riger.

Import. Af importartikler kan nævnes: **Jern**, hvoraf importen androg til en værdi af fl. 886 851.00 (heraf anføres importen fra Sverige at have udgjort fl. 4 612.00, hvilket imidlertid absolut er ukorrekt); **fyrstikker**, total import 1 849 145 gross æsker, hvoraf fra Holland 619 950 gross, fra Tyskland 23 851 gross, fra Penang, Singapore og Hongkong tils. ca. 1 200 000 gross (sandsynligvis af japansk oprindelse), fra Sverige 12 432 gross, fra Japan 6 900 gross; Jönköpings fabrikat er det mest anseede, men det har at konkurrere med en hel del imitationer af ringere kvalitet, og desværre er prisbillighed den ting, som der nu lægges mest vegt paa; Jönköpings fabrikat har kunnet opretholde en pris af 110—120 fl. pr. kasse, men det er ikke usandsynligt, at denne pris vil gaa ned. Fremdeles importeredes: **Petroleum** (ca. 40 mill. liter, hvoraf størsteparten kom fra de Forenede Stater); **kul** (46 748 tons, alt fra Japan); **papir** (værdi fl. 2 153 859.00, hvilket udgjør en betydelig forøgelse i sammenligning med det foregaaende aar).

Export. Af sukker exporteredes ca. 13 mill. piculs, hvoraf størsteparten gik til de Forenede Stater, endel ogsaa til Hongkong og Japan, men næsten intet til Europa. Exporten af **ris** udgjorde 698 135 piculs, eller en betydelig forøgelse i sammenligning med tidligere aar. Produktionen af **kaffe** udgjorde: Paa regjeringsplantagerne ca. 200 000 piculs Java og ca. 19 000 piculs Liberia, paa private plantager ca. 66 000 piculs Java og ca. 348 000 piculs Liberia. Til Skandinavien (heri ogsaa indbefattet Danmark) skibedes 5 459 piculs; der kan ventes en forøgelse i skibningerne til Bergen og Stockholm. Paa grund af de urentable priser har mange plantageeiere nu forladt kaffedyrkningen og har istedet begyndt at dyrke peber. Af **the** exporteredes ca. $7^2/_3$ mill. kg. Af Deli **tobak** exporteredes ca. 20 mill. kg.

Vulkanske udbrud forekom ikke i aaret 1902.

Blandt exportartikler fra Menado, Nord-Celebes, Sangir og Talaut-øerne kan nævnes 213 704 piculs kopra (hvoraf omkring halvparten gik til Marseille), 11 112 piculs muskatnødder, 10 176 piculs kopalgummi, 45 879 piculs ibenholt, 25 750 piculs spanskrør. Fra Gorontalo exporteredes bl. a. 72 859 piculs kopra, 19 098 piculs kopalgummi, 56 343 piculs spanskrør og 628 piculs muslingskal.

Macassar. (Beretning om forholdene i aaret 1902). Blandt exportartikler i aaret 1902 kan nævnes: Ca. 300 000 piculs kopra, ca. 50 000 piculs kopal, ca. 27 000 piculs kaffe, ca. 50 000 piculs spanskrør og ca. 20 000 piculs perlemoder og andre sorter muslingskal. Al kopraen gik til Europa; prisen for denne vare er nu fl. 8.30 pr. picul. Beholdningerne af kaffe er paa grund af de lave priser for tiden meget betydelige.

Da fragterne fra Macassar nu ikke er høiere end fra Singapore, saa skibes de fleste produkter, som før gik i transit over den sidstnævnte havn, nu direkte fra Macassar.

Der vil i Macassar blive anlagt en jernkai, 500 meter lang, skikket for losning af svære kolli.

Direkte skibsleilighed til Macassar fra Europa vil nu komme istand med dampskibe fra Southampton.

**

Padangs havn besøgtes i aaret 1902 foruden af de regulære post- og lastedampere af en hel del „outsiders“, som anløb for at forsyne sig med bunkerkul. De her leverede Ombilien-kul har vist sig at være af udmerket kvalitet. Prisen var 25 sh. pr. ton, leveret ombord.

Pointe à Pitre, Guadeloupe.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 til hovedstationen med ladning 20 norske skibe dr. 17 086 tons (hvoraf 12 dampskibe dr. 12 493 tons) og i ballast 3 seilskibe dr. 1 527 tons. Til vicekonsulsstationerne ankom i ballast 2 seilskibe dr. 768 tons. Der afgik fra hovedstationen med ladning 14 norske skibe dr. 13 935 tons og i ballast 8 skibe dr. 3 462 tons. Fra vicekonsulsstationerne afgik med ladning 2 skibe dr. 768 tons.

Af svenske skibe ankom til hovedstationen 3 dr. 907 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 766.13, ved vicekonsulsstationerne kr. 48.77 (hvoraf tilfaldt konsulen kr. 24.38); af svenske skibe ved hovedstationen kr. 38.92. Ialt tilfaldt konsulen kr. 829.43.

Expeditionsafgifter i norske sager kr. 120.25, i svenske sager kr. 18.00.

Kaffeexporten fra Santos.

Skrivelse fra generalkonsulen i Rio de Janeiro, dateret 2den januar 1904.

Herved giver jeg mig den ære at indberette, at ifølge den af „Associação Commercial“ i Santos for november 1903 udgivne oversigt (boletim), der af vicekonsulen i Santos er indsendt hertil, er der af kaffe gjennemsnitlig i nævnte maaned indkommet til Santos fra det indre 20 389 sække pr. dag (mod 26 922 i aaret 1902 og udskibet 18 284 sække pr. dag (mod 26 484 i aaret 1902). I Rio de Janeiro indkom 12 015 sække pr. dag (mod 12 573 sække i aaret 1902) og udskibedes 15 120 sække pr. dag (mod 10 398 i aaret 1902).

I november maaned var det tilførte kvantum i Santos 611 684 sække (mod 807 660 i aaret 1902) og det afskibede kvantum 548 531 sække (mod 794 529 i aaret 1902). I Rio de Janeiro var det tilførte 360 461 sække (mod 376 136 i aaret 1902) og det afskibede 407 969 sække (mod 311 969 i aaret 1902).

Fra 1ste juli til 30te november indkom tilsammen i Santos 4 771 090 sække (mod 5 013 329 i samme tidsrum aaret 1902) og udskibedes 4 030 369 sække (mod 4 207 450 i aaret 1902. I Rio indkom i samme tidsrum 2 440 476

sække (mod 2 168 754 i aaret 1902) og udskibedes 2 302 318 sække (mod 2 220 508 i aaret 1902).

Beholdningen var i Santos pr. 30te november 1 398 712 sække mod 1 545 158 pr. samme datum i aaret 1902 og i Rio de Janeiro 701 440 sække i aaret 1903 mod 702 044 i aaret 1902.

Prisen vekslede i Santos mellem 4$700 og 5$100 pr. 10 kg., altsaa adskillig høiere end i oktober, og middelkursen for 90 dages veksler var for den hele maaned der $11^{15}/_{16}$ d. I Rio vekslede prisen mellem 7$100 og 7$500 pr. 15 kg. — altsaa høiere end i oktober —, og middelkursen var der $11^{31}/_{32}$ pence pr. meilreis.

Af et antal af 69 fartøier, der i november 1903 afgik fra Santos, var 17 lastede med stykgods, 12 gik i transitfart, 8 var ballastede, 1 havde kul og 31 havde last af kaffe.

Guatemala.

Aarsberetning fra generalkonsul H. Payens (distrikt Centralamerika), dateret 15de december 1903.

Den norske skibsfart paa Central-Amerika i aaret 1902. I aaret 1902 ankom der til republikerne Guatemala og Salvador ingen norske skibe. Til republiken Honduras ankom der saavidt generalkonsulatet bekjendt heller ingen norske skibe. Til Port Limon i republiken Costarica ankom der 35 norske skibe dr. 25 253 tons. Hvad angaar republiken Nicaragua ankom der til Corinto 1 norsk skib dr. 1 061 tons samt til Bluefields med ladning 59 norske skibe dr. 25 786 tons og i ballast 25 skibe dr. 10 840 tons, ialt 84 norske skibe (alle dampskibe) dr. 36 626 tons. Der afgik fra Bluefields 83 norske dampskibe dr. 36 273 tons med ladning og 1 norsk dampskib dr. 485 tons i ballast.

Kaffe. Republiken Guatemalas hovedexportartikel er kaffe. Paa grund af jordskjælv og vulkanske udbrud, der har ødelagt et stort antal af de mest blomstrende kaffeplantager, anslaaes kaffehøsten i aaret 1902—1903 at ville give et ca. 400 000 centner mindre udbytte, end hvad man ellers vilde kunne have paaregnet Dette tab, som vel kan ansættes til en værdi af ca. 12 mill. reichsmark, virker naturligvis ugunstig paa det samlede forretningsliv.

Antallet af kaffetræer i republiken anslaaes til ca. 70 millioner. Høsten har hidtil stadig været i stigende. Den udgjorde i aaret 1873 150 000 ctnr., i aaret 1881 200 000 ctnr., i aaret 1891 524 000 ctnr., i aaret 1901 750 000 ctnr.

Af kaffeexporten i aaret 1901—1902 gik over halvparten til Tyskland; et betydeligt kvantum exporteredes ogsaa til de Forenede Stater; dernæst kom som de vigtigste af de øvrige exportlande England og Frankrige.

Desværre staar kaffepriserne paa det europæiske marked paa grund af den altfor store verdensproduktion fremdeles meget lavt.

Sukker. Plantningen af sukkerrør har i de sidste aar tiltaget betydelig i Guatemala. Exporten gik i aaret 1901—1902 væsentlig til de Forenede

Stater og anslaaes til ca. 100 000 centner til en værdi af ca. $ 300 000 amer. guld.

Af andre exportartikler i 1901—1902 kan nævnes: Bananer $ 188 378, kautschuk $ 316 554, huder $ 185 265, skind $ 28 265, trælast $ 314 017.

Import. Paa grund af den almindelige depression i forretningslivet indskrænkede importen sig til kun de allernødvendigste forbrugsartikler, især levnetsmidler, saasom mel, mais, bønner og poteter. Nøiagtige opgaver over importens størrelse har ikke været at erholde.

Dampskibslinjer. Den chilenske dampskibslinje, som tidligere underholdt regelmæssig forbindelse mellem Centralamerika og Chile, har nu indstillet denne fart.

De ved Stillehavet beliggende havne San José, Champerico og Ocós anløbes nu kun af „The Pacific Mail Steamship Co.s" dampskibe i ruten San Francisco—Panama samt en gang om maaneden af den tyske „Kosmos"linje, som befordrer varer i direkte fragt til Hamburg.

Havnene Livingston og Puerto Barrios ved Atlanterhavet anløbes en gang om ugen af „United Fruit Co.s" (i New Orleans) dampskibe, som besørger postforbindelsen med Europa. De samme havne anløbes desuden en gang om maaneden af „Hamburg-Vestindiske" linjes baade.

Port Stanley, Falklandsøerne.

Aarsberetning for 1902 fra konsul W. A. Harding.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Port Stanley ankom i aaret 1902 med ladning 1 norsk seilskib dr. 424 tons, hvilket afgik i ballast. Desuden anløb 2 norske seilskibe dr. 2 770 tons havnen, det ene for at reparere og det andet for at søge lægehjælp.

Intet svensk skib anløb havnen i aaret 1902.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe £ 6. 1. 7.

Export. Koloniens export androg i aaret 1902 til en værdi af ca. 90 000 £ og bestod næsten udelukkende af produkter af faareavlen, saasom uld, faareskind, huder og talg. Den hele export gik til England.

Import. Værdien af koloniens samlede import udgjorde ca. 65 000 £, hvoraf den overveiende del falder paa Storbritannien, resten paa forskjellige sydamerikanske stater. Blandt vigtigere importartikler kan nævnes kolonialvarer, spirituosa, øl, tobak, kul, trælast (værdi 1 936 £), manufakturvarer, seildug, tougverk, skotøi, møbler, kemikalier, isenkram, maskiner.

St. Thomas.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Valdemar Riise, dateret 15de februar 1904.

Den norske skibsfart paa St. Thomas i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	7	8 110	7	8 110	-	-	7	8 110	7	8 110
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	7	8 110	7	8 110	-	-	7	8 110	7	8 110
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	1	1 581	1	1 581	-	-	1	1 581	-	1 581
Seilskibe	-	-	21	16 657	21	16 657	-	-	21	16 657	21	16 657
Sum	-	-	22	18 238	22	18 238	-	-	22	18 238	22	18 238

Bruttofragter for til St. Thomas ankomne norske fartøier kan konsulatet ikke opgive.

For ordre anløb 23 norske fartøier dr. 19 092 tons.

Af svenske fartøier ankom til St. Thomas 2 dr. 749 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 460 76, der tilfaldt konsulen. Af svenske skibe intet.

Expeditionsafgifter i norske sager kr. 60.00, i svenske sager kr. 2.25.

St. Thomas' havn besøgtes i aaret 1903 ialt af 2 559 fartøier, hvoraf 64 var krigsfartøier, 401 dampskibe, 50 større seilskibe og resten mindre kystfartøier fra de omliggende øer, for hvilke St. Thomas stadig er hovedmarkedet, og hvortil de ankommer, dels for at forsyne sig med varer, idet St. Thomas' lave told — 3 pct. af varernes værdi paa afskibningsstedet — og ringe skibsafgifter gjør det til et billigt kjøbested, dels for at afsætte disse øers produkter.

Som vanligt ankom orlogsskibene væsentligst for at forsyne sig med kul og provisioner.

Dampskibene tilhørte væsentligst det store tyske selskab „Hamburg—America Linie", der har hoved- og kulstation her for sin vestindiske afdeling; endvidere det engelske „Royal Mail S. S. Co." og det franske „Compagnie générale transatlantique". I dette aar, 1904, vil dertil komme den nye dansk-vestindiske linje, der vil opretholde en maanedlig forbindelse mellem Danmark

og dets kolonier i Vestindien, men som iøvrigt maa søge sin væsentligste fortjeneste andre steder i Vestindien og Mellemamerika, og som utvivlsomt vil møde en skarp konkurrenc fra de allerede etablerede linjer.

Af de fartøier, som anløb havnen, var 1 719 engelske, 372 danske — mindre fartøier —, 209 tyske, 89 amerikanske, 76 franske, 49 hollandske, 29 norske, 2 svenske, resten fordelt mellem andre nationer.

Man imødeser paa St. Thomas selvfølgelig med stor spænding paabegyndelsen af Panamakanalen, idet denne forbindelsesvei mellem de to store verdenshave utvivlsomt vil bringe en livlig trafik ad denne kant, og St. Thomas med sin gode havn sikkert vil drage nytte deraf. Det er ogsaa i den anledning, at der i Danmark paatænkes en uddybning og forbedring af havnen, anlæg af tørdok og maskinverksteder til skibsreparationer her paa øen.

Der paamønstredes 10 mand paa norske og 2 paa svenske skibe; ingen rømning fandt sted.

Handelen paa St. Thomas har holdt sig paa omtrent samme standpunkt i det forløbne aar. Man har enkelte steder paabegyndt opdyrkningen af jorden, væsentligst med bomuld og med bananer, hvilke frugter tørres i en her anlagt fabrik og saa exporteres til Danmark; begge disse forsøg er imidlertid endnu i sit begyndelsesstadium, og det er ikke muligt at sige, hvilken betydning de i fremtiden vil have. — Der importeredes til St. Thomas ialt for $ 771 805, hvoraf fra de Forenede Stater for $ 329 793 — væsentligst hvedemel og stenkul —, fra Storbritannien for $ 192 522 — væsentligst bomuldsvarer —, fra Tyskland for $ 77 626, men fra Danmark for kun $ 18 890, væsentligst smør og øl. Muligvis vil den nye dampskibslinje bringe mere forretning mellem moderlandet og dets kolonier. Fra de forenede riger indføres saagodtsom intet.

Der har været en liden fremgang i antallet af de norske skibe, som i det forløbne aar har anløbet St. Thomas, idet endel norske dampskibe er benyttede til transport af kul, og endel flere norske seilskibe anløb for ordre; men om denne fremgang virkelig betyder noget videre og vil vedvare, kan først fremtiden vise.

Sundhedstilstanden har i det forløbne aar som vanligt været udmerket baade i havnen og i byen.

Washington.

Aarsberetning for 1903 fra Hans Majestæts minister, fungerende generalkonsul A. Grip, dateret 1ste marts 1904.

Det forløbne aar afsluttede den lange række af gode aar, som begyndte i 1896 med guldfodens seier over sølvfoden i aarets bitre valgkamp. Aarsagerne var forskjellige og maa ifølge de bedste autoriteter for en stor del søges i de i aaret tiltagende arbeideruroligheder; den voldgiftsdomstol, som havde at afgjøre den store kulstrike, afgav sin kjendelse til arbeidernes fordel, og følgen var, at arbeiderforeningerne i næsten alle andre industrier fulgte kularbeidernes exempel og stillede forøgede fordringer; mest kjendelig i sine følger var bygningsarbeidernes alvorlige og lange strike, og da al bygning enten var hemmet eller ganske stanset, aftog efterspørgselen efter jern og staal, og

metalproduktionen aftog; den betydelige nedgang i den store staaltrusts aktier viser noksom denne fabrikations tab. Usikkerheden med hensyn til det saakaldte trustproblem bidrog ogsaa ifølge sagkyndiges udsagn til foretagsomhedens tilbagegang; problemet har i adskillige aar været de politiske personligheders yndlingsspørgsmaal, og en for retten indbragt sag om en jernbanesammensmeltning i Nordvesten er endnu svævende efter at være bleven afgjort i lavere instans til de financielle interessers skade. Aaret var udmerket for landbruget og burde tillige have været det for jernbanerne, da deres brutto indtægter aldrig har været høiere; men medens disse for aarets ti første maaneder var 123 mill. doll. høiere end under foregaaende aar, var nettoindtægten kun 37 mill. høiere; aarsagen laa i arbeidernes øgede fordringer; et af de største jernbaneselskaber havde maattet forøge alle sine betjentes lønninger med 10 pct., og overalt i landet søgte alle andre jernbanebetjente at opnaa samme fordel. Jernbaneselskaberne havde, medens deres obligationer og aktier aftog i værdi, vanskelig for at erholde nye laan for forbedringer og udvidelser; som exempel paa den her omtalte nedgang i værdi kan anføres, at aktier i Pennsylvania-selskabet, som i januar noteredes 157, i november stod i 111; New York Central faldt i samme tid fra 156 til 115; Chicago & North Western faldt fra 224 i januar til 153 i september og Union Pacific fra 104 i januar til 66 i august.

Disse betydelige prisfald er dog kun ringe i sammenligning med nedgangen i flere industrigrene, især i jern- og staalindustrien; man regner, at under krisen i høst var der et tab i værdier af ialt 3 500 millioner dollars, et beløb, som altsaa overstiger 13 000 mill. kroner. Aarsagen til den uventede krise paa jernmarkedet var for det første, at der, da den store staaltrust dannedes, fandt betydelig overkapitalisering sted; saaledes betaltes der for Carnegies fabriker 320 mill. dollars; dette var i aaret 1901, og aaret forud var værdien af fabrikernes eiere bogførte for 81 mill. Det er sandt, at indtægterne just i hine aar tog enormt til; i aaret 1897 var der 7 mill. dollars indtægt, i aaret 1899 21 mill. og i aaret 1900 40 mill.! Man finder nu, at det var et sammenstød af overordentlige omstændigheder, som havde kunnet frembringe en saa enorm fremgang. En anden aarsag til krisen var simpelthen tilbagegang i ordres paa jern; i de foregaaende aar havde jernbanerne i usedvanlig grad udvidet sig; dertil var der i alle byer bleven bygget et usedvanligt antal af de høie, 20-etages kontorbygninger, som altid opføres af staal; det var intet under, at der under saadanne omstændigheder i de Forenede Stater kunde og maatte produceres mere jern end i England, Frankrige og Tyskland tilsammen. Da imidlertid ordrerne fra jernbanerne aftog og fra bygningsentreprenørerne ophørte — det sidste paa grund af strikerne —, maatte jernfabrikernes arbeide indskrænkes, og krisen indtraf.

Det er mange sagkyndiges mening, at de store trusters eller kombinationers tid ogsaa er forbi med forrige aar, da landet syntes at lide af en ren mani for at danne kombinationer i alle brancher og paa alle omraader; theoretikere anfører nu imod dem, at de trodser naturlige økonomiske love, at de miskjender den menneskelige natur, at de har socialistiske tendenser, at de modsætter sig individualitet, og at de ikke formaar at udelukke konkurrence. Alt dette har man dog altid hørt, og dog er der i de sidste par aar bleven kapitaliseret en 6 000 mill. doll. i kombinationer; man kan ikke sige, at denne kapital er bleven anbragt i dem, thi overalt har der vel fundet betydelig overkapitalisering sted. Hvad der under den stedfundne krise blandt andet fandt sted, var en reduktion til virkelige værdier af de mange nominelle og kunstig overdrevne værdiansættelser. I jernindustrien var en arbeiders gjennemsnitlige løn

i aaret 1900 543 doll. pr. aar; under den sidste høst er talrige arbeidere blevet afskedigede og lønningerne nedsatte. At ikke krisen fik end større følger, skyldes det gode aar, som landmanden havde, saavel i syden, hvor bomulden bedækker agrene, som i nordens kornegne. Bomulden har under høsten været gjenstand for store spekulationer, og prisens tiltagen har været næsten 100 pct., fra omtrent 7 til 14 c.

Bomuldsfabrikerne har som følge af denne stigen kjæmpet med store vanskeligheder.

Hvad kornhøsten angaar, var det vundne kvantum ringere end under det foregaaende aar, men alligevel mere frugtbringende paa grund af de høiere priser.

Af agerbrugsprodukter høstedes der i de Forenede Stater:

	Mill. bushels.		Mill. bushels.		Mill. bushels.	
I aaret 1903	638	hvede	2 244	mais	784	havre
- — 1902	670	„	2 523	„	987	„
- — 1901	748	„	1 360	„	660	„
- — 1900	522	„	2 105	„	809	„
- — 1899	547	„	2 100	„	790	„
- — 1898	675	„	1 924	„	731	„
- — 1897	530	„	1 903	„	699	„
- — 1896	428	„	2 283	„	707	„
- — 1895	425	„	2 150	„	829	„
- — 1894	460	„	1 200	„	662	„
- — 1893	400	„	1 650	„	641	„
- — 1892	516	„	1 628	„	661	„
- — 1891	612	„	2 060	„	738	„

Af en nylig udkommen officiel redegjørelse hentes nedenstaaende opgaver over verdens hvedeproduktion for aaret 1903:

Nordamerika 728 mill. bushels, Sydamerika 132, Europa 1 796, Asien 471, Afrika 45, Australien 20 mill. bushels.

Den sidste kjendte bomuldshøst, nemlig for aaret 1902, var 10 758 000 baller.

Ved aarets udgang antoges der i agerbruget at anvendes $16^1/_2$ mill. heste og 17 mill. melkekjør; af andre husdyr fandtes der i unionen: Slagtekvæg $43^1/_2$ mill., faar $51^1/_2$ mill., svin 47 mill.

Værdien af udførselen udgjorde 1 485 mill. dollars mod 1 360 i aaret 1902, 1 465 i aaret 1901 og 1 478 mill. dollars i aaret 1900. Aaret 1903 skulde altsaa være et ligesaa godt aar som aaret 1900, da der udførtes flere amerikanske varer end nogensinde før eller senere.

De vigtigste udførselsartikler under aaret var:

K o r n p r o d u k t e r til en værdi af 200 mill. doll. mod 196 i aaret 1902, 276 i aaret 1901, 251 i aaret 1900, 270 i aaret 1899 og 318 mill. doll. i aaret 1898. Af h v e d e o g h v e d e m e l udførtes der for 134 mill. doll. mod 165 i aaret 1902, 201 i aaret 1901, 139 i aaret 1900, 151 i aaret 1899 og 202 mill. doll. i aaret 1898; af m a i s udførtes der for 49 mill. doll. mod $11^1/_2$ i aaret 1902, 50 i aaret 1901, 84 i aaret 1900, 83 i aaret 1899 og 79 mill. doll. i aaret 1898; af h a v r e for $1^1/_2$ mill. doll. mod $4^1/_2$ i aaret 1902, 10 i aaret 1901, 11 i aaret 1900, 13 i aaret 1899 og 16 mill. doll. i aaret 1898.

England er fremdeles den vigtigste kunde for h v e d e, idet af ovennævnte 134 mill. doll. de 63 kommer paa dets part; dernæst kommer, af europæiske lande, Tyskland med 11.8 mill. doll. og Holland med 8.8 mill. doll.

Raa bomuld til en værdi af 378 mill. doll. mod 290 i aaret 1902, 301 i aaret 1901, 314 i aaret 1900, 191 i aaret 1899 og 233 mill. doll. i aaret 1898.

Forarbeidet bomuld til en værdi af 27 mill. doll. mod 33 i aaret 1902 og 26 mill. doll. i aaret 1901.

Kjød og kjødprodukter for 181 mill. doll. mod 183 i aaret 1902, 207 i aaret 1901, 181 i aaret 1900, 117 i aaret 1899 og 175 mill. doll. i aaret 1898; ogsaa her er England den fornemste kjøber.

Jern- og staalvarer for 99 mill. doll. mod 98 i aaret 1902, 103 i aaret 1901, 130 i aaret 1900, 107 i aaret 1899 og 83 mill. doll. i aaret 1898; blandt de mange smaaposter, som tilsammen udgjør det ovennævnte beløb, kan merkes: Skrivemaskiner $4^1/_2$ mill. doll., symaskiner 5.3, lokomotiver 3, elektriske maskiner 5.1, laase 7, verktøi 4.6 og „cash registers" 1.8 mill. doll.

Mineraloljer til en værdi af 72.6 mill. doll. mod $68^1/_2$ i aaret 1902, 73 i aaret 1901 og 74 mill. doll. i aaret 1900. Den vigtigste kunde er ogsaa her England med 13.7 mill. doll.

Trælast og trævarer til en værdi af 63 mill. doll. mod 52 i aaret 1902, 49 i aaret 1901 og 53 mill. doll. i aaret 1900; uforarbeidet træ indgaar i ovennævnte beløb med 54.3 mill. doll.; træmøbler opføres med 4.7, og døre og vinduer med 1.8 mill. doll.

Læder og lædervarer for 33 mill. doll. mod 31 i aaret 1902, 29 i aaret 1901 og 27 mill. doll. i aaret 1900; heraf kommer 17 mill. doll. paa uforarbeidet læder; skotøi opføres med 7.2 mill. mod $6^1/_2$ i aaret 1902, 5.9 i aaret 1901 og 4.6 mill. doll. i aaret 1900.

Tobak til en værdi af 35 mill. doll. mod 40 i aaret 1902, 32 i aaret 1901 og 33 i aaret 1900; heraf kommer 30 mill. doll. paa raa tobak og 5 mill. doll. paa cigarer, cigaretter, røgetobak og snus.

Frugt 20 mill. doll. mod 15 i aaret 1902, 8 i aaret 1901, 11 i aaret 1900; paa æbler alene 7.7 mill. doll., paa plommer 3 mill. doll.

Ovenstaaende tal er høilig belærende, da de viser ikke blot exportens tiltagen med hensyn til de forskjellige varesorter, men ogsaa industriens eller landbrugets udvikling hertillands.

Værdien af indførselen udgjorde 995 mill. doll. mod 969 i aaret 1902, 880 i aaret 1901 og 829 mill. doll. i aaret 1900.

De vigtigste indførselsartikler under aaret var:

Sukker til en værdi af 61 mill. doll. mod samme værdi i aaret 1902, 78 i aaret 1901, 92 i aaret 1900, 107 i aaret 1899 og 78 mill. doll. i aaret 1898. Af det samlede kvantum indførtes der for $37^1/_2$ mil. doll. fra Cuba, for $9^1/_2$ fra Ostindien, for 5.3 mill. doll. fra Sydamerika. Fra Tyskland indførtes der kun for 338 000 doll. mod 2,8 mill. i aaret 1902, 8 i aaret 1901 og 17 mill. doll. i aaret 1900.

Kaffe til en værdi af 61 mill. doll. mod 64 i aaret 1902, 70 i aaret 1901, 60 i aaret 1900 og 56 mill. doll. i aaret 1899. Brazilien er fremdeles den betydeligste afskiber af denne vare, nemlig til en værdi af 43 mill. doll. for aaret 1903, mod 47 i aaret 1902, 51 i aaret 1901 og 42 mill. doll. i aaret 1900; fra det øvrige Sydamerika hidsendtes kaffe for $8^1/_2$ mill. doll., fra Centralamerika for 5, fra Mexiko for 2 og fra Ostindien for 1.3 mill. doll.

Silke og silkevarer til en værdi af 78 mill. doll. mod 83 i aaret 1902, 69 i aaret 1901, 62 i aaret 1900, 69 i aaret 1899 og 52 mill. doll. i aaret 1898. Af raasilke indførtes der for $23^1/_2$ mill. doll. fra Japan, for

10 fra Italien og for 7.7 fra Kina. Af forarbeidet silke kom der for 15 mill. doll. fra Frankrige, for 6.8 fra Tyskland, for 5.5 fra Italien, for 3.5 fra Japan og for 1.8 fra England.

Uld og uldvarer til en værdi af 42 mill. doll. mod 38 i aaret 1902, 29 i aaret 1901, 34 i aaret 1900 og 31 mill. doll. i aaret 1899.

Farver, kemiske stoffe og lægemidler til en værdi af 65½ mill. doll. mod 60 i aaret 1902, 57 i aaret 1901, 54 i aaret 1900, 48 i aaret 1899 og 42 mill. doll. i aaret 1898.

Huder til en værdi af 53 mill. doll. mod 58 i aaret 1902, 56 i aaret 1901, 52 i aaret 1900, 51 i aaret 1899 og 40 mill. doll. i aaret 1898.

Bomuld og bomuldsvarer til en værdi af 62 mill. doll. mod 60 i aaret 1902, 50 i aarene 1901 og 1900 og 34 mill. doll. i aarene 1899 og 1898. Til dette bomuldsproduktionens hovedland indførtes der fra Egypten 51½ mill. ℔ raa bomuld til en værdi af omtrent 8 mill. doll.; den egyptiske ansees for at give stoffet en mere silkeagtig glans end den amerikanske.

Guttaperka til en værdi af 36 mill. doll. mod 26 i aaret 1902 og 29 mill. doll. i aarene 1901 og 1900.

Jern- og staalvarer til en værdi af 41 mill doll. mod samme beløb i aaret 1902, 26 i aaret 1901, 25 i aaret 1900, 16 i aaret 1899 og 12 mill. doll. i aaret 1898; af den angivne værdi falder 11 mill. doll. paa rujern, 11.3 paa uforarbeidet jern og staal. Maskiners andel var 3.9 mill. doll., knives 1.9 mill. doll.

Træ og trævarer til en værdi af 27 mill. doll. mod 28 i aaret 1902, 22 i aaret 1901, 10 i aaret 1900, 25 i aaret 1899 og 14 mill. doll. i aaret 1898.

Træmasse indførtes til en værdi af 3½ mill. doll., hvoraf for 1.8 fra Kanada, for 493 000 doll. fra Tyskland og for 1.2 mill. doll. fra det øvrige Europa.

The til en værdi af 17 mill. doll. mod 15 i aaret 1902, 9 i aaret 1901, 12 i aaret 1900, 11 i aaret 1899 og 9 mill. doll i aaret 1898.

Læder og lædervarer til en værdi af 11 mill. doll. mod samme værdier i de to foregaaende aar.

Vine for 17 mill. doll. mod 16 i aaret 1902, 15 i aaret 1901 og 13 mill. doll. i aaret 1900.

Af de indførte varer kom der en værdi af 125 mill. doll. paa indenlandske skibe, — mod 115 og 82 i de to foregaaende aar, og 807 mill. doll. paa udenlandske; heraf kom der i britiske skibe for 486 mill. doll., i tyske skibe for 133, i franske skibe for 55, i hollandske skibe for 30, i norske skibe for 27, i belgiske for 13 millioner doll.

Af den samlede udførsel transporteredes varer for 93 mill. doll. i indenlandske skibe for 1 226 mill. doll. i udenlandske fartøier; heraf førtes der i britiske skibe for 849 mill doll., i tyske skibe for 159, i hollandske skibe for 43, i franske skibe for 27, i italienske skibe for 25, i norske skibe for 22, i belgiske skibe for 12 mill. doll.

Guldimporten overskred udførselen med 20.9 mill. doll., mod 8 i aaret 1902; i aaret 1901 var der 3 mill. doll. til fordel for udførselen. Af sølv exporteredes der for 16.6 mill. doll. mod 22.8 i aaret 1902, 24 5 i aaret 1901, 26 i aaret 1900 og 23 mill. doll. i aaret 1899.

Vareomsætningen med de vigtigere lande var i aaret, som følger:

	Indførsel fra	Udførsel til
Storbritannien	176 723 000 doll.	543 766 000 doll.
Tyskland	122 272 000 „	224 562 000 „

	Indførsel fra	Udførsel til
Frankrige	80 083 000 doll.	88 690 000 doll.
Holland	20 862 000 „	72 961 000 „
Italien	33 655 000 „	36 041 000 „
Belgien	24 072 000 „	45 853 000 „
Norge og Sverige	5 370 000 „	10 435 000 „
Danmark	686 000 „	14 411 000 „
Kanada	53 250 000 „	131 452 000 „
Mexiko	41 291 000 „	43 510 000 „
Vestindien	74 890 000 „	41 063 000 „
Kina	24 985 000 „	14 970 000 „
Japan	45 510 000 „	20 874 000 „

Der tilvirkedes 18 mill. tons ru- eller støbejern i aaret, kun nogle 100 000 tons mere end i aaret 1902; i aaret 1901 var kvantumet henved 16 mill. og i aaret 1900 henved 14 mill. Af kul (antracite) produceredes der 59 mill. tons mod 31 mill. i aaret 1902, hvilket sidste var et undtagelsesaar paa grund af den store strike.

De Forenede Staters handelsflaade udgjør nu 24 425 skibe med en drægtighed af 6 087 345 tons (brutto). Ved udløbet af forrige budgetaar var skibenes antal 24 273 og bruttodrægtigheden 5 797 902 tons.

Indvandringen i aaret var betydeligere end nogensinde før og gik næsten op til en million. Det nøiagtige tal var 939 830, hvoraf 662 000 mænd og 277 000 kvinder; af ovenstaaende antal var

43 487 fra Sverige mod 39 020 i aaret 1902, 24 859 i aaret 1901 og 20 700 i aaret 1900,
26 190 „ Norge mod 20 152 i aaret 1902, 13 436 i aaret 1901 og 11 000 i aaret 1900.

Det sees heraf, at indvandringen fra de forenede riger fremdeles tiltager; det samme er forresten tilfældet med alle andre europæiske lande; af emigranter fra disse anføres her:

	1903.	1902.	1901.
Italienere	233 000	201 000	143 000
Østerrigere og ungarer	234 000	185 000	134 000
Russere	147 000	124 000	87 000
Briter	88 000	51 000	45 000
Tyskere	49 000	33 000	22 000
Danske	8 000	6 000	5 000

Gjennem dette embede er der i aarets løb til fordel for svensker og nordmænd blevet realiseret et samlet beløb af kr. 156 564.oo mod kr. 171 891.oo i aaret 1902, kr. 196 645.oo i aaret 1901, kr. 111 590.oo i aaret 1900 og kr. 130 020.oo i aaret 1899.

Af det nævnte beløb sendtes der til Sverige kr 80 123.oo i 33 poster, til Norge kr. 76 441.oo i 37 poster.

Fra vicekonsulatet i Chicago er modtaget nedenstaaende indberetning om Norges handel paa Chicago i aaret:

Ifølge opgave fra toldmyndighederne hersteds er der fra de forenede riger i aaret 1903 til Chicago indført følgende:

Toldfrie varer:	$
Returnerede (indenlandske)	8
Bøger, musikalier, etc.	13 018
Kemikalier, potaske etc.	67
Fisk, krebs etc.	103
Husgeraad	181
Frø	10
Alle andre slags frie varer	52
Sum	13 439

Toldpligtige varer:	$
Artistiske arbeider	182
Bøger, musikalier etc.	309
Børster	19
Chokolade	118
Ure og dele deraf, (= vægge-ure etc.)	5
Lommeure og dele deraf	21
Bomuldstøier, blegede, trykte etc	219
Do, blonder	377
Do, traad, (ikke paa spole), garn etc.	55
Bomuld i alle andre skikkelser	132
Kar af sten og ler samt porcelæn, dekorerede	85
Do., alle andre	1 447
Fibrer, veg. og text. græs for hyssing etc.	88
Do, tøier deraf, og alle andre slags	62
Fisk, ansjovis og sardiner, nedlagt i olje etc.	18 723
Do., sild saltet og nedlagt	87 970
Do., makrel	32 281
Do., alle andre slags, samt tørret	57 313
Frugt, alle slags	514
Glas, glassager og flasker	121
Jern og staal, (stangjern).	87 392
Do., baandjern etc.	808
Do., knivsmedarbeider	185
Juvelerarbeider	25
Læder- og skindarbeider, hansker etc.	4 376
Do. do. andre slags	81
Metaller, kompositioner og arbeider deraf	168
Papir, lithografisk, etiketter og tryk-,	255
Do., filtrer- og alle andre slags	6 990
Parfumer, kosmetik etc.	2
Piber og røgeartikler	22
Fødevarer, kjød og kjødextrakter	2 941
Do., ost	10 231
Frø, alle slags	3
Sprit, maltlikører paa flasker	1 995
Do., brændevin	744
Do., alle andre slags	2 400
Tobak og arbeider i tobak	2
Legetøi	16
Træ og arbeider deraf (møbler etc.)	64
Do. alle andre slags	687
Uld og arbeider deraf, færdigsyede klæder	12
Do., stoffe	109
Do, -garn	83
Do., alle andre slags	60
Alle andre slags toldpligtige varer	925
Sum	320 617
Frie og toldpligtige varer tilsammen	334 056
hvoraf fra Sverige	127 530
„ Norge	206 526
	334 056

Norsk sild er stadig gjenstand for god afsætning, og importen saavel som forbruget er steget betydelig.

Makrel. Skjønt priserne er høie, er dog forbruget fremdeles godt og i stadig tilvækst.

Røgede sardiner er ligeledes fremdeles gjenstand for god afsæt-

ning, og exportfirmaerne burde blot hidsende extra god kvalitet, saa at den franske vare om muligt kunde overtræffes.

Ludefisk har ingen videre efterspørgsel eller anvendelse her, undtagen ved juletid hvert aar og da udelukkende blandt vore landsmænd.

Gjedost og gammelost finder stadig afsætning og vinder for hvert aar mere anerkjendelse.

Fiskeboller af bedste sort ansees som en god og velsmagende føde og vinder mere og mere efterspørgsel

Ansjovis, særlig de bedre kvaliteter, finder god afsætning.

Dresden.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Bruno Wunderlich, dateret januar 1904.

Dresdens industri ifølge arbeidertællingen af 1ste mai 1903. Den 1ste mai 1903 fandtes der i Dresden 1 624 industrielle bedrifter, der beskjæftigede 54 958 arbeidere eller gjennemsnitlig 34 ved hver bedrift. Paa hvert tusinde af Dresdens indvaanere kom ca. 3 fabriker og 115 arbeidere, eller udtrykt paa en anden maade, hver 6te mand og hver 14de kvinde i Dresden arbeider i en fabrik. For at danne sig et rigtigt billede af industriens økonomiske betydning for Dresden maa man ogsaa regne med det i fabriketablissementerne ansatte kommercielle og tekniske personale af enhver art og alle ved etablissementerne beskjæftigede personers paarørende, som underholdes af dem. Ved et forsigtigt overslag over dette personantal paa grundlag af den sidste arbeidertælling finder man, at alene Dresdens fabrikindustri uden hensyn til husflid, haandverk, handels- og samfærdselsforretninger o. s. v. direkte skaffer ikke mindre end 25 à 30 pct. af Dresdens befolkning dens livsunderhold; her er ikke medregnet de, der lever af disse personers udgifter, altsaa indirekte af industrien, saasom handlende, haandverkere, husverter o. s. v.

Allerede nu er Dresdens industri med 1 624 fabriker og 54 958 arbeidere større end Chemnitz's med 994 bedrifter og 47 487 arbeidere, og tallene for Leipzig vil vel ogsaa være lavere. Dresden er altsaa nu ikke blot atter den største by i kongeriget Sachsen, men har ogsaa det største antal fabriker og arbeidere. Desuagtet vil dog Dresden i den nærmest overskuelige fremtid i relativ betydning ikke komme op mod den udprægede industriby Chemnitz, hvor der paa 1 000 indbyggere kommer 220 fabrikarbeidere mod 115 i Dresden.

At behandle Dresdens industri i detaljer vilde føre for vidt; følgende oversigt, der for 14 store industrigrupper giver en sammenligning mellem aarene 1902 og 1903, hvad antallet af bedrifter og af de deri beskjæftigede arbeidere angaar, faar være tilstrækkelig.

Industrigrupper.	Bedrifter.		Tilvækst eller aftagen:		Arbeidere.		Tilvækst eller aftagen:	
	1902.	1903.	Absolut.	Procentvis.	1902.	1903.	Absolut.	Procentvis.
Bearbeidelse af sten- og jordarter	58	91	33	56.9	3 374	4 276	902	26.7
Metalindustri . .	162	201	39	24.1	4 996	6 237	1 241	24.8

Industrigrupper.	Bedrifter.		Tilvækst eller aftagen:		Arbeidere.		Tilvækst eller aftagen.	
	1902.	1903.	Absolut.	Procentvis.	1902.	1903.	Absolut.	Procentvis.
Fabrikation af maskiner, instrumenter og apparater	183	201	18	9.8	10 533	12 262	1 729	16.4
Kemisk industri .	34	33	÷ 1	÷ 3.0	832	760	÷ 72	÷ 9.5
Bearbeidelse af biprodukter ved skogdrift . . .	39	57	18	46.2	679	1 057	378	55.7
Textilindustri . .	27	26	÷ 1	÷ 3.8	1 239	1 286	47	3.8
Papirindustri . .	59	82	23	39.0	1 690	2 384	694	41.1
Læderindustri .	20	24	4	20.0	1 060	1 205	145	13.7
Træ- og spaanindustri	152	184	32	21.1	3 311	3 920	609	18.4
Fabrikation af nærings- og nydelsesmidler .	293	314	21	7.2	8 276	11 462	3 186	38.5
Beklædnings- og rensningsindustri	168	174	6	3.6	4 512	4 761	249	5.5
Byggeindustri . .	51	67	16	31.4	700	1 030	330	47.1
Polygrafisk industri	145	154	9	6.2	4 199	3 701	÷ 498	÷ 13.5
Kunstindustri . .	4	16	12	300.0	38	617	579	152.4
I alt	1 395	1 624	229	16.4	45 439	54 958	9 519	20.9

Meget bemerkelsesværdig og karakteristisk for Dresden er den kjendsgjerning, der ogsaa fremgaar af ovenstaaende oversigt, at af alle store industrigrene ikke en mangler i Dresden, og at alle 14 grupper er forholdsvis sterkt repræsenteret. Denne Dresdenerindustriens alsidighed, der i visse henseender minder om selvhjulpen nationalhusholdning, er uden tvil et betydeligt fortrin, der har været ganske merkbart netop i de sidste, økonomisk kritiske tider, da enkelte industrigrene, som cigaretfabrikationen og lignende, lidet eller slet ikke har lidt under de ugunstige økonomiske forholde, der saa haardt har rammet andre. For kun at paapege to momenter kan for det første de mange arbeidere uden særlig uddannelse, pakkere, bud etc., naar en industrigren ligger nede, finde delvis beskjæftigelse i en anden heldigere stillet; dette forhold er heller ikke uvæsentligt for det kommunale fattigvæsen. Endnu vigtigere er det andet moment, det nemlig, at en bys skatteevne og hele økonomiske stilling ikke hviler paa en eneste eller to kraftige søiler, og naar disse svigter, rystes i sine grundvolde og helt forrykkes, men at der er et større antal forskjellig fundamenterede støtter. Naturlig følger af dette forhold, at byen Dresden ogsaa faar sine særlige opgaver. En by, der kun havde porcelænindustri, vilde fuldt ud kunne opfylde sin pligt til at sørge for fagskolevæsenet ved oprettelse eller understøttelse af en eneste fagskole, medens f. ex. Dresden, Berlin o. s. v. maa fordele sine midler paa mange forskjellige skoler.

Denne i almindelighed lidet bekjendte egenskab ved Dresdens industri fremgaar ikke alene ved sammenligning med nordamerikanske byers til det yderste drevne industrispecialisering, men ogsaa ligeoverfor nabostorbyen Chemnitz.

Her er 18 363 personer beskjæftiget i textilindustrien og 17 852 i maskinfabrikationen eller henholdsvis 39 pct. og 38 pct. af byens arbeiderbefolkning. Paa disse to industrigrupper falder altsaa mere end $^2/_3$ af Chemnitz's samlede industrielle arbeidskraft. Forholdet i Dresden fremgaar af følgende oversigt:

Industrigrupper.	Antal bedrifter i procenter.	Antal arbeidere i procenter.
Bearbeidelse af sten- og jordarter	5.6	7.7
Metalindustri	12.4	11.7
Maskin- og instrumentindustri	12.4	22.3
Kemisk industri	2.0	1.3
Fremstilling af varme- og belysningsstoffe	3.6	1.9
Textilindustri	1.6	2.3
Papirindustri	5.0	4.3
Læderindustri	1.5	2.1
Træ- og spaanindustri	11.3	7.1
Fremstilling af nærings- og nydelsesmidler	19.3	20.9
Beklædnings- og rensningsindustri	10.7	8.7
Byggeindustri	4.1	1.9
Polygrafisk industri	9.5	6.7
Kunstindustri	1.0	1.1
	100.0	100.0

Af denne opgave fremgaar det, at selv i de to arbeiderrigeste industrigrene i Dresden er kun henholdsvis 22 pct. og 21 pct. af alle Dresdens fabrikarbeidere beskjæftiget; dertil kommer, at Dresdenergruppen „nærings- og nydelsesmidler" i modsætning til Chemnitz's forholdsvis ensartede „textilindustri" er en samlingsgruppe, der omfatter dampmøller og -bagerier foruden bryggerier, chocoladefabriker, cigaretfabriker etc.

Dresdenerindustriens mangeartethed udelukker naturligvis ikke, at der findes enkelte forholdsvis sterkt repræsenterede specialiteter, hvilket nedenstaaende uddrag af statistiken viser:

Industribedrift.	1ste mai 1903. Bedrifter.	Arbeidere.	Bedrifter i procenter.	Arbeidere i procenter.
Stenhuggeri	27	444	1.7	0.8
Lerrørfabrikation	9	519	0.6	1.0
Fabrikation af fayance etc.	4	1 404	0.3	2.6
Symaskinfabrikation	6	2 867	0.4	5.2
Musikinstrumentfabrikation	21	879	1.3	1.5
Finere mekaniske industri	12	3 392	0.9	6.2
Fabrikation af fotografisk papir	5	252	0.3	0.4
Kartonfabrikation	48	1 235	2.9	2.2
Straavarefabrikation	22	1 500	1.4	2.7
Møllebrug og bagerier	35	727	2.5	1.3
Bryggerier	15	1 147	0.9	2.1
Fabrikation af chocoladevarer	25	2 765	1.5	5.0
Cigarfabrikation	8	956	0.5	1.7
Cigaretfabrikation	42	4 138	2.6	7.6
Fabrikation af kunstige blomster	63	1 635	3.9	3.0
Fotografiske trykkerier	9	232	0.6	0.4

*

F orholdstallene i de to sidste rubriker angiver vedkommende industrigrens forhold til Dresdens samlede industri. At forholdstallet for en gruppe bliver forskjelligt, alt eftersom man lægger antallet af bedrifter eller antallet af arbeidere til grund for sammenligningen, er en naturlig følge af de forskjellige arbeiderantal ved de enkelte fabriker. Bedrift i det store (over 9 arbeidere) eller motoranvendelse var det bestemmende for statistiken ved afgrænsningen af den egentlige industri; dette maa ikke oversees, naar man nu ved dens hjælp endnu vil fremhæve nogle enkeltheder i de forskjellige industrigrupper. Af Dresdens samtlige 1 624 fabrikbedrifter arbeider kun 570 uden nogensomhelst motorkraft, medens 65 pct. (forrige aar 64 pct.) havde motorer. Hyppigst findes motorer i fedt- og oljeindustrien (91 pct.), metalindustrien (85 pct.), maskin- og instrumentindustrien (82 pct.), den polygrafiske industri (80 pct.), næringsmiddelindustrien (79 pct.) og læderindustrien (75 pct.). Ifølge bedriftens natur anvendes motorer i ringest udstrækning i bygningsindustrien (12 pct.), i beklædnings- og rensningsindustrien (25 pct.) og i industrien for bearbeidelse af jord- og stenarter (34 pct.).

Efter motorernes art staar i antal — men ikke i hestekræfter — gaskraften øverst, idet denne anvendes i 442 bedrifter (42 pct.). Derefter følger dampmaskinerne, der arbeider i 368 fabriker (35 pct.), saa elektromotorerne, der udbreder sig raskt, idet de i aaret 1902 kun fandtes i 163 fabriker, men i aaret 1903 allerede i 222 (21.7 pct.). Med disse tre arter drivkraft, gas, damp og elektricitet, bliver Dresdenerindustriens kraftbehov i hovedsagen dækket. Der anvendes iøvrigt kun vandkraft i 4, benzin i 13, petroleum i 4 og ophedet luft i 1 fabrik, hvorved stadig maa iagttages, at statistiken ogsaa omfatter smaaindustrien, forsaavidt som denne benytter motorkraft.

Bortseet fra motorbedrifterne er ved afgrænsningen af Dresdenindustrien næsten udelukkende storbedrifter med mere end 9 arbeidere regnet med. Følgende tabel deler Dresdens fabrikbedrifter efter arbeidernes antal i 13 hovedklasser:

Antal arbeidere.	Bedrifter.	De i disse beskjæftigede arbeidere. Mænd.	Kvinder.	Ialt.	Antal bedrifter procentvis.	Af 100 arbeidere er beskjæftiget i hver hovedklasse:
Uden arbeidere . .	54	—	—	—	3.3	—
1—4 „ . . .	356	764	150	914	22.0	1.7
5—9 „ . . .	293	1 556	445	2 001	18.1	3.6
10—14 „ . . .	235	2 033	708	2 741	14.5	5.0
15—19 „ . . .	159	1 974	718	2 692	9.8	4.9
20—29 „ . . .	162	2 659	1 208	3 867	9.9	7.0
30—49 „ . . .	143	3 413	2 030	5 443	8.8	10.0
50—74 „ . . .	67	2 537	1 496	4 033	4.1	7.3
75—99 „ . . .	39	2 291	1 041	3 332	2.4	6.1
100—149 „ . . .	56	4 321	2 572	6 893	3.4	12.5
150—199 „ . . .	20	2 235	1 108	3 343	1.2	6.1
200—499 „ . . .	29	5 529	3 267	8 796	1.8	16.0
500 og derover . . .	11	7 919	2 984	10 903	0.7	19.8
Ialt	1 624	27 231	17 727	54 958	100.0	100.0

Alt i alt er nøiagtig en femtedel af Dresdens fabrikarbeiderstand beskjæftiget i kjæmpeetablissementer med 500 eller flere arbeidere og 56 pct. i

fabriker med mere end 100 arbeidere. Det er altsaa de største, paa arbeidere rigeste bedrifter, der udgjør Dresdenerindustriens kjernepunkt.

Og dog er smaa- og middelsindustrien endnu sterkere repræsenteret i Dresden end i Chemnitz. Følgende sammenligning:

	Af 100 bedrifter beskjæftigede				
1903.	under 10 arb.	10—19 arb.	20—49 arb.	50—99 arb.	100 og flere arb.
I Chemnitz . .	40.5	17.7	20.1	11.5	10.2
- Dresden . . .	43.4	24.3	18.7	6.5	7.1

viser, at i Chemnitz hver femte fabrik beskjæftiger 50 eller flere arbeidere, altsaa er storindustri i ordets strengeste forstand, i Dresden derimod kun hver syvende fabrik. Efter det absolute tal har dog Dresden med 222 allerede nu flere saadanne storindustribedrifter end Chemnitz med 215.

116 fabriker i Dresden har 100 eller flere arbeidere, hvilket er 12 mere end i aaret 1902; dette forhold skriver sig fra, at en udvidelse af bygrænsen netop har tilført Dresden endel meget store etablissementer.

I den samlede Dresdenerindustri er 17 727 arbeidersker beskjæftiget; kvinderne yder altsaa næsten en tredjedel (32.3 pct.) af den samlede arbeidskraft. Dette er temmelig meget, da det tilsvarende forholdstal selv i Chemnitz, der med sin textilindustri beskjæftiger saa mange kvindelige hænder, kun er lidet høiere (33.2 pct). De fleste kvinder (6 732) arbeider i næringsmiddelindustrien, dernæst kommer beklædnings- og rensningsindustrien med 3 166, papirindustrien med 1 349, træ- og spaanindustrien med 1 182, metalindustrien med 985 o. s. v. Ogsaa her træder Dresdenerindustriens alsidighed frem. Medens i Chemnitz textilindustrien omfatter næsten 84 pct. af samtlige arbeidersker, beskjæftiger næringsmiddelindustrien i Dresden kun 38 pct., beklædningsindustrien 15 pct. o. s. v.

Dresden har fortiden — for at give en kort karakteristik — en ret betydelig og af alle kongeriget Sachsens byer den største industri, hvis hovedstyrke ligger i de største fabriker. Dresden har en usedvanlig mangesidig, man kunde næsten sige: harmonisk udviklet industri, og eier dog samtidig en række særegne specialindustrier, der for størstedelen gaar i retning af en luksusindustri.

Textilindustrien. Den allerede høsten 1902 indtraadte bedring i forretningerne inden denne industri er gaaet fremad i første del af aaret 1903. Enkelte brancher var indtil midten af aaret saa fortræffelig beskjæftigede, at de mangengang kunde skride til betragtelige driftsudvidelser og anvendelse af adskillig ny arbeidskraft. Til disse brancher kan regnes uld- og halvuldvarefabrikerne i Lausitz, i Sachsen og Thüringen og tildels i Rhinprovinsen, der fremstiller damebeklædnings- og konfektionsstoffe. Ogsaa herrestoffabrikerne var i samme tidsrum ganske godt beskjæftiget. Men fra juli af indtraadte, undtagen for nogle enkelte bedrifters vedkommende, en langt roligere forretningsgang, og stillingen i de nævnte brancher kan nu ikke længer betegnes som gunstig. Hvad uldgarnsspinderierne angaar, er den tyske kamgarnsindustri fremdeles i gjenopblomstring. Man tør haabe, at trængselsaarene for denne branche nu vil være overstaaet. Heller ikke for kardegarnsspinderierne vil resultatet i det hele blive ugunstigt, omend prisforhøielsen paa raamaterialierne bereder spinderne mange vanskeligheder. I kunstuldindustribranchen har afsætningen i det forløbne aar stillet sig mere tilfredsstillende; om fortjenesten kan man neppe sige det samme. Vi-

kunje- og imitatspinderierne var uden undtagelse fuldt beskjæftiget; der hersker for øieblikket som følge af streiken i Crimmitschau en virkelig mangel paa disse spindeprodukter, der i særlig grad er følelig for de nederrhinske væverier. Værdiforhøielsen paa raamaterialierne var fuldstændig. For uld indtraadte den for alle sorter, men i ganske særlig grad for de af moden foretrukne Crossbread-kvaliteter. Bomuld var i det forløbne aar underkastet saa voldsomme prisforandringer som kanske aldrig nogensinde før, og bomuldsspinderierne havde derfor i enhver retning de allerstørste vanskeligheder at kjæmpe med.

Ifølge de foreliggende beretninger fra de rhinsk-westfalske saavelsom fra de sachsisk-schlesiske distrikter er bomuldsspinderne forsynede med bestillinger for lang tid. Men hvorledes fortjenesten vil stille sig for dem, ved man ikke. I virkeligheden vil de bedrifter, der ikke i rette tid og i tilstrækkelige mængder har forsynet sig med billigt raamateriale, tiltrods for den gode beskjæftigelse sætte penge til. Lignende er forholdene i Sydtyskland og i Elsass og ligeledes for bomuldsvæverierne, hvem det skal falde overordentlig vanskelig at opnaa priser for de færdige varer, der endog blot nogenlunde svarer til de høie priser paa raamaterialierne. Den voldsomme prisforhøielse paa lin kunde ikke gaa lingarnspinderierne sporløst forbi. De fra tid til anden besluttede forhøielser af garnpriserne er dog stadig utilstrækkelige til at holde spinderierne skadesløse. Som følge heraf vil man inden kort tid skride til bedriftsindskrænkninger, som man haaber vil fremkalde en delvis moderation af linpriserne. Lærredsvæverierne er meget rigelig beskjæftiget; men de høie priser paa raamaterialier vil naturligvis gjøre et skaar i deres fortjeneste. Silkeindustriens stilling var i aarets løb ikke synderlig gunstig. Kalamiteten i denne branche er i virkeligheden international og fremkaldt ved Amerikas formindskede behov. En regelmæssig og idethele tilfredsstillende forretningsgang havde tæppe- og møbelstofvæverierne under hele aaret, ligesaa strømpe- og trikotagefabrikerne. Hvad de sidstnævnte angaar, saa tør det vel endnu have lange udsigter med „den amerikanske fare", uden at man helt bør undervurdere den. Endog Rusland gjør jo allerede anstrengelser for at fremme exporten af textilfabrikater, som det hidtil sletikke har agtet paa. Det er forklarligt, at den ovenomtalte voldsomme prisforhøielse paa raa bomuld, der ikke mindst skyldtes amerikansk spekulation, ogsaa i det forløbne aar bragte de tyske industridrivende til at fortsætte i sine tidligere bestræbelser for at fremme bomuldsdyrkningen i kolonierne for saaledes at gjøre sig uafhængige af Amerika. Det kan ogsaa tilføies, at de i samme retning indledede internationale overenskomster ikke har været ganske uden resultat. Den tilstræbte nationale forening i den tyske bomuldsindustri kom rigtignok ikke istand, ligesaalidt som den af textilindustridrivende saa inderlig eftertragtede internationale enhed i numerering af garn i aarets løb lod sig virkeliggjøre. Tyske klædes- og uldvarefabrikanters forening blev endelig konstitueret. Man haaber, at det vil lykkes denne forening, særlig hvad betalingsvilkaarene angaar, at bringe en forandring i denne branche. Ingen større arbeidsindstillinger har fundet sted, bortseet fra streikerne i Meeraue og Crimmitschau, af hvilke den sidste rigtignok har været af en uanet langvarighed.

Med hensyn til forretningsgangen og den almindelige situation var aaret 1903 intet hausse-aar. Tvertimod kan udviklingen karaktiseres som en langsom, men dog meget merkbar stigning i konjunkturerne. I enkelthederne blev endnu meget tilbage at ønske, men i det hele betegner det forløbne aar et godt trin videre paa det økonomiske fremskridts bane. Udenrigshandelen viser

baade for ind- og udførsel væsentlig høiere zifre; særlig har exporten af jern og kul antaget saa store dimensioner, at jernindustrien i Belgien og England følte sig sterkt generet ved den tyske konkurrence. Jernproduktionen satte en rekord af 10 mill. tons og oversteg dermed betydelig Englands. Ogsaa i kul og koks var der en væsentlig forøgelse i produktionen. Kul- og koksindustrien kan overhovedet se tilbage paa et meget tilfredsstillende aar. I jernindustrien har navnlig de store jernverker bragt sine aktionærer gode procenter. I elektricitetsbranchen er fabrikerne sterkt beskjæftiget, men klager stadig over utilstrækkelige priser. God beskjæftigelse med lidet tilfredsstillende priser er ogsaa ellers det karakteristiske ved situationen i mangen branche. Dette skriver sig derfra, at fabrikerne under den sidste høikonjunktur har udvidet sig for sterkt, og at de saa længe vil vedblive at berede hverandre en pristrykkende konkurrence, indtil konsumtionen har vokset sig jævnstor med den nu altfor store produktionsevne.

Export af kunstige blomster. Værdien af de fra Dresdens konsulatdistrikt i aaret 1903 udførte kunstige blomster og blade beløb sig til 2 183 055 mark, en sum, som den sachsiske blomsterexport aldrig tidligere har naaet. Forøgelsen fra aaret 1902 alene beløber sig til 431 388 mark; denne branche har altsaa været gjenstand for et stort økonomisk opsving.

Den tyske sæbeindustri kjæmper, efterat nu næsten alle prisoverenskomster er opløst, med meget vanskelige forholde. Særlig kan de smaa bedrifter ikke længere staa sig i konkurrencen med de i teknisk henseende overmaade leveringsdygtige storbedrifter. Den store omvæltning, der fortiden foregaar i sæbeindustrien (fedtspaltning, karbonatforsæbning, kjølepresser), giver de kapitalsterke sæbefabriker et forsprang, som de smaa bedrifter ikke længere kan indhente. Samtidig trykker overproduktionen priserne paa de færdige varer sterkt ned, medens raastofpriserne staar overordentlig høit. Der er saa meget mindre haab om en snarlig bedring i priserne, som konsumtionen af sæbe i den senere tid indskrænkes ved de overalt opdukkende sæbepulvere og vaskeextrakter. Den tyske sæbeindustri er ved toldforholde afskaaret fra at skaffe sig udenlandske afsætningsgebeter.

Expeditionsafgifter ved generalkonsulatet i aaret 1903: I norske sager 41.60 mark, i svenske sager 76.40 mark.

Tunis.

Aarsberetning for 1902 fra konsul Hjalmar Rosenlund.

2den del,

dateret 5te marts 1904.

Handel. Totalværdien af regentskabet Tunis's import og export i aaret 1902 beløb sig ifølge de toldstatistiske opgaver til:

For import	72 972 189	francs
„ export	44 928 929	„
Tilsammen	117 901 118	francs

mod i aaret 1901 103 810 114 francs, i aaret 1900 104 074 433 francs, i aaret 1899 105 211 701 francs, i aaret 1898 97 717 989 francs og i aaret 1897 90 551 541 francs, og viser saaledes et ikke ubetydeligt opsving mod de nærmest foregaaende fem aars middeltal, 100 273 155 francs, et forhold som sikkerlig skriver sig fra, at jordbruget, omend i hovedresultatet blot middelmaadigt, i visse grene i aaret 1902 gav langt bedre udbytte end i de sidste aar.

Regentskabets handelsforbindelser med Frankrige og Algier, der paa enhver maade omhegnes ved lettelser med hensyn til tolden og for en stor mængde artikler ved fuldstændig frihed for toldafgifter, indtager under saadanne forholde helt naturlig en meget fremstaaende plads i ovennævnte handelsrørelse. Omsætningen mellem Frankrige og Algier og Tunis var i aaret i værdi:

	Frankrige.	Algier.	Tilsammen.
Indførsel	41 108 947 francs	3 655 759 francs	44 764 706 francs
Udførsel	20 435 060 „	4 434 283 „	24 869 343 „
Sum	61 544 007 francs	8 090 042 francs	69 634 049 francs

mod i aaret 1901 61 161 671 francs, i aaret 1900 64 290 904 francs og i aaret 1899 67 074 195 francs, og udgjorde saaledes ca. 59 pct. af regentskabets totalomsætning, mod i aarene 1901, 1900 og 1899 resp. 58.9 pct., 61.75 pct. og 63.75 pct. Af denne sammenligning fremgaar, at Frankriges og Algiers vareomsætning, med Tunis trods alle beskyttelsesforholdsregler ikke holder jævnt skridt med fremskridtet her, men snarere viser tendens til at gaa tilbage.

Importen, fordelt efter oprindelse, var i værdi:

	Frc.	Forskjel fra aaret 1901. Frc.		Frc.	Forskjel fra aaret 1901. Frc.
Frankrige og Algier. .	44 764 706	+ 4 970 608	Tyskland .	939 293	+ 217 589
England og Malta . .	7 659 840	÷ 426 522	Tripolis .	857 069	+ 328 319
Rusland .	6 019 609	+ 2 601 431	Spanien .	337 619	÷ 45 507
Italien . .	5 185 988	+ 273 749	Sverige . .	301 485	÷ 162 526
Amerika .	1 394 938	÷ 377 088	Grækenland	223 399	÷ 114 192
Tyrkiet. .	1 227 621	+ 437 109	Holland. .	128 665	+ 24 057
Belgien . .	1 184 177	÷ 134 546	Egypten .	110 622	÷ 15 405
Østerrige .	1 076 414	+ 361 853	Marokko .	94 795	+ 48 476
			Norge .	1 660	÷ 3 919
			Andre lande	1 464 278	+ 306 136

Importværdierne paa artikler, der kan interessere de forenede riger, var:

	Frc.		Frc.
Salt flesk	118 812	Smør, saltet	25 085
Konserveret kjød i kasser .	227 840	Torsk, klipfisk indbefattet .	68 261
Margarin og lign. stoffe . .	42 667	Stokfisk	1 802
Melk, ren, kondenseret . .	5 558	Sild	27 811
Ost	779 734	Sardiner	52 799
Smør, ferskt eller smeltet .	224 137	Andre fiskekonserver . . .	39 070

	Frc.		Frc.
Fiskelevertran	3 409	Skrivpapir	118 234
Melk, kondenseret, sukret	135 398	Trykpapir	85 727
Trætjære	2 939	Tapeter	17 288
Trælast (bois communs)	1 910 852	Pap i plader	26 180
Øl paa fad	199 844	Pap for bogbinderi	7 674
Øl paa flasker	68 344	Pap sammenføiet til æsker	13 518
Alkohol, ren	207 569	Landbrugsmaskiner, motorer ikke indbefattede	606 272
Likører	113 696	Symaskiner	42 930
Cement	639 736	Dynamoer	134 322
Is	14 839	Verktøi	105 537
Stangjern	965 812	Knappenaale	10 917
Jernskinner	110 031	Staalpenne	2 677
Jernbjælker	657 515	Knivsmedarbeide, almindeligt	41 734
Akseljern, smedet baandjern	103 492	Do., fint	13 728
Tøndebaandjern	74 390	Laasesmedarbeide	118 349
Jernplader	169 369	Spiger	88 437
Jernblik	98 901	Søm	45 607
Jern- og staaltraad	111 154	Skruer, bolte og møttriker	128 183
Staalskinner	462 368	Husholdningsartikler	574 732
Staal i stænger, støbt og andet	156 673	Lampeartikler	87 036
Staalaksler og hjulringe	3 798	Møbler og tilbehør	277 511
Skriveblæk og tryksværte	23 727	Rammer, stokke og lister af træ	29 056
Sæbe	36 895	Træsko	4 703
Do., ikke parfumesæbe	693 685	Høvlet virke	11 292
Lys	316 972	Døre, vinduer, listverk og snedkeriemner	22 440
Fajance	212 311	Trækar, skafter etc.	60 570
Porcelæn	57 146	Skafter af asketræ til landbrugsredskaber	21 167
Speil	102 958	Legetøi	270 673
Glasvarer, støbte og slebne	137 561	Fyrstikker	159 500
Lampeglas	32 379		
Vindusglas	100 553		
Tomflasker	104 528		
Pakpapir	269 169		

T r æ l a s t. Markedet for trælast var ikke meget tilfredsstillende, da byggeforetagender med større anvendelse af denne artikel ikke forekom i betydeligere udstrækning i aarets løb. I Bizerte og omegn, hvor de store militære arbeider, som nu i flere aar har paagaaet, og som omtaltes i foregaaende aarsberetning herfra, begynder at nærme sig sin fuldendelse, har byggevirksomheden været i nedgaaende. Salgspriserne for tømmer var som følge af skarp lokalkonkurrence lidet fordelagtige, og trælastforretningerne inden landet arbeidede derfor under temmelig trykkede forholde. Der synes ikke at være grund til at antage, at importen af nordisk virke i nogen betydelig grad skal forøges i den nærmeste fremtid, omend tilfældige større arbeider, som f. ex. de paabegyndte jernbaneanlæg, ganske vist kommer til at foraarsage større indførsel, men det er dog troligt, at Tunis længere hen i fremtiden vil kunne konsumere stadig mere virke, alt eftersom forbedrede kommunikationer muliggjør stadig større jordarealers indlægning under dyrkning og en fuldt rationel udnyttelse af landets naturlige tilgange.

De ovennævnte ufordelagtige forholde foraarsagede nogen formindskelse i den almindelige import af virke. Hvad trælastindførselen fra Sverige angaar, da sank den i værdi til 286 910 francs mod 441 158 francs i aaret 1901 og 844 266 francs i aaret 1900.

Totalindførselen af virke i aaret 1902 fordelte sig ifølge toldstatistiken paa følgende maade:

	Værdi.
Ved	2 217 fr.
Egesviller	17 650 „
Eg, anden slags	9 149 „
Eg, saget	15 226 „
Pitchpine, bjælker	29 412 „
Pitchpine, andre slags, saget	143 784 „
Furu og gran, i bjælker	154 409 „
Furu og gran, bord	891 184 „
Valnøddetræ	7 435 „
Anden slags træ	468 061 „
Tøndestav af eg	32 527 „
Tøndestav, andre slags end af eg	53 287 „
Tøndebaandsvirke etc.	14 038 fr.
Stænger, støtter og stør	70 256 „
Tropisk virke	8 279 „
Høvlede bord	11 292 „
Døre, vinduer, listverk, snedkeriemner	22 440 „
Tilsammen	1 950 646 fr.
mod i aaret 1901	2 046 379 fr.
- „ 1900	2 244 945 „
og - „ 1899	2 028 609 „

Importen fra Norge udgjordes af:

	Værdi.
Stokfisk	240 fr.
Linolje	16 „
Mineraltjære	245 „
Zinkoxyd	5 „
Terpentinfernis	17 „
Talk	3 „
Pakpapir	650 „
Gravurer etc.	88 „
Skruer, bolter og møttriker	209 „
Postpakker	187 „
Tilsammen	1 660 fr.
mod i aaret 1901	5 579 „
- „ 1900	3 737 „
- „ 1899	5 142 „
- „ 1898	5 709 „
og - „ 1897	10 000 „

Fra Sverige indførtes:

	Værdi.
Trælast	286 910 fr.
Likører	375 „
Stangjern	7 445 „
Støbegods	520 „
Husholdningsartikler	995 „
Møbler af træ	900 „
Lampeartikler	1 200 „
Postpakker	3 102 „
Diverse	38 „
Tilsammen	301 485 fr.
mod i aaret 1901	464 011 „
- „ 1900	883 586 „
- „ 1899	746 774 „
- „ 1898	374 474 „
og - „ 1897	451 369 „

Exporten fra regentskabet gik med nedenanførte værdier til:

		Forskjel fra aaret 1901.
Frankrige og Algier	24 869 343 fr.	+ 3 501 770 fr.
England og Malta	8 117 908 „	+ 933 496 „
Italien	5 643 044 „	÷ 728 083 „

		Forskjel fra aaret 1901.
Belgien	2 324 418 fr.	+ 1 447 426 fr.
Egypten	989 554 „	+ 142 683 „
Tyskland	827 551 „	+ 109 571 „
Tripolis	646 120 „	÷ 68 383 „
Holland	352 111 „	+ 232 411 „
Grækenland	336 167 „	+ 120 706 „
Østerrige	233 228 „	÷ 14 012 „
Spanien	214 788 „	+ 100 251 „
Amerika	90 614 „	÷ 35 428 „
Norge	65 725 „	+ 45 465 „
Sverige	56 350 „	+ 12 102 „
Tyrkiet	43 376 „	÷ 73 471 „
Marokko	19 969 „	+ 18 183 „
Rusland	9 553 „	÷ 5 272 „
Andre lande	89 110 „	+ 61 967 „

De vigtigste exportartiklers værdi var:

	Værdi.		Værdi.
Levende dyr	5 304 960 fr.	Espartogræs	3 047 230 fr.
Huder	1 661 313 „	Garvebark	1 713 153 „
Uld	154 496 „	Vin	433 421 „
Voks	140 644 „	Fosfat	6 544 675 „
Fiskeriprodukter	1 076 861 „	Blymalm	1 165 784 „
Svampe	1 915 426 „	Zinkmalm	3 806 600 „
Hvede	5 109 534 „	Salt	45 246 „
Byg	476 354 „	Sæbe	372 816 „
Havre	2 291 296 „	Vævede stoffe	1 850 389 „
Dadler	751 148 „	Espartoarbeider	284 117 „
Olivenolje	2 860 501 „	Postpakker	848 222 „
Korkbark	474 433 „		

Til Norge udførtes:

	Værdi.
Fosfat	33 325 fr.
Salt	32 340 „
Æsler	60 „
Tilsammen	65 725 fr.

Exporten til Sverige bestod af:

	Værdi.
Fosfat	50 750 fr.
Salt	4 000 „
Matter	1 400 „
Metalarbeider	175 „
Diverse	25 „
Tilsammen	56 350 fr.

Lima (Peru).

Aarsberetning for 1902 fra generalkonsul Luis Lembcke, dateret 10de december 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til vicekonsulsstationen i Callao ankom i aaret 1902 med ladning 3 norske seilskibe dr. 2 933 tons og for at reparere 1 norsk seilskib dr. 1 022 tons. Samtlige skibe afgik i ballast.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe £ 22. 11. 5.

Perus hovedstad, Lima, er sædet for forskjellige større selskaber, saaledes flere banker, assuranceselskaber, mineselskaber, kulkompagnier, sporvognsselskaber, gas- og elektricitetskompagnier etc. Der foregaar i Peru en uhyre omsætning af ædle metaller, og børsen i Lima udfolder en meget betydelig virksomhed.

Handelen. Republiken Perus samlede handelsomsætning udgjorde i aaret 1902 ca. £ 7 132 250 (hvoraf falder paa importen ca. £ 3 428 280 og paa exporten ca. £ 3 703 970) mod ca. £ 7 035 880 i aaret 1901, altsaa en forøgelse i aaret 1902 af ca. 96 mill. £ tiltrods for den almindelige krise, som gjorde sig gjældende i handel og industri i det sidstnævnte aar.

Det kan bemerkes, at handelsomsætningen fra aaret 1898 af er vokset med £ 2 175 050, eller ca. 44 pct.

Handelsbalancen var i aaret 1902 £ 275 687 i Perus favør.

Af importartikler kan nævnes: Oljer £ 23 234, vaaben etc. £ 167 669, droger £ 105 065, sprængstoffe £ 39 119, verktøi £ 30 626, traad £ 34 080, kondenseret melk £ 5 028, sæbe £ 3 845, ben, horn etc. £ 17 118, legetøi, alle slags, £ 6 297, trælast £ 284 092, maskiner £ 167 476, metaller og mineralier £ 414 049, papir £ 79 398, tørfisk og anden konserveret fisk £ 19 525, sten, ler og kaolin £ 90 855, malervarer og fernis £ 14 868, bomuldstøier £ 488 244, uldtøier £ 216 028, trikotage £ 23 834, blæk- og farvestoffe £ 23 818, korn £ 173 633, vogne etc. £ 9 824, fiskeredskaber £ 114, skotøi £ 9 572, kul £ 93 048, lin og hamp £ 55 936, karton £ 7 839, stearin og voks £ 25 942, knivsmedarbeide £ 10 587, fyrstikker £ 318, bonbons og syltetøi £ 6 339, smør £ 6 678, spillekort £ 1 285, parfumer £ 14 365, ris £ 44 668.

De vigtigste exportartikler var: sukker £ 1 239 740, mineralier £ 887 901, gummi £ 368 929, bomuld £ 314 146, uld £ 229 467, huder £ 122 364, kokain £ 103 360, kaffe £ 53 008.

Blandt de forskjellige lande, som deltager i handelen paa Peru, indtager England, saavel med hensyn paa import som export, den første plads med henholdsvis £ 1 088 828 og £ 1 551 931; dernæst kommer de Forenede Stater, Tyskland og Frankrige.

Man vil i den officielle statistik forgjæves lede efter de forenede rigers navne saavel i import- som exportabellerne. Ikke destomindre indføres der til Peru forskjellige norske og svenske artikler, saasom fyrstikker, jern- og staalvarer samt klipfisk, men da disse varer ankommer via Hamburg, indgaar de i importstatistiken som tyske varer. Ligeledes exporteres der adskillige peruvianske artikler til de skandinaviske lande, men denne export foregaar ogsaa paa indirekte vei.

Det vilde utvilsomt bidrage til i høi grad at udvikle samhandelen mellem

Peru og Skandinavien, om der kunde komme en direkte rute istand. Generalkonsulatet antager, at det ikke vilde være vanskeligt at erholde fuld last for en saadan rute, da skandinaviske artikler er godt likte i Peru, og returlast til Europa er der altid fuldt op af, idet hvert eneste seilskib og dampskib, som afgaar herfra til Europa, altid har fuld last.

Industri. Der findes nu en mængde forskjellige fabriker i Peru, og særlig maa det store fremskridt inden textilindustrien nævnes. Dog er der fremdeles adskillige industrigrene, som endnu ligger brak, og driftige teknikere med kapital vilde her kunne gjøre gode forretninger ved at starte bedrifter i de respektive brancher. Særlig kan nævnes papirfabrikationen; der er nemlig stor efterspørgsel saavel efter pakpapir og avispapir som andre papirsorter, og industrien beskyttes ved den høie told. Der vilde ogsaa kunne være noget at udrette i andre brancher, saasom sæbefabrikationen, glasindustrien, fabrikationen af skotøi etc.

Myntfod. Et peruviansk £ i guld svarer til et £ sterling og har samme værdi som 10 soles i sølv; en sol deles i 100 centavos.

I Callao paamønstredes i aaret 1902 paa norske skibe 8 mand og afmønstredes ligeledes 8 mand.

Aden.

Aarsberetning for 1902 fra konsul George M. Gordon, dateret januar 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 til Aden 1 norsk skib dr. 2 414 tons med ladning af stykgods; skibet afgik efter at have losset partladning.

Intet svensk skib anløb havnen i aaret 1902.

Beretning for budgetaaret 1902—1903.

Skibsfarten. Havnen blev i budgetaaret ialt anløbet af 1 245 handelsskibe dr. 2 577 929 reg.-tons, hvilket var 33 skibe og 143 059 tons mindre end under det foregaaende budgetaar. Først i rækken kom det britiske flag med 750 skibe, dernæst det tyske med 158 skibe, det franske med 106 og det østerrigske med 98; det norske flag var repræsenteret med 4 skibe.

Import. Der importeredes bomuld og bomuldsvarer samt andre manufakturvarer for rs. 4.66.000, korn for rs. 6.79.000 (hvoraf det meste atter udførtes til Somaliland); petroleum viste en nedgang i importværdien af rs. 3.75.000 i sammenligning med det foregaaende aar paa grund af den forhaandenværende store beholdning fra sidstnævnte aar.

Export. Af exportartikler kan nævnes kaffe og gummi.

Fra Sanzibar kommer der nu til Aden store partier raa huder og skind, som tidligere gik til havnene i Sydost-Afrika.

Suva, Fijiøerne.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Der ankom i aaret 1902 til Suva 1 norsk skib dr. 488 tons med ladning af trælast fra Hobart, hvilket afgik i ballast til Levuka.

Til havnen Levuka ankom med ladning 2 norske skibe dr. 1 165 tons og i ballast 6 skibe dr. 3 353 tons. Der afgik 9 norske skibe dr. 5 439 tons, samtlige ladede med kopra.

San Juan, Puerto Rico.

Den norske skibsfart i aaret 1902. San Juan besøgtes i aaret 1902 af 3 norske dampskibe dr. 963 tons, hvilke ankom og afgik med ladning og i konsulatafgifter erlagde $ 16.38.

Ingen svenske skibe besøgte distriktet.

Colombo, Ceylon.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Colombo ankom i aaret 1902 med ladning fra fremmede lande 7 norske skibe dr. 15 966 tons (hvoraf 1 seilskib dr. 729 tons). Af disse skibe afgik 3 dr. 5 659 tons i ballast og de øvrige med ladning.

Af svenske skibe ankom til Ceylon i aaret 1902 3 dr. 4 822 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe rupees 213.64.

Budapest.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Arthur Altschul, dateret 13de marts 1904.

Ungarns vareomsætning med de forenede kongeriger var fremdeles af samme ringe omfang som tidligere.

De foreliggende interimistiske statistiske opgaver udviser en liden import fra Sverige af havre og af stangjern. Export hertil af byg (167 q.), bønner (100 q.), mel (1 010 q.), vin (10 q.), mineralvand (111 q.), jernbanesviller (119 q.).

For Norges vedkommende foreligger der blot opgave over en export af mel af 3 967 q..

Over vareomsætningen i aaret 1902 foreligger der nu følgende definitive opgaver:

Samlet import fra Norge: 9 905 q. til en værdi af ung. kr. 426 935, hvoraf:

Fisketran	3 884 q.	190 316 kr.	Pelsvarer	2 q.	3 400 kr.
Levertran	21 „	2 520 „	Færdige apothekervarer	6 „	2 160 „
Sild	5 321 „	101 099 „			
Stokfisk, „tørret“	628 „	122 466 „			

Den samlede export til Norge: 8 601 q. til en værdi af ung. kr. 524 808, hvoraf:

Mel	8 352 q.	217 152 kr.	Torpedoer	169 q.	298 850 kr.
Hamp og tougverk	71 „	7 325 „	Glødelamper	2 „	1 000 „

Samlet import fra Sverige: 1 148 q. til en værdi af ung. kr. 28 450, hvoraf:

Fisketran	234 q.	11 466 kr.	Jern og jernvarer	74 q.	2 383 kr.
Saltet sild	233 „	4 427 „	Elektr. motor	11 „	2 200 „
Tjære	240 „	2 160 „	Kem. produkter	7 „	1 475 „
Korkvarer	3 „	1 200 „			

Den samlede export til Sverige: 5 057 q. til en værdi af ung. kr. 427 979, hvoraf:

Bønner	200 q.	4 400 kr.	Tougverk af hamp eller lin	47 q.	4 935 kr.
Mel	850 „	22 100 „	Skrivpapir	88 „	5 016 „
Tørrede plommer	1 864 „	61 512 „	Torpedoer	137 „	272 260 „
Vine	22 „	1 250 „	Elektr. lamper	4 „	1 800 „
Champagne	11 „	1 540 „	Stivelse	1 568 „	47 040 „
Naturl. mineralvand	100 „	2 400 „			

Ifølge de foreliggende opgaver fra det statistiske bureau var i aaret 1903 Ungarns samlede import: 3 298 522 stkr. og 37 409 218 q. til en værdi af 1 214 349 362 ung. kroner og Ungarns samlede export: 9 262 988 stkr. og 64 257 424 q. til en værdi af 1 349 511 042 ung. kroner. Dette giver en tilvekst fra det foregaaende aar af ca. 26 mill. paa exporten og ca. 56 mill. paa importen.

Breslau.

Uddrag af aarsberetning for 1903 fra konsul v. Wallenberg-Pachaly, dateret 23de februar 1904.

Zinkindustrien har et ganske godt aar at se tilbage paa. Rigtignok aftog exporten, men indlandets enormt stegne behov kunde mangengang knapt dækkes. Den anselige fortjeneste benyttede fabrikerne til udvidelse af sine anlæg, af hvilke et nyt zinkvalseverk i Øvreschlesien allerede er fuldt beskjæftiget.

Maskinfabrikerne erfarede ingen væsentlig bedring i det forløbne aar; kun enkelte specialfabriker var tilstrækkelig sysselsat, men nogen nævneværdig fortjeneste var dog ikke at opnaa.

Da den livligere samfærsel paa statsbanerne krævede en udvidelse af det rullende materiel, erholdt **jernbanevognfabrikerne** rigelige bestillinger, men dog til mindre tilfredsstillende priser.

Linspinderierne og **-væverierne** maatte fremdeles lide under de daarlige tider. De schlesiske spinderier er rigtignok forsynede med arbeide for lang tid, ja har ogsaa gjentagne gange kunnet sætte prisforhøielser igjennem, men deres fortjeneste reduceres dog atter sterkt ved en uforholdsmæssig stigen i linpriserne.

Uldforretningen bibeholdt den gunstige tendens fra det foregaaende aar uden dog at gjenvinde noget af sin tidligere betydning. Faareavlen aftager i Schlesien fra aar til aar.

Glasindustrien indtog atter en noget gunstigere stilling end det foregaaende aar. Lovende forhandlinger til dannelse af et forbund synes at sikre den en tilfredsstillende fremtid.

Sukkermarkedet artede sig meget rolig i aarets første halvdel, da man i uvished om Brysselerkonventionens virkninger var meget tilbageholdende med ordres. Efter bestemmelsernes ikrafttræden den 1ste september kunde sukkerfabrikerne paa grund af exportpræmiens ophør ikke mere anbringe i udlandet sin produktions overskud over indlandets forbrug og maatte derfor falbyde det i indlandet til stadig synkende, tildels tabbringende pris. Stillingen kan først bedres igjen, naar en væsentlig indskrænkning i roedyrkningen i forbindelse med en almindelig produktionsindskrænkning fra fabrikernes side bringer ligevægt i forholdet til konsumtionen.

Landbruget kunde i almindelighed glæde sig ved en god høst. Dette gjælder navnlig kornfrugterne, der kvantitativt og kvalitativt gav tilfredsstillende resultater og ligeledes opnaaede gode priser. Af rodfrugter leverede poteter atter et godt resultat, om end ikke saa godt som det foregaaende aar, medens der for roer, der ogsaa gav godt høstudbytte, kun var at opnaa 75—95 pf. pr. 50 kg. mod mk. 1.20 tidligere aar. Foderveksterne var som følge af det fugtige og gunstige veir usedvanlig frodige. Kvæget havde som følge deraf god næring, hvilket foranledigede landmanden til at udvide kvægbestanden. Som følge heraf var ogsaa kjødpriserne temmelig høie.

Barranquilla (Columbia).

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Puerto Colombia ankom i aaret 1902 med ladning af kul 2 norske seilskibe dr. 816 tons og i ballast 16 norske dampskibe dr. 13 112 tons, ialt 18 norske skibe dr. 13 928 tons. De 2 seilskibe afgik i ballast, og af de 16 dampskibe afgik 15 med ladning af kvæg, væsentlig til Cienfuegos samt 1 med tropper til Sta. Marta.

Belize, Britisk Honduras.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Belize ankom i 1902 i ballast 74 norske skibe dr. 31 135 tons. Der afgik med ladning 65 skibe dr. 28 246 tons og i ballast 5 skibe dr. 1 651 tons, alt 70 norske skibe dr. 29 897 tons.

Et svensk skib dr. 384 tons anløb havnen.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe $ 298.37, af det svenske skib $ 6.53.

Willemstad (Curaçao).

Aarsberetning for 1902 fra konsul Léon V. Leyba.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Til Willemstad ankom i aaret 1902 fra fremmede lande med ladning af kul og stykgods 11 norske dampskibe dr. 7 411 tons og 2 seilskibe dr. 1 243 tons, ialt 13 norske skibe dr. 8 654 tons.

Handel. Der finder ingen export sted fra Curaçao til de forenede riger. Importen fra de forenede riger indskrænker sig til en eneste artikel, nemlig fyrstikker, der ankommer til Curaçao via Hamburg.

Hamilton, Bermuda.

Aasberetning for 1903 fra konsul J. A. Conyers, dateret 2den januar 1904.

Den norske skibsfart. Der ankom i aaret 1903 til Hamilton fra fremmede lande 1 norsk dampskib dr. 672 tons og 2 seilskibe dr. 662 tons, ialt 3 norske skibe dr. 1 334 tons, der alle ankom med ladning og afgik i ballast.

Et norsk skib dr. 732 tons anløb for ordre.

Intet svensk skib anløb havnen i aaret 1903.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 82.26.

Expeditionsafgifter i norske sager kr. 197.13.

Handel. Bermudaøernes handel foregaar næsten udelukkende med Storbritannien, Kanada og de Forenede Stater.

Der foregik i aaret 1903 ingen direkte import fra de forenede riger, naar undtages en ladning svensk granit, bestemt til anvendelse ved dokarbeiderne her i havnen.

Nogle faa norske artikler ankommer hid via England, men kvantumet er meget lidet.

Fiume.

Aarsberetning for 1903 fra konsul A. F. Luppis, dateret 31te december 1903.

Den norske skibsfart. Fiume besøgtes i aaret 1903 af 1 norsk dampskib dr. 873 tons og 3 seilskibe dr. 1 321 tons, ialt 4 norske skibe dr. 2 194 tons, hvilke alle ankom med ladning og ligeledes afgik med ladning (af trælast).

Havnen besøgtes i aaret 1903 af 2 svenske skibe dr. 667 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 139.32, af svenske skibe kr. 43.12.

Fiumes eneste exportartikel er trælast; endel af denne export har nu efter jernbanens aabning begyndt at tage veien over Dalmatien.

Jamestown, St. Helena.

Aarsberetning for 1903 fra konsul H. W. Solomon, dateret 1ste marts 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903. Der ankom i aaret 1903 til St. Helena med ladning 1 norsk seilskib dr. 479 tons, hvilket afgik i ballast.

For at proviantere, søge lægehjælp etc. ankom 18 norske skibe dr. 15 736 tons.

1 svensk skib dr. 485 tons anløb øen i aaret 1903.

Det samlede antal af skibe, der erholdt officiel praktika i aaret 1903, var 125 dr. 250 226 tons.

Importen til St. Helena udgjorde i aaret 1903 6 643 tons til en værdi af £ 50 884, heri ikke medregnet 61 okser og 1 hest, som indførtes fra England.

Exporten udgjorde 899 tons, hvoraf 775 tons til Kapkolonien og 124 tons til England.

Indhold: Aden s. 91. — Barranquilla (Columbia) s. 94. — Batavia s. 66. — Belize, Britisk Honduras s. 95. — Brazzaville s. 59. — Breslau s. 93. — Budapest s. 92. — Colombo, Ceylon s. 92. — Dresden s. 79. Fiume s. 96. — Guatemala s. 69. — Hamilton, Bermuda s. 95. — Jamestown, St. Helena s. 96. — Kaffeexporten fra Santos s. 68. — Kjøbenhavn s. 49. — Kjøbenhavns frihavn i aaret 1903 s. 56. — Lima (Peru) s. 90. — Pointe à Pitre, Guadeloupe s. 68. — Port Stanley, Falklandsøerne s. 70. — San Juan, Puerto Rico s. 92. — Skibsfarten paa Kjøbenhavn s. 57. — St. Thomas s. 71. — Suva, Fijiøerne s. 92. — Tunis s. 85. — Washington s. 72. — Willemstad (Curaçao) s. 95.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 3. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. 1904.

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Amsterdam.

Aarsberetning for 1903 fra konst. generalkonsul Fr. Grüner, dateret 29de marts 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	58	29 075	62	29 979	120	59 054	52	22 012	52	21 514	104	43 526
Seilskibe	9	2 028	6	3 288	15	5 316	10	4 062	1	560	11	4 622
Sum	67	31 103	68	33 267	135	64 370	62	26 074	53	22 074	115	48 148
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	130	121 640	182	215 646	312	337 286	50	16 229	79	49 429	129	65 658
Seilskibe	14	3 170	22	16 530	36	19 700	13	3 443	2	2 509	15	5 952
Sum	144	124 810	204	232 176	348	356 986	63	19 672	81	51 938	144	71 610
Totalsum af ladede fartøier	211	155 913	272	265 443	483	421 356	125	45 746	134	74 012	259	119 758
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	3	1 271	3	1 271	-	-	18	14 796	18	14 796
Seilskibe	-	-	1	513	1	513	5	2 278	1	458	6	2 736
Sum	-	-	4	1 784	4	1 784	5	2 278	19	15 254	24	17 532
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	2	2 295	42	27 349	44	29 644	48	84 303	181	219 359	229	303 662
Seilskibe	-	-	3	712	3	712	17	10 485	14	10 555	31	21 040
Sum	2	2 295	45	28 061	47	30 356	65	94 788	195	229 914	260	324 702
Totalsum af ballastede fartøier	2	2 295	49	29 845	51	32 140	70	97 066	214	245 168	284	342 234

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 1 976 266.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 454 334.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 2 norske fartøier dr. 1 532 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 299 dr. 330 428 tons, til hovedstationen 48 dr. 35 797 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 2 128.95, ved vicekonsulsstationerne kr. 18 666.78; heraf tilfaldt generalkonsulen kr. 9 333.39. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 1 845.26, ved vicekonsulsstationerne kr. 13 757.44; heraf tilfaldt generalkonsulen kr. 6 878.72. Ialt tilfaldt generalkonsulen kr. 20 186.32.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 71.33, i svenske sager kr. 246.45; ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 608.50, i svenske sager kr. 217.50.

Begge landes skibsfart udgjorde tilsammen:

	Antal.	Tons.		Antal.	Tons.
Ankomne med ladning	771	743 548	Afgaaede med ladning	373	179 082
„ i ballast .	62	40 376	„ i ballast .	469	613 671
Ialt	833	783 924	Ialt	842	792 753

En oversigt over de forenede rigers skibsfart paa distriktet i den foregaaende femaarsperiode udviser:

	Norske.		Svenske.		Tilsammen.	
Ankomne fartøier.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
1898	552	428 644	251	224 498	803	653 142
1899	711	572 901	229	204 295	940	777 196
1900	684	456 382	241	212 647	925	669 029
1901	565	404 434	292	303 002	857	707 436
1902	480	366 054	273	302 046	753	668 100
Gjennemsnitlig for 1898—1902 .	598	445 683	257	249 298	855	694 981
1903	534	453 496	299	330 428	833	783 924

Sammenlignes skibenes antal og drægtighed i aaret 1903 med antal og drægtighed i aaret 1902, udviser den norske skibsfart paa distriktet en forøgelse af 54 fartøier dr. 87 442 tons og den svenske 26 fartøier dr. 28 382 tons.

Fordelingen mellem dampskibe og seilskibe udvises af følgende tal: Norske og svenske tilsammen: 759 dampskibe dr 752 292 tons og 74 seilskibe dr. 31 633 tons, heraf norske 479 dampskibe dr. 427 255 tons og 55 seilskibe dr. 26 241 tons, samt svenske 280 dampskibe dr. 325 037 tons og 19 seilskibe dr. 5 392 tons.

I aaret 1902 var forholdet følgende: Norske og svenske tilsammen: 657 dampskibe dr. 623 837 tons og 96 seilskibe dr. 44 263 tons, heraf norske 405 dampskibe dr. 328 327 tons og 75 seilskibe dr. 37 727 tons, samt svenske 252 dampskibe dr. 295 510 tons og 21 seilskibe dr. 6 536 tons.

Mellem fartøier, som i aaret 1903 ankom og afgik med ladning eller i ballast, har forholdet været følgende:

	Norske.		Svenske.		Norske og svenske.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
Ankomne med ladning	483	421 356	288	322 192	771	743 548
„ i ballast .	51	32 140	11	8 236	62	40 376
Afgaaede med ladning	259	119 758	114	59 324	373	179 082
„ i ballast .	284	342 234	185	271 437	469	613 671

De i fragtfart af norske og svenske fartøier optjente bruttofragter udgjorde: Af ankomne skibe kr. 4 185 742.00, af afgaaede skibe kr. 938 134.00, tils. kr. 5 123 876.00, mod i aaret 1902: Af ankomne skibe kr. 4 542 377.00, af afgaaede skibe kr. 729 984.00, tils. kr. 5 272 361.00.

Totalbeløbet af fragterne for hid ankomne norske fartøier viser en formindskelse af kr. 591 658.00, men for afgaaede en forøgelse af kr. 98 072.00.

Totalbeløbet af fragterne for hid ankomne og afgaaede svenske fartøier viser i sammenligning med aaret 1902 en forøgelse for de ankomne af kr. 235 023.00 og for de afgaaede af kr. 110 078.00.

I totalbeløbet af optjente bruttofragter er ikke medregnet fragt, som er bleven optjent af fartøier i „time-charter".

	1903.	1902.
Ankomne dampskibe . . . . . kr.	3 527 581.00	kr. 3 578 034.00
Afgaaede do. . . . . „	812 255.00	„ 680 873.00
Ankomne seilskibe . . . . . „	658 161.00	„ 964 343.00
Afgaaede do. . . . . „	125 879.00	„ 49 111.00

Nedenstaaende tabel angiver de forskjellige lande, hvorfra norske og svenske fartøier er ankomne hertil med ladning:

Ankomne med ladning fra:	Norske skibe.		Svenske skibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norge . . .	211	155 913	31	75 871	242	231 784
Sverige	61	81 919	206	211 591	267	293 510
Ruslands nordlige havne og Finland	39	31 475	15	12 576	54	44 051
Danmark og Tyskland	8	3 238	16	5 533	24	8 771
England og Skotland	67	27 703	—	—	67	27 703
Andre steder inden distriktet . . .	—	—	2	931	2	931
Frankrige og Belgien	4	1 878	5	2 555	9	4 433
Spanien og Portugal	30	20 723	4	3 657	34	24 380
Grækenland . . .	1	1 979	1	1 637	2	3 616
Sortehavet . . .	3	5 316	1	1 637	4	6 953
Amerikas Forenede Stater og britisk Nordamerika . .	35	72 108	1	532	36	72 640

Ankomne med ladning fra:	Norske skibe. Antal.	Tons.	Svenske skibe. Antal.	Tons.	Tilsammen. Antal.	Tons.
Centralamerika	1	1 061	—	—	1	1 061
Sydamerika	5	5 386	2	2 842	7	8 228
Mexiko, Vestindien	10	4 721	3	1 464	13	6 185
Afrikas nordkyst	1	1 426	1	1 366	2	2 792
Do. vestkyst	4	2 939	—	—	4	2 939
Ostindien	2	1 260	—	—	2	1 260
Australien	1	2 311	—	—	1	2 311

De med ladning fra distriktet afgaaede norske og svenske fartøier er afgaaet til følgende lande:

Afgaaede med ladning til:	Norske skibe. Antal.	Tons.	Svenske skibe. Antal.	Tons.	Tilsammen. Antal.	Tons.
Norge	125	45 746	3	2 529	128	48 275
Sverige	3	1 510	92	42 633	95	44 133
Ruslands nordlige havne og Finland	10	8 140	2	983	12	9 123
Danmark	—	—	3	765	3	765
England og Skotland	67	27 140	4	2 940	71	30 080
Frankrige og Belgien	43	27 806	—	—	43	27 806
Andre steder inden distriktet	6	2 074	7	4 120	13	6 194
Amerikas Forenede Stater	3	4 471	2	5 045	5	9 516
Brasilien	1	2 310	—	—	1	2 310
Ostindien	1	560	1	319	2	879

Blandt norske og svenske fartøier, som er afgaaet med ladning til resp. Norge og Sverige, indtager de, som gjør regelmæssige reiser mellem nævnte lande og Nederlandene den første plads.

Kristianiafirmaet Olaf Rustad's dampskibe, hvoraf 2 gjorde regelmæssige ture mellem Kristiania og Amsterdam med anløb af Göteborg paa tilbagereisen og 2 andre mellem Kristiania og Rotterdam, gjorde ialt 93 reiser repræsenterende 34 868 tons.

Dampskibe tilhørende aktieselskaberne „Svea“ i Stockholm og „Göta“ i Göteborg foretog resp. 19 og 51 reiser, repræsenterende 11 634 tons og 21 740 tons.

Hvilken stilling Norges og Sveriges skibsfart indtager i forhold til andre nationers (den nederlandske iberegnet) i dette distrikt fremgaar af nedenstaaende tabel.

(Officiel komparativ statistik over skibsfarten i aaret 1903 udkommer ikke førend i slutningen af aaret 1904).

Ankomne i aaret	Alle nationers. Antal.	Tons.	Deraf norske. Antal.	Tons.	svenske. Antal.	Tons.	de øvrige. Antal.	Tons.
1900	12 307	9 457 778	697	473 147	247	201 848	11 363	8 782 783
1901	11 698	9 336 898	581	412 437	299	293 415	10 818	8 631 046
1902	11 348	9 516 810	527	385 147	295	301 921	10 526	8 829 742

De øvrige nationers fartøier i sidste rubrik tilhørte i aaret 1902 følgende nationer: Nederlandske 3 470 fartøier dr. 2 785 797 tons, engelske 4 175 fartøier dr. 3 333 099 tons, tyske 2 036 fartøier dr. 1 632 269 tons, spanske 260 fartøier dr. 374 533 tons, danske 249 fartøier dr. 260 861 tons, alle de øvrige 336 fartøier dr. 443 183 tons.

Paa- og afmønstringer. I Amsterdam paamønstredes med norske skibe 18 norske, 7 svenske og 23 udenlandske sjømænd samt afmønstredes 69 norske, 6 svenske og 29 udenlandske sjømænd.

Med svenske fartøier paamønstredes 7 svenske, 1 norsk og 2 fremmede sjømænd samt afmønstredes 7 svenske, 1 norsk og 2 udenlandske sjømænd.

Ved hovedstationen paamønstredes altsaa tilsammen 58 og afmønstredes 114 sjømænd.

Ved samtlige vicekonsulater i distriktet paamønstredes med norske fartøier 257 norske, 100 svenske og 180 udenlandske sjømænd samt afmønstredes 335 norske, 89 svenske og 176 udenlandske sjømænd. Med svenske fartøier paamønstredes ved vicekonsulsstationerne 44 svenske, 47 norske og 24 udenlandske sjømænd samt afmønstredes 60 svenske, 18 norske og 24 udenlandske sjømænd.

Ialt paamønstredes ved vicekonsulsstationerne 652 og afmønstredes 702 sjømænd, og i hele distriktet foretoges saaledes ialt 710 paa- og 816 afmønstringer.

Rømninger. Ved hovedstationen rømte fra norske fartøier 1 svensk og 1 udenlandsk sjømand og ved vicekonsulsstationerne rømte fra norske skibe 9 norske, 2 svenske og 4 udenlandske sjømænd samt fra svenske skibe 4 svenske og 1 udenlandsk sjømand.

I distriktet rømte saaledes fra norske fartøier 17 sjømænd og fra svenske skibe 5 sjømænd.

Indkjøbte og solgte fartøier. For norsk regning erhvervedes 3 seilskibe med en drægtighed af 3 876 tons og 1 dampskib paa 399 tons. Kjøbesummerne udgjorde tilsammen kr. 552 000.00.

Til udlandet solgtes 1 norsk kondemneret skonnert dr. 222 tons for 1 245 gylden

Sjøulykker. Paa den nederlandske kyst forulykkede 2 norske fartøier, hvoraf besætningerne reddedes, medens en del af besætningen paa 1 svensk fartøi og hele besætningen paa 3 norske fartøier reddedes i aaben sjø og blev landsat her.

Hjemsendte hyrebeløb. Af generalkonsulatet og sjømandsmissionen i Amsterdam er med posten til Norge og Sverige blevet sendt et samlet beløb af kr. 3 480.00.

Af vicekonsulatet i Rotterdam og sjømandsmissionen dersteds sendtes til Norge: Med sjømandsandragender kr. 829.38 og med posten kr. 7 612.21; til Sverige: Med sjømandsanvisning til det kongelige kommerce-kollegium kr. 4 488.75 samt med posten kr. 3 316.54.

Til Norge sendtes endvidere kr. 533.13, udgjørende efterladenskaber efter afdøde nordmænd, medens et beløb af kr. 530.34, udgjørende efterladenskaber efter afdøde svenske sjømænd, blev oversendt til Sverige.

Til den skandinaviske sjømandsmission i Amsterdam og Rotterdam blev paa herværende generalkonsulat indsamlet fl. 176.50 og paa vicekonsulatet i Rotterdam fl. 209.80.

Vareomsætningen mellem Norge og Nederlandene.

Opgave over indførsel og udførsel i aaret 1903 mellem Norge og Nederlandene for nogle af de vigtigste handelsartikler.

(Fuldstændig statistik udkommer ikke førend ud paa høsten).

Indførsel fra Norge.

Tømmer, ladningen bestaaende udelukkende heraf, usaget	12 594	tons	
Do., ladningen bestaaende udelukkende heraf, saget	11 961	„	
Do., alle andre sorter virke, ikke særskilt nævnt, usaget	149 000	gylden	
Do., alle andre sorter virke, ikke særskilt nævnt, saget . .	opgave mangler.		
Kobber	453 000	kg.	
Tran	2 503 000	„	
Stokfisk	2 619 000	„	

Udførsel til Norge.

Hvedemel	278 000	kg.	
Margarin, færdigt smør	78 000	„	
Do., raa . . .	343 000	„	
Sukker	1 942 000	„	
Smørelser og stearin .	52 000	„	
Linolje	269 000	kg.	
Jernvarer	286 000	„	
Jordnødolje	576 000	„	
Genever	1 142	hl.	

I aaret 1902 indførtes fra Norge:

Kemikalier . .	for	26 610	gylden	Affald af skrabjern, 462 825 kg.	for	13 885	gylden
Klid, 375 000 kg.	„	112 500	„	Bomuld, uspundet, 45 573 kg.	„	27 326	„
Tømmer, ladningen bestaaende udelukkende heraf, usaget, 14007 tons	„	308 154	„	Konserver, 7 245 kg.	„	7 245	„
Do., ladningen bestaaende udelukkende heraf, saget, 24 164 tons	„	676 592	„	Kaffe, 16 413 kg.	„	7 222	„
Do., alle andre sorter virke, ikke særskilt nævnt, usaget .	„	129 961	„	Kobber, rødt, 257 438 kg. .	„	257 438	„
Do., alle andre sorter virke, ikke særskilt nævnt, saget	„	1 896 100	„	Kortevarer (deriblandt fyrstikker)	„	17 745	„
Tøndestav . .	„	211 261	„	Klude (deribl. træmasse) 20 120 970 kg.	„	2 414 517	„
Træarbeide . .	„	17 114	„	Manufakturvarer	„	39 636	„
Huder, skind og læder, saltede, 49 804 kg. .	„	34 863	„	Margarin og andre surrogater for smør, 37 145 kg. . . .	„	29 716	„
Do. do., tørrede, 320 907 kg. .	„	320 907	„	Papir, alle slags, hvidt, graat, node- m. m. .	„	144 438	„
Is, 11 570 000 kg.	„	138 840	„	Do., møbel- og kardus- m. m. .	„	68 048	„
Jernmalm, 45 087 185 kg.	„	270 523	„	Sten i blokke, ubearbeidet, 1 354 279 kg.	„	21 668	„
Bolter og spiger af jern, 310 778 kg.	„	93 234	„	Gadesten, 735 000 kg.	„	294 000	„
				Tran, 3 319 677 kg.	„	896 313	„
				Bødkerarbeide .	„	48 285	„
				Farver, alle slags,			

922 329 kg. .	for	461 164	gylden
Fisk, sild, saltet, 3 051 335 kg.	„	305 134	„
Do., fersk saltvandsfisk, 133 044	„	15 965	„
Do., saltet torsk, 173 923 kg. .	„	17 392	„
Do., anden røget, saltet eller tørret fisk, med undtagelse af røget sild og ræger, 664 794 kg. .	„	39 888	gylden
Do., stokfisk, 3 058 310 kg.	„	611 662	„
Do., flodfisk, fersk, røget eller saltet lax derunder iberegnet, 3 850 kg.	for	7 700	gylden
Hvalbarder, raa, 15 958 kg. .	„	27 926	„
Diverse . . .	„	250 166	„
Totalværdien af indførselen fra Norge i aaret 1902 . . .		10 261 138	gylden
mod i aaret 1901		10 099 318	„
Altsaa i aaret 1902 en øgning af		161 820	gylden

Til Norge udførtes i aaret 1902:

	Kg.	Gylden.		Kg.	Gylden.
Poteter . . .	2 769 103	27 691	Bønner og erter	192 606	16 372
Potetesmel . .	548 260	164 478	Ris	1 310 130	393 039
Do., fabrikater deraf . .	25 000	7 500	Gryn m. m. .	1 272 760	254 552
Lervarer . .	107 167	21 433	Hvedemel . .	615 150	184 545
Blærer af dyr	6 415	9 623	Rugmel . . .	70 875	21 263
Blik	400 557	200 279	Rismel . . .	71 500	21 450
Planterigets frembringelser, stiklinger, træer, blomster, løg etc.	—	119 976	Andet mel . .	26 500	7 950
Kakao . . .	13 782	8 269	Grønsager, friske eller tørrede . . .	132 832	39 850
Kemikalier . .	—	55 532	Do., konserverede . . .	8 840	5 923
Cikorirod . .	155 000	7 750	Guttaperka . .	4 138	8 855
Chokolade . .	20 407	20 407	Tøndestave . .	118 181	11 818
Droger, deriblandt kinin .	—	6 071	Tøndebaand .	380 548	60 887
Fabrik-, landbrugs- og dampmaskiner . .	129 698	89 492	Farvetræ . .	102 500	12 300
Garn af hamp	38 980	23 388	Huder og skind, saltede . . .	178 238	124 767
Do. af lin . .	55 271	13 118	Do., tilberedte	7 685	42 268
Do. af uld, bomuld etc. . .	21 798	68 148	Ballastjern . .	60 660	5 459
Destillerede drikkevarer, genever etc.	Liter. 118 807	23 762	Smedejern, plader m. m. af jern . . .	6 094 546	1 218 909
Redskaber af træ, jern, kobber, staal samt landbrugsredskaber . . .	Kg. 5 612	5 331	Stænger af jern	45 663	11 416
Glycerin . .	17 717	7 973	Rør for gas- og vandledninger	1 062 522	265 631
Byg	337 709	27 017	Jernvarer . .	185 241	185 241
			Bolter og spiger	59 314	17 794
			Jerntraad . .	2 781 254	973 439
			Tougverk af jern	40 314	14 110
			Instrumenter, matematiske, fysiske m. m.	12 894	32 235
			Lys	54 058	54 058

	Kg.	Gylden.
Ost	156 496	54 774
Bomuld, uspunden	173 321	103 993
Klæder	1 106	7 189
Kaffe	2 917 398	1 283 655
Kokes	9 410 250	47 051
Kobbertraad	36 794	55 191
Lim	15 923	7 961
Bly	20 325	5 082
Fabrikata af bomuld	8 103	18 100
Do. af hamp, lin etc.	4 692	5 630
Do. af uld	2 569	25 690
Margarin og andre surrogater for smør	121 885	97 508
Do., raa	521 542	234 694
Jordnødolje	484 088	217 840
Linolje	304 144	69 952
Papir, alle slags, hvidt, graat, node- m. m.	136 985	82 191
Do., møbel-, kardus-	10 506	9 455
Do., kort etc.	71 642	28 657
Flesk	73 780	29 512
Zink, raa	118 284	29 571
Do., arbeidet, bolter og spiger etc.	34 225	9 583
Staal i plader	708 601	283 440
Do. i stænger	1 611 946	564 181
Do., staaltraad	99 482	99 482
Stearin	57 561	26 478
Sten, cement etc.	952 800	14 292
Stivelse	22 082	6 625
Sukker	1 945 530	703 447
Tobak, skraa- og anden	16 454	13 163
Cigarer	95 818	383 272
Smørelse m. m.	120 431	37 334
Tougverk	9 078	5 447
Fjær	5 921	11 842
Farver, utilberedte	122 656	61 328
Do., ikke særskilt nævnte	38 374	28 781
Vitriololje	334 640	40 157
Uld	48 494	58 193
Linfrø	100 000	12 000
Zinkhvidt	622 040	155 510
Salt	297 945	5 959
Diverse	—	183 983
Totalværdien af udførselen til Norge i aaret 1902		10 076 358
mod i 1901		8 179 632
Altsaa en forøgelse i aaret 1902 af		1 896 726

I samme tid indførtes fra Sverige varer til en værdi af 19 895 787 gylden, og udførtes til Sverige varer til en værdi af 7 292 383 gylden, mod resp. 19 352 768 gylden og 5 644 823 gylden i aaret 1901. Importen fra Sverige hertil i aaret 1902 viste en forøgelse af 543 019 gylden.

I aaret 1902 indførtes til Nederlandene varer for tilsammen 2 171 777 849 gylden og udførtes for 1 827 903 462 gylden, mod resp. 2 047 081 702 og 1 733 686 445 gylden i aaret 1901.

De vigtigste indførselsposter (poster, der i værdi ikke gik op til 5 000 000 gylden, nævnes ikke) udgjordes af:

	Gylden.
Potetesmel	5 931 549
Soda	8 269 303
Blærer af dyr	7 574 009
Blik	12 388 851
Kakao	8 799 765
Kemikalier	8 152 420
Kinin og droger	282 461 405
Fabrik-, landbrugs- og dampmaskiner	16 933 338
Bomuldsgarn	24 678 923
Myntet guld	5 846 924
Do. sølv	6 170 872
Hvede	167 326 775
Rug	52 662 083

	Gylden.
Byg	31 873 400
Mais	26 115 471
Ris	66 182 828
Hvedemel	50 135 880
Rugmel	9 288 390
Haar, alle sorter	6 598 529
Hamp, uspunden	16 825 692
Trævarer, alle sorter	57 877 372
Huder, alle slags	32 073 575
Jernmalm	18 162 056
Ru- og ballastjern	26 220 349
Smedejern, jernplader m. m.	76 195 131
Stænger	7 763 504
Rør af jern	8 646 654
Jernvarer	11 749 249
Bolter og spiger	6 337 945
Jerntraad	18 527 294
Indigo	6 737 028
Bomuld, uspunden	23 731 960
Klæder	9 390 715
Jordnødkager o. l.	12 559 407
Kaffe	58 274 567
Stenkul	56 200 143
Kobbermalm	26 965 539
Kobber, rødt	54 714 217
Kortevarer	8 996 555
Klude	6 626 636
Fabrikata af bomuld	14 849 404
Do. af uld	10 609 194
Margarin, raa	17 026 451
Bomuldskjærneolje	6 044 860
Petroleum	12 282 140
Palmeolje	11 604 937
Beg	9 502 106
Papir	6 239 171
Flesk	10 253 656
Salpeter, raa	30 365 666
Zink, raa	7 933 441
Staal, plader	64 414 380
Do., stænger	39 343 219
Staaltraad	13 524 149
Gadesten	64 373 870
Sukker, raat	35 729 045
Tobak, alle sorter	10 649 474
Smørelser	13 498 073
Terpentin	5 299 873
The	9 059 632
Tin	16 530 364
Farver	17 748 480
Uld, alle sorter	22 957 151
Frø, alle sorter	53 149 237
Svovlkis	5 471 814

De fornemste udførselsposter (poster, der i værdi ikke gik op til 5 000 000 gylden nævnes ikke) var:

	Gylden.
Potetesmel	18 483 706
Lervarer	5 609 699
Blærer af dyr	6 898 864
Planter og blomster	9 178 350
Smør	22 860 947
Kemikalier	5 299 030
Kinin og droger	248 034 711
Fabrik-, landbrugs- og dampmaskiner	8 515 854
Genever etc.	5 129 348
Glas	6 328 130
Hvede	130 835 409
Rug	29 406 786
Byg	19 179 988
Mais	7 803 524
Havre	26 208 172
Ris	31 453 663
Klid	10 167 473
Grønsager	45 720 255
Haar, ubearbeidet	7 112 301
Hamp, uspunden	10 876 581
Trævarer, alle sorter	41 284 884
Huder, alle slags	32 300 348
Jernmalm	18 041 642
Ru- og ballastjern	24 506 544
Smedejern, jernplader m. m.	40 731 153
Stænger	5 193 311
Jernvarer	19 884 262
Bolter og spiger	5 477 445
Jerntraad	15 908 932
Ost	16 635 416
Bomuld, uspunden	10 736 384
Konserver	21 950 980
Kaffe	33 634 194
Kobbermalm	28 642 612

	Gylden.		Gylden.
Kobber, rødt	47 908 356	Staaltraad	7 512 124
Kortevarer	7 201 118	Gadesten	8 039 347
Klude	5 352 202	Sukker, alle sorter	56 314 602
Fabrikata af bomuld	37 027 557	Cigarer	6 375 612
Do. - uld	10 761 812	Smørelser	5 125 615
Margarin, færdig	39 836 162	Tin, raat	19 439 982
Do. , raa	7 916 652	Farver, alle sorter	15 691 192
Linolje	5 202 752	Sild	8 601 334
Papir, alle sorter	7 029 908	Ferskvandsfisk, lax derunder iberegnet	9 914 444
Do., pap og kort	35 493 403	Lin, uforarbeidet	21 717 604
Beg	10 588 165	Kjød, alle sorter	6 585 270
Flesk	5 902 522	Faare- og svinekjød	19 782 868
Salpeter, raa	26 707 222	Uld, alle sorter	19 498 814
Zink, raa	9 533 663	Frø, alle sorter	31 058 200
Staal i plader	42 084 889	Svovlkis	6 570 393
Do. i stænger	25 810 612		

Jernmalm. Fra Skien er med 29 norske dampskibe dr. 19 210 tons i aaret 1903 hertil indført 40 085 000 kg. malm. Al denne malm var bestemt til Tyskland og førtes did i lægtere paa Rhinen. I samme tid importeredes fra Sverige tilsammen 1 369 884 411 kg.

Med hidbringelsen sysselsattes 85 norske, 98 svenske og 109 fremmede fartøier dr. 666 933 tons.

I aaret 1902 indførtes tilsammen 3 027 009 695 kg. jernmalm til Nederlandene til en værdi af 18 162 056 gylden.

Heraf kom paa Norge 45 087 185 kg. til en værdi af 270 523 gylden, Sverige 912 414 000 kg. og 5 474 484 gylden, Spanien 1 364 974 572 kg. og 8 189 847 gylden, Forenede Stater 211 066 131 kg. og 1 266 397 gylden, Algier 148 836 000 kg. og 893 016 gylden, Rusland (Sorte Hav) 144 660 000 kg. og 867 960 gylden, Grækenland 86 469 021 kg. og 518 815 gylden, Frankrige 86 202 577 kg. og 517 215 gylden, Portugal 9 570 000 kg. og 57 420 gylden.

Trælast. I det hele taget har aaret 1903 for trælasthandelen ikke været gunstigt. Streiken i begyndelsen af aaret gjorde ogsaa sit til. Indkjøbspriserne var i begyndelsen af aaret faste med stigende tendens, men indtraadte der i august en dalen i priserne, hvilken vedvarede til i slutningen af skibningssæsonen. Salgspriserne stod i det hele taget ikke i forhold til, hvad der betaltes. Ved de stedse høiere efterspørgselspriser er indførselen af bjælker fra Sverige hvert aar blevet mindre; de faa bjælker, der blev indført, var af en god kvalitet.

Indførselen af skaaren og høvlet last i aaret 1903 var omtrent den samme som i aaret 1902.

Fra Hvidehavshavnene blev der indført saavel bjælker som skaaren last, men var indførselen af bjælker større end tidligere, og blev afskibningerne derfra tidlig slut paa grund af ishinder.

I det forløbne efteraar var importen af bjælker fra Riga meget stor, alt for stor for behovet. Forraadet af skaaren trælast er omtrent det samme som de andre vintere og fyldestgjørende, indtil den nye tilførsel finder sted.

Konsumtionen var fyldestgjørende og konkurrencen meget skarp.

Markedets stemning er meget usikker.

Af rumænsk trælast blev atter anseelige partier indført, hovedsagelig fra Galatz, Odessa og Gravota; kvaliteten kan imidlertid ikke sammenlignes med norsk og svensk trælast.

For bjælker betaltes der fob. fl. 78—fl. 80 pr. tylvt.

Priserne for de her mest gangbare gransorter (usorterede) viser sig at have været følgende:

3 ×11	pr. std.	fl.	108—112	$1^1/_2$×9	pr. std.	fl.	96—102
3 × 9	—	„	90—102	$1^1/_4$×9			
3 × 8	—	„	87— 96	1 ×9			
3 × 7	—	„	84— 90	$1^1/_2$×8	—	„	90— 96
$2^1/_2$× 7	—	„	84— 90	$1^1/_4$×8			
$2^1/_2$× $6^1/_2$	—	„	84— 90	1 ×8			
$2^1/_2$× 6		„	81— 84	$1^1/_2$×7	—	„	84— 90
$1^1/_2$×11	—	„	108—114	$1^1/_4$×7			
$1^1/_4$×11				1 ×7			
1 ×11				$1^1/_2$×6	—	„	81— 84
$1^1/_2$×10	—	„	102—108	$1^1/_4$×6			
$1^1/_4$×10				1 ×6			
1 ×10				1 ×5	—	„	72—$76^1/_2$
				1 ×4	—	„	63—69

Af „floorings“ fra Norge og Sverige:

Høvlede 1a og 2a	9″	pr. std.	cif.	fl.	120—125
	8″	—	„	„	115—120
	6″	—	„	„	99—102
	5″	—	„	„	93— 99

med reduktion for 3a fl. 9 pr. std.

Træmasse. Af mekanisk vaad træmasse og cellulose indførtes hertil fra Norge og Sverige ca. 20 500 tons, hvoraf den største del hidførtes med norske og svenske fartøier, og var næsten alt bestemt for papirfabriken i Velsen.

Sten. Granit. Priserne var meget lave, omtrent som forrige aar, og varierede mellem fl. 58 og fl. 110 for raa og huggen granit cif. Amsterdam. Fra Norge er der leveret 175 tons granit til havnen i Delfzijl i aaret 1903 samt til nogle sluser i Groningen. Et Amsterdamerfirma har indført ca. 650 tons granit, bestemt til sluser og bygninger, og 30 tons poleret skal være indført i forskjellige sendinger. Tillige er der indført nogle partier „dækplader“ fra Smaalenene til ca. 70 fl. pr. kubikmeter, ialt 60 à 70 kubikmeter.

Til Scheveningen er modtaget 300 kubikmeter granit fra Kristiania til den meget lave pris af fl. 58 pr. kubikmeter cif. Scheveningen, meget godt leveret arbeide — alt gik over Rotterdam.

I aaret har der været leveret 60 kubikmeter granit til fiskerihavnen i Ymuiden. Forbruget af granit har i aaret været tilfredsstillende.

For Amsterdams vedkommende kan det nu siges, at der bruges mere granit og mindre belgisk sten end før for broer.

I aaret 1903 er det forekommet, at franskmændene har indgivet til et broarbeide paa ca. 115 kubikmeter granit saa lavt anbud, at ingen konkurrence var mulig, nemlig fl. 78 pr. kubikmeter; for samme leverance offererede tyskerne fl. 85, nordmændene fl. 110 og svenskerne fl. 160; det samme er hændt for 3 arbeiders levering til byen. I december maaned paa et arbeide til en bro i Amsterdam paa ca. 100 kubik-

meter gaves anbud fra norsk side til fl. 91, fransk fl. 78 og svensk fl. 76, alt cif. Amsterdam.

Et svensk firma har antaget leverance paa 100 kubikmeter granit til en bro, hvoraf i aaret 1903 er leveret 20 kubikmeter, og resten, 80 kubikmeter, skal leveres i aaret 1904. Anbudsprisen var fra svensk side fl. 71½, norsk fl. 83, fransk fl. 75 og tysk fl. 78. Arbeidet er udmerket.

Odewald-granit indføres meget til Nederlandene, og var man i begyndelsen meget i tvivl om, hvorvidt man kunde konkurrere med Norge og Sverige paa grund af de høie transportomkostninger, men er det dog lykkedes tyskerne at erholde Velsen broarbeide paa ca. 850 kubikmeter. Stenen er haard, farven er daarlig; prisen ubekjendt.

K l e b e r s t e n. Af denne sten har der været liden afsætning, ca. 120 tons. Priserne var lavere end i aaret 1902, ca. fl. 75 à fl. 90 pr. kubikmeter cif. Amsterdam.

Et hollandsk firma skal for egen regning i aaret 1903 have kjøbt ca. 150 tons finsk „topsten" til en pris af fl. 60 cif. Amsterdam.

M u r s t e n. Et parti paa nogle tusen ildfast sten skal være indført.

P u k s t e n bruges meget; den kommer fra Tyskland og Belgien. Prisen er ca. fl. 10 pr. last ɔ: pr. 2 000 kg. cif. Amsterdam.

G a d e s t e n er som i tidligere rapporter nævnt en meget vanskelig artikel, dog tilføies, at udsigterne nu er bedre, da man igjen her vil optage forsøget fra de skandinaviske lande, men maa stenen være første kvalitet gadesten ɔ: næsten uden aabning, naar den sammensættes, for at kanterne ikke skal slides for hurtig. Priserne skal efter sigende udgjøre fl. 6 pr. kvadratmeter, ikke høiere.

M a r m o r. For denne artikel har der været liden eller ingen omsætning. Et lidet parti norsk marmor er ankommet over Belgien.

K a n t s t e n blev indført fra Belgien til en pris af fl. 1.48 pr. løbende meter.

S a n d s t e n. Heraf skal være ankommet til Amsterdam 2 jernbanevogne rød sandsten fra Sverige, ca. 8 kubikmeter i det hele. Prisen var ca. fl. 50 pr. kubikmeter, en meget dyr pris for sandsten i det hele taget, men farven var udmerket, og var dette et specielt tilfælde, saa at det gav anledning til den høie pris. Prisen i almindelighed for sandsten er ca. fl. 40.

Til Rotterdam er der i aaret ankommet fra Sölvesborg, Lysekil, Åhus og Carlshamn 13 fartøier, maalende 2 070 netto reg.-tons, alle lastet med sten (kai,- granit- og basaltsten).

H a v n e n i D e l f z i j l. I budgettet læser man, at der er optaget 310 000 fl. til bestridelse af arbeidsomkostninger for havneanlæggene, og er dette beløb den sidste termin af den siden januar 1902 under bygning værende kai paa 225 à 250 m. længde, for hvilken i sin tid bevilgedes fl. 700 000 samt til nye arbeider. Af disse nye arbeider, som agtes fuldført i aaret 1904, er:

a. Omlægning af den dæmning, der skiller Delfzijls havn fra Emsen, hvorved havnen forstørres saa meget, at 5 dampskibe paa ca. 6 000 tons der med tilhørende lægtere mageligen kan ligge i den nye del.
b. Fordybning af havnen fra ca. 6.50 til ca. 8.50 m. Da almindelig lav vandstand er lig med ca. 1.50 à 2.00 m., vil efter uddybningen altsaa dampskibe med 6.50 à 7.00 m. dybgaaende ligge „always afloat".

c. Omlægning af sjødiget, hvilket er nødvendig for at skaffe jernbaneforbindelser med den nye kai.
d. Lægning af skinner 4 c. paa den nye kai.

Almindelig oversigt. Aaret 1903 vil ikke gaa ubemerket hen i handelens historie. Man faar først henlede opmerksomheden paa den store arbeidsnedlæggelse, der her fandt sted i januar maaned af jernbanepersonalet samt i sammenhæng dermed staaende arbeidere i andre transportforetagender. Aldrig endnu har en arbeidsnedlæggelse i Nederlandene været mere overraskende end den anførte, dels ved den aktivitet og den dermed for dagen lagte sterke organisation af deltagende arbeidere, dels ved den hurtighed, hvormed de blev overvundne. Mindre overraskende, dog ikke mindre dramatisk, var derimod det fuldstændige nederlag, som arbeiderne led, da de i april maaned atter igjen nedlagde arbeidet, hvilket da ikke havde nogen økonomisk, men en mere politisk karakter.

Under streiken var der proklameret generalstreik for 32 byer i Nederlandene. Streikeloven blev af regjeringen antagen den 11te april.

De faa skibe med trælast, der i april maaned ankom til Amsterdam, begyndte i slutningen af maaneden langsomt at losse i lægtere, der tilhørte trælastimportørerne, dog da trælastarbeiderne endnu streikede, blev lægterne lastet af stevedorens folk, der under vanlige forholde udelukkende anvendes til at losse dampskibe. Flere arbeidsfolk kom fra omegnen af Amsterdam for her at deltage i udførelsen af arbeidet.

Amsterdams handel og skibsfart led meget ved streiken og skibe, der var destinerede til Amsterdam, erholdt i de fleste tilfælde andre destinationspladse. De paa Amsterdam regelmæssig gaaende skibe led ogsaa meget af streiken. For Rotterdams vedkommende havde disse streiker lykkeligvis lidet at betyde. I januar maaned berørtes Rotterdam saa godt som ikke af streiken, og i april maaned havde den ikke heller stor sympathi hos havnearbeiderne der, saa at arbeidsnedlæggelsen kun var delvis, og arbeidet i det hele taget ikke stod stille, med undtagelse af kun faa dage. Hvad Amsterdam har mistet, er for en stor del kommet Rotterdam tilgode, thi forbindelsen med fremmede havne har tiltaget, hvilket naturligvis direkte og indirekte har kommet alle, deriblandt ogsaa havnearbeiderne tilgode. Tonnagen af de til Rotterdam indklarerede fartøier har i aaret med 1 000 000 tons oversteget de foregaaende aar.

Kaffe. I aaret 1903 solgtes paa auktion:

Af det nederl. handelskompagni	150 932	baller og	773	kasser
„ private personer	348 587	— „	2 065	—
Tilsammen	499 519	baller og	2 838	kasser
Mod i aaret 1902	448 557	— „	2 560	—

Priserne var tilfredsstillende, hovedsagelig i høstmaanederne.

Tilførselen til markedet var dette aar mindre end i de to foregaaende aar. For regning af det nederlandske handelskompagni blev der indført 68 400 baller mere, for private personer 88 900 baller mere fra Ned. Ostindien, 1 000 baller mere fra Afrika, 1 200 baller mindre fra Centralamerika og 368 000 baller mindre fra Santos, for det meste paa grund af mindre høst. Produktionen af Liberiakaffe paa Java undergik liden forandring. I aaret blev til Nederlandene af denne sort indført og solgt 85 200 baller mod 114 300 baller i aaret 1902.

I det hele beløb indførselen sig for private personers vedkommende i Nederlandene til 1 360 200 baller i aaret 1903 mod 1 814 300 baller i aaret 1902.

Indførselen i Nederlandene beløb sig:

	Til private personer.		Til det nederl. handelskompagni.			
	I 1903.	I 1902.	I 1903.		I 1902.	
Fra	Baller.	Baller.	Baller.	Kasser.	Baller.	Kasser.
Java	326 300	411 600	193 200		124 800	14
Padang . . .	15 000	14 800	—	988	400	491
Macassar . . .	5 500	7 100	400	—	500	—
Menado . . .	3 400	5 600	600	—	—	—
Afrika	48 800	47 800	—	—	—	—
Santos	917 700	1 285 900	—	—	—	—
Venezuela . .	5 200	2 000	—	—	—	—
Centralamerika .	38 300	39 500	—	—	—	—
Tilsammen	1 360 200	1 814 300	194 200	988	125 700	505

Forraadet den 1ste januar 1904:

Hos private personer.			Hos det nederl. handelskompagni.		
	Baller.	Baller.		Baller.	Baller.
Java	67 600	96 400	Santos. . . .	829 600	—
Padang . . .	4 600	kasser 213	Centralamerika .	1 000	—
Macassar . . .	2 400	—			
Menado . . .	1 700	1 500	Tilsammen	924 000	97 900
Afrika. . . .	17 100	—			213 kasser

Ialt altsaa 1 021 900 baller og 213 kasser, mod 1 074 300 baller i aaret 1903.

Prisernes gang var i den første halvdel af aaret dalende og i den sidste halvdel stigende. For Java, god ordinær, var noteringen den 1ste januar 1903 34 cent. Hovedsagelig paa grund af de dalende Santospriser var priserne gaaet tilbage, og i mai maaned naaedes det laveste standpunkt, $25^1/_4$ cent. Siden gik priserne op, dels i overensstemmelse med Santospriserne, dels paa grund af ugunstige underretninger angaaende Javahøsten. Ogsaa for Santos begyndte aaret ugunstigt. Priserne har i det hele aar været følgende:

	1ste jan.	Juli.	30te decbr.
	Cent.	Cent.	Cent.
Java, god ordinær	34	$25^1/_4$	$30^1/_2$
„ „blank“	$36^1/_2$	30	34
„ W. J. B.	30	28	30
„ Liberia	21	19	23
„ Santos	18	$15^1/_2$	22
„ Afrika	$15^1/_2$	$13^1/_2$	17

Udsigterne er saaledes ikke daarlige.

Fremtiden vil antagelig afhænge meget af den nuværende og den kommende høst i Brasilien, hvilken anslaaes at være $1^1/_2$ million baller mindre end den forrige.

The. I aaret 1903 indførtes af Javathe direkte fra Java til Amsterdam 1 010 121 kasser, og fandt her i Amsterdam 12 auktioner sted, hvor der solgtes:

	$^1/_1$ kasser.	$^1/_2$ kasser.	$^1/_{16}$ kasser.
	100 112	554	1 414
mod i aaret 1902	87 196	781	1 921

Den høieste pris erholdtes ved aprilauktionen, nemlig 1 000 cent pr. $^1/_2$ kg. for et lidet parti Pecco Nangoeng.

Senere kunde for beslægtede kvaliteter ikke paa langt nær erholdes saadan pris.

Hele aaret havde markedet en fast stemning og næsten regelmæssig stigende priser for ordinær og middelsort blad.

Paa auktionerne i Amsterdam solgtes i aaret 1903 12 000 kasser mere end i aaret 1902. Konsumtionen viste en liden øgning, udførselen øgedes derimod med 18 000 kasser. Paa Rotterdams marked anbragtes 999 kasser, mod 875 kasser foregaaende aar.

Kakao. Markedet for denne artikel havde i det hele taget i det forløbne aar en rolig stemning. I begyndelsen var markedet temmelig fast, men forandredes det snart paa grund af det temmelig store forraad og stadig tilførsel, hvorved priserne trykkedes; forbruget dækkedes ved det forhaandenværende forraad, og kjøbelysten var liden i forventning af lave noteringer som følge af uophørlig tilførsel, hovedsagelig af de vestindiske og afrikanske sorter. Af Javakakao hidførtes i aaret ca. 21 000 baller mod 11 000 baller i aaret 1902. Surinamske sorter erholdt 33 til 38 cent pr. $^1/_2$ kg., efter kvalitet. Forraadet er for øieblikket saagodtsom intet.

Paa markedet hersteds bragtes af Java (baller à ca. 50 kg.) 15 059 og Surinam (baller paa 80—100 kg.) 494 baller, mod resp. 13 144 og 607 i aaret 1902.

Kakaosmør. Af denne artikel blev fra herværende og udenlandske fabriker diverse tons bragt i markedet, og varierede priserne i aarets løb fra 58—67 cent.

Tobak. Naar man ser tilbage paa det forrige aar, viser det sig ikke at have været tilfredsstillende, fremforalt for plantere af hovedsorter, i kolonierne, thi saavel Sumatra- som Javaplantere maatte i stor skala føle de ufordelagtige følger af overproduktionen, forøget med dels neppe tilfredsstillende, dels høist ugunstige udfald af sin høst.

Sumatrahøsten har i det hele taget ikke været gunstig. Gjennemsnitsprisen af hele udbyttet i fortoldet stand (herunder iberegnet ogsaa de til Bremen indførte 4 097 baller, som der solgtes for 34 cent), var 85 cent mod 94 cent i det forrige aar).

I det hele taget solgtes i Nederlandene af høsten 1902 237 389 baller til en gjennemsnitspris af 86 cent med et omtrentlig værdibeløb af fl. 31 200 000, hvoraf 210 245 baller i Amsterdam, fl. 27 765 000, og 27 144 baller i Rotterdam, fl. 3 435 000. Om Javatobak kan heller ikke meldes noget godt. Indførselen var paany 300 000 baller større end i forrige aar og 100 000 baller mere end for to aar siden.

Høsten i det hele taget kan ikke kaldes andet end ordinær med undtagelse af Bezoekie, som var temmelig god.

Udbyttet af hele høsten. Bladtobak 187 000 baller; prisen var ukjendt lav, $24^3/_4$ cent, og for 148 000 baller krossok $15^3/_4$ cent, saa at, skjønt der var 30 000 baller mere, blev udbyttet kun ca. $12^1/_2$ million gylden eller næsten 2 millioner under det for forrige aar.

Engelsk Borneo. Denne sort, som paa grund af sine overordentlige egenskaber synes at skulle spille en stor rolle, har heller ikke dette aar været tilfredsstillende, og følgerne har været, at planterne opgiver det hele, saaledes at dyrkningen formindskes.

Hollandsk Borneo. Ogsaa dyrkningen af denne sort, for hvilken der i

begyndelsen af aaret var stor interesse, er gaaet tilbage, saa at der nu kun indførtes 1 854 baller med en gjennemsnitspris af 34 ct., saa at resultatet maa kaldes bedrøveligt.

Total indførsel og salg i Nederlandene i aaret 1903:

	Indførsel. Baller.	Salg. Baller.		Indførsel. Fade.	Salg. Fade.
Sumatra . . .	237 932	237 813	Maryland . . .	9 554	9 268
Borneo . . .	14 864	15 293	Virginien, Kentucky og Mason		
Java	335 037	330 698	County . . .	2 447	2 376
Havana . . .	495	610			
Paraguay . . .	731	730			
Græsk, tyrkisk og Trebizonde	8 465	8 963			

Sukker. Medens aaret 1902 har været bekjendt for et aar, hvori priserne for sukker var gaaet ned til en ukjendt lavhed, kan man sige om det nu forløbne aar, at tilstanden i denne artikel i det hele taget var bleven gunstigere, omend priserne har været trykket ved de store fra de tidligere indhøstninger tiloversblevne forraad og gjennem usikkerheden m. h. t. størrelsen af den europæiske betesukkerkultur efter afskaffelsen af præmierne. I London var gjennemsnitsprisen for betesukker af 88 ⁰ og Javasukker no. 14 resp. 8 sh. $3^1/_4$ d og 9 sh. $10^1/_2$ d mod resp. 6 sh. 8 d og 8 sh. i aaret 1902.

Udførselen af raffineret sukker fra Nederlandene var i det foregaaende aar mindre end i aaret 1902 og beløb sig i de første 11 maaneder til 111.8 mill. kg. mod 118.3 mill. kg. i aaret 1902. Angaaende udsigterne for aaret 1904 kan lidet eller intet med bestemthed siges, men i det hele taget ventes ingen anseelig forbedring i priserne, da de ældre forraad kommer til at trykke markedet, og anser man en formindskelse af produktionen meget ønskelig for en hurtig forhøielse af prisen.

Ris. Tilstanden inden rishandelen var i det forgangne aar ligesom i aaret 1902 afvekslende. Der ventedes ogsaa dette aar, med undtagelse af i Java og Japan, en god høst, og dog blev stemningen for uskallet Birma ud paa vaaren ikke alene meget fast, men gik priserne for Rangoon, Bassein etc. stadig op for i august maaned at naa sit høieste standpunkt. Aaret sluttede for uskallet Javatafel og Java fast, efterspørgselen fra Japan med fl. $6^3/_8$ à fl. $6^1/_2$; for Birma tilbødes fl. $3^3/_4$ à fl. $3^5/_8$, medens man allerede i begyndelsen af december hørte om en salgspris paa Basseinskala til ca. fl. $3^7/_8$.

Indførselen hid til landet beløb sig til 2 122 000 baller mod 2 146 000 baller i aaret 1902.

Forraadet i slutningen af december var:

	Javatafel.	Java.	Tilsammen.
1903	10 300	—	10 300 baller
1902	4 700	2 000	6 700 „

Priserne var:

	Javatafel 1ste sort.	Blank Java.	Rangoon og Bassein.
1903	9, $8^1/_2$	$7^1/_2$, $7^3/_4$, 8	$4^1/_8$, $4^3/_4$, 4
1902	9, 8, 9	$7^3/_4$, 7, $7^1/_4$	$3^7/_8$, $3^1/_2$, $4^1/_8$

Indigo. Markedet har i det forgangne aar ikke været gunstigt, omend for Java betydelig bedre end for Bengal, og viser det sig, at sidstnævnte sort mere er afhængig af kunstindigo end Javaproduktet. Allerede i de første maaneder af aaret 1903 var hele forraadet næsten udsolgt, og det samme blev tilfældet med den første indførsel. Priserne undergik dog liden forandring, og værdien af finere sorter gik neppe over 300 cent.

De meget afvekslende udsigter for Bengalhøsten spillede naturligvis en stor rolle, og da høsten vurderedes til 65 000 maunds, var der en absolut trykket stemning. Finere sorter undergik for det meste en nedgang i prisen, og forskjellen i værdien mellem disse og middelkvaliteten er bleven yderst ringe. Kvaliteten af den forløbne Javahøst var i det hele taget særdeles tilfredsstillende, og desuden var produktionen betydelig større, end man havde ventet.

Kinabark. Ihvorvel tilførselen af denne vare i aaret 1903 var noget større end i aaret 1902, erholdt man for de solgte partier en god pris, der varierede mellem $6^{7}/_{16}$ og $8^{1}/_{2}$ cent.

I aaret 1903 hidførtes 3 431 kolli fra regjeringens plantager og 73 570 kolli fra private personers plantager, mod resp. 4 409 og 73 394 kolli i aaret 1902. Tilsammen solgtes i aaret 1903 78 074 kolli (73 579 baller og 4 495 kasser) = ca. 6 838 187 kg., indeholdende ifølge analyse 330 817 kg. svovlsur kinin, mod i aaret 1902 6 502 452 kg., indeholdende 320 464 kg. svovlsur kinin, saa at der i aaret 1903 solgtes 335 735 kg. kinabark eller 10 353 kg. svovlsur kinin mere end i aaret 1902. Værdien af fabrikbarken var i gjennemsnit pr. $^{1}/_{2}$ kg. $7^{1}/_{2}$ cent, mod $6^{95}/_{100}$ cent i aaret 1902 og $8^{28}/_{100}$ cent i aaret 1901.

Forraadet af Java Kinabark i Amsterdam den 1ste Januar 1904 var: Regjeringens dyrkning 3 368 kolli og private personers dyrkning 12 704 kolli svovlsur kinin. Priserne i den amsterdamske kininfabrik gik op fra fl. 23.50 og fl. 28.00 til fl. 24.50 og fl. 29.50, faldt til fl. 21.00 og fl. 25.50 og er nu igjen fl. 22.00 og fl. 27.00 pr. kg.

Muskatnødder og muskatblomme. Høsten var paa alle steder meget liden, ja ansaaes til og med for mislykket, men det viste sig senere, at indførselen af muskatnødder dog var større end i aaret 1902, af muskatblomme derimod mindre.

De grove Bandanødder med 80 à 90 stykker pr. $^{1}/_{2}$ kg. solgtes først for 118 cent, men kan de nu antages ikke at være høiere end ca. 100 cent; de af 110 à 120 stkr. 85 cent, nu 70 cent; de af af 140 à 150 stkr. ca. 55 cent, nu ca. 40 cent. Nødder, 3 og 4, var meget efterspurgte, og omend tilbudet deraf hovedsagelig af tillægssorter var temmelig stort, var priserne langtfra tilfredsstillende.

Nelliker. Denne artikel laa nede til i september; da begyndte Zanzibar at tiltrække sig opmerksomheden, saa at prisen paa termin varierede mellem ca. 20 og 22 cent.

Amboina-nelliker blev i begyndelsen af september paa offentlig auktion solgt for ca. $32^{1}/_{2}$ cent. Indført blev 230 baller.

Peber. Tilførselen af hvid Java-peber var 1 600 baller af meget forskjellig kvalitet. Priserne varierede sterkt og holdt sig mellem ca. 50 og 63 cent. Det solgte beløb sig til 1 200 baller og forraadet til 860 baller. Af sort Java hidførtes 9 000 baller, hvoraf en stor del allerede var solgt ved afladningen.

Det, som af og til bragtes paa markedet, solgtes til tilfredsstillende priser, og betaltes der $34^{1}/_{2}$ à 35 cent for meget pen kvalitet og 32 à $32^{1}/_{2}$ cent for mindre sorter. Høsten af sort Lampong blev anslaaet til meget stor —

*

man taler om 150 000 baller mod 80 000 baller i aaret 1902. Terminomsætningen af sort Lampong beløb sig til i Amsterdam 100 400 baller, mod 116 600 baller i aaret 1902; i Rotterdam 286 000 baller, mod 236 200 baller i aaret 1902. Der solgtes i Amsterdam 29 000 baller mod 46 200 baller i aaret 1902.

	Indførsel.			Salg.			Forraad.		
	1903.	1902.		1903.	1902.		1903.	1902.	
Muskatnødder	1 157	915	tons	10 300	13 000	kolli	312	83	tons
„ -blomme	205	232	„	3 000	4 000	„	33	43	„
Amboina-nelliker	230	2 300	baller	—	—		—	—	
Peber	53 000	40 000	„	—	—		4 100	1 400	ball.

Kapok. I aaret 1903 indførtes til Amsterdam 46 019 pakker renset og 857 pakker urenset og til Rotterdam 5 026 pakker renset og 16 pakker urenset. Solgt blev i Amsterdam 48 875 pakker renset, 100 pakker halvrenset og 857 pakker urenset og i Rotterdam 5 389 pakker renset. Forraadet bestod den 31te december af 6 416 pakker renset i Amsterdam og 62 pakker renset og 16 pakker urenset i Rotterdam.

Priserne stiller sig for nærværende saaledes: O. I., extra renset, 29 à 30 cent pr. $^1/_2$ kg., do., prima renset, 28 à 29 cent pr. do., do., renset, 20 à 28 cent pr. do., do., urenset, 9 à 10 cent pr. do.

Indførselen til Amsterdam og Rotterdam var i aaret 1903 51 918 pakker mod 45 551 pakker i aaret 1902.

Vegten af renset kapok beløber sig til 40 kg. pr. pakke. Der er i den senere tid blevet sterk efterspørgsel efter denne vare fra Amerika, hvor de store sengefabrikanter ønsker forbindelse enten her eller direkte med Java.

Huder. Markedets tilstand var næsten i det hele aar livlig, og i det hele taget var forraadet lidet, medens der altid var stort liv i industrien. Skofabrikerne havde, fremforalt i det sidste halvaar, meget arbeide og havde vanskeligheder for at udføre sine ordres. Trods stigningen i læderpriserne blev tilstanden for garverierne endnu ugunstig, da øgningen ikke svarer til stigningen i hudpriserne, men en bedring vil dog finde sted, da det gamle forraad snart er solgt, og ingen vil sælge sit læder med tab. Kvæghuder, hvoraf der var meget lidet forraad, gik sterkt op, fremforalt i de mindre kvaliteter. Bøffelhuder kunde med vanskelighed holde sig paa det indtagne høie standpunkt, for bedste kvalitet (prima transparant) lykkedes det temmelig godt, men mindre godt for sekunda og vanlige sorter.

Gjede- og faarehuder. Prima partier gjedehuder solgtes til tilfredsstillende priser. Prisen for faarehuder steg ikke ubetydelig, og tid efter anden exporteredes der livlig, dog sluttede dette marked ogsaa med liden interesse.

	Forraad 1ste jan. 1903.	Indførsel i aaret 1903.	Salg i aaret 1903.	Forraad 31te decbr. 1903.
Kvæghuder . . .	20 080	245 583	258 529	12 134
Bøffelhuder . . .	6 557	171 387	159 783	18 161
Venezuelahuder (tørrede) . . .	—	7 229	7 229	—
Buenos Ayreshuder (tørrede) . . .	—	900	900	—
Ostindiske hestehuder	32	570	602	—

	Forraad 1ste jan. 1903.	Indførsel i aaret 1903.	Salg i aaret 1903.	Forraad 31te decbr. 1903.
Ostindiske gjede-huder	14 343	301 762	300 558	15 547
Do. faarehuder . .	301	52 003	51 046	1 258
Do. hjortehuder .	882	30 131	27 437	3 576

Indførselen af ostindiske kvæg- og bøffelhuder var i aaret 1903 416 970 og i aaret 1902 506 137 stkr.

Prisnoteringerne var i aaret 1903 følgende:

Kvæghuder.		Cent pr. ½ kg.	Bøffelhuder.		Cent pr. ½ kg.
Batavia . .	3 à 7 kg.	50 à 75	Batavia . . .	8 à 12 kg.	35 à 55
Samarang .	2½ à 6½ „	53 à 79	Samarang . .	8 à 14 „	45 à 52
Soerabaya .	3½ à 6½ „	50 à 80	Soerabaya . .	8 à 12 „	40 à 55
Do. .	3½ à 5 „	45 à 67	Do. . .	9 „	35 à 40
Tjilatjap . .	3 à 5 „	65 à 73	Tjilatjap . .	8 à 10 „	45 à 50
Bali . . .	6 à 8 „	52 à 53	Padang . . .	10 à 13 „	35 à 45
Do. . . .	6 à 8 „	35 à 46	Do. . . .	9 à 12 „	25 à 31
Padang . .	3½ à 6½ „	48 à 60	Macassar . .	8 à 14 „	20 à 40
Do. . .	3 à 6 „	48 à 52			
Macassar . .	6 à 10 „	50 à 58			
Do. . .	4 à 7 „	40 à 45			

Arak. Heraf blev i løbet af det forgangne aar indført:

Merke O. G. L. / K. W. T.	631	hele og halve leggers	Batavia arak.	
„ A. P.	863	„ „	200	halve leggers Batavia arak.
„ P. A. L.	426	„ leggers	Cheribon arak.	
„ P. B. N.	25	„ „	—	„
„ B. B.	20	„ „	Soarabaya	„
„ J. C. / A. L.	25	„ „	—	„

Batavia-arak indførtes for egen regning.

Af Cheribonmerket P. A. L. solgtes 345 leggers til en hemmelig pris, formodentlig fl. 130 à 140.

Af Cheribonmerket P. B. N. solgtes 25 leggers af mere end vanlig styrke til hemmelig pris.

Af Tagal-arak af merket K. T. var forraadet den 1ste januar 1903 211 leggers, som i begyndelsen af aaret realiseredes til fl. 115. Videre indførsel fandt ikke sted.

Forraadet af Soerabaya-arak var den 1ste januar 1903 165 leggers; der indførtes i aarets løb 45 leggers; tilsammen 210 leggers, som solgtes til fl. 87½ à fl. 95.

Med dampskib ventes 300 hele leggers A. P. og med seilskib 300 hele leggers K. W. T. og 300 hele leggers O. G. L., medens der ventes 600 hele leggers A. P.

Foruden ovennævnte betydelige indførsel og forventede partier Batavia-arak er forraadet af denne sort meget anseeligt.

Rhum. Jamaica. Heraf indførtes forskjellige partier, der alle blev placerede til fl. 19 og høiere i forhold til kvalitet og styrke.

Surinam. Af denne sort blev der indført nogle partier, der solgtes til hemmelige priser.

**

Cuba, Demerara og Haiti. Af den første sort indførtes et parti, af de to sidste sorter kom intet i markedet.

Tin. Aaret 1903 aabnedes med fl. 72½ for Banka. Fra begyndelsen af januar til medio marts steg priserne til fl. 84 paa grund af stor efterspørgsel for spekulation samt under indflydelse af tiltagende efterspørgsel fra Amerika. Paa grund af den store kvantitet, som paa martsauktionerne faldbødes af det nederlandske handelskompagni (89 300 blokke, hvoraf 16 000 blokke, som i januar maaned for streikens skyld ikke var solgt), trykkedes priserne og gik tilbage til fl. 80, men da den største del (55 000 blokke) blev solgt, kom priserne op til fl. 83¾ for i december maaned at slutte med fl. 78¾. Det usolgte forraad Bankatin den 31te december beløb sig til 43 600 blokke mod 41 900 blokke i aaret 1902.

Harpiks. Som følge af mindre produktion og større konsumtion og efterspørgsel kan der for dette aar konstateres en meget stor forøgelse. Udbyttet beløb sig til 716 000 fade mod ca. 994 000 i aaret 1902. Markedet var stadig livligt og sluttede meget fast.

Sortiment G., loco fl. 4.10, indladning fl. 3.85
Do. D., „ „ 3.75 — „ 3.65.

Terpentinolje. De høie priser, hvormed aaret begyndte, kunde ikke alene fastholdes, men i de første 6 maaneder gik priserne betydelig høiere op, og betaltes loco fl. 27. Indførselen af den nye høst bragte en nedgang, og priserne faldt til fl. 21¾, men ud paa efteraaret gik markedet paany høiere og sluttede efter nogle fluktuationer meget fast med fl. 26⅜ for loco og fl. 26¾ for februar/april leverance. I aaret 1903 indførtes med 4 seilskibe og 13 dampskibe 373 781 fade.

Potaske. Prisen for denne vare viste sig at være lavere end i aaret 1902 nemlig fl. 9½ mod fl. 10½.

Chilisalpeter. Prisnoteringerne herfor var de samme som i aaret 1902, nemlig fl. 5.25 til fl. 6.

Svovlsur ammoniak. Efter nogle fluktuationer stillede gjennemsnitsprisen sig i fl. 15 pr. 100 kg.

Petroleum. Amerikansk. Efterat aaret 1902 sluttede med fl. 10.40, var der den 1ste januar 1903 en forhøielse af 15 cent i prisen, og blev denne pris staaende lige til i slutningen af aaret, da en sterk stigning fandt sted. Da den amerikanske produktion er aftagende i oljefelterne i Pensylvanien, blev der forsøgt at faa priserne høiere op. Noteringerne her blev forhøiet til fl. 12, og denne notering blev staaende. I de sidste dage af aaret gik de amerikanske noteringer noget tilbage. Efterspørgselen var dog ikke mere end til dækkelse af behovet.

Russisk petroleum blev indført i større mængde og fandt mere afsætning, medens ogsaa den rumænske var mere efterspurgt.

Tilførselen af petroleum beløb sig for Rotterdam og Amsterdam i aaret 1903 til ca. 3 100 000 fade mod i aaret 1902 3 000 000 fade.

Benzin blev regelmæssig indført til Rotterdam. „Liquid Fuel“ blev indført hid fra Texas for første gang med 2 500 tons. Efterspørgselen vil blive større, naar forbrugerne har erfaret fordelene ved denne vare.

Palmeolje. For denne artikel erholdtes gode priser, og i den sidste maaned gik priserne endnu betydelig op. Indførselen direkte fra sydvestkysten af Afrika beløb sig til ca. 830 tons, fra Liberia til ca. 150 tons, tilsammen ca. 980 tons, mod 832 tons i aaret 1902.

Kopraolje. Denne artikel gik tilbage i pris og noteredes med fl. 31¼ å fl. 28½ efter kvalitet og leveringstid.

Bomuldsfrøolje. Engelsk (teknisk) olje varierede temmelig lidet i pris. I Holland gjordes ikke meget i denne vare paa grund af lave linoljepriser. Amerikansk (teknisk) var ligeledes hele aaret i for høi pris, til at der kunde gjøres nævneværdige forretninger, og endnu staar noteringerne for denne sort høie.

Palmekjerner. Indførselen var mindre end i det foregaaende aar. Priserne for Kongostaten var i de første maaneder af aaret 1903 ca. fl. 14½ for derefter at falde til fl. 12½, og sidste noteringer var fl. 13⅝. Indført blev ca. 2 085 tons Kongo, ca. 460 tons Liberia, tilsammen 2 545 tons, mod 2 592 tons i aaret 1902.

Jordnødder. Fra Kongo indførtes igjen for det første siden lang tid tilbage nogle partier paa markedet, men kunde de af importørerne kun sælges til ufordelagtige priser.

Pengemarkedet og finanserne. Naar man ser tilbage paa det forgangne aar, har de indtryk, som det har efterladt, ikke været andet end ugunstige. Store spekulationer i amerikanske papirer, fornemmelig jernbaneaktier og obligationer, har fundet sted i aaret.

Den nederlandske banks den 31te marts 1904 udløbne oktroi, hvilken var opsagt af regjeringen, blev bestemt fornyet for 15 aar, og ved samme anledning er statens gevinstandel blevet noget forhøiet.

Bankdiskontoen blev kun engang forandret, nemlig den 16de marts, fra 3 til 3½ pct. Prolongationskursen gik ikke ned under 3 pct. og de gjennemsnitlige noteringer i det hele aar var 3.84 mod 3.70 i aaret 1902.

Hvad statsfondene her i Nederlandene angaar, noteredes nederlandsk „werkelijke Schuld:“

	2den jan.	1ste april.	1ste juli.	1ste oktbr.	31te decbr.
2½ pct.	82 3/16	80¼	80⅜	78⅞	79
3 „ obligation	96⅞	96⅛	96⅝	95⅛	94⅝
3 „ certif.	94 5/16	93½	94½	93¼	92½

De laveste og høieste kurser paa norske og svenske statsobligationer var i aaret følgende:

Norge	1888-aars oblig.	3 pct. 92 og 97
	1892- „	„ 4 „ 98 - 102½
Sverige . . .	1890- „	„ 3½ pct. 97 og 100
	1895- „	„ 3½ „ 98½ og 101
	1900- „	„ 4 „ 102½

De største pengeinstituter gav i aaret 1903 følgende dividende: Nederlandske bank 9 7/10 pct., Amsterdamsche bank 9 pct., Rotterdamsche bank 7½ pct., Twentsche bank 6¾ pct., Incasso bank 6¼ pct., Java bank 9 3/10 pct.

Det hollandske fiskemarked. Sildefisket blev i aaret udført med 47 dampskibe og 739 seilskibe, der ialt indbragte 807 839 tønder sild, medens det i aaret 1902 udførtes med 26 dampskibe og 669 seilskibe, og indførselen var 722 761 tønder sild.

Fangsten var saaledes dette aar meget stor. Priserne var dog i hele sæsonen meget lave. I det hele taget kunde driftsomkostningerne ikke dækkes,

og led næsten alle rederier meget store tab. Aarsagen til de vedvarende lave priser (middelspris fl. 9.50 pr. tønde) havde sin grund deri, at der i de store tyske sildehandelssteder, saasom Hamburg, Stettin og Geestemünde, ligesom ogsaa i Holland i begyndelsen af aaret endnu var store beholdninger fra aaret 1902, i Holland ca. 200 000 tønder, som maatte sælges til langt under indkjøbspris, hvorved forhandlerne led enorme tab, og derved blev kjøbeevnen meget mindre, saa at der ved den nye silds ankomst herskede en trykket stemning. Forraadet af sild blev sidste december anslaaet til 120 000 tønder. Udsigterne for aaret 1904 synes at skulle blive gunstigere, thi i Tyskland er der paa langt nær ikke det store forraad som i slutningen af aaret 1902.

Paa grund af de gode resultater i aaret 1902 er sildeflaaden øget med 21 dampskibe og 70 seilskibe. Bygning af nye og indkjøb af engelske og franske kuttere, som bliver indrettede til sildefangst, er nu næsten helt ophørt, kun paa enkelte verfter er nogle under bygning.

Hvad der ogsaa dette aar har trykket rederierne, var de store udrustningsomkostninger. Garn, tønder, olje etc. var alt meget dyrere end det foregaaende aar, fremfor alt var fustager næsten 80 pct. dyrere.

Laksefisket har ikke svaret til forventningerne, fremforalt ikke fisket af sommerlaks, som sammenlignet med de foregaaende aar var meget utilfredsstillende. Den hele fangst beløb sig dette aar til 34 970 stykker mod i aaret 1902 til 37 303 stykker.

Størfisket. Dette fiske har ingen interesse mere, da fangsten gaar ned for hvert aar.

Ansjos. Hele aaret igjennem havde dette fiske været meget daarligt. Der fiskedes kun 7 000 ankere forskjellige sorter. Priserne var dog noget bedre end i aaret 1902, nemlig fl. 19½—fl 21½ pr. anker

Spekulanterne ofrede sin største interesse paa fangsten fra aaret 1901—1902, som først indbragte fl. 17½—fl. 17¾ for senere at gaa op til fl. 22 pr. anker. Beholdningen den 31te december 1903 var 66 000 ankere.

Torsk, kolje og flyndre. Ligesom foregaaende aar var udbyttet af dette fiske daarligt. Selv fisket med dampskibe, som man i begyndelsen havde havt saa store forventninger om, var ikke lønnende; derimod led de fleste rederier et anseeligt tab. Som følge heraf har mere end halvdelen af disse dampskibe lagt op for vinteren.

Fiskemarkedet i Rotterdam har ogsaa i det nu forgangne aar givet et godt resultat. Indkomsterne er steget fra fl. 4 02 703 i aaret 1902 til fl. 409 607 i aaret 1903.

Tilførselen fra Ymuiden, som har udviklet sig til centrum for fiskeflaaden, var ikke ubetydelig, især henimod høsten.

Den tiltagende udbredelse af damptrawlere har kommet Rotterdams marked tilgode ved salg af den fangede fisk.

Prisen var overhovedet paa alle fiskesorter i aaret meget høiere end sedvanlig.

Til Rotterdam skal der være indført en hel del krebs og diverse sække muslinger. Disse muslinger, som fanges i Zuidersjøen, er dog ikke saa gode som de fra Zeeland. Fra Ierseke skal der i den sidste halvdel af december være udført 1 050 000 østers.

Saltet fisk. Fra mange steder langs Norges kyst er der i aarets løb til herværende forretningsfolk skeet henvendelse om at give oplysninger om behandlingsmaaden af saltet fisk og saltede torsketunger etc. passende for det hollandske marked. I besvarelserne paa disse forespørgsler er der refereret

til de udførlige oplysninger, som herr sekretær M. Barclay — fiskeriselskabet i Bergen —, som jo gjentagende gange har været over i Holland for at studere behandlingsmaaden, har givet i sine rapporter. Trods alt dette er der gjort meget faa forsøg, og de, som blev gjort, faldt for det meste uheldig ud. Grunden er vel den, at man har vanskelig for at faa de norske fiskere til at forandre den gammeldagse behandlingsmaade. Flere tønder saltede torsketunger var af saa daarlig kvalitet, at udbyttet kun godt og vel dækkede fragt og omkostninger.

Iset fisk. Ogsaa herom har der været forespørgsler, dog var indførselen mindre end i aaret 1902. Fra mange gode fiskesteder langs Norges kyst faldt det vanskelig at faa hurtig og direkte forbindelse med de paa Holland gaaende ruteskibe. Disse har gaaet indom Ymuiden specielt med enkelte partier.

Ymuiden. 23 ladninger is ankom i aaret 1903 til Ymuiden med 17 norske dampskibe og 6 norske seilskibe. Fiskerihavnen, som bekjendt den største i Nederlandene og et centrum for fiskeflaaden, besøgtes i aaret 2 gange af et nederlandsk fartøi, der kom fra Bergen og lossede partladning af fisk (fersk og saltet). I det hele indførtes der fra Norge 193 kasser fersk fisk i is og 263 tønder saltet fisk. I begyndelsen var de forskjellige sendelser ikke tilstrækkelig behandlede og havde lidt meget af den lange reise, saa at den forønskede pris ikke kunde erholdes, men lidt efter lidt begynder der at blive mere kjøbelyst, og er bedre priser at forvente for de norske produkter. Da der ingen regelmæssig rute er fra Norge til Ymuiden, maa lasten omlosses i Rotterdam og sendes til Ymuiden, hvilket tager længere tid og fordyrer varen ikke saa lidet. Man tror, at naar havnearbeiderne i Ymuiden er færdige, vil Ymuiden blive hovedpladsen for import af saavel fersk som saltet sild for en stor del af det vestlige kontinent. Man kan derfor ikke nok fremhæve betydningen af denne havn, specielt for fiskeexportører i de skandinaviske lande. I England har man længe forstaaet dette. I aaret 1902 ankom der 114 engelske smakker og 227 engelske damptrawlere, der tilsammen indførte fisk til en samlet værdi af 291 904 fl. I aaret 1903 besøgtes havnen af en trawler fra Tønsberg og en fra Göteborg.

Dampflaaden tiltager hurtig; det er ikke mange aar siden den første damptrawler blev bygget for Ymuiden, og er antallet nu oppe i 46 stykker, som for det meste har gode resultater at opvise.

Høsten gav i de fleste provinser paa grund af det daarlige veir ikke saa godt udbytte som det foregaaende aar; der var næsten overalt mangel paa frugt, og priserne var høie.

Sundhedstilstanden blandt husdyrene har i aaret været meget gunstig, og næsten ingen tilfælde af mund- og klovesyge har forekommet.

Meieriprodukter. Ost. Hvad ostehandelen angaar, kan meddeles, at den i aaret har været tilfredsstillende, skjønt priserne varierede meget, nemlig pr. 50 kg. fra fl. 22.00 til fl. 28.00.

Som exempel kan opgives, at kun til England exporteredes i aaret 1903 15 420 462 kg. ost til en værdi af 8 477 556 fl., mod i aaret 1902 14 484 918 kg. ost til en værdi af 8 019 636 fl.

Smør. Angaaende smørproduktionen kan nævnes, at den omtrent stod paa samme stadium som i aaret 1902. Priserne stillede sig fra fl. 1.10 til fl. 1.30 pr. kg. Ogsaa af denne artikel fandt stor export sted, og blev for exempel til England i aaret 1903 udført 17 529 975 kg. til et beløb af 20 624 304 fl., mod i aaret 1902 20 056 311 kg. til en værdi af 23 687 520 fl.

Frugt. Tytteb ær begynder saa smaat at blive mere bekjendt, saa man tror nok, at der for fremtiden vil kunne gjøres noget i denne artikel, men maa man slet ikke tænke, at de store partier, som lossedes i Holland, var til indenlandsk brug. Det var omtrent altsammen transitforsendelser til Tyskland.

Vildt. Omendskjønt vildt ingen stor artikel er, saa bruges her dog ikke saa ganske lidet r y p e r. En del af disse siges at komme fra Sibirien. Dersom folk her rigtig forstod at tilberede dette vildt, vilde efterspørgselen sikkert blive større. Effektuering af bestillinger bør bestandig være ledsaget af en paa hollandsk eller andet sprog affattet afskrift angaaende tilberedelsen.

A a r h ø n s er efterspurgt, derimod ikke tiur. H a r e bruges der en mængde af, men vildthandlerne siger, at de nordiske harer gjerne falder svæ t magre.

Hermetik. De eneste norske og svenske hermetiksorter, som der kan være tale om nogen afsætning af her i Nederlandene, er ansjos, appetitsild, „gaffelbid" og lidt sardiner.

Man kunde tro, at der her i landet brugtes en stor mængde af disse varer, men det er for det meste transitvarer til Amerika etc.

S k i b s f a r t e n.

Ligesom de to foregaaende aar var fragtmarkedet ogsaa i aaret 1902 daarligt; der var liden stemning inden handelsverdenen, og var priserne paa grund af for stor ledig tonnage trykkede. Ogsaa de faste linjer led under disse tilstande, dog mest skibe i almindelig fragtfart, som vistnok havde en langt skarpere konkurrence at kjæmpe med. Rederiforretningerne i Nederlandene var netop i de sidste aar begyndt at komme sig, men under de nuværende omstændigheder kan der vel ikke blive tale om videre udvidelse af dampskibsflaaden, hvis markedet ikke forbedres.

Fragterne stod omtrent paa samme standpunkt hele aaret igjennem — saa lavt, at der ikke kunde være tale om nogen gevinst, og maaske indtægterne ikke engang dækkede udgifterne for mange rederiers vedkommende, hvilket sikkert var tilfældet ved mange smaa rederier.

I aaret 1903 blev i det hele sat i fart 22 dampskibe dr. 44 559 tons, medens der blev sat ud af fart 13 dampskibe dr. 19 183 tons, saa at den nederlandske flaade blev forøget med 9 dampskibe dr. 25 376 tons. Forøgelsen i aaret 1902 var 19 dampskibe dr. 60 782 tons og i aaret 1901 10 dampskibe dr. 34 512 tons.

Alle de i fragt satte skibe er nye; allerede i fart værende skibe er ikke indkjøbt. Hvad skibsfarten paa Amsterdam angaar, saa var den daarligere end i aaret 1902. I aaret 1903 ankom til Amsterdam 1976 skibe dr. 7 208 813 kub.-meter, mod i aaret 1902 2 041 skibe dr. 7 342 000 kub.-meter; der var saaledes en tilbagegang af 65 skibe dr. 113 000 kub-meter; af disse 1 976 skibe ankom 222 i ballast.

Skibsbygningen led ogsaa meget under trykket af de daarlige tider paa skibsfartens omraade. Priserne paa nybyggede dampskibe var omtrent $7^1/_2$ pct. lavere end i begyndelsen af aaret 1903 og for moderne 2den klasses skibe 10 pct.

Indgaaende fragter.

Trælast fra:		
Nordl. Østersjøhavne	pr. std. fl.	14 à 16
Finske og livlandske havne	„ „ „	14 à 16
Fredrikstad, Kristianiafjorden, Larvik og vestkysten af Sverige	„ „ „	12 à 15
De Forenede Staters atlantiske havne	„ „	75 sh. à 85 sh.
Havne ved den Mexikanske Bugt	„ „	105 sh.
Kanada	„ „	35 à 40 sh.
Farvetræ fra:		
Mexiko	„ ton	30 sh. à 40 sh.
Vestindien	„ „	32 sh. à 35 sh.
Harpiks fra:		
De Forenede Stater	„	310 eng. ℔ 2 sh. 3 d
Terpentin fra:		
De Forenede Stater	„	40 gallons 3 sh. 6 d
Rug og hvede fra:		
Østersjøen	„	1 000 kg mk. 4.00
Sortehavet	„	1 015 „ 10 sh. à 12 sh. 6 d
Donau	„	1 016 „ 12 sh. à 15 sh.
Havre fra:		
Østersjøen	„	320 eng. ℔ 9 d à 1 sh.
Kobber og jernmalm fra:		
Sverige	„ ton	4 sh. à 5 sh. 3 d
Spanien	„ „	5 sh. à 8 sh.
Frankrige	„ „	3 sh. 9 d à 4 sh.
Svovlkis fra:		
Norges og Sveriges vestkyst	„ ton	frcs. 7.00
Stenkul fra:		
Englands østkyst	„ ton	4 sh.
— vestkyst	„ „	5 sh.

Udgaaende fragter.

Koks til:		
Kristiania og Sveriges vestkyst	pr. ton	mk. 4.50 à 5.00
Kul til:		
Kristiania og Sveriges vestkyst	„ „ „	3.50 à 4.50
Tyskland	„ „ „	4.50 à 5.00
Middelhavet	„ „	6 sh. 3 d à 7 sh.
Cement og fosfat til:		
Østersjøen	„ „	mk. 4.00 à 5.00
de Forenede Stater	„ „	2 sh.

Zaandam. Til Zaandam ankom i aaret 1903 16 norske, 24 svenske, 12 danske, 37 nederlandske, 60 tyske, 32 engelske og 2 russiske fartøier. Der indførtes 891 741 baller ris, 10 030 tons stenkul, 900 000 kg. rujern, 14 557 084 stykker skaaren og høvlet last, 152 623 stykker sparrer, „juffers“ og „kult“, 55 854 jernbanesleepers og anden smaalast. Af bjælker indførtes 313 516 stykker, udgjørende 31 066 beregnede tylvter; 12 stykker sjøtjalker ankom med mel, affald af mel etc., næsten alt fra Hamburg og Flensburg. I Zaandam og omegn findes mange store dampfabriker for bearbeidelse af ris, oljer af

linfrø, sesamfrø, arachid etc.; disse fabriker leverer ogsaa oljekager. Byg omarbeides i dampmøllerne til gryn. Fabriker for tilberedelse af malervarer findes ogsaa i omegnen. Ligeledes oprettedes i aaret et trankogeri og indførtes en del fiskelever i mindre partier fra Grimsby til dette kogeri.

Til Westzaan — et lidet sted under Zaandams toldkontor — ankom i aaret 1903 2 dampskibe under tysk flag fra Riga og Windau, begge med bjælker.

I den i forrige aarsberetning indtagne fortegnelse over de inden generalkonsulatets distrikt værende handelshuse, hvori nordmænd eller svensker er medeiere, er i aaret 1903 ingen forandring skeet.

Hannover.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Bernhard Caspar, dateret 5te februar 1904.

Arbeidsmarkedet. Det forløbne aar bærer præget af en langsom, men sikker tilbagevenden til sunde forholde. Bedringen var merkbar næsten fra fjerdingaar til fjerdingaar. Forholdene i de enkelte maaneder af aaret gjenspeiles paa det nøiagtigste i statistiken for de offentlige arbeidsanvisningskontorer. I første kvartal stod tilstrømningen af arbeidssøgende allerede betydelig tilbage for aaret 1902. I løbet af vaaren og sommeren var forskjellen fra det foregaaende aar adskillig mindre, omend en bedring fra maaned til maaned var absolut fremherskende. Men høstsæsonen bragte atter antallet af arbeidssøgende til at synke sterkt, saa at november maaned havde den største difference at opvise mellem de tilsvarende tal i aarene 1902 og 1903. Hvor stor forskjellen i tilstrømningen af arbeidssøgende i de to aar var, fremgaar af en sammenligning mellem det for hvert aar høieste og laveste antal arbeidssøgende. Paa 100 ledige pladse kom ved de offentlige arbeidsanvisningskontorer i aarets 11 første maaneder 241.6 i januar og 136.7 i september 1902, medens de tilsvarende zifre i aaret 1903 var 202.3 (i januar) og 111.7 (i september).

I Preussens samtlige **sparekasser** beløb ny-indskuddene sig til 1 778 mill. mark, renter 189 mill. og udtagne beløb 1 467 mill. mark. Denne enorme aarsomsætning, der for størstedelen er fremkommet ved ganske smaa beløb, udviser en tilvækst af mere end en halv milliard (501 mill. mark). Denne totaltilvækst har bragt de preussiske sparekassers beholdning op til 6 732 mill. mark og overgaar endog tilvæksten i aaret 1901, der med 490 mill. hidtil har staaet som den største, der har forekommet. Endnu mere betegnende for sparevirksomhedens og spareevnens udvikling end disse tal er aabenbart de tal, der angiver ny-indskuddenes overskud over de udtagne beløb. Dette overskud var i det forløbne aar 311 mill. mark eller noget ringere end det foregaaende aar (med 314 mill.), men dog langt større end alle tidligere aar, af hvilke alene 1 895 (med 233 mill.) havde et overskud af mere end 200 mill. mark.

Af skolesparekasser findes der i Tyskland ca. 3 000, deraf ca. 1 900 i Preussen; af disse har igjen provinsen Posen 443, Schlesien 362 og

Sachsen 350. I Braunschweig, hvor skole- og konfirmandsparekassevæsenet er ordnet ved lov, var der i aaret 1900 109 kasser med 27 000 indskydere og et samlet indskud af 430 000 mark. Ogsaa i flere andre mindre forbundsstater har skolesparekasserne fundet en gunstig jordbund. Saaledes var der (i aaret 1902) i Sachsen-Weimar 56 kasser; af samtlige 9 800 elever i vedkommende skoler havde ikke færre end 7 800 sparemidler staaende inde; 5 steder sparede alle børnene, 24 steder flere end 80 pct., i industribyen Apolda 96 pct. De samlede indestaaende midler beløb sig til 285 000 mark med 91 400 mark indbetalinger og 77 200 mark tilbagebetalinger i det sidste aar. I Sachsen-Meiningen var af 310 skoler 262 forsynet med skolesparekasser, og af 45 000 skolebørn sparede 31 000. Det samlede indestaaende beløb var 1 126 000 mark mod kun ca. 400 000 i aaret 1895. Omend skolesparekassernes hovedbetydning uden tvil ligger i det opdragende moment, er dog heller ikke fra et nationaløkonomisk standpunkt de gjennem dem samlede summer forholdsvis uden betydning; ialfald er de langt betydeligere, end man paa forhaand skulde have antaget.

Den tyske udenrigshandel. Indførselen beløb sig ifølge de maanedlige opgaver i de 11 maaneder: januar—november, i tons à 1 000 kg., til: 43 165 160 mod 40 044 216 og 41 060 764 i de to foregaaende aar, saaledes henholdsvis 3 120 944 og 2 104 396 mere i det forløbne aar; ædle metaller 1 160 mod 1 106 og 1 161. 31 af toldtarifens 43 numre viser en indførselsstigning, deraf hovedsagelig jordarter, malme (+ 1 258 303), trælast (+ 774 415), kul etc. (+ 520 221), affald (+ 263 931), korn (+ 218 494) og jordolje (+ 71 907). En større nedgang har fundet sted i indførselen af levnetsmidler etc. (÷ 91 506, hovedsagelig paa grund af formindsket tilførsel af kjød, rosiner, saltet sild, ris og salt i forbindelse med tilvækst i indførelsen af sydfrugter, kaffe, tørret frugt og raatobak) og af droger etc. (÷ 71 122, særlig foranlediget ved indskrænkning i benmel-, quebrachotræ-, chilisalpeter-, superfosfat-, svovlsyre- og isindførselen med samtidig tilvækst i indførselen af kampechetræ, garvestoffe med undtagelse af quebrachotræ, etc.). Udførselen beløb sig i tons à 1 000 kg. til: 35 164 788 mod 31 892 382 og 29 459 008 i de to foregaaende aar, altsaa en tilvækst af henholdsvis 3 272 406 og 5 705 780; ædle metaller 321 mod 377 og 336. 34 toldtarifnumre viser en stigning i udførsel, deraf navnlig kul (+ 2 006 319), jordarter og malme (+ 613 825), jern (+ 226 632), korn og andre landbrugsprodukter (+ 215 454), droger, apotheker- og farvevarer (+ 67 147). Større nedgang viser alene levnetsmidler (÷ 24 853) og affald (÷ 21 930). Sukker og potetesmel er vigtige artikler i førstnævnte gruppe. Stigningen i mel- og saltudførselen kunde ikke opveie nedgangen i andre varer.

Pengemarkedet. Efter den sterke stramning ved slutningen af forrige aar indtraadte tilbagegangen kun meget langsomt, saa at rigsbanken først 11te februar kunde tænke paa at nedsætte sin diskonto fra 4 til $3^1/_2$ pct., medens den det foregaaende aar den samme dato kunde reducere rentefoden, der allerede 18de januar var sat ned til $3^1/_2$ pct., yderligere til 3 pct. Paa det aabne marked var derimod lettelsen gaaet raskere for sig; privatdiskontoen viser for februar den laveste gjennemsnitskurs i hele aaret. De næste maaneder bragte imidlertid meget snart atter en voksende pengeknaphed, der bragte privatdiskontoen til at stige til over 3 pct. og til i midten af aaret næsten at naa den officielle sats. I det hele holdt den sig fra nu af stadig ikke ubetydelig høiere end foregaaende aar, om end dette var mindre at tilskrive pengeknaphed i egentlig forstand end tilbageholdenhed hos dem, der sad inde med penge. Den forøgede

pengetrang i forbindelse med sterkere krav paa rigsbanken, der kun forbigaaende ved en emission af 290 mill. mark 3 pct. rigslaan erfarede nogen lettelse, foranledigede banken til den 8de juni at forhøie sin diskonto fra $3^1/_2$ til 4 pct.; en diskontoforhøielse i juni har siden bankens oprettelse kun fundet sted en eneste gang tidligere, nemlig den 19de juni 1899 fra 4 til $4^1/_2$ pct.

Oversigt over forskjellige statslaans rentabilitet, beregnet efter de i hvert tilfælde forhaandenværende kurser, i aarene 1899—1903:

	Rentabilitet.				
	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.
$3^1/_2$ pct. preussiske konsols	3.57	3.68	3.47	3.44	3.44
3 pct. svensk laan	3.41	3.57	3.37	3.30	3.30
3 „ norsk laan	3.23	3.60	3.41	3.23	3.33
4 „ østerrigsk guldrente	4.09	4.01	4.01	3.93	3.93
4 „ ungarsk guldrente	4.11	4.11	4.03	3.98	3.96
5 „ italiensk laan	4.30	4.28	4.05	3.93	3.89
4 „ russisk laan	4.06	4.04	4.00	4.00	4.00
3 „ portugisisk laan	4.08	4.08	3.70	3.29	4.69
4 „ spansk laan	6.03	5.88	5.37	4.69	4.53
4 „ United States	2.34	3.51	3.59	3.70	3.67

Rigsbankens diskonto i aarsgjennemsnit i procenter var i aaret 1903 3.84, i aaret 1902 3.32, i aaret 1901 4.10, i aaret 1900 5.34 og i aaret 1899 5.04.

Guldomsætningen i Tyskland sees af følgende opgave (omfattende aarets 11 første maaneder):

	Myntet guld.			Guld i barrer etc. (I 100 kilogram).		
	1903.	1902.	1901.	1903.	1902.	1901.
Indførsel	414.06	225.15	467.12	571.26	243.25	283.14
Udførsel	92.07	178.26	100.16	168.91	93.38	79.92
Indførselsoverskud	321.99	46.89	366.96	402.45	149.87	203.22

Sølv gjennemgik i aarets løb mange prisforandringer. Allerede i aaret 1902 var en nedadgaaende bevægelse indtraadt, der i aaret 1903 naaede det laveste punkt med en pris af $21^1/_6$ d pr. unze. Den amerikanske regjerings kjøb for Philippinerne foraarsagede en gradvis gjenoplivelse af den kinesiske efterspørgsel, og den indiske regjerings kjøb bragte atter prisen til at gaa op, indtil den i oktober naaede $28^1/_2$ d. Senere er den atter sunket, og aaret endte med $26^1/_8$ d.

Hvad emissionsvirksomheden angaar, er der i aarets løb bragt værdipapirer til en kursværdi af 1 874.85 mill. mark paa de tyske børser mod 2 032.35 mill. mark i aaret 1902 og 1 808.70 mill. mark i aaret 1901, altsaa en værdi, der er ringere end foregaaende aar, men noget større end for to aar siden. Karakteristisk for markedets stilling er det, at ogsaa denne gang værdier, der giver fast rente, er overveiende; de omfatter et beløb af 1 530.15 mill. mark (f. a. 1 854 mill. mark), medens der paa dividendepapirer falder

344.70 mill. mark (f. a. 178.35 mill. mark, i aaret 1901 167.18 mill. mark). Der er altsaa atter en liden tilvækst i dividendepapirer, og karakteristisk for den voksende forretning er det, at der blandt de paa markedet bragte aktier findes 195.33 mill. mark, som vedrører industriselskaber (de foregaaende aar henholdsvis 94.36 og 103.82 mill. mark). Af de fastforrentelige værdier maa fremhæves først de tyske rigs- og statslaan med 343.36 mill. mark (532.82 mill. mark), af hvilke det i april til subskription stillede 3 pct. rigslaan paa 290 mill. mark maa nævnes i første række. Næsten den samme sum repræsenterer de atter meget talrige by- og provinslaan med 340.48 mill. mark (416.44 mill. mark); talrige tyske kommuner har benyttet den nuværende situation til at dække sit pengebehov paa gunstige betingelser. Det er at bemerke, at 4-procent-typen blandt bylaanene er fuldstændig forsvundet, medens $3^1/_2$-procent-typen atter er blevet almindelig, og at ved salget af statslaan konkurrencen mellem de forskjellige bankkonsortier var saa sterk, at salgsprisen ofte næsten naaede dagskursen.

I **bygningsindustrien** vedvarede den allerede i aaret 1902 noget forhøiede virksomhed. Medens bedringen det foregaaende aar hovedsagelig havde indskrænket sig til storbyerne, omfattede den allerede vaaren 1903 baade land og by. Navnlig ophørte stagnationen i industricentrene, hvor der de to foregaaende aar kun var bygget ganske lidet for industrielle øiemed. Anderledes i aaret 1903: fabrikbygning og opførelse af arbeiderboliger bragte om ikke rigelig, saa dog atter nogenlunde tilfredsstillende beskjæftigelse. Foretagelseslysten i byggeindustrien begunstigedes ved større imødekommenhed fra kreditgivernes side.

Kornmarkedet. Frugtbarheden har siden aaret 1893, da en ordning med indberetning for hvert distrikt om høstens udfald indførtes, ikke noget aar været saa rigelig som i det sidstforløbne. Kun vinterhvede gav i aaret 1902 et rigeligere udbytte, nemlig 2 180 kg. pr. hektar mod 2 022 kg. i aaret 1903, og af poteter oversteg høsten i aarene 1893 og 1902, nemlig henholdsvis 13 566 kg. og 13 135 kg., ligeledes høsten i aaret 1903, 13 016 kg. Af nedenstaaende sammenligning mellem hovedresultaterne i de 3 sidste aar fremgaar, hvor rigelig sidste aars høst har været; der høstedes i tons:

	1901.	1902.	1903.
Vinterhvede	1 025 916	2 260 335	1 759 952
Sommerhvede	395 504	164 241	396 751
Vinterrug	5 719 324	7 035 035	7 236 328
Sommerrug	93 874	68 406	77 337
Sommerbyg	1 931 981	1 664 496	1 823 557
Havre	4 746 536	4 902 672	5 172 140
Poteter	33 997 923	29 652 288	28 763 738
Kløverhø	3 533 388	5 935 406	6 292 779
Luzernhø	407 676	498 312	483 905
Enghø	10 430 495	12 696 695	13 147 193

De høieste gjennemsnitspriser pr. 100 kg. var i december 1903 i Hannover for hvede mk. 15.50, mod mk. 15.00 i aaret 1902 og mk. 16.41 i aaret 1901, og for rug mk. 13.60, mod mk. 14.19 i aaret 1902 og mk. 14.40 i aaret 1901.

Spiritusmarkedet. Ifølge driftsberetning fra „Die Zentrale für Spiritusverwertung" havde forretningsaaret 1902—1903 en tilførsel af 255 mill. liter

og en afsætning af 307 mill. liter r. a. at opvise; forbruget af fuldstændig denatureret spiritus skal være vokset med 12 mill. liter. I anvendelsen af ufuldstændig denatureret vare viser der sig en liden tilbagegang; tilstaaelsen af brænderiafgiftsgodtgjørelse for disse øiemed. har saaledes endnu ikke udøvet nogen gavnlig indflydelse. Udførselen er rigtignok fra det foregaaende aar steget med mere end 16 mill., men reduceredes dog til under det oprindelig tilsigtede omfang, da man blev klar over den nye produktions mindre udbytte. Salgspriserne maatte i aarets løb, i betragtning af brænderibedriftens uforudseede tilbageholdenhed, forhøies. Kun for denatureret sprit forblev prisen uforandret.

For den tyske **sukkerindustri** har driftsaaret 1902—1903 stillet sig noget gunstigere end det foregaaende aar. Høstudbyttet af roer stod rigtignok til landbrugets skade tilbage for foregaaende aars med hele 70 dobbeltcentner pr. hektar, men udbyttet af sukker var derimod 0.80 à 0.90 pct. større, og samtidig var priserne for raasukker gjennemsnitlig 89 pfg. høiere. Som følge heraf kunde fabrikanterne sælge sit produkt til en gjennemsnitspris af mk. 8.77 pr. 50 kg. raasukker, basis 88 pct. mod mk. 7.88 og mk. 10.34 de to foregaaende driftsaar. Driftsaarets slutningspris var for kornsukker, basis 88 pct., mk. 9.20—9.30 mod mk. 7.00—7.20, altsaa mk. 2.10 —2.20 høiere end prisen ved aarets begyndelse, efterprodukter, basis 75 pct., stod i mk. 7.25—7.70 mod mk. 5.25—5.50 det foregaaende aar.

Det til roedyrkning anvendte areal indskrænkedes noget i det forløbne aar, idet det nemlig ifølge officielle opgaver kun udgjorde 427 644 hektar mod 478 749 det foregaaende aar.

Gjennemsnitsresultatet af roehøsten pr. hektar, resp. tønde land, var i de to sidste driftsaar: 1902—1903 264 dctr. pr. hektar = 66 dctr. pr. tønde, 1901—1902 334 dctr. pr. hektar = 83½ dctr. pr. tønde.

Antallet af arbeidende fabriker er i det forløbne driftsaar gaaet ned til 393.

Med hensyn til den samlede mængde forarbeidede roer staar det forløbne driftsaar, der havde ca. 10.7 pct. mindre dyrket areal, med 47 418 892 dctr. tilbage for det foregaaende aar. I de to sidste driftsaar blev ifølge offentlige opgaver følgende roemængder forarbeidet inden det tyske riges toldomraade: 1902—1903 i 393 arbeidende fabriker 112 707 776 dobbeltcentner, 1901—1902 i 395 arbeidende fabriker 160 128 668 dobbeltcentner.

Det tyske riges roesukkerproduktion beløb sig i de to sidste driftsaar august—juli (for aaret 1902—1903 dog august—august) til: i aaret 1902—1903 1 780 659 tons, i aaret 1901—1902 2 300 494 tons.

Udførselen er ikke gaaet tilbage i samme grad som produktionen, og den beløb sig i driftsaaret august—juli (for aaret 1902—1903 august—august) til:

	1902—1903.	1901—1902.
Af raffineret sukker	6 500 780	6 272 684
„ raasukker	5 504 918	5 192 968
eller ialt i raasukkerværdi	11 878 296	12 249 737

Sukkerforretningen i driftsaaret 1902—1903 naaede som følge af den ringere produktion ikke samme udstrækning som det foregaaende aar, men paa den anden side var priserne gjennemsnitlig høiere, og for raasukker, basis 88 pct., var forskjellen mellem laveste og høieste prisstand, nemlig mk. 6.90 og mk. 9.72½, mk. 2.82½. Den efter den stedfundne omsætning udregnede gjennemsnitspris var mk. 8.77 mod mk. 7.88 det foregaaende aar.

I raffineret sukker var næsten hele aaret igjennem stemningen rolig. Slutpriserne var ved august maaneds udgang for topraffinade I a mk. 20.95, mod mk. 27.82½, malet raffinade II a mk. 20.70 mod mk. 27.57½ og malet melissukker I a mk. 19.95 mod mk. 27.07½ det foregaaende aar, saa at altsaa forskjellen mellem begyndelses- og slutpriserne, væsentlig som følge af nedsættelsen af forbrugsafgiften fra 1ste september 1903 af, beløber sig til mk. 6.87½ —7.12½.

Jernindustrien har det forløbne aar forsaavidt bragt en væsentlig bedring, som det indenlandske markeds konsumtionsevne tiltog i en grad, der næsten overtraf enhver forventning, og samtidig udførselen af jern og jernvarer af alle slags kunde øges betydelig. Stangjern, der i slutten af forrige og begyndelsen af dette aar noteredes i omkring 100 mark pr. ton frit leveret ved fabrikens station, steg meget snart til 105—107 mark. Saa indtraadte atter en stilhed paa markedet, hvorved priserne gik noget tilbage, for saa i aarets anden halvdel under en ganske livlig forretningsvirksomhed paany at stige noget. Der opnaaedes paa sine steder priser af 108—110 mark.

Den tyske rujernsproduktion har en tilvækst at opvise, der er større end nogensinde før. De tyske høiovnverker producerede i tiden fra 1ste januar til udgangen af november 9 236 886 t., men i det samme tidsrum i aaret 1902 kun 7 648 665 t., altsaa i aaret 1903 i de 11 første maaneder 20.8 pct. mere end i aaret 1902. Hele sidstnævnte aars produktion beløb sig til blot 8 402 660 t., produktionen i aaret 1901 til 7 785 887 t.; merproduktionen i aaret 1903 er altsaa allerede i de 11 første maaneder ganske overordentlig, og aarets samlede produktion turde vistnok adskillig overstige 10 000 000 t. Distriktet Hannover og Braunschweig deltager i produktionen i de 11 første maaneder med 327 689 t.; i de 11 første maaneder af aaret 1902 produceredes der i disse distrikter 316 974 t. rujern.

Om end behovet for **jernstøberiernes** produkter fremdeles ikke svarer til den ved slutningen af 90-aarene sterkt forøgede produktionsevne, er dog i løbet af dette aar bestillingerne tiltaget saavidt, at en normal drift kunde gjennemføres. Fremfor alt er behovet for støbegods til forretningsgaarde og landbrugsbygninger atter vokset, medens der fremdeles var faa bestillinger for industrielle anlæg. I skrue- og møttrikfabrikationen, fabrikationen af fæstemateriale for skinner, beslag til jernbanevogne, smede- og pressestykker er efterspørgselen steget noget, saavel fra indland som fra udland; det var dog i betragtning af de høie fragtomkostninger til sjøhavnene og de forholdsvis høie materialpriser ikke muligt med held at optage konkurrencen med England og Belgien.

De i provinsen Hannover beliggende store jernverker, Ilseder Hütte i forbindelse med Peiner Walzwerk ved Peine og Georgs-Marien-Bergwerks- und Hütten-Verein i Osnabrück, havde lignende resultater som foregaaende aar at opvise, omend navnlig ved Ilseder Hütte produktionen har været adskillig større. Ifølge Ilseder Hütte's sidste aarsberetning var produktionen 229 172 000 kg., og valseverkernes produktion var 219 350 tons. Foretagendet kunde atter give den anseelige dividende af 40 pct., og man venter en endnu bedre dividende ved næste uddeling.

Georgs-Marien-Bergwerks- und Hütten-Verein havde en produktion af 228 741 tons jernmalm og 15 224 tons kul, og der produceredes 99 670 tons rujern og 79 570 tons koks; jernstøberiet gav 8 086 tons støbegods. Selskabet beskjæftigede i hyttedriften 2 328 arbeidere, og den gjennemsnitlige fortjeneste for en hyttedriftsarbeider var mk. 953.53. Ved staalverket var produktionen

58 814 tons halvfabrikater, som raastaal osv., 45 054 tons færdige fabrikater, som skinner, sviller osv., og der beskjæftigedes gjennemsnitlig 1 619 arbeidere med en aarsfortjeneste af mk. 1 003.17 pr. arbeider. Præferenceaktiernes dividende var 5 pct., aktiernes 3 pct.

„Die Hannoversche Maschinenbau-Actien-Gesellschaft" maatte atter lide under de almindelige ugunstige økonomiske forhold og var sterkt henvist til, for at kunne udnytte sin produktionsevne, at forøge udførselen. Det lykkedes selskabet, ofte under vanskelige forhold, at afsætte 40 pct. af sin omsætning i udlandet. I andet halvaar tiltog behovet langsomt, men tilbageholdenheden var dog endnu stor. Denne omstændighed gjorde sig ganske særlig følelig i den almindelige maskinfabrikation, hvor endnu en ubegrænset konkurrence stadig herskede. Selskabet kunde tiltrods herfor atter give en dividende af 20 pct. Forretningsaarets omsætning var ca. 1 085 000 mark høiere end fjoraarets og beløb sig til 11 153 000 mark med et gjennemsnitligt arbeiderantal af 2 095 mand.

Kulindustrien. Opgave over produktionen i de første 11 maaneder af aaret 1903, sammenlignet med det tilsvarende tidsrum det foregaaende aar:

	1903.	1902.
Stenkul	106 714 278 tons	97 827 672 tons
Brunkul	41 624 043 „	39 069 114 „
Kokes	10 509 084 „	8 328 793 „

I samme tidsrum var ind- og udførselen følgende:

		1903.	1902.
Af stenkul:	Udførsel	15 978 849 tons	14 536 708 tons
	Indførsel	6 252 863 „	5 855 231 „
	Udførselsoverskud	9 725 986 tons	8 681 477 tons
Af koks:	Udførsel	2 316 889 tons	1 963 603 tons
	Indførsel	390 396 „	333 178 „
	Udførselsoverskud	1 926 493 tons	1 630 425 tons
Af brunkul:	Indførsel	7 377 328 tons	7 273 425 tons
	Udførsel	21 145 „	19 887 „
	Indførselsoverskud	7 356 183 tons	7 263 538 tons

Kaliindustrien var gjenstand for en rolig, fremadskridende udvikling. Aarets afsætning af kaliprodukter beløb sig til ca. 3 577 000 dobbeltcentner, mod 3 163 286 dobbeltcentner i aaret 1902 og overgik saaledes foregaaende aars med 414 000 dobbeltcentner eller 13.9 pct. Kalibergverksdriften udvides fremdeles, som den allerede har gjort det gjennem aarrækker. For at tilfredsstille det stadig stigende krav paa forøget afsætning maa derfor syndikatet for fremtiden lægge hovedvægten af sin virksomhed paa udviklingen af exportforretningen. Med den tiltagende anvendelse af gjødningssalte i landbruget turde det ikke være vanskeligt at finde en udjævning her, da udlandets forbrug endnu ansees for ved duelig propaganda at kunne forøges betydelig.

Udviklingen af den indenlandske **jordoljeindustri** har gjort glædelige fremskridt. De store tyske banker lægger stadig mere interesse for dagen for denne den nyeste gren af den hjemlige industri.

Hannovers bomuldsspinderi og -væveri afsluttede det sidste forretningsaar, i hvilket dets reorganisation blev gjennemført, med et lidet overskud. Garnproduktionen reduceredes til 4 343 000 eng. pund, mod 4 750 000 eng. pund det foregaaende aar.

Kautschukindustrien maatte lide under de høie raagummipriser, der fra august—september var gjenstand for en stigning, hvis mage man ikke havde seet siden aarene 1899—1900. Denne ganske enorme prisstigning tilskrev man hovedsagelig den større konsumtion og de ringe forraad. Foruden priserne paa raagummi er ogsaa priserne paa de andre for gummifabrikationen nødvendige stoffe steget betydelig. Som følge heraf blev af tyske kautschukvarefabrikers forening i begyndelsen af april en forhøielse af 10 pct. i salgspriserne paa færdige gummivarer besluttet og gjennemført. Men da disse priser heller ikke stod i forhold til de forøgede produktionsomkostninger, fastslog man i oktober endnu en prisforhøielse af 10 pct.

„Die Vereinigten Harburg-Wiener Gummi-Fabriken", hvis regnskabsaar afsluttes 30te juni, havde af ovennævnte grunde vanskeligheder at kjæmpe med, men kunde dog give en dividende af 20 pct., mod 24 pct. det foregaaende aar. Ogsaa „Continental-Caoutchouc- und Gutta-percha-Kompagnie" i Hannover og „Hannoversche Gummi-Kamm-Kompagnie", der forrige aar uddelte resp. 50 pct. og 20 pct., men hvis dividender for det den 31te december udløbne regnskabsaar endnu ikke er fastsat, maatte lide under de ovennævnte forholde og turde vel give ringere dividender.

I **velocipedindustrien** har forrige aars tilbagegaaende prisbevægelse fortsat, medens forbruget derimod er steget ikke saa ubetydelig. Denne industris stilling i det hele har bedret sig betydelig ved det forøgede forbrug og endel ikke levedygtige fabrikers likvidation.

I **automobilbranchen** indtager tysk teknik og tysk industri den herskende og ledende stilling, dog staar Tyskland i automobilens praktiske udnyttelse endnu meget langt tilbage i forhold til andre lande. Den moderne automobils mønster er en nu 20 aar gammel tysk konstruktion, og tyske firmaer indtager første plads i nutidens automobilindustri; navnlig i den i økonomisk henseende overordentlig vigtige fabrikation af lasteautomobiler overgaar Tyskland langt Frankrige og andre konkurrenter.

Cementindustrien har atter et aar arbeidet med meget ugunstige resultater. Rigtignok har det forløbne aar paany bragt rigeligere beskjæftigelse, da byggevirksomheden var livligere, end man i almindelighed havde ventet. Behovet for cement steg som følge heraf saa vidt, at fabrikerne til sine tider var tilnærmelsesvis fuldt beskjæftiget. Men fabrikernes antal og produktionsevne er saa stor, at heller ikke den livligere efterspørgsel efter cement kunde hidføre en bedring i priserne. Efter en forbigaaende fasthed maatte de tvertom igjen give efter, og det langt overveiende flertal af fabrikerne vil atter afslutte forretningsaaret uden gevinst, mange endog med betydeligt tab. Med denne udvikling staar det i samklang, at cementfabrikerne med hensyn til afsætningen af sine produkter i stigende grad henvises til udlandet. I de første 11 maaneder af de sidste aar har ind- og udførsel af Roman- og Portlandcement samt af hydraulisk kalk stillet sig saaledes:

*

	1901.	1902.	1903.
Udførsel	468 288 tons	603 099 tons	646 931 tons
Indførsel	84 183 „	51 099 „	48 602 „
Udførselsoverskud	384 105 tons	552 000 tons	598 326 tons

Handelen med **droger og kemikalier** var livlig og omsætningen god, saavel til dækkelse af det indenlandske forbrug som ogsaa for udførsel. Med hensyn til indførselen i disse brancher frigjorde Tyskland sig mere og mere fra mellemhandelen med de store drogemarkeder i London, Triest, Marseille etc., idet det indførte dyriske og vegetabilske droger saavelsom kemiske raastoffe direkte fra produktionslandene, navnlig fra Østasien, Central- og Syd-Amerika. Ogsaa fremstillingen af raadroger er tiltaget betydelig i Tyskland. Indtil udgangen af november beløb udførselen af drogeri-, apotheker- og farvevarer fra det tyske toldgebet sig til 9 060 651 dobbeltcentner mod 8 389 185 dobbeltcentner i aaret 1902 og 8 126 401 dobbeltcentner i aaret 1901; den viser altsaa en gjentagende forøgelse. Den tyske kemiske industris fabrikater finder stadig stigende afsætning i udlandet, og udlandet er for mange artiklers vedkommende ligefrem henvist til Tyskland. De tyske exportører anstrenger sig uophørlig for ved levering af bedste sort varer og imødekommenhed af enhver art at tilfredsstille udlandets fordringer.

Papirfabrikerne i Hannover klager over de høie priser paa slibetømmer, der gjør raamaterialet saa kostbart for fabrikanterne, at der kun levnes dem et meget indskrænket spillerum mellem raastof- og salgspriserne. Med september maaned har fabrikernes beskjæftigelse bedret sig betydelig, thi i denne maaned begynder de store trykkeriers bestillinger. Den livlige indgang af bestillinger havde til følge, at papirfabrikerne, der i sommermaanederne med sine fyldte lagre og den daarlige afsætning for øie indrømmede kunderne betydelige prisreduktioner, kunde lade disse indrømmelser falde bort og istedet lade forhøielser indtræde, der kom op mod forrige vinters priser. Men disse priser rækker nu ikke længer til. Salgspriserne for cellulose er i betragtning af den ringere indførsel fra Norge og Sverige og de betydelig forøgede priser for slibetømmer steget i den grad, at papirfabrikerne under denne sagernes stilling faktisk maa levere pakpapir og finere sorter akcidenspapir til priser, der svarer til produktionsomkostningerne. Priserne for avistrykpapir af enhver art er noget mere tilfredsstillende, omend ogsaa her en bedring ønskes. En forhøielse af halmpapirpriserne maa siges at være ligefrem paatrængende nødvendig.

I **telefonfabrikationen** var forretningsstillingen bedre end foregaaende aar, og telefonfabrikaktieselskabet i Hannover kunde fakturere 57 pct. mere varer end i aaret 1902. Denne betydelige merproduktion kunde ske uden væsentlig forhøielse af de almindelige udgifter, og foretagendet var istand til at uddele en dividende af 6 pct.

Trælasthandelen i byen Hannover var i det store og hele taget slæbende, hvad der for en stor del maa tilskrives den omstændighed, at priserne i de nordiske produktionslande var meget høie, og importørerne kun vanskelig kunde bringe sine salgspriser paa det herværende marked i samklang dermed. I mange øiemed, f. ex. til loftsforskaling, blev det svenske træ næsten fuldstændig trængt tilside af billigere indenlandsk materiale.

For svenske gulvplanker af gran betaltes vaaren og sommeren 1903 af de herværende handlende omtrent følgende priser:

	5.	$5^1/_2$.	6.	7.
Battens . . .	mk. 130.00	135.00	145.00	150.00
Bord	„ 132.50	137.50	147.50	152.00

Den i løbet af høsten i Sverige indtraadte flauhed og de dermed forbundne lavere noteringer foranledigede de herværende handlende til at komplettere sine lagre. Til de nu herskende væsentlig høiere noteringer pr. første aabent vande hersker imidlertid ingen kjøbelyst, og man foretrækker at afvente forholdenes videre udvikling.

Ved aarets slutning maatte de indenlandske sagbrug under indflydelse af konkurrencen fra Østerrige-Ungarn, der bragte billige offerter paa markedet, betydelig reducere priserne paa sine produkter. Prima snedkerbord, gjængse tykkelser, gik fra 72 mark ned til 60 à 65 mark pr. kubikmeter. Bjælker og tilhugget tømmer gik endog ned fra 47 mark pr. „festmeter" til 37.50 à 39.75 mark, og selv for export leverede hannoveranske firmaer store partier tilhugget tømmer i gode kvaliteter til 40 à 41 mark frit Hamburg.

Den nordvest-tyske forening for trælasthandel og -industri beretter i december: Dette aars netop afsluttede indkjøbskampagne har i Tysklands samtlige bøgeskovdistrikter bragt en ganske enorm stigning i bøgerundlastpriserne, en stigning, der i intet distrikt var ringere end 20 pct., i særdeles mange 30, i enkelte 50 og paa sine steder endog 100 pct. Efter alt at dømme synes denne prisforhøielse at være af vedvarende karakter, idet den er en følge af, at den preussiske jernbanestyrelse atter er begyndt — og efter al sandsynlighed vil vedblive med — at anvende bøgesviller i store mængder. Da nu priserne paa skaaret bøg ogsaa tidligere allerede i flere aar har staaet i absolut misforhold til priserne paa rundlasten, er det i betragtning af den nys indtrufne kolossale prisforhøielse paa bøgetømmer en uafviselig nødvendighed, at priserne paa skaaret bøgetræ maa forhøies, om ikke mange sagbrug skal gaa redningsløst sin undergang imøde. Et stort antal sagbrug har derfor besluttet at sætte priserne paa raat tilhugne produkter mindst 10 pct. høiere og i et cirkulære at meddele sin kundekreds grundene til dette skridt.

Wien.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Carl Neufeldt, dateret 12te april 1904.

A l m i n d e l i g o v e r s i g t. I min sidste aarsberetning udtalte jeg det haab, at den siden aaret 1900 vedvarende herskende stagnation i Østerriges handel og næringsliv i den nærmeste fremtid forhaabentlig helt vilde give sig. Dette maa virkelig ogsaa siges at have fundet sted, da der i beretningsaaret 1903, og særlig i slutningen af samme, paa næsten alle industriens og handelens omraader merkes et tydeligt opsving, hvilket desværre atter i væsentlig grad er blevet forstyrret af den nylig indtraadte russisk-japanske krig. Opsvinget skyldtes i væsentlig grad sidste aars gode høst, hvis udfald staar langt over de sidst forløbne 5 aars, ifølge de herværende statistiske beregninger.

Paa industriens omraade er sukkerproduktionen af størst interesse; thi

som følge af den bekjendte Brüsseler-konvention af 5te marts 1902 blev tolden paa raasukker, nemlig 6 gulden i guld pr. 100 kg. og paa raffineret sukker 11 gulden i guld, nedsat til henholdsvis fl. 2.20 og fl. 2.40 i guld pr. 100 kg.; samtidig som den for sukkerexport bestaaende exportpræmie ophævedes; medens den indenlandske konsumskat, nemlig kr. 38.00 pr. 100 kg., ligefuldt bibeholdtes, tiltrods for at andre europæiske stater, som f. ex. Tyskland og Frankrige, nedsatte samme i væsentlig grad, saa at Østerrige-Ungarn nu kræver den høieste skat paa sukker. Grundbetingelsen for at opnaa en enighed mellem Østerrige og Ungarn i saa henseende, var at foretage en deling af begge landes sukkerproduktion i forhold til disses forbrug. Saaledes forbruger Ungarn omtrent 800 000*) meter-centner aarlig, producerer imidlertid heraf selv ca. 550 000 m. c.; medens resten (250 000) indføres fra Østerrige. For nu at give de ungarske fabriker anledning til at producere det tilstrækkelige aarlige behov, kom begge regjeringer overens om at indføre en mellemrigstold paa sukker af kr. 3.50 for raffineret og kr. 3.20 for raasukker pr. 100 kg., og er dette den første told, som overhovedet er indført mellem begge riger.

Følgen af den før nævnte nedsættelse paa sukkertolden var, at sukkerpriserne faldt sterkt i indlandet, og antager jeg, at det indenlandske forbrug som følge heraf i ikke ubetydelig grad vil stige.

Hvad nu monarkiets sukkerexport angaar, saa er samme paa Ostindien som følge af Brüsseler-konventionen blevet fuldstændig urentabel; derimod er den paa England steget fra 2.8 millioner til $3^1/_2$ mill. m. c. Den samlede værdi er paa grund af det høiere prisniveau paa verdensmarkedet steget fra 134 mill. kroner i aaret 1902 til 161 mill. kroner i østerrigsk mynt.

Ved sukkerexport-præmiens ophævelse spares aarlig 13.8 mill. kroner, ligesom den østerrigske stat har skaffet sig følgende andre indtægtskilder, nemlig: 1. en aarlig rentebesparelse af 7.2 mill. ved den med meget godt resultat gjennemførte konvertering af 3 620 mill. af statsgjælden fra 4.2 pct. obligationer til 4 pct.; 2. hertil kommer indtægten af den nylig besluttede indførelse af skat paa jernbanebilletter, 16 mill. kroner; 3. samt endelig paa et forudsat betydelig større sukkerforbrug i indlandet ca. 7 mill.

Tiltrods herfor viste budgettet for aaret 1904 kun et overskud af ca. 3 mill., delvis paa grund af de besluttede gageforhøielser til statens tjenestemænd og pensionsforhøielser til deres efterladte, delvis ogsaa paa grund af tabet af den i tidligere aar erholdte myntgevinst af valutareguleringen, og endelig paa grund af fjoraarets ringere skatteindkomster paa de industrielle foretagender. Budgettets stabilitet har da ogsaa nu muliggjort fuldendelsen af valutareguleringen.

Den 28de februar 1903 ophørte de udstedte statsnoter at være tvungent betalingsmiddel, og er disse nu fuldstændig inddragne paa nogle faa nær, som ikke er bleven præsenterede til indløsning, da de sandsynligvis ikke mere existerer. De i sin tid cirkulerende banknoter er nu dækket med 90—100 pct. i klingende mynt og heraf 70—75 pct. i guld, saa at den østerrigsk-ungarske bank som følge af devisekursernes og bankrentefodens bestaaende stabilitet (hvilken sidste vedvarende beløb sig til $3^1/_2$ pct.) kunde indgaa forpligtelse til at indløse noterne i klingende mynt.

Handelsbalancens provisoriske zifre udviste for aaret 1903 med undtagelse

---

*) 1 meter-centner = 100 kg.

af ædle metaller en udførsel af ca. 2 112 mill. kroner mod en indførsel af ca. 1 870 mill. kroner — altsaa et overskud af 240 mill. Ifølge statistiken er helfabrikaterne overveiende i udførselen og raastoffene i indførselen.

Saavel i ind- som udførselen er omsætningen med det tyske rige langt betydeligere end med de andre stater og omfatter 73.1 mill. m. c. af den samlede indførsel, som beløber sig til 104.4 mill. m. c., og af udførselen: (181 mill.) 136.5 mill. m. c.

Omsætningen med Ungarn udviser paa grundlag af de i nogle aar foretagne statistiske optegnelser en vis stabilitet i modsætning til udenrigshandelens stedse stigende zifre.

I aarene 1901, 1902 og 1903 (for det sidste aar efter provisoriske data) beløb den samlede omsætnings værdi sig til henholdsvis 1 777.5, 1 818.3 og 1 842.5 mill. kroner. Heraf indførtes fra Ungarn til et beløb af 906, 944.5 og 934.5 mill. og udførtes der i samme aar til Ungarn for: 875.9, 873.8 og 908.3 mill., saa at Østerrige væsentlig importerer mere fra, end det exporterer til Ungarn, da Østerrige hovedsagelig indfører fra nævnte land i overveiende mængde raastoffe, hvoraf land- og skovprodukter er de mest fremherskende; derimod udfører Østerrige til Ungarn for det meste fabrikater, hvoraf textilvarer især bør nævnes.

Paa toldpolitikens omraade er der foregaaet temmelig liden forandring fra fjoraaret. Bulgarien tog opsigelsen af sin handelstraktat tilbage mod slutningen af aaret. Med Italien er der indgaaet en provisorisk overenskomst, ifølge hvilken begunstigelsen paa indførsel af italienske vine skal ophøre.

Med Tyskland er traktatforhandlinger igang.

Paa lovgivningens omraade er der ikke foregaaet noget af synderlig interesse paa grund af de bekjendte politiske forhold; men bør dog en lov nævnes, som underkaster alle industriforeninger, laaneindretninger o. lign. periodisk kontrol fra statens side for at forhindre bedragerske handlinger.

Ifølge landbrugsdepartementets statistiske opgaver dyrkedes der i aaret 1903 af hvede, rug, byg, havre og mais tilsammen 6 254 084 hektar og avledes af:

	I hektoliter.	Meter-centner.		I hektoliter.	Meter-centner.
Hvede . .	16 421 217	12 522 979	Havre . .	39 568 756	18 626 787
Rug . . .	29 326 773	20 614 995	Mais . .	5 498 311	4 078 390
Byg . . .	24 490 573	16 083 857			

Totalhøsten kan i det hele betegnes som meget tilfredsstillende.

Fra Østerrige-Ungarn blev i aaret 1903 exporteret:

Sulfit- og natron-cellulose, bleget	218 725	mtr. ctr.	
Do., ubleget	177 888	„	
Træmasse	88 307	„	
Pap, brun og hvid	206 982	mtr. ctr.	
Papir, ordinært, ulim. trykpapir	126 747	„	

Heraf gik til:	Tyskland.	Schweiz.	Italien.	Frankrige.	Stor-britannien.	Rus-land.
Sulfit- og natron-cellulose, bleget	52 002	8 165	54 670	57 089	2 834	7 693
Do. do., ubleget	46 358	3 615	43 251	81 961	40	836
Træmasse . . .	26 573	7 884	29 387	1	415	21 784

Heraf gik til:	Tyskland.	Schweiz.	Italien.	Frankrige.	Storbritannien.	Rusland.
Pap, brun og hvid	16 034	1 429	2 432	154	20 437	1 047
Papir, ordin ulim. trykpapir . .	1 287	1 385	555	81	6 999	76

De vigtigste artikler, der blev indført fra Norge og Sverige i aaret 1903 (opgave i meter-centner):

	Norge.	Sverige.		Norge.	Sverige.
Tran	16 643	327	Jernmalm . . .	—	1 311 882
Sild, saltet og røget	35 421	5 895	Svovlkis	3 250	6 193
Stokfisk	11 718	—	Kaolin og feltspat .	7 479	530
Anden fisk, saltet og røget	15 493	—	Tjære	(750)	—
Fiskekonserver . .	(42)	(4)	Cellulose, bleget .	—	8 957
Huggen sten . .	—	16 465	Pakpapir . . .	—	1 077
Kvarts	1 813	2 349	Rujern	—	2 795
Manganmalm . .	—	54 770	Stangjern . . .	—	12 605
			Fyrstikker . . .	—	(450)

De vigtigste varer, der exporteredes til de forenede riger, var:

	Norge.	Sverige.		Norge.	Sverige.
Rug	2 900	1 508	Magnesit	—	2 023
Havre	1 613	408	Straahatte . . .	1 331	740
Malt	15 024	21 167	Filthatte	2 457	7 338
Humle	(14)	1 879	Papir og pap . .	300	2 635
Porcelænsjord og feltspat	401	500			

Træmasseindførselen til Spanien i aaret 1903,

ifølge opgave fra Hans Majestæts legation i Madrid.

Lande:	Mængde. Kg.	Lande:	Mængde. Kg.
Tyskland	4 006 801	Holland	394 550
Algeriet	63 840	Norge	8 650 297
Østerrige	31 790	Rusland	2 567 502
Belgien	312 562	Sverige	10 000 666
Danmark	15 000	Schweiz	30 115
De Forenede Stater . .	214 875	Andre lande	10 346
Finland	53 000		
Frankrige	465 114	Ialt	27 020 925
Storbritannien . .	204 467		

Königsberg.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Carl L. Meyer, dateret 25de marts 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	22	5 644	89	32 291	111	37 935	48	15 285	47	16 150	95	31 435
Seilskibe	-	-	11	644	11	644	1	68	10	576	11	644
Sum	22	5 644	100	32 935	122	38 579	49	15 353	57	16 726	106	32 079
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	5	866	13	9 267	18	10 133	2	889	20	7 970	22	8 859
Seilskibe	-	-	3	980	3	980	-	-	5	1 959	5	1 959
Sum	5	866	16	10 247	21	11 113	2	889	25	9 929	27	10 818
Totalsum af ladede fartøier	27	6 510	116	43 182	143	49 692	51	16 242	82	26 655	133	42 897
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	5	1 767	25	7 563	30	9 330	5	1 166	41	14 664	46	15 830
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	5	1 767	25	7 563	30	9 330	5	1 166	41	14 664	46	15 830
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	15	6 565	15	6 565	1	128	12	8 600	13	8 728
Seilskibe	-	-	1	798	1	798	-	-	-	-	-	-
Sum		-	16	7 363	16	7 363	1	128	12	8 600	13	8 728
Totalsum af ballastede fartøier	5	1 767	41	14 926	46	16 693	6	1 294	53	23 264	59	24 558

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 476 760.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 319 800.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 1 norsk fartøi.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 289 dr. 71 739 tons til hovedstationen 255 dr. 56 295 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 2 520.35; ved vicekonsulsstationerne kr. 1 217.35, heraf tilfaldt konsulen kr. 608.67. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 3 485.80, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 037.40; heraf tilfaldt konsulen kr. 518.70. Ialt tilfaldt konsulen kr. 7 133.52.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 27.75; i svenske sager kr. 68.00, i norske og svenske sager kr. 5.00. Ved vicekonsulstationerne: I Memel i norske sager kr. 9.50, i svenske sager kr. 9.50; i Pillau i norske sager kr. 3.00, i svenske sager kr. 13.55.

Det forløbne aar var for skibsfartens vedkommende ligesaa uheldigt som det foregaaende, idet fragterne gjennemgaaende holdt sig paa et saa lavt niveau, at rederierne næppe har kunnet dække omkostningerne, og der vistnok for de fleste ikke kan være tale om overskud.

Efter mindre baade til Skandinavien var der meget liden efterspørgsel, thi Sveriges behov for havre var minimalt; desuden var tilførselen fra Rusland af passende rug for Norge og Sverige ganske liden, saa at exporten saavel til Øst- som Vestnorge var meget ubetydelig af denne artikel mod tidligere aar.

Rugen fra de herværende provinser dækkede omtrent kun møllernes behov og konsumen.

Man havde ventet, at efteraaret skulde bringe mere liv i fragterne, men ogsaa heri skuffedes man, idet forretningen forløb ganske livløs.

Fragterne stillede sig i løbet af aaret som følger: Til Østnorge 6—11 mk. for rug og mel, 10 mk. for klid, 20—23 mk. for hamp; til Vestnorge 6—14 mk. for rug og mel, 15—23 mk. for hamp; til Kristiansund og Trondhjem $9^1/_2$—12 mk. for rug og mel, 30 mk. for hamp; til Vestsverige $6^1/_2$—10 mk. for rug, havre og mel; til Syd- og Østsverige 5—11 mk. for rug og havre, alt pr. 1 000 kg. Fragterne til andre lande holdt sig hele aaret igjennem paa et lavt standpunkt.

Der ankom til Pillau og Königsberg i aaret 1903 2 211 skibe dr. 1 734 306 kbm., deraf var 1 455 dampskibe dr. 1 589 762 kbm.

Nævnte 2 211 skibe var lastede som følger:

I ballast og tomme	362	skibe dr.	267 339	kbm.
Diverse stykgods	687	— „	640 752	„
Stenkul, kokes	403	— „	554 930	„
Kalksten, cement, guano	265	— „	99 610	„
Sild	155	— „	105 687	„
Olje, petroleum	9	— „	3 296	„
Jern, skinner etc.	9	— „	8 212	„
Salt	6	— „	5 380	„
Tagsten, sten	297	— „	43 388	„
Poteter, kornvarer	8	— „	1 281	„
Træ	4	— „	3 506	„
Tjære	1	— „	101	„
Tomme flasker	5	— „	824	„

Af de indkomne skibe var under:

Tysk flag	1 107 skibe	Hollandsk flag	60 skibe
Dansk „	467 —	Russisk „	22 —
Svensk „	259 —	Belgisk „	3 —
Norsk „	158 —	Spansk „	1 —
Engelsk flag	134 —		

Der afgik fra Königsberg og Pillau i aaret 1903: 2 224 skibe dr. 1 762 459 kbm., deraf var 1 479 dampskibe dr. 1 618 904 kbm.

Nævnte 2 224 skibe afgik til:

	Ant.	Kbm.		Ant.	Kbm.
Storbritannien	249	334 414	Holland	94	138 376
Norge	64	57 985	Tyske havne	143	101 887
Preussen	421	283 036	Schleswig-Holstein	172	51 483
Danmark	395	90 662	Belgien	20	30 884
Frankrige	24	51 610	Rusland	199	327 572
Sverige	326	189 744	Lübeck	115	98 030
Amerika	1	3 647	Italien	1	3 129

Deraf afseilede i ballast, tomme og med indbragte ladninger 307 skibe dr. 437 806 kbm.

Hovedexporten sjøværts fra Königsberg i aaret 1903 anslaaes til i tons à 1 000 kg.: Hvede 35 907, rug 38 345, byg 6 987, havre 134 212, boghvede 5 316, erter 35 497, bønner 24 163, vikker 8 098, linfrø 2 366, hampefrø 1 807, klid 1 208, raps, roer 7 518, mais 2 760, lindser 26 195, lupiner 253, hamp 12 952, hvede 2 024, oljekager 14 392, frø, diverse, 8 420, træmasse, tømmer, stav og props 265 178 „festmeter".

Landbruget i Østpreussen i aaret 1903. Høsten 1903 var for Østpreussen ikke tilfredsstillende. Udbyttet var meget forskjelligt. Foraaret begyndte med et for vintermarkerne ugunstigt veirforhold, saa at rugen paa mange steder maatte pløies om. Det fugtige veir i marts og april hindrede saaning af sommersæden i ret tid. Den vigtigste sommersæd, havren, led saavel i kvantitet som i kvalitet meget herunder, hvorimod bygget klarede sig bedre. Erter gav et godt udbytte, medens bønner ofte slog feil. Stor skuffelse bragte raps, som ikke tilnærmelsesvis tilfredsstillede de nærede forventninger. Poteterne var meget mislykkede, saa at brænderierne maatte indskrænke sin fabrikation. Foderroer har ogsaa givet et mindre godt udbytte. Derimod var med hensyn til høhøsten kløveren overordentlig rigelig, hvad der maa lægges saa meget mere vegt paa, da Østpreussen paa kvægopdrætningens omraade viser store fremskridt. Kvæg- og smørpriserne stillede sig høie, medens noteringerne for svin paa grund af forøget produktion gik ned.

Udbyttet pr. hektar stillede sig i centner som følger:

	1903.	1902.		1903.	1902.
Hvede	30—50	20—40	Kløver	80—100	50— 60
Rug	20—40	20—30	Hø	60— 80	40— 70
Havre	20—40	30—40	Poteter	100—200	200—300
Byg	30—60	30—40	Foderroer	400—700	500—800
Erter	35—40	10—20	Sukkerroer	400—600	300—500

Priserne stillede sig i mk. pr. ton à 1 000 kg.:

	1903.	1902.		1903.	1902.
Hvede	140—160	130—150	Bønner	110—125	125—135
Rug	122—128	110—128	Vikker	100—120	120—160
Byg	100—130	110—130	Poteter	2—2.50	1.50—2.50
Havre	110—130	110—130	Sukkerroer	0.80	0.80
Erter	130—160	130—180			

Smørpriserne bevægede sig mellem mk. 95—125 pr. 50 kg.

I opdrætning af hornkvæg er opnaaet meget gunstige resultater; ved de stedfundne auktioner over okser betaltes høie priser, ogsaa af fremmede kjøbere, fra mk. 500—2 000 og derover for $1^1/_2$ aar gamle dyr. Kalvekjør betaltes med mk. 450, kviger med kalv opnaaede mk. 350—400, og 1 aars kviger var efterspurgte til mk. 240.

Kjødpriserne var med undtagelse af for svin høie. Okser mk. 30—36, svin fra mk. 50—35 pr. 50 kg. levende vegt. Remonterheste indbragte som sedvanlig mk. 700—1 200 pr. hest.

Teglverkseierne havde meget besvær med at afsætte sine produkter med fordel; god vare solgtes franko byggeplads til mk. 24—26 pr. 1 000 stk.

For foderstoffe var efterspørgselen ikke stor, da landmændene anvendte sin daarlig indhøstede havre og sit billige byg som foder.

Der betaltes pr. 50 kg. for grovt hvedeklid mk. 4—4.50, fint do. mk. 3.50—4, rugklid mk. 4—4.50, indenlandske rapskager mk. 5.20—5.50, russiske hampefrøkager mk. 4—4.50, solsikkekager mk. 5—5.50.

Kunstgjødning var sterkt efterspurgt, særlig superfosfat og kalk.

Königsbergs kornhandel gestaltede sig i den første halvdel af aaret 1903 i en stigende retning, men reduceredes paafaldende i det andet halvaar.

Tilførslerne af korn og frø, alle sorter, androg til:

	1903.		1902.
Fra indlandet	170 456 tons	mod	108 212 tons
„ udlandet	358 601 „	„	501 814 „
	529 057 tons	mod	610 026 tons

Udført blev:	1903.		1902.
Landværts	53 145 tons	mod	70 044 tons
Sjøværts	363 904 „	„	364 674 „
	417 049 tons	mod	434 718 tons

Hvedeforretningen har i det forløbne aar ikke tiltaget i omfang. Afsætningen fandt hovedsagelig sted til England, Skandinavien og Vesttyskland. Indenlandsk vare bragte 150—165 mk., russisk 120—122 mk, rød 122—124 mk. Den i slutningen af juli maaned ankomne nye vare betaltes i god kvalitet med 128—129 mk. pr. 1 000 kg. transito.

Rugtilførslerne var især i sommermaanederne ret betydelige. Kvaliteten af den indenlandske rug var mindre god; for preussisk vare betaltes fra 116—120 mk. efter kvalitet; russisk fra 88—95 mk. Den nye indenlandske rug opviste tunge, smukke kvaliteter, og blev disse betalt med 123—124 mk. pr. 1 000 kg. transito.

Byg. Tilførslerne fra provinsen og Rusland androg ialt til 37 400 tons; provinserne Øst- og Vestpreussen optraadte som ret godt betalende og næsten umættelige konsumenter. Priserne for stor indenlandsk vare var 120—122 mk., middelmaadige kvaliteter 110—115 mk., russisk stor vare betingede 96—98 mk., smaa 90—94 mk., foderbyg 86—89 mk. pr. 1 000 kg. transito.

Havre havde som i de sidste aar den største omsætning. Skandinavien var ikke dette aar hovedaftager, derimod England. Tilførslerne androg til ca.

150 000 tons, hvoraf ca. 145 000 tons afskibedes sjøværts. Noteringerne var for indenlandsk havre fra 112—130 mk. efter kvalitet, pr. 1 000 kg. transito.

Forretningen i mais var ubetydelig, og den beskedne tilførsel solgtes til provinsens eget forbrug.

Nogen import af amerikansk mais via Danmark fandt ikke, som sidst i aaret 1901, sted i større omfang, da tilstrækkelig foder var forhaanden.

For boghvede var Danmark som sedvanlig hovedaftager, og 5 400 tons expederedes sjøværts. Noteringerne stillede sig i mk. 94—98 transito pr. 1 000 kg.

Tilførselen af erter var igjen meget betydelig, ca. 55 000 tons, og blev, da kvaliteten var meget smuk, hovedsagelig solgt til kogebrug til Skandinavien, det vestlige Tyskland og England. Priserne for smukke Viktoriaerter stod i begyndelsen af aaret i 180—185 mk., senere i 145—140 mk.

Efter grønne, smukke erter var der meget efterspørgsel til priser fra 170—190 mk. Vare skadet af insekter blev solgt til 150—160 mk. transito pr. 1 000 kg.

Af tilførte 27 000 tons lindser gik størsteparten som sedvanlig til Frankrige. Af hestebønner, ca. 25 000 tons, var England hovedkjøber.

Vikker. Ialt expederedes noget over 8 000 tons. Frankrige udeblev dette aar ganske som kjøber, og under gjentagne prisreduktioner fandt denne artikel kun med besvær kjøbere i Tyskland, England, Sverige og Norge. Et større usolgt lager blev endvidere under disse forhold tilovers. Russisk vare betaltes med 90—95 mk., den nye smukke vare med 112—118 mk. transito pr. 1 000 kg.

Forretningen i linfrø bevægede sig inden de snevreste grænser til urentable priser; kun England var hyppigere kjøber, da oljen af østersjøisk linfrø afgiver en mere hurtigtørrende fernis, end man faar af argentinsk eller indisk frø. Noteringerne var for 95 pct. frø 195—200 mk., steppefrø 205—210 mk. transito pr. 1 000 kg.

Hamp. Kvaliteterne fra aaret 1902 var tilfredsstillende, og blev markedet i løbet af sommeren tilført betydelige partier, som ikke fandt den forventede afsætning til udlandet, især da den engelske marinestyrelse, som almindelig gjør sine indkjøb i Königsberg, iaar havde afsluttet kontrakt med et andet sted.

Paa grund heraf maatte priserne vige tilbage, og stillede samme sig som følger: For polsk middellogen 28—30 mk., russisk middellogen 26—28 mk., Malestowsker-logen 26½—28 mk., russisk logen 23½—26 mk., Potschedsker logen 23—26½ mk., Petersburger logen renset vare, prima 22—24 mk., almindelige sorter 19—21 mk., halvrenset vare 17½—20 mk., russisk siretza 16½—20 mk., Pensa siretza 15—18 mk. pr. 50 kg.

Til Norge udførtes 980 tons, og til Sverige 820 tons. Forretningen i træ last var gjennemgaaende livlig, og fandt en betydelig export sted til England i furu, sleepers og i skaaren last til de tyske træimporthavne. Til Sverige udførtes ca. 2 000 „festmeter".

Sild. Totalimporten af sild beløb sig i aaret 1903 til 420 717 tønder mod 474 278 tønder i aaret 1902, hvoraf:

	1903.	1902.
Fra Norge og Sverige	33 984 tønder	44 998 tønder
„ Storbritannien og Holland .	386 733 „	429 280 „
	420 717 tønder	474 278 tønder

Ved begyndelsen af aaret viste det sig, at de herværende beholdninger, især af skotsk og engelsk sild, var betydelig større end foregaaende aar. Dette havde tilfølge, at kjøberne holdt sig meget reserverede, saa at efterhaanden en flauere stemning indtraadte, paa samme tid som ogsaa priserne faldt flere mark pr. tønde. Beholdningerne af norsk fedsild var ringe ved aarets begyndelse, og omend det herværende marked saagodtsom hele januar igjennem var temmelig livløst, forhandledes dog mindre partier til provinsen til følgende priser: For K 25—28 mk., for MK 22—24 mk., for M 15—16 mk., fortoldet pr. tønde. De smaa beholdninger af fedsild, der endnu forefandtes i marts maaned, fandt anvendelse til provinsen til omtrent samme priser som opgivet for januar. I april indtraf de første tilførsler af norsk vaarsild, der fandt omsætning til 19—20 mk. fortoldet pr. tønde.

De første tilførsler af ny fedsild indtraf fra Norge i august maaned, hvilke grundet sin udmerkede kvalitet fandt god afsætning til provinsen, og betaltes for KKKK 36 mk., KKK 35 mk., KK 34 mk, K 30 mk., fortoldet pr. tønde.

Grundet gunstigere fangstberetninger og rigere tilførsler af norsk fedsild kunde noteringerne for denne artikel heller ikke holde sig, men faldt efterhaanden, saa de ved udgangen af september stod i: For KKK og KK 28—30 mk., K 25—26 mk., MK 18—20 mk., M 11—15 mk., fortoldet pr. tønde. Omsætningen til provinsen af fedsild var imidlertid tilfredsstillende, og vandt varen grundet sin gode kvalitet mere og mere indpas. Den gode efterspørgsel og afsætning vedvarede til slutningen af aaret, og holdt priserne sig temmelig uforandret: I stregs 25—26 mk., II stregs 24—26 mk., III stregs 21—23 mk., IIII stregs 16—17 mk., IIIII stregs 12—14 mk., fortoldet pr. tønde. Af slosild ankom i december intet; de første tilførsler vil visselig finde et godt marked, da der er adskillig efterspørgsel efter denne artikel.

Afsætningen af engelsk og skotsk sild havde i løbet af aaret en jævn gang. Noteringerne stillede sig ved udgangen af december maaned for Yarmouth fulls i 27—28 mk., mattfulls 26—27 mk., matties 24—25 mk., fortoldet pr. tønde. Skotsk crown fulls 32 mk., mattfulls 31 mk., matties 24½—25 mk., spents 22—22½ mk., fortoldet pr. tønde.

Det samlede lager udgjorde den 31te december:

Af fedsild (ny)	12 930	tønder	mod	6 779	tønder	i	aaret	1902
„ do. (gammel) . . .	352	„		—				
	13 282	tønder	mod	6 779	tønder	i	aaret	1902
„ hollandsk	1 575	„	„	983	„	i	„	„
„ skotsk og engelsk . .	118 806	„	„	176 424	„	i	„	„
Ialt	133 663	tønder	mod	184 186	tønder	i	aaret	1902

Forretningen i **sten** var i det forløbne aar temmelig ubetydelig; der indførtes fra Norge 81 tons gadesten og 1 545 tons mursten; fra Sverige 14 848 tons gadesten og 2 253 tons mursten.

Ifølge beretning fra vicekonsulatet i **Memel** stillede skibsfarten og handelen sig dersteds i aaret 1903 saaledes: Der ankom 664 skibe dr. 210 926 reg.-tons (mod 737 skibe dr. 226 343 reg.-tons i aaret 1902) og afgik 675 skibe dr. 212 484 reg.-tons (mod 750 skibe dr. 227 894 reg.-tons i aaret 1902), hvoraf fremgaar en større tilbagegang for aaret 1903. Fragterne har hele

aaret igjennem været meget lave og ikke lønnende. Dampskibs-aktieselskabet giver i lighed med forrige aar ingen dividende.

Høsten af kornvarer og poteter har været nogenlunde tilfredsstillende, men da distriktet paa grund af den russiske grænses nærhed kun har lidet opland, saa er høstens udfald inden Memels distrikt af liden betydning med hensyn til udskibning.

Omfanget af Memels indførsel og udførsel har været noget mindre end i aaret 1902, især hvad trælast angaar; forøvrigt har forholdene været temmelig uforandret; der udførtes af trælast 424 804 festmeter mod 472 600 festmeter i aaret 1902.

Af sild indførtes i aaret 1903 8 005 tønder norsk vaar- og slosild; 550 tønder svensk sild; 14 574 tønder skotsk sild.

Paa- og afmønstringer i aaret 1903. Ved hovedstationen blev paamønstret 4 nordmænd, 5 svensker, 1 danske, 7 tyskere, 2 russere, ved vicekonsulatet i Memel 2 svensker, 3 tyskere og ved vicekonsulatet i Pillau 5 tyskere; afmønstret ved hovedstationen 5 nordmænd, 11 svensker, 4 danske, 4 tyskere, 1 finlænder og i Memel 1 nordmand. Journalen over indkomne skrivelser omfatter 160 numere; udgaaede skrivelser 138.

Af cirkulærer og tryksager ankom 93 norske og 115 svenske. Konsulatet har modtaget 1 516 til sjømænd adresserede breve.

Sundhedstilstanden inden hele distriktet har ogsaa dette aar været meget god.

Konsulatets adresse er uforandret „Tragheimer Pulverstrasse, 33". Kontortid fra kl. 9—12 formiddag og 4—6 eftermiddag.

Konstantinopel.

Aarsberetning for 1903 fra konst. vicekonsul grev Mörner, dateret 7de april 1904).*

Den norske skibsfart i aaret 1903. Et norsk dampskib dr. 1 144 tons ankom i aaret 1903 til hovedstationen med ladning og afgik i ballast. Vicekonsulsstationen i Saloniki besøgtes af et norsk dampskib dr. 1 022 tons, hvilket ankom og afgik med ladning.

For ordre blev konsulatdistriktet anløbet af 1 norsk skib dr. 1 652 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 72.64, ved vicekonsulsstationen i Saloniki kr. 64.90.

Nogen paalidelig statistik over skibsfarten og næringslivet i det ottomanske rige gives der som bekjendt ikke. De herværende konsulater har derfor allerede forlængst seet sig nødsagede til at afstaa fra forsøg paa at meddele nogen saadan.

Det herværende franske handelskammer har imidlertid nylig fremlagt en fra tyrkiske kilder hentet oversigt over skibsfarten paa Tyrkiets havne (ved Sortehavet, Bosporus, Marmorasjøen, Middelhavet og den Persiske Bugt) for

*) Legationen i Konstantinopel forestaar tillige konsulatforretningerne i det europæiske Tyrki samt Tyrkiets asiatiske havne ved Sortehavet, Marmorasjøen, Bosporus og Dardanellerne.

aaret 1320 (d. v. s. tiden fra og med 14de marts 1902 til og med 13de marts 1903). Ifølge denne oversigt skulde de angivne havne i dette tidsrum være anløbet af 190 947 fartøier (hvoraf 44 969 dampskibe) med en samlet drægtighed af 40 786 449 tons (deraf dampskibenes 38 223 344 tons). Med hensyn til drægtighed skulde efter samme kilde følgende flag have været repræsenteret:

England med 30 pct., Østerrige-Ungarn 15, Tyrkiet 14, Grækenland 12, Italien 7, Rusland 6, Frankrige 5, Tyskland 3, Holland 0.9, Belgien 0.7, Norge og Sverige med 0.7 pct. o. s. v.

Den nation, hvis skibsfart under det nævnte tidsrum har den sterkeste tilvækst at opvise, er Tyskland, nemlig med ikke mindre end 47 pct., medens Tyrkiets egen tonnage udviser en ikke ubetydelig formindskelse mod det foregaaende aar (1319).

Under Islams 1320. aar er skibsfarten paa Konstantinopel steget med 2 147 943 tons eller med 16 pct. fra det foregaaende aar og beløb sig til 15 560 000 tons, et opsving, som er værd at bemerke.

Hvad Tyrkiets ind- og udførsel angaar, foreligger der herom ingen opgaver. Generalkonsulatet forbeholder sig imidlertid i et kommende aar at søge at fremkomme med en redegjørelse over den. Et synspunkt, som imidlertid allerede nu turde burde fremholdes, er den betydning, som det romerske riges gamle „kornkammer" Lille-Asien i den nærmeste fremtid paa grund af den nu delvis aabnede anatoliske jernbane kommer til at faa for Europas kornmarked. Endnu har vistnok exporten fra Lille-Asien ikke antaget synderlig betydelige dimensioner. De sidste for generalkonsulatet tilgjængelige zifre omfatter tiden fra marts 1901—1902 og angiver udførselen til omtrent 200 000 tons, hvoraf byg 82 000, mais 53 000, havre 35 000 og hvede 8 000 tons. Af dette gik til Antwerpen 43 000 tons, Liverpool 37 000, Bristol 22 000, London 21 500 tons o. s. v. Disse tal er jo temmelig ubetydelige, og nogen alvorlig konkurrent for Rusland turde Lille-Asien endnu ikke paa længe blive. Værd at merke er det imidlertid, at det lille-asiatiske korn ansees for kvalitativt betydelig at overtræffe det russiske. De forbedrede kommunikationer i Lille-Asien turde ikke undlade til en hvis grad at bidrage til at lokke fremmed kapital til. Isaafald turde en aar for aar stadig større og rigere kornhøst komme til at vaje over den mark, under hvilken det gamle romerske og det gamle græske rige sover i ruiner, og det tyrkiske rige, som faktisk den dag idag er den eneste blandt Europas stater, der formindsker sin statsgjæld, turde, da penge er magt, endnu mindre i fremtiden end nu fortjene at undervurderes.

Hvad de forenede rigers export paa Tyrkiet angaar, turde denne i virkeligheden ikke være ubetydelig. Da den hovedsagelig foregaar indirekte, og desuden benytter sig af de faste dampskibslinjers lasterum, unddrager den sig kontrol. Værd at merke er dog det marked, et svensk maskinfirma har vundet for sine petroleumsmotorer. Hemmeligheden ligger ikke udelukkende i fabrikatets soliditet, men ogsaa i den omstændighed, at firmaet ved indarbeidelsen af sine artikler har betjent sig af egen reisende, som forstaar sin vares egenskaber. Hvormange skandinaviske firmaer har indseet nødvendigheden af en saadan fremgangsmaade og isaafald vovet at risikere de dertil fornødne omkostninger?

I aaret 1903 har den svenske handelsstipendiat G. V. Frendin samt i det samme tidsrum og endnu fremdeles den norske stipendiat B. Rolfsen (adresse „Deutsche Post") været i virksomhed.

Af skandinaviske firmaer er to etablerede her, nemlig C. J. Reppen & Co., (nu Theo Reppen & Co.) samt hoffotograf G. Berggren.

Generalkonsulatet har ligesom legationen været aabent kl. 10—12 og 2—4.

Karlsruhe.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Chr. R. Koelle, dateret 5te marts 1904.

Humlehandelen. Udbyttet af høsten i aaret 1903, der var en god middelhøst, blev paa grund af manglende gamle forraad og humlehøstens uheldige udfald i Bøhmen opkjøbt raskt og til høie priser. De badenske humleavlere erholdt meget gode priser. Der vil næppe blive overliggende nogen beholdning til det nye aar, og stillingen er saaledes absolut sund.

Presgjærfabrikationen havde utilfredsstillende afsætning og vigende priser at kjæmpe med; bestræbelser for at danne en sammenslutning har hidtil været uden resultat.

Cigarindustrien kommer sig tilsyneladende kun meget langsomt efter nedgangen i de sidste aar. Forbruget er saa ringe, at den notorisk indskrænkede produktion kun vanskelig finder anbringelse, og det vil ikke lykkes at formindske de ansamlede forraad af færdig vare.

Engroshandelen med **saltet, røget og tørret fisk** var livlig paa grund af de høie priser paa kjød.

Æghandelen. Der stod vistnok i det forløbne aar rigeligt materiale til engroshandelens forføining, men fortjenesten forringedes ved mangler i kvaliteten.

Smørengroshandelen fandt hele aaret god afsætning til gjennemsnitlig høie priser.

I **margarinhandelen** var stillingen ugunstig; i første halvdel af aaret virkede den høie pris paa raastoffe, i anden halvdel de synkende priser paa vegetabilske fedtstoffe og amerikansk smult uheldig for forretningerne.

I **cementindustrien** er den allerede længe forønskede bedring endnu ikke indtraadt. Tiltrods for det større cementforbrug er priserne som følge af det sterke tilbud gaaet end yderligere ned. De fleste fabriker arbeider uden fortjeneste.

Forretningen i **verktøimaskiner** var mat og blev først mod aarets slutning noget livligere. Heller ikke i den almindelige **maskinfabrikation** har den meget langsomt indtrædende bedring i beskjæftigelsen endnu udøvet nogen virkning paa salgspriserne; disses lave niveau gjør tvertom for det første enhver vinding for fabrikanterne illusorisk. I **lokomobiler** var afsætningen vanskelig og salgspriserne fremdeles utilfredsstillende; imidlertid synes idetmindste ingen yderligere tilbagegang at være indtraadt. Handelen med **landbrugsmaskiner** naaede et noget større omfang i det forløbne aar, men nogen bedring i salgspriserne er dog endnu ikke indtraadt.

For den **kemiske storindustri** var afsætningen i almindelighed tilfredsstillende.

Tapetindustrien var under sterk efterspørgsel særlig efter de billigere sorter rigelig forsynet med ordres. Priserne er meget lave, særlig i exportforretningen.

Skotøihandelen maatte regne med de forhøiede læderpriser; en tilsvarende prisforhøielse paa den færdige vare lod sig dog ikke sætte igjennem; fortjenesten er derfor blevet mindre og er kun ved stor omsætning nogenlunde tilfredsstillende. I billige stapelartikler var beskjæftigelsen meget rigelig.

I **grantømmer** forløb det sidste forretningsaar paa lignende maade som foregaaende. Efter en meget lovende begyndelse i vaarsæsonen, da der under livlig omsætning opnaaedes gode priser, gik efterspørgselen mere og mere tilbage, og priserne sank saa sterkt, at de mod juli maaneds udgang bragte sælgerne tab. Ud paa høsten indtraadte som sedvanlig, da sagbrugene da dækker sine behov for vinteren, nogen bedring. I **nordisk ubearbeidet virke for høvlerier** fastholdt exportørerne hele aaret igjennem sine høie prisfordringer; de tyske importører har desværre endnu ikke bragt det til en saadan samlet optræden. Sjøfragterne stod lavt og steg blot noget mod sæsonens slutning.

I **korkpropindustrien** var forretningsgangen noget bedre end i aaret 1902; den stigende anvendelse af patentlukning virkede fremdeles ugunstig.

Gummi- og asbestindustrien, hvis omsætning var som foregaaende aars, led sterkt under misforholdet mellem de meget høie raamaterialpriser og de trykkede salgspriser; dog har forholdene i aarets løb bedret sig noget til gunst for salgspriserne.

Arbeiderforholdene var bedre end i aaret 1902; paa arbeidsmarkedet var tilbudet af arbeidskraft ikke længer i den grad overveiende som det foregaaende aar, og selv henimod vinteren gik ikke efterspørgselen efter arbeidere tilbage. Arbeidslønningerne er vel heller ikke iaar gaaet ned; de tør heller i almindelighed være steget en smule. En større og endel mindre streiker indtraf i aarets løb, men stillingen var dog langtfra fordelagtig for virkeliggjørelse af arbeidernes fordringer. Forøvrigt led ikke forstaaelsen mellem arbeidsgivere og arbeidere noget større afbræk.

Madras.

Import af skandinaviske og japanske fyrstikker samt svensk jern i aaret 1903:

	Mængde.	Værdi.
Fyrstikker, skandinaviske	498 551 gross	365 895 rupees
Do., japanske	22 600 „	12 275 „
Svensk jern i barrer og stænger samt spiger	35 631 cwts.	285 331 „

Indhold: **Amsterdam** s. 97. — **Hannover** s. 122. — **Karlsruhe** s. 143. — **Konstantinopel** s. 141. — **Königsberg** s. 135. — **Madras** s. 144. — **Træmasseindførselen til Spanien i aaret 1903** s. 134. — **Wien** s. 131.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 4. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Melbourne.

Aarsberetning for 1903 fra konsul H. Gundersen, dateret 9de marts 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	1	1 612	1	1 612	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	2	2 442	9	9 027	11	11 469	-	-	7	5 667	7	5 667
Sum	2	2 442	10	10 639	12	13 081	-	-	7	5 667	7	5 667
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	5	2 753	11	8 869	16	11 622	-	-	79	71 558	79	71 558
Sum	5	2 753	11	8 869	16	11 622	-	-	79	71 558	79	71 558
Totalsum af ladede fartøier	7	5 195	21	19 508	28	24 703	-	-	86	77 225	86	77 225
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 612	1	1 612
Seilskibe	-	-	3	1 762	3	1 762	-	-	6	6 658	6	6 658
Sum	-	-	3	1 762	3	1 762	-	-	7	8 270	7	8 270
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	82	78 389	82	78 389	-	-	6	4 606	6	4 606
Sum	-	-	82	78 389	82	78 389	-	-	6	4 606	6	4 606
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	85	80 151	85	80 151	-	-	13	12 876	13	12 876

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 696 545.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 2 018 575.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 2 norske fartøier dr. 2 104 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 9 dr. 7 385 tons, til hovedstationen 2 dr. 3 171 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 804.00, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 283.00; heraf tilfaldt konsulen kr. 642.00. Af svenske skibe ved hovedstationon kr. 293.00, ved vicekonsulsstationerne kr. 88.00; heraf tilfaldt konsulen kr. 44.00. Ialt tilfaldt konsulen kr. 1 783.00.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 94.62, i svenske sager kr. 62.92, i andre sager kr. 4.06, ved vicekonsulsstationerne, i norske sager kr. 152.47, i svenske sager kr. 1.52, i andre sager kr. 13.65.

Almindelig oversigt. For de to mindste australske stater, Tasmania og Western Australia, har det forløbne aar ligesom det nærmest foregaaende været særdeles gunstigt; men for Victoria, som vel for den øvrige del af det australske kontinent, i det hele taget kun middelmaadigt; for alle tre stater ender det imidlertid med særdeles lyse udsigter. Medens Victoria i aaret 1902—1903 havde en mislykket høst, der i flere distrikter udarmede landmændene i den grad, at staten maatte træde støttende til for at hindre komplet ruin, havde de to mindre stater i to aar paa rad en udmerket høst. Bergverksdriften florerede i samtlige tre stater, dog især i Western Australia og Tasmania. Handel og industri gav jævnt udbytte i alle tre stater, særlig i Victoria.

De australske staters sammenslutning til en „commonwealth" og den derefter indførte fælles toldtarif anerkjendes mere og mere som fordelagtig for de større stater, og særlig for Victoria, medens man i Tasmania og Western Australia anser sig i økonomisk henseende hidtil at have havt mere skade end fordel af foreningen. Dette turde dog tildels bero paa feilagtig opfatning, og skulde man tro, at foreningen snart vil vise sig at medføre overveiende fordele for samtlige stater.

Man kan vente sig, at det nylig aabnede commonwealth-parlaments lovgivningsvirksomhed vil faa et sterkt socialistisk præg, og at navnlig de i New Zealand med tvilsomt held forsøgte voldgiftsretter til forebyggelse af stridigheder mellem arbeidere og arbeidsherrer vil blive efterlignede inden „the commonwealth", samt at der ad lovgivningens vei vil blive gjort alt, hvad gjøres kan, til udelukkelse af farvede racer fra Australien, og at der maaske vil blive lagt hindringer iveien for saavel fremmede som britiske skibes deltagelse i kystfarten.

I Victoria har man endelig for alvor begyndt at gjennemføre endel besparelser i statshusholdningen, men det vil vistnok vare længe, før man kommer væk fra den tidligere herskende ødselhed; antallet af de i statens tjeneste ansatte personer er i aarets løb blevet formindsket med 434, udgiften til almindelig alderdomsforsørgelse er reduceret med £ 82 000, og paa de aarlige bidrag til kommunerne er indsparet £ 110 000. Samtidig er indtægtsskatten blevet noget formindsket, saaledes at skatteydernes byrde lettes med ca. £ 80 000 aarlig. Statens bidrag til velgjørenhedsindretninger samt til vei- og brobygning er derimod blevet noget forøget.

For budgetaaret 1903—1904 anslaaes statsindtægterne i Victoria til £ 6 958 191 og udgifterne til £ 7 108 326; i Western Australia indtægterne til £ 3 613 200 og udgifterne til £ 3 843 347, i Tasmania indtægterne til £ 849 000 og udgifterne til £ 877 000.

S t r e i k e r. Den 8de mai udbrød ved jernbanerne i Victoria en streik, der truede med at faa de alvorligste følger. Da lokomotivførernes og fyrbødernes fagforeninger ikke vilde respektere jernbanestyrelsens bestemte forbud

mod at slutte sig til „The Trades Hall Council", en sterk politisk forening, der danner en slags overstyrelse for landets samtlige fagforeninger, nedlagde de pludselig arbeidet, og saa det ud til, at saavel andre foreninger inden Victoria som lokomotivførernes og fyrbødernes foreninger i nabostaterne vilde støtte dem ved ligeledes at gaa paa streik. For nogle dage var al jernbanetrafik inden Victoria stanset, endog postføringen tildels indstillet, og de fleste forretninger stansede eller hindredes i sin virksomhed. Men regjeringen, som straks fattede stillingens alvor, havde øieblikkelig indkaldt en extraordinær parlamentsforsamling, der sammentraadte allerede den 13de mai og vedtog saa drastiske forholdsregler mod de streikende, at disse, da de tilmed merkede, at de kun i liden grad havde publikums sympati paa sin side, indsaa det haabløse i situationen og opgav kampen, hvorefter de næsten alle gjenindsattes i sine stillinger. Allerede tolv dage efter streikens udbrud var jernbanetrafiken atter i fuld gang.

Mod slutningen af aaret var der udsigt til, at arbeiderne ved sagbrugene omkring Bunbury saavel som de lavere funktionærer ved Western Australias jernbaner skulde begynde en streik; heldigvis blev striden dengang bilagt, og det uden nogen væsentlig forandring i gjældende lønninger eller arbeidsforhold, men faren for, at den igjen kan bryde ud, ligger jo nær.

Post og kommunikationer. Medens man hidtil har havt en for det australske publikum meget fordelagtig kontrakt med to store engelske dampskibsselskaber om transport af post og af saadant gods, der maa føres i afkjølede rum, er der nu fare for, at den herskende mani for at udestænge alle farvede racer fra Australien vil resultere i, at man maa nøie sig med en meget langsommere og mindre punktlig befordring. Ifølge de løbende kontrakter har „Peninsular and Oriental Line" forbundet sig til at bringe posten fra London til Adelaide paa 30 dage og 16 timer, og „Orient-Pacific-Line" til at bringe den paa 31 dage og 6 timer, mod et subsidium for begge linjer tilsammen af £ 170 000; uagtet England af denne sum bidrager de £ 98 000 og de australske stater tilsammen kun £ 72 000, har de sidstnævnte stedse stillet de største fordringer; disse fordringer er hidtil i vid udstrækning blevet imødekomne, men da der senest forlangtes, at alle dampskibe, som fører post til og fra Australien, skal afskedige sine „lascars" og andre sjømænd og fyrbydere af farvede racer, svaredes med et bestemt afslag, hvorefter de australske myndigheder indbød andre dampskibslinjer til at konkurrere om postføringen herfra, saasnart de nu gjældende kontrakter udløber, hvilket vil ske den 31te januar 1905. Da intet nogenlunde tilfredsstillende anbud er indløbet inden den udsatte frist, har der for alvor været tænkt paa at sende posten via Capetown, hvilket vilde tage 10 à 12 dage længere tid for hver tur. Et saadant arrangement skulde dog synes altfor urimeligt, men der er virkelig udsigt til, at man vil blive stillet valget mellem enten at finde sig heri eller ogsaa at betale en betydelig høiere sum end tidligere for en lignende posttjeneste som den, man hidtil har havt, og uden at man alligevel opnaar at faa de farvede racer udelukkede. Australiens export af smør, frosset kjød, frugt og lignende varer, der maa føres i afkjølingsrum, vil risikere at faa et farligt knæk, dersom de hidtil gjældende kontrakter med postbaadene ikke skulde blive fornyede.

Jernbanebygningen har ogsaa iaar inden Victoria og Tasmania været omtrent indstillet, medens Western Australias jernbanenet har faaet adskillig udvidelse. Der arbeides fremdeles ivrigt for jernbaneforbindelse mellem Western Australia og South Australia.

Pengemarkedet var for det meste nogenlunde vel forsynet, og diskontoen paa gode firemaaneders kjøbmandsveksler holdt sig ligesom i det foregaaende

aar i 6 à 7 pct., hvilket ogsaa i almindelighed beregnedes for „overdrafts". For indskud paa 12 maaneder betalte bankerne 3 til 4 pct., men paa 6 maaneder kun $1^1/_2$ à 2 pct. Paa „op- og afskrivningsregning" betaler bankerne ingen rente, men beregner sine kunder 5 sh. halvaarlig for at føre deres konto.

For veksler paa London beregnede bankerne i Melbourne følgende kurser:

		a vista.	60 dage sigt.
Ved kjøb.	1ste januar til 26de februar	$99^3/_4$ pct.	$99^1/_4$ pct.
	26de februar til 21de mai	$99^7/_8$ „	$99^3/_8$ „
	21de mai til 22de oktober	100 „	$99^1/_2$ „
	22de oktober til 26de november	$99^3/_4$ „	$99^1/_4$ „
	26de november til 31te december	$99^1/_2$ „	99 „
		a vista.	60 dage sigt.
Ved salg:	1ste januar til 26de februar	101 pct.	$100^1/_2$ pct.
	26de februar til 21de mai	$101^1/_8$ „	$100^5/_8$ „
	21de mai til 22de oktober	„ „	$100^3/_4$ „
	22de oktober til 26de november	101 „	$100^1/_2$ „
	26de november til 31te december	$100^3/_4$ „	$100^1/_4$ „

Ved remittering af større beløb, f. ex. ved fragtremisser herfra, turde det være fordelagtigt i større omfang, end hidtil har fundet sted, at anvende telegramremisser; for saadanne beregner bankerne for tiden $^1/_2$ pct. mere end for sigtveksler, men forskjellen har i en større del af det forløbne aar kun været $^1/_8$ til $^1/_4$ pct.; hertil kommer jo vistnok selve telegraferingens kostende; men denne vilde blot andrage til et forholdsvis ringe beløb, da den kan udføres ved nogle faa codeord, og da telegramportoen kun er 3 shillings pr. ord.

Agerbrug og fædrift. Efter en række af tørre aar og en totalt mislykket høst i sæsonen 1902—1903 har man saavel i Victoria som i nabostaterne gjennem hele det forløbne aar havt rigeligt regn og i sæsonen 1903—1904 en høst, der, ialfald hvad kvantiteten angaar, er aldeles udmerket.

I aarets første maaneder steg prisen for hvede til 6 sh. à 6 sh. 6 d pr. bushel, hvilket er mere end det dobbelte af det her vanlige; det viste sig snart, at import vilde være fornøden, og der blev for australsk regning indkjøbt henimod 350 000 tons hvede og hvedemel, hvoraf over halvdelen fra California og Canadas vestkyst og ca. en trediedel fra Argentina. Paa de først ankomne ladninger tjentes adskilligt, men forinden de andre ankom, var prisen allerede faldt til 5 sh. 3 d à 4 sh. 9 d fortoldet, hvilket i de fleste tilfælde ikke gav nogen fortjeneste og tildels tab. Da udsigterne for den kommende høst stedse blev mere og mere lovende, og det kunde udregnes, at det importerede kvantum hvede var mere end tilstrækkeligt til at dække behovet indtil den nye høsts tid, var der al udsigt til et for importørerne ruinerende prisfald; men resolut sluttede de sig sammen for at beskytte sine interesser, og ved at exportere til Europa omtrent en tiendedel af det hertil importerede kvantum hvede lykkedes det dem at holde prisen for resten oppe ligetil aarets udgang, saaledes at omtrent den hele beholdning af gammel eller importeret hvede var realiseret uden tab, forinden den nye hvede kom i markedet. Prisen sank derefter temmelig hurtig til 3 sh. 3 d pr. bushel, og siden gradvis lige ned til ca. 2 sh. 10 d, men er i den sidste tid atter gaaet op til 3 sh. $4^1/_2$ d, følgende en tilsvarende stigning i det engelske marked.

Allerede tidlig paa aaret begyndte man at nære haab om et kronaar, og dette haab steg næsten til vished, da de gunstigste veirforhold vedblev at herske lige til indhøstningens tid i december maaned. Men istedetfor tørt og varmt veir, som pleier at herske paa den aarstid, fik man koldt, fugtigt og stormende veir, der satte væksten tilbage og paa mange steder lagde kornet ned og op-

blødte jordsmonnet i en saadan grad, at indhøstningsmaskinerne vanskelig kunde anvendes. Istedetfor de i januar og februar her tillands vanlige skov- og prærieb rande havde man iaar oversvømmelser; mange hvedeagre maatte skjæres til foder, og meget af det modne korn faldt ud af aksene og gik tabt, fordi det ikke kunde blive høstet i rette tid. Alligevel turde det nok hænde, at det tidligere paaregnede udbytte af 27 000 000 bushels (eller 7 500 000 bushels mere end i noget tidligere aar) er naaet, men kvaliteten blev neppe saa udmerket, som den pleier at være, og da man hersteds er temmelig uforberedt paa fugtigt veir om sommeren, er antagelig et ikke lidet kvantum hvede blevet skadet af regn under transporten til udskibningsstederne. Man antager, at der iaar alene fra Victoria vil kunne skibes 500 000 tons hvede, og at der for næste aars høst vil blive besaaet et areal af mindst 230 000 acres. Bedste hvedemel noteredes forrige maaned £ 7. 5. 0 à £ 7. 10. 0 fob. her, gik derefter hurtig op til £ 8. 5. 0 à £ 8. 10. 0, men staar nu kun i £ 8. 0. 0.

Ogsaa af de andre kornsorter gav den sidste høst en rig afkastning, men lave priser og uheldigt veir under indhøstningen reducerede i høi grad landmandens nettoudbytte I begyndelsen af aaret 1903 stod h a v r e i 3 sh. til 3 sh. 10 d pr. bushel, og af frygt for, at beholdningen vilde vise sig utilstrækkelig for behovet, blev en overflødig mængde importeret fra New Zealand. Dette i forbindelse med de stadigt stigende forhaabninger om en god høst bragte priserne til gradvis at synke, indtil der nu kun noteres 1 sh. 10 d à 2 sh. for de bedste „hvide" sorter og 1 sh. 2 d til 1 sh. 5 d for „Algerian". I enkelte distrikter har havren givet lige op til 70 bushels pr. acre, hvilket hertillands er ganske exceptionelt, og afkastningen beregnes til gjennemsnitlig adskilligt over 20 bushels pr. acre. Tiltrods for at vaadt veir under indhøstningen ødelagde en betydelig del af afgrøden, antages udbyttet at have været ca. 8 750 000 bushels, mod 4 402 000 i aaret 1902—1903 og 6 725 000 i aaret 1901—1902.

Af b y g avledes næsten 900 000 bushels, mod ca. 520 000 i det foregaaende aar. Denne kornsort benyttes hertillands kun til maltgjøring og som kvægfoder; intet deraf formales, og intet exporteres.

M a i s o g e r t e r gav godt udbytte; af p o t e t e r var avlingen rig; men priserne holder sig meget lave, og noteres for tiden kun £ 1. 15. 0 à £ 2. 5. 0 pr. ton efter kvalitet. Just den samme er prisen for l ø g, hvoraf høsten ogsaa har været udmerket god.

H ø a v l i n g e n i Victoria var i aaret 1903—1904 større end nogensinde før og beregnes til 900 000 tons, men da der er forholdsvis liden adgang til export, er priserne for tiden yderst lave.

F r u g t- o g v i n a v l e n gav meget over et middelsaars udbytte. Der er nu i Victoria ca. 30 000 acres beplantede med vinranker, eller henimod lige meget som i de andre australske stater tilsammentagne. Der gjøres fra aar til andet betydelige fremskridt i vinens behandling, og visse sorter australske vine vil sandsynligvis i fremtiden vinde almindelig anerkjendelse.

For f æ d r i f t e n kunde aaret ikke blive andet end utilfredsstillende, thi det tager lang tid at bringe de sterkt reducerede hjorder op til samme antal, som de havde, forinden de tørre aar begyndte, men der aabner sig atter lyse udsigter for denne bedrift. Paa de store sletter i landets nordlige og vestlige del, hvor der for et aar siden neppe saaes et grønt blad, fandtes der i slutningen af aaret 1903 en saa rig græsvækst, at alle de husdyr, man kunde skaffe, ikke formaaede at holde den nede; man tog derfor de mest energiske forholdsregler for at hindre prærieb rande, hvilke med grund kunde befrygtes at ville blive særdeles ødelæggende, naar denne store mængde græs fik tid til

at tørre; men stadigt regn i sommermaanederne har lige til dato holdt græsset friskt og grønt, hvilket i Australien er et særsyn paa denne aarstid.

Staten Victoria, som i aaret 1891 havde 13 000 000 faar og 1 800 000 stkr. hornkvæg, har nu neppe 10 000 000 faar og 1 000 000 stkr. kvæg, men man regner, at fire gode aar vil kunne bringe hjorderne op til det gamle tal, uden at den vanlige export og hjemmeforbruget behøver at indskrænkes.

Uldexporten, hvilken ogsaa omfatter endel uld kommende fra nærliggende dele af nabostaterne, androg i aaret 1902—1903 kun til 289 755 baller, og var i den sidstforløbne sæson endnu meget mindre, men priserne var særdeles tilfredsstillende. En stedse stigende mængde uld sælges ved auktionerne i Melbourne og Geelong, til hvilke der indfinder sig kjøbere saavel fra Amerika som fra Europa.

For meieribedriften var aarets første halvdel yderlig slet, men mod slutningen af aaret tog smørexporten atter fart og vil maaske snart atter naa til samme høide som i aaret 1900, da der herfra exporteredes 37 800 000 lbs. smør; men synderlig meget ud over denne grænse antages det ikke sandsynligt, at man vil kunne naa i den nærmeste tiaarsperiode.

Af talg, huder og læder, samt frosset og preserveret kjød exporteredes omtrent de vanlige mængder. Af kaniner exporteredes 7 300 000 stkr. i frossen tilstand, mod 6 780 000 i aaret 1902, og dertil ca. 1 000 000 lbs. preserveret kaninkjød samt ca. 12 000 000 kaninskind; man gjør fremdeles store anstrængelser for at faa udryddet kaninerne, men den tid turde maaske ikke være fjern, da man ikke længere vil betragte disse dyr som en landeplage, men holde dem som husdyr og forædle racerne.

Baade i Tasmania og i Western Australia havde man en særdeles god høst saavel i aarene 1902—1903 som 1903—1904. Endnu er kun ca. 275 000 acres af Tasmanias jordbund opdyrket, og vel endnu mindre af Western Australias, og bergverksdriften spiller i begge lande den vigtigste rolle; men det viser sig mere og mere, at disse lande ogsaa byder rige muligheder for agerbrug, fædrift og frugtavl, og navnlig synes forholdene i Tasmania at være særdeles gunstige for frembringelsen af fine racedyr samt for frugtavl.

Bergverksdriften gav i aaret 1903 særdeles gode resultater. For hele Australien, inklusive New Zealand, beregnes værdien af aarets guldproduktion til £ 18 400 000, mod £ 17 175 000 i aaret 1902 og £ 15 982 000 i aaret 1901. I aaret 1902 indtog Australasien første rang, hvad angaar guldproduktion, og har antagelig holdt denne stilling ogsaa for aaret 1903, dog saaledes, at Amerikas Forenede Stater og Sydafrika følger ganske nær efter, og vil sidstnævnte, saasnart normale arbeidsforhold indtræder i Transvaal, sandsynligvis atter ligesom i aaret 1898 overgaa alle andre. I den sidste tiaarsperiode er værdien af Australasiens guldproduktion steget fra £ 7 100 000 til £ 18 400 000, altsaa med hele £ 11 300 000, og af dette store tal falder hele £ 8 550 000 paa Western Australia, medens fremgangen i de andre stater har været forholdsvis langsom, men jævn. Angivet i ounces fint guld opgives udbyttet at have været for:

	I aaret 1893.	I aaret 1903.
Det australske kontinent, med undtagelse af Western Australia	1 357 000 oz.	1 786 000 oz.
Western Australia	99 000 „	2 065 000 „
New Zealand	215 000 „	479 000 „

For Victoria alene var udbyttet i aaret 1903: 822 424 ounces, mod 777 738 ounces i aaret 1902, og 789 562 ounces i aaret 1901, og de udbetalte dividender for Victorias samtlige guldminer var £ 601 802 i aaret 1903, mod £ 472 135 i aaret 1902. Der synes ikke at være noget tegn til, at minerne udtømmes, eller at driften i nogen nær fremtid vil blive mindre lønnende.

For kobber, bly og zink, hvilke metaller især har betydning for Tasmania, var priserne i aaret 1903 adskillig høiere end i det foregaaende aar, og minernes nettoudbytte derfor bedre. Det samme gjælder, ihvorvel i mindre grad, ogsaa for sølvproduktionen. Driften paa jern har trods mange forsøg og megen opmuntring fra statens side, endnu ikke naaet nogen betydning inden de til dette distrikt hørende lande, og udsigterne for denne bedrift turde være lange, uagtet der skal være overflod af nogenlunde righoldig erts.

Driften paa stenkul har vedblevet at gjøre stadige fremskridt saavel i Victoria som i Tasmania og Western Australia, men har ligesom i det foregaaende aar været hindret ved tvister mellem arbeidere og arbeidsgivere. Senest er meget lovende kulminer aabnede i nærheden af Bunbury, W. A., fra hvilken havn allerede endel ladninger kul er afskibede.

Trælasthandelen antages at have givet omtrent et middelsaars udbytte. Afsætningen i sæsonen fra 30te juni 1902 til samme datum 1903 var i det hele taget knapt saa stor som i den foregaaende sæson, men da importen indskrænkedes betydelig, aftog beholdningerne, saaledes at disse fra ca. 61 700 000 sup. feet, af alle sorter trælast tilsammen, reduceredes til ca. 47 000 000; i de senere forløbne maaneder er beholdningerne antagelig ikke blevet yderligere reducerede.

Priserne havde nogenlunde jævnt fulgt svingningerne paa exportstedernes markeder og i fragtmarkedet.

Ligesom i de nærmest foregaaende aar blev adskilligt af den hertil importerede trælast atter udskibet til andre australske stater, blandt andet ikke lidet til New South Wales.

Af høvlede bord og „weather boards“ importeredes i denne sæson kun ca. 17 700 000 sup. feet, mod næsten 31 000 000 i den foregaaende, medens forbruget i de samme sæsoner er beregnet at have udgjort resp. ca. 24 300 000 og 22 700 000. Priserne skal have dreiet sig om, fortoldet:

		Furu.	Gran.
„Floorings“	6″×1 1/8	12 sh. 0 d à 13 sh. 0 d	10 sh. 0 d à 10 sh. 9 d
—	6″× 7/8	8 sh. 9 d à 11 sh. 0 d	8 sh. 0 d à 9 sh. 6 d
—	6″× 3/4	7 sh. 6 d à 8 sh. 0 d	7 sh. 0 d à 7 sh. 6 d
—	6″× 5/8	6 sh. 6 d à 7 sh. 0 d	6 sh. 0 d à 6 sh. 9 d
—	6″× 1/2	5 sh. 9 d à 6 sh. 0 d	5 sh. 3 d à 6 sh. 0 d
—	6″× 3/8	4 sh. 6 d à 5 sh. 3 d	4 sh. 3 d à 5 sh. 3 d
„Weatherboards“, 4 out		6 sh. 0 d à 6 sh. 6 d	5 sh. 5 d à 6 sh. 3 d

Af furuplanker og battens importeredes 4 290 000 sup. feet, mod 5 226 000 i den foregaaende sæson, medens forbruget steg fra mindre end 2 000 000 til over 2 500 000 sup. feet; priserne havde været, for „tertia“, ca. 7 d pr. fod for 3″×11″, ca. 6 d for 3″ × 9″ og ca. 5 1/2 d for battens, alt beregnet efter 3″×9″ engelsk maal, og forholdsvis for „quarta“ og „mixed“. Fra Sverige ankom fire store ladninger, der væsentlig bestod af

planker. Beholdningerne udgjorde ved sæsonens slutning vel 6 500 000 sup. feet, hvilket ansees fuldt tilstrækkeligt for behovet.

Granplanker findes saagodtsom ikke mere i markedet, idet de er fortrængte af amerikansk spruce, der kan sælges forholdsvis billig. Importen af sidstnævnte vare androg kun til noget over 3 000 000 sup. feet, medens forbruget var mere end dobbelt saa stort, saaledes at den tidligere vel store beholdning blev reduceret til det normale. Priserne holdt sig i $3^1/_2$ d til 4 d pr. løbende fod 3″×9″, med op til $4^1/_2$ d i vintermaanederne, og noteres for tiden $3^3/_4$ d à $4^1/_8$ d.

Af Oregon ankom 12 000 000 sup. feet, medens forbruget androg til ca. 14 000 000. Da saavel priserne som fragterne fluktuerede betydelig, var handelen med denne slags trælast forbundet med adskillig risiko. Priserne varierede fra £ 5. 5. 0 til £ 6. 10. 0 pr. 1 000 sup. feet. I exporthavnene dalede prisen i aarets første halvdel fra 14 dollars til 10 dollars fob., steg derefter ubetydelig, men gik atter ned til samme niveau, og senest har der været tale om saa lav pris som 8 dollars. Samtidig har fragterne hertil fra disse havne været sterkt fluktuerende, men i det hele taget meget lave og tildels lavere end nogensinde tilforn.

Af de andre amerikanske træsorter har forbruget gjennem de senere aar været hurtig tiltagende, og dette forhold fortsættes, hvad „Californian redwood“ angaar, hvoraf forbruget steg fra 3 000 000 til 4 000 000 sup. feet, og af denne træsort har importen i de senere maaneder været meget betydelig; men for flere andre amerikanske træsorters vedkommende aftog saavel importen som forbruget i betydelig grad; for efternævnte sorter var de i sidste sæson importerede mængder og de noterede priser følgende:

	Import i sup. feet.	Pris pr. 1 000 sup. feet.
Shelving	342 000	£ 11. 10. 0—£ 12. 0. 0
Sugar pine Yellow „ }	1 327 000	„ 12. 15. 0—„ 15. 0. 0
Californian redwood	2 106 000	„ 8. 10. 0—„ 11. 0. 0

Det ansees dog sandsynligt, at forbrug og import af disse slags trælast atter vil tiltage.

Forbruget af de New Zealandske træsorter kauri og kahikatea, der i længere tid har været jævnt tiltagende, aftog ganske overordentlig, nemlig fra resp. 9 837 000 og 10 941 000 sup. feet til resp. 5 686 232 og 7 809 000, hvilket for den sidstnævnte træsorts vedkommende forklares ved, at smørexporten godtsom ophørte, saaledes at efterspørgselen efter bord for fabrikationen af smørkasser blev næsten ingen. For kauri-„boards“ noteredes 16 sh. à 18 sh. pr. 100 sup. feet, og for „flitches“ 17 sh. 6 d til 20 sh. 9 d. Af kauri-„logs“ importeres nu saagodtsom intet, da der i New Zealand er lagt exporttold paa denne vare. For kahikatea — ogsaa kaldet New Zealand white pine — betaltes: For bord 1″×18″ ca. 14 sh. 6 d; 1″×16″ ca. 14 sh. og 1″×12″ ca. 13 sh. 6 d, alt pr. 100 sup. feet.

Af Queensland ceder importeredes kun ca. 280 000 sup. feet.

Udsigterne for det kommende aar synes gode, da kjøbeevnen saavel i Melbourne som især i det indre af landet utvivlsomt er betydelig forbedret, paa samme tid som det maa antages, at landbefolkningen snart vil være nødsaget til at iverksætte byggeforetagender, hvilke man i de nærmest foregaaende ugunstige aar har maattet opsætte indtil videre. Western Australia,

som tidligere har taget adskilligt af „Baltic“ trælast fra Melbourne, vil herefter antagelig i større udstrækning tage sin forsyning direkte fra vore lande.

Exporten af „blue gum“ fra Tasmania og „jarrah“ og „karri“ fra Western Australia tiltager stadig i betydning og giver sysselsættelse for mange af vore skibe.

Fisk. For handelen med importerede fiskevarer har det forløbne aar været endnu uheldigere end det nærmest foregaaende, og hovedaarsagerne hertil har været de samme som hint aar, nemlig liden kjøbeevne i det indre af landet og stadig bedre forsyning med fersk fisk. Importen til Victoria androg for aaret 1902, det sidste aar, for hvilket statistik foreligger, til følgende: Fersk fisk for £ 20 895 (heri ikke medregnet østers), preserveret fisk 4 815 994 lbs. til værdi £ 103 693; saltet fisk 9 187 cwt. til værdi £ 11 891.

Medens beholdningerne af samtlige andre fiskevarer gjennemgaaende var overflødig store, var det modsatte tilfældet med almindelig klipfisk, hvorfor det, som fandtes af denne artikel, mest skotsk vare, opnaaede forholdsvis gode priser, nemlig op til 5 d à $5^1/_4$ d pr. lb.; af norsk klipfisk var der kun ubetydeligt i markedet. For amerikansk „boneless cod“ naaedes kun $4^1/_2$ à 5 d pr. lb., medens lignende vare fra Norge, dog kun i ganske lidet kvantum, skal have naaet 6 d. Overhovedet synes her at være et nogenlunde godt marked for klipfisk, saavel almindelig som „boneless,“ men kun naar denne er af virkelig prima kvalitet; sekunda vare er saagodt som værdiløs her. Den norske fisk foretrækkes i almindelighed fremfor den amerikanske, og lange foretrækkes for torsk. Varen bør antagelig helst importeres i ikke altfor tætte trækasser paa 30 lbs. nettovegt.

Ogsaa af saltet sild skulde det synes, at et større kvantum maatte kunne afsættes hertil fra Norge; hidindtil dækkes den overveiende del af behovet, antagelig mere end $^3/_4$ deraf, fra Skotland. Iaar var priserne vistnok ualmindelig lave, nemlig ned til ca. 19 sh. pr. halvtønde, men i de nærmest foregaaende aar har de oftere været oppe i 25 sh. til 28 sh. eller endog høiere. Den eneste emballage, man her vil have, er halvtønder, og silden bør være af saadan størrelse, at der gaar fra 19 til 30 dusin paa halvtønden. Antallet af sild pr. halvtønde maa nøie opgives, da alt detailsalg foregaar pr. stk. Saavel slosild som fedsild finder afsætning; førstnævnte sælges dog bedst.

Fra Amerikas Forenede Stater importeredes 1 342 cwt. saltfisk, der for den overveiende del bestod af saltet laks, et produkt, der bliver mere og mere likt paa dette marked og i senere tid ogsaa i ganske stor udstrækning benyttes som proviant paa vore fartøier. Prisen var omkring $4^1/_2$ d pr. lb. Ogsaa denne vare importeredes mest i halvtønder.

Hermetisk laks fra Amerika var i begyndelsen gjenstand for adskillig spekulation, fordi man ventede, at tilførselen vilde blive knap; senerehen, da markedet under forceret import snart blev overfyldt, gik priserne ned, saaledes at de bedste merker kun noteredes ca. 7 sh. pr. dusin daaser.

Af franske og portugisiske sardiner i olje, mest i ordinære kvaliteter, forbruges en mængde. Ogsaa norske røgede sardiner i olje omsættes i ganske stor mængde, men under overdrevent skarp konkurrence holdt priserne sig, ligesom i det foregaaende aar, yderst lave, nemlig i ca. 3 sh. 9 d à 4 sh. pr. dusin kvartpunds daaser.

Af norsk tran solgtes ikke meget. Den i forrige aarsrapport bebudede told paa medicintran, 15 pct. ad valorem, blev sat igjennem og gjælder fremdeles. Almindelig uraffineret tran, saavel hval- og sæltran som torskelevertran,

er toldfri. Herværende reberbaner og garverier benytter adskilligt af brunblank tran, men af andre transorter er forbruget ganske ubetydeligt.

Af andre norske og svenske varer er forbruget hersteds uden tvivl i ganske sterkt tiltagende, men da disse varer næsten altid kommer hid via London eller Hamburg, opføres de som engelske eller tyske varer i landets statistik, der saaledes ikke giver nogen oplysning om mængde eller værdi af, hvad der importeres fra de forenede riger. Man har i tidligere rapporter søgt at paavise, at der var rum for en regulær seil- eller dampskibslinje, kanske helst til en begyndelse kun en seilskibslinje, mellem vore hjemlande og Australien, og man har fremdeles den tro, at en saadan linje meget snart vilde vise sig lønnende for dem, der satte den igang, uden hensyn til at den, paa grund af sin store nytte for udviklingen af vor handel, synes at burde kunne paaregne statssubvention. Efter hvad det nu her forlyder, skal et tysk dampskibsselskab have til hensigt paa sine regulære reiser til Australien at lade skibene anløbe Göteborg og Fredrikstad eller Kristiania for komplettering med stykgods; dersom dette bliver udført, tør man vistnok vente, at norsk og svensk export til denne verdensdel vil tage fart, men vore rederier har da antagelig forsømt en god anledning til fragtfortjeneste.

Særlig for artikelen **papir** samt **pap, træmasse** og **tapeter** spiller fragten en stor rolle. Af disse varer sælges her allerede meget fra de forenede riger gjennem huse i London og Hamburg, og der er neppe nogen tvivl om, at vi i denne branche med held kan konkurrere; naar amerikansk trykpapir hidindtil har formaaet at fortrænge vort, beror dette antagelig mest paa, at regulære linjer (seil og damp) med yderst lave fragtsatser har sat amerikanerne istand til at indgaa paa leverancekontrakter, som for vore lande har været umulige. Af trykpapir importeredes i aaret 1902 til Victoria over 11 000 tons til værdi ca. £ 152 000.

Af omslagspapir bruges store mængder af dimensioner 30″ × 40″, veiende 60 lb. pr. ris.

Ogsaa for **granit** og **marmor** spiller fragten en afgjørende rolle. Det har vist sig, at tiltrods for høi told paa huggen og poleret sten vil det være lettere at importere varen i forædlet end i raa tilstand.

Cement og ildfast **mursten** bør kunne exporteres hertil fra de forenede riger. For førstnævnte vare er tolden 9 d pr. cwt, og den noterede pris for de bedste merker 11 sh. 9 d à 12 sh. pr. fad, for gode do. ca. 11 sh. Ildfast sten svarer en værditold af 15 pct. Svensk dampslemmet kridt, hvoraf tidligere endel indførtes, er nu omtrent usalgbart, da det stiller sig for kostbart i sammenligning med her produceret vare, der vistnok er mindre god, men billig.

Af **fyrstikker** importeredes hertil i aaret 1902: 133 000 gross voksfyrstikker og 252 000 gross sikkerhedsfyrstikker. Den største del af de fyrstikker, som i det kommende aar vil blive importeret hertil fra de forenede riger, skal være kontraheret af en New Zealander af norsk herkomst, agent J. R. Richter, 231 Elisabeth Street, Melbourne.

Svensk jern og staal holdes stadig paa lager af flere større huse hersteds, men er alt hidsendt fra disses afdelinger i England. Afsætningen har ikke været stor, delvis vistnok fordi disse huse holder høie priser. I den senere tid skal ogsaa endel ordres være indsendt til Sverige, mest for hjulbeslag til svære lastevogne, at dimensioner 8″×1″ og 10″×1″.

Af kondenseret melk importeredes ca. 700 000 lbs., hvoraf endel fra Norge. Af andre svenske og norske varer, der regelmæssig finder afsæt-

ning her, kan merkes: Hesteskosøm, separatorer, telefoner, „Primus“ og „Record“ kogeapparater, akvavit, punsch, aseptin, glasvarer og trætjære. Norsk øl er nu aldeles fortrængt fra markedet.

Af varer, som man iaar har forsøgt at introducere, og som sandsynligvis vil finde afsætning her, kan nævnes: Dynamomaskiner, Bolviders „kuttrar“ for høvelmaskiner, automobiler, belysningsgjenstande fra Wisbechs fabrik i Kristiania, hakkelsemaskiner, simple træstole og maaske ogsaa andre snedkerivarer.

For regning af en i Victoria bosat norsk fisker importeredes fra Collin Archer's baadbyggeri i Larvik spanter til en fiskersmakke, der skal forsynes med petroleumsmotor.

Med hensyn til betalingsvilkaarene betoner en herboende agent det uheldige i, at der saa ofte fra vore lande forlanges kontant betaling i London mod skibningspapirer, og formener han, at der lidet resikeres ved at sælge paa de her vanlige vilkaar, at afskiberen trækker for fakturabeløbet betalbar 30 dage efter sigt, naar varen er sendt pr. dampskib, og 60 eller 90 dage efter sigt, naar den er sendt pr. seilskib. Flere kontinentale, især tyske huse siges ogsaa at indrømme en meget længere kredit. Man har desværre ikke sjelden hørt klager over den maade, hvorpaa exportører i vore lande behandler sine herværende kunder, navnlig ved at skibe mindre gode varer og ikke at rette sig efter givne ordres, endog i tilfælde, hvor varen var betalt forskudsvis; ved et par anledninger er opgivet, at allerede akcepterede ordres ikke er blevet udførte, fordi priserne senerehen var stegne.

Indvandring. Tillempningen af den i forrige rapport omtalte immigrationslov har fremdeles givet anledning til megen kommentar, og særlig dens bestemmelse om, at ingen, som vil indvandre hertil, tillades paa forhaand at sikre sig udkomme ved kontrakt om udførelse af legemligt arbeide inden landet — ganske modsat af, hvad forholdet er i Sydafrika, hvor saadan kontrakt for den ubemidlede er en betingelse for adgangen til indvandring.

I aaret 1902 tilstededes 45 468 immigranter adgang til Australien, og blandt dem 221 norske eller svenske, uden at de blev underkastede nogen „education test“, medens kun 653 personer negtedes adgang, og af disse 653 var alene 35 af europæisk nationalitet; de øvrige tilhørte forskjellige farvede racer. At myndighederne dog forbeholder sig ret til efter lovens ordlyd at prøve en immigrant i et hvilketsomhelst europæisk sprog — hvilket jo praktisk talt er aldeles det samme som ret til at afvise hvemsomhelst, som de ikke har lyst at modtage — viste sig iaar, da en tysk styrmand, hvis moder var fra Egypten, efter at have udstaaet seks maaneders straf for smugling, blev udvist af landet, fordi han ikke bestod en prøve i græsk. Manden talte tysk, fransk og engelsk meget vel. Som regel, og naar specielle grunde ikke gjør sig gjældende, prøves dog ingen i andet sprog end sit modersmaal. Medens den af malayer og kinesere bestaaende besætning paa et i december maaned udenfor Melbourne strandet britisk dampskib aldeles ikke tillodes at komme iland og behandledes paa en maade, der for folkene maatte være meget krænkende og for rederiet medførte stor extraudgift, er nu senest endel japanesere af besætningen paa et andet forlist britisk dampskib blevet optagne paa „Sailors Home“ i Sydney og særdeles venligt behandlede.

Udsigterne for immigranter er væsentlig de samme, som er angivne i de nærmest foregaaende indberetninger. Her er gode udsigter for landmænd med nogen kapital, og her er mulighed for at begynde med en sum, som i hjemlandet vilde være utilstrækkelig. Fremdeles gives her forholdsvis

god betaling for tungt arbeide, saasom veiarbeide og grøftegravning, og hyrerne i kystfarten er meget høie. Men haandverkere, der har opnaaet virkelig duelighed i sit fag, vil i almindelighed intet vinde ved indvandring hertil, idet de høiere lønninger mere end opveies ved dyrere levemaade og mindre sikkerhed for stadig sysselsættelse. Hertil kommer, at det i Australien synes langt vanskeligere end i hjemlandet at faa nogensomhelst lønnende beskjæftigelse for den mand, som paa grund af alder eller svagelighed ikke længere kan helt gjøre fyldest for sig i sit fag, saaledes at han kan fortjene den af fagforeningerne fastsatte dagløn. Tømmermænd og flinke kokke synes at gjøre det forholdsvis meget godt, medens mekaniske arbeidere og smede ofte har ondt for at finde beskjæftigelse. I Western Australia er angivelig følgende d a g l ø n sedvanlig: For tømmermænd, smede og hjulmagere 10 sh., murere 11 sh., skibstømmermænd 10 sh. til 13 sh., arbeidere paa sagbrugene 6 sh. til 10 sh., veiarbeidere 6 sh. til 8 sh., slagtere 8 sh. 4 d, bagere 9 sh., rørlæggere 8 sh. til 10 sh.

I Victoria er lønningerne omtrent 10 pct. og i Tasmania vel 20 pct. mindre, men dette opveies tilfulde af, at levemaaden er billigere og klimatet behageligere i disse lande. Under særlig heldige forhold synes fiskere og faareklippere at leve; for de førstnævnte falder jo fortjenesten meget ujævnt, men ikke faa fiskere af norsk og svensk nationalitet har vendt tilbage til hjemlandene med lige mange hundrede pounds, som de har været aar ved fiskeriet, hvilket maa ansees for et udmerket resultat, naar det tages i betragtning, at deres arbeide ingenlunde er særdeles haardt, og at den kapital, hvormed der arbeides, er forholdsvis ubetydelig. Her i Victoria fiskes omtrent udelukkende med not; der arbeides i fire-mands-lag, og disses hele udstyr med not og baade behøver ikke at koste mere end ca. £ 120. Der anvendes dog ogsaa dampbaade og kostbarere udstyr, men dette synes ikke gjennemsnitlig at give synderlig bedre udbytte pr. mand.

Faareklipperne i Australien hører vistnok til de høiest betalte arbeidere. Her i Victoria er deres løn 15 sh. pr. 100 faar samt fri kost; i de andre stater har de ca. 20 sh. pr. 100 faar, men holder sig selv kost. En nogenlunde øvet klipper klarer let 100 faar i mindre end 8 timer. Da klipningen foregaar til høist forskjellige tider i de forskjellige distrikter, kan en faareklipper skaffe sig arbeide næsten hele aaret igjennem, men dette medfører nødvendigheden af lange reiser; mange af dem reiser med egne rideheste, ofte fine raceheste, ved hvis salg det tildels lykkes dem at skaffe sig stor extrafortjeneste, medens hestens underhold absolut intet koster. Faareklippernes „Union“ har hidindtil været den mægtigste fagforening i Australien.

En anden specialitet er arbeidet ved perlefiskerierne i Western Australia, ved hvilke det tør blive lettere at finde arbeide, efter hvert som landets nye lovgivning driver væk de talrige malayer og japanesere, der nu er ansatte ved disse fiskerier. Der anvendes ved samme omtrent 150 luggere paa 8 à 12 tons samt nogle smaa skonnerter, med en besætning af tilsammen ca. 1 000 mand, hvoraf mindre end 100 er af europæisk nationalitet. Fisket drives især fra den lille by Broome, og strækker sig over mindst 1 000 miles af kysten; selve perlerne er kun et biprodukt, uagtet de vestaustralske perler gjennemsnitlig skal være værd næsten £ 1 pr. stk. Hovedsagen er perlemuslingens skal, der betinger fra £ 120 til £ 250 pr. ton; i aaret 1903 exporteredes fra Western Australia muslingskaller for ca. £ 350 000, og perler for vel £ 15 000. Nogle faa nordmænd har fundet ansættelse som førere eller styrmænd paa perlefiskerfartøier. Som dykkere anvendes udelukkende folk af

farvede racer; der benyttes særskilt for perlefiskerierne konstruerede dykkerapparater, ved hjælp af hvilke der kan arbeides paa indtil 28 favnes dyb.

Skibsfarten og fragtmarkedet. Den samlede tonnage af de skibe, som i det forløbne aar udklareredes fra Victorias havne, var 3 461 748 reg.-tons, mod 3 372 555 reg.-tons i det foregaaende aar, hvilket udviser en ikke ubetydelig forøgelse. Denne falder dog udelukkende paa dampskibenes part, thi seilskibene fortrænges mere og mere ogsaa fra Australiafarten, hvor de dog sandsynligvis endnu i lang tid vil finde nogenlunde lønnende sysselsættelse. Tonnagen af de udklarerede seilskibe var kun 207 495 reg.-tons, mod 227 348 i aaret 1902. Af de ovennævnte 3 461 748 reg.-tons afgik til Storbritannien 518 844 reg.-tons, havne i „The Australian Commonwealth" 2 439 058 reg.-tons, britiske besiddelser udenfor Australien 301 166 reg.-tons, fremmede lande 202 680 reg.-tons.

Til Tyskland og Frankrige afgik intet seilskib, og tonnagen af de til England udklarerede seilskibe aftog til 17 973 reg.-tons, mod 63 442 reg.-tons i aaret 1902 og 100 498 tons i aaret 1900; denne store aftagen forklares helt af hvedeskibningens næsten totale ophør, og i det nu løbende aar vil der sandsynligvis afgaa flere seilskibe herfra til Storbritannien end i noget af de nærmest foregaaende aar. Kun ét norsk dampskib og intet svensk besøgte distriktet.

Det australske fragtmarked var, hvad den oversjøiske fart angaar, lidet tilfredsstillende, og dog turde farten paa denne verdensdel i det forløbne aar gjennemsnitlig havde givet fuldkommen ligesaa gode resultater som nogen anden fart. Hvad den australske kystfart angaar, er denne for den overveiende del optaget af faste dampskibslinjer, der ved sterkt sammenhold formaar at udestænge konkurrence og at holde fragterne oppe; i den øvrige del af kystfarten, og navnlig forsaavidt angaar seilskibenes del, holdt fragterne sig temmelig jævnt paa samme niveau som i det foregaaende aar, ialfald for fartøier af den hidtil sedvanlig anvendte størrelse; men tildels har man begyndt at anvende større fartøier, og disse maa jo nøie sig med forholdsvis lavere fragter.

Med trælast fra Norge eller Sverige ankom til distriktet intet svensk fartøi, og af norske kun 2 til Melbourne, 4 til Fremantle og 1 til Launceston. Et norsk fartøi bragte trælast fra Archangel og et fra Montrose; at vore fartøier fremdeles tog saa liden del i denne transport, er saa meget mere at beklage, som fragterne gjennemgaaende stod adskillig høiere end i det foregaaende aar. De tvende norske skibe, som ankom hertil med trælast fra Norge, havde begge 55 sh. pr. standard.

Fra Onega betaltes 82 sh. 6 d til Melbourne.

Trælastfragterne hertil fra Canada var omkring 80 sh. pr. standard.

Fra Puget Sound og Kalifornien aabnedes med lave fragter, der snart gik yderligere ned, og dette marked blev paa grund af flere sammenstødende omstændigheder aldeles demoraliseret. For det første har de sterkt subventionerede franske skibe i de sidste par aar mere og mere søgt til farten mellem Stillehavskysterne, i hvilken fart de, næsten stadig seilende i passatvind og godt veir, kan drage den størst mulige fordel af subventionen, hvilken betales pr. ton og udseilet distance. Dernæst blev en overflødig mængde tonnage dirigeret til Kaliforniakanten i forventning om hvedefragter derfra, og da saa høsten derover blev mindre god og udfragter vanskelige at erholde og urimelig lave, medens rapporterne om høstudsigterne i Australien stedse blev mere og mere lovende, søgte mange redere at sikre sig en hvilkensomhelst fragt hertil, med den følge, at der snart ikke blev spørgsmaal om at

naa seilbare fragter, men kun om at faa nogetsomhelst, der vilde lønne sig bedre end at gaa i ballast. Herunder sank trælastfragterne fra Puget Sound, hvilke allerede ved aarets begyndelse var saa lave som 40 sh. à 42 sh. 6 d, yderligere ned lige til 30 sh., og et par skibe skal endog have akcepteret saa lav fragt som 27 sh. 6 d til Melbourne og 25 sh. til Port Pirie. Naar man i tidligere rapporter gjentagende har anbefalet skibsredere i de forenede riger at lade endel seilskibe af middels størrelse og passende for trælast seile i fast rute mellem Australien og Amerikas vestkyst, med kul op til Honolulu og trælast tilbage fra Puget Sound, saa har det været under forudsætning af, at disse fragter vilde holde sig omkring 50 sh., og ialfald ikke lettelig gaa lavere end 40 sh., og man skulde være tilbøielig til at tro, at dette snart atter vil blive den gjældende notering. De amerikanske tre- og firemastskonnere, hvilke hidtil har været de farligste konkurrenter i denne fart, vil ialfald ikke i længden kunne nøie sig med lavere fragt end 40 sh., og spørgsmaalet bliver da nærmest, om de subventionerede franske skibe vil kaste sig paa denne fart, hvilket ikke ansees meget sandsynligt.

For redwood fra Eureka hertil betaltes fra 45 sh. til 50 sh., men endog dette var til sine tider ikke at opdrive. Tre norske skibe ankom med saadan last til Melbourne og et til Fremantle.

De noterede stykgodsfragter hertil fra New York var ogsaa særdeles lave, nemlig: Med dampskib 27 sh. 6 d til 35 sh. og med seilskibe 10 sh. og 5 pct. til 15 sh. og 5 pct., alt efter varens beskaffenhed. For denne trafik, der endnu for faa aar siden udelukkende besørgedes af seilskibe, anvendes nu mere og mere dampskibe og det tildels af de aller største, uden at dog seilskibe helt fortrænges. „White Star Line" tog varer fra New York via Liverpool til Melbourne Wharf for 25 sh. og 30 sh. pr. ton, alt efter varens art. Disse billige og regelmæssige fragtleiligheder bidrager mægtig til at støtte den amerikanske export til Australien.

Nogen hvedeexport fra Victoria fandt ikke sted før i aarets sidste maaned; men allerede tre maaneder tidligere var høstudsigterne saa lovende, at spekulativ befragtning begyndte at tage fart, og da veirforholdene vedblev at være særdeles gunstige, saaledes at man i begyndelsen af november maaned med nogenlunde sikkerhed kunde beregne det fra Australien exportable overskud til ca. 900 000 tons, skulde man ventet en betydelig stigning i fragterne. Det viste sig imidlertid snart, at kjøbmændene uden synderlig vanskelighed kunde erholde al fornøden tonnage til de samme fragter, hvormed markedet aabnedes, nemlig 21 sh. 3 d à 22 sh. 6 d pr. ton, og da de i Europa gjældende hvedepriser gjorde skibningen herfra lidet profitabel, havde fragterne lige indtil henimod slutningen af december snarere en tendens til at falde, saaledes at der for meget store skibe vanskelig kunde erholdes mere end 20 sh. Da senerehen uheldigt veir forsinkede indhøstningen og i ganske betydelig mon reducerede udbyttet, skulde man ventet faldende fragter, men en prisstigning paa det engelske marked drev omkring nytaarstider fragterne op i 23 sh. 9 d til 25 sh.; paa denne høide holdt de sig dog kun et par uger, og de er nu atter nede i 23 sh. à 23 sh. 6 d for prompte skibe og 21 sh. 6 d à 22 sh. 6 d for mai lastning. Fem norske skibe er allerede afgaaede herfra med hvedelast til fragter mellem 20 sh. 6 d og 22 sh., to andre ligger under lastning, og i det mindste ti andre norske skibe vides at være underveis hertil for at laste hvede.

Uldfragterne holdt sig lave. Et norsk skib paa 1 345 reg.-tons havde i begyndelsen af aaret £ 1 400 „lump sum" for uld herfra til London,

men mod slutningen af aaret erholdt et andet paa kun 911 reg.-tons £ 1 350 for lignende last fra Melbourne og Geelong til Boston. For tiden noteres for uvasket uld med seilskib $^5/_{16}$ d pr. lb., og med dampskib $^7/_{16}$ til $^8/_{16}$ d; for vasket uld med seilskib $^7/_{16}$ d og med dampskib $^9/_{16}$ til $^{10}/_{16}$ d, hvilke satser antages at ville blive gjældende i flere maaneder.

Ligesom i alle de nærmest foregaaende aar tog vore fartøier en meget betydelig del i guanofarten; tre norske skibe har nylig besøgt Melbourne paa vei til Maldon Island, hvorfra hvert af dem skal bringe en eller flere ladninger guano til australsk havn. Forsaavidt skibene ikke tages i maanedsfragt, synes 19 sh. til havne i New Zealand og 20 sh., eller lidt høiere, til havne paa det australske kontinent at være en gjældende sats. To norske skibe, paa resp. 479 og 486 reg.-tons, har dog akcepteret 19 sh. til Launceston — det ene endog for tre reiser —, hvilket næppe kan ventes at give noget overskud, naar tages i betragtning, at alene den uundgaaelige bugsering til og fra denne havn andrager til ca. 2 sh. pr. reg.-ton, og at der ingen adgang findes til udfragt derfra; 19 sh. til Port Adelaide, hvilket det ene af disse fartøier har som alternativ, er næppe synderlig bedre. Træseilskibe, som anvendes i guanofarten, sluttes gjerne for flere reiser ad gangen, oftest for tre eller fire, og dette har jo den fordel, at den ganske betydelige udgift til nødvendig bedding derved ikke falder paa en enkelt reise alene; men paa den anden side bliver fartøiet da ogsaa bundet til at besøge Guanoøerne i orkantiden, hvilket ansees at medføre endel extra risiko; farten paa disse øer synes dog i de senere aar ikke at have givet anledning til mange havarier. Et norsk dampskib paa 1 585 reg.-tons er nylig bleven taget i maanedsfragt for guanofart paa Australien og skal have opnaaet forholdsvis god fragt.

Transporten af jarrah- og karri-tømmer fra Western Australia til Europa og Sydafrika har i de sidste par aar vundet frem til at blive af overveiende betydning for vore paa Australien farende skibe og besørges nu for det meste af disse. Alene fra den lille by Bunbury, der for faa aar siden næppe var kjendt af navn, erholdt 60 norske og 5 svenske fartøier saadan last, fra Fremantle 8 norske og 2 svenske, og fra Albany 2 norske.

Fragterne dreiede sig mest om 30 sh. à 35 sh. pr. 50 kubikfod til Sydafrika og 35 sh. à 40 sh. til England, men skal tildels have gaaet lavere. Samtlige trælastexportører i Western Australia har for nogen tid siden indgaaet en forening under ledelse af firmaet „Millars Karri & Jarrah Forests, lim." i Perth. Som vanligt lykkes det saadanne store befragtere efterhaanden at faa certepartierne affattede temmelig ensidig i sin egen favør, og de fra Western Australia brugelige trælastcertepartier synes ikke at danne nogen undtagelse fra denne regel; man tror særlig at burde paapege følgende punkter:

A. Der sluttes oftest for lastning i „Albany, Fremantle eller Bunbury", uden forskjel i fragt. Uagtet Bunbury nu er en langt bedre havn end tidligere, kan den dog langtfra sidestilles med de to andre, og der burde være et ikke ganske ubetydeligt fragttillæg for lastning i Bunbury. Men rent urimeligt bliver det, naar der, som undertiden har fundet sted, uden fragttillæg betinges lastning i „hvilkensomhelst havn mellem Albany og Fremantle"; thi der findes paa denne strækning flere mindre gode lastepladse, til hvilke man aldrig burde sende sit skib uden stort fragttillæg, f. eks. Hamelin Harbour, hvor adskillige fartøier er totalt forliste, og Flinders Bay.

B. Indtagendet varierer ganske overordentlig. Man nævnte i en tidligere rapport, at et skib paa 498 reg.-tons en reise kun indtog 468 loads

og reisen derpaa 495 loads; dette fartøi maa ellers have været ualmindelig vel skikket for saadan last, thi endog det førstnævnte indtagende er i forhold til registertonnagen særdeles godt. Der sluttes i almindelighed for „jarrah and/or karri", og det er en blandt skibsførere almindelig tro, at den store variation i indtagendet skriver sig fra, om der skibes meget eller lidet karri, idet denne trælast troes at være betydelig tungere end jarrah. Dette tør dog ansees feilagtigt; karri k a n vistnok være tungere end jarrah, og er det maaske i almindelighed, lige efterat træerne er huggede, men i tør tilstand er den snarere lettere. I et fransk fagskrift har man seet begge træsorters vegt efter tre aars lagring opgivet saaledes: Karri 61.31 lbs. pr. kubikfod, jarrah 63.12; men nyhuggede eller kun halvtørrede, saaledes som de oftest skibes, er de visselig begge betydelig tungere, og den store variation i skibenes indtagende beror væsentlig paa, om lasten er skibet i mere eller mindre raa tilstand. At faa fragten stipuleret i tons lader sig næppe gjennemføre; men naar man engang har havt saadan last, og fartøiet altsaa er kjendt af befragterne, turde man kanske kunne faa garanteret et vist minimumsindtagende.

C. „Burning and Breakdown of Mills" bør ikke fritage befragterne for at levere last, men kun give dem ret til at beordre skibet til et andet sagbrug, — saaledes som vanligt er i de New Zealandske kauricertepartier.

D. Hvis skibet er adresseret til befragternes agenter paa lastepladsen „for customs business at usual terms", vil man i almindelighed overalt i Australien finde, at dette betyder en større udgift, end man har gjort regning paa, idet der i børsreglementer er fastsat temmelig høie gebyrer, som bliver at betale, naar intet særskilt er vedtaget, saaledes paa mange steder £ 5. 5. 0 alene for indklarering af et skib, stort eller lidet. Det er dog oftest ikke forbundet med nogen stor vanskelighed i certepartiet at faa et bestemt mindre beløb stipuleret for denne tjeneste.

E. „Charterers to have the right of appointing stevedores at current rate" er en klausul, der her, ligesom overalt ellers, bør søges undgaaet. I Western Australia tør det antages, at denne klausul betyder en merudgift af ca. 30 pct. for stuvningen.

Ved denne fart bør erindres, at den slider sterkt paa fartøierne, og at der i Fremantle kun gives liden, og i Western Australias udhavne omtrent slet ingen anledning til reparation af større havarier. Man er tilbøielig til at antage, at der for lastning i Bunbury om sommeren burde gives mindst 2 sh. høiere fragt end for lastning i Fremantle og 4 sh. mere om vinteren, medens tillægget for lastning i Hamelin Harbour eller Flinders Bay og lignende udhavne formodentlig burde være dobbelt saa stort; der gjøres dog i almindelighed ikke saa stor forskjel.

Fra H o b a r t bragte to norske skibe last af „blue gum sleepers" til Sydafrika, og et bragte „blue gum"-tømmer til London. Denne slags last er endnu noget tungere end jarrah og karri, angivelig 64.50 lbs. pr. kubikfod, naar den er vel tørret, men skibes ligesom disse træsorter ofte i raa eller halvtørret tilstand, og veier da betydelig mere. Et norsk skib, som man vel kjender, indlastede i det sydlige Tasmania 144 000 superfial feet eller 12 000 kubikfod „blue gum"-

tømmer, og laa da paa nøiagtig samme merker som med 365 tons kul, hvorefter dette tømmer maa have veiet ca. 69 lbs. pr. kubikfod. „Spotted gum“ og „iron bark“, to lignende træsorter, der i betydelig mængde exporteres fra New South Wales, er endnu meget tungere.

Havneforhold. Med en paakostning af ca. £ 4 500 000, anvendt i løbet af de sidste 25 aar, har det lykkedes at gjøre Melbourne til en udmerket god havn, men den lider af den væsentlige feil at være en kostbar havn. Den store Victoria Dock paa byens vestside kan nu efter 14 aars arbeide regnes at være færdigbygget; den indtager et areal af 96 acres og er 25 fod dyb. Byens kaier har en samlet længde af 8 miles, og de er forsynede med rummelige og vel byggede pakhuse. Af reparationsdokker haves fire, nemlig en stor staten tilhørende tørdok i Williamstown, en flydedok sammesteds, og to store tørdokker i South Melbourne; den ene af de sidstnævnte er iaar helt ombygget og har faaet saadan udvidelse, at den med faa undtagelser kan optage de største koffardiskibe, som kan ventes hertil, idet den nu er gjort 515 fod lang, 74 fod bred og 24 fod dyb; desuden er den bleven forsynet med et pumpeverk, der skal være det største og kraftigste, som hidtil er konstrueret paa den sydlige halvkugle; den anden tørdok skal i løbet af indeværende aar undergaa lignende udvidelse og forbedring.

Indseilingskanalen til Geelong er i en bredde af 130 fod bleven uddybet til $23^1/_2$ fod ved lavvande, og ved byens kaier er der nu plads for tolv skibe ad gangen. Under den paagaaende hvedeexport har alle disse pladse været stadig optagne.

Fremantle er ved de nu paa det nærmeste fuldførte havnearbeider gjort til en sikker og bekvem havn. Derimod lader de fleste andre af Western Australias havne adskilligt tilbage at ønske, og redere bør iagttage al mulig forsigtighed ligeoverfor de høie fragter, som leilighedsvis udbydes til nye og ukjendte lastepladse paa kysten. Albany er af naturen en udmerket havn, og i Bunbury er allerede over £ 125 000 anvendt paa at gjøre havnen brugbar for den enormt voksende trafik. Endnu i aaret 1896 androg værdien af hele Bunburys export kun til £ 11 000; i aaret 1902 gik den op til £ 218 000 og nu i det sidstforløbne aar angivelig til over £ 400 000. Den vigtigste foranstaltning til havnens beskyttelse er en noget over 3 000 fod lang bølgebryder, men denne er endnu langtfra tilstrækkelig, og man regner, at den bør forlænges til ca. 6 000 fod og yderligere £ 125 000 anvendes, før Bunbury kan fortjene navn af en god og sikker havn. Med en yderligere udgift af ca. £ 500 000 er der mulighed for at skabe en indre havn i en nu ubenyttet lagun, og dette vil sandsynligvis blive gjort, om de nylig aabnede kulminer i byens nærhed svarer til forventningerne. Endog for den nuværende tømmerexport er havnen knapt nok tilstrækkelig.

Tasmania har paa sydkysten mange af naturen udmerkede havne, paa øst- og vestkysten derimod ingen. Hobart er en særdeles bekvem og billig ordreplads og en god plads for reparation af mindre skibe.

Diverse oplysninger. Besætningerne paa de norske og svenske skibe, der i aaret 1903 besøgte distriktet, androg inklusive skibsførerne til 678 mand.

Nedenstaaende tabel angiver antallet af af- og paamønstringer samt rømninger:

*

Ved hovedstationen:	Norske fartøier. Afmønstrede.	Paamønstrede.	Rømte.	Svenske fartøier. Afmønstrede.	Paamønstrede.	Rømte.
Norske sjømænd . . .	24	22	3	1	—	—
Svenske do. . . .	2	9	3	5	3	1
Fremmede do. . . .	22	24	6	2	4	—
	48	55	12	8	7	1
Ved vicekonsulsstationerne:						
Norske sjømænd . . .	39	21	2	—	—	—
Svenske do. . . .	2	5	—	—	1	1
Fremmede do. . . .	19	15	1	—	—	—
	60	41	3	—	1	1

I ovenstaaende tal er ikke indbefattet af- og paamønstringer samt rømninger fra de mange norske og svenske skibe, der besøgte havne inden distriktet, hvor vicekonsuler ikke er ansatte, idet opgaver fra saadanne havne ikke har været erholdelige.

Hyrerne paa kystdampskibene er fremdeles £ 6. 10. 0 pr. maaned for matroser og kullempere og £ 8. 10. 0 for fyrbødere, og der synes ikke at være udsigt til, at nogen forandring heri vil indtræde i løbet af indeværende aar. Ved at betale disse høie hyrer kan rederierne sikre sig valget af de bedste sjømænd og øve en ganske streng kontrol, hvad angaar orden og arbeide. Adskillige skandinaver er ansatte paa kystdampskibene; men man maa undres over, at deres antal ikke er endnu større, samt over at forholdsvis meget faa af vore landsmænd har opnaaet ansættelse som styrmænd eller førere.

Paa seilskibe var hyrerne. iaar høiere, end de paa lange tider har været, idet der paa britiske skibe i oversjøisk fart betaltes fra £ 4. 10. 0 til £ 5. 10. 0 og i kystfarten £ 4. 0. 0 à £ 5. 0. 0, og medens norske og svenske skibe i tidligere aar uden vanskelighed har kunnet forhyre matroser til ca. £ 1. 0. 0 under den paa britiske skibe gangbare hyre, var dette i det forløbne aar ikke altid tilfældet. Særlig blev her mangel paa sjøfolk i december og januar maaned, da den rige hvedehøst foraarsagede stor efterspørgsel efter arbeidsfolk baade for landdistrikterne og havnen.

Rømningerne fra de forenede rigers skibe tiltog noget ved hovedstationen, men aftog ved vicekonsulaterne; i det hele taget var det tab, som tilførtes vore fartøier ved rømninger, ikke meget betydeligt. Ved sygdomstilfælde paaførtes rederierne derimod adskillige tab; og da risikoen for saadant jo altid er ganske stor, dels fordi kur og pleie paa de australske hospitaler er kostbar, dels fordi hjemsendelse fra denne fjerne verdensdel andrager til en forholdsvis betydelig sum, kan det ikke noksom tilraades, at man ved udmønstringer hjemmefra ikke antager nogen sjømand, uden at han har lægeattest for god helbred og navnlig for, at han ikke lider af tæring eller syphilis. Det skal oftere hænde, at tæringspatienter søger hyre med skibe bestemte til Australien i den tro, at de i det australske klimat vil gjenvinde sin helbred, om de blot, ved rømning eller paa anden maade, kan komme i land her. Alene hensynet til den øvrige besætnings velvære bør være nok til at bevirke, at man gjør sit bedste for ikke at faa saadanne personer ombord.

Sundhedstilstanden i distriktet var gjennem hele aaret god. Vistnok optraadte kopperne til en tid i Tasmania, men sygdommen spredte sig ikke synderlig videre end til byen Launceston, og de angrebnes tal var ikke stort. I Fremantle forekom i begyndelsen af aaret nogle faa tilfælde af byldepest.

Befolkningen i Victoria øges meget langsomt og har i enkelte af de senere aar endog aftaget, idet overskuddet af fødte over døde har været mindre end overskuddet af udvandrede over indvandrede; befolkningen ansattes ved begyndelsen af aaret 1903 til 1 210 000 individer, hvoraf noget over 500 000 boede i Greater Melbourne, der omfatter et areal af 163 000 acres. Ogsaa Tasmanias folkemængde har i de senere aar øget langsomt og udgjør endnu næppe mere end 186 000; derimod tiltager Western Australias folkemængde hurtig og angives ved udgangen af aaret 1903 til ca. 220 000.

Fra den 1ste juli 1902 til den 30te juni 1903 døde i Victoria 7 norskfødte og 21 svenskfødte individer; af disse døde 19 i hospitaler og andre velgjørenhedsindretninger, og 2 omkom ved ulykkestilfælde.

Man har i aarets løb paa anmodning af hjemmeværende slegt og venner eftersøgt 60 norske og svenske undersaatter, hvoraf det hidtil har lykkedes at finde 12.

Gjennem konsulatet hjemsendtes ved sjømandsanvisninger til Norge £ 159. 0. 0, til Sverige intet.

Der ankom under konsulatets adresse til sjøfolk ombord i norske og svenske skibe samt til i kolonierne bosatte landsmænd ca. 4 900 breve, hvoraf 50 ufrankerede.

Den herværende skandinaviske menighed har egen kirke paa hjørnet af Williams Street og Victoria Street, og er samme nu paa ca. £ 300. 0. 0 nær fuldt betalt. Pastorens adresse er: Rev. K. Hultmark, 72 Dudley Street, West Melbourne.

Det skandinaviske læseværelse, som før fandtes ved kirken, er nylig flyttet til et for sjømændene mere bekvemt beliggende lokale i Railway Viaduct Building no. 46.

Konsulatkontoret er fremdeles i 376 Williams Street; det holdes aabent alle søgnedage fra kl. 10—4½, om lørdagene kun fra kl. 10—2. Konsulatets registrerede telegramadresse er ordet „Scandinav".

Fortegnelse over de inden Melbournes konsulatdistrikt etablerede handelshuse, i hvilke nogen norsk eller svensk mand er medeier, og som befatter sig med import eller export, skibsmægleri eller bankierforretning.

Sted.	Firmaets navn.	Etableringsaar.	Adresse.	Norsk eller svensk medeiers navn.	Nationalitet.	Specialitet.	Anmerkninger.
Melbourne.	Annerstadt & Co., A. W.	1889.	261, Collins Str.	August Wilhelm Andersson.	s.	Parfumerifabrik og import af svenske varer.	
»	Ericson, P. A.	1887.	282, Post Office Place.	Pehr Adolf Ericsson.	s.	Import af legetøi, skrivematerialier og andre smaasager.	
»	Gardner, H.		99, Queen Str.	James Dickson Wærn.	s.	Import og agentur.	Hovedkontor i Perth. Hr. Wærn er Associé kun for n. og s. varer.
»	Gunnersen & Co., G.	1897.	58, William Str.	Gunnar Gunnersen.	n.	Import af trælast, trælastagentur m. m.	
»	Lux, limited.	1903.	31, Queen Str.	Erik Brattström, manager.	s.	Import af svenske petroleums-glødelamper og kogeovne.	Hovedkontor aktiebolaget «Lux», Stockholm.
				N. T. Östberg, chief expert.	s.		
»	Parelius, Rasmus.	1888.	44, Viaduct Building.	Rasmus Parelius.	n.	Import af fiskevarer m. m.	
»	Rømcke & Co., Otto, proprietary ltd.	1897.	87, Queen Str.	Otto Rømcke.	n.	Import af trælast, trælastagentur m. m.	Fra 1887-1897 etableret under firma Rømcke, Gunnersen & Co. Etableret under eget navn fra 1884—1887.
»	Schreuder, A. T.	1889.	383, Flinders Str.	Anders Terkelsen Schreuder.	n.	Skibsmægleri.	
»	Schreuder & Svensen.	1891.	Do.	Do.	n.	Skibshandel og import af norske varer.	Hr. Svensen gik ud af firmaet i 1898.

Leith.

Aarsberetning for 1903 fra konsul J. W. Tornøe, dateret 21de april 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier,						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning. Hovedstationen:												
Dampskibe	22	9 588	21	18 156	43	27 744	14	6 087	27	10 781	41	16 868
Seilskibe	32	5 779	11	5 193	43	10 972	20	4 645	13	3 158	33	7 803
Sum	54	15 367	32	23 349	86	38 716	34	10 732	40	13 939	74	24 671
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	201	85 956	356	229 136	557	315 092	386	174 040	665	344 450	1051	518 490
Seilskibe	291	51 441	94	54 366	385	105 807	341	65 680	123	32 994	464	98 674
Sum	492	137 397	450	283 502	942	420 899	727	239 720	788	377 444	1515	617 164
Totalsum af ladede fartøier	546	152 764	482	306 851	1028	459 615	761	250 452	828	391 383	1589	641 835
B. I ballast. Hovedstationen:												
Dampskibe	9	3 853	17	6 536	26	10 389	1	700	27	20 565	28	21 265
Seilskibe	-	-	6	987	6	987	1	1 022	14	2 495	15	3 517
Sum	9	3 853	23	7 523	32	11 376	2	1 722	41	23 060	43	24 782
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	73	28 737	670	334 137	743	362 874	20	16 429	232	146 448	252	162 877
Seilskibe	54	7 064	140	22 983	194	30 047	17	8 750	96	26 601	113	35 351
Sum	127	35 801	810	357 120	937	392 921	37	25 179	328	173 049	365	198 228
Totalsum af ballastede fartøier	136	39 654	833	364 643	969	404 297	39	26 901	369	196 109	408	223 010

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 4 376 687.oo, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 4 670 897.oo.

For ordre, reparation eller lignende anløb 21 norske fartøier dr. 13 377 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 889 dr. 518 381 tons, til hovedstationen 26 dr. 11 610 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 3 062.oo, ved vicekonsulsstationerne kr. 46 458.oo; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 29 986.oo; af svenske skibe ved hovedstationen kr. 737.oo, ved vicekonsulsstationerne

kr. 27 571.oo; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 15 874.oo. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 45 860.oo.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 332.oo, i svenske sager kr. 158.oo.

Følgende zifre udviser omfanget af den norske skibsfart paa Skotland og tilliggende øer i aaret 1903 sammenholdt med aaret 1902.

Ankomne fartøier:	1902. Ant.	1902. Tons.	1903. Ant.	1903. Tons	Forøgelse. Ant.	Forøgelse. Tons.	Formindskelse. Ant.	Formindskelse. Tons.
Med ladning . .	1 096	477 242	1 028	459 615	—	—	68	17 627
I ballast . . .	983	381 095	969	404 297	—	23 202	14	—
Tils.	2 079	858 337	1 997	863 912	—	5 575	82	—
Afgaaede fartøier:								
Med ladning . .	1 644	652 286	1 589	641 835	—	—	55	10 451
I ballast . . .	435	203 206	408	223 010	—	19 804	27	—
Tils.	2 079	855 492	1 997	864 845	—	9 353	82	—
Skibsfartens hele omfang	4 158	1 713 829	3 994	1 728 757	—	14 928	164	—

For den svenske skibsfarts vedkommende viser følgende tabel forholdet:

Ankomne fartøier:	1902. Ant.	1902. Tons.	1903. Ant.	1903. Tons.	Forøgelse. Ant.	Forøgelse. Tons.	Formindskelse. Ant.	Formindskelse. Tons.
Med ladning . .	474	203 061	462	219 445	—	16 384	12	—
I ballast . . .	438	310 687	422	295 288	—	—	16	15 399
Tils.	912	513 748	884	514 733	—	985	28	—
Afgaaede fartøier:								
Med ladning . .	774	455 710	754	447 721	—	—	20	7 989
I ballast . . .	135	55 963	129	67 837	—	11 874	6	—
Tils.	909	511 673	883	515 558	—	3 885	26	—
Skibsfartens hele omfang	1 821	1 025 421	1 767	1 030 291	—	4 870	54	—

Antallet af de ankomne norske fartøier aftog med 82, medens drægtigheden tiltog med 5 575 tons. Opgang viser: Aberdeen med ca. 8 000 tons, Alloa ca. 5 000 tons, Ardrossan ca. 7 000 tons, Burntisland ca. 30 000 tons, Fraserburgh ca. 5 000 tons, Glasgow ca. 20 000 tons. Medens nedgang fandt sted ved: Leith ca. 18 000 tons, Boness ca. 12 000 tons, Grangemouth ca. 16 000 tons, Granton ca. 7 000 tons, Greenock ca. 5 000 tons, Methil ca. 9 000 tons.

De ankomne svenske skibes antal aftog med 28, men drægtigheden tiltog med 985 tons. Opgang viser fornemmelig: Ardrossan med ca. 5 000 tons, Glasgow ca. 31 000 tons, Methil ca. 31 000 tons. Medens nedgang fandt sted ved: Leith med ca. 11 000 tons, Burntisland ca. 34 000 tons, Grangemouth ca. 17 000 tons, Granton ca. 7 000 tons.

I de fem sidste aar ankom til distriktet:

	Norske skibe.		Svenske skibe.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1899	2 002	782 728	652	340 061
1900	2 207	898 346	807	469 142
1901	2 030	796 902	902	477 420
1902	2 079	858 337	912	513 748
1903	1 997	863 912	884	514 733

Bruttofragterne udgjorde i de fem sidste aar:

	Norske skibe.	Svenske skibe.
1899	£ 566 837	£ 203 515
1900	„ 716 070	„ 302 064
1901	„ 485 069	„ 319 149
1902	„ 480 696	„ 244 872
1903	„ 498 215	„ 251 945

Heri ikke iberegnet fragter for et ikke ubetydeligt antal fartøier, der var tidsbefragtet.

De forenede rigers skibsfart var i aaret 1903 saaledes fordelt paa distriktets havne:

	Norske.				Svenske.			
			Deraf dampskibe.				Deraf dampskibe.	
Ankomne skibe:	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
Leith	118	50 092	69	38 133	26	11 610	10	7 573
Aberdeen	57	25 700	45	20 286	25	10 011	21	9 035
Alloa	168	45 226	66	25 528	39	12 524	9	5 173
Ardrossan . . .	38	54 957	32	47 690	6	6 956	6	6 956
Ayr	16	10 402	10	6 629	3	2 868	3	2 868
Boness . . .	161	51 469	69	33 097	79	29 339	36	18 682
Burntisland . . .	190	109 823	160	103 384	182	151 543	133	139 664
Charlestown . . .	12	1 436	2	350	15	2 252	1	116
Dundee	18	8 703	12	7 515	6	2 188	3	1 441
Dysart	103	12 005	6	1 234	1	108	—	—
Fraserburgh . .	79	22 866	79	22 866	23	6 969	22	6 795
Glasgow	233	147 482	216	132 145	69	68 490	69	68 490
Grangemouth . .	342	146 960	259	131 808	69	32 005	34	22 346
Granton	60	21 396	25	14 109	81	67 081	73	64 782
Greenock	14	10 952	6	5 157	1	2 522	1	2 522
Lerwick	36	8 714	32	8 145	39	9 809	38	9 550
Methil	218	91 239	173	80 926	164	84 401	94	67 937
Macduff	—	—	—	—	1	132	—	—

Ankomne skibe:	Norske. Ant.	Tons.	Deraf dampskibe. Ant.	Tons.	Svenske. Ant.	Tons.	Deraf dampskibe. Ant.	Tons.
Montrose	13	4 882	7	2 629	6	1 454	4	1 207
Peterhead . . .	49	12 917	47	12 551	20	4 996	17	4 592
Port Glasgow . .	1	353	1	353	—	—	—	—
St. Davids . . .	12	2 575	5	1 724	5	913	1	281
Stornoway . . .	12	3 595	10	2 858	6	1 482	6	1 482
Troon	18	12 812	14	10 327	1	107	—	—
Wick	29	7 356	24	6 655	17	4 973	15	4 478
Tilsammen	1 997	863 912	1 369	716 099	884	514 733	596	445 970

Til den norske sjømandsmissions kirke i Leith indkom som frivillige gaver fra norske skibsførere i aaret 1903 £ 6. 10. 4, i aaret 1902 £ 12. 4. 5, i aaret 1901 £ 10. 2. 7.

Af sjømandsanvisninger hjemsendtes i aaret 1903 til det kongelige departement for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri for norske sjømænd 10 til beløb £ 131. 0. 0 og til det kongelige kommercekollegium for svenske sjømænd 8 til beløb £ 130. 0. 0.

Antallet af skibbrudne, syge og nødlidende, der modtog understøttelse af konsulatet i aaret 1903, udgjorde: Norske 141, svenske 26, udlændinge 8, tilsammen 175.

Med norske skibe paamønstredes:		Med svenske skibe paamønstredes:	
Norske sjømænd	313	Svenske sjømænd	45
Svenske „	96	Norske „	17
Fremmede „	177	Fremmede „	19
Fra norske skibe afmønstredes:		Fra svenske skibe afmønstredes:	
Norske sjømænd	501	Svenske sjømænd	58
Svenske „	87	Norske „	7
Fremmede „	205	Fremmede „	11
Fra norske skibe rømte:		Fra svenske skibe rømte:	
Norske sjømænd	24	Svenske sjømænd	18
Svenske „	7	Norske „	—
Fremmede „	11	Fremmede „	8

Ialt rømte fra norske og svenske skibe 68.

For 6 afdøde norske sjømænd hjemsendtes i aarets løb £ 49. 11. 4
og for 4 afdøde svenske sjømænd . . . . . „ 7. 17. 3

Inden distriktet indkjøbtes i aaret 1903:

Norske skibe.

Dampskib „Geir“,	bygget	1882,	dr.	549	tons, pris	£ 6 500
Bark „Karen“,			„	896	„ „	„ 1 000
Brig „Tren“,	„	1860,	„	210	„ „	„ 102
Skib „Alacrita“,	„	1903,	„	1 823	„ „	„ 17 000
Kutter „Nor“			„	70	„ „	„ 45
Bark „Charlotte“,			„	589	„ „	„ 600

Svenske skibe.

Dampskib „Skandia", bygget 1882, dr. 873 tons, pris . . . . . £ 7 000

For norsk regning solgtes i aaret 1903:

Kutter „Nor" af Tvedestrand for . . . . . „ 45

og for svensk regning:

Brig „Carolina" af Mönsterås for . . . . . „ 102

Antallet af expeditioner afsendte fra konsulatet udgjorde:

Til departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri . .	220
„ udenrigsdepartementet	49
„ kommercekollegiet	81
„ vicekonsulerne, andre myndigheder og private personer	1 810
Tilsammen	2 160

mod i aaret 1902 1 964 og i aaret 1901 2 185.

Trælast. Importen i aaret 1903 har stillet sig saaledes:

Fra Norge:	Huggen	93 384 loads,	værdi . . .	£ 104 990
	Saget	71 120 „	„	„ 145 990
	Stav	15 731 „	„	„ 49 749
Fra Sverige:	Huggen	98 230 loads,	værdi . .	£ 122 177
	Saget	137 090 „	„ . . .	„ 341 456
	Stav	3 211 „	„ . . .	„ 7 985

Omsætningen har været mindre end i aaret 1902 og angives at udgjøre 25 à 30 pct. nedgang. Den væsentligste grund dertil var en aftagen i bygningsvirksomheden, idet alslags spekulation ophørte. Dernæst var der en nedgang i exporthandelen, som saaledes behøvede en mindre mængde af emballage og kasser. Ved aarets begyndelse var priserne temmelig faste og for Baltic og Yellow pine var der en stigning af 10 pct. paa f. o. b. priserne. Disse holdt sig omtrent hele aaret igjennem, tiltrods for handelens mindre livlighed forøvrigt, og væsentlig derfor, at efterspørgselen fra kontinentet, især fra Tyskland, tiltog. For nærværende er priserne meget faste, da afskiberne holder paa forrige aars satser. Beholdningerne er meget smaa, og er det høist sandsynligt, at priserne vil holde sig udover vinteren indtil skibsfartssæsonens aabning. Londonagenterne melder allerede meget store salg paa kontinentet af Baltic whitewood, medens skotske kjøbere er utilbøielige til at operere for den kommende sæson. Pitch pine har ikke havt noget profitabelt marked, idet priserne har været lave og konkurrencen stor næsten hele aaret igjennem.

Udsigterne for indeværende aar er ikke meget lyse, da der ikke viser sig noget tegn til en almindelig forbedring; men importørerne har den tilfredsstillelse, at der ikke er nogen frygt for noget prisfald, ialfald til midtsommer, til hvilken tid de vil blive kvit sine beholdninger med fordel.

I juli maaned stillede priserne sig saaledes:

Norske battens £ 6. 10. 0 à £ 8. 5. 0.

Svenske:	Planker.	Battens.
Mixed yellow .	£ 17. 10. 0 à £ 19. 5. 0	£ 12. 0. 0 à £ 13. 15. 0
Third . . .	„ 13. 5. 0 à „ 16. 5. 0	„ 9. 5. 0 á „ 10. 15. 0
Fourth . . .	„ 11. 5. 0 à „ 13. 15. 0	„ 8. 10. 0 à „ 9. 10. 0
Fifth . . .	„ 10. 5. 0 à „ 12. 15. 0	„ 7. 15. 0 à „ 8. 15. 0

Træmasse. Til Storbritannien og Irland importeredes:

	Kemisk.		Mekanisk.	
	Tons.	Værdi.	Tons.	Værdi.
1903 . .	232 892	£ 1 722 656	343 111	£ 783 007
1902 . .	198 604	„ 1 572 759	327 195	„ 825 456

Gjennemsnitspriserne var for:

Tør, mekanisk masse £ 4. 17. 1 i aaret 1903, £ 5. 19. 4 i aaret 1902, vaad, mekanisk masse £ 2. 4. 8 i aaret 1903, £ 2. 8. 0 i aaret 1902, tør, kemisk masse £ 7. 10. 4 i aaret 1903, £ 8. 2. 7 i aaret 1902, vaad, mekanisk masse £ 3. 17. 6 i aaret 1903, £ 4. 19. 1 i aaret 1902 pr. ton.

Is. Indførselen til Skotland fra Norge var:

	1903.	1902.
Leith	4 415 tons	3 740 tons
Dundee	480 „	735 „
Glasgow	7 133 „	11 368 „
Grangemouth	734 „	653 „
Montrose	544 „	400 „
	13 306 tons	16 896 tons

altsaa en nedgang af 3 590 tons i forhold til aaret 1902.

Af kunstig is angives produktionen at have været: I Glasgow 46 000 tons, Aberdeen 10 à 15 000 tons, Dundee 2 000 tons, Leith 3000 tons; men disse angivelser er vistnok lidet paalidelige, idet det nemlig er yderst vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at erholde nøiagtige opgaver fra de forskjellige fabriker, der yderst nødig vil give oplysninger derom.

Smør. For smør indført fra Kjøbenhavn var de høieste noteringer:

Januar	6	108 sh.—112 sh.	Juni	2	96 sh.— 98 sh.
„	13	110 sh.—112 sh.	„	9	97 sh.— 98 sh.
„	20	106 sh.—108 sh.	„	16	103 sh.—104 sh.
„	27	108 sh.—110 sh.	„	23	105 sh.—106 sh.
Februar	3	112 sh.—114 sh.	„	30	104 sh.—105 sh.
„	10	107 sh.—109 sh.	Juli	7	96 sh.—102 sh.
„	17	108 sh.—110 sh.	„	14	99 sh.—101 sh.
„	24	109 sh.—110 sh.	„	21	101 sh.—102 sh.
Marts	3	115 sh.—116 sh.	„	28	104 sh.—105 sh.
„	10	120 sh.—121 sh.	August	4	104 sh.—105 sh.
„	17	122 sh.—123 sh.	„	11	104 sh.—105 sh.
„	24	120 sh.—121 sh.	„	18	103 sh.—105 sh
„	31	110 sh.—112 sh	„	25	104 sh.—105 sh.
April	7	108 sh.—110 sh.	Septbr.	1	107 sh.—108 sh.
„	14	108 sh.—110 sh.	„	8	107 sh.—108 sh.
„	21	106 sh.—107 sh	„	15	106 sh.—108 sh.
„	28	106 sh.—107 sh.	„	22	112 sh.—113 sh.
Mai	5	102 sh.—104 sh.	„	29	117 sh.—118 sh.
„	12	100 sh.—102 sh.	Oktbr.	6	120 sh.—121. sh. 6 d
„	19	98 sh.— 99 sh.	„	13	120 sh.—121 sh.
„	26	98 sh.— 99 sh.	„	20	118 sh.—120 sh.

Oktbr. 27	122 sh.—123 sh.	Decbr. 1	115 sh. - 116 sh.
Novbr. 3	121 sh.—123 sh.	„ 8	115 sh.—117 sh.
„ 10	120 sh.—122 sh.	„ 15	115 sh.—116 sh.
„ 17	118 sh.—120 sh.	„ 22	115 sh.—116 sh.
„ 24	114 sh —116 sh.	„ 29	115 sh.—116 sh.

De skotske fiskerier gav følgende resultater i aaret 1903, sammenholdt med aaret 1902:

	1903.		1902.	
	Cwt.	£.	Cwt.	£.
Sild	4 235 906	1 244 696	4 753 643	1 360 412
Hyse	1 004 142	493 999	900 009	515 970
Torsk	524 901	233 045	486 400	222 510
Flyndre	111 667	142 434	105 652	119 060
Lange	92 472	32 479	118 414	40 657
„Soles“	26 611	53 741	25 271	49 704
Helleflyndre	28 876	49 170	28 783	47 389
Hvitting	129 375	45 912	149 135	50 058
Skjelfisk	—	73 598	—	78 172
Alle andre slags	340 536	105 777	298 460	96 846
Tilsammen		2 474 851		2 580 778

Værdierne af de skotske fiskerier udgjorde i hvert af de 10 sidste aar: 1903 £ 2 474 851, 1902 £ 2 580 778, 1901 £ 2 318 977, 1900 £ 2 401 181, 1899 £ 2 271 816, 1898 £ 1 953 760, 1897 £ 1 710 260, 1896 £ 1 647 031, 1895 £ 1 829 638, 1894 £ 1 634 816.

I det forløbne aar er for første gang forsøgt hvalfangst inden konsulatdistriktet, idet tvende norske selskaber har etableret stationer paa Shetland og paabegyndt bedriften med et angivelig meget godt resultat. Stationerne er endnu ikke traadt i virksomhed med hensyn til udnyttelsen af hvalen, efterat oljen er afspækket; men antagelig vil dette i tidens løb ogsaa ske. Hvalfangst paatænkes ogsaa begyndt af andre norske selskaber fra Shetland og fra Hebriderne, hvor de har erhvervet den fornødne grund og snart skal paabegynde opførelsen af de nødvendige bygninger.

Kul. Af kul udførtes fra Storbritannien og Irland i aaret 1903 44 950 057 tons, der udgjorde 1 789 914 tons mere end i aaret 1902.

Fra Skotland udførtes: I aaret 1903 11 352 926 tons, i aaret 1902 11 264 350 tons, altsaa en merexport af 88 576 tons. Til Sverige udførtes 910 410 tons og til Norge 479 402 tons.

I forrige aarsrapport gjordes opmerksom paa, at streikerne i Frankrige og Amerika bragte priserne til at stige betydelig. Da disse arbeidsstansninger var forbi, gik priserne ned igjen, og prisfaldene har vedvaret saa at sige gjennem hele aaret. Det anføres, at de gruber, der ikke var forsynede med de allernyeste maskinerier, fandt det meget vanskeligt at fortjene noget, medens andre gruber maatte ophøre at arbeide eller arbeidede med tab. Ved midtsommerstid blev arbeidslønnen nedsat, og nogen videre reduktion i den retning kan ikke forventes, uden at man vil risikere en streik, og det med udsigter til et udfald, som ingen kan forudse.

Udtalelser fra udlandet samstemmer i, at en yderligere prisnedsættelse vil blive nødvendig, dersom exporten skal vedligeholdes. Nutidens priser er endnu

adskillig høiere, end de var før krigen, og mange tror, at det eneste, som vil hjælpe derpaa, er afskaffelsen af den for 2 aar siden indførte kulskat, hvorfor en stor del af de interesserede arbeider.

Priserne var:	1903.	1902.
Dampskibskul	8 sh. 9 d pr. ton	10 sh. 0 d pr. ton
Splint	9 sh 0 d „ „	11 sh. 0 d „ „
Ell	9 sh. 0 d „ „	10 sh. 6 d „ „

Jern. Med hensyn til de legitime forretninger i rujern, det vil sige bortseet fra enhver spekulation, maa aaret 1903 ansees for at have været noksaa lønnende. De skotske producenter har havt en stadig afsætning, og efterspørgselen for hjemmeforbruget har været livlig under den største del af aaret. Af Cleveland-jern indførtes til Skotland omtrent 90 000 tons mere end forrige aar, en omstændighed, som i væsentlig grad har erstattet ophøret af efterspørgselen fra Amerika af jern fra Middlesbro.

Denne betydelige indførsel har for en meget stor del tjent til at tilfredsstille indkjøb fra de større støberier, idet afsætningen af jernrør har været temmelig god indtil aarets slutning. Ogsaa staalfabrikanterne har brugt store kvantiteter jern.

Følgende opgave udviser den høieste og laveste pris i de sidst forløbne 5 aar.

	Høieste pris. Ton.	Laveste pris. Ton.		Høieste pris. Ton.	Laveste pris. Ton.
1899:	75 sh. 7 d	49 sh. 7 d	1902:	58 sh. 4 d	48 sh. 10 d
1900:	77 sh. 10½ d	58 sh. 8 d	1903:	57 sh. 6 d	48 sh. 9 d
1901:	58 sh. 6 d	48 sh. 9 d			

Beholdningerne var ved udgangen af aaret 1903 128 058 tons, 1902 87 354 tons, 1901 135 257 tons, 1900 134 646 tons, 1899 277 040 tons.

I staal har forretningerne været underkastet forskjellige fluktuationer. Aaret begyndte ikke meget lovende; priserne paa raamaterialet var høie, medens salgspriserne for staal var meget lave, et forhold, der varede den største del af aaret. Forretningernes omfang var dog ligesaa stort som i aaret 1902, der udviste en større produktion end nogensinde.

I aarets løb erholdtes:

For kjedelplader . . .	£ 6. 10. 0	à	£ 6. 0. 0	pr. ton
„ skibsplader . . .	„ 5. 15. 0	à	„ 5. 10. 0	„ „
„ vinkler („angles") .	„ 5 7. 6	à	„ 5. 0. 0	„ „

Skibsbyggeriet. Følgende tabel udviser antallet af de i Skotland nybyggede fartøier og deres tonnage i aaret 1903 sammenlignet med aaret før. Der er, som det vil sees, en væsentlig nedgang, nemlig 42 fartøier og 81 700 tons.

	1902.		1903.	
	Antal skibe.	Tons.	Antal skibe.	Tons.
Clydefjorden . . .	312	516 977	277	446 869
Forthfjorden . . .	38	12 890	30	15 356
Tayfjorden	29	24 255	19	16 223
Deefjorden	25	12 431	36	6 405
Tilsammen	404	566 553	362	484 853

I forhold til den øvrige verden stiller skibsbyggeriet i Storbritannien og Irland sig saaledes:

	1902.		1903.	
	Antal skibe.	Tons.	Antal skibe.	Tons.
Skotland	404	566 553	362	484 853
England	937	891 109	871	766 295
Irland	27	158 573	25	158 482
Tilsammen	1 368	1 616 235	1 258	1 409 630
Kolonierne	86	24 700	96	37 225
Det britiske rige ialt	1 454	1 640 935	1 354	1 446 855
Fremmede lande . .	939	1 074 735	1 087	1 232 676
Totalsum	2 393	2 715 670	2 441	2 679 531

De i tidligere indberetninger nævnte dampskibe med turbinmaskineri synes at vinde mere og mere udbredelse ikke alene i Storbritannien, men ogsaa i Amerika, Tyskland og Frankrige. Af de saakaldte „turret"-dampskibe er der i aaret 1903 blevet bygget et antal af 10 stykker.

En ny skibstype er i det forløbne aar bygget i Middlesbro for et Hamburgerfirma. Fartøiet er bestemt til at føre kul fra Skotland til Hamburg. Det vil i forhold til størrelsen føre mere vandballast end noget andet fartøi, nemlig 1 400 tons, og det laster omtrent 3 000 tons dødvegt, medens det maaler kun 1 000 registertons. Det er beregnet paa at kunne udlaste 3 000 tons i 8 timer.

Paa Clyden, hvor de fornemste skibsverfter i Skotland findes, er udsigterne for det kommende aar ikke lyse og mindre gunstige end for et aar siden. Der er meget mindre arbeide, langt flere arbeidsløse og en god del færre ordres komne ind.

Af falliter forekom der i Skotland i aaret 1903 658 mod 693 i aaret 1902 eller en nedgang af 35.

Der var ingen **streiker** af større betydning, og aaret 1903, der udviser en mere eller mindre gradvis tilbagegang i handelsrørelsen, var ogsaa vidne til en nedsættelse af arbeidslønnen. Men, hvad der var usedvanligt, var det forholdsvis ringe antal tilfælde af vanskeligheder forbundne dermed, eller tilfælde af modstand mod nedsættelserne. Grunden hertil maa søges dels i, at arbeidsgiverne var mindre tilbøielige til at tage fordel af et nedadgaaende marked, og naar de gjorde det, blev saa moderate forslag fremsat, at vedkommende foreninger ikke fandt det lønnende at modsætte sig. I nogle tilfælde var nedsættelsen af lønnen reguleret med de saakaldte sliding scales, i andre, hvor saadanne havde ophørt at operere, blev disputen arrangeret ved „conciliation boards" eller ved komiteer sammensatte af repræsentanter for begge parter, stundom ogsaa ved henvisning til voldgift. Omend arbeidsdisputer i aarets løb ikke var af nogen betydning, var der dog ret mange saadanne. Ifølge „Engineering" var der i Storbritannien i aaret 1903 339 disputer omfattende 110 594 arbeidere mod i aaret 1902 406 disputer omfattende 249 172 arbeidere.

Landbruget. Det netop afsluttede aar har i almindelighed givet en daarlig høst. Stadigt regnveir og paafølgende oversvømmelser foraarsagede en delvis ødelæggelse af, hvad engang gav løfte om en god og rig høst. Det var derfor vanskeligt at erholde korn af god kvalitet, og markedet var opfyldt af slettere sorter af baade havre og byg, omendskjønt aaret i kvantitativ hen-

seende udviser en forøgelse i forhold til det foregaaende aar. Ogsaa hvad rodfrugter angaar har høsten været middelmaadig. Af hø blev en hel del udskjæmt, og selvfølgelig er indførselen fra kontinentet steget i indeværende aar.

Fragtmarkedet aabnede meget uheldigt, og ingensomhelst bedring sporedes under aarets senere løb. Den store forøgelse af ny tonnage, der har fundet sted i de senere aar, har været hovedgrunden dertil og har gjort det heromhandlede tidsrum til et af de sletteste paa mange aar.

Kulfragterne, især fra Leithfjorden, stillede sig saaledes:

For dampskibe:

Januar:				
Burntisland	til	Ystad	4 sh.	4½ d
—	„	Helsingborg	4 sh.	1½ d
Boness	„	Libau	4 sh.	3 d
Methil	„	Genua	6 sh.	6 d
—	„	Kjøge	4 sh.	10½ d
—	„	Horsens	4 sh.	3 d
Leith	„	New York	7 sh.	6 d
—	„	Aalborg	4 sh.	9 d
Februar:				
Burntisland	til	Ystad	4 sh.	0 d
—	„	Nakskov	4 sh.	6 d
—	„	Nizza	7 sh.	0 d
Forthfjorden	„	Boston	7 sh.	7 d
Methil	„	Sønderborg	4 sh.	9 d
Fifehavn	„	Kiel	4 sh.	3 d
—	„	Sundsvall	4 sh.	0 d
Methil	„	Dover	3 sh.	6 d
Marts.				
Fifehavn	til	Fairwater	4 sh.	0 d
—	„	Genua	7 sh.	0 d
Burntisland	„	Kiel	4 sh.	0 d
—	„	Swinemünde	3 sh.	10½ d
—	„	Aarhus	4 sh.	0 d
Forthfjorden	„	Genua	6 sh.	10½ d
—	„	Kiel	4 sh.	1½ d
—	„	Kronstadt	4 sh.	0 d
Leith	„	Alexandria	6 sh.	0 d
—	„	Swinemünde	4 sh.	0 d
Methil	„	Fécamp	4 sh.	9 d
Forthfjorden	„	Kjøbenhavn	3 sh.	10½ d
April.				
Grangemouth	til	Aarhus	3 sh.	10½ d
—	„	Riga	3 sh.	10⅓ d
Burntisland	„	Sønderborg	4 sh.	5 d
Burntisland	til	Kiel	3 sh.	10½ d
Fifehavn	„	Stugsund	4 sh.	0 d
Forthfjorden	„	Helsingfors	4 sh.	0 d
Mai.				
Methil	til	Bandholm	4 sh.	4½ d
—	„	Lübeck	4 sh.	4½ d
—	„	Malmö	4 sh.	3 d
—	„	Königsberg	5 sh.	0 d
Leith	„	Kiel	4 sh.	4½ d
Burntisland	„	—	4 sh.	4½ d
—	„	Gefle	3 sh.	10½ d
—	„	Nakskov	4 sh.	6½ d
—	„	Kronstadt	4 sh.	0 d
—	„	Swinemünde	4 sh.	0 d
Forthfjorden	„	tysk havn	4 sh.	6 d
—	„	dansk „	4 sh.	10½ d
—	„	Stugsund	4 sh.	1½ d
—	„	Kronstadt	4 sh.	0 d
Boness	„	Yarmouth	4 sh.	6 d
—	„	Kjøbenhavn	4 sh.	0 d
Grangemouth	„	Kronstadt	4 sh.	0 d
Juni.				
Methil	til	Kronstadt	3 sh.	10½ d
—	„	Pillau	3 sh.	11 d
Fifehavn	„	Kronstadt	3 sh.	6 d
Juli.				
Charlestown	„	Caen	4 sh.	3 d
Burntisland	„	Sundsvall	3 sh.	9 d
—	„	Örnskjöldsvik	4 sh.	0 d
Boness	„	Swinemünde	4 sh.	1½ d
—	„	Gefle	4 sh.	5 d
—	„	Riga	3 sh.	10½ d
—	„	Kronstadt	3 sh.	7½ d
Leith	„	Libau	5 sh.	9 d
Methil	„	Lübeck	4 sh.	4½ d

August.

Leith	til Rio de Janeiro	10 sh.	9	d
—	„ Nyborg	5 sh.	0	d
Alloa	„ Pillau	4 sh.	0	d
Burntisland	„ Königsberg	4 sh.	4½	d
—	„ Kiel	4 sh.	3	d
—	„ Kronstadt	3 sh.	6	d
—	„ Örnskjölds-vik	4 sh.	0	d
—	„ Rostock	4 sh.	0	d
Methil	„ Kronstadt	3 sh.	7½	d
—	„ Norrkö-ping	4 sh.	3	d
—	„ Wismar	4 sh.	6	d
Fifeport	„ Kiel	4 sh.	3	d
Boness	„ Odense	4 sh.	3	d
—	„ Kiel	4 sh.	3	d
—	„ Kjøbenhavn	3 sh.	10½	d
—	„ Tuborg	4 sh.	1½	d
Forthfjorden	„ dansk havn	4 sh.	6	d

September:

Alloa	til Königsberg	4 sh.	9	d
—	„ Newhaven	4 sh.	0	d
Boness	„ Odense	4 sh.	3	d
—	„ Horsens	4 sh.	9	d
Burntisland	„ Pernau	4 sh.	4½	d
—	„ Kjøbenhavn	3 sh.	9	d
—	„ Aarhus	3 sh.	10½	d
—	„ Gefle	4 sh.	9	d
—	„ dansk havn	5 sh.	3	d
Grangemouth	„ Brake	4 sh.	6	d
—	„ Swine-münde	4 sh.	1½	d
Methil	„ Pillau	4 sh.	3	d
—	„ Bremer-hafen	4 sh.	6	d
—	„ Bandholm	4 sh.	10½	d
—	„ Wismar	4 sh.	7½	d
—	„ Fairwater	4 sh.	1½	d
—	„ Norrköping	4 sh.	7½	d
—	„ Königsberg	5 sh.	0	d
—	„ Kiel	4 sh.	9	d

Oktober.

Forthfjorden	til Norrköping	4 sh.	9	d
—	„ Bremer-hafen	4 sh.	6	d
—	„ Fredrikstad	5 sh.	0	d
Burntisland	til Kiel	4 sh.	9	d
—	„ —	4 sh.	10½	d
—	„ Ystad	4 sh.	6	d
Methil	„ Kronstadt	3 sh.	9	d
—	„ Dover	3 sh.	0	d
—	„ Memel	4 sh.	7½	d
—	„ Fredriks-havn	4 sh.	4½	d
—	„ Sønderborg	4 sh.	7½	d
—	„ Åhus	4 sh.	9	d

November.

Leith	til Randers	4 sh.	6	d
—	„ Riga	3 sh.	7	d
Forthfjorden	„ Korsør	4 sh.	3	d
Burntisland	„ Helsingør	4 sh.	6½	d
—	„ Neustadt	5 sh.	0	d
Boness	„ Aarhus	4 sh.	3	d
Grangemouth	„ Riga	4 sh.	0	d
Greenock	„ Norre-sundby	4 sh.	4½	d
Methil	„ Kiel	4 sh.	10½	d
—	„ Sønder-borg	5 sh.	1½	d
—	„ Rostock	5 sh.	3	d
—	„ Königs-berg	5 sh.	0	d
—	„ Rostock	5 sh.	1½	d
—	„ Nyborg	5 sh.	0	d
—	„ Libau	4 sh.	6	d
—	„ Middel-fart	5 sh.	0	d
—	„ Rostock	5 sh.	0	d

December.

Forthfjorden	til Ystad	4 sh.	3	d
—	„ Randers	5 sh.	6	d
Burntisland	„ Kiel	4 sh. 9 d—4 sh. 10½ d		
—	„ Neustadt	5 sh.	0	d
—	„ Aarhus	4 sh.	6	d
Dysart	„ Cherbourg	5 sh.	6	d
Methil	„ St. Brieux	5 sh.	9	d
—	„ Genua	5 sh.	6	d

Seilskibsfragterne.

Marts.			Pr. keel.
Forthfjorden	til Sønderborg	£	4. 10. 0
St. Davids	„ Königsberg	„	6. 0. 0

April.			Pr. keel.
Charlestown	til	Vestervik	£ 4. 5. 0
Forthfjorden	„	Sundhavne	„ 4. 5. 0
—	„	Gefle	„ 4. 0. 0
Boness	„	Gamle Ryviken	„ 4. 5. 0
Burntisland	„	Sundhavne	„ 4. 12. 6
—	„	Vestervik	„ 4. 5. 0
Methil	„	Gefle	„ 4. 5. 0
—	„	Oscarshamn	„ 4. 0. 0

Mai.			
Forthfjorden	til	Helsingborg	£ 4. 0. 0
—	„	Vestervik	„ 4. 5. 0
—	„	Carlskrona	„ 4. 5. 0
—	„	Helsingborg	„ 4. 5. 0
—	„	—	„ 4. 0. 0
Boness	„	Ystad	„ 4. 7. 6
Grangemouth	„	Gefle	„ 4. 5. 0
Methil	„	Stugsund	„ 4. 0. 0
—	„	Stavanger	„ 4. 0. 0
—	„	Oscarshamn	„ 4. 0. 0
Burntisland	„	Riga	„ 5. 0. 0

Juni.			
Forthfjorden	til	Carlskrona	£ 4. 5. 0
—	„	Hernösand	„ 4. 2. 6
—	„	Oscarshamn	„ 4. 0. 0
Methil	„	Stugsund	„ 4. 2. 6

Juli.			Pr. keel.
Burntisland	til	Oscarshamn	£ 4. 0. 0

August.			
Fifeport	til	Stugsund	£ 4. 5. 0
—	„	Ystad	„ 4. 10. 0
Granton	„	Lysekil	„ 4. 5. 0

September.			
Boness	til	Gamle Ryviken	£ 4. 5. 0
Methil	„	Ystad	„ 4. 10. 0
—	„	Vestervik	„ 4. 0. 0
—	„	Stugsund	„ 4. 5. 0

Oktober.			
Forthfjorden	til	Oscarshamn	£ 4. 0. 0
—	„	Carlskrona	„ 4. 10. 0
—	„	Vestervik	„ 4. 7. 6
—	„	Landskrona	„ 4. 5. 0
—	„	Kastrup	„ 5. 0. 0
St. Davids	„	Königsberg	„ 7. 5. 0

November—december.			
Forthfjorden	til	Carlskrona	£ 4. 7. 6
—	„	Riga	„ 4. 10. 0
—	„	Påskallavik	„ 4. 2. 6

Import fra Norge.

Varesorter.		1902. Mængde.	1902. Værdi £.	1903. Mængde.	1903. Værdi £.
Trælast, hugget	loads	89 912	94 025	93 384	104 990
„ saget	„	61 078	110 156	71 120	145 990
„ stav	„	17 313	52 243	15 731	49 749
„ forarbeidet	„	—	5 487	—	6 340
Jern, gammelt	tons	387	607	239	508
„ malm	„	—	—	41 733	31 682
„ forarbeidet	„	330	6 495	348	6 281
Is	„	19 420	9 926	17 291	9 089
Sten	„	7 094	9 606	5 091	6 839
Olje (fiske-)	„tuns“	2 374	49 099	2 231	45 171
Smør	cwt.	584	2 492	4	15
„ margarin	„	3 433	8 388	2 901	7 271
Melk, kondenseret	„	1 673	2 860	3 748	8 209
Fyrstikker	gross	1 680	164	—	—
Papir	cwt.	170 295	129 121	190 923	138 455

Varesorter.		1902. Mængde.	1902. Værdi £.	1903. Mængde.	1903. Værdi £.
Papir, pap	cwt.	6 145	2 426	5 050	2 275
Træmasse, kemisk, tør	tons	8 856	75 043	9 372	77 964
„ „ vaad	„	220	1 760	1 180	4 200
„ mekanisk, tør	„	100	513	—	—
„ „ vaad	„	28 204	78 139	23 878	60 301
Andre materialier til forarbeidelse af papir	„	72	686	90	804

Export til Norge.

Varesorter.		1902. Mængde.	1902. Værdi £.	1903. Mængde.	1903. Værdi £.
Dyr: Heste	antal	1	15	12	660
„ Okser	„	—	—	1	12
„ uangivne	„	2	21	1	3
Klæder		—	362	—	701
Tomsække	dus.	5 500	1 515	10 930	2 306
Øl	tønder	3	8	—	—
Brød og kjæks	cwt.	355	941	139	351
Blanksværte	„	128	26	109	26
Mursten	tons	132	329	124	286
Kautschuk, forarbeidet		—	11 234	—	11 528
Vogne og dele deraf		—	15	—	60
Velocipeder		—	—	—	54
Kemikalier	cwt.	—	1 175	—	3 368
Ler	tons	52	37	114	69
Cikori og kaffe	℔	—	—	791	722
Kul, koks og brænde	tons	497 700	261 963	489 507	247 887
Kulprodukter		—	1 183	—	1 320
Tougverk	cwt.	2 212	5 556	4 208	8 674
Korn og mel	„	340	305	4 035	1 971
Bomuldstøier		—	27 610	—	23 596
Bomuldsgarn		—	—	—	2 088
Porcelænsvarer		—	138	—	234
Maskinpakning	cwt.	—	—	4	18
Fisk (sild)		—	23 375	—	23 663
Fiskeredskaber		—	157	—	166
Møbler		—	202	—	—
Stry og hamp	cwt.	—	—	2	6
Glas	„	220	116	24	39
Lim, gelatine	„	20	30	48	110
Talg og fedt		458	485	485	352
Kortevarer		—	221	—	296
Hatte af straa	dus.	—	—	10	9
Modeartikler		—	—	—	193
Verktøi		—	1 288	—	608
Instrumenter (læge-)		—	91	—	84
Jute, garn	℔	125 200	1 492	125 300	1 386
tøier		—	25 337	—	28 931

Varesorter.		1902. Mængde.	1902. Værdi £.	1903. Mængde.	1903. Værdi £.
Læder		—	—	—	1 092
Lin, garn	℔	37 000	1 090	26 500	787
„ tøier og traad		—	18 973	—	21 182
Dampmaskiner		—	6 832	—	9 442
Andre slags maskiner		—	31 675	—	35 500
Gjødningsstoffe	tons	13	151	26	295
Matter		—	11	—	13
Kjød og flesk	cwt.	350	237	41	12
Medicin		—	195	—	134
Metaller: Messing					45
Kobber					55
Jern og staal		—	52 870	—	52 583
Bly					29
Zink					710
Seilskibe af jern eller staal	tons	—	—	—	16 509
Dampskibe af „ „ „	„	1 944	31 400	—	—
Olje af linfrø				4	83
„ „ bomuldsfrø	„	—	7 352	8	178
„ „ andre slags frø				—	7 052
Linoleum	□ yards	27 000	2 802	18 500	1 796
Malervarer		—	1 032	—	1 145
Papir, skriv- og tryk-	cwt.	360	653	322	556
„ ikke angivet	„	—	—	—	212
Paraffinvoks		1 537	1 441	1 634	1 646
Kobberstik		—	—	—	36
Proviant, slags ikke angivet		—	36	—	326
Klude	tons	—	—	186	484
Frø	cwt.	288	469	303	545
Whisky	gallons	78 698	27 055	70 515	23 907
Stivelse	cwt.	—	—	40	26
Skrivematerialier		—	88	—	35
Sukker	cwt.	19 408	12 107	15 630	8 968
Sirup	„	46 976	24 281	40 149	19 102
Konfekt	„	—	—	14	37
Marmelade, „jam“ og „jellies“		—	—	7	6
Tobak		766	116	280	33
Trævarer		—	117	—	121
Legetøi		—	24	—	—
Møbler		—	202	—	197
Uldgarn	„	34 600	2 185	52 700	3 331
Uldtøier		—	5 313	—	1 897
Uldtæpper etc.		—	—	—	2 778
Andre artikler, uforarbeidede		—	68	—	110
Do., forarbeidede		—	1 658	—	2 049
Tilsammen			£ 595 832		£ 576 112

Opgave over exporten af udenlandske koloniale varer til Norge.

Varesorter.		1902. Mængde.	1902. Værdi £.	1902. Mængde.	1902. Værdi £.
Dyr	ant.	1	7	—	—
Kork	tons	2	105	—	—
Droger		—	—	—	60
Fisk, preserveret	cwt.	42	24	209	261
Læder		—	31	—	48
Jern, arbeider		—	2 959	—	3 042
Margarin	cwt.	2	4	3	7
Olje, fisk, tran etc.	tons	30	611	4	116
Papir	cwt.	86	76	22	15
Træarbeider		—	406	—	23
Hvalbarder	„	5	500	869	3 810
Salt		—	42	—	—
Silke		—	49	—	21
Jute		—	30	—	—
Æbler	„	154	58	—	—
Mediciner		—	18	—	—
Stivelse	„	80	58	—	—
Andre artikler, uforarbeidede		—	—	—	30
Tilsammen			£ 40 278		£ 7 433

Af landbrugsprodukter indførtes fra alle lande til Skotland:

		1902. Mængde.	1902. Værdi £.	1903. Mængde.	1903. Værdi £.
Smør	cwt.	440 996	2 348 261	455 278	2 417 382
„ margarin	„	157 183	419 195	153 402	382 469
Ost	„	210 716	507 904	260 092	673 305
Æg	st. hundr.	2 735 539	905 820	2 947 920	1 070 765
Heste	ant.	1 627	43 283	2 430	52 766
Hornkvæg	„	28 655	487 214	39 060	666 250
Faar og lam	„	12 454	18 777	11 692	15 126
Torvstrø	tons	22 383	26 298	21 259	24 904

Leith. Dersom de afgiftsbeløb, der er betalt til Leith dock commission for skibsfarten samt for de indførte og udførte varer, lægges som grund, vil det netop afsluttede aar stille sig som et af de gunstigste i en meget lang tid. Handelens omfang har været meget stort, og dertil har især bidraget de forholdsvis store ladninger kornvarer og stykgods, som er ankomne fra Amerika og Indien.

I aaret 1903 ankom ialt 6 202 skibe dr. 1 916 131 tons mod i aaret 1902 6 016 skibe dr. 1 842 441 tons. Altsaa en forøgelse af 186 skibe dr. 73 690 tons.

Dokindtægterne beløb sig til: I aaret 1903 £ 88 795, i aaret 1902 £ 85 761, i aaret 1901 £ 80 286.

**

De vigtigste indførselsartikler var:

	1902. Tons.	1903. Tons.
Trælast . . .	104 480	114 198
Kornvarer . .	346 166	397 176
Mel	57 946	67 569
Sukker . . .	105 633	99 069
Esparto . . .	5 506	695
Gjødning . . .	37 109	37 150

Der udførtes:

	1902. Tons.	1903. Tons.
Kul	567 269	596 767
„ til bunkers .	229 775	247 979
„Pig iron“ . .	44 023	28 122
Øl	78 789	72 754
„Sulphate of amonia“	30 441	28 008

Der er i det forgangne aar aabnet en ny forretning paa Leith, idet ikke mindre end 7 meget store ladninger af hvede og bomuldsfrø fra Calcutta og Bombay og et fartøi med rismel fra Rangoon er ankomne. Grunden dertil er den ualmindelig store høst i Indien, og der er udsigter til, at denne nye retning i handelsomsætningen paa Leith vil finde sted ogsaa i aaret 1904.

Det er over 20 aar, siden en ladning hvede ankom hertil direkte fra Bombay.

Aberdeen. Alle grene af handelen har lidt i større eller mindre grad under de almindelige slette konjunkturer, som har været saa gjennemgaaende under hele aaret, paa samme tid som byen i det hele taget har havt en god andel i de forskjellige forretninger. Specielt i granitindustrien har der ikke vist sig nogen tilbagegang, men snarere det modsatte. I mange andre industrigrene har der dog været et betydeligt antal arbeidere ledige. Flere større bygningsforetagender er under arbeide, og alle murere er beskjæftigede. Om en kort tid vil snedkere, malere etc., som imidlertid gaar ledige, ogsaa erholde arbeide.

Fiskerierne har været mindre lønnende end før. Mængden af den landede fisk har været lige stor, men priserne har ofte været meget lave, og de smaa industrier, der staar i forbindelse med fiskerierne, har mere eller mindre lidt under den almindelige forretningsuvirksomhed.

Af **granit** udførtes i det hele i aaret 1903 68 122 tons, i aaret 1902 69 382 tons, og fra Norge og Sverige indførtes: I aaret 1903 18 820, i aaret 1902 16 280 tons.

Granitindustrien, som har sit hovedsæde i Aberdeen, udviser en væsentlig fremgang i det forløbne aar. De 20 stenbrud, som er i beskjæftigelse rundt om i Aberdeenshire, sysselsætter henimod 2 000 arbeidere, der har havt stadig beskjæftigelse. Det er især de indkomne ordres paa brolægningssten, som har holdt industrien i livlig virksomhed. Ogsaa ordres paa poleret sten til monumenter, dekorationer og bygningsfaçader er kommet ind i rigelig mængde. For at tilfredsstille behovet har man maattet ty til en forøget indførsel af sten fra udlandet, og fra Norge og Sverige er der ifølge ovenanførte statistiske opgaver en forøgelse i tilførselen af 2 540 tons. Det anføres, at udsigterne for den nærmeste fremtid ikke er synderlig gode.

Boness. Som antydet i forrige aarsrapport viser handelsomsætningen ikke noget forøget omfang, og udsigterne for det kommende aar er ikke mere lovende.

Medens exporten af kul fra Skotland er steget, er udførselen fra Boness gaaet ned, idet den stillede sig saaledes i de 3 sidste aar: 1901 522 670 tons, 1902 669 559 tons, 1903 585 568 tons.

Den norske og svenske tonnage viser atter nedgang og omtrent i samme forhold som forrige aar.

Indførselen af **trælast** viser en betydelig forøgelse i forhold til de to foregaaende aar, uagtet den ikke naar op til aaret 1900. I tidligere tid foregik indførselen af pitprops næsten udelukkende fra Norge og Sverige, men nu skibes store kvantiteter fra Finland og nedre-russiske havne, hovedsagelig med dampskibe, og da denne props for en stor del skriver sig fra store urskoge, er afskiberne fra de steder istand til at levere produktet til meget billige priser.

Importen udgjorde af:

	Huggen last.	Saget virke.	Tilsammen.
1901	123 354 loads	8 866 loads	132 220 loads
1902	148 171 „	10 247 „	158 418 „
1903	163 650 „	17 232 „	180 882 „

Priser:

3″.	3½″.	4″.	4½″.	5″.
		1901: 1ste kvartal:		
2 sh. 10 d	3 sh. 4 d	3 sh. 10 d	5 sh.	6 sh.
		1901: 2det kvartal:		
2 sh. 7½ d	3 sh. 2 d	3 sh. 7 d	4 sh. 7 d	5 sh. 7 d
		1901: 3die kvartal:		
2 sh. 3 d	2 sh. 9 d	3 sh. 3 d	3 sh. 9 d	4 sh. 9 d
		1901: 4de kvartal:		
2 sh. 3 d	2 sh. 8 d	3 sh.	3 sh. 6 d	4 sh. 6 d
		1902: 1ste kvartal:		
2 sh. 9 d	3 sh. 3 d	3 sh. 9 d	4 sh. 9 d	5 sh. 9 d
		1902: 2det kvartal:		
3 sh.	3 sh. 6 d	4 sh.	5 sh.	6 sh.
		1902: 3die kvartal:		
3 sh. 1½ d	3 sh. 7½ d	4 sh. 1½ d	5 sh. 2 d	6 sh. 2 d
		1902: 4de kvartal:		
3 sh. 3 d	3 sh. 9 d	4 sh. 3 d	5 sh. 3 d	6 sh. 3 d
		1903: 1ste kvartal:		
3 sh.	3 sh. 6 d	4 sh. 3 d	5 sh. 3 d	6 sh. 3 d
		1903: 2det kvartal:		
3 sh. 3 d	3 sh. 9 d	4 sh. 3 d	5 sh. 3 d	6 sh. 3 d
		1903: 3die kvartal:		
3 sh. 1½ d	3 sh. 7½ d	4 sh. 1½ d	5 sh. 1½	6 sh. 1½ d
		1903: 4de kvartal:		
3 sh.	3 sh. 6 d	4 sh.	5 sh.	6 sh.

Omendskjønt priserne var noget lavere ved aarets slutning, maa afskiberne have havt god fortjeneste, naar man tager i betragtning de lave fragter. Beholdningerne af pitprops er større end vanlig, og naar hensees til de trykkende konjunkturer for kuludskibningen, er der ikke megen udsigt til en stigning i priserne.

For skibsrederne har aaret 1903 været et meget ugunstigt aar, og de maa være tilfredse, naar de ikke har havt direkte tab.

Der er opført en meget stor ny kulheiseindretning i det forløbne aar, der kan løfte 300 tons kul i en time, og en lignende saadan er under opførelse. Der skal ogsaa opsættes nye kraner i dokken, saaledes at Boness dock vil være istand til hurtig at expedere baade ankommende og afgaaende ladninger.

Dundee. Der indførtes i det hele i aaret 1903 54 132 loads og i aaret 1902 63·841 loads trælast, altsaa en aftagen af 9 709 loads. Der ankom i aaret 1903 fra Norge 2 898 loads, fra Sverige 6 918 loads, fra Rusland 32 032 loads, fra de Forenede Stater 9 590 loads, fra Canada 2 694 loads, og i aaret 1902 fra Norge 3 787 loads og fra Sverige 5 473 loads, altsaa fra Norge en formindskelse af 889 loads og fra Sverige en forøgelse af 1 445 loads. Som vanligt indtog Rusland den første plads blandt de lande, der forsyner stedet med trælast. Aarsagen til den formindskede indførsel i aaret 1903 var, at saagodtsom alt bygningsarbeide har været indstillet grundet paa de ugunstige konjunkturer for al handel og den herskende pengeknaphed blandt byggespekulanterne. De foregaaende aars gode forretninger i alle brancher og den lette opnaaelse af penge havde bevirket, at et stort antal leiegaarde (tenements) var bleven opført, hvoraf en stor del nu staar ledige. Den almindelige mening blandt bygmestere og andre i bygningsindustrien interesserede er, at der kommer til at hengaa flere aar, førend der igjen vil blive noget liv i denne industri, især da byens styrelse i betragtning af de slette udsigter afholder sig fra paabegyndelsen af nye anlæg for det offentliges vedkommende med hensyn til nye gader eller forbedring eller forandring af de nu existerende usleste distrikter af byen (slums). Tiltrods for den betydelige formindskelse i importen af træmateriale har alle tømmerimportører ved aarets slut store oplag, og det vil vare langt ud i sommeren 1904, før nogen ny forsyning tiltrænges. Ved udgangen af aaret 1902 var priserne paa Hvidehavs- og Østersjølast steget til en høide langt over, hvad de havde været i mange aar. For Kronstadt- og bedste Sundsvall-merker betaltes £ 8. 0. 0 og for Hernösands £ 7. 15. 0 pr. std. $2^1/_2" \times 6^1/_2"$ og 7" granbattens. Her indførtes kun smaa partier 1ste sort furubattens. Ved aaret 1903's aabning var tendensen endnu mere opadgaaende, og for sommerskibning opnaaedes £ 8. 2. 6 pr. std. bedste Kronstadt merker. Disse priser holdt sig til henimod oktober maaned, da der begyndte at føles nogen usikkerhed. Da exportørerne nødig vilde sidde inde med store beholdninger vinteren over, og de fleste importører paa denne side havde forsynet sig med, hvad de tiltrængte, blev følgen den, at priserne faldt, og battens og planker kunde kjøbes for 7 sh. 6 d à 10 sh. pr. std. billigere, end hvad der var betalt for vaar- og sommerskibning. Ved aarets udgang forlangtes £ 7. 15. 0 for Kronstadtgran $6^1/_2" \times 2^1/_2"$, Sundsvall £ 7. 12. 6, Hernösand £ 7. 7. 6 à £ 7. 5. 0 for levering ved første aabent vande aaret 1904.

Pitchpine-priserne holdt sig saagodtsom uforandret gjennem hele aaret, uagtet fragterne var de lavest mulige. For 32 kubikfods „average" betaltes 54 sh. pr. load c. i. f.; yellow-pine i stokke fra Canada er nu en vare, der tilhører fortiden. Priserne har været altfor høie til, at nogen har vovet nogen spekulation. Planker i forskjellige dimensioner fra Montreal med en mindre del af Michiganplanker over New York er nu den maade, hvorpaa yellow-pine indføres hertil, og da priserne paa dette slags træmateriale er alt for høie til, at det kunde benyttes i samme udstrækning som før, har møbelsnedkerne substitueret canarywood, og bygningssnedkerne første slags svensk furu. For enkelte arbeider har man ikke noget slags træmateriale, der tilfulde kan erstatte yellow-pine.

Fragter. De samme usle fragter, som man maatte antage i aaret 1902, saa ingen forbedring i det efterfølgende aar, og heldige er de redere, der har kunnet seile sine skibe uden tab. Fra Hvidehavet betaltes 35 sh., Hernösand, Sundsvall og Finland 22 sh. à 22 sh. 6 d, Kronstadt 19 sh. for første aabent vande, senere op til 22 sh. for sidste høstreiser. Fra Pensacola og Mobile betaltes 82 sh. 6 d à 85 sh. og fra Canada for planker 37 sh. 6 d og for huggen last, birk, alm og eg 60 sh. pr. std. Desværre er udsigterne til nogen forbedring langtfra lovende. Der er allerede sluttet endel fragter for aaret 1904 baseret paa samme rater som ved aabningen af skibsfarten i Østersjøen i aaret 1903.

Is. Her, ligesom paa de fleste andre steder, hvor kunstig is fabrikeres, bliver denne importartikel mindre aar for aar. Den kunstige is kan jo sælges langt billigere end den indførte naturlige is, og de største forbrugere, steamtrawlerne, benytter sig naturligvis deraf. Hertil indførtes fra Norge i aarets løb 480½ tons blokis i 2 skibsladninger, mod 736 tons i 3 skibe i aaret 1902. Den kolde sommer bevirkede naturligvis, at kun lidet is forbrugtes i husholdningerne.

Sten. Af denne artikel har intet været indført fra Norge eller Sverige i aaret 1903, da behovet er bleven tilfredsstillet fra indlandet, væsentlig fra Aberdeen.

Jute. Denne vare ligger til grund for den industri, ved hvilken saagodtsom hele byen Dundee lever og ernærer sig. I aarets løb ankom fra Calcutta ialt 55 dampskibe med en samlet tonnage af 146 858 reg.-tons og med en samlet last af 1 285 985 baller jute, fra Chittagong 11 dampskibe dr. 27 212 reg.-tons med 234 467 baller jute eller tilsammen 66 dampskibe dr. 174 070 reg.-tons med 1 520 442 baller jute, mod 66 dampskibe dr. 171 669 reg.-tons med 1 615 354 baller jute i aaret 1902. Altsaa i aaret 1903 en mindre-import af 94 912 baller jute mod aaret før. Der var i aaret 1903 ingen reexport fra Dundee af jute.

Aaret begyndte med temmelig stive priser for alle merker, men da indførselen ved denne tid var temmelig betydelig, og man nærede haab om, at afskiberne fremdeles vilde sende store masser af jute ind paa markedet, formente fabrikanterne, at en naturlig følge vilde blive et lettere marked. Dette slog imidlertid feil, og priserne holdt sig faste indtil midtsommer, da de første paalidelige rapporter fra Indien angaaende udsigterne til indhøstningen indløb.

Følgende tabel udviser markedets stilling:

7de januar.	4de marts.	6te mai.	3die septbr.	4de novbr.	31te decbr.
R. F. C.					
£ 19. 10. 0	£ 20. 0. 0	£ 19. 10. 0	£ 18. 0. 0	£ 19. 0. 0	£ 18. 10. 0.
Bedste 1st.					
£ 13. 10. 6	£ 14. 10. 0	£ 13. 15. 0	£ 14. 12. 6	£ 12. 2. 6	£ 13. 0. 0.
Daisees.					
£ 12. 12. 6	£ 13. 5. 0	£ 13. 0. 0	£ 13. 0. 0	£ 11. 12. 6	£ 12. 15. 0.

Angaaende kvaliteten af den hertil i aaret 1903 indførte jute har der været mange klager og disputer, hvoraf de fleste afgjordes ved voldgift. De første ladninger med prøver af de forskjellige merker ankommer sedvanlig medio september. Da man ved sæsonens aabning 1903/1904 temmelig sikkert kunde gjøre beregning paa, hvilke kvanta der kunde udføres fra Indien, var man af den formening, at da høsten var rig, vilde ogsaa varerne være tilfredsstillende, hvad kvaliteten angaar, og de første afskibninger ventedes her med

stor interesse. Der ankom 1 skib i september og 6 i oktober. Ved tilvirkningen af den nye vare viste det sig, at kvaliteten var alt andet end, hvad man havde haabet. Det blev sagt, at man sjelden har seet saa slette varer. Dette refererede sig dog mest til de bedre og bedste merker. Daiseemerker var paa den anden side af almindelig god kvalitet, og faa klager er fremkomne mod disse merker.

Gjennem hele sæsonen har der været liden variation i jutefragterne.

Gjennemsnitsfragterne har været 20 sh. pr. ton (5 baller). Medens enkelte skibe har opnaaet 21 sh. 6 d, har andre maattet antage 17 sh. 6 d, 18 sh. 3 d og 19 sh.

Lin, stry og hamp. 77 dampskibe dr. 59 590 tons bragte i aaret 1903 21 562 tons af disse varer og 66 dampskibe dr. 51 710 tons i aaret 1902 16 310 tons fra Rusland, altsaa en tilvækst af 11 skibe dr. 7 880 tons og 5 252 tons varer. Siden aaret 1899 har ikke et saa stort kvantum raamateriale af denne art været indført hertil.

For hele Storbritannien var indførselen af:

	1899. Tons.	1900. Tons.	1901. Tons.	1902. Tons.	1903. Tons.
Lin	76 886	53 648	51 828	52 873	71 347
Stry	17 229	12 397	17 264	14 393	15 166
	94 115	66 045	69 092	67 266	86 513

Aaret aabnede med lave priser for alle merker, da de indberetninger, der indløb fra Rusland i de 2 foregaaende maaneder, spaaede en rig høst af god kvalitet, samtidig som skibningen i de 3 sidste maaneder af aaret 1902, eller fra 1ste oktober—31te december, syntes at bestyrke denne tanke. Spinderne havde kjøbt til moderate priser, men paa langt nær ikke saa meget, som de burde, idet den idé herskede blandt dem alle, at priserne inden kort tid vilde stille sig end mere fordelagtige. Det viste sig imidlertid snart, at det indhøstede kvantum ikke paa langt nær svarede til de beretninger, som man havde modtaget tidligere i aaret, og en stigning i priserne indtraadte. Stigningen i Riga-varer var ubetydelig at begynde med, men Seretz-merker steg meget i pris indtil slutten af marts. Senere faldt priserne paa Riga-kvaliteter atter noget, medens Seretz-merker vedblev at være fluktuerende, men dog forholdsvis høie.

Høsten i aaret 1902 var meget skuffende og varerne gjennemgaaende slet rensede og fulde af chiv (det udvendige hylster af linet).

De, som havde gjort sine indkjøb, medens priserne var paa det laveste, kan muligens ved aarets udgang finde, at forretningen ikke har medført tab; men for de øvriges vedkommende vil dette neppe være tilfældet.

Ved aaret 1903's indtræden var priserne: Livonian Crowns £ 23. 0. 0, Hoffs £ 20. 0. 0, Bejetsky Seretz £ 30. 10. 0, Pernau £ 29. 0. 0, alt pr. ton. Sidst i marts steg priserne for Livonian Crowns til £ 25. 0. 0, for Hoffs til £ 22. 0. 0 og Bejetsky Seretz til £ 39. 0. 0. Disse sidste faldt i mai til £ 37. 0. 0 og i juli maaned endog ned til £ 32. 0. 0 pr. ton, idet de senere atter steg til £ 35. 0. 0. For Yarapol Seretz erholdtes først £ 27. 10. 0, der i mai steg til £ 32. 10. 0 med et prisfald i juli til £ 24. 10. 0. I september steg atter prisen til £ 31. 0. 0 pr. ton. Da de første prøver af den nye høst ankom medio september, forlangtes £ 39. 0. 0 for Bejetsky Seretz og £ 34. 0. 0 for Yarapol. Vore spindere vægrede sig imidlertid ved at

betale disse priser, og viste det sig ogsaa, at afskiberne havde taget munden for fuld, da der allerede i oktober fremkom tilbud af flere hundrede tons Bejetsky Seretz til £ 34. 0. 0, Yarapol for £ 30. 10. 0 og Sytcheffka for £ 29. 10. 0. Kort tid efter steg atter priserne til £ 36. 0. 0 for Bejetsky og derefter til £ 39. 0. 0, til hvilken pris store salg fandt sted i slutten af oktober maaned. I november maaned spredtes rygter fra Rusland om, at der antagelig vilde udbryde krig mellem Rusland og Japan; spekulanter indfandt sig paa de russiske markeder, og resultatet blev, at en hurtig stigning i prisen paa alle merker fandt sted, og fra kontinentet gjordes forholdsvis store indkjøb, medens vore fabrikanter kun kjøbte fra haand til mund, formenende, at de høie priser ikke kunde holde sig længe. Men i december maaned blev det mere og mere indlysende, at der ikke kunde blive tale om faldende priser for en længere tid. Det har været tilfredsstillende, at kvaliteten af de nye varer har været langt bedre, end hvad man har været vant til de 3 foregaaende aar.

Følgende tabel viser linmarkedets stilling paa de forskjellige tider af aaret 1903:

Riga Livonian Crown:

Jan. 7.	Marts 4.	Mai 6.	Juli 1.	Sept. 2.	Nov. 4.	Dec. 31.
£ sh.	£ sh.	£ sh.	£ sh.	£ sh.	£ sh.	£ sh.
23. 10. 0	25. 0. 0	24. 5. 0	24. 10. 0	24. 5. 0	29. 0. 0	33. 10. 0

Bejetsky Seretz:

30. 10. 0	39. 0. 0	37. 0. 0	32. 0. 0	35. 0 0	45. 10. 0	47. 0. 0

Yarapol:

27. 10. 0	31. 0. 0	32. 10. 0	24. 10. 0	31. 0. 0	35. 10. 0	41. 0. 0

Pernau □:

29. 0. 0	29. 0. 0	28. 0. 0	28. 0. 0	28. 5. 0	33. 0. 0	37. 10. 0

Priserne paa ældre beholdninger af stry holdt sig gjennem aarets løb i £ 30. 0. 0 à £ 31. 0. 0 for Molegin og 20 sh. mere for Nowgorod. Ny vare frembødes for første gang i oktober, og kvaliteten Mologin betaltes i november med £ 33. 0. 0 til £ 35. 0. 0 og £ 37. 0 0 à £ 39. 0. 0 i december. Ved aarets udgang stod priserne i £ 41. 0. 0 pr. ton for Mologin og £ 42. 0. 0 for Nowgorod.

Hvad fabrikationen af jute og linvarer angaar, kan aaret 1903 ikke kaldes et kronaar, men der har været mange aar, da resultaterne af hvert aars arbeide har været mindre heldige. Saagodtsom alle fabriker har havt alt sit maskineri i fuld gang gjennem hele aaret. Stundom har der endog været mangel paa arbeidere. Der har ingen streiker været i aarets løb af nogen større betydning, og de, som har været, har været foraarsaget mere ved lysten fra arbeidernes side til at tage sig en extra fridag, end ved den saa ofte fremførte aarsag, at de formedelst raamaterialets slette kvalitet ikke har formaaet at producere det fornødne kvantum arbeide til at tjene den vanlige ugeløn. I de fleste brancher var der korte perioder af mangel paa ordres, men arbeiderne følte ikke dette, da fabrikanterne heller arbeidede op stof, som blev lagt paa lager, end at stoppe maskineriet. I det store hele taget maa derfor aaret 1903 siges at have været et godt aar.

Med spindere og vævere af lin og stry forholder det sig anderledes. De, som har været beskjæftiget med tilvirkning af lettere og finere stoffe, har havt

et nogenlunde tilfredsstillende aar, medens fabrikanter af tungere og grovere stoffe har været mindre heldige.

Esparto. 26 dampskibe med tilsammen 16 360 tons ankom i aaret 1903 fra Spanien og Nordafrika, mod 23 dampskibe og 17 878 tons i aaret 1902. Fragterne var yderst slette, og der har været antaget 9 sh. 6 d pr. ton fra Oran.

Hval- og sælfangst. Vore hvalfangere har for længe siden opgivet at gaa til Spitsbergen og Frantz Josefs land for at jage efter sælen tidlig paa aaret, da de anser denne forretning som lidet lønnende. Skibene afgaar herfra mellem 25de april og 1ste mai og gaar da lige op Daviesstrædet til Cape York afventende der tiden, indtil de kan komme over til Lancaster Sound for at jage bardehval.

I aaret 1903 blev hvalfangerflaaden forøget med det bekjendte skib „Vega", som imidlertid paa den første tur til Daviesstrædet blev sønderknust af isen og sank. Resultatet for alle skibenes vedkommende var: 12 hval, 95 hvalros, 112 tons tran og $7^1/_2$ tons barder, altsaa i kvantitativ henseende temmelig ringe, idet dog de meget høie priser paa barder bevirkede, at skibene har seilet uden tab. Grundet paa de amerikanske hvalfangeres mislykkede fangst steg priserne daglig indtil aarets slutning, da der betaltes £ 2 800 pr. ton, til hvilken pris nogle smaapartier solgtes, men der forlangtes da £ 3 000.

For sælskind erholdtes 3 sh. 3 d til 7 sh. 6 d efter kvalitet og størrelse. Hvalrosskind stod i 1 sh. 2 d pr. pund for store skind (200 à 250 ℔ pr. hud). Sæltran obtinerede £ 20 à £ 22 pr. ton og hvaltran £ 22 à £ 24.

Damptrawlere. I aaret 1903 landede 1 503 trawlere 89 018 kasser sorteret fisk samt 2 749 snes stor torsk mod i aaret 1902: 1 224 trawlere, 80 634 kasser sorteret fisk samt 2 106 snes stor torsk.

Med undtagelse af en streik blandt de mekaniske arbeidere i november, der endnu varer, og hvori deltager 1 200 mand, har der ingen arbeidsstandsninger været i aaret 1903.

Af nye industrier er der etableret en ny fabrik for tilvirkning af linoleum og voksdug. Det er et aktieselskab med en kapital af £ 15 000, og driften skulde begynde i januar maaned 1904.

Sundhedstilstanden har under hele aaret været god. I havnen er man beskjæftiget med udbedring af den østre kai, hvortil et udlæg af £ 25 000 vil medgaa. Til støtter benyttes de saakaldte „ferro concrete piles", da disse ansees for bedre og billigere end støtter af greenheart og pitchpine.

Glasgow. Det er ikke nogen speciel gunstig beretning, der kan afgives; thi medens de første 6 maaneder i næsten alle brancher viste en vis livlighed, saa var der dog, naar hele aaret tages samlet, en betydelig ængstelse og usikkerhed især for dem, som var interesseret i skibsbygning, jern- og staalfabrikation samt kulhandel og de industrier, som dermed staar i forbindelse. Glasgow er ikke et sted, som merker de første virkninger af nedadgaaende konjunkturer. Forholdene er saaledes, at byen til det sidste undgaar de slette følger af en stagnation i forretninger, af den grund, at der er faa steder i landet, hvor der er en saadan forskjellighed i forretninger. Der kan neppe nævnes en industri, som ikke er repræsenteret, om ikke direkte, saa indirekte.

Uheldigvis har aaret med hensyn til skibsfarten været meget utilfredsstillende, ja, man kan næsten sige, at det har været den daarligste periode i mands minde, heller ikke er der megen udsigt til nogen snarlig bedring paa grund af den store overflødighed af ubeskjæftiget tonnage, saa at sige over

hele verden. I den senere tid har ikke spørgsmaalet været, hvilken fortjeneste rederne har havt; men paa hvilken reise et skib har bragt mindst tab.

For skibsbyggeriets vedkommende har forholdet været lige lidet regningssvarende. Der har været liden eller ingen opmuntring til at forøge antallet af skibe, og de, som tænkte derpaa, vil heller vente og se, om ikke priserne fremdeles vil blive lavere.

Staal. Udenlandsk konkurrence merkedes ikke i nogen væsentlig grad før henimod slutten af aaret. Amerika fortsatte for største delen af aaret at indføre betydelige mængder af forarbeidet staal fra Europa, væsentlig Tyskland, og det var aarsagen til den prisstigning, som fandt sted her i nogen tid, idet Tysklands export aldeles ophørte.

Fra Sverige indførtes til Skotland:

Staal i stænger 194 tons, værdi £ 1 688, do. uvalset 1 326 tons, værdi £ 14 888, do. valset 817 tons, værdi £ 8 426, stangjern 2 042 tons, værdi £ 12 986.

Kulforretningerne har været nogenlunde lønnende i det forløbne aar, og priserne stillede sig saaledes:

	1903.	1902.
Dampskibskul	8 sh. 9 d	10 sh. 0 d
Splint	9 sh. 0 d	11 sh. 0 d
Ell	9 sh. 0 d	10 sh. 6 d

Fra Glasgow exporteredes i aaret 1903 til Norge 129 377 tons, værdi £ 64 196, og til Sverige 179 503 tons, værdi £ 91 012.

I **trælast** har handelen ogsaa været noksaa regningssvarende. I begyndelsen var beholdningerne smaa, og var næsten alt forbrugt, da aarets import begyndte. Bygningsindustrien har været livlig under hele aaret.

Fra Sverige importeredes i aaret 1903 2 656 loads, værdi £ 7 826.

Kornforretningerne var livlige i januar maaned. Hvede og mel steg i pris 1 sh. à 1 sh. 6 d pr. quarter og 6 d à 1 sh. pr. sæk henholdsvis. Senere, i februar og marts, aftog efterspørgselen, og priserne gik ned igjen. Derefter blev veirforholdene værre og værre. Fra vaaren af regnede det uafbrudt med 3 à 4 ugers ophør indtil slutten af august. Markedet blev fastere, og priserne gik op. Men aaret afsluttedes med store beholdninger.

Indførselen af **is** beløb sig i aaret 1903 til 7 133 tons af værdi £ 3 923, hvilket er meget mindre end aaret før. Veiret har været meget uheldigt, og produktionen af kunstig is tiltager mere og mere. Is indførtes i 13 norske fartøier.

Af **papir** og **træmasse** indførtes i aaret 1903 fra Norge 8 425 tons, værdi £ 18 096, fra Sverige 2 768 tons, værdi £ 21 525.

Regulær dampskibsforbindelse mellem Glasgow og Göteborg vedligeholdes af „Fartygsaktiebolaget Svithjod". Der har været tale om at sætte igang en dampskibsforbindelse mellem Glasgow og Kristianiafjorden, men intet definitivt er bleven bestemt.

Greenock. I aaret 1903 ankom 109 fartøier dr. 134 942 tons med ladning fra udlandet. En nedgang i forhold til aaret 1902 af 26 fartøier og 10 032 tons.

Af de med ladning ankomne skibe var 70 britiske med en drægtighed af 100 186 tons, idet 39 skibe dr. 34 753 tons tilhørte fremmede nationer og fordeltes paa de forskjellige flag saaledes:

	Dampskibe.	Seilskibe.	Tilsammen.	Tonnage.
Norske	9	8	17	13 517
Svenske	1	—	1	2 522
Østerrigske	7	—	7	10 670
Tyske	6	—	6	4 003
Danske	2	1	3	1 121
Spanske	1	—	1	1 690
Russiske	—	4	4	1 230
	26	13	39	34 753

I Greenock og Ardrossan blev i aaret 1903 for udenlandsk regning bygget:

	Dampskibe.	Seilskibe.	Tons
Norge	—	1	1 979
Østerrige	2	—	5 213
Holland	—	2 flydedokke	9·763
Danmark	1	—	3 910
Tyskland	—	3	4 059
Frankrige	1	—	1 600
Peru	1	—	140
			26 664

Trælast. Indførselen hertil har i det hele taget været normal. Skibsbyggeri og husbygning har omtrent været som almindelig, og det samme har været tilfældet med hensyn til de andre industrigrene, som har været forbrugere af trævirke, saasom bygning af jernbaner, kloaker, broer og brygger. Beholdninger af alle slags udgjorde omtrent 60 000 loads, hvoraf halvparten er pitchpine, og af teaktræ er oplagene større end ved samme tid forrige aar. Indførsel af planker af teaktræ samt af dæksplanker paagaar endnu, og meget høie priser har været betalt derfor, for de førstnævnte £ 16—18 pr. load og £ 20 à 22 for de sidstnævnte.

Sukkerraffinaderierne i Greenock har i det forløbne aar ikke frembudt noget bemerkelsesværdigt. De betydelige indførsler af sukker fra kontinentet af spekulanter i de første maaneder af aarene 1901 og 1902 har bevirket, at beholdningerne i Storbritannien i de forløbne 12 maaneder har været større end gjennemsnitlig for mange aar. Som følge heraf har der været store vanskeligheder forbundet med at disponere fabrikernes produkter, og flere af disse har været nødte til at standse driften.

I Greenock produceredes i aaret 1902 123 395 tons og i aaret 1903 120 570 tons. Indførselen bestod baade af runkelroer og sukkerrør.

Priserne har ikke fluktueret meget og har blot bevæget sig mellem 7 sh. 8 d à 8 sh. 6 d; selvfølgelig har der været lidet rum for spekulation. For 88 procents roer f. o. b. Hamburg har priserne været:

Januar	7 sh.	10½ d	pr. cwt.	Juli	8 sh.	0 d pr. cwt.
Februar	8 sh.	3½ d	—	August	8 sh.	6 d —
Marts	8 sh.	5¼ d	—	September	8 sh.	4¼ d —
April	8 sh.	3½ d	—	Oktober	8 sh.	6 d —
Mai	8 sh.	2½ d	—	November	8 sh.	5 d —
Juni	7 sh.	8¾ d	—	December	8 sh.	5 d —

Grangemouth. Totalværdien af indførselen udgjorde:

	1903. £	1902. £	£
Fra Norge . .	347 314	330 107	+ 17 207
„ Sverige . .	168 367	174 212	÷ 5 845

Udførselens værdi udgjorde:

	1903. £	1902. £	£
Til Norge . . .	323 386	338 212	÷ 14 826
„ Sverige . .	116 022	121 859	÷ 5 837

Havnen besøgtes af 345 norske skibe, hvoraf 261 dampskibe, og af 69 svenske skibe, hvoraf 34 dampskibe.

De regulære dampskibslinjer vedligeholdtes som tidligere paa Stockholm, Kristiania og vestkysten af Norge.

Af kul udførtes i aaret 1903 1 421 580 tons, eller en forøgelse af 16 699 tons i forhold til aaret 1902.

Af stangjern udførtes 38 117 tons, eller en tilvækst af 4 134 tons sammenlignet med aaret før.

Der byggedes 7 dampskibe dr. 7 506 tons.

Methil. Af norske skibe besøgtes havnen i aaret 1903 af:

Dampskibe.		Seilskibe.	
Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
176	82 169	45	10 381

Bruttofragterne udgjorde:
For indgaaende £ 7 478 og for udgaaende £ 38 008.
Af svenske skibe ankom:

Dampskibe.		Seilskibe.	
Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
98	69 003	72	16 935

og bruttofragterne for samme var for indgaaende £ 9 225 og for udgaaende £ 27 911.

Indførselen udgjorde i aaret 1903 75 492 tons og bestod af: 34 288 tons props, 15 260 tons saget trælast, 1 343 tons telegrafstolper, 4 290 tons træmasse, 4 600 tons espartogræs, 3 015 tons jernbanesleepers, 1 608 tons kridt, 936 tons cement.

Fra Norge indførtes:
7 395 tons props,
1 719 tons saget trælast,
1 988 tons træmasse,
1 343 tons telegrafstolper.

Fra Sverige indførtes:
22 642 tons props,
2 647 tons saget trælast,
2 302 tons træmasse.

Af kul udførtes ialt: 1 792 078 tons, hvoraf til Norge 53 657 tons og til Sverige 148 878 tons.

Priserne stillede sig:

	Cowdenbeath.	Dysart main.
Januar	10 sh. 6 d à 10 sh. 3 d	8 sh. 0 d
Februar	10 sh. 3 d à 10 sh. 0 d	8 sh. 0 d
Marts	10 sh. 0 d	8 sh. 0 d
April	10 sh. 0 d	8 sh. 0 d
Mai	10 sh. 0 d	8 sh. 0 d
Juni	10 sh. 0 d	8 sh. 0 d
Juli	10 sh. 0 d	8 sh. 0 d
August	10 sh. 0 d à 10 sh. 3 d	8 sh. 0 d
September	10 sh. 3 d à 10 sh. 0 d	8 sh. 0 d
Oktober	10 sh. 0 d	8 sh. 0 d à 7 sh. 6 d
November	9 sh. 6 d	7 sh. 6 d
December	9 sh. 6 d	7 sh. 6 d

Alt f. o. b. Methil, ikke iberegnet kulskatten.

Opgave

over Amsterdams indførsel fra Norge og Sverige samt dets udførsel til Norge i aaret 1903

(meddelt af generalkonsulatet i Amsterdam under 31te marts 1904 i henhold til Amsterdams toldvæsens statistik).

Indførsel.		Fra Norge.	Fra Sverige.
Lervarer, finere	fl.	30	—
Do., grovere	„	—	330
Bøger og tryksager	kg.	406	1 320
Brøndvand	flasker	—	200
Kemikalier	fl.	5 850	91 232
Gummi, raa	kg.	120	—
Bogtrykkertyper	„	—	1 000
Fabrikmaskiner	fl.	702	40 536
Redskaber	„	2 820	15 251
Gummivarer	„	2 584	3 059
Hvede	kg.	—	1 500
Havre	„	—	2 400
Rugmel	„	412 500	—
Hamp	„	—	500
Tømmer, ladningen bestaaende udelukkende heraf, usaget	tons	1 956	4 332
Do. do., saget	„	3 059	40 655
Alle andre sorter virke, saget	fl.	227 880	72 955
Do, usaget	„	26 225	—
Ved	kg.	4 000	—

Indførsel		Fra Norge.	Fra Sverige.
Tøndestav	fl.	44 800	400
Trævarer	„	16 350	206 273
Huder, saltede	kg.	740	1 452
Do., beredte	fl.	116	—
Jernmalm	kg.	16 018 000	—
Ballastjern	„	40 000	2 056 418
Smedejern	„	—	1 524 899
Jernvarer	fl.	282	6 487
Bolter og spiger	kg.	102 020	5 106
Jerntraad	„	—	5 106
Jernskrab	„	260 117	233 494
Instrumenter, matematiske etc.	fl	2 315	37 721
Pianoer	„	—	510
Lys	„	—	117
Bomuld, uspunden	kg.	5 005	—
Klæder	fl.	1 330	—
Madvarer, hermetiske	kg.	4 440	983
Kaffe	„	6 101	—
Kobbervarer	fl.	117	270
Kortevarer (deribl. fyrstikker)	„	26 047	221 474
Kridt	kg.	5 250	—
Lamper	fl.	—	229
Klude (deribl. træmasse)	kg.	5 933 030	2 900 304
Fabrikvarer af bomuld	fl.	32 162	10 489
Margarin, færdig	kg.	455	—
Melk	„	10 270	—
Møbler	fl.	877	1 191
Papir, alle slags	„	100 942	15 512
Do., pak-	„	49 122	31 083
Do., pap	„	2 457	918
Malerier	„	1 600	12 000
Staal i stænger	kg.	—	539 860
Staaltraad	„	—	34 873
Staalvarer	fl.	—	1 873
Sten, ubearbeidet	kg.	1 115 000	32 050
Do., bearbeidet	fl.	1 090	—
Smørelser	kg.	2 953	—
Tjære	„	—	515 055
Tran	„	7 000	—
Bødkerarbeide	fl.	1 232	1 185
Farver, raa	kg.	3 450	37 500
Do., i olje	fl.	—	2 806
Stokfisk	kg.	1 080	—
Ansjos	„	2 655	—
Vitriol	„	—	5 435

Udførsel til Norge.	Kg.	Udførsel til Norge.	Kg.
Poteter	121 550	Finere lervarer	2 262
Potetesmel	501 500	Grovere do.	97 590
Ler til lervarer	207	Tobakspiber af ler	455

Udførsel til Norge.	Kg.
Ildfast sten	2 000
Tagsten	64 700
Bensort	6 481
Halmrør	275
Bøger	1 499
Træer og planter	61 005
Kakao	1 150
Kemikalier	6 787
Chokolade	13 700
Cikorirod	111 000
Droger, alun	330
Do., kinin	414
Do., ikke særskilt nævnte	4 365
Fabrikmaskiner	70
Garn	8 465
Likører	104
Redskaber	325
Glycerin	224
Havre	39 950
Bønner	41 682
Erter	2 837
Ris	295 460
Gryn	791 750
Hvedemel	42 500
Rismel	15 850
Andet mel	50 000
Grønsager, ferske	50 655
Do., konserverede	5 250
Hamp	500
Piletræ	2 211
Tøndebaand	27 500
Huder, tørrede	1 936
Saalelæder	330
Læder, andre sorter	2 367
Skomagerarbeide	292
Støbejern	500 000
Rør for gas- og vandledninger	4 070
Jernvarer	27 643
Instrumenter	17 328
Lys	7 056
Ost	55 988
Kapok	2 500

Udførsel til Norge.	Kg.
Bomuld, uspunden	13 490
Klæder	643
Bagersager	1 916
Hermetik	24
Linkager	17 250
Kaffe	673 575
Kokes	3 466 000
Karve	1 500
Kobber, bearbeidet	200
Kobbertraad	2 417
Kortevarer	274
Lim	2 104
Magnesit	37 314
Fabrikvarer	17 120
Matter	970
Gjødning	100 000
Møbler	2 695
Jordnødolje	99 459
Rapsolje	1 217
Eleïn	4 752
Linolje	164 349
Papir	100 261
Beg	1 000
Spanskrør	1 435
Malerier	20
Zink, bearbeidet	8 661
Stearin	3 347
Møllestene	3 000
Skifer	12 000
Tobak i blade	1 010
Do, fabrikeret	8 601
Cigarer	63 573
Talk	162
Tinvarer	1 424
Tougverk	4 772
Farvevarer, ubearbeidede	14 696
Do., i olje	3 087
Flodfisk	1 730
Vitriololje	402 295
Lin	6 000
Voksbilleder	4 949
Frø	13 004

Indhold: **Leith** s. 165. — **Melbourne** s. 145. — **Opgave over Amsterdams indførsel fra Norge og Sverige samt dets udførsel til Norge i aaret 1903** s. 190.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 5. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Kjøbenhavn.

Aarsberetning for 1903 (fortsættelse).

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	21	4 189	151	74 213	172	78 402	5	1 328	73	38 657	78	39 985
Seilskibe	33	1 433	60	13 346	93	14 779	3	426	13	719	16	1 145
Sum	54	5 622	211	87 559	265	93 181	8	1 754	86	39 376	94	41 130
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	442	106 668	578	253 515	1020	360 183	412	103 362	148	55 098	560	157 460
Seilskibe	291	12 282	193	35 521	484	47 803	65	2 735	40	3 712	105	6 447
Sum	733	118 950	771	289 036	1504	407 986	477	105 097	188	58 810	665	163 907
Totalsum af ladede fartøier	787	124 572	982	376 595	1769	501 167	485	106 851	274	98 186	759	205 037
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	6	2 570	6	2 157	12	4 727	66	25 103	44	19 818	110	44 921
Seilskibe	3	141	-	-	3	141	34	11 467	47	2 826	81	14 293
Sum	9	2 711	6	2 157	15	4 868	100	36 570	91	22 644	191	59 214
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	5	1 580	32	6 959	37	8 539	262	101 904	236	109 715	498	211 619
Seilskibe	-	-	23	1 462	23	1 462	334	32 125	70	11 363	404	43 488
Sum	5	1 580	55	8 421	60	10 001	596	134 029	306	121 078	902	255 107
Totalsum af ballastede fartøier	14	4 291	61	10 578	75	14 869	696	170 599	397	143 722	1093	314 321

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 3 694 246, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 1 061 062.

For ordre, reparation eller lignende anløb 23 norske fartøier dr. 13 562 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 5 311 dr. 1 181 834 tons, heraf til hovedstationen 3 459 dr. 976 027 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 5 510.64, ved vicekonsulsstationerne kr. 19 812.56; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 9 906.28. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 10 797.17, ved vicekonsulsstationerne kr. 12 722.82; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 6 361.41. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 32 575.50.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 845.50, i svenske sager kr. 3 389 00.

Trælastmarkedet. Den danske trælasthandel har som helhed bragt bedre resultater i aaret 1903, end man havde turdet haabe. Det vil maaske vise sig, naar statistiken foreligger, at forbruget ikke har været fuldt ud saa stort som i aaret 1902, men de gode forhold for landbrugets vedkommende med den deraf foranledigede byggevirksomhed og efterspørgsel efter trælast paa landet har ganske sikkert paa det nærmeste udlignet de mindre heldige forhold i Kjøbenhavn og provinsbyerne. Samtidig med, at der overalt er blevet bygget meget paa landet, har nemlig byggevirksomheden i Kjøbenhavn, omend noksaa betydelig, alligevel været mindre end i foregaaende aar, og i provinsbyerne, hvor man ogsaa tidligere har bygget for meget, har byggevirksomheden været indskrænket. Man har antaget, at aaret 1903 vil staa omtrent midt imellem et middelsaar og et af de bedste aar.

Hvad der hovedsagelig tiltrækker sig opmerksomheden paa markedet, er den overordentlig store forøgelse af den direkte import af træ fra Syd- og Mellemsverige i hele vognladninger pr. jernbane og dampfærge. Importen af trælast var i driftsaaret 1901—1902 110 087 tons, men i driftsaaret 1902—1903 121 000 tons, altsaa en forøgelse af ca. 11 000 tons, eller 550 000 kbfd. Denne forøgelse falder vistnok hovedsagelig paa høvlede bord. Medens der i aaret 1901 blev indført 852 standards høvlede bord fra Sverige, var indførselen heraf i aaret 1902 steget til 3 840 standards à 165 eng. kubikfod. Opgangen skyldes dels, at der i Sydsverige er opstaaet flere og flere sagbrug med den opgave hovedsagelig at sende sine varer pr. bane til Danmark, dels at Mellemsverige i stadig høiere grad har slaaet ind paa denne trafik. Men grunden til den livligere deltagelse i denne export, som saaledes har fundet sted, ligger uden tvil i de forandrede regler for toldbesigtigelsen af trælast i hele vognladninger, som har været gjenstand for tidligere indberetninger. De resultater, som derved er blevet indvundne, kan, saaledes som ogsaa fremhævet i indberetningerne, skyldes det energiske arbeide, som er viet denne sag af forretningsudvalget for fællesforeningen af danske trælasthandlerforeninger, hvori vicekonsulen i Nyborg, herr August Birch, er formand. Om denne forøgelse og grunden til samme skriver en herboende norsk forretningsmand, som i flere tilfælde paa begjæring godhedsfuldt har stillet sine erfaringer paa dette omraade til generalkonsulatets forføining, følgende, som man mener at være af interesse ogsaa for Norge:

„Høvlede og pløiede bord har tidligere ikke været indført i nogen betydelig mængde her til landet, idet tolden har været for høi, saa det har betalt sig bedre for importørerne at høvle varerne her. Kun nogle smaa byer paa øerne, hvor for-

holdene har været for smaa til at anlægge høvleri, har kjøbt nogle smaalaster høvlede og pløiede bord. Dette forhold har imidlertid nu ved hjælp af dampfærgerne over Øresund forandret sig ganske betydelig, hvilket har givet anledning til, at der ved resolution er indført en ny fortoldningsmaade for høvlede og pløiede bord, som indføres her til landet i direkte jernbanevogne. Disse fortoldes nemlig nu efter vegt, og er denne tarif saaledes, at tolden ikke bliver for høi, naar varerne er tilstrækkelig tørre. Ved denne nye forsendelsesmaade er importen af høvlede og pløiede bord til Danmark steget ganske betydelig — fra kun 852 standards i aaret 1901 til 3 840 standards i aaret 1902. I aaret 1903 har denne import været endnu ganske betydelig større og vil tiltage meget sterkt i fremtiden, hvis ikke nye toldhindringer eller forhøielse af jernbanefragterne vanskeliggjør den. Denne export af høvlede og pløiede bord fra Sverige til Danmark sker ikke alene fra sagbrug i det sydlige Sverige, men lige oppe fra Dalarne og Helsingland. Exporten har særlig betydning for de sagbrug, som ligger inde i landet og derfor har store omkostninger til jernbanefragt, pladsleie, pramme og andre udskibningsudgifter ved at sende varerne ad sjøveien, hvilke udgifter spares ved at afsende varerne i direkte jernbanevogne til Danmark."

Af vicekonsul Birch er der oplyst, at den samlede jernbanefragt for en kubikfod saadanne bord, f. ex. fra steder saa langt nordpaa som Karlstad, til Kjøbenhavn udgjør ca. 14 øre. Han fremhæver navnlig for disse varer betydningen af den ovenomtalte toldbesigtigelsesmaade, idet høvlede og pløiede bord, der stuver daarlig, har maattet lide særlig under de tidligere gjældende besigtigelsesmaader.

Naar svenske sagbrug saa langt nordpaa, som nu opgivet, med fordel kan benytte forsendelsesmaaden pr. jernbane og færge og nyde godt af den forandrede besigtigelsesmaade, har jeg troet, at ogsaa norske sagbrug, i det mindste i visse egne i Sydnorge, burde kunne komme med i denne forretning.

Norsk trælast har heller ikke i aaret 1903 været tilført i større maalestok. Udover enkelte salg af høvlede og pløiede bord indskrænker importen sig som sedvanlig i hovedsagen til, at smaaskibe har tilført Limfjordspladsene endel specielle varer, for hvilke priserne har stillet sig omtrent saaledes:

Hugget Kristiansand-tømmer: 4 al. pr. tylvt kr. 7.00, 5 al. kr. 7.50, 6 al. kr. 9.00, 7 al. kr. 12.00, 8 al. kr. 17.00, 9 al. kr. 21.00, 10 al. kr. 26.00, 11 al. kr. 33.00, 12 al. kr. 42.

Fuldkantede blanke furubord 12′ $^5/_4 \times 10''$ kr. 12.00 pr. tylvt, $^5/_4 \times 9''$ kr. 11.00, $^5/_4 \times 8''$ kr. 10.00, $^5/_4 \times 7''$ kr. 9.00, $^5/_4 \times 6''$ kr. 7.00, $^5/_4 \times 5''$ kr. 6.00, $1 \times 7''$ kr. 7.00, $1 \times 6''$ kr. 6.00, $1 \times 5''$ kr. 5.00, undermaalsbord, 12′, kr. 5.50, sidebord, 12′, kr. 2.50, 12′ planker, $2 \times 5''$ kr. 7.00, $2 \times 4''$ kr. 6.00, indhegningspæle af eg, 6 à 7 fod lange, kr. 2.75 pr. tylvt, alt frit udlosset og fortoldet paa havneplads.

Med hensyn til priserne paa hovedartiklerne har Danmark som sedvanlig maattet følge bevægelserne paa verdensmarkedet. Hovedartikelen, nordsvenske $^5/_4 \times 7''$ bord har gjennemsnitlig kostet £ 8. 5. 0 à £ 8. 10. 0 pr. standard sagfaldende furu, medens gran, som først paa aaret kostede £ 7. 15. 0, senere gik ned til £ 7. 0. 0 ; 4″—5″ udskud og kvinta har som vanlig været aftaget i store kvantiteter, og er herfor gjennemsnitlig betalt £ 3. 12. 6 à £ 3. 15. 0.

Forbruget af hugget tømmer kommer hovedsagelig fra den svenske stambanes distrikter og fra Halmstadegnen, medens svenske øskystpladse i væsentlig grad har trukket sig tilbage fra Danmark. Halmstadtømmer i faldende partier er gjennemsnitlig solgt til en grundpris for smaatømmer af ca. 49 øre pr. kbfd.

**

for furu f. o. b. Halmstad, medens der for partier efter kjøbernes specifikationer er betalt omkring 6 øre mere.

Med hensyn til prisangivelserne maa jeg faa lov til at tage forbehold, forsaavidt priserne skal lægges til grund for beregninger, da de let bliver vildledende, idet samme dimensioner betales meget forskjelligt i de forskjellige distrikter.

Saaledes som skeet ogsaa for nogle aar tilbage, har jeg søgt oplysninger om, hvorvidt det ikke var muligt at indføre til Danmark snedkerarbeider for bygninger, vinduer, døre m. v., dele til verktøi og lignende arbeider af træ. Ved at iagttage bygningssnedkeriet i en del nye huse hersteds er jeg bleven overbevist om, at her burde være et passende og velkomment gebet ogsaa for norsk arbeide. Men man har nu som før forklaret, at de høie toldsatser lægger hindringer i veien for indførsel af bearbeidede trævarer.

Udsigterne for træforbruget i aaret 1904 menes at stille sig omtrent som først i aaret 1903. Forbruget vil sikkert blive meget betydeligt, hvad landsbygden angaar, og da kan man vente en normal import. Landbrugets forhold er vedblivende gode, i særdeleshed da man gjennemgaaende skal have disponeret forsigtig med forholdsvis smaa beholdninger. Hvis sagbrugene ved sæsonens begyndelse holder sig faste ligeoverfor forsøg paa at trykke prisen, vil importørerne neppe forsøge at holde sig tilbage i paavente af lavere priser. Ogsaa for hugget tømmer menes tilliden til prisernes fasthed urokket, og der opgives, at priserne fra juli—december 1903 let vil kunne opnaaes. Imidlertid maa man paa den anden side erindre, at forbruget for bygningsøiemed saavel i Kjøbenhavn som i provinsbyerne vedvarende bliver betydelig indskrænket. En uforholdsmæssig stor mængde leiligheder skal staa ledige i Kjøbenhavn, og hverken banker eller private skal være villige til at engagere kapital i bygningsforetagender. Hvad der mangler i det normale forbrug i byerne, vil da forventelig ogsaa i aaret 1904 komme til at udlignes ved den livligere byggevirksomhed for landsbygdens vedkommende.

Danmarks vareomsætning. I de foregaaende dele af aarsberetningen er behandlet visse for hjemlandene vigtigere markedsfelter, for bedømmelsen af hvilke det ikke har været nødvendigt at afvente adgangen til statistiske data for aaret 1903. Nu skal man paa grundlag af det danske statistiske bureaus nu udkommende redegjørelse i sagen give meddelelse om hovedtrækkene i Danmarks vareomsætning i det nævnte aar, særskilt hvad omsætningen med Norge angaar.

I aaret 1903 i n d k o m der fra udlandet til forbrug i Danmark en varemængde til en værdi i millioner kroner af 444.7, medens værdien af u d f ø r t e danske varer var: 352.5, altsaa et indførselsoverskud af 92.2, og omsætningens totalværdi udgjorde 797.2.

En sammenligning med de tilsvarende tal for de øvrige aar i 5-aarsperioden 1899—1903 viser følgende:

Aar.	Dansk indførsel til forbrug.	Dansk udførsel.	Indførselsoverskud.	Totalværdi.
		Millioner kroner.		
1903	444.7	352.5	92.2	797.2
1902	433.5	319.9	113.6	753.4
1901	396.9	292.1	104.8	689.0
1900	416.2	281.9	134.3	698.1
1899	399.8	270.1	129.7	669.9

Indførselsoverskuddet havde saaledes i aaret 1903 en lavere værdi end i aaret 1902. Forskjellen, 21.4 millioner kroner, fremkommer ved en stigning i udførselsværdien af 32.6 millioner, eller en større forhøielse end noget foregaaende aar mod en forøgelse i indførselsværdien af blot 11.2 millioner.

Blandt varer, hvis indførselsværdi var væsentlig større end i aaret 1902, maa nævnes:

	1902.				1903.
Æg	forøget	fra 2.3	til	2.8	mill. kroner
Korn, umalet . . .	„	„ 5.2	„	7.5	—
Malt	„	„ 0.7	„	1.8	—
Oljekager	„	„ 32.4	„	36.2	—
Sukker	„	„ 3.2	„	6.2	—
Uldvarer	„	„ 16.4	„	19.4	—
Bomulds- og linvarer	„	„ 14.9	„	16.4	—
Metaller, forarbeidede	„	„ 34.9	„	37.4	—
Skibe	„	„ 8.5	„	11.1	—

Af varer, som i aaret 1903 har fremvist en lavere indførselsværdi end i aaret 1902, merkes:

	1902.				1903.
Fedt, . . .	formindsket	fra 8.8	til	6.4	mill. kroner
Oleomargarin . .	„	„ 7.9	„	5.7	—
Mais	„	„ 28.0	„	19.6	—
Klid	„	„ 6.8	„	4.2	—

Værdiforøgelsen er fordelt over mange forskjelligartede varer, men værdiformindskelsen har hovedsagelig truffet varer, som direkte eller indirekte berører landbrugsomsætningen

Hvad videre indførselskvantiteterne angaar, har der vist sig stigning i mange arter kolonial-, manufaktur-, papir- og metalvarer, brændselstoffe samt inden en hel række af tekniske varegrupper og raamaterialier. Inden byggematerialgrupperne findes der ikke nogen saadan stigning. Murstensimporten, 73.5 mill. stykker i aaret 1902, sank til 48.6 mill. stykker i aaret 1903.

P r i s e r n e har været opadgaaende for de fleste manufakturvarer med tilhørende raamaterialier og halvfabrikata, især bomuld. For de fleste arbeider af metal var der en mindre prisnedgang, og for trælast saavelsom for de industrielle produkter heraf (træmasse, papir) var priserne paa det nærmeste uforandrede. For sukker, hvoraf indførselsmængden næsten fordobledes, er dog at bemerke nogen prisstigning, medens kaffepriserne sank.

Betræffende ændringerne i u d f ø r s e l s v æ r d i e n for danske varer forøgedes denne værdi fra aaret 1902 til aaret 1903 for:

	1902.				1903.
Heste og føl	fra	13.9	til	15.9	mill. kroner
Okser og kjør	„	10.0	„	14.2	—
Flesk	„	71.1	„	76.1	—
Smør	„	135.1	„	152.0	—
Æg	„	24.1	„	27.4	—
Uberedte huder og skind .	„	6.7	„	7.0	—
Skibe	„	4.0	„	6.0	—

hvorimod v æ r d i f o r m i n d s k e l s e er indtraadt hovedsagelig for kjød af hornkvæg o. lign.

Særlig bemerkelsesværdig er udførselsmængden steget for levende kreaturer, flesk og smør, hvorimod formindskelse har fundet sted for smør i hermetisk emballage, umalet korn samt kjød af hornkvæg, hvor nedgangen jo opveies af den øgede export af levende dyr. For flesk og smør fortsatte priserne at synke i aaret 1903; for hornkvæg og kjød betaltes der høiere priser end i aaret 1902, og ogsaa ved udførsel af heste, æg, huder og skind var dette tilfældet.

Hvad nu særskilt landbrugsprodukterne angaar, skal der herom gives følgende tabel, hvori tallene vedrører generalhandelen, og ikke, som de foregaaende tal, specialhandelen:

		Indførsel.	Udførsel.	Overskuds udførsel.		Af udførselen i aaret 1903 gik til:		
		1903.	1903.	1903.	1902.	England.	Tyskland.	Andre lande.
Heste og føl	stkr.	6 335	24 494	18 159	17 409	2 190	21 897	407
Hornkvæg .	„	4 920	62 929	58 009	44 750	—	62 625	304
Flesk og skinker . . .	mill. kg.	5.9	87.4	81.5	70.25	82.35	2.15	2.9
Kjød af hornkvæg . .	„ „	2.15	12.75	10.6	13.8	3.25	6.75	2.75
Smør . . .	„ „	—	98.95	74.35	63.85	94.0	4 65	0.3
Æg . . .	mill. snes	3.9	23.9	20.0	19.1	23.3	—	0.6

Som vanligt er levende dyr omtrent udelukkende gaaet til Tyskland, som ogsaa har modtaget vel halvparten af kjødexporten, hvilken forøvrigt har delt sig mellem paa den ene side England og paa den anden side hovedsagelig Sverige, Norge og Rusland. Flesk, smør og æg har altsammen sit allervæsentligste marked i England.

Af interesse turde det ogsaa være at erfare, hvorledes Danmark i told havde en indtægt af: for aaret 1903: 32.4, for aaret 1902: 29.6 og for aaret 1901: 28.4 millioner kroner, hvortil kommer en indtægt af krigsskatten paa henholdsvis 1.85, 1.80 og 1.72 millioner kroner.

Produktionen af spiritus ligesom af det skattefrie øl er aftaget noget, for spiritus fra 37.5 millioner potter til 35.1 mill. potter, og for den nævnte ølsort fra 1 140 000 til 1 111 000 tønder, medens der for det skattepligtige øl kan noteres en stigning fra 706 000 til 710 000 tønder. Tilvirkningen af roesukker viser en anseelig tilvækst, fra 38.8 til 45.85 mill. kg., og margarintilvirkningen er øget fra 19.25 til 19.7 mill. kg.

Omsætningen særskilt med Norge. Endelig skal der fra statistiken hidsættes følgende tabel over vareomsætningen med Norge i aaret 1903, hvortil der for sammenlignings skyld tilføies tilsvarende tal for aarene 1902 og 1901. For bedømmelsen af den rolle, omsætningen med Norge spiller i forhold til den hele danske omsætning af de forskjellige varer i tabellen, hidsættes ogsaa totalzifrene for importen og exporten af samme.

Tabellen optager kun nogle vigtigere varer. Tallene for aarene 1902 og 1901 er endelige, medens de for aaret 1903 ikke er statistisk reviderede.

I. Danmarks export til Norge:

Varer.	Kvantum.	Danmarks totale export. 1903.	Deraf udført til Norge. 1903.	Dansk export til Norge. 1902.	1901.
Heste og føl . .	stk.	24 494	63	96	34
Hornkvæg . . .	„	62 929	8	6	8
Flesk og skinker .	kg.	87 405 000	795 000	889 697	1 247 869
Kjød af hornkvæg	„	12 755 000	2 195 000	2 572 536	2 347 777
Do. „ andre dyr, pølser m. m. .	„	8 775 000	145 000	80 861	43 853
Fedt og ister .	„	7 055 000	720 000	552 792	521 385
Smør	„	98 930 000	95 000	54 213	84 772
Æg	snes	23 860 000	320 000	181 446	88 361
Fisk, fersk . .	kg.	19 825 000	355 000	339 145	281 312
Sild, saltet . .	„	7 525 000	105 000	44 223	2 240
Hvede, uformalet	„	25 390 000	1 300 000	184 304	47 100
Byg, do.	„	34 410 000	6 300 000	7 314 142	8 009 295
Mais, do.	„	10 080 000	415 000	1 351 204	455 200
Hvede, formalet	„	9 270 000	1 215 000	777 424	1 489 948
Rug do.	„	2 905 000	5 000	78 540	212 825
Klid	„	15 415 000	245 000	130 750	45 000
Kaffe	„	5 370 000	570 000	556 564	520 400
Sukker. . . .	„	3 395 000	205 000	88 313	660 057
Skind og huder, uberedte . .	„	13 335 000	75 000	106 057	139 016

II. Danmarks import fra Norge.

Varer.	Kvantum.	Danmarks totale import. 1903.	Deraf indført fra Norge. 1903.	Dansk import fra Norge. 1902.	1901.
Flesk og skinker	kg.	5 875 000	5 000	10 233	1 707
Kjød af hornkvæg	„	2 125 000	5 000	19 572	30 172
Kjød af andre dyr, pølser etc.	„	2 235 000	5 000	10 530	14 485
Fedt og ister .	„	12 895 000	30 000	—	—
Oleomargarin .	„	8 970 000	30 000	—	—
Smør	„	21 105 000	30 000	—	—
Margarin . .	„	2 805 000	475 000	531 775	1 214 964
Fisk, fersk . .	„	4 250 000	1 670 000	860 372	700 836
Sild, saltet . .	„	13 790 000	11 185 000	8 538 177	7 023 433
Havre	„	26 890 000	—	59 912	128 685
Hvede, formalet	„	41 585 000	45 000	155 050	—
Rug, do.	„	13 735 000	250 000	—	—
Klid	„	60 850 000	300 000	861 125	1 312 593
Græsfrø . . .	„	5 505 000	—	4 324	—
Kaffe	„	16 460 000	—	4 777	4 952
Skind og huder	„	8 125 000	265 000	386 132	479 935
Handelsgjødning	„	68 195 000	340 000	118 312	208 552
Trælast . . .	kmlst.	241 200	8 531	6 610	6 919

Til rubrikerne i tabellen skal her lægges træmasse, hvoraf der ifølge særskilt indhentede oplysninger er indgaaet til forbrug i Danmark i aaret 1903 27 958 752 kg.

Deraf kom direkte fra Norge 14 387 820 kg. og fra Sverige 13 265 556 kg., over frihavnen fra Norge og Sverige 198 370 kg.

I aaret 1902 indførtes 26 680 000 kg. og i aaret 1901 24 195 000 kg., ogsaa for disse aar omtrent udelukkende kommende fra Sverige og Norge med nogen overvegt i den norske imports kvantum.

Kjøbenhavns frihavn i aaret 1903. Trafiken. Angaaende Kjøbenhavns frihavn i aaret 1902 meddeltes der adskillige oplysninger, senest i indberetninger af 4de og 27de november 1903. I rapport af 4de marts 1904 gaves der udredning om visse forhold angaaende frihavnen i aaret 1903*). Nu skal man i nær tilslutning til sidstnævnte rapport meddele endel oplysninger, hovedsagelig angaaende trafiken i frihavnen i sidste aar under sammenligning med tilsvarende opgaver for en række af tidligere aar.

1. Fartøistrafiken. Denne trafik tildrager sig helt naturlig den største opmerksomhed og samler den største interesse, naar det gjælder at bedømme værdien af et frihavnsanlæg. Fartøistrafiken har i løbet af aaret 1903 taget et nyt og særdeles betydeligt skridt fremad. Trafikoverskuddet over aaret 1902 skyldes baade dampskibs- og pramtrafiken, medens seilfartøistrafiken er sunket, og dette gjælder saavel tonnage som antal. Forholdet belyses af nedenstaaende tabel, som er opgjort efter skibenes nationalitet, art og fart, og hvori til sammenligning er indtaget summer for aaret 1901.

Ankomne fartøier:	Norske.		Svenske.		Danske.		Tyske.	
Seilskibe:	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Fra Danmark i 1903	8	2 588	180	9 165	657	18 980	74	3 031
„ udlandet - 1903	8	2 750	132	7 896	92	4 547	35	1 470
Sum i 1903	16	5 338	312	17 061	749	23 527	109	4 501
1902	22	6 561	435	24 761	1 086	30 193	156	6 678
1901	20	6 999	514	24 813	968	30 999	178	8 030
Dampskibe:								
Fra Danmark i 1903	11	8 423	32	7 900	161	86 031	30	9 266
„ udlandet - 1903	61	42 729	84	25 130	458	467 683	105	50 592
Sum i 1903	72	51 152	116	33 030	619	553 714	135	59 858
1902	65	40 065	105	38 677	460	394 455	143	77 919
1901	37	2 407	112	38 437	416	333 594	163	86 648
Pramme:								
Fra Danmark i 1903	—	—	—	—	1 721	120 051	13	3 949
„ udlandet - 1903	—	—	9	1 360	44	8 037	52	16 030
Sum i 1903	—	—	9	1 360	1 765	128 088	65	19 979
1902	—	—	11	758	1 158	91 145	1	381
1901	—	—	2	110	1 093	80 035	1	456

*) Se hefte nr. 1, side 28 og 2, s. 56.

	Norske.		Svenske.		Danske.		Tyske.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Totalsummer: 1903	88	56 490	437	51 451	3 133	705 329	309	84 338
1902	87	46 626	551	64 196	2 704	515 793	300	84 978
1901	57	9 406	628	63 360	2 477	444 628	342	95 134

Ankomne fartøier:	Engelske.		Russiske.		Andre.		Sum.	
Seilskibe:	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Fra Danmark i 1903	2	296	2	339	5	317	928	34 716
„ udlandet - 1903	—	—	6	889	6	1 091	279	18 643
Sum i 1903	2	296	8	1 228	11	1 408	1 207	53 359
1902	3	249	4	893	21	1 785	1 727	71 120
1901	1	131	8	1 634	11	662	1 700	73 268
Dampskibe:								
Fra Danmark i 1903	15	15 600	1	3 952	1	764	251	131 936
„ udlandet - 1903	69	84 617	152	128 583	4	5 673	933	805 007
Sum i 1903	84	100 217	153	132 535	5	6 437	1 184	936 943
1902	99	123 071	99	129 934	13	19 222	984	823 543
1901	104	137 500	81	96 648	10	6 658	923	723 397
Pramme:								
Fra Danmark i 1903	—	—	—	—	—	—	1 734	124 000
„ udlandet - 1903	—	—	—	—	—	—	105	25 427
Sum i 1903	—	—	—	—	—	—	1 839	149 427
1902	—	—	—	—	—	—	1 170	92 284
1901	—	—	—	—	—	—	1 096	80 701
Totalsummer:								
1903	86	100 513	166	133 763	16	7 845	4 230	1 139 729
1902	102	123 320	103	130 827	34	21 007	3 881	986 947
1901	105	137 631	89	98 282	21	7 320	3 619	877 366

Som man vil finde, fremgaar det heraf m. h. t. danske dampskibe, at der er skeet et saa betragteligt fremskridt som en forøgelse af mere end 200 000 tons fra aaret 1901 og af ca. 160 000 tons fra aaret 1902. Ogsaa den danske pramtrafik er steget ret kraftig, medens seilskibstrafiken ogsaa for Danmarks vedkommende er gaaet tilbage. Den svenske trafik er paa alle hold, udenfor pramtonnagens vedkommende, gaaet tilbage, medens den norske dampskibstrafik forholdsvis kraftig har fortsat sin i beretningen af 27de november 1903 betonede fremrykning, — den norske dampskibstonnage er dobbelt saa stor som i aaret 1901. Den norske seiltonnage er derimod aftaget.

Den tyske trafik har fortsat at synke, og dette gjælder i det hele taget ogsaa den engelske, hvorimod trafiken under russisk flag gjennemgaaende er steget. I kolonnen for andre nationers skibe indgaar nogle franske, hvilket flag ikke viste sig her i aarene 1902 eller 1901. Det hollandske flag, som i aaret 1903 viste sig i frihavnen paa blot 10 seilskibe paa tilsammen 660 tons, blev i aaret 1902 ført af 22 og i aaret 1901 af 17 skibe.

Det er af betydning for den, som vil drage slutninger af ovenstaaende opgaver, at erindre, at hverken den store svenske eller den danske dampfærges tonnager indgaar i de respektive svenske og danske trafikdata. Alene den svenske dampfærges samlede trafiktonnage var i aaret 1903 433 346 tons. Heller ikke indgaar færgetonnagen i følgende summariske oversigt over fartøistrafiken i dens helhed siden frihavnens aabning.

	Seilskibe, pramme etc.		Dampskibe.		Sum.	
Aar:	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1903:	3 898	244 998	1 426	938 921	5 324	1 183 919
1902:	3 584	207 632	1 074	839 381	4 658	1 047 013
1901:	3 424	191 127	977	736 480	4 401	927 607
1900:	2 781	172 761	823	617 935	3 604	790 696
1899:	3 264	159 666	811	649 315	4 075	808 981
1898:	3 674	160 150	886	626 472	4 560	786 622
1897:	2 840	105 582	511	397 307	3 351	502 889
1896:	2 152	77 855	353	244 744	2 505	322 599
1895:	2 010	58 424	319	201 672	2 329	260 096

Man hidsætter ogsaa følgende tabel over dampfærgetrafiken (bestuvet tonnage), hvorved til sammenligning er føiet opgaver for linjen Helsingborg—Helsingør.

Driftsaar.	Malmö—Kjøbenhavn. Tons.	Helsingborg—Helsingør. Tons.	Driftsaar.	Malmö—Kjøbenhavn. Tons.	Helsingborg—Helsingør. Tons.
1902—1903:	133 033	113 339	1898—1899:	91 400	94 300
1901—1902:	120 100	97 000	1897—1898:	64 900	82 700
1900—1901:	125 600	95 900	1896—1897:	39 700	78 500
1899—1900:	109 300	92 700	1895—1896:	5 500	74 900

2. Jernbanetrafiken viser nogen nedgang betræffende saavel antallet af udgaaende vogne som vegten i tons.

Jernbanetrafiken 1903—1895:

Aar.	Udgaaende vogne.	Tons.	Aar.	Udgaaende vogne.	Tons.
1903:	28 400	237 536	1898:	25 994	218 000
1902:	31 397	264 000	1897:	19 438	164 000
1901:	27 121	230 000	1896:	13 903	110 000
1900:	24 661	212 000	1895:	7 081	52 000
1899:	26 505	226 000			

3. Varetrafiken. Vegten af veiede varer var følgende: 1903 746 208 tons, 1902 794 000 tons, 1901 727 000 tons, 1900 577 000 tons, 1899 621 000 tons, 1898 607 000 tons, 1897 464 000 tons, 1896 299 000 tons, 1895 187 000 tons.

Vareomsætningen mellem Norge og frihavnen har taget et forholdsvis betydeligt opsving. Medens der i aaret 1902 fra Norge til frihavnen indførtes blot 530 tons varer, gik vareomsætningen i samme retning i aaret 1903 op til 2 325 tons, og udførselen fra frihavnen til Norge, som i aaret 1902 beløb sig til

3 968 tons, omfattede i aaret 1903 en varemængde af 7 867 tons, altsaa en forøgelse i første tilfælde til mellem 4 og 5 gange varemængden i aaret 1902 og i sidste tilfælde til næsten dobbelt saa meget som i aaret 1902.

Ogsaa mellem Sverige og frihavnen har der i aaret 1903 fundet en forøget vareomsætning sted. Hvad der tilførtes Sverige fra frihavnen, var vistnok i 1903 ca. 900 tons mindre end i aaret 1902, men hvad Sverige udførte til frihavnen i aaret 1903, oversteg til gjengjæld 1902 med 7 715 tons og den tilsvarende varetilførsel i aaret 1901 med mere end 25 000 tons.

Det er givet, at det vil være af stor interesse at kjende til, hvad slags varer og hvilke mængder deraf vareomsætningen mellem Norge og frihavnen omfatter. Herover gaves en fuldstændig tabel for aaret 1901. For aaret 1902 kunde der blot gives oplysninger om de vigtigste poster, som det ogsaa fremgaar af min rapport af 27de november 1903 (optaget i „Konsulatberetninger" no. 1, 1904). Betræffende aaret 1903 har jeg for dette øiemed faaet laane frihavnens ind- og udgaaende varefortegnelser, og vil man af det vidtløftige materiale uddrage de nødvendige opgaver, som altsaa senere vil blive fremsendt.

Skibsfarten. *) Mellem seil- og dampskibe fordelte den norske skibsfart paa Kjøbenhavn og vicekonsulatstationerne paa øerne, Jylland og Island sig saaledes:

	Seilskibe.		Dampskibe.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons
Ved hovedstationen . . .	96	14 920	184	83 129
„ vicekonsulsstationerne:				
Sjælland og øerne . .	97	15 574	245	105 091
Jylland	354	27 460	658	222 846
Island	56	6 231	154	40 785
Sum	603	64 185	1 241	451 851

Efterfølgende tabel giver oversigt over den norske skibsfart i aaret 1903 sammenlignet med aaret 1902:

Ankomne med ladning:

	Fra Norge.			Fra Sverige.			Fra andre lande.		
	Antal.	Tons.	Brutto-fragt. Kr.	Antal.	Tons.	Brutto-fragt. Kr.	Antal.	Tons.	Brutto-fragt. Kr.
1903:	787	124 572	446 238	60	9 836	111 475	922	366 759	3 136 533
1902:	773	124 551	500 727	55	6 672	66 389	928	354 297	3 394 001
1903:	+ 14	+ 21	− 54 489	+ 5	+ 3 164	+ 45 086	− 6	+ 12 462	− 257 468

Afgaaede med ladning:

	Til Norge.			Til Sverige.			Til andre lande.		
1903:	485	106 851	235 120	14	4 052	13 895	260	94 134	812 047
1902:	515	107 010	285 102	16	3 839	22 430	237	77 753	703 739
1903:	− 70	− 159	− 49 982	− 2	+ 213	− 8 535	+ 23	+ 16 381	+ 108 308

*) Angaaende mønstringsforretninger se nedenfor side 237.

Ankomne i ballast:

	Fra Norge.		Fra Sverige.		Fra andre lande.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1903:	14	4 291	2	845	59	9 733
1902:	11	2 349	1	274	88	13 662
1903:	+ 3	+ 1 942	+ 1	+ 571	÷ 29	÷ 3 929

Afgaaede i ballast:

	Til Norge.		Til Sverige.		Til andre lande.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1903:	696	170 599	147	45 814	250	97 908
1902:	701	167 526	141	41 922	249	108 448
1903:	÷ 5	+ 3 073	+ 6	+ 3 892	+ 1	÷ 10 540

Sum:

Ankomne:

	Med ladning.		I ballast.		Ialt.		Bruttofragt Kr.
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	
1903:	1 769	501 167	75	14 869	1 844	516 036	3 694 246
1902:	1 756	485 520	100	16 285	1 856	501 805	3 961 117
1903:	+ 13	+ 15 647	÷ 25	÷ 1 416	÷ 12	+ 14 231	÷ 266 871

Sum:

Afgaaede:

1903:	759	205 037	1 093	314 321	1 852	519 358	1 061 062
1902:	768	188 602	1 091	317 896	1 859	506 498	1 011 271
1903:	÷ 9	+ 16 435	+ 2	÷ 3 575	÷ 7	+ 12 860	+ 49 791

Som man vil se, er den benyttede tonnage noget forøget, men de optjente bruttofragter er gaaet ned med omtrent 217 000 kroner.

Skibsfarten med norske skibe i havne, hvor vi er konsulært repræsenterede, fordelte sig saaledes mellem de særskilte havne:

	1903.		1902.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Kjøbenhavn	289	101 147	303	111 371
Sjælland:				
Helsingør	26	10 168	28	9 549
Holbæk	16	2 920	19	2 858
Kallundborg	35	11 448	32	11 718
Korsør	27	11 551	34	17 618
Næstved	24	4 778	32	7 028
Faxe	23	2 804	28	3 385
Møen:				
Stege	10	2 105	16	3 441
Falster:				
Nykjøbing	15	6 393	17	8 707
Lolland:				
Nakskov	34	12 045	40	11 803

	1903.		1902.	
	Antal	Tons.	Antal.	Tons.
Langeland:				
Rudkjøbing	5	1 036	6	744
Fyen:				
Svendborg	26	13 638	29	11 411
Nyborg	23	16 619	15	8 200
Odense	70	23 866	74	22 012
Bornholm:				
Rønne	10	2 436	16	3 224
Jylland:				
Kolding	13	6 294	20	8 703
Fredericia	17	7 441	14	7 163
Vejle	26	6 336	17	5 068
Horsens	36	14 094	30	12 188
Aarhus	74	30 791	67	24 874
Grenaa	9	2 350	14	3 174
Randers	53	13 298	46	11 487
Mariager	47	8 111	56	10 298
Aalborg	159	29 521	154	27 702
Skive	20	1 039	25	1 112
Lemvig	24	767	23	655
Thisted	33	2 063	14	685
Frederikshavn	453	115 638	446	108 705
Esbjerg	54	13 637	42	5 992
Island:				
Akureyri	45	9 138	68	14 643
Eskefjord og Seydisfjord	62	11 097	64	13 992
Isafjord	40	11 548	37	11 723
Reykjavik	63	15 233	49	10 020
Sum	1 861	521 350	1 875	511 253

Hvad den svenske skibfart paa distriktet angaar, finder man ogsaa her en nedgang i bruttofragterne, som andrager til vel kr. 182 000.oo. I det store og hele er der tilbagegang. Kun skibsfarten med ladning til og fra Norge viser gjennemgaaende forøgelse.

Island. I Islands nyere historie vil aaret 1903 nævnes som et merkeaar. Den gjennem aarrækker førte forfatningskamp fik en ialfald foreløbig afgjørelse ved den af altinget vedtagne forfatningsforandring, hvorved der i henhold til regjeringens forslag blev oprettet et særligt ministerium for Island med sæde i Reykjavik, medens tidligere den danske justitsminister tillige har beklædt posten som minister for Island. Ministeren for Island skal herefter være det islandske sprog mægtig. Loven i emnet blev udfærdiget den 3die oktober 1903 og traadte i kraft 1ste februar 1904. Samtidig blev Islands vaabenmerke forandret til den hvide falk paa blaa bund, hvad sikkert blev modtaget med tilfredsstillelse fra nationalt hold.

I anden række skal blandt aarets begivenheder fremhæves oprettelsen af aktiebanken i Reykjavik med seddeludstedelsesret, hvad i ikke uvæsentlig grad skyldes ogsaa norsk foretagsomhed, idet navnlig Centralbanken for Norge er interesseret deri med betydelige summer. Denne sag vil, som

allerede berørt i aarsberetningens 1ste del om pengemarkedet, sandsynligvis blive af betydning for forretningslivet. Banken menes at ville vie sig mest til handels- og skibsfartsforhold, medens den tidligere bank, Landsbanken, som hidtil vil virke som hypotek- og landmandsbank. Landsbanken, hvis sedler, skjønt lovbestemt betalingsmiddel, ikke var indløselige med metal, og som her modtages alene til kurs af 99½, har kun spillet en ret passiv rolle i omsætningslivet. At norske pengeinstituter har traadt støttende til ved oprettelsen af den nye bank viser aabent øie for betydningen af en voksende samfærdsel mellem Norge og dets gamle datterland.

At Island nu staar foran en opgangsperiode synes meget sandsynligt. At saavel Norge som ogsaa Sverige i langt høiere grad end hidtil burde fæste sin opmerksomhed paa Island som et godt felt for udvidelsen af vore økonomiske interesser, synes at være aabenbart. I en tidligere beretning er der ogsaa pegt hen paa islændernes tilbøielighed til samfærdsel med Norge og Sverige. En saadan samfærdsel synes at falde meget naturligere end en nærmere tilknytning af økonomiske baand mellem Island og f. ex. England. Her sees følelsen at være veiviser for interessen.

Paa grund af landets kapitalfattigdom og dets i forhold til størrelsen faatallige folkemængde er det noksom indlysende, at fremmed kapital og fremmed arbeidskraft maa være velseet paa Island. Dette er ogsaa i den grad tilfældet, at der endog ad lovgivningens vei, saaledes som anført i særlig beretning, er gjort foranstaltninger til fremme af indvandringen af udlændinge til Island og der ikke skjult, men i tydelige ord, udtalt, at det navnlig er indvandringen fra Skandinavien, altsaa vel i første række, fra Norge og Sverige, som man vil befordre. Saaledes ved lov at søge at drage andre staters medborgere til en stats territorium er vistnok helt enestaaende i den europæiske lovgivning. Men — fraseet dette — hvad der er betingelsen sine qua non for en udvidelse af saavel norske som svenske interesser og vareomsætningen deroppe, er regelmæssige, tidssvarende kommunikationer. Fra Vestnorge har der vistnok i en aarrække bestaaet en direkte dampskibsforbindelse med Island og Færøerne, men hele det øvrige Norge, navnlig da Østnorge, er blottet for direkte regelmæssig forbindelse. For Sveriges vedkommende er forholdet langt værre. Man er her henvist til omveien over Kjøbenhavn. Hvis der blev skibe, som anløb østnorsk havn, vilde der sikkert komme et godt resultat ud. Et dansk-islandsk rederi, som har ført forhandlinger om anløb af en svensk vestkysthavn (Halmstad), har i skrivelse til generalkonsulatet, som i overbevisning om sagens betydning har raadført sig med rederiet, forklaret, at man ved udarbeidelsen af fartplan er villig til at konferere med myndighederne om anløb ogsaa af Østnorge, og derved at give vedkommende anledning til at øve indflydelse paa anløbenes hyppighed og tidspunktet for disse, i forhold til den subvention, som maatte være erholdelig. Selvfølgelig vilde en norsk eller norsk-svensk linje være at foretrække, men dette er vistnok en mulighed, som ikke kan komme i betragtning. Subventionen fra Sverige var tænkt som en erstatning for hvert anløb med kr. 500.00. Der var tale om 6 anløb paa nordgaaende og 4 paa sydgaaende eller 5 i hver retning, ialt 10, altsaa kr. 5 000.00. Den svenske handels- og sjøfartskomite havde ogsaa denne sag under overveielse, men da man ikke ansaa sig at burde subventionere en fremmed linje, søgte man at fremme øiemedet ved at foreslaa beregning af endel skibsafgifter efter indtaget og udlosset last ved Islandsfarten, saaledes som foreslaaet ved en vis transatlantisk fart. Men hele denne sag er endnu ikke ført igjennem, og man turde vistnok nu faa vende tilbage til spørgsmaalet om subvention til den nævnte linje. Det menes, at den fore-

tagsomhed, som vil fremkomme af den direkte forbindelse mellem Sverige og Island og Østnorge og Island, vil give et langt større udbytte end den ringe subventions beløb.

Lovgivning. Af den islandske lovgivning i aaret 1903 er der allerede i særlige beretninger omtalt en del, som altsaa turde være bekjendt.

Man skal nedenfor give en fortegnelse over de vigtigere islandske love og anordninger i aaret 1903 paa handelens og sjøfartens felter.

1. Anordning af 2den marts angaaende forholdsregler sigtende til ordningen af fiskeripolitiet i havet omkring Færøerne og Island udenfor dansk sjøterritorium.

2. Bekjendtgjørelse af 28de marts om konvention mellem Danmark og England angaaende ordningen af deres respektive undersaatters fiskeri i de nævnte farvande;

3. Lov af 3die oktober om udførselspræmier for smør;

4. Lov af 3die oktober om tilsyn med dæksfartøier, som benyttes til fiskeri og varctransport;

5. Lov af 3die oktober om lodstvang i Isafjord;

6. Lov af 10de november om livsforsikring for sjøfolk, som driver fiskeri paa dæksfartøier;

7. Lov af 13de november om handelsregistre, firma og prokura;

8. Lov af 13de november om varemerker;

9. Lov af 13de november om forandring i § 1 af lov af 19de februar 1886 om fredning af hval;

10. Lov af 13de november om forandring i lov af 11te november 1899 om udførselsafgifter af hvalprodukter;

11. Lov af 27de november om fredning af fugle;

12. Lov af 27de november om tilsyn med passagerers befordring til udlandet;

13. Lov af 19de december om indvandring.

Vareomsætningen. Betræffende varebyttet mellem Norge og Island meddeles der nogle oplysninger i de beretninger fra vicekonsulerne paa Island, som der nedenfor er indtaget uddrag af. Til disse skal man faa lov til at henvise.

Af det danske statistiske bureaus foreløbige statistik over vareomsætningen i aaret 1903 hentes følgende data om omsætningen af nogle varer mellem Danmark og dets nordlige bilande (altsaa ikke Island alene) i aaret 1903:

Varer.	Enhed. Mill. kg.	Udførsel til bilandene.	Indførsel fra bilandene.
Flesk og skinker . .	—	0.01	—
Kjød af hornkvæg .	—	0.015	—
Kjød af andre dyr (ikke faar og lam), indvolde m. m. . .	—	0.01	0.005
Fedt og ister . . .	—	0.01	—
Smør	—	0.015	—
Sild, saltet	—	—	1.425
Byg	—	0.31	—
Mais	—	0.005	—
Hvede, formalet . .	—	2.02	—
Rug	—	2.785	—

Varer.	Enhed. Mill. kg.	Udførsel til bilandene.	Indførsel fra bilandene.
Klid	—	0.01	—
Kaffe	—	0.53	—
Sukker	—	1.55	—
Skind og huder, uberedte	—	0.02	0.105

Landets hovedexportartikel, **klipfisk**, gjenfindes der ikke. Af denne vare blev der i aaret 1903 udført fra Island til Kjøbenhavn ca. 22 700, Norge ca. 13 400, England ca. 13 700, Spanien ca. 26 500, Italien ca. 16 000 skpd. à 160 kg., ialt ca. 92 300 skpd. = 14 768 000 kg.

I uddragene af vicekonsulernes beretninger gjenfindes ogsaa oplysninger om landets hovedsagelige næringsveie, navnlig fiskerierne i aaret 1903.

Skibsfarten. Medens efter vicekonsulernes opgaver kun et svensk skib i aaret 1903 besøgte Island, stillede den norske skibsfart sig, som tabel paa næste side udviser.

Uddrag af vicekonsulernes beretninger:

Reykjavik. Landboforholdene var fuldt saa gode som i aaret 1902. Meieridriften er nu mere udviklet og pløining af jorden i tiltagende. Uldpriserne var bedre end i aaret 1902. Som helhed stod aaret over sine forgjængere. Der klages over mangel paa arbeidskraft.

Fiskeriet, som begyndte først i marts, dreves af 44 kuttere. Sterke storme forvoldte stor skade med skibsforlis og sjøulykker og tab af mandskab. Stormene i slutningen af august hindrede fartøierne fra fiskeri paa landets nord- og vestkyst. De maatte lægges op, og følgerne blev et betydelig mindre fiskeri og store tab for eierne. Fangsten der fra distriktet androg for de 44 skibe til kr. 2 600 000.oo mod kr. 3 800 000.oo med 46 fartøier i aaret 1902. Fangsten fordelte sig paa vinteren ($^1/_3$—$^{11}/_5$) med ca. kr. 650 000.oo, paa vaaren ($^{11}/_5$—$^{24}/_6$) med ca. kr. 680 000.oo og sommeren ($^{24}/_6$ til fiskets slutning) med kr. 1 270 000.oo. Der blev afskibet til Spanien 11 900 skpd. og til Italien 7 820 skpd. Desuden udførtes ca. 500 tdr. rogn. I behold ved aarsskiftet var ca. 5 000 skpd.

Paa pladsen blev der betalt for storfisk kr. 60.oo, smaafisk kr. 48.oo, og „kuller" kr. 38.oo.

Forhyringsvilkaarene var paa part, saaledes at skibet tog som sin part den halve fangst, men lagde til kost og fiskeredskaber.

De store tab foranledigede, at kun ca. 30 skibe driver fiske i aaret 1904.

Af nye industrielle anlæg er der oprettet i Reykjavik et uldspinderi og væveri og et stenstøberi.

Skibsfarten paa udlandet er besørget af følgende skibe (foruden norske og svenske skibe, hvorom ovenfor er meddelt): Danske og islandske 13 seilskibe dr. 1 794 tons og 39 dampskibe dr. 18 796 tons; engelske 1 seilskib dr. 76 tons og andre 3 seilskibe dr. 560 tons.

Udførselen androg af uld til 35 000 kg., af heste til ca. 1 900 stkr. og af smør til England 50 000 kg.

Isafjord. Høhøsten var i aaret 1903 meget under middelsaars.

Fiskerierne var meget middelmaadige, men den gode pris kunde bøde noget paa det ringe kvantum. Som følge af den daarlige fangst af sild

Den norske skibsfart paa Island i aaret 1903.

	Med ladning. Fra Norge.		I ballast. Fra Norge.		Med ladning. Fra Sverige.		Med ladning. Fra andre lande.		I ballast. Fra andre lande.		Sum.		Deraf dampsk.		Bruttofragter.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Sum.	Deraf fra Norge.
Reykjavik	13	1 425	1	81	2	608	46	13 052	1	67	63	15 233	46	13 689	224 890	29 350
Isafjord	14	3 531	—	—	1	318	25	7 699	—	—	40	11 548	27	8 456	155 800	44 570
Akureyri	27	4 918	—	—	—	—	18	4 220	—	—	45	9 138	34	8 291	91 100	57 700
Eske- og Seydisfjord	42	5 485	—	—	—	—	19	5 294	1	318	62	11 097	47	10 349	108 580	55 300
	96	15 359	1	81	3	926	108	30 265	2	385	210	47 016	154	40 785	580 370	186 920

	Til Norge.		Til Sverige.		Til andre lande.				Sum.		Deraf dampsk.		Bruttofragter.	
													Sum.	Deraf til Norge.
Reykjavik	—	—	5	388	—	—	29	7 102	28	7 484	62	14 974	45	13 430	97 360	—
Isafjord	8	2 081	—	—	—	—	20	5 621	12	3 846	40	11 548	27	8 456	114 850	32 450
Akureyri	14	2 608	5	318	—	—	18	4 992	8	1 220	45	9 138	34	8 291	67 500	36 400
Eske- og Seydisfjord	1	255	—	—	—	—	53	9 285	8	1 557	62	11 097	47	10 349	183 260	5 100
	23	4 944	10	706	—	—	120	27 000	56	14 107	209	46 757	153	40 526	462 970	73 950

*

og blæksprut var fiskebefolkningen i stor forlegenhed for agn og imødesaa vinteren med betydelig uro. Blækspruten har iøvrigt vist sig at være en udmerket agn. Man har begyndt at fiske denne paa særskilt dertil indrettede kroge.

Petroleumsmotorbaade synes ogsaa her at skulle trænge igjennem baade til fiskebrug og til transport. I Isafjord og omegn har man anskaffet flere saadanne baade til en pris af kr. 1 800.oo å kr. 7 500.oo pr. stykke, og det har ogsaa her vist sig, at man paa dem kan spare tid og mandskab. Man fisker jo betydelige kvanta paa en kort tid, og der kan efter størrelsen indbespares en eller flere mænd i besætningen.

Fra Isafjords distrikt blev der i aaret 1902 — opgaver mangler for aaret 1903 — udført: Klipfisk ca. 25 500 skpd., helleflyndre 11 000 kg., rødspætter 231 900 kg., sild 324 tønder, barder 110 500 kg., torsk, havkalve og tran 1 430 tønder, hvaltran 32 850 tønder, kraftfoder (hvalkjød) 232 500 kg., hvalguano 62 220 kg.

Akureyri. Paa generalkonsulatets foranledning har vicekonsulen under et ophold i Kjøbenhavn meddelt endel oplysninger om samfærdselen mellem Norge og det islandske nordland, navnlig Øfjord og Akureyri. Deraf skal hidsættes følgende: Om sommeren og høsten er disse distrikter meget beseilet af norske seil- og dampskibe, hvoraf de fleste driver sildefiskeri og nogle torskefiskeri. Mindre seilskibe kommer ogsaa fra Mandal med trælast paa spekulation og i fragter for kjøbmænd med salt, kul og træ. Fra Bergen, Stavanger og Haugesund indføres der til Akureyri og Øfjord — nordlandets centrum — masser af sildetønder, St. Ybes- og Trapanisalt til fiskerierne og til saltning af lammekjød om høsten. Fra Bergen især kommer der en stor del sildegarn og not, kork, tougverk, linegods, baade, aarer, bøier, drægge m. v., som henhører under fiskeriernes behov. Af andre varer indføres der til Øfjord til husbygning, tapeter, spiger og søm, kalk og mursten, samt kornvarer og mel m. v., dog ikke af nogen betydning.

Fra Kristiania, Kristianssand og Mandal indføres til Akureyri og andre nordlandshavne en masse trælast af alle sorter, saavel uhøvlet som høvlet og pløiet last til bygninger, skibe og baade, bolverk og broer m. v. Trælasten fra Kristiania har vundet større indpas i de senere aar. Fra Kristiania kommer der ogsaa cement, mursten og kalk o. s. v., sildegarn og not, fiskekroge m. v. samt overalt til Island en stor del margarin.

Den svenske trafik er paa grund af skibsfartsforholdene langt mindre, men den er dog gaaet frem, navnlig da for trælast fra Halmstad; der sælges ogsaa af svenske varer tag- og vægpap, fyrstikker, stole, smedejern, separatorer og agerdyrkningsredskaber, plouge og harve, hvoraf der ogsaa er indført norske. De svenske varer fordyres meget ved at sælges over Kjøbenhavn.

Silden fra Øfjordegnen gaar mest til Norge og Kjøbenhavn for fra sidstnævnte sted at sælges til Sverige ved mellemmænd.

For nordlandets vedkommende var høhøsten i aaret 1903 daarlig. Man imødesaa vinteren 1903—1904 med bekymring, med mindre den ikke blev ualmindelig mild.

Eskefjord og Seydisfjord. For østlandets erhversgrene var aaret saa lidet ensartet, at en fælles dom vanskelig lader sig udtale.

Landbruget var uheldigt. Paa grund af den regnfulde tid efter høhøsten maatte høet indbjerges i en meget bedærvet tilstand. Foderkraften blev ringe, hvad der navnlig var beklageligt iaar, da græsvæksten var knapt et middelsaars. De mere forsigtige bønder har derfor iaar slagtet næsten alle sine lam for kun at behøve at fodre voksne faar vinteren over.

Torskefiskeriet maatte jo lide under det stormfulde veir. Ellers vilde aaret 1903 have været et godt fiskeaar, da torsken har søgt til landet i mere end almindelig stor mængde. Fisken var af god kvalitet, og prisen var meget god. Torskefiskeriet blev da for østfjordenes vedkommende et godt middelsaars. Enkelte baade med 3—4 mænds besætning har fisket for op til 3 000 kroners værdi.

Notsildefisket slog fuldstændig feil paa hele Island, saaledes at alle — og disse var mange —, som drev dette fiskeri paa østkysten, nordkysten og til og med for enkeltes vedkommende paa vestkysten, maatte sætte penge til. Aaret 1903 var det første aar efter notsildefiskeriets begyndelse, hvor der ingen notsild blev fisket, og der menes, at dette sandsynligvis vil faa den følge, at nordmændene i aaret 1904 trækker sig endel tilbage fra dette fiske.

Garnsildfisket var ogsaa ubetydeligt i fjordene, men det var en stor hjælp for torskefiskerne, som derved fik temmelig god adgang paa sild til agn.

Silden stod derimod i ualmindelig store stimer udenfor kysten, og der fiskede med held de mange skibe, som fra Norge udrustes med drivgarn. Med hensyn til salget blev dog drivgarnsfiskeriet ikke saa godt som ventet. Vicekonsulen mener, at dette for en stor del skyldes fiskerne selv, thi deres behandling af silden lod uden tvil en del tilbage at ønske.

Hvalfangsten paa østkysten gav det rigeste udbytte. Fra Mjøfjord blev der af to hvalfangere med tilsammen 11 fangstbaade exporteret 28 265 tønder hvaltran, over 600 tons hvalmel, 300 tons guano og benmel og 42 500 kg. hvalbarder. Fra Hellisfjord exporterede en hvalfanger med 2 fangstbaade 7 387 tønder hvaltran og 15 000 kg. hvalbarder, og fra Faskrudsfjord blev der af en hvalfanger, som begyndte 1ste juli med 2 baade, udført 2 140 tønder hvaltran og 4 350 kg. hvalbarder.

Lübeck.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul A. R. Landström, dateret 11te april 1904.

Almindelig oversigt. Inden Lübecks distrikt, ligesom i Tyskland i almindelighed, kunde man i det forløbne aar merke en vis vending til det bedre inden de fleste omraader for økonomisk virksomhed. Paa et og andet hold maa denne forbedring vistnok blot betegnes som et ophør af den tilbagegang, der har karakteriseret de nærmest foregaaende aar. Men i almindelighed gjælder det dog, at saavel i handel og sjøfart som i industrien nyt liv begyndte at pulsere efter de foregaaende aars stagnation; og følgen deraf blev, at forhaabninger paanyt vaktes, samt at foretagsomhed atter kunde gjøre sig gjældende. Lübeck havde vistnok kanske ikke i saa høi grad som landets fleste andre egne lidt under de ugunstige konjunkturer. Men ogsaa her fandtes der tab at gjenoprette og hindringer at rydde afveien; og nye kraftytringer var nødvendige for lidt efter lidt atter at bringe forretningslivet i frugtbringende virksomhed.

Hvad vareomsætningen angaar, har en utvetydig tilvekst gjort sig gjæl-

dende i det forløbne aar. Dette fremgaar særlig af foreteelserne paa skibstrafikens omraade. Baade de regelmæssige dampskibslinjer og seilskibstrafiken har forøgede zifre at fremvise.

Importvirksomheden, hvis vigtigste artikler fra svensk synspunkt (den norske import i aaret indskrænkede sig hovedsagelig til et par tusen tons granit) som sedvanlig udgjordes af trælast, sten, jern og tyttebær, havde at tilfredsstille en stadig større og større efterspørgsel i indlandet paa grund af industriens begyndende livlighed og byggevirksomhedens gjenoptagelse. Og da kjøbeevnen hos de udenlandske kunder unegtelig under aaret var i stigende, fremviste ogsaa exporten noget forøgede zifre. Særlig var dette tilfældet med kolonialvarer, som udgjør den vigtigste af Lübecks udførselsartikler paa de nordiske lande.

Skibsbygningsindustrien, som for Lübeck spiller en ikke ubetydelig rolle, havde fuld sysselsættelse, om end priserne paa grund af det yderst trykkede fragtmarked lod meget tilbage at ønske. Ikke mindre end 8 større nybyggede dampskibe dr. ialt 20 959 kbm. eller 7 463 tons netto leveredes i aaret fra det herværende skibsverft, der desuden havde en betydelig mængde mere eller mindre gjennemgribende reparationer af fartøier at udføre.

En anden for Lübeck vigtig industrigren, træforædlingen, kunde idetmindste i aarets første halvdel konstatere forbedrede konjunkturer, og om disse i andet halvaar gik tilbage, saa gjorde dog den nordiske raavares overlegne beskaffenhed i forening med de ved Elbe-Travekanalen forhaandenværende gunstige transportbetingelser, at man her med fremgang kunde optage konkurrencen med de billigere, men daarligere østerrigske og bayerske varer. En ligeledes betydelig industri, der befatter sig med røgning og stegning af fisk, og som repræsenteres af større anlæg baade i Lübeck og det nærliggende Schlutup, kunde ogsaa glæde sig ved fuld sysselsættelse. Det samme var ogsaa tilfældet med konservindustrien, der bl. a. vier svenske tyttebær en særlig opmerksomhed.

For en mængde næringsgrene er imidlertid den vedvarende usikkerhedstilstand i toldforholdene en stadig anledning til bekymringer for fremtiden, ikke mindst for de skandinaviske lande, idet den nye toldtarifs mod vigtige nordiske udførselsartikler rettede bestemmelser, ifald de kommer til at tillempes i den foreslaaede udstrækning, tydeligvis er egnede til i høi grad at virke hindrende for varebyttet mellem Norden og de nordtyske Østersjøprovinser.

Det er derfor et oprigtigt ønske, som man overalt i interesserede kredse hører udtalt, at den nuværende tilstand snart maa komme til at efterfølges af den tryghed, som kun handelstraktater paa lang tids opsigelse kan tilveiebringe.

Vareomsætningen mellem Sverige og Lübeck udviser i det store og hele taget omtrent samme karakter som foregaaende aar, dog med tendens til større livlighed i visse hovedartikler, som mer end opveier nedgangen paa et eller andet omraade. Som det fremgaar af den nedenfor indtagne importliste, viser forøgelsen sig bl. a. for følgende artikler, hvor den overskydende import i decitons sammenlignet med aaret 1902 udgjorde: Fersk fisk (sild) 33 830, gadesten 32 943, tyttebær 28 319, feltspat 6 114, trælast 18 014, slemmet kridt 3 808, rujern 2 053, stangjern 2 376, bearbeidet jern 2 581, træmasse 897, telegraf- og telefonapparater 1 050. Formindskelse viser sig for artiklerne: Bjælker og sparrer 34 272, ved 7 206, fyrstikker 5 553, do. uden sats 2 679, tjære og beg 9 844, tøndestav 2 335. Hvad hovedartiklerne træ og jern angaar, kan man sige, at importen stillede sig omtrent som

i aaret 1902. Det samme gjælder saltede huder, skind, klude, malme, maskiner, papir og papirvarer. Sten viser sig noget fordelagtigere. Tyttebærimporten var meget betydelig, men betegner ingen gevinst, da priserne var i høi grad trykkede.

Den totale udførsel fra Lübeck til Sverige i aaret 1903 opgik til 763 589 decitons mod 856 334 decitons i aaret 1902. Den totale indførsel resp. 1 731 123 mod 1 539 764.

Norge. Efter ophør af den direkte dampskibsforbindelse, som i aaret 1900 etableredes med Norge, indskrænker den umiddelbare import fra Norge til Lübeck sig nu blot til en og anden seilskibsladning. For aaret 1903 optager toldjournalerne kun en forholdsvis ringe kvantitet granit. Ogsaa exporten har været ubetydelig og omfatter en kvantitet af blot 2 849 decitons mod 10 318 decitons i aaret 1902.

Trælastmarkedet. Allerede fra aarets begyndelse var trælastforretningerne livlige, og dette fortsatte indtil midten af aaret, som følge af større foretagsomhed paa forskjellige industriomraader. Denne livlighed, som til en begyndelse ikke led under nogen indvirkning hverken af de dyre indkjøb eller af de deraf betingede drøie salgspriser, ophørte dog i begyndelsen af sommeren, og medens de nordiske sælgere fremdeles holdt paa sine noteringer, viste det sig efterhaanden, at forhandlerne ikke kunde holde sine priser oppe i samme forhold. Indførselen fortsatte temmelig ensartet hele aaret igjennem, dog med noget forøget livlighed mod slutningen af sæsonen. Den samlede import ansees at overstige det foregaaende aar noget, hvorfor lagerbeholdningen ved aarets slutning turde have været større end den ved den aarstid vanlige.

Angaaende de enkelte artikler bemerkes til en begyndelse, at der for bord og planker fra Sydsverige atter forlangtes høiere priser.

En livlig import deraf fandt ogsaa sted. Men det turde være spørgsmaal om, hvorvidt det tyske marked vil taale en yderligere forhøielse i prisen paa denne vare. Allerede med de nuværende prisforholde ser kjøberne sig ofte om efter surrogat paa nærmere hold, selv om kvaliteten ikke skulde være fuldt tilfredsstillende. Finske sparrer og „Latten“ udbødes i tilstrækkelig mængde til foregaaende aars priser. Desværre bliver de større dimensioner stadig sjeldnere, hvorfor man tvinges til at søge erstatning i preussisk og mecklenburgsk „Schnittholz“. Ogsaa svensk firhugget virke holdt sig oppe paa foregaaende aars prisniveau. Afsætningen af „pitch-pine“ og „red-pine“, hvoraf større mængder importeredes direkte, var, trods høie priser, ret tilfredsstillende. Tilgangen paa skibsrum, baade seil- og damp-, var under hele sommeren fuldt tilfredsstillende, og der betaltes samme fragter som foregaaende aar.

Med hensyn til specificerede prisopgaver henvises til de nedenfor gjengivne, af forskjellige vicekonsuler afgivne opgaver:

Sten. Indførselen af sten, hovedsagelig gadesten, antog i aaret omtrent samme proportioner som foregaaende aar. Den ved den nye toldtarif af aaret 1902 bestemte forhøielse af tolden for gadesten svæver endnu som en truende sky over denne artikels fremtid paa det tyske marked; og hvor overtydet man end er om det for de tyske konsumenter fordelagtige i en vedvarende mulighed for kommuner og private for at kunne anvende nordisk sten for gadebrolægning m. v., gjør man dog kanske klogest i ikke ubetinget at regne paa en vedbliven af de hidtil gjældende afsætningsbetingelser, i særdeleshed siden der nu begynder at tales om tarifnedsættelser paa de tyske jernbaner for yderligere at forhøie konkurrenceevnen hos landets egne stenproducenter.

Jernmalm. Af den totale indførsel til Tyskland af svensk jernmalm, som

i aaret 1903 opgik til 14 346 536 decitons mod 11 440 056 decitons i aaret 1902, indførtes blot 28 116 decitons, altsaa omtrent samme kvantitet som foregaaende aar, over Lübeck. Grunden hertil er at søge i den omstændighed, at virksomheden ved de i Mellem-Tyskland og Bøhmen beliggende masovne, der har pleiet at tage sine behov over havnen her, ogsaa i aaret 1903 laa nede, hvorimod jernverkerne i det vestlige Tyskland paa grund af store bestillinger til udlandet, kunde forøge sin produktion betydelig. Priserne holdt sig paa samme punkt som foregaaende aar og dreiede sig altsaa om mk. 1.65 pr. 100 kg. cif. her.

Elbe—Trave-kanalen.*) Skibsfarten kunde allerede med februar maaneds indgang optages i hele sin udstrækning, omend den regelmæssige trafik paa Elben først den 12te februar tog sin begyndelse. Sammenlignet med foregaaende aar var færdselen til indlandet betydelig livligere end trafiken i den modsatte retning. Allerede i begyndelsen af skibsfartstiden ventede store korntransporter paa videre befordring, og disse steg fra maaned til maaned, saa at det ofte indtraf, at de her lossede og returnerende kanalfartøier ikke strak til, hvorfor yderligere transportfartøier maatte skaffes fra Hamburg og andre havne ved Elben. Sit højdepunkt naaede trafiken i juli og august, men derefter indtraadte en afgjort stagnation, som vedvarede lige til aarets udgang. Ogsaa den nedgaaende trafik var livligere end foregaaende aar, og ogsaa nu var det trakterne omkring Mellem-Elben, som ydede det største bidrag. Fra Lübeck til Hamburg udgjorde trælast og sukker de hovedsagelige transportvarer, men der manglede dog til visse tider last. Fra Hamburg var godstrafiken næsten aaret rundt ganske livlig og omfattede i særdeleshed pitch-pinebord, korn, bomuld, salpeter samt kaffe. Trafiken paa Magdeburg fik at føle de manglende kornforraad, men holdtes tildels skadesløs ved større cellulosetransporter. Returfragter fandtes derimod i tilstrækkelig udstrækning paa grund af betydelige sukkerforretninger paa Holstein og østpreussiske havne i maanederne juli—september. Paa traden Lübeck—Berlin er ingen tilvækst at notere. Vistnok var stykgodstrafiken livligere end i aaret 1902, men partigods tilbød sig derimod mindre rigelig. I forbindelsen med stationerne ved øvre Elben forekom ingen stigning, da visse masseartikler, som pleier at passere Lübeck, tilfældigvis udeblev. Bordforsendelserne paa Saale-omraadet, ligesom ogsaa trafiken derfra nedover, var større end foregaaende aar.

Kanalen blev i det forløbne aar mere end tidligere anvendt for transport af trælast. Ogsaa fra Wismar med jernbane ankomne trælastforsendelser blev her i Lübeck omlastede i pramme for viderebefordring kanalveien; og anvendelsen af kanalen for trælasttransport kommer nok til at tiltage i samme grad, som man kommer til indsigt om dens fordele.

Fra kanalens aabning den 16de juni 1900 til 31te marts 1901 passeredes den af 1 897 fartøier dr. 242 068 tons og med 131 490 tons last. I det tilsvarende tidsrum det derpaa følgende regnskabsaar udgjorde tallene resp. 2 321, 364 060 og 184 108, altsaa en forøgelse i tonnage af ca. 50 pct. og i last ca. 40 pct. Den samlede trafik for sidstnævnte trafikaar (regnskabsaaret 1901) opgik, bortseet fra de afgiftsfrie fartøier — bugser- og passagerdampskibe —, til 2 805 fragtfartøier med 482 658.35 tons lasteevne og 253 078.90 tons transporteret last, deraf 804 tomme med 123 419.49 tons lasteevne og 2 001 ladede med 359 238.86 tons lasteevne, og for trafikaaret 1902 (slutter 31te marts 1903) til 2 977 fragtfartøier med 592 375.34 tons lasteevne og 286 886.13 tons transporteret last, hvoraf 853 tomme med 155 919.48 tons lasteevne og 2 124 ladede med 436 455.86 tons lasteevne.

*) Se ogsaa nedenfor side 239.

For sidste kalenderaar foreligger for kanalskibsfarten følgende af herværende „Hafenamt“ meddelte opgaver. Antallet af ankomne fartøier udgjorde i aaret 1903 1 381 (1902: 976), forøgelse 405; afgaaede 1 351 (1902: 972), forøgelse 379 fartøier. Den hertil ankomne last beløb sig i aaret 1903 til 270 066 tons (1902: 136 307 tons), afgaaet last 212 968 tons (1902: 70 664 tons). Forøgelsen i trafiken viser sig saaledes ganske betydelig.

Lübecks udenrigsskibsfart. Havnen var hele vinteren igjennem aaben for skibsfarten. Alene i tiden 20de—28de januar maatte isbryderafgift opkræves for passagen Travemünde—Lübeck.

Den tilvækst i vareomsætningen, som unegtelig er indtraadt i aaret 1903, giver sig ogsaa tilkjende i høiere zifre for den almindelige skibstrafik. Saavel de regelmæssige dampskibslinjer som seilskibsfarten har havt forøget sysselsættelse, omendskjønt slutresultatet er ugunstigt. Udfragterne til Sverige, i særdeleshed til Norrland, var dog tilfredsstillende og udgjordes hovedsagelig af jernbjelker, gjødningsstoffe, soda, kaffe m. m. Ligesaa paa Finland, omend en vis stagnation gjorde sig gjældende midt paa sommeren. Som returlast bemerkes først og fremst bord og planker, huder og skind samt specielt fra Finland tjære. Mindre gunstig stillede trafiken med Rusland sig.

Den samlede skibsfart paa Lübeck (inkl. Travemünde og Schlutup) fremgaar af nedenstaaende tabel, som udviser de ankomne fartøier i aarene 1903 og 1902. Opgaverne er toldvæsenets:

Nationalitet.	1903. Antal.	1903. Drægtighed i kbm.[1]).	1902. Antal.	1902. Drægtighed i kbm.[1]).
Tyske .	1 231	610 257	1 211	622 050
Svenske . .	913	570 704	886	571 982
Danske	284	139 805	213	89 436
Russiske . . .	240	216 230	218	205 027
Norske	24	22 037	16	19 426
Engelske . . .	13	27 504	7	18 263
Hollandske . .	6	968	5	3 196
Belgiske . . .	1	2 432	1	385
Ialt	2 712	1 589 937	2 557	1 529 765

Den samlede tonnage udviser saaledes en tilvækst for aaret 1903 af omtrent 60 000 kbm.

Nedenstaaende oversigt udviser forholdet mellem den norske skibsfart paa distriktet i aarene 1902 og 1903:

	Norske fartøier. 1902. Antal.	1902. Tons.	1903. Antal.	1903. Tons.	Antal.	Tons.
Ankomne med ladning	93	30 931	100	34 281	+ 7	+ 3 350
„ i ballast . .	9	1 491	13	2 874	+ 4	+ 1 383
Sum	102	32 422	113	37 155	+ 11	+ 4 733

[1]) 1 ton = 2.83 kbm.

	1902.		1903.			
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Afgaaede med ladning	22	3 276	30	5 964	+ 8	+ 2 688
„ i ballast . .	81	29 184	84	31 559	+ 3	+ 2 375
Sum	103	32 460	114	37 523	+ 11	+ 5 063

Indseilede bruttofragter udgjorde:

	1903.	1902.
Ankomne norske fartøier	kr. 333 992.99	kr. 379 556.00
Afgaaede „ „	„ 57 146.00	„ 28 158.00

Fragtmarkedet. (Mæglerfirmaet Larsen & Stoss' beretning). Aaret 1903 har været et af de daarligste i skibsfartens historie og har tildels blot medført tab baade for damp- og for seilskibsrederier.

Import. Dampskibene begyndte med rater for trælastladninger ab Gefle—Hernösand à mk. 20 à $20^1/_4$ pr. stand., og holdt disse rater sig paa samme standpunkt sæsonen ud; i sommermaanederne juli—august sluttedes der fragter til og med til mk. 19 paa grund af manglende ladning, saa at rederierne flere gange først efter baadenes fremkomst til Norrland erholdt returlast. Ab Finland stillede fragterne sig omtrent som fra Sverige. De finske rutebaade og sjøgaaende pramme var ofte tvungne til at anløbe $^2/_3$ af Finlands lastningspladse for at kunne komplettere til fuld ladning.

Seilfragterne begyndte med følgende rater: Norrköping mk. 16 à $16^1/_2$, Gefle mk. 18, Söderhamn mk. 19, Hudiksvall og Sundsvall mk. 19 à $19^1/_2$, senere mk. $18^1/_2$ à 19, Hernösand mk. $19^1/_2$ à 20, længere frem mk. 19, Kalix mk. 22, visse mindre fartøier mk. 24, Skellefteå og Piteå for sparrer kr. 3.70, senere kr. 3.60 pr. $31^1/_2$ kbf.; og disse rater holdt sig paa samme lave standpunkt til sæsonens udgang. Vi noterer flere tilfælde, hvor seilfartøier ved den anden reise maatte ligge her 8 à 10 dage som fragtsøgende, uden at det var muligt at skaffe fragt, og da de endelig, for ikke at maatte lægges op, bortfragtedes, maatte de antage saadanne fragter som mk. 18 ab Kristinestad, mk. 19 ab Jakobstad til Wismar og kr. 3.50 for sparrer ab Norbotten til Lübeck, mk. 18 ab Söderhamn, fragtrater, som aldrig tidligere har været spurgt.

Ab Finland pr. f. o. w. betaltes pr. Räfsö mk. 18 à $18^1/_2$, længere frem paa aaret ikke over mk. 18, Wiborg mk. 20, Karleby mk. 21 à 22, Kotka mk. 19 o. s. v., alt vedvarende til sæsonens slutning. Ab Raumo, Nystad, Helsingfors og Wiborg var der en temmelig stor import af finske sparrer. Fragten stillede sig i 22 og ned til 20 finske penni pr. kbf.

For trælast ab Karlskrona, Kalmar, Bergqvara, Oscarshamn etc. betaltes de sædvanlige rater varierende mellem 8 à 10 øre pr. kbf.; dog gaves der tilfælde, hvor seilfartøier maatte ligge lige til 4 uger fragtsøgende paa Kalmar og Oscarshamns red, inden sysselsættelse erholdtes. For feltspat betaltes ab Köping mk. 4 à $4^1/_2$, Køge mk. 3, for gadesten fra Lysekil og Göteborg, Halmstad mk. 4 à $4^1/_2$ pr. ton.

Export. Pr. f. o. w. betaltes for gjødningssalte eller anden tung last til Helsingborg mk. 3, Kalmar mk. $3^1/_4$, Uddevalla mk. 3 à $3^1/_2$, Gefle mk. $3^1/_4$ à $3^1/_2$, Aalborg mk. 4, Odense mk. $3^1/_2$, Kjøbenhavn mk. $3^1/_2$, Petersburg mk. 4, Riga mk. 3, Reval mk. $3^1/_4$. Frem paa sommeren forekom der ubetydelig afladning over Lübeck og betaltes gjennemgaaende ikke

over mk. 3 til svenske og danske havne. De fleste fartøier maatte gaa herfra i ballast eller laa stille her lige op til 3 uger fragtsøgende, inden ladning erholdtes. Fra andre pladse var heller ikke noget at faa, ligesaalidt som der var stenlast at erholde fra svenske eller danske havne.

Følgen blev den, at længere frem i september og oktober særdeles faa mindre fartøier opsøgte Lübeck. Nu var imidlertid store afladninger ophobede, saa at Lübeck saa sig tvungen til at opsøge seilere i andre havne, der da kom tomme hid. Dette gjorde, at fragten steg ganske betydelig til stor skade for speditørerne, som gjennemgaaende havde garanteret afskibningerne til antagelige middelrater og nu selv maatte betale differencen for at bortskaffe varerne, der næsten alle var kommet ind ad Elbe—Trave-kanalen. Nu betaltes efter d. w. ton for gjødningssalte og anden tung last: til Gefle mk. 4 1/2 à mk. 5; til Söderhamn og Sundsvall mk. 5, til Kjøbenhavn mk. 4, til Veile mk. 4 1/2, Kallundborg mk. 5, Aarhus mk. 4 1/2, Horsens mk. 4 3/4, Aalborg mk. 4 1/2 à mk. 5, Kastrup mk. 4 1/2, Løgstør mk. 6 1/2, Odense mk. 5 1/2, Grenaa mk. 5, Randers mk. 6 1/4, Mariager mk. 4 1/2, Thisted mk. 6 1/2, Malmö mk. 4, Helsingborg, Landskrona mk. 3 3/4, Nyköping mk. 6, Werkebäck mk. 6.

For dampskibe i fast trade stillede resultaterne sig i almindelighed bedre, efter hvad et herværende speditionsfirma meddeler. Vistnok blev det nødvendigt at foretage en betydelig nedsættelse i fragterne for enkelte artikler paa grund af den skarpt optrædende konkurrence fra andre hold, og værst rammedes i dette tilfælde ruten Lübeck—Malmö, som maatte optage kampen med den nye færgeforbindelse Gjedser—Warnemünde. Man haaber imidlertid, at den forøgede varetrafik, som bliver en følge af nævnte nedsættelse, kommer til at udjevne resultatet.

Blandt de for aaret noterede fragtsatser maa anføres: Fra Norrbotten tjære kr. 1.80 pr. tønde, klude kr. 15.00 pr. 1 000 kg, blikaffald kr. 10.00 à 15.00 pr. 1 000 kg; fra Gefle—Sundsvall: Blikaffald kr. 10.00 pr. 1 000 kg.; fra Stockholm og Kalmar: Lister kr. 16.00 pr. std., stav kr. 16.00 à 20.00, pr. do., tjære 90 øre pr. tønde, døre mk. 11 à 11 1/4 pr. 1 000 kg., staal og jern kr. 4.00 à 6.50 pr. do., rujern kr. 4.00, jerntraad kr. 4.00 à 6 50, maskiner kr. 15.00 à 30.00, petroleumskogeapparater kr. 30.00, byg og kløver kr. 8.00 à 10.00, klude kr. 8.00 à 10.00, telefonapparater kr. 25.00, verktøi kr. 25.00, tørrede huder kr. 14.00 à 16.00, saltede kr. 8.00 à 11.00, renhuder kr. 20 à 28.00, tyttebær kr. 12.00, alt pr. 1 000 kg.; fra Oscarshamn og Vestervik: Splint kr. 0.90 pr. kasse, fyrstikker kr. 1.15 pr. do., døre kr. 11.00 à 13.00 pr. 1 000 kg., planker og bord kr. 14.50 à 18.50 pr. std., granit kr. 8.00 pr. 1 000 kg., klude kr. 10.00 pr. do., maskiner kr. 25.00 pr. do.; fra Göteborg, Varberg og Halmstad: Jern kr. 6.50, døre kr. 10.00, kjød kr. 15.00, papir kr. 8.00, tyttebær kr. 12.00, affald kr. 10.00 à 12.00, kalveskind, saltede, kr. 9.00, alt pr. 1 000 kg.; sild kr. 1.50 pr. kasse; fra Malmö: Fyrstikker kr. 5.00 pr. 1 000 kg., huder kr. 6.00, fyrstikæskeemner kr. 6.00, tyttebær kr. 10 00, alt pr. 1 000 kg., kridt kr. 1.00 pr. fad.

Keiser Wilhelm-kanalen. Trafikens udvikling paa kanalen fremgaar af følgende tabel:

	Antal fartøier.	Tons.	Oppebørsel mk.		Antal fartøier.		Oppebørsel mk.
1903:	32 398	4 935 511	2 379 041	1901:	29 470	4 198 754	2 075 644
1902:	30 232	4 431 026	2 154 510	1900:	29 571	4 282 258	2 133 156

	Antal fartøier.	Tons.	Oppebørsel mk.		Antal fartøier.	Tons.	Oppebørsel mk.
1899:	26 524	3 451 273	1 787 399	1897:	21 904	2 345 849	1 198 811
1898:	25 224	3 009 011	1 534 970	1896:	20 068	1 751 065	903 132

For regnskabsaaret 1ste april 1902—31te marts 1903 opgik antallet af afgiftspligtige fartøier til 32 010 med en samlet tonnage af 4 574 834 reg.-tons, hvilket betegner en tilvækst af 1 849 fartøier og 288 533 reg.-tons eller 6.73 pct. tonnage mod foregaaende regnskabsaar, da tilvæksten igjen blot var 0.07 pct.

Fartøierne fordelte sig paa 14 289 dampskibe dr. 3 586 358 reg.-tons, 14 950 seilskibe dr. 531 871 reg.-tons og 2 771 pramme dr. 455 605 reg.-tons.

Dampskibstrafiken udviser en tilvækst i antal af 1 735 fartøier og i tonnage af 170 021 tons.

Antallet af seilfartøier gik ned med 468, men tonnagen steg med 16 975 reg.-tons.

Pramtrafiken viser en tilvækst af 582 fartøier og 101 537 tons, d. v. s. 26.59 pct. i antal og 28.68 pct. i tonnage.

Gjennemgangstrafiken (d. v. s., naar kanalen gjennemfares i hele sin længde inkl. begge endesluserne) viser en betydelig forøgelse (+ 1 307 fartøier, + 166 197 tons) og fordeler sig ligelig paa alle fartøisarter. Procenten i tonnage ved gjennemgangstrafiken udgjorde for svenske fartøier 5.78 og for norske 3.39, mod resp. 6.20 og 4.05 foregaaende regnskabsaar. Trafiken til og fra svenske havne er i sidste regnskabsaar steget med 877 fartøier og 56 253 tons samt til og fra norske havne ligeledes steget med 48 fartøier dr. 11 967 tons.

Hvad de enkelte fragtartikler angaar, bemerkes en stor forøgelse i kul, 61 765 tons netto, sten, 11 790 tons netto, stykgods, 203 302 tons netto. Nedgang viser derimod træ, 121 568 tons netto, ligesom i mindre grad korn og jern.

Rederivæsenet har allerede et par aar befundet sig i betydeligt opsving. I sammenhæng med Elbe-Travekanalens tilbliven og de forhaabninger om Lübecks opblomstring, som derved vaktes til live, begyndte der nemlig paa mange omraader at formerkes ytringer af den forøvrigt aldrig slumrende Hansa-foretagsomhed. Paa skibsfartens gebet havde ved den isærdeleshed i 1870aarene skarpt fremtrædende overgang fra seil til damp en sterk indskrænkning i Lübecks handelsomraade gjort sig gjældende, og interessen for den egne handelsflaade var under saadanne omstændigheder kjølnet. Denne interesse er nu i de sidste aar vakt paany; og Lübeck indtager allerede en respektabel plads blandt de rederidrivende tyske Østersjøhavne. Medens dets fartøitonnage endnu i aaret 1901 opgik til kun 17 176 reg.-tons brutto, steg den i aaret 1902 til 34 005 tons og opnaaede i aaret 1903 det betydelige zifer 59 397 tons brutto eller 38 500 tons netto. Af disse fartøier eies det største antal af „Dampfschiffsrederei Horn Aktien-Gesellschaft“ (10 stkr. dr. 13 030 reg.-tons netto) og firmaet H. C. Horn (11 stkr. dr. 11 561 tons).

Den vaagnende interesse for skibsfarten, som i Tyskland i den senere tid bl. a. har ledet til dannelsen af en mængde kolossale rederiforetagender, har ogsaa givet sig udtryk i bestræbelserne for at uddanne fagmæssig unge mænd for sjømandsbedriften, særlig med hensyn til vordende befalpladse. Bremer Lloyd og Deutscher Schulschiffsverein har udrustet særlige fartøier for dette øiemed.

Høsten. Resultatet af høsten var i Lübecks distrikt kvantitativt tilfreds-

stillende. Derimod var kvaliteten delvis af ringere gehalt, som det ogsaa var at vente i betragtning af det daarlige veir under indhøstningstiden. Hvad mængden angik, gav hvede middelshøst, rug og havre god høst, byg middelmaadig og af beskaffenhed mindre god vare; oljefrugter gav et godt resultat.

I provinsen Schleswig-Holstein var høstresultatet i almindelighed mindre tilfredsstillende. Vintersæden vilde have kunnet give god høst, om ikke kvaliteten var kommet til at lide af det kolde og fugtige veir. Hveden blev dels godt, dels daarlig indbjerget. Det sidste var ogsaa fordetmeste tilfældet med baade rug, havre og byg, men kvantiteten blev dog nogenlunde tilfredsstillende. Oljefrugterne blev trods ugunstige veirforholde godt indbjergede og gav et tilfredsstillende resultat. Tidlige potetessorter gav mindre godt, de senere derimod godt høstresultat.

Forretningerne i korn havde i almindelighed et roligt forløb. Exporten var ringe paa grund af den indenlandske vares daarlige kvalitet. Hvad specielt erter angik, paakaldte svenske kjøbere flere gange generalkonsulatets mellemkomst i anledning af leveret undermaalsvare.

Trods de ugunstige veirforholde var poteteshøsten inden distriktet rig; nogen export til Sverige blev der ikke anledning til.

Kjødimporten. I foregaaende aarsberetning paapegedes, hvorledes gjældende prohibitive bestemmelser mod indførsel af udenlandsk kvæg og kjødvarer samt deraf foranlediget prisstigning paa en vigtig del af livsfornødenheder kunde siges at have forvoldt kronisk kjødmangel idetmindste for arbeidsklassen. Bestemmelserne i den nye kjødbesigtigelseslov, der traadte i kraft den 1ste april, har ingenlunde formindsket ulemperne i nævnte henseende, men har ved sine detaljerede bestemmelser, hvis tillempning fordyrer varen, yderligere besværliggjort indførselen af herhenhørende næringsmidler, til stor ulempe i særdeleshed for de mindre bemidlede.

Overfor udlandet gjælder følgende indførselsforbud:

1. Norge og Sverige: Drøvtyggere og svin (gjennemførsel af levende kvæg er tilladt, selv om fartøiet først har anløbet dansk havn, forsaavidt ingen yderligere indlastning af kvæg der har fundet sted);
2. Danmark: Levende svin, hornkvæg og faar (drøvtyggende dyr kan indføres, naar de efter 10 dages karantæne befindes friske);
3. Rusland: Hornkvæg, faar, gjeder og andre drøvtyggende dyr, levende svin og ferskt svinekjød;
4. Amerika: Levende hornkvæg, faar, gjeder og andre drøvtyggende dyr (forbudet gjælder ogsaa gjennemførsel), svinekjød;
5. Storbritannien og Irland: Drøvtyggende dyr og svin (ogsaa gjennemførsel forbudt);
6. Nederlandene: Hornkvæg, faar, gjeder og svin;
7. Belgien: Ferskt oksekjød;
8. Østerrige-Ungarn: Levende svin;
9. Serbien, Bulgarien, Rumænien: Svin, faar og gjeder (ogsaa gjennemførsel forbudt).

For artikelen kjød gjælder overfor udlandet uden indskrænkning, at indførsel er forbudt af: Kjød, der kan henføres til de i Fleischbeschauzollordnung § 1 optagne kategorier, saasom bl. a. i hermetisk lukkede kar; videre pølse eller andre blandinger af sønderhakket kjød samt kjød, behandlet med forskjellige kemiske stoffe, saasom syrer, salte o. l., ligesom med ethvert slags farvestof; ferskt kjød, forsaavidt det ikke indføres i hele dyrekroppe; og endelig salt kjød (undtagen skinker) af mindre vegt end 4 kg.

Mønstringsforretninger: Paa svenske fartøier 190 paa- og 265 afmønstringer; paa norske fartøier 14 paa- og 10 afmønstringer.

Fem rømningstilfælde af svenske sjømænd fra svenske og en dansk sjømand fra norsk fartøi er i aarets løb anmeldt til generalkonsulatet.

Intet opsparet hyrebeløb er i aarets løb indbetalt for hjemsendelse.

Af sjømænd er der gjennem generalkonsulatet hjemsendt skibbrudne 19 svenske, nødlidende 34 svenske samt af andre nødlidende norske og svenske undersaatter et antal af resp 2 og 32.

Ti svenske og fire norske fartøier har under aaret lidt skibbrud i distriktets farvande.

Udførselen fra Lübeck til Norge i aaret 1903 udgjorde:

Varesort.	Decitons.	Varesort.	Decitons.
Børstenbindervarer	22	Maskiner	159
„Brastændere“	25	Metalvarer	63
Filt og filtvarer	37	Mel	98
Frø og vækster	102	Møbler og effekter	16
Farvestoffe	32	Ost	43
Garn	29	Pap, tag-, tagfilt	14
Glas og glasvarer	32	Papir	64
Gryn m. m.	74	Papirvarer	31
Gummi og gummivarer	31	Sten, mur-,	21
Humle	18	Tryksager og malerier	19
Jordarter	17	Træ, europæisk	108
Jernvarer	558	Do., udeneuropæisk	37
Kaffe	49	Do., finér	28
Kali	71	Do., arbeidet	381
Kemikalier og droger	42	Taugverk	15
Kobberblik	16	Uldaffald	29
Legetøi	16	Uldvarer	32
Lim	15	Vandglas	81
Lin- og jutevarer	18	Vin	15
Læder	32		

Indførsel fra Norge til Lübeck i aaret 1903:
Granit . . . . . 2 750 decitons.

Indførsel fra Sverige til Lübeck i aaret 1903 sjøværts:

Varesort.	Decitons.	Varesort.	Decitons.
Affald (andet end klude)	2 993	Fernis og lak	16
Ansjos	17	Filt og filtvarer	9
Bly og blyvarer	169	Fisk, sild, saltet	221
Blæk	252	Do., fersk	37 057
Bomuld og bomuldsvarer	184	Do., røget og saltet (undt. sild)	97
Børstenbindervarer	8	Fjær	3
Brød	26	Frø og planter	47
Bøger og plancheverker	262	Feltspat	15 820
Diverse varer	3		

Varesort.	Decitons.
Farvestoffe m. m.	78
Glasvarer	62
Gummigaloger, nye	30
Do., gamle	1 995
Gummivarer	63
Harpiks	12
Horn	631
Huder, saltede	5 245
Do., tørre	27
Humle	11
Haar (tagl)	336
Do., andet	184
Instrumenter	62
Ister	10
Jordarter	157
Jern, skrab	16
Do., ru-	13 523
Do., plader og blik	426
Do., stang-	41 990
Do., baand- og -traad	20 009
Do., arbeidet	9 345
Kaffe	126
Kali	1
Kemikalier og droger	77
Klæder og pyntesager	26
Konserver	5
Kobber, i barrer, og skrab	659
Do., -blik og arbeidet	32
Do., -traad	2
Kurvmagerarbeider	984
Kork	106
Kortevarer	36
Kridt, slemmet	16 354
Krebs	170
Kjød, ferskt	24
Do., røget og saltet	395
Levende kreaturer, heste stk.	15
Do., do. svin „	7
Legetøi	1
Ler og lervarer	150
Lim og gelatin	9
Tyttebær	54 294
Lin- og jutevarer	124
Klude	2 241
Læder og lædervarer	46
Malme	28 116
Manufakturvarer	193
Margarin	3
Maskiner	12 064
Matter, flettede	23

Varesort.	Decitons.
Metaller og metalvarer	372
Mineralier	2
Møbler og effekter	474
Oljer, diverse	456
Ost	2
Ostebeextrakt	5
Pap og paparbeider	994
Papir og papirvarer	1 761
Parfumer	16
Porcelæn og fajance	54
Prøver	116
Pelsverk	33
Ris	1 150
Seilbaade stk.	3
Skind, kalve-, ren-, faare- og gjede- m. m.	5 940
Smør	133
Korn og bælgfrugter, alle slags	396
Spirituosa	127
Sten, gade-, kant- etc.	130 556
Do., mursten	4 560
Do., ildfast	1 996
Do., slibe- m. m.	4 530
Do., arbeidet	540
Tapeter	503
Tarme	511
Telegraf- og telefonapparater	2 734
Tjære og beg	3 327
Tobak og fabrikater deraf	16
Torvkul	300
Træ, bjælker og sparrer	72 522
Do., bord og planker	1 126 732
Do., lang- og rundvirke	1 944
Do., ved	4 009
Fyrstikker uden tændsats	541
Do., andre slags	81 424
Trækul	123
Træmasse	1 228
Have-, fodervækster	2
Tøndestav	4 095
Taugverk	3
Fyrstikker	7 874
Uldaffald	50
Uldgarn	3
Ure med tilbehør	3
Udstillingsvarer	4
Voks	33
Voksdug	1

Varesort.	Decitons.	Varesort.	Decitons.
Vildt	43	Zink og zinkvarer . . .	185
Vin	16	Øl	27
Uldvarer	40		

Med jernbane indførtes:

Varesort.	Decitons.	Varesort.	Decitons.
Affald (undtagen klude) . .	10	Karduspapir	2
Fersk sild	209	Tagl	3
Jernmalm	1		

Apenrade. Havnen besøgtes af 56 svenske fartøier (52 seil- og 4 dampskibe) samt 1 norsk dampskib.

Med svenske dampskibe indførtes 1 002 kbm. bord, 38 kbm. battens og 311 tons klid, med det norske dampskib 439 tons kul, samt med de svenske seilfartøier 6 695 kbm. bord, 2 860 kbm. bjælker og sparrer, 456 kbm. planker, 926 kbm. battens og „scantlings", 289 tons gadesten samt 100 tons granit.

Samtlige fartøier forlod havnen i ballast.

Priserne paa trælast holdt sig paa samme niveau som i sidste halvaar 1902. Fragterne var noget lavere end foregaaende aar. Havnen var under hele aaret isfri, saa at saavel damp- som seilfartøier uhindret kunde løbe ud og ind.

Flensburg. Den svenske skibsfart og handel. Havnen besøgtes i aaret af 137 svenske fartøier, hvoraf 113 seil- og 24 dampskibe med en samlet tonnage af 16 457 tons og en indseilet bruttofragt af kr. 144 153.oo. Antallet af fartøier var vistnok 15 mindre end i foregaaende aar, men tonnagen 2 255 tons og fragtindtægten kr. 12 815.oo større end foregaaende aar. Den overveiende del af fartøier og last kom fra Sverige, nemlig 97 ladninger trælast, 5 do. træmasse, 5 do. granit og 1 do. jern.

Fragterne var ogsaa i det forløbne aar meget lave. Det almindelig fremherskende misforhold, at tilgangen paa fartøier, især dampfartøier, er langt større end efterspørgselen, har ogsaa havt sin skadelige indflydelse paa fragtfarten for seilfartøier paa Østersjøen. For hertil ankomne ladninger er der betalt følgende fragter: For trælast fra Nederkalix kr. 4.oo, fra Piteå kr. 4 oo à kr. 4.25, fra Skellefteå kr. 3.85, alt pr. 31½ kbf.; fra Örnsköldsvik mk. 21.50—mk. 22.oo, fra Hernösand mk. 19.oo à mk. 23.oo, fra Sundsvall mk. 22.oo, fra Hudiksvall mk. 20 à mk. 21.50, fra Söderhamn mk. 19.oo à mk. 23.50, fra Gefle mk. 20.50 à mk. 22.oo, fra Karlstad pr. dampskib mk. 23.oo à mk. 28.oo (eller 14½ à 18 pf. pr. kbf.), fra Norrköping mk. 17.oo à mk. 18.50, alt pr. St. Petersburgerstandard, fra Oskarshamn kr. 0.09 à kr. 0.11 (eller kr. 1.80 pr. tylvt, mk. 20.25 à mk. 21.05 pr. std.), fra Figeholm kr. 0.10, fra Pataholm kr. 0.09, fra Mönsterås kr. 0.09 à kr. 0.10, fra Kalmar kr. 0.09 à kr. 0.10 (eller kr. 1.02 pr. tylvt og mk. 18.50 à mk. 21.oo pr. std.), fra Bergqvara kr. 0.09 à kr. 0.10 (eller mk. 20.oo pr. std.), fra Halmstad kr. 0.08 à kr. 0.10, fra Karlshamn kr. 0.08, fra Göteborg 9 pf. (pr. dampskib mk. 17.oo à mk. 24.oo pr. std.), alt pr. kubikfod. For ved fra Mönsterås kr. 6.50 pr. favn.

For træmasse fra Göteborg mk. 7.oo à mk. 8.oo pr. ton, for granitsten fra Lysekil mk. 3.75 à mk. 4.25 pr. ton; for korn fra tyske Østersjøhavne mk. 4.oo à mk. 5.oo pr. ton, for sleepers 40 pf. pr. stk.; fra Rusland for-

sleepers 40 pf. pr. stk., fra England for kul fra østkysten 4 sh. à 4. sh 5 d, fra Swansea 5 sh. 9 d.

Af de herfra til Sverige afgaaede svenske fartøier gik 10 dampskibe og 84 seilskibe i ballast, 1 seilskib med ladning af palmeoljekager; til Tyskland afgik 10 dampskibe og 17 seilskibe i ballast og 1 seilskib med kul; til Norge 2 dampskibe i ballast o. s. v.; 7 svenske fartøier overvintrede her.

Trælastindførselen fra Sverige var i aaret ganske betydelig og udgjorde som altid hovedartikelen i trafiken med dette land. Saaledes indførtes der fra svenske havne (zifrene i parentes betegner kvantiteten i aaret 1902) følgende kvantiteter i kubikmeter: Bord 20 612 (15 875), sparrer 3 633 (3 015), bjælker 2 277 (2 090), planker 817 (763), lægter 36 (70). Af ved indførtes 90 (140) favne, jern 157 000 kg. (47 000), af træmasse 494 tons, af granit 512 (4 548) tons.

Importen af trælast, særlig bord og sparrer, har altsaa været i tiltagende og turde have bragt de svenske exportører fortjeneste, da de høie priser, hvormed aaret begyndte, stadig kunde holdes oppe i aarets løb. For det kommende aar (1904) synes heller ikke nogen prisforandring at være at vente, at dømme efter opgjørene for den kommende sæson.

De hertil indførte træsorter i nedennævnte dimensioner betaltes med:

	Furu, usorteret.		Gran, usorteret.	
Fra Hernösands og Sundsvalls distrikter.	9″	mk. 225.00 à 235.00	7″	mk. 152.50
	8″	„ 175.00 à 180.00	6″	„ 147.50
	7″	„ 165.00 à 170.00	5½″	„ 142.50
	6″	„ 155.00 à 157.50		
	5″	„ 132.50 à 135.00		
	4½″	„ 130.00		
	4″	„ 115.00 alt frit ombord.		

Fra Söderhamns og Gefle distrikter:

Furu	I	II	III	IV	V	Usorteret.
6″	mk. 235.00	190.00	155.00	130.00	—	—
5″	—	—	—	—	—	mk. 135.00
4½″	—	—	—	—	—	„ 120.00
4 à 5″	—	—	—	—	mk. 85.00	—

alt frit ombord.

Fra Venern og Göteborg:

Furu, usorteret:

9″	mk. 250.00 à 265.00		5½″	mk. 160.00 à 173.00	
8″	„ 198.00 à 206.00		5″	„ 155.00 à 165.00	
7″	„ 182.50 à 188.00		4½″	„ 145.00 à 150.00	
6″	„ 175.00 à 183.00		4″	„ 140.00	—

Gran, usorteret.

6″	mk. 167.50	4 à 4½″	mk. 142.50
5″	„ 152.50		

alt cif. Flensburg pr. dampskib.

Fra Sydsverige: Kalmar, Oskarshamn etc.

12′ længde } 9″ og bredere — 8″ 6″ à 7″ 4″ à 5″ ukantede
$1^1/_4$″ tykkelse } mk. 1.70 mk. 1.35 mk. 8.00 mk. 5.50 furubord.
pr. kbf. Ia ÷ 25 pct. IIa pr. tylvt sagfaldende.

for 14″ 5 pf. pr. kbf. mere.

Kantede og ukantede furuplanker.

9″ og bredere mk. 1.75, 6″ }
8″ . . . . „ 1.70, $5^1/_2$″ } mk. 1.30
7″ . . . . „ 1.35 pr. kbf. Ia; ÷ 25 pct. IIa.

Kantede furubord.

5″ sagfaldende mk. 0.95, $4/^1_2$″ mk. 0.90, 4″ mk. 0.85 pr. kbf., sparrer $^4/_4$—$^6/_7$″ mk. 0.62, $^7/_7$″ mk. 0.68, $^8/_8$″ mk. 0.83; $^9/_9$″ mk. 0.90, $^{10}/_{10}$″ mk. 1.00, alt cif Flensburg.

Fra Skellefteå og Piteå □ bjelker $^4/_4$″×$^6/_6$″ betaltes med mk. 0.40 pr. kbf.

Den norske skibsfart og handel. De ankomne norske fartøier udgjordes af 8 dampskibe og 5 seilskibe med en samlet tonnage af 4 844 tons og bruttofragt kr. 32 695. Af disse kom fra Norge 1 dampskib og 1 seilskib med træmasse (130 tons) samt 1 seilskib med trælast (23 std.); fra Sverige et dampskib med træmasse (161 tons); fra Tyskland 1 dampskib med sleepers; fra England 4 dampskibe med kul (5 895 tons) og 3 seilskibe med salt (1 309 tons); 1 dampskib ankom fra Danmark for reparation. I fragt betaltes fra Norge for træmasse mk. 8.00 à 8.50 pr. ton, for trælast mk. 17 pr. std.

Hadersleben. Til havnen ankom med ladning fra Sverige 33 svenske seilskibe dr. 3 230 tons og 2 svenske dampskibe dr. 247 tons; fra udlandet 5 svenske seilskibe dr. 558 tons og 5 svenske dampskibe dr. 1 261 tons. Af norske fartøier ankom med ladning fra udlandet 3 seilskibe dr. 221 tons og 3 dampskibe dr. 1 197 tons.

Af de svenske fartøier gik til Sverige i ballast 35 seil- og 2 dampskibe samt til Norge med ladning 1 seilskib dr. 64 tons og i ballast 1 seilskib; til udlandet i ballast 4 seilskibe og 5 dampskibe. De norske fartøier afgik i ballast, 1 seilskib til Sverige og 2 do. til Norge samt 2 dampskibe til Norge og 1 do. til andre lande.

Holtenau. Til havnen ankom i aaret 6 svenske dampskibe dr. 4 826 tons, 2 norske do. dr. 990 tons samt 54 svenske seilskibe dr. 3 226 tons, eller tilsammen 62 fartøier dr. 9 042 tons mod 16 fartøier dr. 2 835 tons det foregaaende aar og 17 fartøier dr. 1 276 tons i aaret 1901. Af de svenske dampskibe ankom 3 fra England med 5 900 tons stenkul og 3 fra Sverige med 2 040 tons gadesten. Af de svenske seilfartøier ankom 43 fra Sverige med 4 930 tons gadesten, 8 ligeledes fra Sverige med 790 kbm. sparrer og 1 400 kbm. bord. Som det fremgaar af ovenstaaende zifre, har importen fra Sverige, særlig af gadesten, tiltaget høist betydelig.

Itzehoe. Antallet af ankomne svenske fartøier udgjorde 18 seil- og 3 dampskibe. Fremmede fartøier i et antal af 40, hvoraf 33 tyske, deltog i varetransporten mellem denne havn og de forenede riger, de fleste med ladning af sten fra den svenske vestkyst.

Importen fra Sverige og Norge var under aaret ret livlig og bestod hovedsagelig af bord, stav, sparrer og sten.

Udfragter stod ikke til at erholde i denne havn; de fleste fartøier gik herfra til Hamburg, Harburg m. fl. havne, hvor der var god tilgang paa last. Fragterne var lave og dækkede knapt omkostningerne. Ogsaa for aaret 1904 er udsigterne for fragtmarkedet hidindtil lidet opmuntrende, saa at seilskibene vel maa gaa med tab.

Priserne paa bord m. m. var høie og synes for aaret 1904 ikke blot at komme til at holde sig oppe, men ogsaa at stige endnu høiere. Eiendommeligt nok var priserne paa granbord tildels høiere end paa furu, et forhold, som vel hidindtil turde savne noget sidestykke.

Kappeln. Til havnen ankom i aaret 1903 23 svenske seilskibe dr. 1 896 tons.

Indførselen med disse fartøier udgjorde 1 785 kbm. sparrer og bjælker, 1 328 kbm. bord og planker fra Sverige, 1 031 kbm. bord fra Finland og 361 tons stenkul fra England, 110 tons do. fra Hamburg. Et norsk fartøi dr. 44 tons ankom i ballast og afgik med ladning af hvede til Sverige.

Kiel besøgtes i aaret 1903 af 361 svenske seilskibe dr. 30 866 tons og 109 dampskibe dr. 23 461 tons (mod 244 seilskibe dr. 22 733 tons og 105 dampskibe dr. 21 739 tons i aaret 1902).

Af nævnte fartøier ankom fra Sverige 50 dr. 10 038 tons med stykgods, 1 dr. 139 tons med fisk, 104 dr. 15 874 tons med trælast, 229 dr. 13 837 tons med sten, 1 dr. 32 tons med kridt, 45 dr. 9 039 tons i ballast; fra Tyskland 6 dr. 754 tons med trælast, 1 dr. 39 tons med malt, 2 dr. 76 tons med sten, 2 dr. 75 tons med havre, 12 dr. 1 429 tons i ballast, 1 dr. 55 tons med rug; fra Rusland 1 dr. 247 tons med trælast, fra Danmark 4 dr. 193 tons med trælast, 1 dr. 119 tons i ballast; fra Finland 9 dr. 1 367 tons med trælast; fra Storbritannien 1 dr. 1 014 tons med kul.

Den direkte forbindelse mellem Kiel og Göteborg opretholdtes ogsaa i aaret 1903 af de svenske dampskibe „Diana“ og „Flora“, men med temmelig ubetydeligt udbytte. Den i Kiel lossede last udgjordes af følgende artikler: Trælast 919 269 kg.; fersk fisk 480 970 kg.; saltet do. 120 449 kg.; tyttebær 300 621 kg.; huder og skind 21 327 kg.; jern, arbeidet, 21 627 kg.; træmasse 24 080 kg.; kreaturfoder m. m. 55 050 kg.; sten, arbeidet, 4 000 kg.; droger 1 850 kg.; havre 3 750 kg.; maskiner 4 233 kg.; papir 5 116 kg.; diverse varer 5 516 kg.

Udførselen udgjordes af jern, arbeidet, 73 794 kg.; redskaber og verktøi 43 874 kg.; papir 31 064 kg.; malt 30 000 kg.; garn 25 140 kg.; uldvarer 16 403 kg ; skifer 11 158 kg.; manufakturvarer 13 551 kg.; læder 9 386 kg.; linvarer 6 808 kg.; humle 5 182 kg.; musikinstrumenter 3 379 kg.; gjødningsstoffe 3 787 kg.; havre 4 332 kg.; farvestoffe 2 415 kg.; metaller 2 655 kg.; trælast 2 422 kg.; lervarer 4 638 kg.; bly 1 274 kg.; kortevarer 1 338 kg.; glasvarer 1 994 kg.; diverse instrumenter 1 514 kg.; maskiner 2 432 kg.; silkevarer 1 602 kg.; diverse varer 27 265 kg.

Med andre fartøier udførtes til Sverige:

Foderstoffe 4 670 126 kg.; jern, gammelt, 1 458 931 kg.; hvede 405 400 kg.; raps 90 800 kg.

Den norske skibsfart og handel. Kiel besøgtes af 11 norske seilskibe dr. 1 959 tons og 16 dampskibe dr. 6 946 tons, eller tilsammen 27 fartøier dr. 8 905 tons mod 16 fartøier dr. 7 074 tons i aaret 1902.

Af disse fartøier ankom fra Norge med trælast 7 dr. 329 tons; med is 1 dr. 262 tons; fra Sverige med trælast 1 dr. 68 tons; med sten 1 dr.

29 tons; fra Tyskland med trælast 3 dr. 545 tons; fra Danmark i ballast 1 dr. 368 tons; fra Amerika med trælast 1 dr. 1 271 tons; fra Storbritannien 12 dr. 6 033 tons med kul.

Til Norge udførtes: kokes 293 980 kg.; fra Norge indførtes: bygningstømmer 1 173 kbm.; is 400 000 kg.

Nogen svensk eller norsk undersaat, som driver selvstændig export- eller importvirksomhed, findes ikke i Kiel.

Fiskemarkedet. Om end en liden stigning i importen kan noteres for aaret 1903, har denne dog været ringe i sammenligning med tidligere aar. Helt til om høsten var indførselen minimal. Først mod slutningen af aaret indtraadte nogen større livlighed i forretningerne. Men disse holdt sig dog fremdeles inden beskedne grænser.

Som allerede fremholdt i tidligere beretninger er det den engelske **sild**, som i hoved-konsumtionstiden næsten fuldstændig behersker Kiels marked. Vistnok var i maanederne august – oktober ogsaa importen af dansk vare usedvanlig stor, ofte omkring 1 000 kasser om dagen, noget der i en række af aar ikke har været tilfældet. I betragtning af den danske Beltsilds fremragende beskaffenhed og den engelske vares ligeledes uklanderlige egenskaber, var den ordinære grove svenske fisk under selve hovedsæsonen neppe gjenstand for nogen opmerksomhed. Til og med den ellers letsælgelige svenske garnsild, der pleier at anvendes med forkjærlighed for konservering, fandt ikke altid kjøbere. Kielermarkedet ligger ogsaa for nærværende mindre gunstigt til for den svenske sildehandel end Lübeck og Schlutup. De herværende røgerier og exportører giver altid de bedre kvaliteter fortrinet. Den svenske sild anvendes for det meste kun i nødsfald og til marinering. Mod slutningen af aaret forbedredes imidlertid den svenske silds kvalitet, og den vandt som følge deraf større efterspørgsel, saa meget mere som tilgangen paa engelsk sild blev knappere.

Tilførselen af svensk brisling er noget forøget. Imidlertid forelaa aldrig noget virkeligt behov herfor, da fangsten var ganske gunstig i egne farvande. Ogsaa makrelimporten var ubetydelig. Af aal indførtes noget større kvantiteter, dog ikke regelmæssig. Den samlede import fra Sverige i aaret 1903 opgik af sild til omkring 5 500 kasser à 4 kbf.; af brisling 1 200 do. à 2 kbf.; aal 35 000 ℔; makrel 200 kasser à 100 stkr.

Priserne stillede sig varierende som følger: Sild mk. 7 til mk. 20 pr. kasse; brisling mk. 8 à mk. 25 pr. do.; aal mk. 0.90 pr. ℔; aal af ringere kvalitet mk. 0.50 pr. ℔; makrel mk. 0.25 à mk. 0.30 pr. stk.

Importen fra Norge var i tiltagende, da fisken viste sig at være af god beskaffenhed. Men da direkte forbindelse manglede, kunde silden kun faaes via Kjøbenhavn eller Hamburg.

Trælastmarkedet. Trælastforretningerne gestaltede sig i aaret særdeles tilfredsstillende, og konjunkturerne er ogsaa nu ved aarsskiftet i almindelighed i stigende, om end ikke i samme grad som ved det tilsvarende tidspunkt foregaaende aar. Priserne paa gran indtil 6″ bredde har holdt sig paa samme høide som furu, dels paa grund af den sterke efterspørgsel, dels trolig ogsaa paa grund af de stadig sparsommere lagerbeholdninger. Gjennemsnitspriserne paa bord fra Sverige og Finland stillede sig som følger: Furu 4″ mk. 110—115, 4½″ mk. 120—125, 5″ mk. 130—135, 6″ mk. 150, 7″ mk. 160, 8″ mk. 175, 9″ mk. 230; gran 4″ mk. 115, 4½″ mk. 125, 5″ mk. 135, 6″ mk. 150, 7″ mk. 155, 8″ mk. 160, 9″ mk. 175.

Som undtagelse maa noteres, at i modsætning til noteringerne for Raumo

kvadrathugne sparrer, der gik op lige til 65 pf. pr. kbf. for 4—6″ — altsaa en stigning af 2 à 3 pf. pr. kbf. —, kunde Piteå og Skellefteå sparrer, der allerede i slutningen af aaret 1902 kjøbtes for 45 pf. pr. kbf., paa grund af sterkt tilbud erholdes til 40, ja i enkelte tilfælde til 38 pf. pr. kbf., hvilket delvis havde tilfølge, at de andre ovennævnte sorter trængtes tilside saavel her paa stedet som i provinsen forøvrigt.

Noteringerne for Memel-vare holdt jævnt skridt med den udenlandske, saa at en yderligere prisstigning af ca. 10 pct. indtraadte.

Prisfordringerne for dimensionstømmer fra Königsberg og Danzig har ogsaa dette aar været vekslende. I almindelighed var noteringerne omkring mk. 2 pr. kbm. høiere end i aaret 1902, altsaa gran omkring mk. 40, furu omkr. mk. 46 pr. kbm. fob. Dette gjælder ogsaa for kanttømmer; $^3/_4$ à $^5/_8$″ ukantede bord dreiede sig alt efter gjennemsnitsbredden mellem 85 pf.—mk. 1 pr. kbf. cif. Kiel og er altsaa ogsaa steget med omkring 10 pf. pr. kbf. mod foregaaende aar.

Amerikansk trælast har forsaavidt undergaaet prisforandring, som 6″ sappine er gaaet ned fra £ 12. 5. 0 til £ 11. 5. 0, hvorimod floorings har holdt sig ved den gamle pris £ 15. 10. 0 pr. standard.

Fragterne holdt sig fremdeles paa foregaaende aars lave niveau, og efter al sandsynlighed er ingen bedring at vente. De udgjorde:

Fra	For dampskibe. F. o. w.—juni.	For dampskibe. Juli—novbr.	For seilskibe. F. o. w.—juni.	For seilskibe. Juli—novbr.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Karlskrona og Kalmar	19 à 20	20	15 à 16	15 à 16
Vestervik	20 à 21	20 à 21	17	17 à 18
Gefle	21 à 22	21	18 à 19	19 à 20
Söderhamn og Sundsvall	21 à 22	21 à 22	19 à 20	20 à 21
Hernösand	22 à 23	23 à 24	19 à 20	21 à 23
Skellefteå	23 à 24	24 à 25	21 à 22	23 à 25
Haparanda	25 à 26	25 à 26	23 à 24	25 à 27
Wiborg	23 à 24	23 à 24	21 à 22	22 à 23
Kotka	22 à 23	22 à 23	21	21 à 22
Lappvik	21 à 22	21 à 22	18 à 19	19 à 21
Räfsö	21 à 22	21 à 22	19	19 à 21
Jakobstad	23 à 24	22 à 24	21 à 22	22 à 23
Danzig, Memel og Königsberg	—	—	17 à 18	18 à 20

Havneforholdene. Som allerede i forrige aarsberetning omtalt forelaa der i havnen i Kiel for nærværende gjennemgribende forandringer. Efter ombygningen af dampskibsbryggerne lige til Fischerlager, der allerede ifjor skulde være færdige til at overgives til trafiken, foregaar fortiden ombygninger i Innerhafen. Men ogsaa efterat disse ombygninger er fuldført, vil dog efter forlydende ikke lastnings- og lossepladse forefindes i tilstrækkelig udstrækning. Man har længe været betænkt paa at skabe nye kaier for den nordre bydel i Wiker Bucht. Men da det har vist sig, at denne kommer til at behøves for forsvarsøiemed, maa man se sig om efter andre udveie. Angaaende oplægningen af trælast paa byens kaier har byens myndigheder i overensstemmelse med handelskammerets forslag forordnet, at i stedet for den hidindtil indrømmede lagerfrist af 12 dage indtil videre blot kan indrømmes en frist af 6 dage for ladninger fra seilfartøi og 8 dage for dampfartøi.

**

Neustadt. 38 svenske og 3 norske fartøier ankom i aaret 1903 til havnen. I almindelighed har trælast- og kulforretningerne ikke havt samme omfang som foregaaende aar. Derimod var udførselen af hvede større.

Rendsburg. Til havnen ankom af svenske fartøier 4 dampskibe og 45 seilskibe dr. resp. 1 109 og 5 784 tons og af norske fartøier 6 dampskibe og 2 seilskibe dr. resp. 1 938 og 164 tons. Den samlede bruttofragt udgjorde for de svenske skibe kr. 58 974 og for de norske kr. 10 826.00.

Foruden svenske og norske skibe deltog ogsaa 39 andre, for størstedelen tyske, skibe i transporten af last til og fra Sverige. Til og fra Norge er ingen trafik forekommet med udenlandske fartøier.

Lige til september var fragterne meget trykkede. Der betaltes:

Fra Luleå distrikt	mk. 22	pr. stand.	bord
„ Hernösands do.	„ 19	„ „	„
„ Stockholms do.	„ 18½	„ „	„
„ Skellefteå do	kr. 3.75	„ 31½	kbf. sparrer.

Men som følge af orkanen den 10de—12te september, da mange fartøier gik tabt eller led havari, blev tilbudet af seilfartøier usedvanlig lidet, og fragterne, især fra nordlige havne, steg fra september til aarets udgang for seilskibe med 5 à 6 mark og for dampskibe med 4 à 6 mark pr stand.

Trælastpriserne i Sverige og Norge antog allerede i december 1902 en meget fast holdning uden tendens til nedgang, særlig hvad angaar furu, der var gjenstand for sterk efterspørgsel, og først i aarets sidste maaneder viste afladerne sig tilbøielige til at sænke sine fordringer noget for inden skibsfartens slutning at kunne faa sine forraad ryddede. Man betalte fra Hernösands distrikt for usorteret furu:

Januar 1903.		Høsten 1903.	
1×5″ mk. 125 à mk. 127½	pr. std. fob.	1×5″ mk. 130 à mk. 132½	pr. std. fob.
1×6″ „ 140	—„—	1×6″ „ 145	—„—

For usorteret gran:

1×4″ mk. 107½ à mk. 110	pr. std. fob.	1×4″ mk. 112½ à mk. 115	pr. std. fob.
1×4½″ „ 115 - „ 117½	—„—	1×4½″ „ 117½ - „ 120	—„—
1×5″ „ 125 - „ 130	—„—	1×5″ „ 130 - „ 132½	—„—
1×6″ „ 142½ - „ 145	—„—	1×6″ „ 145	—„—

Fra Gefle til og med Sundsvalls distrikt 2½ à 5 mark mere pr. std.; fra Skellefteå—Haparanda distrikt 2½ à 5 mk. mindre.

Fra Skellefteå og Piteå distrikt betingede firhugne furu- og gransparrer i januar 4/4″—6/6″ mark 0.43 à 0.45, om høsten mark 0.42 à 0.43 pr. eng. kbf. fob.

Fra Kalmar og Oscarshamn distrikt 12 fod ukantede „Wahl“-bord, furu 9″ og bredere mk. 1.70 pr. kbf. for 1ma med 25 pct. rabat for 2da cif. Rendsburg.

Behovet af nordisk trælast var som følge af den ret livlige byggevirksomhed normalt.

I Kalmar og Oscarshamns distrikt er produktionen af ukantede „Wahl“-bord gaaet ned fra aar til aar, idet derværende skoge ikke længere giver tilstrækkeligt antal storvoksne træer; og de tyske importører ser sig derfor nødsagede til som erstatning at fylde sine behov med østpreussisk vare.

Høsten kan i denne egn karakteriseres som god middelshøst. Hvede og

rug voksede frodig op, men kornet viste sig i almindelighed at være af let beskaffenhed og sjelden fri for groe, da regnfuldt veir var fremherskende i indhøstningstiden; og det var med nød og næppe, at det lykkedes i nogle regnfrie dage, hvorunder skarp vind begunstigede tørringen, at indbjerge sæden. Priserne paa indenlandsk brødkorn var i forhold til russisk og amerikansk vare meget trykkede, hvilket vel maa tilskrives det faktum, at bagerne under den foregaaende sæsons ringe tilgang paa indenlandsk vare har vænnet sig til det mere letarbeidede og vakre mel af gode udenlandske kornsorter. De fra sjøhavne fjernt beliggende møllebrug har derfor lidt sterkt under konkurrencen med de store møllebrug i sjøstæderne.

Havre og boghvede gav normal kvalitet og middelmaadig kvantitet. Bygget indhøstedes derimod mange steder i fugtig tilstand, hvorfor indførselen af russisk og rumænsk vare betydelig forøgedes.

Poteterne led af regn, høsten blev knap og varen dyr. Resultatet af høhøsten var i almindelighed noget over middels.

Industrien havde blot midlertidig sysselsættelse. Rederierne arbeidede uden fortjeneste i betragtning af de lave fragter. Pengemarkedets stilling var rolig, rentefoden lav.

Rostock. Den svenske skibsfart og handel. Til havnen ankom i aaret ialt 160 svenske fartøier dr. 21 791 tons (mod 162 fartøier dr. 17 683 tons i aaret 1902), hvoraf med ladning fra Sverige 125 fartøier dr. 13 936 tons, fra andre lande 20 dr. 4 701 tons, i ballast fra Sverige 2 dr. 485 tons, fra andre lande 13 dr. 2 668 tons. Tilvæksten i svensk tonnage for aaret 1903 udgjør saaledes 4 107. Fra havnen afgik i aaret 158 svenske fartøier dr. 21 533 tons, hvoraf med ladning til Sverige 35 dr. 3 787 tons, til Norge 8 dr. 1 910 tons og til andre lande 22 dr. 2 229 tons; i ballast til Sverige 84 fartøier dr. 11 574 tons, til andre lande 9 dr. 2 033 tons.

Af de med ladning hertil ankomne 145 svenske fartøier indseiledes en fragt af kr. 170 048.00 mod kr. 121 538.00 i aaret 1902. For de med ladning afgaaede 66 fartøier udgjorde det samlede fragtbeløb kr. 57 205.00 mod kr. 51 326.00 i aaret 1902.

Den samlede import til Rostock af trælast fra Sverige udgjorde i aaret 1903 ca. 15 550 kbm. bord og planker (mod 13 514 kbm. aaret 1902) samt 7 050 kbm. bjælker og sparrer (6 009 i aaret 1902), altsaa et plus for aaret af resp. 2 036 og 1 041 kbm. Størstedelen eller resp. 14 607 og 6 443 kbm. indkom med svenske fartøier. Forøvrigt indførtes fra Sverige med 44 fartøier (39 svenske) granit, med 56 fremmede fartøier kalksten, videre med dels svenske, dels norske fartøier 4 584 stkr. slibestene, 18 svenske og 14 norske ladninger sandsten, 3 fartøisladninger „klinker"sten.

Til Sverige udførtes fra Rostock med svenske fartøier 8 ladninger rug, 5 do. havre, 6 do. hvede, 2 do. gammelt jern, 1 do. rundlast (eg), 1 do. tøndestav, 3 do. poteter, 130 000 stkr. mursten; med norske fartøier: 1 ladning hvede; med fremmede fartøier: 8 ladninger havre, 1 do. harpiksolje, 9 do. hvede, 13 do. rug, 1 do. rundlast (eg), 1 do. gammelt jern, 11 do. støbejern, 1 do. uld.

Desuden lossedes i Warnemünde fra Sverige med svenske fartøier ankomne 43 ladninger granit, 3 do. bord, 1 do. sandstensaffald, 1 do. sparrer, 2 do. lægter.

Hvad angaar markedet for svensk trælast, var priserne faste; blot mod sæsonens slutning gik noteringerne delvis noget tilbage. Furu 7", sagfaldende

vare, betingede ved aarets begyndelse mk. 165, i midten af aaret mk. 165, mod slutningen mk. 155, gran resp. mk. 155, mk. 155, mk. 145, alt pr. Petersburger stand. à 165 kbf. eng. maal, frit ombord i lastningshavn. Sparrer fra Norrland noteredes 38 à 42 pf., bjælker fra do. 55 à 60 pf. pr. eng. kbf. i lastningshavn. Af tilhugget bygningsvirke fra Sydsverige betingede sparrer 65 pf., bjælker 80 à 85 pf. pr. svensk kbf., frit leveret, exkl. told. Saakaldte Kalmarbord noteredes mk. 1.75 pr. kbf. for 9″ bredder og derover, Ia vare; IIa 25 pct. billigere.

Paa- og afmønstringer paa svenske fartøier udgjorde resp. 10 og 39.

Den norske skibsfart og handel. Med ladning ankom ialt 19 norske fartøier dr. 4 790 tons (mod 18 fartøier dr. 4 914 tons i aaret 1902), hvoraf med ladning fra Norge 2 dr. 349 tons, fra Sverige 4 dr. 193 tons, fra andre lande 7 dr. 2 894 tons; i ballast fra Norge 1 fartøi dr. 241 tons, fra Sverige 1 dr. 191 tons og fra andre lande 4 dr. 922 tons.

Af de ankomne fartøier afgik med ladning 5 dr. 1 095 tons til Norge, 1 dr. 56 tons til Sverige og 6 dr. 605 tons til andre lande; i ballast til Norge 3 dr. 739 tons, til Sverige 2 dr. 1 011 tons og til andre lande 2 dr. 1 284 tons.

De 13 med ladning ankomne fartøier indseilede en fragt af kr. 32 032.00. De 12 med ladning afgaaede kr. 16 134.00.

Fra Norge indførtes med 2 norske fartøier 3 174 hl. sild mod 7 052 hl. i aaret 1902. Til Norge udførtes med 5 norske fartøier 4 ladninger rug, 1 do. hvede; med svenske fartøier 7 ladninger rug, 1 do. hvede; med andet fartøi 1 ladning rug.

10 sjømænd afmønstredes fra norske fartøier, 6 paamønstredes.

Handelen. Rostocks ligesom hele Mecklenburgs handel i aaret 1903 artede sig ikke bedre end foregaaende aar, men var dog ikke karakteriseret af en saadan uro som aarene forud. Pengeinstitutionerne gjorde tilfredsstillende forretninger, rentefoden holdt sig stadig, og man hørte ikke om noget tab. En forretningsgren led dog af særlig ugunstige konjunkturer, og det var kornhandelen, beroende paa ugunstigt veir saavel i sommer- som i høstmaanederne. Herved tilintetgjordes saavel landmandens som kjøbmandens forhaabninger om god høst. Daarlig og vanskelig afsætning med lave priser blev følgen. Rostocks udførsel sjøværts udgjorde i aaret 1903: 7 500 tons hvede, 14 100 tons rug, 4 400 tons havre, 400 tons byg, 3 700 tons oljefrø. Over havnen indkom 8 300 tons mais, 1 900 tons foderbyg, 200 tons maltbyg, 700 tons hvede, 150 tons rug. Af fedsild indførtes sjøværts 27 000 tdr. Heraf udgjorde 18 000 tdr. tysk vare, 7 000 tdr. norsk og 2 000 tdr. hollandsk.

Handelen med trælast og byggematerialier havde i aaret 1903 et ret gunstigt forløb. Da byggevirksomheden var ret livlig, var saavel importen som omsætningen ganske stor, og priserne viste en stigende tendens.

Industrien. Skibsbygningsaktieselskabet Neptun sysselsatte i aaret i gjennemsnit 76 tjenestemænd og ca. 1 700 arbeidere og leverede 12 skrue- resp. dobbeltskruedampere dr. ca 41 900 tons. Desuden byggede selskabet sig en stor flydedok, som kan optage fartøier til en længde af op til 360 fod og til en bredde af 20 meter, saa at ogsaa de tyske og danske dampfartøier kan indtages der. Ogsaa for aaret 1904 synes selskabet at have tilstrækkelig sysselsættelse.

Fisket. Ogsaa i det forløbne aar synes fangstresultaterne ved Østersjøkysten at være gaaet yderligere tilbage. Særlig i Warnemünde var fisket daarligt, idet garn og ruser for er stor del ødelagdes under aprilstormene.

Indsjøfisket vies mere og mere opmerksomhed.

Kommunikationsvæsenet. De allerede i forrige aarsberetning omtalte jernbaner Schönberg—Dassow og Grewesmühlen—Klütz antages at skulle komme i virksomhed i aaret 1904. Iaar bevilgede landdagen midler til den af generaldirektionen foreslaaede motorvogntrafik fra stationen Dettmannsdorf —Kölzow til Marlow. Dampfærgeforbindelsen Gjedser—Warnemünde, som aabnedes den 30te september, funktionerer uklanderlig, og godstrafiken antog allerede i oktober et over forventning stort omfang.

Rederivirksomheden, som engang var den største ved Østersjøen, er stadig sunket, saa at Rostocks flaade nu udgjør 8 seil- og 41 dampskibe. Forhaabningerne om bedre fragtkonjunkturer er ikke i aaret blevet opfyldt, og desværre tyder nu slet ingen tegn paa forbedring. Aarsagen turde ligge i for stor tilgang paa skibsrum.

Jordbruget. Kløver- og engfrø gav et særdeles daarligt resultat; ogsaa næringsværdien var her og der under den middelmaadige. Dette er saa meget mere at beklage, som dyrkningen af fodervækster ikke drives i nogen større skala inden landet.

Rodfrugter har i almindelighed givet god høst, omend deres næringsværdi indskrænkedes noget ved den overflødige nedbør.

Kreaturbesætningerne befandt sig i god kondition. Andelsmeierierne har tiltaget. Priserne for melk, smør og slagtekvæg var tilfredsstillende. Om sygdomme blandt svin og hornkvæg hører man kun sjelden tale.

Hvidbededyrkningen viser sig stadig mere og mere som en af de vigtigste faktorer ved intensiv kultur. Men med særligt hensyn til den nærværende lave pris paa sukker turde der burde fremholdes et faktum, som ikke har været almindelig iagttaget, nemlig at ved mere extensiv hvidbededyrkning biprodukter, særlig melassen, idetmindste ved gjennemsnitshøst giver kreaturbesætningen tilfredsstillende foder, saa at man, naar kornet staar høit i pris, kan spare paa det ligesom paa andre foderstoffe.

Fiskehandelen. Forretningerne i fedsild gestaltede sig ret livlige under aaret. Tilførselen var tilfredssillende, størrelsen passende og kvaliteten god, altsammen omstændigheder, som bidrog til at skabe en jævn afsætning til konsumenterne. Desværre havde Norge ogsaa i aaret 1903 forholdsvis ringe del i importen, tiltrods for at de norske exportører nu endelig er kommet til indsigt om, at den indtil den sidste tid upaalidelige sortering og daarlige pakning har indvirket skadelig paa forretningerne med Norge. Saavel kjøbmændenes som konsumenternes interesse har paa grund af de gjentagne gange i de sidste aar paa det eftertrykkeligste fremholdte misforhold mere og mere vendt sig til den tyske sild.

Om man end, som tilbørligt er, erkjender, at de nye norske vragningsbestemmelser foreskriver nøiagtig sortering, fast pakning og gode tønder, saa kommer der dog til at hengaa lang tid, om det overhovedet nogensinde sker, at man kan gjenvinde det tabte terræn. Hovedbetingelsen bliver imidlertid, at den norske vare i pris og størrelse kan konkurrere med den tyske.

Medens aarsimporten tidligere ofte oversteg 30 000 tønder, er den i de sidste aar gaaet saa tilbage, at den sidstforløbne aar blot beløb sig til 7 000 tdr. Af tysk fedsild indførtes derimod, direkte eller indirekte, ca. 18 000 tdr. Af skotsk og hollandsk vare afsattes her blot et par tusen tdr.

Tran. Den før i tiden temmelig betydelige omsætning i norsk tran er, som allerede i tidligere aarsberetninger omtalt, i høist betydelig grad gaaet tilbage af den grund, at transorter, der fremstilles ved blanding med anden tran af fisk, sæl eller andre surrogater, ved sin prisbillighed behersker markedet.

Den i forrige aar mellem Rostock og Danmark etablerede dampfærgeforbindelse har desværre ikke udøvet nogen gunstig indflydelse paa Rostocks forretninger med Norge. Aarsagen er, at de hidtil bestaaende regelmæssige dampskibsruter mellem Kjøbenhavn og Rostock, der formidlede den indirekte import af norsk fedsild, er ophørt. Denne indirekte import tager nu veien over Hamburg og Stettin, hvilket altid stiller sig billigere end pr. jernbane fra Kjøbenhavn, omend dyrere end med den tidligere dampskibslinje.

Schleswig. Havnen besøgtes i aaret 1903 af 19 svenske og 4 norske fartøier, hvoraf 21 seilskibe dr. 1 924 tons og 2 dampskibe dr. 994 tons.

Den samlede indførsel fra Sverige udgjorde 1 400 tons bygningstømmer, 31 tons sten, fra Norge 37 tons bygningstømmer. Fra andre lande indførtes med et svensk fartøi 98 tons bygningstømmer.

Behovet af bygningstømmer var i aaret noget større end i aaret 1902, beroende paa nogle betydeligere offentlige nybygninger. Ligesom i foregaaende aar hidbragtes ogsaa i aaret 1903 en del af behovet med jernbanevogne fra Flensburg. Størstedelen var svensk vare. Blot mindre partier skrev sig fra Norge, Finland og Tyskland. Indførselen af pitch-pine fra Amerika steg yderligere i aaret og anvendes hovedsagelig til gulvlægning.

Gadesten indførtes ikke i aaret, da gadeanlægningsarbeider ikke har forekommet.

Wismar. Fra Sverige indførtes med 167 svenske fartøier 48 048 kbm. planker og bord, 7 222 kbm. bjælker og sparrer, 3 467 hl. brændt kalk, 4 284 000 kg. granit, stene og blokke; med et norsk fartøi 105 000 kg. granit og med 39 fartøier af fremmed nationalitet 2 872 kbm. planker og bord, 2 534 000 kg. granit, blokke og stene, 645 000 kg. „klinker" samt 60 000 kg. træmasse.

Fra Norge indførtes med 2 fremmede fartøier 183 000 kg. granit.

Exporten til Sverige foregik dels med 78 svenske fartøier, indeholdende ladning af 5 171 000 kg. hvede, 368 000 kg. rug, 89 000 kg. havre, 1 570 000 kg. poteter, 7 044 000 kg. salt, 70 000 kg. gammelt jern, dels med 37 fremmede fartøier, der indeholdt 2 475 000 kg. hvede, 320 000 kg. rug og 2 051 000 kg. salt.

Til Norge afgik et svensk fartøi med 425 000 kg. hvede.

Heraf fremgaar, at trafiken mellem Wismars havn og Sverige og Norge ikke er gaaet tilbage i sammenligning med aaret 1902, men tvertom er steget noget. Særlig fortjener at fremholdes den stigende import af granit og den stedse tiltagende udførsel af korn og salt.

Priserne for de fra Sverige importerede trævarer har ikke blot holdt sig paa forrige aars høide, men er ogsaa for visse kategoriers vedkommende steget endnu høiere.

Landbruget i disse trakter har ogsaa i det sidste aar lidt under ugunstige veirforholde. En stor del af høsten blev ødelagt af regnet. Blot en ringe del af kornet blev indbjerget i tør og god stand. Størstedelen var af ringe kvalitet. De to sidste aars misvækst turde blive skjæbnesvanger for mangen landmand. Kun de, der har dyrket roer for sukkerfabrikerne, har erholdt god høst og faaet god betaling. Wismar har den største sukkerfabrik i Mecklenburg.

Vinteren har hidindtil (15de februar 1904) været mild, saa at nogen hindring for skibsfarten ikke er forekommet. I de faa dage, der har hersket frost, har der imidlertid kunnet danne sig tilstrækkelig is paa indsjøer, saa at bryggerier og andre iskonsumenter har havt tilstrækkelig anledning til at fylde

sine behov. Nogen import af is fra de nordiske lande turde der følgelig ikke kunne blive tale om i aaret 1904.

Priserne for svensk træ l a s t stillede sig som følger:

Usorterede p l a n k e r og b o r d fra strækningen Gefle—Sundsvall og nordligere havne:

	Furu.		Gran.	
9″	mk. 230	à 240	mk. 170	à 180
8″	„ 155	- 180	„ 140	- 160
7″	„ 150	- 172½	„ 135	- 153
6″	„ 140	- 160	„ 130	- 150
5½″ . . .	„ 130	- 145	„ 127½	- 145
5″	„ 125	- 140	„ 120	- 135
4½″ . . .	„ 122½	- 132½	„ 110	- 130
4″	„ 110	- 125	„ 110	- 120

Smalere ordinære kvinta bord, furu og gran, mixta kostede: 3½—4½″ bredde mk. 65—100. Kortere bord, 6 à 8 fod, ⅛ billigere. Alle priser gjælder pr. standard frit ombord. For bygningstømmer, saasom firhugne b j æ l k e r og s p a r r e r fra Skellefteå og Piteå distrikt, mixta vare, betaltes: For 4/4″ til 6 6″ 42 à 45 pf., 6/7″ til 7/7″ 47 à 60 pf., 7/8″ til 8/8″ 57 à 61 pf. Kortere længder under 18 fod ⅓ billigere. Alt pr. kbf. frit ombord. Større dimensioner fra Sydsverige, vanl. Kalmar, Oscarshamn og Halmstad, kostede gran og furu mixta 4/4″ til 6/6″ 63 à 65 pf., 6/7″ til 7/7″ 70 à 80 pf., 7/8″ til 8/8″ 85 à 90 pf. pr. kbf. frit leveret her uden rabat for korte længder. Ukantede planker og bord, som her er meget efterspurgte for snedkerier og hovedsagelig kommer fra Oscarshamn og Vestervik i længder paa 12 à 14 fod, kostede I a 9 à 12″ bredde mk. 1.60 à 1.80, 8″ bredde mk. 1.35 à 1.45 pr. kbf., II a sort 25 pct. billigere. Smalere ordinære bord, nemlig 12 fods 1 à 1¼″, 6/7″ bredde, kostede mk. 7¾ à mk. 8 pr. tylvt; 14 fods længde ⅙ mere. Alt leveret frit her paa pladsen.

F r a g t e r n e holdt sig paa forrige aars lave niveau. For b y g n i n g s t ø m m e r fra Piteå og Skellefteå distrikt betaltes kr. 3.80 à 4.50 pr. 31½ kbf.; for p l a n k e r og b o r d fra strækningen Gefle—videre nordover pr. seilfartøi mk. 18 à 21, pr. dampskib mk. 21 à 26 pr. stand., alt efter aarstid og lastens størrelse.

Wyk. Noget svensk eller norsk fartøi har ikke i aarets løb besøgt havnen.

*

Generalkonsulatets adresse er fra 28de marts 1904 Hafenstrasse 24 A (den svenske kirke). I vicekonsulaternes adresser er alene den forandring indtruffet, at vicekonsulatet i Apenrades husnummer, der tidligere var 409, nu er forandret til 42.

Kontortiden for generalkonsulatet er fremdeles kl. 9—2, men ogsaa efter den officielle lukningstid har embedslokalet daglig været aabent en eller et par timer, alt efter omstændighederne.

Mexico.

Aarsberetning for fiskalaaret 1ste juli 1902—30te juni 1903 fra generalkonsul Josef Breier.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	150	148 241	150	148 241	-	-	209	193 620	209	193 620
Seilskibe	-	-	9	3 080	9	3 080	-	-	33	11 394	33	11 394
Sum af ballastede fartøier	-	-	159	151 321	159	151 321	-	-	242	205 014	242	205 014
B. I ballast.												
Hovedstationen:	-	-	-	-	-							
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	102	91 394	102	91 394	-	-	45	47 883	45	47 883
Seilskibe	-	-	30	10 355	30	10 355	-	-	4	1 357	4	1 357
Sum af ballastede fartøier	-	-	132	101 749	132	101 749	-	-	49	49 240	49	49 240

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 13 dr. 20 094 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved vicekonsulsstationerne kr. 10 955.86, hvoraf tilfaldt konsulen kr. 5 477.93. Af svenske skibe ved vicekonsulsstationerne kr. 942.64, hvoraf tilfaldt konsulen kr. 471.32. Ialt tilfaldt konsulen kr. 5 949.25. Expeditionsafgifter intet.

Importen til Mexico udgjorde:

Aar.	Værdi i sølv. Toldfrie artikler.	Toldpligtige artikler.	Sum.
1902/1903	$ 43 732 689.60	147 588 404.58	191 321 094.18
1901/1902	„ 32 411 731.16	115 189 257.72	147 600 988.88
		Forøgelse i sølv	$ 43 720 105.30

Den internationale skibsfart i fiskalaaret sees af følgende tabel:

	Dampskibe.		Seilskibe.		Sum.	
	Ant.	Tons varer.	Ant.	Tons varer.	Ant.	Tons varer.
Ankomne	969	1 367 501	530	190 213	1 499	1 557 714
Afgaaede	967	366 723	515	52 199	1 482	418 922
Ialt	1 936	1 734 224	1 045	242 412	2 981	1 976 636

Hvorledes **importen** fra de forskjellige lande, der hovedsagelig deltager i den, fordeler sig, fremgaar af nedenstaaende opgave, i hvilken man, for at antyde handelsbalancen med hvert enkelt land, har tilføiet den tilsvarende værdi af exporten:

Lande:	Import fra: 1901/1902. $	1902/1903. $	Export til: 1902/1903. $
De Forenede Stater	37 436 462.74	40 795 956.45	143 759 758.36
England	8 264 127.08	10 331 115.71	26 878 579.92
Tyskland	6 452 203.24	9 569 038.95	9 660 049.56
Frankrige	6 285 858.72	6 537 289.18	3 654 180.02
Spanien	2 720 072.77	3 029 649.97	1 163 798.00
Belgien	1 074 743.17	2 589 773.93	5 898 218.00
Italien	397 450.60	493 164.01	19 300.00
Indien	356 346.57	521 454.59	—
Østerrige	354 401.75	453 396.24	872.00
Schweiz	407 645.53	446 801.11	100.00
Holland	235 179.35	254 752.40	89 166.00
Kuba	49 696.00	121 102.93	6 103 432.00
Ecuador	67 345.83	103 766.99	2 393.20
Kina	98 761.20	96 099.74	30 000.00
Norge	79 056.00	86 105.89	—
Japan	51 978.62	71 817.08	—
Portugal	41 309.45	52 345.75	—
Sverige	47 956.77	47 989.65	—
Venezuela	27 073.75	26 242.95	—
Columbia	20 742.00	22 875.50	38 938.25
Brasilien	15 189.92	15 106.00	—
Guatemala	15 041.50	12 924.54	253 631.45
Danmark	12 281.25	12 829.03	—
Grækenland	3 896.00	5 554.00	—
Rusland	3 062.83	2 230.00	42 870.58

De vigtigste importartikler var:

	1901/1902. $	1902/1903. $
Maskiner	8 194 398	10 337 085
Jern og staal	8 028 842	11 182 466
Vaaben og sprængstoffe	1 387 106	1 796 311
Kjøretøier	1 368 617	1 713 669
Lervarer, porcelæn etc.	1 254 875	1 477 100
Møbler	522 364	529 912
Drikkevarer	2 792 659	3 133 238
Kemikalier og droger	2 653 654	2 791 622
Træmasse	66 094	89 753
Papir, alle slags	1 044 863	1 043 649
Hermetik	510 668	897 442
Raa bomuld	1 526 057	3 143 765
Bomuldsvarer	4 695 581	5 511 034
Uldvarer	1 781 522	1 920 334
Silke- og halvsilkevarer	1 366 203	1 629 476

Exporten fra Mexico udgjorde:

	Værdi i sølv. 1901/1902. $	1902/1903. $
Mineralprodukter	103 948 306	140 409 778
Andre artikler	67 828 144	78 992 292
	171 776 450	219 402 070

Forøgelse i aaret 1902/1903 47 625 620

De fornemste exportartikler var:			1901/1902. $	1902/1903. $
Guld	værdi	guld	9 315 256	14 208 788
Sølv	„	sølv	59 581 869	77 554 713
Kobbererts	„	„	2 857 717	20 122 338
Kobber	„	„	10 381 026	
Bly	„	„	5 722 045	5 671 150
Marmor	„	„	98 550	153 139
Kul	„	„	14 823	25 584
Levende kvæg	„	„	4 977 185	7 000 676
Huder og skind	„	„	6 454 629	7 466 481
Trælast, ædle træsorter	„	„	1 447 950	1 631 142
Do., almindeligt træ	„	„	260 820	206 594
Farvetræ	„	„	1 385 321	1 269 180
Viskelæder	„	„	324 192	325 013
„Chicle“ (tyggegummi)	„	„	1 231 045	1 473 837
„Ixtle“ (agavetrevler)	„	„	1 745 077	3 126 625
„Henequen“ (sisaltrevler)	„	„	29 209 515	32 620 579
Do., toug, sække etc.	„	„	1 485 184	1 355 653
„Zacaton“ (rodtrevler for børstefabrikation)	„	„	1 516 706	1 587 350
Tobak (blade)	„	„	975 878	1 383 301
Do., (forarbeidet)	„	„	626 462	654 229
Ris	„	„	131 715	195 032
Kaffe	„	„	10 228 859	9 021 501
Vanille	„	„	859 353	1 427 984
Cayennepeber	„	„	105 667	178 052
Krydderier	„	„	23 827	13 895
„Chick-peas“	„	„	930 116	1 430 543
Bønner	„	„	554 775	553 303
Frugt (frisk)	„	„	272 238	283 446

Havnearbeider er der drevet paa med med megen iver i havnene ved Veracruz, Tampico, Salina Cruz, Coatzacoalcos, Mazatlan, Altata og Tuxpan.

Patenter og varemerker. Den gamle lov om patenter paa opfindelser og varemerker er bleven revideret og forandret og er nu formet saaledes, at man er fri for adskillige unyttige formaliteter, der udfordredes efter den gamle lov, medens den ogsaa stemmer mere overens med moderne principer.

Jern- og staalindustrien gjør storartede fremskridt.

Nye industrigrene. En sæbefabrik er grundet og giver meget til-

fredsstillende resultater. Flaskefabrikationen har hidtil ikke været heldig, grundet den slette kvalitet af det fremstillede glas.

Tobak. Exporten af tobak stiger hurtig og holder skridt med den stigende produktion. Nye markeder er fundet i Sydamerika, omend den største del af sidste høst udskibedes til England, Frankrige, Spanien, Belgien og de Forenede Stater. Sidste høsts kvalitet var daarlig, men man venter, at næste høst vil blive af god kvalitet og dertil rigelig.

Kaffe. Høsten anslaaes til omkring 7 000 tons, og gjennemsnitsprisen paa middelskvaliteter er $ 20 mex. sølv pr. cwt. à 46 kg.

Sukkerindustrien er i stadig tilvækst. Sidste høst af sukkerrør anslaaes til mellem 80 000 og 100 000 tons, og prisen i fabrikerne for første klasses sukker var $ 2 mex. sølv pr. arroba à $11^1/_2$ kg., og som følge af den stigende produktion ventes priserne at ville falde.

Mais. Mexico staar som nr. 3 blandt verdens maisdyrkende nationer, idet dets samlede høst blot overgaaes af høsten i de Forenede Stater og i Østerrige-Ungarn. Høstudbyttet i sidste aar var meget godt, takket være den rigelige nedbør, og man antager, at der ikke vil blive behov for yderligere import af mais fra de Forenede Stater.

Bomuldsindustri. Nye landstrækninger lægges stadig ind under bomuldsdyrkning, og omtrent halvparten af al den raabomuld, spinderierne forbruger, er indenlandsk vare.

Visse artikler, saasom kaliko, lagenlærred, „prints", trikotage, undertøi, kasimir, uldtæpper etc., der tidligere alt sammen importeredes, forarbeides nu i de 114 bomulds- og uldvarefabriker, der findes i Mexico, og et overskud kan endog exporteres.

Den kommission, der forrige aar besøgte alle Central- og Sydamerikas stater for at gjøre reklame for mexikanske produkter, havde held med sig, og der sluttedes forbindelser for exporten.

Vexelkursen paa London har fluktueret mellem 19 d $22^3/_4$ d i løbet af det sidste fiskalaar. En mexikansk sølvdollar svarer efter en kurs af 22 d paa London og kr. 18.20 pr. £.-stg. til kr. 1.67.

Kjøbenhavn.

Mønstringsforretninger m. v. i aaret 1903.

Skrivelse fra generalkonsulatet i Kjøbenhavn, dateret 24de mai 1904.

Vedkommende sjøfolks antagelse paa eller afgang fra norske skibe i aaret 1903 inden dette generalkonsulats distrikt tillader man sig at meddele følgende:

Skibsførere er skiftet i 20 tilfælde, hvoraf 13 paa generalkonsulatet.

Der er paamønstret paa generalkonsulatet 164 og ved 14 af vicekonsulaterne 148, ialt 312 sjømænd.

Afmønstrede blev paa generalkonsulatet 256 og ved 14 af vicekonsulaterne 298, ialt 866 sjømænd.

Fra norske skibe er kun 4 mænd meldte som rømlinger (2 norske og 1 svensk samt 1 dansk).

Af de fremmede sjøfolk, der i aaret 1903 er paamønstret danske akibe ved autoriserede forhyringsagenter eller gjennem „Det Forenede Dampskibsselskab" paa dets skibe var, af et samlet antal af 1 450, 124 norske.

Port Louis, Mauritius.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Hamilton Stein, dateret 15de februar 1904.

Den norske skibsfart. Der ankom i aaret 1903 til Port Louis ialt 6 norske skibe dr. 3 145 tons, mod i aaret 1902 10 skibe dr. 5 548 tons, i aaret 1901 15 dr. 9 217 tons og i aaret 1900 9 dr. 3 198 tons.

Af de i aaret 1903 ankomne norske fartøier var kun ét dampskib; dette ankom under timecharter i ballast fra Réunion og afgik efter at have indtaget kul til Penang i ballast. Af de ankomne seilskibe bragte 2 ladning, og 3 ankom i ballast; 3 af dem forlod havnen med ladning af sukker, og 2 afgik i ballast.

Ingen norske skibe anløb for ordre, reparation eller lignende.

Intet svensk skib besøgte havnen i aarets løb.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 206.50.

Ingen ulykke rammede norske skibe under ophold her, og heller ikke ankom noget norsk skib hertil i havari.

Fragter. Der betaltes i aarets løb følgende udfragter fra Port Louis:
Til Europa: 35 sh. + 10 pct. pr. ton for sukker.
„ Europa via Seychellerne: 25 sh. netto pr. ton for guano.
„ Australien: Kjendes fordetmeste ikke; 1 fartøi dr. 694 tons befragtedes for en „lump sum" af £ 750.
„ Amerika: Ingen fragter.
„ Kapkolonien: Med dampskib 30 sh. + 5 pct. à 35 sh. + 10 pct. pr. ton.
„ seilskib 15 sh. netto à 20 sh. + 5 pct. pr. ton.
„ Bombay: 3½ à 8 annas pr. sæk for sukker.

Endel dampere blev atter i det sidstforløbne aar befragtet for transport af sukker herfra til London, uden at fragterne, der sluttedes i London, kjendes her.

Sukkerexporten. Der exporteredes i de tre sidste aar følgende kvanta: Sæsonen 1902—1903 150 349 631 kg., 1901—1902 147 828 478 kg., og 1900—1901 175 267 940 kg. Størsteparten af det i aaret 1902—1903 exporterede sukker gik til Indien, 103 674 988 kg., dernæst kommer Sydafrika 21 189 651 kg., Storbritannien 16 587 032 kg. og de australske kolonier 3 734 589 kg.; til Europas kontinent gik blot 150 kg.

De forhaabninger, som man i begyndelsen af aaret 1903 nærede med hensyn til udfaldet af den kommende sukkerhøst, blev tilfulde realiseret, og høsten 1903—1904 anslaaes til over 200 000 tons. Men priserne er lidet tilfredsstillende, og fra rup. 9.50 er pladsprisen stadig sunket, indtil der nu betales rup. 7.75 pr. 50 kg., og endog til denne lave pris er afsætningen ringe.

Der er nu ialt ført til Port Louis ca. 190 367 tons, hvoraf 119 427 tons er udskibet (deri indbefattet beholdning fra forrige høst 6 680 tons); 69 008 tons ligger lagret og venter paa udskibning.

Udsigterne for aaret 1904—1905 er ikke lovende og tyder paa en ringe sukkerhøst.

Af **rhum** exporteredes i aaret 1903 til Aden 15 198 liter, til Seychellerne 30 255 liter, ialt 45 453 liter til en værdi af rup. 9 994.

Vanille exporteredes til Australien (34 kg.), Storbritannien (1.405 kg.) og Frankrige (2 047 kg.), ialt 3 486 kg. til en værdi af rup. 88 191.

Aloefibrer exporteredes til Storbritannien (964 864 kg.) og til Frankrige (553 820 kg.), ialt 1 518 684 kg. til en værdi af rup. 530 032.

Pesten herjer fremdeles over hele øen, men værst i byen Port Louis. Ligesom de foregaaende aar naaede sygdommen sit høidepunkt i maanederne oktober, november og december og tog saa atter af. I ugen 23de til 29de oktober indtraf der 117 tilfælde og 55 dødsfald, mod et maximum i aaret 1902 i november maaned af 29 tilfælde og 16 dødsfald. I maanederne april, mai og juni pleier sygdommen næsten slet ikke at optræde.

Elbe-Trave-kanalen.

Skrivelse fra generalkonsulatet i Lübeck, dateret 9de mai 1904.

Af den nu generalkonsulatet ihændekomne redegjørelse for trafiken paa Elbe-Trave-kanalen i tidsrummet 1ste januar til 31te marts 1904 meddeles følgende:

Kanalen trafikeredes i nævnte tidsrum foruden af 6 private dampfartøier, resp. lystyachter, af følgende fragtfartøier:

251	tomme fartøier	med 48 088	tons drægtighed	
466	ladede —	„ 96 562	„ —	og 71 456 tons last.
Ialt 717	fartøier	med 144 650	tons drægtighed	og 71 456 tons last.

Kvantiteten af den transporterede last opgik saaledes til 49.3 pct. af samtlige fartøiers tonnage og til 74 pct. af de lastede fartøiers tonnage.

I det tilsvarende tidsrum i aaret 1903 var fartøiernes antal 507 med 111 408 tons drægtighed og 57 785 tons transporteret last. Det nu sidstforløbne kvartal udviser saaledes en forøgelse af 210 fartøier med 33 242 tons drægtighed og 13 671 tons transporteret last.

En sammenligning mellem de to sidste, den 31te marts afsluttede trafikaar giver:

For aaret 1903	3 516	fragtfartøier	med	777 111	t. d.	og 384 311	t. trpt. last
„ — 1902	2 977	—	„	592 375	—	„ 286 886 -	„ „
Altsaa	539	fragtfartøier	med	184 736	t. d.	og 97 425	t. trpt. last

mere i trafikaaret 1903.

Kanalen var kun i tiden 9de til 15de januar ufarbar paa grund af is.

San Domingo.

Aarsberetning for 1902 fra konsul L. Pardo.

Den norske skibsfart i aaret 1902. Ingen norske eller svenske skibe anløb hovedstationen i aaret 1902. Derimod ankom der til vicekonsulsstationen i Puerto Plata med ladning 1 norsk skib dr. 454 tons og i ballast

6 skibe dr. 2 413 tons, ialt 7 norske skibe (alle dampskibe) dr. 2 867 tons, der samtlige afgik med ladning.

Erlagte konsulatafgifter ved vicekonsulatet i Puerto Plata af norske skibe $ 50.81, af svenske skibe $ 6.05, ialt $ 56.86, hvoraf tilfaldt konsulen $ 28.43.

Importtolden er den samme som tidligere med undtagelse af den ene artikel petroleum, paa hvilken der er paalagt en extratold af $3^1/_2$ cents pr. gallon.

Paa grund af de politiske uroligheder er nogen statistik for aaret 1902 ikke udkommet.

De financielle forhold er nu i republiken San Domingo værre end nogensinde tidligere, og regjeringen er ude af stand til at opfylde endog de mest presserende af sine financielle forpligtelser, idet de politiske uroligheder har slugt alle landets midler.

Colombo (Ceylon).

Aarsberetning for budgetaaret 1902—1903 fra konsul F. W. Bois.

Af skandinaviske artikler, som finder anvendelse paa det herværende marked, kan nævnes følgende:

Fyrstikker. Svenske fyrstikker er fremdeles meget efterspurgte, men paa grund af konkurrancen maa priserne stilles meget lavt.

Thekister af træ synes under det forløbne aar ikke at være blevet importeret fra Norge, og saalænge japanske kister kan leveres til de hidtilværende lave priser, vil norske exportører neppe kunne konkurrere. Det forlyder imidlertid, at passende træmateriale begynder at blive knapt i Japan. Desuden er det muligt, at krigen mellem Rusland og Japan vil hindre exporten fra Japan, og da vil der her blive en chance for norske exportører af denne vare.

Jern og staal er meget efterspurgt, og konsumtionen er stigende. Der anvendes meget jern og staal til jernbanebygning og andre offentlige arbeider, og der er blevet importeret en god del fra Sverige. Der er paatænkt omfattende moloanlæg etc, som, hvis de sættes igang, vil foraarsage en forøget efterspørgsel efter jern og staal.

Indhold: **Colombo (Ceylon)** s. 240. — **Elbe-Travekanalen** s. 239. — **Kjøbenhavn** s. 193, 237. — **Lübeck** s. 211. — **Mexico** s. 234. — **Port Louis, Mauritius** s. 238. — **San Domingo** s. 239.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 6. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Riga.

Aarsberetning for aaret 1903 fra konsul Eugène Berg, dateret 25de april 1904.

1ste del.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	9	4 807	36	29 429	45	34 236	2	398	53	35 416	55	35 814
Seilskibe	2	187	21	14 388	23	14 575	-	-	14	6 299	14	6 299
Sum	11	4 994	57	43 817	68	48 811	2	398	67	41 715	69	42 113
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	1	104	34	15 216	35	15 320	1	137	38	14 612	39	14 749
Seilskibe	-	-	5	3 512	5	3 512	-	-	-	-	-	-
Sum	1	104	39	18 728	40	18 832	1	137	38	14 612	39	14 749
Totalsum af ladede fartøier	12	5 098	96	62 545	108	67 643	3	535	105	56 327	108	56 862
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	18	11 132	18	11 132	-	-	9	9 764	9	9 764
Seilskibe	-	-	2	625	2	625	1	491	10	8 410	11	8 901
Sum	-	-	20	11 757	20	11 757	1	491	19	18 174	20	18 665
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	14	6 556	14	6 565	-	-	10	6 604	10	6 604
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	3	2 360	2	1 152	5	3 512
Sum		-	14	6 556	14	6 556	3	2 360	12	7 756	15	10 116
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	34	18 313	34	18 313	4	2 851	31	25 930	35	28 781

Bruttofragter (heri ikke iberegnet fragtfortjeneste af fartøier befragtede pr. maaned) for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 909 950.oo, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 421 550.oo.

Et norsk dampskib dr. 232 tons anløb under aaret Windau for at søge nødhavn.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 370 dr. 144 263 tons, hvoraf til hovedstationen 149 dr. 54 462 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske fartøier ved hovedstationen kr. 3 509.15, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 593.50, hvoraf kr. 796.75 tilfaldt konsulskassen. Af svenske fartøier ved hovedstationen kr. 3 098.35, ved vicekonsulsstationerne kr. 5 528.64, hvoraf kr. 2 764.32 tilfaldt konsulskassen. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 10 168.57.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 161.25, i svenske sager kr. 143.50, tilsammen kr. 304.75, hvoraf kr. 243.80 tilfaldt konsulskassen.

Den norske skibsfart paa distriktet udviser siden aaret 1900 en stadig aftagen saavel med hensyn til fartøiernes antal som deres drægtighed, og zifrene for det forløbne aar staar tilbage for de tilsvarende gjennemsnitszifre for sidste femaarsperiode med resp. 47 og 13 254. Hvad den svenske skibsfart angaar, staar de i aaret 1903 ankomne fartøiers antal tilbage for de tilsvarende zifre for aarene 1901 og 1902 med resp. 21 og 16 samt for gjennemsnitszifret for femaarsperioden med 45, medens samme fartøiers drægtighed, som med omtrent resp. 1 200 og 7 400 tons overstiger drægtigheden af de i de sidstnævnte to aar ankomne fartøier, med ca. 1 000 tons staar tilbage for de tilsvarende gjennemsnitszifre for aarene 1899—1903.

De antegnede bruttofragter for norske fartøier udgjorde i aaret 1903:

		Indkommende.	Udgaaende.	Tilsammen.
Riga	kr.	590 450	270 850	861 300
Libau	„	289 800	105 300	395 100
Pernau	„	29 700	28 000	57 700
Windau	„	—	17 400	17 400
	kr.	909 950	421 550	1 331 500
mod i aaret 1902	„	931 840	576 920	1 508 760
—„— 1901	„	840 400	686 800	1 527 200
—„— 1900	„	1 488 750	1 003 790	2 492 540
—„— 1899	„	713 270	661 560	1 374 830

I ovenstaaende fragtbeløb indbefattes ikke fragtfortjeneste af dampskibe, som har gaaet i maanedsbefragtning. Saaledes indbefattes ikke i bruttobeløbene for aaret 1903 maanedsfragt, som indtjentes af 13 norske dampskibe dr. tilsammen 8 502 tons, der har gjort ialt 31 reiser hid (repræsenterende 22 349 tons), og hvis samlede fragter pr. maaned opgik til kr. 81 600.oo.

Indførsel og udførsel med norske og svenske fartøier til og fra Riga.

Af de til hovedstationen i aaret 1903 ankomne norske fartøier indehavde 23 seilskibe og 45 dampskibe ladning; med ladning udgik 69 norske skibe, nemlig 14 seilskibe og 55 dampskibe.

Ladningerne udgjordes hovedsagelig af:

Indkommende.	Seilskibe.	Dampskibe.
Fosfat	—	1
Feltspat og kvarts	1	—
Farvetræ	19	—
Harpiks	1	—
Kul	—	20
Salt	—	3
Sild	1	11
Sten, kridt, ler m. m.	1	2
Stykgods	—	4
Svovlkis	—	4

Udgaaende.	Seilskibe.	Dampskibe.
Hamp	—	2
Oljekager	—	1
Petroleum	1	—
Sild	—	1
Slag	—	2
Korn	1	9
Stykgods	—	11
Trælast	12	28
Æg	—	1

Ifølge fra de andre konsulater samt fra herværende børskomite erholdte opgaver ankom i aaret 1903 til Riga 2 022 fartøier dr. ialt 1 234 183 tons mod 1 789 fartøier dr. 1 079 156 tons det nærmest foregaaende aar.

Med hensyn til antallet af de hertil ankomne fartøier indtog, i lighed med foregaaende aar, Norge sjette og Sverige femte plads, medens rigerne, hvad fartøiernes tonnage angaar, indtog omvendt rækkefølge. De forenede rigers fartøier deltog i aarets fragtfart paa Riga, hvad antal angaar, med 11.82 pct. og i drægtighed med 9.46 pct. mod resp. 13.19 pct. og 10.84 pct. i aaret 1902.

Følgende tabeller giver en sammenlignende oversigt over den væsentligste import og export sjøværts til og fra Riga i de sidste fem aar:

Import:	1889. Pud.	1900. Pud.	1901. Pud.	1902. Pud.	1903. Pud.
Humle	4 370	3 532	5 178	4 038	2 683
Kaffe	34 506	39 968	40 559	48 254	40 807
Ris	45 215	197 207	108 163	129 729	107 492
Salt	14 644	8 075	8 885	14 594	11 777
Sild	672 499	646 853	627 291	633 542	793 615
The	621	3 100	854	182 569	366 367
Vin	38 143	35 898	25 337	26 930	33 852
Champagne	7 886	3 087	15 571	7 735	10 078
Cigarer	251	189	152	113	85
Bly	133 389	218 312	182 287	219 133	290 579
Bomuld, raa	366 569	312 123	509 706	645 867	1 368 584
Kopra	133 485	171 421	151 411	271 938	371 033
Bødkermaterialier	—	6 201	14 484	55 471	78 235
Feltspat	172 725	452 292	403 654	229 415	361 581
Farvetræ	659 140	1 691 966	1 286 766	1 020 644	1 566 717
Glaubersalt	23 612	19 131	10 239	5 322	10 727
Gummi	113 819	71 178	92 131	194 404	144 851
Jern, uarbeidet	434 660	261 177	291 914	153 773	102 972
Jernbaneskinner	60 265	11 908	23 625	2 633	878
Do., tilbehør	37 538	11 501	6 122	6 585	1 945
Støbejern, uarbeidet	589 011	185 094	74 265	45 768	53 888
Staal, do.	834 483	352 262	315 447	245 396	224 588

Import.	1899. Pud.	1900. Pud.	1901. Pud.	1902. Pud.	1903. Pud.
Harpiks	161 628	262 886	262 702	223 644	222 383
Ler	1 567 468	1 965 927	1 657 450	1 511 300	1 513 286
Korkbark	208 922	292 137	374 349	454 223	374 933
Kunstige gjødningsstoffe og raa fosfat	2 128 535	2 016 141	2 784 577	3 199 339	2 497 142
Kridt, raat og malet	4 891 471	4 345 836	4 142 487	3 716 419	4 316 780
Malm	731 592	812 080	942 645	772 528	660 556
Maskiner, jordbrugs-	14 822	14 795	51 882	63 575	50 116
Do., industrielle	328 822	503 129	330 650	327 941	201 917
Maskindele og tilbehør	723 672	608 052	575 680	659 001	731 881
Mursten	1 201 459	694 265	400 815	408 163	465 175
Potaske	8 736	6 133	7 670	4 814	4 846
Kvarts	62 135	145 349	112 393	153 132	209 174
Salpeter	85 242	106 170	115 427	140 877	92 322
Soda	63 197	46 699	48 950	41 430	28 490
Stenkul	31 009 401	31 826 204	22 920 250	24 364 967	26 982 615
Koks	1 362 455	1 343 804	906 715	644 112	1 142 846
Svovl	189 685	186 374	158 344	124 630	129 428
Voks	9 600	13 705	20 310	16 174	16 756
Planteoljer	17 319	15 804	23 722	16 743	16 328

Export:	1899. Pud.	1900. Pud.	1901. Pud.	1902. Pud.	1903. Pud.
Ost	4 528	2 988	5 217	4 584	3 807
Smør	17 153	81 457	760 779	1 091 661[1])	1 277 215[1])
Korn: Boghvede	—	—	6 876	52 640	27 524
Havre	971 004	1 583 820	2 479 062	3 029 817	1 341 621
Hvede	512 935	2 616 340	1 965 820	392 843	2 900 780
Byg	1 454 152	1 146 216	1 053 536	1 306 579	1 271 498
Rug	3 656 952	5 834 547	4 450 842	1 989 494	661 330
Erter	146 053	34 912	93 879	8 443	767
Vildt og fugl	91 281	29 771	91 181	253 162[1])	448 635[1])
Æg	2 047 998	1 950 155	2 152 949	3 120 189[1])	4 555 851[1])
Hamp og hampestry	640 700	445 239	611 073	753 269	1 201 612
Hampefrø	105 098	17 689	11 053	10 005	17 954
Klid	47 779	65 499	157 619	84 000	154 349
Lin og linstry	6 752 039	2 004 392	3 121 205	4 060 053	7 494 782
Linfrø til udsæd	510 952	424 821	399 903	465 903	524 253
Do., slag-	1 845 409	2 142 450	349 635	1 111 855	618 750
Oljekager	4 073 952	1 841 895	2 863 587	2 783 445	2 849 462
Huder og skind:					
Af heste og hornkv.	47 027	22 234	14 438	104 408	175 462
„ elg	18	1	37	61	5
„ kalv, gjed, faar	275 815	208 149	279 579	383 711	450 599
Andre mindre skind	1 265	834	3 728	4 013	5 634

[1]) Brutto.

Export.	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.
	Pud	Pud.	Pud.	Pud.	Pud.
Mineralolje . . .	723 783	345 332	275 539	307 670	677 540
Uld	13 693	15 646	20 760	22 951	23 640
Trælast:	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.
Bord og planker	17 833 028	16 651 344	13 196 316	17 503 977	19 788 875
Bjælker, runde („Balken") . .	—	—	—	658 533	552 072
Do., kantede („Bussen") . . .	505 440	503 965	531 371	58 864	74 340
Do., hugne („Mauerlatten") . . .	95 415	122 780	99 224	124 308	115 271
Sleepers, kantede	2 577 814	2 213 578	2 163 433	1 891 887	1 748 890
Do., runde .	47 707	36 482	20 467	41 669	26 684
Tøndestav af eg .	—	—	—	1 250 185	465 407
Do. af birk, asp, or og eg . .	103 994	295 983	433 056	121 310	354 540
Cementtønde-stav	—	—	—	320 330	745 260
Stav, ege- . . .	—	—	—	94 114	136 455
Do., aspe- . .	—	—	—	—	450 660
	Favne.	Favne.	Favne.	Favne.	Favne.
Ved	3 363	3 281	4 127	6 039	8 621
Lægter	10 158	14 667	6 405	8 633	8 277

Fragter. For de fornemste exportartikler er ifølge opgave fra en herværende mægler i det forløbne aar følgende fragter erholdt fra Riga til nedenstaaende pladse:

Korn:	Vaaren.	Sommeren.	Høsten.
London og Englands østkyst . . .	$10^1/_2$ d à 1 sh.	1 sh. à 1 sh. $1^1/_2$ d	$10^1/_3$ d à 1 sh. $1^1/_2$ d
Kontinentet . . .	$10^1/_2$ d à 1 sh.	1 sh. à 1 sh. $1^1/_2$ d	$10^1/_2$ d
	alt pr. 320 ℔ havre; andet korn forholdsvis.		
Sveriges østkyst inkl. Gefle	12 rmk.	11—12 rmk.	10—11 rmk.
Sydsverige . . .	12 „	10—11 „	10—11 „
Svenske Øresundshavne	12—13 rmk.	12—13 „	12—13 „
Svensk vestkyst .	14 rmk.	14 „	14 „
Øst-Norge, inkl. Kristianssand . . .	14 „	14 „	14 „
Danmark	13 „	15 „	14 „
Hamburg	10 „	10—11 „	11—12 „
	alt pr. 2 000 kg. rugbasis.		
Bremen	$10^1/_2$ d	$10^1/_2$ d	$10^1/_2$ d
	pr. 320 ℔ havrebasis.		
Stettin og Lübeck .	8—10 rmk.	10 rmk.	10 rmk.
	pr. 2 000 kg. rugbasis.		
Oljekager:			
Englands østkyst .	8 sh. 6 d	9 sh.	8 sh. 6 d—9 sh.
Engelske kanalhavne	9 sh. 6 d	9 sh. 6 d	9 sh. 6 d
London og Hull . .	7 sh. 6 d	7 sh. 6 d	6 sh.

	Vaaren.	Sommeren.	Høsten.
Leith og Dundee .	7 sh. 6 d	7 sh. 0 d	7 sh. 6 d
	alt pr. ton à 1 015 kg.		
Hamp og lin:			
Ghent og Antwerpen	frcs. 18	frcs. 18	frcs. 18
Dunkerque . . .	„ 18	„ 18	„ 18
Dundee og Leith .	15 sh.	15 sh.	15 sh.
Arbroath	16 sh.	16 sh.	16 sh. 6 d
Devonport . . .	22 sh. 6 d	23 sh.	24 sh.
Engelske kanalhavne	22 sh. 6 d	23 sh.	24 sh.
Oporto	35 sh.	—	35 sh.
Lissabon	35 sh.	—	35 sh.
Øst-Norge . . .	rmk. 24	rmk. 14	rmk. 25
Vest-Norge . . .	„ 25	„ 25	—
Stockholm . . .	„ 30	„ 20	„ 20
Göteborg	„ 25	„ 27	„ 27
	alt pr. ton à 1 015 kg. efter Riga usance.		
Planker, battens og bord:			
Englands østkyst	21 sh. 6 d à 22 sh. 6 d	22 sh. 6 d	24 sh.
London, Hull .	18 sh. à 18 sh. 6 d	21 sh. 6 d à 22 sh.	18 sh. à 18 sh 6 d
Bristolkanalen .	22 sh. 6 d à 25 sh.	24 sh.	25 sh.
Franske kanalhavne	frcs. 30	frcs. 30	frcs. 30
Biscayiske Bugt .	„ 33	„ 33 à 35	„ 36
Rouen	„ 26	„ 28	„ 30
Bordeaux . . .	„ 33	„ 33—35	„ 32
Rotterdam og Amsterdam . . .	gulden 11	gulden 12	gulden 12
Engelske kanalhavne	25 sh. à 26 sh.	27 sh. 6 d	26 sh.
Delfzijl	gulden 11—12	—	gulden 12
Ghent og Antwerpen	frcs. 24	frcs. 23	frcs. 25
Cape Town . . .	72 sh. 6 d	72 sh 6 d	—
Oporto og Lissabon	frcs. 42	frcs. 41	—
Santos	65 sh.	—	—
Bremen og Brake	rmk. 26	rmk. 24	rmk. 26
	alt pr. St. Petersburger standard.		
Norske kapbjælker.			
Hollandske havne	gulden 14	gulden 15	gulden 15 pr. tylvt.
Aspetømmer.			
Ghent	pfg. 26	pfg. 25	pfg. 26
Rotterdam . . .	„ 26	„ 25	„ 26
Lübeck og Stettin	„ 18—19	„ 18—19	„ 18—19
Rügenwalde . .	„ 15½	„ 16½	„ 16½
	alt pr. engelsk kub.fod.		
Sveriges østkyst .	14 øre	15 øre	— pr. svensk kbf.
Kjøbenhavn . . .	18 „	18 „	— „ engelsk „
Æg.			
Hull og London .	22 sh. 6 d	22 sh. 6 d	22 sh. 6 d
Rotterdam . . .	22 sh. 6 d	22 sh. 6 d	22 sh. 6 d

	Vaaren.	Sommeren.	Høsten.
Antwerpen . . .	22 sh. 6 d	22 sh. 6 d	22 sh. 6 d, alt pr. ton.
Hamburg . . .	pfg. 30	pfg. 30	pfg. 30
Stettin og Lübeck	„ 30	„ 30	„ 30
Stockholm . . .	„ 35	—	— alt pr. pud.
Kjøbenhavn . .	20 sh.	20 sh.	20 sh. pr. ton.

Sild. Indførselen af sild til Riga i aaret 1903 udgjordes af 79 524$^{11}/_{32}$ tønder (brutto), mod 77 335$^{3}/_{4}$ det nærmest foregaaende aar. Til Libau indførtes i aaret 229 694 tønder, hvoraf 218 177 skotsk og engelsk (mod 197 916 i aaret 1902), 11 508 norsk (mod 7 682 i aaret 1902) samt 9 tønder svensk sild.

Til Pernau og Windau fandt ingen import af sild sted i aaret 1903.

Nedenstaaende tabel viser aarets bruttoindførsel af sild til Riga med hensyn til varens oprindelse samt vragningens resultat.

	Før vragningen.	Efter vragningen.	I.	II.	III.	IV.	Bedærvet.
Skotsk sild	tdr. 47 530	46 905	—	40 746$^{5}/_{8}$	6 011$^{3}/_{8}$	147	11
	„ 4 590	forblev uvraget.					
Sum	tdr. 52 120						
Norsk sild	tdr. 19 376$^{11}/_{16}$	18 657$^{1}/_{16}$	—	15 848$^{1}/_{6}$	2 680	12	1
Sum	„ 3 660	forblev uvraget.					
Sum	tdr. 23 036$^{11}/_{16}$						
Hollandsk sild . .	tdr. 2 776$^{21}/_{32}$	2 725$^{12}/_{32}$	—	2 126$^{1}/_{2}$	557$^{29}/_{32}$	41	—
Svensk sild	„ 1 548	forblev uvraget.					
Islandsk sild	„ 43	41	—	—	—	42	—
Tilsammen	tdr. 79 524$^{11}/_{32}$	68 328$^{15}/_{32}$	—	58 721$^{3}/_{6}$	9 249$^{9}/_{32}$	— 358	12

Den i aaret hertil indførte norske sild udgjordes af 12 377$^{13}/_{16}$ tønder fedsild, 6 084$^{4}/_{16}$ tønder vaarsild samt 195 tdr. slosild, mod resp. 14 722, 6 633 og 905 tønder i aaret 1902.

Følgende priser, deri indbefattet told og øvrige omkostninger, noteredes i Riga paa nedenstaaende slags sild:

	April—mai. Rbl.	Dec. Rbl.
Norsk vaarsild, stor		
„ „ middels	15 à 18	14 a 15
„ „ smaa		
„ fedsild, KKK	24 - 25	20 - 21
„ „ KK	22 - 23	18 - 20
„ „ K	19 - 21	15 - 17
„ „ MK	15 - 17	13$^{1}/_{2}$ - 15

	April—mai. Rbl.	Dec. Rbl.
Norsk fedsild, M	12 à 13	12 à 13$^{1}/_{2}$
Svensk tomsild .	—	13$^{1}/_{2}$ - 14
Skotsk sild, full	20 - 21	19 - 10
„ matties	16 - 17	16 - 18
Yarmouth sild, full . . .	16$^{1}/_{2}$ - 18	19 - 20
Do., matties . .	13 - 15	16 - 18

I Libau varierede priserne i aaret fra 11$^{1}/_{2}$—16 rbl. for norsk samt fra 15—21 rbl. for skotsk og engelsk vare.

Beholdningerne ved aarets udgang opgives at have været: i Riga 10 567 tdr. norsk fedsild, 322 tdr. norsk vaarsild, 1 548 tdr. svensk tomsild, 4 204 tdr. skotsk og 8 244 tdr. Yarmouth sild; i Libau 49 000 tdr. skotsk og engelsk samt 1 500 tdr. norsk sild.

Som jeg tidligere har havt den ære at indberette, er ved keiserligt dekret af 20de juni 1903 (g. st.) obligatorisk sildevragning for Libau ophævet og anvendelse af vragning overladt til kjøbmændenes forgodtbefindende.

I aaret 1903 fandt følgende mønstringsforretninger sted inden distriktet: Ved hovedstationen: Paa svenske fartøier 11 afmønstringer og 1 paamønstring, paa norske fartøier 58 afmønstringer og 58 paamønstringer; ved vicekonsulatet i Libau: Paa svenske fartøier 18 af- og 7 paamønstringer, paa norske fartøier 7 af- og 5 paamønstringer.

Konsulatets og de derunder hørende vicekonsulaters adresser og kontortider er: Riga, Wallstrasse 25, kl. 10—1 og ½3—4; Arensburg, Kaufstrasse 7, kl. 9—6; Libau, Ecke Möven- & Bienenstrasse, kl. 10—1 og 3—6; Pernau, Königstrasse 28, kl. 9—12; Windau, Hafenstrasse 26, kl. 10—2 og 5—6.

Firmaer. I den senest (1903) udgivne fortegnelse over i udlandet etablerede svenske og norske handelshuse er følgende forandringer og tillæg at notere med hensyn til herværende firmaer:

Firmaet Carl Berglund bør udgaa af fortegnelsen, da indehaveren, svensk undersaat C. R. Berglund, er afgaaet ved døden.

Firmaet Bredesen & Co.s adresse er nu Marstallstrasse no. 25.

„ Daudert & Jansens „ „ „ Wallstrasse no. 10.

„ Frisk & Co.s (G. Dittmars Nachfolger) adresse er nu Jacobsstrasse no. 20.

Direktør i „A. Krigsmann Korkenfabrik-Aktien Gesellschaft", svensk undersaat E. G. Hernmark, er afgaaet ved døden.

Aktieselskabet „Lux" i Stockholm, som driver tilvirkning og salg af „petroleum glødelys", har aabnet filial her; filialen, hvis adresse er Herder Platz no. 1, forestaaes af hr. J. F. Ruhlin (svensk).

Angaaende indførsel og udførsel forøvrigt skal, saasnart opgaver derover er blevet tilgjængelige, beretning afgives i anden afdeling af aarsberetningen.

Pointe à Pitre, Guadeloupe.

Aarsberetning for 1903 fra konsul J. E. Devaux.

Den norske skibsfart. Der ankom i aaret 1903 til Guadeloupe med ladning 19 norske skibe dr. 16 428 tons, og i ballast 1 skib (seilskib) dr. 258 tons. Af de med ladning ankomne skibe var 11 dr. 12 114 tons dampskibe og 8 dr. 4 314 tons seilskibe. Samtlige ankom til hovedstationen med undtagelse af 1 seilskib dr. 352 tons, som ankom til vicekonsulsstationen i Moule. Der afgik i aaret 1903 fra distriktet med ladning 14 norske skibe dr. 13 153 tons og i ballast 7 skibe dr. 4 727 tons.

Bruttofragterne udgjorde for ankomne norske skibe £ 8 487. 0. 4, for afgaaede £ 1 840. 14. 0.

Distriktet besøgtes af 2 svenske skibe dr. 800 tons, der begge ankom til hovedstationen.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 873.98, ved vicekonsulsstationen i Moule kr. 22.35, hvoraf tilfaldt konsulen kr. 11.17; af svenske skibe ved hovedstationen kr. 71.71. Ialt tilfaldt konsulen kr. 956.86.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 105.00, i svenske sager kr. 66.25; ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 10.00.

Handel. Der foregik i aarets løb ingen handelsomsætning mellem de forenede riger og øen Guadeloupe.

Sydney.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Olav E. Pauss, dateret 31te marts 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	11	4 189	11	4 189	-	-	3	2 629	3	2 629
Seilskibe	-	-	4	3 209	4	3 209	-	-	2	799	2	799
Sum	-	-	15	7 398	15	7 398	-	-	5	3 428	5	3 428
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	1	1 612	1	1 612	-	-	8	6 438	8	6 438
Seilskibe	-	-	3	2 402	3	2 402	-	-	17	15 544	17	15 544
Sum	-	-	4	4 014	4	4 014	-	-	25	21 585	25	21 985
Totalsum af ladede fartøier	-	-	19	11 412	19	11 412	-	-	30	25 413	30	25 413
B. I ballast.												
Hovedstationen.												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1 560	8	1 560
Seilskibe	-	-	1	1 272	1	1 272	-	-	3	2 958	3	2 958
Sum	-	-	1	1 272	1	1 272	-	-	11	4 518	11	4 518
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	7	4 826	7	4 826	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	14	13 164	14	12 164	-	-	1	983	1	983
Sum	-	-	21	17 990	21	17 990	-	-	1	983	1	983
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	22	19 262	22	19 262	-	-	12	5 501	12	5 501

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 180 564.88, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 281 026.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 2 norske fartøier dr. 1 820 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 2 dr. 3 154 tons, til hovedstationen ingen.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 1 281.20; heraf tilfaldt konsulen kr. 640.60. Af norske skibe ved hovedstationen intet, ved vicekonsulsstationerne kr. 200.50; heraf tilfaldt konsulen kr. 100.25. Ialt tilfaldt konsulen kr. 1 169.95.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 363.20, i svenske sager kr. 154.36; ved vicekonsulsstationerne, i norske sager kr. 34.70, i svenske sager intet.

Almindelig oversigt. Aaret 1903 kan neppe fremholdes som synderlig tilfredsstillende, hvad dette konsulatdistrikts interesser angaar, ihvorvel landets produktion, handelsrørelse og skibsfart ifølge nedenanførte fremstilling vistnok maa ansees som et godt bevis paa landets naturlige rigdomme, især naar man overveier den lange ødelæggende tørke, der gjorde sig gjældende indtil for nogle maaneder siden.

Blandt grundene for de herude existerende mindre tilfredsstillende forholde synes specielt at burde fremholdes den i løbet af de sidste 4—5 aar benyttede saakaldte „spirited" finanspolitik, der har resulteret til, at adskillige paabegyndte offentlige arbeider er stansede af mangel paa midler som følge af vanskelighederne ved at reise offentlige laan, samtidig som statsindtægterne i det forløbne aar for New South Wales, ca. £ 11½ million, ikke viste sig tilstrækkelige for de almindelige statsudgifter. Følgen er, at mange endog blandt offentlige tjenestemænd allerede er og andre ventes at blive afskedigede i den nærmeste fremtid.

Af andre grunde maa fremhæves de hindringer, udgifter og forfølgelser samt den paafølgende usikkerhed, der er paaført og saaledes hemmer alle industrielle foretagender — sjøfarten indbefattet — som følge af de socialistiske omvæltninger, som et parti, nemlig repræsentanterne for arbeidernes fagforeninger, udelukkende med disse foreningers interesse for øie, ved love har opnaaet at gjennemdrive paa arbeidsgivernes bekostning, idet forraad og behov af arbeidsfolk samt forholdene ialmindelighed ikke tilsteder, at f. ex. et saadant arbeide som oplosning af trælast altid vil kunne ske til skibsredernes eller lastemodtagernes fordel med folk fra land, ei heller kan arbeidsgiverne her i landet i almindelighed med fordel beskjæftige haandværkere fra 10 sh. til 15 sh. pr. 8 timers dag eller vanlige arbeidere til en minimums-dagløn af 7 sh. pr. dag, hvilket er den for alle offentlige arbeider fastsatte og af voldgiftsretten anerkjendte dagløn, medens det med retsgyldighed er bestemt, at arbeidsfolk, der er medlemmer af fagforeninger, skal fortrinsvis beskjæftiges.

Som bevis paa, at det antydede forhold ikke engang er til de fleste arbeidsfolks fordel, kan det paapeges, at landets kredit siges at være svækket derved, medens offentlige arbeider er ophørte grundet paa de næsten uerholdelige laan, ialfald til rimelig rente. Af samme aarsag bliver faa industrier anlagte, der er synderlig beroende af haandverkere eller fagfolk, skjønt landet jo af naturen er saa vel udrustet derfor med raastoffe. Samtidig maa det bemerkes, at bortseet fra enkelte haandverksforeninger tilhører de fleste arbeidsfolk ikke nogen fagforening, medens enkelte af disse endog hindrer nye medlemmers optagelse.

Fremtidsudsigterne er efter en god regnfuld sæson, forsaavidt produktionen angaar, meget lovende; kun dæmpes disse af befrygtede videre politiske

forstyrrelser i socialistisk retning. Saaledes imødesees med stor spænding resultatet af „voldgiftsloven“ og „sjøfartsloven“, der nu skal forhandles af det australske „Commonwealth Parlament“. Lovforslaget gaar, hvad sjøfartsloven angaar, bl. a. ud paa at øve statskontrol med alle nationers skibe, der er bestemte fra Australien til Storbritannien eller nogen af dets kolonier samt forhindring af alle nationers skibes beskjæftigelse i kystfart undtagen ved at underkastes her gjældende regler om forøget besætning og forhøiede hyrer m. m.

Imidlertid agiteres der fra visse hold for ydelse af præferance til britiske skibe i oversjøisk fart samt opfostring af gjensidig handel inden det britiske rige og dets besiddelser.

I modsætning til denne aand kan det paapeges, at den gjensidige kontraktmæssige postforbindelse, der hidtil har existeret mellem den australske regjering paa den ene side og de to bekjendte britiske dampskibsselskaber Peninsular & Oriental Co. og Orient-Pacific Co. paa den anden side vil ophøre i januar næste aar som følge af, at de australske autoriteter har nægtet at indgaa paa lignende betingelser, som af de britiske autoriteter er antagne for leverance af post hertil, medens myndighederne her forgjæves har søgt at bevæge nævnte og andre selskaber til at indgaa paa de af de førstnævnte forlangte konditioner, blandt andet om, at postbaadene ei maatte have nogen „farvet“ fyrbøder eller sjømand ombord, ligegyldig enten de var britiske undersaatter eller ei, saaledes synes det nu, som om man, hvad post herfra til Europa angaar, ei vil have nogen kontraktmæssig postforbindelse. Samtidig gaar sjøfartsloven ud paa at udelukke engelske skibe fra kystfarten.

Paa den anden side har „Commonwealth“-regjeringen, gjentagende offentlig fremhævet nødvendigheden af at søge at opmuntre indvandring af brave emigranter her til Australien, og blev som saadanne specielt fremhævet nordmænd, svensker og dansker.

Hvad næringsveiene angaar, stiller faareavlen sig som bekjendt først i rækken og tør det have sin interesse at bemerke, at faarehjorderne i denne stat nu antages at tælle over 30 millioner, medens der under lignende gunstigere omstændigheder paaregnes en aarlig forøgelse af ca. 75 pct., hvoraf i almindelighed ca. 50 pct. slagtes og udskibes, medens beholdningen saaledes forøges aarlig med 25 pct.

Handelen. Handelsrørelsen holdt sig i aarets løb over forventning, saaledes steg for staten New South Wales' vedkommende:

	I 1903.		I 1902.
Indførselen til . . .	£ 26 770 169	mod	£ 25 974 210
Udførselen „ . . .	„ 26 741 111	„	„ 23 544 051
Total omsætning	£ 53 511 280	mod	£ 49 518 261

For Queenslands vedkommerde er opgaverne endnu ikke erholdelige, men ventes en tilbagegang baade i indførsel og udførsel at have fundet sted.

				1903.		1902.
Indførselen	til	Queensland	anslaaes til ca.	£ 6 000 000	mod	£ 7 352 538
Udførselen	fra	„	„ „ „	8 000 000	„	„ 9 171 023

Idet man senere i lighed med forrige aar vil fremsende mere detaljerede opgaver over indførsel og udførsel, vil her kun blive berørt, hvad som antages at være af mere speciel interesse. Ifølge sidste statistik (1902) beløb for hele

Australien totalimporten sig til £ 67 439 090, medens exporten beløb sig til £ 71 111 535.

Af udførselsartikler maa først og fremst nævnes ulden, som hvad denne stat angaar, næsten udelukkende bestaar af merino. Der udførtes fra N. S. Wales i aaret 1903 ca. 539 000 baller til en værdi af ca. £ 7 millioner mod i aaret 1902 371 000 baller til en værdi af ca. £ 6 millioner.

Hvedehøsten. Hvedeavlen antages at afgive 27 500 000 bushels, mod 1 585 000 bush. i aaret 1902. Af sidste aars grøde ventes at blive udført ca. 16 mill. bushels, eller ca. 420 090 tons, fra New South Wales.

Kulgrubedriften i New South Wales. Af kul erholdtes i aaret 1903 ialt 6 354 846 tons mod 5 942 000 tons i aaret 1902, hvoraf fra Newcastle udførtes 3 420 197 tons mod 2 966 764 tons. Fra de søndenfor Sydney beliggende miner erholdtes i aaret 1903 1 476 005 tons mod i aaret 1902 1 588 473 tons, fra det vestlige distrikt 468 276 tons og 459 241 tons. Af cokes erholdtes i aaret 1903 160 592 tons, i aaret 1902 126 872 tons.

Opmerksomheden tør specielt henledes paa de her i staten i nærheden af Maitland (Newcastledistriktet) i aarets løb aabnede rige kulleier. Kullenes kvalitet er bedre end de tidligere udnyttede, medens de befindes at være af overordentlig renhed, og forefindes kulleierne nær overfladen lige op til 34 fods tykkelse; de ansees for at være næsten uudtømmelige, ialfald for flere menneskealdre.

Prisen varierer fra 6 sh. til 10 sh. pr. ton for harpede kul.

Grubedriften af ædle metaller gav ligeledes i aarets løb et bedre resultat, men er der kun en brøkdel af de i drift værende guldminer, som svarer regning.

Uldpriserne var gjennemgaaende noget høiere end forrige aar. For urenset merino erholdtes pr. lb.: For „skirted" fra $6^3/_4$ til $14^1/_2$ d, „pieces" $6^1/_4$ à $10^1/_2$ d, „bellies" $3^1/_2$ à $7^1/_2$ d, „locks" $1^1/_2$ à 5 d, „Crossbred fine skirted" $6^1/_4$ à $11^3/_4$ d, do. ($^3/_4$ to purebred) 4 à $6^1/_3$ d.

For renset uld stillede prisen sig fra 6 d til 10 d pr. lb. høiere end for urenset eller saakaldt „greasy" uld.

Den største del af den hersteds falbudte uld kjøbtes af tyske, franske og belgiske kjøbere, dernæst kom engelske, medens endel ogsaa skibedes til Amerika, Østerrige og Italien, og et mindre kvantum gik til Japan, Kina, Schweiz, Rusland og Sverige. Til England skibedes dog det største kvantum, idet en stor del deraf ikke blev falbudt hersteds.

Prisen paa hvede stillede sig ved aarets udgang i 2 sh. 10 d pr. bushel à 60 eller 61 lbs. pr. bushel, men en stigning til 3 sh. 2 d er nu indtraadt.

Betragtelige tab paaførtes Hvedeimportørerne, idet ca. 30 000 tons paa grund af tørken indførtes over behovet, saaledes at endel af hveden maatte udføres i de samme skibe, som bragte den hertil, uden engang at oplosses hersteds.

Handelsforbindelsen med Norge og Sverige. Som berørt i forrige aarsberetning finder en indirekte (saavelsom direkte) samhandel sted mellem de forenede riger og dette distrikt gjennem mellemmænd i andre lande. Efterat den direkte dampskibsforbindelse med anløb af Fredrikstad og Göteborg er paabegyndt, kan vel en livligere handelsforbindelse imødesees.

Ifølge toldangivelserne bemerkes den direkte import fra Sverige at bestaa hoveesagelig i: Avis- og andet papir, telefon- og meieriapparater, staal, hesteskosøm, fyrstikker, kalciumkarbid o. s v. til en værdi af £ 39 312 i aaret 1903 mod £ 30 591 i aaret 1902. Exporten

til Sverige androg til £ 750 i aaret 1903 mod £ 990 i aaret 1902. Fra Norge indførtes der høvlet last, fiskevarer, hesteskosøm, papir o. s. v. til en værdi af £ 70 095 i aaret 1903 mod £ 105 950 i aaret 1902. Den direkte udførsel herfra til Norge bestod kun i nogle prøver til en værdi af £ 10.

Trælast. Det begrænsede kvantum høvlet last, der importeredes hertil iaar fra Norge — medens slet intet indførtes fra Sverige —, skyldes den stagnation, der paa grund af tørken har hersket inde i landdistrikterne, hvor den slags vare finder størst afsætning. Imidlertid kan det nævnes, at 5 à 6 ladninger ventes hertil i begyndelsen af dette aar. De træsorter, hvormed gran- og furubord har at konkurrere paa dette marked, er: New Zealand „kauri" og „white pine" samt den amerikanske oregon, hvis priser og forbrug angives nedenfor. Af skaaren last for snedkerarbeide foretrækkes den amerikanske redwood fra Humbolt Bay, da den er fri for kvist og let at bearbeide samt kan erholdes i hvilkensomhelst dimension; oregon benyttes ogsaa mere og mere for samme slags arbeide, medens den New Zealandske „white pine" hovedsagelig benyttes for smør- og andre pakningskasser, tildels for „lining boards".

Det aarlige forbrug af og prisen paa indført last hertil stiller sig for nærværende saaledes:

	Forbrug i „superficial" fod (12″×1″) pr. aar.	Pris c. i. f.
Oregon	24 mill.	£ 3. 10. 0 pr. 1 000′
Kauri	18 „	1ste sort £ 8. 0. 0, 2den sort £ 7. 10. 0, 3die sort £ 5. 0. 0.
N. Z. white pine . .	13 „	£ 4. 15. 0 pr. 1 000′.
Redwood	19 „	„ 8. 0. 0 „ —
Amerikansk sugar pine	½	„ 11. 0. 0 „ —
„ yellow pine	½	„ 9. 0. 0 „ —

Al skaaren trælast fra New Zealand indføres toldfrit, medens tolden for al anden almindelig skaaren last er 15 sh. og for høvlet last 30 sh. pr. 1 000 superf. feet.

Hardwood. Den anerkjendt gode kvalitet af de her i staten i betragtelige arealer (ca. 15 millioner acres) forefundne „hardwood"-skove vinder stadig større og større afsætning og egner sig specielt for sleepers, gadebrolægninger (woodblocks), bryggematerialier o. s. v. Exporten til Sydafrika, England, Tyskland og Amerika, foruden til New Zealand, øges stadig. Der findes desuden her i New South Wales et større udvalg af værdifulde træsorter end i nogen anden del af Australien, indbefattende ceder og andet smukt og godt træ for møbler, vogne, redskaber o. s. v.

Skibsfarten. Den totale oversjøiske skibsfart til denne stat beløb sig til: Ankomne skibe til Sydney 2 007 skibe dr. 5 265 070 reg.-tons, til Newcastle 1 579 skibe dr. 2 324 969 reg.-tons; ialt 3 586 skibe dr. 7 590 039 reg.-tons, udvisende kun en liden forøgelse fra ifjor. Heri er indbefattet alle skibe undtagen krigsskibe og skibe, der farer paa kysten af denne stat.

Som det fremgaar af opgaverne over de forenede rigers skibsfart paa distriktet, deltog forholdsvis faa norske skibe deri, vistnok hovedsagelig grundet paa det flaue fragtmarked, men ogsaa som følge af, at de blev delvis fortrængt af franske og italienske skibe, der jo som regel antager lavere fragter.

Dampskibsfarten herpaa var for vore landes vedkommende yderst liden og kun begrænset til norske baade, medens anledningen for etablering af en direkte dampskibsforbindelse med Australien, hvorpaa opmerksomheden tidligere har været henledet, synes ialfald midlertid at være gaaet tabt, idet et tysk dampskibsselskab har optaget samme, og synes det at vise sig meget imødekommende, især naar tages i betragtning anløbet af de sydafrikanske havne.

Den del af kopra-farten fra Sydhavsøerne, der kontrolleres hersteds, foregaar fremdeles hovedsagelig i norske skibe, medens den del, der kontrolleres af tyske handelshuse (i Hamburg) foregaar i danske skibe. Grundet paa de gjentagne og ofte mindre tilfredsstillende forklarede forlis hemmes den direkte skibning til Europa mere og mere af assurandørerne, samtidig som skibningen af kopra over Sydney for forhandling og gjennemgangsskibning stadig øges.

Fragtnoteringerne i aaaet 1903 stillede sig saaledes:

	Ved aarets begyndelse	slutning
Fra Sydney til Nordeuropa pr. ton d. w. . . .	17 sh. 6 d	23 sh. 0 d
„ — „ — „ reg.-ton . . .	25 sh. 0 d	30 sh. 0 d
„ — „ — for sleepers pr. □′	27 sh. 6 d	30 sh. 0 d
„ 3 havne Fiji etc. til Europa pr. ton kopra, disse har i aarets løb været nede i 38 sh. 9 d.	43 sh. 9 d	45 sh. 0 d
Kul fra Newcastle til San Francisco	9 sh. 6 d	13 sh. 8 d
„ Honolulu	11 sh. 6 d	13 sh. 8 d
„ Valparaiso	10 sh. 6 d	14 sh. 0 d
„ Manilla	12 sh. 0 d	13 sh. 6 d
„ Java	7 sh. 6 d	9 sh. 6 d

medens fragterne fra Nordamerikas vestkyst og hertil med trælast var fra 30 til 40 sh. pr. 1 000 superf. feet.

Med undtagelse af dampskibsselskaberne, der underholder de regelmæssige kystruter, ligger skibsrederibedriften herude meget lavt og foregaar hovedsagelig med ældre og ofte utidsmæssige skibe, hjemmehørende i New Zealand, der ligger udenfor føderationen. Farten derpaa (bestaaende af kul og hardwood dertil, samt kauri og white pine hertil) søges indlempet under den foreliggende sjøfartslov som kystfart, men hvad resultatet vil blive kan ei forudsiges, da oppositionen er meget stor.

Imidlertid tør det bemerkes, at enkelte passende tids- og hensigtsmæssige skibe vilde kunne paaregne god fortjeneste, men for at undgaa forfølgelse og vanskeligheder bør skibe, engagerede herude i lokal fart, registreres i Australien, hvis det forslag, der nu foreligger, bliver lov.

Afskibningen af den forhaandenværende hvedelast vil blive spredt over flere maaneder af aaret, for ei at sige hele aaret, og tiltrænges der hertil adskillig tonnage.

Hidtil er kun en mindre del afskibet, grundet paa bøndernes uforholdsmæssige forlangende, sammenlignet med prisen i Europa, noget som har foraarsaget, at befragterne kun har engageret tonnage fra haand til mund, og kun ved at antage lave fragter er skibe sluttede „ahead“, medens skibe, som har ventet med at slutte indtil efter eller straks før ankomsten, som vanligt naar fragterne er forholdsvis lave, har erholdt op til 3 sh. 6 d høiere fragt.

Industrien og fremtidsudsigterne i det hele taget burde nu med de gode aargange og frihandel mellem staterne vise sig langt mere opmuntrende end de gjør, men som antydet hemmes disse som følge af de angreb og indgreb,

arbeiderne ved sine politiske ledere øver imod arbeidsgiverne. Følgen af disse kampe mellem arbeide og kapital er en stedse øgende misnøie og mistillid, med paafølgende hindringer, hvorunder alle foretagender lider.

Det eneste store foretagende, der venter endelig afgjørelse, er det meget drøftede anlæg af hovedstaden for „The Australian Commonwealth", som ifølge grundloven skal være beliggende i New South Wales.

Den transkontinentale jernbaneforbindelse mellem Vest-Australien og de østlige stater vil neppe vinde gehør paa flere aar grundet paa et knapt pengemarked.

Folkemængden i New South Wales er ca. 1 450 000, hvoraf ca. 500 000 i Sydney.

Folkemængden i Queensland er ca. 500 000.

Da hyrerne vil spille en stor rolle i den foreslaaede sjøfartslov, ialfald for de skibe, som anbringes i kystfart, opgives disse her: For styrmænd mellem £ 9 og £ 17 for 1ste, £ 9 à £ 13 for 2den og £ 8 à £ 11 for 3die styrmand; for maskinister mellem £ 10 og £ 25 for 1ste, £ 10 à £ 18 for 2den, £ 7 à £ 15 for 3die maskinist. Disses fagforeninger har i mange aar ikke været knyttet til nogen politisk arbeiderforening. Fyrbødernes hyrer er £ 8. 10. 0, for kullempere og matroser £ 6. 10. 0. De forenede rigers skibe derimod har med lethed erholdt matroser til kr. 50 00 pr. maaned for oversjøisk fart.

Sundhedstilstanden har gjennemgaaende været god. Af epidemiske sygdomme dukker nu og da et enkelt tilfælde af byldepest op, især i Queensland, men intet dødsfald har af den aarsag fundet sted i denne stat i det forløbne aar.

Konsulatet er fremdeles beliggende i 38, Pitt St., og er aabent for vanlige konsulatforretninger fra 10—1 og 2—4, lørdage fra 10—12. Telegrafadresse: „Pauss", Sydney.

Til hovedstationen indkom i aaret 1903 ifølge journalen 987 postforsendelser, samt afsendtes derfra 834.

Af handelshuse, hvori nogen svensk eller norsk person er medeier, anføres:

G. Augensen & Co.	Trælasthandler og agent.	G. Augensen.	Norsk.
O. J. M. Baker.	Cigar-importør.		
C. Falk.	Agentur og importør.		
Einersen Bros.	Kjøb og salg af skibe og materialier.	Bernt Einersen. Niels Einersen.	„ „
John Grannes.	Importør af preserveret fisk.		
Helström, Dunn & Co.	Agenter.	Eneindehaver Oscar Hellström.	Svensk.
W. Kopsen & Co.	Skibshandlere og importører.	W. Kopsen.	„
Nelson & Robertson.	Kommissionsforretning og mæglere.	J. Nielsson.	„
Olav E. Pauss.	Havari-, befragtnings- og handels-agentur.		Norsk.
C. Wahlberg.	Agentur.		Svensk.

Uddrag af aarsberetning for 1903 fra vicekonsul R. Alan Walace.

Newcastle, N. S. W. Kulexporten i det forløbne aar har været langt større end foregaaende aars. Følgende opgave viser, til hvilke lande exporten finder sted:

	1902.	1903.	Forøgelse.
Australien	1 711 514	1 812 818	101 304
Sydamerikas vestkyst	514 662	598 994	84 332
Forenede Stater og Hawaii . . .	290 904	460 387	169 483
Østlige havne	354 137	432 879	78 742
Andre havne	95 547	115 119	19 572
Ialt	2 966 764	3 420 197	453 433

Fragter. Der har ikke været nogen særlig stor variation i fragtraterne i aarets løb, og efterspørgselen efter tonnage har heller ikke ved nogen leilighed været særdeles livlig. Rigelig efterspørgsel efter kul for skibning til San Francisco førte til adskillige fragtslutninger, men der var ingen større konkurrance, og de fleste fragter sluttedes til 12 sh. 6 d à 13 sh. 0 d. Raterne til Honolulu varierede mellem 12 sh. 6 d og 15 sh. 0 d, idet dog kun ganske faa fragter sluttedes paa sidstnævnte basis. Forretningerne med Sydamerikas vestkyst gik fra 11 sh. ved aarets begyndelse ned til 9 sh. i marts og april. Siden den tid er dog raterne steget lidt efter lidt og var ved aarets udgang 13 sh. 6 d à 14 sh. En anseelig forretning i dampskibstonnage sluttedes for Manila og Singapore til stadig stigende fragter i de to sidste maaneder. Fragtslutninger har ogsaa fundet sted til sydafrikanske havne, og det er ikke usandsynligt, at Sydafrika, naar man gaar rigtig tilverks, i en nær fremtid vil komme til at danne et værdifuldt afløb for det overskud af kul, der kan exporteres. Hvad trafiken mellem de australske stater indbyrdes angaar, betjener denne sig udelukkende af indenlandske dampere med komplet udelukkelse af seilskibstonnage af hvilkensomhelst art.

Havneforhold. I aarets løb opdagedes det, at indløbet til havnen og ligeledes de forskjellige kanaler i elven var fyldt afskillig op med dynd, og at det var paatrængende nødvendigt at tage forholdsregler til vedligehold af de dybder, som den tonnage, der besøger havnen, kræver. Sagen blev bragt for regjeringen, der bevilgede til extra arbeider for at rette paa misforholdet. Dette er ogsaa til en vis grad afhjulpet, men der trænges endnu omfattende forbedringer for at bringe havnen til at svare til nutidens fordringer. Bassinet indenfor dæmningen er aabnet for trafik, og tre af de flytbare hydrauliske kraner er i virksomhed, hvilke i høi grad letter indlastningen af varer. Disse kraner er istand til at forsyne de største dampere med kul og vil blive af stor nytte, naar indløbet til basinet har erholdt den fornødne dybde. Da dette indløb har en klippefuld bund, skrider arbeidet langsomt frem, men det er kun et tidsspørgsmaal, naar man vil have 25 à 30 fod. Endel ophold og uleilighed foraarsagedes i begyndelsen af aaret ved mangel paa losseplads for skibsballast, men der er sørget for endel nye ankerpladse, og flere er under arbeide, der, naar de er færdige, vil sætte skibene istand til uden ophold at gjøre sig beredt til at indtage ladning.

Antallet af norske og svenske skibe, der har besøgt havnen i det forløbne aar, har været mindre end tidligere. Muligens kan dog gunstigere betingelser paa andre pladse have været grunden til, at de er udeblevet herfra.

Brisbane.

Uddrag af aarsberetning for 1903 fra vicekonsul Arthur J. Carter.

De statistiske opgaver vedkommende agerbruget er endnu ikke færdige for aaret 1903, og de for aaret 1902 er uden betydning for det praktiske liv, da tørken ødelagde en stor del af høsten for det aar og alvorlig hemmede ethvert fremskridt i mange retninger.

Handelen i aaret 1902 havde følgende omfang:

Import £ 7 352 538, export £ 9 171 023. Heri deltog Norge og Sverige med £ 33 186 af importen, men ingen direkte export fandt sted til disse lande. Følgende artikler importeredes fra Norge og Sverige:

	Import fra Norge og Sverige.	Totalimport til Queensland.		Import fra Norge og Sverige.	Totalimport til Queensland.
Agerbrugsprodukter . .	£ 225	£ 11 223	Belysningsartikler . . .	£ 359	£ 10 936
Melkeseparatorer . . .	„ 8 279	„ 13 009	Voksfyrstikker	„ 483	„ 28 524
Sardiner etc.	„ 583	„ 2 629	Træfyrstikker	„ 929	„ 1 914
Tørfisk . . .	„ 298	„ 6 967	Kondenseret melk . . .	„ 18 380	„ 42 083
Artikler for regjeringen og militærvæsenet . . .	„ 1 885	„ 11 035	Søm (hestesko-)	„ 529	„ 1 996
			Oljer . . .	„ 104	„ 767
			Tjære . . .	„ 297	„ 1 073
Isenkram . .	„ 148	„ 81 802	Diverse . .	„ 1 041	„ —

Skibsfart. Kun to norske skibe besøgte havnen, nemlig 1 med stykgods fra London og 1 fra Buenos Ayres med hvede. Det er heller ikke at vente, at mange seilskibe vil ankomme hertil, da fragterne er meget lave og udgifterne høie. Afstanden fra sjøen nødvendiggjør lang slæbning, og arbeiderforeningerne tillader ikke skibsmandskaberne at udføre losningen, selv om skibene kunde have anledning til at lade dem gjøre det. Vanskeligheden ved at opnaa returfragt nødvendiggjør kostbar ballastindtagning. Intet seilskib ligger nu paa export-ankerpladsen for Europa, grundet det store antal dampskibe her, og den eneste opnaaelige fragt for seilskibe er af og til en ladning kul til Sydamerikas vestkyst.

London.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Daniel Danielsson, dateret 31te mai 1904.

Almindelig oversigt. Aaret 1903 har for den britiske handelsverden været af speciel betydning som følge af de vidtgaaende økonomiske problemer, som derunder er opstillede til løsning. De nye forslag, som saa-

ledes er fremkommet, og som alle har til hensigt en mere eller mindre fuldstændig omvæltning af de nu gjældende frihandelsprincipper, dreier sig væsentlig om følgende punkter:

1) Sammenslutning til en saavidt mulig fast organiseret kommerciel enhed af det britiske moderland og dets kolonier ved anordning af gjensidige preferencetarifer for hovedprodukterne fra verdensrigets forskjellige dele;

2) beskyttelse for indenlandsk marked i det forenede kongerige gjennem oprettelse af indførselsafgifter, fremfor alt i den hensigt at modarbeide virkningerne af fremmede landes masseproduktion og præmierede udførsel; samt

3) bemyndigelse for den britiske regjering, hvad handel og sjøfart betræffer, til at gjøre indrømmelser eller vedtage indskrænkende foranstaltninger ligeoverfor udlandet, alt eftersom britiske varer eller fartøier paa vedkommende fremmede omraade møder gunstig behandling eller ikke.

Da der imidlertid ikke savnes ivrige talsmænd for bibeholdelse af det nuværende frie regime, under hvilket den britiske handel har vundet sin verdensomfattende betydning, er landets befolkning bleven udsat for en ganske livlig agitation, i hvilken til og med er bleven inddraget medlemmer af regjeringen, som derigjennem ikke har kunnet optræde samlet om et fælles program. Det turde ogsaa fremholdes, at der ved privat initiativ er dannet en talrig komite med det maal for øie at undersøge og afgive betænkning om, hvilke foranstaltninger der fra britisk side bør foretages for at bevare og end yderligere udvide landets handel samt forebygge det indenlandske markeds oversvømmelse af udenlandske varer.

Det turde utvilsomt falde vanskeligt at afgjøre, hvorvidt det endelig vil lykkes at vinde majoritet inden landet for den antydede bestræbelse. I denne henseende synes det imidlertid at være oplysende at anføre den resolution, som fattedes paa sidste aarsmøde af „The Association of Chambers of Commerce of the United Kingdom", og som var af følgende indhold: „At det forenede kongerige havde grundet anledning til klagemaal over visse indskrænkninger og hindrende foranstaltninger i udlandet rettet mod den britiske handel, samt at handelskammrene skulde ikke alene understøtte regjeringen med hensyn til spørgsmaalet om at aabne underhandlinger for at opnaa forandringer heri, men ogsaa virke for nedsættelse af en officiel komite for tilveiebringelse af udredning angaaende nationens toldpolitik".

Da nemlig denne beslutning turde betragtes som et udtryk for en overveiende stemning inden landets handelskredse, kan det vel derfor ventes, at en regjeringskomite vil komme til at nedsættes for gjennem en objektiv undersøgelse under paalidelig kontrol at bringe klarhed over forholdene samt angive de foranstaltninger, som virkelig var egnede til at gavne landet.

Værd at merke er i hvert fald, at endog det parti, som med bestemthed holder paa indførelse af toldbeskyttelse i det forenede kongerige, i theorien forklarer sig helt at hylde frihandelen som princip. Man anser det imidlertid umuligt, at landet i længden skal kunne bevare sin kommercielle overvegt, om andre nationer uhindret skal kunne belaste landets varer med prohibitive afgifter, paa samme tid som det britiske marked skal være aabent for al slags fremmed indførsel. Man vil derfor som en livsbetingelse for fremtiden skaffe sig et middel til i denne henseende at kunne indvirke paa udlandet og tiltvinge sig forønsket reciprocitet i vareombyttet.

Ved siden heraf paastaaes dog fra samme kant, at tydelige iagttagelser skal have bragt for dagen, at den økonomiske udvikling i det forenede kongerige allerede er i tilbagegang. Saaledes opgives sparebanksindskuddene og

andre depositioner i pengeanstalter under de seneste aar at være aftaget, hvilket maa tyde paa synkende velstand blandt befolkningen. Endvidere fremholdes, at den britiske exporthandel nu mere end før udgjøres af raamaterialier og mindre af tilvirkede artikler, medens paa den anden side fabrikvarer i stadig øget mængde hentes fra udlandet.

Heraf var ogsaa blevet følgen, at antallet af arbeidere ikke forøgedes i forhold til tilvæksten i landets folkemængde, ligesom det var særskilt konstateret, at arbeidsklassen i England og Wales i de sidste femti aar var aftaget med $^1/_3$. En overgang til protektionisme burde derfor ikke mindst være paakaldet af hensyn til fremme af den industrielle udvikling inden landets eget omraade.

Fra den modsatte leir er man imidlertid ikke sen med at bestride rigtigheden af disse opgaver, idet man gjør gjældende, at landet fremdeles hævder sit supremati paa alle handelens og næringernes omraader. Man anfører derhos, at forsaavidt en mindre tilfredsstillende side af virksomheden ikke skulde kunne fornægtes, kan aarsagen dertil kun være tilfældig og dannende en overgang, og at i ethvert fald modvegt altid skulde være at finde i afgjort fremgang paa andet hold.

Endelig maa bemerkes, at tanken paa det britiske verdensvældes sammenslutning til en kommerciel enhed gjennem passende tarifbesemmelser utvilsomt er i høi grad tiltalende for tilhængerne af saavel det ene som det andet af de stridende partier; dog befrygtes bestemt paa mange hold, at et saadant system ikke vil vise sig gjennemførligt i praxis, men istedet give anledning til uoverenstemmelser og saaledes virke til det modsatte af det tilsigtede øiemed.

Under disse omstændigheder synes det at være i alles interesse, at en officiel undersøgelse af en fuldtallig regjeringskomite kommer istand, isærdeleshed da derigjennem bør opnaaes gjenvindelse af den ro og besindelse inden samfundet, som nu i nogen tid har maattet vige for en, som det synes, gjennem agitation noget ophidset stemning, som vel ikke altid har været fri for ensidighed og overdrivelse.

Hvad resultatet af sidste aars kommercielle rørelse i det store og hele taget betræffer, turde dette inden det forenede kongerige snarere have fremkaldt skuffelse, idet man ikke tror at kunne spore den øgede livlighed i omsætningen, paa hvilken man haabede at kunne regne som en given følge af den lykkelig overstaaede langvarige krig. Tendenser til opgang i handelsvirksomheden havde imidlertid kunnet iagttages under sidste halvdel af aaret 1902, og man ventede derfor, at disse skulde blive almindeligere under det nye aar, men haabet herom synes kun i indskrænket maal at have naaet sin fuldbyrdelse. Ser man hen til vareombyttets kvantitet, maa dog første halvdel af aaret 1903 kunne kaldes en ganske tilfredsstillende periode; desværre fandt man ikke samme gunstige forhold raadende under det sidste halvaar, som istedet sluttede med en stadig aftagende omsætning.

Det opgives ogsaa, at producenterne under aaret i sin helhed her i landet for det meste arbeidede med ringe gevinst, medens endel endog kun med tab formaaede at opretholde konkurrencen med fremmede fabrikanter. Efter manges formening kom denne vanskelighed i stillingen til endyderligere at forøges gjennem den før nævnte livlige agitation for en forandret toldpolitik, eftersom derved skabtes usikkerhed, som forhindrede afslutning af kontrakt om leverancer af større omfatning og paa længere afstand.

Paa den sidste tid tilstødte som en ligeledes ugunstig omstændighed krigen

i østen, der hæmmede forretningerne med Kina og Japan, ihvorvel dog en vis modvegt herimod opstod gjennem tiltagende afsætning paa Sydamerika, Indien og Australien, hvor markedet endelig har forbedret sig efter de forudgaaende daarlige tider.

Til aarets ugunstige forhold maa ogsaa regnes den i det hele feilslagne høst. Rigtignok undgik man stigning i prisen paa livsfornødenheder gjennem den rigelige tilførsel fra Nord- og Sydamerika, Indien samt Rusland, men landbefolkningens forbrugsevne blev dog ved jordens formindskede afkastning i høi grad nedsat, hvilket naturligvis udøvede en følelig indflydelse paa virksomheden inden flere vigtige industrigrene. Dertil kom, at de ugunstige veirforhold hindrede afsætningen af varer beregnet paa konsumtion i sommertiden; i forbindelse hermed kan nævnes den betænkelige urede, som fremkom paa bomuldsmarkedet ved amerikanernes grænseløse spekulation i raavaren.

Arbeidsmarkedet var i den første del af aaret ret gunstigt for de arbeidssøgende, men ogsaa her merkedes mod slutningen af aaret mangel paa tilbud om sysselsættelse, specielt for haandverkere og mekaniske arbeidere. Dog var man forskaanet for voldsommere konflikter mellem kapital og arbeide, idet opkomne tvistigheder som regel kunde løses gjennem voldgift, og nødvendige lønsnedsættelser akcepteredes uden altfor stor modstand.

Pengemarkedet holdt sig i det store og hele taget normalt. Bankrenten gik ned fra 4 til 3 pct. under vaarterminen for atter at stige til 4 pct. ud paa høsten, medens forholdet mellem ind- og udlaansrenten overhovedet var det samme som under foregaaende aar. En særskilt ufordelagtig omstændighed var dog, at kursen paa britiske statspapirer holdt sig lav, ligesom dette i modsvarende grad ogsaa var tilfældet med andre værdipapirer, hvilket alt tyder paa, at der under den nærmest foregaaende tid var lagt sterkt beslag paa tilgangen paa klingende mynt.

Handel. Saaledes som de nedenfor paa side 261—265 anførte zifre udviser, har i det sidstforløbne aar den britiske handel i omfang overgaaet resultatet for begge de foregaaende aar.

I forhold til aaret 1902 udgjør forøgelsen med hensyn til indførsel 2.7 pct., udførsel af indenlandske produkter 2.6 pct. og transithandelen 5.7 pct. eller i det hele omkring 3 pct.

Det maa imidlertid bemerkes, at den store overvægt i sidste aars indførsel hovedsagelig er at tilskrive landets egen daarlige høst, som nødvendiggjorde anskaffelse fra udlandet af betydelige kvantiteter af korn. Dog maa man paa den anden side ikke forbise, at en ikke ringe forøgelse har fundet sted i udførselen, specielt af manufakturvarer, hvilket synes at tyde paa, at den britiske industri ikke, saaledes som anført fra et og andet hold, har tabt sin evne til at udvide sig. Endvidere bør bemerkes, at denne tilvækst i udførselen ikke kommer tilsyne alene i forholdet til kolonierne; exporten til fremmede lande udviser nemlig en endnu større stigning, hvilken omstændighed ikke turde være let at bringe i overensstemmelse med den ved forskjellige anledninger fremholdte bestemte paastand, at den britiske exporthandel nu for tiden alene opretholdes af kolonierne, medens afsætningen paa udlandets markeder stedse gaar tilbage.

Angaaende importen af landbrugsprodukter kan hidsættes nedenstaaende fra „The Journal of the Board of Agriculture" hentede oversigt:

Sidste aars indførsel af levende dyr viser en betydelig forøgelse sammenlignet med importen i aaret 1902, og bør samme hovedsagelig til-

(Fortsættes side 266.)

Det forenede kongeriges handelsomsætning med udlandet og kolonierne i aaret 1903 angives til følgende værdi sammenlignet med resultatet under de to nærmest foregaaende aar:

Indførsel:	1901.	1902.	1903.	Forøgelse (+) eller formindskelse (÷) i aaret 1903 sammenl. med	
				1902.	1901.
I. Næringsmidler og tobak.	£	£	£	£	£
A. Korn, umalet og malet . .	65 209 491	66 774 329	70 505 676	+ 3 731 347	+ 5 296 185
B. Kjød, heri indbefattet slagtekvæg	50 389 778	48 149 424	50 398 368	+ 2 248 944	+ 8 590
C. Andre fødevarer:					
1. Toldfrie	56 889 412	61 535 264	63 711 058	+ 2 175 794	+ 6 821 646
2. Toldpligtige	47 527 326	42 152 288	43 712 711	+ 1 560 423	÷ 3 814 615
D. Tobak	4 745 888	5 792 353	4 177 944	÷ 1 614 409	÷ 567 944
Sum for klasse I	224 761 895	224 403 658	232 505 757	+ 8 102 099	+ 7 743 862
II. Raamaterialier og væsentlig uforarbeidede artikler:					
A. Stenkul, koks og patentbrænde	22 223	4 101	3 987	÷ 114	÷ 18 236
B. Jernmalm samt jern- og staalskrab	4 672 336	5 091 972	4 888 702	÷ 203 270	+ 216 366
C. Andre metalholdige mineralier	5 709 062	5 414 737	5 924 657	+ 509 920	+ 215 595
D. Trælast	24 562 445	25 186 719	27 118 124	+ 1 931 405	+ 2 555 679
E. Bomuld	42 061 880	41 269 095	45 025 584	+ 3 756 489	+ 2 963 704
F. Uld	23 784 353	22 859 881	23 463 587	+ 603 706	÷ 320 766
G. Andre spindestoffe . . .	12 862 049	13 574 349	12 007 321	÷ 1 567 028	÷ 854 728
H. Oljefrø, nødder, oljer, fedt og gummi	23 208 132	25 234 400	24 463 925	÷ 770 475	+ 1 255 793

Indførsel:	1901. £	1902. £	1903. £	Forøgelse (+) eller formindskelse (÷) i aaret 1903 sammenl. med 1902. £	1901. £
I. Huder og skind, ikke bearbeidede	8 001 576	8 019 045	7 382 588	÷ 636 457	÷ 618 988
J. Stoffe for papirtilvirkning .	3 453 306	3 386 773	3 430 997	+ 44 224	÷ 22 309
K. Diverse	18 862 620	19 005 484	19 849 324	+ 843 840	+ 986 704
Sum for klasse II . . .	167 199 982	169 046 556	173 558 796	+ 4 512 240	+ 6 358 814
III. Artikler helt eller delvis bearbeidede:					
A. Jern og staal, samt arbeider deraf, ikke nedenfor anangivne	756 174	7 909 925	8 662 400	+ 752 475	+ 1 100 666
B. Andre metaller og deraf tilvirkede varer ikke nedenfor angivne	20 072 697	19 073 337	18 511 196	÷ 562 141	÷ 1 561 501
C. Knivsmedarbeide, isenkramvarer og verktøi . . .	4 352 916	4 423 035	4 235 694	÷ 187 341	÷ 117 222
D. Telegrafkabler og apparater	—	—	57 360	+ 57 360	+ 57 360
E. Maskiner	3 963 029	4 761 108	4 448 963	÷ 312 145	+ 485 934
F. Fartøier (nye)	—	—	57 985	+ 57 985	+ 57 985
G. Arbeider af træ (heri indbefattet møbler) . . .	2 283 313	2 465 674	2 344 918	÷ 120 756	+ 61 605
H. Garn og vævede varer:					
1. Bomuld	4 999 230	6 007 969	7 376 328	+ 1 368 359	+ 2 377 108
2. Uld	11 894 402	13 010 508	11 367 486	÷ 1 643 022	÷ 526 916
3. Andre stoffe . . .	20 607 705	21 491 289	19 511 281	÷ 1 980 008	÷ 1 096 424
I. Beklædningsartikler . . .	267 455	421 965	3 476 439	+ 3 054 474	+ 3 208 984

J. Kemikalier, droger, farvestoffe og farver . . .	9 060 580	9 026 584	8 846 688	÷	179 896	÷ 213 892
K. Læder og lædervarer, (heri indbefattet skotøi og handsker	11 559 390	11 346 255	11 313 921	÷	32 334	÷ 245 469
L. Pottemagervarer og glas .	4 528 499	4 678 473	4 780 700	+	102 227	+ 252 201
M. Papir	4 342 234	4 537 674	4 843 682	+	306 008	+ 501 448
N. Diverse	21 936 740	23 326 079	24 824 049	+	1 497 970	+ 2 887 309
Sum for klasse III . . .	127 429 914	132 479 875	134 659 090	+	2 179 215	+ 7 229 176
IV. Andre artikler, heri indbefattet pakkepostforsendelser . .	2 598 407	2 461 185	2 182 682	÷	278 503	÷ 415 725
Tilsammen	521 990 198	528 391 274	542 906 325	+	14 515 051	+ 20 916 127
Udførsel af britiske produkter:						
I. Næringsmidler og tobak:						
A. Korn, umalet og malet . .	1 076 057	1 251 976	1 618 004	+	366 028	+ 541 947
B. Kjød, heri indbefattet slagtekvæg	670 551	626 813	666 078	+	39 265	÷ 4 473
C. Andre fødevarer	13 108 980	14 532 234	13 422 813	÷	1 109 421	+ 313 833
D. Tobak	750 644	707 414	655 595	÷	51 819	÷ 95 049
Sum for klasse I	15 606 232	17 118 437	16 362 490	÷	755 947	+ 756 258
II. Raamaterialier og væsentlig uforarbeidede artikler:						
A. Stenkul, koks og patentbrænde	30 334 748	27 581 136	27 262 779	÷	318 357	÷ 3 071 969
B. Jernmalm, samt jern- og staalskrab	284 944	336 763	455 220	+	118 457	+ 170 276

Udførsel:	1901. £	1902. £	1903. £	Forøgelse (+) eller formindskelse (÷) i aaret 1903 sammenl. med 1902. £	1901. £
C. Andre metalholdige mineralier	55 074	68 469	134 844	+ 66 375	+ 79 770
D. Trælast	16 020	25 552	51 042	+ 25 490	+ 35 022
E. Uld	513 568	929 839	1 092 441	+ 162 602	+ 578 873
F. Andre spindestoffe	141 800	184 689	128 385	÷ 56 304	÷ 13 415
G. Oljefrø, nødder, oljer, fedt og gummi	2 815 043	3 132 895	2 976 743	÷ 156 152	+ 161 700
H. Huder og skind, ikke bearbeidede	330 361	375 931	1 279 331	+ 903 400	+ 948 970
I. Stoffe for papirtilvirkning	382 670	379 037	409 647	+ 30 610	+ 26 977
J. Diverse	1 425 161	1 583 361	1 589 807	+ 6 446	+ 164 646
Sum for klasse II	36 299 389	34 597 672	35 380 239	+ 782 567	÷ 919 150
III. Artikler, helt eller delvis bebearbeidede:					
A. Jern og staal, samt arbeider deraf ikke nedenfor angivne	25 008 757	28 877 337	30 453 190	+ 1 575 853	+ 5 444 433
B. Andre metaller og deraf tilvirkede varer ikke nedenfor angivne	6 832 223	6 269 652	6 961 153	+ 691 501	+ 128 930
C. Knivsmedarbeide, isenkramvarer og verktøi	4 175 441	4 384 672	4 636 606	+ 251 934	+ 461 165
D. Telegrafkabler og -apparater	3 147 985	2 838 641	1 808 136	÷ 1 030 505	÷ 1 339 849
E. Maskiner	17 812 344	18 754 815	20 065 916	+ 1 311 101	+ 2 253 572
F. Fartøier (nye)	9 149 444	5 871 575	4 285 485	÷ 1 586 090	÷ 4 863 959
G. Arbeider af træ, heri indbefattet møbler	1 077 503	1 470 124	1 510 516	+ 40 392	+ 433 013

H. Garn og vævede varer:					
1. Bomuld	73 685 614	72 458 100	73 626 797	÷ 1 168 697	+ 58 817
2. Uld	21 690 360	23 307 987	25 386 799	+ 2 078 812	+ 3 696 439
3. Andre stoffe	11 757 324	12 190 122	12 646 108	+ 455 986	+ 888 784
I. Beklædningsartikler . . .	6 808 277	7 517 366	7 561 321	+ 43 955	+ 753 044
J. Kemikalier, droger, farvestoffe og farver	10 963 497	11 559 057	12 079 554	+ 520 497	+ 1 116 057
K. Læder og lædervarer, heri indbefattet skotøi og handsker	4 092 008	4 410 828	4 955 735	+ 544 907	+ 863 727
L. Pottemagervarer og glas .	3 049 952	2 997 529	3 278 797	+ 281 268	+ 228 845
M. Papir	1 668 577	1 672 704	1 797 861	+ 125 157	+ 129 284
N. Diverse	22 903 905	22 956 518	23 837 473	+ 880 955	+ 933 568
Sum for klasse III . . .	223 823 211	227 537 027	234 891 447	+ 7 354 420	+11 068 236
IV. Andre artikler, heri indbefattet pakkepostforsendelser .	4 293 544	4 170 830	4 256 105	+ 85 275	÷ 37 439
Tilsammen	280 022 376	283 423 966	290 890 281	+ 7 466 315	+10 867 905
Gjenudførsel af udenlandske og koloniale produkter	67 841 892	65 814 813	69 557 035	+ 3 742 222	+ 1 715 143

Sammenfattet udgjorde saaledes omsætningsværdien i sin helhed under de nævnte aar:

	1901. £	1902. £	1903. £
Indførsel	521 990 198	528 391 274	542 906 325
Udførsel af indenlandske produkter	280 022 376	283 423 966	290 890 281
Gjenudførsel af fremmede og koloniale produkter . .	67 841 892	65 814 813	69 557 035
Tilsammen	869 854 466	877 630 053	903 353 641

(Fortsættelse fra side 260.)

skrives den anseelige tilførsel fra Kanada, hvorfra hidsendtes mere end det dobbelte antal kreaturer og ligeledes over 50 pct. flere faar. Den atter frigivne skibning af levende dyr fra Argentina, som foregik under en tre maaneders tid sidstleden vaar, gjorde ogsaa sit til at forøge importen. Fra de Forenede Stater er indførselen derimod aftaget saavel med hensyn til kreaturer som faar, idet der af førstnævnte hidkom 22 674 og af sidstnævnte 61 841 stykker færre end aaret før.

Aarsagen til denne tilbagegang er imidlertid at finde dels i udbrud af mule- og klovesyge i de Forenede Stater, hvoraf følgen var, at Nyenglands havne stængtes, dels ogsaa i den omstændighed, at argentinske kreaturer atter begyndte at indføres for slagtning til England.

Gjennemsnitsværdien af hvert importeret stykke kvæg var £ 17. 12. 5 og af faar £ 1. 10. 10 mod £ 18. 12. 7 og £ 1. 11. 0 i aaret 1902.

Indførselen af ferskt kjød fra de Forenede Stater er tiltaget siden aaret 1902, men alligevel endnu ikke naaet op til samme omfang som i aaret 1901; dette gjælder ogsaa for Australiens vedkommende, medens derimod Nyzealand har sendt England under det forløbne aar 77 427 cwt. mindre end i aaret 1902.

Totalsummen af importen viser en forøgelse af 452 219 cwt., og tilførselen fra Argentina opgik til 228 463 cwt. mere end i aaret 1902.

Den opgivne værdi af importeret ferskt kjød udgjorde i aaret 1903 40 sh. 3 d og i aaret 1902 42 sh. 8 d pr. cwt.

Import af levende og slagtede dyr.

	Mængde.		Værdi.	
	1902.	1903.	1902. £	1903. £
Kvæg	419 488	522 546	7 814 753	9 209 122
Faar	293 203	354 241	454 422	546 063
Sum af levende dyr	712 691	876 787	8 269 175	9 755 185
Oksekjød, ferskt cwt.	3 707 387	4 159 606	7 905 064	8 366 141
Do. saltet „	153 574	173 692	244 002	245 605
Faarekjød, ferskt „	3 659 599	4 016 622	6 914 911	7 826 062
Svinekjød, do. „	655 376	705 844	1 446 145	1 555 452
Do. saltet „	205 259	237 583	305 584	319 264
Flesk „	5 089 704	5 156 988	13 426 967	13 619 140
Skinker „	1 482 287	1 141 332	3 858 902	3 142 574
Kjød, forskjellige slags „	655 023	663 261	1 199 110	1 206 152
Konserveret „	911 356	767 557	2 786 194	2 435 826
Kaniner, slagtede „	451 457	475 645	734 326	723 881
Sum af slagtede dyr cwt.	16 971 022	17 498 130	38 821 205	39 440 097

Der var altsaa i det hele en væsentlig forøgelse i importen af ferskt faarekjød under sidstforløbne aar; hertil bidrog særskilt Nyzealand med 400 397 cwt. og Argentina med 133 269 cwt. mere end i aaret 1902, medens paa den anden side tilførselen fra Holland og Australien viste en betydelig nedgang.

Værdien pr. cwt. af importeret faarekjød synes at være i stigende; prisen

var nemlig i sidste aar 39 sh. 0 d, mod i aarene 1902 37 sh. 9 d, i 1901 36 sh. 7 d, i 1900 34 sh. 5 d, i 1899 31 sh. 7 d og i 1898 29 sh. 7 d.

Importen af f l e s k holdt sig næsten uforandret; en ubetydelig forøgelse merkedes imidlertid, og var prisen pr. cwt. 52 sh. 10 d, hvilket er 1 d mer end i aaret 1902.

Indførselen af flesk fra de Forenede Stater, i hvilken der i aarene 1901 og 1902 sporedes formindskelse, gik ogsaa ned i aaret 1903, medens derimod tilgangen fra Danmark og Kanada forøgedes. Med undtagelse af konserveret kjød er skinker den eneste i foranstaaende tabel nævnte vare, som viser formindskelse sammenlignet med aaret 1902.

De Forenede Stater hidsendte sidste aar af denne artikel 373 610 cwt. mindre end aaret før, hvilken formindskelse ikke opveiedes af den forøgede import fra Kanada.

Værdien pr. cwt. af indførte skinker er i vedvarende stigning. Prisen var i aaret 1903 55 sh. 1 d, mod i aarene 1902 52 sh. 1 d, i 1901 48 sh. 6 d, i 1900 46 sh. 9½ d og i 1899 41 sh. 4½ d.

I nedenstaaende tabel, som indbefatter meieriprodukter, margarin og æg, henledes opmerksomheden mest paa den forøgede import af smør og æg, hvoraf der i aaret 1903 modtoges større forsendelser end under noget foregaaende aar.

Indførsel af m e i e r i p r o d u k t e r, m a r g a r i n og æ g.

	Mængde.		Værdi.	
	1902. Cwt.	1903. Cwt.	1902. £	1903. £
Smør	3 974 933	4 060 684	20 526 690	20 798 706
Margarin	966 170	883 193	2 569 503	2 316 354
Ost	2 546 212	2 694 214	6 412 002	7 054 305
Melk, kondenseret	914 675	915 860	1 807 351	1 739 078
Melk og fløde, sød	22 030	22 587	37 613	41 176
	Store hundreder.	Store hundreder.		
Æg	18 966 795	19 848 897	6 308 985	6 617 619

Indførselen af s m ø r viser en forøgelse af 85 751 cwt., og er det fremdeles Danmark, som heri er Englands fornemste forraadskilde.

Den opgang i tilførselen fra Rusland, som merkedes under de to foregaaende aar, afbrødes i aaret 1903, da derfra indførtes 5 763 cwt. mindre end i aaret 1902; derimod finder man en forøgelse i importen af denne artikel fra Danmark, Sverige, Frankrige, Victoria, Ny-Syd-Wales, Queensland og Nyzealand. Fra Kanada har derimod indførselen betydelig aftaget, nemlig med ikke mindre end 100 301 cwt., sammenlignet med aaret 1902.

Importen af smør fra kolonierne udgjorde 554 677 cwt., hvilket svarer til mere end 13 pct. af hele indførselen.

Middelprisen paa importeret smør var 102 sh. 5 d mod 103 sh. 4 d i aaret 1902 og 104 sh. 3 d i aaret 1901.

Indførselen af m a r g a r i n aftog med 82 977 cwt., hvilken tilbagegang hovedsagelig rammede Holland, som alligevel fremdeles forsyner England med 95 pct. af hele importen af denne vare.

Kanada indtager fremdeles 1ste plads blandt de lande, som forsyner England med o s t. I aaret 1903 indførtes nemlig derfra 1 848 152 cwt., eller

69 pct. af hele importen. Tilførselen af ost fra Holland og Ny Zealand har tiltaget noget, derimod er der fra de Forenede Stater indkommet 29 563 cwt. mindre end i aaret 1902.

Gjennemsnitsprisen paa importeret ost stiger vedvarende og naaede i aaret 1903 til 52 sh. 4 d pr. cwt. mod 50 sh. 4 d i aaret 1902 og 48 sh. 2 d i aaret 1901.

Indførselen af sød melk og fløde holdt sig uforandret, omend værdien steg lidt i aaret 1903 paa grund af den noget større tilførsel af fløde. Som følge af forandring i toldstatistikens ordning har det ikke været muligt at sammenligne importen i sidstforløbne aar af melk med den, som fandt sted i det foregaaende aar; dog var totalmængden deraf ikke synderlig betydelig.

Tilførselen af æg er i stigende, idet der i det sidste aar indførtes 882 102 store hundreder flere end i det foregaaende aar. Rusland er sammenligningsvis den største exportør af denne vare, og derfra kom i aaret 1903 ikke mindre end 1 463 728 store hundreder flere end i aaret 1902. En tredjedel af hele importen af æg kom fra Rusland i aaret 1903, hvilket ogsaa var tilfældet i det forudgaaende aar. De øvrige lande, som forsyner England med denne artikel, er Danmark, Tyskland, Belgien og Frankrige i den orden, som de er nævnt.

Den russiske vare synes at være underlegen i kvalitet; thi medens gjennemsnitsværdien paa æg var 6 sh. 8 d pr. stort hundrede, betaltes russiske æg kun med 5 sh. 6 d, hvorimod prisen paa danske æg noteredes til 8 sh. 7 d og for franske til 8 sh. 4 d pr. stort hundrede.

Nedenstaaende tabel udviser importen af heste, fjærkræ, uld og andre animalske produkter af forskjellige slags:

		Mængde.		Værdi.	
		1902.	1903.	1902. £	1903. £
Heste	st.	32 686	27 266	835 769	631 269
Fjærkræ . . .		—	—	1 059 044	1 203 086
Ister	cwt.	1 650 830	1 732 715	4 118 992	3 870 849
Talg og stearin .	„	1 782 098	1 395 174	2 708 717	1 987 885
Uld af faar og lam	lb.	637 129 733	599 509 732	19 924 255	20 622 523
Faareskind, utilberedte .	st.	16 301 695	17 084 812	1 611 066	1 736 805
Huder	cwt.	661 198	493 781	1 595 109	1 230 743

Uldtilførselen viste atter nedgang, idet der importeredes 37 620 601 lb. mindre end i aaret 1902, hvilket hovedsagelig beroede paa Australien, hvorfra importen gik tilbage med 45 825 153 lb., ihvorvel ogsaa Frankrige sendte 11 985 314 lb. mindre end i aaret 1902. Denne formindskelse opveiedes til en vis grad af en øget tilførsel fra Tyrkiet, Sydamerika, Britisk Sydafrika, Britisk Ostindien og Ny Zealand.

Gjenudførselen, 285 000 000 lb., opgik kun til 800 000 lb. mere end i det foregaaende aar, og det, som blev tilbage her til forbrug, udgjorde saaledes 315 000 000 lb. mod 354 000 000 i aaret 1902.

Nogen stigning i varens gjennemsnitsværdi iagttoges, idet prisen pr. lb. var $8^1/_2$ d mod $7^1/_2$ d aaret før.

Importen af ister, hvoraf en ikke ringere del end 92 pct. kom fra de Forenede Stater, har vist nogen forøgelse, men samtidig er middelværdien pr. cwt. gaaet ned fra 49 sh. 11 d til 44 sh. 8 d.

Talg- og stearin-indførselen viser atter nedgang, og de Forenede Stater var det eneste land, hvis export heraf til England er gaaet op. Medens under de senere aar, aaret 1901 ikke medregnet, importen fra Australien var mere end dobbelt saa stor som tilførselen fra de Forenede Stater, udgjordes indførselen i aaret 1903 af 300 750 cwt. fra de Forenede Stater mod kun 188 265 cwt. fra Australien.

Værdien af importen af fjærkræ og vildt oversteg derimod de foregaaende aars.

Indførselen af hvede og hvedemel i aaret 1903 opgik til 116 743 000 cwt., hvilket er mere end i noget foregaaende aar, og 8 764 000 cwt. mere end i aaret 1902.

Hvedeindførselen fra de Forenede Stater viste en betydelig nedgang sammenlignet med aaret 1902, da kvantiteten opgik til 19 116 835 cwt. Af totalimporten i aaret 1902 hentedes 54 pct. fra de Forenede Stater mod kun 27 pct. i aaret 1903. Blandt andre lande har Rusland øget sin export hertil med 10 635 845 cwt., Argentina med 9 805 290 cwt. og Britisk Ostindien med 8 216 256 cwt. Tilførselen fra Australien, som i aaret 1901 var 5 437 700 cwt. og i aaret 1902 4 174 753 cwt., gik i aaret 1903 ned til 26 cwt.

Gjennemsnitsprisen paa importeret hvede var 6 sh. 10 d pr. cwt. mod 6 sh. 8 d i aaret 1902 og 6 sh. 7 d i aaret 1901.

Importen af byg forøgedes med 1 347 241 cwt. Tilførselen fra Rusland, som nu hidsender 46 pct. af totalimporten, er steget med 2 061 353 cwt., medens de Forenede Stater og Rumænien sendte mindre end i aaret 1902.

Middelprisen paa importeret byg var i aaret 1903 5 sh. 5 d pr. cwt. mod 5 sh. 2 d i aaret 1902.

Indførsel af korn og mel.

	Mængde.		Værdi.	
	1902.	1903.	1902.	1903.
	cwt.	cwt.	£	£
Hvede	81 002 227	88 130 634	27 079 823	29 940 545
Hvedemel, fint og grovt	19 386 341	20 601 191	8 925 617	9 722 596
Byg	25 200 837	26 548 078	7 131 712	7 219 314
Havre	15 857 167	16 281 914	5 041 323	4 263 928
Havremel	612 602	729 087	486 241	537 415
Mais	44 492 977	50 097 877	11 713 132	12 464 184
Maismel	242 841	590 416	83 270	176 632
Erter	2 035 110	1 829 853	740 123	690 737
Bønner	2 065 593	1 765 202	703 659	594 630
Andre slags sædekorn samt mel . . .	1 755 570	1 824 118	539 372	576 227
			62 444 272	66 186 198

Forøgelsen i importen af havre var ubetydelig og meget mindre end i aarene 1900 og 1901. Rusland bibeholder fremdeles sin overlegenhed som leverandør til England af denne vare, idet 61 pct. af hele indførselen kom fra nævnte land. Det er ogsaa eiendommeligt at bemerke, at Rusland i sidstforløbne aar forsynede England med næsten tredjedelen af dets hele import af hvede, byg og havre.

Gjennemsnitsværdien af indført havre viste en betydelig formindskelse: fra 6 sh. 4 d pr. cwt. i aaret 1902 til 5 sh. 3 d i aaret 1903.

Indførselen fra Rumænien, som i aaret 1902 udgjorde 18 591 914 cwt., gik ned til 4 230 276 cwt., medens Kanada forøgede sin export til England fra 104 993 cwt. i aaret 1902 til 3 387 331 cwt. i aaret 1903.

Gjennemsnitsværdien af importeret mais er gaaet ned fra 5 sh. 3 d pr. cwt. i aaret 1902 til 5 sh. i aaret 1903.

Med hensyn til nedenstaaende tabel, som omfatter frugt og grønsager m. m., maa særskilt merkes den betydelige forøgelse i importen af poteter og æbler, af hvilken sidste artikel tilførselen var større end i noget foregaaende aar. Trods den saagodtsom fuldstændig feilslagne æblehøst her i landet gik middelværdien af importen i sidstledne aar ned til 12 sh. 2 d pr. cwt. fra 13 sh. 6 d i aaret 1902.

Import af frugt og grønsager m. m

		Mængde.		Værdi.	
		1902.	1903.	1902.	1903.
				£	£
Rødløg . . .	bush.	7 605 489	8 619 719	999 942	1 003 026
Poteter . . .	cwt.	5 699 090	9 150 202	1 589 432	2 602 904
Tomater . . .	„	783 894	1 068 435	700 126	951 499
Diverse grønsager		—	—	468 411	396 957
Æbler	cwts.	2 843 517	4 568 413	1 923 474	2 781 348
Pærer	„	491 906	271 483	439 536	326 463
Plommer . . .	„	541 136	596 182	515 059	622 948
Kirsebær . . .	„	166 359	110 192	216 421	167 142
Bananer . . .	bundter	2 804 700	3 087 516	1 060 263	1 196 887
Have- og markjordbær . . .	cwt.	40 211	32 644	58 080	49 362
Ribs	„	76 080	76 419	92 112	110 535
Stikkelsbær . .	„	27 564	34 312	16 919	28 444
Humle	„	191 324	113 998	798 586	578 739
Lin	„	1 468 400	1 894 020	2 944 390	3 675 634
Hamp	„	2 301 380	2 347 500	3 913 094	3 581 968
Kløver og græsfrø	„	337 802	458 048	740 387	1 008 772
Trælast med undtagelse af træ for møbeltilvirkning, haarde træsorter		9 607 442	10 108 564	23 275 256	25 137 525

Middelværdien af importerede poteter var i det hele den samme som i foregaaende aar. Importen af humle gik ned fra 191 324 til 113 998 cwt, men den opgivne gjennemsnitsværdi steg fra 83 sh. 6 d til 101 sh. 6 d pr. cwt.

Indførselen af lin og hamp viste en ubetydelig forøgelse, hvilket ogsaa var tilfældet med trælast, naar undtages træ for møbelfabrikation, samt haarde træsorter.

Gjennemsnitsprisen paa den indførte hamp viste en nedgang fra 34 sh. til 30 sh. 6 d pr. cwt.

Som allerede nævnt gav **høsten** her i landet i aaret 1903 en undermaals-afkastning baade i henseende til kvantitet og beskaffenhed. Aarsagen hertil var fornemmelig den mængde regn, som faldt, specielt i indbjergningstiden. En undtagelse fra det daarlige udbytte danner dog høhøsten, som gav et ganske rigeligt udbytte, hvortil kom, at prisen paa høet stillede sig fordelagtig.

Ifølge tilgjængelige opgaver var høstens afkastning pr. acre i aaret 1903 følgende:

	England. Bush.	Wales. Bush.	Irland. Bush.		England. Tons.	Wales. Tons	Irland. Tons.
Hvede . .	30.12	24.59	31.28	Turnips . .	11.97	14.31	12.50
Byg . . .	31.76	29.17	36.75	Foderbeter .	18.00	15.10	13.48
Havre . .	42.37	31.06	43.97		Cwt.	Cwt.	Cwt.
Bønner . .	31.20	30.06	40.86	Enghø (permanent eng)	26.44	17.78	48.19
Erter . .	26.60	20.27	29.73				
	Tons.	Tons.	Tons.				
Poteter . .	5.07	4.37	3.81				

Af foranstaaende zifre fremgaar det, at udfaldet af høsten inden dette konsulatdistrikt i det store og hele taget stiller sig gunstigt for Irland. Lignende forhold har ogsaa fundet sted under tidligere aar. Saaledes opgives under tiaarsperioden 1893—1902 Irlands afkastning at have udgjort pr. acre: Byg 39.23 bush., havre 44.47 bush., bønner 37.28 bush., turnips og beter 15.27 tons, hø fra permanet eng 46.51 cwt.

Med hensyn til poteter er derimod stillingen anderledes, idet der deraf i gjennemsnit under nævnte periode indhøstedes i tons pr. acre: I England 5.96 og i Wales 5.65, mod i Irland kun 3.87.

Af landbrugsprodukter forekommer i den provisoriske statistik, som her endnu blot er tilgjængelig for aaret 1903, ikke nævnt anden indførsel fra vore lande end af margarin, udelukkende fra Norge, og smør, hovedsagelig fra Sverige.

Værdien af denne indførsel sammenlignet med modsvarende vareforsendelser fra andre lande udgjorde i de tre sidste aar:

Margarin:

	1901. £	1902. £	1903. £
Norge	20 553	14 918	12 987
Holland	2 395 630	2 409 257	2 188 497
Frankrige	107 217	117 853	99 751
Andre lande	33 279	27 475	15 119
Tilsammen	2 556 679	2 569 503	2 316 354

Smør:

	1901. £	1902. £	1903. £
Norge	142 038	139 262	115 639
Sverige	938 889	995 838	1 108 980

	1901. £	1902. £	1903. £
Rusland	1 655 352	2 196 234	2 190 560
Danmark	8 950 497	9 302 362	9 572 439
Tyskland	150 206	145 399	65 165
Holland	1 511 564	1 973 930	1 718 692
Frankrige	1 704 128	2 233 122	2 351 401
Amerika	689 164	252 874	190 678
Viktoria	921 505	312 578	469 168
New South Wales	293 917	88 256	99 629
Queensland	260	104	3 725
New Zealand	819 534	781 872	1 245 022
Kanada	1 008 002	1 347 345	866 249
Andre lande	512 340	757 514	801 359
Tilsammen	19 297 396	20 526 690	20 798 706

Heraf fremgaar, at tilførselen fra Norge atter er i tilbagegang.

Som anført i det foregaaende er tilførselen af smør fra Sverige øget i de to sidste aar. Nogen bestemt aarsag hertil turde det være vanskeligt at angive, eftersom forandring vel næppe er indtraadt i den omstændighed, der er paaberaabt som grund til, at importen forhen i aarrække er formindsket, eller at Sveriges eget smørforbrug stadig er gaaet op paa grund af landets tiltagende industrirørelse.

I denne forbindelse turde kunne nævnes, at et herværende firma, der er begyndt at indføre smør fra vore lande, har oplyst, at vare af hvid farve er vanskelig at sælge og ikke kan paaregne samme pris som straafarvet smør. Forøvrigt er man her interesseret i at faa udredet, hvorvidt producenterne i Norge ligesaavel som i Sverige kommer til at enes om et smørmerke, og om dette kunde medføre samme garanti som det danske s. k. lurmerke, der her synes at have forhvervet sig en særlig god omtale og vel maa ansees at have bidraget til, at den danske artikel foretrækkes paa det herværende marked. Dog kan tilføies, at i en polemik, der i sidste sommer førtes i „The Times“ i anledning af, at svensk smør, efter hvad der paastodes, i kar merket „Danish butter“ skibedes til Danmark for derfra at sendes i transit til England, det svenske produkt forklaredes i almindelighed at være fuldt jævngodt med det danske og saaledes vel kunde sælges paa grund af sin egen værdi.

Som det turde være bekjendt, er man her i landet siden nogen tid tilbage meget sysselsat med at udarbeide særskilte forskrifter med hensyn til smørhandelen. Efterat have gjennemgaaet forskjellige udviklingsstadier har dette arbeide nu resulteret i et lovforslag, hvori gives forbud mod at tilvirke, sælge eller falbyde smør indeholdende over 16 procent vand, ligeledes smør tilsat med stoffe, hvorved dets vandgehalt øges. Forseelse herimod straffes med bøder, hvis største beløb er sat til: For første gangs forseelse £ 20, for anden £ 50, samt for tredie og følgende overtrædelser £ 100. Derhos er det lovbestemt, at smør af lignende beskaffenhed ei heller maa indføres under straf, som angives i „Sale of food and drugs act 1899“. For at paase overholdelsen af disse bestemmelser er vedkommende funktionær berettiget til at anstille undersøgelse i lokale, hvor smør antages at tilvirkes eller behandles i strid med loven.

Det maa imidlertid bemerkes, at de anførte bestemmelser indtil videre ikke skal være anvendelige paa irsk saltet smør, som ikke indeholder større vandmængde end 20 pct, forudsat at varen er forsynet med merket „Irish Salt Firkin Butter".

Det maa i denne forbindelse erindres, at den tilladte vandgrænse af 16 pct. allerede er fastsat i tidligere lovforslag, dog med den indskrænkning, at strafansvar skulde undgaaes, hvis det kunde paavises, at større vandgehalt i varen hidrørte fra aarsag, hvorover tilvirkeren ikke havde nogen kontrol. Ifølge nu foreliggende forslag er derimod vandgehalt i smør over 16 pct. i og for sig tilstrækkelig grund for tilvirkerens eller forsælgerens domfældelse, uden at det tillades vedkommende at anføre nogen ham uafhængig omstændighed til sin frigjørelse.

Efter hvad der paastaaes, skal de nu foreslaaede forskrifter ikke i nogen henseende have til hensigt at hindre importen af udenlandsk smør og saaledes virke i protektionistisk retning, men alene tjene til at beskytte den forbrugende almenhed mod forfalskninger. Det er nemlig blevet opgivet, at smør med 16 pct. vand ikke forekommer i handelen som normalt produkt hverken af engelsk eller udenlandsk oprindelse, og at til og med det i særskilt klasse stillede irske smør, idetmindste fra større gaardsbrug, nu sjeldnere indeholder saa betydelig vandmængde, hvorfor de i sagen interesserede arbeider for lovforslagets vedtagelse i det hele og fra et og andet hold endog med det tillæg, at irsk smør skulde ligestilles med alt andet.

For nærværende hører man derimod ikke nogen videre tale om at træffe foranstaltninger til fastsættelse af en norm for syregehalten i smør, idet antagelig de herfor nødvendige forberedende undersøgelser ikke har givet tilstrækkelig tydelige resultater.

Importen af margarin fra Norge er, som de foregaaende zifre udviser, i forhold til indførselen i sin helhed ikke af særdeles stor betydning og dertil i de senere aar i tilbagegang.

Fra Sverige har ingen indførsel af margarin fundet sted.

De priser, som i begyndelsen af mai dette aar noteredes for smør i London, angives saaledes pr. cwt.:

Fransk smør 87—88 sh. og 90—92 sh. for bedste kvalitet, samt 84—85 sh. for ringere sort;

dansk og svensk 92—95 sh. for udsøgt vare med nedgang til 88 og 90 sh., naar anmerkning kunde gjøres i nogen henseende mod beskaffenheden;

russisk (finsk og sibirisk) 76—82 sh.;

hollandsk, vanskelig solgt til 82 og 86 sh.;

irsk, efter forskjellig kvalitet og tilvirkning, fra 61 indtil 94 og 96 sh.;

smør fra kolonierne, bedste kvalitet 80 og 86 sh.;

for margarin betaltes samtidig i Manchester pr. cwt. fineste sort 56—66 sh., fin sort 42—54 sh., middels sort 35—40 sh., blandet produkt (mixtures) 68—76 sh.

Det antages, at konkurrencen fra Sibirien paa det herværende marked paa grund af krigen kommer til at blive i sterk nedgang, og at dette vil have nogen indflydelse paa priserne overhovedet.

I denne forbindelse synes det at burde nævnes, at præsidenten for det herværende „Board of Agriculture and Fisheries" har nedsat en „Departemental Committee", som skal undersøge, hvilke fragtsatser der paa Storbritanniens jernbaner gjælder for transport af udenlandske agerbrugs- og meieriprodukter, samt indberette, hvorvidt der ved disse satser er givet de nævnte artikler nogen

*

fordel fremfor landets egne produkter af samme slags, og i saa tilfælde forventes forslag om foranstaltninger til rettelse af forholdet.

Da nu udførlig statistik foreligger for dette lands ind- og udførsel i sidstforløbne aar, kan med støtte af deri indeholdte opgaver meddeles, at af øvrige landbrugsprodukter er der i aaret 1903 blandt andet indført hertil: Fra Norge: Hø til en værdi af £ 437 mod £ 80 390 i aaret 1902; poteter £ 5 879; vildt og fjærkræ £ 2 217 (noget mindre end aaret før); melk, kondenseret og tilsat med sukker £ 183 116, en indførsel af stadig tiltagende betydning; usukret melk derimod i noget mindre omfang, nemlig £ 25 090 i aaret 1903 mod £ 25 687 i aaret 1902; samt endelig steriliseret melk £ 860 mod £ 1 135 i aaret 1902. Fra Sverige: Havre, om end i betydelig reduceret omfang mod foregaaende aar; friske æg til næsten den dobbelte værdi af indførselen i aaret 1902, eller £ 16 408; „bacon" £ 54 152 mod £ 57 653 i aaret 1902, (medens samme import fra Danmark udgjorde i aaret 1903 £ 4 294 017 mod £ 3 749 108 i aaret 1902).

Det kan desuden nævnes, at man fra Norge i dette aar har forsøgt at sætte igang indførsel af melkepulver, hvilken artikel ogsaa skal være hidkommet fra Sverige, om end i mindre kvantitet.

Om vildtmarkedet oplyser vicekonsulen i Hull, at indførselen dertil af denne vare har været betydelig, men at de priser, som opnaaedes, i det hele var utilfredsstillende. Han tillægger, at man med hensyn til forsendelsen til stedet af norske ryper har anmerket, at vildtet er pakket i emballage af forskjellig form og størrelse og ikke, saaledes som tilfældet har været med russisk fugl, i ensartet pakning. Derigjennem er opstaaet tidsspilde og særskilt besvær med ompakning af forsendelserne for at efterkomme de indenlandske modtageres ønske og smag. Det tilraades derfor, at forandring indføres heri samt desuden, at vildt lægges i papirposer istedetfor i løst papiromslag, og at alene snareryper sendes, eftersom skudte sjelden befindes at være i tilstrækkelig god stand til at opnaa fordelagtig pris.

Inden næringsmidlernes klasse er tilførselen til det herværende marked fra Norge fremdeles af stor og voksende betydning, hvad fisk betræffer, medens derimod afsætningen heraf fra Sverige er sammenlignelsesvis ganske ringe. Af fersk sild besørges saa godt som hele tilførselen fra Norge, nemlig i aaret 1903 £ 191 673 (samtidig som hele indførselsværdien ikke opgik til mere end £ 198 762), hvilket er en ikke uvæsentlig forøgelse fra det foregaaende aar I denne handel deltager Sverige kun med £ 2 970.

Af anden fersk fisk sendte Norge derhos hertil for £ 94 357, ligeledes med forøgelse fra aaret 1902, medens Sveriges andel i samme indførsel værdsattes til blot £ 7.

Af konserveret fisk hidkom fra Norge i aaret 1903: Sardiner i boxer £ 16 588 (mod £ 41 667 i aaret 1902), anden slags fisk ligeledes i boxer £ 67 557 (mod £ 34 723 i aaret 1902) samt anden saltet eller røget fisk af alle slags £ 249 081 (mod £ 260 133 det foregaaende aar). Fra Sverige findes ikke i den officielle statistik særskilt optaget nogen import af konserveret fisk i de sidste aar.

Hvad der i henhold til foregaaende zifre i særdeleshed synes værd at merke er, at importen fra Norge i aaret 1903 af konserveret fisk i boxer af andet slags end sardiner er næsten fordoblet, og under denne rubrik antages at komme ansjovis og laks. Disse tvende artikler synes hersteds at falde mere og mere i smag saavel paa restaurationer og hoteller som i private huse.

Vicekonsulen i Hull anfører om det derværende sildemarked, at en

sammenligning mellem priserne viser, at den sidste skibningssæson var næsten helt igjennem mere ufordelagtig end den nærmest foregaaende, og at man maa befrygte, at resultatet overhovedet ikke er blevet gunstigt for exportørerne. Aarsagen hertil antages at være paa den ene side arbeidsløsheden i Lancashire paa grund af bomuldskrisen samt paa den anden side den store tilførsel af sild fra Skotland, som stadig forøger sin flaade af damptrawlere paa fiskepladsene.

I s m a r k e d e t hersteds synes at lide under øget tryk gjennem den voksende tilvirkning af kunstig is, der af flere forbrugere foretrækkes for naturlig is, blandt andet af den grund, at det kunstige produkt ikke behøver at holdes paa lager.

Indførselen til det forenede kongerige af naturis, som udelukkende toges fra Norge, modsvarede i værdi i aaret 1903 £ 182 909 og er i stadigt aftagende.

Ifølge opgave fra vicekonsulen i G r i m s b y formindskedes importen dertil i aaret 1903 med 830 tons fra det nærmest foregaaende aar, og han tilføier, at isfabrikerne paa stedet i sidste aar leverede omkring 600 tons pr. dag. Prisen paa kunstig vare udgjorde 11 sh. pr. ton i detaljhandel, medens engrosnoteringerne for norsk is fra sjøen var fra 9 pence til 1 sh. pr. ton frit ombord, samt ved sommerleverance fra isoplag fra 1 sh. 6 d til 1 sh. 8 d pr. ton, ligeledes frit ombord. Cifpriserne varierede fra 7 sh. 6 d til 8 sh. pr. ton, medens der i fragt erlagdes 5 sh. 9 d à 6 sh. 3 d pr. ton.

Af raahuggen s t e n hidkommer aarlig fra vore lande ikke ubetydelige kvantiteter.

Medens saaledes af dette materiale indførselen til det forenede kongerige i aaret 1903 i sin helhed udgjorde £ 1 402 440, ansloges den del deraf, som kom fra Norge til £ 236 880 (med ikke ubetydelig forøgelse fra aaret 1902) og fra Sverige til £ 112 544 (med formindskelse fra aaret 1902).

Der er anledning til at formode, at paagaaende arbeider i landets havne, specielt i Dover, under den nærmeste tid vil fremkalde øget afsætning for norsk sten, som har vist sig særlig passende for kaianlæg m. m.

T r æ l a s t h a n d e l e n har ligesom overhovedet al kommerciel virksomhed her i landet i det sidste aar arbeidet under tryk af usikkerhed og uro, men ellers kan det ikke siges, at markedet paa dette omraade har baaret noget særskilt fremtrædende præg. I det hele synes tilførselen at have været tilstrækkelig for behovet, medens paa den anden side omsætningen ikke har vist synderlig livlighed. Priserne var alligevel temmelig faste og ikke ufordelagtige for exportørerne, om end som sedvanlig afskibernes noteringer ved aarets begyndelse ikke kunde akcepteres af de herværende importører. Efter en tid af relativ uvirksomhed, som varede lige ind i april, kom omsider ved nævnte tid endel forretninger istand, eftersom exportørerne foranledigedes til at samtykke i visse indrømmelser.

Det var imidlertid først i august, at det lykkedes sælger og kjøber at enes saaledes om prisen, at transaktioner i større omfang kunde finde sted. Paa den anden side var forbruget af varen i landet ikke videre livligt, specielt hvad planker angaar, og det paastaaes, at afsætningen ikke beredte importørerne nogen større gevinst. Heller ikke denne forretningsgren har forøvrigt kunnet undgaa at modtage indtryk af den svævende finanspolitik, og forskjellen er uden tvil stor mellem det nuværende forhold og den tid af blomstrende omsætning, der sluttede med aaret 1900, og synes det indeværende aar ikke i større grad at give haab om forbedring. Dog siges det, at man ikke har grund til at frygte betydeligere konsignationssalg, som, naar de i tidligere aar

har fundet sted, altid har oprevet markedet, isærdeleshed naar der forud er foregaaet en livligere import, der har tilfredsstillet behovet.

Den britiske indførselsstatistik for de tre sidste aar indeholder blandt andet følgende opgaver betræffende tilførselen af trælast til det forenede kongerige:

Træ, hugget, furu, anden sort end grubetømmer:

	1901. £	1902. £	1903. £
Norge	103 065	104 833	113 904
Sverige	46 337	49 452	59 727
Rusland	493 510	401 506	547 713
Tyskland	508 129	400 795	427 340
Amerika	150 923	136 280	142 925
Andre fremmede lande	4 505	4 191	1 008
Britiske besiddelser	274 801	240 858	249 551
Tilsammen	1 581 270	1 337 915	1 542 168

Pitprops eller grubetømmer:

	£	£	£
Norge	335 818	318 951	392 526
Sverige	642 583	617 221	650 408
Rusland	342 977	340 792	650 269
Tyskland	41 027	46 216	56 810
Frankrige	530 990	536 298	533 314
Portugal	121 790	189 702	216 625
Spanien	32 245	42 226	33 943
Andre fremmede lande	233	—	1 470
Britiske besiddelser	5 363	3 500	—
Tilsammen	2 053 026	2 094 906	2 535 365

Hugget, ikke nærmere angivet:

	£	£	£
Norge	676	564	1 972
Sverige	1 771	1 416	4 067
Rusland	30 730	25 925	12 493
Tyskland	10 739	8 871	9 989
Frankrige	1 390	2 490	1 586
Østerrige-Ungarn	3 753	18 166	9 197
Amerika	100 217	104 000	96 822
Andre fremmede lande	665	405	362
Britiske besiddelser (saagodtsom udelukkende Kanada)	124 474	128 510	94 060
Tilsammen	274 415	290 347	230 548

Saget eller kløvet, høvlet furu:	1901.	1902.	1903.
	£	£	£
Norge	1 303 558	1 294 416	1 535 686
Sverige	3 998 385	3 842 715	4 045 973
Rusland	4 360 804	4 982 805	4 984 242
Danmark	1 584	1 679	489
Tyskland	300 578	237 946	331 986
Holland	3 016	2 907	7 332
Belgien	1 617	111	645
Frankrige	5 218	2 315	2 596
Rumænien	23 362	127 939	287 503
Amerika (ved Atlanterhavet)	1 654 332	1 575 425	1 810 663
(„ Stillehavet)	11 338	42 073	125 613
Andre fremmede lande	16 711	31 671	58 702
Britiske besiddelser (væsentlig Kanada)	3 935 021	4 300 615	4 223 304
Tilsammen	15 615 524	16 442 617	17 414 734

Saget eller kløvet, høvlet, anden sort:			
	£	£	£
Norge	11 159	24 094	14 854
Sverige	37 286	40 193	16 601
Andre lande (især Amerika, Kanada og Rusland)	655 045	664 518	746 330
Tilsammen	703 490	728 805	777 785

Tøndestav, alle størrelser:			
Norge	77 793	78 922	75 873
Sverige	29 776	12 177	31 537
Andre lande, især Amerika, Rusland og Tyskland	622 952	577 531	463 449
Tilsammen	730 521	668 630	570 859

Vinduer, døre og snedkerarbeide:			
	£	£	£
Norge	3 328	3 222	12 616
Sverige	96 525	103 309	138 682
Tyskland	110 424	112 175	19 763
Holland	100 817	86 548	39 157
Belgien	99 892	138 079	25 696
Frankrige	214 112	247 514	1 922
Amerika	475 687	386 507	188 890
Andre lande	52 974	67 800	142 501
Tilsammen	1 153 759	1 145 154	569 227

Anden sort arbeidet træ.

	1901. £	1902. £	1903. £
Norge	16 248	22 458	19 865
Sverige	121 473	119 271	95 242
Tyskland	115 546	160 641	182 652
Holland	78 764	98 601	98 704
Belgien	48 450	79 312	63 300
Frankrige	75 693	78 356	86 729
Amerika	528 443	594 916	456 906
Andre lande	144 937	166 965	165 223
Tilsammen	1 129 554	1 320 520	1 168 621

Med hensyn til sidstnævnte tabel er at bemerke, at zifrene deri for aaret 1903 ikke, saaledes som for begge de foregaaende aar, ogsaa angiver indførselen af møbler („furniture and cabinet ware"), hvilken artikel er bleven optagen under særskilt rubrik i den britiske statistik for sidste aar. Importen deraf anslaaes for aaret 1903 i sin helhed til £ 707 414, hvoraf fra Norge £ 404 og fra Sverige £ 10 827, medens tilførselen fra Amerika vurderes til £ 252 335 og fra Frankrige til £ 201 962.

Vicekonsulen i Hull har henledet opmerksomheden paa følgende anførsel i det derværende handelskammers sidste aarsberetning angaaende trælasthandelen:

„Efterspørgselen efter træ i det sidstforløbne aar har været lidet livlig og den kvantitet, som afsattes til forbrugerne, meget mindre end under foregaaende aar. En følelse af usikkerhed opstod tidlig paa aaret derved, at et større antal modtagere i London dannede en forening, som forpligtede sig til ikke at kjøbe Hvidehavsplanker til høiere pris end ca. £ 1 under høieste høstnotering i aaret 1902. For at modvirke dette afsluttede afskiberne i Archangel en overenskomst for en vis tidsperiode (siden gjentagne gange fornyet), ifølge hvilken furuplanker ikke skulde sælges under et niveau, beregnet efter £ 11 for 3die kvalitets furuplanker. Dette havde en alvorlig hemmende indflydelse paa forretningerne, som under de raadende forhold for hele den resterende del af aaret oprev markedet for furuplanker. Battens, scantlings og bord erholdt en bedre behandling og blev gjenstand for en tilfredsstillende omsætning. Prisen har i det hele holdt sig fast, men det er at befrygte, at kjøbmændenes gevinst er bleven ubetydelig. Udsigterne for aaret 1904 er ikke synderlig lovende. Oplagene i havnestederne er mere end vel forsynede, saafremt det almindelige forbrug ikke kommer til i væsentlig grad at hæve sig over sidste halvaars grænse.

Under hele det sidstforløbne aar holdt fragterne sig lave med undtagelse af et kort opsving senhøstes, og de sidste noteringer nærmer sig aarets laveste zifre.

Den bebudede nedgang i udførselen fra Hvidehavet er gaaet i opfyldelse, men derimod er den formodede formindskelse i det svenske virke blevet til en væsentlig forøgelse. Den svenske statistik befindes i almindelighed at være misvisende og burde helt og holdent sættes ud af betragtning fra forretningsverdenens side. Indførselen udviser betydelig tilvækst med hensyn til hugget virke, fornemmeligst grubetømmer, men hvad saget træ angaar, har man merket en tilfredsstillende formindskelse, som dog levner store lagere for det kommende aar".

Hertil føier vicekonsulen den oplysning, som er givet af en fremstaaende importør paa stedet, at Archangels afskibere med bistand af den russiske regjering har bibeholdt sine priser tiltrods for den ovenanførte forening i London, og at den nævnte regjering, i modsætning til, hvad der er antaget, for fremtiden ikke turde komme til at være mindre villig end hidtil til at yde afskiberne pengeforskud, hvor saadant kræves.

Hvad atter angaar den af handelskammeret gjorte bemerkning mod den svenske handelsstatistik, forudsætter vicekonsulen, at denne bør forstaaes derhen, at ihvorvel større skoveiere i Sverige paastaar at have formindsket sin afvirkning, i virkeligheden en større export end nogensinde før har fundet sted derfra, som en følge af at mange mindre afskibere er vokset op i den sydlige del af landet.

Foruden de forskjellige slags trælast, der i det foregaaende er anført som kommende fra vore lande, kan nævnes, at ogsaa e g, b ø g og b i r k om end i mindre omfang afsættes her saavel fra Norge som fra Sverige. I den officielle statistik findes saaledes nævnt, at der i aaret 1903 ankom hertil eg til en værdi af £ 1 710 fra Norge og £ 45 fra Sverige.

Inden alle her opregnede kategorier beherskes indførselen nu fortiden af Sverige, kun hvad pitprops betræffer, medens paa de øvrige omraader den første plads indtages enten af Rusland, Amerika eller Tyskland. Ikke destomindre eier Sverige saavelsom Norge en fremskudt stilling paa markedet med hensyn til saget virke, og i indførselen hertil af bearbeidet træ indtager Sverige en rangsplads.

I importen af hugget virke af andet slags end pitprops overtræffes Sverige i anseelig grad af Norge, som der fremviser et dobbelt saa stort zifer.

I sin helhed har indførselen af trælast til det forenede kongerige under det sidstforløbne aar været ikke ubetydelig større end i begge de nærmest foregaaende aar.

Værdien udgjorde nemlig:

1901.	1902.	1903.
£	£	£
26 845 758	27 652 393	29 468 218

deraf særskilt for saget virke:

1901.	1902.	1903.
£	£	£
16 319 014	17 171 422	18 192 519

Værd at merke er imidlertid, at bearbeidet træ i det hele har været gjenstand for en noget mindre efterspørgsel i aaret 1903, idet indførselsværdien anslaaes til:

1901.	1902.	1903.
£	£	£
2 283 313	2 465 674	2 345 262

omendskjønt, saaledes som oven paavist, tilførselen heraf er tiltaget saavel fra Norge som fra Sverige.

I forbindelse med, hvad der i det foregaaende er sagt om udsigterne paa trælastmarkedet for indeværende aar, turde det kunne fremholdes, at en øget livlighed i den seneste tid har givet sig tilkjende inden byggevirksomheden,

hvoraf vore afskibere formodes at skulle komme til at høste fordel. Meget beror dog paa priserne, som vel i dette aar, i lighed med hvad der tidligere har indtruffet, kan underkastes uformodede og indgribende forandringer. Kunde i henseende hertil en mere fast og enig stilling indtages fra de nordiske exportørers side, vilde uden tvil meget være vundet, men paa dette omraade maa sikkerligen altfor mange omstændigheder tages med i beregningen, til at det skulde kunne ansees som en let sag at faa gjennemført et af alle interesserede opretholdt princip.

Træmassemarkedets stilling, der under sidste aar var temmelig trykket, er i indeværende aar blevet ophjulpet, specielt hvad det kemiske produkt angaar. Papirforbruget her i landet er ogsaa i stadig stigning og anslaaes nu til omkring 50 lbs. for hver indbygger i det forenede kongerige, medens tilsvarende konsumtion i aaret 1861 kun ansloges til 7 lbs. Vore landes andel i forsendelsen af papir og træmasse til det britiske marked synes i det hele at være i tilvækst trods en ganske betydelig konkurrence, specielt med hensyn til papir, hvilket vel bør opfattes som et tegn paa, at forretningerne paa dette felt haandhæves med nøiagtighed og omhu.

Af **papir**, utrykt, paa ruller, indførtes saaledes i aaret 1903 fra Norge til en værdi af £ 178 571 (lidt mindre end i aaret 1902) og fra Sverige £ 310 692 (mod £ 220 695 i aaret 1902). Hele importen i sidstforløbne aar opgik til £ 837 284 mod £ 739 316 i aaret 1902, og det land, som her kommer næst efter vore, er Amerika med £ 143 997.

Hvad angaar utrykt papir, som ikke er anbragt paa ruller, er tilførselen fra vore lande ligeledes af betydelig omfang i forhold til andre fremmede nationers og opgik i aaret 1903 til en værdi af £ 377 516 fra Norge (noget mindre end i aaret 1902) samt £ 519 671 fra Sverige (mod £ 451 158 i aaret 1902), medens mellem begge kommer Holland med £ 469 990.

Hele importen af denne artikel udgjorde i aaret 1903 £ 2 404 250, mod £ 2 300 299 i aaret 1902.

Af **pap** er derimod vor export hertil sammenligningsvis ringe. Af denne vare hidkom i aaret 1902 fra udlandet for en totalværdi af £ 775 593 af halmpap, samt £ 278 416 af træpap.

De fornemste exportører var Tyskland med £ 633 409 halmpap og Rusland med £ 107 017 træpap.

Fra vore lande beregnes afsætningen i aaret 1903 til følgende værdi:

Norsk halmpap . . .	£ 1 223	(i aaret	1902	£ 2 835)
Svensk — . . .	„ 18 338	(i —	—	„ 13 695)
Norsk træpap . . .	„ 21 647	(i —	—	„ 13 879)
Svensk —	„ 49 600	(i —	—	„ 44 579)

Indførselen af **træmasse** belyses af følgende tabel:

	1901.	1902.	1903.
Kemisk, tør.	£	£	£
Norge	457 074	466 213	490 354
Sverige	746 237	824 825	971 665
Andre lande . . .	314 731	216 517	180 063
Tilsammen	1 518 042	1 507 555	1 642 082

	1901.	1902.	1903.
Kemisk, vaad.	£	£	£
Norge	42 371	42 281	62 846
Sverige	36 986	20 994	19 008
Andre lande . . .	8 473	1 929	158
Tilsammen	87 830	65 204	82 012
Mekanisk, tør.	£	£	£
Norge	16 784	12 539	10 785
Sverige	31 500	23 861	13 557
Andre lande . . .	48 533	29 880	5 850
Tilsammen	96 817	66 280	30 192
Mekanisk, vaad.	£	£	£
Norge	532 942	516 059	490 949
Sverige	27 929	73 203	100 863
Kanada	137 789	169 420	157 918
Andre lande . . .	4 735	494	2 567
Tilsammen	703 395	759 176	752 297

Som det fremgaar heraf, beherskes træmassemarkedet hersteds helt og holdent af vore lande, nemlig af Norge med hensyn til kemisk og mekanisk vaad vare og af Sverige, hvad kemisk og mekanisk tør træmasse betræffer. Alene for mekanisk vaad træmasse findes en alvorlig konkurrence fra Kanada, hvis indførsel hertil dog er gaaet ned i aaret 1903.

For **jern- og staalmarkedet** synes sidste aar at have været mindre fordelagtigt end de nærmest foregaaende aar, hvilket siges at bero derpaa, at tilgangen hersteds har oversteget efterspørgselen. Det oplyses som et exempel paa den uhyre udvikling, industrien har taget paa dette omraade, at medens verdens rujernstilvirkning i aaret 1899 ikke opgik til mere end $39^3/_4$ millioner tons, maa denne produktion i aaret 1903 anslaaes til omkring 46 millioner tons.

Ifølge vicekonsulen i Sheffields indberetning har stillingen i distriktet for jern- og staalfabrikationen været mindre tilfredsstillende under det sidstforløbne aar. Den fabrik dersteds, som leverer panserplader, har ikke paa langt nær havt tilstrækkelig sysselsættelse til at naa det beregnede produktionszifer, og da modtagne bestillinger inden kort tid bliver færdige, formoder man, at alvorlig arbeidsmangel næppe kan undgaaes, især da nedgang ligeledes merkes i efterspørgselen efter projektiler. Man haaber under disse omstændigheder, at regjeringen skal indkomme med bestillinger, men betviler man desuagtet, at dette kan være tilstrækkeligt til at tilfredsstille arbeidsbehovet.

Hvad videre angaar tilvirkningen af jernbanemateriel, saa har ikke heller inden denne branche modtagne ordres kunnet forskaffe fuld sysselsættelse for arbeidsstyrken. Indenlandske jernbaneselskaber synes at have bestræbt sig for i sine transaktioner ikke at overskride kravet for dagen, men den derigjennem opstaaede arbeidsmangel blev i nogen grad afhjulpet ved endel større kontrakter, som det lykkedes at afslutte med udlandet.

Fabrikationen af sporvognsmateriel har derimod været temmelig livlig, om man end her har havt at kjæmpe med fremmed konkurrence.

I forbindelse med ovenstaaende giver vicekonsulen følgende oplysninger:

Aaret begyndte under ret gunstige omstændigheder, om end priserne var alt andet end gevinstbringende. Stillingen var idet hele taget trykket, og frygten for oversvømmelse af udenlandsk materiale foranledigede betydelige indskrænkninger i produktionen.

I januar 1902 bestemtes prisen paa Bessemersmeltestykker af garanteret beskaffenhed til £ 6. 15. 0 pr. ton, og har den siden den tid ikke forandret sig. Samtidig stod Siemens i £ 7. 5. 0 og til høiere pris uden senere at variere.

Inden støbestaaltilvirkningen vedblev efterspørgselen paa saakaldet „high speed steels", og herigjennem er opstaaet betydelig indvirkning paa forretningerne. I sammenligning hermed er efterspørgselen paa almindeligt verktøistaal gaaet ned, hvilket igjen har øvet indflydelse paa svensk jern af visse merker.

I aaret har omsætningen af svensk jern været mindre livlig, ligesom ogsaa efterspørgselen fra Amerika er gaaet betydelig tilbage som følge af den almindelige slaphed i handelsvirksomheden. Forhaandenværende forraad er kun langsomt blevet formindskede, og synes indeværende aar ikke at love nogen forbedring heri.

Afsætningen af rujern har været træg i aaret, derimod har forretningerne i svensk Bessemer og Siemens Martinsstaal stillet sig bedre, og inden denne tilvirkningsgren er betydelige forretninger blevne afsluttede.

Følgende priser har paa vestkysten været raadende for hematitrujern:

	1901.	1902.	1903.
1ste januar	82 sh. 6 d	69 sh.	68 sh.
1ste april	69 sh. 6 d	68 sh. 6 d	68 sh.
1ste juli	68 sh. 6 d	69 sh. 6 d	67 sh.
1ste oktober	71 sh.	69 sh. 6 d	65 sh. 6 d
20de december	69 sh.	69 sh. 6 d	64 sh.

Som det heraf fremgaar, er der et betydeligt fald i priserne i de sidste aar, og dertil kommer, at man ikke kan sige, at der findes anledning til at vente forbedring i den nærmeste fremtid.

Den slaphed, som i aaret 1902 indtraadte inden Bessemer- og Siemensbranchen, vedvarede ligeledes i sidsforløbne aar, og i gjennemsnit har en arbeidstid af kun 4 dage i ugen været tilstrækkelig til at udføre modtagne bestillinger.

For svensk jern og staal af forskjellige kategorier er følgende priser pr. ton noterede i aaret 1903:

	Begyndelsen. £	Slutningen. £
Rujern, godt ordinært . .	6. 10. 0	5. 10. 0
Dannemora rujern . . .	9. 10. 0	7. 10. 0
Smeltestykker, enkeltsveisede	7. 5. 0	7. 5. 0
Do, dobbeltsveisede . .	10. 0. 0	9. 10. 0
Trækulstangjern . . .	9. 5. 0	9. 10. 0
Siemens-Martins	9. 15. 0	9. 15. 0
Spigeremner, knippejern m. m. . .	9. 5. 0	10. 0. 0
Staaljern for smeltning efter merke, almindeligt .	8. 10. 0	9. 0. 0
Do., god almindelig vare .	9. 10. 0	10. 10. 0
Dannemora .	10. 10. 0	12. 0. 0

Valset eller hamret jern for smeltning gjennemsnitlig for aaret 1902:

Almindeligt efter merke	.	fra £	9.	10.	0	til £	11.	0. 0
Dannemora „ „	. .	„	13.	0.	0	„	24.	0. 0
Afhugget jern:								
Dannemora efter merke	.	„	14.	0.	0	„	11.	0. 0
Billigere merker	. . .	„	9.	0.	0	„	7.	0. 0
Spigeremner og Siemens-Martinsskrab	. . .						6.	10. 0
„Merchant iron“	. . .						9.	10. 0
Svensk Bessemer: Ingots		„	8.	0.	0	„	9.	0. 0
Billets		„	10.	0.	0	„	11.	0. 0

Siemens-Martins-smeltestykker omkring 10 sh. pr. ton lavere end svensk Bessemer.

Svensk Bessemer-afhug £ 7. 0. 0, alt pr. ton.

Af jern og staal, arbeidet saavel som uarbeidet, indførtes hertil i de tre sidste aar til følgende værdi:

1901.	1902.	1903.
£	£	£
12 410 425	13 001 897	13 550 274

I denne import deltog vore lande hovedsagelig i den udstrækning, som angives af følgende tal:

	1901.	1902.	1903.
Jernmalm.	£	£	£
Norge	—	584	96 470
Sverige	80 678	136 851	190 899
Spanien	3 791 035	4 005 339	3 700 537
Andre lande	678 850	836 380	849 240
Tilsammen	4 550 563	4 979 154	4 837 146
Rujern.	£	£	£
Sverige	369 458	300 492	241 204
Amerika	132 784	59 762	18 187
Andre lande	270 291	412 678	275 110
Tilsammen	772 533	772 932	534 501
Puddeljern.	£	£	£
Sverige	19 330	24 467	34 188
Andre lande	498	757	8 307
Tilsammen	19 828	25 224	42 495
Stangjern.	£	£	£
Norge	21	64	37
Sverige	397 990	296 347	306 627
Belgien	223 754	506 764	619 891
Andre lande	113 147	281 438	186 995
Tilsammen	734 912	1 084 613	1 113 550

Jern og staal, helt eller delvis arbeidet, ikke nærmere angivet:

	£	£	£
Norge	56 786	3 848	3 730
Sverige	181 131	120 587	80 964
Andre lande (væsentlig Holland, Belgien og Amerika)	3 412 570	2 760 532	1 716 904
Tilsammen	3 650 487	2 884 967	1 801 598

Efter det saaledes anførte er det kun med hensyn til jernmalm og (for Sveriges vedkommende) puddeljern, at nogen stigning er forekommet i den omhandlede indførsel. Derimod turde der være speciel grund til at henlede opmerksomheden paa den sterke nedgang, som har fundet sted i tilførselen hertil af svensk rujern.

I forbindelse hermed kan nævnes, at afsætningen af maskiner og redskaber fra vore lande paa det herværende marked alene viser fremgang, hvad agerbrugsredskaber fra Sverige betræffer, af hvilke importen er gaaet op fra £ 38 121 i aaret 1902 til £ 69 074 i aaret 1903, samt elektriske apparater, ligeledes fra Sverige, med forøgelse fra £ 13 225 i aaret 1902 til £ 115 400 i aaret 1903, medens der for andre slags indtraadte en mere eller mindre betydelig tilbagegang i sidstforløbne aar.

En velgjørende indflydelse paa fyrstikmarkedet bevirkede i det sidste aar sammenslutningen mellem visse udenlandske fabriker og mellem herværende tilvirkere og importører af denne artikel, eftersom derved sattes en stopper for den forud raadende opdrevne konkurrence, og prisen vandt betydelig i fasthed.

Indførselen hertil i de tre sidste aar af udenlandske fyrstikker ansættes til følgende værdi:

Sikkerhedsfyrstikker:	1901. £	1902. £	1903. £
Norge	15 354	18 309	20 212
Sverige	133 063	122 385	133 202
Tyskland	862	8 153	4 573
Holland	14 908	11 961	11 869
Belgien	36 821	44 420	39 562
Andre lande	248	887	2 443
Tilsammen	201 256	206 115	211 861

Fyrstikker (andre slags):

	£	£	£
Norge	10 456	10 013	14 049
Sverige	172 568	158 226	189 082
Tyskland	1 326	2 426	2 291
Holland	1 831	1 401	1 717
Belgien	35 290	40 668	47 491
Andre lande	570	250	118
Tilsammen	222 041	212 984	254 748

hvilket viser forøgelse baade for Norges og Sveriges vedkommende af begge sorter fyrstikker i en konkurrence, som egentlig kun fra et land, nemlig Belgien, har naaet nogen betydning.

En industri i vore lande, som tidligere har vist at kunne vinde tiltagende efterspørgsel for sine produkter i det forenede kongerige, men som i saa henseende synes at have havt mindre fremgang i det sidste aar, er glastilvirkningen.

Importen hertil inden denne branche udgjorde nemlig i aaret 1903:

Krystalvarer (forskjellige slags) fra Sverige	£	41 651	(mod	£	50 548	i aaret	1902).
Flasker fra Norge	„	3 785	(„	„	13 262	- „	—).
samt „ Sverige	„	66 526	(„	„	94 965	- „	—).
Andre glasvarer fra Norge	„	3 370	(„	„	4 697	- „	—).
Do. „ Sverige	„	16 144	(„	„	27 307	- „	—).

I modsætning hertil er indførselen i sidstforløbne aar øget for disse artikler af blandt andet tysk og belgisk fabrikation.

Med hensyn til andre varer, der er indført hertil fra Norge, henvises til efterfølgende tabel.

Hvad udførselen fra det forenede kongerige til Norge og Sverige betræffer, maa bemerkes, at afgiften paa stenkul, som udskibes herfra, trods ivrige anstrængelser fra de interesseredes side fremdeles er bibeholdt, men at saavidt bekjendt nogen vanskelighed derigjennem ikke i nogen videre grad er forvoldt hjemmeværende kjøbere. Det maa ogsaa fremholdes, at formindskelse i totaludførselen af dette produkt har gjort sig gjældende fra og med aaret 1901, dog har særskilt exporten til Sverige i det sidstforløbne aar atter tiltaget.

Om stillingen paa det engelske **bomuldsmarked** i aaret 1903 har vicekonsulen i Manchester meddelt følgende:

Siden lang tid tilbage har bomuldsmarkedet overhovedet saagodtsom udelukkende været behersket af børsspekulanter. Man troede, at aaret 1902's ringe høst, som helt og holdent lagdes beslag paa af børsspekulanterne og af dem holdtes i urimelig høi pris, skulde efterfølges af en høst over middelmaalet, hvorved markedet skulde kunne frigjøres, og under sommeren saa det et øieblik ud, som om det forventede prisfald kun var et tidsspørgsmaal. Indskrænkning paa flere hold i bomuldsproduktionen fremmede ogsaa dette haabs virkeliggjørelse, og prisen gik ned i ikke ubetydelig grad, men af en eller anden grund kom markedet atter i hænderne paa hensynsløse børsspekulanter i Amerika, og som følge deraf er bomuldsmarkedet nu fuldstændig kommet ud af sin normale stilling. Vilde forretninger er gjort, og formuer er vundet og tabt paa nogle faa minutter. Hvor længe denne tilstand kommer til at vare, ved ingen, men sikkert er det, at situationen for mange er høist alvorlig.

Paa kontinentet er bomuld for fremtidig leverance opkjøbt i temmelig stor skala (specielt paa prisfaldets tid i paavente af den nye høst).

Det har imidlertid stedse været brugeligt blandt kontinentets industridrivende paa det heromhandlede omraade at kjøbe længe i forveien i modsætning til, hvad tilfældet er i Lancashire, hvor man sedvanligvis venter, indtil varen er blevet indført til England og saaledes kjøber paa pladsen. Af den grund befandt kontinentets industridrivende sig i sidstforløbne aar i en meget heldigere stilling end Englands, eftersom de førstnævnte, takket være tidligere opkjøb, for sine oplag havde betalt meget lavere pris end de sidstnævnte.

Det bør imidlertid tillægges, at en anseelig mængde af den umiddelbart fra Amerika af firmaer paa kontinentet kjøbte bomuld ikke leveredes, som følge af at sælgerne ikke kunde opfylde kontrakten. Ligeledes maa bemerkes, at vareomsætningen paa Tysklands markeder paa grund af den tyske lov mod

spekulation, saavidt den var baseret paa fremtidig leverance, indskrænkedes til en ren ubetydelighed, medens omsætningen har været særdeles livlig i Liverpool og Amerika, og som før nævnt formuer er vundet og tabt flere gange om dagen.

Handelsomsætningen mellem vore lande og det forenede kongerige, Storbritannien og Irland, androg i sin helhed til følgende værdi i aaret 1903 sammenlignet med de to nærmest foregaaende femaarsperioder i gjennemsnit:

	1903.	I gjennemsnit under perioden 1898—1902.	1893—1897.
	£	£	£
Indførsel fra Norge til det forenede kongerige	5 725 696	5 404 131	4 073 496
Udførsel til Norge fra det forenede kongerige	3 181 195	3 632 971	2 595 202
Sum	8 906 891	9 037 102	6 668 698
	£	£	£
Indførsel fra Sverige til det forenede kongerige	10 340 003	9 955 308	8 978 795
Udførsel til Sverige fra det forenede kongerige	5 301 989	9 661 718	4 166 072
Sum	15 641 992	15 617 026	13 144 867

I henhold til ovenstaaende zifre har indførselen fra vore lande til Storbritannien og Irland i de sidste ti aar i det hele været fremadskridende baade for Norges og Sveriges vedkommende, medens derimod udførselen herfra saavel til Norge som til Sverige viser for aaret 1903 en ringere omsætning end i gjennemsnit under femaarsperioden 1898—1902, ihvorvel den dog er noget større end i perioden 1893—1897. Under disse forhold er for Norges vedkommende handelsomsætningen i sin helhed i sidst forløbne aar gaaet noget tilbage, medens, hvad Sverige betræffer, totalsummen ogsaa her tilkjendegiver forøgelse.

Det turde i denne forbindelse ikke lades ubemerket, at man temmelig stadig søger paa det britiske marked at finde kapital for at drive forretninger baade i Norge og Sverige, mest dog for at sætte igang norske grubeforetagender. Naar dette nogen gang har lykkedes, er selskab blevet dannet hersteds, men i forhold til tilbudet turde inden dette omraade efterspørgselen saavidt bekjendt ikke have været særdeles betydelig.

Spørgsmaal er ofte blevne bragt paa bane, om hvorvidt den paatænkte forandring i den britiske toldpolitik skulde i væsentligere grad komme til at øve indflydelse paa vore handelsforbindelser med det forenede kongerige.

Saavidt man kan indse, turde der i denne henseende ikke være anledning til nogen større frygt for vor vareafsætning paa det britiske marked, isærdeleshed da denne afsætning for den største del omfatter raastoffe og halvfabrikater, medmindre vore artikler af en eller anden grund skulde sættes i en mindre gunstig kategori og saaledes belægges med straffetoldsatser i væsentlig grad høiere end de afgifter, som kommer til at bæres af andre fremmede landes

produkter af lignende art. Da der imidlertid antagelig findes ringe grund for den frygt, at en saadan eventualitet skal indtræffe, kommer vor handelsomsætning sikkerlig endog med protektionistisk toldregime, ligesom ogsaa vor sjøfart, paa det nærmeste til at forblive uforandret, med undtagelse af kan hænde for saadanne varer som glasfabrikater, maskiner og redskaber og visse fødemidler, saasom smør og konserver, med hensyn til hvilke man vel maa forudsætte, at det for disse som følge af de mindre gunstige forhold, som skulde indtræde, vilde blive vanskeligt at udholde konkurrencen med indenlandske eller specielt favoriserede koloniale produkter af samme art.

Som fremholdt i det foregaaende synes dog selve tanken paa et omslag i toldpolitiken ikke nogensinde at have vundet udelt gehør hos befolkningen her i landet, og det skulde vistnok falde vanskeligt at bevise, at denne tanke i den senere tid har mødt forøget sympati; spørgsmaalet turde derfor med rette kunne ansees at være opsat indtil videre i paavente af den udredelse, som kan fremlægges i sagen af en regjeringskomite, om en saadan tilsættes.

Et særskilt marked i det forenede kongerige maa dog i en nær fremtid sandsynligvis komme til at indskrænkes noget for udlændinger, nemlig arbeidsmarkedet, som følge af den forventede lov mod fremmede undersaatters uhindrede indvandring her til landet. Denne begrænsning imødesees dog i almindelighed uden ængstelse, eftersom man derigjennem venter at skulle kunne forekomme tilstrømningen af ubemidlede personer af forskjellige nationaliteter, som istedetfor at tilføre landet nye kræfter, snarere siges at bidrage til forøgelse af fattigondet og antallet af forbrydelser.

Indførsel fra Norge til det forenede kongerige:

		Kvantitet.			Værdi i £.		
		1903.	1902.	1901.	1903.	1902.	1901.
Smør . . .	cwts.	23 197	26 266	26 341	115 639	139 262	142 038
Kemikalier .		—	—	—	22 956	9 688	9 283
Droger . .		—	—	—	9 272	24 227	13 978
Fisk . . .	cwts.	772 948	689 825	751 075	619 483	575 966	664 450
Glasvarer .		—	—	—	12 257	24 696	12 965
Hø . .	tons	113	18 875	1 550	437	80 390	6 668
Huder, raa .	cwts.	8 370	8 332	10 753	19 371	17 156	20 205
Is	tons	344 996	362 867	460 946	182 909	203 424	269 897
Maskiner og maskindele		—	—	—	6 676	3 326	4 365
Margarin .	cwts.	5 210	6 067	7 787	12 987	14 918	20 553
Fyrstikker	gros æsker	682 300	593 540	547 120	34 261	28 322	25 810
Kobbermalm	tons	2 625	4 653	5 049	11 583	17 804	19 772
Kobberskrab	„	268	326	303	8 936	10 573	10 065
Do, ikke eller kun delvis bearbeidet	„	—	473	321	—	18 170	23 250
Jern og staal	„	126 798	4 793	—	147 711	56 597	58 553
Svovlkis . .	„	47 296	43 186	38 279	67 686	61 250	43 614
Malm af ikke angivet art	„	158	8	—	1 033	525	20
Metaller . .	„	10	—	2	346	—	140
Melk, kondenseret . .	cwts.	112 378	103 712	100 036	209 339	197 356	188 229

		Kvantitet.			Værdi i £.		
		1903.	1902.	1901.	1903.	1902.	1901.
Tran etc.	fade	3 284	4 880	6 625	66 919	99 131	119 795
Papir, utrykt	cwts.	844 543	880 565	884 608	556 087	595 857	636 913
Træmassepap	„	50 060	30 448	22 507	21 647	13 879	10 011
Papirmateriale, træmasse	tons	298 996	279 361	250 394	1 054 934	1 037 092	1 049 171
Do., anden sort	„	391	284	393	3 371	2 592	3 227
Fjærkræ og vildt		—	—	—	2 217	2 932	2 900
Skind, pelsverk, sælskind	st.	88 350	92 200	48 927	16 869	17 499	11 586
Do., andre sorter	„	14 842	9 357	10 322	4 890	1 764	3 440
Sten	tons	169 010	150 861	150 699	236 880	211 157	232 228
Poteter	cwts.	29 154	—	1 569	5 879	—	321
Træ, hugget, alle sorter	loads	356 124	316 180	301 302	510 112	426 432	440 628
Do., saget, do.	„	559 596	504 110	468 537	1 550 540	1 318 510	1 314 717
Do., stav, do.	„	26 973	27 514	25 232	75 873	78 922	77 793
Trævarer, møbler og lignende		—	—	—	13 020	3 222	3 328
Do., anden sort		—	—	—	19 865	22 458	16 248
Klude af uld	lbs.	453 496	tons 343	tons 300	3 966	7 333	6 386
Diverse varer med pakkepostforsendelser	st.	6 932	6 368	5 692	11 584	11 308	11 041
Diverse varer, andre		—	—	—	88 161	74 912	90 507
				Sum	5 725 696	5 408 650	5 564 095

Indhold: **London** s. 257. — **Riga** s. 241. — **Sydney** s. 249.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 7. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Rio de Janeiro.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul J. M. Bolstad, dateret 28de april 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	3	5 963	3	5 963	-	-	2	4 221	2	4 221
Seilskib	-	-	15	12 322	15	12 322	-	-	6	1 890	6	1 890
Sum	-	-	18	18 285	18	18 285	-	-	8	6 111	8	6 111
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	7	12 372	7	12 372	-	-	6	10 980	6	10 980
Seilskibe	-	-	93	43 591	93	43 591	-	-	22	7 479	22	7 479
Sum	-	-	100	55 963	100	55 963	-	-	28	18 459	28	18 459
Totalsum af ladede fartøier	-	-	118	74 248	118	74 248	-	-	36	24 570	36	24 570
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3 101	2	3 101
Seilskibe	-	-	4	1 422	4	1 422	-	-	13	11 615	13	11 615
Sum	-	-	4	1 422	4	1 422	-	-	15	14 716	15	14 716
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	1	1 742	1	1 742	-	-	2	3 134	2	3 134
Seilskibe	-	-	5	1 825	5	1 825	-	-	83	41 864	83	41 864
Sum	-	-	6	3 567	6	3 567	-	-	85	44 998	85	44 998
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	10	4 989	10	4 989	-	-	100	59 714	100	59 714

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 1 572 329.12, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 447 916.40. For ordre, reparation eller lignende anløb 1 norsk fartøi dr. 1 221 tons. Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 20 dr. 13 389 tons, til hovedstationen 4 dr. 2 049 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 1 322.28, ved vicekonsulsstationerne kr. 3 827.52; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 1 913.76. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 150.30, ved vicekonsulsstationerne kr. 767.64; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 383.82. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 3 770.16.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 295.40, i svenske sager kr. 36.77, i andre sager kr. 12.41, ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 791.39, i svenske sager kr. 90.07, i andre sager intet.

Ved hovedstationen udførtes der følgende mønstringsforretninger i løbet af aaret 1903: Paa norske fartøier paamønstredes der 15 nordmænd, 9 svenske og 41 udlændinge, tils. 65, og afmønstredes 14 nordmænd, 2 svenske og 23 udlændinge, tils. 39; der rømte 8 udlændinge; der efterlodes 3 nordmænd syge; ingen døde her i havnen, men 1 udlænding døde paa fartøiets reise fra East London til Rio de Janeiro. Paa svenske fartøier paamønstredes 4 udlændinge og afmønstredes 2 udlændinge; 1 udlænding rømte; ingen efterlodes syg eller døde. Som sedvanligt sørgedes for de syge sjømænd, saaledes som deres tilstand gjorde det nødvendigt.

I december 1903 gik et svensk fartøi, bark „Charles Tottie" af Göteborg, tilgrunde ved Tamandaré, Pernambuco. Af norske fartøier blev bark „Sophie Helene" af Kristianssand, der paa reise i ballast fra Pernambuco blev læk i aaben sjø og indkom til Natal, Rio Grande do Norte, i december 1902, dersteds kondemneret i januar 1903 og solgt. Skib „Christine" af Kragerø paa reise fra Cardiff til Maranhão med kul gik desværre i februar 1903 iland paa en koralklippe nær São Marcos banke ved Maranhão og blev vrag. Skib „Alexandra" af Risør paa reise fra Swansea til Maranhão med gaskul strandede i marts 1903 ved Pregnicas rev i staten Maranhão og blev vrag. Skib „Vingolf" af Arendal blev, efter at være oprevet i bunden af et anker i Maranhão havn, dér kondemneret i september og oktober 1903 og siden solgt. Fregatskib „Patriarch" af Tvedestrand gik i storm i november 1903 ind paa kysten ved Alabardão ved Rio Grande do Sul Barre, ansaaes tabt, men blev siden taget af, endnu tæt, og bugseret til Montevideo. Alle disse fartøiers besætninger reddedes, og der blev ydet dem al ønskelig bistand. Barkskibene „Hertha" og „Solstreif" af Kristianssand gik i aarets løb over til brasiliansk flag og er senere blevne sysselsatte i kystfart.

Ved generalkonsulatet har som i tidligere aar spørgsmaal om handelssedvaner, fordringer, overliggedagspenge og havaritilfælde været behandlede, idet dets assistance i saadan henseende har været begjæret og ydet. De tidligere omhandlede spørgsmaal ved trælastladninger er fremdeles forefaldne og er efter omstændighederne søgt bilagte og ordnede bedst muligt.

Fra de forskjellige næringsdrivende i de forenede riger fremkom i aarets løb forespørgsler, der foranledigede undersøgelser paa mange omraader i Brasilien angaaende varer, afsætning og priser, hvilke oplysninger turde komme til nytte, naar bestræbelsen hos os bliver sterkere for at komme mere ind og vinde fastere fod paa dette lands markeder. Vareprøver blev ogsaa efter henstillen tilveiebragte og indsendte.

Fra generalkonsulatet hjemsendtes i aaret 1903 et svensk hyrebeløb £ 2. 17. 10 (rs. 60$000 = ca. kr. 52.00). For norske sjømænd hjemsendtes £ 23. 2. 5 (rs. 470$000 = ca. kr. 407.00). For fartøierne blev til rederier i Norge hjemsendt endel remisser, 3:442$000 = ca. £ 172. 2. 0 = kr. 3 097.80. Til fremmede lande sendtes for sjømænd og gjennemreisende rs. 4:470$000 = £ 223. 10. 0 = kr. 4 023.00. Efterladenskaber efter afdøde hjemsendtes til Sverige med rs. 79$400 = £ 3. 16. 1 = kr. 68.11 og til Norge £ 180. 18. 6 = ca. rs. 3 618$500 = kr. 3 256.62 samt (efter sjømænd) rs. 68$717 = £ 3. 7. 3 = kr. 60.52. Af mulktbeløb indsendtes et, rs. 20$500 = £ 1. 0. 4 = kr. 18.30.

Til generalkonsulatet indkom af korrespondance 697 skrivelser foruden besigtigelsesrapporter, memorandums og mindre meddelelser og afgik 752 skrivelser, foruden cirkulærskrivelser og mindre meddelelser.

Nedenfor skal efter spredte kilder, optegnelser og oplysninger dels omhandles skibsfartens vilkaar i aarets løb, dels handel, industri og lokale næringers forhold.

Skibsfarten. Ligesom i forrige aar var der en paafaldende stilstand i bevægelsen paa havnen. Dette stod dels i forbindelse med, at bedre fragter end paa denne kyst fandtes enkelte andre steder, dels i de daarlige fragtforholde næsten hele verden over, dels de lokale trykkede handelsforholde her i Brasilien.

Før er forklaret, at denne krise allerede har vedvaret nogle aar, og at den er bleven mere følelig, samtidig med at formuesforholdene er blevne mindre rummelige og skattebyrderne større. Der var saaledes ogsaa i aaret 1903 mindre kjøbeevne, især i det indre, mindre tillid til de indenlandske kunders soliditet og betænkelighed ved at sidde med store lagre.

Samme forhold gjorde sig altsaa fremdeles gjældende, at bestillinger af varer kun effektueredes fra oversjøisk havn, efterhaanden som efterspørgselen gjorde sig gjældende, og ikke i hele ladninger i seilskibe, men i smaapartier, der kom med dampskibe.

Altsaa fik ruteskibene atter en betragtelig mængde gods, der under økonomisk lettere tider ikke vilde tilfalde dem, idet bestillerne, sikrere paa regelmæssigere og mere lønnende afsætning, da vilde se sin fordel i at tage hel ladning for sig selv i fragtet seilfartøi. Og den daarlige og formindskede trafik paa det hele fragtmarked gjorde, at man saa, især engelske, dampskibe komme med varer, som under almindelige tider, hvor der er livligere brug for dampskibe, overlades seilskibene, som ris, trælast, men især kul. Som allerede tidligere bemerket er dermed ei nødvendigvis sagt, at seilskibenes tid for disse artikler i disse farvande er forbi. Formodentlig vil dampbaadene med opadgaaende fragter atter vælge de fordelagtigere ladninger og fordelagtigere farvande, og formodentlig vil da de omhandlede artikler falde tilbage til seilskibene, der kan gaa paa beskednere vilkaar.

Selv i farten paa Afrika var der forholdsvis lidet at gjøre. Farten til Kap og Natal med kaffe var i tidligere aar ganske livlig og var seilskibene forbeholdt, fordi mindre ladninger paa fra 4 000 op til 9 000 sække faldt bekvemmest, og det ikke var i den grad nøie med en skarpt beregnet ankomsttid. Efter boerkrigens afslutning var det nu forventningen, at en rask gjenopretten af velstand og driftighed i Sydafrika skulde blive følgen, og at der saaledes ogsaa for kaffe herfra skulde opstaa den livligste efterspørgsel. Forsaavidt har skuffelsen været almindelig. Fragterne did har været faa. Enten har beholdningerne der været større end forudsat, eller kjøbeevnen har holdt

sig knap, og man har kun villet forsyne sine lagre yderst forsigtig og altsaa i smaapartier fra Europa med dampskib.

Fragterne med dampskibe holdt sig nogenlunde jævne og var: til London 30 à 35 sh. pr. ton, til Liverpool 30 à 35 sh., Antwerpen 30 à 35 sh., Hamburg 30 à 35 sh., Bremen 20 à 30 sh., Havre 30 frcs., Bordeaux 33 à 35 frcs., Marseille 35 frcs., Genua 35 frcs., Triest 40 sh., New York 30 à 35 cents og New Orleans 30 cents pr. sæk kaffe. Fra Hamburg holdt i aarets løb følgende fragtsatser sig pr. kubikmeter: Til Rio de Janeiro mk. 22.50; til Santos, Pernambuco og Victoria mk. 35.00; til Bahia mk. 42.50; til Pará mk. 25.00; til Manáos, Maranhão og Ceará mk. 30; til Maceió, Paranaguá, Desterro og Rio Grande do Sul mk. 22.50 à 40.00; til Porto Alegre mk. 32.50 à 50.00.

Hvad specielt vor egen fart angaar, var antallet af til Rio ankomne norske fartøier: Seilskibe 19 dr. 13 744 tons og 3 dampskibe dr. 5 963 tons samt 3 svenske seilskibe dr. 743 tons og 1 dampskib dr. 1 306 tons mod resp. 17 norske seilskibe dr. 9 724 tons og 4 norske dampskibe dr. 5 980 tons samt 5 svenske seilskibe dr. 1 407 tons og ingen svenske dampskibe i aaret 1902 samt 1 svensk seilskib dr. 662 tons for at reparere. Vor tonnage her var altsaa i aaret 1903 fremdeles mindre end i tidligere aar, men dog noget større end i aaret 1902[1]). Hvad der bemerkedes om dette forhold i forrige aarsberetning, kan fremdeles anføres som gjældende[2]).

Hvad den indenrigske fart angaar, var der fremdeles ikke nogen livlighed at tale om. Saltfarten fra Mossoró, Assú og Macan, der kunde spille en ret stor rolle og for 8 à 10 aar siden ogsaa gjorde det, ligger temmelig nede, dels paa grund af lokale vanskeligheder ved tilvirkningen og for store skattebyrder paa den, hvilke omstændigheder trykker udskibningen, og dels paa grund af knaphed i brugelige fartøier. Der er fremdeles ikke nogen sterk tilbøielighed til at lade bygge nye fartøier eller til at kjøbe. Et og andet seilskib erhverves, men nølende, og af dampskibe turde det ogsaa siges, at kun faa indkjøbes af enkeltmænd eller selv af selskaber. Selv i farten med kjød, talg og andre produkter fra Rio Grande do Sul til Rio de Janeiro, Bahia og nordligere steder, var der i den mindre rederibedrift kun temmelig træg virksomhed. Dampskibsselskaberne burde have havt en god tid. Men det spændte forhold fra tidligere mellem afskiberne og rederne i anledning af uregelmæssige anløb, knapt skibsrum og høie fragter gjorde sig fremdeles gjældende. Det turde dog siges, at forholdene i kystfarten var noget bedre end i aaret 1902. Fragterne var ialfald noget lavere, men paa samme tid jævnere at faa. Der beregnedes fra Pernambuco, hvor klagerne havde været mest høilydte, til Rio de Janeiro pr. dampskib rs. 0$900 pr. sæk sukker à 60 kg., 12$000 pr. pibe brændevin, 4$000 pr. sæk bomuld; til Santos 1$300 pr. sæk sukker à 60 kg., 14$000 pr. pibe brændevin og 5$000 pr. sæk bomuld; til Rio Grande do Sul rs. 2$400 pr. sæk sukker à 60 kg., 25$000 pr. pibe brændevin; ligeledes til Pelotas; til Porto Alegre 2$800 pr. sæk sukker à 60 kg., 35$000 pr. pibe brændevin.

Spørgsmaalet om ændring i bestemmelserne om kystfarten er omhandlet

---

[1]) For hele distriktets vedkommende var farten større end i aaret 1902, og særlig den svenske tonnage øgedes. Der kom nemlig i aaret 1903 ialt 20 svenske skibe dr. 13 389 tons (mod 22 dr. 9 139 tons i aaret 1902) og 128 norske skibe dr. 79 237 tons (mod 131 dr. 70 455 tons i aaret 1902).

[2]) Se hefte nr. 7 for aaret 1903, side 292, andet afsnit.

udførligt i forrige aarsberetning. Det er der nævnt, at man endog i kongressen aabenhjertig udtalte, at kystfartens forbeholdelse for brasilianske skibe var et feilgreb. Det er anført, at den deputerede Paula Ramos støttet af en talrig gruppe af sine kolleger — for at ikke tvivl om forstaaelsen af udtrykkene i lovene og reglementerne om kystfart skulde kunne opstaa, og de paagjældende tilladelser for fremmede fartøier nægtes — fremsatte forslag til bestemmelse om, at sukker, mel, tørret kjød, tobak, ris, bønner, mais, smør, fedt, smult og flesk, salt, frugter og grønsager skulde betragtes som skrøbelige og let bedærvelige agerbrugs- og industriprodukter i den forstand, hvorom loven om kystfartens forbehold af 11te november 1892 no. 4 og art. 35 IV i dens reglement taler, og at de, naar det behøves, skulde kunne skibes i kystfart i hvilketsomhelst fremmed skib.

Dette forslag vedtoges, under de allevegnefra lydende klager over ublue fragter og mangel paa tonnage, i deputeretkammeret og gik derfra til senatet. Dettes finantskommission og dets konstitutionskomite udtalte sig til gunst derfor. Dog med forbehold.

Kommissionen gjorde gjældende, at vistnok maatte den nationale produktion hjælpes, men ogsaa den nationale sjøfart maatte sikres ligeoverfor den udenlandske. „Det udenlandske fartøi", siger den, „har anledning til ombord at medføre alt, hvad det behøver, være sig af materialier til sjøfart, være sig til underhold, uden at betale nogen told eller afgift; det seiler med det antal matroser, som konvenerer det og forhyrer dem til meget billig hyre paa alle kanter i verden; det har i sin kommando blot to, allerhøist tre officerer; der paalægges det ikke at holde et bestemt antal maskinister og fyrbødere, ikke heller at foretage byrdefulde og dyre besigtigelser; dets udgifter er kortsagt meget smaa. Det er i skyggen af de store besparelser, der hidrører fra den frihed, der er dem tilstaaet i deres virksomhed, at de fremmede fartøier, især de leshed lastebaadene, som besøger vor kyst, erholder den mulighed at tilbyde billige fragter. Med de mange udgifter, til hvilke vore reglementer tvinger de nationale redere, er det dem forbudt at gjøre det samme. Hvis det derfor er en uafviselig nødvendighed at søge lettelse for producenterne i, hvad der angaar prisen for transporterne, er det ligeledes vor pligt at give den nationale kystfart en situation, der er, om ikke bedre end, saa iafald lig den, som vi indrømmer den fremmede skibsfart, der gjør den konkurrence".

Der var imidlertid sat igang en ret kraftig agitation, saavel underhaanden som i pressen, der skulde paavirke kongressen. For Lloyd Brazileiro, Lage Irmãos og andre store rederiselskaber, for hvem kystfarten, vel drevet og omhyggelig skjøttet, ikke alene var et monopol, men en rundelig rigdomskilde, var det selvfølgelig en vigtig sag at se den tilsigtede bestemmelse forpurret. „Den brasilianske handelsflaades officerers klub" gik sammen med dem og rettede henvendelse i emnet til kongressen. Nationale og dygtige politikere som dr. Serzedello Correa sluttede sig til dem. De gjorde nu gjældende: Den hele bestemmelse er et sofisteri for at give kystfart fri trods konstitution og lov. Man havde selvfølgelig aldrig tænkt sig, at nogen skulde komme og fortælle, at bønner, mais, tobak, salt og de fleste næringsmidler skulde kunne kaldes letbedærvelige. Den brasilianske sjøfartsklasse, der er interesseret i kystfarten og lever af den, gaar op til 20 à 25 000 individer, hvilke, om bestemmelsen vedtages, og de udenlandske fartøier bemægtiger sig hele virksomheden, blive staaende brødløse og fortvivlede, og som let kan forledes til det, der for enhver pris maa undgaaes, en politisk bevægelse. Den bedring i fragtsatserne for de nationale producenter, som bestemmelsen vilde hidføre ved

den udenlandske deltagelse i kystfarten, vilde kun blive en kortvarig, kun gjælde, saalænge til den nationale fart var knækket, derefter vilde nok de udenlandske fartøier bringe fragterne op igjen. Derhos var det ubeføiet, at de nationale redere ikke havde materiel til at drive kystfarten ordentlig.

I denne anledning gaves der en oversigt over de brasilianske kystfartselskaber og deres tonnage, hvorefter disse omfatter ca. 80 dampere dr. 80 000 tons. Nogle af dem er rigtignok under reparation, og en har ikke bevæget sig paa tre aar. Desuden mindre baade til flodfart.

Denne agitation gjorde sin virkning. Man mente, at handelsflaaden maatte man holde oppe ikke blot for de økonomiske hensyns skyld, men ogsaa for de militæres, for at have besætning til orlogsflaaden og kystforsvaret. Paula Ramos' forslag omtaltes tilslut i pressen blot som „forslaget, der faktisk giver kystfarten de udenlandske skibe ivold", — i virkeligheden jo dog en høist uegentlig betegnelse, naar der alligevel skulde en speciel tilladelse til for hver gang for at føre nævnte produkter. Resultatet var, at forslaget forkastedes den 20de november 1903 i senatet med 25 stemmer mod 9. Derefter reistes spørgsmaal om at formindske paalæggene for de nationale skibe, saaledes at disse i ingen henseende er mere betyngede end de udenlandske er det fra sit land, for at de altsaa skal kunne seile lige let og fordelagtig, som disse vilde kunne gjøre det.

Af andre nationers skibe ankom til Rio de Janeiro i oversjøisk fart: Tyske ankomne 5 seilskibe, 93 dampskibe; afgaaede 5 seilskibe, 91 dampskibe; argentinske ank. 22 dpsk.; afg. 15 dpsk.; østerrigske ank. 1 seilsk., 22 dpsk.; afg. 1 seilsk., 14 dpsk.; belgiske ank. 8 dpsk.; afg. 6 dpsk.; brasilianske ank. 1 seilsk., 27 dpsk.; afg. 1 seilsk., 30 dpsk.; danske ank. 7 seilsk.; afg. 8 seilsk.; franske ank. 2 seilsk., 113 dpsk.; afg. 5 seilsk., 132 dpsk.; spanske ank. 8 dpsk., afg. 1 seilsk., 10 dpsk.; hollandske ank. 1 seilsk., 4 dpsk.; afg. 4 dpsk.; engelske ank. 23 seilsk, 390 dpsk.; afg. 24 seilsk., 379 dpsk.; italienske ank. 4 seilsk, 45 dpsk.; afg. 3 seilsk., 45 dpsk.; nordamerikanske ank. 17 seilsk., 2 dpsk.; afg 24 seilsk., 1 dpsk.; uruguayske ank. 1 dpsk.; afg. 1 dpsk.; portugisiske ank. 3 seilsk., afg. 2 seilsk.; russiske afg. 1 seilskib.

De ankomne og de afgaaede skibes antal og tonnage var i det hele mindre end i aaret 1902 (ihvorvel de afgaaede dampskibes tonnage var lidt større) og altsaa betydelig mindre end i tidligere aar. I tidligere aarsberetninger er der givet zifre angaaende den oversjøiske fart til sammenligning fra aaret 1895, da de ankomne skibe var 1 460 dr. 2 243 103 tons og de afgaaede 1 327 dr. 2 136 474 tons, til aaret 1899.

For at belyse det senere forhold hidsættes følgende sammenligning og oversigt over den oversjøiske fart i denne havn siden aaret 1900:

Der ankom til Rio fra udlandet af alle flag:

1900 . . .	843 skibe (147 s. + 696 d.)	dr. 1 522 754 tons (147 545 + 1 375 209)
1901 . . .	871 skibe (97 s. + 774 d.)	dr. 1 686 543 tons (88 179 + 1 598 364)
1902 . . .	885 skibe (103 s. + 782 d.)	dr. 1 801 880 tons (83 397 + 1 718 483)
1903 . . .	827 skibe (87 s. + 740 d.)	dr. 1 795 228 tons (67 763 + 1 727 465)

Der afgik fra Rio til udlandet af alle flag:

1900 . . .	790 skibe	dr. 1 407 122 tons
	(169 s. + 621 d.)	(153 881 + 1 253 241)
1901 . . .	809 skibe	dr. 1 570 332 tons
	(81 s. + 728 d.)	(78 502 + 1 491 332)
1902 . . .	860 skibe	dr. 1 832 674 tons
	(107 s. + 753 d.)	(85 298 + 1 747 376)
1903 . . .	826 skibe	dr. 1 777 587 tons
	(93 s. + 733 d.)	(75 617 + 1 701 970)

Lignende sammenligning hidsættes vedkommende kystfart:

Der ankom til Rio i kystfart:				Der afgik fra Rio i kystfart:			
1900 .	860 skibe	dr. 445 016	tons	1900 .	917 skibe	dr. 513 859	tons
1901 .	955 „	„ 634 324	„	1901 .	1 007 „	„ 705 077	„
1902 .	1 110 „	„ 805 683	„	1902 .	1 153 „	„ 857 721	„
1903 .	1 235 „	„ 817 061	„	1903 .	1 276 „	„ 861 478	„

I aarene 1895 til 1900 gik kystfarten jævnt ned, fra aaret 1900 begyndte den atter at øges for hvert aar, om den end ikke endnu er kommen op til den stilling, den havde i aaret 1895.

Betræffende kystfarten maa gjøres samme bemerkning som forrige aar: Mellem de skibe, som er opførte som ankomne til Rio i kystfart, er naturligvis de allerfleste nu, da kystfarten er forbeholdt det nationale flag, brasilianske fartøier, saaledes i aaret 1903 1 020 ankomne fartøier dr. 333 776 tons og 1 039 afgaaede fartøier dr. 346 414 tons. Men der opføres ogsaa ligesom i de foregaaende aar adskillige udenlandske, nemlig 5 ankomne seilskibe dr. 1 615 tons og 210 ankomne dampskibe dr. 481 670 tons samt 3 afgaaede seilskibe dr. 1 287 tons og 234 afgaaede dampskibe dr. 513 777 tons. De har væsentlig været under tysk, engelsk, italiensk, fransk og østerrigsk flag, men ogsaa i mindre antal under belgisk, dansk, hollandsk, spansk, norsk og svensk flag. Som kystfart er da i de fleste fald ligesom i de forrige aar — ihvorvel uegentlig — medregnet de udenlandske dampere i regelmæssig rute, som berører brasilianske havne uden dog at føre last mellem disse, og de udenlandske seil- eller dampskibe, som efter at have losset i en brasiliansk havn gaar i ballast til anden brasiliansk havn for der at laste for udlandet.

I aaret 1903 ankom til den brasilianske hovedstad et fartøi fra Hernösand og et fra Vestervik, intet fra norsk havn. Til svensk eller norsk havn afgik intet fartøi fra Rio.

Fragtmarkedet. De fragtsatser, hvorom der bliver tale, er nævnt foran. Det var imidlertid stille paa havnen, og der var ligesom forrige aar ikke spørgsmaal om mange befragtninger. Som før tog ruteskibene til Europa, hvad gods og varer, de kunde faa, til billige fragtsatser, hvadenten det var kaffe, huder, malm, ben eller andre exportartikler, og rutedamperne til Nordamerika tog store partier kaffe. Redere i New York tænkte paa at ordne forsøgsvis en rute til Rio og enkelte andre brasilianske havne, væsentlig med petroleum, mel og maskiner og andre industriprodukter ned, samt med kaffe, sukker og bomuld op igjen. I denne anvendtes foreløbig norske dampere. Imidlertid synes forsøgene derpaa at være bleven udsat til senere. Af de fra Rio afgaaede 19 norske seilskibe gik de 13 i ballast for at søge fragt i Nord-

amerika, Kanada, Vestindien og La Platafloden, 1 gik med huder til Falmouth, 1 gik med kaffe til de Forenede Stater, og 4 gik med kaffe til Sydafrika. Af de 4 afgaaede norske dampere gik 1 i ballast til Argentina, 1 til den brasilianske havn Maceió og 2 til Baltimore med last af maganesemalm. Af de 4 fra Rio afgaaede svenske seilskibe gik de to med kaffe til Sydafrika, det tredje med kaffe til Falmouth, det fjerde med huder til Falmouth. Det svenske dampskib gik til Buenos Ayres i ballast. Af de 7 fra Santos afgaaede norske seilskibe gik 2 til Gibraltar, 2 til Falmouth og 1 til Lissabon, alle med last af kaffe, samt 2 i ballast til Barbados; de to afgaaede dampskibe gik til Argentina, det ene i ballast, det andet med del af indehavende last. De fra Santos afseilede 5 svenske seilskibe gik alle til Europa med kaffe, og de fire svenske dampere gik til Argentina i ballast. Fra Bahia afseilede alle vore fartøier paa ét nær (der afgik med manganesemalm) i ballast. Fra Pará gik ligeledes alle i ballast. I Rio Grande do Sul var der mere at gjøre: Af 15 norske seilskibe, som forlod den havn, gik blot 2 i ballast, de andre 13 gik lastede med saltede huder og benaske. De fire derfra afgaaede svenske seilskibe gik ligeledes lastede med saltede huder.

Sjøfartsbestemmelser. Som i de nærmest foregaaende aar bibeholdtes bestemmelsen om, at kai- og dokafgift skal betales i guld. Bestemmelsen indtoges i budgetloven, gjælder altsaa kun for det løbende aar og gjentages derfor i næste, om den skal vedblive i kraft. Ligesaa gjentoges bestemmelsen om, at fartøi, der løber ind i brasiliansk havn for at søge ordre, kun skal betale en fast afgift af £ 2. 0. 0, og at det dermed er berettiget til at ligge i havnen i 10 dage uden yderligere toldbodafgift eller anden afgift (fyrafgift iberegnet, siger bestemmelsen) og uden forpligtelse til at indklarere.

Regjeringen og kongressen bibeholdt i budgetloven for aaret 1904 fremdeles den tidligere bemyndigelse til at lægge en afgift paa skibsfarten af fra 1 til 5 reis pr. kilo varer, som i havnen losses eller lastes (derimod ikke af blot omskibede varer), og skal denne afgift for hver havn danne et særskilt fond bestemt til at fremme forbedringer. De havne, paa hvilke der nærmest er tænkt, er Maranhão, Ceará, Natal, Parahyba do Norte, Paranaguá, Pernambuco, Maceió, Desterro de Sta Catharina (Florianopolis) og Rio Grande do Sul.

Den tidligere i aaret givne bemyndigelse til at oppebære $1^1/_2$ pct. i guld af de i hovedstaden indførte varers værdi ændredes saaledes, at regjeringen fik lov til at oppebære indtil 2 pct. af de i Rio indførte varers officielle værdi, saaledes at den kan nedsætte denne afgift, om saa befindes beleiligt. Denne afgift er bestemt til bekostning af havnearbeider, der udredes af unionen, foreløbig i Rio de Janeiro, men kan ogsaa blive udvidet til andre brasilianske havne og til samme brug i fornødent fald.

Den tidligere opmuntring i form af en præmie af 50 milreis pr. ton for bygning af fartøier over 100 tons her i Brasilien bibeholdtes, men synes ikke hidtil at have fremkaldt nogen synderligere virksomhed ved landets verfter.

Den tidligere givne forskrift om frihed for afgifter og paalæg for brasilianske fartøier og baade, som udelukkende bruges til fiskeri, apparater, instrumenter og artikler til udstyr og til fiskens konservering er bibeholdt, men har iøvrigt hidtil ikke ledet til den opblomstring af et nationalt fiskeri, som et øieblik virkelig syntes mulig. Bestræbelser med trawlfartøier her udenfor synes nemlig ialfald for øieblikket at have ophørt.

Havnearbeider. Der vil i Rio de Janeiro blive opført en 3 500 meter lang kai, delt i tre sektioner, fra Arsenal de Marinha til Lloyd Brazileiro's dok, fra denne til Ilha das Mocas, fra denne til Praia dos Lazaros. Den anden

sektion skal bygges først. Af denne kai skal de første 2 500 meter have ti meters vanddybde, de øvrige 1 000 meter, mellem Prainha og Rua São Christovão, otte meters dybde. Saaledes er man altsaa belavet paa fortøining ved kaien af selv meget store skibe. Fra Ilha das Cobras til São Christovão skal opmudres en dyb og 300 meter bred kanal ind til kaien.

Da kaien skal danne en ret linje, vil kystens nuværende bugtninger (Saude, Praia do Lazareto, Sacco do Alferes, Villa Guarany) forsvinde, og der vil mellem kaien og den nuværende linje være en afstand af fra 25 meter til mange hundrede meter, der altsaa bliver indvundet og opfyldt grund.

Fra kaiens kant til første husrække indenfor skal der blive en bredde af 100 meter, hvoraf 25 er forbeholdt kai, kraner og jernbanespor, 25 bestemte til plads for sytten store pakhuse, maskinhuse, toldvagt og andre bygninger, de øvrige 50 til en stor boulevard. Lyskilden og maskinernes drivkraft skal være elektricitet. Ved Saude-dokken faar kaien et indløb til denne med en svingbro over.

For at sætte centrum i forbindelse med det nye kaikvarter vil der fra dette i retning af parken Passeio Publico, henimod Gloria-kvarteret, tvers gjennem byen blive aabnet en boulevard, 33 meter bred og 1 800 meter lang.

Disse havnearbeider forudsættes at være færdige de første 500 meter kai pr. 30te juni 1906, resten pr. 30te juni 1910. Det haabes, at det næste skridt er Rios ordentlige forsyning med drikkevand, derpaa modernisering af byens kloaksystem, dernæst en yderligere oprydning gjennem byen, med bedre huse, lys og luft. Denne sidste skulde egentlig være kommunens sag, men i tilslutning til unionsregjeringens arbeider, og er kommunen bemyndiget af kongressen til at optage et laan paa 4 millioner £ til saadant øiemed.

Da det kan have sin interesse at se, hvorledes overslaget for et saa stort arbeide som kaierne og avenidaen her gjøres, anføres, at den opnævnte kommission opgjorde det saaledes: Indløsning af koncessioner rs. 17 300 000$000, expropriation til kaier og avenidaer 52 450 000$000, kaiarbeiderne 86 000 000$000, arbeiderne med central-avenidaen 3 780 000$000, arbeiderne med Avenida do Mangue 3 997 400$000, administration 5 pct. af arbeidernes værdi 4 688 870$000 eller tilsammen for havnens forbedring rs. 168 216 270$000.

Havnearbeider i Pernambuco og Bahia. Krav paa saadanne er nu atter reist, og det synes, som om der ikke blot vil komme planer, men virkelighed deraf.

Rio Grande do Sul's bar. Det er bleven nødvendigt at optage problemet om dennes vandstand til løsning. Kanalerne, der danner indløbet over barren, har nemlig skiftet i den senere tid og ændret løb. Der er nu to kanaler, der holdes aabne ved mudring, men hvor vanddybden er gaaet ned, i sydøstkanalen til 3.8 meter og i sydvestkanalen til 4.3 meter, ja der har blot været 3 4 meters dybde i dem. Disse vandstande er ikke tilstrækkelige til en sikker og jævn skibsfart, selv med mindre og middels store skibe. Der er saaledes rettet henvendelser til regjeringen om for unionens regning at foretage arbeider, der kan regulere barren og kanalerne.

Økonomiske forholde. Hvad statens økonomiske kaar angaar, holdt disse sig nogenlunde gode paa grund af de forcerede skattepaalæg og viljen til at bringe rede i finantserne igjen. Regjeringen fastholdt den ved funding-laanet etablerede politik: At inddrage papirpenge istedenfor at udstede, at søge statsbudgettet afsluttet med overskud istedenfor med deficit, at støtte den private foretagsomhed, hvor denne vil gribe an, med hjælp i form af lettelser, fordele og privilegier, men uden at træde til med kontante midler,

at styrke sin kredit i Europa ved stadig og omhyggelig opfyldelse af sine forpligtelser, at fremme for egen regning saadanne arbeider, der repræsenterer virkelige fremskridt og snart kan antages at give udbytte. De brasilianske papirer paa det engelske pengemarked er ogsaa jævnt stegne, og nogle staar over pari. Den brasilianske kredit viste sig solid, idet laanet paa $8^1/_2$ mill. £ opnaaedes uden nogensomhelst vanskelighed. Regjeringens hensigt at drive en aktiv og hæderlig styrelse gjorde straks godt indtryk og befæstede tilliden. Dens undersøgelser i forskjellige administrationsgrene for at beskjære udgifter og spare og dens kontrol saavel i finantsministeriet som toldboder for at fjerne misbrug har godtgjort, at bestræbelsen for at bringe orden ind var ærlig ment. Regjeringen har afholdt sig fra at indvirke paa pengekursen, men har ved at indrette sig forsigtig i sine egne dispositioner, naar penge skulde remitteres til Europa, medvirket til, at de idelige oscillationer blev færre, og at kursen i næsten det hele aar har holdt sig nogenlunde rolig omkring 12 d, et for handel og al anden næring naturligvis meget velgjørende forhold. Og dog greb regjeringen ind ved ordningen af nogle spørgsmaal, der ikke var saa lette, og som var ifærd med at volde vanskeligheder, nemlig likvidationen af jernbaneselskabet „Oeste de Minas", hvori tysk kapital havde en samlet fordring paa 24 millioner mark, der blev indløst ved, at unionsregjeringen betalte £ 620 000 i jernbaneindløsnings-obligationer (rescission bonds) — saadanne der udstedtes i aaret 1901 —, og 225 000$000 i rede penge, — samt likvidationen af jernbaneselskabet Sorocabana. Og den fik ogsaa den store og uforudseede udgift at bestride, der voldtes ved spørgsmaalet om Acre, den militære besættelse af denne egn og den skadeserstatning, der blev at udbetale det boliviansk-amerikanske syndikat for at afstaa fra den hos Bolivia opnaaede koncession. Regjeringens tanke yderligere at inddrage noget papirmynt blev herved foreløbig hindret. Hvad der ellers kunde været anvendt hertil, gik til ovennævnte uforudseede udgifter. Den cirkulerende seddelmængde beløb sig ved aarets slutning til rs. 674 778 942$000.

Budgettet, der for aaret 1903 var ansat til indtægt rs. guld 40 967 942$000 og rs. papir 248 018 000$000 og udgift rs. guld 41 399 062$834 og rs. papir 244 462 545$495, vil af samme grund maaske vise sig ikke at balancere, men efterlade dificit. For aaret 1904 er det opgjort til indtægt rs. guld 46 515 510$889 og rs. papir 253 811 000$000 og udgift rs. guld 46 921 368$969 og papir rs. 255 691 461$921.

Statsgjælden beløb sig pr. 31te december 1903 til £ 65 751 677. 9. 9 udenlandsk gjæld og rs. 526 624 600$000 indenlandsk konsolideret gjæld (foruden ca. 133 millioner milreis, deposita i statens sparebanker, for hvilke denne er ansvarlig).

Har statens økonomi saaledes i det hele godtgjort at staa nogenlunde godt og vist tendens til en jævn stabilitet, der har vakt tilfredshed og haab, er der maaske mere mismod, hvad den private betræffer.

Over hele Brasilien klages der over trykkede tider, og den krise, der allerede i saa mange aarsberetninger herfra er omtalt, vedvarer. Men den samme elasticitet, der tidligere har gjort sig gjældende i handelen, har vedvaret og hindret nogen større forrykkelse af ligevægten. Det tør siges, at i forhold til den almene pengeknibe ind over landet, der hindrer kjøbmændene fra at faa ind sine tilgodehavender, er antallet af falitter og stansninger i virkeligheden ikke stort. At kredit er vanskeligere at opnaa end før er sandt. At omsætningen er mindre livlige end før, forholder sig saa i nogen grad, forsaavidt som forsyningerne dreier sig om mindre kvanta og begjæres og gives med større forsigtighed. Men lagrene i hoved-

staden er ikke synderlig mindre end før. Ialfald er der ikke den forskjel i importen som man skulde vente efter det idelige raab om de daarlige tider.

Sløseriet med penge i jobbetiden aaret 1891 og nærmest følgende aar i daarligt administrerede selskaber har gjort, at der endnu er utilbøielighed til at vove kapitaler i nye, hvad enten disse angaar handel, industri eller anden næring. Landbrugsprodukternes, især kaffeens nedgang i pris har gjort, at mange, der havde sat penge i landeiendomme, har tabt dem, idet eiendommene ikke kunde betale gjælden, maatte sælges og ikke gav dækning. At opnaa laan paa en kaffefazenda i en af hovedstadens banker er derfor nu neppe at tænke paa. At opnaa anden pekuniær hjælp i dem eller andet kreditetablissement er en yderst vanskelig sag.

Den store mængde i Brasilien siger derfor straks, at der er pengemangel og forstaar dette saaledes, at der mangler sedler, og at emission maa foretages. At de udenlandske banker sidder med saa store indskud af papirmynt, at de end ikke betaler renter af dem, altsaa penge, der kunde cirkulere, men hvis eiere af mistillid ikke vil anbringe dem i noget, er for dem en ubegribelig sag, der ikke kommer i betragtning. Da kaffe er landets vigtigste produkt, siger de ogsaa straks, at regjeringen maa hjælpe de store og smaa fazendeiros med laan af nævnte nye emissioner, saa at de kan beholde sine eiendomme og om muligt helst ved direkte foranstaltning selv bringe kaffeprisen op. At kaffe allerede er overproduceret og ikke burde være landets vigtigste produkt i den udstrækning, det er, har man ikke ret øiet oppe for. Kaffeen og atter kaffeen er for dem grundpillen i landets hele økonomi.

Men dels bemerker de ikke, at Brasilien paa den maade i givet tilfælde ikke kan brødføde sig og for fødemidler bliver ganske afhængigt af udlandet, dels at selve kaffeen og andre udførselsprodukter selv med den forcerede produktion repræsenterer noget mindre værdi end de foregaaende aar. I sidstnævnte henseende turde det nævnes, at der i udførselsværdien mellem aarene 1902 og 1901 er en forskjel i aaret 1902's disfavør af ca. 150 millioner milreis, og at af denne kaffeen staar med de 100, kautschuck med de 35 og tobak med de 10 millioners formindskelse. Alligevel repræsenterer exporten et plus over importen af 245 millioner. I førstnævnte henseende er det unegtelig lidt mistrøstende at se, i hvilken grad et saa stort land med de forskjelligste klimaer og de gunstigste terrænforholde for al avl er afhængigt af udlandet for næsten al sin føde. Brasilien indførte nemlig i aaret 1902 ris for 18 millioner milreis, bacalhan (klipfisk) for 14, poteter for $3^1/_2$, xarque (tørret kjød) for 25, hvedemel for 24, smør for 7, ost for $2^1/_2$, bønner for $1^1/_2$, salt for 1, fedt og smult for 5, flesk for $1^1/_4$, skinker for næsten 1, æg for over $^1/_4$, vine og drikkevarer for 27.

Der er imidlertid tegn til, at man begynder at se lidt anderles paa disse forholde.

I aarets løb blev afholdt en kongres af landmænd i São Paulo, som diskutterede og fremsatte forslag særlig betræffende kaffeavlen. Nævnte landmandskongres foreslog foruden andre forføininger, at unionsregjeringen skulde optage et indenlandsk laan paa 50 millioner og gjøre en seddelemission paa 150 millioner milreis. Der blev derefter i staten São Paulo givet en lov, for hvilken i særskilt rapport er gjort rede Den bestemte dels, at den estadoale regjering skulde give hjælp ved laan af indtil 25 millioner milreis til det kaffedyrkende landbrug, dels at 20 pct. in natura eller 300 reis pr. kilo af de laveste sorter kaffe skulde holdes tilbage af regjeringen som extraskat for at hemme udførsel af slet kaffe. Om at bevirke udstedelse af nogen seddelemission blev der heldigvis ikke tale.

I landbruget var det ikke alene kaffeavlen, der indtog en særstilling. Sukkeravlen stod lige vanskeligt. Der afholdtes i aaret 1902 i aarets løb en kongres i Bahia, hvor dens forholde blev drøftede, og forholdene er endnu de samme. Den giver for tiden lidet udbytte, de deri sysselsatte arbeidere har liden løn, distrikterne, der er dens hjem, er fattige. Afskaffelsen af sukkerpræmierne i Europa ved Brüsselerkongressen vakte det spørgsmaal til diskussion, om Brasilien kunde vinde ved at slutte sig til kongressens bestemmelser. Man kom ialmindelighed til det resultat, at de nordbrasilianske stater maa have sine exportafgifter, og at man vilde aabne døren for en udenlandsk (tysk) konkurrence, der let kunde vinde, fordi fragterne fra de nordbrasilianske til de midt- og sydbrasilianske havne er uforholdsmæssig høie. Man fandt saaledes klogest at beholde det system, man havde. Men da sukkeravlen har den største økonomiske betydning for saa betydelige dele af det hele land og indirekte for hele Brasilien, enedes man gjennem Sociedade Nacional de Agricultura om at arbeide hen mod en større brug af alkohol til belysning og industriel kraft, for dermed at tvinge sukkerets og dets biprodukters pris op. Denne bevægelse førte til en udstilling i Rio i oktober 1903 af allehaande apparater, hvor alkohol var lys- eller kraftkilde, en udstilling, der vakte opmerksomhed og interesse, og hvorfor i særskilt rapport er gjort rede.

Toldtarifen. Den i aaret 1902 nævnte revision er under arbeide. Finantsministeren nedsatte en kommission af toldfunktionærer og handelsmænd, som sammentraadte i juni 1903 og holdt møder til aarets slutning, hvori toldtarifens forskjellige klasser og satser gjennemgikkes, uden at den imidlertid blev færdig. Paa sin side nedsatte handelsforeningen (associação commercial) i Rio de Janeiro en kommission af handelsmænd og finantsmænd, der under henvisning til, at tarifen ved mangelfuld nomenklatur, uklar bestemmelse og daarlig anordning nu giver anledning til, at kjedelige mulkter og tidstab ved klareringen foraarsages, skulde gaa den igjennem, drøfte dens satser og give forslag til ændringer, hvor saadanne kunde være ønskelige. Denne kommission drøftede tarifen udførligt, gjorde et forslag færdigt og oversendte dette i oktober 1903 til kongressen, for hvem det altsaa vil danne materiale ved den senere behandling af emnet.

K o n k u r s v æ s e n. Den af handelsstanden ønskede og imødeseede nye ordning af konkursvæsenet blev ved lov givet, og nærmere supplerende bestemmelser blev udfærdigede ved reglement.

J e r n b a n e r. De af unionen overtagne linjer har været i jævn drift, og har denne i det hele givet tilfredsstillende overskud. Det vil nu være bestræbelsen at søge at forlænge de forskjellige linjer saaledes, at de kommer i forbindelse, og at man faar ialfald en fortløbende jernbanevei indenfor kysten helt til Pernambuco fra Rio. Banen São Paulo—Rio Grande gaar, om end noget langsomt, fremad ved hjælp af fransk kapital, og vil dette blive en vigtig forbindelse. Engang færdig, vilde den altsaa gjøre det muligt at benytte blot jernbane helt fra Montevideo til Pernambuco, hvilket af alle, der ikke synes om sjøreiser, vilde blive betragtet som en stor bekvemmelighed, paa samme tid som en saadan forbindelse mellem Syd- og Nordbrasilien vilde have stor baade kommerciel og militær betydning.

Banker. Bevægelsen i bankerne var i aarets løb, ialfald tilsyneladende, ikke saa livlig som tidligere. Man gjorde tilbageholdne og forsigtige operationer, men saaledes at de dog ialfald gav noget udbytte. Om at indlade sig paa mere omfattende diskontering af private papirer eller at hjælpe med penge til nye foretagender var der gjerne ikke tale. De, der kunde, afviklede tidligere

uopgjorte mellemværender og indskrænkede sit personale. Den tidligere bestræbelse for at aabne nye filialer stansede. „British Bank of South America" søgte saaledes at indskrænke sine virkefelter, ihvorvel den under forsigtig og dygtig ledelse fremdeles bibeholdt omtrent samme omfang forretninger og gav rimeligt udbytte. „London Brazilian Bank" og „London & River Plate Bank" (hvilken sidste dog virker mest i Argentina) fortsatte sit arbeide som aaret før og med tilfredsstillende fortjeneste. Ligeledes „Brasilianische Bank für Deutschland". „Banque Française" ophørte i aarets løb. „Banca Italo-Brasile" fortsatte, men under bestyrelse og snarest likvidation. De brasilianske banker, der var rammede af krachet i aaret 1900, arbeidede forsigtig og jævnt fremover og vil antagelig inden faa aar have forvundet samme. Banco da Republica har især havt jævnt at gjøre det hele aar, og tilliden til den kan siges at være gjenoprettet. Indskuddene flyder saaledes atter rigelig ind. Den er bleven forsigtigt bestyret med interesse for markedets behov, men med vilje til at holde usund spekulation i tømme. Der er nemlig i Rio trods alt ikke saa lidet af denne igjen, der søger at gjøre sig gjældende. En ny bank, Banco União do Commercio, er i aarets løb bleven bemerket som livskraftig. Den har gjort smaa, men jævne og lønnende forretninger. Den har sin store interesse, fordi den er udgaaet fra „Handelsbetjentenes forening". Dette var en ca. aaret 1883 stiftet beskeden association i Rio, som dengang havde nogle faa hundrede medlemmer. Nu har den 22 000, er rig og besidder egen stor bygning med understøttelsesforening, begravelseskasse, klublokaler, lægelokaler og juridisk hjælp.

Børsen. I det hele taget raadede slaphed. Statsobligationer (apolices) omsattes som i aaret 1902 nogenlunde livlig, fordi disse, der giver 5 pct. rente, ansees som ønskelig anbringelse for kapitaler. Endel fabrik-, bank- og jernbaneaktier blev realiserede til ret høie priser. Mange næsten værdiløse papirer figurerede fremdeles i salg og kjøb, repræsenterende forventninger, der vanskelig vil tilfredsstilles.

Pengekursen stod i aarets løb saaledes:

	England. Pence pr. milreis.	Frankrige. Rs. pr. frcs.	Tyskland. Rs. pr. mk.
Januar . . .	$11^{5}/_{8}$ d à $11^{25}/_{32}$ d	0$805 à 0$827	0$994 à 1$021
December . .	$11^{3}/_{4}$ d à $11^{31}/_{32}$ d	0$798 à 0$814	0$984 à 1$003

	Forenede Stater. Rs. pr. dollar.	Italien. Rs. pr. lira.	Portugal. pr. 100$000
Januar . . .	4$230 à 4$322	0$817 à 0$846	374 à 386
December . .	4$185 à 4$265	0$810 à 0$826	369 à 376

Middelkursen for aaret 1903 paa England blev 11.99 d eller altsaa ca 12 d. I aaret 1902 var den 11.9 d. I aaret 1901 oscillerede den mellem $9^{3}/_{4}$ d og $12^{5}/_{8}$ d, i aaret 1900 mellem $6^{5}/_{16}$ og 14 $^{3}/_{8}$ d.

P o s t v æ s e n. Til lettelse og fremhjælp af den økonomiske udvikling bidrager i ikke liden grad et godt postvæsen. Brasiliens har i saa henseende gjort gode fremskridt. Hidtil er ganske vist indtægterne deraf ikke istand til at opveie udgifterne. I saa henseende er der og har altid været deficit. Men kravene paa en udvikling, i hvilken kystbyerne er og kan være med, men det øvrige land endnu staar noget tilbage, er ogsaa store. Og deficit i postbudgettet forekommer jo til og med i de Forenede Stater.

Industrier. Væverier og spinderier. Det er før omtalt, at en ret livlig fabrikindustri med bomuld har gjort sig gjældende i Brasilien, begunstiget ved passende toldsatser. Landet har jo raamaterialet og skulde saaledes have betingelser derfor. Udlændinge gjorde anlæg først, og brasilianerne er komne hurtig ind deri selv. Store kapitaler ligger nu deri, men de har ogsaa givet godt udbytte. Det rimelige vilde jo være, at man lagde sig lige meget efter spinding som vævning. Enkelte fabriker har ogsaa drevet dermed og besidder ialfald endnu ogsaa maskineri for spinding. Men særdeles mange indfører traaden og driver blot vævning. Under tarifrevisionen har den tidligere finantsminister dr. Serzedello Correa gjort opmerksom paa det uheldige i, at Brasilien skal behøve at indføre bomuldstraad, hvis spinding her burde kunne underholde en stor og kraftig egen industri, anførende, at man ialfald burde lægge høi nok told paa de sorter traad, der her uden vanskelighed kan produceres (sorterne op til nr. 60) og lade den fine, der ikke kan forarbeides her, indføres (sorterne fra nr. 60 op til 200). Det er nemlig paa det rene, at de forskjellige slags bomuld lemper sig for forskjellig brug: Bomuld Sea Island passer for traad nr. 120 eller finere, bomuld fra Florida helt op til nr. 200, bomuld fra Egypten fra nr. 70 til nr. 150, bomuld fra Nordamerika for nr. 30 til nr. 50, bomuld fra Brasilien for numerne under nr. 60. Ved afgjørelsen heraf er det altsaa fibrenes længde, glans, elasticitet og styrke, der kommer i betragtning. Han anførte ogsaa, at det ved fortoldningen ikke havde nogen synderlig vanskelighed straks at kunne sige, hvilken slags traad der handledes om, saa at der herfra ikke skulde kunne hentes nogen indvending mod en beskyttende told paa de simplere og grovere sorter traad. Hans mening heri vil antagelig ikke blive befulgt, fordi den billige indførsel af traad falder bomuldsindustrien her bekvemmere. For at have en mening om, hvilket omfang den har faaet, hvilke kapitaler der nu staar i den, og hvilken afsætning fabrikerne i England har mistet her, siden de før forsynede markedet, er det interessant at give en oversigt derover. Der findes i Brasilien:

A. Fabriker, indrettede for bomuldsspinding og bomuldsvævning: I Maranhão: 8 fabriker med tils. 2 162 vævstole, i Ceará: 3 fabriker med tils. 300 do., i Rio Grande do Norte: 1 fabrik med 200 do., i Parahyba do Norte: 1 fabrik med 150 do., i Pernambuco: 4 fabriker med tils. 1 070 do., i Alagoas: 3 fabriker med tils. 600 do., i Bahia: 4 fabriker med tils. 3 250 do., i Sergipe: 1 fabrik med 200 do., i Rio de Janeiro: 17 fabriker med tils. 9 500 do., i Santa Catharina: 1 fabrik med 60 do., i Rio Grande do Sul 1 fabrik med 450 do., i São Paulo: 13 fabriker med tils. 2 360 do., i Minas Geraes: 16 fabriker med tils. 1 510 do.

Det er at bemerke, at disse fabriker, naar de har fabrikeret bomuldstraad, egentlig kun har tilvirket den for sit eget forbrug og ikke for salg.

B. Fabriker for bomuldsvævning uden bomuldsspinderi: I São Paulo: 3 fabriker med tils. 550 vævstole, i Minas Geraes: 6 fabriker med tils. 258 vævstole, i Rio de Janeiro: 3 fabriker med tils. 270 do., i Bahia: 1 fabrik med 50 do., i Rio Grande do Sul: 1 fabrik med 200 do.

Det vil saaledes sees, at ihvorvel bomulds-industrien er mægtigst i og ved Rio de Janeiro, har den dog i ganske merkelig grad paa faa aar udbredt sig saavel i større som i mindre maalestok til de andre stater. Alle disse fabriker har, takket være toldbeskyttelse, tjent penge, saa at de har kunnet give gode dividender.

Vævning af uld. For spinding og vævning af uld existerer der i Brasilien endel mindre fabriker og nogle faa større. Blandt disse sidste er

„Fabrica de Tecidos de Lan de Tijuca“ ved Rio de Janeiro, Fabrica Rheingantz i Rio Grande do Sul og en fabrik i São Paulo, hvilke tilvirker ret gode og vakre varer og har ganske stor omsætning allerede.

Vævning af lin. For spinding og vævning af lin er der oprettet et par større fabriker, hvoraf „Fabrica Nacional de Linho“ ved Rio er den betydeligste. Industrien har vanskeligheder at kjæmpe med.

Vævning af silke. Silkeindustrien gaar fremad. Det er i Petropolis ved Rio, i São Paulo, i Minas, i Espirito Santo, i St.a Catharina, i Paraná, i Rio Grande do Sul, at man har lagt sig efter morbærtræets dyrkning og silkeormavlen. Jeg nævnte i forrige aarsberetning, at præmier er bleven udsatte af unionsregjeringen. Saadanne er ogsaa opstillede i Staten São Paulo. Denne industri skulde her staa gunstigt paa grund af klimaet, idet man nemlig her skulde kunne faa høst af silkekokoner to gange om aaret, medens man i Europa kun kan faa én gang. Silkeormene skulde være frie for adskillige sygdomme og svagheder og morbærtræerne holde sig kraftigere. Maskiner for denne industri er blevne indførte til flere steder.

Bryggeriindustrien. Udviklingen er fremdeles gaaet i den retning, at det indenlandske øl holder udenlandsk øl ude. Nu indføres der til hovedstaden kun ganske lidet, næsten udelukkende engelsk stout (guinness) og til São Paulo betydelig mindre end før. Det er næsten underligt at tænke sig nu, da øl i schopps serveres til 0$400 eller en flaske til 1$200, at norsk eller svensk exportøl for ca. 15 aar siden endnu med tysk beherskede markedet til 2 milreis guld pr. flaske (hvad der altsaa nu vilde svare til 4$500). Det indenlandske øl, brygget især i Rio Grande do Sul (Fabrica Ritter, Pelotas), São Paulo (bryggerierne Antarctica og Bavaria) og Rio de Janeiro (Teutonia, Bavaria, Babylonia, Brahma), er lidet alkoholholdigt og meget velsmagende. Forbruget udvider sig. Paa det nordlige marked vilde det ogsaa herske, men der maa det, grundet kystfartens høie fragter, taale den udenlandske konkurrence, især i Pará og Manaos, paa hvilke pladse vore ølexportørers opmerksomhed henledes, fordi fragten af en ølkasse derhen fra Hamburg ikke vil være større end af en fra Rio eller Santos. Det er bleven fremhævet, at der i aaret 1901 og aaret 1902 indførtes øl til Brasiliens stater i følgende forhold:

	1901.		1902.	
Stater.	Kg.	Værdi i milreis.	Kg.	Værdi i milreis.
Pará	227.402	156.411	280.392	228.755$
São Poulo	152.923	120.664	161.685	166.282$
Amazonas	92.261	56.879	138.639	108.954$
Pernambuco	44 796	29.500	32.646	29.038$
Rio de Janeiro	47.472	38.966	46.859	46.925$
Matto Grosso	38.804	18.949	53.255	26.181$
Bahia	26.070	17.185	28.512	24.015$
Maranhão	16.411	11.511	13.282	10.319$
Rio Grande do Sul	13.541	13.978	20.075	19.050$
Pianhy	4.734	2.011	—	—
Ceará	4.271	3 579	13.326	6.132$
Alagoas	2.499	2.345	4.079	2.452$
Santa Catharina	1.615	1.474	2.214	2.382$
Paraná	400	482	4.734	3.038$

Stater.	1901. Kg.	1901. Værdi i milreis.	1902. Kg.	1902. Værdi i milreis.
Parahyba	380	472	1.007	710$
Rio Grande do Norte . . .	—	—	—	—
Sergipe	—	—	1.946	1 258$
Espirito Santo	—	—	408	229$
Ialt	673.579	474.404	803.059	675 720$

Herved bør bemerkes, at indførselen til de forskjellige havne ganske vist er steget lidt, men at ogsaa forskjellen hidrører fra en fuldkomnere statistik i aaret 1902.

Da det er utvivlsomt, at Nordbrasilien forsyner sig fra Europa med adskilligt øl selv af de sorter, som tilvirkes her i landet selv, er dette benyttet som argument til at foreslaa toldforhøielse baade paa maltet og umaltet byg og paa øl.

Mølleindustrien gik i det forløbne aar nogenlunde. Der arbeider nu i Brasilien 8 møller, der daglig maler 13 700 sække à 44 kg.

Nævnte produktion skulde give et aarligt zifer af over 5 millioner sække. Saa stor er dog produktionen ikke, da der ikke arbeides ligemeget hele aaret rundt, men vel $2^1/_2$ à 3 millioner sække. For klidet af disse møller er der ikke tilstrækkelig afsætning i landet selv. Det har imidlertid marked i Hamburg. Der udføres derhen og til andre udenlandske markeder ca. $18^1/_2$ million kg. klid pr. aar.

Fyrstikindustrien. De udenlandske fyrstikker er ved den næsten prohibitive told nu saagodtsom udestængte. Dog sees Jönköpings endnu stundom som en kaprice af folk, der holder fast paa dette merke. De indenlandske fabriker behersker altsaa markedet. Nogle af dem laver selv sine æsker og stikker, andre indfører disse (væsentlig fra Sverige over Hamburg) og sætter her kun satsen paa og ordner stikkerne i æsker. Hver æske fyrstikker maa bære et stempelmerke paa 20 reis (forbrugsskat), hvilket for hver blybox („lata"), der indeholder 120 pakker à 10 æsker, $8^1/_3$ gross, bliver 24 milreis i afgift.

En af de indenlandske fabriker laver sine æsker selv; 11 fabriker har maskiner baade til at lave æsker og splint selv. De gjør dette delvis. Fra tid til anden ser man dem dog vende tilbage til indførsel af splint. Publikum foretrækker det europæiske aspemateriale (her kaldet choupo) som lysere og vakrere. Da europæisk splint betaler 80 reis pr. kg. i told og er billig, er det vanskeligt at fremstille indenlandsk vare af hvilketsomhelst træ lige billigt. Der er saaledes reist agitation for at forhøie toldsatsen betydeligt paa æsker og splint.

Meieriindustrien. Det er tidligere anført, at en meieriindustri lidt efter lidt danner sig i Brasilien. Det gaar langsomt, fordi kommunikationerne er vanskelige og dyre i det indre, hvor meierierne skulde anlægges, fordi kvægracen ikke egentlig er anlagt for melkeproduktion, fordi foderet og græsgangene er tarvelige, og fordi al arbeidshjælp er kostbar. Nærmest byerne, hvor det bedste marked er, lønner det sig meget bedre at sælge fløde melken, der betinger en pris af 600 reis pr. flaske (6 d), end deraf at lave smør. Dette indsees let, naar der her alt efter melkens fedhed behøves fra 12 à 15 til 20 à 25 liter melk for at fremstille et kg. smør, hvis pris er 4 à 5 milreis. Udenlandske maskinfabrikanter opmuntrer imidlertid i den udstrækning,

de kan, til oprettelse af meierier, og der er nu solgt ikke saa faa maskiner. Det er svenske (Alfa, kronseparator, radiator), danske (Burmeister & Wain), belgiske, tyske, franske og nordamerikanske, der hyppigst sees. Paa en her afholdt alkoholudstilling lod „Radiator" sine maskiner arbeide, drevne af en alkoholmotor, og dette arbeide fulgtes med den største opmerksomhed af publikum hver eneste gang. Det er i Rio Grande do Sul, S.ta Catharina, Paraná, Minas Geraes, Rio de Janeiro (Campos) og Pianhy, at meierier hidtil drives. Minas Geraes gaar foran. Den aarlige produktion dér er fra 450 000 til 513 000 kg. **smør.** Hvis man sammenlægger de for Minas og for S.ta Catharina opgivne kvanta smør, kommer man for dem alene op i en tilvirkningsmængde af 1 million kg. smør pr. aar. Det for hele Brasilien opgivne tal er dog endnu almindelig 900 000 kg. pr. aar. Dette tal er imidlertid lidet mod, hvad der indføres, og indførselen er sterk selv til de stater, der selv producerer smør. Det kan være af interesse her baade at se, hvorfra det importerede smør kommer, og hvorhen det gaar:

1902.

Oprindelse.		Bestemmelse.	
Tyskland	4 707 kg.	Rio de Janeiro	784 601 kg.
Frankrige	1 745 719 „	Pernambuco	651 785 „
Storbritannien og Irland	10 150 „	Bahia	450 637 „
Forenede Stater	425 126 „	Pará	423 503 „
Italien	193 347 „	São Paulo	135 349 „
Portugal	1 008 „	Amazonas	116 150 „
Belgien	254 „	Maranhão	93 982 „
Østerrige-Ungarn	250 „	Alagoas	67 576 „
Argentina	19 531 „	Ceará	37 271 „
Schweiz	211 „	Parahyba do Norte	28 739 „
Spanien	774 „	Rio Grande do Sul	33 337 „
Holland	7 987 „	Matto Grosso	15 393 „
Britiske besiddelser	16 713 „	Paraná	3 945 „
Norge og Sverige	160 „	Sergipe	619 „
Rusland	262 „	Andre stater	1 543 „
Danmark	418 131 „		
Tyrkiet	100 „		
Ialt	2 844 430 kg.	Ialt	2 844 430 kg.

Det vil altsaa sees, at Frankrige dominerer markedet, at Nordamerika og Danmark kommer meget langt efter det, og at Italien trods sine store kolonier i landet atter kommer langt efter disse. Der agiteredes i aarets løb for, at smørtolden skulde blive forhøiet. De vigtigste firmaer i smør, som Herman Stoltz & Co., A. Abreu & Co., Hasenclever & Co., Veiga Pinto & Co., Lacarrière Lafaille & Co., Luiz Augusto de Magalhaes & Co., Angelino Simoes & Co., modarbeidede denne paa følgende grundlag: 1. Den nationale smørtilvirkning tilfredsstiller ikke Brasiliens forbrug. 2. Udenlandsk smør betaler allerede 80 pct. af sit kostende i told, og er nationalt smør saaledes allerede meget begunstiget. 3. Det nationale smør er foruden andre begunstigelser, ikke underkastet analyse i laboratorium.

Møbelindustrien. De i Rio virkende fabriker Marcineria Brasileira (før Santos Moreira & Co.), Tunes & Co. og Auler & Co. har en ret stor omsæt-

*

ning af møbler af indenlandske træsorter, i regelen af enkle og smukke former. I São Paulo drives ligeledes fabrikation af mere kunstnerisk tilsnit. De vanlige møbeltræsorter her er canella, peroba, vinhatico og amerikansk furu. I Paraná tilvirkes vakre udskaarne ting som skabe, buffeter etc., og en i Curityba afholdt udstilling gav anledning til, at forskjellige værdifulde ting i denne branche kom frem. Den i Rio de Janeiro oprettede store fabrik for møbler af krummet træ — Wienermøbler — af indenlandsk materiale troede, at den skulde dominere markedet, men havde den overraskelse at se de i aaret 1902 forøgede toldsatser, der næsten stængte døren for de østerrigske konkurrerende møbler, atter nedsatte i aaret 1903.

Garveri- og læderindustrien. Garveriet indtog i Brasilien en ret beskeden plads med simple indretninger, primitive methoder og moderat produktion indtil ca. aaret 1889. Da jobbetiden (o Encilhamento) kom, anlagdes der flere store garverier med kostbare indretninger i og omkring hovedstaden. Man vilde producere i stort og med nye methoder. Uheldigvis forstodes ikke altid disse sidste, og mængden gjorde, at der blev overproduktion. Mange garverier er derfor gaaet fallit; de, der er igjen, har havt vanskelig for at udholde konkurrencen, og deres produkter er begrænsede. De tilvirker saalelæder og de grovere sorter overlæder. Selv et saa stort og moderne anlæg som Cortume Agua Branca ved São Paulo er ikke naaet til at kunne producere de finere skind (som handskeskind, kalveskind, chagrin-gjedeskind, lamme-marroquin og lignende). Det er saaledes fremdeles tilfældet, at især fra Nordbrasilien masser af gjedeskind udføres raa til Tyskland for at komme tilbage som farvede handskeskind, eller til Nordamerika og Frankrige for at komme tilbage som sorte handskeskind, ligesom det er især i disse lande, at alle de andre finere sorter, som Brasilien nu kjøber, tilvirkes — ofte med raamateriale hentet fra Brasilien. De brasilianske garverier har derfor fremsat krav paa høiere told for de finere skind. Dette vil dog blot sige, at de, hvis saaledes døren stængtes for de udenlandske, selv vilde forsøge at tilvirke dem. For øieblikket skulde de ialfald ikke kunne bringe dem paa markedet.

Skotøiindustrien har især i hovedstaden udviklet sig uforholdsmæssig. Man er skredet til at benytte alle de mest moderne maskiner. Der siges, at her er nedlagt en kapital af 8 millioner milreis deri, og at 4 000 arbeidere derved har sit underhold. Den leverer i det hele billigt og godt produkt, hvormed simplere udenlandsk skotøi ikke kan konkurrere. Men der er blevet overproduktion, priserne er faldt, streiker har skadet, og for at udholde konkurrencen indbyrdes har man jævnt slaaet af paa kvaliteten. Industrien staar derfor allerede i en ret spændt stilling og mener sig ikke paa nogensomhelst maade at kunne taale nogen høiere told paa raamaterialier, som det kun kan erholde fra udlandet.

Papirindustrien. Denne staar ikke meget høit. Det var omkring aaret 1860, at den fortjente Baráo de Capanema indrettede en liden papirfabrik ved et vandfald i Serra de Petropolis, men den stod sig ikke længe. Siden indrettedes ved elven i Tijuca fem smaa fabriker, der tilvirkede pakpapir og pap, og hvoraf nogle endnu existerer. Efter aaret 1889 oprettedes seks større fabriker: Tre i São Paulo, hvoraf en blot tilvirker pap, to i Rio Grande do Sul og en i Mendes ved Rio de Janeiro. Af dem i São Paulo er „Companhia Melhoramentos de São Paulo“ den største; den tilvirker saavel pap, pakpapir som tryk- og skrivpapir i forskjellige finheder. Af dem i Rio Grande do Sul er Fabrica de Pedras Brancas ved Porto Alegre den vigtigste; det er et større anlæg, der arbeider pap og papir og forsyner Rio Grande, Santa Catha-

rina, Paraná og i nogen mon Rio de Janeiro. Dens tilvirkning aarlig er ca. 400 000 kg. Indtil den allersidste tid har ingen af disse fabriker anvendt træmasse eller cellulose som raamateriale, men blot filler, bambus og siv (taquara). Især i pakpapir skulde de nationale fabriker kunne have afsætning og konkurrere med udlandet. Da imidlertid tolden blev nedsat fra 200 reis til 150 reis pr. kg, indtraadte der en ugunstig stilling. Dertil kom snart, at avistrykpapir, der indtil aaret 1897 betalte 60 reis pr. kg., og som ved særlig begunstigelse blev sat i en told af 10 reis pr. kg., indførtes i store mængder og gjentagende paastodes ogsaa underhaanden at være bleven solgt som pakpapir, og at konkurrere hermed var jo umuligt. Og det pudsige var, at aviserne istedetfor at blive billigere ved denne store begunstigelse, blev dyrere end i den ældre tid, nemlig 100 reis pr. nummer istedetfor 40 reis og 200 istedetfor 100 reis. Papirfabrikanterne er saaledes nu meget ublide paa aviserne, idet de paastaar, at medens pakpapir tilvirket i landet eller indført ikke kan sælges under 400 reis pr. kg. (tolden er 150 reis), kan aviserne levere pakpapir rent eller trykt for en brøkdel, og at de nu staar saa gunstig, at de hverken behøver abonnenter eller læsere, men kan nøie sig, om de vil, med at sælge sine daglige oplag som pakpapir — kanske til og med til indpakning af madvarer. Saaledes skulde en i oplysningens interesse givet begunstigelse have bevirket fremme af en uheldig slendrian, som al hygiene nu erklærer sundhedsfarlig. Pressen har naturligvis taget disse angreb unaadig op og afvist dem. Imidlertid er det ikke usandsynligt, at der kan hidføres en ændring i toldsatserne, enten til forhøielse paa trykpapir (en ganske stor del deraf kommer fra vore lande) eller til at hindre salg deraf til andet brug.

Sukkerraffinering. Tilvirkning af sukkersaften i staterne Maranhão, Parahyba, Rio Grande do Norte, Bahia, Rio de Janeiro, São Paulo og Minas Geraes foregaar ved maaske ca. 3 500 smaa etablissementer (engenhos) med primitive inddampningsapparater, 17 med smaa vakuumspander og 122 fabriker med fuldkomnere indretning. For tiden er der dog ganske mange af disse, der ikke arbeider. Der er bleven beregnet, at den aarlige høst af sukkerrør i landet skulde udgjøre ca. 5 millioner tons rør, hvoraf der udvindes 330 000 tons sukker, deri indbefattet 80 000 tons honning (ukrystaliserbart sukker). Da der imidlertid er fremhævet, at man paa Java med fuldkomnere methoder af samme kvantum og kvalitet rør skulde kunne udvinde 500 000 tons sukker, burde man gaa over til andre, modernere og billigere systemer. Medens Java leverer sukker med en produktionsomkostning af 100 reis pr. kilo, er Brasilien hidtil ikke kommet ned under 180 reis pr. kilo. En ton sukkerrør kan for tiden i Brasilien erholdes med en produktionsomkostning af 4 milreis eller 5$300 paa rigtig daarligt terræn, eller hvor arbeidslønnen er meget høi.

Mineindustrien. Opmerksomheden begynder mere og mere at henledes paa denne industri, og utvilsomt vil den bevægelse, der fra udenlandsk kapitals side er begyndt for at undersøge de brasilianske muligheder paa dette felt, tage fart. Først og fremst har udenlandske selskaber taget sigte paa landets guld- og diamantforekomster. Utvilsomt vil der specielt i Minas Geraes og da især i Diamantina-distriktet være udbytte at finde i elve og grusleier ved arbeide med mudring og med hydrauliske methoder. Men det maa være kapitalsterke og meget forsigtig ledede selskaber, idet der ellers kan tabes penge istedetfor at tjenes, saaledes som det allerede er sandet af mange. „The Brazilian Diamond, Gold and Development Co.“ er et nyt selskab (med norsk-amerikansk kapital), der tænker at begynde ved Diamantina. Manganese-felterne vinder ogsaa mere og mere opmerksomhed. Efter kulfelter speides der fremdeles

ivrig og fortrinsvis nær kysten. I det forløbne aar er der bleven anstillet forsøg med kul fra St.a Catharina og Rio Grande do Sul paa Central-jernbanen, og disse forløb gunstig. Endnu er imidlertid de lokale fragtforholde iveien. Nogle kulleier tilhører selskabet „Companhia Estrada de Ferro e Minas de São Jeronymo". Dette udvandt i aaret 1902 ca. 7 000 tons eller ca. 500 tons mere end i aaret 1901. Det er dog endnu en liden udvinding. I Paraná er ved Guarapuava fundet kobberminer. Ellers er det i Bahia og Minas Geraes, at der næsten hver dag findes en eller anden mineralforekomst, hvoraf man ialfald med tiden, med lettere forbindelser, venter sig noget.

Sagbrugsindustrien. I det store og hele vedvarer endnu det forhold, at det lidet lønner sig at afvirke brasiliansk skov paa grund af den store arbeidsløn og paa grund af skovens uensartede beskaffenhed. Dog hugges ikke saa lidet til sleepers af de forskjellige træsorter, og der sættes ret store fordringer til disses godhed. At fordre en ensartet vare af en eller et par træsorter er ikke længere muligt. Skoven er ret udtyndet, udbrændt (til rydning) og udhugget paa særdeles mange steder ikke alene i Rios omegn, men langt opover landet. Træer, som fandtes i en vis overflod, f. ex. pao-brazil (rødfarvetræet), turde man nu lede efter i Rios omegn, kanske uden at finde et eneste. Ceder findes dog ovenfor Serra do Mar ved hovedstaden i en vis mængde, saa at en regelmæssigere udnyttelse og afvirkning deraf til møbeltræ og kassetræ kunde foregaa. Af jakaranda og peroba preta afvirkes i det indre endnu ret meget, der oftest i hele stammer kommer ned til Rio de Janeiro for der paa de fire à fem store sagbrug, som hovedstaden har (F. P. Passos, Velloso Irmao & Co., Domingos da Silva, Companhia Edificadora), at sages op til planker og bord. Iøvrigt sager disse sagbrug indført amerikansk furu. I Bahia og Pernambuco afvirkes endel rødtræ, jakaranda, ceder og finere sorter møbeltræ, men exporten af, hvad Brasilien i denne retning kunde byde, er endnu ikke rigtig begyndt.

Hvor en sagbrugsindustri skulde synes at have betingelser for sig, er i Paraná, idet større furuskove der findes. Dog ikke vor furu, men en arancaria (art pinje). Trælasthandlerne i Rio har seet skjævt til denne furu og ment, at den var ujævn i veden med haarde aarer, at der ikke fandtes nok af den til at forsyne markedet med, at den kun fandtes i korte længder, høist 20 fod og ikke som amerikansk furu i længder op til 60 fod, og sluttelig at den ikke vel kan anvendes til bygningsbrug, fordi den sprækker, har mange knuder og har raadne stykker indi, som ikke kan sees udenfra. Desuden angribes det let af cupim (termiter, myrer), der i kort tid ødelægger det. Som materiale til kasser er det derimod godt, naar ingen fordringer stilles; thi det holder daarligt spigeren. Naar pitchpine sælges for 70 milreis pr. tylvt planker $3\times9\times14$ (eller à 378 superficielle fod), skulde Paraná-furu kunne gaa for 49 milreis pr. tylvt planker af allerbedste sort og 42 milreis for sekundakvalitet. Fra national side er der blevet fremholdt, at Paraná-furu undervurderes med vilje; at der i staten Paraná er kvadratmile bedækket af den og i jævne kvaliteter, og at sagbrug i og ved Curityba regelmæssig holdes i drift ved den; at Paraná-furu i Curityba benyttes til bjælker, indre og ydre vægge, dækbord paa huse og tag, og at den, skjønt klimaet er fugtigt, holder sig mod veiret og ikke raadner, og at der er exempel paa, at saadant træ har holdt sig, udsat for veiret, i 25 aar, og i ly for veiret i 50 aar. Ogsaa til møbler og panel er det med held blevet brugt der. Ganske vist er der pinho, der har de paaklagede haarde aarer, men der gives ogsaa pinho uden saadanne. Denne kaldes pinho branco. Fyrstikfabriken i Curityba har anvendt den til splint. Som

kassemateriale er den brugt i Curityba til bryggeriet, lys- og sæbefabrikerne og til fuld tilfredshed. Hvad bjælker angaar, skulde der kunne leveres helt op til 120 fod, hvis kurverne paa jernbanen blot tillod at transportere dem frem til markedet, og hvis man blot sælger bjælker paa 20 fod, er det fordi kun saadanne begjæres, og ikke stort større kan bringes frem for tiden. Jeg har villet anføre paastandene for og imod for at vise, at Paraná-furu hidtil i det hele ikke gjør vor gran- og furulast nogen uheldig konkurrence, men at den dog beskjæftiger flere sagbrug, som deraf gjør brugbart kassemateriale og stav, og at det jo er muligt, at større anvendelse derfor kan blive fundet senere, med billigere fragter, selv paa Rios marked.

Fryserier. Opmerksomheden turde henledes paa en bevægelse, der er begyndt her i landet, nemlig med indretning af fryserier. Af staten Rio Grande do Sul har „The Brazilian Cold Storage & Development Co. Limited" erholdt privilegium til drift i 30 aar af fryserier („Depositos frigorificos") til bevaring og frembringen til marked af madvarer, kjød, fisk, grønsager, frugt, æg etc. Selskabet er forpligtet til mod en vis afgiftsfrihed og mod visse lettelser at indrette sine etablissementer efter nyeste systemer. Det tilstaaede privilegium gjør ingen indskrænkning i den frihed, som slagterier og de store slagtehuse nyder. Fryserierne er ogsaa aabne for privates brug mod vis fastsat afgift. Ideen har været oppe og er bleven udnyttet allerede før i Argentina, baade hvad kjød, grønsager og frugt angaar. Argentina er modig gaaet igang med at søge marked aabnet for disse produkter i Europa. Det har opnaaet, at Royal Mail-dampskibslinjen forsøgsvis har anordnet frysekamre i dette øiemed ombord i sine baade. Til London er da deri bleven sendt større mængder frugt (duraznos, et slags aprikoser), ferskener og kirsebær, foruden prøver af kjødvarer og grønsager. Hidtil har udfaldet været vekslende. Enkelte partier er fremkommet i udmerket stand, andre bedærvede. Dette er imidlertid kun forberedende forsøg. Men i større skala og med baade, kun indrettede derfor, turde nok snart skibningerne fortsættes. Det hele system turde for den norske vestkysts og den svenske vestkysts og Skaanes exportører fortjene at følges med opmerksomhed og studeres, om ikke deri kunde findes en hjælp for vor export til det engelske marked. I Brasilien er der naturligvis et vidt felt for fryseindustrien at optage ogsaa i de midterste og nordlige stater, delvis for kjød, mere for fisk og særdeles meget for frugt og grønsager. Mange gange har det vakt min forundring, hvor lidet foretagsom man har været paa dette omraade. Frugten her i landet er overordentlig overflødig, men er paa markedet dyr, fordi arbeidslønnen er dyr, og efterspørgselen ikke er stor. Brødfrugt, mangas, appelsiner, abacate (alligatorpears), annanas, cajú, cambucá, sapoty, fructa do conde (liden chirimoya) og enkelte andre frugter burde forsøges udførte, men hidtil har der ingen været til at drive det i stort. Men man ser, at det kunde gjøres. I dagspressen er der af I. C. Alves de Lima bleven oplyst, at han af de store Bahia-appelsiner (bedre end orangerne baade fra Sicilien og Marokko) med dampskib i et lidet kjølerum sendte til New York 150 stykker, hvilke efter 14 dages reise fremkom i udmerket stand, idet kun 3 var beskadigede. Et af frugtfirmaerne i Broadway erklærede da, at orangerne fra Florida og Kalifornien ikke kunde maale sig med disse fra Bahia, og at disse sidste kunde opnaa ialfald 8 cents stykket for de store og 6 cents for de smaa i partier, til en udsalgspris i New York af 10 à 15 cents. Dette skulde, da tolden paa oranger i de Forenede Stater ikke er stor (1 cent stykket + 30 pct. ad valorem af indpakningen) kunne give anledning til en stor forretning.

Handel. Det er i tidligere beretninger nævnt, at Brasilien har en god

handelsbalance, og at udførselen betydelig overstiger indførselen. Overskuddet antoges at dreie sig om ca. 15 millioner £. Eftersom statistiken forbedres, sees naturligvis dette forhold klarere. For aaret 1902 foreligger nu statistik for det hele land.

Deraf erfares, at den hele import havde en værdi af ca. 471 millioner milreis papir (ca. $23^1/_2$ million £) og exporten af 735 millioner milreis papir (ca. $36^1/_2$ million £), eller et overskud for exporten af ca. 13 millioner £.

De lande, hvorfra Brasilien modtog det største kvantum varer, var: Storbritannien 28.2 pct., de Forenede Stater 12.2 pct., Tyskland 11.5 pct., Frankrige 8.9 pct., Argentina 8.9 pct., Portugal 6.9 pct., britiske besiddelser 6.2 pct., Uruguay 5.3 pct., Italien 3.7 pct., Belgien 2.4 pct., Østerrige 1.9 pct.

Rio de Janeiro var den havn, der importerede mest, eller ca. 44 pct. af det hele. Dernæst Santos 19.4 pct., Pernambuco 7.8 pct., Pará 7.2 pct., Rio Grande do Sul 6.6 pct., Bahia 6.4 pct., Amazonas 3 pct., Ceará 1 pct. og de andre mindre.

Hvad angaar exporten, gik der mest til de Forenede Stater, nemlig 37 pct. af den hele udførsel. Dernæst 17.4 pct. til England, 15.9 pct. til Tyskland, 10.5 pct. til Frankrige, 4.9 pct. til Holland, 3 pct. til Argentina, Østerrige og Belgien, 2 pct. til Uruguay. Til hvert af de andre lande gik der mindre end 1 pct.

Santos var den havn, der udførte mest, nemlig 38.1 pct. af den hele udførsel. Dernæst kom Rio med 18.4 pct., Amazonas med 10.8 pct., Pará med 10.1 pct., Bahia med 7.1 pct., Pernambuco med 4.3 pct., Rio Grande do Sul med 2.3 pct., Paraná med 2.2 pct., Espirito Santo med 1.5 pct., Alagoas 1.2 pct., Matto Grosso 1 pct. og de andre stater mindre.

Mellem udførselsartiklerne stod kaffe i første række, ca. $20^1/_2$ mill. £, dernæst kautschuk med $7^1/_4$, bomuld med ca. $1^1/_4$, tobak med ca. $1^1/_4$, kakao med lidt over 1, herva-matter med $1^1/_5$, sukker med ca. 1, saltede huder med $^3/_4$, garvede skind med $^1/_3$, gjedeskind med $^1/_3$, guld med næsten $^1/_2$ mill. £, dernæst manganesemalm, paranødder og maniçoba-gummi med mindre beløb.

Mellem indførselsartiklerne var de vigtigste forskjellige næringsmidler, der foran er omtalt, endvidere foderstoffe, forskjellige tøier og andre manufakturvarer af bomuld, uld og silke, jern- og staalvarer, maskiner, andre metalvarer, stenkul og papir.

Hvad der deriblandt kom fra Norge og Sverige var i milreis papir: Bomuld, raa og tilberedt 2 741 milreis, rester af dyr (oljer etc.) 151 milreis, jern og staal 254 095, trælast og trævarer 799 684, maling og farver 8 043, planter og blade 23, sten og cement 1 305, skind og huder 17 162, plantesafter 23 889, bomuld, forarbeidet, 19 322, bly, tin, zink 178, kobber 7 697, jern og staal 83 166, musikinstrumenter 175, kirurgiske instrumenter 430, lin og hamp 1 530, stentøi og porcelæn 104, maskiner 37 213, møbler 1 223, guld og sølv 434, papir 1 283 430, skind og huder 61, parfumer 143, kemiske produkter 165 298, silke 361, forskjellige artikler 12 672, klipfisk 2 432 555, fiskekonserver 15 091, kondenseret melk 3 172, smør 544, vin 98 — eller ialt en værdi af 5 173 374 milreis.

Af udførselen sees efter statistiken kun kaffe med en værdi af 723 923 milreis at være gaaet til Norge og Sverige. Men det vil naturligvis kun sige, at det er, hvad der fremgaar af direkte konnossementer. Hvad der af brasilianske varer over Hamburg og indirekte er kommet til os, sees altsaa ikke deraf.

Da en sammenstilling af saavel indførsels-artikler og værdier som af udførsels-artikler og værdier i aaret 1902 turde have sin interesse, hidsættes en saadan.

A. Indførsel i aaret 1902 til hele Brasilien.

Varens art.		Mængde.	Værdi i milreis papir.
Dyr	stk.	79 414	5 096 677
Bomuld, raa og tilberedt	kg.	3 628 096	8 960 440
Haar og fjær	„	47 685	714 874
Indisk rør, bambus og vidjer	„	107 591	164 244
Bly, tin, zink og legeringer deraf	„	3 479 563	1 383 675
Kobber og legeringer deraf	„	813 740	1 168 153
Rester af dyr (oljer, voks, guano etc.)	„	5 003 713	3 562 611
Jern og staal, i stænger og barrer	„	18 639 688	3 536 023
Jute og hamp, raa eller tilberedt	„	15 129 086	8 607 487
Uld, raa eller tilberedt	„	518 822	1 843 046
Lin, raa eller tilberedt	„	167 546	397 792
Trævarer		—	5 204 774
Stoffe til parfumerier og farver		9 557 121	5 580 962
Metalloider og forskjellige metaller		—	323 072
Guld, sølv og platina		130	65 194
Straa, espartogræs, piassava etc.		500 286	434 706
Planter, blomster, blade, frugter, frø		4 681 305	3 013 043
Sten, jord, stenkul og lignende mineralier		1 024 434 091	32 819 860
Skind og huder, raa eller tilberedte		799 872	6 533 761
Silke, raa eller tilberedt		12 567	428 655
Vegetabilske safte (tjære, oljer, voks etc.)		15 534 563	4 450 193
Bomuld med eller uden blanding, fabrikeret		12 007 597	56 294 960
Aluminium		6 653	43 903
Vaaben og ammunition		—	2 962 931
Haar og fjær, fabrikeret (koste etc.)		—	593 326
Rør, bambus (kurve, møbler)		—	63 156
Vogne og andre kjøretøier		—	804 633
Bly, tin, zink og deres legeringer		378 141	722 147
Kobber og legeringer deraf		768 589	3 958 481
Jern og staal i arbeide		87 431 220	28 353 137
Musikinstrumenter		—	1 533 539
Kirurgiske instrumenter		—	981 850
Mathematiske instrumenter		—	549 761
Uld, med eller uden blanding, i manufaktur		—	9 508 927
Lin, jute og hamp, fabrikeret		1 882 189	5 360 807
Stentøi, porcelæn, glas etc.		1 744 308	6 032 990
Maskiner og apparater		—	21 954 733
Træ, forarbeidet		334 370	2 030 263
Elfenben, perlemoder, skildpadde		—	531 539
Nikkel		9 179	56 933
Guld, sølv og platina		—	1 194 063
Straa, espartogræs etc. (tougverk, matter)		171 353	453 152
Papir og anvendelser deraf		11 020 674	11 009 906
Sten, jord og mineralier (rør, mursten, tagsten)		3 313 803	1 353 244

Varens art.	Mængde.	Værdi i milreis papir.
Skind og huder i arbeide	96 892	2 428 855
Parfumer og farvevarer	227 938	3 491 345
Kemiske produkter (sæber, mineralvande)	1 207 796	10 430 273
Silke, med eller uden blandinger	65 855	4 167 033
Forskjellige artikler (dynamit, petroleum, oljer, lys etc.)	—	26 163 039
Alfalfa	21 997 507	1 639 023
Hvidløg og charlotteløg	7 008 991	1 704 898
Ris	100 984 581	18 509 270
Sukker	53 727	18 303
Olivenolje	2 371 288	2 907 869
Klipfisk	28 186 035	14 284 479
Fedt og smult	4 206 756	5 143 853
Poteter	23 379 876	3 555 093
Drikke, alkoholholdige	840 358	1 042 349
Do. , ikke specificerede	60 103	65 785
Beskøiter og kager	156 829	249 384
Kornvarer og spiselige frø, ikke specificerede	1 709 164	470 546
Byg	127 590	43 993
Øl	803 409	676 521
The	229 562	612 257
Chokolade, kakao, konfekt	81 803	211 248
Konserver og extrakter af kjød	289 846	610 810
Konserver af frugter og grønsager	874 956	882 961
Konserver af fisk	2 123 433	1 877 563
Specerier	1 039 390	1 164 189
Klid	1 321 491	147 389
Hvedemel	105 590 991	24 064 329
Mel, ikke specificeret	522 717	294 969
Bønner	6 011 530	1 671 190
Foderstoffe, ikke specificerede	32 576	5 488
Frugter og grønsager, tørre	1 141 822	912 480
Frugter og grønsager, friske	5 626 806	2 725 059
Melk, kondenseret	1 284 148	1 132 708
Likører og frugtsiruper	92 101	200 966
Smør	2 844 430	6 912 374
Makaroni o. l. varer	183 418	91 772
Mais	4 483 704	526 730
Æg	1 876	3 330
Skinke	295 454	656 865
Ost	1 389 190	2 431 253
Almindeligt salt	37 323 099	1 255 706
Flesk	769 266	1 031 900
Hvede	149 718 556	20 194 838
Eddikke	293 779	104 501
Vin, champagne og skummende vine	78 345	333 105
Vin, ikke specificeret	56 447 588	26 888 282
Vin, vermouth, bitter o. l.	—	924 799
Tørret kjød	48 532 110	25 393 896
Ikke specificerede varer	—	251 629

B. Udførsel i aaret 1902 fra hele Brasilien.

Udførselen er i statistiken opført under 3 klasser med ialt 231 nummere. For kortheds skyld, da deri er medtaget en hel del artikler, der ikke egentlig spiller nogen rolle, opføres her de hovedsagelige artikler og resten sammenfattes under forskjellige artikler:

Varens art.		Mængde.	Varens værdi i milreis papir, leveret ombord her.
Hvalolje	kg.	1 174 564	246 811
Fedt og smult	„	13 340	16 623
Fiskemaver	„	22 069	48 012
Skilpaddeskal	„	485	5 972
Voks	„	149 196	323 686
Horn	„	1 162 375	515 527
Benaske	„	4 367 370	183 430
Huder, garvede	„	260	3 050
Huder, saltede	„	20 354 100	14 296 229
Huder, tørre	„	6 501 890	8 259 863
Heste- og nøtehaar	„	482 462	732 001
Kjødextrakt	„	260 878	1 180 383
Heste	stkr.	2	500
Muldyr	„	113	37 600
Okser og kjør	„	821	22 585
Klover	kg.	536 973	36 388
Glycerin	„	247 009	162 955
Fiskelim	„	57 003	207 098
Uld	„	972 039	810 220
Tunger	„	25 289	45 246
Smør	„	988	1 970
Honning af bier	„	18 958	9 110
Ben	„	463 457	22 055
Østers	„	110 979	22 256
Fisk, tør og konserveret	„	6 510	9 909
Skind, med ulden paa (skindfælde)	„	3 017	4 494
Gjedeskind	„	1 483 813	7 387 422
Lammeskind	„	279 020	622 516
Faareskind	„	15 368	29 258
Hjorteskind	„	154 192	322 666
Skind, forskjellige slags	„	3 822	10 920
Fjær af heire	gram	110 635	114 689
Fjær, ikke specificeret	„	399 000	4 890
Ost	kg.	2 376	5 720
Sæbe	„	14 845	7 617
Strudsefjær	gram	3 658 500	38 658
Overlæder	kg.	4 191	23 344
Lys	„	872	2 587
Tørret kjød	„	63 796	56 137
Monazitsand	„	1 205 080	1 110 416
Krystal	„	35 460	54 579
Manganese	tons	157 295	4 465 328

Varens art.		Mængde.	Varens værdi i milreis papir, leveret ombord her.
Gammelt metal: Jern og staal	kg.	3 822 287	185 692
Bly og zink	„	63 216	26 776
Andre metaller	„	277 452	276 238
Mica (glimmer)	„	10 707	17 642
Kobbermalm	„	234 369	14 460
Guld i barrer	gram	3 989 682	8 754 342
Guld, gammelt	„	11 873	25 168
Agat	kg	81 094	8 288
Karbonat (sorte diamanter)	gram	2 428	832 615
Diamanter	„	13 737	1 333 128
Stene, almindelige	kg.	44 027	4 926
Stene, ædle	„	2 662 825	72 859
Sølv, gammelt	gram	378 900	21 827
Sølv og guld i arbeider	kg.	12 800	10 468
Salt	„	13 770	1 885
Jord, guldholdig	„	1 000	3 200
Tøndestav	„	411 644	74 060
Brændevin	liter	147 207	50 207
Bomuld, raa	kg.	32 137 678	24 336 417
Sukker, hvidt	„	565 216	190 880
Sukker, krystal	„	3 000	870
Sukker, Demerara	„	3 256 100	466 283
Sukker, mascavo	„	132 932 943	18 345 503
Mamon kjerner (ricinusfrugter)	„	2 387 726	392 797
Beskøiter og kager	„	21 078	18 955
Kautschuk, mangabeira	„	350 194	925 446
Kautschuk, manicoba	„	807 388	2 685 934
Kautschuk, seringa	„	27 474 278	144 107 366
Kakao	„	20 642 412	20 691 613
Kaffe, i bønner	sække	13 157 383	409 840 526
Kaffe, malet	kg.	5 175	4 966
Bomuldsfrøkjerner	„	30 385 671	1 867 690
Parangødder	hektol.	148 301	3 271 288
Carnauba-voks	kg.	1 547 171	1 698 875
Cigarer	stkr.	1 193 089	201 790
Cigaretter	kg.	4 359	34 646
Syltetøi af goiabada	„	33 635	46 327
Do., ikke specificeret	„	10 919	13 430
Klid	„	18 498 353	1 713 441
Mandiokamel	„	6 214 009	722 607
Mel, ikke specificeret	„	3 572	1 902
Bønner	„	11 043	3 168
Medicinske blade, harpiks og rødder	„	632 276	587 890
Frugter, ananas	„	120 812	96 153
Do., bananer	bundter	994 919	392 508
Do., kokusnødder	hundreder	2 755	32 427
Do., do. smaa	kg.	49 463	6 210
Do., oranger	hundreder	8 426	33 224

Varens art.		Mængde.	Varens værdi i milreis papir, leveret ombord her.
Frugter mandariner (tangerinas)	kg.	4 000	700
Tobak, løs og oprevet	„	6 291	43 980
Rultobak	„	641 325	479 203
Tobak i blade	„	44 552 715	23 835 187
Kopal-gummi	„	25 845	27 896
Herva	„	41 928 586	21 930 470
Ipecacuanha	„	22 639	517 467
Træ, acapú	„	82 853	17 281
Do., ceder	„	7 000	882
Do., jakaranda	„	2 129 911	567 697
Do., massaranduba	„	195 581	12 786
Do., pao brazil (rødtræ)		270 391	19 738
Do., pinho	planker	64 057	39 722
Do., do.	bord	9 974	10 819
Do., forskjellige sorter	kg.	189 631	36 947
Bomuldsfabrikater	„	40	511
Sukkerhonning (mel de assucar)	„	97 120	8 969
Mais	„	3 075 910	313 531
Arbeider af træ	„	1 100	15 255
Copahyba-olje		66 001	174 348
Piassava		1 889 724	1 169 538
Planter		—	105 168
Stivelse		92 227	19 904
Snus		10 399	46 488
Rester af bomuldsfrø		91 432	29 160
Frø		22 637	20 791
Tapioka		262 198	59 286
Tøier af bomuld		2 821	17 545
Ticum-fiber		12 208	55 754
Forskjellige artikler		—	437 434

Hvad nu specielt hovedstadens handel angaar, foreligger der statistiske data ogsaa for aaret 1903 betræffende dette landets vigtigste import-centrum, og jeg vil nedenfor omhandle nogle af de vigtigste artikler.

Rio de Janeiros handel. Toldindtægten i Rio var lidt mindre i aaret 1903 end i aaret 1902. Formindskelse merkedes, hvad betræffer ris, fedt, hvedemel, the, petroleum, smør, tørret kjød, mais, salt, portugisiske vine. Forøgelse bemerkedes, hvad angaar alfalfa, stenkul, cement, mursten og tagsten, trælast, franske og spanske vine.

Klipfisk. Importen af denne vare udgjorde i aaret 1903 108 635 kolli (mod 103 863 i aaret 1902 eller 4 772 kolli mere). Deraf var 43 932 kolli fra Kanada, 24 792 fra forskjellige lande og 39 911 kasser fra Norge. Der kom altsaa lidt mere norsk fisk end i aaret 1902. Over kvaliteten hørtes ikke klager. Priserne var ved aarets begyndelse 39 à 44 milreis pr. bøtte eller tønde Kanada-fisk og 50 à 51 milreis pr. kasse norsk fisk (begge à 58 kilos netto) og ved aarets slutning respektive 41 à 45 milreis og 44 à 47 milreis. Beholdningen pr. 31te december 1903 ansloges til 18 000 kolli.

Tjære. Der ankom i aaret 1903 671 tønder mod 915 i aaret 1902,

eller 244 mindre. Prisen var i aarets løb nominel (mellem 43 à 60 milreis pr. tønde eller fad).

Alfalfa. Der ankom 286 979 baller i aaret 1903 mod 215 207 baller i aaret 1902 eller en forøgelse af 71 772 baller.

Ris. Der ankom fra Indien 582 772 sække i aaret 1903 mod 802 401 i aaret 1902, eller 219 629 mindre, og fra Europa 64 409 sække mod 168 545 i aaret 1902, eller 104 136 mindre.

Stenkul. Indførselen beløb sig til 527 719 tons mod 525 284 i aaret 1902, eller 2 435 mere.

Tørret kjød. Heraf indførtes 34 101 710 kg. i aaret 1903 mod 37 190 310 i aaret 1902, eller 3 088 600 kg. mindre. Varen kom, i noget større mængde end i aaret 1902 fra Rio Grande do Sul, i noget mindre fra Argentina og Uruguay.

Øl. Der ankom i aaret 1903 635 kasser mod 1 313 i aaret 1902, eller 678 kasser mindre. Næsten alt var engelsk øl. Prisen var 22$500 á 24$000 pr. dusin hele flasker (guinness), 14 à 16$000 for halve.

Harpiks. Der ankom 19 026 fade i aaret 1903 mod 22 665 i aaret 1902, eller 3 639 fade mindre.

Cement. Der indtraf 167 245 fade i aaret 1903 mod 162 754 i aaret 1902, eller 4 491 fade mere. Knight Bevan & Sturges var det dyreste merke (17$ à 17$500 pr. fad), Boulogne Lonquety og tysk vare solgtes for 16$500 à 17$000, „Leão", „Aguia Preta", „Cruz Vermelha", „Leão Coroado", „Excelsior", „Cathedral" var andre merker, der solgtes til 11$500 à 12$500 pr. fad.

Hvedemel. Der indførtes 257 070 fade i aaret 1903 mod 349 962 i aaret 1902, eller 92 892 fade mindre. Over tredjedelen kom fra de Forenede Stater og henved to tredjedele fra Argentina.

Smør. Tilførselen i aaret 1903 dreiede sig om 24 049 kasser mod 34 893 i aaret 1902, eller 10 844 kasser mindre. Det meste var fransk smør (ca. 18 000 kasser), dernæst kom italiensk (ca. 3 600 kasser) og fra forskjellige lande (maaske mest dansk) 2 250 kasser. Prisen var fra 2$100 til 2$580 pr. æske à $^1/_2$ kg. Merket Démagny-Isigny var det dyreste.

Trælast. Importen i det hele steg.

Af svensk trælast ankom i aaret 1903 412 643 fod og 278.50 standards mod 2 518$^1/_{12}$ tylvter i aaret 1902. Priserne var 84 à 88 milreis for furu og 72 à 75 milreis for gran pr. tylvt.

Pitchpine. Der modtoges i aaret 1903 21 008 863 fod mod 21 091262 fod i aaret 1902, eller 82 399 fod mindre. Priserne var 62 à 69 milreis pr. tylvt planker. Varen indtraf fra Pensacola, Pascagoula og Mobile.

Whitepine. Der ankom i aaret 1903 1 770 609 fod mod 2 687 270 fod i aaret 1902, eller 916 661 fod mindre. Prisen var fra 220 til 240 reis pr. fod. Varen indtraf fra New York, Boston og Halifax.

Spruce. Der ankom 3 487 528 fod i aaret 1903 mod 2 822 007 fod i aaret 1902, eller 665 521 fod mere. Prisen var fra 67 à 72 milreis pr. tylvt planker. Varen kom især fra Portland og ogsaa fra Quebec (Zuebec?), St. John med flere havne.

Importørerne af trælast var: Domingos I. da Silva & Co., F. P. Passos, J. A. Artayette, A. Avenier & Co., Honoré Berrogain & Co., Velloso Irmão & Co., A. Foutes & Co., M. de Bastos & Co., Ferreira Irmãos & Co., Moss Irmãos. I denne fart finder vore fartøier fremdeles adskillig sysselsættelse, ihvorvel dampskibe i de senere flaue tider har trængt ind i traden og nøiet sig med disse fragter.

Fyrstikker. Der ankom 11 kasser mod 33 kasser i aaret 1902, eller 22 kasser mindre. Priserne paa udenlandske fyrstikker vare nominelle, paa de indenlandske var prisen 46 à 50 milreis pr. blikkasse („lata").

Salt. Der indførtes i aaret 1903 5 750 sække mod 2 908 tons og 18 014 sække aaret før, eller 12 264 sække og 2 908 tons mindre. Prisen var fra 2$700 til 4$400 pr. 40 liter.

Tagsten og mursten. Der ankom i aaret 1903 fra Marseille 557 000 mursten og murstensplader mod 455 000 i aaret 1902 og 2 767 400 tagsten i aaret 1903 mod 695 100 i aaret 1902, eller respektive 102 000 og 2 072 300 mere. Priserne var for de første 150 à 160 milreis pr. tusinde og for de sidste 260 à 320 milreis pr. tusinde. I aarets løb blev der spørgsmaal om at søge aabnet marked for norsk sten, men kvaliteten viste sig for god i forhold til fordringerne her, og prisen for høi.

Lys. Der ankom 987 kasser i aaret 1903 mod 1 360 kasser i aaret 1902, eller 373 kasser mindre. Det sees, at lys af brasiliansk tilvirkning lidt efter lidt har vundet fastere og fastere fod paa markedet.

Brasilianske produkter. **Kaffe.** Det forløbne aar var et overraskelsens aar i kaffehandelen paa grund af sine sterke svingninger i priserne. Det er foran omhandlet, hvor spændt producenternes økonomiske stilling er, og hvor ængstelig alle fazendaeiere ser fremtiden imøde. Alle kaffemarkeder har ogsaa i det sidste befundet sig i oscillationer, der ganske vist begunstiger spekulation, men som ogsaa udsætter for ganske uberegnelige tab under usikkerheden om, hvordan udsigterne egentlig er. Det turde for at belyse dette være nok at minde om de stedse stigende tal: Fra aaret 1870 til 1880 var middelproduktionen i Brasilien pr. aar 3 780 000 sække og i andre lande tilsammen 3 925 000 (ialt 7 705 000); i aarene 1880—1885 i Brasilien 5 940 000 og i andre lande 4 665 000 (ialt 10 605 000); i aarene 1886—1896 i Brasilien 5 875 000 og i andre lande 4 175 000 (ialt 10 050 000); i aarene 1896—1903 i Brasilien 11 380 000 og i andre lande 4 195 000 (ialt 15 575 000). Helt til januar 1903 var der saaledes en vis ængstelse hos alle, der sad med beholdninger af kaffe, for, hvad tilførsel der nu skulde komme ind til Rio og Santos. Paa den ene side lød vistnok de tristeste beretninger om skade paa kaffeplantager ved frost og regn fra det indre, men paa den anden side lød ogsaa velmente raad om at optage alt dette med forsigtighed, og at den kommende høst nok ikke vilde blive saa liden endda. Et stort firma i kaffebranchen, G. Duuring & Zoon i Rotterdam, havde beregnet kaffehøsten 1902—1903 til 11 500 000 sække fra Brasilien og 3 837 000 sække fra andre lande, eller ialt 15 337 000 sække og for aaret 1903—1904 til 12 500 000 fra Brasilien og 4 190 000 fra andre lande, ialt 16 690 000 sække. Og ihvorvel forbruget ogsaa jævnt er steget, tilmed i forbausende grad, er det endnu vanskeligt at finde afsætning for disse over 16 millioner sække. I begyndelsen af aaret 1903 vidste derfor kaffefirmaerne, især i Europa, ikke, hvordan de skulde forholde sig. Enkelte af dem, som husene Buchmann & Co. i Hamburg og det nævnte G. Duuring & Zoon i Rotterdam besluttede ved egne folk selv at bereise kaffezonerne i Brasilien og se. Deres udsendinge godtgjorde, at der virkelig var lidt endel skade, og at altsaa beretningerne havde noget grundlag. Eftersom frugten begyndte at modnes, plukkes og gjøres færdig, og det viste sig, at der virkelig var lidt mindre høst, fik kaffesælgerne mere mod, forudsaa prisforhøielse og arbeidede derefter. Omsætningen blev med ét livligere og livligere. Det kan altsaa siges, at aaret 1903 i sit første halvaar opviste en stedse faldende pris, en mere akcentueret slaphed og i sit andet en stigende pris, en jævnt livligere fart i forretningerne med kaffe og et

lysere blik paa denne artikels fremtid. Denne stemning kan idethele siges fremdeles i aaret 1904 at gjælde. Man har imidlertid faaet øie op for, hvor skadelig for den hele produktion den idelige uvished om den virkelige beholdning af kaffe her er, og hvor usikre de beretninger, der herfra angiver udskibninger og beholdning, hidtil har været. Der er og med rette bleven anført, at beholdningen i Rio af exportørerne stadig er bleven angivet som meget høi, ihvorvel den, efter skjønsberegninger siden, skulde være meget mindre. Det skulde synes, at det ikke maatte være saa vanskeligt at faa rede paa, hvor stor stock af kaffe der en given dag findes i Rio, hvis opgaver fra alle exporthuse, kommissionærer og „ensaccadores" (de, der sorterer og pakker kaffeen) forelaa. Saadanne data er det, man nu med større og større tilforladelighed erholder i Santos. Men i Rio ansaaes det i exportkredsene hidtil at være i det enkelte exporthus's interesse ikke at give nøiere data til kontrollen af, hvormeget kaffe i hvert øieblik ligger lagret. Denne opfatning begynder at tabe sig. Før var der heller ikke tale om noget videre samarbeide mellem husene. Nu er der dannet en fællesforening af kaffehandlerne, „Centro Commercial de Café do Rio de Janeiro", der vil forfægte, belyse og fremme deres fælles interesser. Og paa samme tid som budgetloven for aaret 1904 henstillede til regjeringen at søge kaffestatistik ordnet og overdrage dette til bureauet for kommerciel statistik (der ledes af en englænder Mr. Wileman), bevilgede den 1 000 £ til nævnte „Centro Commercial" for at organisere en statistik, der kan levere data som kontrol-materiale for hints arbeide. Sagen er, at man véd nu saa temmelig nøie, hvad der kommer ind, og hvad der gaar ud af kaffe fra Rio hver dag, men hvad „stock" der er, maatte engang først slaaes fast med paalidelige data fra første haand, men vanskeligheden er paa en given dag at faa tællet op kontrolmæssig alle de sække kaffe, der foreligger i de forskjellige magasiner. I april 1904 er man gaaet til at gjøre experiment med at slaa dette fast, og en saadan kontroloptælling vil dereftes regelmæssig søges foretaget ialfald en gang hvert aar for at se, om det stemmer med statistikens tal.

Medens hovedmarkedet for den brasilianske kaffe udenfor Europa er New York, er det især Havre og Hamburg, der dirigerer kaffehandelen i Europa (paa samme tid som Rotterdam og Antwerpen træder støttende til).

Paa Havres marked er importen af brasiliansk kaffe idethele i jævnt stigende. Prisen har i de sidste aar været jævnt faldende. Heldigvis opnaaedes det i aaret 1904, at det kommercielle arrangement med Frankrige blev fornyet, hvorved kaffetolden vedblivende skal være 136 frcs. pr. 100 kg. og ikke 156 frcs.

Da det kan have sin interesse at se, hvorledes brasiliansk kaffe staar til andre sorter paa det franske marked, hidsættes en oversigt over stillingen i aaret 1902 med prisen angivet pr. 50 kg.: Rio lavado superior frcs. 56 à 60; Rio lavado ordinario frcs. 47 à 55; Rio superior frcs. 41 à 43; Rio primeiro boa frcs. 37 à 41; Rio primeiro regular frcs. 35 à 39; Rio primeiro ordinaria frcs. 35 à 38; Rio segunda boa frcs. 33 à 37; Rio segunda ordinaria frcs. 31 à 35; Santos lavado frcs. 53 à 63; Santos superior frcs. 30 à 36; Santos bom ordinario frcs. 36 à 40; Santos ordinario frcs. 35 à 38; Bahia caravellas frcs. 49 à 60; Bahia muritiba frcs. 35 à 46; Bahia valença e maragogipe frcs. 32 à 45. Ikke-brasilianske sorter: Haiti S. Marcos frcs. 44 à 45; Haiti Gonaides frcs. 43 à 53; Haiti Cap Haitien frcs. 40 à 49; Haiti petit-goave frcs. 41 à 52; Haiti Port au Prince frcs. 41 à 51; Haiti jacinel frcs. 41 à 51; Haiti Cayes Jeremia frcs. 39 à 47; Maracaibo frcs. 39 à 48; Mexico frcs. 50 à 82; La Guayra frcs. 60 à 80; Puerto Cabello frcs. 40 à 45; Guadalupe frcs. 127 à 148; Réunion frcs. 170

à 183; Porto Rico frcs. 65 à 84; Costa Rica frcs. 65 à 89; Guatemala frcs. 58 à 65; S. Salvador frcs. 53 à 57; Malabar frcs. 69 à 72; Java frcs. 90 à 112; Mysore frcs. 69 à 74; Singapore og Sumatra frcs. 61 à 69.

Paa Hamburgs marked har ogsaa brasiliansk kaffe som en bred strøm sin stigende indgang. Hvorledes den der staar i forhold til andre kaffesorter, kan ogsaa være af interesse at se. Tilførselen der pr. maaned af alslags kaffe veksler mellem 200 000 og 330 000 sække (eller pr. aar ca. 2 400 000 à 3 600 000 sække). I mai maaned 1903 indførtes der saaledes 325 017 sække saaledes fordelte: Santos 183 662, Rio 6 556, Bahia 349, La Guayra 23 983, Guatemala, S. Salvador og Nicaragua, Costa Rica 62 795, Santo Domingo 1 065, Porto Rico 0, Maracaibo og Sabanilla 100, Ostindien 1 165, Afrika 1 836, forskjellige 43 506. Aaret 1902 er det aar, hvori mest brasiliansk kaffe ankom til Hamburg, naturligvis paa grund af den store høst i Brasilien. Alligevel faldt merkelig nok ikke priserne meget, men saa havde ogsaa i aaret 1901 disse været de laveste, der er kjendte. Medens mellem aarene 1877 og 1890 middelpriserne for al kaffe havde holdt sig i 172 mark pr. 100 kg., var de i aaret 1901 ca. 75 mark. I aaret 1902 sank prisen noget for kaffe fra Java, Brasilien, Porto Rico og Santo Domingo, men steg for La Guayra (fra 89 til 99 mark pr. 100 kg.), medens den dyreste kaffe var arabisk kaffe (af hvilken hele aarets indførsel var 1 277 300 kg. = 21 288 sække), der betingede 149 mark pr. 100 kg., medens den i aaret 1902 kun betaltes med 123 mark, og kaffen fra Singapore i aaret 1902 betaltes høiere. Det kvantitative forhold mellem den arabiske og den brasilianske kaffe kan sees af, at der af den sidste kom ca. 160 millioner kg. (ca. 2 667 000 sække) i hele aaret 1902. Men dens pris stod kun i 67 mark pr. 100 kg. Som der af den brasilianske generalkonsul i Hamburg er gjort opmerksom paa, kunde importen af brasiliansk kaffe stige meget mere, hvis der ikke i Tyskland var en vis propaganda imod den som skadelig for sundheden og opfordringer i pressen, med støtte af læger, til heller at bruge tysk maltkaffe fra fabriken Kathreiner (ogsaa kaldet Kneipp-kaffe). Nævnte maltkaffe bestaar af maltkorn, gjennemdampede med dunsten af brændt kaffe eller impregnerede med en extrakt af kaffe, og omgivne med et lag af brændt sukker. Idet virkelig kaffe fra dette hold modarbeides som skadelig for kaffeinens skyld, fremholdes der, at medens et kg. virkelig kaffe indeholder 12.38 gram kaffein, indeholder et kg. maltkaffe blot 2.5 milligram. Denne maltkaffe sælges umalet, i hele korn i net udstyrede pakker, uden nogen blanding af kaffekorn og med en vis garanti mod forfalskning med fremmede substanser. For denne maltkaffe er der gjort en virksom reklame og vistnok til nogen skade for den virkelige kaffe.

Der kan nævnes, at der i aaret 1903 fremkom et forslag fra belgisk side om at monopolisere kaffehandelen. Et belgisk syndikat med en mr. Cassani som repræsentant tilbød at kjøbe al brasiliansk kaffe. Det skulde give hver planter i forskud 80 pct. af hans kaffes værdi mod en diskonto af ca. 4 pct. Der skulde i Europa blive skabt et centrum for propaganda for brasiliansk kaffe for at udbrede dens brug og hindre forfalskning. Hvad der af gevinst ved forsælgningen skulde overstige 7 pct. af kapitalen, skulde deles mellem staten São Paulos regjering og mellemmændene. Der skulde tilstaaes en nedsættelse i exportafgiften paa kaffe. Der garanteredes imidlertid ikke, at der skulde opnaaes en minimumspris for kaffeen, og dette var forslagets svage punkt. Det diskutteredes endel i pressen og vandt derpaa ingen anklang.

I Rio de Janeiro holdt kaffepriserne sig i aaret 1903 for nr. 7 mellem 5$700 og 9$000 pr. arroba (15 kg.), i aaret 1902 mellem 6$100 og 8$100,

i aaret 1901 mellem 6$200 og 10$300, i aaret 1900 mellem 16$100 og 9$800, i aaret 1899 mellem 9$000 og 14$600, i aaret 1898 mellem 9$000 og 15$600, i aaret 1897 mellem 16$400 og 10$800. Prisen for nr. 6 vekslede i aaret 1903 mellem 6$000 og 9$400, for nr. 8 mellem 5$200 og 8$600, for nr. 9 mellem 4$900 og 8$200.

I Santos vekslede prisen i aaret 1903 for 10 kg. „good average" mellem 4$000 og 6$100 (i aaret 1902 mellem 4$000 og 5$300, i aaret 1901 mellem 4$000 og 6$200, i aaret 1900 mellem 5$600 og 9$600).

Fra Rio de Janeiro afskibedes i aaret 1903 4 355 600 sække kaffe (mod 4 186 017 i aaret 1902), hvoraf der gik 2 839 598 sække til de Forenede Stater (New York, New Orleans og Baltimore), 1 087 456 til europæiske, nogle asiatiske og afrikanske havne og 164 036 sække til sydamerikanske og sydafrikanske havne samt 264 510 sække i brasiliansk kystfart. De europæiske havne, til hvilke de største kvanta afgik, var Hamburg (395 743 sække), Havre (183 367), Triest (155 122), Marseille (109 211), Konstantinopel (57 426), Antwerpen (53 863), Kjøbenhavn (29 009), Oran (27 225), Smyrna (24 645), Genua (19 431). Mindre kvanta gik bestemt til følgende norske og svenske steder: Kristiania (875), Göteborg (500).

I Santos blev der udskibet i aaret 1903 8 118 755 sække (mod 8 717 827 i aaret 1902 og 9 620 492 i aaret 1901).

Fra det øvrige Brasilien maa regnes omtrent 1 million sække (500 000 sække fra Victoria, 450 000 sække fra Bahia og 50 000 sække fra Ceará).

Den samlede udførsel fra Brasilien i aaret 1903 skulde derefter udgjøre ca. $13^1/_2$ million sække.

Sukker. Den aarlige tilførsel til Rio af sukker dreier sig om 1 à $1^1/_2$ million sække. Aarets forretninger i denne artikel begyndte med megen livlighed og med fast tendens, men udover aaret indtraadte slaphed. Der ankom i aaret 1903 1 145 004 sække og udskibedes 1 133 168 sække, mod i aaret 1902 respektive 1 059 575 og 1 080 652 (i aaret 1901 1 068 182 og 978 117, i aaret 1900 1 122 827 og 1 196 575, i aaret 1899 1 227 559 og 1 168 934). Fra de nordlige havne og fra Rio udskibes adskilligt sukker til udlandet, i aaret 1902 ialt 13 675 259 kg., der næsten udelukkende gik til de Forenede Stater og til England, hvor Liverpool er hovedmarkedet, paa samme tid som Portugal, Bolivia og Uruguay tog smaa kvanta. Markedet i Liverpool, hvor hvidbetesukker har overvægten, frembød i aaret 1903 for rørsukkeret næsten den hele tid kun flaue vilkaar. Dog kom det bedste fra Pernambuco op i en pris af 8 sh. à 8 sh. 6 d pr. 112 pund, eller ikke meget under hvidbetesukker, medens sorterne fra Maceió, Rio Grande do Norte og Parahyba holdt sig lavere.

Hvad priserne paa sukker i Rio de Janeiro angaar, stod disse for de forskjellige sorter saaledes: Uzinas 380 à 420 reis pr. kg. (i aaret 1902 240 à 360), Crystaes brancos 340 à 480 reis (i aaret 1902: 220 à 600), Terceiras sorter 330 à 480 (i aaret 1902 215 à 460), Crystaes amarellos 280 à 340 (i aaret 1902 160 à 400), Somenos 260 à 350 (i aaret 1902 170 à 280), Mascavinhos 240 à 370 (i aaret 1902 140 à 340), Mascavos 160 à 270 (i aaret 1902 90 à 220).

Bomuld. Til Rio de Janeiros marked er der af bomuld en jævn aarlig tilførsel af 150 000 à 200 000 baller (à ca. 80 kg.) eller nærmere angivet for de sidste aar: i aaret 1903 182 017 baller mod i aaret 1902 176 651, i aaret 1901 147 513, i aaret 1900 159 765, i aaret 1899 159 029, i aaret 1898 141 938. Den kom næsten udelukkende fra Nordbrasilien. Omsætningen i

varen i aaret 1903 var fast, jævn og med stigende pris. Bomuldshøsten i aaret 1903 blev nemlig liden og i de Forenede Stater baade i aaret 1902 og aaret 1903 ringe, hvad der drev priserne op, paa samme tid som efterspørgselen, som følge ogsaa af børsspekulationer i Nordamerika, blev overordentlig livlig. Den 31te december 1903 stod priserne pr. 10 kg. saaledes: Pernambuco 1 ⁰ sertão 15$600 à 15$800, Parahyba 15$200 à 15$400, Rio Grande do Norte og Ceará 15$000 à 15$300, alt efter kvaliteten, Sergipe 14$300 à 15$000. Senere har prisen havt stigende tendens, fremdeles under paavirkning baade af øget efterspørgsel fra fabriker og af børsspekulationer i Nordamerika.

Til udlandet gaar der fra Brasilien ikke lidet bomuld. I aaret 1902 var dette kvantum 32 137 678 kg., (af en værdi af ca. 24 millioner milreis). De to trediedele heraf, eller 24 143 656 kg. gik til Storbritannien. Portugal tog ca. 7 millioner kg., Tyskland 386 000, Frankrige 245 000, de Forenede Stater 180 000, resten gik til Belgien, Italien og Argentina. Paa Liverpool marked, hvor beholdningen af bomuld af alle slags vanlig holder sig omkring 130 000 à 230 000 baller, var der i aaret 1903 store oscillationer i bomuldspriserne med sluttelig stigning. Den brasilianske bomuld opnaaede en pris af fra 6.6 pence pr. pund til 7 pence, efter kvaliteten, saaledes „Pernambuco fair“ 7 d og „Pernambuco midfair“ 6.7 d.

Kakao. Denne vare spiller liden rolle paa Rio de Janeiros marked, hvor den dog indføres til de herværende chokoladefabriker. Fra hele Brasilien udførtes i aaret 1902 20 642 412 kg. kakao eller næsten 5 millioner kg. mere end i aaret 1901. Det er staten Bahia, der er hovedproduktionsstedet. Der produceredes og udførtes nemlig alene derfra over 16 mill. kg., derefter kom Pará med 4 mill. kg. og Amazonas med $^1/_2$ mill. kg. Pernambuco udførte blot 36 066 kg., Maranhão 3 060, Ceará 1 746, Espirito Santo 904 kg. samt Alagoas 143. Der er blevet sagt, at om Bahia i denne kultur vilde gribe sig lidt mere an, vilde det inden kort blive hovedproducenten paa verdensmarkedet, ligesom São Paulo er det for kaffeens vedkommende. Middelprisen for kakao stillede sig i aaret 1902 meget forskjellig. I Pará var den dyrest eller 1$124 pr. kg., i Amazonas var den 1$119, i Bahia 0$970 og i de andre stater lidt mere. Den bedste kunde var Fankrige, hvorhen der gik 7 millioner kg., dernæst de Forenede Stater, ca. 5 mill.; Tyskland, ca. 4 mill.; England, $2^1/_2$ mill.; Holland, næsten 1 mill.; Belgien, lidt over $^1/_3$ mill.; Argentina og Italien, hver ca. $^1/_4$ mill. kg. og til andre lande ca. $^1/_3$ mill. Denne udførsel havde en værdi af lidt over 1 mill. £.

Hovedmarkedet for brasiliansk kakao er Havre. Dens pris der pr. 50 kg. er i regelen fra 70 til 90 francs. Da det kan være af interesse at se, hvilke sorter den har at konkurrere med, hidsættes en af den brasilianske generalkonsul dersteds given oversigt for aaret 1901: Bahiakakao, naturlig, pr. 50 kg. 70 frcs., Bahia, præpareret, 72 à 74 frcs., Caraque 140 à 172 frcs., Guayaquil 75 à 80 frcs., Carúpano 86 à 90 frcs., Haiti 54 à 65 frcs., Maracaibo 94 à 95 frcs., Trinidad 80 à 82 frcs., Martinique 97 frcs., Guadeloupe 97 à 98 frcs.

Kautschuk (borracha). Der indføres til Rio de Janeiro og udføres derfra ganske vist endel kautschuk (Mangabeira og Manicoba), men artikelen har paa det marked liden betydning. Det er Pará og Manaos, der er dens hovedfelt, og det er sorten Seringa (Hevea elastica eller guyanensis), der er den mest producerede og afsættelige. Medens der i hele Brasilien i aaret 1902 udførtes 350 194 kg. Mangabeira-kautschuk og 807 388 kg. Manicoba-kautschuk, gik der af Seringa-kautscuk 27 474 278 kg. til fremmede havne. Mangabeira og Manicoba tilvirkes i adskillige stater. Fra Rio de Janeiro udførtes saaledes

i aaret 1902 11 503 kg. Mangabeira; fra Bahia 174 922 kg. Mangabeira og 143 041 kg. Manicoba; fra Santos 12 473 kg. Mangabeira; fra Pernambuco 95 456 kg. Mangabeira og 24 215 kg. Manicoba; fra Ceará 226 kg. Mangabeira og 268 943 kg. Manicoba; fra Maranhão 11 319 kg. Mangabeira; fra Pianhy 16 424 kg. Mangabeira og 362 691 kg. Manicoba; Corumbá 110 294 kg. Mangabeira; Maceió 519 kg. Mangabeira; Natal 6 096 kg. Manicoba. Ogsaa Pará udførte ganske vist 249 kg. Mangabeira og 2 402 kg. Manicoba, medens Seringa-kautscuk dér opviser et andet tal, nemlig 13 406 639 kg. Fra Manaos udførtes af Seringa-kautscuk 13 706 317 kg.; fra Itacoatiara 4 744 kg.; fra Corumbá i Matto Grosso 1 270 633 kg I aaret 1903 udførtes fra Pará 12 561 662 kg. Seringa-kautschuk (værd £ 2 907 417) og fra Manaos 18 276 889 kg., indbefattet 1 781 552 kg. fra Iquitos i Peru. Seringa-kautschuk bringes paa markedet i fire kvaliteter: Fina, entrefina, sernamby, cancho. De vigtigste exportører i Pará er: Frank da Costa & Co., Anok Schnader & Co., Adelbert H. Alden; i Manáos: Dusendschon & Co., Witt & Co., Neale & Staats, I. H. Andresen Successores, Recks & Astlett, B. A. Anthunes & Co., Kahn Polock & Co., Denis Crouan, Brocklehurst & Co., Marius & Levy, Luiz Schill & Sobrinhos, Mello & Co. Hovedmarkedet i Amerika er New York, i Europa Havre og Liverpool og i mindre grad Hamburg. Paa Liverpools marked optræder den brasilianske kautschuk i mange kvaliteter og sælges pr. p u n d. I aaret 1903 solgtes der saaledes: Pará fina nova dura 4 sh. 6 d; Para fina nova molle, „ilha“, 4 sh. 5 d; Pará entrefina 4 sh. 3 d, Parà sernamby superior 3 sh. 6½ d; Pará sernamby ilha 2 sh. 7 d; Matto Grosso entrefin 4 sh. 3 d; Matto Grosso virgem 3 sh. 9½ d; Matto Grosso sernamby 3 sh. 1 d, Lençoes limpas do Matto Grosso 2 sh. 9 d; Lençoes limpas de Rio e Santos 2 sh. 8 d; Lençoes limpas da Bahia 2 sh.; Lençoes em parte arenosa e morta (tildels udskjæmte med sand og fremmede partikler) 1 sh. 10 d. Seringa-kautscuk fra Amazon-distriktet konkurrerer i England med boliviansk kautschuk („boliviano“), der noteredes til 4 sh. 6 d, og peruviansk („mollendo“) til 4 sh. 4 d pr. pund. Paa det franske marked, i Havre og Paris, noteredes i aaret 1902 følgende sorter brasiliansk: Pará og Manaos, fina frcs. 8.50 à 10.00 pr. kg.; do. entrefina 8.20 à 9.75; do. sernamby 5.50 à 7.15 pr. kg. Disse sorter havde at konkurrere med: Kautschuk fra Peru frcs. 5.20 à 5.30 pr. kg., fra Central-America frcs. 5.20 à 7.00; fra Côte Ferme frcs. 5 à 6; Gabon frcs. 4 à 7 pr. kg.

Paa Hamburgs marked har de brasilianske sorter ogsaa at konkurrere med peruviansk og boliviansk. Der vil den imidlertid, ser det ud til, snart komme til at konkurrere med kautschuk af tysk tilvirkning. I de tyske kolonier i Afrika, i Togo og Kamerun, er der nemlig blevet opdaget et nyt kautschuktræ, kickxia elastica, fundet af dr. Preuss paa bredden af floden Mungos, nær ved Malende, og siden ved Meanja og Koke. Det leverer en fin kautschuk, der i Hamburg betales med en pris af 5.50 mark pr. kg. Der er anlagt planteskoler, som leverer stiklinger af træet gratis til kolonister, og større plantninger deraf er anlagt af selskaber, hvori tyske kautschukfabriker har andel.

Der er nu en mulighed for, at Brasilien kan faa endnu et værdifuldt kautschukprodukt. Ifølge en nordamerikansk konsulær beretning er det nemlig paavist, at der existerer Balata-træer (guttaperka) i dale i Pará og Amazonas, og at det er let at plante træet. Et nordamerikansk selskab skal have kjøbt land for at anlægge plantage. Da guttaperka skulde kunne udvindes med mindre omkostning end borracha, vilde der herved være en lønnende anbringelse for kapital.

Hidtil har der i Brasilien været lidet spørgsmaal om at plante kautschuktræer. Men opmerksomheden er vakt for, hvad der ved plantning er udrettet i Mexico. Dér er nemlig allerede plantet 8 millioner kautschuktræer og paa Ceylon 5 millioner, paa Malakkahalvøen 5 millioner. Og frygt for overproduktion er der ikke anledning til, idet de Forenede Stater alene hehøver 15 à 25 millioner kg. kautschuk aarlig.

Huder og skind. Rio de Janeiro med sit store slagteri ved S.ta Cruz udfører et ret stort kvantum huder. Den brasilianske udførsel af huder hidrører imidlertid fornemmelig fra Rio Grande do Sul og desuden fra Bahia, Santos, Pará, Manaos, Pernambuco, Ceará, Maranhão, Pianhy samt for skind (især af gjed) fra Pernambuco og de nordlige stater. Det er foran i tabellen anført, at der i aaret 1902 af huder udførtes fra hele Brasilien i kg.: Garvede 260, saltede 20 354 100, tørre 6 501 890; og af skind i kg.: Gjed 1 483 813, lam 279 020, faar 15 368, hjort 154 192, forskjellige 3 822, til en samlet værdi af ca. 31 millioner milreis. Fra Rio de Janeiro gik heraf: Garvede huder 100 kg., saltede huder 5 030 275 kg., tørre huder 55 998 kg.; skind af alle sorter ialt ca. 2 100 kg. Fra Bahia gik af saltede huder 1 164 649 kg., tørre huder 636 483 kg.; skind af alle sorter ca. 200 000 kg.; Rio Grande do Sul: Saltede huder 11 318 278 kg., tørre huder 3 588 099 kg.; skind af alle sorter 1 572 kg. Fra Santos: Saltede huder 303 695 kg. Fra Pernambuco: Saltede huder 694 190 kg. og tørre 348 649 kg.; gjedeskind 947 736 kg. og lammeskind 181 150 kg. Fra Ceará: Saltede 512 407 kg. og tørre 90 686 kg.; gjedeskind 339 047 kg., lammeskind 77 137 kg., andre ca. 41 000 kg. Fra Maranhão: Saltede 319 213 kg., tørre 418 407 kg.; skind af alle sorter ca. 70 000 kg. Fra Pará: Saltede 694 672 kg., tørre 97 732 kg. Fra Manaos: Saltede 154 345 kg., tørre 29 710 kg.

De saltede huder udførtes i aaret 1902 fornemmelig til: Storbritannien 9 921 615 kg., kanalen for ordre 1 316 104 kg., Tyskland 3 916 976 kg., Frankrige 4 310 289 kg., Forenede Stater 224 290 kg., Portugal 399 246 kg., Belgien 183 188 kg. De tørre til: Storbritannien 137 974 kg., Tyskland 2 986 700 kg., Frankrige 307 239 kg., Forenede Stater 1 245 812 kg., Argentina 76 435 kg., Uruguay 603 705 kg., Portugal 868 562 kg., Belgien 26 819 kg., Italien 159 209 kg., Tyrkiet 12 444 kg. Skindene gik for den aldeles overveiende del til de Forenede Stater.

Hvorledes de brasilianske huder staar i Europa i sammenligning med andre, kan sees af følgende prisoversigt fra det franske marked for aaret 1902. For 50 kg. betaltes der for huder fra: Rio Grande, tørre frcs. 80 à 102, Bahia og Pernambuco, tørre frcs. 93 à 105, Minas, tørre frcs. 104 à 110, Bahia, saltede, tørre frcs. 72 à 74, Maranhão, saltede, tørre frcs. 75 à 76, Pernambuco, saltede, tørre frcs. 92 à 94.50, Ceará, saltede, tørre frcs. 92 à 94.50, Rio Grande, saltede, friske frcs. 60 à 66, Rio de Janeiro, saltede, friske frcs. 45 à 55, Santos, saltede, friske frcs. 50 à 57, Pernambuco, saltede, friske frcs. 62 à 64, Maranhão, saltede, friske frcs. 52 à 54, Pará, saltede, friske frcs. 52 à 54. Ikke-brasiliansk vare: Montevideo, tørre frcs. 78 à 108, Mexico frcs. 95 à 85, Buenos Ayres, tørre frcs. 90 à 110, Lima, saltede, tørre frcs. 71 à 74, Haiti, saltede, tørre frcs. 59 à 60, Lima, saltede, friske 55 à 57.50, Valparaiso frcs. 52 à 59, Martinique og Guadeloupe frcs. 47 à 62, Trinidad frcs. 54 à 62.

Ben, horn, klover. Disse varer finder et villigt marked i England, Frankrige og Tyskland. Paa det franske marked staar horn fra Rio Grande jævngodt med horn fra Uruguay (ca. frcs. 65 à 85 pr. 100 horn), bedre end

de fra Rio de Janeiro og betydelig bedre noterede end de fra Argentina og andetsteds.

Tobak. Den brasilianske tobaks hovedfelter er Bahia og Rio Grande do Sul og i mindre grad Pernambuco, Minas, Goyaz. Det er et godt produkt, men i Europa er det mangesteds anseet som vel sterkt. Det udføres i ret stor grad i blade til Frankrige (i aaret 1902 1 331 315 kg.), Argentina (502 708 kg.), Uruguay (268 633 kg.), Belgien (101 205 kg.), Portugal (26 285 kg.), men det allermeste gaar til Tyskland (40 896 028 kg.), hvorhos der udføres endel rulletobak (fumo em corda) til disse lande. Ganske store mængder tobak tilvirkes i landet selv til cigaretter og cigarer. Af de sidste kommer gode merker fra Dannemann & Co., Rodenburg & Co., Ferreira Cardoso & Co., Jezler & Co., i São Felix i Bahia omegn og fra Poock & Co. i Rio Grande do Sul. Rio de Janeiro er et godt samlingsmarked for alle de brasilianske tobakssorter. Disse noteredes i aaret 1903 her saaledes: Rulletobak: Minas especial pr. kg. 1$500, Minas superior 1$300, Minas segunda 0$700, Minas ordinario 0$700, Goyano superior 2$500, Goyano segunda 2$000, Goyano baixo 1$800, Rio Novo superior 2$600, Rio Novo segunda 1$800, Rio Novo baixo 1$200, Pomba superior 1$400, Pomba segunda 1$200, Carangola 1$100, Picú especial 2$800, Picú primeiro 2$200, Picú segunda 1$800, Bahia 0$500, Pernambuco 0$500. Tobaksblade: Rio Grande primeira 0$700, Rio Grande segunda 0$500, Bahia primeira escolha 2$200, Bahia segunda 1$600, Bahia terceira 0$600.

Møbeltræ. De franske, engelske og tyske markeder indfører ikke lidet møbeltræ af finere sorter. Især indfører Frankrige fra Mexico, Honduras, Jamaica, Guyana, S. Domingo, Cuba, Forenede Stater, Madagascar og Ceylon, men relativt lidet fra Brasilien, hidtil væsentlig kun jakaranda, tatajuba, violeta (foruden farvetræet pao-brazil). Jakaranda fra Rio betales i Paris med ca. frcs. 8.50 pr. 50 kg. og jakaranda fra Bahia med frcs. 7.50. Sorter som vinhatico, canella og peroba er lidet kjendte. Men hvad Brasilien endnu kunde yde i fine træsorter, vil man kunne faa begreb om paa verdensudstillingen i St. Louis i aaret 1904, hvorhen der fra Pará, São Paulo og Paraná er sendt et meget rigt udvalg af prøver deraf.

Tapioka. Særlig paa det franske marked finder denne brasilianske artikel villig afsætning. Sorterne „Rio" og „Bahia" er der meget høit vurderede. Dernæst kommer „Pará" og „Maranhão". „Rio" sælges der til 42 à 45 frcs. pr. 50 kg., „Pará" til 32 à 33, tapioka fra Réunion og Singapore, hvormed de konkurrerer, til 20 à 25.

Piassava. Dette materiale til kostefabrikation kommer fra Bahia og Pará. Det sælges i Frankrige for frcs. 47 à 63 pr. 50 kg. og foretrækkes der for det konkurrerende materiale paa grund af sin kvalitet.

Landbrug. Landbrugsselskaberne fortsætter sin virksomhed for at opmuntre til bedre dyrkningsmaader og nye kulturer. Et i Rio de Janeiro udkommende organ „Jornal dos Agricultores" øver ogsaa i saa henseende heldig indflydelse. Af de kulturer, hvorom der har været ivrig tale, er hvedeavlen. Det er nu ikke tvilsomt, at der i det indre af Brasilien, paa høiplateauet, er særdeles store distrikter, hvor hvedeavl kunde drives med held, ialfald til deres eget og nærmeste omegns behov, men ogsaa, naar jernbanerne kunde bevilge billige distancefragter, til export til kysten. Ligesaa skulde hvede godt kunne trives i Rio Grande do Sul selv ved kysten. I Cachoeiro, staten Espirito Santo, er der bleven gjort forsøg i større skala, der er faldt godt ud. Der prøvedes argentinsk, uruguaysk og fransk hvede og sorterne barletta, xerez, tourelle. Da interessen vaktes for spørgsmaalet, blev der af sekretæren ved den

brasilianske legation i Washington gjort undersøgelse om hvedeavlen i de Forenede Stater, og denne rapport, der indeholdt værdifulde oplysninger, blev her offentliggjort. Ministeren i Washington, der er høit fortjent saavel af brasiliansk landbrug som fædrift, har interesseret sig meget for denne sag.

En avl, for hvilken man ogsaa er begyndt at gjøre propaganda, er b o m u l d. Denne avl tilhørte Nordbrasilien. Men São Paulo egner sig, efter hvad man har prøvet, godt derfor. Med den stigende pris paa bomuld skal den lønne sig. Man er begyndt at plante nordamerikansk og egyptisk bomuld med lange fibre, og de trives. Bomulden sælges hidtil i staten São Paulo selv til bomuldsværerierne. De distrikter, der nu driver denne avl, er Tatuhy, Campo Largo de Sorocaba, Itapetininga, Serapuhy, Piracicaba, Piedade, Capivary. Produktionen i staten São Paulo stiger hvert aar og er nu ca. 6 millioner kg. pr. aar. Bomulden sælges der urenset for 4$500 pr. 15 kg., renset for frø for 17$500 à 22$000 pr. 15 kg. efter kvaliteten.

En anden er r i s. Der blev deraf i aaret 1902 til Brasilien indført ca. 101 million kg. af en værdi af $18^1/_2$ million milreis. Deraf skulde man tro, at ris ikke voksede eller trivedes i Brasilien. Tvertimod, den trives, og landet har tidligere havt en meget god vare til udførsel. Alle her kjender ris fra Ignape, Cananea og Xiririca, efterspurgt som særdeles nærende. Regjeringen i São Paulo, foregangsmænd her i landet, har virket for at optage risavlen i større maalestok. Ved Pindamonhangaba dyrkes der nu en lidt mørk, men nærende sort med et gjennemsnitligt udbytte af 88 hektoliter pr. hektar. Ved Campinas trives nordamerikansk ris fra Carolina godt. I Minas Geraes er dyrkning bleven forsøgt med held og i enkelte steder som i distriktet Carangola med overraskende rigt udbytte. I staten Rio de Janeiro gives et meget stort omraade, „a Baixada do Rio de Janeiro", hvor en lønnende risavl uden nogensomhelst vanskelighed vilde kunne drives ifølge de forsøg, der er blevet anstillede. Under propagandaen for risavl er der ogsaa pegt paa, at denne vilde kunne føre med sig og underholde en lønnende industri, efter Frankriges og Italiens exempel, nemlig tilvirkning af ris-stivelse. Den ris, der har vist sig at trives bedst i Brasilien, er: hvid ris (store korn), fra Carolina i Maranhão, paa sumpet grund; hvid ris (mindre) og gulbrun ris (Arroz Trigueiro Bahiano) overalt i staten Bahia; ris fra Piemont, her kaldet arroz branco de rabo, arroz pachola branco, arroz de espinho, arroz pachola motiz og arroz de muruhy, i Rio Grande do Sul og S.ta Catharina; fjeldris (arroz pachola vermelho, arroz de montanhas) i Minas Geraes og Rio de Janeiro. Hidtil er den indenlandske ris i Brasilien dyrere (men ofte ogsaa bedre) end den udenlandske, idet prisen er respektive 25 milreis pr. sæk à 50 kg. mod 17$500.

Det var længe antaget, at v i n a v l ikke passede sig for Brasilen. Ved ihærdigt arbeide af forskjellige foregangsmænd er man dog kommen til at godtgjøre, at den er mulig. Hidtil er det maaske mere druer til spisning end til vinavl, der høstes Men i Rio Grande do Sul, Paraná og Minas laves der dog allerede en vin, der er drikkelig, omend man ikke endnu har erfaring i methoderne i at lede gjæring og give „bouquet". Hvormeget der tilvirkes, er ikke godt at sige.

Dannelsen af et „Syndicato Central dos Agricultores do Brazil" eller et landbrugsselskab for hele landet i begyndelsen af aaret 1904 mødte megen tilslutning og hilsedes som begyndelsen til en flittig samvirken paa landbrugets omraade

Fædrift. Sansen for en omhyggeligere fædrift er begyndt at vaagne. Dels har man seet, at det er værdt at søge racerne forbedrede. Racedyr saa-

vel af hornkvæg, faar som svin er derfor i større grad begyndt at indføres. Man tænker ogsaa nu paa kvægets rigeligere ernæring. Og endelig er det blevet klart, at slagtning og udnyttelsen af produkterne burde foretages paa fuldkomnere maader end hidtil.

Sundhedstilstanden. Det forløbne aar var i det hele nogenlunde gunstigt. Ganske vist var der i hovedstaden fremdeles epidemi af kopper og byldepest, og nogle tilfælde af gulfeber ytrede sig, men dog uden at antage mere foruroligende karakter. I enkelte af de andre byer, som Pernambuco, Pará, Porto Alegre optraadte byldepesttilfælde i kortere tid med mild karakter og uden at give anledning til frygt. I Santos var tilstanden god.

Santos. Efter hvad vicekonsulatet har anført, var i aaret 1903 de skandinaviske landes direkte handel paa stedet meget ringe. Der kom nemlig kun to skibe direkte fra Sverige med trælast. Klipfisk kom indirekte. Af andre varer fra de forenede riger vides der ikke at have fundet synderligere omsætning sted. De sanitære forholde i Santos har i høi grad forbedret sig. Det er allerede nu flere aar siden, at nogen epidemi fandt sted, og sundhedstilstanden i det hele har været særdeles god. Dette skyldes hovedsagelig de nye kaianlæg og opmudringerne i havnen. Byen selv bliver ogsaa holdt noksaa ren, og for tiden lægges der af staten nye kloakker, et arbeide, som dog vil tage flere aar, inden det bliver fuldt færdigt. Elektrisk lys er under indlægning af sporvognsselskabet. En sækkevævfabrik med 180 vævstole er anlagt og bragt i drift i de første dage af aaret 1904. Dokkompagniet studerer et større hydraulisk anlæg for overføring af strøm paa en distance af vel 30 kilometer. Der skulde da anlægges 10 turbiner, konstruerede for et overmaade stort tryk, nemlig med en faldhøide af vandet af 800 meter. Planerne er ikke færdige. Om anlægget snart kommer til udførelse er uvist. Den kommende kaffehøst forventes i Santos at blive omtrent som den forrige, altsaa et middelsaar.

Santos havn besøgtes i aaret 1903 af følgende antal skibe: Brasilianske 323 dampskibe dr. 169 593 tons og 53 seilskibe dr. 3 888 tons; engelske 176 dampsk. dr. 400 896 tons og 17 seilsk. dr. 11 939 tons; tyske 121 dampsk. dr. 298 400 tons og 9 seilsk. dr. 8 127 tons; franske 111 dampsk. dr. 231 186 tons og 1 seilsk. dr. 1 739 tons; italienske 58 dampsk. dr 136 595 tons; østerrigsk-ungarske 16 dampsk. dr. 28 641 tons; belgiske 10 dampsk. dr. 27 408 tons; spanske 8 dampsk. dr. 17 763 tons og 1 seilsk. dr. 995 tons; svenske 4 dampsk. dr. 6 227 tons og 5 seilsk. dr. 1 503 tons; norske 2 dampsk. dr. 3 103 tons og 8 seilsk. dr. 3 563 tons; argentinske 2 dampsk. dr. 2 254 tons; hollandske 1 dampsk. dr. 2 091 tons; russiske 4 seilsk. dr. 1 132 tons; danske 2 seilsk. dr. 563 tons; nordamerikanske 1 seilsk. dr. 992 tons; portugisiske 1 seilsk. dr. 118 tons; eller tilsammen 832 dampsk. dr. 1 323 239 tons og 102 seilsk. dr. 34 668 tons.

Maceió. Handelskrisen lod sig i aarets løb i Maceió føle ligesaavel som andre steder i Brasilien. Imidlertid gik dog forretningerne sin nogenlunde jævne gang uden ulempe. Havnen besøgtes i aaret 1903 af følgende skibe: Brasilianske 199 dampsk. dr. 178 121 tons; britiske 30 dampsk. dr. 52 887 tons og 5 seilsk. dr. 829 tons; tyske 28 dampsk. dr. 56 998 tons; østerrigske 3 dampsk. dr. 5 165 tons; norske 2 dampsk. dr. 4 030 tons; russiske 1 seilskib dr. 451 tons; ialt 268 fartøier dr. 298 481 tons.

Immigration og kolonisation. Siden aaret 1896 sørger hver stat selv for sit immigrationsvæsen, og unionsregjeringen har ikke ledelsen deraf. I de

senere aar er det væsentlig kun staten São Paulo, der har fortsat med at gjøre opofrelser for at lade immigranter komme enten til de derværende kolonier eller for at anbringes hos private paa landeiendommene. I aaret 1902 ankom der til São Paulo 40 386 immigranter, hvoraf 21 075 indvandrede paa egen bekostning og 19 311 kom med statens hjælp. Deraf var 11 728 italienere, 1 122 spaniere, 3 490 portugisere, 2 555 brasilianere, 243 østerrigere, 1 937 af forskjellige nationaliteter. Hvad Minas Geraes angaar, er der liden bevægelse paa dette omraade siden aaret 1897. I nævnte aar kom der til Minas Geraes 17 578 immigranter. I aaret 1898 ankom 2 228, i aaret 1899 ankom 674, i aaret 1900 136, i aaret 1901 137 og i aaret 1902 52. Til at det sidste tal blev saa lidet bidrog, at den italienske regjering forbød emigration til Brasilien under 26de marts 1902. Da det emigrantherberge, der existerede i Juiz de Fora, og kontrolstationen i Rio, saaledes ansaaes unødvendige, inddroges de. Staten Minas Geraes har otte kolonicentra, som den underholder, og hvor den anbringer emigranter: Rodrigo Silva (Barbacena), Nova Baden (Campanha), Francisco Telles (Ponso Alegre), Affonso Penna, Bias Fortes, Adalberto Ferraz, Carlos Prates, Corrego da Matta (i omegnen af Bello Horizonte). I disse kolonier, der har et fladeindhold af ca. 77 millioner kvadratmeter, delt i 788 landlodder og 234 bylodder, er der anbragt 2 770 personer. Heraf udgjør italienerne størsteparten, nemlig 1 556. Dernæst kommer brasilianere 769, portugisere 121, tyskere 36, østerrigere 47, russere 15, franskmænd 10, spaniere 215, schweizere 1. Disse koloniers værdi af jord, huse og dyr anslaaes til ca. 984 000 milreis. Deres aarlige produktion er omtrent af værdi af 254 000 milreis. Udgiften for staten ved deres administration og med tilskud til dem er ca. 162 000 milreis om aaret. I de øvrige stater er der for tiden, paa grund af ugunstige arbeidsforholde, liden immigration. Til Rio de Janeiro kom der i aaret 1902 14 358 immigranter, hvoraf 6 784 portugisere, 3 216 italienere, 1 847 spaniere og 221 tyskere. De 11 308 var mænd, de 3 050 kvinder.

Norske og svenske handelshuse. I den i beretningen for aaret 1901 givne fortegnelse over norske og svenske forretningsmænd etablerede i distriktet er ingen forandring at anføre.

Generalkonsulatets adresse er Rua São Pedro 15, kontortid 10—3; men det er i regelen aabent til 4, ligesom dets bistand ogsaa ydes udenfor denne tid, om saa fornødiges. Telegramadresser: „Bolstad, Rio", „Norwegian, Rio" og „Swedish, Rio".

Baku.

Aarsberetning for 1902—1903 fra konsul W. Hagelin.

I aaret 1902 indkom til konsulatet 61 skrivelser og cirkulærer samt afsendtes 29. Desuden udskreves i aaret 22 pas for svenske undersaatter.

I aaret 1903 indkom 78 skrivelser og cirkulærer samt afsendtes 41. I samme aar udskreves 35 pas for svenske undersaatter.

Som almindelig bemerkning om arbeiderne inden **naftaindustrien** i aarene 1901—1902 kan følgende tjene:

Den almindelige økonomiske krise, som var indtraadt med aaret 1900 og allerede da i nogen grad gjorde sig merkbar inden naftaindustrien, begyndte i aaret 1901 i stadig sterkere grad at gjøre sig gjældende. Prisen paa naftaprodukter sank gang efter gang. De større firmaer indskrænkede sin virksomhed, og af de mindre maatte mange til og med helt indstille arbeiderne.

Udbyttet af nafta var vel noget større i aaret 1901 end i aaret 1900,

men man merker dog i gangen af boringsarbeiderne den almindelige tendens til at indskrænke sig.

Aaret 1902 viste ingen forbedring i forholdene, og de ugunstige virkninger fremtraadte derfor end skarpere saavel i en formindskelse i antallet af arbeidende firmaer som ogsaa i udbytte.

Produktionen i aarene 1900, 1901 og 1902.var følgende:

	Naftaudbytte i pud.	Antal producerende borehul.	Middelsudbytte pr. borehul i pud.
1900	600 763 812	1 710	351 323
1901	671 276 263	1 924	348 895
1902	636 831 120	1 840	346 103

Fabrikvirksomheden. Antallet af fabriker, som har beskjæftiget sig med forarbeidelse af nafta, fremgaar af følgende tabel:

Fordeling af fabriker efter art af tilvirkning.	Antal fabriker i Baku's fabrikdistrikt. 1898.	1899.	1900.	1901.	1902.
Kerosin	72	71	66	64	61
Kerosin og olje	16	15	18	19	19
Olje (smørelse)	5	6	3	2	2
Benzin	4	5	4	2	2
Naftasæber etc.	—	1	1	2	5
Tjære	3	3	2	2	2
Ialt	100	101	94	91	91

Kvantiteten af tilvirkede lysoljer ligesom dennes forhold til naftaudbyttet fremgaar af nedenstaaende tabel:

Aar:	Naftaudbytte.	Kerosintilvirkning.	Pct. kerosin af nafta.
	Tusinde pud.		
1901	671 600	128 651	19.5
1902	636 528	135 072	21.2

Tilvirkning af smøreolje opgik til:

Oljens art.	Tilvirkning i pud. 1902.	1901.
Viscosin .	27 007	—
Cylinderolje .	621 741	430 436
Maskinolje .	13 442 076	13 317 704
Spindelolje .	1 820 303	1 837 271

Oljens art.	Tilvirkning i pud. 1902.	1901.
Vaselinolje .	146 490	—
Solaroljer .	6 001 983	4 365 566
Ialt	22 059 600	19 950 977

For masut (resterne efter destillationen af kerosin) findes ikke fuldstændig sikre tal, men udførselen heraf fra Baku kan anslaaes til ca. 309 mill. pud i aaret 1901 og 343 mill. pud i aaret 1902.

Udførsel af naftaprodukter fra Baku:

	1900.	1901.	1902.
Lysoljer	123 925 340	128 691 256	120 207 529
Smøreoljer . . .	13 590 143	13 821 820	14 314 950
Benzin etc. . . .	2 190 282	1 250 121	2 232 960
Masut	264 433 566	309 309 790	342 546 808
Raanafta	39 000 914	35 125 789	34 070 828
Ialt	443 140 245	488 198 776	513 373 075

Udførselen fra Batum fordelte sig paa følgende maade:

	Udførsel i pud i 1901.			Udførsel i pud i 1902.		
	Til Rusland.	Til udlandet.	Sum.	Til Rusland.	Til udlandet.	Sum.
Lysoljer	2 769 069	65 120 043	67 889 112	5 546 642	65 361 317	70 907 959
Smøreoljer .	318 594	8 268 198	8 586 792	397 627	9 681 108	10 078 735
Andre prod. .	47 110	1 087 672	1 134 782	137 936	1 260 190	1 398 126
Sum	3 134 773	74 475 913	77 610 686	6 082 205	76 302 615	82 384 820

Export til udlandet af naftaprodukter fra Batum i aaret 1902:

I. Til europæiske lande.

Udførsel til:	Udførsel i pud. Lysolje.	Smøreolje.	Andre prod.	Sum.
Østerrige	794 778	355 863	—	1 150 641
England og Malta .	19 645 938	1 801 511	192 966	21 640 415
Holland og Belgien .	4 378 882	2 568 694	207 509	7 155 085
Italien	1 293 477	43 463	184 053	1 520 993
Tyrkiet og Grækenland	5 089 981	25 377	20 090	5 135 448
Donaulandene . . .	568 890	37 562	2 863	609 315
Spanien og Portugal .	282 978	93 781	—	376 759
Tyskland	4 367 749	1 753 852	71 627	6 193 228
Frankrige	4 903 635	2 920 660	376 896	8 201 191
Andre europ. lande .	1 356 914	—	194 274	1 551 188
Sum	42 683 222	9 600 763	1 250 278	53 534 263

II. Til udeneuropæiske lande:

Udført til:	Udførsel i pud. Lysolje.	Smøreoljer.	Andre prod.	Sum.
Algier og Tunis	324 805	625	—	325 430
Egypten	11 613 361	68 841	9 849	11 692 051
Port Said	—	—	—	—
Asiatisk Tyrki	214 650	—	—	214 650
Indien	7 756 094	10 817	—	7 766 911
Indo-Kina	570 339	—	—	570 339
Kina	1 400 031	62	63	1 400 156

Udført til:	Udførsel i pud. Lysolje.	Smøreoljer.	Andre prod.	Sum.
Japan	759 215	—	—	759 215
Port Arthur	—	—	—	—
Andre asiat. lande	39 600	—	—	39 600
Sum	22 678 095	80 345	9 912	22 768 352
Udført til Europa	42 683 222	9 600 763	1 250 278	53 534 263
Totalsum	65 361 317	9 681 108	1 260 190	76 302 615

Udført fra Novorossisk i aaret 1902:

Udført til:	Udførsel i pud. Lysolje.	Andre prod.	Sum.
Rusland	1 433 685	1 344 082	2 777 767
Europæiske lande:			
England	1 564 298	207 020	1 771 318
Belgien	—	440 414	440 414
Italien	185 677	78 361	264 038
Spanien	—	92 261	92 261
Tyskland	251 513	23 571	275 084
Frankrige	—	590 640	590 640
Sum	2 001 488	2 776 349	3 433 755
Udeneuropæiske lande:			
Egypten	4 240 923	—	4 240 923
Algier og Tunis	—	—	—
Sum	4 240 923	—	4 240 923
Totalsum	7 676 096	2 776 349	10 452 445

I det følgende hidsættes nogle tal angaaende **fisket i Volga og det Kaspiske Hav**, forsaavidt som disse vande staar under opsigt af Astrakans fiskeristyrelse.

Foreløbig foreligger blot fiskeristyrelsens rapport for aaret 1901, men de tal, der er tilveiebragt ad privat vei og her anføres for aaret 1902, kan tages for fuldt paalidelige.

Fangsten af de vigtigste fiskesorter var i aarene 1901 og 1902 (de anførte tal betegner i hvert tilfælde antallet af fanget fisk):

Fiskeart.	1901. I Volga.	I det Kaspiske hav.	Sum.
Sild	18 250 909	108 625 222	126 876 131
Mort	187 897 626	265 831 760	453 729 386
Gjørs	10 085 812	16 944 955	27 030 767
Brasen	30 737 925	6 829 786	37 567 711
Karpe	3 926 717	5 881 063	9 807 780
Mal	393 675	151 269	744 944
Volga-gjørs	4 305 678	302 255	4 607 933

1901.

	I Volga.	I det Kaspiske hav.	Sum.
Gjedde	2 162 117	198 777	2 360 914
Negenøie	12 874 200	—	12 874 200
Hvidlaks	14 519	28 848	43 367
Sterlett	77 349	484	78 033
Asp	824 102	1 918 970	2 743 072
„Bjørkna“	42 411 394	22 449 155	64 860 549
Faren	20 686 136	1 862 400	22 548 545
Sarf	3 527 250	2 300 405	5 827 655
„Skjærbrasen“	10 806 150	2 236 850	13 043 000
Suter	222 589	41 663	264 252
Abor	1 633 918	80 605	1 714 523
Stjernestør	32 096	322 355	354 451
Russisk stør	47 508	215 448	262 996
Beluga	721	57 012	57 733
Kaspisk laks	5 459	23 691	29 150

1902.

	I Volga.	I det Kaspiske hav.	Sum.
Sild	15 814 756	60 534 879	76 349 635
Mort	320 550 277	207 508 348	528 058 625
Gjørs	20 951 691	3 816 974	24 768 665
Brasen	60 870 270	2 212 819	63 083 089
Karpe	4 558 539	2 569 014	7 127 553
Mal	1 048 936	22 717	1 071 653
Volga-gjørs	3 105 058	24 696	3 129 754
Gjedde	1 590 868	104 227	1 695 095
Negenøie	125 700	—	125 700
Hvidlaks	13 294	28 238	41 432
Sterlett	73 506	—	75 506
Asp	1 335 679	182 869	1 518 548
„Bjørkna“	33 513 777	14 396 995	47 910 772
Faren	16 844 312	550 250	17 394 562
Sarf	3 019 081	2 054 500	5 063 581
„Skjærbrasen“	10 674 352	1 184 509	11 858 861
Suter	13 962 034	12 500	13 974 534
Abor	15 067 027	77 000	15 144 027
Stjernestør	17 174	792 364	809 538
Russisk stør	41 448	323 164	364 612
Beluga	912	123 015	123 927
Kaspisk laks	71	8 130	8 201

Cadiz.

Aarsberetning for aaret 1903 fra konsul C. Segerdahl, dateret 31te marts 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	39	21 348	39	21 348	7	5 020	28	16 216	35	21 236
Seilskibe	-	-	3	807	3	807	1	486	12	1 572	13	2 058
Sum	-	-	42	22 155	42	22 155	8	5 506	40	17 788	48	23 294
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	9	6 412	72	44 614	81	51 026	-	-	87	53 714	87	53 714
Seilskibe	2	947	7	4 405	9	5 352	-	-	1	420	1	420
Sum	11	7 359	79	49 019	90	56 378	-	-	88	54 134	88	54 134
Totalsum af ladede fartøier	11	7 359	121	71 174	132	78 533	8	5 506	128	71 922	136	77 428
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	-	-	5	4 008	5	4 008	-	-	9	3 920	9	3 920
Seilskibe	5	580	7	982	12	1 562	-	-	1	221	1	221
Sum	5	580	12	4 990	17	5 570	-	-	10	4 141	10	4 141
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	26	18 443	26	18 443	-	-	23	17 209	23	17 209
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	8	4 537	8	4 537
Sum	-	-	26	18 443	26	18 433	-	-	31	21 746	31	21 746
Totalsum af ballastede fartøier	5	580	38	23 433	43	24 013	-	-	41	25 887	41	25 887

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 525 770.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 689 810.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 52 norske fartøier dr. 45 793 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 43 dr. 37 448 tons, til hovedstationen 24 dr. 18 088 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 1 333.62, ved vicekonsulsstationerne kr. 4 409.24; heraf tilfaldt konsulen kr. 2 204.62.

Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 684.49, ved vicekonsulsstationerne kr. 111.19; heraf tilfaldt konsulen kr. 555.60. Ialt tilfaldt konsulen kr. 4 778.33.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 191.16, i svenske sager kr. 54.00, i andre sager kr. 18.00, ved vicekonsulsstationerne, i norske sager kr. 466.05, i svenske sager kr. 174.17, i andre sager kr. 69.70.

For lastning eller losning har i aaret følgende norske skibe besøgt distriktet: Ved hovedstationen 44 dampskibe dr. 25 356 tons og 15 seilskibe dr. 2 369 tons eller 59 norske skibe dr. 27 725 tons.

Indseilede bruttofragter: Af norske ankomne dampskibe kr. 50 420.00, do. seilskibe 15 200.00, afgaaede dampskibe 153 750 00, do. seilskibe 40 050.00.

Sevilla besøgtes af 35 norske dampskibe dr. 23 777 tons. De af disse indseilede bruttofragter opgaar for ankomne skibe til kr. 155 650.00 og for afgaaede til kr. 190 580.00.

Huelva besøgtes af 40 norske dampskibe dr. 21 779 tons. Indseilede bruttofragter for ankomne skibe kr. 36 040.00 og for afgaaede kr. 288 480.00.

S.ta Cruz de Tenerife besøgtes af 15 norske dampskibe dr. 10 436 tons og 1 norsk seilskib dr. 520 tons eller 16 norske fartøier dr. 10 956 tons. Indseilede bruttofragter: For norske ankomne dampskibe kr. 70 280.00, do. seilskibe kr. 7 620.00, afgaaede dampskibe kr 4 870.00.

Desuden besøgtes havnen i transit af 3 norske skibe dr. ialt 4 209 tons.

Las Palmas besøgtes af 16 norske dampskibe dr. 12 641 tons og 8 norske seilskibe dr. 4 832 tons eller 24 norske fartøier dr. 17 473 tons. Indseilede bruttofragter: For norske ankomne dampskibe kr. 109 450.00, do. seilskibe kr. 80 310.00, afgaaede dampskibe kr. 12 080.00.

Desuden besøgtes havnen i transit af 16 norske skibe dr. tilsammen 19 017 tons.

Sanlucar de Barrameda besøgtes af 1 norsk dampskib dr. 836 tons. Den af dette indseilede bruttofragt beløb sig til kr. 800.00.

Desuden besøgtes havnen i transit for toldklarering til Sevilla af 33 norske skibe dr. tilsammen 22 567 tons.

Algeciras er i aarets løb ikke besøgt af noget norsk fartøi.

Fragterne har i aaret været:

Cadiz. Trælast fra Sverige og Finland for bord, battens og planker vaaren og høsten: pr. dampskib frcs. 52 à 57 pr. std., pr. seilskib frcs. 50 pr. do.

Kul fra Cardiff 5 sh. 3 d à 6 sh. pr. ton, fra Newcastle 4 sh. 6 d à 5 sh. 5 d pr. do.

Vin til Stockholm pr. dampskib £ 1. 5. 0 pr. pibe, til Göteborg £ 1. 5. 0 pr. do., Kristiania £ 1. 2. 6, Kjøbenhavn £ 1. 5. 0, Finland £ 1. 10. 0, alt med 10 pct.

Salt til Finland pr. seilskib f. mk. 0.95 à 1.12 pr. hl., til Norge pr. dampskib kr. 0.85 à 0.97½ pr. norsk tønde, pr. seilskib kr. 1.00 pr. do., til Montevideo og den argentinske kyst 8 sh. à 12 sh. 7½ d pr. ton, til floderne op til Rosario og Paysandú 12 sh. à 17 sh. pr. do., til Rio Grande, San José do Norte og Pelotas pr. dampskib 15 sh. à 25 sh. pr. do., pr. seilskib 20 sh. à 27 sh. 6 d pr. do., til Newfoundland pr. dampskib 5 sh. 6 d à 7 sh. pr. do., pr. seilskib 7 sh. à 13 sh. pr. do.

Sevilla. Trælast fra Østersjøen frcs. 55 pr. std., klipfisk fra Norge p.tas 1.50 pr. bundt, jern fra England 20 sh. pr. ton, malm til England 6 sh. pr. do., vin til Frankrige 20 sh. pr. do., oliven og olivenolje til England 25 sh. pr. do., kork til England 50 sh. pr. do.

Huelva. Kul fra England 4 sh. 6 d à 4 sh. 10 d pr. ton, mineralier til England 6 sh. 10 d à 8 sh. pr. do., til Belgien 7 sh. à 8 sh. 3 d, til Frankrige 7 sh. 6 d à 8 sh. 6 d, til Holland 7 sh. 6 d à 9 sh. pr. do., til Tyskland 8 sh. 6 d à 8 sh. 10 d pr. do., til de Forenede Stater 10 sh. 6 d à 11 sh. 6 d pr. do.

Import. Trælast. Importen i aaret 1903 har været: Til Cadiz 2 999 Pet. std., til Sevilla 6 720 do., til Huelva 2 460 do., til St. Cruz ubekjendt, til Las Palmas 6 787 do. kassetræ fra Norge; heraf kom fra Sverige til Sevilla 666 Pet. std. og fra Norge til Sevilla 52 do., til Las Palmas 6 787 do. kassetræ.

Af resten kom til Cadiz 965 Pet. std. fra Finland, 1 948 do. fra Frankrige og 86 do. fra Østerrige; til Sevilla 4 682 do. fra Finland, 603 do. fra Østerrige, 326 do. fra de Forenede Stater og 391 do. fra andre lande; til Huelva 1 511 do. fra Finland, 540 do. fra Portugal og 409 fra de Forenede Stater.

Importen i aaret 1903 viser sammenlignet med aaret 1902 til Cadiz 375 Pet. std. formindskelse, til Sevilla 3 379 do. forøgelse, til Huelva 347 do. do. og til Las Palmas 2 097 do. do.

Af stav for bødkerarbeider er til Cadiz fra de Forenede Stater importeret: i aaret 1903 1 807 804 st. og i aaret 1902 1 377 698 st.

Jern. Cadiz's import heraf var:

Jernplader og rujern	789 352	kg.	(deraf	570 040	fra	England)
Jernrør	35 242	„	(„	32 924	„	„)
Skruer, spiger og bolter	42 363	„	(„	16 508	„	„)
Jerntraad	47 630	„	(„	42 224	„	„)

Saltet fisk. Importen har i aaret 1903 været: Til Cadiz: 14 045 kg. fra Norge, 20 046 kg. fra England, 18 454 kg. fra Frankrige, 8 436 kg. fra andre lande, ialt 60 981 kg. mod i aaret 1902 29 901 kg.; til Sevilla: 493 695 kg. fra Norge, 74 556 kg. fra England, 335 576 kg. fra Newfoundland, 26 943 kg. fra andre lande, ialt 930 770 kg. mod i aaret 1902 704 694 kg.; til Huelva: 7 460 kg. fra Norge, 1 136 198 kg. fra Frankrige, ialt 1 143 658 kg. mod i aaret 1902 1 547 056 kg.

Til Cadiz er blandt andet importeret:

Smør	13 267	kg.	(deraf	12 548	fra	Tyskland)
Svinefedt	4 091	„	(„	3 635	„	England)
Ost	63 198	„	(„	56 731	„	Holland)
Øl	5 443	„	(„	3 616	„	England)
Beg	3 237 313	„	(„	2 310 374	„	„)
Droger og kemiske produkter . .	33 196	„	(„	10 819	„	England)
Papir, alle slags	25 529	„	(„	11 420	„	Tyskland)
Vævede stoffe, alle slags	6 856	„	(„	3 435	„	England)
Glas	65 210	„	(„	18 452	„	Tyskland)
Maskiner, alle slags	453 646	„	(„	187 193	„	Frankrige)
Huder	1 575	„	(„	940	„	Tyskland)

Til Sevilla er bl. a. importeret: Tjære 18 838 kg., beg 1 156 410 kg., sten, lere etc. 3 899 410 kg., porcelæn 144 021 kg., staal 248 756 kg., kobber 2 810 kg., droger 389 227 kg., kemiske produkter 78 154 kg., tøier 135 960 kg., papir, alle slags, 109 489 kg., maskiner 1 791 820 kg., cement 7 285 094 kg.,

talg 956 705 kg., øl 32 096 kg. (deraf 5 840 kg. fra Norge), farver 242 187 kg., kreosot 3 714 191 kg., glas 278 264 kg., jern 1 635 807 kg., (deraf 47 114 fra Sverige og 1 100 fra Norge).

Til Huelva importeredes bl. a.: Kemiske produkter 2 438 074 kg. fra Frankrige, 2 275 890 kg. fra England, 397 439 kg. fra Belgien, 160 824 kg. fra Tyskland, 20 000 kg. fra Holland, cement 839 402 kg. fra Frankrige, 498 206 kg. fra England, 124 864 kg. fra Belgien, 20 451 kg. fra Tyskland, maskiner 142 494 kg. fra England, 68 741 kg. fra Belgien, 51 970 kg. fra Frankrige, 33 998 kg. fra Tyskland, tjære og beg 17 279 kg. fra England, tøier 9 681 kg. fra England, øl 8 975 kg. fra England, 1 945 kg. fra Tyskland.

Export. Vin. Exporten har i aaret 1903 været: Fra Cadiz 20 056 816 liter (hvoraf 271 690 liter til Norge) mod i aaret 1902 17 103 822 liter (deraf 195 987 liter til Norge); fra Sevilla 1 728 486 liter; fra Huelva 16 384 314 liter (mod i aaret 1902 7 946 938 liter, hvoraf 78 318 liter til Norge).

Salt. Cadiz. I aaret 1903 indhøstedes: 144 312 læster, hvorfra man anslaar at fragaa 28 862 læster i smeltning inden aflastningen; altsaa gjenstaar en høst af 115 450 læster, hvortil kommer 197 573 læster beregnet lager den 1ste januar 1903, eller 313 023 læster, hvoraf exporteredes i aaret 1903 91 287 læster, altsaa 221 736 læster laa lasteklare den 1ste januar 1904.

Exporten fra Cadiz i aaret 1903 var altsaa 91 287 læster à $2^1/_8$ engelske tons, eller 193 984$^3/_4$ engelske tons, mod i aaret 1902 87 794$^3/_4$ læster. Forbruget i aaret 1903 udviser saaledes en forøgelse af 3 492$^1/_4$ læster. Til Norge exporteredes 5 064 læster mod 4 088$^1/_2$ læster i aaret 1902.

Saltprisen er fremdeles pesetas 22 pr. Cadizlæst ved fartøiets side her i havnen pr. kontant, og har udenlandske kjøbere desuden fordel af pesetaens lave værdi.

Sanlucar de Barrameda. Lagrene var ved aarets begyndelse 2 748 læster. Der indhøstedes i aaret 1903 3 170 læster.

Af disse 5 918 læster afsattes 2 360 læster, og der var et lager den 1ste januar 1904 af 3 558 læster.

Saltprisen var i aarets løb pesetas 20 pr. læst.

Olivenolje. Af denne artikel exporteredes i aaret 1903: Fra Cadiz 1 423 019 kg. (deraf 331 265 kg. til Argentina); fra Sevilla 10 287 264 kg.

Oliven. Af denne artikel exporteredes i aaret 1903: Fra Cadiz 1 263 657 kg. (deraf 442 339 til Argentina); fra Sevilla 8 129 650 kg.

Malme fra Huelva. Exporten var i aaret 1903: 1 581 159 tons kobbermalm, hvoraf 532 237 tons til England, 135 657 til Frankrige, 48 689 til Italien, 1 376 til Danmark, 43 252 til Belgien, 145 949 til Tyskland, 271 166 til Holland, 2 384 til Østerrige, 8 587 til Sverige, 15 011 til Norge, 22 964 til Rusland og 353 887 tons til de Forenede Stater, mod i aaret 1902 ialt 904 897 tons; 22 794 tons præcipiteret kobber til England; 3 063 tons kobbersulfat til Frankrige; 57 688 tons manganmalm, hvoraf 1 111 tons til Frankrige og 56 577 tons til Belgien, mod i aaret 1902 ialt 82 797 tons; 7 607 tons kobberbarrer (torales) til England.

Malme fra Sevilla. Af jernmalm udførtes med ialt 167 dampskibe 362 302 tons; af kobbermalm 20 096 269 kg., blymalm 1 083 731 kg., zink 2 675 000 kg., kviksølv 1 217 240 kg.

Grubeselskabet „El Salobral", der i forskjellige provinser indehar 33 exploiterede gruber, har nylig i Cadiz anlagt en fabrik for tilvirkning af jernoxyd, kjendt under navnet „metallic paint", hvis kvalitet og pris-

billighed overtræffer den sedvanlige blymønje, og som ogsaa egner sig for bestrygning af træ.

Fra Cadiz er bl. a. i aaret 1903 exporteret: Erter 278 252 kg. (deraf 252 577 til Cuba), kanarifrø 232 160 kg. (deraf 161 748 til England), konserver 888 666 kg. (deraf 622 143 til Italien), korkbark 21 546 kg. (deraf 9 523 til Danmark), flaskekork 57 000 789 stkr. (deraf 16 372 220 til Mexico), figener 1 231 171 kg. (deraf 436 322 til Tyskland), glas, alle slags 617 963 kg. (deraf 201 164 til Argentina), droger og kemikalier 11 127 kg. (deraf 10 571 til de Kanariske Øer).

Fra Sevilla: Korkbark 1 561 748 kg., flaskekork 737 346 kg., korkspaan 2 131 523 kg., appelsiner 12 079 413 kg., kanarifrø 427 757 kg., figener 26 823 kg., uld 1 190 684 kg., druekvas 219 787 kg., havre og byg 343 367 kg., frisk frugt 77 581 kg., hvidløg 101 044 kg., huder, alle slags 151 022 kg.

Fra Huelva: Korkbark 42 089 kg. til Belgien, korkspaan 413 000 kg. til England, appelsiner 4 471 kg. til England, figener 90 156 kg. til England, frugter, friske, 102 156 kg. til Frankrige.

Kurserne har i aaret været følgende: Paa London a/v. pesetas 33.00 à 34.65 pr. £ 1, paa Paris a/v. pesetas 131.00 à 137.80 pr. 100 frcs.; mod det foregaaende aar: Paa London a/v. pesetas 32.86 à 34.87 pr. £, paa Paris 130.75 à 139.10 pr. 100 frcs.

Karantæne. Lazaretterne for obligatorisk karantæne er i Spanien fremdeles følgende: San Simon i Vigo, Sta. Victoria de Oza i Coruña, Pedrosa i Santander og Mahon i Mahon.

Ifølge sundhedskommissionens generalstyrelses reglement kan fartøier, kommende fra den Mexikanske Bugt, hele aaret rundt faa fri praktika, naar de ankommer med rent sundhedspas, og ikke noget sygdomstilfælde er indtruffet ombord under overfarten, samt foretager den fornødne røgning, naar de afgaar derfra mellem den 1ste mai og 30te september.

Konsulatet har i aaret 1903 i embedsanliggender modtaget 466 og expederet 465 skrivelser.

Antallet af certifikater, legaliseringer og notariale forretninger var 58.

Mønstringsforretninger. Med norske fartøier paamønstredes 9 sjømænd, nemlig 2 norske, 2 svenske og 5 udenlandske, og afmønstredes 8 sjømænd, nemlig 5 norske, 1 svensk og 2 udenlandske.

For svenske fartøier fandt ingen mønstringsforretninger sted.

Ingen rømning anmeldtes i aaret.

I konsulatmatrikelen er indført følgende norske og svenske undersaatter:

	I Cadiz.	I Sta. Cruz.	Sum.
Norske . .	1	—	1
Svenske . .	7	3	10
	8	3	11

Konsulatets adresse er: Ahumada 7; kontortid kl. 9—11 f. m. og kl. 12—5 e. m.

Indhold: **Baku** s. 327. — **Cadiz** s. 332. — **Rio de Janeiro** s. 289.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 8. departementet for udenrigske sager, handel, sjofart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret og for udenbysboende porto 20 øre.

Genua.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Axel Conradi, dateret 4de juni 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier,						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	17	12 185	58	67 606	75	79 791	-	-	6	4 562	6	4 562
Seilskibe	-	-	3	1 521	3	1 521	-	-	-	-	-	-
Sum	17	12 185	61	69 127	78	81 312	-	-	6	4 562	6	4 562
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	9	7 086	35	42 682	44	49 768	-	-	15	10 910	15	10 910
Seilskibe	-	-	2	281	2	281	-	-	-	-	-	-
Sum	9	7 086	37	42 963	46	50 049	-	-	15	10 910	15	10 910
Totalsum af ladede fartøier	26	19 271	98	112 090	124	131 361	-	-	21	15 472	21	15 472
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	66	72 736	66	72 736
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2 416	4	2 416
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	70	75 152	70	75 152
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	7	5 117	2	1 376	9	6 493	-	-	39	47 412	39	47 412
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	2	281	2	281
Sum	7	5 117	2	1 376	9	6 493	-	-	41	47 693	41	47 693
Totalsum af ballastede fartøier	7	5 117	2	1 376	9	6 493	-	-	111	122 845	111	122 845

Bruttofragter for til distriktet ankomne norske fartøier kr. 1 284 737, for fra konsulatdistriktet afgaaede fartøier kr. 16 600.oo. Maanedsfragter for ankomne kr. 102 150.oo, for afgaaede kr. 56 250.oo.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 21 dr. 20 844 tons, hvoraf til hovedstationen 9 dr. 7 876 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen lire 6 865.50, ved vicekonsulaterne lire 4 996.94, hvoraf tilfaldt konsulskassen lire 2 498.47. Af svenske skibe ved hovedstationen lire 721.10, ved vicekonsulaterne lire 882.oo, hvoraf tilfaldt konsulskassen lire 441.oo. Ialt tilfaldt konsulskassen lire 10 526.07.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager lire 291.oo, i svenske sager lire 59.20, i fælles sager lire 5.50, ialt lire 355.70.

Af de med ladning ankomne og afgaaede fartøier var maanedsbefragtede, norske 23 dr. 12 968 tons og svenske 2 dr. 622 tons.

For ordre ankom et norsk dampskib dr. 411 tons.

Under de i ballast afgaaede skibe er ogsaa opført 23 norske dampskibe, dr. 16 283 tons, der er afgaaet med indehavende restladning til andre, navnlig italienske havne uden at indtage ny ladning.

Med norske skibe paamønstredes 21 mand, hvorhos 12 mand afmønstredes. Paa svenske skibe forefaldt ingen paa- eller afmønstringer.

Følgende hyrer omakkorderedes, alt pr. maaned: For 1ste maskinist 200 kroner, 2den styrmand 70, kok 54, 55, 60 kr., matros 50, 40 kr., fyrbøder 54, 45 kr., kullemper 40, 45 kr., letmatros 30 kr., messegut 15 sh.

Norsk dampskib „St. Olaf" af Haugesund, 1 260 tons, blev i Genua solgt til et italiensk hus for £ 3 250.

De forenede rigers skibsfart paa hovedstationen udgjorde i de sidste 10 aar:

	Norske skibe.				Svenske skibe.				
	Ialt.		Deraf dampsk.			Ialt.		Deraf dampsk.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.		Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
1894 . .	94	79 867	87	77 618	1894 . .	2	1 402	1	797
1895 . .	111	90 216	96	83 524	1895 . .	5	2 813	2	1 844
1896 . .	67	59 015	61	55 423	1896 . .	3	2 949	2	2 696
1897 . .	74	60 520	71	59 964	1897 . .	6	6 196	4	5 334
1898 .	93	78 563	86	76 857	1898 . .	14	16 135	12	15 418
1899 . .	72	62 621	70	62 369	1899 . .	14	19 952	13	19 549
1900 . .	65	65 898	62	65 523	1900 . .	6	6 955	5	6 405
1901 . .	57	49 135	54	48 760	1901 . .	9	14 809	9	14 809
1902 . .	68	70 584	64	68 987	1902 . .	2	2 459	2	2 459
1903 . .	78	81 312	75	79 791	1903 . .	9	7 876	7	7 451

For hele distriktets vedkommende var skibsfarten:

1900	norske	skibe	104	dr.	106 199	tons,	hvoraf	dampsk.	96	dr.	104 397 tons
—	svenske	„	28	„	29 926	„	„	—	27	„	29 376 „
1901	norske	„	122	„	109 274	„	„	—	111	„	106 404 „
—	svenske	„	34	„	41 873	„	„	—	34	„	41 873 „
1902	norske	„	118	„	128 906	„	„	—	113	„	127 180 „
—	svenske	„	19	„	21 364	„	„	—	19	„	21 364 „
1903	norske	„	133	„	137 854	„	„	—	128	„	136 052 „
—	svenske	„	21	„	20 844	„	„	—	19	„	20 419 „

Den norske skibsfart paa distriktet er gaaet endel frem i de senere aar. Den svenske skibsfart er, i forhold til aaret 1902, tiltaget paa hovedstationen, men har for det hele distrikt holdt sig stationær.

Af de 3 i aaret 1903 til Genua ankomne norske seilskibe medførte et 170 000 kg. klipfisk fra Labrador, et 1 550 tons gammelt jern fra Valparaiso og et 710 tons fosfat fra Aruba.

De til Genua ankomne 75 norske dampskibe dr. 79 791 tons medførte samtlige ladning. Heraf ankom fra engelske havne 40 dr. 57 135 tons med 110 173 tons kul, 1 000 tons „fuel" og 700 tons stykgods, 10 dr. 2 859 tons, med 1 892 tons klipfisk fra Island, 1 dr. 398 tons, med 200 tons klipfisk fra Newfoundland, 2 dr. 1 482 tons, med 2 602 tons beg fra London, 2 dr. 2 159 tons, med 3 137 tons rujern fra Middlesbro, 1 dr. 973 tons, med 1 556 tons gammelt jern fra Kjøbenhavn, 1 dr. 1 924 tons, med 2 780 tons mais og 876 tons talg, huder etc. fra Buenos Aires og 1 dr. 676 tons fra Livorno med stykgods. Resten, 17 dr. 12 185 tons, ankom fra Norge medbringende 23 375 baller = 1 559 240 kg. stokfisk, 404 370 kg. klipfisk, 4 328 baller = 536 160 kg. træmasse, 622 732 kg. gammelt jern, 323 tdr. tran, 7 kasser øl, 470 kg. kobberstof, 11 403 kg. karbid, 1 671 kg. sild og ansjovis, 1 103 kg. hesteskosøm, 2 958 kg. jernmalm og 248 kg. forskelligt stykgods. Fra portugisiske og spanske havne, anløbet under reisen, medbragte de derhos 524 411 kg. diverse varer, hvoriblandt 95 483 kg. bomuldsaffald, 204 596 kg. bly, 98 893 kg. olivenolje, 29 537 kg. kakao og 11 165 kg. sardiner.

Til Genua ankom 2 svenske seilskibe dr. 425 tons med 642 tons China Clay fra Fowey, 4 dampskibe dr. 5 598 tons med 9 250 tons kul fra engelske havne, 1 dampskib dr. 1 231 tons med 1 900 tons rujern fra Middlesbro, og 2 dampskibe dr. 622 tons med 342 000 kg. klipfisk fra Island.

Til Savona ankom fra engelske havne 11 norske dampskibe dr. 15 691 tons, med 30 535 tons kul og fra Norge 2 dampskibe dr. 1 634 tons, med 660 tons gammelt jern.

Der ankom et svensk dampskib dr. 1 698 tons, med 2 850 tons kul fra England.

Til Spezia ankom fra engelske havne 6 norske dampskibe dr. 9 944 tons med 20 702 tons kul. Intet svensk skib ankom.

Til Livorno ankom 30 norske skibe dr. 22 739 tons, 2 seilskibe dr. 281 tons medførte 335 000 kg. klipfisk fra Labrador. Af dampskibene ankom fra engelske havne 7 dr. 7 802 tons med 14 648 tons kul og 300 tons kokes, 3 dr. 1 220 tons fra Labrador med 750 000 kg. klipfisk og 5 dr. 4 116 tons fra Norge med 190 tons stykgods, 33 000 kg. stokfisk, 62 000 kg. klipfisk og 10 000 kg. træmasse.

Af svenske ankom 9 dampskibe dr. 7 935 tons, alle i ballast.

Til Civitavecchia ankom fra engelske havne 4 norske dampskibe dr. 5 198 tons med 9 757 tons kul og 2 dr. 1 336 tons fra Norge med 65 000 kg. stokfisk.

Der ankom fra engelske havne to svenske dampskibe dr. 3 336 tons med 5 995 tons kul.

Til San Remo ankom intet norsk eller svensk skib.

Udfragter fra hovedstationen fik 6 norske dampskibe dr. 4 562 tons med 302 tons stykgods, 1 376 tdr. saltet fisk, 20 do. sardiner og 295 baller læder. Et svensk seilskib dr. 196 tons medførte til London 320 tons marmorplader.

**

Fra Livorno afgik med ladning 15 norske dampskibe dr. 10 910 tons, medbringende 1 119 tons marmor og 39 tons stykgods, bestaaende af vin, mineralske oljer, alabastgjenstande, hamp, jord, ansjovis, enebær, tørrede kirsebær, succade, honning, frø, iris, tomme straaflasker, pimpsten, ris, møbler etc. I ballast afgik 16 dampskibe dr. 13 196 tons.

Af svenske dampskibe afgik fra Livorno i ballast 1 dr. 1 453 tons og med ladning 9 dr. 7 855 tons, medbringende 1 844 885 kg. marmor og 42 tons stykgods, hvoraf 3 tons stykgods til danske og finske, resten til svenske havne.

Fra Savona afgik i ballast 13 norske dampskibe dr. 18 079 tons og et svensk dr. 1 698 tons.

Fra Spezia afgik i ballast 6 norske dampskibe dr. 9 944 tons.

Fra Civitavecchia afgik i ballast 6 norske dampskibe dr. 6 534 tons og 2 svenske dr. 3 335 tons.

Fragter. Efter skibsførernes opgaver kan anføres følgende om de i aarets løb optjente fragter (til Genua):

Kul. Fra Cardiff og Barry i februar 6 sh. 3 d pr. ton, marts 6 sh., 6 sh. 8 d, 7 sh., 7 sh. 3 d, april 6 sh. 9 d, mai 6 sh. 6 d, 6 sh., september 6 sh., november 6 sh. 3 d, december 4 sh. 10½ d, 5 sh., 5 sh. 1½ d, 6 sh. Fra Swansea i april 7 sh. 6 d (fuel 8 sh. 3 d), 6 sh. 10 d, juni 5 sh. 10½ d, august 6 sh. 1½ d, november 5 sh. 3 d, 5 sh. 7½ d, december 5 sh. 3 d. Fra Newport i januar 5 sh. 6 d, februar 6 sh. 3 d, september 4 sh. 9 d, december 5 sh. Fra Methil i marts 7 sh., april 6 sh. 9 d. Fra Liverpool i februar 6 sh. Fra Glasgow i marts 5 sh. 7½ d, april 6 sh. 3 d, 6 sh. 1½ d. Fra Newcastle og Shields i januar 5 sh. 6 d, februar 6 sh. 3 d, april 6 sh., 6 sh. 3 d, august 5 sh. 6 d, december 5 sh.

Rujern fra Middlesbro i januar 6 sh. 3 d, april 7 sh. 9 d, december 5 sh. 10½ d.

Beg fra London i januar 7 sh. 3 d, april 9 sh.

China Clay fra Fowey 10 sh. (seil).

Fosfat fra Aruba 20 sh. (seil).

Gammelt jern fra Valparaiso 24 sh. (seil), Bergen 11 sh., 10 sh., do. og skinner fra Kjøbenhavn 8 sh. 3 d.

Tran fra Bergen 6 lire pr. tønde.

Stokfisk fra Bergen 60, 55 lire pr. ton.

Klipfisk fra Bergen 30, 35 lire pr. ton (3 lire pr. 100 kg.).

Træmasse fra Norge 16 sh. 6 d, 25 lire pr. ton.

Sild fra Bergen 5 frcs. pr. tønde.

Kakao fra Lissabon 20 frcs. pr. ton + 5 pct.

Bly fra Sevilla frcs. 8.50 pr. ton.

Olivenolje fra Sevilla 15 frcs. pr. ton.

Sardiner fra Lissabon 15 frcs. pr. ton, Tarragona 15 frcs.

Blandt udgaaende fragter kan nævnes:

Stykgods til Kristiania 22 sh. pr. ton.

Fisk til Livorno og Venedig 10 sh. pr. ton.

Af noterede maanedsfragter kan anføres: Med kul fra England ankom et dampskib dr. 700 tons til maanedsfragt £ 400, et dr. 839 tons, £ 375, et, 866 t., £ 380, med klipfisk fra Island et dr. 260 tons, £ 200, et, 352 t., £ 230, et, 259 t., £ 200, et, 252 t., £ 225, et, 324 t., £ 240, med klipfisk fra St. Johns' et, dr. 398 t., £ 380. Til Livorno fra Manchester

med kul et dr. 709 t., £ 370, fra Labrador med klipfisk et, 398 t., £ 380, fra do. med do. et, 411 t., £ 425.

I kulfarten ankom til hovedstationen 41 norske dampskibe dr. 57 811 tons, mod i aaret 1902 32 dr. 51 334 t. og i aaret 1901 20 dr. 48 760 t., samt 4 svenske dr. 5 598 t. mod i aaret 1902 et dr. 1 808 t. og i aaret 1901 7 dr. 12 972 t.

Gjennemsnitsdrægtigheden af de til distriktet ankomne norske dampskibe var i aaret 1903 1 063 tons mod i aaret 1902 1 125 t., i aaret 1901 976 t., i aaret 1900 1 087 t., i aaret 1899 964 t., og af svenske dampskibe i aaret 1903 1 075 t., mod i aaret 1902 1 124 t., i aaret 1901 1 232 t., i aaret 1900 1 087 t., og i aaret 1899 1 466 t.

Til Genua er i de sidste 10 aar ankommet følgende antal skibe:

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
1894	2 221	274 974	3 264	3 464 210	5 485	3 739 184
1895	2 708	319 144	3 354	3 646 541	6 062	3 965 685
1896	2 715	290 110	3 426	3 759 252	6 141	4 049 362
1897	2 774	303 166	3 506	3 983 729	6 280	4 286 895
1898	2 596	280 680	3 609	4 119 308	7 205	4 379 988
1899	2 886	311 109	3 635	4 236 797	6 521	4 547 906
1900	3 169	329 758	3 647	4 511 129	6 816	4 840 887
1901	2 409	297 138	3 538	4 723 524	5 947	5 020 662
1902	2 549	285 705	3 944	5 230 485	6 493	5 516 190
1903	2 235	298 320	3 994	5 406 389	6 229	5 704 709

De forskjellige nationers deltagelse i denne fart i aaret 1903 vil fremgaa af nedenstaaende opgave, udarbeidet efter handelskammerets maanedlige opgaver over skibe ankomne til Genua:

1903.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
Italienske	2 180	280 795	1 965	2 104 464	4 145	2 385 259
Engelske	8	3 094	770	1 290 119	778	1 293 213
Tyske	1	1 643	336	811 654	337	813 297
Franske . . .	3	1 519	150	165 347	153	166 866
Østerrigske . . .	1	544	243	262 042	244	262 586
Spanske	3	153	147	245 831	150	245 984
Hollandske	—	—	107	175 234	107	175 234
Norske	3	1 521	75	79 791	78	81 312
Græske	16	4 374	147	211 409	163	215 783
Svenske	2	425	7	7 451	9	7 876
Danske	7	1 222	29	25 048	36	26 270
Russiske	4	960	12	18 783	16	19 743
Belgiske	—	—	4	6 909	4	6 909
Andre	7	2 070	2	2 307	9	4 377
	2 235	298 320	3 994	5 406 389	6 229	5 704 709

Der viser sig fremdeles en fremgang i skibsfarten paa denne havn mod i aaret 1902, nemlig af ca. 200 000 tons, altsaa ikke saameget som i det

næstforegaaende aar, da forøgelsen var henimod $^1/_2$ million tons. Den mindre sterke udvikling skyldes vistnok i nogen grad de trykkede tider for skibsfarten. Dampskibenes gjennemsnitlige drægtighed er noget forøget, nemlig fra 1 326 tons i aaret 1902 til 1 354 tons i aaret 1903. Først af alle staar i denne henseende det tyske flag med en gjennemsnitsdrægtighed for dampskibe af 2 445 tons og en for Genuas havn hidtil uopnaaet rekord ved ankomsten hid iaar af dampskibet „Deutschland" paa ca. 16 000 tons brutto. I størrelse næst efter de tyske dampskibe kommer de engelske og spanske, i gjennemsnit 1 676 og 1 672 tons.

Den norske subvenerede linje (Otto Thoresens) har i aaret 1903 fortsat de i forrige aarsberetning omhandlede ruter og noget forøget sin fart paa stedet, nemlig til 16 skibe dr. 11 937 tons mod i aaret 1902 15 dr. 10 518 tons. Der viser sig ogsaa fra aar til andet en forøgelse i det af linjens skibe hertil befordrede gods, saavel med hensyn til kvantiteten i det hele, som til endel tilkomne nye slags varer. Grunden hertil kan enten søges deri, at exporten hertil i det hele har taget noget opsving, eller at man begynder mere at foretrække den subvenerede linje fremfor den indirekte befordring over Tyskland og England. For østlandets vedkommende vil imidlertid den lange fartstid stille sig som en hindring for i større udstrækning at benytte linjens skibe.

Af andre dampskibe ankom direkte fra Norge kun et dr. 248 tons med islandsk fisk.

Af „Svenska Lloyds" dampskibe ankom et dr. 726 tons.

Heller ikke i det forløbne aar synes der at have været mange retstvistigheder mellem skibsførere og modtagere. Mangelen paa plads i havnen har i afvigte aar som i tidligere bevirket, at adskillige dampskibe i kortere eller længere tid har maattet henligge paa den ydre havn, hvor lastning af kul i lægtere ikke foregaar. Da certepartierne indeholder en klausul om, at liggedagene regnes fra skibets ankomst i havn „whether in berth or not", gjøres der fra skibenes side fordring paa, at det nævnte ophold skal regnes, selv om havnevæsenet ikke ser sig istand til at anvise plads i den indre havn. Til nogen retsafgjørelse herom er det i det forløbne aar ikke kommet.

Den skandinaviske sjømandsmission i Genua har i aaret 1903 fortsat sin virksomhed som tidligere og med de i forrige aarsberetning omhandlede faste bidrag.

Det i forrige aarsberetning omhandlede selvstyre for Genuas havn, „Consortio Autonomo", er i det forløbne aar traadt i virksomhed og installeret i det antike palads S. Giorgio, republiken Genuas gamle bank, der er blevet konsortiet overladt. Konsortiet har udstedt en række reglementer og administrative bestemmelser.

Søndagsarbeide er blevet forbudt i havnen; herfra er dog undtaget fortøiningsarbeider, ind- og udskibning af passagerer med bagage, post, varer for postdampskibe, der straks skal afreise, levnetsmidler og bunkerkul for skibe, der er færdige til afgang, og ballast for skibe, som absolut behøver saadan, doksætning i nødstilfælde samt rednings- og slæbningsforetagender.

Efterat konsortiet har overtaget den tidligere under handelskammeret henlagte drift af kraner, skur, kaipladse m. m., har man foretaget nogle forandringer i de herfor gjældende tarifer. Betalingen for benyttelsen af de hydrauliske apparater beregnes efter en grundsats af lire 2.50 pr. time.

Arbeiderne i havnen er indskrevet paa konsortiets arbeidsliste. Som vilkaar herfor fordres vidnesbyrd om god opførsel m. m. Man har søgt at til-

veiebringe en vis kontrol med arbeidet ved ansættelse af opsynsmænd og formænd, de sidstnævnte udvalgte blandt arbeiderne selv.

Som ordensvagt i havnen er oprettet et korps, der efter planen skulde bestaa af 90 mand og 22 officerer, men hvilket dog endnu kun for nogen del skal være effektivt. Ved denne foranstaltning har man stillet i udsigt at kunne sætte en stopper for de tyverier, hvorfor skibene i havnen i saa høi grad er udsat.

Endvidere har konsortiet udfærdiget reglementer for bærere af reisendes tøi, for omreisende sælgere af spise- og drikkevarer samt for hotelbetjente, alt forsaavidt angaar havnen.

Den foreliggende nye plan for havnens forstørrelse bestaar i det væsentlige i en forlængelse af den nuværende molo „Duca di Galliera" i vestlig retning henimod fyrtaarnet og byen Sampierclarena, udenfor „Molo Nuovo", paa hvis indside nu de fleste kulskibe losser. Mellem den sidstnævnte og den nye molo vil der saaledes blive dannet et sikkert bassin med en overflade af 39 ha. og en dybde af ca. 12 meter. Til dette bassin har man tænkt at forlægge kullosningen, hvorved man vil faa stor plads til anden trafik i den øvrige havn, hvis bryggeanlæg agtes betydelig udvidet. Ved et nyt spor gjennem fjeldet vil det nye havnebassin blive sat i direkte forbindelse med jernbanen. Endvidere agtes der opført en bølgebryder udenfor forhavnen, der til sine tider kan være en meget urolig ankerplads. Til disse arbeider er beregnet at ville medgaa et beløb af 60 millioner lire.

Efter meddelelse fra konsortiet har det i forening med marinens hydrografiske institut, i sit sæde i Genua, det før nævnte Palazzo S. Giorgio, aabnet et specielt kontor, hvor kapteiner og andre i skibsfarten interesserede gratis kan erholde meddelelser til lettelse af bedriften, saasom opgaver over ruter og afstande paa de forskjellige reiser og til alle bestemmelsessteder, om den bedste tid for reiser og udgifterne i de forskjellige havne; nøiagtige opgaver over dybder i alle havne og farvand, raad angaaende de nødvendige midler til reparationer, samt om anskaffelse af karter, planer, bøger og nautiske instrumenter. Kontoret har en fuldstændig samling af nautiske tryksager og dokumenter, der er tilgjængelige for de interesserede, og hvorom yderligere veiledning gives af en hertil ansat funktionær i det hydrografiske institut.

I forbindelse hermed meddeler konsortiet, at det efter erholdt bemyndigelse vil faa telegrafisk opgave fra semaforerne paa Capo Mele, Capraia, Ponza, Stromboli, Favignano, Cozzospadaro, Capo Spartivento (Sardinien) og Ostanto om navnene paa de skibe, som ønsker at anmelde sin passage. Disse opgaver vil paa hensigtsmæssig maade blive meddelt de interesserede.

En institution af privat karakter, der muligens vil kunne faa indflydelse paa konsortiets beslutninger, er den i Genua siden aaret 1883 bestaaende „almindelige handelsassociation", hvis øiemed er at befordre alt, hvad der kan tjene til fremme af handelens interesser, samt tillige at fungere som voldgiftsdomstol. Associationen er delt i sektioner repræsenterende de forskjellige klasser af næringsdrivende.

Handel.

Efter den officielle statistik udgjorde værdien af Italiens indførsel (fraregnet ædle metaller):

		1903.	1902.
	Lire	1 838 422 173	1 775 742 751
Heraf var:			
Raastoffe for industrien	„	691 750 526	665 235 335
Andre stoffe, nødvendige for industrien	„	366 403 401	393 630 511
Fabrikater	„	378 778 267	354 537 214
Fødemidler	„	401 489 979	362 339 691

		1903.	1902.
Udførselens værdi var . . .	lire	1 461 863 049	1 472 420 508
Heraf var:			
Raastoffe for industrien	„	242 706 490	242 209 020
Andre stoffe, nødvendige for industrien	„	497 390 894	558 071 126
Fabrikater	„	317 691 087	309 567 747
Fødemidler	„	404 074 578	362 572 615

Udførselen viser en nedgang, væsentlig bevirket ved, at udførselsværdien af silkevarer gik ned med ca. 67 millioner. Derimod steg værdien af indførselen med over 62 millioner, hvoraf kornvarer med ca. 30 millioner, metaller og mineralier, jord- og stenarter, glasvarer etc. med over 53 millioner.

Blandt indførselsartiklerne kan nævnes følgende:

		1903.		1902.	
		Mængde.	Værdi i lire.	Mængde.	Værdi i lire.
Øl paa fad	hl.	65 195	2 738 190	61 022	2 562 924
„ „ flasker . . .	stkr.	446 600	299 222	377 700	253 059
Tran, urenset . . .	kvint.	13 634	749 870	16 666	916 630
Melk, kondenseret og koncentreret (indtil 40 pct. sukker) . .	„	336	33 600	258	25 800
Børnemel (farina lattea)	„	907	172 330	785	149 150
Kobbervitriol (solfato di rame) etc. .	„	245 414	11 779 872	251 065	12 051 120
Ikke særskilt nævnte medicinske stoffe (hvorunder medicintran)	„	14 829	2 669 220	18 662	3 359 160
Blæk	„	3 257	288 025	3 405	308 120
Træ, almindeligt:					
„ ubearbeidet eller kun tilhugget med øxe	tons	74 068	3 999 672	76 306	4 120 524
„ firkantet, skaaret efter længden .	„	653 984	53 626 688	619 579	50 085 478
„ tøndestav . . .	„	15 252	2 897 880	9 944	1 889 360
„ smaabord til æsker etc.	kvint.	16 641	532 512	16 697	534 304
„ spaan til fyrstikker	„	6 781	88 153	7 105	92 365
Redskaber og arbeider af træ, simple	„	10 957	547 850	8 650	432 500
Papirmasse af træ, straa etc.: cellulose	„	259 218	7 776 540	222 281	6 668 430
anden, tør	„	48 167	818 839	42 978	730 626
Papir, hvidt eller farvet i massen, ikke linieret	„	11 462	859 650	9 713	728 475
Do., pakpapir, valset paa en side	„	1 670	61 790	978	36 186
Do., formet til konvoluter	„	228	26 220	235	27 025
Do., farvet, forgyldt etc., ogsaa for lithografisk og fotografisk brug .	„	3 132	501 120	2 850	456 000

		1903.		1902.	
		Mængde.	Værdi i lire.	Mængde.	Værdi i lire.
Papir, tapetpapir . .	kvint.	3 860	617 600	3 370	539 200
Do., trækpapir . . .	„	175	14 000	238	19 040
Do., pakpapir, grovt, simpelt og uvalset straapapir	„	23 445	515 790	19 496	428 912
Pap, almindelig . .	„	61 583	1 354 826	71 221	1 566 862
Skind og huder, raa:					
af okser og kjør . .	„	140 649	20 536 290	144 039	30 248 190
„ kalve	„	7 021	2 281 825	5 892	1 914 900
„ gjeder	„	2 759	689 750	1 156	289 000
„ faar	„	38 213	4 585 560	39 208	4 704 960
„ lam	„	443	188 275	1 152	489 600
„ kid	„	306	220 320	380	273 600
Skind og huder, garvede uden haar, ikke forarbeidede:					
af faar og gjeder . .	„	1 173	651 015	889	493 395
andre	„	1 817	608 695	1 851	620 085
Do., forarbeidede:					
af kid for handsker .	„	154	435 050	75	211 875
„ lam for do. .	„	61	114 375	44	82 500
Saalelæder . . .	„	306	93 330	190	57 950
andet: af kvier . . .	„	1 142	531 030	436	202 740
„ kalve . . .	„	8 798	7 126 380	9 066	7 343 460
„ gjeder . .	„	568	502 680	957	846 945
„ andre slags dyr	„	2 280	1 506 000	1 973	1 381 100
Skotøi af gummi elasticum, foret eller garneret	par	128 100	640 500	175 500	877 500
Drivremme af skind	kvint.	1 377	826 200	1 182	709 200
Jern: Slag, thomasfosfat	„	88 485	56 340	44 242	28 170
„ Gammelt jern og staal, spaan og affald . . .	„	2 080 028	16 640 224	1 989 144	15 913 152
„ Støbejern og arbeider deraf .	„	1 531 329	14 309 876	1 617 459	16 708 665
„ Rujern og staal i blokke . .	„	196 137	2 942 055	153 292	2 299 380
„ Valset og hamret jern og staal i stænger etc. .	„	575 526	10 680 455	532 812	9 899 693
„ Traadjern . .	„	6 518	157 912	6 960	166 836
„ Jernblik . . .	„	244 497	5 457 803	316 198	7 182 120
„ Jernbaneskinner	„	113 599	1 703 985	104 153	1 562 295
„ Jern og staal i rør	„	59 420	3 223 788	55 321	2 037 417
„ Jern og staal, smedet eller formet i raa arbeider . . .	„	27 268	1 068 836	25 024	971 372

		1603.		1902.	
		Mængde.	Værdi i lire.	Mængde.	Værdi i lire.
Jern: Jern og staal, der har undergaaet en 2den fabrikation . .	kvint.	279 971	18 380 644	267 443	17 676 965
„ Jernblik, overtrukket med zink, bly etc. . . .	„	3 033	150 542	3 860	187 809
„ Jernblik, overtrukket med tin, kobber etc. . .	„	65 639	3 804 185	49 476	2 897 230
Verktøi og redskaber, almindelige	„	13 168	892 309	10 879	740 394
Ljaer og sigder . . .	„	3 144	298 680	2 863	271 985
Andet værktøi, poleret etc.	„	11 717	1 124 832	11 507	1 104 672
File og rasper . . .	„	4 327	587 446	4 329	601 807
Naale	„	1 038	975 720	1 083	1 018 020
Kjedler for maskiner	„	18 487	1 583 035	17 744	1 484 790
Maskiner og redskaber til bearbeidelse af træ, metaller etc. .	„	24 698	2 069 330	16 622	1 412 870
Maskiner, damp- .	„	15 403	1 823 950	14 802	1 747 450
Hydrauliske og motorer ved damp eller vind	„	8 537	853 700	4 973	497 300
Lokomotiver (uden tender)	„	9 492	1 328 880	13 145	1 840 300
Lokomobiler . . .	„	10 321	1 341 730	7 933	1 031 290
Maskiner til skibsbrug	„	2 022	444 840	9 858	2 168 760
Landbrugsmaskiner .	„	58 752	5 581 440	51 466	4 889 270
Karde-, spinde- og vævemaskiner etc.	„	175 032	23 072 780	157 127	20 376 905
Dynamoer	„	32 217	7 255 770	30 335	6 752 970
Symaskiner	„	27 367	5 394 100	28 928	5 703 245
Strikkemaskiner . .	„	883	105 950	825	99 000
Maskiner til fabrikation af papir og papirmasse . . .	„	7 728	850 080	4 054	445 940
Maskiner til møller .	„	9 339	980 595	4 903	514 815
andre	„	66 687	7 002 135	53 070	5 572 350
Maskindele . . .	„	68 627	9 640 220	65 561	9 344 640
Jernbanevogne: Godsvogne og tendere	„	74 127	4 818 255	20 816	1 353 040
Vogne af 1ste, 2den og 3die klasse . .	„	7 025	827 590	23 095	2 713 340
Sølvarbeider, ogsaa forgyldte . . .	kg.	18 537	3 985 455	12 412	2 668 580
Stenkul	tons	5 546 823	144 217 398	5 406 069	140 557 794
Fisk, fersk, alle slags	kvint.	7 325	879 000	5 418	650 160

		1903.		1902.	
		Mængde.	Værdi i lire.	Mængde.	Værdi i lire.
Tørret eller røget:					
Pressede sardiner og „salacchini“ . .	kvint.	93 452	3 551 176	57 864	2 198 832
Klipfisk og stokfisk .	„	319 188	23 939 100	325 888	24 441 600
Røgesild	„	59 255	2 310 945	42 361	1 652 079
Anden	„	297	14 256	203	9 744
Fisk i lage:					
Sardeller, ansjos etc.	„	92 344	6 002 360	81 959	5 327 355
Anden	„	2 036	162 880	415	33 200
Marineret eller i olje:					
I boxer: a) thunfisk	„	32 723	4 908 450	25 028	3 754 200
b) anden	„	8 130	1 219 500	7 563	1 134 450
Anderledes konserveret:					
a) thunfisk	„	549	82 350	714	107 100
b) anden	„	81	11 340	86	12 040
Kaviar og anden tilberedt fiskerogn . .		72	64 800	73	65 700
Fiskelim (colla forte)		9 093	454 650	10 030	501 500
Do.		57	29 925	55	28 875
Gummi elasticum og guttapercha:					
ubearbeidet . . .		6 668	5 667 800	7 058	5 999 300
bearbeidet . . .		5 520	4 809 080	4 253	4 098 720
Elektrisk traad, isoleret		4 361	990 040	4 591	1 061 720

Af indførselsartikler fra de forenede riger findes i den her citerede af finantsministeriet udgivne foreløbige oversigt opført bygningstømmer tons 3 699, træmasse og cellulose kvintaler 13 607, gammelt jern etc. kvint. 5 530, rujern i blokke kvint. 1 414, valset og hamret jern kvint. 12 870, jern og staal, der har undergaaet 2den fabrikation, kvint 564, fisk, tilberedt, kvint. 105 096. Den samlede værdi heraf skulde i overensstemmelse med de foranstaaende opgaver udgjøre ca. 8 400 000 lire.

Blandt udførselsartikler til de forenede riger anføres salt tons 89 722, svovl kvint. 256 831, oranger m. m. kv. 12 642, tørrede frugter kvint. 1 508, hvoraf værdien skulde være ca. 2 millioner lire.

Sammenligner man hermed de i generalkonsulatets forrige aarsberetning (pag. 399) indeholdte tilsvarende opgaver for aaret 1 9 0 2 skulde disse efter finantsministeriets dengang foreliggende foreløbige oversigt udvise en samlet værdi af indførselen fra de forenede riger til Italien af lire 8 230 530, fordelt paa hovedartiklerne bygningstømmer, træmasse, jernvarer og fisk, og af udførselen fra Italien til de forenede riger lire 2 680 316, fordelt paa artiklerne salt, svovl, oranger m. m. og tørre frugter.

Senere er imidlertid finansministeriets detaillerede handelsstatistik for aaret 1902 udkommet, optagende foruden de nævnte en stor mængde andre artikler. Efter samme udgjorde omsætningen mellem de forenede riger og Italien:

Indførsel fra de forenede riger til Italien i aaret 1902:

	Kvintaler.	Værdi i lire.
Fiskeoljer, urensede	20	1 000
Kobbervitriol (solfato di rame)	230	11 000
Andre kemiske produkter	13	1 000
Ikke særskilt nævnte medicinske stoffe	1 696	305 000
Gummi, tjære, harpiks m. m.	1 248	25 000
Træ, almindeligt firkantet, skaaret efter	Tons.	
længden	2 157	178 000
Tøndestav	13	2 000
	Kvintaler.	
Smaabord til æsker etc.	155	5 000
	Hl.	
Tønder	889	4 000
	Tons.	
Skibe	3 564	261 000
	Kvintaler.	
Træmasse, cellulose	2 812	84 000
Do., anden tør	1 259	21 000
Arbeider af papir og pap	8	4 000
Skind og huder af okser og kjør	284	60 000
Gammelt jern	7 896	63 000
Støbejern	974	9 000
Rujern i stykker	498	7 000
Valset og hamret jern	9 154	169 000
Jern, som har undergaaet en 2den fabrikation	651	53 000
Jern i arbeider, blandet med andre stoffe	57	6 000
Maskiner	11	2 000
Klipfisk og tørfisk	98 713	7 404 000
Røgesild	3 200	125 000
Ost	14	2 000
Diverse	—	2 000
	Ialt	8 804 000

Udførsel fra Italien til de forenede riger i aaret 1902:

	Flasker.	Værdi i lire.
Spiritus	1 000	1 000
	Hl.	
Vermuth	21	1 000
Marsala	1 520	119 000
Anden vin	607	16 000
	Kvint.	
Olivenolje	404	37 000
Oljer og essenser af oranger	Kg.	
m. m.	1 943	29 000

	Kvint.	Værdi i lire.
Konserver, tilberedt med sukker og honning	95	14 000
Borsyre	32	1 000
Garvesyre, urenset	130	4 000
	Tons.	
Salt	70 110	526 000
Blomster, urter m. m. til medi-		

	kvint.	Værdi i lire.
cinsk brug .	14	1 000
Lakritssaft . .	187	26 000
Diverse medicinske stoffe . .	21	3 000
Mineralske fernisser . . .	25	7 000
Hamp, raa . .	1 206	109 000
Lin, jute etc., kjæmmet . .	120	16 000
Garn af lin og hamp . . .	12	2 000
Bomuld . . .	604	27 000
Tøier af do., glatte . . .	3	1 000
Silkeflos etc. .	31	2 000
Rødder til børster	10	2 000
Møbler m. m. .	2	1 000
Straahatte . .	43	7 000
Bøger . . .	3	2 000
Antimon . .	106	8 000
Maskiner . .	10	1 000
Marmor, ubearbeidet . . .	Tons. 235	15 000
Do. i plader og arbeider . .	Kvint. 10 506	105 000
Svovl	234 339	2 462 000
Pasta (maccaroni)	347	13 000
Oranger, citroner, cedre etc.	20 971	187 000
Pistaccier . .	3	4 000
Mandler . . .	904	179 000
Nødder . . .	418	29 000
Frugter og grønsager . . .	11	1 000
Kunstsager l. 8 000, Diverse l. 5 000	—	13 000
	Ialt	3 971 000

Efter dette skulde der blive at tillægge til de i aarsrapporten for aaret 1902 opgivne værdier for indførselen fra de forenede riger til Italien ca. 570 000 lire og for udførselen til de forenede riger fra Italien ca. 1 300 000 lire. Herved er ikke taget i betragtning, at omsætningen mellem de forenede riger og Italien for adskillige varers vedkommende foregaar paa indirekte vei, hvorfor disse varer feilagtig i statistiken opføres under andre lande.

Med et tillæg, modsvarende det ovenanførte for aaret 1902, skulde tallene for aaret 1903 udgjøre for indførselen ca. 9 millioner lire og for udførselen 3—4 millioner lire.

Efter den norske og svenske statistik skulde omsætningen med Italien i aaret 1902 have udgjort:

Udførsel til Italien fra Norge (norske varer)	kr.	2 628 000
— „ Sverige	„	102 800
	Kr.	2 730 800
Indførsel fra Italien til Norge	kr.	1 616 700
— „ Sverige	„	2 365 650
	Kr.	3 982 350

Efter den italienske statistik var Italiens omsætning med Norge og Sverige:

	Indførsel fra Norge og Sverige.	Udførsel til Norge og Sverige.
1899	lire 7 973 000	lire 3 654 000
1900	„ 6 042 000	„ 4 688 000
1901	„ 8 408 000	„ 4 247 000
1902	„ 8 804 000	„ 3 971 000

Betræffende indførselen fra de forenede riger til G e n u a hidsættes nedenstaaende uddrag af toldvæsenets opgaver:

Indførsel fra Norge og Sverige: Ikke særskilt nævnte medicinske produkter (hvoriblandt medicintran) kg. 72 170, værdi lire 115 472, gummi, tjære, harpiks m. m. kg. 18 979, l. 3 795.

Fra Norge: Linolje kg. 1 196, l. 837, boraks m. m. kg. 110, l. 40, urter m. m. til medicinsk brug kg. 385, l. 962, kjød, saltet kg. 3 481, l. 4 699, stokfisk og klipfisk kg. 5 726 358, l. 4 008 450, sild, presset kg. 32 434, l. 12 549, røgesild kg. 517 321, l. 199 168, sardeller etc. i lage kg. 605, l. 393, fisk, anden kg. 1 028, l. 1 542, smør kg. 16, l. 46, ost kg. 6 764, l. 10 484, flesk kg. 1 019, l. 1 171.

Fra Sverige: Sække kg. 450, l. 38, træ, skaaret kg. 91 300, l. 7 486, tønder hl. 1 365, l. 55, redskaber af træ, simple kg. 4 306, l. 2 153, skibe tons 542, l. 23 750, cellulose kg. 986 784, l. 296 035, anden træmasse, tør kg. 21 110, l. 3 588, pap, almindelig kg. 34 234, l. 6 846, arbeider af do., andre kg. 183, l. 915, gammelt jern kg. 276 680, l. 20 751, jern, valset og hamret af mindst 7 mm. diameter kg. 291 089, l. 52 396, fra 5—7 mm. kg. 75 012, l. 15 002, 5 mm. og derunder kg. 34 565, l. 7 258, traadjern kg. 9 947, l. 2 486, jern i rør kg. 4 031, l. 1 693, jern, der har undergaaet en 2den fabrikation, kg. 8 211, l. 6 568, jernblik, betrukket med tin etc., simpelt kg. 389, l. 218, blandet med andre stoffe, kg. 1 738, l. 1 911, kobber m. m. i arbeider kg. 839, l. 949, tin i plader kg. 89, l. 28, i arbeider kg. 210, l. 756.

Den samlede sum af disse artikler er l. 4 810 490. Flere af de opførte artikler og værdier er imidlertid noget problematiske, medens paa den anden side enkelte synes for lavt ansat. Under artikelen stokfisk og klipfisk har toldvæsenet som sedvanlig feilagtig opført islandsk fisk, af hvilken grund der for denne post maa ske et væsentligt afdrag, antagelig af ca. 2 millioner lire.

Blandt udførselsartikler fra Genua til de forenede riger opgives vin paa fad liter 1 222, lire 605, vermuth paa flasker stk. 599, l. 659, kognak paa fad liter 103, l. 155, paa flasker stk. 48, l. 153, gallussyre kg. 12 500, l. 3 125, ikke særskilt nævnte medicinske stoffe kg. 406, l. 528, terpentin, artificiel, kg. 395, l. 395, farver i stykker, pulver etc. kg. 582, l. 291, tougverk og hyssing kg. 3 302, l. 5 613, garn af jute kg. 6 288, l. 3 458, hampelærred kg. 8 898, l. 26 249, bomuld kg. 13 684, l. 6 842, kunstdreiede møbler af træ kg. 702, l. 3 159, tryk, litografier etc. kg. 31, l. 310, jern i plader kg. 150, l. 30, zink i plader og blade kg. 1 040, l. 645, maskindele af jern og staal kg. 348, l. 237, marmor i statuer kg. 214, l. 300, stenarter etc. kg. 3 000, l. 120, terrakotta i fliser kg. 12 000, l. 1 440, frø, oljeagtige, kg. 4 600, l. 1 288, do. andre kg. 10 200, l. 8 160, vegetabilske produkter, ikke særskilt specificeret kg. 10 500, l. 1 575, ost kg. 100, l. 155, kunstgjenstande lire 800.

Værdien af disse udførselsgjenstande skulde alene udgjøre ca. 67 000 lire. Som ved foregaaende anledninger nævnt har denne udførsel i tidligere aar været adskillig betydeligere, og skal, efter hvad der siges, for endel produkters vedkommende være gaaet over fra Genua til Marseille. Der har imidlertid i de senere aar været paatænkt flere forsøg paa at oparbeide et marked for norditalienske produkter i de skandinaviske lande, blandt andet for billigere vine, som man har ment at kunne fremstille i en holdbar form. Herfor vil imidlertid toldforhøielsen paa vin i Norge danne en væsentlig hindring; mange af disse vine kan anbefales som sunde og billige; særlig kunde de faa betydning for sommerhoteller og sanatorier.

I aarets løb har der været gjort forsøg med import af flere nye artikler fra de forenede riger. I de fleste tilfælde har der været fremsat klager over exportørerne. Blandt andre ting har man, foruden i et enkelt tilfælde over varens kvalitet, klaget over sen expedition (formentlig grundet paa mangel paa færdig vare), høie priser og manglende vilje til at rette sig efter kjøbernes fordringer, hvortil konkurrenterne altid tager det størst mulige hensyn. Man har saaledes sat en slags honnør i ikke at ville sende varer af ringere kvalitet og derved tabt kjøbere, som havde brug derfor. I et tilfælde paastaaes en meget stor bestilling at være gaaet istaa, fordi vedkommende fabrik ikke vilde give saa lang kredit som de konkurrerende tyske og afslog at levere paa kjøberens sted. En anden vanskelighed bestaar i, at man hos os som oftest kun kan korrespondere paa engelsk eller tysk. Vore exportører synes derhos at vise en afgjort uvilje mod at gjøre nogensomhelst reklame, hvor paakrævet end en saadan i en eller anden form maatte være for at faa indført en ny artikel. I forbindelse hermed klages der over de vanskeligheder, man hos os gjør ved at fremsende tilstrækkelige kvanta prøver, hvorpaa der stilles ubetinget fordring, da de italienske kjøbere nu ikke længere gaar efter en artikels eller en fabriks renommé, men forlanger selv at se og bedømme varen. Endelig har man sterkt fremhævet ønskeligheden af personligt besøg hjemmefra af teknisk kyndige og direkte interesserede personer, der kan sætte sig ind i kundernes behov og markedets fordringer, hvad der ikke kan læres alene gjennem korrespondance med de herværende agenter.

Stokfisk og klipfisk. Efter toldvæsenets opgaver ankom af stokfisk og klipfisk til Genua i aaret 1902 ialt kg. 10 213 738, hvoraf fra Frankrige 1 272, Tyskland 17 277, Storbritannien 4 276 434, Norge 5 726 358, de Forenede Stater 192 397.

Ifølge de af skibsførerne meddelte opgaver og andre af generalkonsulatet indhentede oplysninger skulde den samlede indførsel sjøværts fra Norge have udgjort 2 442 590 kg. stokfisk og 456 065 kg. klipfisk, hvoraf ankommet i fremmede skibe via Hamburg, Hull, Amsterdam, Rotterdam etc. kg. 883 350 (efter den ifjor beregnede gjennemsnitsvegt kg. 65 pr. balle), og i norske skibe kg. 1 559 240 stokfisk.

Efter opgave fra en herværende importør skulde den samlede indførsel have udgjort: Af stokfisk kg. 2 623 930, norsk klipfisk kg. 60 000, islandsk og færøisk do. kg. 3 591 500, Labrador kg. 2 877 372.

Følgende priser er noteret i generalkonsulatets rapporter:

Bergen: „Vestre“ ult. januar 106—110, februar 118—120, marts 135, april 135, mai 127, juni 140, juli 115, august 115, september 115—118, oktober 118, november 119—122, december 120—122; „Ordinaire“ ult. januar 94—95, „Titling“ april 105, september 112, november 110—112, december 110.

Finmarken: „Titling“ ult. januar 93—96, februar 90—95, marts 115, august 110, september 108, oktober 108—110, december 105—108; „Regolare“ ult. januar 93—96, februar 105—108, marts 115, juli 95, august 110, september 110, oktober 112—114, december 115—116. Hyse ult. januar 65—66, februar 65—68, marts 68—70, april 70, mai 65, juni 67—68, september 72, oktober 74, november 80—78, december 75—78.

Klipfisk: Labrador ult. januar 40—41, februar 43—45, marts 44—45, august („shore“) 60, september 60—61, („shore“ 65), oktober 55—56, november 54—55 („shore“ 65—66), december 63; islandsk ult. januar 48—50, februar 48—50, marts 48—50, april 55, mai 57—58, juni

54—55, juli 55, august 55 (60 for ny), september 62, oktober 60—61, december 62—63; islandsk hyse ult. januar 38—40, februar 40, marts 38—40, april 44, mai 47—48, juni 47—48, august 50, september 52, november 50—51, december 55—56.

Salget af stokfisk var i januar livligt og priserne faste. I februar liden omsætning paa grund af manglende forraad. I marts og april gik priserne opad med nedgang i mai og juni og lidet livligt salg grundet paa afventen af ny fisk. I juli var salget livligt, men priserne faldt betydelig formedelst ankomst af 3 ladninger. I september og oktober var salget livligt og priserne normale. I november var salget begrænset med normale priser, der senere paa aaret blev nedadgaaende.

Ved opgaverne over indførsel af klipfisk fæster opmerksomheden sig ved de opgivne høie kvanta for islandsk vare. Indførselen heraf har efter private opgaver i de foregaaende 5 aar dreiet sig om 2—2½ million kg. og var for ikke mange aar tilbage en ubetydelighed. At den islandske fisk er bleven indført i Norditalien, skal for en væsentlig del skyldes ihærdige anstrengelser af af et enkelt handelshus (Pelazza).

Af presset sild og „salacchini" ankom efter toldopgaverne kg. 4 065 200 til en værdi l. 1 585 428, hvoraf fra England 24 717, Spanien 3 859 178, de Forenede Stater 143 865. For Englands vedkommende er denne opgave urigtig, da der af „pilchards" efter beregning skulde være ankommet ca. 1¼ mill. kg.

Af fisk i lage (ansjos, accinghe etc.) ankom kg. 5 235 371 til værdi l. 3 402 991, hvoraf fra Portugal kg. 144 475, Spanien 5 083 037, de Forenede Stater 3 501, Norge 605, Østerrige 1 325, Frankrige 1 600. Af „anden fisk i lage" kg. 4 567, hvoraf fra Portugal 3 909.

Af sardiner og sildi æsker, marineret og i olje, indførtes kg. 680 320 af værdi l. 1 020 480, hvoraf fra Spanien kg. 353 866, Portugal 246 068, Frankrige 50 386.

Af thunfisk i olje ankom kg. 3 050 880 til værdi lire 4 728 864, hvoraf fra Spanien 2 941 831, England 82 532, Portugal 24 715.

Af røgesild skulde indførselen til Genua have været kg. 1 231 926 til værdi l. 474 291, hvoraf fra Tyskland 1 580, Storbritannien 671 135, Norge 517 321, de Forenede Stater 36 036, Kanada 5 854. Om indførselen fra Norge gjælder, hvad i tidligere rapporter er anført, idet den angivne kvantitet antagelig maa bero paa forveksling med et andet land eller en anden fiskesort. En iaar ankommet prøvesending fra Norge paastaaes at have været omrøget vare fra forrige sæson, der alene med tab har kunnet afsættes her. Den letrøgede engelske sild er selvfølgelig den her gjængse vare; dog sælges ogsaa rundrøget sild hos fedevarehandlere hersteds, og det ansees ikke at ville være umuligt efterhaanden at kunne indarbeide samme. Den største vanskelighed synes at ligge i sildens sene ankomst, idet sæsonen her begynder i oktober og slutter i marts. I indeværende sæson opgives priserne for engelsk røgesild at have bevæget sig saaledes:

I oktober for store tønder lire 20.21, smaa do. l. 10—13, november henholdsvis l. 21½—25 og 9½—13, december l. 21—23 og 12, januar 21—22 og 10—11½, februar 20—21 og 9—10, marts 20. 5 pct. rabat.

Af „anden fisk" opgives ankommet kg. 69 830 til værdi l. 104 745, hvoraf fra Storbritannien kg. 44 099.

Efter den officielle statistik var hele Italiens indførsel af „tilberedte fiskevarer" i aaret 1903 kvintaler 608 055 og i aaret 1902 kvintaler 542 081, hvoraf fra:

	1903.	1902.		1903.	1902.
Østerrige-Ungarn	6 257	6 100	Spanien . . .	174 225	129 497
Danmark . . .	200	375	Sverige og Norge	105 096	101 913
Frankrige . . .	52 684	67 338	Afrika	24 946	17 272
Tyskland . . .	7 333	8 680	Nordamerika . .	58 427	41 853
Storbritannien .	171 721	162 233	Andre lande . .	2 835	2 136
Portugal . . .	4 321	4 684			

Efter konsulatopgaverne for aaret 1902 skulde indførselen fra „Sverige og Norge" have dreiet sig om ca. 85 000 kvintaler.

De forsøg, som har været gjort med at indføre hermetik, har hidtil ikke ledet til gunstige resultater. Enkelte af disse produkter siges ikke at stemme med smag og behag hersteds.

Af torsketran er den direkte indførsel sjøværts fra Norge opgivet til 322 tønder. Indirekte, via Hamburg, Hull, Rotterdam og Amsterdam, skulde efter toldvæsenets opgaver være indkommet 1 163 tønder. Paa grund af de abnorme forhold under fisket steg priserne overordentlig og opgives saaledes: For brun lire 80, brunblank l. 120, blank l. 170, medicintran, naturl l. 250, damprenset l. 500—600, alt pr. kg. ufortoldet.

Derimod er priserne paa hvaltran undergaaet en betydelig nedgang. Ved en hersteds foretagen besigtigelse blev der saaledes angivet følgende priser pr. januar 1902, december 1903 og sidst i marts 1904: For raffineret (paglierino): lire 56, 49 og 47 og for brun (rosso) lire 45, 42 og 40, alt pr. kg. Spørgsmaalet om anvendelse af hvaltran i belysningsøiemed, hvorom der i tidligere aarsberetninger har været tale, har mistet sin betydning, da olivenhøsten i de senere sæsoner har været mere normal end før. Jutespinderierne angives væsentlig at forsyne sig i England, antagelig med hval- og mineralolje blandet.

Af „uren fiskeolje" indførtes efter toldstatistiken til Italien i aaret 1903 kvintaler 13 634, hvoraf fra Østerrige 1 427, Frankrige 2 515, Tyskland 2 365, Storbritannien 3 938, Spanien 1 534, andre lande 1 855.

Øl. Indførselen af øl paa fad til Italien viser en fremgang for aaret 1903 til hl. 65 195 mod 61 022 i aaret 1902. Af indførselen kom fra Østerrige hl. 37 468, Tyskland 20 892, Schweiz 6 626. I de sidste 5 aar er importen fra Østerrige tiltaget med ca. 10 000 hl., fra Tyskland med ca. 3 000 og fra Schweiz med ca. 4 500 hl.

Jern. Som i tidligere beretninger omhandlet hindres indførselen af svensk jern i Italien ved høie toldsatser. Disse har bestaaet siden aaret 1887, da man, efterat den italienske jernindustri havde undergaaet flere kriser, fandt dem paakrævet til imødegaaelse af den udenlandske konkurrence. Forhøielserne vil fremgaa af følgende oversigt over toldsatserne for:

		1886.	1887.	
Gammelt jern og skrab . . .	fri		1 lire	
Støbejern (ghisa)	fri		1 „	
Do., i simple arbeider . . .	pr. kvintal	4 lire	5—8 „	
Do., dreiet, fernisseret etc. .	—	5 „	7—18 „	
Rujern i stykker (ferro greggio)	—	2 „	4 „	(1895: 2—75)
Valset og hamret jern (7 mm. og derover)	—	4.62 „	6.50 „	(1895: 6—75)
Do. under 7 mm.	—	8 „	7.50—9	(1895: 7—9)

		1886.	1887.
Traadjern . .	pr. kvintal	8.00 lire	12.00—15.00 lire (1895: 11—15)
Jernblik . .	—„—	4.62 „—8.00 lire	7.00—12.00 „
Jernbaneskinner	—„—	3.00 „	6.00 — „
Jern, der har undergaaet en 2den fabrikation . . .	—„—	11.80 „—16.00 „	10.50—30.00 „

Man har fremsat den paastand, at de nuværende toldsatser paa jern varierer fra 16—20 pct. af værdien, medens de for kobber, messing og bronce er ca. 7 pct. Den nye forhøiede tarif udestængte vistnok den udenlandske konkurrence, men fremkaldte en sterk saadan i landet selv. I aaret 1896 kunde jernet kjøbes i Italien for lire 16—17 pr. kvintal, hvilket ikke var nok til arbeidsløn, administration og fortjeneste. Under disse omstændigheder opstod tanken om at danne et jernsyndikat, hvilket kom istand i aaret 1896 ved sammenslutning af 14 jernverker til regulering af produktionen og formidling af salget til de italienske kunder til en pris mindst 50 centesimi under udlandets, indbefattet told og fragt. Efter hvad herom meddeles, havde syndikatets bestyrelse ret til at fordele de indkomne ordres mellem medlemmerne i forhold til enhvers indskud, og disse kunde med enkelte undtagelser ikke forhandle direkte med kunderne, hvilket fra syndikatets side kun foregik gjennem enkelte større handlende paa hvert sted. Grossisterne forpligtede sig til med visse undtagelser (f. ex. for svensk jern) ikke at kjøbe af andre end syndikatet; i regelen blev de fleste bevæget til at indgaa paa saadan overenskomst ved frygt for boycotting.

Om virkningerne af dette syndikat har der været anført, at udbyttet for deltagerne, skjønt priserne fra aaret 1896 til aaret 1899 steg fra 17 til 28 lire pr. kvintal, begrænsedes ved temmelig store administrationsomkostninger, samt at medlemmernes frihed blev ganske bundet. Det samme har været tilfældet med grossisterne, som maatte rette sig efter alle af syndikatet foretagne prisforandringer og maatte betale inden 8 dage, medens varerne først kunde kræves med 35 dages varsel. Konsumen aftog ikke, trods de høiere priser, der udelukkende blev baaret af forbrugerne; men der er opstaaet mange smaa verker, som sælger til priser 50—75 cent. under syndikatets. Man har beskyldt syndikatet for at have bevirket, at priserne steg med 8 lire pr. kvintal, hvilken prisstigning dog fra andre hold angives at bero paa andre aarsager, saasom raastoffets stigning i pris samt forøget efterspørgsel. Saafremt ikke syndikatet havde været, vilde prisstigningen efterhaanden have ledet til, at den fremmede konkurrence igjen havde faaet indpas, og de store verker vilde ved ikke at indskrænke sin produktion have hindret endel smaa fra at komme frem.

Efterat det store selskab „Terni“ i det væsentlige havde udskilt sig fra syndikatet, ophørte dette i aaret 1899, men blev atter rekonstrueret under navn af Siderurgica Italiana paa 5 aar fra aaret 1900. Om denne nye sammenslutning og samholdet inden samme har der været modstridende meddelelser. Efter hvad der nu paastaaes konstateret, er der imidlertid i de sidste aar dannet en ny metallurgisk og skibs-trust af nogle større skibsverfter og metallurgiske etablissementer under ledelse af det forannævnte selskab „Terni“.

Dette selskab, der fra en ringe begyndelse i aaret 1884 havde opnaaet at faa et slags monopol paa pantserplader til marinen, og efterhaanden havde

drevet sin aktiekapital op til 16 millioner, har, foruden store bestillinger til det offentlige, leveret materiale til skibsverfterne og tilsigter nu ved sammenslutning med endel af disse ogsaa skibsbyggeri. De to skibsbygningsfirmaer Odero i Genua og Orlando i Livorno nævnes som interesseret saavel i trusten som i „Terni", ligesaa en større bank. Efter hvad der siges, har „Terni", der i aaret 1903 forøgede sin kapital til 32 mill. lire, kjøbt det metallurgiske etablissement Raggio i Cornigliano ved Genua og skibsverftet Ligure-anconitano og er endvidere betydelig medeier i selskabet Siderurgica di Savona, der med „Ternis" bistand i aaret 1900 blev rekonstrueret med en kapital af 9 millioner lire, som senere er forøget til 18 mill. Sidstnævnte skal igjen være sterkt interesseret i det i aaret 1899 med en kapital af 15 mill. lire dannede selskab „Elba", der af staten har leiet driften af jerngruberne paa øen af samme navn, og oprindelig siges at være stiftet i konkurrence med „Terni", men nu at være fuldt inde i overenskomsten. Omsætningen af saa store kapitaler har givet anledning til vidtrækkende børsspekulationer. Aktierne i de tre selskaber Terni, Savona og Elba, hvis paalydende værdi henholdsvis er 500, 200 og 250 lire, noteredes i oktober 1903 paa børsen i Genua til 1 860, 630 og 498 lire. Senere er imidlertid en betydelig reaktion indtruffet, idet noteringerne i begyndelsen af mai var resp. 1 680, 364 og 404 lire.

I den officielle statistik opgives indførselen af jern til Italien fra Sverige og Norge i aarene 1898—1902 saaledes:

	1898. Kvint.	1899. Kvint.	1900. Kvint.	1901. Kvint.	1902. Kvint.
Gammelt jern	8 811	33 792	1 790	6 101	7 896
Støbejern (ghisa)	699	400	1 208	—	974
Do. i arbeider . . .	—	—	66	—	—
Rujern (ferro greggio) . .	12 958	15 279	1 927	1 059	498
Valset og hamret jern . .	20 053	13 709	10 833	6 887	9 154
Jernblik	—	—	65	—	—
Jern, der har undergaaet en 2den fabrikation . . .	1 914	1 000	1 054	352	708
Værdi af ovennævnte artikler (i 1 000 lire) . . .	759	952	429	238	307

Af maskiner skulde der efter toldbodens opgaver ikke have været nogen indførsel til Italien i aaret 1902, medens der for aaret 1903 mangler opgaver. I tidligere aar opgives indførselen saaledes: I aaret 1901 1 451 kvintaler af værdi 187 000 lire, i aaret 1900 1 171 kv., 132 000 lire, i aaret 1899, 725 kv., 84 000 lire, i aaret 1898, 469 kv., 49 000 lire. Af den samlede indførsel, 3 806 kv., skulde 59 være verktøi og redskaber, 220 dampkjedler, 56 træforædlingsmaskiner, 23 motorer, 773 lokomobiler, 882 landbrugsmaskiner, 210 spinde- og 1 048 vævemaskiner, samt 148 kv. karder.

Denne opgave er høist ufuldstændig, da indførselen paa indirekte vei ikke kan kontrolleres.

Af gammelt jern skulde indførselen til Italien fra Sverige og Norge have efter statistiken udgjort (i kvintaler): I aaret 1899, 33 792, i aaret 1900, 1 790, i aaret 1901, 6 101, i aaret 1902, 7 896 og i aaret 1903, 5 530, af værdi henholdsvis lire 321 000, 19 000, 55 000, 63 000 og 44 000. Opgaven for aaret 1903 er imidlertid for lav; der ankom saaledes alene til Genua i det forløbne aar direkte fra Norge 6 227 mod efter toldvæsenets opgaver 2 767

kvintaler. I de første 4 maaneder af indeværende aar er den direkte indførsel til Genua ligesaa stor som i aaret 1903.

Udførselen af gammelt jern fra de forenede riger har hidtil for en væsentlig del været i hænderne paa et firma i Kjøbenhavn, men der gjøres nu fra producenternes side skridt for at sætte sig i direkte forbindelse med de herværende kjøbere.

Hesteskosøm. Til forbrug og salg i Genua indførtes kg. 95 260. Priserne var som i det foregaaende aar, nemlig fra lire 62—112 pr. 100 kg. iberegnet emballage cif. italiensk havn, altsaa uden told. Ovenstaaende indførsel er væsentlig fra Sverige.

Trælast. Til Genua indførtes med 13 dampskibe og 26 seilskibe fra Pensacola, Ship Island, Colastina m. m. ialt 18 771 standards pitchpine af værdi lire 5 433 730. Heraf var sagede bord std. 5 800, 11 503 474 sup. fod til værdi, efter 330 lire pr. std., l. 1 914 000; sagede planker kbf. 2 083 344, std. 12 727 til værdi, efter 270 l. pr. std., lire 3 436 290, og huggede planker kbf. 40 325, std. 244, til værdi efter 260 lire pr. std., lire 63 440.

Fra Adriaterhavet og Donau, Galatz, Steiermark, Triest, Bosnien etc. ankom kbm. 30 000 granplanker til værdi, à 40 lire, l. 1 200 000, og af granbord af 1—5 cm. tykkelse og 4 meters længde kbm. 50 000 til værdi, à lire 42, lire 2 100 000.

Træmasse. Efter den officielle statistik var indførselen af træmasse til Italien i aaret 1903 kvintaler 308 101, hvoraf fra Østerrige-Ungarn 132 327, Belgien 18 160, Tyskland 113 653, Holland 7 555, Norge og Sverige 13 607, Schweiz 9 020, andre lande 13 779.

I de sidste 5 aar skulde indførselen efter statistiken have stillet sig saaledes:

	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.
Kvintaler (100 kg.)	215 160	219 684	267 960	265 259	308 101
Deraf fra Norge og Sverige . .	6 817	1 127	5 387	4 071	13 617

Værdien af indførselen fra Norge og Sverige opgives for aarene 1898—1902 til: For aaret 1898 lire 174 000, for aaret 1899 l. 105 000, for aaret 1900 l. 25 000, for aaret 1901 l. 164 000, for aaret 1902 l. 105 000.

Disse tal udtrykker dog ikke det sande forhold, da en stor del af importen foregaar indirekte og indgaar under den i statistiken opgivne indførsel fra England, Tyskland m. m. Via Hull ankom saaledes i aaret 1903 ca. 5 300 kvintaler træmasse, antagelig væsentlig skandinavisk. Opgaverne viser imidlertid, at vor andel i denne import hidtil kun har været en forholdsvis ringe brøkdel. Som et tegn paa, at vore exportørers opmerksomhed i forøget grad er rettet paa dette marked, kan maaske anføres, at den direkte indførsel af træmasse sjøværts fra Norge og Sverige til Genua, der for aaret 1902 kun opgives til 530 kvintaler, i aaret 1903 var ca. 6 200 kvintaler og i de 4 første maaneder af aaret 1904 ca. 2 200 kvintaler.

Som priser er blevne opgivet for januar maaned 1904:

For sulfit-cellulose, ubleget, 1ste kvalitet:	Genua	lire	23.50	Milano	23.00
—„— — ordinær:	—	„	21.00	—	21.00
—„— bleget, 1ste kvalitet:	—	„	31.00	—	31.00
—„— — ordinær:	—	„	26.50	—	26.50
For soda-cellulose, ubleget	—	„	—	—	22.50
—„— bleget	—	„	28.00	—	28.00
Mekanisk masse, brun, tør	—	„	14.50	—	14.75
—„— „ vaad	—	„	13.50	—	13.75

Med hensyn til den ovennævnte indirekte tilførsel over andre lande har det været paastaaet, at 30—40 pct. af indførselen over Tyskland skulde være af skandinavisk oprindelse. En agent, der angiver at formidle den største indførsel af træmasse fra Norge og Sverige til Italien, oplyser, at af de kvantiteter deraf, som han har solgt i aaret 1903, ankom 50 pct. over Hamburg og ca. 20 pct. over Hull (med Wilson-Linjen) og Antwerpen (med Argo-Linjen). Han anslaar den aarlige indførsel fra Norge og Sverige til Italien til 4 000—5 000 tons. En væsentlig vanskelighed ved indførselen paastaaes at ligge i transportforholdene, idet den regelmæssige norske linje dels har noget høie fragtsatser, og dels ofte anvender en tid af 70—90 dage fra fabriken for at naa til Genua, Neapel, Venedig etc., medens træmasse fra New York kan erholdes i løbet af 10—15 dage og fra Tyskland og Østerrige i kort tid med jernbanen. Naar det tages i betragtning, at de skandinaviske exportører forlanger kontant betaling mod dokumenter for en vare, paa hvis ankomst man ofte maa vente i saa lang tid, synes denne omstændighed at maatte være af ikke liden betydning i konkurrencen. Naar derimod træmassen indføres paa indirekte vei, udkræves der, i modsætning til hvad tilfældet er med den amerikanske, omladning, ved hvilken operation det ikke kan undgaaes, at den lider større eller mindre skade. Kvaliteten af den skandinaviske cellulose siges tildels at kunne lade noget tilbage at ønske. Blandt de 5—600 producenter af papirprodukter i Italien opgives ca. 60 at være større kjøbere af træmasse. Denne kundekreds beskrives gjennemgaaende som meget formuende og med faa undtagelser af meget god moral, samt i kommerciel henseende, som tilfældet endnu er med andre handelsbrancher i Italien, i mere eller mindre grad i hænderne paa tyskerne, hvilken indflydelse dog ikke kan ventes nu længere at ville blive af lang varighed. Der tilføies, at de skandinaviske fabrikanter vilde kunne gjøre lønnende forretninger her, hvis de ogsaa paa sin side vilde befri sig fra den tyske indflydelse og selv besøge landet, hvor de vilde kunne indgaa solide forbindelser.

Den skandinaviske mekaniske træmasse roses for sin gode kvalitet og skal have opnaaet tilbud af 8—10 pct. høiere priser end den østerrigske. Paa den anden side siges priserne for østerrigsk mekanisk træmasse i det sidste aars tid at have været 30 pct. og mere under priserne for den skandinaviske, hvoraf der, under forudsætning af, at priserne tillader konkurrence, paastaaes at ville kunne afsættes betydeligt.

Den ovennævnte indførsel fra Østerrige-Ungarn antages iøvrigt at være for høit ansat i den officielle statistik, idet en ikke liden del af beløbet er transit fra Tyskland via Innsbruck. Af den skandinaviske import er vistnok den overveiende del svensk.

Papir. Under henvisning til en senere i denne rapport (se nedenfor under Turin, side 364) fremsatb emerkning om toldens indflydelse paa importen, hidsættes nedenstaaende minimums- (konventionelle) satser i den italienske toldtarif for papir med angivelse for hver post af indførselsværdien i aaret 1903:

No. 191 a.	Papir hvidt eller farvet i massen: Pr. kvint. (100 kg.).	Lire.	
1.	Ikke linjeret, alle slags (l. 859 650) . . .	—„—	12.50
	Pakpapir, ogsaa om farvet i massen, glattet kun paa en side (l. 61 790)	—„—	5.00
2.	Linjeret (l. 21 250)	—„—	20.00
3.	Dannet til konvolutter(hvorunder ogsaa papir, skaaret i rektangulær eller anden form, for deraf at forarbeide brevkonvolutter) (l. 26220)	—„—	25.00

	b. Papir, farvet, forgyldt eller malet, herunder indbefattet hvidpræpareret papir for lithografi og fotografi (l. 501 120) . . .	pr. kvintal (100 kg.)	Lire. 40.00
	Tapetpapir (l. 617 600)	—„—	30.00
	c. Trækpapir (l. 14 000)	—„—	12.50
	d. Pakpapir, grovt, simpelt, samt ufarvet og uglattet halmpapir (l. 515 790)	—„—	3.00
No. 194.	a. Pap: Almindelig (l. 1 354 826)	—„—	2.00
	Almindelig pap af vegt under 300 gram pr. kvadratmeter, der har karakter af pakpapir, fortoldes som saadant.		
	b. Fint, efter tarifens satser for papir (l. 218 300)		
No. 195.	Arbeider af papir og pap:		
	b. Ikke særskilt nævnte (l. 2 632 500)	—„—	70.00
	Pap, skaaret i stykker eller sammenbøiet til paparbeider, fortoldes som pap af samme kvalitet med tillæg af 12 lire pr. kvintal.		

Den lidet specificerede maade, hvorpaa flere af disse satser er redigeret, har antagelig havt indflydelse paa indførselens begrænsede udvikling, hvorhos tarifsatsernes redaktion aabner adgang til at henvise en større del af de hidrørende artikler under den prohibitive sats for arbeider af papir og pap. Dette var exempelvis nylig tilfældet med et norsk firma, der ønskede at indføre simpelt pakpapir, skaaret i trekantede stykker og maskinlimet paa kanterne for at sammenføies til kræmmerhuse, i hvilken anledning toldvæsenet i Genua udtalte, at de lavere satser kun kom til anvendelse paa papir i rektangulær form.

Kul. Heraf indførtes i aaret 1903 til Genua 2 493 970 tons, til Savona 799 577 tons.

Generalkonsulatets distrikt indbefatter følgende landskaber: Lombardiet med befolkning 4 331 099, Piemonte 3 407 234, Ligurien 1 075 760, Toscana 2 566 741, Sardinien 795 793, ialt 12 176 627, samt kyststrækningen mellem Toscana og Campanien. Hele Italiens befolkning udgjør 32 966 307.

Byen Genua, Liguriens fornemste by, har vistnok inden sine grænser kun en befolkning af ca. 250 000; hvis man imidlertid medregner endel nærliggende større og mindre byer og kommuner, der i økonomisk og kommerciel henseende kan siges at danne en enhed med Genua, kommer man til et indbyggertal af ca. 400 000. De 4 kommuner Genua, Sampierdarena, Cornigliano og Sestri Ponente, ligger alle i en næsten samlet linje langs sjøen og danner saaledes egentlig en sammenhængende by med noget over 300 000 indbyggere. Ved velvillig bistand af disse byers borgermestre har man erholdt efterstaaende opgaver, som antages at kunne være af interesse til belysning af deres industri og forbrugsevne.

I det foregaaende aar konsumeredes i Genua 151 540 kvintaler (à 100 kg.) ferskt kjød, 5 672 kvint. fersk fisk og 5 823 kvint. tilberedt fisk, bestaaende af stokfisk, klipfisk, thunfisk og sardeller i olje, røgesild, fisk i lage, laks m. m. Da alle disse arter erlægger konsumtionsafgift efter samme sats, kan konsumen af norsk stokfisk ikke nøiere specificeres, men det kan siges, at den bruges af alle klasser af befolkningen.

Genuas handel bestaar for en overveiende del i transithandel, dels med indlandet, dels med udlandet. De væsentligste varer er stenkul, kornvarer, „salumi“ (salt kjød, fisk m. m.), bomuld, kolonialvarer, olivenolje, trævarer, smøreoljer.

Den lokale smaaindustri udgjøres af filigransarbeider, fløiel, silke, kandiserede frugter, koraller og jernsenge.

Den store industri repræsenteres væsentlig af følgende brancher og anlæg:

Bygning og reparation af skibe: Gio. Ansaldo, Armstrong & Co., Odero.

Tilberedning af huder: Bocciardo Sebastiano. — Casarino Marcello. — Olivari Fratelli. — Società Anonima Cooperativa Genovese per la concia delle Petti — (Garbarino Fratelli, i Marassi ved Genua).

Paste alimentari (makkaroni): Casanello & Co. (aarlig produktion 12 000 kvintaler).

Sukkerrafinerier: Società Ligure — Lombardo Eridania (kapital 14 mill. lire). Società Italiana per l'Industria degli zuccheri (kapital 6 mill. lire).

Lysfabriker: Stearineria Italiana (160 arbeidere).

Marmorsagning: Novi Giuseppe (60 arbeidere).

Papirfabriker: Emilio Ghigliotti — Successori Fratelli Polleri.

Møbler: Molini Alta Italia (kapital 12 mill. l.). — Ravano Francesco & Co. — Ravano Giuseppe fu Marco-Samoleria Italiana (produktion 240 tons daglig).

Kalkfabriker: Conte G. B. — Rusca Fratelli.

Hermetiske fødevarer: Pretto & Co.

Rebslagerier: Carena & Torre. — Raggio C. & Co. — Picasso Davide.

Bomuldsfabriker: Becchi Fratelli. — Bixio Ambrogio. — Cotonificio Ligure. — Cotonificio di Pegli. — Croce Andrea & Co. — Deferrari Giuseppe. — Figari & Co. — Gibelli Fratelli. — Raggio Carlo. — Rolla Fratelli. — Santamaria Paolo. — Sciaccaluga Stefano & Soci. — Sciacaluga Francesco & Figli. — Samengo & Co.

Staalverker: Acciaierie Italiane. — Gio. Ansaldo, Armstrong & Co.

Fabriker til bearbeidelse af jern: Ferriere di Voltri (indb. kapital 6 mill. l.). — Società metallurgica Italiana (kapital 7 600 000 l.).

Dampsag: Sanguinetti Andrea.

Sampierdarena har en befolkning af 38 228. Angaaende konsumtionen af fødemidler anføres, at forholdet isaahenseende mellem kjød og fisk er som 60 pct. til 40 pct. Af fiskevarer benyttes især norsk stokfisk, der anvendes saavel af de velhavende klasser som af arbeiderne. Stedets omsætning dreier sig væsentlig om olje, vin, hermetik, „salumi", drikkevarer, ris, kornvarer, sydfrugter og kandiserede frugter. Af industrier og haandverk nævnes væsentlig forarbeidelse af træ- og blikkasser, haarkurve, tønder, gartnerier, tilvirkning af makkaroni, mousserende og mineralske vande.

Fabrikdriften repræsenteres især ved mekaniske anlæg, skibsverfter, fabrik af blikdaaser til hermetik og sukkerrafinaderier. Af fabrikerne fremhæves følgende:

Metallurgiske etablissementer: Gio. Ansaldo, Armstrong & Co. — Balleydier Frères-Torriani, D. C., Società Cooperativa di Produzione.

Sukkerrafinerier: Società Ligure, Lombardo.

Risrensning: Frugone & Preve. — Fratelli Franchini.

Hattefabrik: Bagnara Emilio & Figli. — Bagnasco.

Blikkassefabriker: Nasturzio Silvestro. — Savio Angelo. — Gandolfo & Canepa. — Galoppini Fratelli. — Raffetto A. & C. — Società Anonima già Fratelli Tarditi.

Hermetik: Nasturzio Silvestro. — Diana Sallustio. — Sanguineti, L. & C., Pretto Successori. — Moro Tomaso & Figli.

Kobberslageri: Società Cooperativa per la lavorazione del rame.

Fabriker af mousserende og mineralske vande: Fratelli Conte. — Sanguineti Antonio.

Elektrisk anlæg: Società officine elettriche Genovesi.

Sæbefabriker: Oneto Agostino & C. — Lombardo Fratelli. — Barabino Gerolamo.

Farverier og blegerier: Lechner & Muratori.

Lysfabriker: Oneto Agostino & C. — Fratelli Lombardo.

Rebslagerier: Corderia Nazionale già Carrena & Torre. — Luigi Guiducci.

Fabrik af druesukker: Fabbriche Glucosio, Destrina ed Affini.

Animalske fedtstoffe og margarin: Davezand, succ. a B. Vidal Eugaurran.

Blyplader: Fratelli Sasso.

Trævarer: Borgòne Vincenzo. — Feltrinelli Fratelli. — Molinari. — Rastelli. — Serra.—Zanotti.

Makkaronifabriker: Società Cooperativa di Produzione & Consumo. — Rebora Andrea & Figli. — Monticelli Bartolomeo & Figlio.

Hvad endelig angaar Sestri Ponente, er denne bys indbyggerantal 19 659. Fisk, navnlig stokfisk, udgjør et almindeligt fødemiddel for befolkningen, saavel for de bemidlede klasser, som for arbeiderne. I aaret 1903 konsumeredes af kjød kvintaler 7 724, fjærkræ stkr. 33 482, stokfisk, klipfisk etc. kvintaler 537, thunfisk kvintaler 62.

Haandverk, industrier og fabrikvirksomheden repræsenteredes væsentlig af metallurgisk, mekanisk og skibsbygningsindustri, jern- og staalarbeider, garverier, uldvaskerier, tobaksfabrikation, forarbeidelse af zink, sagbrug og fabrikation af jernbanevogne samt sømfabriker. Af disse anlæg fremhæves følgende:

Skibsverfter, jern- og staalfabrikation: N. Odero. — Società Ligure Metallurgica. — Gio. Ansaldo, Armstrong & C.

Garverier og uldvaskerier: Treves & Bellienbau. — Carlarino Antonio. — Lombardo Domenico fu G. B.

Zinkarbeider: Fratelli Morteo.

Mekanisk etablissement, kaloriferer og pumper: Fratelli Koerting.

Dampsage og trævarefabriker: Piaggio & Co. — Molinari Simone. — Molinari Carlo. — Bagnara Attilio (ogsaa jernbanevogne).

Sømfabrik: Ferriere di Vottri.

Jernverker: Dagnino Gio Batta. — Cerruti & Galliano.

Smedeverksted og trykning paa metaller: Fossati Bassani & Co. — Fossati Gio & C.

Tobaksfabrik: Den kongelige.

Under de ovennævnte byer er omhandlet firmaet Gio. Ansaldo, Armstrong & Co., tidligere G. Ansaldo & Co., hvilket firma nu efter sammenslutningen med det engelske hus Armstrong, Withworth & Co., repræsenterer en kapital af 23 millioner lire fuldt indbetalt. Paa grund af dette firmas store betydning har man anseet det af interesse at hidsætte endel oplysninger, som selskabet har tilstillet generalkonsulatet.

Selskabet har anlæg og verfter saavel i Genua og Sampierdarena som i Cornigliano og Sestri.

I Sampierdarena er storartede mekaniske verksteder, bygning af skibsmaskiner, lokomotiver etc. med et samlet areal af 69 322 kvm., 1 105 hestekræfter og 895 forskjellige maskiner. Anlægget kan sysselsætte 4 200 arbeidere og har et personale af 15 ingeniører, 24 kontorchefer og 90 betjente. Etablisse-

mentet er forbundet med sjøen ved en udstikkerbrygge og er ved normalspor i direkte kommunikation med jernbanestationen og Genuas havnekaier. Dersteds er bleven bygget maskiner for over 40 krigsskibe og 30 handelsskibe af henholdsvis 240 000 og 56 000 hestekræfter, samt for jernbanerne 440 lokomotiver af de kraftigste modeller.

I Sestri Ponente har selskabet et skibsverft med et areal af 96 600 kvm. og en kystlinje af ca. 502 meter. Der er 8 beddinger, hvoraf 5 af mur og 3 af træ, hvorpaa der samtidig kan bygges 8 skibe af store dimensioner, hvorhos der paa de mindre pladse og under skur er rum for mindre skibe, som torpedojagere etc. Der haves 760 hestekræfter. Efter de sidste udvidelser kan verftet forøge sin aarlige produktion til 50 000 tons. Der haves et komplet hydraulisk maskinapparat, 257 maskiner, samtlige med elektrisk drivkraft. Der kan sysselsættes 6 000 arbeidere. Verftet daterer sig fra aaret 1886, og fra aaret 1887 til aaret 1903 har bygningen af krigs- og handelsskibe udgjort ca. 150 000 tons.

Som supplement til verftet er et anlæg paa 4 916 kvm. for skibes udrustning, indredning, pansring etc., med 230 hestekræfter og 118 maskiner, der kan sysselsætte 3 000 arbeidere.

I Cornigliano Ligure haves 3 anlæg: 1) et metallurgisk etablissement, tilkommet i aaret 1894 for fabrikation og bearbeidelse af fine metaller, indtagende et areal af 39 050 kvm. med 400 hestekræfter, 90 maskiner og ca. 450 arbeidere; 2) fabrik af støbejern og staal for skibsindustrien paa 14 144 kvm. areal, med elektriske kraner, moderne støbeovne og maskiner (55), 80 hestekræfter, sysselsætter 500 arbeidere; 3) elektroteknisk etablissement til fabrikation af elektriske motorer, materialier og anlæg, 6 806 kvm., 30 hestekræfter, 30 maskiner og 300 arbeidere.

Endelig findes i Genua (ved Molo Vecchio) et reparationsverksted for dampskibe paa 3 150 kvm. areal, 50 hestekræfter, 35 maskiner og sysselsættende 1 600 arbeidere. Hertil er knyttet selskabets flydende materiel, der disponerer 300 hestekræfter, 26 maskiner til lastning og losning og 300 mand til de i forbindelse hermed staaende operationer, og endvidere 2 pontonkraner (120 og 40 tons) og en stor mudderpram, der kan optage 450 kubikmeter i timen.

Selskabet Gio Ansaldo, Armstrong & Co. er fremgaaet ved en sammenslutning af selskabet Gio. Ansaldo & Co. i Genua med Messrs. Armstrong, Withworth & Co. i London. Ved denne kombination har verftet Ansaldo, som allerede før ubestridt indtog den første rang med hensyn til skibsbyggeri i Italien, sikret sig et fortrin paa det maritime verdensmarked ved at kunne levere de største og mest fuldkomne krigsskibe i et minimum af tid, i besiddelse af alle væsentlige fordringer paa hurtighed, bestykning, sikkerhed og moderne udstyr. Som bevis herpaa tjener de tvende nu i aktiv krigstjeneste i det yderste Østen anvendte skibe „Kasuga“ og „Nisshin“, bygget paa Ansaldos skibsverft i Sestri Ponente for den argentinske republik og af denne overdraget Japan. Deres reise fra Genua til Japan har forbauset alle mariners teknikere paa grund af den hurtighed, hvormed den foregik, og den regelmæssighed, hvormed drivkraften og mekanismerne ombord arbeidede, skjønt betroet til tilfældige besætninger. De to krydsere, der er af samme type, med et deplacement af 7 700 tons, blev afleveret i begyndelsen af dette aar med fuld udrustning, hvoriblandt 27 større kanoner af forskjellig kaliber.

Opgave

over firmaer inden distriktet, hvoraf nordmænd eller svenske er indehavere eller medeiere.

I Genua: F. W. Mowinckel, Piazza Pelliceria 5. Etableret 1845. Fiske- og kommissionsforretning. Indehaver: F. W. Mowinckel. Norsk.

Hugo Trumpy, Via Fossatello 16. Etableret 1876. Skibsmæglerforretning. Indehavere: Hugo og Eugenio Trumpy. Norske.

Arfwedsson, John, Corso Andrea Podestà 10. Etableret 1888. Agenturforretning. Indehaver: John Arfwedsson. Svensk.

Bozzo & Jacobsen, Via S. Luca 6. Etableret 1899. Indehavere: Bozzo, italiensk, Christen Jacobsen, norsk. Børsmæglere.

Nilsen, H. M., Galleria Mazzini 5. Etableret 1899. Agentur i likører og vine. Indehaver: Herman Marius Nilsen. Norske.

I Livorno: Herman Trumpy, Scali Finochietti 3. Etablert 1857. Dampskibsagentur og kulimport. Indehaver: Herman Trumpy. Norsk.

Generalkonsulatets kontor er i Via Mameli no. 36, aabent 10—12 og $1^1/_2$—4.

Vicekonsulaterne.

Savona. (Vicekonsul Martinengos beretning).

Indførselen var i aaret 1903 fra udlandet tons 943 798 og i kystfart tons 82 060, ialt tons 1 025 858 mod i aaret 1902 tons 980 767. Forøgelsen skyldes især stenkul med tons 87 000, trælast tons 4 727, og gjødningsstoffe tons 1 973. Derimod er der et underskud i indførselen af jernvarer, mineraloljer, kornvarer, karuber, kalk, cement og gibs m. m. I kystfarten var der især en forøget indførsel af jernvarer, svovl, kalk, cement og gibs samt trævarer, hvorimod der ankom mindre af salt.

Indførselen af mineralske oljer var i aaret 1903 35 260 tons mod i aaret 1902 56 504 tons. Aarsagerne hertil maa søges i anvendelsen af nye midler til belysning og opvarmning, samt forøget anvendelse af gas efter et mere udviklet og økonomisk system. Som saadanne nye elementer kan nævnes acetylen og denatureret spiritus, som har lettelse i tolden og efter fleraarig anvendelse til belysning i udlandet nu ogsaa benyttes i Italien, skjønt det kan betviles, hvorvidt den økonomiske fordel derved er større end ved petroleum. Iøvrigt har det betydelige nedslag for stenkul gjort brugen af gas, som nævnt, mere populær og udbredt. En anden, forbigaaende grund til nedgangen kan ogsaa søges i spekulationen.

Indførselen af trælast, der foruden fra udlandet ogsaa foregaar tilsjøs fra andre dele af Italien, samt fra det indre af Piemont, udgjorde tons 8 850, hvoraf tons 1 839 firhugget og skaaret under 15 cm. tykkelse og resten af større dimensioner. Endel af denne indførsel repræsenterer imidlertid ikke den virkelige konsum, idet endel oplægges for i tilfælde at reexporteres under tilbagebetaling af told. For endel kan dog tilvæksten ansees at betegne et vist opsving i bygningsvirksomheden, hvortil navnlig benyttes pitchpine til gulvplanker.

Fiskevarer. Af hensyn til den interesse, som disse har i handels-

forbindelserne med Norge, omend indirekte, fortjener nogle bemerkninger herom at gives plads.

Af stokfisk og klipfisk blev i aaret 1903 konsumeret i byen 663 kvintaler og udført udenfor 222 kvint. Ialt 885 kv.

De tilsvarende tal var for røgesild kvint. 30 og 13, saltet thunfisk, sild og sardeller 77 og 349, thunfisk og anden fisk i olje kv. 165 og 113. Ialt henholdsvis 43, 426 og 278 kv.

Prisen for første sort Bergens stokfisk og klipfisk var i aaret 1903 henholdsvis lire 1.20 og 0.60 pr. kg., indbefattet told.

Omtrent siden aaret 1902 er forbruget af disse artikler nærmest nedadgaaende, idet konsumenterne under de nuværende priser foretrækker andre fødemidler, saasom brødstoffe. Forbruget vilde kunne udvides ved en reduktion af priserne i lighed med, hvad de var for nogle aar siden, da stokfisken ikke kostede konsumenterne mere end 1 lire, iberegnet tolden.

U d f ø r s e l e n til udlandet var 3 875 tons eller 5 950 tons mindre end i aaret 1902, hvilken nedgang navnlig falder paa stenkul, bygningssten, jernvarer og sydfrugter.

Derimod udviser udførselen i kystfarten til gjengjæld en betydelig fremgang, nemlig tons 6 782, navnlig paa grund af større udførsel af jernvarer, petroleum, slag, stenvarer og fajance, terracotta, stenkul m. m.

S k i b s f a r t. Der ankom til havnen i aaret 1903 433 dampskibe dr. 569 765 tons og 733 seilskibe dr. 74 427 tons. Af dampskibene var engelske 176, 288 099 tons, italienske 152, 136 906 tons, tyske 35, 48 780 tons, græske 18, 25 871 tons, østerrigske 10, 19 172 tons, norske 13, 17 325 tons, hollandske 15, 11 512 tons, spanske 6, 10 075 tons, danske 3, 4 555 tons, franske 3, 4518 tons, svenske 1, 1 371 tons.

De norske og svenske skibe ankom med kul, undtagen 2 norske dr. 1 633 tons, der udlossede partladning af jern.

Den lokale i n d u s t r i forløb i aaret normalt uden større forandringer.

Alkoholindustrien er gjenoptaget under det nye firma ingeniør L. Parodi Delfino & Co, der arbeider med gode udsigter og med en daglig produktion af ca. 70 hl. fin alkohol samt denatureret spiritus til belysnings- og opvarmningsøiemed.

H a v n e n. De i sidste rapport omtalte arbeider paa den ydre molo samt kaipladsen til losning af kul og petroleum er nu næsten tilendebragt.

Turin. (Vicekonsul Rossis beretning).

F i s k e v a r e r. I det forløbne aar har en agent i Turin, en meget intelligent og aktiv person, forsøgt at indføre i Piemont fisk i olje, røget fisk og kaviar, men med ringe held, da disse varer ikke finder italienernes bifald. Navnlig har den saltede ansjovis ikke givet gode resultater, da den var slap (løs) og lettelig forandrede sig i Italiens klimat. De smaatønder, hvori den fremkom, blev let gisne, hvorved det iværende fluidum lækkede ud. Endog sundhedsvæsenet blandede sig i sagen. Istedetfor den røgede laks, der er skaaret i ganske tynde skiver, foretrækker italienerne Rhinlaks, der nedlægges i større stykker, har en mere rød farve og er mere velsmagende. Oljen er ikke saa fin som i Italien. For nogle andre produkters vedkommende synes der at være en vis tilbøielighed til overdreven brug af krydder og specerier. Man har ogsaa bemerket, at expeditionen af disse varer altid var forsinket.

J e r n. Priserne for svensk jern har varieret fra frcs. 22.50 til 23.75 for

stangjern og pladejern, men for hamret jern fra frcs. 24.50 til 26.00 efter merker, cif. Genua eller Livorno. For det svenske jern, der er meget anseet her, stiller der sig altid vanskelighed med de høie toldsatser.

S t a a l. Staalet er altid af meget god kvalitet, men prisen, ligesom i de foregaaende aar, altfor høi. Man finder det rimeligt, paa grund af forskjellen i kvalitet, at priserne er høiere end for det tyske produkt, men dette hindrer ganske koukurrencen. Og selv bortseet fra det meget vigtige prisspørgsmaal synes de svenske exportører ikke at ville tilstaa de samme indrømmelser som andre landes. Der forlangtes saaledes ved tilbud om kjøb af et stort parti staalvarer (fjære for jernbanevogne) hærdning i rapsolje, hvilket blev afslaaet, da der for det svenske staal kun anvendes vand. Dette kan være plausibelt fra et teknisk synspunkt, men ikke fra et kommercielt, da sælgeren, naar han har advaret kjøberen betræffende mulige tekniske feil, bør efterkomme hans fordringer, saavidt hans interesser tillader.

Man siger derhos, at næsten alle norske og svenske huse gjør vanskeligheder ved at levere prøver. Italienerne, som ikke har megen tillid, forhandler kun efter prøver.

Man har ikke kunnet udrette meget med bundstof, der maa betale en høi told, heller ikke med kondenseret melk og gummigaloger.

P a p i r. Det fine papir og indpakningspapir fra vore fabriker er af god tilvirkning og meget tilfredsstillende. Man skulde kunne sælge store kvantiteter deraf, hvis de italienske kjøbere ikke var vant til de overordentlige lettelser, som bydes dem af fabrikerne i Østerrige og Tyskland, hvilke ligeledes begunstiges ved de bestaaende handelstraktater.

En agent i Turin, der befattede sig med denne artikel, erholdt tilbud om kjøb af over 50 fulde vogne, men kunde ikke efterkomme ordren, fordi fabrikerne i hjemlandet ikke vil tilstaa saa lang kredit som de tyske fabriker og heller ikke fakturere varerne helt til bestemmelsesstedet, da de ikke er sikre paa, hvilke satser det italienske toldvæsen vil fastsætte.

Et blik paa den italienske toldtarif viser, at den kun i ringe grad tilsvarer nutidens mange varieteter af papir, saameget mere som der hver dag opfindes nye midler, maskiner og fremgangsmaader til forbedring af produktionen. Det følger heraf, at visse papirsorter, som synes glittet, men i virkeligheden ikke er det efter den maskine, hvorpaa de tilvirkes, maa erlægge en meget høi told. Som et andet exempel kan nævnes smaa papirposer, der har været tilbudt for 270 lire pr. ton cif Genua, men som den italienske generaltarif behandler som „arbeider i papir", præsumtivt haandarbeidet, og paalægger en told af 700 lire pr. ton eller 300 pct. ad valorem. De er derimod maskinarbeidet og burde derfor ansees, ikke som arbeider i papir, men som konvolutter, der alene erlægger 250 lire pr. ton, hvilket ogsaa synes for meget.

Milano. (Vicekonsul Szylauskis beretning).

I det forløbne aar er der ikke indtruffet mange forandringer i forretningernes gang og landbrugsindustrien. Det forløbne aar har ikke været forstyrret ved nogen betydeligere landbrugsstrike.

M e i e r i b e d r i f t e n undergaar en temmelig alvorlig krise. Grundlaget for denne industri har især været tilvirkning af smør for export, men i de senere aar har smør fra Sibirien og Australien konkurreret sterkt med det lombardiske smør paa det engelske marked. Medens saaledes smør ifjor i

London noteredes til frcs. 1.80 pr. kg., solgtes det i Milano endnu for frcs. 2.35. Paa grund heraf gik exporten af denne artikel i aaret 1903 sterkt ned, ligesaa priserne. For at fornye kontrakterne om leverance af melk for dette aar, fordrer fabrikanterne et prisnedslag af mindst 1 frcs. pr. hl., hvorfor man tænker paa at indskrænke fabrikationen af smør og istedet producere parmesanost. Det vil da vise sig, om ikke anbringelsen paa markedet af en altfor stor mængde af denne ost vil bevirke et saadant nedslag i priserne, at disse ikke vil blive lønnende.

Fyrstikindustrien trives og gaar stadig fremad. Det under navn af „Società Italiana delle fabbriche di fiammiferi riunite" bekjendte syndikat med en kapital af £ 2 500 000 gaar fremdeles i spidsen og hindrer en ruinerende konkurrence. Medens udførselen i aaret 1899 var 16 000 kvintaler, naaede den i 11 maaneder af aaret 1903 25 458 kvintaler.

De væsentligste exportlande for italienske fyrstikker er Tyrkiet, Egypten, Central- og Sydamerika og Australien.

Tyrkiet, der i aaret 1899 indførte 3 000 kvintaler italienske fyrstikker, figurerer med 10 000 kvintaler i de første 11 maaneder af aaret 1903. Ligesaa er Egypten gaaet op fra 4 400 til 7 400 kvintaler. Centralamerika er forblevet stationær med 2 800 kvintaler, hvorimod Australien er gaaet ned fra 3 000 til 2 600 kvintaler.

For nu at gaa over til andre industrier og fabriker, indtager Lombardiet i almindelighed, og specielt provinsen Milano i saa henseende den første plads i Italien, især efterat man har begyndt at nyttiggjøre vandkraften til frembringelse af elektrisk kraft. Man kan sige, at anvendelsen af elektricitet som drivkraft fuldstændig har forandret industriens udseende. For tiden kan den for industrien disponible elektriske kraft anslaaes til omtrent 50 000 hestekræfter, og der er maaske endnu andre ubenyttede vandfald disponible. Prisen for elektrisk drivkraft er fra 135 til 200 lire aarlig pr. hestekraft efter lokaliteterne, og eftersom man anvender kraften alene om dagen eller baade dag og nat. Prisen vil kunne gaa ned, men ikke i betydelig udstrækning, da de endnu anvendbare vandfald stedse ligger længere borte fra de industrielle centrer, og de til deres nyttiggjørelse nødvendige arbeider bliver vanskeligere og kræver betydelige udgifter.

Den umiddelbare følge af vandfaldenes anvendelse til produktion af elektrisk kraft har været en stor formindskelse i forbruget af kul, hvoraf alt er kommet fra udlandet, samt oprettelsen af fabriker for turbiner og elektrisk materiel.

Naar man alene regner en konsumtion af 1 kg. kul pr. time for hver hestekraft (hvilket ikke er overdrevent, af hensyn til den store mængde af smaa motorer, der bruger indtil 2 kg.), faar man en konsumtion af 50 000 kg. eller 50 tons kul i timen, modsvarende 600 tons pr. dag à 12 timers arbeide, samt 180 000 tons pr. aar à 300 dage. Gjennemsnitsprisen pr. ton kul (i betragtning af, at mange fabriker er langt fra jernbanen) er 35 lire, hvilket for 180 000 tons gjør 6 300 000 lire, der hvert aar forbliver i landet istedetfor at gaa til udlandet. Dette tab er snarere under det virkelige, da de betydeligste fabriker arbeider dag og nat.

I silkeindustrien indtager Milano en af de første, om ikke den første plads paa verdensmarkedet. Man regner, at denne industri beskjæftiger 40 000 arbeidere, hovedsagelig kvinder, fordelt paa 300 fabriker, der anvender ialt 2 000 hestekræfter. Antallet af hestekræfter synes ringe i forhold til antallet af arbeidere, men man maa tage i betragtning, at arbeidet med silken

kræver en meget ringe kraft, da en fabrik paa 3—4 hestekræfter beskjæftiger 200, endog flere, arbeidere.

I august maaned 1903 konstaterede Lyons handelskammers rapport, at Lyon fra den første plads i silkehandelen var gaaet ned til no. 2, og at Milano nu gaar i spidsen for markedet, som det fremgaar af følgende statistik for de sidste 3 aar udvisende afsluttede transaktioner i silke:

Lyon	1900 :	kg.	6 041 763	1901 :	kg.	6 874 649	1902 :	kg. 7 165 115
Milano	„	„	7 223 525	„	„	8 697 490	„	„ 9 849 350

For at gjøre sig rede for betydningen af Italiens silkehandel, maa man se opgaverne over udførselen deraf til de Forenede Stater. Medens Frankriges export dertil i aaret 1903 var 261 958 kg., var Italiens 1 406 492 kg.

For tiden gjennemgaar denne industri en krise, nærmest bevirket ved nedgang i silkeforbruget og dernæst ved guldagioens forsvinden. Saalænge kursen var meget høi, betød dette for fabrikanterne en udførselspræmie; de betalte i sit eget land i papir og fik i stedet guld fra udlandet. Iaar har der i Milano været nogle falliter af betydelige silkehandlere, der gaar op til beløb af over en million.

Ogsaa bomuldsindustrien er i stadig udvikling. Den engelske konsul i Milano har i en rapport beregnet, at 250 000 nye vævspoler er bleven sat i gang i løbet af aaret 1902 og de første maaneder af aaret 1903, og at antallet af vævere i samme tid er forøget med 5 pct. I hele provinsen beregnes der at være omtrent 200 etablissementer for spinding og vævning af bomuld med omtrent 25 000 arbeidere. Desuden tæller provinsen et snes etablissementer til spinding og vævning af uld med ca. 3 000 arbeidere, og endvidere omtrent 100 fabriker til spinding og vævning af jute, hamp og lin.

I mine foregaaende rapporter har jeg indgaaende behandlet industrien af møbler, saavel almindelige som kunstneriske, hvorfor jeg anser det unødvendigt at komme tilbage til denne sag, idet jeg kun skal tilføie, at man nu regner 105 større og mindre fabriker for denne industri. De fleste af disse arbeider ogsaa for export.

I selve Milano regner man 48 fabriker med 3 000 arbeidersker til fabrikation af kravatter, lærredsvarer og korsetter.

Blandt steder i Milanos omegn er Monza det vigtigste centrum i Italien for fabrikation af filthatte med tilbehør.

Med hensyn til den metallurgiske og mekaniske industri findes der i Lombardiet 90 støberier og omtrent 400 fabriker for diverse mekaniske tilvirkninger, ligefra lokomotivfabriker med et tusental af arbeidere til de smaa verksteder for tilvirkning af hydrauliske hjul og agerbrugsmaskiner, der giver arbeide for et halvt snes folk.

Blandt de vigtigere anlæg maa nævnes Riva, Monneret & Co.s for tilvirkning af turbiner. Foruden meget kraftige turbiner, leveret paa forskjellige steder i Italien, har firmaet ogsaa solgt saadanne til udlandet, deriblandt til Niagaraselskabet i de Forenede Stater. Denne fabrik blev for nogle aar siden besøgt af en svensk kommission ledet af dr. Svante Arrhenius.

Der er, med undtagelse af fisk, saa at sige ingen direkte handelsforbindelser mellem Norge og Sverige og Lombardiet; de faa forretninger i andre varer foregaar gjennem tyske huse, og dog kunde der her være noget at udrette, hvis de norske og svenske handlende efter de tyske huses exempel vilde rette sig efter det italienske markeds betingelser og vaner, istedetfor at

fordre, at kjøberne skal bøie sig efter deres vaner. Under den nuværende konkurrence er dette ganske umuligt, og hvis man tager for sig indførselsstatistiken fra de skandinaviske lande til Italien i de sidste 10 aar, ser man, at indførselen stadig aftager fra aar til andet, selv for saadanne svenske specialiteter som smedejern, hvoraf konsumtionen dog tiltager. Jeg gjentager, at der her var noget at gjøre baade for udførselen og indførselen. Landet bliver stedse rigere, og velvære og luksus giver sig synlig tilkjende i behov og vaner. Øvre-Italiens fremskridt i denne henseende er uhørte. Den, som har seet landet for 10—15 aar siden, vil nu ikke kjende det igjen. For at gjøre sig rede for tilvæksten af den almindelige velstand, er det nok at se paa statistiken over nationens indsparinger. Statsopgjøret viser et overskud af indtægter, og alle tegn tyder paa, at landet befinder sig i fremgang. Paa den anden side medfører den stigende udvikling af handelsforbindelserne i Piemont og Lombardiet, at handelsmoralen i enhver henseende staar paa samme høide som i andre civiliserede lande.

Det forekommer mig, at man maatte kunne forøge adskilligt indførselen af t r æ l a s t i form af bord eller forarbeidet til døre, vinduer etc. Ligesaa s k i n d v a r e r; med den tiltagende luksus bruges nu overalt pelsverk, der almindelig kommer fra Tyskland.

Florents. (Vicekonsul Fierz's beretning).

F i n a n s i e l l e f o r h o l d. Aaret 1903 har for Italiens finanser, handel og industri i almindelighed været saa gunstigt, at det i sandhed maa ønskes, at de følgende aar maa vise lignende gunstige resultater.

Endnu ved slutningen af aaret 1903 bekræftede den høist gunstige fremgang af konversionen af de $4^1/_2$ pct. rentebærende statspapirer til $3^1/_2$ pct., hvor stor overflod der var af penge; vi tror, at man i statistiken over konversioner specielt bør notere denne konversion, som, uagtet en reduktion af en hel procent i rente, har havt en fuldstændig sukces. Dette udmerkede resultat vil sikkert øve en gunstig indflydelse paa den store af Italien projekterede operation, der i nogen tid har vakt opmerksomhed ikke alene i landet selv, men ogsaa i visse kredse i udlandet, nemlig konversionen af de 4 pct. netto konsols, udgjørende omtrent 8 milliarder lire.

Bevægelsen for nedsættelsen af pengenes rentefod har i aarets løb havt fremgang fra alle hold. De fornemste hypothekbanker har nedsat renten for pantelaan; dette er saaledes tilfældet med Banca d'Italia, der har nedsat renten fra $4^1/_2$ til 4 pct., medens det italienske hypothekinstitut og den lombardiske sparekasse kar dekreteret udstedelse af hypothekobligationer til $3^1/_2$ pct.

Disse rentenedsættelser vil selvfølgelig ikke være uden indflydelse paa handelen og industrien. De italienske kapitalister, som hidtil har gjort sig bemerket ved sin overdrevne tilbageholdenhed ligeoverfor industrielle foretagender, maa nu erkjende, at de taber terræn ved at overlade den fremmede kapital selv de mest solide industrielle foretagender.

Det fortjener at bemerkes, at agioen paa guld var forsvundet hele aaret, og at vekselkursen paa Italien var avanceret med 0.15 p. a., medens kursen for de italienske 5 pct. statsobligationer den 31te december var 104.50. Et yderligere bevis for den finansielle bedring ligger i emissionsbankernes og statskassens gunstige stilling. Bankerne har betydelig forbedret sin stilling ved yderligere realisation af gamle fastbundne værdier og forøgelse af metalreserverne. Den udækkede seddelcirkulation var ved aarets slutning gaaet ned til

940 millioner lire. Der er nu kun en forskjel af 76 millioner for at naa den legale grænse, hvortil emissionsbankerne er bevilget en frist indtil aaret 1907. Banca d'Italias metalreserve er i aaret 1903 forøget med 145 millioner, saa at forholdet til seddelcirkulationen har forbedret sig fra 55 pct. til 70 pct. Neapels bank har forøget sin metalreserve med 18 millioner, udvisende en forbedring af forholdet mellem metal og papir fra 41 til 46 pct. Siciliens bank har ligesaa forøget sin metalreserve med 2 millioner, hvorved saaledes den dækkede andel af sedlerne har naaet 79 pct. Ogsaa i sin immobiliekonto har emissionsbankerne tilveiebragt betydelig reduktion.

Vigtige problemer fordrer en hurtig løsning uden hensyn til gangen i den internationale politik. Forsaavidt angaar nye handelstraktater giver meddelelsen om, at en saadan for begge parter tilfredsstillende overenskomst skulde være truffet med Tyskland, grund til at haabe, at de to landes vigtigste interesser vil være sikret for en ny periode af 10 aar, selvfølgelig inden det muliges grænser med hensyn til nationernes indbyrdes konkurrence paa det økonomiske gebet.

Den nye organisation af jernbanerne, der skal være fuldført før 30te juni 1905, vil maaske i enkelte henseender blive et endnu vanskeligere problem at løse, skjønt det kun afhænger af indre politiske forhold. Hvilken endelig løsning man vælger, tilbagekjøb af staten eller fortsættelse i en eller anden form af den private drift, vil ophøret af den nuværende forsumpning og begyndelsen af en periode af energiske reformer maaske faa en afgjørende indflydelse paa landets videre økonomiske udvikling; man maa fremfor alt omorganisere driften af denne den vigtigste offentlige bedrift efter moderne principer og tilpasse den efter handelens og den almindelige trafiks berettigede krav.

Den italienske metallurgiske industri er paa grund af forskjellige gunstige forhold istand til med held at optage konkurrencen med udlandet, skjønt dens økonomiske hjelpemidler ofte er bleven forbrugt uden tilsvarende fordel i ufrugtbare stridigheder. Dernæst har en vild børsspekulation i nogen tid hindret de ubestridelig opnaaede tekniske fremskridt fra paa en regelmæssig og normal maade at medføre de økonomiske resultater, som man kunde vente sig deraf.

En anden af vore første bedrifter, silkeindustrien, kjæmper med store vanskeligheder. Af forskjellige grunde, der ikke er af lokal natur, staar bomuldsindustrien ligeoverfor mangehaande vanskeligheder. Indtil nu synes den at have kunnet overvinde disse uden virkelig skade, skjønt den forcerede spekulation i de Forenede Stater kuldkastede alle hidtil antagne grundsætninger for raaproduktets værdsættelse. Dette faktum bestyrker troen paa, at denne industri, som den nu er konsolideret, vil kunne bevare sin vigtige plads paa et stedse større og solidere grundlag. Sammen med England, Tyskland og Schweiz er Italien bleven et exportland for bomuldstøier, der allerede spiller en vis rolle i de transatlantiske lande og en del af Orienten, hvor de stadig vinder terræn. Denne industri har bidraget meget til forbedring af handelsbalancen og derigjennem til den almindelig anerkjendte rensning af den økonomiske situation, et i sit slags enestaaende træk, noksom betegnet ved guldagioens næsten totale forsvinden.

Indførselens værdi var i aaret 1903 lire 1 838 422 173 og udførselens l. 1 461 863 099. Der er saaledes en forøgelse af 62 mill. lire i importen og en nedgang af 10 mill. i exporten i forhold til aaret 1902. Heri er ikke indbefattet guld og mynt, hvoraf indførtes for 157 mill. lire og udførtes for l. 6 770 000, eller en forøgelse af $122^1/_2$ millioner for indførselen og $3^1/_4$ millioner for udførselen.

Forøgelsen i indførselen kommer især paa mais med 24 mill., bomuld 7

mill., maskiner 6 mill., kokoner 5 mill., ædelstene 5 mill., frø og korn 4 mill., olivenolje 4 mill. Derimod viser sig en nedgang i indførselen af raasilke, 13 mill., farvet silke 8 mill. og 7 mill. for uld, kun kardet og ikke farvet. Udførselen viser en tilvækst paa 21 mill. for vin, 14 mill. for bomuldsvarer, 14 mill. for mandler, 7 mill. for kvæg, samt en nedgang af 31 millioner for spundet silke, 26 millioner for raasilke, 12 millioner for olivenolje, 8 mill. for koraller og 5 mill. for æg.

Angaaende de lokale industrier og handel er der ikke meget at bemerke.

Prisen paa vin er forøget med 5 à 10 pct. paa grund af den i forhold til de foregaaende aar ringere høst, hvorhos vinen for enkelte kvaliteters vedkommende ikke i godhed kan sammenlignes med den fra aaret 1902. De gode merker er stedse eftersøgt og finder kjøbere til en pris af 30—40 lire pr. hektoliter.

Olivenhøsten har været en behagelig overraskelse for Italien. Medens de foregaaende aars meget ringe høst lod befrygte en sygdom paa oliverne, gav aaret 1903 et meget rigt udbytte af udmerket kvalitet. Oljepriserne gik betydelig ned, og man noterer nu for de fine og extrafine kvaliteter priser af 105 til 120 lire resp. pr. kvintal.

Udførselen af blomster og grønsager har paany vundet terræn, og især for de sidste har markedet udvidet sig betydelig mod nord. Efterhaanden som de nye forsendelsesmaader ved hjælp af afkjølingsapparater bliver kjendt og anvendt ogsaa i denne branche, vil der herved frembyde sig uventede ressurcer for denne paa agerbrugsprodukter saa rige egn.

Fabrikationen af straa, forskjellige vævede stoffe, glas, fyrstikker etc. har havt et regelmæssigt forløb; ligesaa udførselen af kunstnerisk majolika, skulpturer i marmor og træ, samt antike og moderne kunstgjenstande.

Livorno. (Vicekonsul Trumpys beretning).

Til vicekonsulatets distrikt ankom i aaret 1903 30 norske skibe dr. 22 739 tons, hvoraf 2 seilskibe dr. 281 tons, og 9 svenske dampskibe dr. 7 935 tons.

Bruttofragten for de til vicekonsulatet ankomne norske og svenske fartøier beløb sig til kr. 72 090.00, foruden 10 norske dampskibe i maanedsfragt til respektive £ 320, 370, 380, 390, 400, 425, 520, og 570 pr. maaned.

Med 8 norske dampskibe af den subvenerede norsk-spanske linje blev udført herfra til Kristiania og andre norske havne 269 tons marmor og stykgods. Fragt £ 420. Med 9 svenske dampskibe, tilhørende Svenska Lloyd i Göteborg, udførtes til Stockholm og andre svenske havne 1 890 tons marmor og stykgods. Fragt £ 2 545.

Af svenske og norske fartøier, som besøgte vor havn i aaret 1903, viser det sig, at der har været 14 norske skibe dr. 9 576 tons mere, og 2 svenske dr. 1 643 tons mindre end i aaret 1902.

Fragterne herfra til England, kontinentet, Østersjøen og Nordamerika med de regulære dampskibslinjer varierede fra 10 sh. til 25 sh. pr. ton for marmor og fra 10 sh. til 30 sh. pr. ton for stykgods, alt efter bestemmelsesstedet.

Der ankom til Livornos havn i aaret 1903 2 781 seilskibe dr. 153 620 tons, hvoraf italienske 2 762 dr. 149 781 tons, engelske 7 dr. 892 tons, franske 2 dr. 206 tons, græske 8 dr. 2 460 tons, norske 2 dr. 281 tons.

Af dampskibe ankom 1 897 dr. 1 937 544 tons, hvoraf italienske 1 127 dr. 1 092 165 tons, engelske 354 dr. 483 489 tons, østerrigske 3 dr. 4 880 tons, hollandske 46 dr. 33 776 tons, franske 152 dr. 97 719 tons, tyske 84 dr. 89 367 tons, græske 42 dr. 48 333 tons, norske 28 dr. 22 458 tons,

svenske 9 dr. 7 935 tons, danske 25 dr. 20 626 tons. Ialt 4 678 dr. 2 091 164 tons mod i aaret 1902 4 530 dr. 1 975 477 tons.

Havneudgifter i Livornos havn. Havneafgift lire 1.40 pr. netto register-ton for 30 dage og lire 4.20 pr. ton for 12 maaneder. Lodsafgift koster ind pr. netto register-ton 10 cmi., ud 7 cmi. pr. ton. Ind og ud koster 13½ cmi. pr. ton. Kapteinerne er ikke pligtige til at benytte lods. Fortøining for hvert skib lire 25, løsgjøring lire 25. Ballast: Sten lire 3, sand lire 3 pr. ton. Ildvagt pr. nat lire 3. Drikkevand lire 3.50 pr. ton. Maskinvand lire 3 pr. ton.

Tarif for losning af varer i Livornos havn pr. ton: Kul lire 0.61, inklusive kurve og render; koks lire 1.25; jernskinner lire 1; gammelt jern og støbejern lire 1; kornvarer lire 0.60; stykgods lire 1; fosfat lire 0.70.

Tarif for lastning og stuvning: Stykgods lire 1.25 pr. ton (1 000 kg.); marmorblokke lire 3.30; marmorplader lire 1.50.

Arbeidstiden er 8 timer daglig; arbeides der over, koster det 1 lire pr. mand og pr. time.

Kul- og koksimporten i aaret 1903 var kg. 380 970 447 mod i aaret 1902 kg. 357 717 326.

Fragterne til Livorno i aaret 1903 var:

	Fra Tyne.	Cardiff.	Skotland.
Maximum	7 sh. 3 d	7 sh.	6 sh. 9 d
Gjennemsnit	5 sh. 10 d	6 sh.	5 sh. 9 d
Minimum	4 sh. 9 d	4 sh. 6 d	4 sh. 9 d

Kulpriserne i aaret 1903. Prisen for prima kvaliteter best Welsh coals har varieret fra 22 sh. 8 d til 19 sh. 6 d pr. engelsk ton cif. Livorno. For Cardiff smaakul fra 15 sh. 8 d til 13 sh. 3 d. For prima kvaliteter fra Skotland fra 18 sh. 3 d til 14 sh. 10½ d; for sekunda fra Skotland 16 sh. 9 d à 13 sh. 4 d. For prima Newcastle kul fra 19 sh. 4½ til 14 sh. 10½ d. Gaskul fra 17 sh. 9 d til 14 sh. 9 d pr. engelsk ton cif. Livorno.

Import af varer, værdi lire 77 597 056. Export lire 51 462 778. Told paa importerede varer l. 9 441 828, paa exporterede do. l. 19 119.

Trælast. Heraf indførtes kbm. 1 400 planker, der solgtes til lire 85 à 90 pr. kubikmeter. Fra Triest kbm. 2 500 bord, der solgtes til lire 50 pr. kbm. Fra Pensacola kbm. 1 200 bord, der solgtes til lire 69—74 pr. kbm. og 6 800 kbm. bjelker for lire 56—60 pr. kbm.

Hesteskosøm. Fra Uddeholms aktiebolag indførtes til Livorno i aaret 1903 kg. 57 000, og varierede priserne fra lire 62 til lire 112 pr. 100 kg. efter de forskjellige numere, leveret cif. Livorno.

Klipfisk. Af Labrador indførtes kg. 2 000 000, der solgtes til 18—24 sh. pr. 50¾ kg. cif. Livorno, af San Giovanni indførtes kg. 750 000, der solgtes til 22—26 sh. pr. 50¾ kg. cif. Livorno, af lavé kg. 3 000 000, der solgtes til frcs. 50—68 pr. 100 kg., af islandsk (via Bergen) kg. 50 000, til frcs. 46—50 pr. 100 kg. Af norsk produkt intet.

Rundfisk (stokfisk). Via Bergen indførtes kg. 60 000, der opnaaede priser mellem frcs. 95 og 115 pr. 100 kg. cif. Livorno.

Sardiner fra Spanien. Importen af denne vare var tønder 40 000, som erholdt en pris af lire 6.17 pr. 1 000 sardiner.

Pilchards fra England. 2 000 fade importeredes heraf og solgtes til lire 48—60 pr. fad.

Røget sild fra Yarmouth. Der indførtes 41 000 tønder. Prisen varierede mellem lire 20—27 pr. tønde.

Saltet laks fra England. 100 fade ankom hertil og realiseredes til en pris af lire 145—150 pr. fad.

Tjære. Importen var ca. 300 tønder fra Wasa via Hamburg, der solgtes til lire 40, samt 500 tønder fra Libau via Hamburg og Hull, der solgtes til lire 35 pr. tønde fortoldet. Rabat 3 pct.

Beg. Cirka 250 tønder importeredes fra Archangel via Hull og opnaaede en pris af lire 25 pr. tønde fortoldet. Rabat 3 pct.

Sild af norsk produkt. Ingen indførsel og ingen efterspørgsel.

Tran. Indførselen af denne artikel er betydelig formindsket som følge af forskjellige andre specialiteters konkurrence og den kolossale pris for hvid medicintran, der varierede fra lire 600 til lire 800 pr. 100 kg. netto; gul vare fra lire 250—300 pr. 100 kg.; rød vare fra lire 150—200 pr. 100 kg. For tran til garverierne fra lire 60—70 pr. 100 kg.

Ifølge toldvæsenets opgaver til vicekonsulatet blev importeret af:

	Uren fiskeolje.		Ren fiskeolje.	
	1902.	1903.	1902.	1903.
Fra Frankrige	kg. 6 772	kg. 22 021	kg. 3 412	kg. 2 108
„ Storbritannien . . .	„ 51 675	„ 36 850	„ 13 323	„ 15 484
„ Holland	„ —	„ —	„ 9 711	„ 7 108
„ Belgien	„ 1 519	„ 16 003	„ —	„ —
„ Tyskland	„ 14 899	„ 10 163	„ 16 073	„ 31 302
„ Nordamerika	„ 44 478	„ 13 327	„ 3 841	„ 2 317
„ Rusland	„ —	„ —	„ 10 199	„ 20 046
„ Spanien	„ 232	„ 4 190	„ —	„ 200
„ Norge og Sverige . .	„ —	„ —	„ 5 011	„ 2 503
„ Asiatisk Tyrki . . .	„ —	„ —	„ 504	„ 276

Jerngruberne paa Elba. Jerngruberne paa Elba er de ældste og vigtigste, der existerer i Italien. Siden romernes tid er der udvundet malm i disse gruber, og senere er man bestandig vedblevet at uddrive et stedse større kvantum.

Gruberne tilhører den italienske stat, som har overladt dem for en tid af 35 aar, fra juli 1897 til selskabet „Elba“. Dette selskab har ret til at udvinde høist 20 000 tons aarlig, men hvis den italienske industris behov skulde udfordre et større kvantum for landets jernverker, kan regjeringen bevilge selskabet ret til produktion af det udkrævede kvantum.

Indtil sidste sommer er næsten hele produktionen, som nævnt ca. 20 000 tons, bleven solgt til udlandet, navnlig til England (Newport, Glasgow, Middlesborough og andre steder), endel ogsaa exporteret til Tyskland via Rotterdam.

Men fra ovennævnte tidspunkt, da selskabet har sat i gang to masovne, bliver det udvundne mineral ikke mere exporteret, men forbruges i Italien.

De to ovne skulde kunne producere ca. 400 tons støbejern pr. dag, hvilket næsten udelukkende, for ikke at sige udelukkende, sælges i Italien; hidtil er der nemlig ikke bleven exporteret støbejern.

Fortiden producerer selskabet alene støbejern, men der siges, at det i en af de sidste generalforsamlinger blev besluttet at begynde staalfabrikation, saa at selskabet vil kunne fabrikere alt vedkommende denne nye industri.

Sundhedstilstanden har det hele aar været tilfredsstillende.

Kursen for sigtveksler var gjennemsnitlig i aaret 1903:

	Paris.	London.	Hamburg.		Paris.	London.	Hamburg.
Januar . .	100.00	25.15	123.00	Juli . . .	100.07	25.16	123.15
Februar. .	100.20	25.19	122.90	August . .	100.10	25.16	123.40
Marts . .	100.20	25.21	122.90	September .	100.00	25.15	123.40
April . .	100.10	25.19	122.80	Oktober .	99.95	25.19	123.60
Mai . . .	100.10	25.19	122.90	November .	99.95	25.14	122.95
Juni . . .	100.10	25.20	123.12	December .	99.97	25.18	123.10

**

Vicekonsulatets kontor er Scali Finochietti 3. Aabent fra kl. 10—12 form. og fra kl. 2—5 eftm.

Cagliari. (Vicekonsul Pernis' beretning).

Forinden jeg omtaler distriktets handel, har jeg troet at burde give nogle meddelelser om det tidligere norske og svenske konsulat i Cagliari og dets betydning for de forenede riger.

Dette konsulat indbefattede hele øen Sardinien og havde under sig vicekonsulaterne i Sassari, Carloforte, Oristano, Alghero og Maddalena, men de sidstnævnte tre ophævedes for endel aar siden paa grund af deres fuldstændige mangel paa betydning for handelen med Norge og Sverige.

Derimod havde konsulatet i Cagliari nogle forbindelser med de forenede riger, specielt Sverige, hvortil udførtes en betydelig mængde salt, hovedsagelig med skandinaviske seilskibe. Denne bevægelse naaede sin største udvikling i tiden 1880—1890 med i gjennemsnit ca. 60 000 tons aarlig.

Men efter denne tid fandt der en gradvis nedgang sted i denne udførsel, hvilket skyldtes den omstændighed, at den italienske stat, der eier saltleierne i Cagliari, havde paalagt det selskab, som dengang havde bevilling til at drive dem, nye forpligtelser til større leverancer inden landet selv, hvilket medførte en betydelig formindskelse i den beholdning, der kunde disponeres til frit salg. Senere, i aaret 1900, ophørte den omtalte kontrakt mellem staten og saltkompagniet, og staten overtog driften af saltleierne, hvorved saa at sige enhver trafik med udlandet ophørte, og det italienske monopol absorberede hele produktionen.

Vicekonsulatet i Carloforte har ikke havt, og har heller ikke nu, nogen direkte forbindelse hverken med Norge eller Sverige, men til denne havn ankommer fra tid til anden dampskibe under disse landes flag for der at laste malm, hvilken udgjør stedets eneste udførselsartikel til udlandet.

Da Sassari ikke er en sjøhavn, har vicekonsulatet dersteds ingen direkte forbindelser med de forenede riger, men dets oprettelse skyldes den omstændighed, at Sassari er den efter Cagliari vigtigste by i Sardinien.

Provinsen Cagliaris handelsomsætning var i aaret 1903 lire 57 435 873, hvoraf indførsel lire 20 005 826 og udførsel lire 37 430 047. I nævnte totalbeløb figurerer indlandet med lire 29 580 826 og udlandet med lire 27 855 047.

I sammenligning med det foregaaende aar er der en forøgelse i handelen med udlandet af lire 7 259 270, grundet paa en større virksomhed i mineralindustrien. Hvad angaar de forenede rigers andel i denne trafik, udførtes der alene for lire 9 625 af „kemiske produkter", hvilket netop modsvarer de 1 400 tons salt, der afsendtes til Sverige. Tabellen over indførselen viser 3 poster indført fra Norge og Sverige, nemlig trævarer for lire 164, mineralier, metaller og arbeider deraf for lire 28 336, samt dyr og produkter af dyr for lire 14 820.

Disse er de officielle tal, som jeg har kunnet faa fra toldboden, og som vedkommer den direkte handel med de forenede riger, hvorimod der for alle norske og svenske varer, som ankommer over det italienske kontinent, fuldstændig mangler alle data, selv approximative, idet jeg kun kan angive, at de indskrænker sig til smaa partier salt fisk og tjære.

Betræffende opgaverne over den direkte indførsel maa bemerkes, at disse ikke indbefatter ca. 300 standard furulast fra Sverige, der ankom ved aarets slutning og udlossedes efter afslutningen af toldvæsenets regnskaber.

Heller ikke haves der nærmere data angaaende den indirekte export fra distriktet, men denne er vistnok ubetydelig og bestaar kun af smaa partier vin og olje, der for det meste forsendes over Genua eller Neapel.

Som det vil sees, er handelsforbindelserne mellem Norge og Sverige og Sardinien for nærværende ikke meget aktive, og naar hensees til den lange afstand og den ringe konsum hersteds af de fornemste produkter fra de forenede riger, synes en nær forbedring mig ikke rimelig, medmindre udførselen af salt paany skulde tage opsving, hvilket er lidet rimeligt.

Som det fremgaar af statistiken, er malm den artikel, som har givet mest anledning til handelen mellem denne provins og udlandet, idet Sardinien er det land, hvor der produceres den største mængde zink i Europa. Da det kan interessere de skandinaviske forretningsmænd at erholde nogle opgaver herom, vedlægger jeg en tabel udvisende udførselen af mineralier fra havnene Cagliari og Carloforte fra 1ste juli 1902 til 30te juni 1903, efter den senest udkomne statistik.

Mineralindustrien, der i Sardinien stadig gaar frem, omfatter ca. 15 000 arbeidere og skaber endel bevægelse i havnene Cagliari og Carloforte ved formidling af fragter, især for dampskibe, der efter at have losset kul i Middelhavet ønsker returfragter. I denne fart deltager ogsaa dampskibe fra de forenede riger, især norske.

Efter mineralier indtager kornvarer den første plads i Sardiniens udenrigske handel; thi skjønt Sardinien er et agerdyrkende og meget kornproducerende land er dog høsten, som i aaret 1903 udgjorde over 1 500 000 kvintaler, ikke nok til befolkningens ernæring, hvortil der udfordres en kornindførsel af lire 3 557 805.

Ogsaa i denne fart skulde de forenede rigers dampskibe kunne finde nogen anvendelse, som nogenlunde ofte var tilfældet for nogen tid tilbage; men nu synes græske og italienske skibe ganske at have optaget denne fart.

En anden artikel, hvoraf endel gaar til udlandet fra Sardinien, er trækul; heraf udførtes for lire 1 127 145, væsentlig til Spanien. Til denne transport anvendes imidlertid smaa italienske seilskibe, og fragter vil næppe kunne erholdes af andre nationers skibe i betragtning af de lave satser og den særskilte anvendelse, som disse smaa skibe har i denne fart.

I kystfarten udgjøres den betydeligste faktor af kreaturer, der udføres fra Sardinien, især til Sicilien og det italienske kontinent, navnlig til Rom, Genua, og Milano. I aaret 1903 blev der udført fra provinsen Cagliari kvæg for lire 4 108 225, næsten alt hornkvæg.

Fra provinsen Sassari foreligger endnu ikke statistik, men det er sikkert, at udførselen af kvæg fra denne provins er endnu større. Det formodes, at ca. 60 000 stkr. kvæg i forrige aar blev sendt fra Sardinien til Italiens fastland og naboøen.

Blandt agerbrugets produkter spiller vin og olje en mere fremragende rolle, den første i provinsen Cagliari og den sidste i Sassari. Værdien af udførselen i aaret 1903 var lire 1 865 229.

Ogsaa fiskeriet udgjør en betydelig indtægtskilde for øen, som har talrige fiske- (bl. a. thunfiske-) pladse. Foruden som næringsmiddel for befolkningen, der kan kjøbe fisk for lav pris, foranlediger denne vare en betydelig udførsel til Italiens fastland, især af „muggini“ (makrel), hvoraf meget sendes til Rom i kurve pakket i is. Thunfisken nedlægges derimod i olje paa selve fiskepladsen og forsendes navnlig til Genua og Alassio. I forrige aar afsendtes paa saadan maade ca. 8 000 kvintaler af værdi lire 1 200 000.

Udførsel af malm fra 1ste juli 1902—30te juni 1903, i tons:

Til	Fra Cagliari. Bly.	Zink.	Fra Carloforte. Bly.	Zink.	Mangan.
Hamburg	—	280	—	—	—
Antwerpen	324	13 541	1 118	72 687	—
Bordeaux	—	—	—	9 100	—
Dunkerque	1 209	1 587	1 187	—	—
Marseille	—	—	—	10 582	—
Swansea	—	—	2 540	—	—
Genua	—	—	3 222	—	—
Livorno	—	—	—	—	165
Pertusola	15 745	—	12 289	—	389
	17 278	15 408	20 356	92 369	554

Carloforte (Sardinien). (Vicekonsul Lapiccas beretning).

Carloforte, der er en by paa ca. 8 000 indbyggere, beliggende paa øen S. Pietro, Sardinien, grundlagt i aaret 1737 af en koloni af genuesere fra Pegli, hvis dialekt og skikke endnu bevares, har sine største ressurcer fra den maritime industri.

Fiskeri. Thunfiskeri i sjøen foregaar fra fire fiskepladse, grundlagt i det 17de aarhundrede. I dette aar var der kun tre etablissementer i drift, og paa grund af uheldigt veir var fisket ringe. Der fiskedes ca. 12 000 thunfisk, ialt ca. 1 500 000 kg. Fisket varer tre maaneder, april, mai og juni. Fiskernes antal var 300, alle fra Carloforte, hvortil kommer 700 personer, der var sysselsat i fabrikerne for fiskens tilberedning; heraf kom halvdelen fra rivieraen ved Genua. Den tilberedte fisk, for største delen i æsker og tønder nedlagt i olje, afsendtes til Genua i dampskibe, specielt indrettet for dette øiemed.

Nogen betydning havde ogsaa udførselen af udbyttet af aragustfisket, der drives af ca. hundrede mindre baade fra stedet, ved hjælp af tiner gjort af rør. I de senere aar er dette fiske gaaet meget frem paa grund af søgning dertil af spanske og italienske fartøier forsynet med kumme for transport i levende tilstand til havne i Frankrige, Italien og Spanien. Dette fiske er tilladt fra 1ste mai til 31te december, og i forrige aar var exporten til de nævnte steder ca. 80 000 kg. af værdi ca. 160 000 lire.

Fisket af sardeller og ansjos indbragte 1 300 tønder af en gjennemsnitlig vegt af 60 kg. Fiskerne i Carloforte befatter sig ikke med dette fiske, der foregaar i maanederne april til juli. Det blev drevet af 54 fartøier af ca. 20 tons drægtighed tilhørende den østlige liguriske riviera og de toskanske øer.

Metaldrift. Paa øen S. Pietro findes kun en grube indeholdende mangan og oker. I forrige aar produceredes deraf kun ca. 1 500 tons af en samlet værdi ca. 70 000 lire, der udførtes til Livorno og Genua. Derimod transporteres til Carloforte næsten alle mineralier fra de nære gruber ved Iglesias paa den sydøstlige kant af Sardinien for at indlades i dampskibe. I forrige aar udførtes 11 791 tons blymalm, 3 255 tons bly, 59 tons zink, 97 695 tons zinkmalm, der sendes til Antwerpen og Bordeaux, samt blyprodukterne til Genua og Pertusola.

Kul. Væsentlig til brug for de herværende gruber indførtes 8 100 tons engelsk kul.

Skibsfarten foregik, forsaavidt angik udførselen af mineral, med følgende nationers dampskibe: Italienske 44, tons 14 126, engelske 31, tons 36 840, tyske 13, tons 16 913, franske 5, tons 5 178, norske 2, tons 1 920, svenske 1, tons 1 089, belgiske 1, tons 954, hollandske 2, tons 2 419, østerrigske 1, tons 1 717.

Industri. Der findes et mekanisk etablissement med støberi tilhørende A. Bernard, hvori sysselsættes ca. 100 arbeidere, hvilket i sidste aar har været virksomt sysselsat. Dette anlæg er det første af denne slags i Sardinien, og har særlig betydning paa grund af det renommé, som det har opnaaet ogsaa i udlandet, hvorfra det erholder ikke faa ordres paa fuldstændige apparater for vaskning af metaller, hvori man ved lang erfaring har vidst at opnaa et vist privilegium som specialitet.

Man har desuden tre skibsverfter til bygning af seilskibe, hvor næsten alle vore fartøier er bleven bygget. I forrige aar byggedes der dog kun lidet, og man indskrænkede sig til reparationer.

St. Petersburg.

Aarsberetning for 1903 fra konstitueret generalkonsul F. Kemper, dateret 18de/5te mai 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	7	2 063	36	15 720	43	17 783	1	533	16	7 440	17	7 973
Seilskibe	4	271	17	12 085	21	12 356	1	462	2	148	3	610
Sum	11	2 334	53	27 805	64	30 139	2	995	18	7 588	20	8 583
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	8	1 583	126	115 960	134	117 543	-	-	62	40 184	62	40 184
Seilskibe	7	430	2	654	9	1 084	-	-	11	3 389	11	3 389
Sum	15	2 013	128	116 614	143	118 627	-	-	73	43 573	73	43 573
Totalsum af ladede fartøier	26	4 347	181	144 419	207	148 766	2	995	91	51 161	93	52 156
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	1	293	3	1 957	4	2 250	-	-	30	12 060	30	12 060
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	3	2 649	15	9 097	18	11 746
Sum	1	293	3	1 957	4	2 250	3	2 649	45	21 157	48	23 806
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	23	10 890	23	10 890	3	458	92	87 791	95	88 249
Seilskibe	-	-	7	3 161	7	3 161	-	-	5	856	5	856
Sum	-	-	30	14 051	30	14 051	3	458	97	88 647	100	89 105
Totalsum af ballastede fartøier.	1	293	33	16 008	34	16 301	6	3 107	142	109 804	148	112 911

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 1 468 270.00, for fra distriktet afgaaede norske fartøier kr. 629 850.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 258 dr. 128 514 tons, til hovedstationen 184 dr. 57 548 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 2 179.77, ved vicekonsulsstationerne kr. 8 910.75; heraf tilfaldt konsulen kr. 4 380.33. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 3 475.90, ved vicekonsulsstationerne kr. 4 704.73; heraf tilfaldt konsulen kr. 2 302.07. Ialt tilfaldt konsulen kr. 12 338.08.

I aaret 1903 ankom til St. Petersburg og Kronstadt 1 707 skibe dr. 1 360 643 tons, hvoraf 1 499 dampskibe dr. 1 313 241 tons og 208 seilskibe dr. 47 402 tons, mod 1 583 skibe dr. 1 300 229 tons i aaret 1902.

Fordelt paa nationaliteterne deltog i aarets skibsfart:

Britiske . .	369	dr.	395 699	tons	Spanske	6	dr.	6 711	tons
Tyske . . .	414	„	310 578	„	Franske	7	„	5 434	„
Danske . .	310	„	248 177	„	Italienske . . .	4	„	3 640	„
Norske . .	177	„	135 253	„	Belgiske	3	„	2 398	„
Russiske . .	138	„	104 894	„	Græske	1	„	1 956	„
Svenske . .	230	„	101 966	„	Portugisiske. . .	1	„	782	„
Hollandske .	47	„	43 153	„					

Skibsfarten varede i Kronstadt fra 18de/5te april til 2den december/19de november 1903.

H ø s t e n. Høstresultatet er for Rusland et livsspørgsmaal, ikke blot for landbefolkningen, men ogsaa for hele industrien og ikke mindst for statskassen. Intet under derfor, at meddelelserne om høstudsigterne imødesees med spændt interesse, og indenrigsministeriet har ved oprettelsen af særskilte statistiske bureauer søgt at indrette det saa hensigtsmæssig som muligt for samling og offentliggjørelse af de fra alle landets dele indkomne rapporter.

Den statistiske centralkomite meddeler, at der i aaret 1903 høstedes 3 923 mill. pud korn og 1 547 mill. pud poteter, hvilket resultat i sin helhed betegnes som gunstigt, bedre end det næst foregaaende aar, omend i et land med Ruslands enorme udstrækning misvækst forekommer idetmindste i et enkelt eller flere guvernementer.

I sammenhæng hermed maa nævnes, at importen af landbrugsmaskiner stiger fra aar til aar, takket være den for disse artikler raadende toldfrihed. Det er England, som leverer størstedelen af hidkommende tærskeverk med lokomobiler, medens høstemaskinerne kommer fra Amerika.

I Sibirien har staten gjennem et par decennier søgt at sprede kundskab om fordelen ved formaalstjenlige maskiner ved paa større pladse at oprette lagere, men man har atter maattet indskrænke disses antal, da de, rimeligvis paa grund af ikke fuldt forretningsmæssigt tilsyn, i almindelighed gaar med tab. Istedet har de amerikanske fabriker aabnet egne kontorer med lager og har paa denne maade i Vest-Sibirien kunnet opnaa en omsætning af over 5 mill. rub. i aaret 1903.

Naftaindustrien. Naftaudbyttet i det forløbne aar beløb sig til 597 mill. pud mod 637 mill. pud i aaret 1902, 671 mill. pud i aaret 1901, 600 mill. pud i aaret 1900 og 483 mill. pud i aaret 1898. Den formindskede produktion i aaret 1903 beroede paa streikerne og arbeiderurolighederne i Baku sidstleden sommer.

I aaret 1900 betingede naftaen den høie pris af 18 kop. pr. pud, hvilket foranledigede staten til at bortforpagte endel hidtil ikke exploiterede nafta-

førende omraader. Herved sank priserne ned til 5 kop. pr. pud i aaret 1902.

Omtrent 20 pct. af al udvunden nafta anvendes til fremstilling af petroleum, resten forbruges til forskjellige fyringsformaal. Som bekjendt er petroleumsforbruget inden landet underkastet høi akcise, som ved export bortfalder, hvorved petroleum paa visse steder i det indre af landet betinger en pris af $1^1/_2$ rub. pr. pud, medens noteringen i London samtidig er kun 77 kop. pr. pud.

Exporten af nafta gaar hovedsagelig over Batum ved Sortehavet, hvorhen den fra Baku transporteres i cisternevogne. I hvilken udstrækning forskjellige lande forbruger russisk nafta, fremgaar af nedenstaaende tabel over Batums naftaexport i de to sidste aar.

	1902.	1903.		1902.	1903.
	I tusen pud.			I tusen pud.	
Til England . .	21 414	22 251	Til russiske havne	6 228	4 580
„ Frankrige . .	8 233	10 241	„ Tyrkiet, Afrika og Malta . .	8 822	8 910
„ Tyskland . .	5 777	4 467	„ Østasien . .	20 693	17 884
„ Belgien og Holland . . .	7 440	7 235	Sum	82 561	79 684
„ Østerrige og Italien . . .	2 685	2 210			
„ andre europæiske lande . .	1 269	1 906			

Rusland og Amerika giver tilsammen ni tiendele af al nafta, som forbruges, og Rusland har i de senere aar, takket være sine saa meget rigere naftatilgange, overfløiet sin konkurrent, hvad kvantiteten angaar. I aaret 1884 bidrog Amerika med 67 pct. af den hele naftaproduktion, i aaret 1897 gav Amerika og Rusland samme mængder og i aaret 1899 gav Rusland 57.3 pct., Amerika derimod blot 42.7 pct.

I Amerika bearbeides for nærværende 250 kv.km. naftaførende jord, i Rusland 848 desjatin (à 1.09 har.); i Amerika giver en naftabrønd i gjennemsnit 6 504 pud og i Rusland 387 061 pud.

Det naftaførende omraade omkring Baku omfatter et areal af ca. 6 000 desjatin, og da nafta ogsaa er paatruffet i andre distrikter, turde Rusland ogsaa i fremtiden blive dominerende paa naftaproduktionens omraade.

Den sibiriske jernbane. Komiteen for den sibiriske jernbane har nylig udgivet en historisk oversigt over sin virksomhed, hvori ogsaa omtales de enorme summer, foretagendet har slugt. Samtlige omkostninger fremgaar af følgende opstilling:

	Længde i verst.	Totalomkostninger. Rub.	Omkostn. pr. verst. Rub.
I. Byggede strækninger:			
1. Vestsibirisk jernbane	1 328	51 110 397	38 487
2. Centralsibirisk jernbane . . .	1 715	101 481 382	59 173
3. Sidebane til Tomsk	89	2 573 198	28 912
4. „ „ Baikal	64	3 181 555	49 555
5. Dampfærge over do.	—	6 744 340	—
6. Baikalringbanen	244	53 625 745	219 777
7. Transbaikalbanen	1 036	79 942 702	77 170
8. Sidebane ved Kaidalour . . .	324	31 564 349	97 421
9. Do. „ Nikolskoje . . .	110	8 113 987	73 764
10. Ussuribanen	717	46 267 088	64 529

	Længde i verst.	Totalomkostninger. Rub.	Omkostn. pr. verst. Rub.
11. Jekaterinenburg—Tscheljabinsk .	226	6 535 258	29 046
12. Perm—Kotlas	812	41 380 901	50 961
Sum	6 665	432 520 902	64 894
II. Forbedringer		94 320 660	—
III. Amurjernbanen		2 029 575	—
IV. Den østkinesiske jernbane		253 496 850	106 645
V. Extra udgifter:			
1. Dampskibslinjer, havn i Vladivostok etc.		10 321 028	—
2. For den østkinesiske jernbane:			
Bevogtning af linjen		46 293 386	—
Skader under boxeroprøret . .		70 000 000	—
Byen Dalny med havn		19 850 000	—
Dampskibslinjer i Stillehavet . .		11 427 000	—
Tilsammen		940 259 401	

Banestrækningen søndenom Baikal er endnu ikke fuldt færdig, men beregnes at blive aaben for trafik høsten 1904.

Næste sommer agter man at indsætte et direkte luxustog fra Alexandrowo ved den tyske grænse til Dalny, der skal afgaa en gang om ugen og tilbagelægge hele strækningen paa 13 dage.

Vladivostok er Ruslands vigtigste havn i øst. I første halvaar 1903 ankom dertil 132 dampskibe med ladning og 19 i ballast samt 3 seilskibe eller tilsammen 154 fartøier, hvoraf 52 var russiske, 50 japanske, 27 norske, 13 tyske, 4 engelske, 4 danske, 4 amerikanske samt 1 svensk. Indførselen beløb sig til 6 225 000 pud, udførselen derimod til blot 924 000 pud.

Den nye toldtarif. Som bekjendt paagaar for nærværende mellem Rusland og Tyskland underhandlinger om ny handelstraktat, og den russiske regjering udgav den 13de januar 1903 en ny toldtarif, som skulde tjene til ledning for underhandlingerne. Denne tarif, som viser mange forhøielser, men ikke en eneste nedsættelse af de gjældende toldsatser, omfatter ogsaa 20 pct. høiere told for endel varer, der indføres over den vestlige landgrænse, end for samme artikler, indført sjøveien. Skulde saadan differentialtold virkelig komme istand, kommer naturligvis Tyskland til at betale med samme mynt og belægge russisk korn med høiere told end amerikansk vare. Under saadanne forholde vilde vel en skjæbnesvanger toldkrig snart være i fuld gang, men det er dog ikke sandsynligt, at de to landes regjeringer lader det komme saa vidt.

Følgende sammenligning mellem tariferne for maskiner turde være af interesse:

Den nugjældende tarif:
For maskiner i almindelighed . . . . . rbl. 2.10 pr. pud

Den nye tarif:
Petroleumsmotorer, dampmaskiner, lokomobiler, træbearbeidelsesmaskiner (undt. sagrammer), indført sjøveien . . „ 3.65 „ „

Do. over den vestl. landgrænse	rbl.	4.38	pr. pud
Sagrammer, indført sjøveien	„	2.55	—
Do. over den vestl. landgrænse	„	3.06	—
Elektriske maskiner, indført sjøveien	„	8.50	—
Do. over den vestl. landgrænse	„	10.20	—

Større tærskeverk, separatorer og landbrugsmaskiner skal fremdeles kunne indføres toldfrit.

En tilbagegang i importen vilde blive den uundgaaelige følge, i tilfælde de nye toldsatser skulde komme istand, endel af dem, f. ex. de, som gjælder elektriske maskiner, vilde være ensbetydende med totalt importforbud.

At høie toldsatser til beskyttelse af indenlandske industrier undertiden virker skadelig paa andre næringsveie, fremgaar af følgende exempel. Stenkul, indført til havne ved Sortehavet, er underkastet en told af 6 kop. pr. pud, hvorved importen af udenlandsk kul umuliggjøres. En følge heraf er, at de fartøier, som udfører korn fra Sortehavets havne, ikke kan finde returfragt did, men maa gaa i ballast, hvilket igjen medfører, at fragten for korn f. ex. fra Odessa til London er 3 kop. pr. pud dyrere end fra New York til London. Dette betyder et tab af 3 kop. pr. pud korn, som den agerbrugende befolkning maa bære.

Nye bestemmelser angaaende indførsel af udenlandske varer. Jeg vil herved fæste norske og svenske rederes specielle opmerksomhed paa de af den russiske regjering udfærdigede „bestemmelser vedrørende indførsel af udenlandske varer", hvoraf jeg samtidig hermed indsender et exemplar af den tyske udgave. Bestemmelserne indeholder 263 paragrafer, af hvilke jeg isærdeleshed skal fremhæve følgende:

§ 60. Varer og varekolli, der som følge af havari ikke indføres til havn, ansees ikke som manglende, saafremt skibsføreren inden 24 timer efter fremkomsten hos notarius publicus anmelder, at kolli mangler, og inden 7 dage anmelder protest.

§ 64. Anmerkninger i konnossement og manifest om, at indlastede kolli ikke stemmer overens med opgaverne i konnossementet, ansees gyldige, kun naar de er bekræftede paa indlastningsstedet paa den i § 33 fastsatte maade. (§ 33 bestemmer, at forandringer og raderinger i konnossementet maa være bekræftede paa indlastningsstedet: 1) for varer, afsendt med dampskib, som opretholder regulære forbindelser — med speditørens underskrift eller segl, og 2) for varer afsendt med andre fartøier — af mægler, told- eller politimyndighed). Denne forordning maa isærdeleshed iagttages, naar konnossementet, som ofte hænder, indeholder anmerkningen „. . . kolli i disput".

§ 215. Hvis fartøi uden toldmyndighedernes tilladelse indtager losningsplads i havn, straffes kapteinen med en mulkt af 100 rubler. Hvis vedkommende fartøi endnu ikke var modtaget, modtages det først efter alle de den dag ankomne fartøier.

§ 216. Hvis skibsføreren uden toldmyndighedernes tilladelse indtager eller forandrer ankerplads, idømmes han en mulkt af høist 50 rubler, undtagen i tilfælde, hvor fartøiet paa grund af fare maatte skifte plads.

§ 240. Hvis varer eller varekolli ikke fremvises ved modtagelsen af toldvæsenet, idømmes kapteinen, losseren eller arbeidsformanden en mulkt af: 1) for varer i emballage — 100 rub. for hvert enkelt ikke fremvist kolli og 2) for varer uden emballage — det beløb, til hvilket tolden for det manglende parti vilde beløbe sig.

§ 243. De i §§ 240 og 241 fastsatte bestemmelser anvendes ikke, naar fartøiets spediteur indgiver en erklæring: Enten om, at endel i fragtdokumenterne nævnte varer ikke er indlastet, hvorved de i konnossementet manglende numre maa angives, ligesom antallet af de for hvert konnossement manglende kolli; eller om indlastning af varer uden konnossement, hvorved varens art bør angives. Ved besigtigelsen maa varens art stemme overens med den i forklaringen angivne. Den i denne paragraf omhandlede erklæring maa indleveres til toldmyndighederne paa lossestedet eller til tolddepartementet, inden vedkommende fartøi ankommer til russisk havn. Tiden for forklaringens affattelse maa være bekræftet af myndighed.

§ 244. Af kapteinen paa grund af §§ 240 og 241 erlagt beløb tilbagebetales ham, hvis der i løbet af seks maaneder fra den dag, mulkten idømtes, for de toldmyndigheder, som modtog varerne, eller for tolddepartementet fremlægges bevis for: 1) at de manglende kolli ikke var indlastede, eller at de var losset paa udenlandsk omraade eller i aaben sjø, og 2) at varer ved en feiltagelse er blevet indlastede i fartøiet.

Udenrigshandelen over den europæiske, Kaukasus- og Sortehavsgrænsen samt handelen med Finland viser for aarets 11 første maaneder følgende zifre:

	1902.	1903.	Forøgelse + Formindskelse ÷ 1903.
	I tusen rubler.		
Udførsel	756 478	875 845	+ 119 367
Indførsel	483 207	550 201	+ 66 994
Totalomsætning . .	1 239 685	1 426 046	+ 186 361
Balance	273 271	325 644	+ 52 373

Værdien af indførselen i aaret 1903 steg med 15.8 pct. og udførselen med 13.9 pct.; hele omsætningen oversteg fjoraarets med 15 pct. og balancen med 19.2 pct.

Værdien af de i nævnte 11 maaneder udførte varer fordeltes saaledes paa de forskjellige grupper:

	1902.	1903.	Forøgelse + Formindskelse ÷ 1903.
	I tusen rubler.		
Levnetsmidler	484 504	558 114	+ 73 610
Raastoffe og halvfabrikater .	234 272	280 022	+ 45 750
Dyr	19 890	18 030	÷ 1 860
Fabrikater	17 812	19 679	+ 1 867
Sum	756 478	875 845	+ 119 367

Ægexporten er i de sidste aar steget høist betydelig, og det er først og fremst England, som konsumerer betydelige kvantiteter russiske æg. I aaret 1895 importerede Englend æg, for størstedelen fra Rusland, for en sum af mere end 4 mill. pund sterling, og i aaret 1902 for 6.3 mill. pund sterling.

I første halvaar 1903 exporterede Rusland 1 478 mill. æg til en værdi af ca. 24.5 mill. rub., og disse zifre kommer sandsynligvis til at øges, da efterspørgselen er større end tilgangen. Æggene pakkes i almindelighed i halm i kasser indeholdende 1 440 stkr. æg.

Den **sibiriske smørexport** beløb sig i aaret til over 2 mill. pud, hvoraf ca. 250 000 pud sendtes østover til Østasien.

I december 1903 noteredes i Riga følgende priser:

I	klasses	exportsmør	36—40	kop.	pr.	russisk	skaalpund
II	—	do.	32—35	„	„	—	—
III	—	do.	28—31	„	„	—	—

Exporten af sibirisk smør ligger for størstedelen i hænderne paa danske firmaer, som paa produktionsstederne har en mængde opkjøbskontorer. Producenterne vil imidlertid gjøre sig uafhængige af udlændingerne ved at danne exportforeninger, der regner paa landbrugsministeriets direkte bistand i form af subsidier for bygning af kjølerum paa jernbanestationerne m. m.

Værdien af fra udlandet indførte varer i januar—november 1903 var som nævnt 66 994 000 rubler høiere end i det tilsvarende tidsrum foregaaende aar, som det fremgaar af følgende tabel:

	1902.	1903.	Forøgelse + Formindskelse ÷ 1903.
	I tusen rubler.		
Levnetsmidler	73 846	79 750	+ 5 904
Raastoffe og halvfabrikater	271 279	311 404	+ 40 125
Dyr	1 289	1 486	+ 197
Fabrikater	136 793	157 561	+ 20 768
Sum	483 207	550 201	+ 66 994

Toldindkomsterne i regnskabsaaret 1903 beløb sig til 202.8 mill. rubler mod 191.2 mill. rubler i den tilsvarende tid 1902. Den erlagte told udgjør 36.9 pct. af de indførte varers værdi.

I Ruslands handelsomsætning deltog de forskjellige lande med følgende beløb (i januar—november):

Ruslands export til:

	1903.	1902.	1901.		1903.	1902.	1901.
	I mill. rubler.				I mill. rubler.		
Tyskland	214.9	188.8	166.0	Egypten	4.3	6.1	9.6
England	201.6	173.7	141.7	Rumænien	14.8	14.6	8.6
Holland	95.6	96.5	78.2	Sverige	9.3	9.8	8.3
Frankrige	68.0	48.3	60.0	Norge	10.0	5.9	4.8
Østerrige-Ungarn	33.9	32.5	27.0	Ostindien	7.5	5.1	8.5
Italien	53.0	43.5	35.2	Nordamerika	5.1	4.0	3.7
Belgien	38.2	25.4	17.3	Kina	1.4	0.9	3.2
Tyrkiet	16.5	13.5	18.7	Andre lande	33.8	28.9	22.2
Danmark	25.0	25.6	22.3	Finland	43.0	33.4	37.0

Ruslands import fra:

	1903.	1902.	1901.		1903.	1902.	1901.
	I mill. rubler.				I mill. rubler.		
Tyskland .	217.6	184.7	190.1	Sverige . .	4 5	3.3	3.2
England . . .	104.8	94.8	97.4	Norge . .	6.8	4.7	5.9
Frankrige . .	25.9	23.7	24.8	Danmark . .	5.4	3.9	4.4
Østerrige-				Rumænien . .	1.7	1.4	1.9
Ungarn . .	26.0	21.0	22.0	Nordamerika .	52.4	35.7	30.6
Belgien . . .	5.7	6.5	8.1	Egypten . . .	8.2	13.4	15.7
Italien . . .	10.0	8.3	9.5	Kina	16.9	17.9	19.7
Schweiz . . .	4.8	5.6	5.4	Ostindien . .	8.8	8.8	5.6
Tyrkiet . . .	5.5	5.7	6.1	Andre lande .	14.4	11.9	8.9
Holland . . .	10.0	10.8	8.1	Finland . . .	20.8	21.3	20.8

Af indførte varer turde følgende være af interesse for de forenede riger:

	1903.	1902.	1903.	1902.
	1 000 pud.		I 1 000 rubler.	
Sild og anden fisk	11 069	9 389	17 517	13 281
Cement og cementtegl	593	835	237	333
Lerfabrikater	623	587	1 037	984
Rujern	754	1 078	378	519
Smedejern	2 624	3 454	3 397	4 333
Staal	769	717	683	652
Maskiner og apparater	2 905	2 736	26 469	24 180
Landbrugsmaskiner og -redskaber .	3 435	2 716	19 467	14 338
Jernskibe	31 st.	43 st.	2 931	3 064
Træmasse	1 490	1 778	1 904	2 299

Den udenrigske skibsfart i de 11 første maaneder af aaret 1903 viser en forøgelse i antal fartøier og tonnage, hvilket fremgaar af følgende sammenligning:

Ankomne fartøier (i 1 000 tons):

Aar.	Fartøier.	Tons.	Deraf med ladning.	Tons.
1902	9 865	9 230	4 946	3 644
1903	11 147	10 617	5 302	3 870

Afgaaede fartøier:

1902	9 765	9 112	8 468	7 990
1903	11 027	10 465	9 512	9 201

Exporten fra St. Petersburg og Kronstadt, der besørgedes af 1 022 fartøier, omfattede i aaret 1903 følgende artikler:

Lin	210 809 pud	Smør	126 115 pud
Linstry	208 719 „	Lykopodium . .	3 127 „
Mineralolje . .	1 277 926 „	Anis	1 762 „
Petroleum . . .	335 000 „	Husblas	855 „
Gamle gummivarer	89 564 „	Oljekager . . .	3 636 969 „
Fyrstikemner . .	64 821 „	Benmel og benkul	566 699 „

(Fortsættelse side 384.)

Fortegnelse over handelshuse i St. Petersburg og Kronstadt, i hvilke svenske eller nordmænd er indehavere eller medeiere.

Firma.	Indehaver.	Medeier.	Nationalitet.	Adresse.	Specialitet.	Etablerings-aar.
I St. Petersburg:						
Ludvig Nobel . . .	—	Ludvig Nobel.	Svensk	Samsoniewsky quai 15	Maskinfabrik.	1862
K. A. Nilsson . . .	K. A. Nilsson.	—	Do.	Gogolstrasse 7.	Diverse agenturer.	1874
Naftaproduktionsselsk. Brødrene Nobel . .	—	Hans A. N. Olsen. Ludvig Nobel.	Normand. Svensk.	Samsoniewsky quai 15.	Export af petroleum og maskinolje.	1877
Emil S. Heilborn . .	E. S. Heilborn.	—	Svensk.	Konnogvardeiski boulevard 11.	Trælastexport og papfabrik.	1880
Arthur Du Rietz . .	A. Du Rietz.	—	Do.	W.O. Nikolai quai no. 23.	Trælastexport.	1885
Joh. David Svensson	I. D. Svensson.	—	Do.	Tichwinskaja no. 2.	Agenturer i jernbranchen.	1893
A. Frankenfeldt & Co.	—	Aug. Frankenfeldt.	Do.	Galernaja no. 8.	Teknisk kontor.	1898
Albin Herlitz . . .	A. Herlitz.	—	Do.	W. O. glinje no. 26.	Agenturer i maskinbranchen.	1899
Adolf Kjellgren . . .	A. Kjellgren.	—	Do.	W. O. glinje no. 4.	Do.	1902
Handelshus Hagnäs. .	—	O. af Bjur.	Do.	Kasanski plads no. 1/2.	Import-, export og speditionsforretning.	1903
E. L. Lidvall & Co. .	—	L. Lidvall.	Do.	Gorochowaja 9.	Teknisk kontor.	1903
I Kronstadt:						
Hans Smith	—	Nikolai C. Smith.	Nordmand.	Kronstadt.	Skibsmægler og assuranceagent.	1850
Radau & Co. . . .	—	P. Wigius.	Svensk.	Do.	Skibsexpeditør og befragtningsagent.	1884

Ruslæder	2 363	pud	Rug	352 632	tschetvert
Tarmer	47 915	„	Linfrø	151 773	„
Børster	7 491	„	Boghvedegryn	180 894	„
Kalveskind	68 117	„	Erter	65 021	„
Hareskind	12 525	„	Bastmatter	103 795	stkr.
Uld	183 012	„	Trælast:		
Kamelhaar	64 294	„	Splitwood	292 869	stkr.
Hestehaar	58 262	„	Rickers	383 954	„
Klid	1 312 199	„	Bjælker	37 000	„
Æg	118 835	kasser	„Pulpwood“	1 536 951	„
Gummigaloger	24 316	„	Ved	5 803	kub.favne
Hvede	100 446	tschetvert	Aspetømmer	793 120	kub.fod
Havre	2 395 319	„	Bord	1 485 243	tylvter

Heraf gik til Sverige:

Linstry	240	pud	Klid	451 399	pud
Mineralolje	192 839	„	Hvede	11 986	„
Petroleum	315 000	„	Rug	26 470	„
Oljekager	147 665	„	Bastmatter	3 020	stkr.
Benmel og benkul	257 574	„	Aspetømmer	591 520	kub.fod

Heri er ikke indbefattet, hvad der afsendtes med passagerbaade.

Til Norge afsendtes: Aspetømmer 167 000 kub.fod.

Generalkonsulatets nuværende adresse er: Galernaja no. 8.

Indhold: Genua s. 337. — St. Petersburg s. 375.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 9. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

New York.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Chr. Ravn,
dateret 31te marts 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	297	265 538	297	265 538	-	-	167	161 903	167	161 903
Seilskibe	-	-	11	8 112	11	8 112	-	-	11	9 539	11	9 539
Sum	-	-	308	273 650	308	273 650	-	-	178	171 442	178	171 442
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	1264	991 165	1264	991 165	2	2 534	738	607 556	740	610 090
Seilskibe	-	-	9	6 780	9	6 780	2	1 484	127	118 597	129	120 081
Sum	-	-	1273	997 945	1273	997 945	4	4 018	865	726 153	869	730 171
Totalsum af ladede fartøier	-	-	1581	1271595	1581	1271595	4	4 018	1043	897 595	1047	901 613
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	23	28 457	23	28 457	1	474	155	136 712	156	137 186
Seilskibe	1	1 213	3	3 294	4	4 507	-	-	4	3 080	4	3 080
Sum	1	1 213	26	31 751	27	32 964	1	474	159	139 792	160	140 266
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	3	4 215	188	214 145	191	218 360	1	367	714	604 755	715	605 122
Seilskibe	5	5 284	104	95 187	109	100 471	-	-	4	3 238	4	3 238
Sum	8	9 499	292	309 332	300	318 831	1	367	718	607 993	719	608 360
Totalsum af ballastede fartøier	9	10 712	318	341 083	327	351 795	2	841	877	747 785	879	748 626

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 833 274.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 3 598 218; for dampskibe i timecharter kr. 12 620 430.

For ordre, reparation eller lignende anløb 45 norske fartøier dr. 43 698 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 45 dr. 62 410 tons, deraf til hovedstationen 2 dr. 3 760 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 15 873.79, ved vicekonsulsstationerne kr. 62 850.46; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 47 299.02. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 280.72, ved vicekonsulsstationerne kr. 3 354.99; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 1 958.22. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 49 257.24.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 3 485.31, i svenske sager kr. 3 805.90, ialt kr. 7 290.21.

Sammenlignet med aaret 1902 stillede den norske skibsfart sig som følger:

	1903.			1902.		
Seilskibe:	Antal.	Tons.	Bruttofragter. Kroner.	Antal.	Tons.	Bruttofragter. Kroner.
Ankomne med ladning	20	14 892	318 654	24	20 349	407 520
„ i ballast . .	113	104 978	—	173	160 433	—
Tilsammen	133	119 870	318 654	197	180 782	407 520
Afgaaede med ladning	140	129 620	3 199 940	190	174 610	4 728 888
„ i ballast . .	8	6 318	—	8	7 733	—
Tilsammen	148	135 938	3 199 940	198	182 343	4 728 888
Dampskibe med fragt pr. reise:						
Ankomne med ladning	5	5 908	153 620	16	26 270	553 878
„ i ballast . .	9	13 357	—	13	19 768	—
Tilsammen	14	19 265	153 620	29	46 038	553 878
Afgaaede med ladning	10	15 663	278 766	16	24 856	752 772
„ i ballast . .	2	841	—	15	16 697	—
Tilsammen	12	16 504	278 766	31	42 653	752 772

I „timecharter“:

	1903. Ant. fart.	Antal gange.	Tons.	Fragt. Kroner.	1902. Ant. fart.	Antal gange.	Tons.	Fragt. Kroner.
Ankomne	177	1 761	1 484 255	12 620 430	169	1 625	1 410 402	12 437 766
Afgaaede	—	1 766	1 497 797		—	1 622	1 410 762	

Af de ovenanførte „timecharter“-fragter optjentes i fart paa:

	1903 Kr.	mod i 1902. Kr.		1903 Kr.	mod i 1902. Kr.
New York	2 643 552	2 631 304	Boston	1 323 504	803 880
Baltimore	1 172 106	1 410 012	Brunswick	58 392	53 208

	1902	mod i 1902.		1903	mod i 1902.
Charleston	194 544	424 170	Philadelphia	1 400 112	2 644 164
Galveston	242 838	168 642	Portland	374 166	202 266
Mobile	2 349 234	2 025 540	Savannah	19 440	2 844
New Orleans	2 347 020	1 638 162	Wilmington	8 640	33 336
Norfolk	389 898	426 546			
Pensacola	96 984	343 692		12 620 430	12 437 766

Oversigt over den norske skibsfart paa distriktets havne:

Dampskibe Til:	1903. Antal dampskibe ankomne.	Antal gange afgaaede til Vestindien.	Central-Amerika.	Kanada.	Europa.	Andre havne i de Foren. Stater.	Andre.	Ialt.	1902. Antal dampskibe ankomne.	Antal gange afgaaede.
New York	95	169	55	36	6	45	12	323	85	269
Apalachicola	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Baltimore	46	119	33	7	4	7	—	170	51	218
Boston	53	43	4	72	1	36	—	156	44	138
Brunswick	4	2	—	—	2	—	—	4	3	3
Charleston	8	26	5	—	—	—	—	31	22	75
Darien	2	—	—	—	2	—	—	2	2	2
Galveston	13	31	8	—	1	—	—	40	12	27
Mobile	55	67	341	—	—	22	—	430	43	319
New Orleans	58	9	302	—	9	17	—	337	34	241
Norfolk	27	17	13	—	5	1	2	38	36	51
Pensacola	6	1	5	—	2	2	—	10	8	19
Philadelphia	66	127	2	39	—	18	—	186	59	256
Portland	18	41	—	—	1	1	—	43	15	25
Savannah	5	1	—	2	2	—	—	5	5	6
Wilmington	2	2	—	—	—	—	—	2	3	4
	459	655	768	156	36	149	14	1 778	422	1 653
mod i aaret 1902	422	670	592	174	49	152	16	1 653	—	—
„ - „ 1901	390	564	589	126	117	162	9	1 567	—	—

Seilskibe: Til	1903. Ankomne i ballast.	med ladning.	Tils.	1902. Tils.
New York	4	11	15	24
Apalachicola	1	—	1	3
Boston	—	—	—	5
Brunswick	14	—	14	24
Charleston	—	1	—	—
Darien	8	—	8	12
Galveston	—	2	2	—
Mobile	16	1	17	27
New Orleans	—	2	2	1
Pensacola	42	—	42	41
Philadelphia	4	2	6	8

Seilskibe:	1903. Ankomne			1902.
Til:	med ladning.	i ballast.	Tils.	Tils.
Savannah	15	1	16	43
Wilmington	9	—	9	9
	113	20	133	197
mod i aaret 1902	173	24	197	—
„ - „ 1901	259	17	276	—

Fra	Afgaaede. Europa.	Syd-amerika.	Andre havne.	Til-sammen.	Deraf i ballast.
New York	7	3	5	15	4
Apalachicola	1	—	—	1	—
Boston	—	—	1	1	1
Brunswick	15	—	—	15	—
Charleston	—	1	—	1	1
Darien	12	—	—	12	—
Galveston	—	—	2	2	2
Mobile	6	13	1	20	—
New Orleans	1	—	2	3	—
Pensacola	14	29	5	48	—
Philadelphia	5	—	1	6	—
Savannah	14	1	—	15	—
Wilmington	9			9	
	84	47	17	148	8
mod i aaret 1902	140	35	23	198	7
„ - „ 1901	229	55	3	287	—

Oversigt over de forskjellige nationers skibsfart paa New Yorks konsulatdistrikt i aaret 1903 (amerikanske fartøier i kystfarten ikke indbefattet).

	New York.		Apalachicola.		Beaufort.		Baltimore.		Boston.	
Nationalitet.	D/S	S/S	D/S	S/S	D/S	S/S	D/S	S/S	D/S	S/S
Amerikansk	438	238	—	17	—	2	13	68	137	34
Britisk . .	1 294	576	—	12	9	—	389	32	810	342
Dansk . .	74	4	—	—	—	—	1	—	28	—
Fransk . .	99	9	—	—	—	—	1	—	1	1
Hollandsk .	104	6	—	—	—	—	7	—	9	3
Italiensk .	124	29	—	3	—	—	2	7	6	2
Norsk . .	320	15	1	1	—	—	170	—	156	1
Portugisisk	18	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Russisk . .	4	—	—	9	—	—	11	—	—	—
Spansk . .	40	2	—	2	—	—	—	—	1	—
Svensk . .	1	1	—	—	—	—	—	—	2	—
Tysk . .	494	15	1	—	—	—	69	1	52	2
Østerrigsk .	31	1	—	—	—	—	2	—	7	—
Andre . .	73	1	—	—	—	—	1	—	2	—
	3 114	899	2	44	9	2	666	108	1 211	385
mod i 1902	3 289	1 092	—	7	7	—	936 d/s & s/s		1 131	637

Nationalitet.	Brunswick. D/S	Brunswick. S/S	Charleston. D/S	Charleston. S/S	Darien. D/S	Darien. S/S	Fernandina. D/S	Fernandina. S/S	Galveston. D/S	Galveston. S/S
Amerikansk	—	18	—	1	—	28	—	—	2	2
Britisk . .	32	14	34	10	23	—	24	12	279	—
Dansk . .	—	—	2	1	—	—	4	3	1	—
Hollandsk .	—	—	1	—	3	—	6	1	2	—
Italiensk .	—	8	—	2	—	—	3	3	14	—
Norsk . .	15	4	29	1	8	2	8	18	40	2
Russisk .	—	3	—	—	—	—	—	6	—	—
Spansk . .	1	19	1	—	1	—	6	2	8	—
Svensk . .	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—
Tysk . .	1	—	4	2	—	—	3	1	28	—
Andre . .	—	7	2	—	—	5	8	3	10	—
	49	77	75	17	35	35	62	49	384	4
mod i 1902	30	72	—	—	17	63	—	—	263	18

Nationalitet.	Gulfport. D/S	Gulfport. S/S	Mobile. D/S	Mobile. S/S	New Orleans. D/S	New Orleans. S/S	Newport News. D/S	Newport News. S/S	Norfolk. D/S	Norfolk. S/S
Amerikansk	—	34	3	56	127	25	—	—	1	15
Britisk . .	17	11	89	48	334	37	132	1	416	12
Kubansk .	—	—	22	4	6	—	—	—	—	—
Dansk . .	—	—	—	—	23	—	—	—	21	—
Hollandsk .	3	—	7	—	6	—	20	—	5	—
Italiensk .	5	—	15	14	30	—	—	—	22	6
Norsk . .	6	17	434	17	339	2	1	—	38	—
Spansk . .	8	—	5	1	38	1	—	—	—	—
Svensk . .	1	1	2	4	7	—	20	—	7	—
Tysk . .	10	1	11	2	46	7	—	—	25	—
Andre . .	2	2	1	8	28	23	—	—	24	—
	52	66	589	154	984	94	173	1	539	33
mod i 1902	—	—	456	207	1 042	66	173	21	219	36

Nationalitet.	Pensacola. D/S	Pensacola. S/S	Philadelphia. D/S	Philadelphia. S/S	Portland. D/S	Portland. S/S	Sabine Pass. D/S	Sabine Pass. S/S	Savannah. D/S	Savannah. S/S	Wilmington. D/S	Wilmington. S/S
Amerikansk	—	—	62	79	2	48	3	13	—	—	105	128
Britisk . .	111	26	463	50	171	100	30	1	—	—	41	14
Dansk . .	1	4	24	1	1	—	1	—	—	—	—	1
Fransk . .	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hollandsk .	11	—	22	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Italiensk .	1	42	6	16	2	2	—	—	—	—	—	—
Norsk . .	10	48	186	6	43	—	—	1	5	15	2	9
Spansk . .	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—
Svensk . .	5	3	2	—	—	—	—	—	—	2	—	1
Tysk . .	19	5	94	4	7	—	2	—	—	—	2	—
Andre . .	14	2	33	3	1	—	—	2	—	—	—	1
	172	130	905	159	227	150	43	17	?		151	154
mod i 1902	224	168	977	209	150	131	—	—	?		—	—

Fragtmarkedet var flaut og interesseløst, og raterne, som stod yderst lavt ved aarets begyndelse, undergik næppe nogen nævneværdig forbedring. Forholdsvis faa lastedampskibe fandt anvendelse i korntraden, da saavel korn- som stykgodsudførselen fra nordatlantiske havne absorberedes af de store rutedampskibe, som desuagtet almindeligvis maatte afgaa uden fuld last. En mellem dampskibslinjerne i begyndelsen af aaret 1902 indgaaet overenskomst om minimumsfragtsatser vedligeholdtes ikke destomindre til i slutningen af oktober, da den ophævedes uden dog at foraarsage nogen stor forandring i linjernes rater.

I mai opstod der et noget større begjær efter dampskibe for tømmer fra Golfhavnene og i september og oktober en livligere efterspørgsel efter dampskibe for bomuld fra de sydlige Atlanterhavshavne, hvilket bidrog til at ophjælpe raterne til henimod december, da de atter svækkedes.

Forøgelsen i antallet af norske dampskibe paa Portland (41 indklareringer mod 25 i aaret 1902) hidrører fra den amerikanske kulstreik og den deraf følgende indførsel af kul til Portland fra Cape Breton, i hvilken trafik disse fartøier var beskjæftiget. Den tiltagende udførsel af kornvarer fra Portland, en følge af Grand Trunk-jernbanens anskaffelse af to elevatorer og andre moderne forbedringer, gav ogsaa forskjellige lastedampskibe beskjæftigelse i denne fart, skjønt ingen af vore fartøier deltog deri; kornexporten foregaar forøvrigt ogsaa derfra hovedsagelig med rutedampskibe.

Formindskelsen i vor skibsfart paa Savannah fra 53 norske og 11 svenske fartøier i aaret 1902 til 20 norske og 2 svenske i aaret 1903 er foraarsaget ved den tiltagende dampskibstrafik, som med lavere fragtsatser fortrænger vore seilskibe fra Naval-Stores-transporten.

Timecharter-raterne har været saagodtsom stillestaaende. De varierede mellem 3 sh. og 3 sh. 6 d pr. ton d. w. indtil i oktober, da de en kort tid stod i 3 sh. 6 d à 4 sh., hvorefter de atter gik tilbage til den tidligere notering. I december forøgedes efterspørgselen efter „time"-dampskibe for sukker fra Kuba, som følge af den da netop vedtagne reciprocitetstraktat mellem Staterne og Kuba, men uden at foraarsage nogen forhøielse af raterne, idet et større antal hensigtsmæssige fartøier laa ledige her til befragtning; tvertimod faldt raten ved aarets slutning til 2 sh. 9 d og i januar d. a. til 2 sh. 6 d à 3 sh.

Fragterne stillede sig forøvrigt som følger:

For dampskibe:

Korn fra Atlanterhavne til Kont.	„picked port" U. K. eller 1 sh. $7\frac{1}{2}$ d à 2 sh. 3 d	Den 31te decbr. 2 sh. 3 d
Do. fra do. til Cork for ordre	2 sh. 0 d à 2 sh. 9 d	2 sh. 3 d à 2 sh. 9 d
Do. fra Golfhavne til U. K. eller Kont.	2 sh. 0 d à 2 sh. 6 d	2 sh. 6 d
Stykgods fra Nordatlanterhavshavne til U. K. eller Kont.	9 sh. 6 d à 11 sh. 0 d	10 sh. 0 d
Do. fra Golfhavne til U. K. eller Kont. („net. form."-certeparti)	8 sh. 9 d à 11 sh. 0 d	
Bomuld fra Sydatlanterhavshavne til Liverpool	eller Bremen 21 sh. à 35 sh.	25 sh. à 27 sh. 6 d.

For dampskibe.

Tømmer Den 31te decbr.

fra Golfhavne til U. K. eller Kont. 77 sh. 6 d à 87 sh. 6 d, 80 sh. à 82 sh. 6 d

Petroleum (kasseolje)

fra New York til Kina og Japan 18 cents à 25 cents, 22 cents à 23 cents.

Stykgods

fra New York til Kina og Japan 15 sh. à 30 sh. 20 sh. à 25 sh.

Sukker

fra Kubas nordkyst til havn nord
for Cape Hatteras . . . 8½ cents à 10 cents 8½ cents
„ Kubas sydkyst til do. . . 9 „ à 10½ „ 9 „

Maanedsfragterne for tidsmæssige dampskibe noteredes som følger:

Januar og februar 3 sh. à 3 sh. 4½ d pr. ton d. w.; marts 3 sh. à 3 sh. 3 d; april 3 sh. à 3 sh. 6 d; mai 3 sh. 1½ d à 3 sh. 4½ d; juni 3 sh. à 3 sh. 6 d; juli 3 sh. à 3 sh. 4½ d; august og september 3 sh. à 3 sh. 6½ d; oktober 3 sh. 4½ d à 4 sh.; november 2 sh. 10½ d à 3 sh. 7½ d; december 3 sh. à 2 sh. 6 d.

Rutedampskibe fra New York.

De høieste og laveste rater var:

For korn varer:

Til Liverpool pr. bushel januar—oktober 1½ d; november og decbr. 1¼ d.
„ Hull —„— november 2¾ d à 3 d; juni—oktober 2 d.
„ Hamburg —„— marts 42½ pfg.; august 15 à 20 pfg.
„ Kjøbenhavn —„— marts 2 sh. 6 d; august 1 sh. 6 d.

For „provisions:"

Til Liverpool pr. ton januar—september 10 sh.; oktober—decbr. 12 sh. 6 d.
„ Hull — januar—mai 15 sh. à 17 sh. 6 d; juni—decbr. 15 sh.
„ Kjøbenhavn — januar—november 17 sh. 6 d; december 20 sh.
„ Hamburg pr. 100 pund januar - sept. 16 cents; november—decbr. 20 c.

For mel:

Til Liverpool pr. ton januar—december 7 sh. 6 d.
„ Hull — januar—november 10 sh.; december 12 sh.
„ Kjøbenhavn — januar—december 10 sh.
„ Hamburg pr. 100 pund april 10 cents; oktober—novbr. 14 c.

For maalegods:

Til Liverpool pr. ton januar—december 10 sh.
„ Hull — januar—april 17 sh. 6 d; mai—december 15 sh.
„ Kjøbenhavn — januar—december 17 sh. 6 d.
„ Hamburg pr. 100 pund januar—december 10 cents à 12 cents.

For seilskibe.

De laveste og høieste rater var:

For petroleum:

	Lavest.	Høiest.
New York til U. K. eller Kont.	mai-juni 2 sh. à 2 sh. 1½;	juli-decbr. 2 sh. 3 d à 3 sh.
—„— „ Shanghai	april-iuni 15½ cents;	septbr. 21 cents.

	Lavest.	Høiest.
New-York til Hong Kong	april-juni 14 cents;	septbr-novbr. 18 cents.
—„— „ Anjier f. o.	april-juni 12 à 13 „;	juli-novbr. 16 à 18 cents.
—„— „ Australien	13 cents i decbr.;	15 à 16 cents i oktober-november.

Stykgods: New York til Sydney fra 13 sh. 6 d i juli til 15 à 17 sh. septbr—decbr.

Harpiks: Savannah til Cork f. o. fra 1 sh. 6 d à 1 sh. 9 d i febr. til 2 sh. 3 d à 2 sh. 6 d i mai.

Trælast: Boston til La Plata $ 7 à $ 8.25.

Golfhavne til Buenos Ayres $ 9.50 à 10.50 i januar og februar til $ 11 à $ 11.50 i august.

I finansaaret 1902—1903 forøgedes den amerikanske handelsflaade med 1 311 nybyggede fartøier dr. tilsammen 436 152 brutto tons; heraf var der 92 fartøier paa 1 000 tons og over, eller tilsammen 296 548 brutto tons drægtighed. Den samlede handelsflaade udgjorde ved finansaarets slutning 24 425 fartøier af 6 087 345 brutto tons drægtighed mod 24 273 dr. 5 797 902 tons det næstforegaaende aar. Omtrent 50 pct. af de nybyggede fartøier anvendes paa indsjøerne; mindre end 25 pct. er oceanfartøier og størsteparten af disse var bestemt for Stillehavsfarten.

Som en følge af den nye stilling, Staterne i aaret 1900 kom i til Kuba, Porto Rico, Philippinerne og Sandwichsøerne, og de forventninger, som næredes om en vedtagelse af det da foreliggende subventionsforslag, dannede man sig paa enkelte hold store forhaabninger om, at skibsbygning af dampskibe for oceanfarten da skulde tiltage i forøget grad. For at være forberedt paa den forventede større virksomhed blev flere af skibsbyggerierne udvidet og enkelte nye skibsværfter anlagt i større maalestok. Disse forventninger er dog ikke blevet virkeliggjorte. Af de 14 oceandampere paa tilsammen 167 000 brutto tons, som bestiltes i aaret 1900, er 9 nu fuldførte, men nye ordrer for denne klasse fartøier er ikke indløbne. Som følge af statsbidragets udebliven og de større amerikanske bygnings- og fartsomkostninger har nemlig disse dampskibe lagt under i konkurrencen med de andre nationers skibe og bragt sine redere tab, som har stanset videre bygning af denne klasse dampskibe.

Enkelte af de østlige skibsbyggerier har derfor været nedlagt for en større del af aaret 1903, og flere andre har været nødt til helt at stanse, tildels paa grund af hyppige og ruinerende streiker, som har forhindret opfyldelse af indgaaede kontrakter.

Den „trust", som 8 større skibsbyggerier indgik i aaret 1902 under titel af „United Shipbuilding Co.", blev snart vrag paa grund af financielle misgreb, idet kompagniet kapitaliseredes langt høiere end anlæggenes virkelige værdi og indtægtsevne.

Bygning af fartøier for kystfarten paagaar dog som sedvanlig; verfterne i Maine berettes især at være fuldt optagne med bygning af større træskibe og oceangaaende „barges".

Som i alle de sidste 15 à 16 aar har der heller ikke i aaret 1903 manglet paa agitation for forslag til den amerikanske skibsfarts fremme. Enkelte af disse forslag har været af en saa yderst radikal natur, gaaende ud paa aldeles at udelukke fremmede nationers fartøier fra fart paa amerikanske havne ved at paalægge dem enorme afgifter, at selv de ivrigste skibsprotektionister anser saadanne forholdsregler umulige; om det nogensinde skulde komme til forsøg paa deres gjennemførelse, tør forslaget ventes modarbeidet paa det ivrigste af handelsstanden, som ødelæggende for landets ud- og ind-

førsel, da der maatte hengaa mange aar, førend samme vilde kunne besørges udelukkende af amerikanske fartøier.

Ved lov af 15de april d. a. er kystfartsreglementet bleven udstrakt til Philippinerne, saa at vare- og passagertransporten mellem de Forenede Stater og Philippinerne indskrænkes til de Forenede Staters fartøier. Loven træder dog ikke i kraft før 1ste juli 1906 og undtager spanske fartøier, som ved traktat af 10de december 1898 tilstaaes samme rettigheder som de Forenede Staters fartøier, for et tidsrum af 10 aar.

Ifølge lov af 28de april d. a. er det bestemt at, kul, proviant og andre artikler til flaadens og armeens forbrug ikke skal transporteres i andre end amerikanske fartøier, medmindre fragten pr. disse beregnes urimelig høit, i hvilket tilfælde transporten skal foregaa ifølge gjældende lov, og at fragt for varer til nævnte brug ikke faar overstige den fragt, som beregnes private personer eller firmaer.

Under 28de april d. a. sanktioneredes ogsaa et forslag om nedsættelse af en komite, „The Merchants Marine Commission", til at undersøge og anbefale lovgivning til fremme af den amerikanske skibsfart; denne komite, som bestaar af 5 senatorer og 5 kongresmænd, ventes at fremsætte forslag i sagen til kongressen førstkommende december.

Siden det nyanlagte **Gulfport** mellem New Orleans og Mobile aabnedes for skibsfarten i november 1902, er den tømmerexport, som indtil da foregik fra Pascagoula og Ship Island, overgaaet til denne havn, idet fartøierne der kan lægge til direkte ved kai og saaledes laste trygt og uden afbrydelse, istedetfor paa aaben red udsat for vind og veir som ved Ship Island. Fartøier af $22^1/_2$ fods dybgaaende berettes nu at have passeret ud fra havnen uden nogen vanskelighed. 111 fartøier dr. tilsammen 119 878 reg.-tons afgik derfra i aaret 1903 med 106 millioner fod tømmer; 26 laa under lastning i Gulfport ved aarets udgang, deraf 11 norske og 1 svensk seilskib.

Vicekonsulen i **Mobile** beretter, at arbeide med udgravning af skibsrenden fra Mobile Bay til havnen har paagaaet i det forløbne aar og vil blive fortsat i aaret 1904, saa at den forventes snart passabel for fartøier af 23 fods dybgaaende. Opmudring foregaar ogsaa paa baren, saa at vandstanden paa samme ventes forøget fra 24 til 30 fod.

Vicekonsulen i **New Orleans** beretter, at der er bleven paabegyndt et 3 aars arbeide for forøgelse af vandstanden paa „the Passes" til 35 fod, og vicekonsulen i **Brunswick** beretter, at der arbeides med fordybning til 28 fods vand paa den ydre bar og af de derfra ledende skibsrender til Brunswick.

Dampskibshyrerne var i New York:

	Med norske og svenske d/s.	Amerikanske d/s.
For matroser	$ 20.00 pr. maaned	$ 25.00 pr. maaned
„ fyrbødere	„ 25.00 „ —	„ 35.00 „ —
„ kullempere . . .	„ 20.00 „ —	„ 25.00 à $ 30.00 pr. mnd.

„The Atlantic Coast Seamens and Firemens Union" med afdelinger i de fleste større havne etablerede i aaret 1903 ogsaa en afdeling i Mobile, hvor, som overalt, foreningen virker ivrigt for overholdelse af lovforbudet mod hyreforskud af 21de december 1898. En „United States Commissioner of Immigration" blev ogsaa ansat dersteds i det forløbne aar, og har gjort sig det til opgave strengt at forhindre afmønstring fra fremmede fartøier af sjømænd, som kan ventes at falde det offentlige til byrde. Forskudsloven er bleven

en permanent byrde paa vor skibsfart, da boardingmestrene paatvinger fartøierne en bonus af $ 10.00 til $ 20.00 til dækkelse af gjæld for hver sjømand, der er i deres vold, og de sjømænd, som flakker omkring her fra havn til havn, er altid i gjæld og saaledes altid i boardingmestrenes vold. Men saalænge amerikanske skibsførere og redere ikke alene finder sig i disse forholde, men endog berettes at finde dem tilfredsstillende, er der ingen udsigt til nogen forbedring.

Forandringer i de norske skibsbesætninger paa distriktets havne i aaret 1903.

	Paamønstrede.				Afmønstrede.			
	Norske.	Svenske.	Fremmede.	Ialt.	Norske.	Svenske.	Fremmede.	Ialt.
New York	957	182	236	1 375	839	138	220	1 197
Baltimore	165	53	70	288	151	26	113	290
Boston	172	34	52	258	198	28	54	280
Brunswick	13	4	21	38	3	1	1	5
Darien	—	—	2	2	4	—	1	5
Galveston	5	—	11	16	7	—	2	9
Mobile	618	141	440	1 199	489	112	344	945
New Orleans	289	80	470	839	322	87	377	786
Norfolk	15	2	32	49	12	1	7	20
Pensacola	50	16	137	203	7	47	65	119
Philadelphia	217	51	178	446	227	56	114	397
Portland	5	—	13	18	14	1	5	20
Savannah	6	2	19	27	7	5	6	18
Wilmington	—	1	9	10	2	1	1	4
	2 512	566	1 690	4 768	2 282	503	1 310	4 095
Mod i aaret 1902	2 595	720	2 163	5 478	2 405	538	1 417	4 360

	Rømte.			
	Norske.	Svenske.	Fremmede.	Tilsammen.
New York	73	10	20	103
Baltimore	1	—	—	1
Boston	24	15	4	43
Brunswick	5	2	16	23
Darien	7	1	3	11
Galveston	9	—	—	9
Mobile	28	5	7	40
New Orleans	17	1	11	29
Norfolk	7	—	3	10
Pensacola	65	10	30	105
Philadelphia	53	17	13	83
Portland	10	1	1	12
Savannah	7	—	2	9
Wilmington	1	1	2	4
	307	63	82	482
Mod i aaret 1902	487	117	247	751

Med svenske fartøier paamønstredes 79 mand (hvoraf 10 norske) og afmønstredes 65 (deraf 8 norske); 21 rømte (deraf 4 norske).

56 sjømænds opsparede hyrebeløb, udgjørende tilsammen $ 4 934.50 hjemsendtes til Norge, hvoraf $ 4 314.50 indbetaltes direkte til konsulatet, $ 570.00 gjennem vicekonsulatet i New Orleans og $ 50.00 gjennem vicekonsulatet i Philadelphia.

Af bøder ilagt sjømænd paa norske fartøier indbetaltes til konsulatet 28 og til vicekonsulaterne i Baltimore, Mobile og Boston henholdsvis 7, 6 og 1 med ialt $ 277.24.

Gjennem konsulatet hjemsendtes til Norge 34 arvebeløb, modsvarende tilsammen kr. 83 185.75 og til Sverige 31 udgjørende kr. 34 949.39.

Der afsendtes fra konsulatet i aaret 1903:

436	skrivelser	til departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri.
135	—	„ det kongelige udenrigsdepartement.
55	—	„ „ kongelige kommercekollegium.
223	—	„ forskjellige myndigheder.
757	—	„ distriktets vicekonsuler, foruden cirkulærer etc.
2 049	—	„ private personer.

I konsulatet optoges 6 norske sjøforklaringer foruden mindre forhør og forklaringer; 24 norske og 85 svenske fuldmagter opsattes; 283 dokumenter for Norge og 935 for Sverige legaliseredes; 11 forliste skibsmandskaber hjemsendtes eller forhyredes.

Handel og økonomiske forholde. Aaret 1903 gav ved sin indgang løfte om en fortsættelse af de foregaaende 6 aars store forretningsfremskridt, men skjønt dette løfte vistnok realiseredes i enkelte retninger, kan det dog ikke siges at være bleven opfyldt i det store hele. Fremmedhandelen vedblev at tiltage og opviser større værdier end nogensinde før, idet indførselen for kalenderaaret beløb sig til 995½ million dollars og udførselen til 1 484½ mill. eller til henholdsvis omtrent 20 og 124 millioner dollars mere end det største foregaaende aar.

Agerbruget afkastede en rig grøde med særdeles tilfredsstillende resultater for landmanden, endskjønt næsten alle ledende artikler kom noget tilkort baade i kvalitet og værdi i sammenligning med den overordentlig store høst i aaret 1902. Hvedehøsten anslaaes saaledes blot til 659 mill. bushels mod 670 mill. bushels i aaret 1902, men dens værdi for landmanden beregnes til 467 mill. doll., eller 45 millioner dollars mere end i aaret 1902; de høiere priser indskrænkede derimod udførselen til 73 mill. bushels mod 129 mill. i aaret 1902 og 179 mill. bushels i aaret 1901. Maishøsten anslaaes til 2 313 mill. bushels, værdi 971 mill. dollars, mod 2 358 mill. bushels, værdi 1 017 mill. doll. i aaret 1902, og udførselen, som faldt fra 102 mill. bush. i aaret 1901 til 50 mill. i aaret 1902, steg atter i aaret 1903 til 91 mill. bush., værdi 49 mill. dollars.

Havrehøsten var mindst tilfredsstillende, da den afgav blot 789 bush., værdi 267 mill. dollars, eller 198 mill. bush. mindre end i aaret 1902, hvilket levnede blot 1½ mill. bush. til udførsel mod 26 mill. bush. i aaret 1901.

Bomuldshøsten ansloges til omtrent 400 mill. baller mere end i aaret 1901, men beretninger om oversvømmelser, insektplage og en sen høst og deraf følgende formindsket produktion ledede til børsspekulationer med optil 50 pct. prisforhøielse, som beregnes at have bragt plantageeierne 38 mill. dollars større indtægt end i aaret 1902.

For poteter, hø og tobak anslaaes landmanden at have indtaget henholdsvis 24, 26 og $4^1/_2$ mill. doll. mere end i aaret 1902, men derimod for lin og sukker 7 og $7^1/_2$ mill. doll. mindre.

Kvæg- og svineavlen, som ved udgangen af aaret 1902 fremdeles led under følgerne af dyrtiden paa mais i aaret 1901 gik under forrige aars overflod af dette foder atter fremover. Med den tiltagende produktion reduceredes kjødpriserne, som i slutningen af aaret 1902 ved sammenslutning mellem flere af de større kjødproducenter var bleven opskruet til en saa enorm høide, at myndighederne fandt sig beføiet til at skride ind mod kombinationen for overtrædelse af „antitrustloven“ ; prisen faldt saaledes i løbet af aaret 1903 fra $7^1/_2$ cent pr. pund til $4^1/_2$ cent for levende kvæg og fra 11 cents til $7^3/_4$ cent pr. pund for „dressed beef“, og forøvrigt stod alle kjød- og meieriartikler ved aarets slutning 12 à 30 pct. lavere end i december 1902, eller omtrent som ved slutningen af aaret 1900.

Produktionen af rujern anslaaes til 18 mill. tons, en ubetydelighed mere end i aaret 1902 ; af kobber produceredes 99 825 tons mod 85 600 tons i aaret 1902 ; værdien af det udvundne guld og sølv angives til henholdsvis 74 mill. og $30^1/_2$ mill. dollars mod $68^1/_2$ og 29 mill. dollars i aaret 1902.

For fabrikdriften var derimod resultatet i mange tilfælde mindre tilfredsstillende, hovedsagelig paa grund af streiker, som efter en ofte langvarig arbeidsstansning hyppig endte med lønsforhøielse og tildels kortere arbeidstid, der var ensbetydende med forøgede driftsomkostninger, som fabrikerne i mange tilfælde havde vanskelig for at bære. Den flere maaneder lange streik i bygningsbranchen var især af fremtrædende betydning, da den ved stansning af kostbare byggeforetagender bragte fremragende entreprenører i stor forlegenhed og delvis til konkurs og hindrede paabegyndelsen af mange vigtige, fuldt planlagte arbeider. Dette virkede igjen nedtrykkende paa den med bygningsbranchen forbundne fabrikdrift. Den Staternes jern- og staalindustri kontrollerende trust, „U. S. Steel Corporation“, som begyndte aaret med de mest lovende udsigter, led saaledes betydelige tab ved de som følge af streiken foraarsagede arbeidsstansninger. Det tør vistnok idetmindste delvis tillægges samme, at kompagniet blot uddelte 12 mill. dollars dividende mod 20 mill. doll. i aaret 1902, og at det sluttede aaret med en reduktion i overskuddet af 22 mill. dollars. De mindre tilfredsstillende driftsberetninger i forening med en ligeoverfor industrielle aktier i det hele taget vakt mistillid foraarsagede endvidere en stadig nedgang i kompagniets aktier af 38 dollars pr. aktie.

Jernbanekompagnierne opviser i de fleste tilfælde forøgede brutto-indtægter, men næppe tilsvarende nettoindtægter; thi uagtet fragttrafiken næsten har overgaaet jernbanernes transportevne, og fragttariffen undergik en forhøielse paa enkelte hold ved aarets begyndelse, har nemlig driftsomkostningerne ganske betydelig tiltaget ved de høiere priser for kul og reparationsarbeide og især ved en 10 pct. forhøielse af jernbanepersonalets lønninger. Men det var dog egentlig aktiespekulanterne, hvem aaret 1903 bragte tab og skuffelser. Allerede ved aarets begyndelse var aktiemarkedet nedtrykt og flaut, som følge af de tildels skandaløse uregelmæssigheder ved kapitaliseringen af enkelte fremragende industrielle foretagender og den uvished, med hvilken man imødesaa høiesterets afgjørelse af visse „trust“-spørgsmaal. Værdierne af de mange i de sidste aar dannede trust-aktier faldt derfor stadig, og endog enkelte af de mest solide jernbaneaktier faldt mellem februar og december indtil $ 45 pr. aktie. Flere bankierfirmaer og aktiekompagnier maatte paa grund heraf opgive sit bo. Det var en selvfølge, at nye „trusts“ vanskelig kunde fremmes under

saadanne omstændigheder, og der dannedes ogsaa blot 21 saadanne med en samlet kapital af 249 mill. dollars i aktier og $26^3/_4$ mill. i obligationer; de i aarene 1902 og 1901 dannede trusts' samlede kapitaler beløb sig til henholdsvis 1 122 og 2 805 mill. dollars.

Uagtet denne aktiemarkedets tilstand var pengemarkedet forholdsvis fast og roligt. Diskontoen for 60 dages veksler var $3^1/_4$ à 6 pct. og selv for 6 maaneders veksler oversteg den ikke 6 pct. For „call loans" betaltes i hele aarets løb ikke over 15 pct. mod 35 pct. som den høieste rate i aaret 1902 og endog op til 75 pct. i aaret 1901.

K u r s e n for £ sterling var for sigt-veksler paa London $ 4.83 à $4.88^3/_4$ og for 60 dages veksler $ $4.82^1/_2$ à $ $4.85^1/_8$. Kursen for sigt-veksler paa Kristiania og Stockholm varierede mellem 26.00 cents og 26.02 cents pr. krone.

12 069 forretningsfirmaer fallerede med 155 mill. dollars passiva og 90 mill. doll. aktiva, mod 11 615 firmaer med 117 mill. dollars passiva og 58 mill. dollars aktiva i aaret 1902. Forøgelsen af fallitterne faldt hovedsagelig paa fabrikbranchen.

Oversigt over de Forenede Staters samlede fremmedhandel i finansaaret 30te juni 1902 til 1ste juli 1903 samt over handelen med Norge og Sverige i aaret 1902—1903 sammenlignet med handelen med de forenede riger i aaret 1901—1902:

I n d f ø r s e l e n.

	Finansaaret 1901—1902.	Finansaaret 1902—1903.		
	Fra de forenede riger.	Fra Norge.	Fra Sverige.	Fra alle lande.
	$	$	$	$
Bomuld	—	—	—	10 892 591
Bomuldsvarer:				
Do.-trikotage	8 777	—	70 067	6 187 744
Do., andre	—	542	837	46 312 755
Bøger, noder etc.	34 054	17 004	20 196	4 323 938
Børster	27	—	319	1 245 671
Cement	5 155	—	12 746	3 547 914
Diamanter } Guld- og sølvvarer	1 257	270	32	33 486 656
Fiskevarer og medicintran	808 341	844 670	19 872	8 476 705
Dun og fjær	70	127	—	266 121
Frugter, friske og konserverede	486	142	326	22 205 184
Fyrstikker	140 547	—	120 387	161 197
Glasvarer, inkl. flasker	5 930	2 417	4 148	7 255 879
Guttapercha,	—	—	—	31 006 491
Guttaperchaaffald	23 051	37 414	6 075	1 516 137
Haar	—	1 606	—	2 702 734
Hamp, lin, sisalgræs etc. og fabrikater deraf	—	—	—	70 797 044
Handsker	7 647	—	8 978	5 029 278

	Finansaaret 1901—1902. Fra de forenede riger.	Finansaaret 1902—1903. Fra Norge.	Fra Sverige.	Fra alle lande.
	$	$	$	$
Huder og skind	493 597	48 169	265 869	58 031 192
Jern og staal	1 309 802	1 972	2 473 953	43 073 795
Knivsmedarbeider	11 750	—	15 639	1 782 970
Kaffe	—	—	—	59 200 749
Kemikalier:				
Klorkali	—	—	26 622	38 791
Oxalsyre	—	39 905	—	—
Andre kemikalier	45 770	—	11 885	59 379 157
Kjød, hermetik	2 939	3 475	17	1 426 054
Kobber, halvforarbeidet	—	—	—	20 864 808
Kridt	—	—	437	98 652
Kunstgjenstande	390	1 182	295	4 310 315
Limmateriale („hide cuttings“)	—	8 402	—	834 421
Maltdrikke	2 795	276	6 257	1 252 047
Marmor og fabrikater	—	4 401	1 286	1 513 813
Maskiner og dele deraf	245 318	2 539	418 950	4 085 825
Metaller og fabrikater, ikke ellers nævnt	42 800	2 410	32 298	30 675 202
Ost	16 255	16 641	—	3 183 224
Papir og fabrikater	4 505	4 206	8 154	4 733 036
Papirmateriale undtagen træmasse	8 100	11 194	579	3 015 034
Pelsverk	4 132	2 674	337	15 301 912
Porcelæn, stentøi	3 455	260	8 598	10 512 052
Silke, raa og tilvirket	—	—	—	83 974 384
Spirituosa	11 359	7 961	6 257	15 083 876
Sukker	—	—	—	72 088 973
Svovlkis	9 080	—	—	1 591 677
Talg, presset	667	—	26 516	1 097 450
Telefonapparater	—	—	15 314	—
The	—	—	—	15 659 229
Tobak, raa og tilvirket	—	—	—	20 579 120
Træmasse	481 726	756 881	261 163	3 387 770
Tømmer, bord og planker etc.	—	—	—	22 257 849
Trævarer, andre sorter	9 514	1 605	2 892	3 100 652
Uld og fabrikater deraf	3 694	358	40	41 699 346
Andre artikler	63 189	14 063	16 835	166 472 423
Tilsammen i finansaaret 1902—1903	—	1 832 766	3 859 170	1 025 719 237
Indførselen i aaret 1901—1902 var opført til	3 806 179	—	—	903 320 948
1900—1901	3 487 639	—	—	823 172 165
1899—1900	4 245 407	—	—	849 941 184

Af sidste finansaars indførsel indklareredes:

		fra Norge.	fra Sverige.
		$	$
Til Baltimore	varer til værdi af	576	295 167
„ Boston	—„— „	400 981	563 007
„ New York. . . .	—„— „	962 918	2 052 884
„ Philadelphia . . .	—„— „	95 267	589 366
„ Chicago	—„— „	185 371	106 723
„ San Francisco . .	—„— „	—	84 443
„ Pittsburgh. . . .	—„— „	—	53 660
„ Minnesota, Minn. .	—„— „	87 610	11 195
„ andre toldsteder . .	—„— „	100 043	102 725
	Tilsammen	1 832 766	3 859 170

Udførsel af amerikanske produkter:

	Finansaaret 1901—1902.	Finansaaret 1902—1903.		
	Til de forenede riger.	Til Norge.	Til Sverige.	Til alle lande.
	$	$	$	$
Brugt bohave og effekter .	20 145	5 958	5 446	2 652 787
Bomuld	491 949	81 936	1 310 664	316 180 431
Bomuldsaffald	2 601	1 164	—	884 892
Bomuldsfabrikater . . .	10 856	4 796	8 552	26 316 304
Bøger og tryksager . . .	6 769	4 453	2 571	4 442 653
Dyr, levende	130	66	63	34 781 193
Do.,produkter (fødevarer etc.)	3 407 396	1 891 950	825 425	178 918 718
Fiskevarer	6 509	12 765	1 000	6 717 234
Frugter, friske og tørrede .	38 692	24 792	54 147	15 951 791
Do., preserverede . . .	1 866	931	259	1 739 751
Fernis	12 663	651	7 695	667 475
Fjær	2 469	—	3 435	141 257
Fosfat	166 400	—	181 170	6 344 224
Glucose	973	144	350	2 460 022
Græsfrø	5 800	2 563	29 518	1 711 413
Gummifabrikater	14 873	12 309	11 192	4 176 351
Gummiaffald	18 318	8 278	1 774	497 751
Harpiks	12 375	975	—	4 817 205
Honning.	399	265	103	64 220
Hyssing	25 615	2 152	6 961	3 331 101
Instrumenter, videnskabelige og elektriske	7 101	4 276	5 565	4 206 617
Do., musikalske	27 027	15 905	9 843	3 387 713
Kemikalier	5 618	35 668	7 645	10 289 935
Ure	10 758	7 932	734	2 133 529
Kornvarer	1 475 409	693 670	585 903	221 242 288
Kul	9 508	—	—	21 406 298
Kunstgjenstande	911	918	561	512 558
Lamper	2 441	2 410	536	1 133 299

	Finansaaret 1901—1902. Til de forenede riger.	Finansaaret 1902—1903. Til Norge.	Til Sverige.	Til alle lande.
	$	$	$	$
Læder og lædervarer	453 516	252 058	168 515	29 622 189
Maling og farvestoffe	13 290	10 086	1 827	2 390 111
Mediciner, patent-, og andre	3 157	3 930	382	3 407 696
Metaller og fabrikater:				
Kobber, halvforarbeidet	202 707	—	179 123	37 354 061
Messingvarer	4 487	829	1 847	2 000 432
Jern og staal:				
Rujern	—	—	—	362 068
Billets, ingots etc.	—	—	—	68 064
Stangjern	—	—	—	721 284
Stangstaal	1 564	1 250	474	802 173
Staal- og jernplader	1 193	—	—	925 483
„Wirerods“	—	—	998	1 050 130
Malm	—	—	—	266 982
Staaljernbaneskinner	22 660	—	—	710 886
Traad	35 124	42 299	5 621	5 172 140
Bygningsjern og -staal	16 814	4 858	—	1 963 797
Jernrør	31 262	6 403	27 018	5 431 459
Støbegods	6 229	2 761	2 822	1 916 091
Andet	—	—	—	1 704 875
Maskiner:				
Agerbrugs-	351 337	97 339	188 171	21 006 622
Cykler og dele deraf	75 825	6 026	28 996	2 132 629
„Cash Registers“	25 650	5 553	18 269	1 475 889
Dampkjedler og dele deraf	1 501	4 844	156	2 485 226
Elektriske maskiner	13 202	2 667	11 390	5 779 459
Lokomotiver	—	—	—	3 219 778
Metalarbeidsmaskiner	50 194	2 380	57 218	2 826 111
Pumpemaskiner	16 941	4 467	11 509	2 715 553
Skomaskiner	830	—	2 598	719 797
Skrivemaskiner	29 440	6 899	29 608	3 966 741
Stationære dampmaskiner	8 101	5 582	3 870	725 294
Symaskiner	864	—	120	5 105 852
Trykkepresser	6 094	402	12 231	1 050 773
Vaskemaskiner	11 649	2 640	2 061	514 708
Automobiler og dele deraf	—	2 500	1 226	1 207 665
Andre	133 209	49 921	80 400	20 867 176
Laase og hængsler	96 126	54 013	52 466	7 461 594
Ovne	5 608	2 066	3 652	961 562
Skydevaaben	889	380	31	1 002 410
Verktøi	38 641	23 702	18 391	4 603 230
Andre fabrikater af jern og staal	30 323	15 484	9 697	9 048 992
Kaffe	17 413	—	5 454	3 295 968
Glasvarer	1 919	3 417	513	2 150 699

	Finantsaaret 1901—1902. Til de forenede riger.	Finantsaaret 1902—1903. Til Norge.	Til Sverige.	Til alle lande.
	$	$	$	$
Oljer:				
Bomulds-	166 462	69 570	93 928	14 211 244
Fiske-	13 611	160	2 000	377 551
Mais-	50 164	—	171 335	1 467 493
Mineral-	1 844 908	456 060	1 123 261	66 687 418
Smult	9 193	800	14 873	306 334
Oljekager	1 400	6 219	5 832	19 839 279
Paraffin og paraffinvoks	34 820	9 230	57 141	9 411 298
Papir og fabrikater	6 624	4 242	4 689	7 180 060
Pelsverk	—	1 158	4 060	6 181 115
Fotografimateriel	2 774	329	1 286	753 320
Sirup	149 381	76 057	61 711	1 714 899
Sæbemateriale	2 772	4 163	218	2 926 565
Sække	1 049	2 542	1 440	387 840
Stentøi	2 669	1 722	239	519 159
Smergelhjul	9 525	731	11 879	216 345
Tobak:				
Blad-	121 603	157 503	101 481	34 972 033
Stilke-	7 240	525	2 961	278 860
Cigaretter	27 313	6 244	—	2 281 531
Andre fabrikater	1 639	414	20	2 915 265
Sæbe	2 740	239	—	2 452 777
Trælast:				
Saget	7 800	3 300	—	7 462 111
Hugget	4 500	1 509	—	787 082
Bord og planker	4 950	36 879	—	26 119 771
Tøndestav	24 798	23 198	949	4 704 311
Møbler	18 811	11 423	16 688	4 454 309
Træmasse	1 265	—	5 234	445 228
Andre sorter	40 234	12 644	8 208	13 513 501
Uldvarer	1 837	70	1 464	1 793 946
Vine	5 446	424	3 590	290 552
Alle andre artikler	44 682	46 400	23 879	100 272 841
Tils. i aaret 1902—1903	—	4 365 423	5 706 142	1 392 231 302
„ i „ 1901—1902	10 103 330	—	—	1 355 481 861
„ i „ 1900—1901	11 838 911	—	—	1 462 462 806
„ i „ 1899—1900	10 436 817	—	—	1 370 763 571

Af sidste finantsaars indførsel udklareredes:

		Til Norge.	Til Sverige.
Fra Baltimore	varer til værdi $	463 698	332 887
„ Boston	—„— „	293 191	639 891
„ New York	—„— „	3 032 100	2 462 984
„ Philadelphia	—„— „	445 999	982 082
„ Savannah	—„— „	47 079	901 869

			Norge.	Sverige.
Fra New Orleans	varer til værdi	$	23 279	191 687
„ St. Marks og Tampa, Fla. . .	—„—	„	—	151 170
„ Pensacola — „ . .	—„—	„	35 250	8 769
„ Mobile — „ . .	—„—	„	24 775	—
„ andre havne	—„—	„	52	34 803
		Tilsammen $	4 365 423	5 706 142

Fiskevarer: I finansaaret 1902—1903 indførtes (detaljopgaven fra Norge er efter opgave fra de Forenede Staters konsuler):

	Sild.		Makrel.		Stokfisk.	
	Pund.	$	Pund.	$	Pund.	$
Bergen . .	—	141 041	—	66 138	—	100 604
Stavanger .	—	20 470	—	75 782	—	13 826
Kristianssand	—	—	—	32 696	—	—
Kristiania .	—	—	—	35 389	—	241
Trondhjem .	—	8 075	—	—	—	8 900
Andre norske havne	—	8 288	—	—	—	—
	6 544 030	177 874	248 185	210 005	—	123 571
Frankrige .	—	—	14 700	799	—	—
Holland .	20 168 476	891 970	—	—	—	—
Kanada . .	1 468 604	156 604	4 770 579	305 914	—	950 531
Storbritannien . .	11 551 649	456 290	7 705 780	590 807	—	—
Sverige . .	171 020	5 249	40 482	3 601	—	497
Tyskland .	1 012 741	40 287	—	—	—	—
Andre lande	171 481	6 217	403 490	7 982	—	46 613
Tilsammen i aaret 1902—1903	347 097 628	1 734 487	15 183 216	1 118 408	—	1 021 212
mod i aaret 1901—1902	38 022 229	1 313 597	18 939 271	1 003 584	—	1 095 336
Indførselen fra de forenede riger i finansaaret 1901—1902 opgives til . .	5 018 391	133 137	4 816 988	335 386	—	31 138
Totalindførselen fra 1ste juli 1903 til 31te marts 1904 . .	43 704 673	1 478 125	22 945 138	1 601 757	—	967 009

	Ansjos.	Sardiner.	Andre fiskevarer. Deraf hermetik.	
	$	$	$	$
Bergen	20 442	7 278	15 384	22 924
Stavanger	26 741	63 827	35 674	39 440
	47 183	71 105	51 058	62 364
Belgien	—	35 617	—	219
Frankrige	—	957 597	—	11 801
Holland	—	—	—	16 616
Kanada	—	—	—	214 220
Italien	—	51 331	—	56 624
Portugal	—	228 183	—	32
Storbritannien	—	—	—	117 062
Sverige	7 777	—	—	6 339
Tyskland	13 985	—	—	55 804
Andre lande	—	25 728	—	239 575
Tilsammen i aaret 1902—1903	68 945	1 369 561	—	780 656

	Ansjos og Sardiner.	
mod i aaret 1901—1902	$ 1 710 774	856 266
Indførselen fra de forenede riger opgaves for aaret 1901—1902 til	„ 61 370	34 127
Fra 1ste juli 1903 til 31te marts 1904 var totalindførselen	„ 1 450 452	662 737

Ifølge Boston Fish Bureau tilvirkedes der i New England-staterne 384 368 quintals torsk mod 473 040 qtls. i aaret 1902.

Engros-prisnoteringerne i New York var:

Makrel, norsk		Jan.—mai.	Juni.	Juli—aug.	Sept.—oktober.	
Bloaters	$	45	45	45	—	40
No. 1	„	32—35	—	—	—	35
No. 2	„	28—29	25—27	25—26	25—26	29
Belly split	„	20—22	18—22	15—16	15—16	18—20
Irsk	„	20—22	$15^1/_2$—17	$15^1/_2$—$16^1/_2$	20—21	20—22
Amer. „Shore“ Bloaters	„	30—32	26—28	24—26	19—20	27—28
No. 1	„	25—27	$10^1/_2$—15	20—22	18—19	20—23

Makrel, norsk		Nov.	Dec.	April 1904.	Mai.
Bloaters	$	38	36	35	33—35
No. 1	„	30	28	25	24—25
„ 2	„	26	25	22	20—21
„ 3	„	—	—	20	19—20
Belly split	„	16—17	15—16	12	12
Irsk	„	19—20	17—18	15	15
Amer. „Shore“ Bloaters	„	24—25	22—24	18—20	18—20
No. 1	„	20—21	18—20	15—16	16—17

Sild		Jan.—april.	Mai 1903—april 1904.
Norsk fedsild	K.K.K.K. . . .	$ 14	12
	K.K. . . .	„ 11	9
Slosild	K.K.K.K. . . .	„ 12½	10½

Hollandsk	Jan.—feb.	Marts—mai.	Juni - sep.	Okt.	Nov.—mai 1904.
Mixed . .	$ 8—9	6½—7	6—6½	5—6	6½
Milkers . .	„ 10—10½	8—9½	8—9	7—8	7½—8
Newfoundland, „Scotsh cured“					
ex large fulls	„ 10	9½—10	8—9	8—9	8—9
mer. full . .	„ 7—7½	7½	6½	6½	6½

Skotsk:	Jan.—aug.	Sept.	Okt.—mai 1904
Large selected fulls . .	13—14½	11½—12	12—12½
fulls	12—12½	11—11¼	11—11¼

Ansjos	$ 4½	à $ 4,75 pr. halvtønde.
Cutheads	„ 6,25	„ „
Belly cuts	„ 8,50	„ „
Brisling	„ 7,25	„ „
Appetitsild	„ 8,00	og $ 12 „ kasse.
Storsei	7	cents pr. pund.
Zartfisk	9½	„ „ „
Rødskjær	10½	„ „ „

Af fersk fisk indførtes (hovedsagelig fra Kanada): 6 947 691 pd. hummer til værdi $ 838 104; 1 164 281 pd. laks til værdi $ 127 315 og andre fiskesorter til værdi $ 1 445 944.

Af fiskeblærer, som indførtes til en værdi af ialt $ 120 634, kom $ 37 049 fra Storbritannien; $ 26 606 fra Venezuela; $ 24 348 fra Kanada; $ 21 733 fra Rusland; $ 111 fra Norge; $ 10 fra Sverige og $ 10 777 hovedsagelig fra Ostindien og Brasilien.

Af fiskevarer udførtes:

	Torsk, hyse etc., saltet eller tørret. Amerikansk.	Importeret.
	$	$
Til Italien	5 944	—
„ Vestindien	47 070	243 098
„ Centralamerika	7 841	258
„ Sydamerika	29 748	790
„ Britisk Australasien	29 652	—
„ andre lande	28 302	576
Tilsammen	148 557	244 722
mod i aaret 1901—1902	270 440	316 135
Sild, tørret, røget etc.	33 632	44 456
Anden fisk, tørret, røget etc.	23 020	—
Makrel, lagesaltet	7 360	—
Anden fisk „	74 346	—

	Amerikansk.	Importeret.
Laks, hermetisk	4 350 791	—
„ anden	869 352	149
Anden fiskehermetik	105 228	—
Kaviar	39 278	—
Østers	630 935	—
Anden skjælfisk	296 307	—
Andre fiskeprodukter	138 468	101 057
	6 568 717	145 662
mod i aaret 1901—1902	6 290 209	113 383

Makrelfisket i New England afgav 44 392 tdr. saltet makrel mod 45 534 tdr. i aaret 1902, 67 589 tdr. i aaret 1901 og 87 967 tdr. i aaret 1900, det største udbytte siden aaret 1887, da der nedsaltedes 88 382 tdr. Den første „Cape Shore"-makrel ankom til Boston den 2den juni og solgtes fra skib for $ 13.00 pr. td. af omkring 140 makrel. Prisnoteringen for samme var i juli og august $ 16.00 à $ 19.00; september $ 15.00; oktober og november $ 18.00 à $ 19.00. Fisket i aaret 1904 beløb sig til 20de mai til 18 303 tdr. fersk makrel mod 23 676 tdr. til samme tidspunkt i aaret 1902, 34 583 tdr. i aaret 1901 og 16 854 tdr. i aaret 1900. Den første saltede makrel i aaret 1901, 36 tdr., ankom til Gloucester den 17de mai og solgtes for $ 12.00 pr. td.; for 65 tdr., som ankom sammesteds den 24de s. m., betaltes $ 11.00.

Medicintran. I den officielle statistik er damprenset medicintran indbefattet under rubriken hval- og fiskeolje, hvoraf totalindførselen for finansaaret 1902—1903 var 723 090 gallons værd $ 362 408.

Deraf indførtes: Fra Norge 170 745 gall. værd $ 181 465 (mod 211 468 gall. værd $ 109 775 i aaret 1901—1902 og 235 800 gall. værd $ 137 950 i aaret 1900—1901)

Fra Sverige	1 800	gall.	værd	$	1 862
„ Storbritannien	34 321	„	„	„	20 918
„ Tyskland	6 559	„	„	„	8 335
„ Newfoundland og Labrador	256 926	„	„	„	82 614
„ det øvrige Britisk Nordamerika	252 546	„	„	„	67 064
„ andre lande	193	„	„	„	168

Af norsk medicintran opgives indførselen i aaret 1902—1903 til 5 338 tønder og i kalenderaaret 1903 til omtrent 1900 tdr.

Den store dyrtid paa norsk medicintran ansporede Newfoundlænderne til en ikke alene forøget produktion, men ogsaa til større omhu ved tilvirkningen og forbedrede methoder. Dette i forbindelse med rygterne om forfalskning af den norske medicintran ved opblanding med ordinære fiskeoljer, sælolje og med Newfoundlandstran, hvoraf store kvantiteter paavistes exporterede fra St. Johns til Norge, har forringet den norske medicintrans anseelse i dette marked til en grad, som tør have en høist skadelig indflydelse paa dens fremtidige salg. Naar dertil kommer, at en af vore norske tranexportører annoncerer sig som sælger af Newfoundlandstran og offentlig roser sammes udmerkede egenskaber, er det rimeligt nok, at den almindelige kjøber vil forsøge at substituere denne vare for den dyrere norske, som han ovenikjøbet mistænker som forfalsket.

Prisen for norsk medicintran, som i januar var steget til $ 50.00 à $ 52.00 pr. td., gik i februar op til $ 55.00 à $ 65.00; i marts til $ 110.00; i april til $ 120.00; i mai til $ 125.00 og i juli til $ 130.00. I november siges vel renommerede merker at være gaaet op til den vistnok blot nominelle pris af $ 135.00 à $ 140.00, paa samme tid som mindre paalidelige merker udbødes til $ 110.00 à $ 120.00 og Newfoundlandstran til $ 60.00 à $ 80.00. Senere gik prisen ned for 1ste klasses og mindre anseede merker til henholdsvis $ 90.00 à $ 100.00 og $ 87.50 i februar og marts, $ 85.00 og $ 72.00 i april, $ 70.00 og $ 65.00 i første halvdel af mai, og i slutningen af mai udbydes ny vare „to arrive" til $ 55.00 à $ 50.00, medens Newfoundlandstran i New York staar i $ 50.00.

Indførselen hertil af sidstnævnte artikel anslaaes for kalenderaaret 1903 til 1800 tdr.

Den amerikanske hvalfangst afgav i aaret 1903:

467 800 gall. spermacetolje værd $ 263 689, 255 763 gall. anden olje værd $ 86 960, 124 711 pund hvalben værd $ 386 627, andre produkter $ 18 361; ialt $ 755 637 mod i aaret 1902 $ 551 212.

Omtrent 75 pct. af spermacetoljen indbragtes til New Bedford, Massachusetts; ca. 55 pct. af den anden hvalolje til San Francisco og resten til New Bedford og New York, medens blot 10 pct. af hvalbenene kom til New Bedford og resten til San Francisco og Alaska. Engrosprisen i slutningen af mai opgives til: 60 à 62 cents pr. gall. „Natural Winter" spermacetolje, 64 à 65 cents pr. gall. bleget do., 46 à 47 cents pr. gall. „Natural Winter" hvalolje, 46 à 48 cents pr. gall. bleget do.

Træmasse. Allerede ved aarets begyndelse berettedes mekanisk træmasse vanskelig at erholde tilkjøbs, cellulosefabrikerne optagne med ordres for flere maaneders produktion og indførselen som følge heraf tiltagende. Stillingen holdt sig omtrent uforandret til henimod midten af mai, da indsættende tørke forhindrede tømmerflødningen, hemmede produktionen og foraarsagede en yderligere forøget indførsel, hvilken fortsattes endog efterat et rigeligt regnfald i juni atter havde sat fabrikerne i fuld virksomhed. Henimod slutningen af september begyndte en større indførsel af mekanisk træmasse fra Kanada for at remplacere en indskrænkning i tilvirkningen af 80 tons pr. døgn, som foraarsagedes ved Consolidated Lake Superior Co.s stansning, og som vedligeholdtes, indtil kompaniet i midten af november gjenoptog arbeidet. Markedet vedblev stramt og styrkedes yderligere, hvad angaar importeret cellulose, ved beretningen i december om, at de skandinaviske fabriker havde forenet sig under et fælles salgsagentur. Mekanisk træmasse var ikke at faa tilkjøbs, og da vasdragene under en ualmindelig streng kulde frøs, blev flere af avispapirfabrikerne i Maine og det nordlige New York nødt til at indstille fabrikationen, saa at tilvirkningen af avispapir formindskedes, efter sigende ca. 500 tons pr. døgn. Beholdningen af træmasse i Kanada var ubetydelig, ligeledes som følge af vandmangel, og efterat det derværende forraad var udtømt, berettedes det ved midten af januar, at „The International Paper Co." havde beordret 10 000 tons mekanisk træmasse fra Norge; op til midten af mai d. a. er der ankommet heraf til Portland, Maine 4 ladninger paa ialt 7 339 tons.

Paa grund af disse omstændigheder aftog ogsaa udførselen af cellulose fra 19 174 tons i aaret 1902 til 11 232 tons i aaret 1903. Udførselen af papir har dog holdt sig omtrent uforandret.

Der synes at være al sandsynlighed for, at den amerikanske produktion vil vedblive at være for liden for behovet. Alle beretninger tyder paa, at

her er mangel paa raamateriale for træmassefabrikationen. Indførselen af træmassetømmer fra Kanada beløb sig i kalenderaaret 1902 til $ 1 195 000 og i finansaaret 1902—1903 til $ 1 541 660. Tømmerpriserne berettes at have steget siden aaret 1898 25 til 70 cents pr. „cord" aarlig. „Spruce", som kostede $ 5.00 à $ 6.00 pr. „cord" i aaret 1898, skal saaledes nu koste $ 7.00 à $ 8.00 leveret ved fabriken, og „Poplar" er steget fra $ 6.00 til $ 9.00. Kanadisk tømmer er i samme tidsrum steget: Raa „Spruce" fra $ 3.00 à $ 4.00 f. o. b. jernbanevogn til $ 4.50 à $ 5.00; „rossed" (afbarket) „Spruce" fra $ 3.50 à $ 4.50 til $ 5.00 à $ 6.00; „Poplar" fra $ 3.00 à $ 3.50 til $ 5.00 à $ 6.00; hertil beregnes $ 2.00 à $ 4.00 pr. „cord" for leverance til fabriken. Sodacellulosefabrikationen synes at lide mest herunder, da poppeltømmeret, som ansees at give den bedste sodacellulose, skal have aftaget mest; dog skal man i den senere tid ikke mere være saa nøie paa, hvilken træsort man anvender. Agerbrugsdepartementet, som indser nødvendigheden af at raade bod paa disse forholde, siges at have begyndt experimenter med at tilvirke træmasse af andre træsorter og planter, som bomuldsstilke og „bagasse" (udpressede sukkerrør) etc., med hvilke der forøvrigt før har været anstillet experimenter for dette øiemed, som ikke har ledet til noget egentlig praktisk resultat.

Træmassefabrikanterne i Kanada berettes ogsaa at ville forlange udførselstold paa træmassetømmer for at forhindre den altfor store udførsel deraf til staterne. I betragtning heraf synes der at være udsigt til, at de seneste aars opsving af vor celluloseudførsel hertil tør ventes fortsat.

Priserne var for:

Sulfit cellulose.	Importeret		Amerikansk	
	bleget.	ubleget.	bleget.	ubleget.
Jan.—nov. cts. pr. pd. . .	2.75 à 3.20	1.95—2.15	2.40—2.50	1.85—2.00
Dec.—febr. 1904 cts. pr. pd.	3.00 à 3.30	2.00—2.15	2.40—2.50	„ — „
Marts—mai „ „ „ „	3.20 à 3.40	2.15—2.25	„ — „	1.85—2.10
Soda-cellulose.				
Jan.—nov. cts. pr. pd. . .	2.80—3 1/4	1.90—2 1/8	2 1/8	
Dec.—jan. 1904 cts. pr. pd.	2.55—2.85	„ —2.10	„	
Marts—mai „ „ „ „	—„—	—„—	2 1/4	

Mekanisk træmasse, jan. $ 13.00 à 13.50; febr.—aug. $ 14.00 à $ 15.00; marts 1904 $ 19.00 à $ 20.00; april 30te 1904 $ 17.00 à $ 18.00 ved træmassefabriken med ubetydelige salg —; kanadisk udbødes i april d. a. til $ 22.00 leveret nordlige papirfabriker, men uden at finde kjøbere, da prisen ansaaes for høi; i slutningen af mai berettes produktionen atter at have taget overhaand, og prisen nedgaaet til $ 15.00.

Af træmasse indførtes:

	Finansaaret 1902—1903		mod	1901—1902.	
	Tons.	$		Tons.	$
Kanada	81 985	1 867 023		51 262	1 322 518
Tyskland	10 286	452 662		5 533	238 461
Belgien	675	26 353		—	—
Norge	16 670	756 881	}	10 300	481 726
Sverige	6 497	261 163	}		
Storbritannien . . .	445	8 797		47	2 424

	Finansaaret 1902—1903 mod		1901—1902.	
	Tons.	$	Tons.	$
Portugal	12	419	—	—
Østerrige	266	11 915	229	11 506
Holland	45	2 557	45	2 457
Tilsammen i aaret 1902—1903	116 881	3 387 770	67 416	2 059 092

hvoraf til New York	19 868 tons	$	908 932
„ „ Bangor	9 500 „	„	314 842
„ „ Boston	8 158 „	„	352 871
„ „ New Haven, Conn.	1 210 „	„	12 588
„ „ „ London „	156 „	„	1 800
„ „ Philadelphia	6 941 „	„	258 623
„ „ Middelstaterne (fra Kanada)	61 963 „	„	1 334 441
„ „ Vermont, Vt.	8 911 „	„	200 460
„ „ andre steder	174 „	„	3 213
	116 881 tons	$	3 387 770

Fra 1ste juli 1903 til 31te marts 1904 indførtes:
113 540 tons værd $ 2 751 263, hvoraf fra Europa 31 355 tons værd $ 1 275 222; resten fra Kanada.

Af træmasse udførtes:

	Finansaaret 1902—1903 mod		1901—1902.	
	Tons.	$	Tons.	$
Til Storbritannien	2 891	110 841	8 563	312 330
„ Belgien	2 149	86 920	3 803	149 900
„ Tyskland	1 097	43 588	1 510	60 032
„ Italien	499	19 500	1 291	52 254
„ Frankrige	1 363	59 371	944	40 574
„ Rusland	303	11 184	624	23 676
„ Kanada	890	30 788	666	23 113
„ Mexico	830	36 427	633	27 757
„ Japan	362	14 759	—	—
„ Sverige	128	5 234	—	—
„ andre lande	720	26 616	1 140	50 467
Tilsammen	11 232	445 228	19 174	740 103

Papirfabrikationen led som træmasse-fabrikationen under den i løbet af vaaren og vinteren indtræffende tørke og deraf følgende mangel paa træmasse, som tvang flere af fabrikerne til at indskrænke eller helt stanse fabrikationen for kortere eller længere tid. Desuden hemmedes den af et større antal streiker end nogensinde før i denne branche, blandt andre en af 3 800 arbeidere ved fabrikerne i Holyoke, Massachusetts, som dog endte med nederlag for arbeiderne efter 10 ugers arbeidsløshed.

Der udførtes af papir i kalenderaaret	1903 mod i	1902.
Til Storbritannien	$ 2 038 713	$ 1 877 421
„ Britisk Nordamerika	„ 1 572 121	„ 1 413 623
„ „ Australasia	„ 1 241 728	„ 1 568 060
„ Mexico	„ 435 424	„ 479 013

Der udførtes af papir i kalenderaaret	1903	mod i	1902.
Til Japan	$ 338 838	$	214 293
„ Kuba	„ 250 343	„	237 995
„ Sydamerika	„ 492 300	„	521 020
„ Tyskland	„ 139 548	„	129 942
„ Belgien	„ 110 946	„	56 706
„ 12 andre lande	„ 719 953	„	753 244
Tilsammen	$ 7 339 914	$	7 251 317
Derimod indførtes fra:			
Tyskland	$ 3 075 787	$	2 600 299
Storbritannien	„ 861 617	„	780 470
Frankrige	„ 400 700	„	372 603
Det øvrige Europa	„ 463 333	„	335 332
Japan	„ 235 317	„	240 117
Andre lande	„ 81 435	„	64 801
Tilsammen	$ 5 118 189	$	4 393 622

Jern og staal. Ved aarsskiftet var der al udsigt til, at den store travlhed, som gav jernverkerne fuld beskjæftigelse i aaret 1902, skulde fortsættes i aaret 1903; store ordres blev endog placerede i udlandet for raamateriale, som ansaaes nødvendigt for udførelse af paagaaende og forventet arbeide. Af rujern og „Steel Blooms" indførtes der saaledes i finantsaaret 1902—1903 over 1 mill. tons mere end i aaret 1901—1902. Men allerede ud paa vaaren 1903 begyndte efterspørgselen efter alle slags staal- og jernprodukter at aftage, dels som følge af de ovenomtalte usikre financielle forholde i Wall Street og dels som følge af de truende arbeidsuroligheder, som paa grund af deres langvarighed bevirkede en fuldkommen stilstand af alle byggeforetagender. Med den formindskede efterspørgsel faldt jern- og staalpriserne, tiltrods for at „U. S. Steel Corporation" gjorde alt for at vedligeholde dem, og det ansees at burde tilskrives nævnte kompanis bestræbelser i denne henseende, at værdierne opretholdtes idetmindste saavidt, at disse forandrede forholde ikke ledede til en panik, som utvilsomt vilde have havt skjæbnesvangre følger i vidtstrakte cirkler. For jernarbeideren har følgen været, at den høiere løn, som kun muliggjordes ved denne fortsatte travlhed, er bleven reduceret, og at han har maattet vedtage samme for at sætte jernverkerne istand til at gjenoptage arbeidet til de lavere priser for deres produkter. Disses prisreduktion og indskrænkningen i hjemmeforbruget antages atter at ville befordre salget paa fremmede markeder af jern- og staalvarer, hvoraf udførselen i de sidste 3 aar er gaaet tilbage 28 mill. dollars fra det i aaret 1900 opnaaede høidepunkt af 109 mill. doll.

Nedenstaaende oversigt viser, at indførselen af svensk stangjern var 70 pct. større og af wire rods mere end dobbelt saa stort som i finansaaret 1901—1902, at rujern og steel-blooms ligeledes tiltog, og at der kun var en formindskelse i indførselen af baand og traad. Prisen opgives for o r d. s t a n g j e r n til £ 9. 7. 6 à £ 9. 10. 0 cif. New York eller Boston i januar til april, da den steg 5 sh., hvilken stigning holdt sig til i oktober, da prisen faldt til £ 9. 7. 6 og ved aarets slutning til £ 8. 17. 6.

I r o n w i r e r o d s faldt fra £ 9. 12. 6 cif. i januar til £ 9. 10. 0 à £ 9. 2. 6 i juli til august og senere paa høsten til £ 8. 17. 6.

S. M. Nail rods: Januar—april £ 9. 5. 0 à £ 10. 0. 0, hvilke priser holdt sig til ud paa høsten, da de faldt til £ 9. 5. 0.

Rujern: £ 4. 10. 0 à £ 5. 10. 0 fra januar til henimod aarets slutning, da £ 4. 17. 6 à £ 5. 0. 0 betaltes for de bedre merker og £ 4. 7. 6 à £ 4. 10. 0 for de ringere.

Steel scrap betingede £ 5. 15. 0 à £ 7. 5. 0 efter kvaliteten.

For amerikansk jern var priserne i Philadelphia:

Rujern „no. 24 Foundry“ $ 22.75 à $ 23.25 i januar til $ 15.00 à $ 15.50 i december.

„Steel Billets“ $ 31.50 à $ 35.00 i januar til $ 24.25 à $ 24.75 i december.

„1/4 Steel plates“ 2 cents pr. pund i januar til 1.73 cents i december.

„Ref'd Iron Bars“ 1.95 cents i januar til 1.35 cents i december.

Ifølge de fra De Forenede Staters konsuler i Sverige indkomne opgaver udførtes der hertil i finansaaret 1902—1903:

		Fra Göteborg.	Fra Stockholm.	Tilsammen.
Jern:		$	$	$
Rujern	til værdi	53 666	39 013	92 679
„Scrap“-jern	—„—	10 355	—	10 355
„Blooms“	—„—	20 899	—	20 899
Stangjern	—„—	179 610	1 369 208	1 548 818
„Nailrods“.	—„—	33 724	33 455	67 179
„Rivet wire rods“ . .	—„—	45 345	56 240	101 585
		343 599	1 497 916	1 841 515
Staal:				
Stangstaal	til værdi	3 083	230 197	233 280
„Scrap“-staal	—„—	18 165	—	18 165
„Strips“	—„—	23 344	—	23 344
„Wirerods“	—„—	3 049	354 600	357 649
		391 240	2 082 713	2 473 953

Ifølge toldvæsenets statistik stillede indførselen sig derimod som følger:

	Jernmalm.		Rujern.		„Scrap“ (jern og staal).	
Fra	Tons.	$	Tons.	$	Tons.	$
Sverige . . .	—	—	1 728	39 337	2 840	74 718
Belgien . . .	500	4 850	14 644	201 525	16 534	258 073
Kuba	678 915	1 622 004	—	—	25 924	250 517
Kanada . .	129 219	320 263	36 514	407 797	11 285	178 795
Labrador . .	92 830	92 830	—	—	—	—
Spanien . . .	113 300	238 779	2 099	32 039	—	—
Storbritannien .	6 555	27 790	684 510	12 406 848	42 421	704 037
Tyskland . .	407	3 960	181 827	3 022 765	25 262	415 242
Andre lande .	21 839	40 802	34 876	720 281	—	—
Tils. i aaret 1902—1903	1 043 565	2 351 278	956 198	16 830 592	136 451	2 027 049
„ i aaret 1901—1902 . .	1 189 732	2 362 544	158 961	3 367 172	49 188	768 753

	Jernmalm.		Rujern.		„Scrap“ (jern og staal).	
	Tons.	$	Tons.	$	Tons.	$
Fra Sverige i aaret 1901—1902 . .	—	—	809	21 579	2 397	64 931
Totalindførsel fra 1ste juli 1903 til 31te marts 1904 . . .	601 052	1 395 194	174 176	3 624 059	23 675	364 192

	Stangjern.		Wire Rods.		Steel Blooms, billets etc.	
Fra	Tons.	$	Tons.	$	Tons.	$
Sverige	30 117	1 254 363	13 980	594 128	1 136	49 685
Belgien	5 490	133 365	10	390	35 058	766 352
Tyskland . . .	3 371	134 267	241	12 610	183 325	4 072 742
Storbritannien . .	3 963	315 865	8 293	519 028	40 138	2 228 521
Østerrige . . .	—	—	—	—	1 143	118 058
Holland	—	—	—	—	23 420	482 066
Kanada	—	—	—	—	91 026	1 848 288
Frankrige . . .	—	—	—	—	3 726	257 296
Andre lande . .	226	6 626	466	11 214	504	11 228
Tils. i aaret 1902—1903 . . .	43 167	1 844 486	22 990	1 137 370	379 476	9 834 236
„ i aaret 1901—1902	21 924	1 092 581	17 181	902 296	90 427	3 506 375
Fra Sverige i aaret 1901—1902 .	17 911	789 160	6 801	309 598	632	45 148
Totalinførsel fra 1ste juli 1903 til 31te marts 1904	25 470	1 151 252	14 235	689 665	89 686	3 017 496

	Baandjern.		Pladejern og staal.		Traad og fabrikater.	
Fra	Tons.	$	Tons.	$	Tons.	$
Sverige	280	25 950	70	5 816	54	10 027
Belgien	111	3 229	1 521	43 231	5	4 938
Storbritannien . .	825	49 360	3 827	286 510	3 317	447 397
Tyskland . . .	341	12 072	2 268	119 680	402	167 751
Andre land . . .	3	2 135	326	25 748	55	14 346
Tils. i aaret 1902—1903 . . .	1 560	92 696	8 012	480 985	3 833	644 459
„ i aaret 1901—1902	5 234	178 202	8 022	601 249	4 225	633 301
Fra Sverige i aaret 1901—1902 .	743	21 949	4	1 232	965	56 669
Totalindførsel fra 1ste juli 1903 til 31te marts 1904	1 595	60 808	9 598	427 127	4 014	564 361

Der udførtes:

	Tons.		Doll.	
Jernmalm	77 220	værdi	266 982	hovedsagelig til Kanada.
Rujern	18 198	—	362 068	— „ —
Stangjern	18 061	—	721 284	85 pct. til Kanada; 12 pct. til Mexico.
Staal-„wire-rods“ . .	31 857	—	1 050 130	til Kanada.
Andet stangstaal . . .	13 770	—	802 173	10 pct. til Tyskland; 13 pct. til Storbritannien; 11 pct. til Mexico; 50 pct. til Kanada.
Staaljernbaneskinner .	22 896	—	710 886	70 pct. til Kanada; 20 pct. til Mexico.
Jernplader.	2 900	—	191 332	45 pct. til Kanada; 40 pct. til Mexico og Sydamerika.
Staalplader	14 140	—	734 151	90 pct. til Kanada; 7 pct. til Mexico.
Bygningsjern og -staal.	32 952	—	1 963 797	60 pct. til Kanada; 18 pct. til Mexico og 8 pct. til Sydafrika.
Staaltraad.	100 070	—	5 172 140	deraf $ 42 299 til Norge; $ 5 621 til Sverige; $ 532 730 til Storbritannien; $ 1 403 000 til Kanada; $ 821 000 til Central- og Sydamerika.

Huder og skind. Der indførtes:

	Finantsaaret 1902—1903.				1901—1902.	
	Fra Norge.		Sverige.		De forenede riger.	
	Pund.	$	Pund.	$	Pund.	$
Gjedeskind . .	346 672	13 870	—	—	—	—
Ko- og oksehuder	314 458	28 359	1 230 938	108 424	3 027 189	261 076
Andre . . .	192 230	5 940	1 100 812	157 445	1 534 707	232 521
	541 360	48 169	2 331 750	265 869	4 561 896	493 597
Cuttings . . .	—	7 458	—	—	—	70

Den formindskede indførsel foraarsagedes ved en stor beholdning paa Chicago's marked af huder fra vinteren og vaaren 1903, som tilbageholdtes af producenterne i forventning om høiere priser. Istedet gik priserne ned udover sommeren til et punkt, som endog opmuntrede til forøget udførsel til Europa, især England og Holland, og til Kanada. Fra 1ste juli 1903 til 31te marts 1904 beløb udførselen sig til $ 2 511 000 mod $ 870 000 i 9 maaneder til 30te juni 1903, medens indførselen i samme tidsrum udgjorde henholdsvis $36\frac{1}{2}$ og 44 mill. dollars. Prisen for „native“ og „heavy Texas steers“ faldt fra henholdsvis $13\frac{1}{4}$ og 14 cents den 1ste januar 1903 til $10\frac{3}{4}$ og $10\frac{1}{4}$ cents i oktober og november og stod ved udgangen af april 1904 i 11 og 13 cents. For nr. 1 „Country, heavy cow skins“ varierede prisen i Chicago mellem $8\frac{1}{4}$ og $9\frac{3}{8}$ cents; i slutningen af april d. a. stod den i $8\frac{5}{8}$ cents. For „no. 1 City“ kalveskind var den laveste pris $11\frac{1}{2}$ cents i juni og den høieste 13 cents i marts, april og december. 13 cents noteredes ogsaa ved udgangen af april 1904.

Læder. De fluktuerende priser for huder og skind indvirkede ogsaa paa lædermarkedet, saa at priserne for „Middle weights Oak, Union & Hemlock non-acid" faldt fra henholdsvis 37 à 38 cents, 33 à 34 cents og 23 à 23½ cents pr. pund den 1ste januar til 35 à 36 cents, 31 à 32 cents og 22 à 23 cents ved aarets slutning. Den 30te april 1904 noteredes 33 à 34 cents, 30 à 32 cents og 23 cents pr. pund.

Der udførtes i:

	Finantsaaret 1902—1903.				1901—1902.	
	Til Norge.		Til Sverige		De forenede riger.	
	Pund.	$	Pund.	$	Pund.	$
Saalelæder . . .	1 218 130	239 978	110 473	21 795	1 613 270	334 491
Glaceret „Kid" . .	—	608	—	14 597	—	15 980
Andet overlæder .	—	4 478	—	121 780	—	90 688
Skotøi, par . . .	2 490	4 655	1 765	3 884	3 179	5 960
Andre lædervarer .	—	2 339	—	6 459	—	6 457
	—	252 058	—	168 515	—	453 576

Kornmarkedet. Baade hvede- og maisforraadet var ved aarets begyndelse ganske moderat, men forventningerne om en god grøde forhindrede prisforhøielse, indtil beretninger om en kold og sen vaar i mange af hvededistrikterne og samtidig indløbende ordres fra Europa æggede til spekulation, som bragte hvedepriserne til at stige. Men med den høiere pris aftog det europæiske begjær, og efter nogle ugers forløb fandt de amerikanske spekulanter, at det kornmanglende Europa havde dækket en stor del af sit behov i Rusland, hvilket forhindrede videre børsspekulation i denne artikel, saa at markedet derefter forblev forholdsvis roligt indtil i december, da udsigterne til uroligheder mellem Rusland og Japan bragte prisen opover. Krigens senere udbrud bevirkede en yderligere stigning, indtil noteringen ved slutningen af mai dette aar er 30 pct. høiere end i november 1903.

En maadelig maishøst og stor efterspørgsel fra indlandet forhindrede større prisforandringer i denne vare, og markedet forstyrredes ikke af spekulative foretagender.

Priserne stillede sig i New York som følger:

	Høiest.	Lavest.	31te decbr. 1903.	31te mai. 1904.
Hvede, no. 2 red (cents pr. bush.)	decbr. 95¾	marts 78⅝	90½	1.16
Hvedemel „Winter Straights" doll. pr. tde.	okt-decbr. 4.10	jan. 3.50	4.10	4.90-5.10
Mais no. 2, „mixed", cents pr. bush.	jan. 69½	nov. 49½	52	57-58½
Havre no. 2 „ „ „ „	jan. 44½	sept. 38	42½	45½

Der udførtes:

	I finantsaaret 1902—1903			mod 1901—1902.	
	Til Norge.	Sverige.	Ialt.	De for. riger.	Ialt.
	$	$	$	$	$
Byg	—	—	4 662 544	—	3 995 303
Mais	112 111	—	40 540 637	—	16 185 673
Maismel	477	—	1 382 127	1 387	1 046 643

	I finantsaaret 1902—1903			mod 1901—1902.	
	Norge.	Sverige.	Ialt.	De for. riger.	Ialt.
	$	$	$	$	$
Havre	—	—	1 850 728	—	4 153 238
Havremel . . .	45 869	3 410	1 839 106	42 050	1 617 298
Rug	—	—	3 143 910	—	1 581 491
Rugmel	—	—	12 818	—	8 403
Hvede	—	362 755	87 795 104	788 944	112 875 222
Hvedemel . . .	531 030	51 583	73 756 404	627 397	65 661 974
Kornprodukter .	1 709	11 919	2 667 409	2 459	2 205 018
Klid	1 149	17 149	945 053	9 487	962 595
Tørret korn og malt-„sprout“ .	475	5 915	1 320 065	—	1 157 636
Andre	850	133 172	1 326 383	3 685	1 683 850
	693 670	585 903	221 242 288	1 475 409	213 134 344

Kjød og flesk etc. De høie priser fra aaret 1902 vedligeholdtes i første halvaar 1903, men i juli viste der sig tegn til, at den ved dyrtiden paa mais i aaret 1901 foraarsagede tilbagegang i produktionen var gjenoprettet, og priserne har i de sidste 6 maaneder af aaret været stadig nedadgaaende for alle kjødprodukter.

Priserne var i New York:

	Høiest.	Lavest.	31te decbr. 1903.	30te april 1904.
„Mess Pork“, doll. pr. td.	jan.-juni 18.50	decbr. 12.75	13.75	13.75-14.25
„Family Beef“ „ —	januar 17.50	okt.-decbr. 10.00	10.00	9.50-10.50
„Prime Western Lard“ pr. 100 pd. .	januar-april 10.50	oktober 6.62	7.15	7-7 1/4
Talg, cents pr. pd.	januar-febr. 6 1/8	jan.-novbr. 4 1/2	5.00	4 1/2

Der indførtes:

	I finantsaaret 1902—1903 mod i 1901—1902.				
	Til Norge.	Sverige.	Ialt.	De for. riger.	Ialt.
	$	$	$	$	$
Oksekjød, hermetisk	32 328	20 729	7 916 928	50 919	6 646 130
Do., ferskt . .	—	—	25 013 323	—	29 045 056
Do, saltet . .	85 750	14 202	3 814 617	137 040	3 031 027
Do., andet . .	—	—	102 184	19 735	72 836
Talg	3 800	43 802	1 623 852	112 639	1 924 577
Flesk, „bacon“ . .	100 753	163 401	22 178 525	738 659	35 749 797
Do., skinke . . .	34 779	5 122	25 712 633	34 244	25 222 744
Do., hermetisk . .	1 050	3 400	1 369 687	456	832 910
Do., ferskt . . .	—	—	2 035 491	—	3 652 464
Do., saltet . . .	52 448	195 250	9 959 762	349 324	10 117 562
Smult	547 388	255 906	49 933 562	761 529	52 375 864
Smultkompositioner .	16 954	2 550	3 607 542	2 550	2 687 653
Faarekjød . . .	—	—	532 476	—	37 067
Oleo-olje	970 760	103 441	11 981 888	1 073 412	12 254 969
Oleomargarin . . .	18 745	—	798 273	—	6 01 521

	I finansaaret 1902—1903 mod i 1901—1902.				
	Til Norge.	Sverige.	Ialt.	De for. riger.	Ialt.
	$	$	$	$	$
Vildt	170	—	1 079 056	—	856 801
Pølse og pølsekjød .	850	—	585 088	5 147	726 437
Pølse, „casings“ . .	4 642	9 097	1 964 524	—	1 795 044
Andre kjødprodukter	21 533	8 525	3 933 725	108 880	3 624 764
Smør	—	—	1 604 327	12 857	2 885 609
Ost	—	—	2 250 229	—	2 745 597
Melk	—	—	921 026	—	1 473 564
	1 891 950	825 425	178 918 718	3 407 391	198 359 993

Petroleum. Prisen for petroleum steg gradvis fra $ 1.05 pr. td. for raa og 6.90 cents pr. gallon for raff. petroleum i juni 1901 til henholdsvis $ 1.90 og 9.50 cents i december, men i januar d. a. opdagedes nye kilder af lignende kvalitet som Pennsylvaniaoljen i Kansas og det vestlige Texas med en produktion af 10 000 à 12 000 tdr. pr. dag. Priserne begyndte fra den tid at dale, indtil de i slutningen af april 1904 stod i henholdsvis $ 1.65 og 8.40 cents.

Beholdningen af raa Pennsylvaniaolje opgives at have været 4 660 225 gallons den 1ste februar 1904.

Der udførtes:

	I finansaaret 1902—1903 mod i 1901—1902.					
	Til Norge.		Sverige.		De for. riger.	
	Gall.	$	Gall.	$	Gall.	$
Raa olje .			525	42	26 334	1 973
Nafta . .			252 592	27 027	465 556	34 485
Lysolje . .	8 169 352	445 569	16 745 278	999 413	31 209 568	1 736 574
„Lubricating“	63 767	10 491	759 503	96 779	512 002	71 876
	8 233 119	456 060	17 757 898	1 123 261	32 213 470	1 844 908

Bomuld. Urigtige beretninger om udsigter til, at høsten vilde slaa feil, benyttedes af børsspekulanter i New York og New Orleans til hausse-operationer, som drev prisen til et høidepunkt, som den ikke havde naaet paa de sidste 30 aar. 2 forskjellige „corners“ dannedes i New York i løbet af første halvaar og et derefter i New Orleans, hvorved priserne i New York forceredes op fra 8.85 cents pr. pund for „middling uplands“ i januar til 13½ cents i juli. Derefter faldt den til 9.50 cents i oktober, men et fjerde „corner“ dannedes i begyndelsen af november, som drev den opover til 14.10 i slutningen af december og videre, indtil den ved midten af marts 1904 naaede 16.65 cents, da „the corner“ brast, og prisen atter faldt til 12.40 cents den 31te mai d. a.

Disse spekulationer bevirkede tilbagesendelse hertil af ca. 42 000 baller amerikansk bomuld fra Liverpool og Hamburg og ikke ubetydelige kvantiteter fra indenlandske bomuldsspinderier; flere fabriker nødtes til at indstille arbeidet, da de ikke kunde opnaa en paa langt nær tilsvarende prisforhøielse for sine produkter, og det indenlandske forbrug af bomuld indskrænkedes derfor adskilligt.

Forrige sæsons høst beregnes at have beløbet sig til 10 673 326 baller à 508 pund brutto mod 10 768 195 baller i sæsonen 1901—1902. Som følge

af plantageeiernes fordelagtige udbytte af sæsonens arbeide berettes bomuldsdyrknings-arealet udvidet, saa at produktionen for sæsonen 1903—1904 under gunstige veirforholde anslaaes at ville udgjøre $8^1/_2$ pct. mere end forrige sæsons, og udsigterne til en god høst er nu (i slutningen af mai) lovende.

Udførselen fra 1ste juli 1903 til 31te marts 1904 beløb sig til 2 757 mill. pund mod 3 203 mill. pund i 9 maaneder til 31te marts 1903 og 3 085 mill. pund i 9 maaneder til 31te marts 1902, hvorimod der indførtes blot $39^1/_2$ mill. pund i 9 maaneder til 31te marts 1904 mod $61^1/_4$ mill. pund til 31te marts 1903.

Immigrationen. I kalenderaaret 1903 indvandrede fra:

Danmark	8 108 personer	Sverige	43 487 personer
Frankrige . . .	9 329 „	Tyskland	49 383 „
Italien	233 417 „	Østerrige og Ungarn	234 636 „
Norge	26 190 „	Andre lande . . .	98 995 „
Rusland . . .	147 623 „		
Storbritannien . .	88 662 „	Ialt	939 830 personer

mod 702 368 personer i aaret 1902 og 500 386 personer i aaret 1901.

Af de norske immigranter var 16 892 mandlige og 9 298 kvindelige, ialt 26 190, mod 20 152 i aaret 1902 og 13 436 i aaret 1901; af de svenske immigranter var 27 381 mandlige og 16 106 kvindelige, ialt 43 487 mod 39 020 i aaret 1902 og 24 859 i aaret 1901.

Af i finansaaret til 30te juni 1903 ankomne 79 347 skandinaver, derunder indbefattet 8 108 danske, var 264 hverken læse- eller skrivekyndige; 152 kunde læse, men ikke skrive; 14 641 medbragte $ 30.00 eller mere; 47 586 under $ 30.00, og ialt medbragte disse 79 347 immigranter $ 1 630 586. 129 returneredes, deraf 1 sindssvag, 24, fordi de led af smitsomme sygdomme; 65, fordi de antoges at maatte falde det offentlige til byrde; 28, fordi de inden et aar efter ankomsten kom paa fattigvæsenet her, og 11, fordi de i hjemlandet havde indgaaet arbeidskontrakt med herværende arbeidsgivere.

Arbeidslønnen har i den sidste tid været: for jordbrugere $ 16.00 pr. maaned med kost og logi; for nyankomne og med herværende forholde uvante tjenestepiger $ 12.00 pr. maaned; for daglønnere $ 1.60 pr. dag; snedkere og maskinarbeidere $ 2.50 pr. dag og for murere og tømmermænd $ 3.00 pr. dag. For haandverkere har det tildels været vanskeligt at erholde stadigt arbeide paa grund af de vedholdende streiker, og det samme gjælder ogsaa ingeniører og arkitekter. For kontorister er det saagodtsom umuligt at finde beskjæftigelse i de østlige byer, da disse er overfyldt med denne klasse arbeidssøgende, og nyankomne, med herværende forretningsforholde og methoder ukjendte personer bliver selvfølgelig tilsidesatte for tilvante kontorfolk. Paa grund af den store konkurrence i denne branche lønnes ogsaa begyndere saa daarligt, at de uden at støttes af forældre eller slægtninge vanskeligt kan leve af, hvad de i de første aar kan tjene som kontorister.

Bilbao.

Aarsberetning for 1903 fra konsul W. Klouman, dateret 15de juni 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	30	16 569	31	22 139	61	38 708	-	-	129	95 279	129	95 279
Seilskibe	-	-	1	127	1	127	-	-	-	-	-	-
Sum	30	16 569	32	22 266	62	38 835	-	-	129	95 279	129	95 279
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	57	35 025	31	20 439	88	55 464	-	-	99	66 582	99	66 582
Seilskibe	1	267	-	-	1	267	-	-	-	-	-	-
Sum	58	35 292	31	20 439	89	55 731	-	-	99	66 582	99	66 582
Totalsum af ladede fartøier	88	51 861	63	42 705	151	94 566	-	-	228	161 861	228	161 861
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	70	57 858	70	57 858	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	1	1 121	1	127	2	1 248
Sum	-	-	70	57 858	70	57 858	1	1 121	1	127	2	1 248
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	24	17 674	24	17 674	-	-	12	5 736	12	5 736
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	1	267	1	267
Sum	-	-	24	17 674	24	17 674	-	-	13	6 003	13	6 003
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	94	75 532	94	75 532	1	1 121	14	6 130	15	7 251

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 605 700,oo, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 998 700,oo; ialt kr. 1 604 400,oo mod i aaret 1902 kr. 1 916 300,oo og i aaret 1901 kr. 2 168 700,oo.

For ordre, reparation eller lignende anløb 4 norske fartøier, dr. 2 263 tons.

*

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet (for at losse eller lade) 52 dr. 46 196 tons, deraf til hovedstationen 39 dr. 38 228 tons, mod i aaret 1902 37 dr. 29 997 tons, deraf til hovedstationen 18 dr. 17 815 tons, mod i aaret 1901 36 dr. 27 954 tons, hvoraf til hovedstationen 17 dr. 17 729 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 5 561.16 (pesetas 9 588.20), ved vicekonsulsstationerne kr. 3 729.50 (pesetas 6 430.18); heraf tilfaldt konsulskassen kr. 7 425.91 (pesetas 12 803.29). Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 2 320.90 (pesetas 4 001.55), ved vicekonsulsstationerne kr. 543.32 (pesetas 936.75); heraf tilfaldt konsulskassen kr. 2 592.56 (pesetas 4 469.95). Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 10 018.47 (pesetas 17 273.24), mod i aaret 1902 kr. 9 485.44 (pesetas 16 354.21).

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 439.42 (pesetas 610.30); i svenske sager kr. 171.58 (pesetas 238.30). Tilsammen kr. 611.00 (pesetas 848.60); mod i aaret 1902 kr. 677.88 (pesetas 941.50).

Fordelingen paa distriktets havne af de i aaret 1903 ankomne 245 norske fartøier var som følger: Bilbao 131 dampskibe dr. 96 566 tons og 1 seilskib dr. 127 tons, La Coruña 15 dampskibe dr. 9 364 tons, Pasajes 16 dampskibe dr. 10 672 tons, San Sebastian 1 seilskib dr. 267 tons, Santander 50 dampskibe dr. 36 509 tons, Vigo 31 dampskibe dr. 16 593 tons; ialt 243 dampskibe dr. 169 704 tons og 2 seilskibe dr. 394 tons mod i aaret 1902 271 dampskibe dr. 189 547 tons og 4 seilskibe dr. 1 625 tons og i aaret 1901 303 dampskibe dr. 227 791 tons og 7 seilskibe dr. 929 tons.

Den statsunderstøttede norsk-spanske linjes skibe anløb paa reise fra Norge Bilbao 20 gange, La Coruña 14 gange, Pasajes 1 gang, Santander 19 gange og Vigo 18 gange, ialt 72 anløb, mod 74 anløb i aaret 1902 og 81 anløb i aaret 1901.

Et af samme selskabs skibe gjorde en reise fra Bilbao til England med jernmalm.

Derhos ankom med fiskeprodukter fra Norge til Bilbao 7 andre norske fartøier, til La Coruña 1, til Santander 1 og til Vigo 2, tilsammen 11 fartøier. Fra Færøerne ankom til Bilbao 2 norske fartøier med fiskeprodukter. Ialt ankom 85 norske fartøier til Bilbaos konsulatdistrikt med ovennævnte varer i aaret 1903.

Med stykgods ankom til Bilbao fra Kristianiafjorden og Trondhjem 5 norske dampskibe, fra Göteborg og andre svenske havne 7 do. do.; til Pasajes fra Kristianiafjorden og Trondhjem 2 do. do., fra Göteborg og andre svenske havne 8 do. do.; til Santander fra Sverige 1 do. do. Fra andre lande ankom desuden til Bilbao 2 do. do. og til Pasajes 2 do. do. Ialt ankom 27 norske fartøier til distriktet med stykgods (hovedsagelig træmasse, trælast, jern, staal, tomflasker og papir).

20 norske fartøier bragte stenkul og koks til Bilbao; 4 til Pasajes; 4 til Santander og 7 til Vigo; ialt 35 norske fartøier, mod 33 i aaret 1902.

Fra England kom 1 norsk seilskib med chinaclay til Bilbao.

Naar undtages nogle mindre partier trælast, der indførtes norske skibe til dette konsulatdistrikt fra Norge og Sverige, deltog det norske flag ikke i trælasttraden mellem Østersjøen og Nordspanien. Nogle faa ladninger ankom i svenske skibe; forøvrigt foregik transporten hovedsagelig med spanske og engelske skibe.

Tiltrods for at spanske fartøier akcepterer lavere fragter end norske og

svenske, anser man det fremdeles muligt, at vore moderne skibe maatte kunne optage konkurrencen med andre nationer i trælastfarten paa Nordspanien.

106 norske dampskibe afgik fra Bilbao med 179 800 tons jernmalm, mod i aaret 1902 136 fartøier med 240 900 tons og i aaret 1901 139 fartøier med 247 800 tons.

Fra Santander afgik 27 norske dampskibe med 44 200 tons jernmalm, mod i aaret 1902 10 dampskibe med 16 100 tons og i aaret 1901 29 dampskibe med 47 100 tons.

Fragter. I farten paa Nordspanien noteredes i aaret 1903 følgende fragter for norske og svenske fartøier:

1. For ankomne skibe.

Klipfisk. Fra Norge: Løs 26 frcs., i bundter 31 frcs. pr. ton. Fra Færøerne: Løs 26 frcs. pr. ton.

Rogn. Fra Norge $4^1/_2$ frcs. pr. tønde.

Tran. Fra Norge $3^1/_2$ à 5 frcs. pr. tønde.

Tør træmasse fra Kristianiafjorden til Bilbao og Pasajes 15 à 18 frcs.; fra Göteborg, Hernösand og Sundsvall til Bilbao og Pasajes 14 à 20 frcs.; fra Hangö og Kotka til Bilbao og Pasajes 14 à 15 frcs.; fra Pernau til Bilbao og Pasajes 11 sh., alt pr. ton.

Vaad træmasse fra Kristianiafjorden og Göteborg til Bilbao 11 à $13^1/_2$ frcs. pr. ton.

Trælast fra Norge til Bilbao 40 à 45 frcs.; fra Norge til Pasajes 32 sh.; fra Østersjøen til Bilbao 35 à 49 frcs., alt pr. stdr. Trælastfragterne til Santander opgives at have været omtrent de samme som det foregaaende aar.

Andre nationers skibe betingede 35 à 45 frcs. fra Østersjøen til Bilbao og £ 4. 10. à £ 5 fra Nordamerika til do., pr. stdr.

Jern fra Göteborg til Bilbao 12 frcs. pr. ton.

Staal fra Göteborg til Bilbao 12 à 20 frcs. pr. ton.

Papir fra Göteborg til Bilbao 20 frcs. pr. ton.

Tomflasker fra Göteborg til Bilbao 20 frcs. pr. ton.

Chinaclay fra Fowey til Bilbao 9 sh. 6 d pr. ton.

Beg fra Shoreham til Bilbao 7 sh. pr. ton.

Stenkul til Bilbao fra: Newcastle 3. sh. 6 d à 3 sh. $10^1/_2$ d, Sunderland 3 sh. 6 d à 3 sh. 9 d, Newport 3 sh. 6 d à 3 sh. $7^1/_2$ d, Cardiff 3 sh. 3 d à 3 sh. 7 d, North Shields 3 sh. 9 d og Barry 3 sh. $4^1/_2$ d, pr. ton. Til Pasajes fra: Newcastle 4 sh. $7^1/_2$ d à 5 sh., Cardiff 5 sh. à 5 sh. $1^1/_2$ d og Newport 5 sh., pr. ton.

Koks til Bilbao fra Newcastle 5 sh. 6 d à 5 sh. 9 d; Sunderland 3 sh. 6 d à 5 sh. 9 d og North Shields 5 sh. 9 d pr. ton.

2. For afgaaede skibe.

Jernmalm pr. ton fra Bilbao: Til: Middlesborough 4 sh. 2 d, 4 sh. $4^1/_2$ d, 4 sh. 6 d, 4 sh. 7 d, 4 sh. $7^1/_2$ d, 4 sh. 8 d, 4 sh. 9 d, 4 sh. 10 d, 4 sh. $10^1/_2$ d, 5 sh., 5 sh. $1^1/_2$ d. Stockton 4 sh. 9 d, 5 sh. $1^1/_2$ d. West Hartlepool 3 sh. 7 d, 4 sh. $7^1/_2$ d, 4 sh. $10^1/_2$ d, 5 sh., 5 sh. $1^1/_2$ d. Tyne Dock 4 sh. $4^1/_2$ d, 4 sh. 6 d, 4 sh. 7 d, 4 sh. $7^1/_2$ d. Jarrow 4 sh. $7^1/_2$ d, 5 sh. Workington 6 sh. 6 d. Boness 4 sh. $10^1/_2$ d, 5 sh. Glasgow 4 sh. 9 d, 5 sh., 5 sh. 3 d. Grangemouth 4 sh. 6 d, 4 sh. 9 d, 4 sh. $10^1/_2$ d, 5 sh., 5 sh. 3 d. Glasson Dock 6 sh. Cardiff 4 sh. Harrington 7 sh. 6 d. Newport 4 sh. 3 d. Newcastle 4 sh. 6 d, 4 sh. 9 d. Dunkerque

5 sh., 5 sh. 3 d, 5 sh. 4½ d. Boulogne 5 sh. 7½ d. Antwerpen 4 sh. 9 d, 5 sh., 5 sh. 1½ d, 5 sh. 6 d. Rotterdam 5 sh. 3 d.

Rujern fra Bilbao til Terneuzen 5 sh. 3 d pr. ton.

I aaret 1903 indkjøbtes for norsk regning et i Bilbao henliggende og i Liverpool matrikuleret barkskib af jern, dr. 1 121 register tons. Skibet, der ankom fra Caleta Buena (Chile) med salpeter, blev overtaget i Bilbao.

Intet norsk eller svensk fartøi forliste i dette konsulatdistrikt i aaret 1903.

Den totale skibsfartsbevægelse paa Bilbao under aaret 1903:

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Spanske .	577	19 290	1 641	1 290 201	2 218	1 309 491
Britiske .	6	3 216	679	620 579	685	623 795
Belgiske .	—	—	78	103 535	78	103 535
Norske . .	1	127	131	96 566	132	96 693
Tyske . .	—	—	65	71 321	65	71 321
Franske .	—	—	90	51 803	90	51 803
Hollandske .	—	—	41	39 031	41	39 031
Svenske .	3	1 213	36	37 015	39	38 228
Danske . .	5	1 230	24	19 531	29	20 761
Uruguayiske	—	—	10	14 610	10	14 610
Italienske .	1	184	4	3 186	5	3 370
Østerrigske .	—	—	1	987	1	987
Russiske .	3	709	—	—	3	709
	596	25 969	2 800	2 348 365	3 396	2 374 334

Paa- og afmønstringer. For norske fartøier paamønstredes i Bilbao 24 (hvoraf 6 nordmænd og 5 svenske) og i Santander 6 mand (alle udlændinge) og afmønstredes i Bilbao 8 (hvoraf 2 nordmænd og 2 svenske) og i Santander 7 mand (hvoraf 1 nordmand). Der paamønstredes i Bilbao for svenske fartøier 4 (hvoraf 1 nordmand) og afmønstredes 4 mand (hvoraf 3 nordmænd og 1 svenske) og i Santander 1 mand (svensk).

3 tilfælde af rømning anmeldtes, et fra norsk fartøi og 2 fra svensk fartøi (alle udlændinge).

Santander besøgtes i aaret 1903 af den svenske korvet „Saga".

Ifjor blev der i Bilbaos ydre havn oprettet et kuldepot af et herværende kulfirma. Skibe betaler nu, naar de anløber den ydre havn for at tage bunkerkul, kun lodsafgift for indgaaende. Sagen blev i sin tid af konsulatet indberettet til vedkommende norske og svenske myndigheder.

Den i konsulatets aarsberetning for aaret 1902 omhandlede tørdok i Bilbao nærmer sig nu sin fuldendelse.

Fiskerierne paa kysten ved La Coruña er af stor betydning, og har af den grund rognimporten dertil stadig været i tiltagende. Tidligere kom rognen fra Bilbao, men importeres den nu direkte fra Norge.

Vicekonsulen i Vigo meddeler, at fyret paa Berbés vestre molos pirhoved viser hvert 9de sekund et fast lys af 7 sekunders varighed. Fyret er anbragt i et lidet mørkegraat jerntaarn og kan let udskilles fra andre lys i land.

Samme vicekonsul indberetter ogsaa, at der er oprettet i den derværende

havn et flydende kuldepot, der rummer ca. 1 200 tons, og hvor de skibe, der anløber Vigo for kulmangel, erholder hurtig expedition.

Sundhedstilstanden inden distriktet var gjennemgaaende tilfredsstillende.

565 skrivelser, telegrammer m v. indkom til konsulatet, mod 578 i aaret 1902 og 549 i aaret 1901. Der afsendtes 786 skrivelser, telegrammer m. v., mod 771 i aaret 1902 og 745 i aaret 1901; deraf til departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri 88, udenrigsdepartementet 52, kommercekollegiet 4, legationen i Madrid 55, distriktets vicekonsuler 400, Norges fiskeristyrelse i Bergen 54, andre norske og svenske myndigheder 8, andre konsuler 11 og privatpersoner 114.

Konsulatets adresse er Alameda de Recalde, letra M. S. Kontortiden er fra 9—1 og 3—6.

Handelen. **Klipfisk.** I aaret 1903 importeredes af de forskjellige sorter klipfisk følgende:

	Bilbao. kg.	La Coruña. kg.	Pasajes. kg.	San Sebastian. kg.
Norsk	6 060 900	884 000	—	—
Fransk	1 422 200	—	4 455 400	—
Skotsk	641 700	17 000	—	190 000
Færøisk . . .	964 700	—	—	—
Islandsk . . .	714 400	—	—	15 000
Ialt	9 803 900	901 000	4 455 400	205 000
mod i aaret 1902	12 414 600	1 116 300	6 585 800	151 000
„ „ „ 1901	12 812 600	907 400	5 169 500	180 000

	Santander. kg.	Vigo. kg.	Tilsammen. kg.
Norsk	2 587 800	1 724 600	11 257 300*)
Fransk	12 800	—	5 890 400
Skotsk	173 700	—	1 022 400
Færøisk	—	—	964 700
Islandsk	—	—	729 400
Ialt	2 774 300	1 724 600	19 864 200
mod i aaret 1902 .	1 947 000	2 097 700	24 312 400
„ „ „ 1901 .	2 927 700	1 729 900	23 727 100

Forholdet, udtrykt i procenter, var følgende:

	1901.	1902.	1903.
Norsk klipfisk . . .	57.89	49.03	56 67
Fransk do. . . .	28.33	37.24	29.65
Islandsk og færøisk do.	11.76	10.44	8.53
Skotsk do.	2.02	3.29	5.15

Der importeredes i aaret 1903 følgende kvantiteter norsk klipfisk i bundter, bestemt for indlandet: via Bilbao 153 550 kg., via Santander 198 800 kg.

Derhos ankom til Santander i transit 34 kasser, 780 kg. norsk klipfisk, og 137 150 kg. skotsk klipfisk i bundter.

*) Heri er indbefattet fisk i bundter, bestemt til det indre af landet.

Importen af alle sorter klipfisk har været mindre i aaret 1903 end sedvanlig, dels paa grund af de høie priser, som limiterede forbruget meget, og dels paa grund af de indskrænkede beholdninger under hele aaret paa exportstederne som følge af de mislige fiskerier paa alle fangstfelter.

Den nye norske fisk, der ankom til Bilbao den 21de mai, afhændedes fra sæsonens aabning til pesetas 62.50 pr. kv. for 1ste sort, indtil paalidelige meddelelser om det mislykkede franske fiske paa Newfoundland indløb, som bevirkede større fasthed i priserne.

Den islandske fisk solgtes her til pesetas 62.50 og den færøiske til pesetas 66.00 pr. kv. for 1ste sort, begge med opadgaaende tendenser, som følge af stigning paa produktionsstederne.

Det franske fiskes resultat blev anslaaet til 40 pct. mindre end i de foregaaende aar.

Følgende priser noteredes i aarene 1902 og 1903 i Bilbao og Santander pr. kv. 1ste sort norsk klipfisk:

	Bilbao.		Santander.	
	1902.	1903.	1902.	1903.
	Pesetas.	Pesetas.	Pesetas.	Pesetas.
Januar	58.00 à 60.00	56.00	57.00	56.00
Februar	60.00 à 62.50	56.00 à 57.00	60.00 à 62.50	56.00 à 57.00
Marts	62.50	57.00 à 58.00	62.00 à 62.50	58.00 à 59.00
April	61.00 à 62.50	58.00 à 59.00	62.00	59.00
Mai	59.00 à 61.50	61.00 à 62.50	60.00 à 61.50	59.00 à 62.50
Juni	56.00 à 57.50	60.00 à 62.50	56.00 à 57.50	62.00 à 62.50
Juli	57.00	61.50 à 62.50	56.00 à 57.00	62.50
August	57.00	60.00 à 62.00	57.00	59.00 à 62.50
September	57.00	62.00	57.00	59.00 à 62.50
Oktober	55.00 à 56.00	62.00	55.00 à 57.00	62.00
November	56.00 à 57.00	63.00	54.00 à 56.00	62.50 à 63.00
December	56.00 à 57.00	63.00	56.00 à 57.00	62.50 à 63.00

Forøvrigt tillader konsulatet sig at henvise til sine ugentlige telegrafiske rapporter til Norges fiskeristyrelse i Bergen og til sine ugentlige indberetninger til departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri, hvori der er gjort rede for klipfiskmarkedets stilling i Nordspanien i aaret 1903.

Rogn. Importen heraf var:

Fra	Til Bilbao. Tønder.	Til La Coruña. Tønder.	Til San Sebastian. Tønder.	Til Santander. Tønder.	Til Vigo. Tønder.	Tilsammen. Tønder.
Norge	2 933	1 521	167	2 966	4 244	11 831
Frankrige	1 270	—	—	300	—	1 570
Tyskland	—	263	—	80	—	343
Skotland	—	114	—	—	—	114
Island og Færøerne	66	—	—	—	—	66
Belgien	20	—	—	—	—	20
Nordamerika	—	—	—	100	—	100
Ialt	4 289	1 898	167	3 446	4 244	14 044
Mod i aaret 1902	2 590	1 444	—	2 265	1 802	8 101
— i — 1901	2 980	1 633	—	2 271	1 787	8 671

(I aaret 1902 ankom til Pasajes 19 tønder rogn og i aaret 1901 63 tdr.).

Vicekonsul Tonning i Santander har under 26de marts d. a. indberettet følgende om rognmarkedets stilling i aaret 1903:

„Sardinfisket begyndte ifjor noget tidligere end det foregaaende aar, men var gjennemgaaende smaat indtil juni maaned og ophørte i de første dage i december.

Man havde ifjor gjort regning paa mere moderate rognpriser; men da disse til en begyndelse i Norge noteredes med ca. kr. 60.00 à kr. 65.00 og senere gik op i kr. 70.00 og derover for 1ste sort, begyndtes her med pesetas 160 for 1ste sort og pesetas 140 for 2den sort, medens 3dje sort maatte sælges til pesetas 100 og derunder.

I slutningen af juni gik prisen ned i pesetas 150 for 1ste sort og holdtes saaledes resten af sæsonen. Rognen fra Norge var ifjor meget miserabel og gav ubetydelig 1a i forhold til 2a og 3a.

Her lagrer nu ca. 400 tdr., hovedsagelig 2a og 3a.

Tran. Heraf indførtes:

Til	Fra Norge. Tønder.	Fra Skotland. Tønder.	Fra Tyskland. Tønder.	Fra Belgien. Tønder.	Tilsammen. Tønder.
Bilbao . . .	16	287	68	31	402
La Coruña . .	—	—	15	—	15
Santander . .	20	—	—	—	20
Vigo	17	—	—	—	17
Ialt	53	287	83	31	454

En større del af det fra Tyskland og Belgien importerede kvantum tran var sandsynligvis af norsk oprindelse.

Trælast. Importen udgjorde:

Til	Fra Norge. m³.	Fra Sverige. m³.	Fra Finland. m³.	Fra Nord-amerika. m³.	Fra Frankrige. m³.	Fra Tyskland. m³.	Ialt. m³.
Bilbao . . .	1 401	37 626	15 813	5 240	11 047	—	71 127
La Coruña .	—	2 028	—	—	—	—	2 028
Ferrol . . .	—	—	—	930	—	—	930
Pasajes . . .	295	2 839	—	344	1 988	—	5 466 *)
San Sebastian .	—	1 360	—	—	—	—	1 360
Santander . .	579	21 015	7 005	—	—	—	28 599
Vigo	—	1 360	—	790	—	—	2 150
Tilsammen	2 275	66 228	22 818	7 304	13 035	—	111 660
Mod i aaret 1902	4 285	62 860	28 853	18 299	11 753	—	126 050
— i — 1901	7 135	52 193	29 457	8 588	9 882	63	107 318

Af ovenstaaende opgave fremgaar, at importen af trælast til Bilbaos konsulatdistrikt var mindre i aaret 1903 end det foregaaende aar. Grunden

*) Desuden indførtes 410 172 stav fra Nordamerika og 87 682 stav fra Frankrige.

til denne nedgang maa nærmest søges i, at der var mindre liv i byggevirksomheden.

Af det til Bilbao importerede kvantum er antagelig noget over $^1/_3$ solgt til indlandet.

De opnaaede priser var gjennemgaaende gode.

Træmasse. Heraf ankom:

Fra	Til Bilbao. Tons.	Til Pasajes. Tons.	Til Vigo. Tons.	Tilsammen. Tons.
Norge	773	3 024	—	3 797
Sverige	3 531	6 389	35	9 955
Rusland	1 983	1 063	—	3 046
Belgien	1 046	278	—	1 324
Tyskland	276	752	—	1 028
Holland	645	—	—	645
Nordamerika	225	—	—	225
Andre lande	—	180	—	180
Ialt	8 479	11 686	35	20 200
Mod i aaret 1902	10 372	15 689	23	26 084
— i — 1901	9 735	12 098	15	21 848

En betydelig del af den fra Tyskland til Bilbao ankomne træmasse var af norsk og svensk oprindelse.

Grunden til nedgangen i importen af træmasse tilskrives for en væsentlig del den omstændighed, at Tyskland leverer papir til meget lave priser.

Jern og staal. Følgende kvantiteter indførtes:

Fra	Til Bilbao. Tons.	Til Ferrol. Tons.	Til Pasajes. Tons.	Til San Sebastian. Tons.	Til Santander. Tons.	Tilsammen. Tons.
Sverige	42	—	82	—	—	124
Belgien	2 373	—	366	—	5 826	8 565
England	1 858	43	42	10	2 053	4 006
Tyskland	200	9	426	—	806	1 441
Frankrige	140	50	50	—	290	530
Holland	64	1	—	—	123	188
Forenede Stater	14	1	4	—	577	596
Ialt	4 691	104	970	10	9 675	15 450
Mod i aaret 1902	7 232	—	1 331	10	5 629	14 202
— i — 1901	7 607	—	891	4	2 244	10 746

(I aaret 1902 ankom derhos 671 tons og i aaret 1901 639 tons til La Coruña).

Amerikansk jerntraad vinder stadig mere indpas i Nordspanien, specielt i Bilbao, da den er billigere end den engelske, og de amerikanske exportører imødegaar sine kunder ved at notere prisen franko Bilbao. En anden fordel har det amerikanske fabrikat fremfor det engelske i den ringere vegt og deraf resulterende lavere told. Derimod er den tungere engelske jerntraad af bedre

kvalitet og brydes ikke ved bøining som den amerikanske. Nogen konkurrence af spansk fabrikat er ikke at befrygte, da dettes kvalitet er altfor underlegen.

Hesteskosøm. Importen heraf opgives at have udgjort:

	Til Bilbao. Kg.	Til Pasajes. Kg.	Til Santander. Kg.	Ialt. Kg.
Norge	500	—	—	500
Sverige	274	—	3 500	3 774
Belgien	91 691	1 712	—	93 403
Tyskland	9 418	1 250	—	10 668
Frankrige . . .	2 114	—	—	2 114
Tilsammen	103 997	2 962	3 500	110 459
Mod i aaret 1902 . . .	14 402	19 294	—	33 696
— i — 1901 . . .	69 874	13 848	—	83 722

En større del af det fra Belgien og Tyskland indførte kvantum hesteskosøm var sandsynligvis af norsk og svensk oprindelse.

Af **øl** importeredes til Bilbao 24 847 liter fra England og 19 896 liter fra Tyskland; tilsammen 44 743 liter, mod 56 220 liter i aaret 1902.

Til La Coruña indførtes 3 282 liter øl fra Tyskland, 273 liter fra England og 171 liter fra Belgien; tilsammen 3 726 liter, mod 6 821 liter i aaret 1902; til Ferrol ankom 336 liter fra England; til Pasajes 336 liter fra Tyskland og 187 liter fra Holland; ialt 523 liter, mod 104 liter i aaret 1902; til San Sebastian 1 000 liter fra England; i aaret 1902 importeredes et lignende kvantum dertil fra Tyskland; til Santander indførtes 4 572 liter fra England, mod 1 585 liter i aaret 1902.

Af indenlandsk øl ankom derhos betydelige kvantiteter.

Ansjos importeredes, saavidt bekjendt, ikke til Bilbaos konsulatdistrikt.

Til Bilbao ankom ca. 190 tons norsk **is** med et dansk seilskib og til San Sebastian ca. 267 tons do. med et norsk seilskib.

Stenkul. Til Bilbao importeredes:

Fra England 524 000 tons, fra Tyskland (via Holland) 37 400 tons, fra Holland 100 tons; tilsammen 561 500 tons, mod i aaret 1902 540 300 tons.

177 000 tons indenlandsk stenkul ankom i aaret 1903 til Bilbao.

Siden aaret 1894 gaar den spanske kulproduktion stadig fremad; i aaret 1902 produceredes der saaledes tilsammen 2 614 000 tons. Kvaliteten staar dog tilbage for de britiske kul. Kuldistrikterne er i Asturias, Léon, Palencia og Burgos.

Af kokes ankom fra England til Bilbao 77 400 tons og fra Tyskland via Holland 700 tons; tilsammen 78 100 tons, mod i aaret 1902 55 700 tons.

Norske firmaer i Nordspanien. Bilbao.

Andrés Amland, adr. Muelle de Ripa no. 1, skibsagent.

La Compañia de Maderas, adr. Calle de Buenos Aires no. 4, importører af trælast.

Viuda de Hilario Lund y Clausen, adr. Calle de Berástegui no. 5, importører af klipfisk og trælast. Bankier- og rederiforretning.

Schmedling y Cia., Sociedad en Comandita, adr. Calle de Barroeta, letra R, importører af klipfisk og rogn.

Santander.

La Compañia de Maderas, importører af trælast.

Jorge Mowinckel, adr. Calle de Velasco no. 4, importør af klipfisk og rogn.

E. Tonning, adr. Muelle no. 27, importør af rogn; exportør af fjær, vin etc. Skibsagent.

Svensk firma i Nordspanien.

Bilbao.

Hegardt & Cia., adr. Calle de Henao, letra P. S., agenturforretning, importører af staal, kabler og sage etc.; exportører af frugt og vin.

I konsulatets aarsberetning for aaret 1902 findes opgaver over importører af klipfisk, rogn, tran og trælast i Nordspanien.

Jernmalm. Følgende kvanta jernmalm produceredes i provinsen Vizcaya i aaret 1903: Rubio 4 267 100 tons, Carbonato 509 800 tons, Campanil 81 600 tons, ialt 4 858 500 tons, mod i aaret 1902 4 681 800 tons.

Af produktionen for aaret 1903 expederedes 4 085 400 tons til ud- og indlandet; 450 000 tons brugtes ved de herværende jernverker, hvorefter den disponible beholdning i minerne skulde udgjøre 323 100 tons.

Nedenstaaende tabel viser exporten af jernmalm fra Bilbao i løbet af de sidste 5 aar:

Til	1899. Tons.	1900. Tons.	1901. Tons.	1902. Tons.	1903. Tons.
England og Skotland	3 954 000	3 061 000	2 315 900	3 042 900	2 660 400
Holland	902 000	714 000	661 400	690 500	860 100
Frankrige	272 000	299 000	199 100	213 600	209 800
Belgien	209 000	198 000	196 300	227 100	299 600
Tyskland	43 000	66 000	646 200	48 500	17 400
Nordamerikas Forenede Stater	74 000	48 000	99 500	46 700	9 100
Tilsammen	5 454 000	4 386 000	4 118 400	4 269 300	4 056 400

Den til Holland udskibede malm var hovedsagelig bestemt for Tyskland.

Ifølge indberetning fra vicekonsul Tonning i Santander exporteredes følgende kvanta jernmalm derfra: Til England 509 250 tons, til Holland 281 100 tons, til Tyskland 30 550 tons, til Frankrige 11 700 tons; ialt 832 600 tons mod i aaret 1902 747 400 tons og i aaret 1901 644 100 tons.

Der noteredes følgende priser for jernmalm pr. engelsk ton fob. Bilbao: Rubio no. 1 10 sh. à 11 sh., do. no. 2 8 sh. à 8 sh. 6 d, Campanil 10 sh. 6 d à 11 sh. 3 d, Carbonato no. 1 11 sh. 6 d à 12 sh., do. no. 2 10 sh. 6 d à 11 sh.

De 3 nedenstaaende jernverker producerede følgende kvanta rujern og staal:

	Staal.			
	Rujern.	Siemens.	Bessemer.	Robert.
	Tons.	Tons.	Tons.	Tons.
Altos Hornos	112 730	17 245	83 350	—
Vizcaya	77 070	30 670	—	21 700
San Francisco	40 000	—	—	—
tilsammen	229 800	47 915	83 350	21 700
mod i aaret 1902	207 790	43 740	83 250	18 380

Af disse 229 800 tons rujern exporteredes 52 980 tons; heraf til England og Skotland 32 230 tons, til Tyskland 10 120 tons, til Portugal 2 990 tons, til Nordamerikas Forenede Stater 2 670 tons, til Kuba 2 080 tons, til Holland 1 360 tons, til Frankrige 785 tons, til Italien 500 tons og til Belgien 245 tons.

6 478 500 liter vin exporteredes i aaret 1903 via Bilbao, mod 6 221 877 liter i aaret 1902.

Exporten af konserver fra Bilbao beløb sig i aaret 1903 til følgende kvanta: Til Kuba 797 588 kg., til Mexico 482 671 kg., til Holland 375 608 kg., til Argentina 288 256 kg., til Frankrige 277 800 kg., til Belgien 184 332 kg., til Tyskland 24 867 kg., til England 20 137 kg., til Norge 391 kg., tilsammen 2 451 650 kg.

Almindelig oversigt. Aaret 1903 har været et daarligt aar for Bilbaos skibsfart, handel og industri. Den i konsulatets aarsberetning for 1902 omhandlede krise vedvarer fremdeles, og udsigterne for de kommende aar er alt andet end lyse. De store kapitaler, som blev anbragt i skibe, assuranceselskaber, jernbaner og gruber m. v. har givet lidet udbytte og delvis medført betydelige tab.

Paa grund af de lave fragter holdt en del spanske redere møde i Madrid for at søge udvirket nedsættelse af lodsafgifter og afskaffelse af de svære sportler ved salg af skibe samt ophævelse af told ved import af reparationsartikler. Disse afgifter har medført, at man begynder at sætte spanske fartøier under udenlandsk flag, især under det uruguayiske. Andragende om beskyttelse af skibsfarten skal være indleveret til regjeringen i Madrid.

Ca. 150 fartøier — næsten udelukkende dampskibe — er for nærværende hjemmehørende i Bilbao. En del af disse var i aaret 1903 oplagte af mangel paa lønnende sysselsættelse og tilstrækkelig driftskapital.

De storartede arbeider i floden Nervión begyndte allerede saa smaat i aaret 1844, men lige indtil aaret 1871 kunde blot mindre skibe naa op til Bilbao, da flodbunden paa enkelte steder laa tør ved lavvande, og barren ved Bilbaos indløb var meget farlig.

I aaret 1871 blev „Junta de Obras del Puerto“ dannet, og siden den tid har arbeidet gaaet fremad, idet Bilbao nu har en meget betydelig ydre havn, der besøges af store transatlantiske baade.

I syttiaarene steg efterspørgselen efter jernmalm fra Bilbao betydelig, og viste det sig snart, at den daværende havn og flod var utidsmæssig, og ansaa man skibsfarten paa Bilbao for næsten farlig — især ved vintertid. Det hændte ogsaa ofte, at skibene maatte ligge og vente længe for at komme ud fra Bilbao med last, idet det var yderst resikabelt at passere barren.

Disse havnearbeider er nu i det store og hele taget færdige, idet der kun mangler enkelte ting af mindre betydning. Det andet af fyrene paa de

to moloer, der danner havnen, vil i den nærmeste fremtid blive tændt, og vil der maaske med tiden blive opført dokke, lagere etc.

Opmudring af floden Nervión har stadig fundet sted.

Efterspørgselen efter jernmalm — Bilbaos vigtigste exportartikel — var betydelig mindre end i de nærmest foregaaende aar paa grund af indskrænket virksomhed i jernindustrien i England, hvortil størsteparten af malmen bliver exporteret.

Handelskammeret i Bilbao gjør nu alt muligt for at udvide forretningsforbindelserne mellem Spanien og de sydamerikanske republiker og har nedsat havneafgifterne i Bilbao for de vigtigste importartiklers vedkommende fra pesetas 2.50 til pesetas 1.25 pr. ton.

Ogsaa i aaret 1903 udbrød streik i de omkring Bilbao beliggende miner. Streiken, der antog betydelige dimensioner, blev ordnet af den af regjeringen hidsendte generalkaptein paa en for arbeiderne tilfredsstillende maade, idet det blev dem lovet, at de fra 1ste januar d. a. skulde erholde sin løn udbetalt hver 14de dag og have ret til at kjøbe sine nødvendighedsartikler, hvor de maatte finde for godt, og ikke som tidligere faa sin løn 1 gang pr. maaned og paa den maade være afhængig af formændene i minerne, der som regel driver forretning ved salg af mad etc. til arbeiderne.

Uagtet arbeidslønnen i Bilbao er noget høiere end i de indre dele af landet, er arbeidsklassen hersteds uheldig stillet, da omtrent alle livsfornødenheder er meget dyre, medens der samtidig hersker stor mangel paa boliger grundet byens sterke vækst.

I provinsen Guipuzcoa blev der ifjor oprettet et selskab for tilvirkning af ost og smør. Selskabet, der for nærværende har 50 kjør, kan daglig erholde ca. 1 000 liter melk, hvilket kvantum agtes bragt op til 3 000 liter ved indkjøb af yderligere 100 kjør fra Normandi.

Fransk smør, der tidligere havde stort indpas i Nordspanien, turde derved faa en farlig konkurrent.

Vekselkurser.

	Paris.		London.	
Januar . .	pes.	132.50 à 134.60	pes.	33.20 à 33.85
Februar .	„	133.00 à 133.75	„	33.40 à 33.60
Marts . .	„	133.60 à 135.20	„	33.68 à 34.00
April . .	„	135.25 à 136.50	„	34.00 à 34.23
Mai . . .	„	136.10 à 136.25	„	34.25 à 34.28
Juni . .	„	136.25 à 137.10	„	34.24 à 34.54
Juli . . .	„	136.50 à 137.10	„	34.24 à 34.54
August . .	„	136.65 à 137.80	„	34.42 à 34.64
September .	„	135.10 à 136.30	„	34.05 à 34.34
Oktober .	„	132.30 à 133.80	„	33.27 à 33.71
November .	„	132.85 à 134.05	„	33.37 à 33.75
December .	„	135.75 à 136.15	„	34.22 à 34.25

Honolulu.

Aarsberetning for 1903 fra konsul H. W. Schmidt.

Skibsfarten. Der ankom i aaret 1903 til Honolulu med ladning 4 norske seilskibe dr. 4 588 tons, som i bruttofragter optjente kr. 99 396.00; de afgik samtlige i ballast.

Ingen norske skibe anløb havnen for at indhente ordre, reparere eller lignende.

Havnen besøgtes af 2 svenske skibe dr. 3 157 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 324.84, af svenske skibe kr. 223.92.

Expeditionsafgifter i norske sager kr. 12.00, i svenske sager kr. 14.00.

Mønstringsforretninger. Paa norske skibe paamønstredes 3 og afmønstredes 3 sjømænd. Fra 1 norsk skib rømte 1 mand.

Aaret 1903 var et meget ugunstigt aar for Hawaii, især var de financielle forhold meget utilfredsstillende.

Paa grund af den gjældende amerikanske lov om kystfarten er fremmede skibe forhindrede fra at deltage i farten mellem Hawaii og de Forenede Stater, hvilket har bidraget til, at de forenede rigers skibsfart paa Hawaii er gaaet tilbage. Det er paa tale at udstrække bestemmelsen om kystfarten til ogsaa at gjælde Filippinerne; herimod vil imidlertid Honolulus kjøbmænd protestere, da en saadan foranstaltning vilde fordyre fragterne paa deres exportartikler.

Handel. Importen opgik i budgetaaret 1ste juli 1902—30te juni 1903 til en værdi af $ 15 817 039, hvoraf fra de Forenede Stater indførtes for $ 12 675 026. Exporten, der saa godt som udelukkende gik til de Forenede Stater, androg til et beløb af $ 26 242 869. Af de importerede varer transporteredes i norske skibe for en værdi af ca. 85 000 $. Den vigtigste exportartikel er sukker, hvoraf exporteredes ca. 775 mill. lbs. til en værdi af ca. 25 mill. $. Af kul indførtes ca. 140 000 tons, hvoraf størsteparten kom fra Australien.

Klipfiskmarkedet i Rio de Janeiro.

Kvantitetsbenævnelser etc.

Skrivelse fra generalkonsulen i Rio de Janeiro, dateret 3dje juni 1904.

Ved skrivelse af 5te mai d. a. har departementet omhandlet de hidtil ved klipfiskimport hertil benyttede kvantitetsbestemmelser „kolli", „bøtter" og „kasser". Jeg giver mig i den anledning den ære at anføre, at en kasse („caixa", „case") klipfisk — den form, hvori den norske (og undtagelsesvis den britiske) fisk kommer pakket —, veier 58 kg. netto og ca. 64 à 65 kg. brutto (d. v. s. med kassens vegt); at en bøtte („tina", „tub") klipfisk — i hvilken form den britiske fisk kommer pakket — veier egentlig 58.7 kg. netto (= et gammelt portugisisk kvintal) og ca. 64 á 65 kg. brutto, men ogsaa

siges gjennemsnitlig at veie 58 kg. netto; at „k o l l i“ („volume“) omfatter disse to slags pakninger saavelsom de leilighedsvise tønder, kasser og bundter af anden form og vegt end hine, der nu og da ankommer. Disse er de kvantitetsbestemmelser, der i den lokale statistik hidtil har været benyttede, og som her ikke har voldt ulempe, fordi man var vant dertil og vidste, hvad dermed mentes; eftersom den officielle kommercielle statistik udvikles og kommer à jour, vil naturligvis benævnelserne afløses af blot kg. uden hensyn til pakning. Indtil det opnaaes, vil altsaa en gjennemsnitlig multiplikation af kolliernes antal med 58 give det omtrentlige indførte kvantum klipfisk i kg.

De herfra opgivne priser paa klipfisk er detailpriserne i markedet, til hvilke varen sælges til det store publikum; de indbefatter altsaa fragt, told, kommission og anden udgift for importør og grossist. Tolden paa klipfisk er 60 reis pr. kg. (1 000 reis = 1 milreis = nu ca. 12 à $12^1/_4$ d), hvoraf altsaa fjerdeparten betales i guld. Fragt er vanlig at beregne med 30 sh. pr. ton fra engelsk eller tysk havn. Varen i bøtter er middels og liden fisk. Varen i kasser er gjerne stor fisk.

Guayaquil.

Aarsberetning for 1903 fra fung. konsul Henry Rickert.

H a n d e l. Hemmende paa handelen virkede byldepesten i Chile og Peru, idet de herværende sanitære myndigheder lukkede alle Ecuadors havne for alle skibe, der havde anløbet smittede havne. Exporten af landets produkter led under dette forhold, da der til sine tider ikke fandtes skibe, hvormed de kunde udføres.

Importen i det sidstforløbne aar var mindre end i aaret 1902, nemlig kun 40 261 tons til en værdi af 11 069 814 sucres eller mk. 22 139 628, mod 44 082 tons til en værdi af 11 442 984 sucres eller mk. 28 885 968 i aaret 1902. Importen fra de Forenede Stater og Tyskland er kun gaaet ganske lidet tilbage, men importen fra England og Frankrige en hel del, medens derimod Belgiens, Italiens og Spaniens import er steget. Der importeredes af følgende varegrupper:

	Kg.	Værdi i sucres.		Kg.	Værdi i sucres.
Oljer . . .	2 224 564	273 233	Droger og mediciner .	496 725	349 874
Levnetsmidler	11 415 915	1 842 269	Fartøier . .	1 823	3 390
Forskjellige madvarer .	1 734 167	517 029	Jernvarer . .	4 946 948	1 034 438
Levende dyr .	4 765	6 470	Traad og taugverk . . .	274 403	273 560
Vaaben og ammunition .	183 520	106 048	Musikalske instrumenter	25 374	34 029
Sko og skomagerartikler	63 767	143 948	Juveler . .	8 016	18 625
Kjøretøier .	55 868	51 070	Bøger . . .	58 885	66 887
Cement . .	755 075	45 302	Stentøi og glasvarer . . .	833 934	177 130
Lædervarer .	17 112	27 769			

	Kg.	Værdi i sucres
Trælast . .	668 593	227 471
Maskiner . .	448 529	270 644
Mineralier	7 897 731	91 521
Guld og sølv	187	214 450
Papir . . .	718 094	308 976
Parfumer . .	84 516	90 227
Farver . .	344 818	150 077
Klæder . .	229 626	566 926
Hatte . . .	36 816	117 233
Bomulds- og uldvarer . .	2 716 583	2 973 134
Vine og likører	2 751 236	736 567
Lys	481 302	186 718
Vegetabilier .	782 834	164 799
	40 261 728	11 069 814

Exporten i aaret 1903 beløb sig til ialt 51 354 tons til en værdi af sucres 18 626 354 eller mk. 37 252 708, mod 51 094 tons til en værdi af sucres 18 106 038 eller mk. 36 712 076 i aaret 1902.

Kakao. Der høstedes i aaret 1903 23 138 480 kg. mod 24 665 802 kg. det foregaaende aar. Priserne har varieret mellem sucres 19 (mk. 38.00) og sucres 24.50 (mk. 49.00) pr. kvintal à 46 kg. for Arriba-kvalitet og forholdsvis for andre kvaliteter. Der exporteredes fra hele republiken 23 005 042 kg.

Kaffe. Høsten var i det forløbne aar mindre end i aaret 1902. Der exporteredes blot 2 642 222 kg. mod 3 453 181 kg. det foregaaende aar. Priserne var som følge af den betydelige nedgang i kaffeforretningen hele verden over kun sucres 9.50—11.00 (mk. 19.00—22.00) pr. kvintal à 46 kg.

Af **kautschuk** exporteredes 494 864 kg. mod 394 809 kg. i aaret 1902. Priserne varierede fra sucres 40 til 75 for „planchas", 60—85 for „tiriado" og 75—118 for „andullo", alt pr. kvintal à 46 kg.

Af **elfenbensnødder** var exporten 18 130 077 kg. mod 18 241 459 kg. i aaret 1902. Priserne var: For skallede nødder sucres 2.40—6.50, for uskallede do. sucres 1.60—3.00 pr. kvintal à 46 kg.

Skibsfart. Trafiken var meget ringe som følge af den ovennævnte lukning af havnene for skibe fra pestsmittede steder. Ingen norske skibe ankom hertil.

Industri. Der produceredes 143 000 kvintaler s u k k e r mod 130 000 kv. det foregaaende aar; 37 000 kvintaler exporteredes. B r y g g e r i i n d u s t r i e n har udviklet sig, saa at udenlandsk øl bliver stadig sjeldnere. Derimod gaar l y s - o g s æ b e i n d u s t r i e n tilbage, idet kjøberne har overbevist sig om, at de indenlandske fabriker ikke kan konkurrere med udenlandske fabrikanter. Fabrikationen af s t r a a h a t t e har ogsaa i det forløbne aar gjort fremskridt. Exportværdien var sucres 700 000 (mk. 1 400 000) mod sucres 680 000 (mk. 1 360 000) i aaret 1902.

Kursen har i aaret 1903 været for 90 dages sigt veksler 195 pct.—197 pct. eller 195—197 sucres pr. 400 reichsmark.

Toldtarifen har undergaaet endel forandringer, hvoraf følgende hidsættes:

Artikler.	Ældre toldsats. Sucres pr. kg.	Ny toldsats.
Fyrstikker i zinkkasser, løse	0.10	0.15
Do. i do., pakkede i træesker (i dette tilfælde 25 pct. fradrag)	0.05	0.15
Bomuldstørklæder	0.50	0.25

Desuden er exporten af visse sorter hattestraa, „paja toquilla" og „paja mocora", blevet forbudt.

Port au Prince, Haïti.

Aarsberetning for 1903 fra konsul H. E. Roberts.

Den norske skibsfart. I aaret 1903 ankom til konsulatdistriktet fra fremmede lande i ballast 57 norske fartøier dr. 33 854 tons (hvoraf 1 dampskib dr. 1 581 tons, resten seilskibe). Der afgik til andre lande med ladning 54 norske fartøier dr. 32 417 tons (hvoraf 1 dampskib dr. 1 581 tons, resten seilskibe).

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 3 dr. 1 505 tons, til hovedstationen 1 dr. 435 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe: ved hovedstationen intet, ved vicekonsulsstationerne kr. 2 029.72; heraf tilfaldt konsulen kr. 1 014.86. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 27.68, ved vicekonsulsstationerne kr. 68.00; heraf tilfaldt konsulen kr. 34.00. Ialt tilfaldt konsulen kr. 1 076.54. Expeditionsafgifter i norske eller svenske sager: Intet.

Almindelige forhold. Det sidstforløbne aar udmerker sig ikke ved noget særligt af interresse. Nogen statistik er endnu ikke publiceret for aaret, og det er saaledes ikke muligt at give exakte talopgaver.

En ny lov er nylig gaaet igjennem, hvorved besluttes udstedelsen af ca. 10 millioner i papirpenge; den cirkulerende seddelmasse stiger derved til 13 millioner. Denne lov har havt til følge, at vekselkursen, der hele aaret igjennem har varieret mellem 140 og 160 pct., er gaaet op til over 200 pct. med udsigt til yderligere stigning.

I politisk henseende er alting roligt.

Export: **Kaffehøsten** har været overordentlig rig og en af de bedste paa mangfoldige aar; priserne i Europa har ogsaa været bedre, og dette har givet omsætningen et vist liv. Priserne varierede mellem 9 og 15 cents pr. ℔.

Bomuld. Dyrkningen af bomuld er steget over hele republiken, og denne artikel har udsigt til at blive en af Haïtis betydeligste produkter. Der er grund til at tro, at bomuld vil kunne produceres billigere her end i mange andre lande, da bomulden her, naar den engang er plantet, giver høst i en lang række af aar uden omplantning, kræver ringe pasning eller dyrkning og er af meget god kvalitet.

Logwood. Paa grund af mangelfuld kommunikation med landets indre er denne export synkende; men der er ikke ringeste tvil om, at øen er dækket med umaadelige og rige skove af denne træsort. Vor handelsflaade, særlig norske seilfartøier, har fremdeles den største andel i transporten af denne vare til Europa. Priserne varierede mellem hait. $ 5 à 10 pr. 1 000 kg.

Exporten af **honning**, **voks** og **huder** er i tiltagende.

Import. Da ingen statistik foreligger, er det ikke muligt at give nogen detailopgaver.

Skibsfart. De dampskibslinjer, hvis baade regelmæssig anløber øen, er: „Hamburg—Amerika-Linie", „Compagnie Générale Transatlantique", „Royal Dutch West India Mail Service". Ingen forbedringer i havneforholdene har fundet sted. Skibsafgifterne for udenlandske fartøier er uforandrede, nemlig hait. $ 1.83 pr. ton og 25 pct. tillæg, hvilket sidste er betalbart i amerikansk guld.

Indhold: **Bilbao** s. 417. — **Guayaquil** s. 430. — **Honolulu** s. 429. **Klipfiskmarkedet i Rio de Janeiro** s. 429. — **New York** s. 385. — **Port au Prince, Haïti** s. 432.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 10. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret og for udenbysboende porto 20 øre.

Hamburg.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul A. Bødtker, dateret 27de juni 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	285	145 523	179	145 844	464	291 367	327	163 283	27	17 369	354	180 652
Seilskibe	1	174	33	18 363	34	18 537	1	70	14	5 440	15	5 510
Sum	286	145 697	212	164 207	498	309 904	328	163 353	41	22 809	369	186 162
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	13	4 104	40	12 805	53	16 909	-	-	6	3 477	6	3 477
Seilskibe	1	225	13	9 321	14	9 546	-	-	4	4 079	4	4 079
Sum	14	4 329	53	22 126	67	26 455	-	-	10	7 556	10	7 556
Totalsum af ladede fartøier	300	150 026	265	186 333	565	336 359	328	163 353	51	30 365	379	193 718
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	15	6 201	39	18 199	54	24 400	13	7 846	150	129 163	163	137 009
Seilskibe	-	-	4	1 654	4	1 654	21	12 523	8	5 491	29	18 014
Sum	15	6 201	43	19 853	58	26 054	34	20 369	158	134 654	192	155 023
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	-	-	-	-	11	3 119	36	10 313	47	3 432
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	5	2 490	4	2 774	9	5 264
Sum	-	-	-	-	-	-	16	5 609	40	13 087	56	18 696
Totalsum af ballastede fartøier	15	6 201	43	19 853	58	26 054	50	25 978	198	147 741	248	173 719

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier mk. 2 807 200.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier mk. 2 182 300.

For ordre, reparation eller lignende anløb 3 norske fartøier dr. 2 264 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 375 dr. 136 757 tons, til hovedstationen 295 dr. 111 224 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen mk. 12 105.10, ved vicekonsulsstationerne mk. 1 349.29; heraf tilfaldt konsulskassen mk. 12 779.74. Af svenske skibe ved hovedstationen mk. 3 693.77; ved vicekonsulsstationerne mk. 1 167.27; heraf tilfaldt konsulskassen mk. 4 277.41. Ialt tilfaldt konsulskassen mk. 17 057.15.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager mk. 1 342.55, i svenske sager mk. 1.780.05, i andre sager mk. 19.10.

Den norske skibsfart var i aaret 1903 saaledes fordelt paa distriktets havne:

Ankomne til Hamburg 556 skibe dr. 335 958 tons, til Altona 56 skibe dr. 17 805 tons, til Cuxhaven 4 skibe dr. 2 171 tons, til Harburg 7 skibe dr. 6 479 tons, ialt 623 skibe dr. 362 413 tons.

De til Hamburg siden aaret 1891 ankomne norske skibes antal og drægtighed har været følgende:

	Antal.	Tons.		Antal.	Tons.
1891	428	230 723	1898	601	336 570
1892	415	216 420	1899	567	310 161
1893	411	220 043	1900	522	321 998
1894	423	211 781	1901	476	284 249
1895	421	208 177	1902	405	230 856
1896	520	291 216	1903	556	335 958
1897	522	299 345			

Afgaaede fra Hamburg i aaret 1903 561 skibe dr. 341 185 tons, fra Altona 57 skibe dr. 18 128 tons, fra Cuxhaven 2 skibe dr. 1 6 45 tons, fra Harburg 7 skibe dr. 6 479 tons, ialt 627 skibe dr. 367 437 tons.

De af norske fartøier optjente bruttofragter var:

	Ankomne skibe.	Afgaaede skibe.	Tilsammen.
I 1897	4 147 300 mk.	2 705 200 mk.	6 852 500 mk.
- 1898	4 736 600 „	3 645 000 „	8 381 600 „
- 1899	4 136 870 „	2 757 515 „	6 894 385 „
- 1900	4 869 200 „	2 636 500 „	7 505 700 „
- 1901	3 699 600 „	3 189 600 „	6 889 200 „
- 1902	2 472 300 „	2 758 500 „	5 230 800 „
- 1903	2 807 200 „	2 182 300 „	4 989 500 „

Ved hovedstationen paamønstredes i aaret 1903 ialt 527 mand og afmønstredes 461 mod henholdsvis 566 og 430 i aaret 1902 og 699 og 733 i aaret 1901. For norske fartøier paamønstredes i aaret 1903 387 mand, hvoraf 128 norske, 103 svenske og 156 af anden nationalitet, og afmønstredes 342, hvoraf 218 norske, 41 svenske og 83 af anden nationalitet. For svenske fartøier paamønstredes ialt 140 mand, hvoraf 75 svenske, 15 norske og 50 af anden nationalitet og afmønstredes 119, hvoraf 75 svenske, 10 norske og 34 af anden nationalitet.

Ved det herværende „Seemanns-Amt“ blev der i aaret 1903 paamønstret 2 017 udlændinge paa tyske skibe. Heraf var 167 mand af norsk, 224 af svensk nationalitet.

I samme aar meddelte nævnte myndighed 108 tyske sjøfolk tilladelse til at mønstre paa norske skibe samt 16 til at fare med svenske.

Gjennem generalkonsulatet hjemsendtes i aarets løb følgende hyrebeløb: For norske sjømænd mk. 8 679.95, svenske sjømænd mk. 9 468.00; tilsammen mk. 18 147.95.

Desuden hjemsendtes følgende beløb gjennem herværende skandinaviske sjømandsmission: Til Norge kr. 10 450.00, til Sverige kr. 8 419.87.

Af Hamburgs handelskammers aarsberetning fremgaar, at i sammenligning med de to foregaaende aar har den almindelige stilling inden Tysklands forretningsverden forbedret sig noget i aaret 1903.

Imidlertid bevæger den opadgaaende svingning sig endnu kun langsomt efter forstyrrelserne i aaret 1900 og 1901, og totalbilledet kan derfor — trods mange glædelige enkeltheder — dog endnu ikke kaldes helt tilfredsstillende.

For den tyske industri har forholdene efterhaanden forbedret sig, efterat de sidste aars vanskeligheder er overvundne. Specielt gjælder dette for textilindustriens vedkommende; mindre derimod for jernindustriens.

Som et tegn paa en indtrædende forbedring kan det ansees, at arbeidslønnen ikke er sunket.

Heller ikke synes landbruget at være gaaet tilbage, takket være den omstændighed, at høsten for en stor del faldt heldig ud.

Varetransporten har saavel tillands som tilsjøs været betydelig livligere, hvad der er et tydeligt tegn paa et begyndende kraftigere forretningsliv, og særlig ud paa høsten tiltog denne bevægelse sterkt.

I betragtning af disse heldigere forhold tør man derfor haabe, at opsvinget skal blive af varighed.

Hvad særlig Hamburg angaar, saa har ogsaa her denne omtalte fremgang i forretningslivet gjort sig gjældende.

Der er indtraadt et vist opsving inden industrien, om end ikke lige stort i alle brancher, og exporthandelen har været i tiltagende, tiltrods for at enkelte omstændigheder har indvirket uheldig paa denne.

Saaledes er f. ex. de forhaabninger ikke gaaet i opfyldelse, der var blevne knyttede til den sydafrikanske krigstilstands ophør, idet exporthandelen paa Sydafrika nu som tidligere ligger nede.

Blandt de momenter, der har indvirket ufordelagtig paa exportvirksomheden, kan videre nævnes Frankriges og Portugals bestræbelser for at afstænge sine kolonier fra handel med andre lande, hvilke bestræbelser indeholder en ikke ringe fare for Tysklands handel, sjøfart og industri.

Med opmerksomhed følger man ogsaa den bevægelse, der i lignende retning gjør sig gjældende i England og i de britiske kolonier, og som søger at sætte igjennem, at disse og moderlandet gjensidig skal tilstaa hverandre fortrinstoldsatser.

Ogsaa har andre landes opblomstrende exportindustri skadet den tyske exporthandel, idet saaledes saavel Spanien som Italien paa grund af den derværende lave arbeidsløn optræder som farlige konkurrenter i bomuldstøi- og flere andre varebrancher.

I det store og hele taget er imidlertid dog mængden af de fra Tyskland exporterede varer forøget i aaret 1903, og udbyttet er bleven større, og importen til Tyskland fremviser ligeledes en forandring til det bedre.

**

Bankvæsen. Paa pengemarkedet herskede der større livlighed end i de nærmest foregaaende aar, hvilket skyldtes dels den øgede virksomhed i de fleste industrigrene, dels den livligere vareomsætning.

Det i Amerika periodisk indtrædende sterke pengebehov, der tidligere blev tilfredsstillet i England, er i de sidste aar bleven dækket fra Tyskland, da det engelske pengemarked har lidt under følgerne af den sydafrikanske krig. — Disse laan mod amerikansk sikkerhed blev i det forløbne aar bevilget i større omfang end ellers. Dette gjorde sig merkbart ogsaa i vekselomsætningen.

Hvad forøvrigt optagelse af fremmede laan i Tyskland betræffer, saa hemmes disse sterkt af den høie tyske „Effektenstempel" og af den store børsbeskatning.

Diskonto og kurser i aaret 1903 fremgaar af omstaaende oversigt. (Se side 437).

Tysk kapital i udlandet. I en rapport fra det amerikanske generalkonsulat i Frankfurt a/M. anslaaes Tysklands i udlandet anbragte kapital til ialt ca. 2 380 millioner dollars. Heraf er der i Nordafrika anbragt ca. 3 millioner, i Sydafrika — hvor det tyske element mangesteds har opgivet sin nationalitet — ca. 208 millioner. I Tyrkiet har Tyskland eiendomme og kapitalanlæg til et beløb af ca. 60.7 millioner dollars. Den tyske kapital i Asien anslaaes til ca. 160 millioner, i Mexico til 95.2, i Centralamerika til 59.5, i Vestindien til 59.5, i Sydamerika til 261.8 og i Nordamerika til omkring 1 000 millioner dollars.

De offentlige forsikringsanstalters formuesforvaltning. Det overveiende flertal af invaliditets- og alderdomsforsikringsindretningerne bestræber sig for at befordre almennyttige formaal ved forvaltningen af sine formuer, hvilke i slutningen af aaret 1901 beløb sig til 929.2 millioner mk. De hertil siden aaret 1891 disponerede midler opgaar til ca. 323.1 millioner mk. Af dette beløb — hvoraf 46.8 millioner er anvendt i aaret 1902 — er 67.5 millioner benyttede til at tilfredsstille landbrugets kredittrang, 127.8 millioner er anvendt til bygning af sygehuse og rekonvalescenthjem, folkebad, blindehjem etc., 103.4 millioner til sanatorier for lungesyge, invalidehuse m. m.

De enkelte forsikringsinstitutioners bidrag til disse summer er ret forskjellige. I første række staar Sachsens forsikringsanstalt, der har anvendt ialt 41.5 millioner mk.

Den tyske arbeiderforsikring. I den tyske afdeling paa verdensudstillingen i St. Louis vil man ogsaa søge at anskueliggjøre den tyske arbeiderforsikrings resultater og paavise, hvorledes den hele forsikring hviler paa gjensidighed og selvforvaltning, hvorledes den ifølge lovens bud — uden hensyn til nationalitet — omfatter alle personer, som i Tyskland gjør sig en indtægtskilde af sin arbeidskraft, og hvorledes den ved sygdom, ulykke, invaliditet eller alder — i modsætning til fattigpleien — tilstaar hver enkelt forsikret et retskrav paa lovbestemt ydelse af understøttelse.

Af saadan understøttelse har de tre grene af arbeiderforsikringen (sygdoms-, ulykkes- og invaliditetsforsikring) ved udgangen af aaret 1902 blandt de forsikrede — hvis antal opgaar til næsten 20 millioner personer — udbetalt mere end 4 018 millioner mk., i hvilket beløb forvaltningsomkostningerne ikke er medregnede.

Af dette enorme beløb er 1 886 millioner mk. (= 46.9 pct.) indkommet fra arbeidsgiverne, 1 838 millioner mk. (= 45.8 pct.) fra de forsikrede og 294 millioner mk. (= 7.3 pct.) i tilskud fra riget.

Til sikkerhed for dækkelse af fremtidige udbetalinger er der samlet en

Rigsbank-diskonto:	fra	1ste januar—10de februar	4	pct.
	„	11te februar—8de juni	$3^1/_2$	„
	„	9de juni—31te december	4	„
—„— -lombardsats:	fra	1ste januar—10de februar	5	pct.
	„	11te februar—8de juni	$4^1/_2$	„
	„	9de juni—31te december	5	„

		Jan.	Febr.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	Aug.	Septbr.	Okt.	Nov.	Dec.
Gjennemsnitlig Berliner privatdiskonto:		2.25^{96}	1.81^{7}	3.84^{6}	2.64^{65}	3.08^{5}	3.28^{9}	2.63^{35}	3.05^{7}	3.04	3.33^{7}	3.46^{19}	3.53^{5}
3 pct. norsk statslaan af 1888	høieste kurs	—	—	90.75	—	92.20	—	93.50	—	—	91.75	91.60	—
	laveste „	—	—	90.75	—	92.10	—	93.50	—	—	91.70	91.60	—
4 pct. do. af 1892 .	høieste „	102.20	101.90	101.90	101.20	100.25	100.00	100.00	100.00	100.00	—	—	—
	laveste „	101.90	101.60	100.40	100.20	100.00	99.90	100.00	100.00	100.00	—	—	—
$3^1/_2$ pct. do. af 1894	høieste „	—	101.25	—	101.75	102.30	—	—	—	102.75	102.70	—	100.75
	laveste „	—	101.25	—	100.75	102.30	—	—	—	102.75	102.70	—	100.75
$3^1/_2$ pct. konv. svensk statslaan af 1880	høieste „	101.20	101.60	101.60	100.90	101.60	101.50	100.70	100.50	100.60	100.00	99.60	99.75
	laveste „	100.60	100.60	100.90	100.60	100.60	100.25	100.10	100.20	100.00	99.50	99.30	99.50
$3^1/_2$ pct. svensk do. af 1886	høieste „	101.00	101.40	100.90	100.60	100.50	100.40	100.40	100.40	99.90	100.00	99.80	100.10
	laveste „	100.10	100.70	100.30	100.00	100.00	100.10	99.80	99.70	98.70	99.00	99.25	99.20
$3^1/_2$ pct. do. af 1890	høieste „	100.40	100.80	100.70	100.40	100.30	100.40	100.30	100.20	99.80	99.90	99.50	99.75
	laveste „	100.10	100.50	100.25	100.10	99.70	100.00	99.90	99.70	99.00	99.50	99.00	99.10
3 pct. do. „statsrente“ af 1888	høieste „	94.25	94.20	93.30	92.75	92.50	93.40	93.60	93.50	92.50	92.50	91.00	91.40
	laveste „	93.00	92.90	92.10	91.40	91.50	93.00	92.70	92.60	91.90	90.50	90.75	89.50

formue paa 1 485 millioner mk. Arbeiderforsikringen har i tiden fra aaret 1885 til aaret 1901 havt indtægter til et samlet beløb af 4 790 884 768 mk., og de tre forsikringsarters formue, der stadig er vokset, opgaar til ved sygeforsikringen 186 645 189 mk., ved ulykkesforsikringen 199 194 263 mk., ved invalideforsikringen 1 007 477 531 mk.

Toldtarif. Den i slutningen af forrige aar under saa store kampe istandbragte toldtarif paastaaes ikke at have tilfredsstillet nogen.

Agrarerne har saavel i rigsdagen som i den preussiske landdag søgt at formaa regjeringen til saa hurtig som muligt at opsige de bestaaende handelstraktater, hvilket imidlertid med bestemthed er bleven afslaaet.

Repræsentanter for den i ly af beskyttelsestolden opvoksede industri har erklæret, at det havde været bedre for denne, om tarifen ikke var kommen istand, og om handelstraktaterne var blevne afsluttede paa den autonome tarifs grundlag. Fra flere andre industri- og handelskredse er der indleveret petitioner om nedsættelse gjennem handelstraktater af toldsatserne, hvilket ønske kun kan opfyldes under forudsætning af de kontraherende staters medvirkning.

Tarifen skulde jo ikke have sit formaal i sig selv, men skulde være et middel til opnaaelse af fordelagtige handelstraktater. Imidlertid er — mod tyskernes forventning — deres exempel blevet fulgt i udlandet, og de dersteds forhøiede toldsatser letter naturligvis ikke afsluttelsen af traktater.

Til de i direkte forbindelse med toldtarifen staaende vanskeligheder kommer ogsaa de, der skyldes spørgsmaalet om regulering af de handelspolitiske forhold til England og dets kolonier, hvilke vanskeligheder i det sidste aar er blevne skjærpede.

Som bekjendt havde England til den 1ste juli 1898 opsagt sine tidligere handelstraktater med Tyskland, hvilke dengang ogsaa udstrakte sig til de britiske kolonier, idet England nu ikke længere i denne henseende kunde binde de kolonier, der har selvstændig forvaltning.

Som følge heraf, og da der ikke blev afsluttet nogen nye traktater med England eller med kolonierne, traadte for britiske varers vedkommende den tyske generaltarif af sig selv i kraft istedenfor traktattarifen; men da i England og i de fleste af de britiske kolonier Tyskland faktisk behandledes som mestbegunstiget nation, saa bemyndigedes „Bundesrat" af rigsdagen til for bestemte, flere gange (og sidst til den 31te december 1903) forlængede, perioder at tilstaa de engelske varer den samme mestbegunstigelse.

Dog fandt man i Tyskland ikke, at der forelaa nogen grund til saadan begunstigelse ligeoverfor kolonien Kanada, der behandlede England fordelagtigere end Tyskland.

Den derved bevirkede ugunstigere behandling af varer fra Kanada foranledigede denne koloni til ved bekjendtgjørelse af 17de april 1903 at paalægge tyske varer en tillægstold til størrelse af $^1/_3$ af den almindelige toldtarif.

Til trods herfor og til trods for, at der siden i Sydafrika og i New-Zealand er indført begunstigelsestoldsatser for England, har den tyske rigsregjering foranlediget rigsdagen til at give sig bemyndigelse til at forlænge mestbegunstigelsesbehandlingen af varer fra England indtil den 21de december 1905.

Et østerrigsk kommissionshus i Hamburg. Paa grund af Hamburgs stilling som et centrum for verdenshandelen, som staar i forbindelse med snart sagt alle lande og verdensdele, foregaar der over denne by en betydelig export ogsaa af østerrigske produkter, hvad der nu har ført til, at der, efter hvad der siges, paatænkes oprettet et østerrigsk kommissionshus i Hamburg,

hvilket skal erholde sine midler dels ved bidrag fra de østerrigske handels- og „Gewerbe"-kammere, dels ved en statssubvention paa 15 000 fl.

Kommissionshusets opgave skal ikke alene være at tjene som mønsterlager og oplysningsbureau, men gjennem dette skal ogsaa den østerrigske ex- og imports handelsforretninger kunne formidles og afvikles. Ligeledes skal kommissionshuset befatte sig med speditionsforretninger. Dets funktionærer skal alle være østerrigere; dets leder skal ansættes efter forslag af det østerrigsk-ungarske generalkonsulat i Hamburg, der ogsaa ved repræsentanter skal udøve den kontrollerende myndighed.

Fra hamburgsk side betviles det, at et af den østerrigske stat subveneret kommissionshus vil være istand til at remplacere de hamburgske kommissionshuse til de østerrigske ex- og importørers tilfredshed.

Kjødkontrollen. Den 1ste april 1903 traadte loven om kjødkontrol i kraft, hvorved ogsaa undersøgelserne af alt fra udlandet indført kjød tog sin begyndelse.

Børslov. Der er tale om en revision af børsloven og i sammenhæng hermed om en nedsættelse af børsafgifterne.

„Reichsarbeitsblatt". „Statistisches Amt" har under titel af „Reichsarbeitsblatt" paabegyndt udgivelse af en maanedlig oversigt over arbeiderantallet inden de forskjellige industrigrene, over antallet af arbeidsløse m. m.

Kjøbmandsdomstole. Der er til „Bundesrat" indleveret et forslag om oprettelse af kjøbmandsdomstole, som skulde være kompetente i alle stridigheder mellem selvstændige kjøbmænd og deres kommiser og lærlinge. Saadanne specialdomstole skulde oprettes i alle kommuner med mere end femti tusind indbyggere.

Forslaget har vakt adskillig modstand, idet der fremhæves det uheldige i at udsondre nye selvstændige omraader fra den almindelige retspleie.

„Vereinigung für Statswissenschaftliche Fortbildung". Den i februar i aaret 1902 under rigskanslerens ærespræsidium dannede forening for en videregaaende statsvidenskabelig uddannelse, der hovedsagelig — om end langt fra udelukkende — er bestemt for høiere forvaltningsembedsmænd, har til formaal ved hjælp af uddannelseskurser at give „modne personer, der er i besiddelse af den nødvendige foruddannelse, leilighed til udvidelse af sine kundskaber, navnlig paa de juridiske og økonomiske statsvidenskabers omraader".

I overensstemmelse med dette program har foreningen i sommerhalvaaret 1902 og i vinterhalvaaret 1902—1903 foranstaltet fortløbende konservatoriske forelæsninger, exkursioner og besigtigelser saavelsom enkelte foredrag.

Forelæsningerne (7 om sommeren og 14 om vinteren) omhandlede stats- og handelsretslige samt socialpolitiske spørgsmaal og blev besøgt om sommeren af 43, om vinteren af 65 deltagere.

Ved exkursionerne og besigtigelserne blev der givet kursernes deltagere anledning til under sagkyndig ledelse at lære at kjende landbrug og industrielle bedrifter, tekniske instituter og specielt de ved de store industrielle anlæg trufne foranstaltninger til arbeidernes vel.

Enkeltforedragene blev afholdt en gang om ugen og omhandlede forskjellige temaer fra teknikens, forvaltningsrettens og nationaløkonomiens omraader.

Forberedelsen til den høiere forvaltningstjeneste. Til den preussiske landdag er der indkommet forslag til lov om de fordringer, der skal stilles for ansættelse i den høiere forvaltningstjeneste, hvilket forslag

hovedsagelig bestemmer, at en referendar efter 9 maaneders tjenstgjøring ved underretten („Amtsgericht") bliver udnævnt til „Regierungsreferendar" og derefter skal gjennemgaa et mindst $3^1/_4$-aarigt uddannelseskursus ved forskjellige forvaltnings-embedskontorer (ogsaa ved de kommunale myndigheders, som f. ex. borgermestrenes).

Forsikring mod streiker. Efter forlydende skal begivenhederne i Crimmitschau have medført, at der i tyske industrielle kredse haves under overveielse at danne et selskab, der ved arbeidsindstillinger skal erstatte arbeidsgiverne deres tab.

Uddannelse af toldbetjente. I marts 1900 aabnedes i Berlin en toldteknisk hovedlæreanstalt med opgave at skaffe told- og skattevæsenets funktionærerer en teknisk-videnskabelig uddannelse — bl. a. i varekundskab og handelsgeografi.

De i denne anstalt udlærte funktionærer skal derefter benyttes som instruktører paa andre pladse.

Toldmuseum i Hamburg. Efter forlydende er det meningen ved den herværende generaltolddirektion at oprette et toldmuseum med kemisk laboratorium, hvor der skal meddeles handelsfolk oplysninger om den nye toldtarifs enkelte positioner, saa at enhver efter at have ladet anstille prøver i laboratoriet kan blive meddelt, hvilken told der vil komme til at paahvile vedkommende vare.

Til museet vil der blive knyttet forelæsninger for at give yngre toldfunktionærer veiledning i den tildels meget vanskelige toldbehandling efter den nye tarif.

Hamburg—Kjøbenhavn—Fredrikshavn. Siden den 1ste mai 1903 er der paa linjen Hamburg—Wamdrup—Kjøbenhavn sat et nyt nathurtigtog igang med afgang fra Hamburg kl. 8.45 em. og ankomst til Kjøbenhavn kl. 8.2 fm. samt med afgang fra Kjøbenhavn kl. 11.53 em. og med ankomst til Hamburg kl. 11.37 fm. Fra den 1ste december af bliver disse tog forsynede med sovevogne.

Til Fredericia ankommer toget fra Hamburg kl. 2.19 om natten, hvor det korresponderer med toget til Fredrikshavn, hvilket ankommer dersteds kl. 11.08 fm. og saaledes staar i forbindelse med det dampskib, der kl. 11.30 afgaar til Kristiansand.

Priser paa levnetsmidler. De vigtigste levnetsmidlers priser udgjorde i aaret 1903 i Preussen pr. 1 000 kg. for: Hvede 154 mk., rug 132 mk., byg 137 mk., havre 134 mk., erter 239 mk., bønner 283 mk., lindser 352 mk., spisepoteter 53.20 mk., oksekjød 1 136 mk. — pr. 1 kg. for: Oksekjød 1.42—1.21 mk., svinekjød 1.39 mk., kalvekjød 1.43 mk., faarekjød 1.40 mk., indenlandsk røget flesk 16.5 mk., smør 2.30 mk., indenlandsk svinefedt 1.67 mk., hvedemel 0.20 mk., rugmel 0.25, æg 3.84 mk. pr. skok.

Tysklands ind- og udførsel. Tysklands indførsel opgik i aaret 1903 til 47 034 065 tons (mod 43 335 652 tons i aaret 1902 og 44 304 577 tons i aaret 1901). Tysklands udførsel opgik til 38 279 707 tons (mod 32 362 589 tons i aaret 1901 og 35 029 560 tons i aaret 1902).

I pengeværdi opgik indførselen i aaret 1903 til 6 298 892 000 mk. (mod 5 805 776 000 mk. i aaret 1902) og udførselen til 5 095 130 000 mk. (mod 4 812 833 000 mk. i aaret 1902).

I denne handelsomsætning deltog Norge i aaret 1903 med for indførselen til Tysklands vedkommende 21 612 000 mk. (mod 23.8 millioner i aaret 1902) og for udførselens med 62 743 000 mk. (mod 61.4 millioner i aaret 1902).

Indførselen til Tyskland fra Sverige beløb sig samme aar til 90 107 000 mk. og udførselen til Sverige til 132 321 000 mk.

Indførselen til Hamburgs frihavn sjøværts opgik i aaret 1903 til 2 397 586 040 mk. (mod 2 296 808 220 mk. i aaret 1902). Heraf falder paa Norge: 23 456 570 mk. (mod 22.89 millioner mk. i aaret 1902), paa Sverige: 37 044 180 mk. (mod 32.62 millioner mk. i aaret 1902).

Udførselen fra Hamburgs frihavn sjøværts beløb sig i aaret 1903 til 2 025 525 700 mk. (mod 1 899 883 990 mk. i aaret 1902). Heraf falder paa Norge: 64 379 160 mk. (mod 66.90 millioner mk. i aaret 1902), paa Sverige: 78 353 000 mk. (mod 78.09 millioner mk. i aaret 1902).

Indførsel fra Norge til Hamburgs frihavn i aaret 1903 af varesorter, hvoraf der er indført til et beløb af mindst 5 000 mark:

	Mk.		Mk.
Tobak, raa	5 220	Anden malm	23 820
Ris, skallet	12 160	Bly, raat	17 650
Frisk frugt	12 840	Kobber, raat	16 370
Vin paa fad	8 180	Kobber- og skillemynt	79 980
Spiritus, raa og raffineret	113 400	Guld- og sølvaffald	21 900
Likør	54 440	Gulmetal	133 740
Øl	15 310	Messing, raa	28 620
Eddike paa fad	32 230	Zink, raa	70 260
Klid	1 039 490	Andre uædle metaller	14 150
Brød	5 750	Kobbertraad	16 650
Sild, saltet	1 197 280	Levende dyr	7 230
Anden saltet fisk	62 930	Hestehuder, raa	12 820
Anden røget fisk	27 280	Oksehuder, saltede	149 890
Sardiner	283 630	Kalvehuder, raa	363 690
Ansjos	116 780	Faare-, lamme- og gjede-skind	215 920
Anden tilberedt fisk	204 310	Hjorte-, raa- og rensdyr-skind	169 760
Tørret fisk	6 030 640	Andre skind til pelsverk-tilberedelse	51 510
Fersk fisk	1 340 870	Færdigt pelsverk	19 430
Hummer	231 130	Læder	83 450
Vildt og fjærkræ	37 340	Limlæder	10 610
Margarin	18 750	Hjortehorn	6 860
Fedt	22 460	Hvalfiskbarder	120 190
Ost	9 480	Benmel	12 800
Melk, kondenseret	795 900	Guano	865 730
Konserver	5 640	Ammoniak, svovlsur	5 040
Planker og bord	420 230	Okse- og kohaar	10 300
Sand- og granitsten	167 820	Sengefjær	21 390
Quebracho	10 600	Lim	28 350
Gummi elasticum	24 080	Talg	11 810
Jod	194 760	Benfedt	62 960
Glaubersalt	7 820	Tran	1 123 190
Kalciumkarbid	636 280	Bomuldsfrøolje	14 670
Kalk, fosforsur	13 000	Europæisk gavntømmer	296 070
Kaolin	164 450	Bark (ogsaa garverbark)	5 160
Slibestene	5 820		
Kobbererts	118 870		
Svovlkis	81 760		

	Mk.		Mk.
Træmasse	1 012 350	Trykte bøger	20 180
Klude	38 830	Malerier	27 160
Raa faareuld	5 510	Grove jernvarer	7 880
Uldvarer	23 080	Jernspiger	642 690
Bomuldsvarer	15 190	Fine jernvarer	44 310
Gardinstoffe af bomuld	35 700	Typer	8 170
Sække	7 800	Kobber- og messingvarer	16 330
Nyt taugverk	12 580	Andre metalvarer	19 940
Kork	8 980	Maskiner	102 980
Møbler	11 840	Drivremme af gummi	6 830
Tønder	103 250	Drivremme af læder	10 030
Trævarer, grove	151 500	Telegraf- etc. apparater	9 310
Trævarer, fine	28 280	Andre fys. instrumenter	13 980
Papir	2 564 210	Fyrstikker	477 740
Pap	48 800	Passagergods	82 280
Papirtapeter	6 050	Galoger	22 230

Udførsel fra Hamburgs frihavn til Norge i aaret 1903 af varesorter, hvoraf der er udført til et beløb af mindst 5 000 mark:

	Mk.		Mk.
Kaffe, raa	5 033 840	Paranødder	10 100
The	98 830	Val- og Hasselnødder	33 500
Kakao	453 800	Svedsker	63 100
Krystalsukker	1 441 860	Anden tørret frugt	33 210
Raffinade	2 681 870	Vindruer	24 330
Farin	17 950	Frisk frugt	114 150
Sirup	68 550	Friske grønsager	91 060
Honning	21 820	Vin i fad	316 100
Tobak, raa	146 970	Vin i kasser	46 030
Røgetobak	36 550	Mousserende vin	12 490
Cigarer	326 880	Kognac	17 890
Cigaretter	141 560	Likør	9 960
Ris, uskallet	12 150	Øl	62 960
Ris, skallet	16 520	Mineralvande	9 560
Sago	56 970	Hvede	198 490
Peber	87 600	Rug	65 260
Piment	13 400	Byg	446 730
Kardemomme	16 690	Havre	130 310
Kryddernelliker	13 940	Mais	541 050
Ingefær, raa	32 700	Malt	148 610
Kanel	7 320	Bønner	11 870
Cassia lignea	42 520	Erter	34 150
Appelsiner	110 460	Humle	508 990
Citroner	10 320	Kaffesurrogat	19 090
Andre friske sydfrugter	6 740	Stivelse	25 070
Tørrede figener	19 720	Potetesmel	6 020
Korinter	26 480	Dextrin	28 620
Rosiner	150 920	Hvedemel	3 214 660
Dadler	5 930	Rugmel	290 580
Mandler	54 890	Andre sorter mel	291 660

	Mk.
Gryn, etc.	418 560
Risstøv og -affald	58 790
Brød	10 060
Sild, saltet	8 280
Tilberedt fisk	194 340
Fersk fisk	8 210
Vildt og fjærkræ	34 470
Saltet og røget kjød	1 890 360
Pølser	11 180
Andet tilberedt kjød	53 590
Smør	12 660
Smør, kunstigt	11 190
Smult	574 070
Ost	119 500
Æg	121 220
Kondenseret melk	8 420
Koge- og sjøsalt	212 110
Kjødextrakt	30 570
Konserver	63 000
Chokolade	79 270
Konfiturer	74 990
Stavtræ	7 660
Cement	190 380
Gibs	7 300
Ildfast sten	8 600
Marmor, raa	15 760
Møllestene	49 050
Kakaomasse	7 620
Koks	62 130
Stenkul	30 600
Andre brændematerialier	18 880
Indigo	39 530
Blaatræ	9 380
Blaatræextrakt	9 460
Andre extrakter og farvematerialier	9 940
Bogtrykkersværte	44 970
Karamel	28 370
Garvestofextrakter	172 770
Dividivi	38 390
Galæbler	53 190
„Terra katechu“	24 470
Alizarin	9 500
Anilin	19 300
Anilinfarver	367 940
Jernoxyd, rød	6 800
Okker	16 340
Anden farvejord	9 930
Blaa vitriol	7 660
Oljefernis	8 060

	Mk.
Andre fernisser	102 340
Skosværte	14 540
Ultramarin	7 470
Zinkhvidt	20 900
Zinober	7 550
Malerfarver	91 180
Andre farve- og garvestoffe	31 500
Forskjellige medicinske rødder	7 510
Kamfer, raffineret	16 570
Guttaperka	159 060
Harpiks og galipot	193 500
Lakrits	38 670
Schellak	38 950
Gummi arabicum	8 580
Gummi elasticum	71 730
Kakaoolje	16 570
Anisolje	10 170
Bergamotolje	5 490
Terpentinolje	18 410
Andre ætheriske oljer	21 580
Syrer: Boraks-	8 660
Salicyl-	6 050
Svovl-	96 170
Vinsten-	11 030
Andre	6 490
Alun	6 340
Salmiak	17 180
Bromkalium	9 230
Kalk, citronsur	49 240
Klormagnesium	6 250
Glaubersalt	10 680
Kalcineret soda	134 650
Kaustisk soda	9 300
Dobbelt kulsur soda	9 140
Kromsur kali	7 570
Kaustisk kali	264 730
Potaske	134 470
Chilisalpeter	174 500
Kalisalpeter	52 970
Medicinske salte	32 720
Boraks	13 150
Klorkalk	6 240
Kloroform	20 620
Renset glycerin	51 440
Svovlkalium	5 680
Al slags æther	18 570
Essentser, extrakter	19 810
Andre droger	232 090
Asbest	5 310

	Mk.
Kaolin	13 310
Tungspat	5 440
Lithografistene	9 340
Slibestene	11 770
Jordarter	20 930
Manganerts	6 260
Valset bly	23 670
Affald ved jernproduktion	10 620
Hjørne- og vinkeljern	89 230
Stang- og smedejern	152 020
Staal	23 250
Raat kobber	51 400
Kobber i stænger og plader	48 760
Gulmetal	215 310
Raa messing	11 250
Raa zink	160 770
Raat tin	56 140
Andre uædle metaller	46 320
Valset jernblik	48 000
Fortinnet jernblik	8 970
Messingblik	24 060
Jerntraad	39 700
Staaltraad	10 020
Kobbertraad	300 710
Messingtraad	29 030
Raa hestehuder	33 610
Saltede oksehuder	984 680
Tørrede oksehuder	531 520
Kalveskind	8 390
Skind til pelsverkstilberedning	104 290
Færdigt pelsverk	115 380
Saalelæder	320 970
Andet læder	569 660
Benmel	7 200
Tarme	39 520
Klorkalium	24 600
Svovlsur kali	12 340
Abraumsalte	141 100
Superfosfat	12 720
Andet ikke nævnt affald	18 010
Hestehaar	29 410
Børster	41 250
Sengefjær	199 790
Pyntefjær	8 380
Gelatin	19 160
Lim	64 430
Paraffin	30 390
Hvalrav	845 230
Bryggerbeg	18 720

	Mk.
Talg	229 170
Benfedt	26 630
Tran	65 160
Voks	7 450
Jordvoks	5 860
Raffineret petroleum	203 740
Raa petroleum	11 020
Mineralske smøreoljer	401 140
Stenkulstjæreolje	14 690
Bomuldsfrøolje	135 450
Kokusnødolje	109 340
Olivenolje i tønder	52 150
„ „ flasker	6 920
Palmeolje	82 990
Roeolje	10 340
Oleïn	70 260
Græsfrø	68 840
Kløverfrø	49 170
Linfrø	741 690
Raps- og roefrø	26 710
Alle andre frøsorter	13 790
Bomuldsfrømel	1 309 470
Oljekager	336 890
Nøddetræ	13 110
Europæisk gavntømmer	50 390
Mahognitræ	10 160
Korketræ	57 480
Andre fremmede gavntømmersorter	20 510
Træ til furnering	14 170
Piassava	16 740
Risrødder	16 340
Stolerør, raa	12 290
„ , bearbeidede	11 080
Quebracho	131 330
Bark	32 900
Kurvepil	18 160
Stokke, raa	6 990
Kopra	6 340
Levende planter	89 730
Blomster og blade	21 850
Træmasse	14 030
Børster og manilahamp	96 210
Klude	17 840
Raa faareuld	321 740
Kamgarnsuld	16 400
Shoddyuld	92 780
Silketraad	44 550
Bomuld	311 430
Bomuldsaffald	25 230

	Mk.
Hamp	153 120
Jute	197 570
Stry	10 490
Bomuldsgarn	561 980
Uldgarn	811 360
Kokusgarn	131 390
Lingarn	245 830
Lintraad	43 010
Silkevarer	198 210
Halvsilkevarer	73 550
Possementvarer af silke	8 950
Silketørklæder	131 720
Silkebroderier	17 210
Filt og filtvarer	252 880
Uldvarer	5 371 920
Possementvarer af uld	46 080
Strømpevarer af uld	352 780
Bomuldsvarer	2 285 370
Possementvarer af bomuld	264 320
Strømpevarer af bomuld	186 830
Gardinstoffe af bomuld	100 790
Fiskenet af bomuld	17 200
Smergeldug	24 020
Bomuldsbroderier	84 360
Bomuldsvæger	26 690
Lin- og bomuldsundertøi	327 600
Lintøier	129 210
Gulvmatter af manilahamp	13 620
Seildug	81 450
Paklærred	21 290
Sække	11 670
Andet linlærred	473 590
Voksdug	101 830
Haardug	21 460
Herrehatte	51 740
Damehatte	20 890
Herreklæder	165 970
Andre færdige klæder	1 077 190
Kunstige blomster	10 910
Diverse strømpevarer	5 140
Diverse manufakturvarer	822 670
Nyt tougverk	48 440
Seilgarn	158 500
Andre rebslagervarer	96 720
Straahatte	153 680
Bastmatter etc.	23 860
Andre bast- og straafletninger	7 090
Grove kurvvarer	5 190
Fine do.	54 160

	Mk.
Kork	17 360
Møbler	47 200
Tønder	11 780
Grove trævarer	125 180
Fine trævarer	193 570
Paraplyer	11 390
Paraplydele	49 240
Galoscher	10 040
Lædertøi	6 760
Gummislanger	111 060
Haarde gummivarer	101 580
Andre gummivarer	99 110
Handsker af læder	10 550
Skotøi af do.	133 870
Grove sadelmagerarbeider	13 410
Andre lædervarer	259 160
Sandpapir	17 560
Guld- og sølvpapir	95 030
Asbestpapir	19 350
Andet papir	519 780
Tagpap	99 560
Pap	35 910
Spillekort	12 510
Papirtapeter	20 640
Tæpper af boulinikon	20 420
Andre papirvarer	368 460
Blyanter	63 420
Blæk	9 970
Bøger	161 670
Kobberstik	72 350
Malerier	135 320
Hulglasvarer	198 020
Speilglas, ubelagt	41 140
Do., belagt	73 420
Speile	61 970
Glødelamper	21 360
Andre glasvarer	138 690
Gibsvarer	10 540
Porcelæn	169 390
Stentøi	186 820
Skiferplader	10 030
Jernbaneskinner	6 060
Jernrør	75 010
Staaltraadline	17 850
Ammunition	77 630
Andre grove jernvarer	276 890
Jernspiger	24 500
Jerntraadstift	12 600
Cykler	92 580
Andre fine jernvarer	1 186 050

	Mk.		Mk.
Blyrør	33 070	Uhrdele	8 280
Blyvarer	55 110	Jernbaneaksler	12 500
Varer af andre ædle metaller	6 900	Geværer	25 290
Typer	137 330	Kanoner og kanondele	6 600
Telegrafkabler	336 630	Dynamit	258 190
Zinkvarer	58 300	Messingpatroner	209 880
Tinvarer	26 050	Fængstoffe	34 070
Kobber- og messingvarer	647 160	Børstevarer	69 880
Andre metalvarer	261 200	Knappe	146 730
Symaskiner	255 240	Pibevarer	50 710
Karder	14 450	Dukker	9 890
Andre maskiner	2 116 580	Legetøi af træ	136 590
Drivremme af bomuld	95 610	Do. - gummi	10 140
Do. - gummi	26 290	Do. - jern	18 460
Do. - læder	47 360	Andet slags legetøi	8 770
Pianoer	266 730	Kortevarer	187 400
Andre musikinstrumenter	179 740	Stearinlys	7 120
Elektriske apparater	195 870	Andre slags lys	7 060
Andre fysik. instrumenter	93 760	Toiletsæbe	29 380
Lommeuhre	44 930	Parfumerier	6 590
Væggeuhre	83 890	Passagergods	96 750

Udvandring. Efter i flere aar at have været i stadigt aftagende er den tyske udvandring siden aaret 1901 atter noget stigende.

Af tyske undersaatter udvandrede der saaledes:

I aaret 1901: 22 073 personer eller 3.9 pr. 10 000 indbyggere.
- „ 1902: 32 098 „ „ 5.6 —„—
- „ 1903: 36 310 „ „ 6.2 —„—

Fra Norge udvandrede der i aaret 1901: 12 745, i aaret 1902: 20 343 og i aaret 1903: formentlig ca. 30 000 personer — eller med andre ord næsten lige saa mange som fra hele det tyske rige.

For Sveriges vedkommende stiller forholdene sig ligesaa uheldige.

Den tyske skibsfart. Fragtmarkedets stilling har det hele aar været meget trykket. De ringe forbedringer, der gjorde sig gjældende under aarets første maaneder, blev ikke af lang varighed. De udgaaende fragter var som følge af den livligere exporthandel noget i stigende, men de indgaaende sank til og med endnu lavere end under aaret 1902.

Passagerskibene til Amerika har dog, som følge af den store udvandrelyst og den livlige passagertrafik forøvrigt, arbeidet under gunstige forhold, og overhovedet har de regelmæssige linjer, som har forstaaet at skaffe sig en stamme af faste kunder, lidt mindre af de uheldige tider end de rederier, hvis fartøier gaar i fri fragtfart.

For „tramp"-dampskibe, hvis antal i aarets løb er blevet betydelig forøget, og for seilskibe har det ofte været vanskeligt at erholde saadanne fragter, at udgifterne har kunnet blive dækkede.

Betegnende er det, at just en forening af franske seilskibsredere, hvilke paa grund af sin statssubvention mest har bidraget til at trykke fragterne ned, i december maaned har ladet udgaa en indbydelse til en konference for drøftelse af eventuelle midler til at forbedre seilskibsrederiernes stilling.

Paa denne senere i Paris afholdte konference blev der truffet overenskomster, som har til formaal specielt gjennem nærmere sammenslutning af Tysklands, Englands og Frankriges seilskibsrederier at fastslaa minimalfragtsatser for fartøier paa over 1 000 registertons, hvilke satser — uden at vanskeliggjøre varetrafiken — tilnærmelsesvis skulde dække de virkelige udgifter.

Efterat de store rederier i Hamburg og Bremen havde sluttet sig til den internationale forening af seilskibsredere, hvis organisation for den tyske gruppes vedkommende er overtaget af herrerne Sloman i Hamburg og Waetjen i Bremen, var det ikke synderlig vanskeligt ogsaa at vinde de schleswigske, holsteinske og tyske Østersjø-rederier, og næsten alle de betydeligere tyske seilskibsredere har erklæret at ville slutte sig til foreningen.

Fragter. Seilskibsfragter fra det østlige Norge med trælast mk. 20—22, dampskibsfragter sammedstedsfra med trælast mk. 18—20 pr. std., seilskibsfragter med feltspat mk. 5—5½ pr. ton; samme rater for andre tungere ladninger; dampskibsfragter fra havne i Kristianiafjorden med tør træmasse mk. 6—7, med vaad masse mk. 5½—6 pr. ton.

Fra svenske havne: Sten fra Lysekil og omegn mk. 4—5, fra Halmstad mk. 3½—4½, fra Karlshamn mk. 4—5 pr. ton, trælast fra Halmstad mk. 13—15, fra Falkenberg mk. 13, fra Oscarshamn, Kalmar etc. mk. 17—24, fra Norrlands sydligere havne mk. 25—28, fra de nordligere havne mk. 27—30 pr. std. Disse satser gjælder saavel damp- som seilskibe.

Returfragter til Østnorge for seilskibe: Korn mk. 4½—6 pr. ton, kokes mk. 5 pr. ton, lerjord og andet tungt gods mk. 4—6 pr. ton, syrer mk. 1.50 pr. ballon.

Til Vestnorge: Korn mk. 6—8, kokes mk. 5—6 pr. ton.

For dampskibe var returfragterne gjennemgaaende en ubetydelighed lavere.

Returfragter til Sverige pr. seilskib: Kokes til Sydsverige, mk. 4—6, til Gefle og Stokholm mk. 5—6 pr. ton, salt mk. 4—6 pr. ton, korn til Sydsverige mk. 4—6 pr. ton, klid, ligeledes til Sydsverige, mk. 5—6 pr. ton, petroleum mk. 1—1½ pr. fad, syre til Göteborg mk. 1¼—1½ pr. ballon. Andet tungt gods til Sverige mk. 4—6 pr. ton. For dampskibe omtrent samme fragtsatser.

Fragter til Hamburg fra andre lande:

Dampskibe:	Kul fra England	3 sh. 6 d—4 sh. pr. ton
	Korn fra Sortehavet	15 sh.—17 sh. 6 d pr. do.
	Malm fra Spanien	8 sh.—9 sh. pr. do.
	Salpeter fra Sydamerikas vestkyst	14 sh.—20 sh. pr. do.
Seilskibe:	Harpiks og terpentin fra Savannah eller Brunswick . .	1 sh. 9 d—2 sh. 3 d pr. 210 ℔.
	Det samme fra Mobile eller Pensacola	2 sh.—2 sh. 6 d pr. ℔.
	Pitchpine sammestedsfra . .	85 sh.—92 sh. 6 d pr. std.
	Det samme fra Sapelo . . .	75 sh.—80 sh. „ „
	Mahogni fra Laguna	35 sh.—40 sh. „ ton.
	Logwood sammestedsfra . . .	27 sh. 6 d—30 sh. pr. ton.
	Det samme fra Yucatan . . .	25 sh.1 d—26 sh. „ „
	Kaffe fra Santos	25 sh.—27 sh. 6 d pr. ton.
	Quebracho fra Buenos Ayres .	15 sh.—17 sh. 6 d „ „
	Saltede huder fra Rio Grande	27 sh. 6 d—32 sh. 6 d „ „
	Salpeter fra Chile	14 sh.—20 sh. „ „

Fragter fra Hamburg til andre lande:

Dampskibe:	Stykgods til Wladiwostok . .	30 sh. pr. ton.
	Det samme til New York . .	8 sh.—10 sh. pr. ton.
	Sukker til England	4 sh.—4 sh. 6 d pr. ton.
Seilskibe:	Stykgods til Santos	17 sh. 6 d pr. ton.
	Det samme til Mexicos vestkyst	25 sh. „ „
	—„— Buenos Ayres .	12 sh. 6 d pr. ton.
	—„— Sydafrika . .	18 sh. 6 d—20 sh. pr. ton.

Tysk skibsbygning. Ifølge de af „Germanischer Lloyd“ udgivne lister var der i aaret 1903 under bygning:

Paa tyske værfter	713	skibe dr.	531 014	bruttotons
„ udenlandske værfter for tysk regning	42	„ „	74 869	—
Tilsammen	755	skibe dr.	605 883	bruttotons

Deraf blev i aarets løb færdigbyggede:

Paa tyske værfter	507	skibe dr.	305 311	bruttotons
„ udenlandske værfter for tysk regning	33	„ „	37 038	—
Tilsammen	540	skibe dr.	342 349	bruttotons

Følgelig havdes der i december 1903 endnu i arbeide:

Paa tyske værfter 206 skibe		dr.	2 25 703	bruttotons,
„ udenlandske værfter for tysk regning	9 skibe	„	37 831	—
Tilsammen	215 skibe	dr.	263 534	bruttotons.

Desuden er der i aarets løb fra udlandet for tysk regning indkjøbt 34 skibe dr. 26 336 nettotons, medens der er solgt, forlist eller paa anden maade gaaet tabt 127 skibe dr. 58 747 nettotons.

De tyske skibsværfter har næsten alle arbeide for længere tid, saa at udsigterne er ganske gode. Herved bør særskilt paapeges, at dette ingenlunde udelukkende eller engang hovedsagelig skyldes de bestillinger, som var en følge af den nye „Flottengesetz“. Fraseet „Vulkan“, „Weser“ og „Blohm & Voss“ bygger de tyske privatværfter overhovedet ikke krigsskibe og heller ikke de berømte hurtiggaaende dampere, men almindelige handelsdampskibe, hvorfor disse privatværfter ikke har statsunderstøttelse at takke for sin opblomstring, men udelukkende sin egen dygtighed og den tyske handelsflaades udvikling.

Den tyske handelsflaades størrelse. Den 1ste januar 1903 bestod den tyske handelsflaade, naar hensyn kun tages til fartøier med mere end 50 kbm.s brutto-rumindhold, af ialt 4 045 skibe dr. tilsammenlagt 2 203 804 netto registertons (brutto: 3 265 795 reg.-tons). Forøgelsen siden 1ste januar 1902 udgjorde 86 fartøier dr. 110 771 netto reg.-tons.

Naar hensyn tages til fartøiernes art, udgjordes handelsflaaden den 1ste januar 1903 af 2 232 seilskibe dr. netto 498 502 reg.-tons, 268 slæbebaade dr. netto 82 863 reg.-tons samt 1 545 dampskibe dr. netto 1 622 439 reg.-tons, medens den det foregaaende aar udgjordes af 2 236 seilskibe dr. netto 507 143 reg.-tons, 260 slæbebaade dr. netto 79 831 reg.-tons samt 1 463 dampskibe dr. netto 1 506 059 reg.-tons.

Af seilskibene fandtes der den 1ste januar 1903 52 skibe med mere end tre master, 243 tremastere, 1 405 tomastere og 532 skibe med bare en mast. Af dampskibene var der 44 hjuldampskibe og 1 501 skruedampskibe.

Hvad særlig Hamburg angaar, udgjordes den hamburgske handelsflaade ved udgangen af aaret 1903 af:

245	seilskibe . . .	med ca.	3 423	mand	og	dr.	netto ca.	225 354	reg.-tons
119	lægtere . . .	„ -	434	„	-	„	„ -	35 886	—
14	lystfartøier . .	„ -	60	„	-	„	„ -	462	—
594	sjøgaaende dampskibe	„ -	21 834	„	-	„	„ -	983 933	—
10	sjøgaaende fiskedampere . . .	„ -	101	„	-	„	„ -	337	—

Tilsammen 982 skibe med ca. 25 852 mand og dr. netto ca. 1 245 972 reg.-tons.

Havnetrafik. Trafiken i Hamburgs havn er vokset ogsaa i aaret 1903, og størrelsen af de ankomne fartøiers tonnage er ligesom i det foregaaende aar forøget med ca. 350 000 registertons. — Ganske vist er denne forøgelse betydelig mindre end den i Antwerpens havnetrafik, hvis forøgelse opgaar til næsten 1 000 000 tons mod 700 000 tons i det foregaaende aar, saaledes at Hamburgs forsprang paa dette omraade, hvilket i aaret 1900 udgjordel 300 000 tons, i aaret 1902 er gaaet ned til 300 000 tons; men herved er at bemerke, at fartøierne efter det belgiske maalesystem synes større end efter det tyske (idet saaledes et Hamburgerrederis skibe i aaret 1902 i Hamburg blev opmaalt til 133 826 tons, men i Antwerpen til 157 265 tons — altsaa 17 pct. mere), og dette forhold bevirker paa 8 à 9 millioner tons en difference paa over en million.

Desuden maa der herved ogsaa tages i betragtning, dels at Hamburg i almindelighed udgjør reisens begyndelses- og afslutningspunkt, medens Antwerpen derimod kun er en anløbshavn, dels ogsaa, at af den i Antwerpen i de to sidste aar forekommende forøgelse af ca. 1 700 000 tons falder halvdelen paa tyske skibe — særlig paa Hamburg- og Bremerlinjernes fartøier, som anløber Antwerpen.

Om end Hamburgs havns stilling som kontinentets første, saaledes visselig endnu ikke kan synes at løbe nogen fare, saa fortjener dog den store forøgelse af Antwerpens havnetrafik fuld opmerksomhed, og de hamburgske myndigheder vil maatte gjøre alt for at byde fartøierne fordelagtigere vilkaar.

De forskjellige nationers skibsfart paa Hamburg.

	1902.		1903.	
		Tonnage i		Tonnage i
Nationalitet.	Ant.	1 000 reg.-t.	Ant.	1 000 reg.-t.
Tyske skibe . . .	7 668	4 656	8 008	4 792
Britiske „ . . .	3 586	3 126	3 693	3 179
Hollandske „ . . .	671	124	617	136
Danske „ . . .	424	133	569	179
Norske „ . . .	407	232	562	339
Svenske „ . . .	268	101	292	97
Franske „ . . .	82	95	77	92
Russiske „ . . .	44	29	56	27
Spanske „ . . .	49	52	45	55
Østerr.-ung. „ . . .	28	61	23	51
Italienske „ . . .	26	58	23	42
Græske „ . . .	23	38	16	27
Øvrige landes . . .	21	22	28	27
Tilsammen	13 297	8 727	14 009	9 043

I sammenligning med det foregaaende aar stillede Hamburgs skibsfart i aaret 1903 sig som følger:

	1902.		1903.	
	Antal.	1 000 reg.-tons.	Antal.	1 000 reg.-tons.
Ankomne med ladning	9 637	7 981	10 046	8 365
„ tomme og i ballast . .	3 660	746	3 982	791
Sum	13 297	8 727	14 028	9 156
Afgaaede med ladning	10 106	6 049	10 640	6 412
„ tomme og i ballast . .	3 190	2 656	3 469	2 809
Sum	13 296	8 705	14 109	9 221

I aaret 1903 kom fartøierne fra følgende lande:

	Seil- og dampskibe.		Deraf dampskibe.	
	Antal.	1 000 reg.-tons.	Antal.	1 000 reg.-tons.
Tyske havne inkl. Helgoland	5 134	912	1 587	453
Nord-Europa	1 952	568	1 301	491
Storbritannien og Irland (kulbaade) .	1 682	1 287	1 680	1 284
Do. „ Do. (med anden last)	2 419	1 554	2 355	1 517
Holland og Belgien	645	284	525	246
Middelhavshavne	234	246	233	244
Øvrige Europa	434	598	422	583
Fra Europa tilsammen	12 500	5 449	8 103	4 818
Forenede Staters Atlanterhavshavne .	410	1 442	401	1 432
Mexicos østkyst	51	72	26	62
Vestindien	80	104	60	95
Venezuela	8	2	—	—
Brasilien	116	248	101	244
Argentina og Uruguay	162	364	149	352
Amerikas vestkyst	137	303	54	143
Amerika forøvrigt	23	33	16	31
Afrikas vest- og nordkyst	200	266	200	266
Afrikas østkyst og Kaplandet . . .	45	111	44	110
Ostindien og de indiske øer	143	386	143	386
Kina og Japan	39	148	39	148
Det øvrige Asien	79	130	79	130
Australien med øer	35	98	34	97
Udeneuropæiske havne tilsammen	1 528	3 707	1 346	3 496
Ialt	14 028	9 156	9 449	8 314

De norske skibe, der i aaret 1903 anløb Hamburg, kom fra og gik til følgende lande:

	Seilskibe.				Dampskibe.			
	Med ladning.		I ballast.		Med ladning.		I ballast.	
Ankomne fra:	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
Norge	1	174	—	—	286	145 697	15	6 201
Sverige	—	—	—	—	11	5 176	—	—
Tyskland	1	70	3	413	3	932	27	12 646
Storbritannien	—	—	—	—	147	114 337	3	2 025
Nederlandene	—	—	—	—	—	—	1	354
Belgien	—	—	—	—	1	866	3	1 055
Frankrige	—	—	1	1 241	1	427	6	2 518
Spanien	—	—	—	—	1	682	—	—
Italien	—	—	—	—	1	916	—	—
Rusland (Østersjøen)	—	—	—	—	1	664	—	—
Nordamerika	3	2 568	—	—	8	17 943	—	—
Centralamerika	1	409	—	—	—	—	—	—
Mexico	14	6 133	—	—	—	—	—	—
Vestindien	6	3 029	—	—	—	—	—	—
Sydamerika	5	3 906	—	—	2	2 917	—	—
Sydamerikas vestkyst	1	979	—	—	—	—	—	—
Azorerne	—	—	—	—	1	411	—	—
Sydafrika	1	500	—	—	—	—	—	—
Stillehavsøerne	1	769	—	—	—	—	—	—
Afgaaede til:								
Norge	1	70	21	12 523	327	163 283	13	7 846
Sverige	1	174	2	1 356	1	733	—	—
Danmark	—	—	—	—	3	1 028	—	—
Tyskland	1	72	—	—	2	972	4	2 780
Storbritannien	—	—	1	409	14	8 169	144	123 592
Frankrige	1	127	—	—	—	—	—	—
Rusland	—	—	—	—	1	210	—	—
Nordamerika	—	—	2	2 244	1	2 415	—	—
Britisk Nordamerika	—	—	—	—	1	1 862	—	—
Mexico	2	746	1	484	—	—	—	—
Sydamerika	5	1 759	—	—	—	—	—	—
Sydafrika	4	2 562	—	—	—	—	—	—
Sibirien	—	—	—	—	5	4 395	—	—
Vestindien	—	—	2	998	—	—	—	—

Sjøgaaende lægtere. I tidligere rapporter er gjentagende bleven fremhævet den rolle, som de sjøgaaende lægtere spiller for varetrafiken tilsjøs, ligesom det er søgt paavist, hvor heldigt det vilde være, om man ogsaa hos os benyttede sig af saadanne lægtere for transporten særlig af billigere gods.

Betegnende for udviklingen er, at medens der fra Hamburg i aaret 1899 afgik 1 119 lægtere med en drægtighed af 281 437 reg.-tons, saa var antallet i aaret 1902 steget til 1 330 lægtere dr. 358 859 reg.-tons.

Denne trafik fordelte sig paa nedenstaaende havne saaledes:

**

	1902.		1899.	
	Antal.	Reg.-tons.	Antal.	Reg.-tons.
Vestpreussen	1	636	—	—
Pommern	1	306	6	1 655
Schleswig-Holstein ved Østersjøen	25	4 108	27	5 422
Schleswig-Holstein ved Nordsjøen	1	382	4	709
Hannover	186	47 582	123	30 468
Rhinlandene	35	22 995	—	—
Westfalen	22	9 537	—	—
Mecklenburg	3	1 146	1	382
Oldenburg	65	12 905	53	11 464
Bremen	809	209 960	740	193 866
Nedre Elbhavne	46	11 087	76	15 655
Europisk Rusland ved Østersjøen	4	2 055	—	—
Sverige	9	3 373	1	636
Norge	2	914	1	384
Danmark	96	21 784	84	19 628
Storbritannien	6	1 207	1	636
Holland	18	8 545	2	532
Belgien	1	337	—	—

I en af den tyske forstattaché i Kjøbenhavn afgiven indberetning udtales bl. a., at da de skandinaviske handelsflaader ikke er i besiddelse af fartøier, som er egnede for flod-transport af pitprops, eller hvis besætning er vant til denne fragt, saa anbefaler det sig for rhinske kjøbere at befragte lægtere i Tyskland og selv at hente lasten i vedkommende skandinaviske havn.

Skibsfarten paa floder og kanaler m. m. Af en af foreningen til ophjælp af den tyske flod- og kanalskibsfart for aaret 1903 udgiven aarsberetning fremgaar, at aaret i sin helhed ikke har været heldigt for den tyske flodskibsfart, hvilket forhold dels tilskrives de forhøiede kanalafgifter, dels jernbanernes tarifpolitik, der gjør konkurrencen vanskeligere. Foreningens generalsekretær fremhævede paa det sidste aarsmøde betydningen af de i de forskjellige landsdele projekterede kanaliseringer og flodreguleringer samt henledede samtidig opmerksomheden paa de bestræbelser, der gjøres fra interesseredes side for at faa den heromhandlede skibsfart repræsenteret ved distriktsjernbaneraadene eller i skibsfartskammerne.

Ved samme aarsmøde foretoges en besigtigelse af den kongelige „Versuchanstalt für Wasserbau und Schiffbau“ ved „Thiergartenschleusse“ i Charlottenburg.

Anstaltens hovedopgave bestaar i ved hjælp af forsøgsmodeller at undersøge vandets modstand mod skibsskrog i bevægelse for derigjennem at vinde erfaring i, hvilke former af disse er de for fartøiers hurtighed fordelagtigste. Desuden anstilles der ogsaa ved anstalten forsøg i vandbygningskunstens tjeneste.

Anstalten arbeider i første række for krigs- og handelsmarinen til konstruering af nye skibstyper, men staar ogsaa til disposition for privatindustri eller for private ingeniører.

Keiser Wilhelm-kanalen. Kanalen blev i regnskabsaaret 1903—1904 befaret af 32 038 afgiftspligtige fartøier (altsaa ikke iberegnet den keiserlige

marines skibe). Heraf var 13 943 dampskibe med en drægtighed af 3 894 309 netto reg.-tons samt 18 095 seil- og andre slags fartøier dr. tilsammen 1 095 978 netto reg.-tons.

Fartøiernes nationalitet var:

	Antal.	Reg.-tons.	Procentvis af den hele trafik.
Tyske	26 696	2 954 247	59.20
Belgiske	29	9 164	0.18
Engelske	574	449 592	9.01
Danske	1 562	507 733	10.17
Franske	15	4 533	0.09
Hollandske	1 188	276 611	5.54
Norske	329	165 514	3.32
Russiske	410	316 705	6.35
Svenske	1 198	283 881	5.69
Andre	37	22 307	0.45

De fartøier, som i sidste regnskabsaar passerede kanalen, befordrede:

	Antal fartøier.	Reg.-tons netto.		Antal fartøier.	Reg.-tons netto.
Passagerer	2 485	82 655	Kornvarer	4 217	250 534
Kul	1 044	319 764	Kreaturer	77	4 608
Sten	2 621	99 262	Løst gods	3 221	631 983
Jern	270	38 191	Stykgods	5 000	1 832 864
Træ	1 731	768 399	Diverse last	556	156 249

Disse fartøier kom fra og gik til følgende havnegrupper:

	Antal fartøier.	Reg.-tons netto.		Antal fartøier.	Reg.-tons netto.
Tyske Nordsjøhavne (undtagen Elbhavne)	2 376	619 064	Tyske Østersjøhavne	15 157	1 757 806
Havne ved Elben	17 897	1 750 112	Russiske (finske) havne	2 380	1 464 281
Britiske havne	1 663	1 014 319	Svenske havne	2 532	860 263
Hollandske, belgiske og Rhinhavne	1 888	1 011 032	Norske „	106	26 443
Franske havne	221	143 898	Danske „	4 260	548 032
Andre vest- og sydeuropæiske havne	210	209 666	Havne ved kanalen og Ober-Eider	14 685	552 687
			Havne ved Unter-Eider	701	22 971

Linje Kjøbenhavn — Hamburg. I fragtfarten mellem Hamburg og Kjøbenhavn er der opstaaet en skarp konkurrence mellem „Det forenede Dampskibsselskab“ i Kjøbenhavn og „Die vereinigte Bugsier- und Frachtschiff-fahrts-Gesellschaft“ i Hamburg, hvilket sidste selskab allerede i længere tid har forsøgt at befordre last i lægtere til Kjøbenhavn, og som tilsidst har oprettet en regelmæssig linje.

Efterat forsøgte forligsforhandlinger ikke har ført til noget resultat, har

„Det forenede Dampskibsselskab“ besluttet at optræde med energi mod den nye konkurrent.

Efter hvad selskabet meddeler, befordrer det gods til enhver tid og til ethvert fragtbeløb, saa at det nu bliver afladernes sag at bedømme, hvorvidt de foretrækker varerne sendt pr. dampskib eller pr. lægter.

Suezkanalen. De allerede i forrige aarsrapport kortelig berørte tyske anker over Suezkanalselskabets maalinger af dampskibe med shelterdæk synes nu ogsaa at have faaet tilslutning fra engelsk hold, og det skal til og med være kommet derhen, at engelske „Tramp“-dampskibes rederier omgaaes med den tanke at lade de fartøier, der paa udgaaende gaar i ballast eller kun har delvis last inde, undgaa Suezkanalen og istedenfor lægge veien om Kap.

Desertering af tyske sjømænd i udlandet. I løbet af aaret 1903 er der fra Hamburgerskibe i udlandet deserteret 2 110 sjømænd, heraf: I Adelaide 39, i Antwerpen 56, i Baltimore 136, i Buenos Aires 42, i Durban 32, i Fremantle 16, i Genua 25, i Iquique 15, i Neapel 43, i New Orleans 30, i New York 1 085, i Philadelphia 105, i Rosario 25, i San Francisco 90, i Santos 17, i Shanghai 10, i Swansea 17, i Sydney 29, i Tacoma 23, i Valparaiso 14.

Som middel til at afværge det saa særdeles skadelige rømningsuvæsen henvises gjerne til forholdsregler, trufne af de lokale autoriteter. Ad denne vei lader imidlertid neppe væsentlige bedringer sig opnaa, idet den eneste virkelig effektive udvei vistnok kun findes, naar de sjøfarende nationers regjeringer indgaar overenskomst om, at forhyring af sjøfolk ikke skal finde sted, medmindre disse ved afmønstringsbevis godtgjør, at de har forladt sit forrige skib paa lovlig maade.

Lægehonorarer i udenlandske havne. I en indberetning af 26de februar til rigskansleren gjorde det tyske generalkonsulat i Genua opmerksom paa, at de tyske fartøier, der ikke selv har skibslæge ombord, udsættes for, at de udenlandske læger, som de har seet sig nødsaget til at henvende sig til, ofte forlanger urimelig høie honorarer og derved paafører rederierne store omkostninger. For at raade bod paa dette forhold anbefales der at indføre samme system som de engelske rederier benytter sig af, idet disse nemlig sætter sig i forbindelse med en engelsktalende læge, der mod et forudbestemt honorar forpligter sig til at behandle alle ombord paa rederiernes skibe forekommende sygdomme. Dette honorar kan da efter omstændighederne bestaa enten i en aarlig godtgjørelse eller i en bestemt sum (1 £) for hvert skib, som anløber havnen.

Beskyttelse mod malariasmitte. Under henvisning til, at den nyeste forskning har bragt paa det rene, at malariasmitte kun overføres ved stik af moskitos, indskjærper tyske aviser nødvendigheden af, at der i de malariafarlige strøg benyttes moskitonet om alle sovesteder.

Nettet maa have mindst 16 masker paa kvadratcentimeteren og maa være fuldstændig helt og uden rifter, ligesom enderne maa være stukket ind under madrassen.

Særdeles tilraadeligt er det desuden, at man under ophold i disse egne indtager et gram kinin om ugen.

Gulfeber-expedition. I lighed med, hvad der allerede er skeet i England og Frankrige, er der nu her i Hamburg for første gang for private midler bleven udrustet en expedition, bestaaende af to læger fra det herværende institut for skibs- og tropesygdomme, hvilken skal have til opgave i

Sydamerika at studere den gule feber og de dersteds anstillede forsøg paa at træffe beskyttelsesforholdsregler mod sygdommen.

Sjømænds ret til sygepleie. Fra regjeringens side er der fremhævet det ønskelige i, at rederiernes pligt til at bekoste syge sjømænds forpleining burde udstrækkes helt til at gjælde for 26 uger i lighed med, hvad der nu er foreslaaet for sygeforsikringspligtens vedkommende. Da det imidlertid befrygtes, at en saa vidtgaaende forpleiningspligt vilde komme til at ruinere de smaa rederier, er der opstaaet spørgsmaal om, hvorvidt ikke den hele forpleiningspligt burde overflyttes fra rederierne til „Seeberufsgenossenschaft". Ogsaa herimod menes dog betydelige praktiske indvendinger at kunne gjøres gjældende, hvorfor der foreslaaes at flytte smaa rederiers forpleiningspligt over paa vedkommende stedlige sygekasser.

Lov om lægeundersøgelse med hensyn til sjøfolks tjenestdygtighed. Medens for tiden lægeundersøgelser af sjøfolk kun er obligatorisk for deres synsevnes vedkommende, saa venter man nu i løbet af aaret 1904 en ny lov, der paabyder fuldstændig lægeundersøgelse af alle sjømænd, der paamønstres i Tyskland paa tyske skibe.

Sjømandsstandens invaliditetsforsikring. De af tyske rederier indbetalte bidrag til sjøfolks invaliditetsforsikring er i de to sidste aar vokset betydelig. Af de for tiden 2 361 indregistrerede redere med tilsammen 4 237 skibe indbetaltes saaledes i aaret 1902 602 697 mk., medens bidragene i aaret 1901 udgjorde 562 965 mk. Af de i aarets løb indbetalte bidrag faldt 482 973 mk., omfattende 38 169 mand paa Hansestædernes forsikringsanstalt, i anden række kommer provinsen Schleswig-Holsteins anstalt med 42 576 mk. for 3 835 sjømænd. Den store tilvækst i bidragenes størrelse tilskrives foruden den tiltagende skibsfart ogsaa en forhøielse af sjøfolkenes aarlige gjennemsnitshyrer. Administrationsomkostningerne opgik til 18 145 mk. og overskred det foregaaende aars med 1 200 mk. Medens i aaret 1901 disse omkostninger for hver forsikret person beløb sig til 33.2 pf., beregnes denne andel i aaret 1902 til 37.2 pf.

Summen af de i aaret 1903 udbetalte ulykkesforsikringsbeløb opgik til 788 945 mk.

Pensionskasse. Flere hamburgske rederier har fulgt det af Hamburg—Amerika-linjen givne eksempel — denne linje har allerede længe havt en pensionskasse, — og har oprettet en for sine høiere skibsfunktionærer og kontorpersonale beregnet „Versorgungskasse Vereinigter Rhedereien auf Gegenseitigkeit in Hamburg", hvilken er bleven stadfæstet af det „Kaiserl. Aufsichtsamt für Privatversicherung".

Sundhedspolitikontrol. I 54 preussiske havne er der nu bleven indført sundhedspolitikontrol efter hamburgsk mønster. Kontrollen, der har virket med meget held, udøves af havneopsynsmænd, overlodser, slusemestere, færgemænd og grænseopsynsbetjente, hvilke alle igjen staar under havnelægens opsyn. Disse funktionærers arbeide varer fra klokken 6 om morgenen til 10 om aftenen og omfatter alle indløbende og paa havnen liggende fartøier, hvilke sidste undersøges to gange om ugen.

Havne- og karantænelægerne træder kun i virksomhed, naar der haves mistanke om, at der ombord hersker nogen smitsom sygdom, eller naar de — regelmæssig en gang om ugen — kontrollerer opsynsmændenes tjeneste.

Som en illustration af denne sanitære virksomhed i mindre havne kan nævnes, at sundhedsinspektøren i Stolpmünde (Köslin) i aaret 1901 undersøgte 396 fartøier, i Kolberg kontrolleredes 332 skibe.

Havnelægerne blev i Stolpmünde og i Kolberg tilkaldt til henholdsvis 6 og 9 skibe.

Denne sundhedskontrol har som nævnt virket med fremgang og i diverse tilfælde ført til opdagelsen af smitsomme sygdomme.

Forskud paa hyre. Den nye „Seemannsordnungs" bestræbelser for i alle enkeltheder at regulere forholdet mellem sjøfolk og redere har vist sig at medføre vanskeligheder med hensyn til spørgsmaalet om udbetaling af forskud paa hyren.

Disse udbetalinger skeede hidtil ved anvisninger, til hvilke der var knyttet den betingelse, at sjømanden maatte befinde sig ombord ved skibets afgang og — naar en nabohavn blev anløbet — ogsaa ved afgangen fra denne. Den nye forordning synes imidlertid ved saadanne anvisninger kun at knytte den betingelse, at sjømanden befinder sig ombord ved afgangen fra mønstringshavnen.

Da forskudsanvisninger uden den nævnte videregaaende betingelse imidlertid paastaaes ligefrem at være en opmuntring til rømning, hvorved rederierne trues med store tab, saa har disse besluttet at gjøre brug af sin ret efter forordningens § 47 til i hyrekontrakterne ikke længere at tilstaa noget forskud, men istedenfor at give sjømændene en anvisning paa optjent hyre, imod hvilken det betræffende hyrebeløb efter en hel eller halv maaneds forløb bliver sjømanden udbetalt, dersom han da befinder sig ombord.

Tyske skibsgutter. Ligesom man i Norge begynder at anstrænge sig for at faa uddannet norske skibsgutter paa norske skibe, saa søger man i den senere tid i Tyskland i stadig højere grad at sørge for sjømandsstandens rekrutering ved at lade tyske skibsgutter oplære paa tyske fartøier.

Disse bestræbelser støder imidlertid paa hindringer netop fra det hold, der skulde synes at burde være mest interesseret i skabelsen af en veloplært og tilstrækkelig talrig sjømandsstand — nemlig rederierne —, idet disse ofte synes lidet tilbøielige til at tage en ubefaren gut ombord, hvad der har ført til, at saadanne gutter for at faa lov til at følge med fartøierne regelmæssig maa betale en affindelsessum til rederierne eller — i mange tilfælde til skibsførerne, der vistnok maa befrygtes ofte i dette punkt at handle paa egen haand.

Dette system, der kun kan karakteriseres som et misbrug, udestænger altsaa ubemidlede gutter fra at uddannes til sjømænd, og det har i Hamburg — som gjentagende i tidligere rapporter fremhævet — bl. a. den overordentlig uheldige følge, at der hvert aar anbringes et ikke ubetydeligt antal tyske gutter ombord paa norske skibe, hvor de optager pladsen for vore egne.

Der blev saaledes i aaret 1903 ved generalkonsulatet paa norske skibe paamønstret 31 og paa svenske skibe 9 tyske skibsgutter.

Man har fundet paany at burde henlede opmerksomheden paa disse forhold, for at de om muligt kan blive rettede. Dersom et herliggende norsk fartøi virkelig tiltrænger en skibsgut, vilde det jo med den korte afstand og lette forbindelse mellem Hamburg og Norge være en overmaade let sag at faa en saadan gut engageret fra hjemlandet.

„Seewarte". Som det vil være bekjendt, udøver det herværende „Seewarte" en mangesidig og betydelig virksomhed.

Anstalten staar i direkte forbindelse med saavel rederier som skibsførere og modtager et værdifuldt og righoldigt maritim-metereologisk observationsmateriale derved, at disse sidste indsender meddelelser om alle slags iagttagelser paa sjøen. I løbet af aaret 1902 indsendtes der saaledes fra den keiserlige marine 73 og fra handelsflaaden 576 fuldstændige journaler, af hvilke sidste

378 indsendtes fra dampskibe og 198 fra seilskibe. Desuden indkom der 2 journaler fra fyrskibe.

Af journaluddrag indløb 288 nummere (alle fra dampskibe).

Til „Seewarte"s virksomhed hører ogsaa udgivelse af alle slags for sjøfarten betydningsfulde karter og arbeider. Ifølge „Reichsmarineamts" anordning bliver der siden juni 1902 hver maaned under navn af „die Monatskarte des Nordatlantischen Ozeans" udgivet et kart, der med forklarende tekst indeholder oplysninger om vindretning og vindstyrke, taageforhold, passatgrænser, strømforhold, trafikveie for dampskibe og for seilfartøier, vrag, is- og stormforhold. Disse karter bliver uddelt til sjøfarende, men først og fremst til dem, der er „Seewarte" behjælpelige i dets arbeide.

Til gjengjæld for det værdifulde materiale, som „Seewarte" modtager fra skibsførere, uddeler det til disse allehaande tryksager, der, efter hvad der udtrykkelig gjøres opmerksom paa, tilfalder modtageren som personlig eiendom.

Endvidere foretager „Seewarte" undersøgelser og kontrol af alle slags nautiske og metereologiske instrumenter samt anskaffer nye saadanne. For at studere denne gren af institutets virksomhed — særlig hvad kompasser og læren om disses deviation, og hvad prøvning af nautiske instrumenter angaar — har ogsaa i aaret 1903 et stort antal udenbys og ogsaa fremmede marineofficerer og videnskabsmænd besøgt Hamburg, og det vilde sikkerligen være overordentlig heldigt, om ogsaa fra os fagmænd paa dette omraade kunde beredes anledning til at deltage i disse studier.

I Bremen og Bremerhaven, i Kiel, Flensburg, Lübeck, Rostock m. fl. steder findes underafdelinger af „Seewarte".

En særskilt afdeling af „Seewarte", hvilken nu er forlagt til Berlin, beskjæftiger sig med kystbeskrivelser, om hvilke der udgives haandbøger.

Afdelingen meddeler hyppig skriftlige eller mundtlige oplysninger til skibsførere, rederier og andre skibsfartsinteresserede eller myndigheder.

Ny kuldampskibs-type. Et nyt i Hamburg hjemmehørende dampskib, „Hedwig Heidmann", der er konstrueret med udelukkende hensyn til kultraden mellem England og Hamburg, har vakt opmerksomhed paa grund af flere nye indretninger, der adskiller fartøiet fra den almindelige kuldampertype. Saaledes har skibet — foruden den sedvanlige fokkemast — baade paa for- og agterskibet et par dobbeltmaster, der er indrettede udelukkende til at tjene lastnings- og losseøiemed, til at bære de elektriske lamper og til at benyttes som ventilatorer.

Skibet har 5 luger, 6 almindelige wincher og 14 „wippwincher". Disse sidste, der er byggede efter det saakaldte Hagenske patent, og som alle ved transmission drives af en centralmaskine i hovedmaskinrummet, har — foruden at bevirke en væsentlig kulbesparelse — den fordel at muliggjøre en hurtig udlosning, idet skibet ved disse winchers hjælp og med øvede folk bekvemt kan tømmes paa 10 arbeidstimer. For at det paa grund af de korte vinterdage ofte nødvendige natarbeide skal kunne gaa sikkert og let fra haanden, er skibet forsynet med elektriske lysanlæg.

Mest bemerkelsesværdig er den fuldstændig nye fordeling af vandballasten efter et patent, erhvervet af skibsbyggeriet Sir Raylton Dixon & Co., Lmtd. i Middlesbrough.

Medens et skib af „Hedwig Heidmanns" størrelse normalt vilde have en vandballast paa 600—700 tons, saa har dette fartøi ialt 1 421 tons, hvoraf 724 tons indeholdes i tanks paa dækket eller indbyggede under dette. Naar hertil kommer 100—150 tons bunkerkul, stikker fartøiet i ballast agter 14′ 6″

og forud 9′ dybt, og det er saaledes fuldt sjødygtigt og istand til at arbeide imod storm og svær sjø. Med en last af 3 000 tons har det et gjennemsnitligt dybgaaende af 17′ 5″. Man mener derfor, at fartøiet under de om høsten saa sedvanlige veststorme kun vil have en ubetydeligere forsinkelse paa sine reiser til England eller Skotland, medens det ellers ikke sjelden forekommer, at kuldampere, der gaar i ballast fra Hamburg, bruger fra 5 til 7 dage eller efter en 4 à 5 dages reise paa grund af kulmangel maa gaa tilbage til Cuxhaven. Da den norske skibsfarts deltagelse i den her omhandlede kulfarde er betydelig tiltaget, tør ovenstaaende beskrivelse af, hvorledes man her indretter sig for denne, være af interesse.

Nyt middel til forebyggelse af selvantændelse af kullast. Der blev i sin tid i England nedsat en kommission for at undersøge og om muligt at opklare aarsagerne til branden ombord paa det engelske skib „Walter H. Wilson“. Dette skib var afgaaet fra Cardiff til Coquimbo med en last af Wales kul, men maatte i begyndelsen af januar anløbe Bahia paa grund af lastens selvantændelse og ankom derefter i slutningen af april til Belfast for at reparere. Undersøgelserne af dette tilfælde, hvilket var af saa meget større betydning, som antændelsen havde fundet sted kort efter afgangen, førte dog ikke til betydeligere resultater. Derimod gav de anledning til, at et af kommissionens medlemmer, mr. Therfall, har fremsat en ny teori om, hvorledes selvantændelse af kullaster skal kunne forhindres, hvilken stik imod de tidligere anskuelser gaar ud paa, at kullene ved sin indlastning maa være saa tørre som mulig for derefter ombord paa fartøiet at blive fugtet med salt eller ferskt vand, der helst maa være saa koldt som muligt. Til dette resultat er mr. Therfall kommet derved, at branden i alle selvantændelsestilfælde er opstaaet i de under storlugen ophobede masser af fin kul (kulgrus), hvorfor selvantændelse efter hans mening altid vil kunne forebygges, naar man holder dette kulgrus tilstrækkelig vaadt.

Turbinskibe. Paa skibsverftet „Vulcan“ i Danzig bygges der for den tyske orlogsmarines regning en krydser paa 2 300 brit. reg.-tons, der skal forsynes med en turbinmaskine med 10 000 hestekræfters styrke. Dette bliver den tyske marines første forsøg med turbinskibe. Handelsflaaden besidder endnu ikke noget saadant fartøi, hvad der maa forundre, saa meget mere som turbinsystemet, der medfører saa store fordele som f. ex. maskinanlæggets store enkelhed, lethed og sikkerhed i betjeningen, vegtforringelse samt plads- og kulbesparelse, ikke paa den anden side medfører mangler eller uheldige følger.

Specielt egner turbinmaskinerne sig for smaa hurtiggaaende kystdampskibe, da selv dampskibe med ringe dybgaaende paa grund af maskinernes ubetydelige høide ved deres hjælp kan opnaa en stor hurtighed.

Ogsaa for handelsflaadens vedkommende skal der nu gjøres forsøg med turbinskibe, idet der paa Howaldswerke i Kiel bygges et tre-skruers passagerskib paa ca. 500 brutto reg.-tons og 1 200 hestekræfters maskiner.

Rorkommando. Ifølge en i „Reichsanzeiger“ for 18de oktober offentliggjort forordning skal rorkommando-ordene „Steuerbord“ og „Backbord“ fra den 1ste april 1905 benyttes paa alle tyske skibe i den samme betydning, hvori disse kommandoord bruges i marinen.

Lastelinje. „Seeberufsgenossenschaft“ har efter flere aars forberedelse paa grundlag af det righoldige materiale, der dannes af de fra tyske skibsførere indsendte anmeldelser, besluttet at indføre en tysk lastelinje.

Efter derefter at være antaget af „Bundesrath“ er denne allerede ved aarets slutning traadt ikraft.

De nu vedtagne tyske bestemmelser adskiller sig fra de engelske væsentlig deri, at medens man ved udarbeidelsen af disse sidste har indskrænket sig til at opstille beregninger for de forskjellige skibstyper, er de tyske regler mest mulig affattede med det enkelte skib for øie, saaledes at man under tilbørlig hensyntagen til den paa skibets tidligere indlastninger baserede erfaring uden vidløftige udregninger vil kunne anbringe lastemerket.

Et supplement til de nye bestemmelser, specielt omfattende skibe i trælasttraden og fiskerifartøier, vil i løbet af aaret 1905 træde ikraft.

Fisk. Tysklands import af fisk og fiskeprodukter stillede sig i aaret 1903 for efternævnte sorters vedkommende som følger:

	Tons.
Fersk sild	49 629
Heraf fra Norge	6 689
„ „ Sverige	4 832
„ „ Storbritannien	26 804
„ „ Danmark	7 834
Anden fersk saltvandsfisk	17 809
Heraf fra Norge	2 359
„ „ Sverige	420
„ „ Storbritannien	2 859
„ „ Danmark	6 553
Stokfisk	1 006
Heraf fra Norge	610
„ „ Holland	328
Fisk, tilberedt med eddike, olje og lign., i tønder og daaser	451
Heraf fra Norge	293
Heraf fra Italien	129
	Tønder.
Sild, saltet, i tønder	1 445 302
Heraf fra Norge	110 387
„ „ Sverige	7 214
„ „ Storbritannien	595 977
„ „ Holland	531 882
	Tons.
Guano, kunstig	28 949
Heraf fra Norge	6 162
„ „ Belgien	13 572
„ „ Uruguay	2 996
Tran og lignende	14 844
Heraf fra Norge	6 810
„ „ Japan	3 488
„ „ Storbritannien	1 974

Til Hamburgs frihavn indførtes fra Norge i aaret 1903:

Sild, saltet	til værdi mk.	1 197 280
Anden saltet fisk	—„— „	62 930
Røget fisk (heri ikke medregnet sardeller og laks)	—„— „	27 280
Ansjos	—„— „	116 780
Sardiner	—„— „	283 630
Anden tilberedt fisk	—„— „	116 780
Tørret fisk	—„— „	6 030 640
Fersk fisk	—„— „	1 340 870
Hummer	—„— „	231 130
Tran	—„— „	1 123 190

Salt sild. Aaret bliver betegnet som meget ugunstigt for forretningerne i denne vare.

Ved aarets begyndelse forefandtes der oplagret store beholdninger, og da disse ønskedes realiserede inden den nye sæsons begyndelse, blev salget forceret, hvorved priserne hastig sank —, for enkelte sorter hollandsk og tysk sild indtil 15—20 mk. —, hvad der medførte store tab. Disse tab havde til følge, at der det hele aar blev opereret med stor forsigtighed.

Fedsild. Paa grund af det gode fiske i Norge var tilførselen større end i det foregaaende aar. Trods den gode kvalitet fandt fedsild dog ikke nogen synderlig paaagtning, da kjøberne nu har vænnet sig til den tyske sild

og foretrækker denne paa grund af dens gode behandling og sortering. Efter hvad der meddeles, ansees de nye norske tønder her for at være en forbedring, men samtidig skal der fremdeles klages over mangelfuld sortering og pakning.

Selv partier, der var behandlede efter den nye vragerlov, skal efter forlydende have været daarlig pakkede og skal gjentagende have maattet ompakkes, hvorimod sorteringen siges at være bleven bedre.

Priserne opgives at have været:

KKKK mk. 32—28; KKK mk. 28—23; KK mk. 27—21; K mk. 22—18; MK mk. 19—13.

Vaarsild. Som følge af de billige priser for andre konkurrerende sildesorter var efterspørgselen ringe.

Storsild. Tilførselen var mindre end i foregaaende aar. Silden var gjennemgaaende smaafaldende og kvaliteten blandet.

Rundsaltet vare, velsorteret og godt pakket i tønder paa 350 til 420 stkr., fandt god afsætning og blev, efter hvad der opgives, betalt med mk. 28—33 pr. tønde. Derimod var ganet og smaafaldende vare lidet søgt.

Brisling og ansjos. Tilførselen var regelmæssig. Priserne angives for brisling at have varieret mellem 12 til 18 mk. pr. tønde for letsaltet, og mellem 12 til 14 mk. for grovsaltet vare, — for ansjos fra 8 til 10 mk. pr. $^1/_2$ tønde.

Fersk sild. Importen viser en stor forøgelse, idet den for aaret 1903 anslaaes til 475 000 kolli mod 376 000 i aaret 1902.

Forbruget af fersk sild er i de senere aar steget særdeles sterkt og udvider sig fremdeles paa saltsildens bekostning. Størstedelen gaar til røgerierne og konservefabrikerne, men ogsaa en stor del videreforsendes til indlandet, hvor den som følge af prisbilligheden (fersk sild indføres toldfrit) udgjør et efterspurgt næringsmiddel.

Ogsaa fra Sverige indførtes adskillig fersk sild.

Fersk fisk. Ogsaa importen af anden fersk fisk tiltager for hvert aar. De mest gangbare norske sorter skal være kveite, hyse, sei, flyndre, aal og makrel.

De bedste priser opnaaes i januar—februar og fra midten af oktober til udgangen af november. Ogsaa for denne vares vedkommende siges man at være meget misfornøiet med pakning og sortering, og det fremhæves, at smaa, middelsstor og stor fisk bør sorteres og pakkes i kasser hver sort for sig, samt videre at disse kasser alle bør have samme størrelse og vegtindhold.

Der udtales ønske om en hurtigere forbindelse mellem Vestnorge og Hamburg, idet de nuværende rutebaade som følge af de mange anløbssteder er længe underveis og ofte forsinkede, hvad der ved forsendelse af fersk fisk kan have uheldige følger.

Tran. Tranmarkedet har vistnok i det hele været ugunstigt. Priserne var i begyndelsen af aaret temmelig høie, hvilket dels skyldes det daarlige fiske i Norge det foregaaende aar og dels ligeledes de høie priser for de konkurrerende fedtarter. Da nu fisket saavel i Lofoten som i Finmarken gav et slet resultat, og leveren desuden var overordentlig mager, saa steg priserne for alle sorter torsketran sterkt, — særlig for medicintran, der fra sæsonens begyndelse til dens slutning efter forlydende har steget fra mk. 175 til mk. 500 pr. tønde.

De høie priser medførte, at de blanke sorter fandt daarlig afsætning. Ogsaa bruntran var mindre søgt, dels paa grund af de trykkede industriforhold,

dels fordi bruntran ikke længer benyttes i læderfabrikationen saa sterkt som tidligere.

Klipfisk. Udbyttet af de norske torskefiskerier oversteg i aaret 1903 med hensyn til kvantiteten udbyttet i aaret 1902, men fisken var liden og mager, og den samlede fangsts vegt stod derfor adskillig tilbage for dette sidste aars. Der betaltes ret høie priser for raavaren, og da den gamle vare ved slutningen af sæsonen (i april) var omtrent udsolgt, blev den nye klipfisk noteret ganske høit. Disse høie priser formaaede ikke alene at holde sig, men undergik i løbet af høsten en videre forhøielse, hvad der i ikke uvæsentlig grad skyldtes den omstændighed, at ogsaa fiskerierne ved New Foundland og Island havde givet mindre heldigt udbytte.

Der viste sig næsten overalt en levende efterspørgsel efter klipfisk.

Spanien og Portugal kjøbte store partier, og ogsaa i de i betragtning kommende oversjøiske lande viste der sig større efterspørgsel.

Herved var det af betydning, at Argentinas økonomiske stilling som følge af en god høst havde forbedret sig adskillig, saa at dette land viste sig som en mere betalingsdygtig kjøber. Det samme kan ogsaa delvis siges om Brasilien. Mexico kjøbte sit sedvanlige kvantum; med La Platastaterne blev der afsluttet større kontrakter.

Til den amerikanske vestkyst var afsætningen omtrent som fjoraarets.

Som følge af denne vedvarende livlige efterspørgsel steg priserne langsomt, men sikkert, og mod aarets slutning gjorde en vis knaphed paa klipfisk sig gjældende. Til slutning var de oversjøiske priser ca. 20 pct. høiere end ved sæsonens begyndelse.

Stokfisk. Ogsaa for stokfisk begyndte sæsonen med høie priser, der steg vedvarende til henimod aarets slutning. Da de italienske lagere stod ganske tomme, indtraadte der en levende efterspørgsel. Forretningerne belivedes ved, at stokfisken blev afsendt meget tidlig. Ved udgangen af november var forraadene gjennemgaaende udsolgte; enkeltvis forekom der nogle partier, der dog blev solgt til noget lavere priser, da efterspørgselen imidlertid var gaaet tilbage.

De i aarets løb for stokfisk betalte priser skal være de høieste, som man hidtil har opnaaet.

Kvaliteten var gjennemgaaende god.

Ferskfiskforbruget i Tyskland. I aaret 1903 blev der paa de store fiskeauktionsmarkeder ved Elben og Weser bortauktioneret følgende mængder af fersk fisk: I Hamburg og Cuxhaven for 3 833 980 mk., i Altona for 2 817 825 mk., i Geestemünde for 5 100 213 mk., i Bremerhaven for 767 883 mk.

I de sidste fire aar stillede udbyttet sig paa disse auktioner saaledes: I Hamburg og Cuxhaven 1899: 2 468 506 mk., 1900: 3 155 495 mk., 1901: 3 158 054 mk., 1902: 4 236 797 mk.; Altona: 1899: 2 340 827 mk., 1900: 2 139 788 mk., 1901: 2 258 949 mk., 1902: 2 415 253 mk.; Geestemünde: 1899: 4 053 422 mk., 1900: 4 369 994 mk., 1901: 4 626 683 mk., 1902: 5 125 325 mk.; Bremerhaven: 1899: 750 176 mk., 1900: 704 183 mk., 1901: 763 323 mk., 1902: 875 208 mk.

Det bemerkes, at de paa disse auktioner solgte fiskemængder i ganske overveiende grad er indfangede af tyske fartøier.

Import af frossen laks fra Sibirien. Et Hamburger-rederi expederede i april 1903 et dampskib „Bianca“ til Nicolajevsk, hvor fartøiet efter endt losning indtog en last af ca. 160 000 frossen laks. „Bianca“ an-

kom til Hamburg i de sidste dage af aaret 1903, og da det ved den derpaa foretagne undersøgelse af lasten fandtes, at fiskens udseende og smag i enhver henseende var upaaklagelig, kan altsaa det første forsøg paa at føre frossen laks ad sjøveien fra Sibirien til Hamburg karakteriseres som vellykket.

Da foretagendets lukrativitet imidlertid stiller sig noget tvilsom, er der endnu ikke truffet nogen endelig bestemmelse om, hvorvidt „Bianca" skal foretage flere reiser i samme øiemed.

Det tyske sildefiske. Det tyske sildefiske har i aaret 1903, hvad fangsten angaar, havt et godt resultat.

Derimod har høststormene i oktober og november medført tab af saavel menneskeliv som skibe og redskaber.

Takket være regjeringens fiskeriopsyn ved en aviso og to torpedobaade forekommer der nu sjeldnere tilfælde af forsætlig beskadigelse af garnene.

Der findes i Tyskland for tiden syv sildefiskeriselskaber, hvis flaade i aaret 1903 er steget fra 130 til 145 fartøier med en besætning paa ca. 2 100 mand.

Imidlertid formaar denne flaade ved gjennemsnitsfangst kun at dække ca. $^1/_5$ af Tysklands enorme sildeforbrug, hvorfor der maa indføres fra udlandet for ca. 30 millioner mk. sild om aaret.

Den tyske fiskeflaade. Alt i alt bestaar den tyske havfiskeflaade af 753 fartøier med 4 963 manns besætning. De ved kysten i flodmundinger og i havneindløb beskjæftigede smaa halv- og heldækkeres og aabne baades antal anslaaes at gaa op til ca. 17 700 fartøier.

Ifølge en anstillet beregning anslaar man, at ca. 80 000 personer i det tyske rige skylder fiskerierne sin ernæring. Heraf falder 41 pct. paa sjøfiskerierne. For at varetage fiskerstandens interesser er der dannet et „Bund deutscher Berufsfischer", der blandt andet ogsaa har sat sig til opgave at uddanne lærlinge, at sørge for sygeforsikring og invalideunderstøttelse og at danne „Genossenschaften" til billige indkjøb af gode fangstredskaber m. m.

Sjøgaaende fiskedampskibe m. m. Fiskedampskibenes størrelse er i de senere aar stadig tiltaget. Aarsagerne hertil maa i første række søges i fangstreisernes alt videre udstrækning mod nord, særlig til Island, for hvilke reiser de første, mindre fartøier af bare 30—33 meters længde ikke strakte til. Kulbunkerne var ogsaa for smaa til at optage et tilstrækkelig stort kvantum kul for reiser paa 15—18 dage, og ogsaa opbevaringsrummene for fangsten var for smaa. Efterat „Die deutsche Dampfischereigesellschaft Nordsee" er gaaet i spidsen og har sat et stort antal større fiskedampere i fart, er dette exempel bleven fulgt af mange andre rederier.

Den tyske seilfiskeflaade, som allerede havde en haard kamp at bestaa med fiskedampskibene, har i den senere tid lidt sterkt under konkurrencen med danske motorbaade, hvorfor den tyske „Seefischereiverein" anstrænger sig meget for at faa de tyske seilfiskebaade udstyret med motorer, og foreningen har saaledes bl. a. sendt tre sjøgaaende fiskefartøier af forskjellig størrelse til Danmark for at faa dem forsynet med danske motorer.

Efter sagkyndiges mening skyldes det danske fiskeris store opsving anvendelsen af motorbaade (af hvilke der findes mere end 600 stykker foruden flere hundrede smaa saakaldte „strandbaade"), hvorfor man i Tyskland, hvor anvendelsen af motorbaade i fiskeriernes tjeneste endnu er et forholdsvis nyt spørgsmaal, har opmerksomheden henvendt paa de i Danmark gjorte erfaringer.

„Seefischereiverein" arbeider ogsaa ved hjælp af forsøgsfiskeri med stor energi paa fangstredskabernes forbedring.

For om muligt at finde nye fangstfelter udsendte foreningen en expedition

til Østersjøen, der bragte paa det rene, at der dersteds findes flere saadanne fiskepladse, hvor der med godt resultat kan drives fiske.

Nærmest foranlediget ved en række temmelig nye fiskekutteres forulykken er der i den senere tid opstaaet en livlig diskussion om, hvorvidt en byggekontrol ved fiskefartøier maa ansees nødvendig eller ikke.

Hovedaarsagen til ulykkerne antages imidlertid at ligge i besætningernes sammensætning, idet denne lader meget tilbage at ønske. En stor vanskelighed er den permanente, mere eller mindre store mangel paa folk, hvilken naturligen medfører, at man gjør sig dobbelt saa stor umage for ikke at miste dem, man har, hvorfor der bliver seet gjennem fingre med mangt og meget, som er uforenligt med god orden og disciplin. Under disse omstændigheder forekommer — som forhandlingerne ved „Seeämterne" noksom viser — ofte nok smaafeil og uagtsomheder, der i hundrede tilfælde er uden betydning, men som — naar ulykken er ude — kan føre til skibs og besætnings undergang.

Til en grundig forbedring af disse forhold fører der to veie, nemlig enten oplærelse af skibsgutter paa de enkelte fartøier, eller en fagmæssig, systematisk uddannelse af saadanne gutter paa særskilte skoleskibe. Efter de gjorte erfaringer synes denne sidste fremgangsmaade ubetinget at være den heldigste.

Opgaven tænkes løst ved istandbringelse af 2-aarige gratiskurser paa damp- og seilskibe med praktisk undervisning om sommeren ombord paa skibet og med teoretisk undervisning om vinteren i land.

Fiskeriernes fremme i Tyskland. Foruden „Seefischereiverein" arbeider saavel rigsregjeringen som enkeltstaterne paa fiskeriernes fremme. Til dette formaal anvender riget 400 000 mk. om aaret. Blandt de forholdsregler, som træffes af rigsregjeringen kan nævnes, at denne beskytter sjøfisket ved at stationere en krydser paa fangstomraadet, at den udsender krigsskibe for at optage karter og for at anstille havundersøgelser, og at den organiserer stormvarsel- og signalvæsen.

Landbrug. Høsten faldt godt ud i store dele af Tyskland. De i aaret 1903 indhøstede kvantiteter opgik til: Vinterhvede 3 002 444 tons eller pr. hektar 1.93 tons, sommerhvede 552 620 tons eller pr. hektar 2.17 tons, vinterspelt 447 982 tons eller pr. hektar 1.49 tons, sommerrug 172 084 tons eller pr. hektar 1.18 tons, vinterrug 9 732 409 tons eller pr. hektar 1.66 tons, sommerbyg 3 323 639 tons eller pr. hektar 1.95 tons, havre 7 873 385 tons eller pr. hektar 1.84 tons, poteter 42 901 530 tons eller pr. hektar 13.25 tons (deraf friske 40 310 599), kløver 9 727 987 tons eller pr. hektar 5.16 tons, lucernehø 1 323 939 tons eller pr. hektar 5.86 tons, enghø 26 355 027 tons eller pr. hektar 4.45 tons.

For blandt andet at paavise, at det tyske mel ikke, som hidtil ofte antaget, skulde egne sig mindre til bagning end det udenlandske, agter de preussiske „Landwirtschafts"-kammere med økonomisk støtte af staten i Berlin at oprette en forsøgsmølle og et forsøgsbageri tilligemed et laboratorium til undersøgelse af korn- og melsorter. Et lignende anlæg tænkes ogsaa oprettet i Kassel.

Spiritus. I driftsaaret 1902—1903 (regnet fra den 1ste oktober) blev der ialt i Tyskland produceret 3 382 935 hl. alkohol, til hvilken produktion der blandt andet forbrugtes 2 367 175 tons poteter.

Tysklands alkoholforbrug i samme tidsrum beløb sig for tekniske formaal til 1 278 712 hl., for drikkekonsumtion til 2 352 853 hl. (hvilket sidste tal omfatter brændevin af saavel udenlandsk som indenlandsk oprindelse). Pr.

individ udgjør dette et forbrng af 4.0 liter mod 4.3 l. i aarene 1900—1901 og 4.4 l. i 1899—1900.

Som det af disse tal fremgaar, synes altsaa forbruget af drikkebrændevin i de senere aar at være i stadig tilbagegang.

Bestræbelserne for i alt større maalestok at anvende spiritus som kraftkilde og til fremstilling af lys og varme fortsættes med usvækket energi og krones fremdeles med held.

Særlig er der gjort vigtige fremskridt paa belysningsteknikens omraade. Der er saaledes konstrueret en spiritusglødelampe af lysstyrke 40 normallys, der er bragt i handelen under navnet „Amorbrenner", og hvormed man paastaar at have løst det problem at fremstille en enkelt konstrueret, sikker, paalidelig og i brug økonomisk spirituslampe. — De i tidligere rapporter gjentagende omtalte forsøg med hensyn til potetestørring har saavel i teknisk som i økonomisk henseende givet saa udmerkede resultater, at „Der deutsche Landwirtschaftsrath" i en nylig stedfunden plenarforsamling enstemmig har vedtaget en resolution, hvori indtrængende opfordres til udvidelse af potetesdyrkningen og til oprettelse af potetestørreanstalter.

Sukkerkonvention. Den 1ste september traadte Brüsseler-sukkerkonventionen i kraft, og som det var at forudse, har overgangen til de nye forhold voldt sukkerforretningerne betydelige vanskeligheder. Forskyvningen af det internationale sukkermarkeds afsætningsforhold har siden den 1ste september til aarets udgang bevirket en næsten fuldstændig stansning af Tysklands sukkerexport, og de ellers til udlandet afsatte mængder trykkede priserne i indlandet.

Man haaber imidlertid, at der vil indtræde en bedring heri, og at den tyske sukkerindustri paa verdensmarkedet skal kunne beholde den betydningsfulde stilling, som svarer til dens produktionsevne, ligesom det er at vente, at en eventuelt formindsket export vil blive opveiet af et forøget indenlandsk forbrug.

Trælast. Den forløbne sæson har for trælastforretningerne i sin almindelighed ikke staaet tilbage for det foregaaende aar.

Markedet bevarede næsten helt til høstmaanederne en fast holdning og viste delvis for grans vedkommende til og med en stigende tendens, saa at alle afskibere havde rig anledning til at finde afsætning til fordelagtige priser for sine endnu udisponerede lagere af granbattens og bord.

Dette heldige resultat beror formentlig paa den moralske virkning af den mellem næsten alle svenske og de fleste større finske sagbrug fornyede og overalt gjennemførte overenskomst om ogsaa under vinteren 1902—1903 at indskrænke tømmerhugsten paa samme maade som i det foregaaende aar. Denne beslutning havde saa meget større virkning, som det viste sig, at lagrene i de russiske havnesteder: Kronstadt, Riga etc., hvilke ikke har deltaget i overenskomsten, i aarets første maaneder snarere formindskedes end forøgedes.

Ogsaa andre heldige omstændigheder har imidlertid bidraget til den fordelagtige stilling, saaledes f. ex. de overordentlig lave fragter og forbedringen i de fleste industrigrene og i byggevirksomheden baade her og i Amerika. Det derværende marked har fra aar til andet vundet en alt større indflydelse paa de europæiske forhold og en ikke ubetydelig procentsats af den tyske træimport dækkes fra Amerika.

Denne import af trælast stillede sig for efternævnte satsers vedkommende som følger:

Bygningstømmer og gavntømmer, uforarbeidet eller kun forarbeidet paa

tversiden med øks eller sag: 2 353 892 tons, hvoraf fra Norge 4 115 tons (mod 4 404 tons i aaret 1902), fra Østerrige-Ungarn 1 264 849 tons, fra Rusland 1 057 101 tons, fra Finland 11 532 tons og fra Nordamerika 9 333 tons.

Bygningstømmer og gavntømmer, tilhugget efter længdeaksen: 471 891 tons, hvoraf fra Sverige: 53 545 tons (mod 46 560 tons i aaret 1902), fra Finland 27 507 tons, fra Rusland 247 616 tons, fra Nordamerika 4 581 tons og fra Østerrige-Ungarn 138 311 tons.

Saget trælast: 1 729 528 tons, hvoraf fra Norge 43 910 tons (mod 43 446 tons i aaret 1902), fra Sverige 452 015 tons (mod 439 655 tons i aaret 1902), fra Finland 145 103 tons, fra Rusland 244 981 tons, fra Nordamerikas Forenede Stater 42 457 tons. Grovere snedkervarer: 55 602 tons, hvoraf fra Norge 468 tons (mod 485 tons i aaret 1902), fra Sverige 10 024 tons (mod 9 829 tons i aaret 1902).

For norske $^3/_4$" „Schaalbretter" fra Fredriksstad, Kristiania og Drammen var afsætningsforholdene noget bedre end under fjoraaret. Priserne stillede sig gjennemgaaende i $4^3/_4$—$4^7/_8$ mk. for $^3/_4 \times 5$" og $4^3/_8$—$4^1/_2$ mk. for $^3/_4 \times 4^1/_2$". Norske sagede „Kanthölzer" fandt i sæsonens første halvdel en god afsætning saavel i centimetersagning, der ved Rhinen næsten udelukkende benyttes, som ogsaa i tommesagning, der — ved siden af centimetersagning — mest finder afsætning ved Weser og Ems.

Exportørernes faste holdning ved slutningen af forrige sæson viste sig at have været berettiget, og priserne steg ikke ubetydelig, da rhinsk trælast imidlertid ogsaa var bleven dyrere, saa at der i midten af januar afsluttedes betydelige kontrakter med Rhindistrikterne.

Senere sank priserne, og markedet endte meget flaut, særlig for centimetersagning, hvoraf der var overproduktion.

Bortseet fra nogle enkelte større kontrakter, særlig for 6" og 5", hvilke afsluttedes allerede i oktober, udviklede exporten fra Sverige sig forholdsvis sent, og sæsonen for svenske granbattens naaede først sit højdepunkt i december—januar.

Salget af svenske granbattens (især til Rhinlandene) formodes i disse og i de nærmest følgende maaneder at have antaget et større omfang end i de forrige aar.

I løbet af sommermaanederne var markedet ganske dødt, og der savnedes baade tilbud og efterspørgsel, da kjøberne foreløbig havde dækket sine behov temmelig rigelig.

De første partier af battens opnaaede ikke over 150 mk. for 7" med 5 mk.s afslag for 6" og videre 15 mk. for 5". Under sæsonens første halvdel steg priserne til mk. 157.50 for 7". Der var stor efterspørgsel efter 2×6", og denne dimension, der bruges næsten overalt i Tyskland, blev godt betalt, idet priserne i aarets første halvdel steg til 155 mk. for 2×6" og 140 mk. for 2×5" af de særlig vel anseede leverancer fra Sundsvall, Hudiksvall, Söderhamn og Gefle.

Som følge af disse priser kom der ud paa høsten nye tilbud paa markedet, hvilke ogsaa paa grund af heldige flødningsforholde var langt større end ventet, hvilket medførte en synken af priserne, særlig for syvtoms vare.

For granbord stillede forholdene sig omtrent som for battens, og forretningerne kom først til udvikling i december.

Især var der stor efterspørgsel efter 5" og $5^1/_2$"; men ogsaa 7", 6" og $4^1/_2$" fandt god afsætning.

Træ v a r e r. Den største del af Tysklands behov i aaret 1903 af snedkerivarer var allerede dækket ved kontrakter fra slutningen af aaret 1902 til meget billige priser, mellem 36 og 40 pct. rabat paa de almindelige standard-

*

priser cif. Lübeck. Allerede under aarets første maaneder indtraadte der imidlertid en prisstigning som følge af forøget afsætning til Sydafrika. Markedet forblev fast aaret ud med priser til mellem $27^1/_2$ og 30 pct. rabat paa standardpriserne.

I den senere tid skal amerikanske snedkerivarer vinde marked i Sydafrika, da de er billigere end de svenske.

Skovplantninger i Tyskland. Som man allerede i tidligere rapporter gjentagende har tilladt sig at fremhæve, er man i Tyskland fuldt opmerksom paa, at den endnu stedfindende store import af trælast fra de nordiske nabolande i en overskuelig fremtid maa ophøre paa grund af, at disse landes skove som følge af den paagaaende rovhugst efterhaanden maa forsvinde.

Det ansees derfor for at være af den største vigtighed at foretage skovplantninger i Tyskland, og staten gaar energisk i spidsen for dette arbeide.

Træmasse og cellulose. Behovet for udenlandsk træmasse er ikke meget stort i Tyskland og viser sig hovedsagelig, naar der indtræder vandmangel i de trærigere tyske distrikter, f. ex. i Sachsen og Harz, hvorved de indenlandske sliberiers virksomhed bliver indskrænket. Da der nu i aaret 1903 herskede meget regulære vandforholde med rigelig tilførsel af tysk masse, havde denne omstændighed naturligvis en ugunstig indflydelse paa priserne og hindrede indførselen af betydeligere kvantiteter af nordisk træmasse.

En i aarets første maaneder indtraadt pludselig efterspørgsel forsvandt snart igjen som følge af rigelig nedbør og formodes neppe at have givet anledning til væsentligere leveringer fra Skandinavien.

Nogle nordtyske og et par enkelte westfalske fabriker skal have forarbeidet hovedsagelig nordisk masse; men i det store og hele taget har den tyske produktion vist sig tilstrækkelig.

De fleste større papirfabriker besidder nu egne sliberier, og som følge af udvidelser af de indenlandske sliberiers drift og af forøgelse af deres antal, beregner man Tysklands træmasseproduktion til under normale aar at opgaa til ca. 400 000 tons tør masse, hvad der menes omtrent at skulle svare til behovet.

Fra Østerrige blev der for at holde de indenlandske priser oppe og som følge af overproduktion kastet temmelig betydelige partier ind paa markedet, hvilke dog kun fandt langsom afsætning.

Af de her berørte forhold vil fremgaa, at man i det forløbne aar ikke har været udsat for større prissvingninger.

Mod aarets slutning traadte de Forenede Stater som følge af pludselig vandmangel ind paa markedet som kjøbere af større partier.

Et forsøg paa at faa oprettet et fælles norsk og svensk salgskontor strandede af mangel paa tilstrækkelig tilslutning.

Ogsaa for cellulose gjælder omtrent det samme, som ovenfor er bemerket om Tysklands forbrug af skandinavisk træmasse, idet dog veirforholdene ved cellulosefabrikationen ikke spiller den samme rolle som ved den mekaniske træmasse.

Enkelte tyske fabriker af især tryk- og pakpapir bruger endnu den grovere og billigere skandinaviske vare.

Ifølge sagkyndiges beregninger anslaaes celluloseproduktionen i Tyskland til ca. 300 000 tons sulfit- og ca. 50 000 tons natroncellulose, hvilke kvantiteter menes i nogen grad at overstige behovet, saa at der existerer et overskud til export. Nogen indflydelse paa priserne for den skandinaviske cellulose antages denne tyske export, — der kun omfatter bedre kvaliteter — ikke at

udøve, ligesom overhovedet den tyske im- og export ikke tillægges nogen væsentligere indflydelse paa verdensmarkedet.

Priserne var meget trykkede i aarets første 9 maaneder, men forbedrede sig betydelig mod aarets slutning, idet der særlig opstod en levende efterspørgsel for blegede og let blegbare sorters vedkommende.

Træmassepapir. I det store og hele taget kunde priserne for norsk træpapir hævde sin stilling, skjønt tendensen var synkende. Medens nogle godt indførte fabriker fortsat var vel beskjæftigede, havde andre færre bestillinger og maatte derfor sætte priserne ned, hvad der bidrog til at trykke markedet. Paa oversjøiske pladse skal det norske træpapir foretrækkes for andet saadant.

Af svensk træpapir oversteg tilbudet behovet, saa priserne var trykkede. Ogsaa af svenske fabriker var dog enkelte af de bedst indførte godt beskjæftigede.

Ialt indførtes der i aaret 1903 til Tyskland 2 549 tons glittet pakpapir, hvoraf fra Norge 215 tons, fra Sverige 976 tons. Til Hamburgs frihavn indførtes fra Norge 11 653 tons papirvarer, fra Sverige 14 072 tons. Af sleben træmasse indførtes i aaret 1903 til Tyskland 13 837 tons, hvoraf fra Norge 1 412 tons (i aaret 1902: 1 465 tons), fra Sverige 3 891 tons, fra Østerrige-Ungarn 2 819 tons og fra Finland 3 829 tons.

Af cellulose indførtes 27 529 tons, hvoraf fra Norge 3 979 tons (i aaret 1902: 3 370 tons), fra Sverige 7 431 tons, fra Østerrige-Ungarn 9 506 tons og fra Finland 3 304 tons.

Til Hamburgs frihavn indførtes af træmasse samme aar fra Norge 6 434 tons og fra Sverige 28 422 tons.

Sten. Tysklands import af gadesten udgjorde i aaret 1903 463 552 tons, hvoraf fra Norge 21 659 tons (mod 9 096 tons i aaret 1992) og fra Sverige 373 829 tons (mod 363 574 tons i aaret 1902).

Til Hamburg indførtes af sand- og granitsten fra Norge 6 830 tons og fra Sverige 67 214 tons.

Det fremgaar heraf, at den skandinaviske stenexport til Tyskland — hvilken i de senere aar var gaaet sterkt tilbage — i aaret 1903 er steget betydeligt. Importen i aaret 1903 oversteg til og med importen i det hidtil bedste aar, 1900.

Priserne er gaaet endnu mere tilbage — formodentlig paa grund af den sterke produktionsforøgelse i Sverige og den deraf følgende konkurrence. Saaledes betaltes i aaret 1903 „Hamburger Reihensteine No. 1“ med 45—53 mk. pr. kbm. (mod 47—54 mk. i aaret 1902), „Reihensteine No. 2“, respektive „No. 3“ opnaaede efter kvaliteten fra ca. 5.75 mk. til 6.75 mk. pr. kvm. cif. importhavn (mod fra 6 mk. til 7.28 mk. i aaret 1902).

Den norske stenexport til Tyskland er ubetydelig i forhold til den svenske, idet den svenske granit efter forlydende paa grund af sin større haardhed og modstandskraft gjennemgaaende bliver foretrukket for den norske, og idet man, efter hvad der paastaaes, i Norge skal lægge mere vegt paa exporten til England og andre lande.

Jernmalm. Tysklands import af jernmalm opgik i aaret 1903 til 52 253 359 decitons mod 39 574 028 decitons i aaret 1902); heraf kom 314 612 decitons fra Norge, 14 346 536 fra Sverige og 24 914 236 decitons fra Spanien. Importen fra Norge i aaret 1902 udgjorde 2 483 og fra Sverige i samme aar 11 440 056 decitons.

Saaledes som det synes at fremgaa af ovenstaaende statistik, har i den sidste tid ogsaa vort land begyndt at exportere jernmalm til Tyskland, og som bekjendt knytter man hjemme store forhaabninger til denne exportgren. Dog

bør man i denne anledning holde sig for øie, at blot raavarens forædling giver en virkelig fortjeneste, medens udførsel af malmen kun tjener til at berige fremmede lande, samtidig med, at de udsigter til industriel virksomhed, som en forædling vilde medføre, falder bort.

Kalciumkarbid. Det europæiske syndikat, der beherskede markedet i den største del af aaret 1903, er nu forsaavidt forandret, som de tyske og schweiziske fabriker er traadt ud. — Priserne holdtes af syndikatet i aaret 1903 i ca. 23.50 mk. pr. 100 kg. cif. Hamburg for import til Tyskland og ca. 26.00 mk. pr. 100 kg. netto fob. Hamburg for export til transatlantiske lande.

Denne export lider under høie fragter, der i almindelighed skal være fire à fem gange saa store som for andre varer. Saaledes skal der efter forlydende i dampskibsfragt for karbid fra Hamburg til Brasilien være bleven betalt 85 til 100 mk. pr. ton, fra Hamburg til La Plata 85 til 100 mk. og fra Hamburg til Australien 70 til 75 mk. — ligeledes pr. ton.

Tysklands indførsel af kalciumkarbid opgik i aaret 1903 til 14 081 tons (mod 11 287 tons i aaret 1902). Heraf kom: Fra Norge 3 145 tons (mod 2 150 tons i aaret 1902), fra Sverige 283.1 tons (mod 662 tons i aaret 1902), fra Østerrige-Ungarn 3 482 tons og fra Schweiz 5 918 tons.

Til Hamburgs frihavn indførtes i aaret 1903 fra Norge 1 827 tons og fra Sverige 2 218 tons.

Jod. Siden man i Chile kan fremstille jod i næsten ubegrænsede mængder og med smaa omkostninger af affaldsluden af salpeter, er denne artikels produktion af tang, saaledes som den foregaar i Norge og i Skotland, bleven lidet lønnende. De nuværende priser bliver blot kunstig opretholdt af jodsyndikatet. Overproduktionen er ganske overordentlig stor, saa det maa synes nu at være al grund til i Norge at undersøge, hvorvidt vore tangmasser ikke istedenfor til jodudvinding maatte kunne finde lønnende anvendelse i industriens tjeneste eller kunne benyttes til fremstilling af foderstoffe.

Tysklands indførsel af jod opgik i aaret 1903 til 320.2 tons (mod 220 tons i aaret 1902). Heraf kom fra Norge 12.3 tons (mod 15.2 tons i aaret 1902), fra Storbritannien 49.7 tons, fra Japan 14.9 tons samt fra Chile 233.7 tons.

Da importen fra Chile i aaret 1902 beløb sig til blot 83.9 tons, er indførselen fra dette land i aaret 1903 altsaa steget med ikke mindre end 149.8 tons.

Til Hamburgs frihavn indførtes i aaret 1903 fra Norge 9.24 tons jod.

Uddrag af aarsberetning fra vicekonsulatet i Altona.

Der ankom til Altona i aaret 1902 fra Norge: 23 fartøier dr. 7 033 tons, fra Sverige: 127 fartøier dr. 19 993 tons. Der afgik til Norge: 17 fartøier dr. 5 055 tons, til Sverige: 17 fartøier dr. 1 731 tons.

I samme aar ankom af norske skibe med ladning: 57 fartøier dr. 19 145 tons, i ballast 3 dr. 1 401 tons; af svenske med ladning: 63 fartøier dr. 20 653 tons, i ballast: 3 fartøier dr. 614 tons.

Der afgik af norske skibe med ladning: 30 fartøier dr. 12 041 tons, i ballast: 31 fartøier dr. 8 847 tons; af svenske med ladning: 20 fartøier dr. 7 960 tons, i ballast: 45 fartøier dr. 13 221 tons.

Fra Norge indførtes 6 706.4 tons varer, fra Sverige 31 859.7 tons. Til Norge udførtes 1 450.6 tons, til Sverige 1 365.1 tons.

Disse tal refererer sig alle til vareforbindelsen ad sjøveien.

Af importen fra Norge udgjordes ca. 2 569 tons af sild, 1 590 tons af furubord, 1 223 tons af sten samt 1 119 tons af ildfast ler.

Af importen fra Sverige udgjordes ca. 16 645 tons af sten, 8 868 tons af furubord, 1 534 tons af træmasse, 983 tons af rujern m. m.

Af exporten til Norge udgjordes ca. 1 116 tons af stenkul. Af exporten til Sverige udgjordes 1 264 tons af denne vare.

Uddrag af aarsberetning fra vicekonsulatet i Harburg.

Der ankom til og afgik fra Harburg i aaret 1903: 7 norske skibe dr. 6 479 reg.-tons, 16 svenske skibe dr. 3 445 reg.-tons.

En stor del af indførselen til Harburg udgjøres af linfrø (fra Calcutta og Argentina over Hamburg), af palmekjærner og af kopra, idet der i Harburg findes 7 fabriker, der beskjæftiger sig med bearbeidelse af disse artikler. Som følge heraf udgjør oljekager en stor udførselsartikel. Der er i Harburg bygget en ny havn, der vil lette en direkte import til byen, idet skibene ikke længere vil være nødt til at udlosse lasten i lægtere i Altona eller Hamburg.

Til Harburg indførtes i aaret 1903 fra Norge ca. 100 tons trælast og 69 tons tønder, fra Sverige 1 591 tons sten og 560 tons bisulfat. Til Norge udførtes samme aar 170 tons brændt sten og 540 tons lere, til Sverige 160 tons lere, 425 tons syre, 210 tons salt, 290 tons jern og 350 tons kul.

Odessa.

Aarsberetning for 1903 fra konsul J. M. Osberg, dateret 11te Juni 1904.

Skibsfarten. Af norske fartøier besøgtes hovedstationen af fra andre lande ankomne 9 dampskibe dr. 16 921 tons, konsulatdistriktet forøvrigt af fra andre lande ankomne 16 dampskibe dr. 28 306 tons. Afgaaede norske fartøier fra hovedstationen 4 dampskibe til Norge med ladning dr. 8 009 tons, til andre lande med ladning 5 dampskibe dr. 8 912 tons; fra konsulatdistriktet forøvrigt 13 dampskibe til Norge med ladning dr. 24 803 tons, til andre lande med ladning 5 dampskibe dr. 7 237 tons.

Bruttofragter for fra konsulatdistriktet afgaaede norske dampskibe kr. 840 934.00.

Af svenske fartøier besøgtes Odessa i aaret blot af en i ballast fra andet land ankommen damper dr. 2 000 tons, som her lastede korn til Sverige med en bruttofragt af kr. 38 466.00.

For ordre, reparation eller lignende ankom intet fartøi.

Erlagte konsulatafgifter af svenske fartøier ved hovedstationen kr. 127.00, af norske fartøier ved hovedstationen kr. 1 012.32; ved vicekonsulsstationerne af norske fartøier kr. 2 029.26; heraf tilfaldt konsulen kr. 1 014.63; ialt tilfaldt konsulen kr. 2 026.95.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i svenske sager kr. 3.00, i norske sager kr. 3.00, i andre sager kr. 48.00.

De forenede rigers skibsfart paa Sortehavet var omtrent den samme som foregaaende aar, og rederierne sysselsætter fremdeles ikke sine dampskibe regelmæssig i denne trade.

Aarsagen synes at være, at man blot i nødsfald vender sig til Sortehavet,

altsaa naar fragtmarkedet er daarligt, og at man ikke befragter sine fartøier paa forhaand, naar markedet er godt. En undtagelse har et par norske dampere dannet, som til gode fragtsatser har sikret sig flere konsekutive reiser i aaret.

Fragtforretningerne fra Odessa og Nicolaieff til de store konsumpladse London, Hull, Antwerpen, Rotterdam og Hamburg afsluttes nu for en stor del direkte mellem rederierne og Odessa agenter, der laster damperne for de førstnævntes regning og engagerer last til løbende fragtsatser samt ligeledes engagerer last fra 1 til 6 maaneder i forveien. Dette er en følge af, at en stor del af de nu hidkommende dampere laster 6 000—7 500 tons, og det er vanskeligt paa et vanligt, mindre godt marked at faa vederheftige agenter til at garantere fulde ladninger.

Fragterne fra Odessa til de vanlige importhavne London, Hull, Antwerpen og Rotterdam var i aaret i gjennemsnit: Januar 7 sh. 6 d, februar 8 sh., marts 7 sh. 6 d, april 7 sh. 6 d, mai 8 sh. 6 d, juni 7 sh., juli 6 sh. 9 d, august 9 sh. 6 d, september 10 sh. 6 d, oktober 10 sh., november 9 sh., december 7 sh.; til Marseille eller Genua: Januar frcs. 8.00, februar frcs. 7.50, marts frcs. 7.50, april frcs. 8.00, mai frcs. 9.00, juni frcs. 7.00, juli frcs. 6.00, august frcs. 8.00, september frcs. 9.00, oktober frcs. 8.50, november frcs. 8.50, december frcs. 6.50.

Fra Nicolaieff var fragterne de samme som fra Odessa. Fra Azow var fragterne 1 sh. 6 d, resp. $1^1/_2$ frcs. høiere.

Kulimporten fra England i aaret indskrænkede sig til 15 000 tons gaskul. Som dampkul benyttedes udelukkende russiske.

Af andre nationers fartøier besøgtes Odessa i aaret i udenrigsk fart af følgende dampskibe: 467 engelske dr. 932 572 tons, 178 russiske dr. 260 080 tons, 108 italienske dr. 179 035 tons, 64 østerrigske dr. 121 614 tons, 42 tyske dr. 65 251 tons, 32 græske dr. 47 284 tons, 24 franske dr. 36 140 tons, 7 hollandske dr. 11 936 tons, 5 tyrkiske dr. 2 408 tons, 4 danske dr. 5 679 tons, 2 spanske dr. 2 705 tons.

Odessas havn har endnu ikke undergaaet den mindste forbedring, og maatte dampskibe den største del af aaret vente paa kaiplads. Det vanlige tab af tid for at erholde kaiplads er 8—10 dage, men dampskibe har i mange fald faaet vente lige op til 20 dage. Bygningen af de i sidste aarsberetning omtalte, af sydvestbanen projekterede conveyors for korn er endnu ikke paabegyndt.

Importen til Odessa sjøværts var i aarene 1901, 1902 og 1903:

	1901. Pud.	1902. Pud.	1903. Pud.
Appelsiner og citroner	1 674 231	1 329 737	1 578 335
Bær, rosiner, svedsker og figener	78 840	84 025	83 478
Oliven	91 356	89 955	77 755
Nødder	379 600	310 568	342 844
Peber, krydderier	85 597	92 699	101 700
Kaffe	146 902	164 252	139 382
The	248 704	341 306	318 892
Tobak	6 750	6 309	7 564
Arac, rhum, kognak, paa fad	3 725	2 752	4 169
do. , paa flasker	79 609	81 253	98 965
Vine	30 553	22 326	24 936

	1901. Pud.	1902. Pud.	1903. Pud.
Champagne	73 836	74 515	—
Marineret fisk	57 820	62 171	54 009
Renset voks	3 606	57 094	63 055
Kastoroljefrø og kopra	739 286	795 846	1 267 645
Mur- og tagsten	784 061	1 262 171	1 477 716
Kul	6 030 934	1 093 984	911 266
Harpiks	238 750	—	205 435
Natron	9 149	4 410	17
Vitriol	6 999	13 442	11 320
Forskjellige slags madoljer	201 439	225 731	176 493
Garverbark og valonea	475 775	497 080	547 082
Forskjellige slags farver	101 963	105 045	124 581
Bly- og zinkhvidt	73 690	86 142	100 000
Verdigris	13 284	19 168	20 752
Støbejern	—	9 576	801
Forskjellige slags jern	29 204	33 934	12 751
Jernblik indtil størrelse no. 25 Birmingham	328 021	723 726	311 726
Do. over do.	430 640	—	415 442
Staal	89 435	76 101	64 375
Tin	33 414	47 498	55 336
Bly	283 641	220 393	304 208
Blikvarer	22 488	23 404	21 521
Spader, ljaer, knive	22 594	21 301	23 229
Verktøi af jern	52 930	52 313	60 375
Apparater og diverse maskiner	68 854	72 352	78 508
Høstmaskiner (dele, da hele maskiner er toldfrie)	53 127	62 255	60 148
Lokomobiler for diverse øiemed	45 834	62 230	62 857
Maskindele af staal, kobber og jern	70 213	43 400	56 695
Brevpapir	10 422	—	6 429
Bomuld	1 904 704	1 510 193	1 091 219
Jute	252 221	350 751	293 102
Farvet bomuld	2 560	2 707	2 910
Traad	2 072	2 629	2 231
Uldvarer	3 067	3 111	3 040
Silketørklæder	31	40	21

Indhøstningsmaskiner er fremdeles toldfrie og importeres i store kvantiteter fra Nordamerika. Amerikanske specialfabriker har store lagere i Odessa, Novorossisk samt i de passende indlandsbyer. Forretningerne til Sibirien tiltager med hvert aar og afsluttes for det meste ved hovedagenter i Odessa.

Tærskemaskiner importeres fremdeles i stor skala fra England og Tyskland; det førstnævnte land beholder overvegten.

Næsten alle andre industriartikler finder afsætning i Syd Rusland, og indtager Tyskland første plads i konkurrencen.

Af **agerbrugsredskaber**, saasom ploge, harve, spader og ljaer, er i den sidste tid næsten udelukkende russiske fabrikater anvendt, men er et amerikansk firma nylig begyndt at hidsende for salg i kommission sine specialiteter af agerbrugsredskaber, og vedkommende agent har i løbet af kort

tid udsolgt sit lille lager. Disse redskaber er usedvanlig lette, hvilket er en hovedsag for russiske jordbrugere, og de forlangte priser synes for en uindviet at være urimelig billige. Plogene gaar paa 3 hjul med roterende rund skive som kniv og renser, ligeledes ploge med roterende skiver, harve- og saa-apparat i én maskine. Lette harve med bøielige tænder og smaa meier. Runkelroehyppe-maskiner med sindrige indretninger til beskyttelse af spæde planter o. s. v.

Af norske og svenske artikler sælges fremdeles hovedsagelig saadanne varer, som forfærdiges i de forenede riger som en specialitet. Svenske separatorer og turbiner har skaffet sig et godt marked i Syd-Rusland, og det er glædeligt at se, hvorledes de forskjellige agenter kraftig annoncerer i aviserne om flere svenske fabrikater.

Svensk ansjos findes i de bedre delikatessebutiker, men man synes ikke længere at holde den norske ansjos, antagelig fordi de svenske æsker er bedre udstyrede end de tidligere hertil indførte norske og derfor lettere at sælge.

Hverken norske eller svenske fabrikanter synes at have forsøgt at indføre sine andre saa udmerkede konserver.

Størrelsen af importen af norske og svenske artikler kan konsulatet ikke opgive, idet varerne kommer over Riga, Hamburg og Hull.

Aktieselskabet „Lux" i Stockholm har lager af sine artikler i Odessa.

Handelsreisende, som optager ordre, maa betale 2den klasses pas, s. k. „gilde", ca. rubel 180.00, men forretningsmænd, som blot besøger Rusland for at engagere og kontrollere agenter, behøver ikke at betale nogen afgift.

Exporten fra distriktet bestaar hovedsagelig af korn samt trælast i transit fra Bukowina i Østerrige, ligeledes lidt sukker.

Exporten af jernmalm tiltager med hvert aar, og nærmere meddelelse derom findes under rubriken „Nicolaieff" (side 474).

Af trælast, furu og gran, exporteredes bl. a. til:

	I kbm.				I kbm.		
	1903.	1902.	1901.		1903.	1902.	1901.
Alexandria	97 328	98 736	132 100	Beyruth .	6 358	6 974	3 872
Rotterdam	128 568	57 178	42 980	Tripolis .	3 102	4 356	2 068
Batum . .	37 972	34 716	47 060	Marseille .	7 414	7 304	15 268
Cette . .	9 526	10 626	21 978	Nizza . .	1 408	572	1 738
Konstanti-				St. Louis .	5 222	3 190	1 298
nopel . .	21 560	21 439	17 666	Alger . .	—	1 232	2 970
Smyrna .	5 126	7 964	4 312	Piræus . .	4 818	1 716	1 804
Port Said .	3 696	4 686	4 554	London .	638	88	—
Jaffa . .	8 118	5 830	6 578	Liverpool .	1 056	—	—

Fragterne for trælast har været, regnet pr. 22 kbm., Alexandria frcs. 125.00, græske havne frcs. 150.00, syriske frcs. 170.00, Marseille frcs. 130.00, Cette, Nizza, Cannes, St. Louis frcs. 170.00, Rotterdam £ 6. 0. 0 à £ 6. 10. 0, Batum 30 rubel.

Bemerkes bør, at exporten paa Middelhavet ikke er tiltaget, tvertom paa Alexandria gaaet tilbage, men derimod har exporten til Syd-Tyskland via Rotterdam antaget et stort omfang.

Kornexporten i aaret fra Odessa udgjorde i millioner pud: Hvede 69.46, rug 20.90, mais 17.78, byg 31.63, havre 1.14; tilsammen 140.91 millioner pud mod i aaret 1902 124.86, i aaret 1901 76.13, i aaret 1900 47.00 og i aaret 1899 68.00 millioner pud.

Fra andre sydrussiske havne exporteredes (i millioner pud):

	1902.	1901.	1900.		1902.	1901.	1900.
Nicolaieff . .	69.2	54.00	28 00	Mariupol . . .	8.00	7.00	10.5
Rostoff . . .	55.3	43.5	56.00	Theodosia . .	9.8	7.00	9.5
Taganrog . .	7.9	10.5	14.00	Berdiansk . .	7.8	6.00	6.5
Novorossisk . .	31.4	30.4	21.00	Genitschesk . .	—	3.00	4.00

Til de forskjellige importlande exporteredes fra Odessa (i millioner pud):

	1902.	1901.	1900.		1902.	1901.	1900.
Holland (Syd-Tyskland) . .	36.88	22.25	13.85	Norge . . .	4.42	4.08	0.78
England . . .	30.60	17.90	13.14	Sverige . . .	0.73		
Gibraltar f. o. .	6.48	1.27	0.49	Italien . . .	4.35	7.59	3.94
Tyskland. . .	19.05	10.08	5.60	Egypten . . .	0.04	0 29	0.14
Danmark. . .	9.62	3.35	0 11	Tyrkiet . . .	0.31	0.60	0.46
Frankrige . .	6.71	6.11	4.33	Spanien . . .	0.05	0.48	0.25
Belgien . . .	6 52	3.80	2.96	Østerrige . .	0.15	—	—
				Finland . .	0.35	0.20	—

Odessa exporterede videre i aaret 1903: Oljekager 1.99 mill. pud, mel 2.56 mill. pud, klid 0.91 mill. pud, sukker 2.45 mill. pud, trælast 10.43 mill. pud, bønner 0.86 mill. pud, erter 0.77 mill. pud, sprit 12 833 fade, faar 37 803 stkr., heste 727 stkr., kjør og okser 2 070 stkr., smør 7 535 pud, saltet fisk 379 075 pud.

Af den store export til Danmark bestod størstedelen, eller 6.03 mill. pud, af mais.

Kul-, jern- og staalindustrien i Syd-Rusland. Ifølge bergindustriens statistiske bureaus opgaver befordredes i Donezbassinet i aaret 1903 728 mill. pud stenkul mod 642 mill. pud aaret forud, hvorved forraadene nedgik fra 49 til 40 mill. pud.

Pladskonsumtionen forøgedes med 82 mill. pud, og expeditionen pr. jernbane med $57^1/_2$ mill. pud eller 13 pct.

Masovnene producerede i aaret 1903 83 mill. pud støbejern mod 85 mill. pud aaret forud, af halvfærdigt jern og staal $71^1/_2$ mill. pud mod $62^1/_2$ mill. pud. og af færdigt jern og staal 50 mill. pud mod 45 mill. pud.

Sukkerindustrien har i Rusland saa stort felt for sin virksomhed, at exporten kommer mindre i betragtning. I tilvirkningsaaret 1902—1903 arbeidede 278 fabriker. Med runkelroer kultiveredes 547 374 desjatin; heraf slog høsten feil paa 22 505, paa de resterende 524 869 desjatin var høsten god paa 288 783, tilfredsstillende paa 196 851 og daarlig paa 58 547. Man udvandt 535 mill. pud runkelroer og 63.94 mill. pud sukker.

Man exporterede i aaret 1901—1902: Til Vesteuropa af hvidt sukker 4 300 709 pud, gult sukker 290 360 pud, raffinade 70 133 pud, ialt 4 661 262 pud; til Østen hvid farin 674 948 pud, raffinade 3 021 319 pud, tilsammen 8 357 529 pud.

Nicolaieff gaar fremdeles fremad i export af korn, men denne havn har nu for liden kaiplads for sin handel, og dampskibe har i høstmaanederne maattet vente op til en uge paa plads. Trafiken har været holdt aaben i vintermaanederne ved isbrydere, der fremdeles ledsager damperne uden afgift.

Nicolaieff besøgtes i aarets løb for udenrigsk fart af følgende antal damp-

skibe: Engelske 278, italienske 75, østerrigske 50, græske 49, norske 10, hollandske 9, tyske 2, spansk 1, dansk 1, fransk 1.

Exporten fra denne havn udgjorde i millioner pud:

	1903.	1902.	1901.		1903.	1902.	1901.
Hvede . . .	54.77	39.69	21.9	Havre . . .	5.44	2.28	2.4
Rug	24.68	27.55	15.7	Oljekager . .	0.24	—	0.18
Byg	22.36	13.16	13 6				
				Tilsammen	107.49	82.68	53.78

Exporten af jernmalm har tiltaget betydelig, og der udskibedes i aaret 1903 til: Rotterdam 58 312 tons, Glasgow 33 574 tons, Barrow 29 120 tons, Middlesbro 10 675 tons, Servola 3 210 tons, Cette 2 558 tons, West Hartlepool 3 325 tons, Tyne Dock 2 900 tons, tilsammen 143 674 tons mod i aaret 1902 15 340 tons. Exporten har saaledes betydelig oversteget den i sidste aarsrapport beregnede kvantitet, nemlig 100 000 tons. Udførselen i aaret 1904 antages ikke at skulle overstige dette aars, idet de opnaaede priser giver blot liden afkastning.

Da kornfragterne er høiere end 8 sh. til England og Kontinentet, og malm maa betale 10 sh. 6 d minus 2 sh. for losning og lastning, siges ingen malm at kunne exporteres med fortjeneste.

Kherson har exporteret et snes ladninger korn i aarets løb, og fartøier, som der blot kan laste til 18 fods dybgaaende, har kompletteret i Odessa og andre Sortehavshavne.

Skadowsk i Perekopsbugten med eget toldkammer har ligeledes exporteret et snes ladninger direkte til udlandet.

Horli (eller Chorli) har nu eget toldkammer, og kan fartøier klarere der. Eieren af denne havn anstrenger sig for at gjøre samme fordelagtig bekjendt ved at overtage lastningen billig og yder gratis bugserdampere for at lodse fartøierne fra Djaralgatzkis fyr til Chorli, naar førerne telegraferer til Rabinowitch—Chorli med opgivende af den beregnede ankomsttid.

Theodosia exporterer fremdeles blot ubetydeligt; ligeledes **Kertch** og **Genitschesk.**

Berdiansk besøgtes i aarets løb af følgende antal dampskibe: 47 italienske dr. 55 912 tons, 28 græske, 12 engelske dr. 18 980 tons, 4 tyrkiske dr. 4 242 tons, 1 fransk dr. 1 900 tons.

Fragterne i aaret var i gjennemsnit til England og Kontinentet: Marts 10 sh., april 9 sh. 6 d, mai 9 sh. 6 d, juni 9 sh. 6 d, juli 8 sh. 6 d, august 10 sh. 6, september 11 sh., oktober 11 sh., november 10 sh. 9 d; til Marseille og Genua: Marts frcs. 10.00, april frcs. 9.50, mai frcs. 9.50, juni frcs. 9.00, juli frcs. 8.25, august frcs. 10.50, september frcs. 10.75, oktober frcs. 11.00, november frcs. 10.50.

Exporten bestod af 11 mill. pud hvede og 0.23 mill. pud. andet korn.

Skibsfarten aabnedes den 16de marts og stængtes af is den 18de december.

Novorossisk udvikler sig fremdeles til en større exporthavn og exporterede i aaret 1902 31.4 mill. pud. korn mod 30 mill. pud aaret forud. Denne havn exporterer ligeledes petroleum.

Batum besøgtes i udenrigsk fart i aaret af følgende antal dampskibe: 188 engelske dr. 425 721 tons, 139 russiske dr. 101 009 tons, 74 tyske dr. 114 130 tons, 71 franske dr. 120 936 tons, 71 østerrigske dr. 99 892 tons,

44 græske dr. 36 412 tons, 42 belgiske dr. 67 181 tons, 22 tyrkiske dr. 7 068 tons, 21 italienske dr. 36 789 tons, 13 hollandske dr. 22 983 tons.

Angaaende exporten af petroleum er officielle opgaver endnu ikke indkommet, men man har til de forenede riger expederet følgende ladninger: Kristiania 8 256 tons raff. petroleum, Gøteborg 850 do.

Om importen kan konsulatet ligeledes først senere indkomme med rapport.

Taganrog besøgtes i aarets løb fra udenrigsk fart af følgende antal dampskibe: Græske 237 dr. 427 072 tons, engelske 236 dr. 408 720 tons, italienske 67 dr. 144 434 tons, østerrigske 20 dr. 62 816 tons, russiske 11 dr. 26 027 tons, tyske 6 dr. 13 323 tons, norske 5 dr. 7 184 tons, hollandske 4 dr. 11 836 tons, spanske 3 dr. 9 735 tons, belgiske 3 dr. 6 233 tons, danske 2 dr. 3 998 tons.

Importen til Taganrog og Rostoff ved Don i aarene 1901, 1902 og 1903 udgjorde:

	1901.		1902.		1903.	
	Pud.	Værdi i rubler.	Pud.	Værdi i rubler.	Pud.	Værdi i rubler.
Musikinstrumenter . .	1 190	41 650	680	23 800	1 415	49 525
Oliven . .	9 081	72 648	12 920	103 360	9 200	87 400
Olivenolje .	136 136	1 266 065	159 203	1 480 588	81 254	771 913
Johannesbrød	143 080	279 006	151 523	303 046	135 668	303 896
Nødder . .	14 550	76 387	3 274	10 487	4 977	28 867
Figener . .	15 587	98 198	12 009	75 675	8 388	52 844
Kaffe . . .	524	10 480	2 396	47 920	2 250	45 000
Jern, arbeidet og i plader .	21 119	46 462	11 137	26 731	15 597	40 552
Bivoks . .	1 265	53 130	2 213	92 946	4 872	119 240
Zinkhvidt . .	1 714	10 284	1 444	7 942	5 658	31 119
Teglsten, ildfast . . .	266 352 Kasser.	119 858	10 874 Kasser.	5 347	28 655 Kasser.	12 895
Appelsiner og citroner . .	138 796 Pud.	1 110 368	170 000 Pud.	1 107 204	142 989 Pud.	925 557
Grafit . . .	2 458	6 145	2 803	7 288	2 844	8 532
Diverse maskiner . .	23 292	815 220	7 982	279 370	14 687	514 045
Garvebark o. lign. . . .	168 732	84 366	178 482	124 937	51 765	41 412
Kabler og elektriske apparater . .	12 697	507 880	5 379	215 160	2 521	25 210
Symaskiner .	15 132	393 960	11 956	358 680	7 839	223 170
Manufakturvarer . .	2 972	257 760	895	71 600	778	62 240
Vin paa fad	14 575	131 175	9 170	82 530	21 970	197 730
Champagne og kognak . .	454	24 062	969	51 387	2 143	107 150

	1901.		1902.		1903.	
	Pud.	Værdi i rubler.	Pud.	Værdi i rubler.	Pud.	Værdi i rubler.
Spirituosa paa flasker . .	706	10 590	102	1 530	87	1 305
Huder, saltede	55 555	277 775	51 810	284 955	60 293	360 758
Do., garvede	233	5 126	32	704	146	5 840
Slibestene .	1 698	33 960	1 045	20 900	1 191	17 865
Parfume . .	414	24 840	5 020	121 200	9 062	181 240
Harpiks . .	62 149	124 298	—	—	—	—
Mineralolje .	44 900	269 400	—	—	—	—
Petroleums-kogeapparater	510	12 240	2 575	64 375	227	4 540
Diverse varer	56 403	100 000	—	—	—	99 474
Ost . . .	—	—	65	1 625	240	6 000
Konserver .	—	—	287	5 740	159	3 180
Zinkrør . .	—	—	1 097	4 937	20 251	96 845
Lamper . .	—	—	1 733	51 990	2 840	85 200

Importen i aaret 1903 er gaaet noget ned fra det foregaaende aar.

Exporten fra Taganrog i aarene 1901, 1902 og 1903 udgjorde i mill. pud:

	1901.	1902.	1903.		1901.	1902.	1903.
Hvede . . .	34.25	40.92	56.03	Havre. . . .	0.60	0.10	0.69
Rug	13.77	13.85	15.09	Linfrø . . .	0.24	0.49	0.22
Byg	15.30	26.70	35.66	Colzafrø . . .	0.33	0.28	0.99

Foruden i aarene 1902 og 1903:

	1902.		1903.			1902.		1903.	
Uld . .	96 719	pud	71 541	pud	Kaviar, rød	46 792	pud	21 258	pud
Oljekager .	599 901	-	807 730	-	Do., sort .	452	-	501	-
Mel . .	5 540	-	139 349	-	Saltet fisk	8 853	-	5 328	-
Maccaroni	750	-	1 248	-	Klid . .	364 250	-	772 500	-
Smør . .	20 563	-	1 362	-	Stenkul .	—	-	62 731	-

Af norske og svenske firmaer i distriktet findes: Wickander & Larson, handel med linoleum, hovedkontor Stockholm, filial Preobrachanskaja, Odessa; O. M. Osberg, skibsmægler, Langerongaden 3, Odessa; begge svenske firmaer.

Konsulatet befinder sig i Langerongaden 3 og er aabent kl. $8^1/_2$—1 og kl. $3^1/_2$—7.

Messina.

Aarsberetning for 1903 fra konsul J. C. Martens, dateret 18de juni 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	8	6 115	15	10 826	23	16 941	6	4 279	13	9 330	19	13 609
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	8	6 115	15	10 826	23	16 941	6	4 279	13	9 330	19	13 609
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	69	44 790	69	44 790	49	47 386	35	23 258	84	70 644
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	2	995	3	1 796	5	2 791
Sum	-	-	69	44 790	69	44 790	51	48 381	38	25 054	89	73 435
Totalsum af ladede fartøier	8	6 115	84	55 616	92	61 731	57	52 660	51	34 384	108	87 044
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3 310	4	3 310
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3 310	4	3 310
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	43	41 597	43	41 597	-	-	19	17 137	19	17 137
Seilskibe	-	-	5	2 791	5	2 791	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	48	44 388	48	44 388	-	-	19	17 137	19	17 137
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	48	44 388	48	44 388	-	-	23	20 447	23	20 447

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 313 000.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 1 030 000.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 1 norsk fartøi dr. 1 064 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 24 dr. 22 281 tons, til hovedstationen 12 dr. 11 758 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 690.65, ved vicekonsulsstationerne kr. 5 526.70; heraf tilfaldt konsulen kr. 3 454.00. Af

svenske skibe ved hovedstationen kr. 484.00, ved vicekonsulsstationerne kr. 499.50; heraf tilfaldt konsulen kr. 733.75. Ialt tilfaldt konsulen kr. 4 187.75.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 125.70, i svenske sager sager kr. 63.36.

Til Messina konsulatdistrikt ankom i aaret 1903 ialt 154 norske og svenske fartøier dr. 128 400 reg.-tons, fordelt paa følgende havne:

Messina	35	fartøier	dr.	28 699	reg.-t.	Porto Emp.	7	— -	5 453 —
Augusta	1	—	-	1 149	—	Trapani	52	— -	45 106 —
Catania	34	—	-	27 246	—				
Licata	12	—	-	10 598	—				
Palermo	13	—	-	10 149	—	tils.	154	fartøier dr.	128 400 reg.-t.

mod i aaret 1902: 129 fartøier dr. 129 464 reg.-tons, i aaret 1901 165 fartøier dr. 140 898 reg.-tons, i aaret 1900 137 fartøier dr. 127 813 reg.-tons og i 1899 137 fartøier dr. 100 927 reg.-tons.

Antallet af ankomne skibe er altsaa tiltaget noget, sammenlignet med forrige aar, medens tonnagen har holdt sig paa samme niveau.

Af forannævnte antal fartøier var 130 norske dr. 106 119 reg.-tons og 24 svenske dr. 22 281 reg.-tons. Der optjentes i bruttofragt paa ind- og udgaaende af norske fartøier henimod 2 millioner lire og af svenske 230 000 lire. I foranstaaende sum for norske fartøier er ikke indbefattet nogen fragt for mange her ankomne dampskibe, der gik i fremmed „timecharter". Paa dette konsulatdistrikt opseiles antagelig mere fragt af norske og svenske fartøier end paa alle de andre italienske distrikter tilsammen.

Kulfragterne fra England var meget lave. For mindre dampskibe betaltes dog ca. 7 sh. pr. ton. Større fartøier opnaaede blot 5 sh.—5 sh. 3 d pr. ton.

Samhandelen mellem de forenede riger og Sicilien var som vanlig meget betydelig. Fra Norge importeredes der 1 326 000 kg. stokfisk, mod ca. 1 000 000 kg. i aaret 1902. Da kvaliteten gjennemgaaende var god, opstod der trods de enorme priser ikke mange tvistigheder om varerne. Priserne stillede sig i sæsonens løb som følger: Vestre holl. fra lire 106 til lire 112 cif. pr. kvintal à 100 kg., alm. holl. fra lire 110 opover til lire 130, samf. fisk fra lire 105 til lire 113, magerfisk fra lire 97 til lire 108.

Man havde altsaa her det særsyn, at den aller fineste sort fisk (vestre) ikke opnaaede stort større pris end den aller simpleste (magerfisk). Som regel vil man her ingen vestrefisk have, men grundet knaphed i de her almindelig gangbare sorter: alm. holl. og samfængt fisk, tvang sælgerne i Bergen kjøberne her til med hvert parti paa f. ex. 100 baller alm. holl. at tage ligestort kvantum vestrefisk, af hvilken sort der var overflod i Norge. Her ønsker man stor fyldig fisk som samf. og alm. hollænder. Finmarksfisk har intet indpas paa vort marked.

Det i min forrige aarsberetning udtalte haab om, at den mellem exportørerne i Bergen afsluttede overenskomst om blot at sælge fisk til Messina mod bankremburs maatte blive fornyet, gik desværre ikke i opfyldelse. Skjønt der, saavidt mig bekjendt, ingen konvention er mellem englænderne indbyrdes angaaende remburs ved salg af deres Newfoundlandsfisk til Italien, sælges der

af dem trods dette neppe en eneste fisk til dette land uden mod remburs. Dette er en stiltiende, fast regel, der overholdes af alle i egen interesse. Newfoundlandsvaren har jo desværre saa at sige ganske fortrængt den norske klipfisk paa de italienske markeder, grundet den billigere pris og den større holdbarhed.

Det er at beklage, at de norske exportører af stokfisk, der i aarrækker har havt slemme erfaringer paa Italien, ikke kunde bringes til at overholde en betræffende rembursen afsluttet konvention længere end en sæson, og alt det arbeide, der har været ofret paa rembursagen fra dette konsulats side i mange aar, er saaledes gaaet tabt, trods de udmerkede resultater i det aar, da rembursen strengt overholdtes. Samtidig kan neppe nogen norsk kornimportør, hvor respektabel og solid han end ansees for, kjøbe 100 tønder kornvarer fra udlandet uden at stille remburs.

Importen af træmasse synes at være i tiltagende. Den vil sikkert blive en betydelig faktor i vareudveksling med Sicilien. Her forbruges nemlig et uhyre stort kvantum silkepapir til indpakning af citroner og appelsiner. Dette papir fabrikeres hernede, da tolden er for høi til, at vore nordiske papirfabriker kan optage konkurrencen.

Fra Sverige indførtes blot en direkte ladning trælast med bark „Venus". Ad indirekte vei ankom ligeledes en god del svensk trævirke. Ligesaa ankom ikke ubetydeligt svensk tjære, beg og jern.

Fra Sicilien afskibedes til Norge et enormt kvantum salt, ca. 80 000 tons alene fra Trapani, med 31 norske dampskibe. Fra Augusta afgik to ladninger salt paa ca. 4 500 tons til Norge. Til Sverige fra Trapani med 6 svenske og norske dampskibe ca. 10 000 tons. Hele salthøsten i Trapani ansloges til 150 000 tons. Prisen paa saltet til Norge var 7 frcs. pr. ton.

Foruden et ganske betydeligt kvantum friske frugter (mest appelsiner) afskibedes til de forenede riger bomolje, marsalavine og tørrede frugter (mandler, nødder etc.). Til Sverige afgik 6 fulde dampskibsladninger svovl og desuden adskillige partielle ladninger med rutebaadene over Gøteborg. Tilsammen mindst 25 000 tons svovl til en værdi af henimod 3 millioner lire, indb. fragten. Til Norge afgik omkring 12 000 tons svovl til værdi $1^1/_2$ à 2 millioner kroner. Norge bruger næsten udelukkende raffineret svovl, medens Sverige hjælper sig med den vanlige 2den sort løs svovl. Til Amerika gaar mest 3dje sort svovl.

Som det vil sees af disse tal og opgaver, er handelsomsætningen mellem de forenede riger og dette konsulatdistrikt ganske stor; ja dette distrikts vareudveksling med rigerne overgaar vistnok betydeligt hele det øvrige Italiens tilsammenlagt.

At der under disse omstændigheder forefalder mange tvistigheder, og at der derfor flittig lægges beslag paa dette konsulat, er en selvfølge.

Forholdene paa Sicilien er ikke gunstige, omend høsten var god i aaret 1903 og tegner godt for indeværende aar. Udvandringen er saa sterk som aldrig forhen.

Til havnearbeider i Catania, Licata og Trapani er betydelige beløb bevilget, og arbeidet foregaar nu.

Konsulatet modtager fremdeles stadig væk breve fra agentursøgende folk i hjemlandene. Som oftere meddelt, er det aldeles umuligt for konsulen at forskaffe nogen nogetsomhelst agentur for 1ma leveringsdygtige sicilianske exporthuse. Disses antal er nemlig yderst ringe, og alle gode huse har naturligvis forlængst sine agenter i alle nordens større byer.

Forskjellige processer verserer fremdeles og fordrer stadig konsulens tilsyn. For Nordisk Skibsrederforening udjævnedes flere stridigheder paa fredelig maade gjennem konsulatets mellemkomst.

Der indgik i aaret 1903 til konsulatet 264 skrivelser og telegrammer, medens der afsendtes 324. Konsulatets adresse er fremdeles Via Garibaldi no. 102. Kontortid fra kl. 10—2.

Georgetown, Demerara.

Aarsberetning for 1903 fra konsul J. H. de Jonge.

Den norske skibsfart i aaret 1903. Der ankom i aaret 1903 til Georgetown fra fremmede lande 26 norske dampskibe dr. 26 580 tons og 4 norske seilskibe dr. 1 586 tons, i alt 30 norske skibe dr. 28 166 tons. Af disse skibe ankom 3 dr. 963 tons i ballast, de øvrige med ladning, væsentlig bestaaende af stykgods og kul; 9 skibe dr. 6 073 tons afgik i ballast, resten med ladning, for en stor del bestaaende af sukker. De fleste skibe gik i timecharter mellem Georgetown og New York.

Af svenske skibe anløb 6 dr. 5 514 tons.

Erlagte konsulatafgifter: af norske skibe $ 323.40, af svenske skibe $ 84.10.

Sukker. Sukkerhøsten i aaret 1903 var meget god, og der exporteredes 132 000 tons, det næst største kvantum, der nogensinde er blevet exporteret fra kolonien.

Export. Koloniens export bestaar foruden af sukker og dets biprodukter, rhum og sirup, af „greanheart"-tømmer og guld.

Import. Der importeres trælast fra Canada og de Forenede Stater, saltet og tørret fisk fra Canada samt jern- og staalvarer fra England. Fra de forenede riger foregaar ingen direkte import, dog kommer der muligens via England endel norske og svenske varer, hvilken import ikke lader sig kontrollere her. Der foregik tidligere en ganske betydelig import af svenske fyrstikker, hvilken imidlertid nu er næsten fuldstændig hemmet ved den protektionistiske told, der er paalagt denne artikel til beskyttelse af den indenlandske fyrstikfabrikation.

Den fragtfart, bestaaende i import af kul hertil og export herfra af „greenheart"-last, som i saa mange aar har været besørget af skandinaviske skibe, er nu begyndt mere og mere at gaa over til russisk tonnage.

Indhold: **Georgetown, Demerara** s. 480. — **Hamburg** s. 433. — **Messina** s. 477. — **Odessa** s. 469.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. II. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret og for udenbysboende porto 20 øre.

Quebec.

Aarsberetning for 1902 fra konst. generalkonsul Richard Bagge, dateret 15de juni 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1902.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	29	39 202	29	39 202	-	-	11	16 812	11	16 812
Seilskibe	-	-	1	1 228	1	1 228	-	-	6	4 501	6	4 501
Sum	-	-	30	40 430	30	40 430	-	-	17	21 313	17	21 313
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	342	445 273	342	445 273	-	-	359	523 166	359	523 166
Seilskibe	2	52	17	8 800	19	8 852	-	-	157	106 668	157	106 668
Sum	2	52	359	454 073	361	454 125	-	-	516	629 834	516	929 834
Totalsum af ladede fartøier	2	52	389	494 503	391	494 555	-	-	533	651 147	533	651 147
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	3	4 019	3	4 019	-	-	21	26 409	21	26 409
Seilskibe	1	800	3	1 221	4	2 021	-	-	-	-	-	-
Sum	1	800	6	5 240	7	6 040	-	-	21	26 409	21	26 409
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	293	444 613	293	444 613	-	-	279	371 206	279	371 206
Seilskibe	21	15 278	123	84 100	144	99 378	-	-	2	781	2	781
Sum	21	15 278	416	528 713	437	543 991	-	-	281	371 987	281	371 987
Totalsum af ballastede fartøier	22	16 078	422	533 953	444	550 031	-	-	302	398 396	302	398 396

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier $ 98 064.00 for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier $ 291 317. 00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 9 norske fartøier dr. 14 457 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 42 dr. 106 676 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen $ 719.07, ved vicekonsulsstationerne $ 9 671.73; heraf skulde tilfaldt konsulen $ 4 835.87. Af svenske skibe ved hovedstationen intet, ved vicekonsulsstationerne $ 59 0.32; heraf tilfaldt konsulen $ 295.16. Ialt tilfaldt konsulen $ 5 770.82. (Vicekonsulen i Baie Verte har ikke redegjort for $ 79.28).

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager $ 13.55, i svenske sager $ 1.50.

Almindelige forholde. Aaret 1902 siges i almindelighed at have været ikke alene et godt aar for Kanada, men det betegnes til og med som det i næsten alle henseender hidindtil bedste i Kanadas historie. Høsten har været den bedste, og koloniens hovednæringer har forøvrigt næsten samtlige vist usedvanlig udvikling og merkbare fremskridt. Med gunstige forholde for jordbrugerne, trælastexportørerne og fabrikanterne har fulgt gode tider for omsætningens mænd, og finantsmænd samt banker har erklæret sig ligesaa tilfredse som arbeidsklassen med dens høiere lønninger. Side om side med den almindelige velstand har stigningen dog ogsaa vist sig i forhøiede leveomkostninger. Særlig har kjødpriser og hyrer steget, men fremfor alt kulpriserne som følge af den amerikanske kularbeiderstreik. Om end disse sidste kan ventes at skulle gaa ned til en vis normal høide, kommer nok de førstnævnte til at holde sig for fremtiden. Bankklareringerne opgik for aaret i Kanadas 11 største byer til over $2^1/_2$ milliard dollars mod ikke fuldt 2 milliarder i aaret 1901. Almenhedens depositioner i oktrojerede banker opgik til 104 millioner dollars at betales ved anfordring, samt betalbare efter opsigelse 244 millioner $, medens i post- og andre sparebanker indestod 78 millioner $, repræsenterende en forøgelse af 8 pct. i aarets løb. Fallitter har været mindre saavel i antal som i omfang. Deres antal var i aaret 1 000 med samlet passiva af omkring 3 millioner $. Særlig karakteristisk for aaret har desuden været Kanadas „amerikanisering" ved nedlæggelse af amerikansk kapital i alleslags industrielle foretagender samt bestræbelsen for at opdyrke Kanada i vest ved derhen at drage strømmen af indvandrere fra andre lande.

Afkastningen af hvede, havre og byg opgik i nedenstaaende provinser til følgende mængder bushels:

	Hvede. Bushels.	Havre. Bushels.	Byg. Bushels.
Ontario, høstsæd	20 033 669		
vaarsæd	6 048 024		
	26 081 693	106 431 439	21 890 602
Manitoba	53 077 267	34 478 160	11 848 422
Nordvestterritorierne	13 956 850	10 661 295	870 417
New Brunswick	453 640	5 313 349	106 701
Tilsammen	93 569 450	156 884 243	34 716 142
mod i aaret 1901	85 305 198	122 189 136	24 191 871

Af nævnte kornsorter kunde i aaret 1902 exporteres til udlandet: Hvede, umalet, bush. 26 117 530, havre 5 030 123, byg 457 117, hvedemel bush. 4 980 470 (nemlig 1 086 648 tønder hvedemel beregnede at modsvare henholdsvis 4 bushels og 35 lbs.).

I sammenligning med foregaaende aar havde hvedeexporten mere end for-

doblet sig, hvorimod udførselen af havre er gaaet ned til nær det halve og af byg til blot $^1/_5$.

Medens **hamp** længe har været dyrket i Manitoba (paa 41 200 acres høstedes der i aaret 1902 564 440 bushels), optræder hamp, som hidtil blot har været dyrket i mindre mængder for lokalforbrug i nordvestterritorierne, i aaret som exportvare derfra. 17 067 acres gav en afkastning af 158 185 bushels. Det er indvandrere fra Wisconsin, Minnesota, Nebraska, Dakota og tilgrænsende stater i det nordamerikanske forbund, som fra sine tidligere gaarde har medført til sit nye hjemland ideen om dyrkning af hamp som en lønnende næringsvei.

Det af det rigelige regn frembragte rigelige beite under hele sommeren virkede fordelagtig paa kreaturopfødningen samt meieribedriften. I aaret 1902 kunde fra Kanada udføres af der opfødte husdyr: 12 687 heste (værdi $ 1 457 173), 184 473 stkr. hornkvæg (værdi $ 10 663 819) samt 348 443 faar (værdi $ 1 483 526). Videre kunde samtidig udføres 11 635 108 dusin æg (værdi $ 1 733 242), 27 855 978 lbs. smør (værdi $ 5 660 541) og 200 946 401 lbs. ost (værdi $ 19 686 291); disse mængder gik næsten udelukkende til Storbritannien og Irland.

Smørexporten til England er særlig blevet udviklet ved kjølemagasinering. I aaret 1895 indførtes kjølerum paa oceandamperne herfra til England. I aaret 1897 fuldkommengjordes systemet ved mekaniske fryseapparater ombord. Frysevogne er ogsaa indført paa jernbanerne for transporten inden landet til udskibningspladsen Montreal. Saaledes medfulgte i skibningsaaret 1902 kjølevogne til Montreal 1 gang i ugen fra 42 forskjellige produktionssteder, medens fra 6 andre steder kjøletransport var anordnet blot hver 14de dag. Ved kjølesystemet har ikke blot exportmængden kunnet i anseelig grad forøges, men prisen har ogsaa kunnet forhøies med 20 pct. siden aaret 1895. Til kjølesystemets befordring har kolonialregjeringen i de forløbne 7 aar udbetalt ialt $ 423 112.

Fiskeri. Fiskerinæringen viste mindre tilfredsstillende resultater. Laksefisket i British Columbia — koloniens fornemste fiske — slog ikke til, idet kun 625 000 kasser konserveret laks kunde erholdes mod 1 247 000 kasser i aaret 1901. Fangsten af makrel, sild og flyndre ved Atlanterhavet var i gjennemsnit ringe. Hummerfisket, nr. 2 i betydning af Kanadas fiskerier, var derimod forholdsvis godt.

Det før saa rigelige torskefiske var meget ujævnt i de forskjellige fiskeridistrikter. Medens tilgangen skal have været rigelig omkring Gaspé, merkedes formindskelse i Nova Scotia, og fra Canso hed det til og med, at driften ikke længere var lønnende. Fisket i Atlanterhavet, særlig fiske med line, skal i sæsonen have lidt betydeligt afbræk ved den store forekomst af smaahai („dog fish"). Ved finantsaarets slutning den 30te juni 1902 udbetaltes fiskeripræmier til 786 fiskefartøier dr. tilsammen 25 605 tons med 27 431 fiskere. Dette viser en formindskelse i sammenligning med foregaaende finansaar af 16 fartøier dr. 1 034 tons og 1 071 fiskere i fiskeribedriften. I 70 etablissementer for konservering af laks i British Columbia sysselsattes 18 941 arbeidere — 846 mindre end foregaaende aar; 15 315 personer anvendtes i havprovinsernes 855 hummerkonservefabriker.

Sælfangsten i Stillehavet var mislykket, hvad angaar antallet af fangede dyr, nemlig 16 143 mod 24 422 i aaret 1901. Antallet af fangstfartøier og fangstmænd var noget mindre, nemlig 34 fartøier dr. 2 428 tons med en besætning af 421 hvide mænd og 437 indianere mod 39 fartøier dr. 2 791 tons, 443

hvide og 465 indianere det foregaaende aar. Fartøier og fangst vare saaledes fordelt:

Ved den nordamerikanske kyst	næsten samtlige	eller	31,	fangst:	6 279 sæl
„ „ japanske	„	(en anden aarstid)	9,	„ :	3 331 „
Omkring de russiske øer		—„—	8,	„ :	1 340 „
I Behringshavet		—„—	13,	„ :	5 193 „

I det hele taget var dog bedriften lønnende, thi den knappe tilgang frembragte prisstigning. Ved det aarlige salg i London erholdtes saaledes følgende priser for skindene:

Huder fra Kap Horn 73 sh. 6 d, fra British Columbia 82 sh. 9 d, huder af dyr, tagne af indfødte i kanoer, 76 sh. 3 d, samt fra Behringshavet 91 sh. 6 d.

Udførselen af fisk og fiskeriprodukter i finansaaret 1901—1902 opgik til en samlet værdi af $ 13 567 142. Af forskjellige sorter maa nævnes: Torsk, tørsaltet, værdi $ 3 199 868 (deraf til de Forenede Stater $ 737 927, Brit. Vestindien $ 737 116, Brasilien $ 435 037, Amerik. Vestindien $ 406 156, Cuba $ 223 125, Brit. Guiana $ 230 185, Italien $ 84 681, Portugal $ 79 739, Spanien $ 10 085, sild, fersk eller frossen, til de Foren. Stater $ 149 741, ialt $ 149 881, saltet (deraf til de Forenede Stater $ 99 179, Britisk Vestindien $ 150 864) ialt $ 294 024, røget $ 75 410, (deraf til de Foren. Stater $ 58 769, Brit. Vestindien $ 10 878), hummer, fersk, $ 364 185, ialt $ 365 194, konserveret $ 2 149 395 (deraf til Storbritannien $ 882 480, de Forenede Stater $ 697 835, Frankrige $ 435 097, Norge og Sverige $ 35 846), makrel, fersk, til de Foren. Stater $ 66 410, ialt $ 66 438, saltet, til do. $ 287 314, ialt $ 356 092, laks, fersk, til do. $ 131 905, ialt $ 196 896, nedlagt $ 5 012 738 (deraf til Storbritannien $ 4 735 613, Australasien $ 191 839, samt til de Foren. Stater $ 24 556), al anden fersk fisk, til de Foren. Stater $ 1 261 897, ialt 1 263 011.

Huder af havdyr, uberedte (fornemmelig sælskind) findes i toldstatistiken optagne som udførte til en værdi af $ 538 530, næsten alle til Storbritannien. Af fiskeoljer udførtes: Torsketran 189 966 gallons, værdi $ 54 911, sæltran 15 686 gallons, værdi $ 4 963.

Trælastforretningerne. Vaaren kom saa tidligt, at producenterne i Ontario, Quebec og New Brunswick ikke havde rukket at transportere tømmeret fra skogen frem til vasdragene. De kunde derfor ikke fuldtud benytte sig af vaarflommen. Det sterke regn i juni bragte imidlertid høi vandstand i floderne, saa at tømmeret tilslut kunde nedflødes tilfredsstillende. Stor livlighed viste sig ved tømmerafvirkningens begyndelse om høsten. Stor efterspørgsel for trælast sporedes saavel inden landet som i de Forenede Stater og Storbritannien. Firhugget trælast begynder at blive stadig sparsommere, mange arbeidere maatte forlade denne næringsgren og slaa sig paa et andet haandverk, saa at der derfor, da mere grovtømmer behøvedes, merkedes knaphed paa trærbeidere, og høie arbeidslønninger maatte derfor betales. For at bringe driften til at bære sig fordredes høiere priser, og disse erholdtes ogsaa. Hvid og rød furu („pine"), eg, alm og birk viser tegn til aftagende. Fra St. Lawrencedistrikterne udførtes sjøværts i aaret 1902 følgende mængder i fod: Fra Montreal (hovedsagelig furuplanker og bord) 240 mill., fra Quebec (mest firhugget tømmer og spruceplanker) 116 mill., fra Three Rivers, Pierreville og andre havne (spruceplanker) 83 mill., tilsammen 439 millioner fod eller 39 mill. fod mindre end i aaret 1901.

Som følge af den lave vaarflom og den tørre sommer aaret 1901 kunde en stor del tømmer ikke nedfløtes i New Brunswick. Dette reserveforraad tilligemed næste vinters afvirkning tillod en udskibning i aaret 1902 fra nævnte provins af 53 millioner fod mere end foregaaende aar eller ialt 452 millioner fod, uagtet de større sagbrugseiere søgte at formindske produktionen af frygt for skogenes udhugning samt ogsaa som følge af mangel paa arbeidere og dermed i forbindelse staaende større arbeidslønninger. Eftersom virket bliver sparsommere, og skogbestandene bliver fjernere beliggende fra vasdragene og altsaa foraarsager større transportomkostninger, samt endelig aldenstund arbeidslønningerne stiger, maa høiere priser paa virket stadig ventes.

Den formindskede tilgang paa træ, som ogsaa lader sig merke i Nova Scotia, kom derimod tilsyne i en formindskelse af udførselen af 15 000 standards. I aaret 1902 udførtes nemlig fra Nova Scotia 153.7 millioner fod mod i aaret 1901 182 mill. fod, hvilket antages at ville komme til at vise sig som det høieste zifer for udførselen i et aar til transatlantiske havne. Det maa bemerkes, at en anseelig del af det fra sidstnævnte provins udskibede træ bestaar af birk, bøg, løn og hemlock samt andre haarde sorter. Som følge af den sterke indvandring til Manitoba og Nordvestteritorierne blev efterspørgselen paa bygningsvirke i disse provinser stor, og da kjøbebehovet tilfredsstilledes for en stor del fra Britisk Columbia, viste trælastforretningerne i sidstnævnte provins gode resultater.

Den efter finantsaaret, der slutter 30te juni, opstillede toldstatistik viser følgende værdizifre for trælast, udført fra Kanada:

	1901.	1902.
Til Storbritannien	$ 15 662 749	$ 14 154 467
„ Forenede Stater	„ 12 190 617	„ 15 517 528
„ andre lande	„ 2 156 491	„ 2 447 434
Tils.	$ 30 009 857	$ 32 119 429
hvoraf uforarbeidet	„ 4 989 004	„ 4 469 489
samt helt eller delvis forædlet	„ 25 020 853	„ 27 649 940

Til hvilke lande størstedelen af de enkelte trælastprodukter udførtes i finantsaaret 1902 fremgaar af nedenstaaende zifre:

		Kvantitet.	Værdi i $	Deraf til Storbritannien. $	For. Stat. $
Garvebark	cords	34 897	100 361	—	95 085
Ved	„	43 873	91 507	—	91 407
Rundtømmer	fod	75 757	565 840	—	549 119
Sviller	stkr.	868 800	182 198	—	168 345
Firhugget tømmer:					
Birk	tons	10 597	104 867	103 683	—
Alm	„	13 117	248 253	246 025	—
Eg	„	15 310	355 952	354 759	—
Hvid furu („Pinus Strobus“)	„	47 686	923 795	906 747	—
Anden slags	„	9 608	134 712	115 162	—
Træmasseved	„	—	1 315 038	—	1 194 593

	Kvantitet.	Værdi i	Deraf til Storbritannien.	For. Stat.
		$	$	$
Saget virke, ialt . . .	—	25 540 081	11 962 723	11 300 470
Deraf planker af furu, stand.	66 191	3 164 552	3 015 694	—
Spruce o. a. . . .	242 636	7 451 148	6 399 763	—
Plankekap . . . . „	15 273	472 015	444 863	—
Lægter . . . . . fod	480 972	840 714	806 882	—
„Scantlings“ . . . „	38 167	367 965	195 013	—
Bord . . . . . „	934 082	12 568 991	—	9 365 302
Stav	—	301 047	—	224 092
Tagspaan . . . . . fod	781 160	1 525 386	—	1 505 850

En sammenligning med exportzifrene for det foregaaende aar viser, at formindskelse er indtraadt i udførselen af rundtømmer og træmasseved (næsten alt til de Forenede Stater), men derimod forøgelse i forarbeidet træ, særlig bord og tagspaan til de Forenede Stater, og af de nylig givne totalværdisummer af den samlede udførsel af trælast fremgik, at samme er gaaet ned til Storbritannien med $ 1 508 282, men steget til de Forenede Stater med $ 3 326 911 samt til andre lande med $ 290 943. Udførselen til „andre lande“ bestod fortrinsvis af sagede varer, og af disse lande optraadte følgende med nedennævnte værdier: Argentina $ 475 983, Australasien $ 378 047, Frankrige $ 208 672, Spanien $ 144 083, Britisk Vestindien $ 130 333 samt Kuba $ 118 519.

Træmasseindustrien. For fremstilling af træmasse var i aaret 1902 i Kanada 35 fabriker igang med en produktion af 240 989 tons, hvoraf 155 210 tons var mekanisk træmasse, 76 735 sulfit- samt 9 044 natronmasse. I sammenligning med foregaaende aars produktion viser dette en formindskelse af 14 150 tons af mekanisk, 7 765 tons sulfit- og 1 696 tons natronmasse eller ialt 23 611 tons.

Værdien af totalproduktionen beregnes til $ 4 383 182, hvoraf 57 pct. udførtes til udlandet, eller 138 000 tons masse til en værdi af $ 2 511 664. Denne export var fordelt paa forskjellige lande saaledes: Til de Forenede Stater $ 1 518 139, til Storbritannien $ 976 192 samt til andre lande $ 17 333.

Den efter finansaar (sluttende 30te juni) opstillede toldstatistik giver derimod følgende zifre for værdien af udført træmasse — sandsynligvis alt mekanisk:

	Til Storbritannien.	De For. Stater.	Andre lande.	Tilsammen.
	$	$	$	$
1902	818 580	1 170 408	57 418	2 046 406
1901	934 722	937 330	65 155	1 937 207
1900	562 178	1 193 753	60 085	1 816 016
1899	671 704	578 229	24 343	1 274 276
1898	676 100	534 305	16	1 210 421
1897	164 138	576 720	1 101	741 959

saaledes i det hele stadig tilvækst.

Den drivkraft, som anvendes, er fordetmeste vand, nemlig 78 296 hestekræfter af 81 725. Da nedbøren er meget ujævn, viser ogsaa produktionen sig ganske ujævn fra maaned til maaned. Det indtræffer end videre ikke saa sjelden, at isløsningen i de mindre vasdrag sker tidligere end i de større, nedenfor liggende, og foraarsager oversvømmelse, nedbrydning af dæmninger og

tab af flaadetømmer. Det ene med det andet bevirker, at produktionen i virkeligheden kun kommer til at repræsentere mellem 62 og 68 pct. af fabrikernes kapacitet.

Af Kanadas træmassefabriker tilvirkede ved begyndelsen af aaret 1902 følgende mekanisk masse (vaad) for export:

Sissiboo Pulp Co. i Nova Scotia	(2 fabriker)	med en	aarlig	produktion	af	tons	15 000
Nova Scotia Pulp Co. „ „		„	- „	—	-	„	6 000
Acadia Pulp Co. „ „	(3 fabriker)	„	- „	—	-	„	20 000
Chicoutimi Pulp Co., i Quebec provins		„	- „	—	-	„	22 000
Laurentide Pulp Co., i „ „		„	- „	—	-	„	10 000

(Sidstnævnte selskab tilvirkede 3 gange saa meget, men anvendte resten af produktionen for egen papirtilvirkning). Den 13de januar 1902 kunde The Belgo-Canadian Pulp Co. fremstille sin første træmasse fra sin fabrik ved Shawinigan Falls i provinsen Quebec. Dens kapacitet skulde være 100 tons pr. døgn, nemlig 50 tons fra vaad maskine 45 pct. tør samt 50 tons 88 pct. tør fra tørremaskine. Tørringen i sidste tilfælde iverksattes ved træmassearkets overførelse paa almindelig papirmaskine med damphedede cylindere, — en ikke særdeles billig tørringsmetode. Fabriken var igang til den 28de mai, da man manglede ved. Tørke havde hersket sommeren 1901, og om vinteren var der faldt lidet sne. Vaaren kom tidlig, og da isen brød op i de mindre flødningsvasdrag, fandtes der ikke tilstrækkeligt vand til at føde ned selskabets træmassekub, som ved den tidlig indtrufne vaarflom for en del endnu laa oppe i skogen. Udlændingerne — belgiske kapitalister (det siges til og med, at en belgisk bankindretning er interesseret i foretagendet) — fik saaledes straks erfare lunefuldheden i de kanadiske veirforholde. Træmasseveden, som istedet maatte kjøbes fra omkringboende bønder, blev selskabet dyrere end beregnet. Stillingen forbedredes imidlertid, da regn strømmede ned i overflod i juni maaned og senere hele sommeren, fyldende vasdragene mere end den rigeste vaarflom og tilladende saa megen flødning, som nogensinde kunde ønskes. I juli var fabriken atter i fuld og stadig virksomhed og kunde i høstens løb sende flere skibsladninger masse til Antwerpen og endog til England. Fabriken begyndte med blot 8 fagmæssig uddannede arbeidere, de øvrige oplærtes fra almindelige dagarbeidere.

I sommerens løb blev to andre fabriker færdige for skibning, nemlig Jonquière og Peribonca i „Lake St. John"-distriktet, provinsen Quebec, med aarlig produktionsevne af henholdsvis 8 000 og 4 000 tons. Den 17de august kunde endnu en fabrik i samme distrikt tages i brug, nemlig Quiatchuan med 14 000 tons aarlig produktion. Ved Jonquière indtraf jordskred om høsten, saa at vintertilvirkningen opgik til et meget ringe kvantum. Ved Chicoutimis fire aar gamle fabrik, som ligeledes er beliggende i ovennævnte „Lake St. John"-distrikt, var vandtilgangen ringe under vinteren. Vandet frøs nemlig dybt som følge af sterk kulde før sneens komme. Fabrikens produktion gik i tre vintermaaneder ned til blot $^1/_3$ af det vanlige.

I den nordvestlige del af provinsen Ontario, det saakaldte New Ontario, tilkjendtes provinsregjeringen i tvist med federalregjeringen i aaret 1889 eiendomsretten til kronjorden, som beregnes at omfatte ca. 100 millioner acres land. Provinsregjeringen besluttede at fremkalde dette omraades opdyrkning ved at bortgive eiendomsretten eller en vis tids brugsret af bestemte omraader til jernbanebyggere, kolonister og industrielle foretagender. Denne politik ind-

viedes den 21de november 1894 ved kontrakt, ifølge hvilken Clergue-syndikatet, mod forpligtelse til før den 1ste december 1895 at have anlagt træmassefabrik kostende mindst $ 200 000 og sysselsættende 300 arbeidere i mindst 10 maaneder af aaret samt til inden et aar derefter at have udvidet anlægget til en omkostning af yderligere mindst $ 200 000 og sysselsættelse af mindst 100 flere arbeidere, af provinsregjeringen tilsikres ret til paa 50 kvadratmil (engelske) skogbevokset kronjord i 8 aar at afvirke saa meget skog af mindst 6 tommers diameter, som behøves for at holde fabriken eller fabrikerne i fuld gang mod en pris af 20 cents pr. cord af spruce og haardt træ og 10 cents for anden sort. Efter de 8 aar kan ny pris fastsættes af regjeringen. Ingen afvirkning maatte ske for export af raavaren.

„The Sault S.te Marie Pulp and Paper Co." dannedes med en kapital af $ 2 500 000, og den første fabrik anlagdes. Med den lave pris for raavaren viste foretagendet fremgang, og en anden fabrik byggedes, saa at 170 tons tør mekanisk masse kunde tilvirkes om dagen. Alt gik vel en tid, indtil forbrugerne af varen, papirfabrikerne i de Forenede Stater, sænkede prisen paa træmassen. Clergue kom da paa den tanke at søge at udskibe til Europa. For at formindske fragtomkostningerne søgte han at fremstille tør masse maskinmæssig. Han, selv sagfører af profession, satte sig fore at opfinde en tørremaskine, og da ingen vilde paatage sig maskinens udførelse efter den opgjorte tegning, opsatte Clergue selv i Sault S.te Marie støberi og mekanisk verksted og fabrikerede sin maskine — den eneste i verden. Dette var i aaret 1899. Den kostede ham $ 125 000, men han erklærede, at den forøgede tilvirkningsværdien med 1 000 $ pr. dag. Efterat veden var sleben og massen silet, opsamledes den paa en filtbeklædt cylinder, fordeltes jævnt og underkastedes derpaa 500 lbs. tryk pr. kvadrattomme mellem metalcylindere. Udkommen herfra med 50 pct. vandgehalt, førtes træmassen over en stor damphedet metaltromme og oprulledes paa en cylinder — et eneste langt ark af tynd, tør, presset masse, der ligner grovt omslagspapir.

Clergue paastod, at det var lykkedes ham at løse problemet, og udskibede sin tørre masse til Frankrige, Belgien, Tyskland, Japan og flere lande. Det opgives imidlertid, at massen i udlandet ikke befandtes saa tilfredsstillende, idet fibrerne sagdes at være blevet brændt ved den hurtige ophedning paa en eneste cylinder. Faktum er, at Clergues patent ikke er blevet solgt til udlandet for exploitering der.

Clergue fandt ogsaa, at større indkomst kunde skaffes ved udskibning af yderligere forædlet vare, og saa anlagdes i aaret 1900 hans sulfitfabrik, der ligeledes lovede meget.

Provinsregjeringens politik at tilstaa afvirkningsret paa kronland til noget nær nominel pris syntes at være heldig. Seks selskaber med store kapitaler fulgte i Clergues fodspor — Spanish River, Blanche River, Nepigon, Keewatin, Sturgeon Falls (Edward Lloyd Ltd., London) og Michipicoten Falls —; de fik afvirkningsret i 21 aar, men prisen pr. cord forhøiedes til 40 cents og underkastedes yderligere passende forhøielse i fremtiden. Nævnte selskaber holder nu paa at bygge træmasse- og sulfitfabriker af anseelige dimensioner.

I sammenhæng med denne udvikling er ogsaa **papirfabrikationen** gaaet fremad i Kanada. Om end ingen exportzifre endnu fremtræder i toldstatistiken, turde saavel Laurentide som andre selskaber nu sælge til udlandet. Sikkert er det, at indførselen af papir til Kanada er gaaet ned, særlig avistrykpapir, nemlig fra en værdi af $ 353 595 i aaret 1901 til $ 303 519 i aaret 1902. Beskyttelsestolden af 25 pct. ad valorem tillod papirfabrikanterne

at forhøie sine priser urimelig. Pressens mænd lod sig ikke nøie hermed, men formaaede føderalregjeringen til at nedsætte en kommission, der overbevistes om, at papirfabrikanterne havde slaaet sig sammen til konsumenternes skade, og med støtte af en bestemmelse i toldloven til forebyggelse af trusttyranni nedsatte regjeringen den 11te februar 1902 tolden til 15 pct. for avispapir til værdi af høist $2^1/_4$ cents pr. lb. Efter denne forholdsregel er indførselen af det billigere trykpapir steget, efter hvad toldstatistiken for aaret 1903 udviser. Den repræsenterer alligevel kun en brøkdel af hele papirimporten, nemlig en værdi af $ 3 949.

I september 1902 merkedes prisfald paa kanadisk træmasse, pap, omslagspapir samt særlig avispapir og ligesaa manilapapir. Samtidig kunde tilvirkerne klage over forhøiede produktionsomkostninger — kemikalier, kul og arbeide var særlig steget i pris. Blandt tilvirkerne begyndte man almindelig at raabe paa lovgivningens indgriben til industriens beskyttelse — særlig udførselstold paa træmasseved.

I aaret 1889, da Michigans furuskoge begyndte at vise betænkelig formindskelse, aabnedes anfaldet paa Kanadas skoge. Allerede i aaret 1890 søgte Ontarios provinsregjering at indskrænke udførselen af raavare ved at fastslaa, at tømmeret ved salg af kronskoge idetmindste skulde sages inden Kanada. Da i aaret 1897 Dingley-tarifen traadte i kraft i de Forenede Stater med sine for Kanadas udførsel saa svære bestemmelser, tog Ontario-regjeringen anledning til at foreskrive forbud mod udførsel af uforarbeidet furutræ (pine), afvirket paa kronjord, og dette forbud udstraktes den 10de januar 1900 til spruce eller andet mygt træ, passende for træmasse eller papir, samt i aaret 1902 til hemlock. Forarbeidelse skulde ske inden landet (Kanada). Britisk Columbia fulgte exemplet i aaret 1901, men paabød til og med, at alt træ, hugget paa kronjord, skulde bearbeides inden p r o v i n s e n. I provinsen Quebec hævede sig røster for at anvende en lignende politik. I stedet besluttede Quebecs regjering sig til ved nedsættelsen den 1ste juni 1901 af den saakaldte „stumpage due“ til 65 cents pr. cord å 128 kubikfod træmasseved at bestemme, at den for virke, som forædles inden provinsen, skulde udgaa med blot 40 cents pr. cord. Dette for træ, hugget paa statsalminding. Dette skridt mødtes som bekjendt med exporttold af de Forenede Staters Treasury Department og Board of General Appraisers, som til modvirkning af følgerne af ovennævnte foranstaltning besluttede en tillægstold af 25 cents pr. ton træmasse, indført fra provinsen Quebec.

Den 22de april 1902 dannedes „The Province of Quebec Pulpwood Association“ med det maal at varetage og beskytte deres fælles interesser, der solgte og udskibede træmasseved, samt særlig at søge at regulere afvirkningen, saa at den skulde svare til efterspørgselen. Denne forening udtalte sig i november samme aar for ønskeligheden af, at der toges skridt til at forebygge træmassevedens udskibning til de Forenede Stater samt til i stedet at fremme dens forædling inden provinsen til træmasse og papir. I august samme aar anbefalede ogsaa „The Canadian Manufacturers' Association“ indførelsen af exporttold, og i januar 1903 opvartedes føderalregjeringen af en deputation af træmasse- og papirfabrikanter med lignende begjæring. „The Lumbermen's Association“ udtalte sig derimod i modsat retning, og det turde neppe blive let at formaa føderalregjeringen til en saa overordentlig forholdsregel som fastsættelse af udførselstold. Udførselstold kan nemlig paalægges blot af koloniens lovgivere, og man mener, at protektionisterne indtil videre maa kunne nøie

sig med den beskyttelse, som ligger i provinsernes kontrol over deres egen e iendom.

Under denne agitation for tilveiebringelsen af raavarens forædling inden landet ikke alene til træmasse, men fremfor alt til pap og papir af grovere kvaliteter er der fremkommet anførsler, som tyder paa, at træmassefabrikationen, naar alt kommer til alt, ikke er den brilliante forretning, som man har ventet sig. Følgende beregning gives nu over produktionsomkostningerne:

Veden koster $ 4.00 pr. cord. Til fremstilling af en ton tør masse medgaar ved til en værdi af	$ 4.30
Arbeidskraft pr. ton	„ 2.00
Maskiner og verktøi, underhold m. m. pr. ton lavest	„ 2.20
saa at 1 ton træmasse ved fabriken koster tilvirkeren	$ 8.50

Hertil kommer transportomkostningerne, som bliver meget forskjellige alt efter fabrikens beliggenhed i forhold til udskibningshavn eller jernbanestation. I Liverpool betales massen med ca. $ 20.00 og i Staterne $ 13.00—15.00. Den hele fortjeneste paastaaes at ligge i tørke i Staterne, da $ 20.00 22.00, ja lige til 25 $ kan erholdes der. Fragt til Staterne beregnes til mindst $ 4.00 pr. brutto ton og til England omkring $ 10.00.

Kulgrubedriften. I Kanada brødes der i aaret 1902 7.6 millioner tons kul, hvoraf i Britisk Columbia 1.6 mill. og i Nova Scotia 5.1 mill. tons. Sidstnævnte provins antages i sine tre grubefelter — Cape Breton, Pictou og Cumberland — at have et forraad af 7 milliarder tons kul. Opmerksomheden blev henledet paa denne nationalrigdom ved den mangel paa kul, som foraarsagedes ved de pensylvanske grubearbeideres streik. Kanadas eget forbrug af stenkul opgaar aarlig til 10.2 millioner tons. Som følge af nævnte streik sank importen af amerikansk antracite til 4.7 millioner tons, og i stedet forøgedes det bidrag, kolonien selv giver til forbruget, under aaret til 5.5 millioner tons. Nova Scotia-gruberne solgte saaledes til nærgrænsende provinser i aaret 1902 1 931 784 tons, hvoriblandt særlig til provinsen Quebec 1 393 258 tons. Exporten til udlandet var ogsaa ganske omfattende. Den opgik til 1 817 534 tons, værdi $ 4 867 088; heraf gik til de Forenede Stater 1 589 469 tons (værdi $ 4 318 681), til Newfoundland 129 497 tons (værdi $ 287 908), til Storbritannien 23 056 tons (værdi $ 46 911) samt til den skandinaviske halvø 11 905 tons (værdi $ 27 256).

Torvfabrikationen har langt fra naaet den fuldkommenhed, at den kan fremstille en af almenheden efterspurgt vare til priser, der kan konkurrere med kullene under vanlige forholde. Men man er kommet saa langt, at man med fortjeneste kan sælge torvbriketter til $ 3.00 pr. ton, og disse kjøbtes fra fabrikerne ved Welland og Beaverton med begjærlighed i de omkringliggende trakter nu til forhøiet pris $ 3.75 pr. ton. Varmeapparaterne er i Kanada i almindelighed konstruerede for ildning med antracitkul, og for at torven skal kunne bruges i disse, bliver den i Ontariofabrikerne sammenpresset til briketter. Der anvendes forskjellige presser ved de to nævnte fabriker, nemlig ved Welland Dicksons „open tube press“ og ved Beaverton Dobsons „resistance block press“, ligesom metoderne forøvrigt er forskjellige, idet ved Welland torven, før den sammenpresses til briketter, først maskintørres og siden sønderdeles, men ved Beaverton tvertom, og videre, idet man ved den førstnævnte fabrik ved tørringsprocessen søger at forebygge, at gaserne

kommer i berøring med torven, hvilket man derimod finder fordelagtigt ved den sidste fabrik.

Fremgangen i Ontario lokkede til dannelse af selskab ogsaa i provinsen Quebec for fremstilling af torvbriketter. Nogen større livlighed har dog ikke været at spore, efterat antracitkullene er sunket i pris til $ 7.50, hvilket har al udsigt til at holde sig.

Stenkulgrubedriften paa Stillehavskysten var derimod trykket, siden Kalifornien, hidtil dens bedste afsætningsplads, er begyndt for sine jernbaner og industrier at anvende mineralolje som brændsel.

Anden grubedrift i Britisk Columbia var i aaret mere tilfredsstillende end før (ligesom ogsaa metalindustrien), efterat uroen paa arbeidsmarkedet har lagt sig. Asbest-brydningen i provinsen Quebec havde et godt aar: Produktion 40 000 tons, værdi $ 1 191 338, udførsel 33 072 tons, værdi $ 1 131 202. Mica brydningen sammesteds blev gjenoplivet: 400 000 $ værdi frembragtes, hvoraf udførtes for 242 310 $ værdi. Guldproduktionen i Yukon viste derimod nedgang, nemlig 14.5 millioner $, mod 18 mill. $ i aaret 1901 samt 22.2 mill. $ i aaret 1900, hidtil maximumproduktionen i et aar. Af andre mineralier kan nævnes:

Kobber-produktion:	lbs.	39 168 202	til værdi	$ 4 553 695,	export	$ 2 990 362
Sølv- do.	unz.	4 373 000	—„—	„ 2 280 957,	—	„ 2 055 428
Nikkel- do.	lbs.	10 693 410	—„—	„ 5 025 903,	—	„ 834 513
Jernmalm- do.		—		—	—	„ 1 303 901

Cementproduktionen er gaaet betydelig frem i Kanada de sidste 5 aar, nemlig fra 250 209 fade, værdi $ 397 580, i aaret 1898 til 718 994 fade, værdi $ 1 120 488, i aaret 1902.

Naturlig bjergcement er frembragt i omtrent samme mængder, men forøgelsen kommer paa Portlandcement, hvoraf tilvirkedes:

1898	163 084	fade,	værdi $ 324 168	1901	317 066	fade,	værdi $ 565 615
1899	255 366	„	— „ 513 983	1902	594 594	„	— „ 1 028 618
1900	292 124	„	— „ 562 916				

Udførselen beløber sig til en ubetydelighed — $ 1 359. Livligheden i byggevirksomheden har i stedet ved siden af forøget tilvirkning inden landet krævet forøget import af varen, nemlig i aaret 1898 1 153 640 cwt. til værdi $ 369 720 og i aaret 1902 2 022 566 cwt. til værdi $ 861 751, hvoraf $^2/_3$ kom fra de Forenede Stater og resten fra Storbritannien, Belgien, Tyskland og en liden del fra Frankrige.

Jern- og staalindustrien. Raamaterialierne for jerntilvirkning findes samtlige i rigelig mængde i Kanada, og produktionen af samtlige — jernmalm, kul og kalksten — er i høi grad blevet forceret i de sidste aar ikke alene for export, men ogsaa til forædling inden landet. Om de end ikke samtlige træffes paa samme sted, er de ofte ikke langt fra hverandre, som tilfældet er i provinsen Nova Scotia. Disse fordele for jerntilvirkning er først i de senere aar blevet opdaget af amerikanske kapitalister.

Til industriens opmuntring indrettedes præmier for tilvirkning af rujern i Kanada allerede saa tidlig som i aaret 1883 — $ 1.50 pr. ton. I aaret 1894 fastsattes præmien til $ 2.00, men skulde jernet være fremstillet af indenlandsk malm. Samtidig fattede provinsen Ontario beslutning om med $ 1.00 pr. ton

at præmiere rujern, smeltet inden provinsen af dens egen malm. I aaret 1897 blev koloniens præmier forhøiede til $ 3.00 pr. ton for rujern, der fremstilledes af kanadisk malm, medens $ 2.00 betaltes for det, der produceredes af udenlandsk malm, hvorhos præmier à $ 3.00 fastsattes for puddeljern i stænger, lavet af indenlandsk rujern, samt for støbegods af staal, hvori kanadisk rujern indgik med mindst 50 pct. af vegten. Fra aaret 1902 skal disse præmier sukcessivt formindskes samt aldeles bortfalde fra 30te juni 1907. Radnor Forges i provinsen Quebec begyndte rujerntilvirkning i aaret 1890, og Nova Scotia Steel Co. i New Glasgow, N. S. — det ældste metalindustrielle anlæg i Kanada — gjenoptog saadan produktion i aaret 1892. Men det var først i 1899, at bevægelsen tog fart med anlæg af Hamilton, Deseronto og Dominion jern- og staalverker, efterfulgte af Midland i aaret 1900 samt Algoma m. fl. i aaret 1902. Ved slutningen af sidstnævnte aar fandtes i Kanada 12 hytter færdige samt 4 under opførelse. Af de færdige masovne var 7 byggede for ildning med koks, 3 for trækul og 2 for anvendelse af begge slags brændsel.

Udviklingen fremgaar af følgende zifre: Jernmalmbrydning: I aaret 1899 74 617 tons, i aaret 1900 122 000 tons, i aaret 1901 313 646 tons (ubetydelig i Britisk Columbia, formindskelse i Nova Scotia og Quebec, al forøgelse i Ontario); jernmalmexport: I aaret 1899 3 175 tons, i aaret 1900 5 523 tons, i aaret 1901 59 737 tons, i aaret 1902 527 310 tons; kalkstensproduktion: I aaret 1900 52 966 tons, i aaret 1901 169 399 tons, i aaret 1902 293 108 tons.

Produktion af rujern: Af indenlandsk malm: I aaret 1898 53 463 tons, i aaret 1899 46 186 tons, i aaret 1900 67 221 tons, i aaret 1901 50 581 tons, i aaret 1902 73 101 tons. Af udenlandsk malm: I aaret 1898 19 576 tons, i aaret 1899 31 861 tons, i aaret 1900 34 618 tons, i aaret 1901 99 758 tons, i aaret 1902 268 553 tons.

Sidstnævnte aar udbetaltes i præmier af den kanadiske regjering for anførte mængder rujern: Af indenlandsk malm $ 215 060, af udenlandsk malm $ 478 049, tilsammen $ 693 109.

Tilvirkningen af staal og puddeljern i stænger opgik til i aaret 1898 henholdsvis 18 137 tons og 2 615 tons, i aaret 1902 henholdsvis 36 374 tons og 6 984 tons.

Forøgelsen i udførselen af jern- og staalvarer fra Kanada fremgaar af følgende zifre:

	1898. $	1899. $	1900. $	1901. $	1902. $
Rujern	75 273	90 505	411 491	256 250	1 262 285
Jernovne	4 287	4 175	3 392	7 657	7 707
Staal- og staalvarer	43 205	68 809	116 782	481 868	601 454
Sy- og andre maskiner	242 763	309 845	446 291	476 262	400 529
Formindskelse er derimod i samme tid indtraadt for de to rubriker:					
Jernstøbegods	115 916	109 637	169 153	101 064	109 558
Jernvarer	124 638	123 440	278 054	109 860	79 248
Samlet forøgelse	606 082	706 411	1 425 163	1 432 961	2 460 781

Af denne udførsel kom paa den skandinaviske halvø (Norge og Sverige

under én rubrik) $ 30 156, nemlig agerbrugsredskaber til en værdi af $ 6 310 og andre jern- og staalprodukter, ikke specificerede, $ 23 846.

Kanadas udførsel af jern- og staalvarer er dog endnu ubetydelig i sammenligning med dets indførsel af samme varer. Indførselen har fordoblet sig i de sidste 5 aar og opgik i aaret 1902 til en samlet værdi af næsten 35 millioner $, hvoraf $^1/_4$ repræsenterede toldfrit gods. Fordelt paa produktionslande og opstillet i visse klasser viser denne indførsel følgende zifre:

	Fra Storbritannien.	De Forenede Stater.	Andre lande.
Symaskiner, skydevaaben, lokomotiver og agerbrugsredskaber	$ 67 481	$ 3 951 668	$ 75 501
Knivsmedsarbeider og verktøi	„ 707 299	„ 3 494 856	„ 313 978
Maskiner	„ 376 516	„ 5 686 332	„ 49 541
Støbegods og smedede arbeider	„ 27 792	„ 751 805	„ 2 947
Skinner og jernbanemateriel	„ 1 139 055	„ 1 570 813	„ 465 368
Rujern	„ 162 764	„ 460 180	„ 1 817
Andre slags jern og staal	„ 5 327 217	„ 8 819 146	„ 1 379 201

Af nævnte klasser er rujern den eneste, som er sunket. I forøgelse udmerker sig derimod fremfor andre den sidste klasse gods, omfattende raamateriale til forædling inden kolonien, saasom stangjern, smeltestykker, valset jern for hesteskosøm, staal for skøiter, filer, sage m. m.

Fra Norge og Sverige indførtes i aaret 1902 til en værdi af $ 38 880, nemlig stangjern 5 460 cwt., værdi $ 11 131, svensk valset jerntraad under $^1/_2$ tommes diameter 11 472 cwt., værdi $ 23 790, andre jern- og staalvarer til en værdi af $ 3 959.

Denne indførsel fra de forenede riger har i de sidste fem aar vekslet som følger:

	1898.	1899.	1900.	1901.	1902.
Stangjern	$ 10 111	$ 3 719	$ 8 413	$ 9 508	$ 11 131
Valset jerntraad	„ 23 158	„ 26 341	„ 38 261	„ 29 567	„ 23 790
Andre jern- og staalvarer	„ 763	„ 599	„ 732	„ 5 479	„ 3 959
Tils.	$ 34 032	$ 30 659	$ 47 406	$ 44 554	$ 38 880

Den kanadiske toldtarif fastsætter som regel, at alle varer ved indførsel skal være underkastede told til 20 pct. af værdien, og undtagelserne er særskilt opregnede som enten toldfrie eller belagte med høiere told. Jern- og staalvarer træffes under saa mange forskjellige rubriker, at tolden paa dem ikke kan angives i korthed. Den toldpolitik, som imidlertid drives paa af den opblomstrende jern- og staalindustri, er paa den ene side toldfrihed for maskiner til forædlingen samt raavaren, naar den importeres af fabrikant til forarbeidelse, og paa den anden side høiere beskyttelsestold paa saadanne forædlede produkter, som kan tilvirkes inden landet. I denne hensigt blev toldtarifen i aaret 1902 forandret derhen, at toldfrihed tilstodes smedbart jern og smeltestykker af staal, naar de indførtes af fabrikant for at anvendes ved tilvirkning af knive og sakse. Paa den anden side kan told paa jernbaneskinner, antagen i princip, naarsomhelst ventes gjennemført i virkeligheden.

Handelsomsætningen. Omsætningen af aarets produkter var

særdeles livlig inden landet. Sterk trafik raadede paa kanalerne og de store sjøer, og jernbanernes driftsevne var fuldt udnyttet. Mangel paa jernbanevogne gjorde sig til og med merkbar. Afsætningen af kanadiske varer til Yukon steg i aarets løb i særlig grad.

Aaret 1902 var ogsaa uovertruffet, hvad Kanadas omsætning med udlandet angaar.

Kanadas udenrigshandel er i de sidste 6 aar steget 96.05 pct., en raskere udvikling, end der kan opvises af noget andet land. Japan, som kommer nærmest, har i samme antal aar seet sin udenlandske handelsomsætning forøget med 89.06 pct.

I aaret 1902 opgik koloniens u d f ø r s e l til følgende værdizifre: Indenlandske produkter $ 196 019 763, fremmede produkter, reexporterede, $ 13 951 101, mynt og myntmetaller $ 1 669 422, tilsammen $ 211 640 286.

I udførselen af kanadiske produkter indgik følgende varesorter:

Mineralprodukter . .	$ 34 947 574	Jordbrugsprodukter .	$ 37 152 688
Fiskeriprodukter . .	„ 14 143 294	Fabrikvarer	„ 18 462 970
Skogprodukter . . .	„ 32 119 429	Diverse	„ 32 599
Dyr og animalske produkter	„ 59 161 209		

Angaaende denne udførsels fordeling paa forskjellige lande maa nævnes, at der heraf udførtes til:

Storbritannien . .	$ 109 347 345	Argentina	$ 527 727
De Forenede Stater	„ 66 567 784	Brasilien :	„ 495 597
Britisk Afrika . . .	„ 3 840 730	Japan	„ 287 806
„ Australasien .	„ 2 924 889	Kina	„ 274 766
Newfoundland . .	„ 2 269 601	Italien	„ 236 499
Brit. Vestindien . .	„ 1 922 098	Holland	„ 193 909
Belgien	„ 1 363 058	Spanien	„ 161 823
Frankrige	„ 1 300 798	Portugal	„ 105 495
Tyskland	„ 1 298 654	Danmark	„ 105 030
Cuba	„ 647 172	Norge og Sverige	„ 100 828

Udførselen til de forenede riger omfattede følgende varer:

Kul (11 905 tons) til værdi		$ 27 256
Nedlagt hummer (149 614 lbs.)		„ 35 846
Agerbrugsredskaber	$ 6 310	
Støbegods	„ 8 656	
Andre jern- og staalvarer	„ 15 318	
		„ 30 284
Fartøier (1 dr. 307 tons)		„ 4 380
Tobak (1 734 lbs.)		„ 1 056
Andet gods, ikke specificeret		„ 2 006

Sidstnævnte udførsel er temmelig ujævn fra aar til andet. I de sidste fem aar er den gaaet op til nedenstaaende totalbeløb:

1898.	1899.	1900.	1901.	1902.
$ 79 370	$ 120 299	$ 81 044	$ 45 500	$ 100 828

I aarene 1898 og 1899 indgik fartøier i udførselen til de betydelige beløb af resp. $ 37 169 og $ 27 330, men intet i de to følgende aar. Hummerudførselen var lav i aarene 1898 ($ 8 120) og 1901 ($ 12 616). Jern- og staalvarerne var høiest i aaret 1899, nemlig i værdi 53 355, og forøgelsen i aaret 1902 beror, ved siden af tredoblet hummerudførsel mod aaret 1901, derpaa, at kul nu for første gang optræder med noget nævneværdigt beløb.

Kanadas **indførsel** fra fremmede lande opgik i aaret 1902 til en værdi af:

	Toldpligtige varer.	Toldfrie varer.	Tilsammen.
Til forbrug inden landet	$ 118 657 496	$ 77 822 694	$ 196 480 190
„ reexport	„ 9 297 785	„ 180 778	„ 9 478 563
Mynt og myntmetaller .	„ —	„ 6 311 405	„ 6 311 405
Tilsammen	$ 127 955 281	$ 84 314 877	$ 212 270 158

De varer, som indførtes til forbrug inden landet, repræsenterede følgende værdier ved fordeling i visse klasser:

	Toldpligtige varer.	Toldfrie varer.	Tilsammen.
Dyr og fødevarer . .	$ 19 911 702	$ 7 542 336	$ 27 454 038
Raastoffe for husindustri	„ 6 667 704	„ 34 249 026	„ 40 916 730
Varer helt eller delvis forarbeidede for yderligere at forædles . .	„ 19 971 451	„ 20 013 069	„ 39 984 520
Fabrikvarer, færdige til forbrug	„ 58 786 860	„ 15 247 217	„ 74 034 077
Luksusartikler . . .	„ 13 319 779	„ 771 046	„ 14 090 825
Tilsammen	$ 118 657 496	$ 77 822 694	$ 196 480 190

deraf kom blandt andre lande fra:

De Forenede Stater . .	$ 60 181 808	$ 54 562 888	$ 114 744 696
Storbritannien	„ 35 062 564	„ 13 960 162	„ 49 022 726
Tyskland	„ 9 078 402	„ 1 744 767	„ 10 823 169
Frankrige	„ 5 546 876	„ 1 125 270	„ 6 672 146
Belgien	„ 1 436 842	„ 274 757	„ 1 711 599
Japan	„ 531 230	„ 964 536	„ 1 495 766
Holland	„ 513 279	„ 362 336	„ 875 615
Schweiz	„ 746 989	„ 18 021	„ 765 010
Italien	„ 548 851	„ 177 891	„ 726 742
Spanien	„ 620 985	„ 73 985	„ 694 970
Østerrige-Ungarn . . .	„ 230 896	„ 9 717	„ 240 613
Danmark	„ 1 206	„ 7 746	„ 8 952
Sverige og Norge	„ 56 078	„ 4 400	„ 60 478

De forenede rigers udførsel til Kanada bestod af følgende artikler:

Toldpligtige:	Garn og taugverk . . . . . til værdi	$ 35
	Fisk og fiskeriprodukter	„ 1 193
	Glas og glasvarer	„ 3 190
	Læderartikler	„ 173

	Stangjern		$ 11 131	
	Svensk valset jerntraad under $^1/_2$ tommes diameter . .		„ 23 790	
	Andet jern og staal . . .		„ 3 959	
			$ 38 880	
	Fisketran (14 252 gall.)	$ 7 223		
	Anden olje (250 „)	„ 152		
			„ 7 375	
	Trælast		„ 196	
	Andet toldpligtigt gods . . .		„ 5 179	
				$ 56 221
Toldfrie:	Mineralier og metaller . . .		„ 1 105	
	Farver		„ 317	
	Osteløbe		„ 2 471	
	Andet frit gods		„ 507	
				„ 4 400
			Tilsammen	$ 60 621

deraf til forbrug inden landet $ 60 478 samt reexporteret gods 143.

I sammenligning med aaret 1901 har stigning været merkbar for fiskeriprodukter (fra $ 168), glas (fra $ 55) samt mineralier (fra $ 50), hvorimod formindskelse er indtraadt for valsetraad ($ 29 567 i aaret 1901) og tran ($ 7 475 i aaret 1901). Den samlede indførsel fra de forenede riger har imidlertid holdt sig ved omkring samme totalværdi i de sidste tre aar.

Forøvrigt kan med hensyn paa Kanadas udenrigshandel nævnes, at i sammenligning med aaret 1901 er dets udførsel i aaret 1902 steget med næsten $12^1/_2$ million $ værdi for agerbrugsprodukter, omkring $3^3/_4$ million $ for dyr og animalske produkter, næsten $2^1/_2$ million $ for fabrikvarer og 2 millioner $ for skogprodukter; udførselen af fiskeriprodukter holdt sig omtrent ligedan, medens udførselen af grubeprodukter derimod formindskedes med omkring 5 millioner $. Med hensyn til de forskjellige lande, hvortil udførsel fandt sted, maa anføres, at exporten forøgedes til Storbritannien med omkring 12 millioner $ værdi, til Britisk Afrika med $2^3/_4$ million og til Australien med over $^1/_2$ million, men derimod formindskedes til de Forenede Stater med noget over 1 million. Kanadas forøgelse i importen i aaret 1902 i sammenligning med aaret 1901 kom særlig følgende lande til gode: Storbritannien over 6 millioner $, de Forenede Stater over 10 mill., Tyskland over 4 mill. samt Frankrige omkring $1^1/_2$ million. Af de enkelte vareklasser faldt denne forøgelse paa raastoffe for industrien med 5 millioner $, delvis forarbeidede tilvirkninger til yderligere forædling 7 mill. samt færdige fabrikvarer $8^1/_2$ million. Indførselen i sin helhed steg fra 177.7 millioner $ værdi til 196.4 mill. for varer at forbruges inden landet, og udførselen af landets egne produkter tiltog fra 177.4 millioner til 196.0 mill. Fraregnet reexporteret vare og myntmetaller oversteg saaledes Kanadas indførsel i aaret 1901 dets udførsel med ca. 300 000 $ samt i aaret 1902 med omkring 400 000 $.

Hvad særlig forbindelsen med de forenede riger angaar, maa nogle ord tilføies angaaende artikelen **glas**, som nu for første gang optræder med et nævneværdigt beløb som udførselsvare til Kanada. Koloniens indførsel af glas og glasvarer er i stadig stigning. I aaret 1898 indførtes for en værdi af 1 024 706 $ og i aaret 1902 for 1 938 808 $. Af indførselen i sidstnævnte aar kom

bl. a. fra Belgien (hovedsagelig vindusglas) $ 600 549, de Forenede Stater (flasker, presset og blæst bordglas m. m.) $ 532 820, Storbritannien (vindusglas) $ 388 504, Tyskland (hovedsagelig flaskeglas) $ 300 425, Frankrige (finere glas) $ 47 294, Østerrige-Ungarn (ikke specificeret) $ 37 434, Newfoundland (do.) $ 15 059, Holland (do.) $ 11 324, Italien (do.) $ 4 706, de forenede riger (do.) $ 3 190.

Udviklingen af forbindelsen mellem vore lande og Kanada er for nærværende beroende paa The Dominion Iron & Steel Co. og The Dominion Coal Co., begge i Sydney, N. S., i aaret 1902 amalgamerede, men nu adskilte, omend efter al sandsynlighed fremdeles samarbeidende. De har begyndt at udføre kul den lange vei direkte til samtlige de skandinaviske lande og søger returfragter. Som saadan forsøgtes i november 1902 jernmalm fra Kirunavara til blanding med Wabanamalmen ved Sydneyjernverkerne.

Til fremme af sin udenrigshandel havde Kanada ved begyndelsen af aaret syv kommercielle agenter i udlandet, nemlig en paa hver af følgende pladse: I Sydney N. S. W., agent for Australasien, i Kingston, Jamaica, agent for Jamaica, i St. John, Antigua, agent for Antigua, Montserrat og Dominica, i St. Kitts, agent for St. Kitts, Nevis og Virgin Islands, i Port of Spain, Trinidad, agent for Trinidad og Tobago, i Kristiania, agent for de tre skandinaviske lande, samt i Buenos Aires, agent for Argentina og Uruguay.

I aaret 1902 forøgedes antallet med to, nemlig en i Kapstaden, agent for Sydafrika, og en i Paris, agent for Frankrige.

I sammenhæng med denne forøgelse indrettedes i slutningen af sommeren 1902 en af kolonien understøttet direkte dampskibslinje til Sydafrika, og nu har kolonien ligeledes besluttet at understøtte en direkte forbindelse med Frankrige. Sydafrikalinjen har ikke været særdeles livlig; det synes vanskeligt at opdrive fragtgods til at underholde en regelmæssig forbindelse. Af rapporter fra disse kommercielle agenter hører man undertiden klagemaal fra importlandene over uregelmæssighed i udskibningerne, saasom at saa og saa mange kg. af konserveret kjød i blikkasser er befundet sundhedsfarlige, saa og saa mange fade æbler indeholdt en ringere kvalitet eller bedærvede æbler paa bunden o. s. v.

Kommunikationer. I Kanada gaar nu jernbanebygningen forud for landets opdyrkning. En del indre jernbaner anlagdes saaledes i aaret 1902, dels fuldt uafhængige forbindelsesveie, dels og hovedsagelig sidebaner fra de almindelige alfarveie. Interessen for en ny jernbane tversigjennem Kanada fra ocean til ocean og parallel med The Canadian Pacific blev i aaret gjenoplivet med forsøget paa at paabegynde bygningen af den allerede i aaret 1895 foreslaaede „Trans-Canada Railway“ fra et eller andet punkt nær Quebec via Hudson Bay (James's Bay) til Port Simpson. Uhørte strækninger land forlangtes til understøttelse af foretagendet fra saavel føderal- som provinsregjeringerne, men de er endnu ikke blevet bevilgede, aldenstund lignende begjæring snart efter fremkom fra andet hold, nemlig „The Grand Trunk Railway“ for en bane fra Ontario til Stillehavet.

Til transport af gods fra kanadisk havn til kanadisk havn i forskjellige dele af kolonien ligesom fra Kanada til udlandet fandt en god del norske og svenske fartøier anvendelse, hvorfor nærmere redegjøres nedenfor under afdelingen „skibsfart“. Naar talen er om kommunikationerne mellem Kanada og andre lande, maa ikke forglemmes, at i aaret 1902 Stillehavskabelen nedlagdes mellem Australien og Kanada over Norfolk, New Zealand, Fiji- og Fanningøerne, som sidste led i en britisk telegrafforbindelse rundt jorden, samt videre at den 21de december s. a. det første budskab kunde sendes over Atlanterhavet med Marconis traadløse telegraf.

*

Indvandringen. Folketællingen i aaret 1901 viste, at Kanadas befolkning opgaar til 5 371 315 personer, hvoraf 1.4 million kom paa byerne og 3.9 millioner paa landsbygden. 699 500 af indbyggerne var født udenfor Kanada, og af disse var 10 597 svensker, 5 341 nordmænd, 3 945 dansker samt 1 929 af blandet skandinavisk herkomst. Nordmændenes og svenskernes fordeling paa de forskjellige provinser var følgende:

	Svensker.	Nordmænd.		Svensker.	Nordmænd.
Britisk Columbia .	2 348	1 058	Alberta	1 692	1 201
Manitoba	2 005	627	Assiniboia	664	114
New Brunswick . .	223	304	Saskatchewan . .	19	45
Nova Scotia . . .	325	231	Yukon . . .	782	642
Ontario	1 932	621	Andre territorier .	3	1
Prins Edward Island	13	—			
Quebec	591	497		10 597	5 341

I de sidste fem aar indvandrede følgende antal personer:

	1898. (Kalenderaar).	1899.	1900. (6 maaneder til 30te juni).	1901. (Finansaar).	1902.
	31 900	44 543	23 895	49 149	67 379
af hvilke følgende var:					
Fra de Forenede Stater	9 119	11 945	8 543	17 987	26 388
„ England og Wales	9 475	8 576	4 129	9 401	13 095
Irlændere	733	1 337	343	933	1 311
Skotter	1 400	747	669	1 476	2 853
Doukhoborer	—	7 350	—	—	—
Galiciere	5 509	6 700	4 992	4 702	6 550
Tyskere	563	780	476	984	1 048
„Skandinaver“ . . .	724	1 526	714	1 750	2 451
Russere og finner . .	—	—	1 310	1 726	3 759

Til indvandringens fremme udbetaler den kanadiske regjering aarlig store beløb — i aaret 1902 $ 494 842. I betragtning af indvandringens omfang er det merkeligt, at folkemængden ikke er vokset i større grad end skeet, nemlig fra 4 324 810 i aaret 1881 til 4 833 239 i aaret 1891 og som nævnt 5 371 315 i aaret 1901. Grunden turde ligge i udvandring til de Forenede Stater. Særlig er det tilfældet med indvandrerne fra de skandinaviske lande, at de har taget Kanada som et opholdssted paa veien til Staterne omkring de store sjøer. De har her fortjent tilstrækkelig penge til at fortsætte reisen og tilstaaes adgang tll republiken, hvis indvandringslove ikke blot er strengere affattede, men ogsaa anvendes strengere end Kanadas. Paa den anden side er der i aaret særlig bemerket forøgelse i indvandring fra de Forenede Stater, og blandt disse immigranter er mange af skandinavisk herkomst. De er en særdeles velkommen klasse indvandrere, velstaaende jordbrugere som de er. De eller deres fædre har i tidligere aar brudt op skog og anlagt nydyrkninger i Minnesota, Wisconsin, Nord- og Syd-Dakota m. fl. tilgrænsende stater. Med civilisationens udbredelse steg jordværdien, og de blev fristede til til gode priser at sælge sine gaarde og drog saa med bohave, redskaber og dyr over grænsen

for at begynde nybyggerens liv paanyt fra begyndelsen, men nu med bedre ressourcer. Karakteristisk for aaret har saaledes været den store forøgelse i frihjemmene, som blev optaget i Manitoba og Nordvestterritorierne, nemlig 14 832 mod 8 167 i aaret 1901. Vidtomfattende salg fandt ogsaa sted af omraader tilhørende jernbaneselskaber, saa at det beregnes, at ialt omkring 7 millioner acres er overgaaet i nydyrkeres hænder. Meget heraf turde dog være opkjøbt paa spekulation.

Af de merkeligste foreteelser i indvandringens historie er den, at en hel koloni af folk, som hører sammen, udbringes fra et vist sted eller et vist land og nedsættes i en vis uopdyrket egn. Saaledes indførtes i aaret 1899 en hel koloni russiske bønder, doukhoborerne, der gaves frit land i Saskatchewan. — En anden art af kolonisation er bygget paa den private forretningsforetagsomhed: Trælastselskaber indforskriver arbeidere, de søger nybygger af statens jord, skogen nedhugges og kjøbes af selskaberne. Et lignende foretagende var den meget omskrevne „masseemigration“ fra Kristiania med dampskibet „Manchester Shipper“ til Kanada i april 1902. Clergue's industrielle etablissement i Sault S.te Marie (almindelig benævnt „Soo“), Ontario, fik af provinsregjeringen vidtomfattende skogbeklædte landstrækninger i Algomadistriktet paa visse vilkaar, saasom Sookanalens udvidelse, vedligehold af mindst 4 dampskibe paa storsjøerne, opbygning af smelteverk og træmassefabriker m. m. samt fremfor alt i løbet af 5 aar aarlig at indføre 1 000 nybyggere. Clergue's plan var fra Europa at indføre det dobbelte antal arbeidere, fordele dem paa de forskjellige fabriker, gruber, jernbanearbeider og skogafvirkningsomraader, og naar de havde fortjent endel penge, at sælge til dem jord til nybygger langs sin jernbane „The Algoma Central Railway“ mod forpligtelse for nybyggerne til til en vis pris at levere træmasseved, som de kunde have tilsalgs. Et pladsanskaffelsesbureau for de forskjellige foretagender oprettedes under navnet „The Algoma Commercial Co.“, og ved hjælp af et norskfødt medlem af det amerikanske senat paabegyndtes hvervning af arbeidere i stor skala i Kristiania. Egen damper leiedes for emigranternes overførsel. Først indtoges i havn paa Kontinentet en ladning italienere, og i begyndelsen af april indskibedes i Kristiania 500 nordmænd paa damperen „Manchester Shipper“. Reisen forløb under udveksling af saadanne venskabsbevis de forskjellige nationaliteter imellem som blaa øine, knivstik og udslaaede tænder samt halvt mytteri mod befalet, der styrede fartøiet til nærmeste havn, Halifax, og vægrede sig ved at føre den urolige ladning længere. Emigranterne blev fragtede videre med jernbane til Soo, og fire dage efter ankomsten var der af de 500 nordmænd kun et kvart hundrede tilbage. De andre havde faaet fri reise saa langt (overfartens kostende skulde afbetales ved afdrag i fremtidig arbeidsløn) og fandt siden selv veien over sundet til de Forenede Stater. Den, som ikke priste udfaldet, var Clergue. Ved siden af tilbagebetaling af reisens kostende, der altid efterpaa kjendes som en uudholdelig kontraktsbestemmelse, var Clergueselskabets arbeidsvilkaar i det hele fuldt antagelige og opstillede i god tro. Alle anlægs- og begyndelsesomkostninger var imidlertid anlagt i for stor og for splendid skala, saa at aktiekapitalerne var opbrugte, inden afkastningen fra noget af anlæggene begyndte at vise sig. Sommeren 1903 manglede omsider driftskapital, saa at hele Sooindustrien kom i stilstand. Arbeiderne blev imidlertid beskyttede ved, at Ontarios provinsregjering traadte imellem og forskjød deres optjente arbeidslønninger.

Et andet kolonisationsforetagende havde en svenske som ophavsmand. Han overførte et par hundrede finske skogarbeidere til Lake St. John og Saguenay for at hugge træmasseved for en amerikansk papirfabriks regning.

**

Nybyggeforpligtelserne paastodes dog ikke at være blevet opfyldt paa det afvirkede omraade, inden kolonien spredte sig over hele det amerikanske kontinent, saa at tvist opstod med den, som havde afvirkningsretten til omraadet. Det storslagne kolonisationsforetagende — det skulde senere omfatte et par hundrede nordmænd og svensker — gik saaledes istykker i sin begyndelse ved den spottende benævnte „Ha! Ha!-bugt".

En hos nævnte svenske forretningsmand ansat nordmand, som for det antydede foretagende vaaren 1902 havde truffet aftale med de 200 landsmænd, slog sig sammen med foretagendets regnskabsfører, en kanadier, som skogafvirkningsentreprenør for egen regning og overtog om høsten vedkommende arbeidere. Reisens kostende betaltes i forskud. Da arbeidslaget var kommet til Rimouskis ubebyggede skogmarker, en dagsreise med jernbane øst for Quebec og fjernt fra den amerikanske grænse, kunde det kildne spørgsmaal om tilbagebetaling ikke løses ved rømning. Arbeidsnedlæggelse anvendtes istedet ved første anledning til klage, og anledning kunde ikke udeblive, da entreprenørerne, der begge var uerfarne i kanadisk skogafvirkning, blev overraskede af for tidlig vinter, inden alle nødvendige forberedelser havde kunnet tages. Under stadige rivninger med arbeiderne nødedes de sluttelig til med stort økonomisk tab at opgive leverancekontrakten, og trælasthandleren overtog de norske emigranter med deres forpligtelser og rettigheder. Faa var de, der forblev i tjenesten, indtil reisens kostende var fuldt ud tilbagebetalt. Flertallet derimod opførte sig saaledes, at trælasthandleren ønskede hele emigrationen ugjort, ligesom ogsaa konsulatet fik sin del af ubehagelighederne, da arbeiderne gruppevis indfandt sig paa vaarsiden 1903 som nødlidende.

Ikke alene er indvandring til Kanada tilladt arbeidere, som paa forhaand har fæstet sig til anden person, men der skjænkes her til og med lovlig beskyttelse for arbeidskontrakt, sluttet i udlandet, selv om deri er indført bestemmelse om tilbagebetaling af forskudsbetalte reiseomkostninger. Den emigrant, som mener, at æren fordrer en arbeidsaftales opfyldelse, vil sikkerlig finde forholdene i det nye land anderledes, end han har tænkt sig, og bør derfor for sin egen skyld under ingen betingelser binde sig paa forhaand.

L o v g i v n i n g. Lovgivningen i aaret 1902, forsaavidt den ikke ovenfor er nævnt, var af mindre betydning, med undtagelse af „An Act respecting the Coasting Trade of Canada" af den 15de mai 1902, som med gjentagelse af bestemmelserne i kapitel 83 af „Consolidated Statutes of Canada" om forbehold for britiske fartøier af transportgods og passagerer fra en havn i Kanada til en anden samt om tilladelse til at deltage i saadan kystfart for fartøier tilhørende land, som ifølge overenskomst eller anderledes tillader britiske fartøier at drive kystfart der, fastsætter en indførselstold af 25 pct. ad valorem for saadant britisk fartøi, som er blevet bygget i fremmed land, inden det kan faa tilladelse til at deltage i den kanadiske kystfart. Videre kan nævnes, at ved forordning af 15de mai 1902 blev toldfrihed tilstaaet maskiner indførte for to spirende industrier, nemlig geværtilvirkning for den kanadiske regjerings regning samt trækulbrænding.

Newfoundland. Ved folketællingen i aaret 1901 havde kolonien Newfoundland med Labrador følgende befolkning:

Newfoundland: Mænd 111 240, kvinder 105 375, tils. 216 615, Labrador: 3 634, ialt 220 249.

I aaret 1891 opgik befolkningen til 202 040. Ingen indvandring har fundet sted siden. Med 66 954 fødsler og 35 505 dødsfald burde forøgelsen have været 31 449, men fra kolonien er i de sidste 10 aar udvandret 13 240, saa at forøgelsen i det hele opgaar til blot 18 209.

Udvandringen gaar til Kanada og de Forenede Stater. I de sidste aar har særlig Sydney jern- og staalverker samt stenkulsgruberne paa Cape Breton udøvet en dragende indflydelse paa øbefolkningen, og man klager meget i kolonien over, at udøverne af dens hovednæringsvei — fiskeriet — aarlig formindskes. Noget saa usedvanligt til og med som streik af havets arbeidere indtraf i marts 1902, da almindelig streik udbrød blandt sælfangstmændene og truede hele denne næringsvei med ruin. I sidste øieblik før fangstsæsonens begyndelse blev dog tvisten bilagt ved gjensidige eftergivelser.

Sælfangsten i aaret 1902 var overmaade gunstig. Med 20 fangstfartøier og 3 978 mand indfangedes 274 339 sæl til en værdi af $ 402 623. Udførselen i finansaaret (sluttende 30te juni 1902) omfattede 528 150 sælskind til værdi $ 420 869, nemlig 341 328 til Storbritannien, værdi $ 291 487, 158 til Kanada, værdi $ 111, 186 664 til de Forenede Stater, værdi $ 129 271, samt 3 944 tønder sæltran til værdi $ 379 445, nemlig til Storbritannien $ 188 502, til Kanada $ 17 507, til Tyskland $ 45 328, til de Forenede Stater $ 83 848, til Frankrige $ 44 260, saaledes en sammenlagt exportværdi fra sælfangstnæringen af $ 800 314, mod i aaret 1901 $ 707 527, i aaret 1900 $ 595 935, i aaret 1899 $ 388 599 og i aaret 1898 $ 348 119, altsaa en betydelig forøgelse.

Torskefisket 1902 var i det hele godt, om det end paa visse trakter fuldstændig mislykkedes. Fangsten beregnes nemlig at have omfattet 1 400 000 quintaler, medens de sidste fem aars gjennemsnitsfangst opgik til 1 238 912 quintaler. Til det gode resultat bidrog Labradorfisket i Belle Isle-sundet, men fremfor alt det særdeles forbedrede bankfiske. Høie hyrer betingedes af fiskerne, $ 170 à 180, ja lige til $ 200 for sæsonen, men det forlyder, at de mænd, som gik med paa andelssystemet, fortjente endnu mere. I bankfisket deltog 111 skonnerter dr. 5 964 tons med 1 444 mænd, og 131 102 quintaler torsk indfangedes, udgjørende en fangst af 1 181 quintaler pr. fartøi samt $90^3/_4$ quintaler pr. mand, mod 964 quintaler pr. fartøi samt $74^3/_4$ quintaler pr. mand i aaret 1901, da 118 fiskefartøier med 1 531 mand fik 113 841 quintaler. Exporten af tørret torsk blev ogsaa i aaret forøget til 1 288 955 quint., værdi $ 5 509 728, fra i aaret 1901 1 233 107 quint., værdi $ 5 171 910. Den gik i 1902 til bl. a. følgende lande: Storbritannien $ 498 024, Gibraltar $ 697 953, Spanien $ 251 636, de Forenede Stater $ 145 007, Portugal $ 1 452 929, Brit. Vestindien $ 414 140, Brasilien $ 1 710 665, Italien $ 111 814.

I sammenligning med aaret 1901 viste denne export betydelig forøgelse for Storbritannien, Gibraltar, Portugal, Britisk Vestindien og Italien, medens formindskelse var indtraadt for Spanien, de Forenede Stater og Brasilien. Særlig klagedes over det formindskede marked paa sidstnævnte land, hvilket foranledigede en overfyldelse af det europæiske marked og deraf følgende fald i de ved sæsonens begyndelse der erholdte gode priser.

Newfoundlands regjering søger gjennem The Fisheries' Board at hæve fiskerinæringen samt at formaa øbefolkningen til alene at afgive bedste sort vare til export. Saaledes advares mod at lægge fisken i saltlage, hvilket siges at være blevet en altfor meget anvendt methode, og i stedet opfordres fiskerne til at udvise den omhyggeligste renslighed ved de forberedende processer: fiskens opskjæring, rensning med kniv og tørsaltning, „thi", heder det, „den tørsaltede og soltørrede torsk bør udgjøre løvens part af vor fornemste export".

Den salte Newfoundlandstorsk maa som bekjendt lægges i vand et døgn, før den koges, for at uddrage saltet, hvilket er en mindre behagelig proces for lugteorganerne. I slutningen af aaret 1902 indkjøbte den newfoundlandske regjering en af en Mr. Mackinson fra Cape Breton opfundet behandlingsmethode,

hvorved man uden at udvande fisken kunde tilberede den til føde i løbet af en times tid. For at fremkalde øget efterspørgsel efter salt torsk annonceredes denne behandlingsmethode baade i hjemlandets og i udlandets aviser, hvorhos det tilraadedes, at forskriften skulde indlægges i hver enkelt pakke fisk, som solgtes. Methoden siges at være udmerket. Forskriften lyder saa: „Bøi fisken bagover, saa at vandet kan trænge ind mellem skjællene. Afskjær finner og hale. Flaa fisken fra hovedet og nedover og skjær den saa i passende stykker eller læg den hel i gryden. Hæld kogende vand over, saa at fisken helt dækkes. Læg laaget over gryden, saa at dampen holdes inde, og lad fisken ligge saaledes et kvarters tid. Sil derefter af. Gjentag denne vandingsmethode tre gange og kog derefter fisken paa vanlig maade."

Ved siden af exporten af tørret torsk, som ovenfor anført, bidrog torskefisket til følgende udførsel i finantsaaret 1902:

Torsketran: 5 772 tønder („tuns"), værdi $ 441 070, og torskelevertran: 20 164 gallons, værdi $ 11 142. Af den sidstnævnte artikel gik til Kanada for en værdi af $ 4 712 og til Storbritannien $ 6 053, medens udførselen af torsketranen var fordelt med følgende værdibeløb paa: de Forenede Stater $ 218 528, Storbritannien $ 185 075, Tyskland $ 17 415, Kanada $ 15 399, Belgien $ 4 360 og Australien $ 293.

Det foregaaende aar udgjorde totalexportsummerne respektive $ 385 329 og $ 12 710.

Sildefisket har været det mest afkastende i mands minde, idet det beregnes at have tilført kolonien en indkomst af $^1/_2$ million $. Det gode resultat opnaaedes paa vestkysten, særlig i Bonne Bay og Bay of Island. Som værd at merke for næringen fremholdes, at den skotske methode for beredning af silden har vundet terræn, hvorhos anvendelse af „drift nets" anbefales. Amerikanske fartøier indfangede 50 302 tønder, værdi $ 68 595, og britiske fartøier 49 941 tønder, værdi $ 89 834, saaledes ialt 100 243 tønder til samlet værdi $ 158 429. Af skotskberedt sild udførtes 6 910 tdr. Toldstatistiken giver følgende zifre for sildeudførselen i aaret 1902: Sild „in bulk" 54 321 tdr., værdi $ 68 277, frossen 29 052 tdr., værdi $ 63 525, saltet 71 311 tdr., værdi $ 222 024, røget 2 286 kasser, værdi $ 7 500, ialt $ 361 324. Den hovedsagelige del gaar til Kanada og de Forenede Stater.

Laksefisket formindskedes med flodernes stængning med garn og damme for den tiltagende industri. Den fangede fisk har imidlertid udmerket sig ved usedvanlig størrelse. Udførselen opgik til: Fersk laks $ 10 267, saltet $ 87 446, preserveret $ 618, ialt $ 98 331.

Hummerfisket paa vestkysten — „the Treaty Shore" — er gaaet tilbage i en uhørt grad. For fem aar siden kunde franskmændene faa 6 til 7 tusinde kasser, men i aaret 1902 kun 3 320. Resultatet tilskrives skaanselsløst fiske, baade hvad hummerens størrelse og fangsttid angaar. Paa grund af streng iagttagelse af forbuden tid paa andre dele af øen har hummerfisket derimod paa disse vist tendens til stigning. Konservefabrikerne maa nu sætte navn paa sine boxer. Til udlandet udførtes i aaret 38 396 kasser ($ 412 256), deraf til Sverige 110 kasser ($ 1 210).

Hvalfangst dreves i midten af det 19de aarhundrede paa Newfoundland. Den foregik ved robaade fra stranden. I aaret 1898 gjenoplivedes denne næringsvei ved dannelsen af „The Cabot Whaling Co." ved Snooks' Arm og „Balena" i Hermitage Bay. Som omtalt i min sidste aarsrapport blev baade hvalfangstmænd, dampskibe og redskaber indført fra Norge. Da resul-

tatet blev gunstigt, lokkede foretagendet til efterfølgelse. I aaret 1901 anlagde „The Newfoundland Steam Whaling Co." sit første faktori i Roubens Harbour og et andet i Rose à Rue, Placentia Bay, aaret efter. Samtidig begyndte normanden Anders Ellefsen fra Stokke at drive fangst i Aquaforte. Nu sidst er hvalfangststation oprettet i Cape Broyle af „The Cape Broyle Whaling and Trading Co." samt af „The Colonial Manufacturing Co." i Trinity. Ialt findes 8 stationer, og ved samtlige benyttes hvalkjødet for tilvirkning af gjødningsstoffe efter amerikaneren Rissmillers kemiske methode. Industrien har vist følgende fremskridt i udførsel siden sin begyndelse: i aaret 1898 $ 1 581, i aaret 1899 $ 15 606, i aaret 1900 $ 36 428, i aaret 1901 $ 67 794 og i aaret 1902 $ 125 287. Sidstnævnte aar bestod udførselen af: Hvaltran $ 112 859, hvalbarder $ 12 285 og hvalskind $ 143.

Industrien begrænsedes ved „The Whaling Industry Act", udfærdiget den 22de april 1902. Den indeholdt bl. a. følgende bestemmelser: Skriftlig tilladelse fordres; den gjælder for høist 10 aar, og for samme maa aarlig erlægges $ 1 500. Den berettiger til fangst med kun ét dampskib. Udover selve fangstfartøiet maa ikke bugserbaad anvendes. Hval maa ikke dræbes inden en halv sjømil fra fiskebaad eller inden en mil fra saadan, hvis den ligger for anker eller for tilfældet er sysselsat med fiske. Tilladelse kan gives til udlænding, men fangstmændene og andre arbeidere maa være britiske undersaatter eller have taget stadigt ophold paa øen for mindst 2 aar tilbage. Under foretagendets første tre aar kan dog duelige fremmede arbeidere tillades anvendt for at oplære øboerne i haandverket. Station maa nøiagtig bestemmes ved sine grænser, anlægges paa bestemt punkt og ikke ligge nærmere end 50 mil fra anden station. Takket være denne sidste bestemmelse turde der neppe kunne findes plads for nogen ny station udover de 8 nu anlagte.

Ny fiskeriforordning udfærdigedes for kolonien den 12te mai 1902 og indeholder adskillige bestemmelser til fiskens beskyttelse, saasom fredningstid, forbud mod anvendelse af explosive stoffe, vis længde for garn og vis størrelse for maskerne m. m.

Ikke alene har havet givet rigeligere udbytte i aaret 1902, men i aarets løb er ogsaa koloniens indkomster fra skog- og grubedrifterne steget. Følgende udførsel fandt nemlig sted i aaret: Rundtræ ($ 1 300), saget træ ($ 96 403), ved ($ 2 057), træmassekub ($ 4 080), træmasse ($ 51 797), kobbermalm ($ 480 643), jernmalm ($ 730 040), pyrit ($ 49 635).

Af jernmalmen gaar omkring halvdelen til Kanada samt en fjerdedel til Holland (Rotterdam).

Newfoundlands totalexport til fremmede lande opgik i aaret til en samlet værdi af $ 9 311 853, alt koloniens egne produkter. Reexporteret vare opgik til $ 240 671. I nævnte totaludførsel repræsenterede bl. a. fiskeriprodukter en værdi af $ 7 356 881, mineralier $ 1 282 311, skogprodukter $ 168 777, jordbrugsprodukter $ 2 258, manufakturvarer $ 26 561, huder, skind og pelsverk $ 486 563.

Newfoundlands i n d f ø r s e l fra fremmede lande opgik i aaret 1902 i værdi til ialt $ 7 836 685. De fornemste indførselsartikler udgjordes af:

Mel	$ 1 326 676	Ankere	$ 79 620
Flesk	„ 346 097	Sukker, raffineret	„ 122 354
Færdige klæder	„ 195 605	Maskiner	„ 110 598
The	„ 154 340	Taugverk	„ 33 317
Saalelæder	„ 124 369	Spiger og søm	„ 19 570

Verktøi	$ 52 828	Beklædningsartikler . .	$ 768 014
Smør	„ 104 208	Kjød	„ 219 128
Galoger	„ 45 154	Sirup og melasse . . .	„ 181 773
Fiskegarn	„ 3 469	Kortevarer	„ 142 595
Cement	„ 12 572	Jernvarer i almindelighed	„ 123 094

Til belysning af Newfoundlands handelsomsætning med fremmede lande kan nedenstaaende zifre anføres:

	Indførsel fra: $	Udførsel til: $		Indførsel fra: $	Udførsel til: $
Storbritannien	2 244 178	2 068 949	Portugal . .	25 724	1 452 944
Kanada . .	2 612 042	917 021	Holland . .	17 928	217 025
De Forenede Stater . .	2 501 806	1 134 921	Frankrige .	7 753	50 005
Tyskland . .	84 073	156 584	Norge . . .	3 507	—
Spanien . .	80 314	251 676	Sverige . .	435	1 210
Belgien . .	42 115	18 153	Brasilien . .	149	1 711 480
			Danmark . .	—	15 075

Indførselen fra Norge omfattede følgende artikler: Taugverk, værdi $ 542.00, ankere $ 963.00, jernvarer i almindelighed $ 830.00, verktøi $ 406.00, galoger $ 50.00, maskiner $ 716.80, tilsammen $ 3 507.80, alt sandsynligvis indkommet med hvalfangerskibet „Viking", bygget i Norge for newfoundlandsk regning. Fra Sverige indførtes: Fyrverkeriartikler til værdi $ 119 og fyrstikker til værdi $ 316, ialt $ 435. Udførselssummen til Sverige $ 1 210 (ligesom den til Danmark $ 15 075) var for konserveret hummer.

Ved lov af 22de april 1902 fastsattes en indførselstold af 5 pct. af værdien for saadanne til indførelse i skibsregistret anmeldte fartøier, byggede i fremmede lande, der ikke er bestemt til stadigt brug i koloniens fiskerier eller fragtfart.

Skibsfart. Skibslisterne fra Quebecs konsulatdistrikt i aaret 1902 giver følgende zifre om svenske og norske fartøier, som har losset eller lastet i havne inden distriktet:

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
Norske.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Quebec	6	4 501	32	43 221	38	47 722
Matane	3	2 503	—	—	3	2 503
Montreal	2	781	162	282 444	164	283 225
St. Thomas de Montmagny	3	2 987	1	1 634	4	4 621
Three Rivers	—	—	18	28 595	18	28 595
Sydney og North-Sydney .	—	—	313	433 630	313	433 630
Bridgewater	4	2 592	—	—	4	2 592
Halifax	7	4 973	39	38 529	46	43 502
Northport	5	4 665	—	—	5	4 665
Parrsboro	—	—	1	846	1	846
Pictou	2	2 384	49	48 256	51	50 640
Pugwash	3	1 836	3	2 783	6	4 619
Sheet Harbour	4	3 382	—	—	4	3 382
Ship Harbour	2	1 620	—	—	2	1 620
St. Margaret's Bay . . .	2	801	2	2 215	4	3 016

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Baie Verte	10	5 894	4	3 421	14	9 315
Bathurst	5	4 620	2	3 306	7	7 926
Buctouche	2	934	—	—	2	934
Campbellton	18	10 582	3	3 410	21	13 992
Chatham-Newcastle . . .	32	22 402	13	17 428	45	39 830
Dalhousie	21	16 560	2	3 683	23	20 243
Richibucto	6	2 271	—	—	6	2 271
Shediac	13	6 957	—	—	13	6 957
St. John N. B.	10	8 795	22	22 694	32	31 489
St. John's N. F.	7	639	8	6 079	15	6 718
Tilsammen	167	112 679	674	942 174	841	1 054 853
mod i aaret 1901 . . .	202	132 866	434	693 300	636	826 166
„ - „ 1900 . . .	320	215 829	373	504 799	693	720 628
„ - „ 1899 . .	274	197 081	293	398 138	567	595 219
Svenske:						
Sydney og North-Sydney	—	—	34	96 746	34	96 746
Campbellton	2	1 469	—	—	2	1 469
Chatham-Newcastle . .	1	547	3	5 290	4	5 837
Dalhousie	1	913	—	—	1	913
St. John N. B	1	1 711	—	—	1	1 711
Tilsammen	5	4 640	37	102 036	42	106 676
mod i aaret 1901 . . .	8	4 213	28	73 003	36	77 216
„ - „ 1900 . . .	8	5 050	17	43 275	25	48 325
„ - „ 1899 . . .	12	7 390	—	—	12	7 390

Samlet repræsenteredes de forenede rigers skibsfart paa distriktet saaledes af:

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1902	172	117 319	711	1 044 210	883	1 161 529
1901	210	137 079	462	766 303	672	903 382
1900	328	220 879	390	548 074	718	768 953
1899	286	204 471	293	398 138	579	602 609

Den vanlige foreteelse af seilfartøiernes formindskelse saavel i antal som i tons møder os saaledes ogsaa her. Tilvæksten af dampskibe har derimod været merkbar og medført en betydelig stigning i den samlede skibsfart. De bruttofragter, som indtjentes i aaret 1902, er opgaaet til:

For ank. norske seilsk.	£	3 325,	do. dampsk.	£	94 739,	tils.	£	98 064
„ afg. „ „ „	£	108 525,	do. „ „	£	182 792,	„ „	£	291 317
	£	111 850,		£	277 531,		£	389 381
For ank. svenske seilsk.	£	62,	do. dampsk.	£	18 550,	tils.	£	18 612
„ afg. „ „ „	£	3 876,	do. „ „	£	20 485,	„ „	£	24 361
	£	3 938,		£	39 035,		£	42 973

I disse fragtbeløb indgaar beregnede maanedsbefragtninger. Sammenlignes disse med de tilsvarende zifre for foregaaende aar, da følgende beløb indtjentes: Af norske seilsk. £ 161 384, do. dampsk. £ 228 035, tils. £ 389 419 samt af svenske seilsk. £ 5 028, do. dampskibe £ 39 600, tils. 44 628, sees det, at totalfragtbeløbene er steget blot for norske dampskibe, men ikke i forhold til deres antal og tonnage. Af 14 norske dampskibe med en gjennemsnitsdrægtighed af 1 509 tons, som var tidsbefragtede paa distriktet i de to sidste aar, indtjentes i virkeligheden i gjennemsnit i aaret 1902 kun £ 838 pr. maaned mod £ 1 059 i aaret 1901, hvilket udgjør et prisfald i maanedsbefragtning af 21.7 procent. Fragtmarkedet forøvrigt i aaret 1902 var yderst daarligt. Fragtsatserne for trælast til Storbritannien udgjorde for april—mai—juniskibningen i gjennemsnit fra St. Lawrencehavnene 40 sh. à 42 sh. 6 d, fra Miramichi, Dalhousie, Campbellton 40 sh. à 41 sh. 6 d, fra Halifax og Nova Scotia-havne 36 sh. 9 d à 37 sh. 6 d og fra St. John N. B. 37 sh. 6 d à 35 sh.

Om sommeren var fragterne endnu lavere, f. ex. Quebec til London 37 sh. 6 d, Halifax til U. K. 35 sh., men steg mod slutningen af skibsfartsaaret noget, 41 sh. 3 d i gjennemsnit. Fra Quebec til Barcelona erholdtes i juli 49 sh. Til Barcelona fra St. John, N. B. betaltes i juni 42 sh. 6 d. Fra Newfoundlandshavn til U. K. opnaaedes 40 sh., alt pr. standard. Til Buenos Aires noteredes mellem 9 og 10 $ fra de forskjellige trælasthavne.

Kulfragterne stod som vanlig, fra Sydney, N. S. i $ 1.00 pr. ton til Quebec og 90 cents til Montreal (billigere og raskere losning end her). For kul fra Cardiff og Swansea til Quebec eller Montreal erholdtes under sommeren 5 sh. 9 d til 6 sh., men eftersom skibsfartsaaret nærmede sig sin slutning, og antracitgrubearbeiderne vedblev at streike i Pennsylvanien, steg fragtsatserne til 8 sh., 9 sh. 9 d lige til 10 sh. 6 d. Kornfragterne var lave hele aaret. Intet skandinavisk fartøi havde sysselsættelse i korntransporten.

For træmasse fra Three Rivers og Quebec betaltes til Antwerpen for vaad masse 12 sh. samt for tør 18 sh. pr. ton. Noget saa bemerkelsesværdigt indtraf i aarets løb paa fragtmarkedets omraade som lige til 6 aars tidsbefragtning. I marts 1902 afsluttedes nemlig kontrakt med et norsk dampskib dr. 1 140 reg.-tons om i 6 aar at føre træmasse fra Chicoutimi (ved Saguenayfloden) til Queenborough, England, for 12 sh. 6 d pr. ton, og i december s. a. befragtedes et andet dampskib dr. 1 641 reg.-tons for i 5 aar at føre træmasse fra samme skibningsplads til Penarth for 11 sh. 5 d pr ton.

Hvilken anvendelse de forenede rigers fartøier havde paa distriktet, kan sammenfattes saaledes: Af de ankomne norske seilfartøier førte 13 stykker mindre kvantiteter salt, 2 stkr. havde melasse fra Vestindien samt 1 kul fra England, de andre kom i ballast. Ud førte 154 stkr. trælast (150 til U. K., 3 til det øvrige Europa samt 1 til Sydamerika), 3 havde træmasse til U. K. og 6 klipfisk til Europa. De norske dampskibe anvendtes til transport af kul fra Nova Scotia til St. Lawrencehavne 175 stkr., af do. fra Storbritannien til do. 8 stkr., af jernmalm fra Wabana til Nova Scotia 12 stkr., af staalskinner fra Europa 6 stkr., af stykgods fra do. 12 stkr., af do. og frugt fra Vestindien 16 stkr., af trælast til Storbritannien 58 stkr., af do. til Europa forøvrigt 3 stkr., af staal fra Sydney til U. K. 1 og til U. S. 19, rujern fra do. til U. K. 3 og til U. S. 2 stkr., træmasse til Storbritannien 2 stkr. og til Europa forøvrigt 2 stkr., sukker fra Europa 5 stkr., stykgods til forskjellige pladse 39 stkr., kalksten fra Marble Mountain til Sydney 105 stkr.

Af de svenske seilfartøier indkom 1 med salt, de øvrige 4 var i ballast.

Samtlige 5 udgik med træ, 1 til Melbourne, de øvrige til Storbritannien. Af de svenske dampskibe førte 2 stykgods ind, 25 jernmalm fra Wabana til Sydney, 1 do. fra Narvik til do., og ud gik 3 med trælast til Storbritannien, 1 med rujern til do., 1 med staal til de Forenede Stater, 1 med stenkul til Kjøbenhavn samt 3 med do. til Sverige (15 660 tons kul).

„The Dominion Iron & Steel Co." i forening med „The Dominion Coal Co." i Sydney havde 15 norske og 1 svensk dampskib i stadig maanedsbefragtning paa distriktet.

Fra den kanadiske toldstatistik, der er opstillet efter finantsaar, sluttende 30te juni, kan følgende opgaver hentes angaaende skibsfarten paa Kanada i dens helhed i aaret 1902:

A. Oceanfart:

	Ankomne skibe.			Ankomne skibe.	
Nationalitet.	Antal.	Tons.	Nationalitet.	Antal.	Tons.
Britiske . . .	7 937	4 633 839	Franske . . .	137	32 626
De Forenede Stater	6 488	1 853 949	Tyske	60	139 891
Norske og svenske	562	666 313	Italienske . . .	50	47 489
Østerrigsk-ungarske	13	21 611	Russiske . . .	13	7 506
Belgiske . . .	1	2 339	Andre nationaliteter	67	180 802
Danske . . .	11	16 669	Tilsammen	15 339	7 603 034

Af fartøierne ankom fra:

	Antal.	Tons.
Storbritannien .	1 140	2 505 010
Newfoundland .	948	423 511
De Forenede Stater	9 530	3 246 433
Havfiskerierne .	2 602	177 242

Der afgik til:

	Antal.	Tons.
Storbritannien .	1 149	2 220 627
Newfoundland .	1 065	463 770
De Foren. Stater	8 690	3 230 052
Havfiskerierne .	2 995	211 676

Med ladning ankom 7 037 stkr. dr. 4 490 777 tons samt i ballast 8 302 stkr. dr. 3 112 257 tons, og med ladning afgik 10 550 stkr. dr. 6 004 806 tons og i ballast 4 417 stkr. dr. 1 123 648 tons.

Af de indkomne britiske fartøier var 5 695 stkr. dr. 929 173 tons og af de afgaaede 5 718 stkr. dr. 1 008 054 tons registrerede i Kanada.

Fordelingen mellem seil og damp var følgende:

Ankomne: Seilsk. 8 642 stkr. dr. 1 265 428 tons, deraf britiske 4 839 stkr. dr. 592 769 tons.
Dampsk. 6 697 stkr. dr. 6 337 606 tons, deraf britiske 3 098 stkr. dr. 4 041 070 tons.

Afgaaede: Seilsk. 7 128 stkr. dr. 2 959 142 tons, deraf britiske 3 306 stkr. dr. 2 291 965 tons.
Dampsk. 7 839 stkr. dr. 4 169 312 tons, deraf britiske 2 923 stkr. dr. 3 588 528.

Angaaende de ovenomhandlede norske og svenske fartøier kan meddeles, at de fordelte sig saaledes paa havnene inden følgende distrikter:

	Indklarerede.	Udklarerede.
Britisk Columbia	59 stkr. dr. 108 856 tons	54 stkr. dr. 103 191 tons
Quebecs konsulatdistrikt:		
Hvor konsulattjenestemand er ansat . .	415 „ „ 478 115 „	394 „ „ 465 937 „
Hvor saadan ikke findes . . .	88 „ „ 79 342 „	145 „ „ 190 026 „
	562 stkr. dr. 666 313 tons	593 stkr. dr. 759 154 tons

Tager man de havne inden dette konsulatdistrikt, hvor konsulær repræsentation ikke findes, saa udgjordes de indkomne fartøier af:

24 dampskibe dr. 32 758 tons mod i aaret 1901	165 dampsk. dr. 255 786 tons
64 seilskibe „ 46 584 „ „ - „ 1901	59 seilsk. „ 46 814 „
88 stkr. dr. 79 342 tons mod i aaret 1901	224 stkr. dr. 302 600 tons

samt de afgaaede:

86 dampskibe dr. 148 481 tons mod i aaret 1901	163 dampsk. dr. 284 196 tons
59 seilskibe „ 41 545 „ „ - „ 1901	83 seilsk. „ 68 023 „
145 stkr. dr. 190 026 tons mod i aaret 1901	246 stkr. dr. 352 219 tons

hvilket viser, at de forenede rigers skibsfart paa vedkommende havne i finantsaaret 1902 er gaaet betydelig ned saavel i antal som i tonnage.

B. Kystfarten paa Kanada i samme tidsrum stillede sig saaledes:

Ankomne:	Dampskibe.		Seilskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Britiske . .	47 514	17 151 990	32 478	3 594 577	79 992	20 746 567
Fremmede	871	423 337	380	75 745	1 251	499 082
Tilsammen	48 385	17 575 327	32 858	3 670 322	81 243	21 245 649
Afgaaede:						
Britiske . .	43 710	15 515 598	32 292	3 474 328	76 002	18 989 926
Fremmede .	849	389 582	363	75 750	1 212	465 332
Tilsammen	44 559	15 905 180	32 655	3 550 078	77 214	19 455 258

Af hvilken særlig nationalitet de fremmede var, nævnes ikke.

C. I fart paa floder og indsjøer mellem Kanada og de Forenede Stater gik i aaret:

Kanadiske	dampskibe	9 303	stkr. dr.	3 480 020 tons
„	seilskibe	1 693	„ „	365 219 „
De Forenede Stater	dampskibe	8 668	„ „	3 010 718 „
„	seilskibe	3 921	„ „	739 784 „
Tilsammen		23 585	stkr. dr.	7 595 741 tons

Den samlede skibsfart paa Newfoundland i finansaaret 1902 var ifølge nævnte kolonis statistik følgende:

	Seilskibe.		Dampskibe.	
Ankomne:	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Storbritanske . . .	165	21 418	186	341 630
Britiske besiddelsers	1 009	68 543	369	150 366
De Forenede Staters	180	13 937	2	1 945
Norske	20	7 622	136	248 667
Danske	12	1 503	7	15 496
Andre nationaliteter	18	1 444	30	32 516
Tilsammen	1 404	114 467	730	790 820
Afgaaede:				
Storbritanske . . .	166	22 239	183	342 785
Britiske besiddelsers	914	60 819	315	131 870
De Forenede Staters	116	10 247	5	10 978
Norske	17	3 630	134	246 105
Danske	10	1 230	9	1 303
Andre nationaliteter	6	1 151	17	36 928
Tilsammen	1 229	99 316	663	769 969

I sammenhæng med skibsfarten maa sluttelig følgende fortjene at omtales. For nogle aar siden gjordes forsøg paa at gjøre Quebec til udskibningshavn for vestens korn. To store kornelevatorer opbyggedes, og kornet hidførtes dels med Great Northern Railway, dels med Wolvins dampskibe.

Flere større dampskibe kom saa til Quebec for at laste, hvilken omstændighed Quebecs fransk-kanadiske dokarbeidere tog som anledning til i juli maaned efter mange frugtesløse underhandlinger at streike for høiere arbeidsløn. Efter to ugers streik maatte dampskibslinjerne give efter, og dokarbeiderne fik den høiere løn, men da lastnings- og losningsarbeidet kom til at stille sig dyrere her i Quebec end i Montreal, er det endelige resultat blevet tilbagegang i skibsfarten paa Quebec. Det fransk-kanadiske motto er: „Vi har det bra, lad os i fred".

Skibsfarten paa St. Lawrence var aaben usedvanlig længe, næsten 8 maaneder, det første oceanfartøi indkom nemlig allerede den 13de april, og det sidste — et norsk dampskib — afgik saa sent som 5te december. 4 norske barkskibe og 1 norsk dampskib forulykkede totalt i distriktet i aaret; 2 norske dampskibe grundstødte, og 3 var udsatte for sammenstød med andet fartøi.

I aaret 1902 fik Quebec et moderne bjergningsdampskib i „Lord Strathcona", bygget i South Shields. St. John's, N. F., blev ogsaa i aarets løb forsynet med redningsbaad — „Petrel", udrustet i Kingston, Ont., for at arbeide paa havet.

Forsøg anstilledes i aarets løb med at oplyse fyr med acetylen. Forsøgene faldt vel ud, saa at acetylenens anvendelse af fyrvæsenet kan imødesees.

Uddybning af seilrenden i St. Lawrence mellem Montreal og Sore til 30 fods dybde er paatænkt.

En af stenpillarerne til Quebecbroen over St. Lawrence blev fuldført i aaret.

„The American Navigation Co." i New York lod bygge to oceandampere i Cleveland ved Erie-sjøen, „Minnetonka" og „Minnewaska". De havde 7 000

tons bæreevne og var 500 fod i længde. For at kunne passere Welland-kanalen mellem sjøerne Erie og Ontario, hvilken kanal ikke er tilgjængelig for fartøier af større længde end høist 257 fod, blev begge fartøier delt i to paa midten og de to dele tillukkede med vandtætte skodder. Ved bugseringen ned St. Lawrence kunde saaledes et saa eiendommeligt tilfælde indtræffe, som at et halvt dampskib — agterdelen af „Minnewaska“ — grundstødte og blev siddende saa fast paa Toussaints Island, at store anstrengelser krævedes, inden den endelig kom løs. De to fartøier fremkom endelig i sektioner uskadte til Quebec, hvor i sommerens løb sektionerne sammennittedes paa Davie's verft, og fartøierne kunde siden selv dampe over Atlanterhavet.

I aaret 1902 paamønstredes inden distriktet paa norske fartøier:

	44	nordmænd,	19	svensker	og	81	udlændinger,	tils.	144	sjømænd
deraf i Quebec . .	17	„	7	„	„	9	„	„	33	„
og afmønstredes .	22	„	7	„	„	20	„	„	49	„
deraf i Quebec .	—	„	1	„	„	—	„	„	1	„
samt rømte	81	„	23	„	„	41	„	„	145	„
deraf i Quebec .	4	„	2	„	„	1	„	„	7	„

Fra svenske fartøier rømte samtidig 12 sjømænd: 5 svenske, 3 nordmænd, 4 udlændinger; ingen afmønstring fandt sted, men derimod 6 paamønstringer — 1 svensk sjømand og 5 udlændinger.

Angaaende konsulatarbeidet i Quebec i aaret 1902 kan forøvrigt følgende statistik gives: I 400 forskjellige sager indkom 738 skrivelser og afsendtes 704, cirkulærer ikke iberegnede. I 22 af de udgaaende skrivelser behandledes spørgsmaalet om udvidet marked for vore produkter, hvoriblandt større opmerksomhed viedes artiklerne: Gummifodbeklædninger, telefonapparater, fiskegarn og -kroge, konserver, hestesko og hesteskosøm samt cirkelsage. Vidtløftigere redegjørelser gaves om masseemigrationen til Algoma, lastelinjens anvendelse, fabrikinspektricer, et paa gjensidighedsprincipet bygget livsforsikringsselskab samt hvalfangsten paa Newfoundland og træmasseindustriens stilling. 18 efterladenskabssager behandledes, hvoraf halvdelen var overliggende fra foregaaende aar. Konsulatets postale virksomhed bestod i: Modtagelse af 878 breve for sjøfarende og andre, af hvilke 426 kunde udleveres direkte til adressaten, 8 maatte tilbagesendes postvæsenet som ubesørgede samt ikke mindre end 444 maatte forsynes med ny adresse.

Rapport for aaret 1902 fra vicekonsulen i Ny-Stockholm.

Vore folk har i de omkringliggende skandinaviske nybygger, Ny-Stockholm, Perceval, Fleming og Theodore (Ny-Danmark) i det forløbne aar udmerket sig ved trivsel og nøisomhed og har nydt almindelig agtelse og tillid hos de omkringboende nationer.

Hovednæringsveien er agerbrug og kvægdrift i forening. Aarets høst faldt særdeles godt ud og gav i gjennemsnit 28 bushels pr. acre hvede samt 50 bushels havre.

Sundhedstilstanden har været den allerbedste. Kun et dødsfald er forekommet og dette ved ulykkestilfælde.

Befolkningen er næsten fordoblet i antal ved den store indvandring fra de skandinaviske lande i Europa samt fra de Forenede Stater.

Rapport for aaret 1902 fra vicekonsulen i St. John, N. B.

Trælastfragterne. Fragterne til Storbritannien og Irland har været lave hele aaret og varierede fra 35 sh. til 37 sh. 6 d pr. standard for planker.

Stuvere. Arbeidsomkostningerne ved stuvning af dampskibe har været 75 cents pr. standard i sommermaanederne, 70 cents i vintermaanederne.

Hyrerne har varieret fra $ 18.00 til $ 20.00 pr. maaned.

Export. Exporten af spruce, planker etc. fra denne havn til Storbritannien og Irland etc. var følgende:

1902:	163	skibe	dr.	370 000	reg.-tons,	200 000 000 sup. feet
1901:	172	„	„	320 000	„	179 000 000 „
1900:	194	„	„	331 000	„	237 000 000 „
1899:	140		„	279 000	„	136 000 000 „
1898:	160	„	„	261 000	„	182 000 000 „
1897:	192	„	„	290 000	„	244 000 000 „
1896:	147	„	„	221 000	„	169 000 000 „

Skibningerne i aaret 1902 udførtes af 134 dampskibe og 29 seilskibe.

Af furutømmer exporteredes 100 tons mod 100 tons i aaret 1901, af birketømmer 2 200 tons mod 5 800 tons i aaret 1901.

Exporten af tømmer til de Forenede Stater i kystfart har været 78 000 000 sup. feet.

Kommunikationer. Den kanadiske regjering har ydet bidrag til 5 dampskibslinjer mellem St. John, N. B. og Storbritannien i vintermaanederne, medens St. Lawrencefloden er lukket for skibsfarten paa grund af is.

Korn og stykgods bringes hertil fra vesten ved Canadian-Pacific- og Intercolonialjernbanerne. Af korn udskibedes i sidste vintersæson til Storbritannien og Irland 2 145 000 bushels, foruden store mængder mel, ost, smør, hø etc., samt 11 750 stykker hornkvæg, 6 869 faar og 100 heste. Til Sydafrika skibedes 3 824 heste.

London.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Daniel Danielsson.

2den del.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning. Hovedstationen:												
Dampskibe	319	151 951	220	132 436	539	284 387	6	4 526	71	39 040	77	43 566
Seilskibe	228	98 932	174	120 150	402	219 082	21	9 937	24	18 925	45	28 862
Sum	547	250 883	394	252 586	941	503 469	27	14 463	95	57 965	122	72 428
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	818	372 564	1449	768 323	2267	1140887	983	471 517	1997	1315801	2980	1787318
Seilskibe	759	237 079	286	161 972	1045	399 051	353	111 164	393	151 264	746	262 428
Sum	1577	609 643	1735	930 305	3312	1539938	1336	582 681	2390	1467065	3726	2049746
Totalsum af ladede fartøier	2124	860 526	2129	1182891	4253	2043407	1363	597 144	2485	1525030	3848	2122174
B. I ballast. Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	11	5 852	11	5 852	78	47 259	399	201 625	477	248 884
Seilskibe	-	-	4	457	4	457	254	125 020	121	76 989	375	202 009
Sum	-	-	15	6 309	15	6 309	332	172 279	520	278 614	852	450 893
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	217	123 898	1857	1127058	2074	1250956	90	32 740	1281	589 186	1371	621 926
Seilskibe	14	3 513	136	48 553	150	52 066	254	101 900	206	97 504	460	199 404
Sum	231	127 411	1993	1175611	2224	1303022	344	134 640	1487	686 690	1831	821 330
Totalsum af ballastede fartøier	231	127 411	2008	1181920	2239	1309331	676	306 919	2007	965 304	2683	1272223

Af svenske skibe ankom til distriktet i aaret 1903 3 277 fartøier, dr. 2 261 108 tons, hvoraf 2 515 dampskibe dr. 2 028 532 tons.

Det samlede beløb af de inden Londons generalkonsulsdistrikt i aaret 1903 oppebaarne afgifter udgjorde:

	Konsulatafgifter. Ved hovedstationen. £	Ved vicekonsulsstationerne. £		Expeditionsafgifter. Ved hovedstationen. £	Ved vicekonsulsstationerne. £
Norske fartøier	1 602. 6. 2	8 769. 10. 1	Norske	113. 7. 6	154. 14. 6
Svenske „	983. 2. 4	5 830. 16. 0	Svenske	79. 0. 3	83. 3. 10
			Fælles	0. 18. 0	—
Tilsammen	2 585. 8. 6	14 600. 6. 1	Tils.	193. 5. 9	237. 18. 4
mod i aaret 1902	2 783. 6. 5	14 066. 12. 0		188. 14. 2	224. 0. 4
„ - „ 1901	3 020. 3. 0	14 441. 9. 11		199. 15. 6	226. 2. 4

De fragtbeløb, som indseiledes af vore rederier i fart paa distriktets havne, udgjorde ifølge vedkommende skibsføreres opgaver i aaret 1903: For norske fartøier £ 1 900 222, for svenske fartøier £ 1 307 461; tilsammen £ 3 207 683, mod i aaret 1902 £ 3 303 915 og i aaret 1901 £ 3 506 153; saaledes har formindskelse gradvis indtraadt i de sidste to aar.

I sammenligning med de to nærmest foregaaende aar viser aaret 1903 øgning, saavel hvad fartøiernes antal som drægtighed betræffer, hvilket fremgaar af nedenanførte tal, som indbefatter ankomne fartøier baade med ladning og i ballast til samtlige havne i distriktet, hvor konsul er ansat.

	1901. Antal.	1901. Tons.	1902. Antal.	1902. Tons.	1903. Antal.	1903. Tons.
Norske fartøier	5 890	2 888 961	6 537	3 213 577	6 492	3 352 738
Svenske „	2 557	1 552 574	3 187	2 201 206	3 277	2 261 108
Tilsammen	8 447	4 441 535	9 724	5 414 783	9 769	5 613 846

Som det vil sees, har der visselig fundet tilvækst sted for den norske skibsfarts vedkommende, hvad tonnage angaar, men antallet af fartøier er gaaet noget ned siden aaret 1902, alligevel er dog antallet for afvigte aar større end for aaret 1901.

Hvad den svenske skibsfart betræffer, synes den dette aar i sammenligning med de to foregaaende aar stadig at have gaaet fremad baade i antal og drægtighed.

Med hensyn til vor skibsfart paa L o n d o n viser nedenstaaende tabel de forandringer, som deri er foregaaet i den sidste 10-aarsperiode:

	Norske fartøier.		Svenske fartøier.	
1894	933 dr.	496 135 tons	299 dr.	226 464 tons
1895	891 „	471 600 „	329 „	244 278 „
1896	1 013 „	543 877 „	376 „	267 807 „
1897	1 023 „	539 505 „	390 „	318 358 „
1898	1 102 „	601 701 „	385 „	317 250 „
1899	1 161 „	627 478 „	371 „	322 830 „
1900	1 150 „	670 520 „	440 „	403 727 „
1901	1 148 „	647 406 „	479 „	415 860 „
1902	1 012 „	587 009 „	438 „	391 800 „
1903	956 „	528 994 „	447 „	385 564 „

Der kan saaledes her konstateres en temmelig afgjort tilbagegang i de sidste aar i modsætning til, hvad der har været forholdet i distriktet i sin helhed. Den norske skibsfart kulminerede i aaret 1900 med en totaldrægtighed af 670 520 tons samt allerede aaret før med det største fartøisantal, 1 161, medens det svenske flag findes at være sterkest repræsenteret i London i aaret 1901 med 479 fartøier og 415 860 tons. Det bør ogsaa bemerkes, at den senere indtraadte formindskelse desværre efter omstændighederne er ret anseelig eller med hensyn paa tonnage 21 pct. for det norske og $7^1/_2$ pct. for det svenske flag.

Hvad vor skibsfart paa Liverpool angaar, skriver vicekonsulen dersteds som følger: Særlig med hensyn til norske fartøier turde det være af interesse at henlede opmerksomheden paa, hvordan disse nu afgjort nødes til at trække sig tilbage fra farter, i hvilke de før fandt den bedste fortjeneste. Det var imidlertid at vente, at overgangen fra seilskibsfart til dampskibsfart vilde medføre alvorlige forskyvninger. Store kapitalsterke dampskibsselskaber har nu, i særdeleshed under den overflødighed paa skibsrum, som indtraadte efter slutningen af den afrikanske krig, mere og mere henlagt sine regelmæssige linjer til trakter, hvor norske fartøier tidligere fandt beskjæftigelse. Norske fartøier førte før i tiden her til havnen lige op til 160 hele ladninger træ fra Kanada; ifjor kom der blot 27. Norske fartøier pleiede ogsaa i stort antal at bringe pitchpineladninger fra Amerikas sydstater; ifjor kom der blot 5. Under norsk flag er der desuden ankommen 5 ladninger harpiks og terpentin, 9 bestaaende af mahogni og logwood, 4 kommende fra Brasilien samt kun 1 fra det Stille Hav.

Imidlertid turde det fremholdes, at saavel i Liverpool som i London ogsaa seilskibene under svensk flag er bleven efterfulgte af dampskibe, som specielt i stor udstrækning har fundet anvendelse i tidsbefragtninger paa forskjellige trader. Vicekonsulen i Liverpool tilføier dog den anmerkning med hensyn til vor skibsfart paa nævnte havn overhovedet, at den norske er i aftagende, omendskjønt dampskibsflaaden hastig øges, hvorimod den svenske tiltager, ihvorvel ubetydelig, uagtet der neppe mere forekommer nogen seilfartøier under flaget.

Antallet af af- og paamønstrede samt rømte sjømænd udgjorde i aaret 1903:

	Paamønstrede.		Afmønstrede.		Rømte.	
	Paa norske fartøier.	Paa svenske fartøier.	Fra norske fartøier.	Fra svenske fart.	Fra norske fart.	Fra svenske fart.
Ved hovedstationen . .	785	132	754	172	16	2
„ vicekonsulsstationen i Cardiff	673	126	474	102	13	3
„ do. i Liverpool . .	645	71	516	33	10	2
„ do. i Newcastle on Tyne	605	63	645	28	29	13
„ øvrige vicekonsulsstationer	1 431	348	1 171	274	108	102
Tilsammen	4 139	740	3 560	609	176	122
mod i aaret 1902 . .	4 496	800	4 822	732	262	138
„ - „ 1901 . .	5 335	871	5 751	568	414	129

Sjømænd, forpleiede paa Greenwich hospital i aarene 1894—1903 som „inpatients“ (indtagne paa sygehuset):

Aar.	Hele Antallet.	Deraf norske.	Deraf svenske.
1894 . .	2 404	93	90
1895 . .	2 375	41	125
1896 . .	2 616	134	101
1897 . .	2 620	100	105
1898 . .	2 548	112	118
1899 . .	2 515	111	97
1900 . .	2 400	93	107
1901 . .	2 634	123	143
1902 . .	2 545	100	150
1903 . .	2 501	99	103
Sum	25 158	1 056	1 139
Gjennemsnitsantal pr. aar .	2 515	105	113

Det oplyses, at foruden ovenomhandlede paa sygehuset indtagne patienter erholder et større antal sjømænd af alle nationaliteter frit lægetilsyn og behandling som „out-patients“ paa foranstaltning af Greenwich's hospitalsstyrelse.

Antallet af syge, forliste og nødlidende sjømænd, som enten er bleven hjemsendte eller har nydt anden understøttelse af generalkonsulatet, og for hvilke regninger over afholdte udlæg er blevet indsendte til vedkommende myndighed, har udgjort: Norske undersaatter 180, svenske do. 46, andre landes do. 6, tilsammen 232.

Gjennem generalkonsulatet er der i aaret 1903 bleven hjemsendt opsparede hyremidler fra sjømænd til nedenfor anførte beløb: Til Norge £ 2 868. 2. 6, til Sverige £ 1 620. 7. 0; tilsammen £ 4 488. 9. 6, mod i aaret 1902: £ 6 667. 9. 0 og i aaret 1901: £ 4 610. 2. 9.

Efterladenskaber efter hovedsagelig i britisk tjeneste afdøde norske og svenske sjømænd er af generalkonsulatet modtagne for at indsendes til vedkommende myndigheder til følgende beløb: Efter norske sjømænd: £ 1 131. 17. 1, efter svenske do.: £ 1 094. 16. 7; tilsammen £ 2 226. 13. 8, mod i aaret 1902 £ 1 553. 1. 6 og i aaret 1901 £ 2 007. 13. 3.

Bøder, afholdte i optjent hyre i henhold til sjøfartslovens § 102, er bleven erlagte og indsendte til vedkommende myndigheder til følgende beløb:

For sjømænd fra norske fartøier	med £ 74. 19. 10
„ „ „ svenske „	„ „ 17. 12. 6
Tilsammen	med £ 92. 12. 4

mod i aaret 1902: £ 77. 8. 7 og i aaret 1901: £ 92. 19. 6.

Skrivelser, der er afsendte i aarets løb, telegrammer og cirkulærer ikke medregnede, er opgaaede til et antal af 7 463, hvoraf til det kgl. udenrigsdepartement 234, til departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri 1 051, til kommercekollegiet 644, til andre: I norske anliggender 2 570, i svenske og fælles anliggender 2 964.

Antallet af skrivelser modtagne i løbet af aaret var 7 153.

Generalkonsulatet har modtaget og besørget udleveret 28 634 breve — andre postforsendelser ikke medregnede — adresserede til besætninger paa norske og svenske samt andre nationers fartøier ligesom til andre landsmænd, der tilfældig har besøgt London.

Om **fragtmarkedet** i aaret 1903 kan efter engelsk kilde meddeles, at forholdene der har været utilfredsstillende for saavel redere som skibsbyggere. Fragterne stod næsten hele aaret igjennem paa et niveau, som ikke levnede nogen fortjeneste, og aarsagen hertil angives enstemmig at være overproduktion

af skibsrum. De regelmæssige dampskibslinjer har i almindelighed forøget drægtigheden af sine fartøier ikke alene for passagertrafik, men ogsaa for godsbefordring samt synes ikke at have skyet at konkurrere med lastefartøisrederierne i at anløbe flere laste- og lossepladse paa en og samme reise, om der derigjennem har kunnet vindes noget med hensyn til varetransport og deraf følgende fragtfortjeneste. Paa den anden side har lastefartøisrederen givet sine fartøier store dimensioner, og et eller to saadanne er næsten tilstrækkelig til at tilfredsstille den efterspørgsel efter extra transportmidler, som nu paa noget punkt skulde kunne gjøre sig gjældende. Dampskibe af stor drægtighed, som tidligere hovedsagelig anvendtes paa oversjøiske trafikruter, forekommer nu ogsaa i fart paa det Sorte Hav ligesom ogsaa paa Nord- og Østersjøen, og naturligvis har virkningen af disse fartøistypers optræden paa disse farvande med en drægtighed af lige op til 10 à 17 000 tons ikke undladt at influere paa fragtsatserne. Ogsaa i den nu næsten forløbne halvdel af indeværende aar har samme trykkede stemning været fremherskende paa fragtmarkedet, idet overfloden paa skibsrum fremdeles har været altfor stor. Efter de meddelelser om fragtslutninger og fragttilbud, som forekommer i de ledende fagblade her i landet, kan det heller ikke siges, at nogen fragtrute i den nærmeste fremtid synes at ville frembyde nogen videre fordelagtig anvendelse for fartøier, af hvilken størrelse det end maa være, med undtagelse kanske af britisk Ostindien. Østersjøtraden saavelsom Middelhavs- og Sortehavsfarten synes derimod ikke, ligesaalidt som skibsfarten paa Amerika, at kunne bringes ud af den utilfredsstillende stilling, som i den senere tid der har været raadende, og man turde ikke med større grund end i den tid, som er gaaet, have forhaabning om, at rederiinteresserne skal kunne samles om en ordning, hvorigjennem den nu saa ødelæggende konkurrence mellem de forskjellige rederier endog blot delvis skal kunne hæves. Herpaa synes specielt den nylig udbrudte tarifkrig mellem passagerlinjerne paa Atlanterhavet at afgive et kun altfor talende bevis.

I det sidst forløbne aar er der til generalkonsulatet kun fremkommet én klage over, at indgaaet fragtaftale ikke er bleven fuldt ud respekteret, og tilfældet angik her et norsk fartøi, som havde bragt en trælastladning til Great Yarmouth. Kapteinen debiteredes, da fragten opgjordes, omkostningerne for lastens opstabling paa kaien efter udlosningen, idet det gjordes gjældende fra kjøbmandens side, at skibet i overensstemmelse med gammel sedvane paa pladsen havde at bære denne udgift. Da der imidlertid i certepartiet kun stod, at lasten skulde føres til og fra fartøiets side paa kjøbmandens risiko og bekostning, antog kapteinen, at denne bestemmelse maatte staa ved magt, trods mulig existerende anden pladssedvane, og hans opfatning fandtes ogsaa at være i overensstemmelse med en af the High Court of Justice, Admiralty Division i aaret 1891 afsagt dom i en lignende sag. Det er forøvrigt kommet til generalkonsulatets kundskab, at tvistemaal, som er opstaaet mellem vore skibskapteiner og deres lastemodtagere i havne her i landet ogsaa i sidstforløbne aar i visse tilfælde ikke har kunnet afgjøres paa anden maade end ved domstolenes hjælp.

Uenighederne har her blandt andet gjældt overliggedage, som skibsførerne har forment sig berettigede til at beregne, naar losningen enten har taget længere tid end i fragtaftalen udtrykkelig bestemt eller ogsaa har været forsinket udover grænserne for al billighed, naar overenskomsten mellem parterne blot gik ud paa, at losningen skulde ske „med rimelig hurtighed“ eller „saa hurtigt, som fartøiet kunde levere,“ eller ogsaa „i overensstemmelse med pladsbrug“. Med støtte i domme, som ved lignende tilfælde er afsagte, synes man at burde erindre, at om ogsaa liggedagenes antal er bestemte i certepartiet,

burde saadan klausul ikke kunne paaberaabes mod lastemodtagere, som ikke tillige er befragtere, naar konnossementet ikke i denne henseende indeholder udtrykkelig henvisning til certepartiet. Hvad der da blot tages i betragtning er nemlig, hvorvidt lastemodtageren ikke uforsvarlig har forlænget losningen under de i havnen raadende forholde, med opmerksomheden ogsaa fæstet paa de pladssedvaner, som der har udviklet sig; og kun naar han befindes at have uret med hensyn hertil, kan han trækkes til ansvar. Vil man derfor undgaa tvist af ovenomhandlede slags, bør ikke blot liggedagenes beregningsmaade tydelig angives i certepartiet med tilføiende af, at skibsføreren har ret til for opstaaende overliggedage at holde sig til lasten; men man maa ogsaa passe paa, at konnossementet tillige indeholder disse bestemmelser, da lastemodtageren i modsat fald kan komme til at ansees helt uberørt af, hvad der herom maatte være stipuleret i certepartiet.

Med hensyn til den stilling, som vore flag indtager i konkurrencen paa dette lands havne, i sammenligning med andre sjøfarende nationer, kan henvises til følgende oversigt, som angiver drægtigheden af alle nationaliteters fartøier, der er ankomne med ladning til samtlige havne i Storbritannien og Irland i de 3 sidstforløbne aar:

Fartøier:	1901. Tons.	1902. Tons.	1903. Tons.
Britiske . .	24 654 925	25 831 755	27 448 501
Norske	2 701 849	2 671 712	2 578 727
Svenske . . .	1 336 113	1 338 077	1 413 315
Russiske . . .	457 946	444 652	542 706
Danske	853 037	867 214	953 250
Tyske	1 391 262	1 474 562	1 742 792
Hollandske . . .	1 364 463	1 373 421	1 535 134
Belgiske . . .	661 162	631 397	537 927
Franske . . .	842 536	915 832	908 790
Spanske . . .	1 068 702	1 249 912	1 136 556
Portugisiske . .	23 022	18 712	15 903
Italienske . . .	307 136	307 694	204 700
Østerrigsk-ungarske	82 217	182 537	197 287
Græske	101 605	113 751	130 918
Andre landes . .	491 860	514 175	556 511
Tilsammen	36 337 835	37 935 403	39 903 017

Af disse tal fremgaar det først og fremst, at skibsfarten i sin helhed er jævnt stigende paa dette lands havne, samt at det britiske flags deltagelse deri er i stadig tiltagen. Hvad vore flag angaar, sees den norske tonnage i de 2 sidste aar at være gaaet noget tilbage, medens den svenske skibsfart i samme tid viser nogen forøgelse, specielt i aaret 1903. Forøvrigt har øgning fundet sted for alle nationers vedkommende med undtagelse af Belgien, Frankrige, Portugal og Italien.

Med hensyn til den rang, vore fartøier indtager i farten paa det forenede kongeriges havne, udviser dernæst ovenstaaende tal, at det norske flag næst efter det britiske er det talrigst forekommende, medens det svenske først kommer som det 5te i rækken eller overtræffes, foruden af begge de førstnævnte, ogsaa af det tyske og det hollandske.

Hvad igjen den britiske skibsfart angaar, der som allerede anført stedse antager større og større dimensioner paa landets egne havne, turde det i betragtning af dette forhold vel kunne siges, at den nuværende stilling ikke i videre grad retfærdiggjør de klagemaal, som i den senere tid saa ofte er kommen tilorde her i landet, nemlig, at det britiske flag skulde gaa tilbage i konkurrencen med andre nationers. Ifølge den tilgjængelige statistik opgaar den del, som britiske skibe tager i trafiken paa landets havne, til omkring 67 pct. af denne trafik i sin helhed og er nu større end i de nærmest foregaaende aar. Eiendommeligt er det alligevel, at for omkring 50 aar siden var forholdet mellem det britiske og udenlandske flag i nævnte fart det samme som nu, idet — det britiske flag i aaret 1850 — ind- og udgaaende ladede fartøier i udenlandsk fart — repræsenterede 8 039 000 tons, medens de fremmede nationers fartøier tilsammen udgjorde 3 981 000 tons, samt at de modsvarende tal i aaret 1902, eller 52 aar senere, var 55 335 000 tons for britiske skibe samt 27 371 000 tons for udenlandske fartøier, hvilket for begge de nævnte aar giver det samme forhold for den britiske tonnage i sammenligning med den udenlandske, eller 66.9 pct. Det bør dog erindres, at det britiske flag tidligere har havt større andel i farten paa landets havne, nemlig 68.7 pct. i aaret 1899, 73.9 pct. i aaret 1890 samt 70.3 pct. i aaret 1870; men paa den anden side bør det ikke forbisees, at forholdet i aaret 1860 var langt ufordelagtigere end nu for den britiske tonnage, som da kun naaede 58.2 pct. af skibsfarten i sin helhed.

Imidlertid er som antydet klagerne baade hyppige og ivrige over den indtrængen, som udenlandske fartøier mere og mere siges at gjøre i skibsfarten paa det forenede kongerige til skade for landets eget flag. Indstændigt er ogsaa det krav, at til udjævning af dette misforhold skal udenlandske skibe, som anløber herværende havne helt og holdent underkastes britisk regime, for at byrderne i denne henseende skal blive lige for alle. Man fordrer saaledes blandt andet, at skibsmaalingssystemet skal være fuldstændig ligeartet, saa at ikke forskjellen mellem brutto- og nettodrægtighed skal faa den betydning, som konstateredes for t. ex. spanske og franske fartøier; at bestemmelserne angaaende fartøiers sjødygtighed, udrustning og bemanding skal blive de samme for udenlandske som for britiske skibe, samt at reglerne for lastning og føren af dækslast i hele sin udstrækning skal tillempes paa fremmede fartøier; at retten til kystfart paa dette lands havne skal negtes fartøier, der tilhører nationer, som ikke indrømmer britiske skibe særskilte begunstigelser, samt endelig, at fartøier, der seiler med præmier eller subvention, skal paalægges hertil svarende afgifter, naar de i konkurrence med britiske fartøier her i landet laster eller losser.

I sammenhæng hermed kan det nævnes, at der for nærværende her er samlet en komite, hvis opdrag det er at søge at udrede og afgive forslag om, hvilke af de bestemmelser, som her i landet er givne for rederivirksomheden, skal kunne tillempes paa fremmede fartøier, som besøger landets havne. Det undersøgelsesmateriale, som i denne henseende allerede foreligger, synes specielt at røbe ønsket hos interesserede her i landet om, at forskrifterne om lastelinjen i alle sine enkeltheder skal anvendes paa fremmede skibe, og man har ogsaa hørt udtalelser om, at en saadan forholdsregel fra britisk side ikke burde vække misnøie hos andre nationer.

Som bekjendt medgiver allerede nu lovgivningen hertillands, at fartøier, som paa grund af overlastning synes at være usjødygtige, naar lasten er indtaget i havn i det forenede kongerige, kan tilbageholdes af Board of Trades

besigtelsesmænd, indtil saa stor del af lasten er udlosset, som der efter besigtelsesmændenes mening fordres for at bringe fartøiet i sjødygtig tilstand.

Paa grund af denne bestemmelse forekommer det heller ikke sjelden, at fartøier baade under norsk og svensk flag tilbageholdes i herværende havne, indtil de er bleven lettede i overensstemmelse med givne paalæg. Det erklæres imidlertid fra flere hold, at dette ikke er tilstrækkeligt, idet udenlandske fartøier netop derfor, at de ikke er forsynede med lastemerke, uden større vanskelighed kan skjule, at de er lastede paa utilbørlig maade, hvorfor paabud om almindelig lastelinje synes at være det eneste middel til opnaaelsen af effektiv kontrol i den heromhandlede henseende.

Caracas.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul G. Valentiner.

Den norske skibsfart. Til vicekonsulsstationen i La Guaira ankom i aaret 1903 14 norske dampskibe, hvoraf 3 med ladning af stykgods, de øvrige i ballast; samtlige disse skibe afgik med ladning, væsentlig bestaaende af kvæg, bestemt for Cuba. Af norske seilskibe ankom til samme havn 4, samtlige med ladning af kul. Til vicekonsulsstationen i Puerto Cabello ankom 28 norske skibe (samtlige dampskibe) dr. 23 726 tons, alle paa et nær i ballast. Samtlige skibe afgik med ladning, for den overveiende del bestaaende af kvæg, bestemt for Cuba.

Et svensk skib anløb vicekonsulsstationen i La Guaira.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved vicekonsulsstationen i La Guaira kr. 618.51, ved vicekonsulsstationen i Puerto Cabello kr. 1 164.38; af svenske skibe ved vicekonsulsstationen i La Guaira kr. 22.04.

Hvad den politiske stilling angaar, har intet aar begyndt under saa ugunstige forhold for Venezuela som aaret 1903. I aarets løb endte vistnok de ødelæggende borgerkrige, som tidligere havde herjet landet, men til gjengjæld har staten nu at betale den store skadeserstatning til de under borgerkrigen forulempede nationer. For at kunne overkomme denne forøgede udgiftsbyrde for statskassen har regjeringen forhøiet al indførselstold med 30 pct. og desuden paalagt endel yderligere udførselstold under benævnelsen „krigsskat". Denne extratold bliver saaledes en byrde for udenrigshandelen.

Den maade, hvorpaa de fremmede nationer i aaret 1903 tog sig tilrette ligeoverfor Venezuela, har skabt et bittert fremmedhad, der allerede har givet sig udslag i en den 11te marts d. a. vedtagen lov, som tager sigte paa at undertrykke de fremmede, og det er at vente, at videre skridt i samme retning vil paafølge.

Exporten af levende kvæg har tiltrods for de politiske uroligheder stadig udvidet sig, specielt exporten til Cuba. I løbet af de 18 maaneder fra 1ste juli 1902—31te december 1903 exporteredes fra Venezuela ialt 77 489 stkr. kvæg. I denne transport er de fleste af de norske skibe, der besøger Venezuela, beskjæftigede.

Fra La Guaira exporteredes i aaret 1903: 9 059 959 kg. kaffe, 6 318 227 kg. kakao og 1 491 844 kg. huder.

Venezuelas saltverker gav i aaret 1ste juli 1902—30te juni 1903 et udbytte af 7 576 742 kg. salt, mod over 13 mill. kg. i budgetaaret 1901—1902. Det formindskede udbytte i sidste budgetaar skyldes de politiske uroligheder.

San Francisco.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Henry Lund, dateret 25de juni 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	28	57 911	28	57 911	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	1	1 228	1	1 228	-	-	2	1 756	2	1 756
Sum	-	-	29	59 139	29	59 139	-	-	2	1 756	2	1 756
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe . . .	-	-	6	13 765	6	13 765	-	-	2	3 802	2	3 802
Seilskibe	-	-	1	1 409	1	1 409	-	-	16	20 509	16	20 509
Sum	-	-	7	15 174	7	15 174	-	-	18	24 311	18	24 311
Totalsum af ladede fartøier	-	-	36	74 313	36	74 313	-	-	20	26 067	20	26 067
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	27	55 596	27	55 596
Seilskibe	-	-	1	528	1	528	-	-	1	1 547	1	1 547
Sum	-	-	1	528	1	528	-	-	28	57 143	28	57 143
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	1	1 612	1	1 612	-	-	5	11 575	5	11 575
Seilskibe	-	-	11	14 904	11	14 904	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	12	16 516	12	16 516	-	-	5	11 575	5	11 575
Totalsum af ballastede fartøier.	-	-	13	17 044	13	17 044	-	-	33	68 718	33	68 718

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 920 900.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 841 800.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 6 dr. 8 699 tons, til hovedstationen 2 dr. 2 792 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 2 224.12, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 507.14; heraf tilfaldt konsulen kr. 753.57. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 177.24, ved vicekonsulsstationerne kr. 266.96; heraf tilfaldt konsulen kr. 133.48. Ialt tilfaldt konsulen kr. 3 288.41.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 629.74, i svenske sager kr. 2 992.37, ved vicekonsulsstationerne, i norske sager kr. 1 064.12, i svenske sager kr. 2 892.80.

Til konsulatdistriktet ankom i aaret 1903 49 norske fartøier dr. 91 357 reg.-tons netto. Af disse var 35 dampskibe dr. 73 288 reg.-tons og 14 seilskibe dr. 18 069 reg.-tons. I sammenligning med aaret 1902 bemerkes en nedgang i antallet af ankomne fartøier af 12 og i tonnage af 18 760 reg.-tons.

Dampskibene gik i maanedsfragt fra Vancouverøen, Br. Col. til San Francisco eller San Diego med kul og i ballast tilbage undtagen et, som ankom fra Antwerpen til Portland, Ore. med jern og afgik derfra til Kina med trælast.

Af seilskibene ankom 2 med stykgods fra Skotland og 12 i ballast fra Capetown, New Zealand, Manila, Chile, Mexico og Honolulu.

Fra konsulatdistriktet afgik 53 norske fartøier dr. 94 785 reg.-tons, hvoraf 34 dampskibe dr. 70 973 reg.-tons. Der overligger til aaret 1904 1 dampskib dr. 2 315 reg.-tons.

Af seilskibene afgik 2 med stykgods til Australien og 16 med trælast til Australien, Chile, Syd-Afrika og England. 5 seilskibe overlaa fra aaret 1902.

De samlede ind- og udgaaende bruttofragter for aaret 1903 anslaaes til kr. 1 762 700, mod kr. 1 890 000 i aaret 1902.

Der var i aaret 1903 ingen direkte skibsfart mellem dette konsulatdistrikt og de forenede riger.

Der ankom til konsulatdistriktet i aaret 1903 6 svenske fartøier dr. 8 699 reg.-tons, hvoraf 1 dampskib dr. 1 418 reg.-tons med en ladning kul fra Moji. Af seilfartøierne ankom 2 med stykgods fra Europa og 3 i ballast fra Honolulu og San Francisco.

Der afgik fra konsulatdistriktet 6 svenske fartøier, hvoraf 1 dampskib dr. 1 418 reg.-tons i ballast til Peru. Seilskibene afgik med stykgods og trælast til Australien, Chile og Sydafrika. De samlede ind- og udgaaende bruttofragter var kr. 242 100.00. Konsulatdistriktet besøgtes ikke af noget svensk fartøi i aaret 1902.

Ingen svenske eller norske fartøier anløb for ordre eller havari.

San Franciscos folkemængde anslaaes nu til 460 000.

Den oversjøiske skibsfart fra fremmede lande paa San Francisco for aaret 1903 udviser:

Ialt ankom 867 fartøier dr. 1 671 980 reg.-tons, hvoraf 422 dampskibe dr. 1 019 959 tons og 445 seilskibe dr. 652 021 tons. Totalantallet for aaret 1902 var 897 fartøier dr. 1 526 404 reg.-tons, saaledes en tilbagegang for aaret 1903 af 30 fartøier og 145 576 reg.-tons.

Af den ankomne tonnage i aaret 1903 falder paa fremmede nationer 349 skibe dr. 745 045 reg.-tons, nemlig:

	Antal.	reg.-tons.		Antal.	reg. tons.
Storbritannien . .	166	358 346	Danmark	7	16 754
Tyskland	55	125 967	Italien	2	4 339
Frankrige . . .	69	123 640	Sverige	2	2 792
Norge	30	59 667	Østerrige	1	1 520
Japan	16	51 670	Mexico	1	350

Den fremmede tonnage er derfor 44.56 pct. af totaltonnagen. Den norske skibsfart paa San Francisco i aaret 1903 udviser en nedgang af 11 fartøier og 18 958 reg.-tons, sammenlignet med aaret 1902.

Havneafgifter. Lodspenge for fartøi drægtigt over 500 reg.-tons $ 5.00 pr. dybgaaende fod og 4 cents pr. reg.-ton. Bugsering fra sjøen fra $ 100.00 til $ 250.00, efter veir og distance. Fra havnen tilsjøs for et 2 000 reg.-tons fartøi $ 110. Bryggepenge under losning af last for skibe over 200 netto reg.-tons $ 4.00 for de første 200 reg.-tons og $^3/_4$ cent pr. reg.-ton derover pr. dag. Under losning af ballast og lastning beregnes halv afgift. Stuvningsafgifter bør man paa forhaand gjøre kontrakt om med et eller andet stevedoring-firma, hvorved betydelig reduktion opnaaes.

Fragtmarkedet vedvarede igjennem aaret 1903 yderst flaut, og de fleste ankommende større fartøier lod rederierne hellere oplægge end at akceptere de tilbudte fragter. Som et exempel kan anføres, at franske subsiderede skibe, der ankom hid i ballast, hellere afseilede igjen i ballast for at søge andetsteds hen end at akceptere de gangbare fragter hersteds. Med hensyn til franske skibe kan nævnes, at United States Treasury Dept. nylig har forordnet, at franske fartøier skal ommaales for beregning af tonnageafgifter, da det er fundet, at de i virkeligheden maaler langt mere, end hvad det franske maalebrev udviser. Der er nu i havnen hersteds en ganske antagelig flaade, der afventer den kommende hvedehøst i juli/august, hvorfor nu af skibsredernes kombination forlanges 22 sh. 6 d pr. ton til U. K. etc.

H v e d e f r a g t e r for jern- og staalskibe fra San Francisco til U. K. kvoteredes i aaret 1903 som følger:

Januar .	11 sh. à 11 sh. 3 d	Juli . .	17 sh. 6 d à 18 sh. 9 d
Februar .	11 sh. 3 d à 11 sh. 6 d	August .	15 sh à 17 sh. 6 d
Marts . .	11 sh. 3 d à 11 sh. 6 d	Septbr. .	15 sh. à 15 sh. 6 d
April . .	12 sh. 6 d à 13 sh. 9 d	Oktbr. .	13 sh. 6 d à 14 sh. 6
Mai . .	12 sh. 6 d à 13 sh. 9 d	Novbr. .	10 sh. 6 d à 11 sh. 3 d
Juni . .	17 sh. 6 d à 18 sh. 9 d	Decbr. .	11 sh. 3 d à 11 sh. 6 d

og var de laveste, man nogensinde har seet her, grundet paa, at daarligt vaarveir formindskede kornavlen betydelig. Desforuden foraarsagede en streik i kulminerne i Britisk Columbia, hvorfra San Francisco faar det meste af sin kulforsyning, at i sommerens løb en mængde tonnage uventet kom hertil med kul fra Australien, og at markedet saaledes blev aldeles overfyldt med skibe.

T r æ l a s t f r a g t e r n e beror væsentligst paa, hvordan hvedefragterne er, og var derfor ogsaa ualmindelig lave; de varierede i aarets løb fra:

27 sh. 6 d til 35 sh.	pr. 1 000 superficial fod	fra Puget Sound til Sydney
32 sh. 6 d „ 40 sh.	—„—	Melbourne/Adelaide
32 sh. 6 d „ 40 sh.	—„—	Kina
27 sh 6 d „ 36 sh. 3 d	—„—	Vestkysten af Sydamerika
47 sh. 6 d „ 60 sh.	—„—	Sydafrika
50 sh. à 62 sh. 6 d	„—	U. K. eller Kontinentet.

K u l f r a g t e r n e maa under almindelige omstændigheder være lave, for at fremmede kul skal kunne konkurrere i dette marked med kulminerne nordpaa, hvor imidlertid den tidligere nævnte streik bevirkede, at 11 sh. til 13 sh. 6 d kunde betales fra Newcastle, N. S. W. til San Francisco og 11 sh. à 14 sh. til Hawaii, hvilket de mange ledige skibe i Australien med glæde akcepterede. Fra Wales betaltes hertil 14 sh. à 17 sh. 6 d.

H a n d e l e n. San Francisco vedbliver sin jævne fremgang. Industrien

er blomstrende, hjulpet af en stadig tilgang af billigt brændsel i California olje. Værdien af San Franciscos fabrikation i aaret 1903 beløb sig til ca. 150 millioner dollars. Omsætningen i faste eiendomme udgjorde $ 47 710 157. San Franciscos 9 sparebanke indehavde den 31te decbr. 1903 155 millioner dollars i indskud. Handelsbankernes omsætning i aaret 1903 var $ 1 520 200 682 mod $ 1 373 362 025 i aaret 1902, en forøgelse af $ 146 838 657.

San Franciscos oversjøiske dampskibsforbindelser er:

„Kosmos"-linjen fra Hamburg via sydamerikanske havne.
„American Hawaii S. S. Co." fra New York via Magellan og Honolulu.
„Panama R. R. Co. S. S."-linje fra New York via Panama.
„Pacific Mail S. S. Co." „ — „ —
Do. „ Philippinerne, Kina og Japan.
„Occidental & Oriental S. S. Co." „ do.
„Oceanic S. S. Co." fra Australien, Samoa, Tahiti og Hawaii.
„Toyo Kisen Kaisha", den japanske linje mellem Japan og San Francisco, har maattet trække sig tilbage for nærværende, da paa grund af den japansk-russiske krig hverken fragt eller passagerer kunde erholdes.

Udførselen af varer og produkter fra San Francisco i aaret 1903 udviser følgende værdier:

Til Europa:		
Storbritannien	$	9 553 058
Det øvrige Europa	„	906 245
Ialt	$	10 459 303
Til Asien etc.:		
Hongkong	$	3 683 798
Kina	„	2 423 985
Japan	„	3 460 687
Philippinerne	„	853 315
Øvrige lande	„	1 032 230
Ialt	$	11 454 015
Til Australien, New Zealand etc.	$	4 794 019
Til Amerikanske republiker:		
Mexico	$	1 265 782
Centralamerika	„	1 227 788
Øvrige stater	„	846 564
Ialt	$	3 340 134
Til andre lande:		
Britisk Columbia	$	1 175 651
Sydafrika	„	658 759
Hawaii	„	10 518 555
Alaska	„	2 934 626
Øststaterne	„	5 368 252
Totalsum	$	50 703 314

eller omtrent samme beløb som i aaret 1902. Efter udbruddet af den japansk-russiske krig er udførselen til Japan tiltaget betydelig.

Indførselen til San Francisco fra fremmede lande udviser:

Fra Japan	$	10 182 218	Fra Frankrige	$	1 616 091
„ Kina	„	5 808 195	„ Britisk Columbia	„	1 543 665
„ Britisk Ostindien	„	2 787 311	„ Australien etc.	„	1 386 760
„ Tyskland	„	2 501 966	„ Belgien	„	1 254 849
„ England	„	1 874 407	„ Chili	„	902 788
„ Guatemala	„	1 732 762	„ Salvador	„	729 586

Fra Italien	$	607 118	Fra Ecuador . . .	$	257 782
„ Mexico	„	564 347	„ Costa Rica . .	„	254 111
„ Fransk Oceanica .	„	507 435	» andre lande . .	„	1 020 238
„ Philippinerne . .	„	432 335			
„ Skotland . . .	„	291 003		Ialt	$ 36 522 187
„ Cuba	„	267 220			

Heraf var toldfrie varer $ 20 572 291, fortoldede $ 15 949 896. Indførselen i aaret 1902 var $ 36 078 270.

Ædle metaller. Udførselen af sølv og guld i aaret 1903 var kun $ 3 680 755, mod $ 14 851 789 i aaret 1902. Det var særlig til Kina og Japan, at udførselen i aaret 1903 aftog saa betydelig.

Kalifornien. Hvedehøsten i aaret 1903 anslaaes til ca. $9^1/_2$ million centals (à 100 lbs.), paa grund af mangel paa tilstrækkelig regn, mod ca. $13^1/_2$ million centals i aaret 1902. Hvedepriserne fluktuerede i aarets løb mellem $ 1.25 og $ 1.50 pr. cental. Udførselen ad sjøveien var 2 759 525 centals til værdi $ 3 890 930, mod 8 237 782 centals i aaret 1902 til værdi $ 10 297 227. Ikke paa mange aar har hvedeudførselen været saa liden, og et større kvantum hvede holdes derfor over til aaret 1904 i afventning af større efterspørgsel fra Europa til høiere priser.

Hvedemel. Der udførtes i aaret 1903 ad sjøveien 873 190 tønder til værdi $ 3 929 355, mod 1 188 884 tønder til værdi $ 4 161 093 i aaret 1902.

Byg. Heraf høstedes ca. $8^3/_4$ millioner centals, mod ca. $9^1/_4$ million i aaret 1902. Udførselen sjøveien i aaret 1903 var 3 907 027 centals, omtrent samme kvantum som i aaret 1902.

Vine og brændevine. Der produceredes i aaret 1903 19 millioner gallons tørre vine à ca. 16 cents pr. gallon og 13 millioner gallons søde vine à ca. 29 cents pr. gallon, mod respektive 27 millioner og 15 millioner i aaret 1902. Aarsagen til nedgangen i aaret 1903 var, at saameget af druerne blev anvendt til rosiner. Af brændevine produceredes $5^3/_4$ millioner gallons.

Frugtavlen i aaret 1903 var gjennemgaaende god. Der blev hermetisk nedlagt af forskjellige sorter 2 600 000 kasser à 2 dus. „tins“ à $2^1/_2$ pund. Af tørrede frugter produceredes:

	Mill. pund.		Værdi.		Mill. pund.		Værdi.
Rosiner . . .	112	$	5 586 500	Æbler . . .	9	$	550 000
Svedsker . .	115	„	3 467 000	Figener . . .	$7^1/_2$	„	372 000
Ferskener . .	30	„	1 986 000	Valnødder . .	$11^1/_2$	„	925 000
Aprikoser . .	19	„	1 720 000	Mandler . .	6	„	476 500
Pærer . . .	$4^1/_2$	„	430 000				

Appelsinhøsten var $11^1/_2$ mill. kasser og citronhøsten $1^1/_4$ mill. kasser. Af bønner høstedes $117^1/_2$ mill. pund. Betesukker produceredes med 154 mill. pund.

Uldproduktionen var $22^1/_2$ mill. pund, mod 26 mill. pund i aaret 1902.

Humleproduktionen var 47 500 baller à ca. 190 pund, mod 55 000 baller i aaret 1902. Priserne var 26 cents for „choice“ og 22 cents pr. pund for „medium“.

Guldproduktionen var $17^1/_2$ mill. dollars i Kalifornien, omtrent samme beløb som i aaret 1902.

Skibsbygning. Der blev for privat regning i aaret 1903 bygget paa denne kyst og registreret i San Francisco 25 fartøier af 21 025 tons bruttotonnage, hvoraf 7 var under 100 tons. Der byggedes i aaret 1902 42 fartøier af 26 226 tons bruttotonnage.

Petroleum. Fra 2 914 producerende oljebrønde i Kalifornien udtoges i aaret 1903 ca. $23^1/_2$ mill. tønder „crude" olje til en pris af ca. 75 cents pr. tønde, mod ca. $13^1/_2$ mill. tønder i aaret 1902, der viser det kjæmpemæssige fremskridt, som denne industri, der kun er ca. 10 aar gammel, har foretaget. Brøndenes dybde varierer fra 200 til 2 500 fod; oljens gravitet er fra 9° Beaumé til 38° B. Det meste petroleum, der forbruges paa Pacifikkysten, raffineres nu fra „California Crude Oil".

Hvalfangst. Fangsten for de i San Francisco udrustede 15 hvalfangere var 6 487 tønder olje, 64 790 pund hvalben og 1 536 pund elfenben, der viser et daarligt resultat i sammenligning med tidligere aar. Prisen paa spermacetolje er ca. 53 cents pr. gallon og for hvalolje 45 cents pr. gallon. Alt hvalben sendes til markedet i de østre stater.

Sælfangst. Fra Alaska bragtes i aaret 1903 til San Francisco 19 292 skind, mod 22 304 skind i aaret 1902. Af Br. Col. sælfangerflaade blev i det nordlige Stillehav, Behringsjøen og omkring Cap Horn taget 20 470 skind paa 25 fartøier, mod 16 301 skind paa 37 fartøier i aaret 1902. Gjennemsnitsprisen af saltede skind solgt paa auktion i London var £ 5. 4. 0.

Laksefisket i aaret 1903 paa vestkysten af Nordamerika var ikke saa godt som i de foregaaende aar og beløb sig til 3 814 106 kasser, mod 4 259 186 kasser i aaret 1902. Der blev udført sjøveien i aaret 1903 800 000 kasser af værdi $ 3 136 542, hvoraf halvdelen gik til England. Prisen er for rød Alaska $ 1.30 pr. dus. æsker à 1 pund. Der gaar 4 dus. æsker pr. kasse.

Torskefisket. Torskefangsten paa kysten af Alaska udgjorde i aaret 1903 ca. 1 600 000 fisk, eller ca. 3 600 tons, omtrent samme kvantum som i aaret 1902. Prisen er ca. $3^1/_4$ cents pr. pund. Af Puget Sound fiskerflaade toges ca. 225 000 fisk.

Svenske varer. Der importeredes ca. 1 500 tons jern, der solgtes til ca. $ 56.00 pr. ton à 2 000 pund fortoldet. Af fyrstikker importeredes ca. 700 kasser, der solgtes til ca. 40 cents pr. gross fortoldet.

Norske varer. Der indførtes direkte nogle mindre partier hermetiske fiskevarer, der dog ikke finder nogen rivende afsætning. Anden norsk hermetik etc. indføres for det meste over Chicago.

Oregon og Washington gjør store fremskridt og driver en livlig udførsel især i korn og trælast.

I Alaska er der ikke forekommet noget nyt guldfund. Der blev udvundet fra minerne omkring Nome ca. 5 millioner dollars.

Sundhedstilstanden i konsulatdistriktet har i det forløbne aar været god.

Der modtoges ved hovedstationen 1 232 skrivelser og afsendtes 1 108. I arvesager sendtes til Sverige $ 18 769, til Norge $ 6 719.

Konsulatets adresse er 130 Sansome Street, San Francisco. Telegramadresse: „Lund", San Francisco.

Pernambuco.

Aarsberetning for 1903 fra vicekonsul A. Ommundsen.

Indførsel. Kul indføres mere og mere i dampere, saa at seilskibsfarten aarlig tager af. En hel del russiske skibe har i det forløbne aar bragt kul hertil.

Trælast. Ingen saadan vare indføres mere af svensk eller norsk oprindelse; den, som kommer hertil fra Europa, er tysk. Fra Savannah kommer regelmæssig smaaladninger.

Papir. Det norske brune indpakningspapir indføres hertil gjennem forretningshuse i Hamburg i større mængder. Ogsaa norsk og svensk avispapir sælges en del af, dog har den tyske vare i den senere tid været foretrukket.

Klipfisk indføres i mindre kvantiteter af norsk vare, kun ca. 100 kasser om maaneden. Fra Newfoundland derimod kommer hertil maanedlig 2 à 3 smaa skibsladninger.

Svensk jern og staal kommer ogsaa hertil over Tyskland.

Af kalciumkarbid indførtes i aarets løb større mængder, næsten udelukkende svensk vare, dog tager importen efterhvert betydelig af og vil vel med tiden være omtrent nul.

Konserveindførselen hertil er ubetydelig, naar undtages de billige sardiner, som kommer fra Portugal. Af norsk vare kommer en ganske ubetydelig del over England.

Svenske spader benyttes meget her. De indføres over Tyskland gjennem Hamburgerhuse.

Kondenseret melk; svensk og schweizisk vare indføres i omtrentlig lige store mængder, ca. 150 kasser ialt pr. maaned.

Udførselen udgjorde i den forløbne sæson fra 1ste september 1902 til 31te august 1903 følgende:

	Tons à 1 000 kg.
Sukker:	
Til brasilianske havne	79 284
„ New York	16 264
„ Liverpool	3 982
„ Montevideo	831
„ andre udenlandske havne	123
Bomuld:	
Til brasilianske havne	6 670
„ Liverpool	10 535
„ Bremen	1 368
„ Portugal	3 588
„ andre udenlandske havne	384

	Tons à 1 000 kg.
Bomuldsfrø:	
Til Rio de Janeiro	519½
„ Liverpool	6 152½
„ Bremen	5 765½
„ Antwerpen	470¾
	Fade à 600 liter.
Rhum:	
Til brasilianske havne	11 471
„ udlandet — især Montevideo	614
Alkohol:	
Til brasilianske havne	6 322
„ udlandet	80

Lübeck.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	10	4 824	10	4 824	-	-	4	1 260	4	1 260
Seilskibe	-	-	13	2 637	13	2 637	-	-	5	625	5	625
Sum	-	-	23	7 461	23	7 461	-	-	9	1 885	9	1 885
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	10	940	43	21 183	53	22 123	5	1 095	2	1 624	7	2 719
Seilskibe	3	146	21	4 551	24	4 697	4	456	10	904	14	1 360
Sum	13	1 086	64	25 734	77	26 820	9	1 551	12	2 528	21	4 079
Totalsum af ladede fartøier	13	1 086	87	33 195	100	34 281	9	1 551	21	4 413	30	5 964
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	-	-	1	315	1	315	3	728	4	3 151	7	3 879
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	1	423	7	1 589	8	2 012
Sum	-	-	1	315	1	315	4	1 151	11	4 740	15	5 891
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	1	241	5	1 293	6	1 534	10	2 936	39	17 512	49	20 448
Seilskibe	-	-	6	1 025	6	1 025	23	5 385	-	-	23	5 385
Sum	1	241	11	2 318	12	2 559	33	8 321	39	17 512	72	25 833
Totalsum af ballastede fartøier	1	241	12	2 633	13	2 874	37	9 472	50	22 252	87	31 724

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 333 992.99, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 57 146.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 1 298 dr. 162 200 tons, til hovedstationen 903 dr. 236 480 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen mk. 589.28, ved vicekonsulsstationerne mk. 2 026.86; heraf tilfaldt konsulskassen mk. 1 602.72. Af svenske skibe ved hovedstationen mk. 6 857.68, ved vicekonsulsstationerne

mk. 10 621.23; heraf tilfaldt konsulskassen mk. 12 168.32. Ialt tilfaldt konsulskassen mk. 13 771.04.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager mk. 46.65, i svenske sager mk. 1 294.75.

Elbe—Trave-kanalen.

Skrivelse fra generalkonsulatet i Lübeck, dateret 1ste august 1904.

Af den generalkonsulatet nu ihændekomne redegjørelse for trafiken paa Elbe-Travekanalen i tiden 1ste april—30te juni 1904 meddeles følgende tal:

Kanalen trafikeredes i det nævnte tidsrum af

a. 265 passager- og privatdampskibe, resp. lystjagter;
b. 315 tomme fartøier af 66 685 tons drægtighed,
835 ladede — - 185 801 „ — og med 132 235 tons last

Sum 1 150 fragtfartøier af tils. 252 486 tons dr.-hed og med 132 235 tons last.

Den transporterede lasts kvantitet opgik saaledes til 52.4 pct. af samtlige fartøiers tonnage og til 71 pct. af de ladede fartøiers tonnage.

I det tilsvarende tidsrum i aaret 1903 udgjorde fragtfartøiernes antal 876 med 197 170.56 tons drægtighed og 100 048.28 tons transporteret last.

Det nu sidst forløbne kvartal udviser saaledes en forøgelse af 274 fragtfartøier med 55 315.44 tons drægtighed og 32 186.72 tons transporteret last.

Indhold: **Caracas** s. 519. — **Elbe—Trave-kanalen** s. 528. — **London II** s. 512. — **Lübeck** s. 527. — **Pernambuco** s. 526. — **Quebec** s. 481. — **San Francisco** s. 520.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 12. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Helsingfors.

Aarsberetning for 1903 fra konst. generalkonsul Waldemar Eckell,
dateret 21de juli 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	1	231	13	10 737	14	10 968	-	-	17	13 735	17	13 735
Seilskibe	1	29	3	1 445	4	1 474	-	-	3	2 569	3	2 569
Sum	2	260	16	12 182	18	12 442	-	-	20	16 304	20	16 304
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	4	653	34	14 844	38	15 497	-	-	250	185 374	250	185 374
Seilskibe	5	876	12	4 924	17	5 800	4	717	87	43 550	91	44 267
Sum	9	1 529	46	19 768	55	21 297	4	717	337	228 924	341	229 641
Totalsum af ladede fartøier	11	1 789	62	31 950	73	33 739	4	717	357	245 228	361	245 945
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	15	12 138	15	12 138	-	-	12	9 371	12	9 371
Seilskibe	-	-	2	2 069	2	2 069	-	-	3	974	3	974
Sum	-	-	17	14 207	17	14 207	-	-	15	10 345	15	10 345
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	2	1 783	239	180 140	241	181 923	-	-	29	12 046	29	12 046
Seilskibe	19	11 632	59	27 964	78	39 596	-	-	4	1 129	4	1 129
Sum	21	13 415	298	208 104	319	221 519	-	-	33	13 175	33	13 175
Totalsum af ballastede fartøier	21	13 415	315	222 311	336	235 726	-	-	48	23 520	48	23 520

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier fmk. 375 385, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier fmk. 4 083 765.

For ordre, reparation eller lignende anløb 1 norsk fartøi dr. 1 364 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 763 dr. 317 928 tons, til hovedstationen 75 dr. 30 803 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen fmk. 2 168.40, ved vicekonsulsstationerne fmk. 19 389.65; heraf tilfaldt konsulskassen fmk. 11 863.23. Af svenske skibe ved hovedstationen fmk. 2 673.19, ved vicekonsulsstationerne fmk. 22 754.40; heraf tilfaldt konsulskassen fmk. 14 050.41. Ialt tilfaldt konsulskassen fmk. 25 913.64.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager fmk. 365.80, i svenske sager fmk. 2 487.80, i andre sager fmk. 11.00. Heraf tilfaldt konsulskassen henholdsvis fmk. 292.64, fmk. 1 990.24 og fmk. 8.80.

Allerede i aarsberetningen for aaret 1902 nævntes, at der var tegn, som pegte hen paa et livligere pulserende økonomisk liv inden dette distrikt, og de foreliggende opgaver for sidstforløbne aar giver utvetydig tilkjende, at der har været fremgang paa adskillige, ihvorvel ikke paa alle omraader, hvorfor ogsaa aaret i det hele viser et lysere billede end sine nærmeste forgjængere.

Støttet af en klog finantspolitik fra regjeringens side viste pengemarkedet sig temmelig stabilt. Finlands bank nedsatte i mai rentesatsen for udlaan fra 5, $5^1/_2$ og 6 pct. til 5 og $5^1/_2$ pct., og forøvrigt holdt rentesatserne sig uforandrede. Privatbankernes høieste indlaansrente var som regel $4^1/_2$ pct., sparebankernes 5 pct., og udlaansrenten udgjorde 6 à $6^1/_2$ pct. Der var livlig omsætning, og resultatet af bankernes virksomhed synes at have været meget tilfredsstillende.

Toldintraderne danner en god maalestok for den økonomiske evne, — hvor virkelig eller hvor kunstig oparbeidet denne nu end maa være —, og her viser sig en ikke ubetydelig fremgang, nemlig fra fmk. 27 906 037 i aaret 1902 til fmk. 31 178 831 i aaret 1903.

At ogsaa de lavere klasser inden befolkningen nød godt af den bedring, som saaledes øiensynlig fandt sted i den økonomiske stilling, fremgaar af nedenstaaende opgaver om postsparebankens virksomhed i aaret 1903, sammenlignet med det næstforegaaende aar:

	Indskud.		Udtagninger.	
	Antal.	Beløb.	Antal.	Beløb.
1903	72 457	fmk. 2 583 282	19 493	fmk. 2 000 834
1902	58 444	„ 2 119 440	19 423	„ 2 031 297

Summen af indsatte beløb var altsaa sidste aar 463 842 mark høiere end aaret før, af udtagne beløb derimod 30 463 mark lavere.

Aarsagen til dette opsving i den økonomiske evne tør først og fremst være at søge i aarets forholdsvis gode høst, som meget bidrog til at udslette sporene efter det foregaaende misvækstaar, samt i de gode konjunkturer for trælasten, landets vigtigste exportartikel.

Den industrielle virksomhed laa derimod fremdeles nede. Særlig arbeidede metal- og textilindustrierne under trykkede forhold. Kun træmasse- og papirindustrierne havde et godt aar, med øget afsætning, og disse industrier synes, ved siden af trælast og smør, at skulle komme til at spille en stadig vigtigere rolle i landets økonomi.

Den finske toldstyrelse har offentliggjort nedenstaaende foreløbige opgaver

over den samlede værdi af import og export inden de forskjellige i den officielle statistik optagne varegrupper:

	Import.		Export.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
	1 000 m.	1 000 m.	1 000 m.	1 000 m.
Levende dyr	239	228	2 047	1 789
Madvarer af dyr, undtagen fisk	7 351	7 755	25 970	24 782
Fisk, fersk, tørret, saltet eller røget	2 865	2 399	3 668	3 476
Korn, tilvirkninger deraf samt bælgfrugter	79 312	66 381	1 778	2 085
Grønsager og jordfrugter	2 338	2 608	1 087	67
Frugt og bær	4 501	3 998	225	63
Konserver og spiselige skjældyr	434	500	415	434
Kolonialvarer og krydderier	28 412	24 164	393	406
Drikkevarer	5 518	4 856	4	6
Apothekervarer	560	553	5	12
Ben, bust, horn, haar, tagl m. m. samt tilvirkninger deraf	1 728	1 773	222	237
Huder og skind samt tilvirkninger deraf	10 659	6 956	3 617	4 430
Levende vækster og frø samt vækststoffe og tilvirkninger deraf, ikke andensteds nævnte	8 027	8 416	1 148	911
Trævirke og træarbeider	1 336	1 367	131 012	116 061
Træmasse og papir samt fabrikater af papir	1 630	1 363	27 000	22 427
Spindestoffe	13 246	11 938	104	125
Garn og traad samt rebslagerarbeide	7 312	5 717	1 303	1 327
Vævede stoffe	14 462	12 050	1 977	4 270
Færdige klæder og diverse manufakturvarer af spindestoffe	5 472	4 426	550	492
Gummi, guttaperka, tjære m. m. samt tilvirkninger deraf	6 764	5 499	1 502	1 749
Oljer og fedtstoffe samt tilvirkninger deraf	7 682	7 028	24	20
Kosmetiske stoffe	499	416	4	4
Mineralier og jordarter samt tilvirkninger deraf	8 111	7 533	2 546	2 633
Kemiske præparater og materialier	5 157	4 766	444	203
Spræng- og tændstoffe	265	302	47	1 435
Farver og farvestoffe	3 833	3 198	236	200
Metaller og metalarbeider	18 384	18 446	2 539	2 503
Maskiner, motorer, apparater og redskaber, ikke særskilt nævnte	10 769	10 581	897	1 917

	Import.		Export.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
	1 000 m.	1 000 m.	1 000 m.	1 000 m.
Instrumenter og urmagerarbeider	1 773	1 299	1	2
Hjulmagerarbeider	423	490	190	136
Fartøier og baade	3 766	1 622	329	4 367
Literatur og kunstsager, undervisnings- og skrivemateriel	2 016	2 159	411	460
Galanteri-, luxus- og kortevarer, ikke andensteds nævnt	1 470	1 244	2	—
Andre varer	905	1 070	1 515	1 040
Tilsammen	267 219	233 101	213 212	200 069

Til sammenligning hidsættes de modsvarende tal for de foregaaende 3 aar:

	Import. Millioner mark.	Export. Millioner mark
1899	251.0	184.9
1900	270.7	197.7
1901	215.6	186.8

Den betydelige stigning, som sidstforløbne aar kan opvise med hensyn til importværdien, er naturligvis i fremtrædende grad begrundet i øget konsumtionsevne, men vilde, om ikke ogsaa andre faktorer havde gjort sig gjældende, kunne have vakt frygt for, at man var kommen ind i en af de „blomstringsperioder", som ikke udelukkende er af det gode.

Men der var andre faktorer tilstede. Det vil sees, at af de 34 millioner mark, hvormed importen, efter et foreløbigt overslag, gik op, skyldes 13 millioner en forøget indførsel af korn og kornvarer, begrundet i det foregaaende aars mislykkede høst. Og den forøgede import af kolonial- og drikkevarer kan vistnok for en del tilskrives den omstændighed, at de store lagere, som opstod gjennem forceret indførsel paa grund af rygter om forestaaende toldforhøielser i aaret 1900, nu efterhaanden er udtømte.

Importen af korn og kornvarer var som nævnt betydelig. Stigningen falder væsentlig paa havre, hvoraf indførselen steg fra 11 683 tons i aaret 1902 til 45 161 tons i aaret 1903. Stigning viser endvidere byg (fra 9 912 til 11 418 tons), mais (fra 4 809 til 6 146 tons; paa grund af fodermangel bestemte senatet høsten 1902, at umalet mais indtil den 1ste juni 1903 skulde være fri for told- og sjøfartsafgifter), hvedemel (fra 59 583 til 65 960 tons), havregryn (fra 1 761 til 2 377 tons) samt byggryn (fra 4 671 til 7 291 tons), hvorimod importen af rug er gaaet ned fra 80 902 til 73 265 tons.

Af det i aaret 1903 importerede kvantum havre kom 28 062 tons fra Rusland, 8 921 tons fra Nordamerika, 7 611 tons fra Tyskland, 174 tons fra Sverige.

I gruppen „kolonialvarer og krydderier" fordeler den ogsaa her ganske betydelige stigning sig omtrent paa alle artikler, f. ex. kaffe, som steg fra 10 038 til 11 611 tons, hvilken stigning væsentlig kom Tyskland tilgode; endvidere the (fra 104 til 125 tons), raat sukker (fra 26 913 til 32 491 tons), raffineret sukker (fra 1 085 til 1 163 tons), almindelig sirup (fra 626 til 722 tons), honning (fra 48 805 kg. til 73 610 kg., hvoraf det meste kom fra Tysk-

land), kogsalt (fra 618 765 hl. til 809 228 hl.), humle og humleextrakt (fra 88 173 kg. til 126 149 kg.), tobak, uforarbeidet, i blade (fra 2 698 til 3 266 tons) og i stilker (fra 649 til 859 tons).

Fremgang viser endvidere importen af huder, saavel uberedte som beredte, samt skotøi; endvidere saltet, røget eller tørret kjød og flesk, fersk frugt (fra Rusland), græsfrø, ufarvet faareuld, farvet uldgarn, tougverk, bomuldstøier, sækkelærred, færdige klæder og hatte, sække, paraffin, harpiks, oljer, tran, kiselsur og dobbelt kulsur natron, klorkalk og blegevand, svovlsyre, jern- og staalplader, undtagen fortinnede, meierimaskiner, elektrotekniske maskiner og motorer samt maskinremme og -baand. Endelig bør merkes, at importen af stenkul, som i de senere aar har været i tilbagegang, atter viser fremgang. Den udgjorde 116 818 tons i aaret 1902 og steg i aaret 1903 helt til 159 654 tons, et tegn paa livligere virksomhed inden visse industrier.

Blandt Finlands exportartikler indtager som bekjendt **trælast** en dominerende plads. I aaret 1902 udgjorde denne vare hele 57.27 pct. af den samlede export. „Det kan ikke være heldigt for et land", udtaler i anledning heraf en artikelforfatter i en finsk avis, „at en vis artikel har en saa beherskende indflydelse paa handelen som skovprodukterne hos os, og dette bliver saa meget alvorligere, fordi prisnoteringerne paa trævarer er meget varierende".

Om trælastmarkedets stilling i sidstforløbne aar har et større exportfirma velvillig meddelt nedenstaaende oplysninger:

„De under den største del af aaret 1902 trykkede konjunkturer tog pludselig under høsten en vending til det bedre, saa at store salg da fandt sted, dels for prompt skibning og dels for leverance i aaret 1903 til betydelig forhøiede priser. Denne gunstige stilling vedvarede indtil høsten 1903, da de lokkende priser syntes at have bragt det til overproduktion for en del dimensioners vedkommende, som 9″ og 11″ furu- og granplanker, som da var sunket i pris 10 sh. à 15 sh. pr. std. Derimod vedblev der at være god efterspørgsel fra Frankrige og Belgien for smale furubord, 4″, 4½″ og 5″.

Afrika var i aaret 1903 for mange trælastexportører et godt marked, og høie priser betaltes, i særdeleshed for 11″ og 9″ furuplanker af god middellængde, ligesom ogsaa for høvlede bord.

Finland havde hidtil ikke havt anledning til i nogen nævneværdig grad at finde afsætning for sin trælast til denne verdensdel, men de svenske exportører synes, ved at have skruet priserne op, at have tvunget de engelske og andre firmaer, som spekulerer paa dette marked, til at henvende sig til Finland, hvor man var mere moderat i sine prisforlangender.

I det hele taget var aaret 1903 et gunstigt aar for exportørerne; men følgen heraf var, at tømmeret her i landet dreves op til forud ukjendte priser, og da udsigterne for fremtiden ikke er synderlig lyse, vil det vel for mange, som har store beholdninger af dyrt tømmer, blive ganske kjendeligt, om en reaktion indtræffer paa det udenlandske marked".

Af de vigtigste herhenhørende artikler udførtes under de tvende sidstforløbne aar:

		1903.	1902.
Master, spirer, sagtømmer etc.	m^3	245 784	143 081
Props og pitprops	„	1 240 856	531 956
Papir- eller sliberived m^3	„	486 779	338 271
Ved af furu eller gran m^3	„	445 616	403 462
Firkanthugne sparrer	„	96 044	60 808
Ribber, lægter, lister	„	92 923	95 433

		1903.	1902.
Planker	m³	390 399	364 826
Battens	„	837 805	863 622
Bord	„	1 211 690	1 153 447
Splitved	„	143 731	137 596
Stav, af furu eller gran	„	93 901	85 117
Ved, undtagen af furu og gran	„	649 757	521 808

Den største konsument er nu som før Storbritannien, særlig hvad angaar splitved, props, battens og stav. Af props tog Storbritannien m³ 832 894, Frankrige m³ 265 784, Belgien m³ 86 263 og Holland m³ 49 832. Af battens gik m³ 388 384 til Storbritannien, m³ 129 079 til Frankrige, m³ 83 293 til Belgien, m³ 77 586 til Holland og m³ 52 813 til Tyskland. Med hensyn til planker er vistnok Storbritannien ligeledes endnu først, med m³ 134 104, men Spanien kommer lige efter med m³ 103 488, dernæst Frankrige med m³ 57 133 og Sydafrika med m³ 25 869. Som kjøber af høvlede bord kommer nu Tyskland først med m³ 281 688, dernæst Frankrige med m³ 223 150, Storbritannien med m³ 192 474, Holland med m³ 136 617, Belgien med m³ 133 979, Danmark med m³ 122 438, Rusland med m³ 54 778 og Spanien med m³ 49 316.

Som allerede nævnt i forrige aarsberetning har den sterkt stigende export af props vakt betænkeligheder og fremkaldt forslag om forføininger for at hindre ødelæggende hugst i de private skove.

Vedkommende finske myndigheder har under længere tid havt under overveielse, hvad der i saa henseende kunde gjøres, uden at dog, saavidt vides, nogen beslutning endnu er bleven fattet. Forbud mod afvirkning af smaa dimensioner vilde have sine ulemper, og en exporttold paa det virke, som nu kan udføres uden afgift, har man lidt vanskelig for at bestemme sig for i en tid, da opinionen øiensynlig er for afskaffelse af alle exportafgifter. Fra sagbrugseiernes side fremholdes, at en udførselsafgift paa props og ved nok kunde gjøre nytte, men at ophævelsen af al exporttold i end høiere grad vilde sætte sagbrugseierne istand til at konkurrere med udskiberen af smaat virke ved kjøb af skov.

En anden sag, som for tiden staar paa dagsordenen her, ligesom i Sverige, er sagbrugsselskabernes indkjøb af jordeiendomme, idet der klages over at jordbruget paa saadanne eiendomme som regel forfalder, da en forpagter af jorden dels ikke tager samme interesse i gaardens skjøtsel som en selveier, dels mangler den støtte, som eieren har i skoven ved under knappe tider at kunne hugge i denne.

Meningerne om, hvad der bør gjøres for at afhjælpe dette misforhold, er imidlertid meget delte. Enkelte ivrer for, at det skal forbydes sagbrugseierne at kjøbe andet end selve skoven. Jordbruget samt et vist areal af skov til husbehov skulde udskilles og ikke kunne medfølge i handelen. Andre nærer betænkeligheder med hensyn til en saadan forbudslovs praktiske anvendelighed og foreslaar istedet, at man gjennem offentlig kontrol skal søge at forebygge vanskjøtsel af de af sagbrugseierne indkjøbte jordeiendomme, at der ved udparcellering af statseiendomme for salg til nybyggere skal fastsættes et maximum for det skovareal, som tillægges hvert gaardsbrug (forat dette ikke senere skal falde i hænderne paa skovopkjøberne), samt at der ansættes skovinstruktører for at veilede landbefolkningen med hensyn til skovens behandling.

En komité er af staten bleven nedsat for at udrede spørgsmaalet og afgive forslag, men har endnu ikke kunnet afslutte sit arbeide.

Sagbrugseierne har paa sin side heller ikke været uvirksomme. I følelsen af, at der er misforhold at rette, og at det ikke alene er en moralsk pligt for dem at paase, at de af dem indkjøbte landeiendomme ikke forfalder, men at deres egen økonomiske interesse vil fremmes ved, at den dyrkbare jord forbedres og derved stiger i værdi, besluttede de paa et møde i vinter at ansætte og aflønne en konsulent, som skal have opsyn med sagbrugseiernes jordeiendomme og bistaa disses forpagtere med raad, samt at sende et antal unge landmænd til Danmark for der at studere det mindre jordbrug.

Ved siden af trælast har under de senere aar træmasse og papir begyndt at spille en stadig vigtigere rolle i Finlands export.

Af **træmasse** exporteredes under de tvende sidstforløbne aar:

Mekanisk masse.

Til		Vaad. 1903.	Vaad. 1902.	Tør. 1903.	Tør. 1902.
Rusland	kg.	2 629 786	5 694 948	8 614 057	8 667 019
Danmark	„	—	—	2 340	—
Tyskland	„	151 218	80 000	3 656 260	1 320 268
Holland	„	1 966 096	—	—	—
Belgien	„	821 760	—	398 640	—
Storbritannien	„	2 360 230	1 016 994	972 141	413 966
Frankrige	„	6 005 796	2 864 425	3 933 126	704 834
Spanien	„	—	—	2 194 973	1 255 180
Tilsammen	kg.	13 934 886	9 656 367	19 771 537	12 361 267

Kemisk masse.

Til		Vaad. 1903.	Vaad. 1902.	Tør. 1903.	Tør. 1902.
Rusland	kg.	—	—	3 200 514	3 627 943
Danmark	„	—	—	8 000	—
Tyskland	„	—	12 281	393 070	185 285
Belgien	„	—	—	129 640	—
Storbritannien	„	—	—	121 020	38 900
Frankrige	„	—	—	5 000	—
Tilsammen	kg.	—	12 281	3 857 244	3 852 128

Der var altsaa en sterk stigning i exporten af mekanisk masse. Vistnok tog Rusland betydelig mindre end før, men dette er mere end opveiet af en stigende efterspørgsel fra Frankrige, Tyskland, Storbritannien og Spanien. Betydelige kvantiteter sendtes ifjor ogsaa til Holland og Belgien.

Exporten af træpap er ogsaa steget, nemlig fra 25 153 tons i aaret 1902 til 31 829 tons i aaret 1903. Af sidstnævnte kvantum gik 11 242 tons til Storbritannien (mod 7 890 tons i aaret 1902), 8 488 tons til Rusland, 8 832 tons til Tyskland, 1 550 tons til Holland, 1 023 tons til Belgien og 694 tons til Danmark.

Papirfabrikerne skal, som ovenfor antydet, have havt et meget godt aar, men opgaverne for aaret 1903 er endnu ufuldstændige. I aaret 1902 gik

exporten af pak-, kardus- og makulaturpapir op til 16 551 tons, hvoraf 10 638 tons gik til Rusland, 5 244 tons til Storbritannien; af tryk- og konceptpapir exporteredes i aaret 1902 16 596 tons, hvoraf det meste gik til Rusland.

Ogsaa **snelle**r yder nu et ikke uanseeligt bidrag til Finlands export. Heraf udførtes i aaret 1902 5 235 tons til en værdi af fmk. 2 617 702. I aaret 1903 steg denne export til 6 123 tons, hvoraf 3 219 tons gik til Storbritannien, 1 417 tons til Rusland, 1 261 tons til Tyskland og 225 tons til Danmark.

Smør. Her kan ogsaa iaar fremgang noteres, en fremgang, som vistnok skyldes forskjellige aarsager, af hvilke bør nævnes den tiltagende oprettelse af andelsmeierier. Der exporteredes under de sidste 2 aar:

Til		I dritler.		I anden pakning.	
		1903.	1902.	1903.	1902.
Rusland	kg.	3 326	218	222 208	189 313
Sverige	„	6 725	3 961	287 159	300 399
Danmark	„	2 571 431	2 603 125	—	120
Tyskland	„	44 403	57 169	118 561	186 872
Storbritannien	„	7 042 668	6 327 548	214	—
Tilsammen	kg.	9 668 553	8 992 021	628 252	676 706

Den 1ste november f. a. aabnedes i Hangø et statslaboratorium for anstillelse af smørundersøgelser, ved hvilket laboratorium landets meierieiere er berettigede til at faa sit smør afgiftsfrit bedømt ved 6 prøver pr. aar, medens det forøvrigt staar enhver frit for at faa smør undersøgt mod en fastsat afgift. Man haaber herigjennem at kunne opretholde og befordre det finske smørs anseelse paa det udenlandske marked, og for yderligere at fremkalde kappestrid mellem producenterne om, hvem der kan levere den bedste vare, er der besluttet uddelt diplomer og præmier til de meierier og meieribestyrere, som under aaret eller under en række af 3 aar har leveret smør, der ved de fastsatte prøver i gjennemsnit har erholdt et vist antal points.

Der synes nu at være udsigt til, at m a r g a r i n skal vinde indpas ogsaa i Finland, hvor fabrikationen af dette fødemiddel hidtil har været forbudt, medens den gjældende toldsats har umuliggjort import. En i aaret 1901 i sagens anledning nedsat komité afgav ifjor sin indstilling, gaaende ud paa en ophævelse af nævnte forbud, og spørgsmaalet er nu under behandling i senatet.

Rusland har allerede længe været et godt marked for den finske g l a s i n d u s t r i. Fjoraaret viser dog nogen nedgang. Af uslebet vindusglas sendtes did i aaret 1902 2 524 tons, i aaret 1903 1 706 tons, af tomflasker i aaret 1902 722 tons, i aaret 1903 648 tons.

Ogsaa g a d e s t e n og g r a n i t b l o k k e har under de senere aar fundet god afsætning i Rusland, ligesom man har begyndt at oparbeide et marked for sidstnævnte artikel i Storbritannien.

Med hensyn til de forenede rigers handelsomsætning med Finland hidsættes nedenstaaende opgaver hentede fra den netop publicerede foreløbige statistik for sidstforløbne aar, sammenlignet med aaret 1902. Denne foreløbige statistik, som fra iaar af publiceres hver maaned, optager som regel blot kvantiteterne, derimod ikke varernes værdi.

Import fra Norge:

		1903.	1902.
Saltet sild	kg.	1 046 951	1 525 632
Do. strømming og brisling	„	—	507 657
„Graasider" eller sei	„	—	184 834
Anden slags fisk, tørret	„	—	12 127
Ost	„	—	108
Tran og spermacetolje	„	3 619	3 448
Krudt, grovt	„	8 006	6 000
Do., fint	„	10 081	10 469
Kridt	„	—	261 656
Jernbaneskinner m. m.	„	249 700	554 860
Mindre støbegods	„	1 400	—
Maskiner og maskindele af jern og staal	„	—	510 981
Bøger og manuskripter	fmk.	662	1 035
Ubearbeidet sølv	kg.	19.75	20.98
Sølvarbeider	„	7.35	3.76

I aaret 1902 beløb totalværdien af den direkte import fra Norge sig til fmk. 1 289 534 mod fmk. 805 239 i aaret 1901.

Den finske export til Norge er ubetydelig og udgjøres væsentlig af mindre partier trævarer. Totalværdien af exporten i aaret 1902 gik op til fmk 171 178 mod i aaret 1901 fmk. 56 841.

Import fra Sverige.

		1903.	1902.
Heste	st.	7	4
Kjød og flesk saltet, røget eller tørret	kg.	82 503	50 497
Ost	„	1 873	2 127
Æg	st.	24 921	43 647
Fersk eller levende fisk	kg.	101 908	19 600
Saltet sild	„	1 041 560	705 876
— strømming og brisling	„	407 676	463 322
— fisk, andre slags	„	13 390	6 326
„Graasider" eller sei	„	450 847	425 243
Fisk, andre slags, tørret	„	28 863	20 126
Havre	„	174 340	71 220
Byg	„	195 225	6 207
Rug	„	72 320	1 590
Havremel	„	10 070	4 672
Hvedemel	„	105 472	2 837
Rugmel	„	19 900	1 507 965
Malt	„	14 800	19 600
Havregryn	„	8 462	12 566
Knækkebrød og vandkringler	„	57 053	60 382
Peberkager og lignende bagverk	„	2 047	3 467
Appelsiner og pomerantser	„	29 874	52 273
Kjød og flesk i hermetiske daaser	„	1 137	723
Ansjos	„	8 073	12 248
Anden fisk i hermetiske daaser	„	2 141	2 819
Hummer og krebs —„—	„	609	1 013

		1903.	1902.
Hummer og krebs, ikke hermetisk	kg.	2 658	3 126
Kaffe	„	14 636	8 621
The	„	3 155	354
Kakao og chokolade	„	6 638	7 026
Sirup	„	5 470	9 697
Konfekt og karameller	„	2 646	1 843
Kogsalt	hl.	1 236	1 052
Tobak, uforarbeidet, i blade	kg.	7 505	1 357
Cigarer	„	224	166
Arak paa fustager	„	10 550	9 470
Cognac —„—	„	5 212	3 295
— paa flasker	fl.	3 704	5 401
Punsch „ —	„	3 561	2 272
Porter, øl og andre maltfabrikata	„	2 776	1 498
Vine, ikke mousserende, i fustager	kg.	18 235	21 348
—, — — - flasker	fl.	1 248	2 554
—, mousserende, eller champagne i flasker	„	1 875	4 077
Vand, mousserende og mineral-	„	14 364	20 132
Toldfrie apothekervarer, ei specificerede	fmk.	10 070	11 100
Fjær	kg.	26 043	26 565
Dun	„	1 000	5 689
Ubearbeidet tagl	„	875	694
Benmel	„	3 700	93 070
Benspaan og benkul	„	20 156	11 569
Malerpensler	„	372	280
Børstenbinderarbeide med indfatning af upoleret eller malet træ eller jern	„	1 104	596
Faareskind, uberedte, ufarvede	„	6 018	2 765
Huder, uberedte, andre slags, vaadsaltede	„	294 247	172 100
—, —, — tørre og tørsaltede	„	48 474	36 620
—, beredte, mindre, faare-, kalve- m. fl.	„	3 621	3 144
—, —, større, okse-, ko-, heste,- svine- m. fl.	„	3 556	3 156
Skotøi, ogsaa halvfærdigt, af læder	„	2 978	3 809
Handsker	„	108	155
Farvede faare- og andre skind	„	1 486	576
Pelsverk m. m. af bisamskind og -haler	„	212	188
— — - faare- og andre skind	„	1 100	964
Levende blomster og blomsterløg	„	2 059	1 782
— vækster, andre slags	„	8 083	12 747
Græsfrø	„	122 904	187 239
Frø, andre slags	„	5 822	9 290
Korketræ, uskaaret	„	233 386	38 557
Garveextrakt og kino	„	2 486	22 433
Torvstrø m. m.	„	13 723	12 782
Finere kurvmagerarbeide	„	4 787	4 302
Trævirke, udenlandsk og vellugtende	„	20 404	26 110
—, andre slags	„	172 239	160 284
Snedkeri- og dreieriarbeider, ulakerede og ubeitsede, ubeklædte	„	25 675	31 551
Snedkeriarb., lakerede, beitsede og finerede, ubeklædte	„	9 740	24 837

		1903.	1902.
Snedkeriarb., lakerede, beitsede og finerede, beklædte	kg.	2 425	5 252
— , forgyldte, forsølvede m. m.	„	1 392	1 128
Tømmermandsarbeider	„	13 088	31 199
Bødkerarbeider	„	77 469	99 044
Træmasse, stenpap m. m.	„	484 048	322 800
Tapetpapir	„	3 812	1 176
Trykpapir	„	2 057	903
Skriv- og hvidt glanspapir	„	1 648	6 852
Postpapir samt papir til spillekort	„	1 132	1 911
Papirtapeter og -border	„	11 996	10 769
Papirarbeider, ei specificerede	„	11 837	7 420
Faareuld, ufarver	„	119	4 292
Shoddy og uldaffald	„	3 784	3 644
Bomuld, raa, ufarvet	„	48 284	—
Bomuldsaffald	„	32 854	42 284
Bomuldsvat	„	9 240	8 431
Bomuldsgarn, tvundet, eller -traad	„	1 966	1 844
Uldgarn, farvet	„	46 907	36 399
Sysilke	„	280	304
Seilgarn	„	739	1 286
Reb og taug, undtagen af metal	„	5 754	5 468
Broderdug af uld	„	208	217
Flanel af uld	„	359	334
Maskinfilt m. m.	„	2 464	685
Bolstre	„	820	439
Helsilketøier og silkefløiel	„	476	631
Matter, linoleum m. m.	„	11 899	10 724
Klæder af uld og halvuld	„	940	1 105
— - bomuld, lin, hamp eller jute	„	2 271	3 984
Trikotage af uld	„	299	409
— - andre stoffe	„	815	2 372
Paraffin	„	17 364	27 076
Gummi arabicum m. m.	„	6 932	5 912
Harpiks eller kolofonium	„	11 663	4 574
Lakfernis af spiritus	„	5 228	4 142
— - olje	„	28 847	28 789
Stenkuls- og asfalttjære	hl.	7 741	2 875
Tjære, anden slags	„	27	1 955
Tilvirkninger af gummi eller guttaperka	kg.	1 014	972
— - — med iblanding af fremmede stoffe	„	1 081	1 233
Lim	„	208 185	9 005
Petroleum	„	65 791	2 738
Benzin med flere lysoljer	„	28 400	4 170
Maskinolje	„	59 097	49 532
Terpentin og terpentinolje	„	806	325
Smørelse til pudsning af metal m. m.	„	2 127	1 176
Maskin- og vognsmørelse	„	7 810	6 013
Talg	„	17 732	24 855
Tran og spermacetolje	„	31 967	47 824

		1903.	1902.
Aromatiske vande, spiritusholdige paa simple flasker	kg.	1 124	862
Oljer, flygtige, vellugtende	„	283	206
Parfumeret sæbe og sæbepulver	„	6 223	4 824
Andre kosmetiske stoffe	„	6 285	5 140
Skifer	„	110 019	—
Marmor, porfyr, serpentin m. m., uforarbeidet	„	250 203	100
Kalksten	„	—	878 400
Kalk, ulæsket	„	4 099 040	3 085 530
„ læsket, og kalkopløsning	„	972 310	2 124 531
Kridt, raa	„	251 250	277 215
Cement	„	7 349 900	4 873 003
Smergel	„	5 825	5 141
Jernmalm	„	16 481 907	16 712 150
Stenkul m. m.	„	1 083 817	415 943
Ildfast ler	„	892 743	537 850
Ler, andre slags	„	1 014 360	861 360
Raastoffe og halvfabrikata af mineralier og jordarter, andre slags	„	2 541 257	616 862
Tilvirkninger af gibs	„	3 652	2 556
„ „ marmor, porfyr, serpentin m. m.	„	14 612	8 073
Mur- og tagsten	stkr.	436 430	540 932
Do. af ildfast ler	„	1 930 107	1 771 107
Kloakrør	kg.	1 180 110	1 224 313
Glasarbeider, ei specificerede, uslebne, ufarvede	„	9 888	13 832
Soda	„	9 163	63 445
Svovlsyre	„	29 790	882
Svovl	„	20 595	11 820
Kromsur kali	„	2 156	8 378
Kalciumkarbid	„	40 300	12 324
Andre kemiske præparater og materialier	„	15 575	14 762
Dynamit	„	19 000	15 000
Rødfarve	„	116 977	106 905
Hvidt kridt, malet og i stænger	„	340 261	312 200
Blyhvidt	„	18 555	14 849
Zinkhvidt	„	23 072	8 907
Anilin, pikrinsyre, muroxyd	„	729	2 563
Finere farver, ei specificerede	„	6 289	5 928
Rujern	„	2 232 056	1 511 361
Stangjern	„	925 237	802 188
Jern- og staalplader af 3 mm. tykkelse og derover	„	548 071	431 973
Do. af mindre end 3 mm. tykkelse	„	189 080	175 719
Jern- og staalplader, fortinnede	„	236 948	216 780
Jernbaneskinner	„	900 823	2 687 226
Jerntuber og -rør	„	78 063	118 444
Jern- og staaltraad	„	14 899	13 817
Do., overtrukne med andre metaller	„	54 968	36 739
Større arbeider af jern- og staalplader	„	15 331	12 348
Arbeider af lakerede og fortinnede jern- og staalplader	„	3 577	2 509

		1903.	1902.
Trosser af jern- og staaltraad	kg.	24 502	16 955
Grovt smedegods, ubearbeidet	„	22 979	14 870
Mindre støbegods m. m.	„	213 376	205 330
Almindeligt grovsmedarbeide	„	327 057	382 233
Do., overtrukket	„	69 375	60 584
Smede- og støbegods, filet, dreiet og høvlet	„	70 659	73 439
Do., slebet, grovere	„	50 424	35 719
Do., finslebet eller poleret	„	3 994	4 476
Jernspiger af 5 cm. og derover	„	116 659	377 068
Do. under 5 cm.	„	12 818	15 073
Kobber, messing og aluminium, ubearbeidet	„	65 963	47 928
„ „ „ „ traad	„	4 889	3 262
„ „ „ „ verktøi, spiger m. m.	„	6 170	5 170
„ „ „ „ andre tilvirkninger, ogsaa i forbindelse med andre stoffe	„	13 024	14 038
Bly, ubearbeidet, bly- og sølvglans	„	42 436	59 740
Tin, ubearbeidet, og speilbelægning	„	17 754	19 995
Zink, ubearbeidet	„	46 505	28 622
Broncearbeider over 425 gr. med forgyldning eller forsølvning	„	676	691
Guldarbeider	„	2.23	3.15
Sølvarbeider	„	126.47	99.97
Metaller, diverse, ubearbeidede	„	8 065	6 576
Bogtrykkertyper	„	1 100	592
Landbrugsredskaber og -maskiner	„	553 805	600 240
Meieriredskaber og -maskiner	„	101 056	95 023
Elektrotekniske maskiner og motorer af større vegt end 100 kg.	„	36 301	13 199
Do. do. af vegt høist 100 kg.	„	20 610	19 982
Kabler, isoleret ledningstraad, akkumulatorer og galvaniske batterier	„	14 527	13 401
Lokomobiler	„	13 227	19 699
Damp- og brandsprøiter	„	11 124	17 582
Maskiner, andre slags, og maskindele af jern og staal	„	605 477	712 048
Do. do. af kobber og andre uædle metaller	„	8 364	7 298
Udvekslingsremme	„	26 099	22 919
Vandslanger	„	1 539	2 077
Maskinpakning	„	2 280	2 701
Husorgler og harmonier	stkr.	36	49
Kompasser	kg.	238	37
Instrumenter, ei specificerede	„	3 096	2 784
Lommeuhre med kasse af guld eller forgyldt metal	stkr.	235	525
Do. med kasse af sølv eller andet metal	„	340	557
Velocipeder	„	25	69
Bogpermer	kg.	2 322	1 327
Bøger og manuskripter	fmk.	733 075	970 479
Musikalier	„	6 605	4 809

		1903.	1902.
Gravyrer, foto- og lithografier m. m.	fmk.	17 603	15 599
Malerier og tegninger	„	46 440	42 906
Naturalier og gjenstande for samlinger	„	12 519	18 274
Skriveblæk og blækpulver	kg.	24 339	23 579
Skrivepenne	„	196	145
Galanterivarer, ei specificerede, af forgyldte eller forsølvede metaller	„	394	442
Do., andre slags	„	3 118	2 873

Export til Sverige.

Hornkvæg, større	stkr.	2 243	994
Heste og føl	„	214	98
Ferskt renkjød	kg.	22 615	20 617
Ferskt kjød, andre slags	„	413 009	292 819
Saltet, røget eller tørret kjød	„	53 814	105 423
Smør	„	293 884	304 360
Æg	stkr.	1 029 276	1 928 995
Fersk laks	kg.	3 577	4 247
„ fisk, ei specificeret	„	380 037	264 171
Saltet laks	„	3 758	23 794
„ strømming	„	184 889	198 250
Havre	„	5 756 306	3 013 026
Rug	„	982 426	1 717 885
Rugmel	„	9 200	123 560
Poteter	„	1 709 503	61 295
Tyttebær	„	124 864	11 888
Krebskjød	„	7 975	6 409
Levende krebs	„	98 445	70 130
Cigaretter	„	8 844	8 164
Kalveskind, uberedte	„	29 392	95 334
Renhuder, uberedte	„	9 756	26 797
Uberedte huder, ei specificerede	„	12 447	21 300
Græsfrø	„	23 711	1 212
Hø	„	537 965	276 192
Oljekager og andet kraftfoder	„	567 104	464 590
Korkaffald	„	137 284	28 768
Trækul	„	3 851 432	2 168 880
Trævirke af furu eller gran: master, sparrer, sagtømmer etc.	m.^{3}	137 052	98 183
Træmasseved	„	12 532	—
Brændeved af furu eller gran	„	62 487	36 355
Bjelker	„	662	943
Planker	„	5 689	1 378
Battens	„	7 261	3 294
Bord	„	4 710	3 369
Plankeender eller splitved	„	867	4 041
Aspevirke	„	3 308	2 236
Brændeved, undtagen af furu og gran	„	53 806	37 736
Sløidprodukter	kg.	6 132	4 129

		1903.	1902.
Asfaltfilt m. m.	kg.	259 182	770 569
Faareuld og uldaffald	„	2 404	245
Bomuldsaffald	„	3 116	9 991
Tøier og duge af lin eller hamp	„	2 479	1 355
Færdige klæder	„	882	384
Beg og begolje	hl.	1 655	1 421
Tjære	„	6 985	7 219
Klebersten	kg.	51 436	1 391
Landbrugsredskaber og -maskiner	„	4 274	—
Andre maskiner af jern eller staal	„	15 777	39 646
Bøger	fmk.	83 749	103 281
Malerier og tegninger	„	17 070	22 770
Reexport	„	532 562	395 746

I aaret 1902 gik værdien af importen fra Sverige op til fmk. 10 813 665 mod i aaret 1901 fmk. 11 259 036. Værdien af exporten til Sverige udgjorde i aaret 1902 fmk. 6 373 584 mod i aaret 1901 fmk. 6 273 360. For aaret 1903 foreligger endnu ingen opgaver.

I importen fra Sverige indgaar en hel del transitgods fra Norge. Kun en mindre del af Norges export paa Finland kommer direkte; det meste kommer over Sverige eller Danmark. Det tør være tvivl underkastet, hvorvidt en direkte dampskibslinje mellem Norge og Finland vilde lønne sig; men klart er det, at mangelen af en saadan hemmer handelsforbindelserne mellem de to lande.

Naar opgaverne over de forenede rigers export paa Finland er givne noget udførligere end tidligere, om de end ingenlunde gjør krav paa at være udtømmende, har det hensyn herved gjort sig gjældende, at en liden export aabner udsigt til en større, især om der allerede er fremgang at spore. For enkelte artiklers vedkommende merker man den stigende konkurrence fra andre landes, særlig Tysklands side, og det er blot naturligt, at Sverige med hensyn til exporten af varer af udenlandsk oprindelse for fremtiden maa nøie sig med en mere beskeden plads, om end landenes nærhed, sprogenheden og de gamle handelsforbindelser altid vil sikre Sverige et marked her ogsaa for de artikler, som, naar det gjælder større partier, naturligere hentes fra andre lande. Derfor omfatter ogsaa Sveriges export hertil nærsagt alle tænkelige varer. At denne export i den finske fabrikindustri efterhaanden vil finde en stadig sterkere konkurrent, siger sig selv; men meget vil i saa henseende bero paa, hvordan toldforholdene i Finland kommer til at ordnes, og herom raader fremdeles uvished.

Blandt Sveriges export paa Finland indtager metalindustriens produkter fremdeles en fremtrædende plads. Importen af rujern og stangjern, af jern- og staalplader og af støbegods er betydelig og har i aaret vist fremgang.

Stagnation viser derimod indførselen af jernmalm, medens importen af spiger og jernbaneskinner til og med er gaaet ned.

En stor rolle i vor export hertil spiller ogsaa maskiner og maskindele af alle slags.

Indførselen af landbrugsmaskiner og -redskaber er noget mindre end aaret før, men er dog fremdeles betydelig og omfatter fornemmelig staalploge og fjærharve, hesteriver, slaattemaskiner og radsaaningsmaskiner.

Vi har paa dette omraade at konkurrere med Amerika, særlig hvad slaattemaskiner angaar, og det paastaaes, at fragtsatserne begunstiger den amerikanske vare.

De hertil indførte meierimaskiner og -apparater udgjøres for en væsentlig del af svenske separatorer og radiatorer. Pasteuriseringsapparater kommer mest fra Danmark, hvis export til Finland inden denne branche viser en anseelig fremgang i aaret.

Vor export af elektrotekniske maskiner og motorer er istigende, men Tyskland er her endnu betydelig foran os, om end dets export hertil af større maskiner (over 100 kg. pr. stykke) i modsætning til vor var mindre ifjor end aaret før. Paa dette omraade burde de forenede riger kunne hævde og kanske ogsaa forbedre sin stilling. Her synes et stort arbeidsfelt at ligge foran os.

Stigning viser importen af **maskinremme**, hvoraf en stor del er af norsk tilvirkning, endvidere af huder, stenpap, papirtapeter og andre fabrikater af papir, farvet uldgarn, lim, mursten af ildfast ler samt cement, hvor Sverige til trods for konkurrencen fra Tysklands side gjorde overraskende fremskridt i aaret 1903. Af cement indførtes i de sidste 3 aar fra:

		1903.	1902.	1901.
Tyskland	tons	14 185	13 488	9 654
Sverige	„	7 350	4 873	5 051
Danmark	„	938	1 980	1 310
Rusland	„	104	131	36
Belgien	„	1	433	439
Tilsammen	tons	22 578	20 905	16 490

Det bør dog nævnes, at Sveriges export af cement til Finland i aaret 1900 gik op til 9 174 tons. Norsk cement synes endnu ikke at have vundet indpas her, saafremt ikke mindre partier er kommet over Danmark.

Fisk. Af **saltet sild** (undtagen hollandsk), importeredes til Finland i de sidste 2 aar fra:

		1903.	1902.
Storbritannien	kg.	2 118 101	1 583 433
Norge	„	1 046 951	1 525 632
Sverige	„	1 041 560	705 876
Tyskland	„	943 017	475 993
Danmark	„	730 347	14 626
Udlandet via Rusland	„	16 321	33 235
Rusland	„	481	1 865
Tilsammen	kg.	5 896 778	4 340 660

Af saltet **strømming** og **brisling** indførtes fra:

		1903.	1902.
Sverige	kg.	407 676	463 322
Danmark	„	229 339	108 670
Rusland	„	12 926	452

Norge	kg.	—	507 657
Tyskland	„	—	7 455
Tilsammen	kg.	649 941	1 087 556

En væsentlig del af sildimporten falder ogsaa iaar paa Wiborg, som indførte 3 421 361 kg. i aaret 1903 mod 2 704 129 kg. i aaret 1902.

Naar importen fra Norge synes at være sunket saa sterkt, er dette kun tilsyneladende. At statistiken ikke længere optager nogen import fra Norge af saltet strømming og brisling, beror dels derpaa, at den norske smaasild nu ikke længere fortoldes som strømming, men som sild, dels ogsaa derpaa, at den saltede brisling ifjor kom over Danmark. Og hvad sild angaar, er forholdet ogsaa det, at store partier kom via Danmark, hvad der med hensyn til varens modtagelse her og forsendelse til andre steder medfører fordele for importørerne, fremfor direkte skibning af større ladninger. Lægger man sammen importen af sild, strømming og brisling fra Norge, Sverige og Danmark, af hvilken den største del udgjøres af norsk vare, faar man for aaret 1903 3 456 tons (à 1 000 kg.) mod 3 326 tons i aaret 1902, og herværende importører mener ogsaa, at forbruget af norsk sild, paa grund af lempeligere priser, var mindst ligesaa stort ifjor som aaret før.

Men det vil sees, at den skotske sild har gjort endnu større fremskridt, takket være bedre behandling ved saltningen, bedre sortering og bedre pakning, hvortil kommer den store fordel, som ligger i direkte, regulær dampskibsforbindelse.

Tolden paa hollandsk sild, hvilken tidligere udgjorde fmk. 10 pr. 100 kg., er nu bleven nedsat til fmk. 5 i lighed med, hvad der allerede var gjældende toldsats for norsk og skotsk sild. Man synes dog ikke at nære nogen frygt for, at denne forandring skal faa nogen nævneværdig indflydelse paa importen af sild fra Norge.

Importen af **tørfisk** har udgjort:

		Graasei og sei.		Andre slags.	
Fra		1902.	1901.	1902.	1901.
Sverige	kg.	450 847	425 243	28 863	20 126
Norge	„	—	184 834	—	12 127
Danmark	„	131 496	3 700	13 674	3 739
Rusland	„	—	1 114	4 200	5 377
Andre lande	„	71	—	5	—
Tilsammen	kg.	582 414	614 891	46 742	41 369

Ogsaa her har man altsaa opgivet den direkte skibning fra Norge.

Et stort opsving viser for aaret 1903 importen fra Sverige af f e r s k f i s k. Den udgjordes dels af laks, dels ogsaa af flyndre, hvoraf meget turde være dansk vare.

Betydelig nedgang viser importen fra Sverige af r u g m e l, medens derimod importen fra Rusland og Tyskland har steget; det samme gjælder s k o t ø i. Ogsaa importen af g r æ s f r ø var mindre.

Værdien af fra Sverige indførte bøger gik i aaret 1902 helt op til fmk. 970 479, men er i aaret 1903 atter gaaet noget ned, nemlig til fmk. 733 075, hvilket beløb dog med 129 000 mark overstiger importen i aaret 1901.

*

Af pianoer kom i aaret 1903 357 fra Tyskland, 265 fra Rusland, blot 2 fra Sverige og ingen fra Norge.

Med hensyn til Finlands export paa Sverige i aaret 1903 viser følgende artikler fremgang fra aaret før: Hornkvæg og ferskt kjød, fersk fisk, undtagen laks, havre, poteter, tyttebær, krebs, cigaretter, hø og kraftfoder, korkaffald, trækul, trælast og ved samt klebersten. Nedgang viser derimod saltet og røget kjød, rug og rugmel, huder og skind samt asfaltfilt.

Skibsfart. Finlands handelsflaade udgjorde ved udgangen af:

	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1902	2 344	287 742	301	45 872	2 645	333 614
1901	2 291	290 700	298	45 948	2 589	336 648

Tallene viser stilstand i aaret 1902 med nogen nedgang i den samlede tonnage. Naar antallet af seilfartøier er øget, beror dette for en væsentlig del paa, at 35 smaaskibe paa tilsammen 3 382 tons er tilkomne gjennem komplettering af skibsregistret.

Der nybyggedes i aaret 1902 85 seilskibe dr. 6 055 tons og 7 dampbaade dr. tilsammen 348 tons, hvorhos der indkjøbtes fra udlandet 5 seilskibe dr. 3 343 tons og 1 dampskib dr. 361 tons. Samtidig gik der bort gjennem forlis, kondemnering eller salg til udlandet 72 seilskibe dr. 15 763 tons og 6 dampskibe dr. tilsammen 850 tons.

Den finske rederivirksomhed har i de sidste 20 aar gjort store fremskridt. Ikke alene er ældre seilfartøier i ganske stor udstrækning blevne ombyttede med moderne jern- og staalskibe; men man er ogsaa mere og mere gaaet over til damp, og en række større dampskibsselskaber er efterhaanden blevne dannede med talrige regelmæssige linjer mellem Finland og udenlandske havne

Aarets resultat paa dette omraade har imidlertid været meget slet, ikke alene paa grund af de yderst daarlige konjunkturer for skibsfarten, men ogsaa, hvad dampskibene betræffer, som følge af den allerede i forrige aarsberetning nævnte konkurrence mellem de indenlandske selskaber, som opretholder regelmæssige linjer, en konkurrence, som stadig er bleven kraftigere, og som ikke har kunnet undgaa at virke skadelig paa driftsresultaterne. Et talende bevis herfor er de lave kurser, som noteres for dampskibsaktier, selv i de større, kapitalsterke selskaber — fra 50 pct. af aktiernes paalydende værdi og derunder —, og frygt er bleven udtalt for, at de finske selskabers stilling som omtrent eneraadende paa de faste ruter fra Finland kan blive truet, om denne splittelse af kræfterne med deraf følgende tab af kapital skal vedvare.

Betræffende de forskjellige landes deltagelse i skibsfarten paa Finland hidsættes nedenstaaende officielle opgaver for aaret 1902 (for sidstforløbne aar er de endnu ikke publicerede):

Med ladning ankomne fartøier:

Nationalitet.	Seilskibe.		Dampskibe.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Finske . . .	2 456	169 597	1 458	511 044	3 914	680 641
Tyske . . .	13	4 455	213	97 176	226	101 631
Svenske . .	161	23 147	128	48 710	289	71 857
Russiske . .	278	24 043	162	34 876	440	58 919
Norske . .	35	10 224	38	23 432	73	33 656
Britiske . .	—	—	31	25 132	31	25 132

Nationalitet.	Seilskibe. Antal.	Tons.	Dampskibe. Antal.	Tons.	Tilsammen. Antal.	Tons.
Danske . .	63	9 651	16	11 686	79	21 337
Hollandske .	8	1 708	8	7 805	16	9 513
Belgiske . .	2	270	4	3 803	6	4 073
Østerrigske .	5	2 810	1	1 003	6	3 813
Spanske . .	—	—	2	1 528	2	1 528
Franske . .	1	98	—	—	1	98
Tilsammen	3 022	246 003	2 061	766 195	5 083	1 012 198
mod i 1901	2 870	225 205	1 779	661 483	4 649	886 688
„ - 1900	3 003	256 691	1 847	701 012	4 850	957 703

Med ladning afgaaede fartøier:

Nationalitet.	Seilskibe. Antal.	Tons.	Dampskibe. Antal.	Tons.	Tilsammen. Antal.	Tons.
Finske . . .	4 075	363 360	1 083	408 659	5 158	772 019
Tyske . . .	36	14 566	378	224 183	414	238 749
Britiske . . .	—	—	208	184 548	208	184 548
Svenske . . .	297	53 163	250	114 334	547	167 497
Danske . . .	157	27 396	151	136 360	308	163 756
Norske . . .	113	49 659	157	113 165	270	162 824
Russiske . .	351	72 604	57	7 617	408	80 221
Hollandske . .	18	9 271	42	38 697	60	47 968
Spanske . . .	—	—	16	15 905	16	15 905
Østerrigske . .	3	1 789	3	4 614	6	6 403
Franske . . .	1	98	5	6 055	6	6 153
Belgiske . . .	2	270	6	4 940	8	5 210
Italienske . .	—	—	1	1 471	1	1 471
Tilsammen	5 053	592 176	2 357	1 260 548	7 410	1 852 724
mod i 1901 .	5 510	587 846	2 326	1 257 007	7 836	1 844 853
„ - 1900 .	5 129	611 310	2 264	1 255 734	7 393	1 867 044

Med hensyn til de finske og russiske fartøier bør merkes, at tallene omfatter den ikke ubetydelige trafik paa Ladoga.

Hvad der, forsaavidt angaar de fremmede nationers deltagelse i skibsfarten paa Finland, først springer i øinene, er den dominerende rolle, som Tyskland ogsaa paa dette omraade har begyndt at spille. Antallet og totaldrægtigheden af ankomne og afgaaede ladede tyske fartøier er steget fra 488 fartøier og 249 388 tons i aaret 1901 til 640 fartøier og 340 380 tons i aaret 1902, og saavel for ankomne som afgaaede fartøier er Tyskland nu rykket op til den første plads. Af dampskibe, som i aaret 1902 besøgte Finland, var der af tyske omtrent lige saa mange som norske og svenske tilsammen.

At seilskibenes rolle for en stor del nu er udspillet, illustreres bedst deraf, at i aaret 1902 ikke et eneste seilfartøi under britisk flag ankom til finsk havn.

Med hensyn til de forenede rigers skibsfart paa dette distrikt i sidstforløbne aar skal man tillade sig at hidsætte de sedvanlige opgaver:

Følgende tal viser omfanget af den norske skibsfart paa Finland i aaret 1903, sammenholdt med det næstforegaaende aar:

	1903.		1902.		Forøgelse.		Formindsk.	
Ankomne	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
med ladning . .	73	33 739	67	28 364	6	5 375	—	—
i ballast	336	235 726	243	162 847	93	72 879	—	—
Tilsammen	409	269 465	310	191 211	99	78 254	—	—
Afgaaede								
med ladning . .	361	245 945	270	172 151	91	73 794	—	—
i ballast	48	23 520	40	19 060	8	4 460	—	—
Tilsammen	409	269 465	310	191 211	99	78 254	—	—
Bruttofragter	Fmk.		Fmk.		Fmk.		Fmk.	
med ankomne fartøier	375 385		351 668		23 717		—	
„ afgaaede „	4 083 765		2 930 510		1 153 255		—	
Tilsammen	4 459 150		3 282 178		1 176 972		—	

De modsvarende opgaver for den svenske skibsfart viser:

	1903.		1902.		Forøgelse.		Formindsk.	
Ankomne	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
med ladning . .	286	76 642	278	70 246	8	6 396	—	—
i ballast . . .	477	241 286	356	170 406	121	70 880	—	—
Tilsammen	763	317 928	634	240 652	129	77 276	—	—
Afgaaede								
med ladning . .	607	268 030	497	196 686	110	71 344	—	—
i ballast . .	155	49 969	140	44 608	15	5 361	—	—
Tilsammen	762	317 999	637	241 294	125	76 705	—	—
Bruttofragter	Fmk.		Fmk.		Fmk.		Fmk.	
med ankomne fartøier	699 660		630 523		69 137		—	
„ afgaaede „	3 820 837		2 880 919		939 918		—	
Tilsammen	4 520 497		3 511 442		1 009 055		—	

Som det heraf sees, kan fjoraaret opvise en meget betragtelig fremgang saavel for norske som svenske fartøier og omtrent ligelig fordelt mellem disse. Denne fremgang, som væsentlig er begrundet i øget trælastexport, og som, specielt for Norges vedkommende, særlig er kommen dampskibene tilgode, er jo glædelig nok; men først naar den fuldstændige statistik for forrige aar foreligger, vil man kunne se, om vore lande herigjennem har tilbageerobret sin gamle plads blandt de fremmede nationers fartøier, eller om Tyskland har bibeholdt det forsprang, som det fik i aaret 1902.

Bemerkelsesværdig er den stigende anvendelse af lastepramme i trafiken mellem svenske og finske havne i den Botniske Bugt. Paa disse kortere distancer burde saadanne pramme kunne komme til at spille en fremtrædende rolle.

De forenede rigers skibsfart var i aaret 1903 saaledes fordelt paa de havne inden distriktet, hvor konsulatfunktionær fandtes ansat:

	Afgaaede fartøier.				Samlet konsulatafgift.
	Norske.		Svenske.		
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Fmk.
Helsingfors	35	26 649	73	30 706	4 841.59
Björneborg	32	16 102	79	26 992	3 450.46
Borgå	14	8 135	17	4 946	947.07
Brahestad	5	4 733	30	12 926	1 440.41
Ekenäs	—	—	1	129	11.40
Fredrikshamn	18	12 443	15	11 350	1 949.05
Gamla Karleby	15	13 175	46	21 419	2 533.76
Hangö	7	3 412	31	10 268	1 116.45
Jakobstad	12	12 360	16	12 358	2 139.83
Kotka	72	45 720	67	28 044	5 938.62
Kristinestad	5	3 024	29	14 428	1 303.41
Mariehamn	—	—	2	1 566	138.10
Raumo	12	7 493	29	9 071	1 312.20
Torneå	9	5 561	25	2 993	595.21
Uleåborg	28	20 463	26	24 460	3 787.30
Wasa	19	11 683	92	29 543	2 985.95
Wiborg	96	61 117	118	52 716	9 353.99
Åbo	30	17 395	66	24 084	3 140.84
Tilsammen	409	269 465	762	317 999	46 985.64

For norske fartøiers vedkommende viser Helsingfors, Fredrikshamn, Gamle Karleby, Kotka, Wiborg og Åbo adskillig fremgang; for svenske fartøier er det samme tilfældet med Helsingfors, Brahestad, Gamla Karleby, Kristinestad, Wasa og Wiborg.

Fragtmarkedet. Den ganske betydelige stigning i summen af optjente bruttofragter i sidstforløbne aar for fartøier, som besøgte dette distrikt, grunder sig alene paa den øgede skibsfart og ingenlunde paa nogen opgang af fragtsatserne. Disse var tvertimod lavere end nogensinde tidligere, hvad der vil fremgaa af nedenstaaende opgave over fragtsatser ved udskibning af trælast fra de vigtigste exporthavne i Finland, beregnede pr. standard eller 165 engelske kubikfod:

Fra Helsingfors, Åbo, Borgå eller Lovisa: Til tyske Østersjøhavne rmk. 18½ til 22, til tyske Nordsjøhavne rmk. 26 til 29, til Kjøbenhavn rmk. 19 til 22, til Holland fl. 11 til 13, til Belgien frcs. 29 til 34, til London 22 sh. 6 d til 25 sh., til Leithfjorden 20 sh. 6 d à 21 sh. 6 d til 23 sh., til Sevilla frcs. 58, til Barcelona frcs. 53 à 55 til 56.

Fra Björneborg: Til Kjøbenhavn rmk. 20 til 22, til tyske Østersjøhavne rmk. 19 til 22, til tyske Nordsjøhavne rmk. 25 til 29, til engelske kulhavne paa østkysten 19 sh. 6 d à 20 til 22 sh., til Firth of Forth 20 sh. 6 d til 23 sh., til London 22 sh. 6 d til 23 sh. 6 d, til Bristol 25 til 26 sh. à 27 sh. 6 d, til Nordfrankrige frcs. 28 à 30 til 33.

Fra Fredrikshamn: Til Lübeck, Kiel, Wismar rmk. 18½ à 19 til 20 à 21, til London 22 til 23 sh. 6, til Grimsby og Hull 19 sh. 6 d til 20 à 21 sh.

Fra Kotka: Til Lübeck, Rostock, Wismar, Kiel eller Flensburg rmk. 19 à 20 til 21, til tyske Nordsjøhavne rmk. 25 til 27, til Kjøbenhavn rmk. 19½ à 20 til 21 à 22, til andre danske havne rmk. 20½ à 21 til 23, til Amsterdam og Rotterdam fl. 11¼ til 12 à 12½, til Ghent frcs. 28 à 29 til 30 à 31, til London 22 sh. à 22 sh. 6 d til 23 sh., til Leithfjorden 20 sh. à 20 sh. 6 d til 21 sh. 6 d og 23 sh., til Frankrige frcs. 28, 29, 30 til 33.

Fra Trångsund: Til Lübeck, Wismar, Kiel eller Flensburg rmk. 20½ à 21 til 22, til Kjøbenhavn rmk. 20 à 20½ til 21 à 22, til tyske Nordsjøhavne rmk. 25½ til 27 à 28, til Amsterdam og Rotterdam fl. 11¼ til 12 à 12½, til engelske østkysthavne 19 sh. 6 d à 20 sh. til 21 sh. à 22 sh. 6 d, til London 22 sh. à 22 sh. 6 d til 23 sh., til Nordfrankrige frcs. 28 à 29 til 30 og 33, til Barcelona frcs. 53 til 55 à 56.

Følgende forandringer har i aarets løb fundet sted i fartøiernes besætninger:

	Norske fartøier.		Svenske fartøier.	
	Paamønstrede.	Afmønstrede.	Paamønstrede.	Afmønstrede.
Helsingfors	30	18	17	28
Björneborg	1	—	8	6
Gamla Karleby	3	—	—	1
Hangö	1	2	—	—
Kotka	37	21	8	7
Wasa	2	2	5	5
Wiborg	13	11	13	13
Åbo	4	2	21	5
Tilsammen	91	56	72	65

En rømning fra svensk fartøi anmeldtes i Gamla Karleby.

Der pleier i udlandet at være flere af- end paamønstringer. Naar forholdet er omvendt inden dette distrikt, kan dette vistnok tilskrives den omstændighed, at der her som regel er god tilgang paa unggutter, som ønsker at komme ud, og hvis fordringer med hensyn til hyre ingenlunde er overdrevne.

Af syge, forliste eller nødlidende sjømænd hjemsendtes i aaret 12 nordmænd og 19 svensker. Af nødlidende svenske undersaatter, som ikke var sjømænd, hjemsendtes desuden et antal af 41.

Tvende mulkter til et samlet beløb af fmk. 60, ilagte sjømænd fra norske fartøier, indsendtes til det kongelige handels- og industridepartement.

Ingen norsk eller svensk sjømandsanvisning blev i aaret udfærdiget.

Der indkom i aaret 1903 til generalkonsulatet 1 026 skrivelser og afsendtes 1 191, hvoraf 198 til udenrigsdepartementet, 105 til handels- og industridepartementet samt 114 til kommercekollegiet.

Af fortegnelsen over norske og svenske handelshuse i Finland udgaar firmaet Søren Berner hersteds, da den nuværende indehaver ikke er norsk eller svensk undersaat.

Den svenske koloni i Finland er, som bekjendt, meget talrig. Ikke mindre end 72 skriftlige erklæringer om bibehold af svensk medborgerret blev i sidstforløbne aar afgivne til dette generalkonsulat, og dog turde der være mange,

som af ubekjendtskab med de herom gjældende bestemmelser undlader at afgive saadan erklæring. Dette gjælder ogsaa de her bosatte nordmænd, hvilke imidlertid som regel kan paaberaabe sig, at de ved afreisen fra Norge ikke havde til hensigt at forlade landet for bestandig.

Herværende „Svensk-Norska Gillet", som stiftedes i aaret 1887, og blandt hvis hovedopgaver er at komme trængende landsmænd til hjælp, tæller nu 167 medlemmer og har i sidste regnskabsaar i understøttelser udbetalt et beløb af fmk. 480.00.

Den af svenske og norske arbeidere i Finland oprettede kasse for syge- og begravelseshjælp har i sidste regnskabsaar ydet begravelseshjælp med fmk. 150 og sygehjælp med fmk. 783.75 og sidder nu inde med en kapital paa fmk. 8 804.96.

Lovgivning. Af de forordninger, som i aaret 1903 saa dagens lys i Finland, var der flere af saa indgribende betydning for landets indvaanere, at aaret for altid vil staa som en af de mange merkepæle i det sidste decennium i den finske historie. Men da de ikke direkte berører det økonomiske liv, kan de her forbigaaes, og om man ser bort fra dem, er der, i modsætning til næstforegaaende aar, ikke meget, som paakalder opmerksomhed.

Vigtigst er kanske de under 21de april f. a. givne nye bestemmelser angaaende lodsvæsenet, hvis hovedhensigt turde være at hidføre en længe paakrævet forbedring af lodsernes livsvilkaar.

Forøvrigt er alene at nævne, at det i aaret 1898 udfærdigede forbud mod indførsel til Finland fra Danmark af levende hornkvæg og svin samt blod, kjød, uberedte huder og andre raastoffe af nævnte slags dyr under 10de juni f. a. blev ophævet, hvorimod forbudet fremdeles staar ved magt, forsaavidt gjælder import fra Sverige og Holland.

Kommunikationer. I aaret blev banestrækningerne Helsingfors—Karis og Uleåborg—Torneå fuldt færdige. Den første bringer Helsingfors samt Hangö og Åbo nærmere hinanden og er herigjennem specielt om vinteren af stor betydning for landets hovedstad, hvis havn endnu hvert aar i kortere eller længere tid er stængt af is. Denne nye banedel kan ogsaa allerede glæde sig ved en sterk trafik.

At jernbanen til Torneå mægtig vil bidrage til udviklingen af de nordligste landsdele, behøver ikke nærmere at paapeges.

Paa jernbaneanlægget Iisalmi—Kajana er arbeidet bleven drevet med saadan kraft, at provisorisk trafik snart vil kunne optages.

En del større kanal- og veiarbeider er i aarets løb blevne udførte.

Af de fra distriktets vicekonsuler indkomne aarsberetninger skal man tillade sig at hidsætte følgende uddrag:

Hangö. Hangös havn har i aaret 1903 uafbrudt været aaben for skibsfarten. Havnen besøgtes i aaret af 707 fartøier med en samlet drægtighed af 365 691 tons.

Totalværdien af importen fra Sverige og Norge udgjorde fmk. 919 791 og af exporten til nævnte lande fmk. 537 439.

I aaret 1903 emigrerede herfra til transatlantiske lande 9 148 mænd, 5 075 kvinder og 1 410 børn, tilsammen 15 633 mod 21 874 i aaret 1902.

Arbeiderne for forlængelse af moloen til Högholmen er i fuld gang, og saasnart de er afsluttede, begynder opførelsen af de magasiner, som den stigende trafik gjør nødvendige.

Kotka. Kotkas havn aabnedes for skibsfarten den 17de april af bugserbaad. Usedvanlige masser af drivis bevirkede imidlertid, at det første lastedampskib, svensk dampskib „Bellis", først den 29de april rak frem til Kotka efter i 9 døgn at have arbeidet sig frem i ismasserne, hvorunder ogsaa propellen beskadigedes. Den 30te april indkom det første seilfartøi, norsk bark „Veritas".

Kotka har i aaret været besøgt af ialt 696 fartøier dr. tilsammen 298 556 tons mod 629 fartøier dr. tilsammen 258 482 tons i aaret 1902. Heri indgaar ikke fartøier af 30 tons drægtighed og derunder.

De lave og lidet lønnende fragter, som raadede i aaret 1902, har desværre ogsaa været gjældende i aaret 1903, og en følge heraf var, at flere fartøier tilhørende norske rederier blev inddragne fra fragtfarten og oplagte efter sin anden reise. Resultatet for aaret 1903 har da ogsaa for de fleste rederier været utilfredsstillende, ikke mindst for dampskibe, hvilke, som tidligere nævnt, ganske ofte maa anløbe to à tre havne for at faa fuld last.

Som nævnt i aarsberetningen for aaret 1902, har Kotka erholdt et nyt exportland for sine trævarer, nemlig Sydafrika. Exporten did fik dog ikke i aaret 1903 det omfang, som man i slutningen af aaret 1902 havde grund til at haabe paa, hvad der beroede paa de usikre forhold i landet efter den ødelæggende krig, og udsigterne for export til Sydafrika under aaret 1904 er meget daarlige.

Det i sidste aarsberetning nævnte store træsliberi i nærheden af Kotka har paa grund af et indtruffet uheld ikke kunnet begynde sin virksomhed før de første dage af indeværende aar.

Hovinsaari dampsag i Kotka, som nedlagdes høsten 1903, er bleven indkjøbt af Aktiebolaget W. Gutzeit & Co., er sat i tidsmæssig stand og begyndte igjen sin virksomhed i januar iaar.

Kotkas havn frøs til den 18de december 1903.

Tammerfors. Ligesom det nærmest foregaaende aar maa aaret 1903 betragtes som et mindre gunstigt for vort sted, i særdeleshed i industriel henseende. Om ogsaa en del industrigrene, som f. ex. papirindustrien, viste en livligere tendens og trævareindustrien heller ikke nogen nedgang, var dog hovedindustrien her, den textile, trykket. Hertil tør i ikke ringe grad have bidraget den vedblivende knappe tilgang paa penge hos konsumenterne, ligesom ogsaa de exceptionelt høie priser paa flere raastoffe, blandt andet bomuld.

Aarets høst kan betragtes, om ikke som særlig rigelig, saa dog som ikke under et middelaars.

Da byggevirksomheden paa stedet var særdeles flau, havde de almindelige kropsarbeidere ofte nok mangel paa arbeide. Ligedan var forholdet med en stor del af fabrikarbeiderne, idet saagodtsom alle saavel spinderier som væverier hersteds en stor del af aaret arbeidede med forkortet arbeidstid. Nogen arbeiderstreik har ikke forekommet her i aaret, et glædeligt faktum i en by med saa stor arbeiderbefolkning som denne, og hvor det er forholdsvis dyrt at leve.

Som allerede paapegt, var høsten i almindelighed ganske god, hvorfor priserne paa landmandsprodukter ikke var altfor høie. Middelprisen for rug var fmk. 12 pr. hl., for havre fmk. 6 pr. hl. Høprisen var 5 penni pr. kg. Byg torvførtes næsten ikke, men derimod dyrkes megen lin i omegnen og afsættes med fordel til de herværende fabriker. Smørprisen var for meierismør fmk. 2.50 til 2.75, almindeligt bondesmør fmk. 2.00 til 2.25 pr. kg. Alene meierismør produceres for export.

Trævareindustrien. De stabile gode priser og den gode kjøbe-

lyst, som i aaret gjorde sig gjældende i udlandet, bidrog til et heldigt resultat for de i denne industrigren interesserede. Lagrene udsolgtes, kan man sige, fuldstændigt. Paapeges kan ogsaa, at svenske høvlerier og exportører paa Sydafrika tilhandlede sig for dem passende dimensioner, mere end tidligere har været tilfældet. Hid importeredes fra Sverige usedvanlig megen cellulose.

Handel og trafik. At importen af varer til Tammerfors i aaret 1903 var noget større end i det nærmest foregaaende aar, fremgaar deraf, at toldindkomsterne er gaaet op med ca. fmk. 12 000 og udgjorde fmk. 1 516 016. Ligesaa har godstrafiken ved Tammerfors jernbanestation tiltaget med ca. 8 000 000 kg. og udgjorde sidste aar 75 526 076 kg. Trafikindtægterne steg til fmk. 1 723 045. Fabrikernes toldrestitution, beroende paa byens fristadsprivilegier, steg til fmk. 553 940.

Prisen paa heste varierede for arbeidsheste mellem 350 og 600 mark. Paa markederne forekom alene et faatal bedre eller traverheste, som betingede en pris af fra 1 000 til 1 500 mark. Væsentlig udføres heste herfra til Sverige og Rusland.

Dyreskind. Uagtet tilførselen af vanlige skovdyrskind var rigelig nok, var priserne dog usedvanlig høie, ja høiere end nogensinde før. Ræveskind stod saaledes en tid af aaret i fmk. 25, ekornskind betingede 40 penni, hareskind lige til 50 penni (tidligere 30 à 35 p.). Otter- og maarskind forekom sparsomt og betingede priser mellem 15 og 30 mark, alt efter kvaliteten. Faareskind solgtes til 3 mark og uberedte kalveskind til fmk. 2.20 pr. kg. Faare- og kalveskind exporteres til Rusland, skind af skovdyr til Tyskland.

Skovfugl. Tilgangen herpaa var middelmaadig og priserne temmelig høie, ialfald i selve byen. Russiske opkjøbere har sine saakaldte udeliggere, som møder bønderne, langt forinden de er komne indenfor byens omraade. For parret af hjerper var middelprisen fmk. 1.25, aarfugl 3 og tiur 5 à 6 mark.

Wiborg. Efter en forholdsvis mild vinter aabnedes skibsfarten hersteds den 25de april, da svensk dampskib „Frode" indkom med last fra Stettin. Skibsfarten afsluttedes den 10de december og varede altsaa i 7 maaneder og 16 dage.

Importen af **sild** udgjorde i aaret 1903 ialt 3 421 361 kg. mod 2 704 129 kg. under aaret 1902. Fra Norge importeredes 5 960 tønder sild mod 11 573 tønder i aaret 1902.

Havneanlæg. Ved Wilajoki-vigen i Säkkijärvi, inden Wiborgs toldkammers distrikt, udføres i indeværende aar et havneanlæg, hovedsagelig bestemt for export af props. Havnen er ganske dyb og vel beskyttet mod alle vinde, undtagen mod østlige og sydostlige, for hvilke den ligger noget aaben. Der er god plads til samtidig at kunne laste omkring 10 større dampskibe. Det forlyder, at der i kommende sommer fra Wilajoki vil blive udskibet omkring 40 à 50 fartøislaster props og papirved.

Åbo. Af fjoraarets import til Åbo fra de forenede riger kan nævnes: Bly, tin og tilvirkninger deraf kg. 28 757, cement kg. 882 410, saltet fisk kg. 213 915, tørfisk kg. 4 850 (mod kg. 48 025 i aaret 1902 og kg. 64 605 i aaret 1901), fersk fisk kg. 58 800, skifer kg. 101 400, jernmalm kg. 11 346 700, maskiner og dele deraf kg. 218 072, sandstensfliser kg. 400 000, mursten kg. 303 600, ildfast sten kg. 215 400, gjødningsstoffe kg. 10 000, kemikalier kg. 20 235.

Importen fra Norge unddrager sig statistisk oversigt, da en stor del af samme, væsentlig fisk, kommer over Stockholm, og en anden del indklareres i

Helsingfors og Hangö. Tagskifer og endel stenfliser er fra Norge, og importen deraf skulde sandsynligvis kunne øges, men leverancerne er ikke fremkomne til aftalt tid, hvorved kostbare ophold i bygningsforetagender har opstaaet, hvad der virker skadelig paa fremtidig afsætning.

Af exporten herfra til Sverige kan merkes havre 2 551 778 kg. (mod 751 095 kg i aaret 1902 og 881 805 kg. i aaret 1901), korkaffald 145 377 kg.; æg, i transit fra Rusland, 289 500 snes (mod 59 510 snes i aaret 1902); krebs 364 320 stykker; fuglevildt, i transit fra Rusland, 73 187 kg.; kreaturfoder 28 600 kg.

Generalkonsulatets adresse er nu Vestra Kajen nr 6, medens kontortiden er uforandret, nemlig fra kl. 11 til kl. 2. Konsulær bistand er dog ofte ogsaa til andre tider paa begjæring bleven ydet.

Victoria, B. C.

Aarsberetning for aaret 1903 fra konsul Thomas R. Smith.

Den norske skibsfart i aaret 1903. Der ankom i aaret 1903 til Britisk Columbia i ballast 41 norske skibe dr. 84 196 tons, hvoraf kun 1 dr. 1 008 tons var seilskib. Samtlige disse skibe afgik med ladning, væsentlig bestaaende af kul.

Ingen svenske skibe anløb konsulatdistriktet.

Erlagte konsulatafgifter ved vicekonsulatet i Vancouver kr. 64.00, hvoraf tilfaldt konsulen kr. 32.00.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 11.50.

Fragterne var i aaret meget lave, hvilket for en stor del skyldtes den omstændighed, at mesteparten af koloniens export af hermetisk laks blev skibet med „The China Mutual Steamship Co.'s" dampskibe via Hong Kong, Straits Settlements og Suezkanalen istedetfor som tidligere med seilskibe via Kap Horn. Efterspørgselen efter tonnage for tømmerexporten var ogsaa ringe, hvilket ligeledes var tilfældet med kulexporten til San Francisco og andre sydlige havne grundet paa den tiltagende anvendelse af petroleum som brændsel.

Bergverksdriften gjorde tilfredsstillende fremskridt, og man kan nu behandle metalfattig erts efter en methode, der giver et tilfredsstillende resultat.

Blandt nye industrier, som er oprettede inden kolonien Britisk Victoria, kan foruden cementfabrikationen nævnes træmassefabrikationen, som antages i en nær fremtid at ville faa stor betydning for kolonien, og som begunstiges ved de mange værdifulde vandfald.

Havfiskerierne ligger fremdeles nede — tiltrods for den utvilsomt store rigdom paa fisk —, hvilket skyldes mangelen paa et tilstrækkelig nær beliggende marked.

Stettin.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Casper G. Nordahl, dateret 8de juli 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	23	4 188	126	101 847	149	106 035	4	843	45	26 012	49	26 855
Seilskibe	21	1 060	17	2 258	38	3 318	3	150	35	2 538	38	2 688
Sum	44	5 248	143	104 105	187	109 353	7	993	80	28 550	87	29 543
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	38	25 785	38	25 785	1	254	2	445	3	700
Seilskibe	1	55	4	440	5	495	-	-	-	-	-	-
Sum	1	55	42	26 225	43	26 280	1	254	2	445	3	700
Totalsum af ladede fartøier	45	5 303	185	130 330	230	135 633	8	1 247	82	28 996	90	30 243
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	6	2 711	6	2 711	26	8 149	83	75 649	109	83 798
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	2	734	2	734
Sum	-	-	6	2 711	6	2 711	26	8 149	85	76 383	111	84 532
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	2	445	2	445	1	448	36	25 082	37	25 530
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	5	496	5	496
Sum	-	-	2	445	2	445	1	448	41	25 578	42	26 026
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	8	3 156	8	3 156	27	8 597	126	101 961	153	110 558

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier mk. 1 695 575.00, for fra distriktet afgaaede norske fartøier mk. 285 100.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb 1 norsk fartøi dr. 165 tons.

Af svenske fartøier ankom til distriktet 1 198 dr. 266 374.99 tons, til hovedstationen 1 024 dr. 235 885.17 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen mk. 5 116.68, ved vicekonsulsstationerne mk. 1 909.19; heraf tilfaldt konsulen mk. 5 381.71. Af svenske skibe ved hovedstationen mk. 10 465.13, ved vicekonsulsstationerne mk. 1 787.46; heraf tilfaldt konsulen mk. 9 711.11. Ialt tilfaldt konsulen mk. 15 092.82.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager mk. 41.60, i svenske sager mk. 183.35, i andre sager mk. 45.00.

Aaret 1903 tør siges at have medført en langsom, om ikke gjennemgaaende, forbedring af Tysklands økonomiske forholde. Hjemmemarkedet var idetheletaget i opkomst, og udlandet vedblev i voksende maal at drage tyske produkter til sig. Jern- og textilindustrien, fra hvilke grene nedgangen for nogle aar siden udgik, begyndte igjen at tage sig op. Den paa mange steder tiltagende byggelyst øvede sin belivende indflydelse paa cement- og murstensindustrien; cementfabrikerne befinder sig dog fremdeles i en vanskelig stilling, da produktionen endnu langt overstiger behovet, og priserne som følge deraf er forblevne trykkede.

Udtrykt i tal kommer fremgangen først og fremst tilsyne i udenrigshandelen. Sammenlignet med det nærmest foregaaende aar udviser saavel importen som exporten en betydelig stigning.

Indførselen beløb sig til:

I aaret 1903: 470 340 700 dobbeltcentner } i aaret 1903 altsaa et plus af
- „ 1902: 433 356 500 — } 36 984 200 dobbeltcentner.

Exporten udgjorde:

I aaret 1903: 382 797 100 dobbeltcentner } ligeledes et plus af 32 501 500
- „ 1902: 350 295 600 — } dobbeltcentner.

I millioner af vedkommende landes mynt beløb indførselen i de første tre fjerdingaar sig til:

	1903.	1902.	Mere i 1903
Tyskland	mk. 4 611.14	mk. 4 272.96	mk. 338.18
Østerrige-Ungarn	kr. 1 435.03	kr. 1 372.04	kr. 62.99
England	str. 394.24	str. 388.87	str. 5.37
Frankrige	frc. 3 445.15	frc. 3 249.11	frc. 196.04
Belgien	frc. 1 826.52	frc. 1 723.87	frc. 102.65
Italien	lire 1 419.63	lire 1 290.30	lire 129.33

Udførselen i samme tidsrum:

	1903.	1902.	Mere i 1903.
Tyskland	mk. 3 744.09	mk. 3 501.49	mk. 242.60
Østerrige-Ungarn	kr. 1 572.48	kr. 1 436.97	kr. 135.51
England	str. 217.38	str. 209.50	str. 7.88
Frankrige	frc. 3 104.31	frc. 3 100.52	frc. 3.79
Belgien	frc. 1 424.78	frc. 1 337.78	frc. 87.04
Italien	lire 1 046.47	lire 1 048.85	lire 2.38 mindre.

Et andet bevis for opsvinget leverer indtægterne af de preussiske statsbaner. Fra april indtil udgangen af december androg disse i aaret 1903 til mk. 64.8 millioner mere end i samme periode 1902.

For en forbedring taler ogsaa den omstændighed, at handel og industri

ialfald i løbet af tredje kvartal i stigende grad stillede krav til pengemarkedet, og endelig kan arbeidsmarkedet i almindelighed siges at have udviklet sig væsentlig gunstigere end i de foregaaende aar.

Stettin har ikke deltaget i det opsving, som gjør sig merkbart inden det tyske toldgebet gjennem stigende ind- og udførsel, i de preussiske statsbaners formerede indtægter og i arbeidsmarkedets almindelige stilling etc. Særlig kommer denne kjendsgjerning tilsyne i Stettins skibsfart, der siden 1897 er i tilbagegang.

Efter havneværsenets optegnelser er indkommet til Stettin:

1903	. . .	4 143 skibe	dr. 3 320 248	kubikmeter
1902	. . .	4 356 „	- 3 468 379	—
1903	mindre	213 skibe	dr. 148 131	kubikmeter

Grunden til den fortsatte tilbagegang i Stettins skibsfart er ikke at søge i de almindelige handelsforholdes natur. Om end disse i nogle aar ingenlunde har været særlig gunstige, saa viser godstrafiken i de Nordsjøhavne, der specielt konkurrerer med Stettin, samtidig en uafbrudt stigning.

En af grundene til Stettins tilbagegang er de udsedvanlig høie afgifter, hvormed skibsfarten er belastet. Alle forsøg paa at faa havneafgiften i Swinemünde reduceret i lighed med tonnageafgiften i Hamburg, har hidtil vist sig frugtesløse.

En ikke mindre vegtig hindring for godstrafikens udvikling bereder kanalforbindelsen mellem Stettin og Berlin. Færdselen foregaar gjennem Finowkanalen, hvis dimensioner ikke tillader Stettin at anvende fartøier af mere end ca. 150, allerhøist 170 tons bæreevne, hvorimod Hamburg f. ex. til forsendelse til Berlin kan benytte 400 tons fartøier, til øvre Elben 600 tons. Og efter aabningen af Elbe-Travekanalen har nu ogsaa Lübeck, forsaavidt Elbdistriktet kommer i betragtning, fordelen af 500 tons fartøier.

Til stagnationen og nedgangen i Stettins handelsudvikling bidrager ogsaa andre momenter. Saaledes har f. ex. aabningen af Oder-Spreekanalen i aaret 1891 havt tilfølge, at handelen med Schlesien, der tidligere fandt sin naturligste vei over Stettin, i voksende grad er blevet draget over til Hamburg.

Ligeledes har petroleumstransporten til Breslau, som før helt og holdent gik over Stettin, i stigende grad taget veien over Hamburg, og samtidig er det paafaldende, hvorledes sukkerudførselen fra Breslau med hvert aar mere og mere kommer Hamburg tilgode paa Stettins bekostning.

En lignende forandring i forholdene har Kaiser Wilhelm-kanalen medført, idet importen af korn fra nordrussiske og gammelpreussiske havne ofte fordelagtigere føres over Hamburg end over Stettin.

Til de indretninger, som i merkelig grad kan modarbeide Stettiner-trafikens fremme, vil fremtidig muligens ogsaa komme den i aaret 1903 aabnede dampfærgeforbindelse Warnemünde-Gjedser. For at skaffe denne linje mest mulig fordel af gjennemgangsfærdselen Tyskland—Skandinavien har Danmark indrømmet overordentlige fragtnedsættelser paa de danske baner.

Saa lidet gunstige saaledes for nærværende udsigterne for Stettins fremtid end kan synes at være, kan forhaabningen om en virkelig og gjennemgaaende varig forbedring dog ansees for fuldt berettiget. Fra regjeringens side viser der sig tilbøielighed til at udjævne ialfald en del af det afbræk, som aabningen af forannævnte kanalanlæg har gjort Stettin til fordel for Hamburg og Lübeck.

Dette dokumenteres fornemmelig derved, at det nu i landdagen indbragte kanalprojekt specielt omfatter Oder-reguleringen og udbygningen af Finow-kanalen for 400 tons fartøier. Vedtages disse fordringer, saa vil rigtignok udførelsen af dermed sammenhængende arbeider endnu udfordre aar, og denne periode vil endnu stille Stettins kjøbmandsstand og rederier paa mangen haard prøve, men visheden om i en nær fremtid med udsigt til held at kunne gjenoptage kampen med Hamburg og Lübeck om afsætningsgebeter, der ligger Stettin nærmest og under alle omstændigheder burde tilfalde Stettiner-handelen, vil hjælpe til at overkomme ogsaa disse vanskeligheder.

I industriel henseende er Stettin af uforandret betydning og vil sandsynligvis endnu tiltage ved forøgede og forstørrede fabrikanlæg. Beliggenheden ved Oderen, der tillader skibe af indtil 6.5 m. dybgaaende losning i havnen, flod- og kanalforbindelser indover landet, samt udstrakte ubebyggede terræner langs floden og omkring havnen taler særlig for en udvikling i denne retning.

Skibsfarten. Til distriktets enkelte stationer ankom i aaret 1903:

	Norske skibe.		Svenske skibe.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Stettin	193	112 066	1 000	233 344
Colberg	10	3 331	34	3 668
Greifswald . . .	—	—	6	540
Stolpmünde . . .	8	2 539	23	1 867
Stralsund	8	3 090	83	6 047
Swinemünde . . .	19	17 766	78	18 365
Sum	238	138 792	1 174	263 831

Forøgelse eller formindskelse af den norske skibsfart i aaret 1903 i sammenligning med aaret 1902:

	1903.		1902.		Forøgelse eller formindskelse i 1903.	
Ankomne skibe.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Med ladning . . .	230	135 636	205	104 370	+ 25	+ 31 266
I ballast	8	3 156	8	2 193	—	+ 963
Sum	238	138 792	213	106 563	+ 25	+ 32 229
Afgaaede skibe.						
Med ladning . . .	90	30 245	61	17 551	+ 29	+ 12 694
I ballast	153	110 560	147	87 001	+ 6	+ 23 559
Sum	243	140 805	208	104 552	+ 35	+ 36 253

Bruttofragter.	1903. Rmk.	1902. Rmk.	Forøgelse eller formindskelse i 1903. Rmk.
Ankomne skibe. . .	1 695 575	1 491 440	+ 204 135
Afgaaede „ . .	285 100	169 385	+ 115 715
Sum	1 980 675	1 660 825	+ 319 850

Af denne tabel fremgaar det, at den norske skibsfart paa Stettin er øget, baade med antal skibe og tonnage, hvilket hovedsagelig kommer af, at 5 store dampskibe i aaret 1903 har været tidsbefragtet paa Stettin og har udført 69 reiser; herved er tonnagen blevet øget med 63 650 tons. I aaret 1902 gik kun et norsk skib i tidsbefragtning paa Stettin.

De norske fartøier, som anløber konsulatdistriktets havne, er for det meste større dampskibe, der som regel kommer med last fra andre lande, hovedsagelig fra England. I aaret 1903 anløb kun 43 smaa norske seilskibe konsulatdistriktet.

Tonnagen af de svenske fartøier, der har anløbet konsulatdistriktets havne i aaret 1903, overgaar aaret 1902, medens antallet er betydelig formindsket. Dette kommer af, at adskillige større svenske dampskibe har været engageret paa Stettin i tidsbefragtning og har gjort regelmæssige ture med jernmalm fra Luleå og Oxelösund, medens anløbet af de mindre svenske seilskibe er formindsket, som følge af den mindre indførsel af gadesten fra Sverige. I aaret 1902 ankom til konsulatdistriktets havne 774 smaa svenske seilskibe, medens der i aaret 1903 kun anløb 585.

I lighed med den øgede tonnage opviser de indseilede bruttofragter for svenske fartøier, saavel indgaaende som udgaaende, et bedre resultat. Som af betydning for de mindre fartøier, særlig seilskibe, bør paapeges, at uagtet antallet af afgaaede skibe i aaret 1903 i sin helhed er 89 skibe mindre end foregaaende aar, saa er i aaret 1903 35 fartøier mere afseilede med ladning end i aaret 1902. Dette beror paa den øgede export til Sverige af kornvarer, foder og gjødningsstoffe, hvortil der hovedsagelig anvendes mindre damp- og seilfartøier.

I aaret 1903 udførtes ved generalkonsulatet 371 af- og paamønstringer.

Paa norske fartøier paamønstredes 89 og afmønstredes 84 sjømænd. Af de paamønstrede var 19 norske, 6 svenske, 56 tyske, 3 danske og 5 af andre nationer; af de afmønstrede var 38 norske, 9 svenske, 26 tyske, 2 danske og 9 amerikanske negre.

Paa svenske fartøier paamønstredes 132 sjømænd og afmønstredes 66. Af de paamønstrede var 80 svenske, 48 tyske, 2 danske og 2 finske; af de afmønstrede var 52 svenske, 8 tyske, 4 danske, 2 finske.

Den pommerske kyst har i løbet af aaret været skuepladsen for mange skibbrud. Ikke mindre end 8 svenske seilskibe er blevet vrag, og en mængde sjømænd druknede. De fleste af disse ulykker skeede under den voldsomme aprilstorm, da de seilskibe, som befandt sig i nærheden af den pommerske kyst, ikke magtede at holde sjøen, men kastedes op paa stranden.

Stettins sjøgaaende handelsflaade bestod i aaret 1903 af 91 lastedampskibe med en samlet drægtighed af 47 646 reg.-tons og af 4 passagerdampskibe dr. tilsammen 1 218 reg.-tons.

Med hensyn til seilskibsfarten i Østersjøen er man i Stettin ligesom i de andre preussiske havne mere og mere blevet tvunget til at opgive denne, da de tyske seilfartøier paa grund af de i Tyskland herskende socialpolitiske forholde og mandskabets høie fordringer paa løn og kosthold ikke kan konkurrere med dampskibene og de i nævnte henseender bedre stillede skandinaviske seilskibe.

Den transatlantiske skibsfart med seilskibe, som i de senere aar mere og mere har vundet indpas i Hamburg og Bremen, kan ikke hersteds komme igang, da Stettins geografiske beliggenhed ikke er gunstig nok til at optage konkurrencen med disse steder.

De regelmæssige dampskibslinjer paa de forenede riger, som opholdes dels af skandinaviske, dels af tyske skibe, var under aaret følgende: Mellem Stettin og Kristiania, Bergen, Stavanger, Malmö, Göteborg, Karlshamn, Karlskrona, Kalmar, Visby, Norrköping, Stockholm, Gefle, Sundsvall.

Handel. I aaret 1903 er vareomsætningen i Stettin øget, idet indførselen er steget med ca. 60 000 tons og udførselen med 78 000 tons mod aaret 1902.

Blandt indførte varer merkes en stigen i jernmalm, thomasslag og kalk, medens derimod indførselen af kornvarer, foderstoffe, sild og fosfat er gaaet tilbage.

Indførsel. I aaret 1903 indførtes til Stettin:

Fra Tysklands toldomraade 329 657 tons, Hamburgs frihavn 6 365, Belgien 26 417, Danmark 37 885, Frankrige 26 169, Grækenland 147, Storbritannien 600 381, Italien 2 089, Nederlandene 33 045, Norge 39 709, Østerrige-Ungarn 43, Rusland 120 749, Finland 7 020, Portugal 23 163, Sverige 555 094, Spanien 132 640, Amerikas Forenede Stater 210 681, Tyrkiet 9 081, Brasilien 13 561, Algier og Tunis 38 111, Britisk Vestafrika 999, Britisk Ostindien 18 819, Kina 124, Nederlandsk Indien 738, Britisk Nord-Amerika 445, Britisk Vestindien 4 294, Chile 531, Costarica 291, Guatemala 538, Britisk Australien 21 104, Argentina 1 304, Britisk Malakka 10 989, Ceylon 80, Japan 172, Tysk Vestafrika 99, Egypten 864, Port. Vestafrika 64, Mexiko 167, Britisk Østafrika 44 tons.

De hovedsageligste indførselsartikler var:

	1903. Tons.	1902. Tons.		1903. Tons.	1902. Tons.
Klid	31 464	22 935	Erter	8 193	7 031
Rujern	36 518	31 271	Byg	2 306	3 054
Kalk, fosforsur	145 001	131 231	Raps- og roefrø	2 512	6 761
Kaolin, feltspat	38 538	38 755	Linfrø	9 520	9 718
Jernmalm	444 447	359 880	Mais	3 211	33 990
Jernslag	40 826	29 529	Sild	80 302	105 856
Svovlkis	80 966	75 155	Flesk	18 277	15 160
Thomasslag	21 736	9 871	Petroleum	68 147	69 158
Hvede	1 687	9 430	Brosten	150 037	157 589
Rug	8 380	40 672	Stenkul	598 849	605 210
Havre	5 603	22 264			

Udførselen. I aaret 1903 udførtes fra Stettin:

Til Tysklands toldomraade 337 690 tons, Hamburgs frihavn 5 705, Belgien 2 750, Danmark 72 741, Frankrige 2 841, Storbritannien 221 018, Italien 1 276, Nederlandene 21 405, Norge 48 973, Østerrige-Ungarn 13, Portugal 150, Rusland 46 437, Finland 28 937, Sverige 132 825, Spanien 745, Brasilien 124, Britisk Nordamerika 29, Nordamerikas Forenede Stater 37 096, Egypten 1, Britisk Ostindien 576, Britisk Sydafrika 134, Britisk Østafrika 11, Tysk Sydvestafrika 27, Kina 15, Japan 1 005, Nederlandsk Indien 364, Argentina 213, Chile 77, Mexiko 22, Peru 5, Britisk Australien 38 tons.

De hovedsageligste udførselsartikler var:

	1903. Tons.	1902. Tons.		1903. Tons.	1902. Tons.
Klude	1 995	3 264	Superfosfat	18 815	13 982
Bly og blyvarer	10 889	8 786	Rujern	42 078	47 032

	1903. Tons.	1902. Tons.		1903. Tons.	1902. Tons.
Jern og jernvarer	28 606	25 634	Sild	13 379	10 175
Cement	89 955	89 192	Potetesmel og dextrin	55 838	62 304
Hvede	12 474	3 572	Mel, hvede-	1 575	1 831
Rug	65 636	5 939	Mel, rug-	51 130	39 013
Havre	185	9 454	Stivelsesirup	21 546	21 333
Byg	25 780	10 224	Krystalsukker	3 616	5 106
Poteter	27 075	67 684	Roesukker	61 513	47 615
Gavntræ og gavntømmer	42 167	27 370	Sukker, raffineret	62 684	70 065
Instrumenter og maskiner	5 562	5 759	Roeolje	10 038	9 826
Spiritus og brændevin	12 475	18 397	Papir og papirvarer	21 136	18 155
			Chamottevarer	15 093	15 169
			Zink og zinkvarer	43 718	48 633

Stettins vareomsætning med Norge i aarene 1903 og 1902.

Indførsel i tons à 1 000 kg.

	1903.	1902.		1903.	1902.
Bygningsvirke	2	2	Kobber	—	25
Cellulose	142	340	Pap	10	5
Kalciumkarbid	1 013	974	Sten, brosten	84	221
Dyrehaar	9	10	Sten i blokke	110	119
Talg	14	8	Bygningssten	36	157
Fisk, saltet	15 630	16 923	Stenhuggerarbeider	3 785	3 595
Fisk, tørret	79	102	Slibesten	727	—
Feltspat, kaolin	6 704	5 980	Sten, ubearbeidet	1 672	1 870
Garverlim	—	11	Sjøgræs, sjøtang	—	9
Is	—	330	Tjære	373	641
Stangjern	76	63	Tran	458	624
Jernmalm	295	125	Uld	8	—
Jutestoffe, ufarvede	27	53	Zink	8	57
Klid	7 681	12 013	Ammoniak	9	—
Kobber	—	25	Rujern	19	—
Kunstuld	—	2	Jernslag	120	—
Klude	94	33	Træuld	131	—
Træmasse	276	1 454			
Maskiner for industrielle øiemed	7	7			

Udførsel i tons à 1 000 kg.

	1903.	1902.		1903.	1902.
Potaske	88	78	Chilisalpeter	36	47
Lim	15	—	Salpetersyre	10	—
Ammoniak	47	24	Svovlsyre	89	90
Klorkalium	14	—	Zinkaske, zinkhvidt	546	445
Farvetræ	265	—	Rujern	50	—
Natron	50	—	Stangjern	88	1 145

	1903.	1902.		1903.	1902.
Plader og blik . .	37	52	Bygningstømmer .	50	3 998
Kobber og messing-traad	125	—	Uldklæder . . .	36	—
Støbejern . . .	33	—	Kobberlegering . .	54	—
Trosser	64	—	Kobber- og messing-varer, grove . .	65	—
Jernrør	260	245	Seilgarn og seilvarer	22	—
Grove jernvarer .	25	130	Øl	11	—
Emaljerede varer .	81	—	Smør	55	99
Portland-cement .	4 829	5 446	Margarin . . .	36	36
Gibs	14	—	Tørret frugt . .	317	936
Kaolin, feltspat .	10	—	Dextrin	28	26
Jord	82	—	Potetesmel . . .	56	198
Hvede	585	326	Sago	33	48
Rug	11 447	779	Rugmel	3 001	1 921
Havre	136	160	Salt	22	—
Bønner	69	71	Sirup	168	62
Foderbønner . .	14	—	Kandissukker . .	10 809	13 998
Byg	417	308	Sukkervarer . .	1 095	
Malt	1 332	1 848	Talg	54	18
Poteter	8 147	9 040	Pap	16	73
Kløverfrø . . .	32	46	Indpakningspapir .	13	—
Kjøkkenhavevækster	90	79			

De hovedsageligste exportartikler til Sverige var:

	1903.	1902.		1903.	1902.
Cement	6 782	6 476	Salt	6 380	4 548
Gjødningssalt . .	6 384	9 031	Korn, hvede . .	7 595	2 074
Malt	3 870	2 052	do., rug . . .	29 556	2 822
Oljekager . . .	8 547	8 520	Superfosfat . . .	11 680	6 698
Poteter	13 121	57 378	Telegrafkabler . .	1 431	784

Korn. Den pommerske kornhøsts mindre gode kvalitet i aaret 1902 og den usedvanlig rige poteteshøst samme aar havde tilfølge, at markedet i den første halvdel af aaret holdt sig trykket.

Til Vesttyskland, som selv laa inde med et betydeligt lager af middelgod kvalitet, kunde intet salg komme istand, og ligesaalidt svarede export til udlandet regning.

Aarets anden halvdel bragte større livlighed i markedet. Langvarigt regnveir sinkede aarets høst, og specielt Pommern led betydelig derunder; i mange tilfælde maatte der gribes til de gamle beholdninger, og disse blev for en stor del godt omsatte.

I august begyndte Skandinavien, hvis høst ikke saa ud til at skulle blive synderlig rigelig, at importere kornvarer, og fra Stettin udviklede der sig en livlig export til de forenede riger. Især var rugexporten af stort omfang.

Hvede. I hvede var omsætningen i det første halvaar meget liden, og importen hemmedes ved de høie priser. Fra indlandet tilførtes kun mindre partier, da de trakter, som ellers pleiede at levere sine produkter til Stettin, fandt fordelagtigere afsætning direkte til indlandets møller eller til Berlin. Prisen paa god indenlandsk gjennemsnitsvare var i Stettin i begyndelsen af

januar mk. 151, i begyndelsen af april mk. 155 og i slutningen af juni mk. 166. Ved høstens begyndelse var beholdningen af gammel vare udtømt. Den nye høst leverede en rigelig afgrøde, men kvaliteten havde lidt under de fugtige veirforholde ved indhøstningen. De bedre kvaliteter fandt god afsætning til de forenede riger og senere sogar til Danmark og England.

For god hvede betaltes i slutningen af august mk. 161, i begyndelsen af oktober mk. 152 og i begyndelsen af december mk. 158.

Rug. De store gamle lagre i indlandet og de paa melpriserne indvirkende lave potetespriser øvede en uheldig indflydelse paa forretningens udvikllng i det første halvaar. Omsætningen indskrænkede sig hovedsagelig til møllerne paa pladsen og kun nogle mindre poster blev solgt til Skandinavien. 1ste januar betaltes for god indenlandsk vare mk. 138, 1ste april mk. 129, 1ste juli mk. 130.

Med den nye høst forandrede stillingen sig fuldstændig. Livlig kjøbelyst indtraadte, og store afslutninger kom istand. Tilførselen antog meget store dimensioner, og de distrikter, i hvilke det lykkedes at indhøste rugen, før den voldsomme høstregn begyndte, leverede den bedste vare.

Exporten til Skandinavien var meget betydelig, og priserne holdt sig faste. God gjennemsnitskvalitet kostede 1ste august mk. 128.50, 1ste oktober mk. 127, og 1ste december mk. 129. Af russisk rug importeredes høist ubetydeligt, da Nordrusland altid stod mk. 10/15 høiere i pris, og Sydrusland her ikke kunde konkurrere med Hamburg, som ad sjøveien kunde regne med betydelig lavere fragtsatser.

Byg. Ved aarets begyndelse var forraadet endnu ret betydeligt, men bestod af mindre gode kvaliteter. Tilførselen indskrænkede sig derfor kun til prima maltbyg for bryggerierne. De mindre gode sorter afsattes for det meste til Rhinprovinsen og Schleswig-Holstein. Prisen var de første maaneder for bedre vare mk. 140/151 og for mindre god mk. 118/135. Ved sæsonens begyndelse var de gamle lagre næsten tømte.

Godt byg kostede umiddelbart efter indhøstningen mk. 135/146, mindre god vare mk. 124/134. Med den tiltagende afsætning steg priserne henimod midten af november indtil mk. 141/157, respektive 128/149. Fra dette tidspunkt aftog efterspørgselen baade for ind- og udlandet, og priserne begyndte at gaa tilbage. Som følge af overflod paa sekunda vare importeredes der i løbet af aaret kun ubetygeligt af foderbyg.

Havre. Den allerede fra aarets begyndelse mislige forretningsgang blev endmere trykket ved varmens indtræden. Jo høiere temperaturen steg, desto vanskeligere blev det at konservere varen, og tiltrods for al anvendt omhyggelighed lod det sig ikke forhindre, at kvaliteten stadigt forringedes, da havren gjennemgaaende indeholdt forholdsvis megen fugtighed. Først til nedsatte priser var afsætning mulig. Den nye høst blev ligeledes for en stor del daarlig hjerget og trykkede prisen endmere.

God gjennemsnitsvare blev den 2den januar betalt med mk. 138, 1ste april mk. 131, 1ste juli mk. 133, 1ste oktober mk. 126 og 1ste december mk. 123. Exporten af kornvarer til Norge og Sverige fremgaar af foranstaaende tabeller over Stettins udførsel til begge lande.

Mel. Mølleindustrien var for Stettins vedkommende lidet lønnende. Tilbudet af mel oversteg efterspørgselen; priserne gik tilbage og nærmede sig ofte kornpriserne saa vidt, at formalingsomkostningerne knapt blev dækkede. Omsætningen i rugmel etc., som her kommer mest i betragtning, var i januar—marts tilfredsstillende; men aftog allerede i april og kom næsten fuldstændig

til stilstand, da den nye høst tegnede lovende. I løbet af sommeren exporteredes ret betydelige kvantiteter til Finland, og fra indlandet udførtes større ladninger til Westfalen og Rhinprovinsen. Til de forenede riger blev exporten endnu mindre end i aaret 1902 og vil vel under normale forholde ganske ophøre. Paa den ene side umuliggjør den høie beskyttelsestold i Sverige en lønnende handel med dette land, og desuden synes mølleindustrien i de forenede riger nu at være istand til rigelig at tilfredsstille det indenlandske forbrug.

I aaret 1903 udførtes fra Stettin tilsammen 51 130 tons rugmel mod 30 913 tons i aaret 1902; heraf indførtes i aaret 1903 til Norge 3 000 tons og til Sverige 1 400 tons.

Exporten af hvedemel beløb sig i aaret 1903 til 1 575 tons mod 1 831 tons i aaret 1902; heraf indførtes til Norge 5 tons og til Sverige 263 tons

Poteter. Forretningerne i fabrikpoteter var under vaaren paa grund af de da gjældende høie priser af mindre betydning. Til Sverige exporteredes af denne grund kun mindre partier, og den ellers saa omfangsrige høstudførsel til Sverige udeblev næsten helt.

De norske potetesmelfabriker optraadte derimod som bedre kjøbere og blev tvungne til at importere ret betydelige kvantiteter, da deres gamle leverandører i Holland og Belgien foretrak at skibe sine varer til England, hvor de solgtes som spisepoteter. I indlandet holdtes indkjøbsprisen oppe, dels som følge af de høie priser, der betaltes for spisepoteter, dels paa grund af brænderiernes forcerede arbeide.

For gode fabrikpoteter betaltes under vaarterminen mk. 1.50 pr. 50 kg. og under høstterminen mk. 1.30—1.65.

Exporten af spisepoteter til Norge og Sverige holdt sig i de 3 første maaneder omtrent inden samme grænser som aaret forud; men allerede i april optraadte England som kjøber, og da dette land betalte mere, trak det snart hele exporten til sig.

I juli—august udførtes ret store partier nye poteter, s. k. „Frühkartoffel", til de forenede riger. Høstexporten til Norge og Sverige blev uden betydning, da England ogsaa nu optraadte som en kraftig konsument og betalte høit.

Prisen var paa gode spisepoteter under vaarterminen mk. 1.50—2.00 pr. 50 kg., under høstterminen mk. 1.55—2.00.

Sukker. Beretningsaaret begyndte for sukker med mat tendens og ringe foretagsomhed.

I januar faldt terminprisen til under mk. 16.00 pr. 100 kg., og først i slutningen af februar kom den igjen op til noget over 16 mk.; i marts steg derimod prisen til mk. 17.00; men denne forbedring blev ikke af lang varighed, idet prisen allerede i april atter gik ned til mk. 16.50. Veirforholdene i denne maaned var for provinsen Pommern særlig uheldige for markarbeidene. Mai maaned bragte ogsaa lave priser, som i løbet af juni yderligere faldt, da lagrene ikke viste noget tegn til mindskning. Forhaabningen om forøget kjøbelyst fra England i anledning af Brüsselerkonventionen vilde ikke gaa i opfyldelse. Den ene realisation fulgte paa den anden og bragte noteringerne ned til mk. 15.50. Først i juli—august og september indtraadte en langsom forbedring, og prisen steg lidt efter lidt til mk. 16.50.

Som følge af statspræmiens ophør, hvorigjennem prisen paa verdensmarkedet hævedes, kunde den nye kampagne sikre sig fordelagtigere priser end det foregaaende aars produkt. Oktober maaned begyndte med en pris af

mk. 17.60 fob. Hamburg; men da der i de sidste dage af maaneden indtraadte fuldkommen mangel paa raasukker af høsten 1903/1904, blev prisen ganske uventet drevet op til mk. 19.50. Forbedringen blev dog kortvarig. Den rige høst tilførte markedet langt større kvantiteter, end forbruget udkrævede, og som følge af denne overfyldelse sank novemberprisen fra mk. 17.45 til mk. 16.75.

Salget af raffineret vare vanskeliggjordes allerede fra aarets begyndelse af, og udlandets kjøbelyst gjorde sig ikke merkbar før henimod midten af aaret, da præmiesukkeret overtoges til meget trykkede priser. Inden udgangen af august saa sælgerne sig nødsagede til at realisere sine færdige produkter til udlandet, fordi hver centner sukker, som ikke exporteredes inden 1ste september, havde at erlægge den nye statspræmie. Efter den 1ste september, med hvilken dag konsumtionsskatten med mk. 14.00 pr. 100 kg. traadte ikraft, skred indlandet til større indkjøb, uden dog paa langt nær at kunne absorbere de store kvantiteter, som de uafbrudt arbeidende raffinaderier producerede. Under denne overgangsperiode led raffinaderierne, der havde at arbeide med meget for dyr raavare, store tab.

Exporten til Norge var af temmelig stort omfang, idet ca. halvdelen af Norges hele import af raasukker fandt sted fra Stettin. Siden 1ste september er imidlertid Rusland optraadt som en farlig konkurrent, da dette land, som ikke har vedtaget Brüsselkonventionen og fremdeles godtgjør en exportpræmie af mk. 12.00 pr. 100 kg. raasukker, i løbet af aaret har bragt sin export til Norge op til 63 423 centner, mod 3 750 centner i aaret 1902.

Det tyske sukker er det russiske kvalitativt overlegent; men prisforskjellen turde under de nærværende forholde desuagtet bevirke, at det tyske produkt bliver trængt tilbage af den russiske konkurrent.

Sild. Hovedresultatet af sildefisket i aaret 1903 afviger kun ubetydelig fra foregaaende aar. Medens fisket i Skotland og England viser en tilbagegang af ca. 25 000 tønder, er udbyttet af fangsten i Norge, Holland og Tyskland steget med omtrent samme kvantum.

Sildehandelen i Stettin var meget trykket og medførte store tab for de herværende sildehandlere. Lageret var ved aarets begyndelse rigt forsynet med gammel vare; ogsaa indlandet havde dækket sit nærmeste behov, og klagen over den daarlige afsætning var almindelig. Ordrene indgik yderst sparsomt, og følgen heraf blev en stadig nedgang i prisen.

Da den nye sæson begyndte, var de gamle forraad endnu ikke paa langt nær tømte; dette virkede hemmende paa forretningen og trykkede priserne end yderligere ned.

Det fortjener at bemerkes, at afsætningen af hollandsk og tysk sild øiensynlig er i stadigt tiltagende, medens afsætningen af skotsk vare er gaaet tilbage.

Bortseet fra den forrykkelse i afsætningen af de forskjellige sorter, som resulterer heraf, fremviser totalomsætningen en tilbagegang sammenlignet med aaret 1902.

Gammel sild. Beholdningen af norsk fedsild udgjorde den 1ste januar 1903 22 944 tønder, hovedsagelig mindre merker. De større sorter fandt i løbet af januar—marts afsætning i smaa partier; derimod forblev efterspørgselen for mellemmerkerne svag, og tiltrods for de faldende priser befandtes ved aarets udgang endnu større partier usolgte.

I begyndelsen af januar beløb lageret af skotsk og engelsk sild sig til 96 832 tønder. Dette for kjøberne uventet store kvantum fremkaldte stor tilbageholdenhed; først i februar udviklede forretningerne sig atter; men omsætningen foregik til hurtig faldende priser. Ogsaa de hollandske og tyske

salterier søgte til enhver pris at blive af med sine varer, hvilket ikke destomindre medtog lang tid, for enkelte sorter sogar lige til aarets slutning.

Ny sild. Af matjessild indførtes til Stettin 8 600 tønder mod 12 891 tønder i aaret 1902. Efterspørgselen var god, og de ankomne partier blev som regel øieblikkelig solgte. Sydligere saltet vare betingede til en begyndelse mk. 40.00—60.00 og steg, alt eftersom kvaliteten forbedredes, til mk. 90.00—100.00 fortoldet. Stornway-saltning steg fra mk. 30.00—40.00 indtil mk. 45.00—60.00, enkelte partier til mk. 70.00 fortoldet, alt efter kvalitet og sortering. Forretningen i denne sort tog sin begyndelse i midten af mai og sluttede ved udgangen af juni. Forretningerne i skotsk og shetlandsk sild led i begyndelsen af sæsonen under de store forraad af gammel vare, som endnu befandt sig i hænderne paa indlandets kjøbere. Senerehen opstod nye vanskeligheder for disse sorter, ved at markedet tilførtes store partier hollandsk og tysk sild, som solgtes til lavere priser. Udbyttet af den norske fedsildfangst var større end i de sidste fem aar og beløb sig til 385 000 tønder, mod 200 000 tønder i aaret 1902. Det viste sig vanskeligere at afsætte den norske fedsild i samme omfang som tidligere; de usikre og siden adskillige aar mindre omfangsrige resultater af fedsildfisket har bevirket, at herværende kjøbere mere og mere er gaaet over til andre sildesorter, dette saa meget mere som prisen for fedsild har pleiet at holde sig tildels betydelig høiere end andre sorter ny sild, specielt hollandsk og tysk.

Omsætningen gik trægt lige til oktober maaned, men forbedrede sig siden under faldende priser.

Det forløbne aar vinder en særlig betydning for sildehandelen, fordi den nye norske tønde- og vragerlov med det er traadt i kraft. Saagodtsom alle afskibere har udover høsten vænnet sig til at befølge disses forskrifter, i mange tilfælde leveredes sogar fedsild i adskillig haardere fyldning, end loven udkræver for export

Udelt anerkjendelse finder tøndernes forbedring og forsterkning. At fuldbaande tønderne for begge bunde turde for det tyske markeds vedkommende neppe vise sig nødvendigt, forsaavidt kanske ogsaa mindre praktisk, som aabningen derved gjøres mere omstændelig og tidsspildende. Et jernbaand og fire bugbaand for overbunden og fuld baandet for underbunden, i lighed med de skotske tønder, turde med tiden vise sig heldigst.

At befølgelsen af vragerlovens bestemmelser vil blive til fordel for fedsildforretningens fremme, maa allerede nu betragtes som utvivlsomt. Det første skridt til gjenerobringen af det tidligere afsætningsfelt er gjort med det øieblik, hvor ogsaa fedsild leveres i en pakning, sortering og tilforladelig merkning, som alle andre sildeexporterende lande længst har vedtaget. En fiskevegt af 100 kg. exportpakning vil imidlertid ikke mere kunne tilfredsstille handelen, efterat nu adskillige afskibere garanterer 110 kg. og derover.

Hvorvidt de mange videregaaende forhaabninger, som er blevne knyttede til vragersystemets indførelse, specielt vedrørende udvidelsen af afsætningsfeltet, vil lade sig realisere, kan først fremtiden vise. Pakning, sortering eller behandling idethele er i saa henseende ikke ene bestemmende; mindst lige tungt for afgjørelsen falder fiskets tidligere eller senere begyndelse, merkerne og, fremfor alt, ogsaa prisernes høide i vegtskaalen.

I disse punkter har saavel skotsk og hollandsk som tysk sild en fordel fremfor fedsilden. Aar for aar begynder bedriften paa de førnævnte fangstfelter næsten paa dagen, og priserne reguleres fra dag til dag i overensstem-

melse med fangstudbyttet, hvorimod fedsilden ikke alene pleier at komme langt senere paa markedet, men oftest ogsaa holder sig længere i høiere pris.

Sten. De almindelige forhold paa det tyske stenmarked svarede i aaret 1903 til det foregaaende aar, og heller ikke priserne har undergaaet nogen nævneværdig forandring. Indførselen af bro- og hellesten var, som foranstaaende tabeller udviser, noget mindre, uagtet tilbudet oversteg behovet.

Hvad specielt Stettin angaar, var forbruget af brosten mindre betydeligt, derimod optog flere større provinsbyer, saasom Stolp, Köslin, Kolberg, Greifenberg m. fl., større partier svensk brosten, rigtignok til priser, der for sælgerne blev mindre lønnende.

Den paa de tyske statsjernbaner nylig tilstaaede fragtnedsættelse for indenlandsk brosten til Berlinerdistriktet kan muligens øve indflydelse ogsaa paa den svenske stenexport til Pommern, forsaavidt som afsætningen til Berlin og omegn derigjennem aftager, og kystbyerne af samme foranledning overøses med tilbud af svensk vare, med deraf følgende prisnedsættelser.

Man faar dog haabe, at den langt bedre kvalitet, som tilkjendes norsk og svensk sten, tiltrods for de nye fordele, de tyske producenter nu har opnaaet, alligevel vil sikre Norge og Sverige deres gamle afsætningsfelter indover landet.

Spørgsmaalet om toldforhøielse paa sten er endnu svævende; om der ogsaa tør næres haab om, at denne ikke drives igjennem, medfører alle disse omstændigheder dog en følbar usikkerhed, som modarbeider enhver større afslutning for længere leverancer.

Feltspat. Til Stettin importeredes i aaret 1903 18 220 tons mod 18 900 tons i aaret 1902. Lagerbeholdningen ved aarets udgang var mindre end vanlig, og da ogsaa de skandinaviske beholdninger synes at være mindre, turde en prisstigning imødesees.

Kvarts. Importen i aaret 1903 var 2 400 tons.

Industri. **Cement.** Cementprisen er i aaret 1903 yderligere gaaet ned med gjennemsnitlig $6^3/_4$ pct. mod foregaaende aar. Derimod har forbruget af cement tiltaget, idet betonarbeide har vundet mere terræn. Ligevegten inden denne industrigren kan derfor ansees som bibeholdt.

Forretningen med de forenede riger er i aaret 1903 blevet endmere vanskelig. I Norge har den høie told fra 20 til 50 øre pr. 100 kg. bidraget til, at dette lands import fra Stettin er betydelig aftaget; og i Sverige har den indenlandske industri naaet et saa høit standpunkt, at interessen for Stettiner-cement med hvert aar bliver mindre.

Chamottevarer. Handelen i disse produkter har for de herværende producenter været ret tilfredsstillende; omsætningen, specielt af chamottesten til bygningsbrug, saavel med ind- som udlandet, er tiltaget.

Exporten til Norge og Sverige har aftaget, og turde industrien i disse lande snart helt og holdent lægge beslag paa det indenlandske felt for sig og sine produkter.

Superfosfat. Forretningerne i dette produkt var under vaarterminen livlig og omsætningen omtrent 15 pct. større end i næstforegaaende aar. Derimod udviklede forholdene sig i løbet af høsten væsentlig ufordelagtigere. Afsætningen forringedes ved de for landbruget ugunstige veirforholde, og priserne faldt, samtidig med at raamaterialierne fordyredes. Til Norge exporteredes kun mindre partier, medens udførselen til Sverige tiltog betydelig, med 11 680 tons mod 6 690 tons i aaret 1902.

Rapsolje. Prisen paa rapsolje var ved begyndelsen af aaret 1903 for

beskattet olje mk. 47.00 pr. 100 kg., inkl. fad, for transitolje mk. 41.25, og har den hele aaret igjennem holdt sig omtrent uforandret.

Forretningerne var i aarets første halvdel livlige og lønnende, senere hen derimod slæbende med ringe omsætning og daarlige udsigter for fremtiden.

Rapskager. I rapskager var forretningen saavel med ind- som udlandet temmelig livlig. Til Sverige exporteredes ca. 4 000 tons til priser, varierende mellem mk. 93.00—97.00 pr. ton fob.; med Norge gjordes derimod ingen forretninger.

Tagpap. Handelen med tagpap var til indlandet omtrent af samme omfang som i det foregaaende aar, men vanskeliggjordes ved de høie priser paa raamaterialierne. Den skarpe konkurrence inden branchen bevirkede, at prisen for færdig tagpap ikke kunde forhøies i samme forhold, som fabrikationsomkostningerne steg.

Exporten til de forenede riger, hvilken tidligere, særlig til Norge, var temmelig omfangsrig, er som følge af den paa tjæret tagpap i aaret 1897 lagte told af 1 øre pr. kg. gaaet tilbage og synes nu, siden raamaterialet er steget, ganske at ville ophøre. Samtidig bør nævnes, at tjære og beg har mødt stor efterspørgsel, og at der i disse raastoffe foregik livlige forretninger til forhøiede priser.

Skibsbyggeriet. Virksomheden er i sidste aar gaaet betydelig tilbage paa alle verfter, der leverer førsteklasses fartøier. Især udeblev ordres paa større transatlantiske fartøier, og aftog virksomheden for bygning af krigsskibe.

Med bygningen af almindelige handelsskibe er adskillige tyske verfter sysselsatte indtil 2den halvdel af 1904, men priserne er som følge af den engelske konkurrence meget trykkede, saa at fortjenesten bliver kun ubetydelig. I det hele taget kan skibsbygningsindustrien for nærværende betegnes som trykket.

I løbet af aaret afleveredes fra „Vulcans" skibsverft bl. a. de to store oceandampskibe „Kaiser Wilhelm 2" paa 19 360 brutto reg.-tons og „Gneisenau" paa 8 081 brutto reg.-tons, begge til „Norddeutscher Lloyd", Bremen; kabellægningsdampskibet „Stephan" paa 4 360 brutto reg.-tons til „Norddeutsche Seekabelwerke", Nordenham; desuden 1 linjeskib, 1 krydser og 1 kanonbaad til den keiserl. tyske marine. Tilsammen afleveredes i aaret 1903 fra „Vulcans" verft 8 større og mindre fartøier, fra samtlige Stettins 4 verfter 22 fartøier. Ved begyndelsen af aaret 1904 var ved samme verfter ialt 18 større og mindre fartøier under bygning.

Jern. Aaret 1903 bragte for jernbranchen ikke noget glædeligt resultat. Om end prisen for hovedartikelen, stangjern, snarere steg noget, saa er derimod efterspørgselen i indlandet blevet saa meget mindre. Herved saa man sig tvunget til at forsøge at blive kvit overproduktionen ved export, hvilket skeede til priser, som selv for de heldigst situerede etablissementer stillede sig ret tabbringende.

Særlig Amerika optraadte i de første maaneder af aaret som god kunde, men under 2det halvaar aftog exporten didhen, da det amerikanske marked blev betydelig daarligere, ligesom ogsaa konsumtionen aftog. Senere blev sogar udbudt amerikansk jern paa det engelske marked.

De ivrigt førte underhandlinger om oprettelsen af en fælles tysk staalverksforening har ved aarets udgang ikke ført til noget positivt resultat. Stangjern undergik i aarets løb en liden prisforbedring af $2^1/_2 - 5$ mk. pr. ton, derimod gik prisen paa finere jernblik, som følge af den store konkurrence

ca. 20 mk. pr. ton ned. Grovere jernblik og underlagsbjælker viste ingen nævneværdig prisforandring.

Forretningerne var temmelig begrænsede og sluttedes i almindelighed kun for kortere tid, fra kvartal til kvartal.

Exporten af jernvarer til Sverige har i det store og hele holdt sig inden de gamle grænser, kun af vinkeljern, hagl og jernrør indførtes noget mere end i aaret 1902.

Rujernstilvirkningen ved det herværende jernverk „Kraft" var i aaret 1903 ganske betydelig; verket producerede deraf 134 836 tons. Afsætningen til indlandet var tilfredsstillende, da dette som følge af den stigende virksomhed i maskinbygningsbranchen og ved støberierne var istand til at optage større kvanta end vanligt. Prisen led under trykket af den engelske konkurrence.

Jernmalm. I aaret 1903 indførtes til Stettin 444 447 tons, mod 359 880 tons i aaret 1902. Hertil ydede Sverige den største andel med 317 700 tons mod 230 700 tons i aaret 1902.

Den svenske malms store fortrin ved tilvirkningen af det s. k. „Hochofen"-merke, hvilket rujern vinder mere og mere indpas ved støberierne, turde indtil videre sikre den svenske malmexport paa Stettin en relativt betydelig afsætning.

Fragtmarkedet. Dampskibe. Fragtmarkedet i Stettin har i beretningsaaret bevæget sig i lighed med i aaret 1902; indtil september var det yderst flaut, senere paa høsten tog det sig godt op. I første kvartal var tilbudet af last meget begrænset og fragterne trykkede. De større dampskibe, som var i fart, var oftest nødt til at afgaa fra Stettin i ballast, og de regelmæssige linjers skibe kunde uden vanskelighed overkomme godstrafiken, undtagelsesvis ved hjælp af et eller andet mindre extraskib.

I perioden april—juni forblev forholdene omtrent uforandrede. Kun i Østersjøfarten merkedes en forbedring, og for mindre tonnage tilbød der sig ret rentable fragter af rug, mel og poteter til de skandinaviske lande.

Forøvrigt bibeholdt fragterne sit lave standpunkt, særlig var de engelske kulfragter usedvanlig lave.

I juli—august aabnede der sig for den her hjemmehørende tonnage udsigt til forbedring, idet sukkerexporten, paa grund af den forestaaende ophævelse af exportpræmien, tiltog betydelig; denne export ophørte imidlertid allerede i september, da præmien faldt bort.

I løbet af høsten blev forholdene bedre; især skaffede den usedvanlig sterke export af kornvarer til Skandinavien og England fartøierne god sysselsættelse, og den almindelige stilling i aarets sidste maaneder tør betegnes som tilfredsstillende.

Følgende fragter noteredes fra Stettin til:

1ste kvartal.	Kalmar	Rug	pr.	ton	mk.	6.00
	Sölvesborg	Poteter	„	„	„	4.50
	Larvik	„	„	„	„	5.50
	Åbo	Mel	„	„	„	5.50
	Hartlepool	Pitprops	„	load	£	0. 9. 6
	Ystad	Gjødningsstoffe	„	ton	mk.	3.00
	Kalmar	Glassand	„	„	„	3.00
	Göteborg	Mursten	„	„	„	4.00
2det kvartal.	Hull	Sukker	„	„	£	0. 8. 0
	London	„	„	„	„	0. 7. 6

	Newcastle	Pitprops	pr. load	£ 0. 7. 0
	Larvik	Poteter	„ ton	mk. 5.50
	Stavanger	„	„ „	„ 6.50
3die kvartal.	Stockholm	Rug	„ „	„ 4.50—5.00
	Hull	Sukker	„ „	£ 0. 8. 0
	London	„	„ „	„ 0. 7. 6
	Bergen	Rug	„ „	mk. 6.00
	Trelleborg	„	„ „	„ 4.50
	Halmstad	„	„ „	„ 4.00
4de kvartal.	Stavanger	Poteter	„ „	„ 5.00
	Stockholm	„	„ „	„ 7.50
	Helsingborg . . .	Superfosfat	„ „	„ 4.00
	Leith	Korn	„ „	£ 1. 4. 0—1. 2. 0
	Methil	Pitprops	„ load	„ 9. 0 0

Seilskibe. Fra skibsfartens aabning indtil slutningen af april maaned var fragterne for prompte seilskibe tilfredsstillende. Da søgningen for seiltonnage fra de herværende afskiberes side var betydelig større end tilgangen paa skibsrum, betaltes f. ex. for kornvarer til det sydlige Sverige og Danmark mk. 4.75—5.25 pr. ton, for jern til Danmark mk. 4.00—4.50.

Som vanlig gik fragterne i sommermaanederne tilbage, da tilbudet af seilskibe midt paa sommeren paa ingen maade stod i forhold til den forhaandenværende last. Saaledes befragtedes f. ex. kornvarer og jern til det sydlige Sverige til den uhørt lave sats af mk. 2.75 pr. ton. I de sidste dage af juli og i august steg fragterne lidt, som følge af at markedet modtog adskillig tilførsel af rapskager til Sydsverige, hvorfor gjennemsnitlig betaltes mk. 4.00—4.25 pr. ton.

Fra høsten og lige til seilskibsfartens slutning noteredes udmerkede fragter for seilskibe. Store partier nye kornvarer kom til afskibning og fremkaldte livlig efterspørgsel for 80—100 tons seilfartøier. Ogsaa fragterne for rapskager steg, og bevilgedes der til Stockholm mk. 7.00, til Oxelösund mk. 9.00 o. s. v.

I almindelighed, og bortseet fra den sedvanlige tilbagegang i sommermaanederne, kan fragterne for seilskibe betragtes som tilstrækkelige og regningssvarende.

Kontortider: Generalkonsulatet i Stettin (fra 1ste juli 1904): Sellhausbollwerk 2; kl. 9—12.30 og 3.30 - 6. Vicekonsulatet i Colberg: Baustrasse 33; kl. 9—12 og 3—6; do. i Greifswald: Steinbeckerstrasse 45; kl. 9—12 og 3—6; do. i Stolpmünde: Hafenstr. 48; kl. 9—12 og 3—6; do. i Stralsund: Heilgeiststr. 43; 9—12 og 3—6; do. i Swinemünde: Bollwerk 2; kl. 9—12 og 3—6.

Greifswald. I aaret 1903 ankom til Greifswalds havn 6 svenske skibe, hvoraf 2 dampskibe, dr. tilsammen 243 reg.-tons.

Handelsforbindelserne med Sverige stillede sig i aaret 1903 saaledes:

	Import.		Export.
Granitblokke . . .	564 tons	Hvede	503 tons
Brosten	30 000 stykker	Rug	1 122 „
Bord	675 kbm.	Havre	367 „

Til Norge exporteredes i aaret 1903: 100 tons hvede.

Indførselen af granitblokke til gravmonument-fabriken i Greifswald har mod foregaaende aar tiltaget med 75 tons. Derimod viser indførselen af

brosten i aaret 1903 en ret betydelig tilbagegang mod i aarene 1902 og 1901. Dette hidrører fra, at byen i det forgangne aar ikke har drevet brolægningsarbeider i samme omfang som i de nærmest forløbne aar.

Udførselen af kornvarer fra Greifswald var, i lighed med andre mindre Østersjøhavne, usedvanlig livlig. Til Norge exporteredes ca. 100 tons hvede, men til Sverige androg udførselen af kornvarer til ca. 2 000 tons. Især udskibedes meget rug, næsten det dobbelte kvantum mod i aaret 1902, derimod aftog exporten af havre og hvede noget.

Importen af fersk sild fra Norge gik i aaret 1903 i lighed med foregaaende aar over Hamburg og udgjorde ca. 135 tons. Fra Sverige importeredes 352 tons sild, hvilken import tog veien over Sassnitz eller Swinemünde.

Kolberg. Skibsfarten. Det almindelige tryk inden forretningslivet i aaret 1903 har gjort sig merkbart ogsaa i Kolberg; særlig har skibsfarten lidt betydelig og viser en tilbagegang mod aaret 1902. Skibsfarten i aaret 1903 udviser følgende antal ankomne fartøier: 71 tyske dampskibe og 58 udenlandske do., 75 tyske seilskibe og 73 udenlandske do.; ialt 277 fartøier mod 393 i aaret 1902. Af de udenlandske dampskibe var 7 norske, 13 svenske og 38 danske. Af de udenlandske seilskibe var 3 norske, 20 svenske, 45 danske, 2 hollandske og 3 russiske.

Som nødhavn blev havnen i aaret anløbet af 32 skibe, hvoriblandt 1 svensk seilskib.

Handel. Til Kolberg indførtes: Hvede, mais, byg, salt, foderkager, salpeter, guano, superfosfat, gjødningskalk, kul, mursten og brosten. Af disse artikler hentedes gjødningsstoffe fra Sverige og brosten saavel fra Sverige som Norge.

Fra Kolberg udførtes: Rug, havre, poteter, pitprops, ubeskaarne bord og telegrafstolper. Heraf exporteredes kornvarer og poteter hovedsagelig til Sydsverige og Danmark, pitprops og bord til Lübeck og Hamburg og telegrafstolper til Flensburg.

Med norske skibe indførtes: 5 830 tons kul og 90 tons brosten. Med svenske skibe indførtes: 2 890 tons brosten, 140 tons hellesten, 1 280 tons kalksten og 500 tons gaskul samt udførtes: 1 410 tons rug og 8 990 stkr. sleepers

Stolpmünde. Handel. Ligesom i det foregaaende aar kan den almindelige forretningsgang i aaret 1903 betragtes som tilfredsstillende. I aarets løb udførtes og indførtes store partier pitprops, cellulosekub og brosten. Mais var i aaret dyrt, og kvaliteten mindre god, hvorfor kun det nødvendigste behov indførtes; derimod steg importen af thomasmel betydelig, da flere store poster, som før gik over Neufahrwasser, i aaret 1903 tog veien over Stolpmünde.

Mod aarets slutning, altsaa efter indhøstningen, begyndte en yderst livlig udførsel af rug og havre til Sverige og Danmark, hovedsagelig i mindre seilskibsladninger. Herigjennem erholdt ikke alene de med ladning ankomne seilskibe ogsaa udgaaende ladning, men mange skibe fra de tilgrænsende pommerske havne blev beordret i ballast til Stolpmünde for at afseile med last til Danmark eller Sydsverige.

Skibsfarten. Samtidig med den forhøiede vareomsætning har skibsfarten undergaaet en stigning. Der ankom i aaret 1900 410 skibe dr. 157 625 kbm., i aaret 1901 493 skibe dr. 184 917 kbm., i aaret 1902 539 skibe dr. 226 183 kbm. og i aaret 1903 586 skibe dr. 242 502 kbm.

Udsigten for en yderligere forøgelse af Stolpmündes handelsomsætning er lovende. Betydelige vanskeligheder beredes skibsfarten af de indskrænkede lagringspladse inden havneomraadet; særlig gjør mangelen paa tilstrækkelige oplagspladse for trælast sig følelig, og det vilde blive af stor betydning, om dobbelte jernbanespor blev lagt udover hele havneomraadet og kaierne.

Vanddybden er nu reguleret hele indfarten gjennem, og havnen opfylder forøvrigt nu alle fordringer, der kan stilles til en mindre saadan.

Af norske fartøier ankom til Stolpmünde: 7 dampskibe med kul og 1 seilfartøi med brosten.

Af svenske skibe indløb til Stolpmünde: 2 dampskibe med brosten, 15 seilskibe med do., 2 seilsk. med mais, 2 seilsk. med cellulose, 1 seilsk. med puksten og 1 seilsk. i ballast. Udgaaende ladning erholdt et norsk dampskib og 10 svenske seilskibe.

Stralsund. Skibsfarten paa denne havn har i aaret 1903 været meget livlig, da der ankom 628 fartøier mod 497 i aaret 1902 og afgik 613 skibe. Heraf var 8 norske dr. 3 090 reg.-tons og 33 svenske dr. 6 048 reg.-tons. Af de norske fartøier var 7 dampskibe dr. 3 035 reg.-tons; af de svenske 24 dampskibe dr. 5 479 reg.-tons. Af ankomsterne var 1 fra norsk havn og 55 fra svenske havne.

Fra Sverige indførtes hovedsagelig bord, planker, lidt brosten og fisk. Til samme land var exporten af kornvarer, hovedsagelig rug og hvede, meget livlig.

Fragtmarkedet lod meget tilbage at ønske; kulfragterne fra England var i høieste grad trykkede, og fragterne paa Østersjøen holdt sig ligeledes lavere end vanlig. Den under sommeren for rug og byg betalte fragt af mk. 3.00 og for havre af mk. 4.00 pr. ton blev sommetider underbudt af dampskibene. Først senhøstes forbedrede fragtsatserne sig med omtrent 1 mk. pr. ton.

Skibsbyggeriet er næsten helt og holdent ophørt. De herværende verfter beskjæftigede sig hovedsagelig med reparationer, og kun sjelden lagdes kjølen til et eller andet mindre fartøi.

Swinemünde. Swinemündes havn besøgtes i aaret 1903 af: Dampskibe: Norske 19 dr. 17 766 reg.-tons, svenske 78 dr. 18 365 reg.-tons, danske 37 dr. 38 356 reg.-tons, tyske 50 dr. 52 801 reg.-tons, engelske 42 dr. 42 190 reg.-tons, hollandske 6 dr. 7 134 reg.-tons, belgiske 1 dr. 759 reg.-tons, franske 2 dr. 1 867 reg.-tons, russiske 3 dr. 2 215 reg.-tons, tilsammen 238 dr. 181 453 reg. tons. Seilskibe: Danske 1 dr. 94 reg.-tons, tyske 15 dr. 640 reg.-tons, tilsammen 16 dr. 734 reg.-tons.

Disse fartøier bragte hovedsagelig brosten fra Sverige og stenkul fra England og Skotland. Med undtagelse af 8 svenske dampskibe, der fik mindre partier stykgods til Sverige, afgik samtlige fartøier i ballast.

Fragter hertil var omtrent de samme som i det sidstforløbne aar, nemlig for dampskibe 3 sh. 6 d, 3 sh. $7^1/_2$ og 4 sh. pr. ton kul fra England og Skotland og 3 sh. fra Sverige pr. ton brosten.

Regelmæssige dampskibsforbindelser mellem Swinemünde—Karlskrona, Karlshamn underholdtes ogsaa i det forløbne aar af svenske dampskibe.

Handel. Import. De vigtigste artikler udgjorde brosten og fersk sild fra Sverige samt stenkul fra England og Skotland. Den samlede indførsel beløb sig til: Fra Sverige 15 821 tons brosten, 7 275 kasser fersk

sild, 168 kasser tyttebær; fra Norge ingen direkte indførsel; fra Skotland 70 508 tons kul, fra England 217 000 tons kul.

Export. Ligesom aaret forud var udførselen kun ubetydelig og bestod hovedsagelig af mindre partier sæbe, sukker, cement, zink og papir.

Priserne paa fersk sild var ogsaa i dette aar yderst forskjellige og varierede mellem mk. $9^1/_2$—$20^1/_2$ pr. kasse. Gjennemsnitspris for tyttebær var mk. 12.00 pr. 50 kg.

Stanley, Falklandsøerne.

Aarsberetning for 1903 fra konsul W. A. Harding.

Skibsfarten. Ingen norske eller svenske skibe ankom til Falklandsøerne i aaret 1903. Derimod besøgtes øerne af følgende andre nationers skibe: Britiske: 20 seilskibe dr. 7 189 tons og 31 dampskibe dr. 103 761 tons; Forenede Staters: 1 seilskib dr. 1 856 tons; danske: 1 seilskib dr. 376 tons; tyske: 2 seilskibe dr. 3 647 tons; chilenske: 2 seilskibe dr. 248 tons; argentinske: 1 dampskib dr. 70 tons.

Handel. Koloniens import opgik til en værdi af £ 66 416, hvoraf størsteparten kom fra Storbritannien. Blandt vigtigere importartikler kan nævnes: Spiritus £ 4 389, øl £ 3 111, kul £ 8 971, klæder £ 5 221, tøier etc. £ 5 167, isenkram og maskiner £ 4 834, skotøi etc. £ 2 036. Exporten opgik til en værdi af £ 115 605 og gik i sin helhed til Storbritannien. Af exportartiklerne kan nævnes uld, talg samt huder og skind. I det sidstnævnte beløb er ikke indbefattet sælskind til en værdi af £ 50 000, som indbragtes til Stanley for export.

Rangoon.

Aarsberetning for 1903 fra konst. konsul J. A. Manyon.

Den norske skibsfart paa Birma i aaret 1903. Til hovedstationen ankom i aaret 1903 med ladning 28 norske skibe dr. 27 846 tons (hvoraf 1 seilskib dr. 1 065 tons) og i ballast 11 skibe dr. 12 785 tons (hvoraf seilskibe 5 dr. 4 578 tons); ialt 39 norske skibe dr. 40 631 tons. Der afgik fra hovedstationen med ladning, for en stor del bestaaende af ris, 38 norske skibe dr. 39 734 tons og i ballast 1 norsk skib dr. 917 tons.

Til vicekonsulsstationen i Maulmain ankom med ladning 9 norske skibe dr. 8 633 tons (samtlige dampskibe) og i ballast 15 skibe dr. 13 619 tons (hvoraf 3 seilskibe dr. 2 708 tons); ialt 24 norske skibe dr. 22 252 tons. Samtlige disse skibe afgik med ladning, væsentlig bestaaende af teaktræ og ris.

Ingen svenske skibe besøgte Birma i aaret 1903.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen £ 96. 8. 3, ved vicekonsulsstationen i Maulmain £ 44. 8. 0.

Expeditionsafgifter i norske sager £ 11. 7. 0.

Af de forenede rigers skibe ankom i aaret 1903, som det fremgaar af ovenstaaende, til havne i Birma ialt 63 norske, men ingen svenske skibe, mod i aaret 1902 41 norske og 4 svenske skibe.

Handel. Birmas udenrigshandel viser for budgetaaret 1902—1903 følgende zifre: Import rupees 61 048 301, export rupees 116 189 052.

Med Norge foregik ingen direkte handelsomsætning.

Der exporteredes i budgetaaret 1902—1903 af teaktræ til Europa 54 398 tons og til Indien (fra Rangoon) 50 319 tons; af ris 1 841 664 tons, hvoraf fra Rangoon 1 344 841 tons. Af den sidstnævnte vare skibedes betydelige partier til Kina og Japan; til Sverige skibedes 4 190 tons ris til en værdi af rupees 276 537.

Bergverksdrift. Udvindingen af ædelstene fortsattes med stigende udbytte. Guldvaskning foregaar, skjønt med maadeligt udbytte, i floden Irrawaddy.

Udvindingen af petroleum er i stigende.

Triest.

Aarsberetning for 1903 fra konsul C. V. Lexow, dateret 20de juli 1904.

Skibsfart. Til Triest ankom i aaret 1903 et norsk dampskib af den norsk-spanske linje dr. 873 tons med restladning af fisk fra Bergen, og et barkskib af jern indkjøbtes her for norsk regning og blev af konsulatet forsynet med midlertidigt nationalitetsbevis. I aaret 1902 ankom intet norsk skib til distriktet.

Til Triest ankom ialt i aaret 1903 10 048 skibe dr. 2 725 243 tons, i aaret 1902 10 414 dr. 2 499 528 tons, i aaret 1901 9 970 dr. 2 278 801 tons, i aaret 1900 8 465 dr. 2 158 624 tons, i aaret 1899 8 886 dr. 2 181 746 tons.

Den østerrigsk-ungarske tonnage er her altid større end den samlede drægtighed af de udenlandske skibe.

Forrige aar var mindre godt for Østerrigske Lloyd. Nettoudbyttet blev kun ø. kroner 95 654, mod kr. 580 871 i aaret 1902, selvfølgelig ingen dividende. Selskabets flaade bestod ved slutningen af aaret 1903 af 67 dampskibe dr. 190 212 tons, 2 var under bygning. Skibenes værdi var angivet til $46^1/_2$ million kroner.

Østerriges handelsflaade bestod i december 1903 af 193 større dampskibe dr. 325 943 tons og 31 større seilskibe dr. 18 837 tons, foruden forskjellige smaa dampere og fiskebaade.

Forrige aar var i almindelighed ikke gunstigt for den østerrigsk-ungarske handelsmarine som følge af lave fragter og sterk konkurrence, særlig fra tyske dampskibsselskabers side.

Handel. Importen til distriktet af norsk **stokfisk** viser liden forskjel mod foregaaende aar. I aaret 1903 var indførselen 1 361 500 kg., værdi ca. 1 million kroner, mod 1 151 800 kg., værdi ca. 900 000 kroner, i aaret 1902.

I aarets første maaneder, januar—april, var forretningen regelmæssig med næsten uforandrede priser. Den nye sæson begyndte allerede i juli med høiere priser, hvilket formindskede konsumtionen; senere stillede forretningen sig bedre; dog var det herværende marked ikke istand til at følge haussen i Norge; importen blev mindre livlig og stansede med forbrugets ophør.

Gjennemsnitspriserne for prima Finmarksfisk var i aaret 1903: Januar—april ca. ø. kr. 79.00, juli—december ca. ø. kr. 110.00 pr. 100 kg. i Triests frihavn, ufortoldet og med 3 pct. fradrag.

Næsten hele importen ankom over Hamburg og Hull, kun et lidet parti kom som restladning med et norsk dampskib.

Et par mindre differencer mellem afsendere og kjøbere her ordnedes af konsulatet.

Importen af Yarmouthsild til Triest var betydelig større end foregaaende aar, nemlig 418 800 kg. mod 264 100 kg. i aaret 1902. Som følge af den altfor store indførsel gestaltede forretningen sig i januar—marts meget ugunstig; man maatte sælge langt under værdien, og tilslut blev store partier kastet i havet, da de ikke kunde sælges. Derimod var forretningen i oktober—december regelmæssig med faste priser, en del vare ankom dog i daarlig tilstand som følge af varmt veir. Sildeforretningen er i Triest ofte vanskelig.

Gjennemsnitsprisen var ø. kr. 21.00 pr. td., ufortoldet, frit i Triests frihavn.

Af **fisketran** indførtes 789 800 kg., mod 1 121 900 kg. i forrige aar. Importen fandt sted fra forskjellige lande: Fra Tyskland 82 600 kg., England 140 100 kg., asiat. Tyrki 194 500 kg., Nordamerika 170 900 kg., Japan 158 000 kg., Norge 24 900 kg. Priserne var for tran fra Japan ø. kr. 36.00 pr. 100 kg., Tyrkiet ø. kr. 36.00, Nordamerika ø. kr. 42.00, England ø. kr. 38.00—76.00, alt efter farven, Norge, medicin-tran ø. kr. 500.00 à 600.00.

Af **tjære** importeredes ad sjøveien 367 400 kg., mod 262 400 kg. foregaaende aar. Hvormeget der er ankommet fra Norge eller Sverige er ikke angivet, da importen sker over England eller Hamburg. Landveien ankom 657 600 kg. Prisen for trækultjære var ø. kr. 15.00 pr. 100 kg., for stenkultjære ø. kr. 5.00 pr. 100 kg.

Importen af svenske **fyrstikker** aftager stadig, da de østerrigske fabriker nu producerer mere saadan vare. Over Hamburg indførtes 43 200 kg.; fra Italien og andre lande kom 5 800 kg., tilsammen fra udlandet 49 000 kg., mod 66 500 kg. forrige aar.

Af **jern** og **staal** indførtes fra Norge og Sverige 5 500 kg., mod 100 800 kg. forrige aar.

Priserne for stangjern var ø. kr. 190.00—200.00, mod 160.00—180.00 pr. ton forrige aar.

Af **jernmal** indførtes fra forskjellige lande 73 784 200 kg. mod 88 415 600 kg. i aaret 1902; størsteparten kom fra Bosnien, Grækenland og russiske Sortehavshavne.

Af **manganmalm** ankom 11 070 000 kg. mod 12 010 900 i aaret 1902.

For jernmalm betaltes frcs. 14.50 pr. ton 50 pct. vare, for manganmalm frcs. 38.00 pr. ton cif. Triest. For 64 pct. nordisk jernmalm kunde frcs $18^1/_2$—19.00 pr. ton erholdes.

Hele det ankomne kvantum jern- og manganmalm forarbeides ved Krainische Industrie-Gesellschafts herværende masovne.

Værdien af hele importen til Triest var ø. kr. 773 220 635, hvoraf sjøværts ø. kr. 409 976 596.

Værdien af exporten fra Triest var ø. kr. 743 013 203, hvoraf sjøværts ø. kr. 371 983 863. Der er liden forskjel fra aaret 1902.

Som bekjendt findes i Triest en østerrigsk fiskeriforening. Gjennem dens medvirkning er den vigtige sardelfangst i Dalmatien nu ordnet paa en bedre maade end før. Der bruges til belysning udelukkende acetylengasapparater istedetfor fakler. Ved vestkysten af Istrien benyttes smaa sønderknuste krebs („Taschenkrebse"), anskaffet af regjeringen som agn ved sardelfangsten. Fiskerne begynder mere og mere at slutte sig sammen og danne fiskeselskaber; denne arbeidsmaade viser i det hele gunstige resultater.

Sundhedstilstanden var hele forrige aar god.

St. John's, Antigua.

Aarsberetning for 1903 fra konsul R. Warneford.

Den norske skibsfart i aaret 1903. Der ankom i aaret 1903 til Leeward Islands 22 norske skibe dr. 20 605 tons, de fleste fra New York, alle ladede med stykgods.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen £ 8. 8. 3; expeditionsafgifter ingen. Af alle nationers skibe, som ind- og udklareredes i alle koloniens havne i aaret 1903, udgjorde den samlede drægtighed 1 891 780 tons.

Handel. Kolonien Leeward Islands' samlede handelsomsætning androg i aaret 1903 til et beløb af 34 116 £.

Blandt vigtigere importartikler kan nævnes: Manufakturvarer, værdi £ 75 006, maskiner £ 10 883, spiritus £ 4 947, isenkram £ 16 237, papir og papirvarer £ 6 637, stentøi £ 3 279, kemikalier £ 4 274, fyrstikker (fra Sverige) £ 1 132, tougverk £ 2 858, tøndestav £ 3 818, skotøi £ 8 934, cement £ 1 593, saltet fisk £ 10 072, korn og mel £ 90 652, flesk og kjød £ 19 645, hermetisk kjød £ 6 354. Den hovedsageligste import foregaar fra England, Canada og de Forenede Stater.

Af betydeligere exportartikler kan nævnes: Sukker, værdi £ 170 695, sirup £ 32 447, kakao £ 20 730, citroner og citronsaft £ 24 608. Størsteparten af exporten gik til de Forenede Stater.

Sundhedstilstanden inden kolonien var god.

Indhold: **Helsingfors** s. 529. — **Rangoon** s. 573. — **St. John's, Antigua** s. 576. — **Stanley, Falklandsøerne** s. 573. — **Stettin** s. 555. — **Triest** s. 574. — **Victoria, B. C.** s. 554.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 13. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret og for udenbysboende porto 20 øre.

Berlin.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Rob. Mendelsohn,

dateret 8de juni 1904.

Almindelig oversigt. Efter den svære økonomiske krise, som tog sin første begyndelse i midten af aaret 1900 og i aaret 1901 opnaaede sit højdepunkt, kunde i den sidste halvdel af aaret 1902 en liden forandring til det bedre konstateres. Denne var dog egentlig blot merkbar paa visse omraader og der blot saa ubetydelig, at man mangen gang tvivlede paa, at forbedring virkelig var indtraadt. I det nu forløbne aar har det dog vist sig, at disse pessimistiske tvivl var uberettigede, idet situationen er fremtraadt tydeligere i opgaaende. Uden overdrivelse kan den økonomiske stilling nu siges at være normal, hvad de fleste omraader angaar. Vistnok raader endnu mangesteds trykkede priser, hvilket viser sig som en sort sky paa den lyse himmel. Krisen er dog i ethvert fald overvunden.

Under højkonjunkturerne, som Tyskland i den sidste del af 1890-aarene kunde glæde sig ved, indtraadte paa næsten alle industriens omraader en enorm produktionsforøgelse, som fik sit sterkeste udtryk i forøgelsen af rujernsproduktionen. Reaktionen, som man af gammel erfaring med sikkerhed kunde vente, indtraf paa den tid, da pengenes høie værdi hemmede foretagsomheden, og da paa grund af de kinesiske uroligheder og boerkrigen middelbare og umiddelbare forstyrrelser gjorde sig merkbare inden exporten. Paa den ene side altsaa en heftig tilbagegang i den indenlandske konsumtion, paa den anden side stansninger paa det udenlandske marked. Hertil kom for end yderligere at skjærpe den almindelige depression frygten for en „invasion“ af amerikanske industriprodukter, en frygt, som forøvrigt endnu lever og trives. Men just ved denne tid, da alt syntes tabt, da store industrielle foretagender med tilintetgjørelse af talrige existenser faldt sammen, da i Sachsen to indtil da som absolut sikre anseede banker feiedes bort som af en hvirvelvind — just da fremtraadte den tyske handels- og industriorganismes indre kraft og styrke. Ligeoverfor de synder, som de nævnte bankhuse i Sachsen havde ladet komme sig til last, stod de øvrige bankers soliditet og sikkerhed. De ledende mænd inden disse sidste forretningsforetagender havde i bevidstheden om sin egen kraft tilstrækkelig aabent blik for faren og kastede sig energisk og øieblikkelig i den bresche, som de to sachsiske banker havde aabnet. Paa denne maade

lededes det økonomiske liv i Sachsen — et af de mest betydningsfulde i Tyskland — ind paa rolige baner, til lykke og gavn for hele riget.

Ikke mindre kraftfuld og energisk viste den tyske industri sig. Midt oppe i den almindelige forvirring trængte den blot en kort tid til besindelse, for med et indtil da uopnaaet resultat, idetmindste hvad udstrækningen af afsætningen angaar, at optræde paa verdensmarkedet mod alle andre medkonkurrenter. Den var besluttet paa at skaffe de paa det indenlandske marked tyngende lagere og overproduktionen en afleder ved export for til enhver pris at komme tilbage til normale produktionsforholde inden landet. Vistnok bragte denne taktik i begyndelsen pengetab, da man maatte ikke blot underbyde alle udenlandske konkurrenter, men ogsaa kjæmpe mod hjemlandets indbyrdes konkurrence derude paa verdensmarkedet; men paa grund af de foregaaende aars gode egenskaber havde man kraft til at bære disse tab, især da en stor del bundet kapital atter blev fri ved en forceret afsætning.

Hvor meget der end kan tale mod det heraf opstaaende „exportjobberi", ét er dog sikkert: den i det foregaaende konstaterede forbedring i de økonomiske forholde er ene og alene en følge heraf. Thi blot herved blev det muligt hurtig at overvinde produktionsindskrænkninger, ja, for mange større industrigrene, saasom jern- og kulindustrien, kom i aaret 1903 et vist opsving tilsyne.

Export og import. I det forløbne aar kunde saavel den tyske export som import opvise zifre, som aldrig hidtil var opnaaet, baade med hensyn til kvantum og til værdi. At dette har været tilfældet tiltrods for usikkerheden i anledning af den uvisse udgang af handelstraktatspolitiken, beviser paa en eklatant maade den tyske udenrigshandels udviklingsmuligheder. Paa grund af industriens store fremgang har Tyskland fra udlandet kunnet importere stadig større kvantiteter raavare, og paa den anden side har, takket være befolkningens forøgede kjøbelyst, ogsaa importen af livsfornødenheder og industriprodukter tiltaget betydelig. Ogsaa exporten viser høiere zifre, hvilket dog delvis ligesom i aaret 1902 antagelig havde sin grund i den almindelige stræben efter til en hvilkensomhelst pris at søge kjøbere i udlandet for varer, som ikke kunde afsættes paa indlandets marked. Dette slags „Exportgeschäft" har imidlertid mere og mere aftaget i aarets løb.

Her skal meddeles en tabel over saavel mængden som værdien af Tysklands vareomsætning med udlandet i de sidste ti aar:

Indførsel (exklusive ædle metaller).

	1 000 tons.	Værdi i millioner mark.
1894 . . .	32 021.6	3 938.2
1895 . . .	32 536.2	4 120.7
1896 . . .	36 409.3	4 307.2
1897 . . .	40 161.3	4 680.7
1898 . . .	42 728.7	5 080.7
1899 . . .	44 651.3	5 483.1
1900 . . .	45 910.6	5 765.6
1901 . . .	44 303.3	5 421.2
1902 . . .	43 334.5	5 631
1903 . . . (approxim.)	47 032.8	5 983.5

Udførsel (exklusive ædle metaller).

	1 000 tons.	Værdi i millioner mark.
1894 . . .	22 883.3	2 961.5
1895 . . .	23 829.4	3 317.9
1896 . . .	25 719.5	3 525.1
1897 . . .	28 019.4	3 634.9
1898 . . .	30 093.8	3 756.6
1899 . . .	30 402.8	4 207
1900 . . .	32 681.3	4 611.4
1901 . . .	32 362.2	4 431.4
1902 . . .	35 029.1	4 677.8
1903 . . . (approxim.)	38 279.4	4 979.6

Ved gjennemsyn af ovenstaaende zifre fremgaar det altsaa, at værdien af Tysklands totalindførsel i det forløbne aar sammenlignet med aaret 1902 er steget med 352.5 mill. mark og totaludførselen med 301.8 mill.mark.

Under den sidste tiaarsperiode er Tysklands totalindførsel steget med ikke mindre end 2 045.3 mill. mark og totaludførselen med 2 018.1 mill. mark.

Den kvantitative totalindførsel er, som af ovenstaaende opstilling fremgaar, i aaret 1903 steget med 3 698.3 tusen tons og den kvantitative totaludførsel med 3 250.3 tusen tons.

Tysklands indførsel fra Norge og Sverige i aaret 1903 samenlignet med aaret 1902.
(I decitons = 100 kg.).

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Affald:				
Limlæder fra garverier . .	—	—	10 010	6 088
Kunstig guano	61 621	60 345	—	—
Klid	196 932	156 523	—	—
Droger, farver, apothekervarer:				
Fyrstikker	—	—	1 857	1 457
Blæk, Blækpulver	—	—	368	339
Kalciumkarbid	31 451	21 497	2 831	6 617
Træsprit	—	—	2 115	866
Is	60 679	122 324	—	—
Jod	123	152	—	—
Kalk, træeddikesur (graakalk)	—	—	4 387	203
Natron, svovlsur og sur svovlsur	12 299	5 800	—	—
Vitriol, blaa; kobbervitriol	—	—	3 606	2 682
Kemiske fabrikater og præparater for tekniske øiemed, ikke specificerede .	—	—	1 395	325
Kridt, slemmet.	—	—	—	29 705
Jern og jernvarer:				
Rujern	—	—	108 503	116 838
Smedbart jern i stænger, plogjern og jern til hjulringe	—	—	155 231	168 203
Billets, raaskinner, støbegods	—	—	9 281	10 924
Jerntraad, raa	—	—	39 787	45 691
Rør, valsede og dragne af smedejern, raa	—	—	24 689	23 796
Grove jernvarer, ikke slebne, fernisserede, fortinnede etc.	—	—	1 797	1 298
Varer, fortinnede, slebne, fernisserede etc.	—	—	3 164	1 749

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Jordarter, malme, ædle metaller, asbest etc.:				
Kaolin, feltspat, ildfast ler	135 781	98 617	191 209	190 277
Blymalm	—	—	11 479	3 164
Jernmalm	314 612	2 483	14 346 536	11 440 056
Slag af malm etc. . . .	—	—	211 865	147 034
Zinkmalm	—	—	51 813	39 020
Guld, myntet	0.55	0.53	—	—
Guld, ubearbeidet, ogsaa i stænger, plader og blik .	0.03	0.44	0.46	0.28
Ædle metaller, ubearbeidede; ikke specif.	—	—	0.63	1.25
Korn og andre jordbrugsprodukter:				
Havre	19	25 038	—	—
Bær til fortæring (tyttebær) etc.	—	—	100 849	51 099
Tagl, hestehaar, raat, heglet	—	—	441	454
Huder og skind:				
Kalveskind, saltede og usaltede	1 027	1 261	5 365	3 344
Kalveskind, kalkede og tørre	3 012	3 600	3 362	3 609
Oksehuder, saltede og usaltede	—	386	8 964	7 645
Sælskind	—	5	—	—
Gjedeskind, raa, forsynede med haar	434	274	—	—
Huder og skind for pelsberedning; ikke af pelsdyr	—	—	302	29
Huder og skind for pelsberedning	39	130	78	131
Træ og andre skjærbare stoffe samt varer deraf:				
Slibetømmer og cellulosekub	—	—	62 122	25 165
Finhvalbarder	1 353	1 081	—	—
Bygnings- og snedkerivirke, raat, mygt	41 151	44 044	—	30 319
Bygnings- og snedkerivirke, firhugget, mygt	—	—	535 450	465 598
Bygnings- og snedkerivirke, saget, kanthugget, og andre sage- og skjærestoffe, haarde	230	—	—	—
Do., myge	439 102	434 465	4 520 147	4 396 551
Kurvmagerarbeider, grove, raa	—	—	1 017	986
Snedker-, dreier- og hjulmagerarbeider, grove, raa	—	699	95 387	92 864

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Bødkervarer, grove, beitsede, farvede	301	654	—	—
Maskiner og maskindele:				
Landbrugsmaskiner . . .	—	—	5 485	2 305
Bryggeri- og brænderimaskiner	—	—	242	86
Verktøismaskiner	—	—	1 463	1 125
Andre maskiner for industrielle øiemed	—	63	—	499
Kautschuk og guttaperka samt varer deraf:				
Kautschuk- og guttaperkaaffald	422	351	4 399	5 536
Gummigaloger og -støvler .	—	—	284	447
Kobber og kobbervarer:				
Kobber, raat	—	—	2 335	2 676
Skillemynt, kobberskrab og kobberaffald	—	—	3 918	3 423
Messing og tambak, ogsaa skrab	1 384	1 322	1 862	662
Fine varer af messing og andre kobberlegeringer, ikke specificerede . . .	—	—	—	228
Læder og lædervarer:				
Handskelæder, korduan, marokin, saffian, lakeret og farvet læder etc. . . .	115	13	—	—
Bøger og kunstsager:				
Bøger, karter, musikalier, tidsskrifter	—	—	467	363
Malerier og tegninger . .	—	—	37	79
Kolonial-, speceri-, konditorivarer:				
Ferskvandsfisk, levende . .	—	—	4 172	190
— død . . .	1 026	788	—	—
Saltvandsfisk, fersk; sild .	66 886	51 018	48 320	21 928
— fersk, andre slags . . .	23 592	29 606	4 203	8 741
Stokfisk	6 102	7 081	—	—
Fisk, tillavet med eddike, olje og krydderier . .	2 927	2 431	—	—
Sild, saltet i tønder . . .	110 387	194 500	7 214	10 610
„ „ bestemt til gjødningsstoffe . .	767	1 887	—	—

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Muslinger uden skal og saltvandssnegler til fortæring	87	38	—	—
Hummer	2 588	2 231	—	—
Ris, skallet, indgaaet fra udlandet	—	—	2 786	7 137
Fiske- og sælfedt, tran, hvalfedt	68 098	92 023	—	—
Pap- og papirvarer:				
Træmasse, sleben	14 118	14 646	38 905	14 762
Cellulose etc.	39 794	33 695	74 305	67 042
Pakpapir, ikke halmpapir, usatineret	—	—	854	386
Do., satineret, ogsaa voksdugspapir	2 148	2 164	9 761	10 093
Kulørt papir	—	—	318	325
Trækpapir	—	—	532	905
Sten og stenvarer:				
Ædelstene, ogsaa granater	—	5.37	—	—
Sten i raa blokke . . .	—	—	77 493	88 811
Do., anden, raa, ikke spec.	—	—	317 691	452 326
Bygningssten, kun huggen .	16 002	27 987	370 969	301 782
Gadesten, do do.	216 585	90 959	3 738 290	3 635 737
Sten i sagede blokke . . .	211	3 890	7 781	4 588
Stenhuggerarbeider, grove, uslebne, ikke af alabast og marmor	54 169	45 691	76 630	87 429
Dyr og dyreprodukter, ikke andetsteds spec.:				
Blærer, tarme etc. . . .	—	—	679	641
Krebs	—	—	1 278	1 505
Lervarer:				
Mursten, tagsten etc., alm. uglaseret	—	—	154 309	126 510
Sten, ildfast, uglaseret . .	—	—	55 139	53 055
Lerrør, glaserede	—	—	3 178	8 701

Tysklands udførsel til Norge og Sverige i aaret 1903 sammenlignet med aaret 1902.
(I decitons = 100 kg.).

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Affald:				
Klid	—	—	36 859	158 384
Malt-„Keime“, risaffald, potetes-„Pülpe“	—	—	—	11 305

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Klude	—	—	10 444	9 190
Bomuld og bomuldsvarer:				
Bomuld, raa	—	—	7 664	8 411
Bomuldsaffald	—	—	2 521	2 655
Bomuldsgarn, entraadet, raat til no. 17	—	—	—	419
Do. over no. 17 til 45	—	—	934	330
Do., en- og totraadet, bleget eller farvet til no. 17	730	815	—	567
Do., en- og totraadet, bleget eller farvet over no. 17 til 45	435	476	548	585
Do., tre- og flertraadet to gange tvundet	—	—	466	522
Do., totraadet, flere gange tvundet; traad, akkomoderet	395	420	1 361	1 434
Bomuldstøi, tæt, raat	—	—	501	297
Bomuldstøi, bleget, ogsaa appreteret	623	701	919	1 157
Fløil, skaaren	157	167	333	384
Bomuldstøi, tæt, farvet, trykt	2 825	2 181	3 031	2 665
Possementmagerarbeider og knapper	249	330	297	294
Handsker, strikkede, broderede, hæklede	—	—	63	50
Andre trikotvarer	214	277	—	—
Aabne vævede stoffe, blegede, farvede, trykte, ikke gardintøier	283	271	276	232
Kniplinger	—	—	46	63
Broderier	111	115	128	96
Bly- og blyvarer:				
Bly, valset; vindusbly	—	—	5 984	4 005
Bogtrykkertyper	469	502	1 090	766
Akkumulatorer af bly i forening med andre materialier	—	—	8 550	2 409
Børstenbindervarer:				
Klædes- og haarbørster, fine	99	155	—	—
Droger, farver og apothekervarer:				
Etheriske oljer, ikke spec.	—	—	99	96
Blyanter og farveblyanter samt pastelkridt etc.	—	—	294	290
Lakfernis	877	1 081	1 018	898
Kalciumoxydhydrat	9 364	6 000	28 221	23 933
Natriumoxydhydrat	—	—	—	4 473
Bogtrykkersværte	—	—	724	771
Klorkalk	—	—	9 788	3 998
Natron, dobbeltkulsur	—	—	—	667

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Lim, ogsaa s. k. elastisk	3 037	1 332	—	—
Soda, kalcineret	12 044	6 656	61 971	34 420
Sprængstoffe, ikke andetsteds specificerede	577	482	—	—
Potaske, dobbeltkulsur kali	3 101	2 789	6 286	7 345
Alizarin	—	—	543	673
Ammoniak, kul- og klorsur; salmiakgeist	—	—	1 211	1 837
Anilin og andre lignende farvestoffe	1 049	1 163	5 559	5 042
Barytsalt	—	—	—	2 341
Blyhvidt	—	—	4 183	3 491
Klorkalium	—	—	25 038	22 952
Quebrachotræextrakt	3 992	3 314	7 852	9 099
Andre garvestofextrakter	—	—	3 736	4 963
Glycerin, renset	—	622	—	802
Gummi arabicum, Senegal-, Tragantgummi	—	—	995	1 480
Indigo	—	—	740	554
Kalk, ikke specificeret	—	—	—	811
Benmel	—	—	37 057	37 915
Galæbler, egenødder, vallonia	—	—	2 488	1 440
Natron, svovlsur og sur svovlsur	—	—	24 106	36 732
Chilisalpeter	—	—	6 023	5 109
Kalisalpeter	—	—	—	2 484
Saltsyre	—	—	18 468	20 648
Svovlsyre	—	—	20 343	21 990
Superfosfat	—	—	136 097	96 224
Terpentin og andre harpiksoljer	—	—	1 931	1 783
Bronce- og kromfarver	—	—	2 283	1 885
Zinkhvidt, zinkaske etc.	6 609	9 363	10 491	9 809
Produkter, raa, for industrielt eller for medicinsk brug, ikke spec.	—	—	—	877
Kemiske fabrikater og præparater for tekniske øiemed, ikke spec.	945	702	2 228	2 145
Kemiske fabrikater og præparater for farmaceutiske øiemed, ikke spec.	—	231	838	756
Droger og apothekervarer, ufuldstændig deklarerede	303	267	452	418
Jern og jernvarer:				
Jernskrab og jernaffald	—	—	98 026	48 562
Hjørne- og vinkeljern	49 681	56 983	208 620	137 823
Jernbanesviller	—	—	10 515	7 462
Jernbaneskinner	—	9 188	118 876	91 739

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Smedbart jern i stænger; plogjern og jern for hjulringe	59 366	52 250	29 459	22 754
Plader og blik af smedejern, raa	76 489	56 965	49 466	30 136
Jerntraad, raa	37 142	30 606	22 669	5 622
— forkobret, fortinnet, poleret etc.	14 334	14 022	—	—
Støbegods, grovt; ikke projektiler	8 826	3 358	45 997	8 793
Ambolter, jernstør etc.	—	3 407	—	—
Brygger og bestanddele til brygger	89	5 687	—	—
Jerntraadliner	2 227	1 856	—	—
Jern til grove maskin-, skibs- og vogndele	1 548	6 683	—	—
Jernbanevognaksler, hjuljern, hjul, pufferter	2 222	7 449	6 358	10 344
Kanonrør	—	—	443	72
Rør, valsede og dragne af smedejern, raa	6 351	6 486	28 229	20 923
Grove jernvarer, ikke slebne, fernisserede, fortinnede	13 388	17 693	30 085	34 022
Projektiler uden blymantler, bearbeidede	—	1 776	—	295
Varer, emaljerede	1 588	1 525	1 364	804
„ slebne, fernisserede, fortinnede	9 991	11 860	8 556	7 713
Fine jernvarer af støbejern	1 607	1 174	2 530	2 066
„ „ „ smedejern	3 343	3 642	2 659	3 065
Symaskiner uden stel og dele deraf	1 019	945	442	850
Velocipeder af smedejern og velocipeddele	150	178	714	871
Knive og snedkerverktøi, fine	328	274	321	263
Uhrverk, ikke taarn- og lommeuhre, af uædle metaller	—	—	451	448
Jordarter, malme, ædle metaller, asbest etc.				
Stassfurtersalte	—	—	550 469	703 979
Roman- og portlandcement	118 650	150 218	84 550	76 831
Naturlige jordfarver	—	—	8 591	7 961
Gibs	—	—	39 671	28 153
Jordarter, ikke specificerede (borakskalk etc.)	—	—	38 736	31 123
Thomasslag, malet (thomasphosphatmel)	50 492	19 137	55 131	6 515
Sølv, ubearbeidet, ogsaa i stænger, plader og blik	41.53	75.64	174.99	134.04

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Lin- og andre vegetabile spindestoffe undtagen bomuld:				
Lin	—	—	1 689	1 069
Hamp, undtagen aloe- og manilahamp	10 283	9 911	10 107	7 506
Stry (drev)	—	—	4 550	4 243
Jute	—	—	7 809	4 875
Manilahamp	102	105	—	—
Korn og andre jordbrugsprodukter:				
Hvede ifølge importbevis	20 282	8 211	935 758	388 198
Rug „ —	317 818	73 557	549 905	283 795
Havre	—	4 182	120 244	62 609
Erter	—	—	6 215	15 139
Vikker	—	—	8 569	4 270
Byg ifølge importbevis	—	—	26 676	5 743
Raps-, roe-, resp. betefrø, ifølge importbevis	—	—	3 089	5 700
Linfrø	10 605	20	7 613	29
Malt af byg og havre ifølge importbevis	3 798	5 886	—	—
Blomster, blade til buketter, levende	—	—	125	84
Vækster, levende; blomsterløg etc.	—	962	2 868	2 566
Græs- og timoteifrø	—	—	5 329	5 625
Poteter, ferske	88 567	105 764	199 498	891 935
Kløver-, luzern- og andre sorter frø	—	—	9 750	8 306
Kjøkkenhavevækster, friske, ikke spec. grønsager	7 574	6 887	—	—
Pærer	—	—	4 911	3 767
Frøsorter, ikke spec.	—	—	9 786	8 223
Glas og glasvarer:				
Taffel- og speilglas etc., belagt	—	—	1 091	1 027
Glødelamper, elektriske af glas i forbindelse med andre materialier	—	38	160	110
Kunstige stene uden indfatning, glas- og emaljevarer i forening med andre materialier	—	660	519	847
Tagl, haar, fjær og børster etc.				
Fjær til sengklæder, urenset	—	—	532	1 164
Børster	—	—	148	97
Tagl, hestehaar, farvet, spundet i lokker; ogsaa oljeklæde af hestehaar	—	—	753	789

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Fjær til sengklæder, renset	382	501	262	289
Huder og skind:				
Oksehuder, saltede og usaltede	5 292	5 069	19 238	13 203
Do. kalkede og tørre.	1 102	730	3 987	3 587
Huder og skind for pelsberedning af pelsdyr	69	95	263	380
Træ og andre skjærbare stoffe samt varer deraf:				
Quebrachotræ i stykker . .	15 000	14 786	17 236	23 530
Bygnings- og snedkervirke, saget, kanthugget, og andre sage- og skjærestoffe, haarde	—	—	12 984	11 167
Snedker-, dreier-, og hjulmagerarbeider, grove	4 678	4 846	4 850	5 430
Finér, raa, dele til parketgulve, ubeitsede, ulimede . . .	—	—	1 941	1 923
Trævarer, finere, træbronce .	458	479	469	531
Kurvmagervarer, fine . . .	548	600	—	—
Varer af animalske eller vegetabilske skjærbare stoffe, ikke specificerede . . .	—	—	1 004	1 039
Humle	1 007	992	4 205	3 586
Instrumenter, maskiner og transportmidler:				
Pianoer	1 055	1 358	1 157	1 217
Harmonikaer	—	—	—	418
Musikinstrumenter, andre slags	—	—	—	184
Astronomiske, optiske, mathematiske, kemiske og fysikalske instrumenter	20	20	33	58
Lokomotiver, lokomobiler . .	—	698	—	1 563
Dampkjedler med rør . . .	—	—	1 697	1 258
Symaskiner med stel fortrinsvis af støbejern	—	—	2 905	3 368
Kardemaskiner etc.	—	—	234	161
Andre maskiner og maskindele:				
Landbrugsmaskiner	1 919	2 114	1 789	1 733
Bryggeri- og brænderimaskiner	—	147	3 648	2 276
Møllemaskiner	643	1 916	2 067	2 886
Elektriske maskiner	2 321	2 613	4 974	4 303
Væverimaskiner	—	703	4 125	5 110
Dampmaskiner.	2 585	2 520	3 536	3 912
Maskiner for træmasse- og papirfabriker	3 251	2 254	2 973	5 769
Verktøimaskiner	—	—	7 925	7 173
Maskiner for bearbeidelse af uld	—	—	1 180	37
Pumper	—	—	1 255	922

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Løftekraner	1 419	1 375	—	—
Andre maskiner for industrielle øiemed	4 176	4 135	19 664	15 959
Jernbanevogne, uden læder- etc. arbeide, under 1 000 marks værdi pr. stk.	—	—	— stkr.	628
Do. til en værdi af 1 000 mark og mere	—	stkr. 3	— „	45
Jernbanevogne med læder- eller tapetserarbeide	—	„ 2	—	—
Kautschuk og guttaperka samt varer deraf:				
Kautschuk og guttaperkaaffald	—	—	1 171	481
Kautschukbaand og -plader; opløst kautschuk og guttaperka	—	—	311	350
Grove varer af myg kautschuk, ikke velocipeddele (gummiringe); overspundne kautschukbaand	527	573	1 465	1 353
Varer af ebonit	145	128	506	430
Fine varer af myg kautschuk; vævede stoffe og trikotvarer i forbindelse med kautschuk og guttaperka, ikke klæder, modevarer og velocipeddele	—	—	242	175
Hampeslanger, drivremme og vogndækker i forbindelse med kautschuk	—	—	285	157
Klæder og undertøi, færdige; ogsaa modevarer:				
Klæder, undertøi og modevarer af silke	—	—	25	20
Do. af halvsilke	27	39	50	54
Klæder af bomuld, lin og uld:				
a. herre- og gutteklæder . .	534	471	157	169
b. dameklæder	854	836	561	370
c. andre klæder; modevarer af vegetabile spindestoffe, uld etc.	195	216	256	368
Korsetter af bomuld, lin og uld	145	167	—	—
Undertøi af bomuld og lin .	344	433	667	759
Herrehatte af uldfilt	—	—	81	80
Damehatte af filt eller vævede stoffe, garnerede	6 934	6 022	5 598	6 859
Damehatte af filt eller vævede stoffe, ugarnerede	—	—	58 187	52 521
Kobber og kobbervarer:				
Kobber, raat	—	—	1 523	778

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Kobber i stænger og plader, upletteret	—	—	786	1 129
Kobberlegeringer i stænger og plader, upletterede	1 754	2 722	2 817	1 797
Kobbertraad, upletteret	1 900	2 063	1 143	1 477
Traad af kobberlegeringer etc., upletteret	—	—	1 128	1 159
Kabler for ledning af elektrisk strøm	3 811	3 713	22 130	12 378
Traad af uædle metaller eller af legeringer af uædle metaller, overspundne eller overdragne med kautschuk eller guttaperka	—	58	86	425
Sigtebunde og metaldug af kobber for møllebrug	301	259	346	273
Grove kobberslagerarbeider	—	—	467	970
Grove gjørtlervarer; rør af messingplader	783	936	936	959
Patroner med kobber- og messinghylser, knaldhætter	237	656	544	684
Fine varer af kobber	607	636	1 444	712
Fine varer af messing og andre kobberlegeringer, ikke spec.	967	1 636	2 557	2 286
Telegrafapparater, telefoner og mikrofoner	—	105	306	96
Fine varer af kobber, messing etc., forniklede	340	335	907	823
Kortevarer og galanterivarer etc.:				
Varer af ædle metaller, ægte perler, koraler og ædelstene	4.64	5.12	14.74	17.66
Varer af celluloid og xylonit; ogsaa i forbindelse med andre materialier	94	88	161	144
Varer af uædle metaller, forgyldte eller forsølvede etc., fine galanteri- etc. varer	79	72	140	131
Ure, ikke skibsure (skibskronometre)	317	396	474	415
Paraplyer og parasoller	—	—	146	157
Legetøi, alle slags	585	699	947	993
Varer af spindestoffe i forbindelse med andre materialier, ikke spec.	90	150	203	242
Læder og lædervarer:				
Læder, ikke spec.	657	581	2 113	2 469
Handskelæder, korduan, marokin, saffian, lakeret og farvet læder etc.	381	324	2 238	2 226

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Saalelæder	276	609	790	865
Drivremme af læder, ogsaa med underlag eller mellemlag af tøi	—	—	382	247
Grove varer af graat emballagelintøi	193	335	445	439
Fint skotøi af læder eller i forbindelse med saadant . .	101	152	—	38
Fine lædervarer, ikke i forening med andre materialier . .	88	100	216	295
Fine lædervarer i forening med andre materialier	226	213	521	381
Varer af fin voksdug etc. . .	329	416	—	—
Skindhandsker	—	—	32	29
Lingarn, lintøi og andre linvarer:				
Lingarn, entraadet, ufarvet, ubleget	—	—	193	421
Lingarn, entraadet, ufarvet, ubleget, over nr. 20—35 samt jute- og manila-hampegarn, ufarvet, ubleget . .	—	—	308	445
Lingarn, entraadet, over nr. 35, ufarvet, ubleget . . .	—	—	46	132
Lingarn, entraadet, farvet, bleget	629	499	—	—
Lingarn, entraadet, over nr. 20—35, samt jute- og manilahampegarn, bleget, farvet	—	—	263	637
Sygarn, akkomoderet; lintraad	378	333	—	—
Sytraad, akkomoderet, bleget, farvet	—	128	—	145
Rebslagervarer	939	1 053	1 012	1 404
Lintøi, toskjæftet, treskjæftet, ufarvet, utrykt, ubleget, samt tøi af jute og manilahamp over 40 traade paa 4 kv.cm.	1 243	1 050	1 909	1 651
Matter af manilahamp, kokos, jute etc., ufarvede, utrykte	—	—	300	261
Do. do., farvede, trykte . .	—	—	294	239
Lintøi, toskjæftet, treskjæftet, farvet, trykt, bleget, tøier af jute etc. med mere end 120 traade paa 4 kv.cm.	229	208	721	443
Bøger og kunstsager:				
Bøger, karter, musikalier, tidsskrifter	852	818	2 326	2 407
Farvetryk, kobberstik, fotografier etc.	276	356	1 144	1 368

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Malerier og tegninger . . .	55	29	86	76
Kolonial-, speceri- og konditorvarer:				
Vin og most paa fad . . .	—	—	2 136	2 122
Vin, ikke mousserende, paa flasker	—	—	1 822	1 813
Kaffesurrogater, ikke cikori	1 248	1 673	—	—
Kjøkkenvækster	—	—	1 036	788
Kakaopulver	—	—	221	204
Sagogryn og sagosurrogat . .	443	386	—	—
Korn, bælgfrugter, grovmalet etc., gryn etc.	21 426	21 860	—	—
Hvedemel, ifølge importbevis	9 046	12 438	7 957	7 031
Rugmel, „ „	87 542	112 386	31 020	26 979
Mel af andre kornsorter, af mais, ris og bælgfrugter .	13 137	20 267	—	—
Ris, skallet inden landet . .	12 786	17 691	25 530	11 355
Salt (kogsalt, bergsalt) . . .	74 044	69 072	358 222	262 412
Tobaksolje	34	38	13	29
Cigaretter	105	119	60	104
Cigarer	328	364	666	631
Raasukker	51	815	142	33
Topsukker	197 313	266 149	724	4 088
Sukker, andre slags . . .	7 377	29 567	—	—
Sukkerfarve	—	—	2 107	2 757
Oljer, ikke andetsteds specificeret samt fedt:				
Oljesyre	—	—	390	552
Palmenødolje, kokosnødolje og anden vegetabil talg . . .	2 300	1 687	4 221	3 545
Roe- og rapsolje paa fad . .	—	2 434	—	—
Oljekager, mel til oljekager .	53 326	32 447	208 084	216 597
Pap- og papirvarer:				
Tagpap, asfalt og tjærepap	—	—	16 187	14 256
Slibe-, polér-, skifer-, fluepapir etc.	—	—	763	1 280
Fotografipapir	—	—	159	140
Kulørt guld- og sølvpapir .	473	562	1 158	1 085
Skrivpapir	2 036	1 916	4 735	4 796
Papir, ikke spec., farvet pap	1 118	1 371	2 699	3 012
Tapeter af kamptulikon, linoleum etc.	1 709	1 638	3 917	4 827
Pap og papirvarer, ikke spec.	2 803	2 948	4 728	3 854
Silke og silkevarer:				
Raasilke, ufarvet, ogsaa engang moulineret	—	—	32	15
Floksilke, farvet, kjæmmet, ogsaa spundet	—	—	64	54

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Silketraad	44	37	65	107
Silkebaand, ikke af gaze, krêpe, flor	58	46	64	47
Tøier, duge, schawls etc. afsilke, ikke spec.	88	83	166	151
Baand af halvsilke uden metaltraad	102	114	208	201
Tøier, duge, schawls af halvsilke	165	188	489	549
Sten og stenvarer:				
Marmor, malet	—	—	218	10
Møllestene	5 660	6 698	3 007	2 730
Stenvarer i forbindelse med andre materialier, ikke spec.	354	28	—	—
Stenkul, koks:				
Koks	198 093	140 467	472 255	271 984
Stenkul	82 543	76 961	308 663	385 637
Halm- og bastvarer:				
Hatte af halm, rør, bast etc., ugarnerede	103 068	106 606	—	—
Hatte af halm, rør, bast etc., garnerede	85 882	109 340	—	—
Tjære, beg, harpiks og asfalt:				
Asfalt, harpiks- og træcement etc.	—	—	39 299	42 708
Gummilak, schellak	—	—	668	411
Beg	—	—	—	4 250
Terpentinharpiks og terpentinbalsam	8 390	11 326	13 283	10 325
Dyr og dyreprodukter, ikke andetsteds specificerede:				
Blærer, tarmer etc., ikke til fortæring	300	574	1 273	1 911
Gjæs, levende	—	—	st. 27 827	st. 21 000
Lervarer:				
Sten, ildfast, uglaseret	—	—	21 266	32 584
Lervarer, kulørte, malede, forgyldte etc.	4 322	5 310	1 488	1 516
Porcelæn og porcelænsvarer, hvide	1 066	1 186	1 725	1 596
Bordservicer, kulørte, forgyldte, eller i forbindelse med andre materialier	449	572	1 195	1 237
Luksusporcelæn (dekorationer etc.), kulørt, forgyldt etc.	—	—	254	415
Andet porcelæn, kulørt etc.	—	—	605	353

	Norge.		Sverige.	
	1903.	1902.	1903.	1902.
Voksdug, ikke grov, utrykt	—	—	443	437
Uld og uldvarer:				
Faareuld, raa, vasket paa dyret	850	700	1 147	1 833
Faareuld, raa, fabrikmæssig vasket	493	672	3 329	3 417
Afkjæmmet uld	—	—	793	390
Kunstuld, uldaffald	—	—	11 488	8 716
Kamuld	—	—	3 015	1 672
Uldgarn, raat, enkelt, ikke kamgarn, mohair- og alpakkagarn	368	416	2 386	1 892
Uldgarn, raat, dobbelt, ikke kamgarn, mohair- og alpakkagarn	202	304	1 905	2 332
Uldgarn, bleget eller farvet, enkelt	155	206	1 242	1 324
Uldgarn, bleget eller farvet, dobbelt	290	462	1 297	1 692
Uldgarn tre- eller flertvundet	742	791	1 217	1 592
Filter og matter af nødehaar, farvede; utrykte filter af uld, matter af uldfilt etc.	281	308	663	594
Matter, vævede	326	300	703	730
Trikotvarer, utrykte	340	478	322	348
Klædes- og tøivarer, utrykte	7 657	6 812	8 127	8 456
Plysch	219	216	410	277
Possementmager- og knapmagerarbeider	74	91	141	158
Klædes- og tøivarer, trykte	—	—	354	291
Zink og zinkvarer:				
Zink, raa	—	—	16 587	17 273
Zink, strukket, valset (plader og blik)	4 263	3 898	4 666	7 822
Zinkvarer, fine	—	—	512	697
Tin og tinvarer:				
Tin, raat; tinskrab	—	—	474	775
Tinvarer, fine	—	—	162	284
Ufuldstændig deklarerede varer	1 129	1 125	633	612

Korn. Tyskland kunde i aaret 1903 i almindelighed glæde sig ved en særdeles rigelig høst. I rug, byg og havre overtraf den til og med høsten i aaret 1902, der i og for sig var glimrende.

Maltbyg. Afsætningen i maltbyg var i de første maaneder af aaret meget ringe. Man kjøbte netop saa meget, som der nødvendigvis behøvedes. Store for Berlin bestemte kvantiteter schlesisk maltbyg laa fastfrosne i floderne, og forretningsmændene saavelsom bryggerieierne nærede ængstelse for, at bygget skulde lide skade under den lange transporttid. Men bygget beholdt en over

*

forventning god kvalitet, og med varens ankomst efter skibsfartens aabning var dermed en stor del af konsumtionen dækket for resten af den gamle kampagne.

Forretningerne manglede i de følgende maaneder ethvert tegn til livlighed, og priserne var uforandrede. Det tiloversblivende byg maatte sælges som foderbyg.

Priserne stillede sig i Berlin fra august til december 1903 som følger:

Mährisk byg . . .	170—180 mark	Oderbruch byg . .	148—166 mark
Schlesisk „ . . .	155—165 „	Uckermärkisk byg .	140—150 „

Foderbyg. Af den gamle høst fra aaret 1902, som havde givet et rigeligt kvantum, kunde i første halvaar den med lugt behæftede og derfor for bryggerierne ubrugbare vare afsættes som foderbyg til forholdsvis gode priser, særlig da konkurrencen fra udlandet var ubetydelig. Priserne var stabile og udgjorde for god indenlandsk vare 130—140 mark, for middelsgod 128—134 mark og for russisk byg 125—128 mark.

Smør. Ved hvert aarsskifte har man altid inden engroshandelen havt at regne med et betydeligt overliggende smørlager. Aaret 1903 gjør dog herfra den første og lysende undtagelse, idet det fra aaret 1902 overliggende lager neppe var nævneværdigt.

Afsætningen var hele aaret igjennem temmelig god. I de sidste fire maaneder indtraadte en uventet knaphed, saa at man blev nødsaget til at gribe til import. Denne fandt hovedsagelig sted fra Danmark, Rusland, Holland, Østerrige og Ungarn. Den tyske produktion kunde umulig tilfredsstille konsumtionen.

Priserne var derfor i de sidste maaneder meget høiere end i de foregaaende aar. Saa kjærkomment dette var for landbruget, saa ufordelagtig stillede denne prisforhøielse sig for handelen. I den almindelige tro, at priserne blot en kortere tid skulde holde sig paa denne høide, undlod man at forhøie detaljprisen, og den i Berlin dominerende pris, mk. 1.20 for bedste kvalitet, bibeholdtes hos detaljhandlerne, tiltrods for at indkjøbsprisen var steget. Grossisten imødekom dog ikke sin kjøber, hvorfor de høie priser i oktober og november bragte handelen et haardt stød.

Hvad nu de enkelte maaneder angaar, var afsætningen i januar bedre end sedvanlig. Maaneden begyndte med en notering af 100 mark og sluttede med 104 mark.

Havde nu allerede januar overrasket med stigende priser, saa var overraskelsen saa meget større i februar. Kjøbelysten var fremdeles god, priserne steg og udgjorde ved maanedens slutning 110 mark.

Marts begyndte med en stigning straks i den første uge med to mark og saa straks derpaa med yderligere to mark, saa at maximumsnoteringen eller 114 mark opnaaedes allerede den 11te og holdt sig hele maaneden ud.

April begyndte med god kjøbelyst. Paaskeforretningerne var livlige og medførte en prisforhøielse af tre mark. Senere indtraadte en vis tilbagegang, saa at prisen gik ned fra 117 til 113 mark.

Mai, der med sin aspargeskonsumtion er en af de bedste maaneder for smørhandelen, bragte atter en livlig omsætning. Paa grund af billigere priser i Hamburg maatte dog prisnoteringerne i Berlin straks i begyndelsen af maaneden sænkes. Prisen sank fra 113 til 108 mark. Efterspørgselen blev endnu livligere, tilførselen fandt en glimrende afsætning, og det lykkedes herigjennem atter at bringe priserne op med to mark. Den sidste uge ind-

traadte et fuldstændigt omslag. Ved de for fodervæksterne gunstige veirforholde tiltog produktionen raskt, og kjøberne forholdt sig i paavente af billigere priser meget reserverede. Hamburg offererede desuden ivrig og til lave priser, hvilket alt havde sin store indvirkning paa markedet i Berlin. Noteringerne gik ned fra 110 til 102 mark. Juni kom, som altid, paa grund af den forøgede produktion med de laveste priser. Paa grund af det overalt udmerkede beite tiltog produktionen hurtig, tilførselen fra alle produktionslande var sterk, og noteringerne maatte straks i begyndelsen sænkes til 95 mark. Dette var dog ikke nok, et yderligere prisfald med 3 mark indtraf. Denne notering eller 92 mark udgjorde aarets laveste. Paa grund af spekulation og af andre aarsager steg prisen snart atter op til 100 mark, men var dog ved maanedens slutning sunket til 98 mark.

Juli, som i almindelighed maa regnes for en meget svag konsumtionsmaaned, idet den kjøbedygtige del af almenheden forlader Berlin, begyndte med livlige forretninger. Thi om behovet var svagt, optog dog spekulationen alt, hvad der var at faa. Priserne steg derfor, og ved maanedens udgang noteredes 105 mark.

I august ved skoleferiernes og reisetidens ophør blev en større konsumtion fremherskende. Forretningerne var livlige, og priserne steg med 10 mark, altsaa fra 105 til 115 mark.

I september, da gjerne en stor knaphed pleier at gjøre sig gjældende, viste lagrene fra juni og juli sig fuldt tilstrækkelige. Markedet var roligt, og noteringerne kunde blot opnaa en forøgelse af tre mark og udgjorde altsaa 118 mark.

Da i oktober de gamle lagere var næsten fuldstændig udsolgte, indtraadte en vis knaphed. Priserne opnaaede en høide af 127 mark.

November bragte en fuldkommen overraskelse. Medens ellers konsumtionen af gaasesmult i betydelig grad indskrænker smørafsætningen, smørforraadene hober sig op, og priserne synker, indtraf nu det helt modsatte. Det turde aldrig tidligere være forekommet, at konkurrencen med smult gjorde sig saa lidet merkbar som dette aar. Aarsagen turde være at søge deri, at tilførselen af gjæs var usedvanlig liden og priserne høiere end i foregaaende aar. Smørproduktionen var særdeles ringe, og en del af tilførselen var paa grund af udfodring med roeblade af daarlig kvalitet. Prima rensmagende vare var knap hele maaneden, og noteringen naaede sit høidepunkt for aaret med 128 mark. Da siden mattere rapporter med billigere priser indtraf fra exportpladsene, sank dog priserne atter tre mark.

December begyndte med rolig stemning. Priserne sank i begyndelsen af maaneden tre mark. I midten af maaneden gjorde julekonsumtionen sig merkbar; tilførselen fandt god afsætning, og priserne steg to mark. Mellem jul og nytaar var markedet som vanligt flaut, og priserne sank den sidste noteringsdag ti mark.

Gjennemsnitspriserne for prima kvalitet har i de forskjellige maaneder i de tre sidste aar udgjort:

	1901.	1902.	1903.		1901.	1902.	1903.
Januar . . .	109	103	102	Juli . . .	102	102	103
Februar . .	105	109	109	August . .	115	103	110
Marts . . .	105	110	113	September .	116	114	117
April . . .	104	110	115	Oktober . .	123	117	124
Mai	106	107	108	November .	120	116	126
Juni . . .	101	103	97	December .	114	110	121½

I gjennemsnit pr. aar stiller disse prisnoteringer sig: I aarene 1901 110, 1902 109, 1903 112, alt i mark pr. 50 kg.

Margarin. Omend margarinindustrien ikke helt ud naaede den tidligere produktion i omfang, var den dog, tiltrods for tilbagegaaende priser, i almindelighed ikke uheldigere stillet end i de nærmest foregaaende aar, aldenstund priserne paa raamaterialier, der tidligere havde opnaaet en enorm høide, stillede sig betydelig gunstigere.

Aarsagen til den ringe omsætning laa i den sterke konkurrence med naturligt smør, hvis prisbillighed til udpaa høsten delvis indskrænkede forbruget af smørsurrogatet margarin.

Sten. Stenindustrien maatte i det forløbne aar kjæmpe med trykkede priser. Særlig under den sidste del af aaret var efterspørgselen ret daarlig, og tilbudene oversteg i høi grad konsumtionen. Det aaret forud dannede stensyndikat, bestaaende af talrige større svenske producenter, viste sig ikke at være istand til at udrette noget til forbedring af prisstillingen. Ved forsøgene paa at forhøie priserne lettedes blot afsætningen for de firmaer, der ikke havde tiltraadt syndikatet. Først de sidste dage af aaret og i begyndelsen af det indeværende merkedes nogen bedring i afsætningen. Priserne var dog fremdeles trykkede, hvilket hovedsagelig maa tilskrives den betydelige udstrækning, som produktionen i den sidste tid har taget, uden at efterspørgselen har staaet i rimeligt forhold hertil.

Imidlertid synes lysere tider at ville oprinde for denne industri, idet ganske omfattende gadebygninger i indeværende aar er stillede i udsigt. En forbedring i prisstillingen vilde derfor være at vente allerede i den nærmeste fremtid. For de norske og svenske producenter er dog konkurrencen bleven vanskeligere, idet jernbanen nylig har bevilget en for de indenlandske producenter særdeles kjærkommen undtagelsestarif for stenfragter til Berlins distrikt. Men hvad der virker mest trykkende og lammende paa det tyske stenmarked, er uden tvivl det endnu uafgjorte toldspørgsmaal og den almindelige usikkerhed paa grund heraf. Større kontrakter bliver derved en absolut umulighed.

Fra interesserede kredse gjør ønskerne om en snarlig løsning i denne henseende sig stadig mere gjældende. Indførelse af en stentold mener man nu er saa meget mindre nødvendig, som den indenlandske produktion ved den nævnte fragtnedsættelse, der træder ikraft en af de første maaneder i aaret 1904, allerede har erholdt et betydeligt forsprang.

Den tyske totalimport af gadesten, kun huggen, som i de to sidstforløbne aar er gaaet tilbage, er i aaret 1903 steget. I den sidste femaarsperiode udgjorde den:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i mark.
1903 . . . (approximativt)	4 635 518	6 768 000	1901 . . .	4 392 101	6 320 000
			1900 . . .	5 636 124	8 037 000
1902 . . .	4 350 874	6 359 000	1899 . . .	5 493 728	7 142 000

Heraf indkom:

	1903. Decitons.	1902. Decitons.	1901. Decitons.	1900. Decitons.	1899. Decitons.
Fra Sverige . .	3 738 290	3 635 737	3 391 542	4 110 541	3 612 237
„ Østerrige . .	372 844	314 445	484 957	560 175	642 922
„ Norge . . .	216 585	90 959	133 022	198 555	277 025
„ Danmark . .	196 175	80 838	70 310	133 982	95 880
„ Belgien . .	79 412	203 550	250 509	599 906	826 032

Tysklands gadestenexport til Nederlandene udgjorde i aaret 357 200 decitons mod 413 102 og 503 817 decitons i aaret 1902, resp. aaret 1901.

Af andre stensorter, som i større kvantiteter indføres fra Norge og Sverige, merkes:

Raa stenblokke. Heraf har importen i de sidste aar aftaget betydelig. Den udgjorde:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i i mark.
1903 . . .	625 601	2 502 000	1901 . . .	973 218	2 880 000
(approximativt)			1900 . . .	1 104 918	3 090 000
1902 . . .	659 426	2 636 000	1899 . . .	919 022	2 298 000

Importen fra Sverige formindskedes fra 133 612 decitons i aaret 1901 til 88 811 decitons i aaret 1902 og 77 493 decitons i aaret 1903.

De største kvantiteter indgik fra Schweiz og Østerrige-Ungarn.

Til Nederlandene exporterede Tyskland af denne stensort i aaret 1903 3 491 078 decitons (approxim.), 1902 3 585 128 decitons, 1901 3 491 071 decitons

Anden ubearbeidet sten: Totalimporten heraf udgjorde i den sidste femaarsperiode:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i i mark.
1903 . .	3 053 224	4 488 000	1901 . . .	3 274 974	5 731 000
(approximativt)			1900 . . .	3 276 690	10 158 000
1902 . . .	3 040 580	4 458 000	1899 . . .	3 216 677	9 007 000

Fra Sverige har importen, som i de foregaaende aar er steget, aftaget betydelig. Den udgjorde: 1903 317 691 decitons, 1902 452 326 decitons, 1901 408 038 decitons.

Bygningssten, kun huggen. Heraf importeredes:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i mark.
1903 . . .	711 119	4 537 000	1901 . . .	629 644	4 024 000
(approximativt)			1900 . . .	706 596	4 630 000
1902 . . .	655 981	4 188 000	1899 . . .	588 123	2 352 000

Importen fra Sverige, som nu i flere aar har været i stadigt stigende, forøgedes betydelig, medens derimod importen fra Norge aftog. Den udgjorde fra:

	Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.		Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.
1903	16 002	370 969	1901	9 654	270 216
(approximativt)			1900	—	279 627
1902	27 987	301 782	1899	—	215 920

Sten i sagede blokke. Importen heraf, som næsten udelukkende foregaar fra Norge og Sverige, var ubetydelig. Fra Sverige forøgedes den noget i aaret 1903. Totalimporten udgjorde:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i mark.
1903	8 497	77 000	1901	19 185	230 000
(approximativt)			1900	34 340	412 000
1902	9 661	88 000	1899	4 196	25 000

Der importeredes fra:

	Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.		Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.
1903	211	7 781	1901	5 450	13 242
(approximativt)			1900	21 399	11 978
1902	3 890	4 588	1899	—	3 735

Grove uslebne stenhuggerarbeider. Totalimporten heraf, som allerede det foregaaende aar formindskedes, aftog yderligere. Den udgjorde:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i mark.
1903 . . .	163 823	973 000	1901 . . .	199 403	1 196 000
(approximativt)			1900 . . .	184 347	1 198 000
1902 . . .	178 454	1 060 000	1899 . . .	202 301	1 012 000

Importen fra Sverige formindskedes, medens den derimod fra Norge forøgedes; den udgjorde fra:

	Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.		Norge Decitons.	Sverige. Decitons.
1903	54 169	76 630	1901	47 006	104 536
(approximativt)			1900	27 629	129 517
1902	45 691	87 429	1899	59 430	118 639

Jernmalm. Jernmalmproduktionen i Tyskland, som overhovedet i aaret 1902 kunde opvise de høieste zifre, hvad kvantiteten angaar, udgjorde ifølge den tyske officielle statistik:

	Tons.	Værdi i mark.		Tons.	Værdi i mark.
1903 opg. mangler.			1900 . . .	12 793 065	63 801 000
1902 . . .	12 833 522	54 109 000	1899 . . .	11 975 241	57 180 000
1901 . . .	12 115 003	62 583 000			

Indførselen af jernmalm, som det foregaaende aar var aftaget, steg i aaret 1903 betydelig, og kan opvise de høieste zifre, som nogensinde er forekommet, baade hvad kvantitet og værdi angaar.

Totalindførselen i de sidste fem aar udgjorde:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i mark.
1903 . . .	52 253 359	78 380 000	1900 . . .	41 078 399	75 102 000
1902 . . .	39 574 028	59 235 000	1899 . . .	41 653 722	70 248 000
1901 . . .	43 700 217	69 703 000			

De største kvantiteter indførtes fra Spanien og Sverige.
Fra disse lande indførtes i sidste femaarsperiode:

	Spanien. Decitons.	Sverige. Decitons.		Spanien. Decitons.	Sverige. Decitons.
1903 . . .	24 914 236	14 346 536	1900 . . .	18 485 288	14 375 554
1902 . . .	19 180 032	11 440 056	1899 . . .	18 447 692	14 767 428
1901 . . .	21 365 573	14 771 243			

Værdien af den fra Sverige importerede jernmalm udgjorde: 1903 (opgave mangler), 1902 17 160 000 mark, 1901 23 634 000 mark, 1900 26 595 000 mark, 1899 25 104 000 mark.

Jern. Rujern. Ogsaa i det forløbne aar gjorde den amerikanske industris indflydelse sig gjældende paa det tyske jernmarked. I de første maaneder optraadte Amerika som kjøber i Tyskland og gav markedet en kraftig støtte. I den sidste halvdel af aaret udeblev ikke blot forespørgselen fra dette hold, men Amerika optraadte selv som en farlig konkurrent paa verdensmarkedet, og man begyndte i interesserede kredse til og med at befrygte en amerikansk invasion.

Priserne manglede i aarets løb ensartethed. For tysk kvalitetsrujern (d. v. s. hematit eller I a støberijern), hvor udenlandsk konkurrence mindre kommer i betragtning, steg priserne langsomt, men stadig. Hvad derimod rujern fra Lothringen og Luxemburg samt tysk rujern no. 3 angaar, var priserne underkastet en livlig indflydelse fra det engelske marked. Importen af engelsk støberijern holdt sig imidlertid inden meget trange grænser. Skotsk jern bearbeides nu ganske ubetydelig i Tyskland, og amerikansk rujern kom overhovedet ikke paa det tyske marked. Priserne franko jernbanevogn, resp. franko havn Berlin, stillede sig pr. ton saaledes:

		I begyndelsen af 1903.	I midten af 1903.	I november 1903.
Tysk kvalitetsrujern I a .	mk.	6.95	mk. 7.15	mk. 7.45
— hematit I a . . .	„	7.05	„ 7.25	„ 7.55
— støberirujern III a .	„	6.50—6.70	„ 6.50	„ 6.30
Lothr.-luxemburgsk III a .	„	6.40—6.60	„ 6.20—6.30	„ 6.00
Engelsk rujern III a . .	„	6.60—6.80	„ 6.50—6.40	„ 6.15

Omsætningen er i aarets løb blevet betydelig livligere, hvilket ogsaa har givet sig udtryk i forøgede produktionszifre. Tysklands inklusive Luxemburgs produktion af rujern udgjorde i aaret 1903 ca. 10 000 000 tons, d. v. s halvanden million tons mere end aaret forud. Om man nu betænker, at efterspørgselen fra Amerika, der i aaret 1902 var særdeles livlig, i sidste halvdel af det forløbne aar udeblev, saa fremgaar med tydelighed, at den tyske konsumtion er i opgaaende. Den tyske produktion har i aaret oversteget den storbritanske med ca. en og en halv million tons.

Endnu i aarene 1886—1890 udgjorde den aarlige rujernsproduktion i Storbritannien i gjennemsnit 7 883 000 tons, i Amerika 7 193 000 tons og i Tyskland 4 215 000 tons, saa at Storbritannien i den tid gik i teten for de jernproducerende lande. Nu efter et tidsrum af 13 aar staar Storbritannien først i tredie række, idet Amerika og Tyskland har mere end fordoblet sin produktion.

Omsætningen af svensk rujern i aaret kan betegnes som god. Behovet var betydelig større end aaret forud. Prisen er dog yderligere sunket og udgjorde 9—12 mark pr. 100 kg. cif. Rotterdam.

Tysklands totalimport af rujern, som de to foregaaende aar har aftaget saa betydelig, steg i aaret 1903 endel.

I den sidste femaarsperiode importeredes:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons	Værdi i mark.
1903 . . .	1 583 466	9 485 000	1901 . .	2 675 033	17 035 000
(approximativt)			1900 . . .	7 267 119	58 417 000
1902 . . .	1 430 400	8 565 000	1899 . . .	6 126 518	39 935 000

Heraf importeredes størstedelen fra Storbritannien og Sverige.

Fra Sverige importeredes:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i mark
1903 . . .	108 503	opg. mangl	1900 . . .	111 430	1 747 000
1902 . . .	116 838	1 285 000	1899 . . .	109 402	1 477 000
1901 . . .	57 525	690 000			

Totalimporten af billets, raaskinner og støbegods, som i aarene 1901 og 1902 var aftaget, steg noget i det sidstforløbne aar. Den udgjorde i de sidste fem aar:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i mark.
1903 . . .	21 493	287 000	1900 . . .	27 776	464 000
1902 . . .	15 486	207 000	1899 . . .	13 412	187 000
1901 . . .	16 656	228 000			

Den største import fandt sted fra Sverige og Østerrige-Ungarn.

Fra Sverige importeredes i aarene: 1903 9 281 decitons, 1902 10 924 decitons, 1901 9 551 decitons, 1900 15 924 decitons, 1899 7 587 decitons.

Den tyske export af sidstnævnte varer skeede hovedsagelig paa Storbritannien, Belgien, Nordamerikas Forenede Stater, Nederlandene og Italien.

Valset jern. Konsumtionszifrene for valset jern lader sig kun med vanskelighed tilnærmelsesvis bestemme for Berlins vedkommende. Dette har sin grund deri, at en stor del føres sjøværts til Berlin, og at exakte zifre mangler for omfanget af disse befragtninger. Imidlertid turde man med nogenlunde krav paa nøiagtighed kunne anslaa pladsforbruget til ca. 250 000—300 000 tons, hvilket skulde repræsentere en værdi af omtrent 35—40 millioner mark. Disse zifre beviser tydelig den vidtomfattende opgave, den herværende jernengroshandel har at fylde.

Stangjern. Det herværende marked lod i sidstforløbne aar meget tilbage at ønske, omendskjønt konsumtionen ikke var ringe. I aarene 1900—1902 var de herværende jernengrosfirmaer kommet overens om bestemte priser. I sidstforløbne aar kunde derimod ingen enighed opnaaes, og gjensidige underbud gjordes, at gevinsten reduceredes til et minimum.

Brugsnoteringerne holdt sig fra begyndelsen af aaret 1903 indtil slutnin-

gen af tredie kvartal paa samme niveau og erfarede i begyndelsen af oktober maaned en liden stigning. Salgspriserne her paa pladsen sank derimod i slutningen af første kvartal med 50 pfennige pr. 100 kg., og i begyndelsen af juni indtraf atter et prisfald med yderligere 50 pfennige pr. 100 kg. I sidste halvaar blev markedet noget livligere, saa at udsigterne er lysnede, men et virkeligt opsving turde paa grund af ovenberørte omstændigheder neppe være at vente.

Totalimporten af smedbart jern i stænger og jern til hjulringe og plogfjæle, som allerede det foregaaende aar var steget noget, forøgedes yderligere. Den udgjorde:

	Decitons.	Værdi i mk.		Decitons.	Værdi i mk.
1903 . . .	261 292 (approxim.)	4 298 000	1901 . . .	225 176	4 225 000
1902 . . .	245 788	4 635 000	1900 . . .	378 092	8 388 000
			1899 . . .	371 793	7 160 000

Heraf importeredes i aaret 1903 ligesom tidligere de største kvantiteter fra Sverige.

Fra Sverige importeredes:

	Decitons.	Værdi i mk.		Decitons.	Værdi i mk.
1903 . . .	155 231	Opg. mangl.	1900 . . .	191 563	4 980 000
1902 . . .	168 203	3 544 000	1899 . . .	176 100	3 698 000
1901 . .	136 219	3 133 000			

Af sidstnævnte jernsorter exporterede Tyskland store kvantiteter til Britisk Indien, Storbritannien, Nederlandene, Danmark, Japan og Argentina.

Forretningerne i jerntraad var i aaret 1903 livlige. Som følge af den store konkurrence lykkedes det dog ikke fabrikerne at kunne afstedkomme nogen prisforhøielse. Ogsaa grossisterne maatte nøie sig med en maadelig avance.

Tysklands totalimport af raa jerntraad har i de tre sidste aar været i stadigt aftagende. Den udgjorde:

	Decitons.	Værdi i mk.
1903	58 401	1 433 000
1902	61 188	1 512 000
1901	67 234	1 758 000

Den største import fandt sted fra Sverige med 39 787 decitons i aaret 1903, mod 45 691 decitons i aaret 1902 og 49 078 decitons i aaret 1901.

Store kvantiteter raa jerntraad exporteredes til Storbritannien, Belgien, Nederlandene, Argentina og Brasilien.

Zink. Zinkmalmproduktionen i Tyskland udgjorde ifølge den tyske officielle statistik:

	Tons.	Værdi i mk.		Tons.	Værdi i mk.
1903 . .	Opgave mangler.		1900 . .	639 215	25 753 000
1902 . .	702 504	29 811 000	1899 . .	664 536	35 420 000
1901 . .	647 496	21 502 000			

Totalindførselen af zinkmalm, som det foregaaende aar var aftaget, er i aaret 1903 steget. Den opviser i sidste femaarsperiode følgende zifre:

	Decitons.	Værdi i mk.		Decitons.	Værdi i mk.
1903 . . .	671 563 (approxim.)	5 755 000	1901 . . .	755 334	5 414 000
1902 . . .	614 065	5 265 000	1900 . . .	689 824	5 824 000
			1899 . . .	578 801	5 816 000

De største kvantiteter indgik i aaret fra Østerrige-Ungarn, Australien, Nordamerikas Forenede Stater og Sverige.

Fra Sverige indførtes i de sidste fem aar:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i mark.
1903	5i 813	Opg. mangl.	1900	91 441	709 000
1902	39 020	„ „	1899	86 343	777 000
1901	74 933	506 000			

Priserne for zink varierede kun ubetydelig og udgjorde i almindelighed 40—44 mark pr. 100 kg. Blot maanederne marts og april kunde opvise en livligere omsætning med en pris af indtil 47 mark. I den tyske zinkproduktion, som i det forløbne aar turde være gaaet op til ca. 180 000 tons, er hovedsagelig Schlesien interesseret. Af det forhold at dømme, at lagrene ved hytterne er knappere end vanligt, turde konsumtionen i aaret være steget betydeligt.

Til Sverige udførtes i sidste femaarsperiode følgende kvantiteter raa zink i aarene: 1903 16 587 decitons, 1902 17 273 decitons, 1901 11 123 decitons, 1900 11 072 decitons, 1899 9 612 decitons.

Trælast. Den livlige byggevirksomhed i Berlin i sidste halvdel af aaret 1902 fortsatte ogsaa i det forløbne aar. Overalt nærede man dog den overbevisning, at byggevirksomheden skulde aftage udpaa høsten, men denne formodning blev ikke bekræftet.

De beboelseshuse, der opførtes, blev temmelig snart udleiede, og overskuddet af ledige leiligheder blev ganske lidet. Udlaanskapital mod pant i faste eiendomme var baade for første og anden prioritet rigelig forhaanden til forholdsvis billig pris. Disse gunstige omstændigheder gjorde, at byggevirksomheden holdt sig livlig. Der blev saaledes, baade hvad bedre og hvad ordinær vare angaar, lagt sterkt beslag paa trælagrene i Berlin, og afslutningerne i ny vare med producenterne opnaaede 5—10 pct. høiere priser end aaret forud.

Tysklands totalimport af bygnings- og snedkervirke, raat eller blot paa tvers saget eller hugget, hvoraf i foregaaende aar kunde konstateres en stor tilbagegang, er i det sidstforløbne aar steget betydelig.

Den udgjorde i de tre sidste aar:

	Decitons.	Værdi i mark.
1903	23 538 919	58 612 000
1902	18 542 889	46 220 000
1901	22 878 038	52 619 000

De største kvantiteter heraf indførtes fra Østerrige—Ungarn, Rusland og Finland. Fra Norge indførtes 41 151 decitons mod 44 044 decitons i aaret 1902 og 35 359 decitons i aaret 1901. Totalimporten af mygt paalangs hugget bygnings- og snedkervirke, hvoraf ligeledes importen var aftaget i aaret 1902, steg atter i aaret 1903. Den udgjorde:

	Decitons.	Værdi i mark.
1903	4 718 907	22 462 000
1902	3 988 811	18 978 000
1901	4 942 687	19 771 000

Størstedelen heraf indgik fra Østerrige-Ungarn, Rusland og Sverige. Fra sidstnævnte land indførtes 535 450 decitons i aaret 1903, mod 465 598 og 336 981 decitons i aarene 1902 og 1901.

Den tyske totalimport af mygt saget bygnings- og snedkervirke samt kantaget trævirke, hvoraf størstedelen indkommer fra Sverige, steg i aaret betydelig. I de tre sidste aar importeredes:

	Decitons.	Værdi i mark.
1903	16 377 041	95 478 000
1902	13 399 636	78 175 000
1901	12 425 011	74 550 000

Fra saavel Sverige som Norge steg importen uafbrudt i de sidste tre aar. Den udgjorde fra:

	Norge.	Sverige.
1903 . . .	439 102 decitons	4 520 147 decitons
1902 . . .	434 465 „	4 396 551 „
1901 . . .	392 468 „	3 752 233 „

Ogsaa Tysklands totalimport af raa, grove snedker-, dreier- og hjulmagerarbeider, som i aaret 1901 gik ned med ca. 4 mill. mark, har siden været i stadigt stigende. Den udgjorde i den sidste treaarsperiode:

	Decitons.	Værdi i mark.
1903	263 834	11 189 000
1902	252 556	10 710 000
1901	230 443	9 679 000

Ogsaa heraf importeredes de største kvantiteter fra Sverige eller i aaret 1903 95 387 decitons, i aaret 1902 92 864 decitons, i aaret 1901 72 783 decit.

Træmasse og cellulose. Efterspørgselen var noget større end aaret forud. Priserne var i overensstemmelse dermed steget endel.

Totalimporten af sleben træmasse, der i aaret 1902 aftog i saa uhørt grad, forøgedes i aaret med ca. 100 pct.

Den udgjorde i sidste femaarsperiode:

	Decitons.	Værdi i mk.		Decitons.	Værdi i mk.
1903 . . .	138 367	1 453 000	1900 . . .	147 725	1 994 000
1902 . . .	67 555	709 000	1899 . . .	85 754	815 000
1901 . . .	280 295	3 784 000			

I aaret 1903 indførtes det største kvantum eller 38 905 decitons fra Sverige, derefter kom Finland med 38 288, Østerrige-Ungarn med 28 194, Rusland med 18 439 og Norge med 14 118 decitons.

Importen fra Norge og Sverige udgjorde i de sidste fem aar:

	Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.		Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.
1903	14 118	38 905	1900	24 740	31 493
1902	14 646	14 762	1899	7 935	31 634
1901 . . .	62 707	137 604			

Importen af cellulose, som i aaret 1902 formindskedes betydelig, tiltog atter i sidstforløbne aar. I sidste femaarsperiode indførtes:

	Decitons.	Værdi i mk.		Decitons.	Værdi i mk.
1903 . . .	275 290	5 098 000	1900 . . .	225 594	4 737 000
1902 . . .	219 384	4 063 000	1899 . .	183 600	4 039 000
1901 . . .	320 699	6 520 000			

Fra saavel Sverige som Norge kunde en forøgelse af importen konstateres. I de sidste fem aar importeredes fra:

	Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.		Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.
1903 . . .	39 794	74 305	1900 . . .	21 858	60 244
1902 . .	33 695	67 042	1899 . . .	11 992	55 549
1901 . .	37 242	132 148			

Tysklands export af nævnte vare udgjorde:

	Decitons.	Værdi i mk.		Decitons.	Værdi i mk.
1903 . .	664 863	13 630 000	1900 . .	666 135	16 653 000
1902 . .	754 544	15 468 000	1899 . .	582 941	13 991 000
1901 . .	552 851	12 716 000			

Den største export fandt i det forløbne aar sted til Frankrige med 164 621 decitons, derefter kom Belgien med 123 565, England med 82 050, Nederlandene med 73 009 og Italien med 65 327 decitons.

Klude. I kludehandelen høres stadig klager over, at gevinsten bliver hos smaahandlerne, medens engroshandelens stilling bliver stadig slettere, aldenstund de førstnævnte leverer kludene i mindre omhyggelig sortering.

Priserne steg i almindelighed. Bomuldsklude af den kvalitet, der anvendes ved papirfabrikationen, var gjenstand for en særdeles livlig omsætning. Særlig hvad uldklude angaar, var engroshandelens gevinst yderst ringe. Smaahandlerne udtager nemlig heraf de sorter, der kan sælges til høiere priser, og sælger disse særskilt. Ved eftersortering finder grossisten saaledes intet af de mere værdifulde sorter. Herved fyldes grossisternes lagere med vare, der vanskelig lader sig sælge, medens de lider mangel paa den letsælgelige og oftere efterspurgte.

Aarets uldauktioner i London viste faste priser, hvilket virkede tilbage paa markedet her. Prisen for alle cheviotartede sorter, særlig for strømper, var i opgaaende og holdt sig til aarets slutning.

Kludeexporten fra dette distrikt var ganske stor, og der afsendtes ikke ubetydelige kvantiteter til Göteborg og Norrköping.

Til Sverige udførtes i de sidste fem aar: 1903 10 444 decitons, 1902 9 190, 1901 11 405, 1900 21 975, 1899 8 476 decitons.

Papir. Hvad først trykpapir angaar, kunde i sidste halvdel af aaret en

mindre prisforhøielse drives igjennem af syndikatet. Til denne prisforhøielse sluttede sig ogsaa de ikke syndikerede fabriker. De kontradiktoriske forhandlinger, som førtes i det tyske indenrigsministerium angaaende syndikatet, har godtgjort, at dette ingenlunde har opstillet urimelige fordringer, men kun søgt at holde priserne paa et bestemt niveau. Meningerne om syndikatets hensigtsmæssighed var i betragtning af fabrikationens, engroshandelens og konsumtionens forskjellige interesser temmelig delte. Særlig led engroshandelen derved, at syndikatet ofte vendte sig direkte til konsumenterne. Dog har syndikatet udrettet meget godt, saaledes er det f. ex. lykkedes det at afskaffe den af avisudgiverne praktiserede vilkaarlige prisberegning for avispapir, som hidtil var blevet beregnet efter antallet af færdigtrykte nummere, medens alt affald, resp. makulatur kom paa leverandørens konto, uanseet om denne kunde ansees at bære skylden eller ikke.

Omsætningen i træfrit skriv- og trykpapir var omtrent den samme som det foregaaende aar. Indlandets konsumtion er imidlertid steget noget.

Markedet i pakpapir var i begyndelsen af aaret roligt. I sidste halvdel af januar viste der sig dog en noget større livlighed, som holdt ved til i slutningen af mai. Kun brunt træmassepapir og meget billige kvaliteter viste i første halvaar synkende tendenser. I sommermaanederne juni og juli var som vanligt papiromsætningen mindre, men i maanederne august, september, oktober og november tiltog den i raskt og jævnt tempo.

Paa grund af den livlige efterspørgsel er priserne steget ganske betydelig i de forskjellige sorter.

Papirindustrien er for nærværende særdeles optagen med leverancebestillinger, saa at usedvanlige lange leveranceterminer har maattet indrømmes.

Den kvantitative export af trykpapir var, som af nedenstaaende zifre fremgaar, livligere end i noget af de sidste fem aar. Tysklands totalexport udgjorde:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i mark.
1903 . . .	301 416	7 083 000	1900 . . .	299 310	8 680 000
1902 . . .	255 051	5 994 000	1899 . . .	247 875	5 949 000
1901 . . .	183 486	4 587 000			

De største mængder exporteredes til Storbritannien, Belgien, Argentina, Nederlandene og Japan.

Importen af usatineret pakpapir steg noget i aaret 1903. Den udgjorde i de sidste fem aar:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i mark.
1903 . . .	3 396	71 000	1900 . . .	4 141	99 000
1902 . . .	2 254	47 000	1899 . . .	3 427	75 000
1901 . . .	3 433	82 000			

I de samme aar importeredes fra Sverige: I aarene 1903 854 decitons, 1902 386, 1901 1 062, 1900 568, 1899 145 decitons.

Ogsaa totalimporten af satineret pakpapir, som i foregaaende aar var gaaet tilbage, steg en ubetydelighed i sidstforløbne aar. Den udgjorde i sidste femaarsperiode:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i mark.
1903 . . .	25 490	892 000	1900 . . .	27 531	1 046 000
1902 . . .	24 493	857 000	1899 . . .	19 932	737 000
1901 . . .	27 159	1 005 000			

Heraf importeredes de største kvantiteter fra Sverige. Importen fra Norge og Sverige udgjorde:

	Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.		Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.
1903	2 148	9 761	1900	2 542	12 128
1902	2 164	10 093	1899	—	8 801
1901	1 898	8 235			

Spiritus. Spritbrændingskampagnen 1902/1903 (1ste oktober 1902—30te september 1903) opviser følgende zifre:

Brændevinskonsumtion	233.4	
Konsumtion af denat. sprit . .	128.9	
Export	37.6	
	399.9	mill. liter.
Produktion	338.3	—„—
Behovet oversteg altsaa produktionen med	61.6	mill. liter.
Brændevinslageret var den 30te septemper 1903	30	—„—

Med disse tal er et fuldstændigt omslag i markedet konstateret.

Medens der aaret forud var en overproduktion af 53.2 mill. liter, oversteg behovet denne gang produktionen med 61.6 mill. liter. Det dreier sig altsaa om en forskyvning af ikke mindre end 114.8 mill. liter.

Dette omslag har sin hovedsageligste grund i den enorme indskrænkning af produktionen, som under forrige kampagne opgik til 423.3 mill. liter og under sidste udgjorde 338.3 mill. liter. Indskrænkningen udgjør altsaa 85 mill. liter.

Forandringen i markedets stilling er ogsaa en følge af den omstændighed, at poteteshøsten i det store heletaget, særlig i de for potetesavlen vigtige østre provinser, paa grund af den regnfulde sommer gav en meget middelmaadig kvalitet.

Man havde derfor ventet, at ledelsen inden spritringen skulde opbudt alt for at muliggjøre en omfattende tidlig begyndende produktion. Men tvert om gik bestræbelserne ud paa paanyt ligesom aaret forud at drive igjennem en, om end mere liberalt tiltaget, produktionsindskrænkning.

Medens forbruget af brændevin er formindsket, har konsumtionen af denatureret sprit tiltaget.

Exporten har med det betydelige kvantum af 37.6 mill. liter opnaaet en høide, som ikke har kunnet konstateres i de sidste 10 aar. Dette var dog til liden glæde for industrien, thi ogsaa i det forløbne aar gjorde sig en stræben gjældende efter at exportere à tout prix.

Det tiloversblevne lager af 30 mill. liter, der fandtes ved forrige kampagnes slutning, gjaldt ingenlunde under tidligere forholde for synderlig ringe. Under de nuværende forholde maa man imidlertid regne med det stigende behov af denatureret sprit, og i betragtning af den mangelfulde poteteshøst turde den kommende kampagne blive ganske svag, hvorfor det den 1ste oktober forhaandenværende lager maa ansees som betænkelig lidet.

Prisen for prima sprit paritet Berlin udgjorde under kampagnen 1902/1903 i gjennemsnit 48.32 mark.

Den pris, som „die Centrale für Spiritusverwertung“ betalte sine leverandører, opgik til 40.50 mark. Differencen udgjorde altsaa 7.82 mark, medens den for kampagnen 1901/1902 var 8.18 mark, for kampagnen 1900/1901 8.68 mark og for kampagnen 1899/1900 8.25 mark. Formindskelsen i differencen for den forløbne kampagne har hovedsagelig sin grund i, at „Centralen“ ved kampagnens begyndelse bogførte sit store lager paa nær 100 mill. liter med 30 mark, saa at en ikke ubetydelig konjunkturgevinst derved opstod.

Sukker. Konventionen i Brüssel, som den 1ste september 1903 traadte ikraft, har fremkaldt en fuldstændig forskyvning af forholdene. Den statistik, som foreligger for det forløbne aar, er lidet egnet til sammenligning med de nærmest foregaaende aar. Verdensmarkedets priser holdt sig til slutningen af kampagnen 1902/1903 efter en liden afmattelse medio marts hovedsagelig paa det niveau, som de havde opnaaet i januar. Efter den 1ste september, d. v. s. begyndelsen af indeværende kampagne, blev situationen vanskeligere. Efterat indlandets første og trængende behov, som tvang raffinaderierne til at betale overpris for prompt leveret raavare, var fyldt, og da høstudsigterne for kampagnen 1903/1904 havde vist sig gunstige, indslumrede markedet næsten fuldstændig. Heller ikke exporten interesserede sig videre for ny vare. Paa havnepladsene fandtes store forraad magasinerede, der endnu kunde profitere af de gamle exportpræmier.

Handelen i raffineret sukker, af hvilken Berlins marked hovedsagelig berøres, stod til den 1ste december helt og holdent under kartellets indflydelse.

Den indenlandske tyske konsumtion udgjorde i runde tal:

	1903.	1902.		1903.	1902.
August	260 000	675 000	Oktober . . .	1 310 000	980 000
September . .	1 320 000	690 000	November . . .	1 000 000	800 000

Tyttebær. En artikel, hvormed man i Norge og Sverige mangen gang har gjort kjedelige erfaringer, naar det har gjældt export paa Tyskland, er tyttebær. Dette gjentager sig aar til andet, og for at nævne et nyt exempel fra det sidstforløbne aar kan anføres, at i begyndelsen af september ikke mindre end 5 000 kasser tyttebær var lagrede paa én gang paa Stettinerbanegaarden i Berlin uden at finde kjøber. Tyttebærene sælges nemlig oftest i konsignation, hvilket, naar det gjælder en saa ømtaalelig artikel, gjør, at sælgeren i de fleste tilfælde bliver tvunget til at tage hvilkensomhelst pris blot for at faa varen solgt, inden den helt ud fordærves. Man er undertiden saa forsigtig at søge at værge sig mod overraskelser ved paa forhaand telegrafisk at indhente prisnoteringer. Denne forholdsregel har dog vist sig lidet virksom, idet priserne i løbet af de dage, transporten har taget, har kunnet falde med 50 pct. og derover. En feil, som tyttebærexportører ofte kan bebreide sig, er, at man indlader sig i forretninger med ukjendte firmaer, hvis forretningsmoral ikke altid er uklanderlig, men hvis pralende reklamer derimod er egnede til at narre lettroende folk.

Ved tyttebærexporten maa det derfor tilraades at søge at træffe saadan aftale, at kjøberen paalægges at deponere en vis sum i en norsk eller svensk bank, over hvilken sum sælgeren kan forføie efter stedfunden indlastning. At sælge tyttebær i kommission bør paa det bestemteste fraraades. Bærene sælges bedst franko norsk eller svensk jernbanestation eller norsk eller svensk havn. Ved indlastning bør om muligt bevidnelse skaffes fra sagkyndig person om tyttebærenes beskaffenhed. Aabne kasser er altid at foretrække fremfor lukkede.

Hvis kjøberen alligevel fordrer tillukkede kasser af frygt for, at varens kvantitet af en eller anden grund skal formindskes under transporten, bør han gjøres opmerksom paa, at bærene ubetinget lider ved en saadan pakning. Fuldstændig tætte laag maa i ethvert fald ikke anvendes ved længere transporter. Ved erholdte opgaver over prisnoteringer bør altid tages i betragtning, at prisen i almindelighed er nedadgaaende.

Hvad sluttelig det forløbne aars tyttebærforretninger angaar, kan det i korthed siges om samme, at de har været miserable. Markedet overfyldtes med en ofte ubrugbar og daarlig vare, og prisen dækkede neppe fragtomkostningerne.

Muligens kan ovenstaaende kortfattede vink bevirke nogen bedring for kommende aar.

Hvilke enorme prisfluktuationer tyttebær er underkastede paa det herværende marked, fremgaar af nedenstaaende officielle prisnoteringer i herværende centralsalgshal.

Priserne er beregnede for kasser à 50 kg.

1903.

August.	Mk.	September.	Mk.	Oktober.	Mk.
11te	17—18	2den	9—11	1ste	15—16
13de	14—16	5te	4—10	6te	14—16
17de	13—16	7de	6— 9	7de	12—15
18de	15—16	8de	6— 9	9de	10—12
19de	13—15	9de	5—10	10de	13—14
20de	13—14	10de	5—10	12te	12—14
21de	12—14	12te	6—12	14de	10—12
22de	11—13	14de	8—11	15de	8—10
24de	12—13	15de	8—12		
28de	10—12	17de	12—14		
		18de	8—12		
		21de	10—15		
		22de	12—13		
		23de	11—15		

1902.

September.	Mk.		Mk.	Oktober.	Mk.
2den	18	19de	14—18	1ste	18—20
4de	18—22	20de	15—18	2den	18—21
6te	15—20	22de	18—22	3die	21—22
8de	15—17	23de	18—20	4de	20—23
10de	16—18	24de	18—22	7de	20—22
13de	10—16	25de	18—20	15de	26—30
15de	15—18	27de	17—19	16de	26—28
16de	14—18	29de	22—23		
17de	15—18	30te	19—22		
18de	17—18				

1901.

August.	Mk.	September.	Mk.	Oktober.	Mk.
19de	16—20	2den	15—20	1ste	15—18
23de	16—18	3die	12—17	2den	11—23
24de	12—15	4de	15—19	3die	15—21
26de	8—18	5te	14—18	4de	16—18
27de	8—20	6te	12—18	5te	12—18
29de	14—20	7de	12—16	7de	17—20
30te	16—20	9de	10—18	9de	18—20
31te	16—18	10de	10—16	11te	18—21
		11te	12—20	12te	15—18
		12te	10—18	14de	10—15
		13de	12—18	16de	10—20
		14de	12—17	17de	10—16
		16de	12—16	18de	10—14
		18de	12—15	24de	9—15
		19de	13—14	26de	9—10
		21de	13—16		
		23de	13—20		
		24de	13—18		
		26de	16—20		
		27de	10—18		
		28de	18		
		30te	17—20		

Af foranstaaende zifre fremgaar, at prisen var i 1903 høiest 18 mark, lavest 4 mark, i 1902 høiest 30 mark, lavest 10 mark, i 1901 høiest 23 mark, lavest 8 mark, alt pr. 50 kg.

Tysklands totalimport af „bær til fortæring“ (tyttebær etc.) udgjorde i sidste femaarsperiode:

	Decitons.	Værdi i mark.		Decitons.	Værdi i mark.
1903	146 223	3 809 000	1900	93 526	2 432 000
1902	91 448	2 383 000	1899	59 941	599 000
1901	86 434	2 795 000			

Fra Sverige indførtes: 1903 100 849 decitons, 1902 51 099, 1901 36 354, 1900 60 487, 1899 33 040 decitons.

Uld. De ved aarets begyndelse forhaandenværende ubetydelige lagere af tysk uld udsolgtes fuldstændig til junimarkedet til langsomt stigende priser. For ny vare betaltes til en begyndelse en efter konjunkturerne afpasset pris, der dog i mai, isærdeleshed paa auktionen i Berlin, oversteg værdien. Først med juniauktionen indtraadte normale priser.

Paa grund af den knappe tilførsel i bedre udenlandsk merinould, særlig kamuld, havde man ventet en prisstigning. Denne udeblev dog, og en vis indskrænkning i konsumtionen af denne kvalitet gjorde sig gjældende. Størst var nemlig efterspørgselen efter billigere kvaliteter. Ved aarets udgang var lagrene atter ganske ubetydelige.

Prisnoteringerne for indenlandsk uld var i almindelighed lavere end for udenlandsk. Gjennemsnitspriserne udgjorde for:

*

	Mk.		Mk.
Fin, paa dyret vasket uld	172—190	S. k. landuld	115—130
God, middelfin	148—169	Uvasket	50— 79
Mindre godt behandlet .	127—145	Fin klædes- og tøiuld . .	80— 90

Alt pr. centner.

Disse noteringer stiller sig for vasket uld ca. 16 pct. og for uvasket 18—20 pct. høiere end aaret forud.

Droger og kemikalier. I almindelighed kan aaret betegnes som noget fordelagtigere end de nærmest foregaaende aar. Depressionen inden den kemiske industri kan saaledes ansees for overvunden, selv om priserne for nogle produkter endnu er meget trykkede, dette dog mindre som en følge af de sidste aars haarde kriser end paa grund af den skarpe konkurrence, som aar til andet gjør sig gjældende inden denne industri. I mange artikler forefindes der saaledes en overproduktion, der giver grund til at befrygte, at de trykkede priser endnu kommer til at holde ved en tid.

Uvisheden angaaende udfaldet af spørgsmaalet om handelstraktater, særlig traktaterne med Rusland og Østerrige-Ungarn, øvede ogsaa en skadelig indflydelse paa markedet.

Omsætningen i droger var i aarets løb, i særdeleshed om høsten, ganske livlig. Efterspørgselen, hvad saavel farmaceutiske som tekniske droger angaar, var stor, men paa grund af den sterke konkurrence holdt priserne sig lave.

De vigtigste raavarer for lakfernisfabrikationen, linolje undtagen, holdt sig ikke blot paa foregaaende aars prisniveau, men erfarede ogsaa en vis stigning i pris. Særlig gjælder dette terpentin og schellak.

De bedre sorter fernisser importeres fra udlandet, og det er ganske merkværdigt at iagttage, hvilke langsomme fremskridt den indenlandske fabrikation gjør, hvad denne artikel angaar.

Fisk. Om end resultatet af fiskehandelen kan ansees som fordelagtigere end i aaret 1902, gjør dog de uhyre transportvanskeligheder sig mere og mere merkbare. At fisken i de indenlandske vasdrag aftager, er et faktum, som ikke kan bestrides.

I Østersjøen og Nordsjøen fiskedes vistnok store kvantiteter fisk, men afsætningen var for det meste vanskelig paa grund af fiskens ringe størrelse. Følgen heraf var, at man fra udlandet anskaffede saadan vare, som var mest efterspurgt. Disse transporter fra udlandet er imidlertid forbundne med store vanskeligheder og risiko som følge af varens ømtaalelighed. Prisen for kolje steg i aaret 1903 yderligere. Den billige islandske kolje har man vanskelig for at vænne sig til, og den gode Nordsjø- og hollandske kolje var for det meste temmelig dyr. Indførselen fra Norge og Sverige er i aarenes løb aftaget mere og mere. Usedvanlig rigelig var tilførselen fra den jyllandske kyst; af og til ankom daglig flere vognladninger derfra. Massetilførselen afsattes — hovedsagelig som følge af fiskens ringe størrelse — til meget trykkede priser.

Tilgangen paa torsk var stadig rigelig. Middelsstor torsk solgtes for det meste billigt og kjøbtes gjerne.

Tilførselen af Nordsjøflyndre og rødtunge var knap. Da disse fiskesorter bliver stadig mere efterspurgt paa markedet, betaltes de med relativt høie priser.

Omsætning i sjøtunge og pigvar var ikke synderlig stor, al den stund priserne for disse fiskesorter sedvanlig stiller sig høie. De tidligere frembudte

s. k. portionstunger, der solgtes til 30—50 pf., kommer ikke mere paa markedet.

Tilførselen af laks fra den tyske Østersjøkyst er yderligere aftaget og er uden betydning. Det lille kvantum, som fanges, betales allerede hos fiskerbefolkningen med høie priser og er vanskelig at afsætte paa markedet. De store leverancer, som tidligere hidkom fra Bornholm, er næsten aldeles ophørt. Ikke fuldt saa ringe var tilførselen af flodlaks, d. v. s. fra Rhinen, Elben og Weser. Ubetydelig var tilførselen fra Rusland og Loire, medens laksen derfra betingede for høie priser. Leverancer i svensk flodlaks var ligeledes ubetydelige. I amerikansk laks var tilførselen derimod meget stor, hvorfor prisen for røget laks var trykket. I slutningen af aaret ankom den første sibiriske laks i frossen tilstand paa markedet. Til dato kan blot siges, at forsøget med dens indførelse paa markedet forsaavidt er lykkedes, som varen ankom i frisk og ubeskadiget tilstand; om foretagendet, der er forbundet med meget store omkostninger, kan blive lønnende, turde først senere kunne fastslaaes.

Leverancer i ferskvandsfisk er i aarets løb ikke steget, hvorfor priserne var temmelig høie i særdeleshed for gjedde. Ogsaa aal var knap paa markedet og betaltes med høie priser. Gjørs er paa Berlinermarkedet gjenstand for stadig efterspørgsel. De kvantiteter, der ankom, var saa store, at prisen sank betydelig, og fortjenesten blev minimal.

Totalimporten af levende ferskvandsfisk, der i foregaaende aar er gaaet tilbage, steg i det forløbne aar og udgjorde i sidste femaarsperiode:

	Decitons.	Værdi i mk.		Decitons.	Værdi i mk.
1903 . . .	27 829 (approxim.)	3 312 000	1900 . . .	37 279	4 487 000
1902 . . .	20 504	2 440 000	1899 . . .	35 164	3 972 000
1901 . . .	35 523	4 106 000			

Heraf steg importen betydelig i aarets løb fra Sverige: 1903 4 172 decitons, 1902 190 decitons, 1901 487 decitons, 1900 intet, 1899 940 decitons.

Den kvantitative import af død fersk ferskvandsfisk, som i de senere aar har været i stadigt stigende, aftog noget i aaret 1903, som af nedenstaaende opstilling fremgaar:

	Decitons.	Værdi i mk.		Decitions.	Værdi i mk.
1903 . . .	46 179 (approxim.)	4 378 000	1901 . . .	44 658	4 045 000
1902 . . .	46 756	4 433 000	1900 . . .	34 147	5 933 000
			1899 . . .	32 603	4 935 000

Fra Norge steg importen i høi grad og udgjorde: 1903 1 026 decitons, 1902 788 decitons, 1901 824 decitons, 1900 og 1899 intet.

Importen af fersk saltvandsfisk (ikke sild), som i de fire foregaaende aar var steget med over 50 pct., aftog noget i aaret 1903 og udgjorde i sidste femaarsperiode:

	Decitons.	Værdi i mk.		Decitons.	Værdi i mk.
1903 . . .	178 086 (approxim.)	9 741 000	1901 . . .	145 950	8 132 000
1902 . . .	194 760	10 662 000	1900 . . .	133 381	7 607 000
			1899 . . .	123 286	6 886 000

Fra Norge aftog importen noget: 1903 23 592 decitons, 1902 29 606 decitons, 1901 15 166 decitons, 1900 11 377 decitons, 1899 6 451 decitons.

Fra Sverige var importen ikke videre stor: 1903 4 203 decitons, 1902 8 741 decitons, 1901 8 300 decitons, 1900 6 062 decitons, 1899 7 509 decitons.

Stokfiskimporten har i de senere aar holdt sig paa omtrent samme niveau. Totalimporten var:

	Decitons.	Værdi i mk.		Decitons.	Værdi. mk.
1903	10 055	684 000	1900	10 192	866 000
1902	11 669	793 000	1899	11 753	823 000
1901	10 664	746 000			

De største kvantiteter indkom fra Norge: 1903 6 102 decitons, 1902 7 081 decitons, 1901 6 384 decitons, 1900 5 808 decitons, 1899 6 586 decitons.

Sildemarkedet begyndte aaret med et sterkt prisfald for samtlige sildesorter. Indlandet havde i forventning om høiere vaarpriser, der nu i flere aar regelmæssig er indtraadt, dækket sit behov allerede høsten 1902. Herved havde man imidlertid undladt at tage hensyn til den rigelige fangst, hvorved sildelagrene blev meget store trods de omfangsrige høstleverancer. Da dette senerehen opdagedes, forsøgte alle saa snart som muligt at afsætte sine forraad, hvilket naturligvis havde en ufordelagtig indflydelse paa prisen.

Hvilke betydelige forandringer priserne undergik, fremgaar af nedenstaaende noteringer pr. tønde:

	Primo januar.	Primo mai.
Skotsk crbrd. large	mk. 48.00	mk. 36.00—38.00
„ fullbrand	„ 46.00	„ 30.00--32.00
„ crbrd. Ihlen	„ 30.00—32.00	„ 20.00—23.00
Emd. superior	„ 48.00	„ 38.00—40.00
„ prima	„ 38.00—40.00	„ 23.00—30.00
„ kleine	„ 36.00	„ 22.00—23.00
Holl. superior	„ 48.00	„ 36.00—38.00
„ prima	„ 38.00	„ 23.00 – 26.00
„ kleine	„ 36.00	—

Efterspørgselen var liden saavel om sommeren som om høsten, hvorfor priserne var faldende.

Totalimporten af salt sild i tønder, som i foregaaende aar var tiltaget saa betydelig, gik noget tilbage i aaret 1903. Den sidste femaarsperiode har følgende zifre at opvise:

	Tønder.	Værdi i mk.		Tønder.	Værdi i mk.
1903 . .	1 445 302	45 787 000	1900 . .	1 133 067	37 888 000
1902 . .	1 570 526	49 761 000	1899 . .	1 093 066	35 652 000
1901 . .	1 362 651	41 193 000			

De største kvantiteter indkom fra Storbritannien, Nederlandene og Norge.

Fra Norge indførtes: 1903 110 387 tønder, 1902 194 500 tønder, 1901 152 198 tønder, 1900 119 714 tønder, 1899 175 817 tønder.

Importen fra Sverige var ganske ubetydelig. Den udgjorde: 1903 7 214

tønder, 1902 10 610 tønder, 1901 10 876 tønder, 1900 11 936 tønder, 1899 27 354 tønder.

Importen af fersk sild tiltog i aarets løb. De største kvantiteter heraf indkom fra Storbritannien, Danmark, Norge og Sverige. Totalimporten i de sidste fem aar var:

	Decitons.	Værdi i mk.		Decitons.	Værdi i mk.
1903 . . .	496 285	12 030 000	1900 . . .	265 541	7 840 000
1902 . . .	452 007	10 958 000	1899 . . .	353 797	9 350 000
1901 . . .	401 257	10 803 000			

Fra Norge og Sverige indkom:

	Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.		Norge. Decitons.	Sverige. Decitons.
1903	66 886	48 320	1900 . . .	22 310	18 035
1902	51 018	21 928	1899	16 602	176 024
1901	42 690	75 273			

For krebshandelen var aaret 1903 ikke ugunstigt. I mai og juni var der daarligt fangstveir, saa at priserne isærdeleshed ved pintsetider steg uhørt. En tilbagegang i prisen indtraadte siden i juli, august og september som følge af den rigelige fangst. Krebsfangsten i Tyskland tiltog i det forløbne aar.

Importen fra Østerrige-Ungarn, Finland og Sverige aftog, medens den forøgedes fra Rusland.

Totalimporten udgjorde:

	Decitons.	Værdi i mk.		Decitons.	Værdi i mk.
1903 . . .	10 065	1 711 000	1900	12 617	1 640 000
1902	9 936	1 689 000	1899	9 556	1 386 000
1901	10 880	1 523 000			

Fra Sverige importeredes: 1903 1 278 decitons, 1902 1 505 decitons, 1901 1 419 decitons, 1900 1 277 decitons, 1899 825 decitons.

Pengemarkedet. I modsætning til, hvad forholdet var i de fleste andre lande, viste der sig i Tyskland ved aarets begyndelse en vis overflod paa penge. I marts maaned indtraadte dog en tilbagegang. Udlandet havde lagt beslag paa store summer, og kort derefter, den 29de april, skeede en emission af et 3 pct. rigslaan paa 290 mill. mark. Da laaneemissionen absorberede de tilgjængelige midler paa pengemarkedet, stilledes usedvanlig sterke fordringer til rigsbanken m. h. t. krediten for industriens behov. Ved diskontoforhøielsen erfarede dog det tyske pengemarked en betydelig lettelse. De i begyndelsen af aaret til udlandet afgivne kapitaler begyndte snart atter at flyde ind. Med vekselkursens sænkning antog ogsaa guldtilførselen større dimensioner. Medens endnu i slutningen af mai en udførselssaldo af 18.14 millioner mark kunde konstateres, udgjorde i juli indførselsoverskuddet 29.42 mill. mark. Denne stigning vedvarede i tiltagende proportion i maanederne juli til september.

Ny kapitaltilførsel fra udlandet, isærdeleshed fra Østerrige, Frankrige og Belgien, gav i sidste halvdel af aaret pengemarkedet et særdeles livligt præg.

Den tyske rigsbank begyndte aaret med en diskontosats af 4 pct., hvilken diskontosats allerede den 11te februar sænkedes til $3^1/_2$ pct.; senere indtraadte den 9de juni en forhøielse til 4 pct., hvilken diskontosats blev bestaaende til aarets udgang. I de sidste fem aar har diskontosatsen ved den tyske rigsbank været:

	1903.	1902.	1901.	1900.	1899.
Høiest	4 pct.	4 pct.	5 pct.	7 pct.	7 pct.
Lavest	$3^1/_2$ „	3 „	$3^1/_2$ „	5 „	4 „
Ultimo aaret	4 „	4 „	4 „	5 „	7 „

Privatdiskontoen, som jo i høi grad er afhængig af centralinstitutets rentefod, var høiest, $3^7/_8$ pct., i september og oktober og lavest med $1^7/_8$ pct. i februar. Ultimo december var den $3^1/_8$ pct.

Lombardrenten noteredes som af nedenstaaende opstilling fremgaar:

1ste januar—10de februar	med 5 pct.
11te februar—8de juni	„ $4^1/_2$ „
9de juni—31te december	„ 5 „

I de sidste fem aar har lombardrenten været noteret med:

	1903.	1902.	1901.	1900.	1899.
Høiest	5 pct.	5 pct.	6 pct.	8 pct.	8 pct.
Lavest	$4^1/_2$ „	4 „	$4^1/_2$ „	6 „	5 „
Ultimo aaret	5 „	5 „	5 „	6 „	8 „

Vexelkursen (usance 10 dage) paa skandinaviske pladse var høiest, 112.40, i januar og lavest, 112.00, i september. Ultimo december udgjorde den 112.20.

Kursen paa skandinaviske banksedler var høiest, 112.60, i juli og lavest, 111.95, i oktober.

Kursen paa herværende ledende bankers aktier var i aaret 1903:

Deutsche Bank: Høiest 225.25, lavest 208.10, ultimo aaret 223.90.
Disconto Commandit Gesellschaft: Høiest 200.00, lavest 184.40, ultimo aaret 196.00.
Dresdener Bank: Høiest 160.80, lavest 145.00, ultimo aaret 157.30.
Darmstädter Bank: Høiest 148.00, lavest 134.25, ultimo aaret 145.50.
Nationalbank für Deutschland: Høiest 130.00, lavest 117.75, ultimo aaret 127.00.
Berliner Handelsgesellschaft: Høiest 166.90, lavest 150.75, ultimo aaret 162.90.

De større bankinstituter har i de sidste fem aar givet følgende uddelinger:

	1903.	1902.	1901.	1900.	1899.
Reichsbank	6.18 pct.	5.47 pct.	6.25 pct.	10.96 pct.	10.48 pct.
Deutsche Bank	11 „	11 „	11 „	11 „	11 „
Disconto Com.Ges.	$8^1/_2$ „	$8^1/_2$ „	8 „	9 „	10 „
Dresdener Bank	7 „	6 „	4 „	8 „	9 „
Darmstädter Bank	6 „	6 „	4 „	6 „	7 „
Nationalbank für Deutschland	5 „	5 „	3 „	$6^1/_2$ „	$8^1/_2$ „
Berliner Handelsgesellschaft	8 „	$7^1/_2$ „	7 „	8 „	$9^1/_2$ „

Her paa børsen noterede svenske og norske stats- og andre værdipapirer havde i aaret 1903 følgende kurser at opvise:

a. Svenske.

Den svenske stats

$3^1/_2$ pct. laan af 1880 høiest, 101.60, i febr., marts, mai,
lavest, 99.30, i november,
„ „ „ „ 1886 høiest, 101.40, i februar,
lavest, 98.70, i september,
„ „ „ „ 1890 konv. høiest, 100.80, i februar,
lavest, 99.00, i september, november,
3 „ „ „ 1888 høiest, 102.60, i august,
lavest, 101.00, i december.

„Sveriges Allmänna Hypoteksbank"s

4 pct. obligationslaan af 1878 ukonv. høiest, 102.30, i juni,
lavest, 100.90, i oktober,
—„— „ konv. høiest, 101.50, i februar,
lavest, 99.60, i september,
—„— „ 30te febr. 1904 til $103^1/_2$ pct. høiest } 103.80, i mai, juni,
lavest, 101.90, i september.

„Allmänna Hypotekskassans för Sveriges städer"

4 pct. obligationslaan af 1883 høiest, 101.75, i april,
lavest, 99.30, i september,
—„— 1902 høiest, 101.50, i april,
lavest, 100.00, i september.

„Stockholms Inteckningss Garanti Aktiebolags"

$4^1/_2$ pct. obligationslaan af 1885 høiest, 102.25, i februar,
lavest, 98.80, i juli,
4 „ — „ 1886 høiest, 100.80, i juli,
lavest, 99.10, i juni, oktober,
4 „ — „ 1887 høiest, 101.25, i februar,
lavest, 99.00, i januar, september.
$3^1/_2$ „ — „ 1894 høiest, 93.00, i januar,
lavest, 89.00, i november, december,
4 „ — „ 1895 høiest, 100.20, i juli,
lavest, 99.80, i august.

Stockholms bys

4 pct. laan af 1880 høiest, 102.30, i juni, november,
lavest, 100.90, i oktober,
4 „ „ „ 1885 høiest, 102.25, i marts,
lavest, 100.75, i september,
$3^1/_2$ „ „ „ 1887 høiest, 98.80, i juli,
lavest, 96.00, i april.

Göteborgs bys

$3^1/_2$ pct. laan af 1890 høiest, 96.10, i marts,
lavest, 94.25, i september.

Trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund

$4^1/_2$ pct. obligationer høiest, 100.00, i november, december,
lavest, 100.00.

b. Norske.

Den norske stats

3 pct. laan af 1888 høiest, 93.50, i juli,
lavest, 90.75, i marts,

$3^1/_2$ pct. laan af 1894 høiest, 102.75, i september,
lavest, 100.75, i april, december,

4 pct. laan af 1892 høiest, 102.20, i januar,
lavest, 99.90, i juni.

Den norske Hypotekbanks

$3^1/_2$ pct. obligationslaan af 1885, 1886, 1887, 1889, 1891, 1892, 1895 . . . høiest, 94.40, i januar,
lavest, 91.25, i august.

Kristiania bys

4 pct. laan af 1894 høiest, 102.25, i januar,
lavest, 100.10, i oktober,

$3^1/_2$ pct. laan af 1903 høiest, 97.25, i november, december,
lavest, 97.10, i december.

Den tyske toldpolitik. Den nye toldtarif og tarifloven af 25de december 1902 er endnu ikke traadt i kraft. Bragt istand for at tjene rigsregjeringen som et grundlag for afslutningen af nye handelstraktater med udlandet har toldtarifen vist sig uskikket for dette sit øiemed. Den betydelige forhøielse af industri- og landbrugstold har hidtil været en væsentlig hindring ved forhandlingerne mellem rigsregjeringen og de lande, med hvilke underhandlinger er blevet indledet. Disse lande har nemlig selv paa sin side skaffet sig et tilsvarende „grundlag" med forhøiede toldsatser. Den tyske industri, for hvilken udfaldet af handelstraktatforhandlingerne naturligvis er et existencespørgsmaal, afventer fremtiden med uro og spænding. Den konvalescensproces, som det tyske næringsliv efter den haarde fleraarige krise har gjennemgaaet, besværliggjøres til yderlighed af den usikkerhed, hvori handel og industri med hensyn til den fremtidige ordning af vareudvekslingen med udlandet befinder sig.

For nærværende er endnu de handelstraktater, som det tyske rige i aarene 1892 og 1894 afsluttede med Rusland, Rumænien, Serbien, Østerrige-Ungarn, Italien, Schweiz og Belgien, ikraft. De kunde for første gang opsiges den 31te december 1902 til den 31te december 1903. Videre var den aftale truffet, at hvis ingen af de traktatsluttende parter paa den dag havde iverksat opsigelse, skulde traktaten vedblive at være gjældende et aar efter den dag, da den ene eller anden part maatte opsige samme.

Indtil slutningen af aaret 1903 er opsigelse ikke skeet fra nogen side. Den tyske rigsregjering har for sin del lagt den udprægede hensigt for dagen at iverksætte opsigelse, først naar overenskomst er truffet om nye traktater. Fra agrarisk hold arbeides imidlertid med al iver paa at afstedkomme en umiddelbar opsigelse af de bestaaende traktater, hvilket har voldt megen forargelse inden handelsverdenen. Thi for handelen saavel som for industrien er det naturligvis af den største betydning, at en forandring af toldsatserne ikke kommer hovedkuls. Den frygt, som med rette eller urette paa mange hold

gjøi sig gjældende, at regjeringen skulde nødes til at træffe aftale om ophævelse af den etaarige frist og ved en pludselig indførelse af nye toldsatser slaa en streg i regningen for forretningsmændene og deres kalkuleringer, virker særdeles lammende paa omsætningen. Man nærer derfor det mest levende haab om, at regjeringen skal holde fast ved sit standpunkt og energisk arbeide for, at vordende handelstraktater først et aar efter opsigelsen af de nu bestaaende kommer til at træde i kraft.

I aaret 1903 er underhandlinger indledet med Rusland, Belgien og Schweiz. Til dato er der kun truffet overenskomst med Belgien. Underhandlingerne paabegyndtes i slutningen af oktober 1903, og den nye traktakt antoges den 4de juni indeværende aar. Selve resultatet forbliver af let forstaaelige grunde indtil videre en hemmelighed.

Handelshuse inden distriktet, af hvilke nordmænd og svensker er indehavere eller medeiere.

a. Norske.

1. Wilhelm Moestue, Berlin. Indehaver Wilhelm Moestue. Specialitet: Export og kommission i textilbranchen paa Norge. Etableret 1867. Adresse: Sophienstrasse 16.

2. Ad. v. Quillfeldt, Berlin. Indehaver: Ad. v. Quillfeldt. Specialitet: Forsikringsbranchen. Etableret 1882. Adresse: Französischestrasse 24.

b. Svenske.

1. Alfa Laval Separator G. m. b. H., Berlin. Filial af aktiebolaget Separator, Stockholm. Chef for afdelingen hersteds: W. Schmidt. Specialitet: Import og salg af melkeseparatorer og andre meieriutensilier. Etableret i juli 1901. Adresse: Haidestrasse 55/57.

2. Deutsche Verlags Anstalt, Stuttgart, Zweigstelle Berlin, Berlin. Filial af Deutsche Verlags Anstalt, Stuttgart. Chef for kontoret hersteds: Albert Blom. Specialitet: Bog- og avisforlag, papirfabrikation og bogtrykkeri. Etableret: 1847; kontoret i Berlin 1902. Adresse: Rittertrasse 33.

3. Göran Santesson, Berlin. Indehaver: Göran A. Santesson. Specialitet: Import, export og kommission paa de nordiske lande og England i textilbranchen og meieriutensilier. Etableret: 1895. Adresse: Jägerstrasse 63.

4. Strömer & Nilson, Berlin. Medindehaver: Thor Henning Nilson. Specialitet: Import af svensk og norsk gadesten og bygningssten. Etableret: 1897. Adresse: Prinz Louis Ferdinandstrasse 1. Firmaet, der tidligere havde sit hovedkontor i Stettin, har nu filial der.

5. Ferdinand Schultze, Berlin. Medindehaver: Nils Trulsson. Specialitet: Likør- og destillationsfabrik. Etableret: 1865. Adresse: Münzstrasse 22.

6. Nils Ulander & Co., Berlin. Indehaver: Nils Ulander. Specialitet: Import og export af skandinaviske produkter, konserver, spirituosa etc. Etableret: 1892. Adresse: Hannoverschestrasse 3.

7. Bodemann & Ramstedt, G. m. b. H., Berlin. Medindehaver: O. Ramstedt. Specialitet: Import, export og kommission. Etableret: 1903. Adresse: Friedrichstrasse 71.

8. Gomer von Trampe, Braunschweig. Indehaver: Gomer von Trampe. Specialitet: Export af skindhandsker. Etableret: 1893. Adresse: Bohlweg 8.

Nordiske foreninger i Berlin.

1. Den svensk-norske undertøttelsesforening. Den for norske og svenske undersaatter den 14de juni 1884 hersteds grundede svensk-norske understøttelsesforening, hvis formaal er at hjælpe saadanne nødlidende landsmænd og landsmandinder, som enten bor eller er paa gjennemreise i Berlin, har ogsaa i aaret 1902 med fremgang fortsat sin virksomhed.

I understøttelse og laan er der i aarets løb udbetalt ikke mindre end 2 542.90 mark til 223 personer, mod 1 774.35 mk. til 178 personer i aaret 1902.

Gjennem velvillig formidling erholdt foreningen gratis paa derom fremsatte ansøgninger fra „Stettiner Dampfschiffs-Gesellschaft J. F. Bräunlich, G. m. b. H.“, Stettin, 30 stkr. fribilletter for ruten Sassnitz –Trelleborg og fra „Nya Rederi Aktiebolaget Svea“, Stockholm, 12 stkr. fribilletter for ruten Lübeck—Stockholm

Af ovennævnte fribilletter tilligemed de fra foregaaende aar tiloversblevne har foreningen i aaret 1903 uddelt: 25 stkr. for ruten Sassnitz—Trelleborg og 5 stkr. for ruten Lübeck—Stockholm.

Foreningens fonds udgjorde ved aarets udgang:

H. M. kong Oscar II's fond 31 000 mark, grundfondet 17 000 mark, tilsammen mk. 48 000.

Siden foreningens stiftelse er der i understøttelse og laan udbetalt mk. 25 238.87 til 3 014 personer.

Ved aarets udgang talte foreningen: 1 æresmedlem, 9 stadige medlemmer og 45 aarsmedlemmer.

2. Den skandinaviske forening, som har sammenkomster hver lørdag aften i huset Wilhelmstr. 118.

3. Kristelig forening af unge mænd, den skandinaviske afdeling, som har sammenkomster i sit lokale, Wilhelmstr. 34, hvor gudstjeneste holdes hver søndag formiddag kl. 10.

4. Skandinavisk selskabsaften.

5. Den svenske gymnastikforening.

6. Den skandinaviske klub i Berlin, som dannedes i februar 1902, har i aaret 1903 kunnet glæde sig ved meget stor tilslutning.

Generalkonsulatets adresse er vedvarende Jägerstrasse 49/50, dets telefonnummer Amt I 4 262 og den officielle kontortid alle hverdage kl. 11—1, men som regel er personalet at træffe til kl. 5 e. m.

Bremen.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Herm. S. Gerdes.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	19	8 379	41	24 506	60	32 885	32	13 704	5	2 742	37	16 446
Seilskibe	-	-	11	5 861	11	5 861	2	919	3	1 036	5	1 955
Sum	19	8 379	52	30 367	71	38 746	34	14 623	8	3 778	42	18 401
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	17	7 923	34	21 501	51	29 424	2	1 029	11	6 876	13	7 905
Seilskibe	12	1 983	1	179	13	2 162	3	786	7	576	10	1 362
Sum	29	9 906	35	21 680	64	31 586	5	1 815	18	7 452	23	9 267
Totalsum af ladede fartøier.	48	18 285	87	52 047	135	70 332	39	16 438	26	11 230	65	27 668
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	14	5 995	14	5 995	1	1 376	38	21 902	39	23 278
Seilskibe	-	-	2	121	2	121	4	2 335	5	2 267	9	4 602
Sum	-	-	16	6 116	16	6 116	5	3 711	43	24 169	48	27 880
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	4	1 545	4	1 545	2	678	40	22 387	42	23 065
Seilskibe	-	-	3	667	3	667	7	3 095	1	61	8	3 156
Sum	-	-	7	2 212	7	2 212	9	3 773	41	22 448	50	26 221
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	23	8 328	23	8 328	14	7 484	84	46 617	98	54 101

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 814 695.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 126 756.00.

For ordre, reparation eller lignende ankom 1 norsk fartøi dr. 323 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 234 dr. 72 140 tons, til hovedstationen 98 dr. 20 474 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 2 129.52, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 947.10; heraf tilfaldt konsulen kr. 973.55.

Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 786.71, ved vicekonsulsstationerne kr. 2 960.06; heraf tilfaldt konsulen kr. 1 480.03. Ialt tilfaldt konsulen kr. 5 369.81.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 856.13, i svenske sager kr. 116.80.

Tobaksforretningen, en af de vigtigste handelsgrene her, var lidet tilfredsstillende, ligesaa fragtmarkedet, der endnu stadig maatte lide under de overordentlig lave fragter. Desværre er der ingen udsigt til nogen bedring heri. Derimod var passagertrafiken meget livlig. Antallet af de med Norddeutscher Lloyd's skibe befordrede udvandrere var det høieste, nogen transatlantisk linje hidindtil har havt at opvise. De befordrede personer var hovedsagelig udvandrere af slavisk nationalitet. Rigspostdamperne til Østasien kan fremdeles glæde sig ved stor søgning, og færdselen med dem viste en glædelig tilvækst. Den tyske seilskibsfarts stilling er mere trykket end nogensinde; fragterne er sunket end yderligere siden aaret 1902. Havfisket har ogsaa i det sidst forløbne aar taget et yderligere opsving. Norddeutscher Lloyd's to kadetskoleskibe kunde ligesom den tyske skoleskibforenings skib glæde sig ved livlig søgning, saa at hensigten — at uddanne unge kræfter for orlogs- og handelsflaaden — er opnaaet. Skibsbyggeriet ved de større Weserverfter har intet afbræk lidt; arbeiderne forblev fuldt ud beskjæftiget, omend dette skeede paa bekostning af verfternes fortjeneste. Der leveredes 57 skibe dr. ialt 65 300 reg.-tons, deriblandt 2 krydsere. Under bygning var ved aarets udgang 51 fartøier.

Paa frihavnen skrider arbeidet med anlægget af endnu et bassin raskt frem, og man venter, at det vil være færdigt til høsten 1905. Bremens tilslutning til toldforbundet og den samtidige aabning af frihavnsanlægget fandt sted i aaret 1888. Der ankom i aaret 1890 1 137 skibe dr. 62 208 tons, i aaret 1895 1 731 skibe dr. 651 976 tons, i aaret 1900 2 108 skibe dr. 895 809 tons, og i aaret 1902 2 273 skibe dr. 1 101 279 tons, og dette sidste tal vil endnu overskrides noget i aaret 1903. Dette beviser nødvendigheden af en udvidelse af frihavnsanlægget.

De vigtigste dampskibsrederier har de sidste aar uddelt følgende dividende:

	1903.	1902.	1901.	1900.
Norddeutscher Lloyd	6 pct.	0 pct.	6 pct.	$8^1/_2$ pct.
Hansa	6 „	6 „	8 „	14 „
Neptun	5 „	5 „	7 „	12 „
Argo	0 „	0 „	3 „	8 „

Antallet af de paa Weser ankomne norske skibe, der indklareredes i Bremen, beløb sig til:

i aaret 1903	91 skibe dr.	51 128	reg.-tons
mod i — 1902	94 — -	48 438	—
og i — 1901	87 — -	48 578	—

Af ovennævnte skibe ankom i aaret 1903 87 ladede og 4 i ballast.

Fra Norge ankom i det hele paa Weser 38 norske, 4 svenske, 6 bremenske og 17 andre tyske skibe,

tilsammen i aaret 1903 . .	65	skibe dr.	27 047	reg.-tons	
mod i — 1902 . .	61	— -	22 912	—	
og i — 1901 . .	42	— -	15 306	—	

og værdien af de medbragte varer beløb sig til: I aaret 1903 mk. 963 720 (= kr. 856 640.00), i aaret 1902 mk. 1 446 745 (= kr. 1 285 996.00) og i aaret 1901 mk. 657 489 (= kr. 584 435.00).

Fra Weser afgik til Norge 45 norske, 2 svenske, 26 bremenske, 18 andre tyske, 2 hollandske, 1 dansk og 1 engelsk, ialt i aaret 1903 95 skibe dr. 43 339 tons mod i aaret 1902 86 skibe dr. 37 147 tons og i aaret 1901 71 skibe dr. 33 648 tons, og værdien af de medbragte varer beløb sig i aaret 1903 til mk. 4 973 265 (= kr. 4 420 680.00) mod i aaret 1902 mk. 5 847 509 (= kr. 5 197 786), og i aaret 1901 mk. 5 796 393 (= kr. 5 152 350).

For norsk regning indkjøbtes der 4 fartøier, nemlig:

En bark af Bremen,	914	tons	netto,	for	en	kjøbesum	af	mk.	60 000	
- — - Brake,	959	—	—	-	-	—	-	-	57 750	
- — - Elsfleth,	730	—	—	-	-	—	-	-	65 500	og
et skrue-d.s. - Oldenburg,	440	—	—	-	-	—	-	£	6 000	

Til Brake og Nordenham ankom i aaret 1903 følgende norske skibe:

2 skibe dr.	488	reg. tons	med ladning	fra	Norge
5 — -	4 829	—	— —	-	fremmede havne
1 skib -	375	—	i ballast	-	—„—

og afgik derfra:

2 skibe dr.	1 106	reg.-tons	med ladning	til	fremmede havne
2 — -	1 690	—	i ballast	-	Norge
6 — -	4 588	—	i —	-	fremmede havne

Til Leer ankom i aaret 1903 følgende norske skibe:

1 skib dr.	439	reg.-tons	med ladning	fra	Norge
3 skibe -	1 168	—	— —	-	Sverige

og afgik derfra:

1 skib dr.	432	reg.-tons	i ballast	til	Norge
3 skibe -	1 175	—	i —	-	fremmede havne.

Til Emden ankom i aaret 1903 følgende norske skibe:

16 skibe dr.	5 415	reg.-tons	med ladning	fra	Norge
4 — -	2 769	—	— —	-	Sverige
4 — -	2 604	—	— —	-	fremmede havne
1 skib -	485	—	i ballast	-	—„—

og afgik derfra:

3 skibe dr.	1 209	reg.-tons	med ladning	til	Norge
11 — -	4 731	—	— —	-	fremmede havne
2 — -	300	—	i ballast	-	Norge
1 skib -	1 484	—	- —	-	Sverige
8 skibe -	3 548	—	- —	-	fremmede havne.

Antallet af de paa Weser ankomne svenske skibe beløb sig til:

I aaret	1903	113	skibe	med	en	lasteevne	af	21 947 reg.-tons
mod i —	1902	101	—	—	-	—	-	27 842 —
og i —	1901	115	—	—	-	—	-	24 481 —

Af ovennævnte skibe ankom i aaret 1903 99 med ladning og 14 i ballast.

Bremens samlede handelsomsætning i aaret 1903 fremgaar af følgende opgave:

Indførsel i aaret 1903	mk.	1 212 691 447
Udførsel i — 1903	-	1 157 278 878
Tilsammen	mk.	2 369 970 325
mod et totalbeløb i aaret 1902 af . .	-	2 114 970 564

De forenede rigers vareomsætning med Bremen er i aaret 1903 aftaget. Den samlede indførsel til og udførsel fra Norge og Sverige beløb sig til:

I aaret 1903 . . .	mk.	22 351 763	(= kr. 19 868 234)
mod i — 1902 . . .	-	22 651 222	(= - 20 134 420).

Indførsel fra Norge til Bremen i aaret 1903:

Fisk, saltet og røget	7 815	kg.	netto	5 520 mk.
Do., tørret	12 396	-	—	6 581 —
Melkepræparater	2 068	-	—	1 571 —
Foder, klid, mel etc.	79 344	-	—	7 466 —
Stenfliser	60 232	-	—	2 036 —
Graasten	143 000	-	—	11 350 —
Gadesten	1 462 550	-	—	23 853 —
Teglsten	112	-	—	5 —
Droger, salte	165 100	-	—	49 530 —
Is	474 021	-	—	3 510 —
Trælast	20 125	m^3	—	524 899 —
Træmel	59 069	kg.	—	4 194 —
Træmasse	1 579 412	-	—	236 912 —
Tran	112 356	-	—	50 445 —
Andre raastoffe	8 299	-	—	835 —
Seildug	560	-	—	1 288 —
Maskiner	13 344	-	—	10 758 —
Jernvarer, spiger	11 251	-	—	3 600 —
Papir	29 841	-	—	6 261 —
Stenvarer	43 531	-	—	11 486 —
Andre industriprodukter	850	-	—	1 164 —
			Tilsammen	963 720 mk.

Indførsel fra Sverige til Bremen i aaret 1903:

Smør	1 332	kg.	netto	2 616 mk.
Fisk, fersk	2 852	-	—	5 693 —

Do., saltet etc.	3 488	kg.	netto	1 017 mk.
Blaabær	40 546	-	—	7 943 —
Kandiseret frugt	1 973	-	—	1 000 —
Foder etc.	251 262	-	—	25 600 —
Graasten	2 888 500	-	—	46 308 —
Gadesten	15 089 106	-	—	253 485 —
Teglsten, ildfast	1 237 700	-	—	33 152 —
Droger, salte	175 894	-	—	52 768 —
Trælast	111 586	m^3	—	3 339 560 —
Korkaffald	53 562	kg.	—	3 910 —
Rujern	931 600	-	—	83 844 —
Jerntraad	111 075	-	—	22 215 —
Stangjern	214 187	-	—	44 811 —
Staal	70 606	-	—	36 009 —
Metalaffald, jern	14 466	-	—	1 723 —
Træmasse	484 179	-	—	62 627 —
Porcelænsjord	248 374	-	—	5 313 —
Trævarer, ordinære	249 864	-	—	72 857 —
Maskiner	10 281	-	—	7 385 —
Metalvarer, jern	27 759	-	—	8 262 —
Spiger	11 174	-	—	5 328 —
Staalvarer	514	-	—	4 396 —
Messingvarer	3 600	-	—	17 847 —
Papir	81 703	-	—	26 124 —
Fyrstikker	46 666	-	—	23 616 —
			Ialt	4 199 640 mk.

Antallet af ankomne skibe fra alle verdensdele udgjorde i aaret 1903 4 250 skibe dr. 3 179 815 reg.-tons mod i aaret 1902 4 197 skibe dr. 2 984 410 tons.

Udvandringen over Bremen beløb sig i aaret 1903 til 175 320 personer mod 143 329 det foregaaende aar.

Over Wesers handelsflaade vil opgave foreligge først i løbet af sommeren. Den bestod:

I aaret	1902	af	869	skibe dr.	761 720	reg.-tons
mod i —	1901	-	878	— -	733 863	—
og i —	1900	-	825	— -	670 011	—

Til konsulatet ankom i aaret 1903 331 skrivelser og afgik 405, ialt 736. De til norske og svenske sjøfolk og andre personer ankomne, til dette konsulat adresserede telegrammer, breve og tryksager beløb sig til 1 053 stkr.

Fra norske skibe blev 76 personer afmønstret og 67 paamønstret.

Fra svenske skibe afmønstredes 10 personer og paamønstredes 9.

Elbe—Trave-kanalen.

Skrivelse fra generalkonsulatet i Lübeck af 15de august 1904.

Aarsberetning om Elbe—Trave-kanalen for regnskabsaaret 1903 (1ste april 1903—31te marts 1904) er nu udkommet, og det fremgaar af denne, at trafiken er i stadigt tiltagende. Saaledes har kanalen i nævnte tidsrum været befaret af:

949	tomme	fartøier	med 213 314	tons	bæreevne
2 524	lastede	—	563 796	—	— og 384 311 tons last

Ialt	3 473	fragtfartøier	med	777 110	tons	bæreevne	og	384 311	tons last
mod	2 977	—	—	592 375	—	—	-	286 886	— —

det foregaaende aar; altsaa en forøgelse for 1903 af 496 fragtfartøier med 184 635 tons bæreevne og 97 425 tons last.

Af den samlede trafik falder:

a. Paa gjennemgangstrafiken (d. v. s. naar kanalen i hele sin længde gjennemfares) i retningen fra Lübeck til Lauenburg resp. 297 634 og 115 926 tons; i retningen Lauenburg—Lübeck resp. 273 171 og 157 618 tons.

b. Paa de enkelte kanalstationers trafik

med	Lübeck	resp.	68 086	og 46 794 tons
—	Elben	—	133 690	- 62 243 —

Den paa Lübeck faldende totale trafik opgaar saaledes til 638 891 tons lasteevne og 320 338 tons last.

Vandstanden i Elben var i det forløbne aar temmelig ugunstig. Skibstrafiken paa kanalen maatte som følge af sterk isdannelse i tidsrummet 8de—15de januar indstilles for alle fartøier.

Indhold: **Berlin** s. 577. — **Bremen** s. 619. — **Elbe—Trave-kanalen** s. 624.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 14. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Buenos Aires.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul S. A. Christophersen,
dateret 16de juni 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning. Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	7	11 219	7	11 219	-	-	6	10 436	6	10 436
Seilskibe	-	-	39	41 730	39	41 730	-	-	42	42 143	42	42 143
Sum	-	-	46	52 949	46	52 949	-	-	48	52 579	48	52 579
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	7	10 125	7	10 125	-	-	23	33 198	23	33 198
Seilskibe	-	-	13	11 312	13	11 312	-	-	24	22 228	24	22 228
Sum	-	-	20	21 437	20	21 437	-	-	47	55 426	47	55 426
Totalsum af ladede fartøier	-	-	66	74 386	66	74 386	-	-	95	108 005	95	108 005
B. I ballast. Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	4	6 613	4	6 613	-	-	5	7 396	5	7 396
Seilskibe	-	-	17	15 886	17	15 886	-	-	9	8 445	9	8 445
Sum	-	-	21	22 499	21	22 499	-	-	14	15 841	14	15 841
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	20	28 598	20	28 598	-	-	3	4 348	3	4 348
Seilskibe	-	-	14	12 877	14	12 877	-	-	2	1 693	2	1 693
Sum	-	-	34	41 475	34	41 475	-	-	5	6 041	5	6 041
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	55	63 974	55	63 974	-	-	19	21 882	19	21 882

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 1 782 090.oo; for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 2 270 124.

For ordre, reparation eller lignende anløb 16 norske fartøier dr. 15 448 tons.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 48 dr. 77 375 tons; til hovedstationen 14 dr. 20 661 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 4 222.53, ved vicekonsulsstationerne kr. 2 258.98; heraf tilfaldt generalkonsulen kr. 1 129.49. Af svenske fartøier ved hovedstationen kr. 1 231.90; ved vicekonsulsstationerne kr. 1 856.99; heraf tilfaldt generalkonsulen kr. 928.50. Ialt tilfaldt generalkonsulen kr. 7 512.42.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 800.oo, i svenske sager kr. 314.oo, i andre sager kr. 4.oo; ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 362.oo, i svenske sager kr. 96.oo, i andre sager intet.

De forenede rigers skibsfart paa distriktet i det forløbne aar viser sammenlignet med aaret forud en høist glædelig fremgang. Der ankom nemlig af norske seilskibe 83 dr. 81 805 tons og af norske dampskibe 38 dr. 56 555 tons mod henholdsvis 70 dr. 67 505 tons og 9 dr. 14 466 tons i aaret 1902, altsaa en forøgelse af 13 seilskibe med 14 300 tons og 29 dampskibe med 42 089 tons. Samtidig afgik der 77 seilskibe dr. 74 509 tons og 37 dampskibe dr. 55 378 tons mod 70 seilskibe dr. 67 588 tons og 10 dampskibe dr. 15 638 tons det foregaaende aar, eller en tilvækst af 7 seilskibe dr. 6 921 tons og 27 dampskibe dr. 39 740 tons.

For den s v e n s k e skibsfarts vedkommende stiller forholdet sig saaledes: Ankomne seilskibe 6 dr. 4 308 tons mod 4 dr. 2 776 tons i aaret 1902, og ankomne dampskibe 42 dr. 73 067 tons mod 5 dr. 9 169 tons i aaret 1902. Afgaaede er i begge aar det samme antal saavel seil- som dampskibe. Idethele er saaledes den svenske skibsfart gaaet frem med 2 ankomne seilskibe dr. 1 532 tons og 37 ankomne dampskibe dr. 63 898 tons, samt ligesaa mange afgaaede seil- og dampskibe.

Hvad der i denne oversigt særlig fortjener opmerksomhed, er det betydelige opsving, som saavel den norske som den svenske dampskibstrafik paa Argentina har været gjenstand for i det forløbne aar, idet der af norske dampskibe er ankommet mere end 4 gange og af svenske over 8 gange saa mange som aaret forud.

Ihvorvel denne store fremgang vistnok for en stor del maa tilskrives tilfældige aarsager som den herværende extraordinært store kornudførsel i forbindelse med de ugunstige konjunkturer paa de øvrige fragtmarkeder, saa maa man dog forhaabentlig ogsaa være berettiget til i dette forhold at se et bevis paa, at interessen for det argentinske fragtmarked nu begynder at vaagne noget hos vore dampskibsredere, og at disse for fremtiden i en høiere grad, end hidtil har været tilfældet, vil gjøre anstrengelser for at opnaa en andel i den store og stadig voksende dampskibstrafik, som foregaar herude.

Af de med ladning ankomne n o r s k e seilfartøier har som vanlig den altoverveiende del været engageret i trælasttraden fra Nordamerika, idet af de 39 fartøier, som ankom med ladning til hovedstationen, ikke mindre end 38 dr. 41 326 tons var lastet med trælast, og kun et enkelt mindre skonnertskib paa 404 tons bragte stykgods fra Antwerpen.

Af de med trælast lastede fartøier ankom 30 dr. 32 864 tons fra Sydstaterne og 8 dr. 8 462 tons fra Kanada.

Trafiken med trælast fra Nordamerika er en trade, som indtil for et par aar tilbage udelukkende var forbeholdt seilskibene, men i den senere tid er

dampskibene begyndt at konkurrere ogsaa paa dette omraade, og for hvert aar, som gaar, ankommer der flere og flere trælastladninger i dampskibe.

Af norske dampskibe ankom der til hovedstationen 2 dr. 2 910 tons med trælast fra de Forenede Stater. Forøvrigt bragte de til hovedstationen ankomne norske dampskibe: 2 dr. 3 365 tons kul fra England, 2 dr. 3 304 tons stykgods fra New York og Antwerpen og 1 dr. 1 640 tons sækkestrie fra Kalkutta.

I ballast eller for at komplettere sine ladninger ankom 3 dampskibe dr. 4 689 tons fra argentinske havne og 1 dr. 1 924 tons fra England.

De fra hovedstationen afgaaede norske seilskibe var lastede, 13 dr. 14 172 tons med blandet ladning (hø, havre, hvede, mais og klid), 9 dr. 7 256 tons med mais, 8 dr. 8 139 tons med hvede, 5 dr. 6 564 tons med quebracho, 5 dr. 4 901 tons med ben og benaske og 1 dr. 404 tons med linfrø.

Med ladning afgik fra hovedstationen 23 norske seilskibe dr. 22 071 tons til Sydafrika, 4 dr. 3 633 tons til Falmouth f. o., 3 dr. 3 302 tons til Frankrige, 3 dr. 3 633 tons til Australien, 2 dr. 1 785 tons til England, 1 dr. 1 148 tons til Hamburg, 1 dr. 1 439 tons til Rotterdam, 1 dr. 1 006 tons til Antwerpen, 1 dr. 634 tons til Kjøbenhavn og 1 dr. 1 488 tons til New York.

Fra hovedstationen afgik med ladning følgende norske dampskibe: 4 dr. 7 673 tons med blandet last af hvede, mais, linfrø etc., 1 dr. 1 924 tons med kornvarer, huder og talg og 1 dr. 839 tons med linfrø.

Af disse dampskibe afgik 2 dr. 2 406 tons til Las Palmas og St. Vincent f. o., 1 dr. 2 256 tons til Dunkerque, 1 dr. 1 924 tons til Antwerpen, 1 dr. 1 926 tons til Hull via Deptford og 1 dr. 1 924 tons til Genua.

I ballast ankom til hovedstationen, af norske seilskibe 12 dr. 10 925 tons fra Sydafrika, 2 dr. 2 403 tons fra argentinske havne, 2 dr. 1 838 tons fra Montevideo og 1 dr. 720 tons fra Rio Janeiro samt af dampskibe 3 dr. 4 689 tons fra argentinske havne og 1 dr. 1 924 tons fra England. Samtidig afgik i ballast 7 seilskibe dr. 6 253 tons til argentinske havne, 1 dr. 1 235 tons til de Forenede Stater og 1 dr. 956 tons til Kanada samt 5 dampskibe dr. 7 396 tons til argentinske havne.

Af svenske seilskibe ankom med ladning til hovedstationen blot 2 dr. 1 376 tons, begge med trælast fra de Forenede Stater. Af disse afgik det ene dr. 714 tons til Nantes med ben og benaske og det andet dr. 662 tons i ballast til Villa Constitucion.

I ballast ankom ligeledes kun 2 svenske seilskibe med en drægtighed af tilsammen 1 677 tons. Disse, der var ankomne fra Sydafrika, gik begge tilbage dertil med kornlast.

Til hovedstationen ankom med ladning følgende svenske dampskibe: 6 dr. 10 271 tons med kul fra England, 1 dr. 1 722 tons med kul og koks og 1 dr. 1 728 tons med kul, gasrør etc. ligeledes fra England samt 1 dr. 1 365 tons med trælast fra de Forenede Stater. Samtlige disse dampskibe afgik i ballast til andre argentinske havne for at laste.

For at laste kvæg paa dæk ankom 1 dampskib dr. 2 522 tons fra Colastiné, hvor det havde indtaget en ladning quebracho, og afgik til Rotterdam via Deptford.

Over den samlede skibsfart paa Argentina foreligger der ikke specificerede opgaver senere end for aaret 1902, i hvilket aar følgende fartøier ankom til de argentinske havne fra udlandet:

	Dampskibe.		Seilskibe.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Tyske	210	511 919	12	12 658
Østerrigske	6	10 635	5	5 245
Belgiske	5	11 694	1	1 124
Bolivianske	—	—	5	151
Brasilianske	64	41 635	38	2 015
Chilenske	50	20 705	19	506
Danske	13	19 004	—	—
Spanske	41	99 734	9	3 221
Franske	70	120 708	—	—
Hollandske	17	42 358	2	1 464
Engelske	1 039	1 769 875	82	75 292
Italienske	100	231 203	71	60 841
Argentinske	5 102	3 214 022	2 358	284 098
Nordamerikanske	—	—	34	28 659
Norske	6	10 040	65	63 899
Paraguayske	72	6 652	26	995
Portugisiske	—	—	1	740
Russiske	2	3 631	2	1 699
Svenske	3	4 859	6	3 344
Uruguayske	1 661	1 495 400	398	25 616
	8 461	7 614 074	3 134	571 567

Sammenholdes disse tal med opgaverne for det nærmest foregaaende aar, viser dampskibstrafiken en stigning af 171 fartøier med en drægtighed af 515 541 tons, medens der af seilskibe er ankommet 536 dr. 42 637 tons mindre end i aaret 1901.

Havneforhold. I Buenos Aires har havneforholdene i længere tid været lidet tilfredsstillende, idet de for ikke ret mange aar tilbage fuldførte storartede havneanlæg allerede viser sig utilstrækkelige for behovet. Expeditionen har derfor ladet meget tilbage at ønske, og fartøierne har særlig i den travleste del af sæsonen været udsat for lange ophold, hvad der har givet anledning til mange klager. Under disse omstændigheder vil det visselig ikke vare længe, inden det bliver nødvendigt at gaa igang med bygningen af den række nye dokker, som det fra først af har været planen, naar trangen til udvidelser gjorde sig gjældende, at anlægge langs med de nuværende. Spørgsmaalet herom har været fremme, uden at sagen dog endnu er naaet udover drøftelsernes stadium.

For imidlertid saavidt muligt at lette operationerne og opnaa en hurtigere expedition er der bleven besluttet at indkjøbe 6 nye lokomotiver for havnejernbanen, at anlægge flere sidespor samt at forøge havnebetjeningens personale. Samtidig er der ogsaa blevet udfærdiget et nyt havnereglement, i henhold til hvilket jernbanevogne med last kun kan sendes til havnen, naar navnet paa det fartøi, for hvilket lasten er bestemt, opgives, ligesom disse maa være lossede paa høist fire dage, og de tomme vogne fjernes i middagstiden. Al veining af korn inden havneomraadet bliver ligeledes forbudt. Disse forskjellige foranstaltninger vil forhaabentlig bidrage til at afhjælpe de værste af de ulemper, som hidtil har forsinket fartøiernes expedition.

Et projekt, som længe har staaet paa dagsordenen, og som nu synes at

have udsigt til at blive realiseret, er anlægget af en beskyttelsesmolo udenfor det nordre havnebassin (Darsena Norte) for at gjøre dette anvendeligt for skibsfarten. Nævnte bassin er nemlig saa aabent, at fartøierne ikke kan ligge sikkert der, hvorfor hele dette betydelige havneareal hidtil omtrent ikke har kunnet benyttes.

Allerede for tre aar siden bestemte kongressen, at der skulde bygges en saadan molo, dengang i forbindelse med en havn for losning af brændbare sager, og arbeidet blev udbudt til licitation, men da ingen af de indkomne anbud befandtes akceptable, blev sagen foreløbig stillet i bero. Nu har imidlertid kongressen besluttet, at foreløbig kun beskyttelsesmoloen skal bygges, og har i den anledning bemyndiget regjeringen til at lade arbeidet udføre enten direkte eller ved et privat firma efter forudgaaende licitation. Herved er sagen bleven bragt ind i et spor, som gjør den lettere gjennemførlig, da de udlæg, som bygningen af denne molo vil medføre, kun udgjør en brøkdel af, hvad det fra først af projekterede anlæg var beregnet at skulle koste.

Saasnart dette høist paakrævede arbeide er fuldført, vil yderligere ca. 1 300 meter kailængde kunne tages i brug for skibsfarten.

Et anlæg, som i en meget væsentlig grad vil bidrage til at lette lasteforholdene i havnen, er de af Buenos Aires- og Rosario-jernbanen nylig færdigbyggede silopakhuse. Disse, der har kostet 350 000 pund sterling, og som optager næsten hele den ene side af dok no. 2, kan modtage 2 400 tons kornvarer i timen og indlaste i fartøierne 7 000 tons pr. dag. Dersom der bliver foretaget en forandring i havnereglementet, saaledes at det tillades fartøierne at ligge tre ved siden af hinanden, vil 9 store dampskibe kunne lastes paa engang.

Der findes nu idethele tre silopakhuse i havnen, idet sydbaneselskabet og firmaet Stricker & Weber tidligere har bygget saadanne, men disse er sammenlignet med det af Buenos Aires- og Rosario-jernbanen opførte kompleks af forholdsvis mindre betydning.

Den af sydbaneselskabet paa sydsiden af Doca del Diachuelo byggede dok nærmer sig nu sin fuldendelse og antages at ville kunne tages i brug i sin helhed i indeværende aar. Aabningen af denne dok, der er af betydelig størrelse (1 000 meter lang og 230 meter bred), vil ogsaa bidrage til at forbedre forholdene i havnen.

I Bahia Blanca har sydbaneselskabet fuldført sit nye store bryggeanlæg, og da lastningen der nu foregaar normalt, hører man ikke længere klager over, at fartøierne foraarsages lange ophold. Bahia Blanca's betydning saavel som export- som importhavn tiltager stadig, hvad man bl. a. har et bevis paa deri, at det store engelske dampskibsselskab „The Pacific Steam Navigation Co." har fundet sig foranlediget til at lade en del af sine baade anløbe denne havn.

For at skaffe den voksende produktion i den sydlige del af provinsen Buenos Aires saa mange udløb som muligt har kongressen givet sit samtykke til, at den nye krigshavn, Puerto Belgrano kaldet, ogsaa kan benyttes af handelsfartøier. Nævnte havn, der snart vil være færdig, er beliggende et stykke udenfor Bahia Blanca og vil være tilgjængelig for de mest dybgaaende skibe.

Havnearbeiderne i Rosario skrider kun langsomt fremad. Mangelen paa bryggeplads her bliver mere og mere følelig, efterhvert som trafiken tiltager, og fartøier, som har bragt last til Rosario, har tildels maattet finde sig i lange ophold, ja endog lægtere har været udsat for at maatte vente optil

14 dage og mere, førend de har faaet „turn“ til at losse. De herværende lægterkompagnier har som følge heraf seet sig nødsaget til at forhøie fragterne til Rosario, og da de udenlandske dampskibsselskaber synes at være tilbøielige til at følge deres exempel, er handelsstanden bleven ængstelig og har gjort forestillinger til entreprenørerne for havnearbeiderne, hvilke ogsaa har lovet at gjøre sit yderste for, at en del af det nye bryggeanlæg snarest muligt kan blive aabnet for trafiken.

Hvad lasteforholdene angaar, saa har der derimod intet været at udsætte paa disse, idet lastning kan finde sted omtrent hvorsomhelst fra de høie „barrancas“ langs flodbredden, og denne saaledes er uafhængig af bryggeplads.

Foruden disse forskjellige arbeider har kongressen bevilget de nødvendige midler til at forbedre havneforholdene i Paraná og San Nicolas. I den førstnævnte af disse byer skal der anlægges en 412 meter lang brygge, to store vareskur samt et bassin for fartøier i kysttrafiken, hvilket vil faa en længde af 200 meter og en dybde af 3 meter. Desuden vil den del af floden, som giver adkomst til havnen, blive uddybet til 5.80 meter i en længde af 7 à 8 kilometer.

I San Nicolas omfatter anlægsplanen en 1 700 meter lang brygge, 11 vareskur, kraner etc.

Begge disse arbeider er det meningen at gaa igang med straks.

Fragtmarkedet. Den rige kornhøst, efterspørgselen efter korn fra Australien, den midlertidige aabning af de engelske havne for argentinsk kvæg og de gode priser, opnaaede for uld i Europa, har bidraget til, at La Plata-fragtmarkedet har holdt sig temmelig livligt i løbet af aaret 1903.

Fragterne har imidlertid ikke holdt sig meget høie under noget længere tidsrum, men ved et overblik over hele aaret finder man, at overgangene ikke har været meget pludselige og heller ikke variationerne i fragtsatserne meget store; paa faa undtagelser nær har raterne for det meste holdt sig mere eller mindre ved den fragt, til hvilken nye og økonomiske skibe kan seile med lidt fortjeneste.

De to fornemste nyheder af aaret var den allerede nævnte kornexport til Australien, hvortil et betydeligt antal store seilskibe blev befragtede i maanederne januar til april, og den midlertidige export af kvæg til de britiske havne, hvilken dog ikke varede længere end fra februar til mai, da mund- og klovesyge igjen brød ud, og England atter lukkede sine havne for det argentinske kvæg.

Export til Sydafrika. Ihvorvel det var den almindelige tro, at Boerkrigens ophør vilde stanse exporten fra Argentina til de sydafrikanske havne, blev samme dog fortsat, specielt i den første halvdel af aaret 1903, og ganske betydelige kvantiteter, ikke blot af kvæg og heste, men ogsaa af korn og hø blev sendt over. I det sidste halvaar aftog denne export betydelig, da de øieblikkelige behov var dækkede, og udsigterne til en god høst i Afrika gjorde nogen større import overflødig.

Den preferance, som afskibere af quebracho giver dampskibene, blev i aaret 1903 endnu mere merkbar end i noget tidligere aar. Et andet forhold, som ogsaa bør nævnes, er den vegt, kjøbmændene nu lægger paa alder og klassifikation af seilskibe. Enkelte af de fornemste exportører vil ikke skibe i andet end jern-, staal- eller ganske nye træskibe, medens man tidligere ikke paa langt nær var saa nøie. Grunden til dette for seilskibsfarten saa lidet glædelige faktum synes at ligge i de nye strenge regler, som assuranceselskaberne har opstillet, og de høie præmier, som nu forlanges for last, der skibes i ældre og mindre godt klassificerede skibe.

Nedenstaaende fragtrater har under aaret været gjældende:

	Dampskibe.			
	Colastiné.	San Lorenzo.	Buenos Aires.	Bahia Blanca.
Korn:				
St. Vincent f. o.	19 sh. 3 d—21 sh. 0 d	13 sh. 6 d—22 sh. 0 d	12 sh. 6 d—17 sh. 0 d	12 sh. 6 d—17 sh. 0 d
Quebracho:				
St. Vincent f. o.	19 sh. 0 d—21 sh. 6 d			
New York	20 sh. 0 d—22 sh. 6 d			
Uld:				
Til direkte havne i Europa			11 sh. 0 d—17 sh. 0 d	17 sh. 0 d—18 sh. 0 d
„ New York eller Boston				$ 5
Tørrede huder:				
Til New York eller Boston				½ cent pr. ℔
Kvæg:				
Til Deptford fra Buenos Aires	£ 3. 10. 0	£ 5. 0. 0		

	Seilskibe.			
	Colastiné.	San Lorenzo.	Buenos Aires.	Argentinske havne i Uruguayfloden.
Korn:				
Kanalen f. o. . .	20 sh. 0 d	16 sh. 6 d—19 sh. 0 d	13 sh. 6 d—17 sh. 6 d	18 sh. 0 d—22 sh. 0 d
Quebracho:				
Kanalen f. o. . .	18 sh. 0 d—19 sh. 0 d	17 sh. 0 d—18 sh. 0 d	14 sh. 0 d—15 sh. 0 d	
New York . . .	$ 4.50—5.00	$ 3.75—4.00	$ 2.90—3.50	
Uld:				
Til New York eller Boston .		$ 3.25	$ 2.80—3.00	
Saltede huder:				
Til Kanalen f. o.			30 sh.	35 sh. 0 d—37 sh. 0 d
Tørrede huder:				
Til New York eller Boston .		5.8 cent pr. ℔	1/2 cent pr. ℔	
Hø:				
Til Rio Janeiro eller Santos .		$ 1.90—2.30		
„ Sydafrika		12 sh. 9 d—14 sh. 0 d		
Ben:				
Til Kanalen f. o.		16 sh. 0 d—21 sh. 0 d	16 sh. 6 d—18 sh. 0 d	
„ Delaware Breakwater f. o.		$ 4.25—4.75	$ 3.50—4.00	

Almindelige bemerkninger. Den i slutningen af aaret 1902 efter ordningen af grænsetvistighederne med Chile indtraadte bedring i de økonomiske forholde har i det forløbne aar yderligere akcentueret sig. Paa de aller fleste omraader spores der en usedvanlig fremgang, og synes man heraf at kunne slutte, at det længe ventede omslag endelig har fundet sted, og at Argentina for nærværende befinder sig ved begyndelsen af en opgangsperiode, som maa antages at ville blive af længere varighed og at ville faa et mere normalt forløb end den i slutningen af ottiaarene indtraadte „boom", da det nuværende økonomiske opsving i modsætning til nævnte „boom", der havde sit udspring i en ved ugaranterede seddelemissioner fremkaldt usund spekulationsfeber, er bygget paa næringslivets udvikling med en deraf følgende storartet øgning af landets produktion.

Hvorledes nu end forholdene senere kommer til at udvikle sig, saa maa dog aaret 1903 siges at have sluttet under de heldigste auspicier, og synes der derfor at være grund til at se ialfald den nærmeste fremtid imøde med de bedste forhaabninger.

Pengemarkedet har været meget gunstigt med yderst rigelig pengetilførsel, der staar i forbindelse med den stedfundne betydelige stigning af exporten. I „Caja de Conversiòn" befandt sig den 31te december en beholdning af noget over 38 millioner pesos guld, som i aarets løb er bleven omvekslet i papir, og kan man gaa ud fra, at dette beløb omtrentlig repræsenterer nettooverskuddet af aarets økonomiske virksomhed.

Da kapitalisterne vedblivende viser liden tilbøielighed til at sætte sine penge i nye foretagender, har bankerne seet sine allerede iforveien uhaandterlig store beholdninger yderlig forøgede, hvoraf følgen har været, at diskontoen er gaaet endnu mere ned, saaledes at gode papirer uden vanskelighed har kunnet anbringes til 4 pct., hvilket er en her tidligere ukjendt lav diskontosats. Indskudsrenten er faldt i forhold, og opnaaes der for tiden blot 3 pct. for 3 maaneders indskud mod 5 à $5^1/_2$ pct. for 2 aar siden. For foliomidler, for hvilke der under krisen gaves lige op til 3 pct., er bankerne nu ophørt med at betale renter.

Forklaringen til, at en saa ringe foretagsomhed hidtil har gjort sig gjældende, maa for en stor del søges i den usikkerhed, som raader med hensyn til udfaldet af det forestaaende præsidentvalg. Saafremt dette finder sted, uden at roligheden forstyrres — og hertil synes der at være de bedste udsigter —, vil der ganske sikkert blive søgt en mere frugtbringende anvendelse for de ledige kapitaler, end hidtil har været tilfældet, hvorved disse vil blive sat i omløb og bidrage til øgningen af den almindelige velstand.

Vekselkursen paa Europa har under aaret holdt sig temmelig høi og samtidig meget fast. Paa England har den varieret mellem $48^1/_8$ og 49 d, paa Frankrige mellem 5.04 og 5.10 og paa Tyskland mellem 4.10 og 4.16 for 90 dages sigt.

Agioen paa papirpenge har været underkastet høist ubetydelige fluktuationer, idet den under størsteparten af aaret har holdt sig paa 227.27, som er den kurs, efter hvilken „Caja de Conversiòn" er forpligtet til at indløse guld, og er kun ved en enkelt leilighed steget saa høit som til 227.40.

Der har fremdeles ikke vist sig tegn til, at regjeringen har til hensigt at søge gjennemført den gradvise værdiforhøielse af papirpengene, som var forudsætningen ved konverteringslovens vedtagelse, og da tanken om at tilveiebringe et fond til indløsning af papirpengene nu maa antages at være definitivt opgivet, ser det ud til, at statsmyndighederne agter at opretholde seddelmyntens nuværende depreciation, saalænge dette paa nogen maade kan lade sig gjøre.

Ihvorvel der kan sættes spørgsmaalstegn ved klogskaben af en politik, som gaar ud paa at forhindre seddelpengenes værdiforøgelse ved kunstige midler, saa kan dog de fordele, en fast pengekurs medfører for forretningslivet, ikke vurderes høit nok, og er det formodentlig denne omstændighed, det skyldes, at kravene paa konverteringslovens ophævelse ikke har lydt sterkere, end hidtil har været tilfældet.

Aktiemarkedet. Den overflod paa disponibel kapital, som har gjort sig gjældende, og for hvilken der har været søgt regningssvarende anbringelse, har ikke kunnet undlade at øve en stimulerende indflydelse paa aktiemarkedet, og saavel industri- og andre aktier som obligationer i de indenlandske statslaan har derfor været gjenstand for livlig omsætning til stadig stigende priser. Der har som følge heraf paa børsen hersket en rørelse, som man ikke har været vidne til siden guldspekulationernes dage. Ogsaa i landeiendomme er der foregaaet en sterk spekulation, der har bragt priserne i enkelte heldig beliggende distrikter til at stige til mere end det tredobbelte.

Nedenfor hidsættes en opgave over gjennemsnitsnoteringerne paa de vigtigste indenlandske laan i de tre sidste aar:

	1901.	1902.	1903.
Laanet af 1898	74.6	87.2	100.3
„ „ 1891	75	87	100.2
Laanet til bekjæmpelse af græshoppeplagen af 1897	83.5	89	101
Offentlige fonds 1892	74	84	98.3
Konsolideret laan	84.5	92	100

Paa forretningslivets omraade har forholdene takket være de gunstige konjunkturer bedret sig ganske betydelig. Efter den udmerkede høst i aaret 1902 og det endnu rigeligere høstudbytte i aaret 1903 har landbefolkningen seet sig istand til ikke alene at frigjøre sig for den gjæld, hvori de tidligere daarlige aar havde bragt dem, men ogsaa til at foretage nye og udstrakte indkjøb af landbrugsmaskiner og andre fornødenheder. Herved er penge bleven sat i cirkulation, hvad der har influeret paa kjøbeevnen i sin almindelighed. I hvor høi grad denne er bleven styrket, kan sees deraf, at værdien af importen er steget med vel 28 millioner pesos guld sammenlignet med aaret forud. Et andet og afgjørende bevis for, hvorledes stillingen inden forretningslivet har forbedret sig, har man i den betragtelige nedgang, som har fundet sted i antallet af konkurser. Medens der nemlig i aaret 1902 forefaldt falliter med passiva af næsten $37^1/_2$ million guld, er det tilsvarende zifer for aaret 1903 kun noget over 18 millioner, eller mindre end halvparten.

Industrien. Naar undtages sukker- og vinindustrien, der vedblivende har lidt under overproduktion og følgerne heraf, har Argentinas forøvrigt ganske mangeartede industri gjennemgaaende havt et godt aar.

Nedenfor vil der blive givet en kort oversigt over de vigtigste af disse industrigrenes virksomhed.

Textilindustrien. Af textilfabriker findes der et temmelig betragteligt antal, der næsten alle er samlet i og omkring Buenos Aires. Produktionen omfatter ikke særdeles mange artikler, idet den væsentlig indskrænker sig til tilvirkning af undertøi og strømper af uld og bomuld, billigere kasimirtøier, tørklæder, uldtæpper, haandklæder etc. En eller to af fabrikerne er i den senere tid begyndt at tilvirke sit garn selv, men forresten indføres

dette i færdig tilstand fra Europa, hovedsagelig fra England. De fleste fabriker kontrolleres af et syndikat, og da dette besidder megen indflydelse, har det opnaaet at faa textilvarer belagt med en saa høi told, at denne for en stor del artiklers vedkommende mange gange overstiger varens værdi. Man er derfor vidne til den urimelighed, at i et land, der exporterer uld for ca. 50 millioner pesos guld om aaret, er uldvarer en luxusartikel, som kun er indenfor de mere bemidledes rækkevidde. Takket være den høie beskyttelsestold har fabrikerne imidlertid saa meget at gjøre, at de i nogen tid endog skal have havt vanskelig for at tilfredsstille efterspørgselen. Flere af fabrikerne tilvirker ogsaa hatte, hvortil den færdige filt ligeledes indføres fra Europa.

Sækkefabriker. Sække er her gjenstand for et meget betydeligt forbrug, da disse foruden til mel, klid etc. ogsaa i stor udstrækning benyttes ved exporten af kornvarer. Færdige sække var tidligere belagt med høi told, hvilket de herværende fabriker benyttede sig af til at holde yderst ublue priser. Dette gav imidlertid anledning til megen misnøie, og klagerne blev tilsidst saa sterke, at kongressen i de sidste aar har indtaget i toldtarifen en bestemmelse om, at regjeringen, hvis den finder anledning hertil, kan ophæve tolden paa sække. Priserne har herved været holdt indenfor nogenlunde rimelige grænser, men at fabrikerne vedblivende gjør gode forretninger, kan sees deraf, at aktierne i den største af disse, hvis paalydende værdi er 100 pesos, for nærværende noteres i 170.

Skofabriker findes der temmelig mange af, hvilke til sin produktion dels benytter læder af indenlandsk og dels af udenlandsk tilvirkning. Det indenlandske læder er imidlertid af mindre god kvalitet, og da som følge heraf det her i landet fabrikerede skotøi har faaet et daarligt navn, har særlig amerikansk og engelsk skotøi i de senere aar, tiltrods for den høie told, vundet adskillig indpas. Der importeredes saaledes i aaret 1903 noget over 7 000 dusin par, hvilket dog er henimod 3 000 dusin par mindre end aaret forud.

Ølbryggerier. Ølbrygningen er i lighed med de fleste andre argentinske industrigrene af forholdsvis ny datum, idet det ikke er mere end ca. 15 aar siden, at det første ølbryggeri oprettedes her i Buenos Aires. Senere er der kommen en hel del nye til, hvoraf de fleste og betydeligste befinder sig i Buenos Aires og omegn, men existerer der ogsaa forskjellige i Rosario samt i enkelte af provinserne. Disse bryggerier havde i begyndelsen mange vanskeligheder at bekjæmpe, men efterhvert som de har erhvervet sig erfaring, er det lykkedes dem at fremstille et stadig forbedret produkt, og er dette nu saa godt, at det heltud taaler sammenligning med det bedste europæiske øl. Det tyske og skandinaviske øl, hvoraf der tidligere afsattes betydelige kvantiteter, er derfor bleven fuldstændig fordrevet fra markedet, medens samtidig forbruget er steget i en betydelig grad. Der importeres fremdeles en del øl — under det forløbne aar saaledes noget over 30 000 dusin flasker —, men omfatter denne import omtrent udelukkende engelsk stout.

Mineralvandfabrikerne er særdeles talrig repræsenteret, idet der neppe findes en by, som ikke har en eller flere saadanne. Fabrikationen indskrænker sig omtrent udelukkende til sodavand, hvoraf der er et meget stort forbrug. Nogen import af betydning er der under disse omstændigheder ikke tale om, og opgik denne derfor i det sidste aar kun til 1 900 dusin flasker sodavand og henimod 6 000 dusin flasker ingefærøl. Af naturlige mineralvande importeres der derimod temmelig betydelige kvantiteter — i aaret 1903 saaledes næsten 185 000 dusin flasker.

Mølleindustrien har i Argentina naaet en temmelig høi udvikling.

Hovedcentret for denne er provinsen Santa Fé med sin store hvedeproduktion samt dennes udskibningshavn Rosario. Ogsaa i provinsen og byen Buenos Aires findes der meget betydelige møllebrug. For de fleste af landets møller gjælder det, at de er udstyrede med nye og tidsmæssige maskiner. Disse møller har hidtil kun arbeidet med det indenlandske og brasilianske marked for øie, og naar undtages enkelte spredte forsøg, har der ikke været gjort noget for at skaffe det argentinske mel nye afsætningssteder. Heri vil der imidlertid nu indtræde en forandring, idet der i den sidste tid her i Buenos Aires er traadt i virksomhed to nye og fuldt moderne møllebrug, som er beregnet paa at skulle optage konkurrencen med det amerikanske hvedemel paa de europæiske markeder.

M a k k a r o n i f a b r i k e r. Den i numerisk henseende dominerende stilling, som det italienske element indtager inden befolkningen, gjør, at maccaroni altid har spillet en meget fremtrædende rolle som næringsmiddel, særlig blandt de mere ubemidlede klasser. Der oprettedes derfor tidlig maccaronifabriker her i landet, og disse gjorde i begyndelsen gode forretninger, men da fabrikernes antal efterhaanden er bleven sterkt forøget, og konkurrencen som følge heraf er bleven større, er fortjenesten aftaget, ligesom det har vist sig, at det indenlandske marked ikke længere er istand til at absorbere, hvad der produceres. Under disse omstændigheder er man begyndt at se sig om efter nye markeder og har særlig fæstet opmerksomheden paa Brasilien og Sydafrika, hvorhen der i den sidste tid opgives at være afskibet nogle mindre partier som prøve.

K j æ k s f a b r i k e r. Kjæksfabrikationen er en forholdsvis gammel industri, idet den første kjæksfabrik anlagdes allerede i aaret 1864 af en englænder, som senere solgte forretningen til et engelsk aktieselskab. Denne har senere faaet mange efterfølgere, men tiltrods for at fabrikerne nu leverer et meget tilfredsstillende produkt, er det ikke lykkedes helt at fortrænge den udenlandske vare fra markedet. Der importeredes saaledes i aaret 1903 omkr. 55 000 kg., hovedsagelig fra England. Den importerede kjæks sælges for det meste i 1-lb.-bokser.

Af s æ b e f a b r i k e r findes der især i Buenos Aires en hel del, som hovedsagelig befatter sig med tilvirkning af husholdningssæbe samt billigere toiletsæber. Der importeres dog fremdeles ikke saa ganske lidet husholdningssæbe af specielle merker som den engelske „Sunlight Soap“ etc. Importen af denne slags sæbe udgjorde i det sidste aar omkr. 307 000 kg., medens der af finere toiletsæber indførtes henimod 69 000 kg.

Enkelte af sæbefabrikerne producerer ogsaa l y s, der imidlertid, hvad kvaliteten angaar, ikke kan stilles ved siden af de udenlandske merker. Af stearinlys importeres der omkr. 200 000 kg. om aaret.

P a p i r f a b r i k e r n e har havt et særdeles godt aar og har betydelig udvidet sin produktion, hvilket bevises af den øgede import af træmasse (12 056 tons mod kun 6 789 tons i aaret 1902). Særlig fabriken i Zárate arbeider med godt udbytte, og dens aktier omsættes til en betragtelig overpris (170). Nævnte fabrik afsluttede i slutningen af aaret kontrakt om levering af 5 ladninger norsk og svensk træmasse, hvoraf to ladninger ankom ifjor fra Göteborg og Fredrikshald, medens resten vil blive leveret i løbet af indeværende aar.

Der var i sin tid tale om, at fabriken i Zárate agtede at foretage forsøg med tilvirkning af papirmasse dels af en egen slags græs, som forekommer i store mængder paa øerne i Paranáfloden, og dels af en poppel- og piletræart,

hvoraf der paa disse øer findes store beplantninger. Senere har man imidlertid intet videre hørt derom, og maa sagen derfor enten foreløbig være stillet i bero, eller ogsaa har forsøgene ikke givet det forventede resultat.

Fyrstikindustrien arbeider takket være den paa fyrstikker hvilende høie beskyttelsestold, der umuliggjør enhver fremmed konkurrence, under særdeles gunstige vilkaar og giver gjennemgaaende et godt udbytte.

Fabrikerne, hvoraf der rundt om i landet findes mange, forarbeider kun voksfyrstikker, men da disse under de fugtige veirforholde, der her som regel er fremherskende om vinteren, viser sig mindre holdbare, finder træfyrstikker fremdeles nogen anvendelse, omend forbruget er meget begrænset. Importen af træfyrstikker opgik saaledes i sidste aar blot til 5 512 kg., hvilket kvantum betegner en stigning af 1 325 kg. sammenlignet med aaret forud.

Sagbrug. Argentina besidder i de nordlige dele af landet, Tucuman, San Luis, Santiago del Estero, Córdoba, Santa Fé og Gran Chaco beliggende udstrakte skove af quebracho, ceder og nandubay en meget stor rigdomskilde, der imidlertid ogsaa er blevet udnyttet i en grad, som nærmest kommer ind under betegnelsen rovdrift. Dette gjælder særlig den værdifuldeste af disse træsorter, quebracho, hvis udmerkede egenskaber som garvemateriale bliver mere og mere paaskjønnet, og som derfor er gjenstand for en stadig større efterspørgsel. Quebrachotræet blev tidligere, naar det skulde benyttes til dette øiemed, blot exporteret i form af stokke, men er man i de senere aar begyndt at udtrække tanninen af træet her, hvorved en betydelig fragtbesparelse opnaaes.

Foruden i garvningens tjeneste anvendes quebrachoen ogsaa i stigende udstrækning til jernbanesleepers, pælearbeider, gadebrolægning etc., hvortil den grundet paa sin haardhed og holdbarhed egner sig udmerket. Ceder og nandubay, hvoraf exporten ligeledes synes at være i stigning, benyttes her i landet, den førstnævnte træsort til forarbeidelse af døre og vinduer, billigere møbler etc. og sidstnævnte hovedsagelig til gjærdestolper.

I de sydlige territorier langs grænsen af Chile samt paa Ildlandet findes der store skovstrækninger af en egen bøgeart, der behandlet paa den rigtige maade skal yde et meget godt trævirke. Mangelfulde kommunikationer har imidlertid hidtil været en hindring for, at disse har kunnet exploiteres paa en rationel maade.

Høvleriindustrien er en af de industrigrene, som kan glæde sig ved en særlig høi toldbeskyttelse, og nogen import af høvlet last har der som følge heraf i mange aar ikke fundet sted.

De fleste høvlerier befinder sig i Buenos Aires. Med ikke saa faa af høvlerierne er der kombineret kassefabriker, som hovedsagelig beskjæftiger sig med tilvirkning af smørkasser, af hvilke der, efterhvert som exporten af smør tiltager, er et stadig stigende forbrug. Da tolden paa disse kasser godtgjøres ved export, synes der at burde være anledning for norske og svenske fabriker til at konkurrere paa dette omraade. Et herværende større andelsmeieri skal efter sigende have importeret en ladning færdige kasser fra de Forenede Stater, men med import af saadanne fra Norge og Sverige har der, saavidt vides, ikke været gjort noget forsøg.

Kasserne, der er bestemt til at indeholde $^1/_2$ cwt. ($25^1/_2$ kg.), gjøres af spruce. Dimensionerne er: Bredde og længde $34^1/_2$ cm., høide 31 cm., indre maal og tykkelsen $^3/_4$'. Siderne gjøres af et bord og bund og laag af to.

Møbelindustrien har i de senere aar gjort ikke ubetydelige fremskridt. Efter længe væsentlig at have indskrænket sig til forarbeidelse af

billigere møbler af ceder, whitepine, pitchpine etc. er fabrikerne nu ogsaa begyndt med held at lægge sig efter det finere møbelsnedkeri. Hvad der præsteres paa dette omraade, bærer dog ikke i særlig grad præget af nogen selvstændig opfatning, men er væsentlig efterligninger af europæiske mønstre. Materialierne til denne slags arbeider maa for størsteparten indføres, da landet selv ikke eier synderlig mange træsorter, som egner sig til at tages i kunstsnedkeriets tjeneste.

Der importeres fremdeles ikke saa ganske lidet færdige møbler; de billigere kommer hovedsagelig fra de Forenede Stater og Østerrige og luxusmøbler fra Frankrige og England.

Kalciumkarbidfabriker. Heraf existerer der for tiden blot to, hvoraf den ene har været i virksomhed i ca. to aar og har en produktionsevne af 30 tons om maaneden, medens den anden endnu er under opførelse. Begge disse fabriker er beliggende i provinsen Córdoba, som er en af de faa mere let tilgjængelige egne her i landet, hvor der er anledning til at benytte vandkraft.

Den karbid, som tilvirkes her, er af mindre god kvalitet og har liden betydning for konsumen, hvorfor importen af kalciumkarbid, tiltrods for den høie told, der med forskjellige omkostninger løber op i omkr. 42 pesos papir eller over 66 kroner pr. ton, tiltager aar for aar. I aaret 1903 indførtes der saaledes 1 126 tons karbid mod 849 tons aaret forud.

Saavel elektricitet som gas falder her overalt, men særlig i de indre dele af landet, hvor kullene yderligere fordyres ved de store transportomkostninger, meget kostbar, medens petroleum grundet paa den høie told og dyre emballage (den indføres nemlig kun i dobbelte blik- og trækasser) ikke afhjælper savnet af et billigt belysnings- og brændemateriale.

Under disse omstændigheder synes der at være grund til at antage, at acetylen har adskillig fremtid for sig her i landet, ikke alene i belysningsøiemed, men ogsaa som middel til at frembringe drivkraft, og norske og svenske fabrikanter bør derfor have sin opmerksomhed henvendt paa Argentina som afsætningssted for sin kalciumkarbid og itide søge at skaffe sig indpas paa det herværende marked.

Den overveiende del af den karbid, som benyttes, er af nordamerikansk og italiensk oprindelse, men ogsaa enkelte partier svensk kalciumkarbid har været importeret. Sidstnævnte har vundet almindelig anerkjendelse ved sin udmerkede kvalitet, men da den falder ca. 25 pct. dyrere end den italienske og nordamerikanske, har den ikke kunnet konkurrere. En herværende større importør, som jeg har henvendt mig til i sagens anledning, antager, at aarsagen hertil dels maa søges i de mange mellemhænder, som varen passerer, inden den naar de herværende konsumenter, og dels i de ugunstige fragtforholde, der skyldes mangelen paa direkte dampskibsforbindelse. Kan disse ulemper afhjælpes, saaledes at prisdifferencen formindskes eller helst ganske ophæves, mener vedkommende importør, at den svenske karbid med lethed vil kunne fortrænge alle andre merker fra markedet.

Med norsk kalciumkarbid har der, saavidt jeg har kunnet bringe i erfaring, endnu ikke været gjort noget forsøg, men vil ovenfor citerede udtalelser formodentlig ogsaa passe paa denne.

Steninduistrien er ikke af større betydning. Rigtignok existerer der saavel i den sydlige del af provinsen Buenos Aires som i territoriet Chubut granitbrud, der tilvirker brolægningssten, fortaugssten, kantsten etc., men da stenen fra de førstnævnte af disse brud maa føres frem pr. jernbane og

fra de sidstnævnte har en lang sjøtransport, kan denne, hvad prisen angaar, vanskelig konkurrere med den uruguayske granit, der har en kortere og billigere transport, især deleshed da utilhuggen eller raat tilhuggen sten kan indføres toldfrit. Der indføres derfor temmelig betydelige kvantiteter brolægningssten fra Uruguay — i aaret 1903 saaledes 11 182 tons. Ogsaa som bygningssten for mere monumentale bygninger benyttes granit i stadig stigende udstrækning.

I provinsen San Luis findes der en særdeles smuk onyx, som der ikke exporteres saa ganske lidet af, hovedsagelig til Frankrige, hvor den imidlertid sælges under navn af brasiliansk onyx.

Konservefabriker. Naar der sees bort fra den af de store slagterier og frysekompagnier mere som biforretning foretagne nedlægning af preserveret kjød, corned beef, samt okse- og faaretunger, hvilke artikler er gjenstand for en ganske betragtelig export, spiller hermetikindustrien en meget beskeden rolle, idet der blot existerer en eller to mindre fabriker for tilvirkning af kjødkonserver, hvis ikke meget store produktion for størsteparten afsættes til skibsbrug.

Der er ogsaa i virksomhed et par mindre frugtkonserveringsfabriker, der imidlertid for afsætningen af sin produktion udelukkende er henvist til det indenlandske marked, da de høie sukkerpriser umuliggjør enhver export.

Af tørret frugt produceres der en del, men er denne af daarlig kvalitet, da man ikke forstaar at behandle den paa den rigtige maade. Som følge heraf er man vidne til, at der aarlig indføres mellem 50 og 60 000 kg. tørret frugt, medens samtidig her i landet store mængder frugt hvert aar enten ikke indhøstes eller maa bortkastes, fordi der ingen anvendelse kan findes herfor.

Der blev i sidste sæson gjort forsøg med forsendelse af frisk frugt i ruteskibenes fryserum til England, forsøg, der imidlertid som oftest havde et uheldigt udfald. Det er dog meningen at fortsætte med disse forsendelser næste aar, og er det ikke umuligt, at bedre resultater vil kunne opnaaes, naar man har erhvervet sig større erfaring med hensyn til frugtens behandling, pakning, fryserummets temperatur under reisen etc.

Frysefabriker. Sammenlignet med de for fryseindustrien exceptionelt gunstige to foregaaende aar, som i første række skyldes krigen i Sydafrika, har aaret 1903 mindre tilfredsstillende resultater at opvise. Aarsagen hertil maa dels søges i den ved flere nye fryseriers oprettelse opstaaede større efterspørgsel efter slagtekvæg med deraf følgende høiere priser og dels i fabrikernes indbyrdes konkurrence paa det engelske marked i forbindelse med de stigende tilførsler dertil af amerikansk, kanadisk og australsk kjød. De dage synes derfor at være forbi, da exporten af frosset kjød, saaledes som tilfældet var i aaret 1902, gav en fortjeneste af lige op til 100 pct., og fabrikerne kunde uddele dividender paa 40 à 50 pct. Ialfald har aktionærerne i det forløbne aar maattet nøie sig med et i forhold adskillig beskednere udbytte af 12 à 15 pct.

Forskjellige forsøg har i aarets løb været gjort paa at skaffe det argentinske kjød nye markeder, idet der har været sendt prøvepartier til Frankrige, Spanien, Portugal og Italien, men disse er alle strandede paa de i disse lande existerende agrarpartiers sterke modstand. Man har derfor vedblivende kun det engelske marked at falde tilbage paa, men da konkurrencen her, som

allerede nævnt, stadig bliver skarpere, synes den argentinske fryseriindustri at gaa en temmelig vanskelig tid imøde.

Meieribedriften befinder sig fremdeles i sterk udvikling. Nye meierier oprettes stadig, hvad der særlig kommer de svenske meierimaskiner tilgode, da disse tiltrods for den tiltagende konkurrence fra engelske og amerikanske fabrikanters side heltud har formaaet at hævde den fremskudte plads, som de ved sin soliditet og hensigtsmæssighed har erhvervet sig paa det herværende marked.

Foruden disse forskjellige industrier er der i virksomhed en mængde teglstensbrænderier, brændevinsbrænderier, cigaretfabriker og isfabriker. Endvidere findes der fabriker for tilvirkning af billigere hesteskosøm, likør- og parfumefabriker, som hovedsagelig beskjæftiger sig med efterligning af de bedst renommerede europæiske merker, lædervarefabriker, staaltraadfabriker, chokolade- og dropsfabriker, blikvarefabriker, glasfabriker etc.

Til slutning kan nævnes, at der nylig er bleven dannet et aktieselskab, Compañia Argentina de Pesca, som har til hovedformaal at drive hvalfangst i Sydishavet med station paa øgruppen Syd Georgia, men som senere ogsaa vil forsøge at nyttiggjøre de store fiskerigdomme, som findes ved kysten af Patagonien. Selskabet agter at begynde sin virksomhed med et hvalfangerdampskib og to seilskibe og har indkjøbt saavel disse som alle nødvendige redskaber samt udstyret til trankogeriet i Norge. Skulde foretagendet vise sig lønnende, har selskabet til hensigt at anskaffe flere fangstfartøier. Som leder af denne bedrift er antaget den i hvalfangerkredse saa bekjendte nordmand, kaptein C. A. Larsen.

Den financielle stilling. Har paa det økonomiske omraade, saaledes som fremholdt i det foregaaende, en høist glædelig reaktion gjort sig gjældende, saa giver til gjengjæld den financielle stilling liden anledning til at anstille trøstefulde betragtninger.

Da den langvarige grænsestrid med Chile fandt sin fredelige løsning ved protokollen af 28de mai 1902, blev denne begivenhed hilset med glæde, særlig af den grund, at man gik ud fra, at der vilde blive foretaget indskrænkninger i udgifterne for derved at befri befolkningen for en del af de mange trykkende byrder, som den med villighed havde paataget sig under den tid, det var nødvendigt at holde landet krigsberedt. De forhaabninger, man nærede i den retning, viste sig imidlertid snart at være illusoriske. Rigtignok har regjeringen i sine budgetpropositioner stadig foreslaaet besparelser, men saa langt fra at støtte disse propositioner under behandlingen i kongressen har de forskjellige ministre tvertimod efter bedste evne anstrængt sig for at faa sine respektive særbudgetter ansat saa høit som muligt og har desuden uden protest accepteret de mange yderligere forøgelser, som kongressen for sit vedkommende har fundet det opportunt at votere. Følgen heraf har været, at udgifterne, istedenfor at reduceres, er tiltaget aar for aar, og da ingen nye indtægter har kunnet tilveiebringes, eftersom skatteevnen allerede er udnyttet til det yderste, er budgetternes underskud vokset i forhold.

Hvad særlig budgettet for aaret 1904 angaar, saa blev det af finansministeren forelagte udgiftsbudget af kongressen forhøiet med 11 millioner pesos papir. Samtidig hermed fandt kongressen, at den burde gjøre den indrømmelse ligeoverfor opinionen, at den ophævede tillægstolden paa 10 pct. (hvorom generalkonsulatet har afgivet særskilt indberetning), ligesom afgiften paa den indenlandske vin hævedes. Ved disse beslutninger formindskedes indtægtsbudgettet med ca. 4 millioner pesos guld og 4 millioner pesos papir, og

for at bringe balance i budgettet opførtes som indtægt 3 millioner af de ca. 7 millioner pesos guld, som salget til Japan af de i Genua byggede to krigsskibe indbragte. De fleste indtægtsposter ansees imidlertid at være ansat for høit, og antages det derfor, at hele salgsbeløbet af krigsskibene vil gaa med til dækkelse af udgifterne, og at budgettet desuagtet vil blive opgjort med underskud.

Det for aaret 1904 vedtagne udgiftsbudget beløber sig til over 162 millioner pesos papir, hvilket er 20 millioner mere, end der medgik i aaret 1901, da grænsespørgsmaalet med Chile endnu var uløst og gav anledning til de alvorligste bekymringer.

Det er imidlertid ikke nok med, at udgifterne saaledes stadig viser tendens til at stige, men ogsaa statsgjælden er i de senere aar vokset i en foruroligende grad. Ganske vist har der ikke direkte været kontraheret nye statslaan — og tiltrods for de tilbud om at formidle laaneoperationer, som regjeringen siges at have modtaget fra forskjellige europæiske bankfirmaer, turde det stille sig tvilsomt, hvorvidt Argentinas kredit i Europa har bedret sig tilstrækkelig til, at der for tiden vil kunne optages laan paa nogenlunde antagelige vilkaar —, men man har til gjengjæld i stor udstrækning benyttet sig af den udvei at udstede obligationer i specielle øiemed, obligationer, som det under de raadende lette pengeforholde ikke har været forbundet med nogen vanskelighed at finde afsætning for paa det indenlandske marked. Der har saaledes været bevilget 6 millioner til en ny kongresbygning, 6 millioner til et justitspalads, 6 millioner til fuldførelse af en theaterbygning, 8 millioner til vei- og brobygningsarbeider, 6 millioner til militærbarakker, 14 millioner til Boliviajernbanen, 11 millioner til havneanlæggene i Rosario etc., og disse arbeider bliver allesammen betalte med statsobligationer. Alt ialt er statsgjælden paa denne maade i løbet af de par sidste aar blevet forøget med omkr. 100 millioner pesos papir.

Som det vil forstaaes af, hvad der er bleven fremholdt i det foregaaende, har de vilkaar, under hvilke de bredere lag af befolkningen lever, hidtil ikke i nogen henseende forbedret sig. Skattebyrderne er lige trykkende, medens arbeidslønnen i byerne, hvor der fremdeles er overflod af arbeidskraft tilstede, holder sig paa det samme lave standpunkt som tidligere.

Gjæringen inden arbeiderklassen viser derfor ingen tegn til at aftage, men maa snarere siges at være i tiltagende, hvad de uafladelige streiker tydelig nok giver vidnesbyrd om. Indvandringen holder sig derfor vedblivende stationær tiltrods for de anstrængelser, som gjøres for at ophjælpe denne.

Handel. Som allerede tidligere anført har Argentinas udenrigshandel under det forløbne aar ganske usedvanlig gunstige resultater at opvise.

I n d f ø r s e l e n — fraseet importen af guld — naaede i det hele op i en værdi af $ 131 206 600 guld, hvoraf $ 100 850 891 guld falder paa toldpligtige og $ 30 355 709 paa toldfrie varer. Sammenlignet med det foregaaende aar betegner disse tal en forøgelse af importværdien, der for de toldpligtige varers vedkommende beløber sig til $ 16 273 628 guld og for de toldfries til $ 11 893 716 guld eller tilsammen $ 28 167 344 guld.

Naar svindelaaret 1889, i hvilket værdien af vareimporten androg til vel 164½ millioner pesos guld, sættes ud af betragtning, er det i fjoraaret naaede importzifer det høieste, som nogensinde har været seet i Argentina.

Men medens der ligeoverfor den store import for 14 aar siden kun kunde opstilles en exportværdi af 90 millioner pesos guld, havde e x p o r t e n i aaret 1903 en værdi af ikke mindre end $ 220 984 524 guld. I aaret 1889 gav

*

handelsomsætningen et underskud af 74.4 millioner pesos guld, et underskud, som ogsaa fandt sit udtryk i det følgende aars krach; det forløbne aars handelsvirksomhed derimod frembragte et overskud af næsten 90 millioner pesos guld, af hvilket som tidligere nævnt ca. 38 millioner som nettooverskud er kommen landet tilgode. Intet viser bedre end disse tal, hvilke enorme fremskridt produktionen i løbet af et forholdsvis begrænset tidsrum har gjort.

Det aar, hvis importzifer kommer nærmest fjoraarets, er 1888, i hvilket værdien af importen androg til 128.4 millioner pesos guld. Det kan kanske have sin interesse at se, hvilke forskyvninger der har fundet sted i importen i de mellemliggende 15 aar.

Af vine paa fad indførtes der i aaret 1888 for 8.2 millioner pesos guld; ifjor var importen af denne artikel grundet paa den øgede indenlandske vinproduktion skrumpet ind til 3.8 millioner. Sukker, hvoraf der i aaret 1888 endnu importeredes for 3.5 millioner pesos guld, er nu saa godt som forsvundet fra importlisterne. En lignende tilbagegang har fundet sted i importen af færdige textilvarer. Derimod er forbruget af sækkelærred, der i aaret 1888 kun naaede en værdi af 1.3 millioner pesos guld, i det forløbne aar steget til 6.2 millioner. Af jernvarer indførtes der ifjor for 26.8 millioner pesos guld mod kun 17.6 millioner i aaret 1888, af agerbrugsredskaber 4.4 millioner mod 1.1 million. Samtidig er kulforbruget steget fra 3.3 til 7.5 millioner pesos guld eller til mere end det dobbelte.

Bemerkelsesværdige er ogsaa de forandringer, som er indtraadt i forholdet mellem de forskjellige landes andel i Argentinas importhandel. Det viser sig saaledes, at importen fra Frankrige, hovedsagelig som følge af den formindskede indførsel af vin, sukker og galanterivarer, siden aaret 1888 er gaaet ned fra 23 til 12.7 millioner pesos guld. Samtidig er for Belgiens vedkommende importen aftaget fra 11.1 til 5.4 millioner pesos guld og for Uruguay's fra 5.4 til 0.8 millioner. I sidstnævnte tilfælde skyldes nedgangen ophøret af den tidligere over Montevideo drevne transithandel, som gjordes overflødig ved bygningen af havnen i Buenos Aires.

I modsætning hertil er importen fra Italien i løbet af samme tidsrum vokset fra 7.8 til 14.7 millioner og fra de Forenede Stater og Tyskland fra henholdsvis 9.9 og 13.3 til 16.7 og 17 millioner, medens importen fra England har holdt sig omtrent stationær (44 og 44.8 millioner).

Sammenlignes de forskjellige landes deltagelse i importhandelen i de to sidste aar, stiller forholdet sig saaledes:

	1903.	1902.
	Pesos guld.	
England	44 826 749	36 995 460
Tyskland	17 009 822	13 229 275
Forenede Stater	16 684 954	13 303 504
Italien	14 702 193	12 265 003
Frankrige	12 708 238	9 243 071
Belgien	5 448 872	5 484 233
Brasilien	5 350 976	4 583 645
Spanien	3 574 591	3 166 902
Paraguay	1 059 839	1 469 510
Uruguay	750 677	744 694
Nederlandene	790 966	622 359
Chile	200 473	213 189
Bolivia	125 458	122 015
Cuba	373 181	106 781
Andre lande	7 599 711	1 489 615
	131 206 600	103 039 256

Hvorledes importen har udviklet sig for de enkelte varegruppers vedkommende, vil fremgaa af nedenstaaende sammenligning:

	1903.	1902.
	Pesos guld.	
Levende kvæg	693 120	463 605
Næringsmidler	11 743 081	10 626 004
Tobak	3 711 181	3 229 647
Drikkevarer	6 565 058	5 583 549
Textilvarer	39 492 648	29 744 239
Oljer	4 110 658	3 982 800
Kemiske produkter	4 494 453	3 697 800
Farvevarer	933 855	699 931
Træ og trævarer	8 746 787	6 856 776
Papir og papirvarer	2 975 391	2 557 019
Lædervarer	1 075 020	962 661
Jernvarer	26 844 523	17 916 082
Andre metalvarer	3 925 342	2 733 902
Sten, stentøi, glas etc. . . .	11 859 788	10 908 694
Andre artikler	4 035 695	3 076 547
	131 206 600	103 039 256

Af artikler under gruppen næringsmidler kan nævnes: Ansjovis, hvoraf der importeredes 9 024 kg. mod 10 692 kg. aaret forud; røget sild (21 966 kg. mod 21 168 kg.), klipfisk og stokfisk (2 073 tons mod 1 775 tons), kondenseret melk (31 355 kg. mod 27 312 kg.), fiskekonserver (449 815 kg. mod 330 025 kg.), saltet fisk (sild) (492 238 kg. mod 316 027 kg.), sardiner (1 299 tons mod 900 tons), nedlagte frugter (219 583 kg. mod 208 712 kg.) samt frugtsafte (16 984 mod 14 796 kg).

Under gruppen textilvarer importeredes der: Uldunderbenklæder (256 kg. mod 373 kg. det foregaaende aar), uldskjorter (4 154 kg. mod 10 191 kg.), uldtæpper af forskjellige slags (40 139 kg. mod 10 980 kg.), uldgarn (277 695 kg. mod 178 851 kg.), uldstrømper (5 375 kg. mod 3 570 kg.), filthatte (6 825 dusin mod 5 512 dusin), bløde hatte (5 293 dusin mod 5 842 dusin), heluldstøier (1 105 tons mod 954 tons), halvuldstøier (1 137 tons mod 736 tons), bomuldstøier (17 185 tons mod 13 470 tons), bomuldsgarn (3 925 tons mod 3 220 tons), sække af bomuld (1 134 tons mod 1 049 tons), almindelige sække (2 534 tons mod 2 559 tons), sækkelærred (41 608 tons mod 24 928 tons), bomuldstæpper (192 526 kg. mod 240 910 kg.) samt bomuldsstrømper (277 816 kg. mod 267 013 kg.).

Den eneste af de under gruppen oljer opførte artikler, som har interesse, er medicintran, hvoraf der importeredes 118 808 kg. eller 85 654 kg. mere end aaret forud.

Under kemiske produkter har der været indført: Tjære (282 553 kg. mod 196 852 kg. i aaret 1902), lim af forskjellige slags (200 958 kg. mod 123 200 kg.), fotografiplader (99 569 dusin mod 90 781 dusin), krudt og patroner (310 765 kg. mod 323 682 kg.), almindelig soda (3 637 tons mod 3 809 tons) samt kaustisk soda (1 956 tons mod 1 688 tons).

Af artikler under farvevarer kan anføres: Fernis af forskjellige slags (209 828 kg. mod 178 575 kg.), skosværte (145 086 kg. mod 105 793 kg.), tør maling (1 725 tons mod 1 287 tons), tilberedt maling (2 262 tons mod 1 439 tons), bogtrykkersværte og lithografisk sværte (121 880 kg. mod 221 086 kg.) samt skriveblæk (221 086 kg. mod 207 208 kg.).

**

De vigtigste artikler under gruppen trælast og trævarer er: Whitepine (59 452 m.^{3} mod 59 133 m.^{3} i aaret 1902), Oregonpine, som ikke tidligere har været gjenstand for import (4 910 m.^{3}), pitchpine (180 027 m.^{3} mod 183 295 m.^{3}), spruce (106 263 m.^{3} mod 84 570 m.^{3}), telefonapparater (2 029 stkr. mod 1 006 stkr.), pianoer (1 425 stkr. mod 996 stkr.) samt færdige møbler (værdi $ 373 332 guld).

Under gruppen papir og papirvarer har der været importeret: Karton (3 351 tons mod 1 955 tons i aaret 1902), avispapir (3 950 tons mod 4 532 tons), indpakningspapir (365 774 kg. mod 382 583 kg.), skrivpapir (1 297 tons mod 968 tons), tapeter (559 358 kg. mod 267 612 kg.) samt papir for verker (1 723 tons mod 1 885 tons).

Af jern og jernvarer kan nævnes: Staal i stænger og plader (1 080 tons mod 889 tons aaret forud), jern i stænger og plader (55 776 tons mod 33 289 tons), galvaniseret jern (33 943 tons mod 21 451 tons), spiger (2 664 tons mod 2 160 tons), jernbaneskinner (64 808 tons mod 59 150 tons), komfurer, ovne og kaminer (320 430 kg. mod 188 683 kg.), dynamoer (30 stkr. mod 78 stkr.), økse (195 815 kg.), knive (4 436 kasser mod 1 648 kasser), file (173 687 kg.) samt endelig velocipeder (621 stkr. mod 534 stkr.).

Under gruppen sten, stentøi, glas etc. kommer: Marmor, jaspis og alabast (2 251 m.^{3} mod 1 652 m.^{3} i aaret 1902), cement (67 853 tons mod 59 440 tons), kridt (3 103 tons mod 1 914 tons), talkum (2 126 tons mod 4 780 tons), skifer (31 240 m.^{3} mod 12 517 m.^{3}), vinduesglas etc. (591 711 m.^{3} mod 59 785 m.^{3}), flasker og glas (310 983 dusin mod 364 683 dusin), lamper af forskjellige slags (værdi $ 66 191 mod $ 53 758 guld), stentøi (værdi $ 390 619 mod $ 284 664 guld) samt porcelænsvarer (værdi $ 99 619 mod $ 66 257 guld).

Hvad exportværdien angaar, saa fordeler denne sig paa følgende grupper:

		1903.	1902.
		Pesos guld.	
I.	Kvægavlsprodukter:		
	a. Levende dyr	6 661 176	5 617 696
	b. Animalske raastoffe	93 224 203	89 141 828
	c. Forædlede stoffe	8 648 091	9 036 246
	d. Animalske biprodukter	647 872	743 369
II.	Agerbrugsprodukter:		
	a. Raastoffe	97 391 043	61 118 427
	b. Forædlede stoffe	5 639 451	4 994 247
	c. Biprodukter	2 220 815	2 058 658
III.	Skovprodukter	3 472 708	3 649 208
IV.	Bjergverksprodukter	397 427	327 006
V.	Jagtprodukter	657 952	718 449
VI.	Forskjellige produkter	2 023 786	2 081 593
		220 984 524	179 486 727

Den forøgelse af omkr. 1 million pesos guld, som exporten af levende dyr udviser, har hovedsagelig sin aarsag i, at de engelske havne i begyndelsen af aaret atter aabnedes for det argentinske kvæg. Det viste sig dog snart, at der fremdeles optraadte tilfælde af mund- og klovesyge hersteds — ihvorvel dette ikke officielt indrømmedes —, og blev importen til England derfor igjen

forbudt. Imidlertid blev der i den korte tid, forbudet var hævet, afskibet 28 779 okser og 85 656 faar til det engelske marked.

I det hele exporteredes der 63 557 okser og 45 246 faar mere end aaret forud, medens exporten af mulæsler viser en tilbagegang af 24 260 stkr.

Af den for gruppen animalske raastoffe opførte udførselsværdi falder mere end halvparten, eller henimod $50^1/_2$ million pesos guld, paa exporten af uld, som opgik til 192 989 tons mod 197 936 tons til en værdi af næsten 46 millioner pesos guld i aaret 1902. Som følge af de paa uldmarkederne i begyndelsen af aaret raadende gunstige konjunkturer er værdien af uldexporten, som det vil sees, vokset med ca. $4^1/_2$ million pesos guld, tiltrods for at exportmængden er aftaget med næsten 5 000 tons.

Den største exportartikel efter uld er frosset kjød, under hvilken kategori der exporteredes 85 520 tons oksekjød og 78 149 tons faarekjød mod henholdsvis 70 018 og 80 073 tons i aaret 1902. Exporten af oksekjød viser saaledes en betragtelig forøgelse, medens der af faarekjød har været exporteret noget mindre end aaret forud, men da de opnaaede priser tildels stillede sig tabbringende, har resultaterne sammenlignet med de nærmest foregaaende aar, saaledes som tidligere antydet, været lidet tilfredsstillende.

Af andre artikler under denne gruppe samt under grupperne forædlede stoffe og animalske biprodukter kan nævnes:

		1903.		1902.
Saltede oksehuder	tons	28 769	tons	35 343
Tørrede do.	„	23 242	„	26 558
Saltede hestehuder	„	2 233	stkr.	135 685
Tørrede do.	„	1 302	„	282 138
Faareskind	„	41 913	tons	41 405
Gjedeskind	„	1 412	„	1 372
Kidskind	„	370	„	488
Oksehorn	„	1 571	„	2 475
Tørret kjød (tasajo)	„	12 991	„	22 304
Animalsk olje	kg.	244 375	kg.	173 210
Fiskeolje	„	432 600	„	469 055
Konserveret kjød	tons	3 742	tons	1 644
Kjødextrakt	kg.	346 587	kg.	296 348
Smør	tons	5 330	tons	4 125
Talg	„	36 561	„	49 095
Benaske	„	7 877	„	13 769
Ben	„	31 500	„	35 059
Tørret blod	„	1 373	„	925
Nedlagte tunger	kg.	475 168	kg.	553 884

En ny exportartikel her er kasëin, hvoraf der udførtes 319 614 kg. til en værdi af omtr. 64 000 pesos guld. Denne tilvirkes ved meierierne af den skummede melk, som paa denne maade kan nyttiggjøres, istedenfor, saaledes som tidligere for det meste var tilfældet, at bortkastes, og anvendes i papirindustrien til at give papiret glans.

Den gruppe, som har bidraget med det høieste zifer til tilvæksten i exportværdien, er raastoffe af agerbrugsprodukter, hvoraf der udførtes for noget over 36 milloner pesos guld mere end aaret forud, tiltrods

for de betydelig lavere priser, som har været opnaaet for de vigtigste af disse artikler, hvede, mais og linfrø. Der exporteredes nemlig:

1903.

	Tons.	Værdi $ guld.	Gjennemsnitsværdi $ guld.
Hvede	1 681 327	41 323 099	24.58
Mais	2 104 384	33 147 249	15.75
Linfrø	593 601	21 239 894	35.78
Havre	26 245	514 267	19.59
Hø	95 859	1 033 241	10.78

1902.

	Tons.	Værdi $ guld.	Gjennemsnitsværdi $ guld.
Hvede	644 902	18 584 894	28.82
Mais	1 192 829	22 994 060	19.27
Linfrø	340 937	17 840 952	52.32
Havre	19 842	503 465	25.37
Hø	98 166	1 004 133	10.23

De vigtigste exportartikler under gruppen forædlede stoffe af landbruget er hvedemel og sukker, hvoraf der exporteredes henholdsvis 7 198 tons (værdi $ 3 128 525 guld) og 30 340 tons (værdi $ 2 427 190 guld). Af hvedemel er der bleven exporteret 32 940 tons mere end i aaret 1902, medens exporten af sukker grundet paa Brüsselerkonventionen er gaaet tilbage med 11 354 tons. Af det exporterede hvedemel gik 60 088 tons til Brasilien, 4 473 tons til England, 273 tons til Frankrige, 235 tons til Uruguay, 87 tons til Spanien, 6 tons til Tyskland og 5 938 tons til forskjellige bestemmelsessteder samt af sukker 20 053 tons til England, 10 064 tons til Uruguay, 54 tons til Tyskland, 27 tons til de Forenede Stater, 23 tons til Brasilien og 118 tons til forskjellige lande.

Under biprodukter af landbruget har der været afskibet 132 192 tons klid (værdi $ 1 894 693 guld), 12 351 tons fin klid (værdi $ 123 508 guld) og 9 067 tons oljekager (værdi $ 181 341 guld).

Hovedartikelen under gruppen skovprodukter er quebracho, hvorat exporten i de to sidste aar opgik til:

1903.

		Mængde.	Værdi $ guld.
Jernbanesleepers	stkr.	27 675	41 511
Stokke	tons	200 201	2 002 010
Extrakt	„	12 040	1 204 049

1902.

		Mængde.	Værdi $ guld.
Jernbanesleepers	stkr.	35 145	52 717
Stokke	tons	245 723	2 457 233
Extrakt	„	9 099	909 304

Fordelt paa de forskjellige lande stiller exporthandelen sig sammenlignet med det foregaaende aar saaledes:

	1903.	1902.
	Pesos guld.	
England	35 600 922	35 084 066
Frankrige	34 294 945	29 587 457
Tyskland	26 812 873	22 939 881
Belgien	20 143 012	13 760 219
Forenede Stater	8 126 346	10 037 576
Brasilien	8 545 127	8 368 742
Sydafrika	9 170 910	8 285 387
Italien	4 338 554	4 215 756
Uruguay	4 188 532	3 673 633
Nederlandene	4 546 958	2 834 288
Spanien	2 035 555	2 025 428
Chile	1 070 778	684 113
Bolivia	450 597	600 368
Cuba	164 933	470 991
Paraguay	173 904	212 212
Andre lande	12 832 726	10 196 675
Til ordre	48 487 852	26 509 935
	220 984 524	179 486 727

Af det store antal afskibninger „til ordre" er størsteparten gaaet til England, Frankrige, Belgien og Tyskland, og er disse landes andel i exporthandelen derfor i virkeligheden betydelig større end de i ovenstaaende opgave opførte zifre.

Hvad samhandelen med de forenede riger angaar, saa giver statistiken iaar for første gang oplysning herom, idet der i den offentliggjorte foreløbige oversigt over Argentinas udenrigshandel opgives at være importeret varer fra Norge og Sverige til en værdi af $ 457 503 guld, medens der ingen export skulde have fundet sted herfra til de forenede riger. Disse opgaver kan dog ikke gjøre krav paa at ansees som paalidelige. I henhold til nævnte oversigt udgjør nemlig værdien af den importerede stokfisk og klipfisk, der omtrent udelukkende er af norsk oprindelse, samt træmasse, hvoraf den overveiende del kommer fra Norge og Sverige, henholdsvis $ 290 883 og $ 361 671 guld eller tilsammen $ 625 554 guld, og overstiger saaledes værdien af disse tre artikler alene den for de forenede riger opførte samlede importværdi. Naar hertil kommer, at der fra Norge har været importeret endel røgede sardiner, fiskekonserver, medicintran, kondenseret melk, akvavit etc. og fra Sverige meierimaskiner — til anseelige beløb —, kassebord, kalciumkarbid, kogeapparater, jern, knive, hesteskosøm, punch, aseptin, fyrstikker m. v., kan man vistnok med temmelig stor sikkerhed gaa ud fra, at importen af norske og svenske varer i virkeligheden har været betydelig større end af statistiken angivet.

Med hensyn til exporten herfra, saa er det generalkonsulatet bekjendt, at der idetmindste er afgaaet to ladninger linfrø direkte til Sverige, og har der formodentlig desuden i lighed med tidligere aar været afskibet partier af hvede, huder, uld og talg til de forenede riger.

Sundhedstilstanden har gjennemgaaende været tilfredsstillende, naar undtages, at kopper især i Buenos Aires optræder til stadighed og tildels antager epidemisk karakter. I dette forhold vil der forhaabentlig indtræde en forandring, naar den af kongressen ifjor vedtagne lov om tvungen vakcination har havt anledning til at virke i nogen tid.

Af opsparede hyrebeløb er der gjennem generalkonsulatet bleven hjemsendt til Norge af norske sjømænd kr. 2 637.74.

Af mulkter ilagte sjømænd ombord i norske fartøier i henhold til sjøfartslovens § 102 indbetaltes i det forløbne aar paa generalkonsulatet kr. 102.40.

Der forskaffedes gratis forpleining paa hospitalet for 2 fastboende nordmænd og 3 svensker.

Fra norske skibe indlagdes paa hospitalet 65 syge sjømænd og fra svenske 6.

Til den herværende sjømandskirke indbetaltes paa generalkonsulatet $ 73.25 papir.

Aarets hyrer udgjorde: Førstestyrmand kr. 78—100, andenstyrmand kr. 60—75, kok og stuert kr. 60—90, baadsmand kr. 50—72, tømmermand kr. 60—81, seilmager kr. 63—67, matros kr. 50—63, letmatros kr. 30—45, jungmand kr. 25—36, fyrbøder kr. 55—81 og kullemper kr. 40—72.

Ved hovedstationen paamønstredes paa norske fartøier 103 nordmænd, 39 svensker og 117 udlændinger og afmønstredes 109 nordmænd, 20 svensker og 81 udlændinger.

Der anmeldtes at være rømt fra norske fartøier 20 nordmænd, 15 svensker og 14 udlændinger, hvilke tilsammen havde tilgode en hyre af kr. 2 063.00.

I tilslutning til den i generalkonsulatets aarsberetning for aaret 1901 meddelte fortegnelse over norske og svenske firmaer inden distriktet kan oplyses, at der i slutningen af aaret af nordmanden Theodor Poulsen i forening med englænderen Arthur B. Ball oprettedes et firma hersteds for import af manufakturvarer. Firmaets navn er Ball, Poulsen & Cia. og dets adresse Bartolomé Mitre 961.

Generalkonsulatets adresse er vedblivende Reconquista no. 250 og dets kontortid kl. 10—5 i sommermaanederne og kl. 10—4 om vinteren.

Riga.

Aarsberetning for aaret 1903 fra konsul Eugène Berg,

2den del,

dateret 30te juli 1904.

Almindelige forholde. Aaret 1903 kan i økonomisk henseende ansees for at have været temmelig gunstigt. Med hensyn til kornhøsten staar aaret noget tilbage for aaret 1902, men udviser dog et betydelig bedre resultat end en række foregaaende aar. Den rigelige høst i de to sidste aar har ikke medført noget fald i kornpriserne, der i almindelighed holdt sig paa samme niveau som i foregaaende femaarsperiode, hvorunder flere aar udviste et ugunstigt høstresultat, samt betydelig oversteg priserne i de kornrige aar 1893 og 1894. Dette forhold, som naturligvis i første række beror paa kornpriserne paa verdensmarkedet, staar ogsaa delvis i forbindelse med en forandring til det bedre af forholdene paa det indenlandske marked. De vanskelige forholde, med hvilke adskillige industrigrene, i særdeleshed jern- og stenkulsindustrien, i de sidste aar har havt at kjæmpe, begyndte i det sidstforløbne aar at tabe sin akute karakter, hvorved adskillige tegn til gjenindtrædende ro samt tilbagevendende tillid lod sig paavise. Efterspørgsel og tilgang begyndte mere at svare til hinanden, og priserne blev mere stabile; varelagrene begyndte at fyldes og fabrikerne at finde afsætning for sine, i de trange tider ophobede, markedet nedtrykkende lagere. I aarets sidste maaneder bemerkedes i Sydrusland forsøg paa at forøge rujernproduktionen udover foregaaende aars. I Ural, hvor de trange tider indtraadte senere end paa jernindustriens andre

omraader, gjorde der sig dog ingen større bedring gjældende. Stenkulindustriens stilling forbedredes merkbart, hvilket blandt andet fremgaar deraf, at stenkulforsendelserne med jernbane fra Donomraadet i tidsrummet fra 1ste september 1902 til 1ste september 1903 med 13 pct. overstiger forsendelserne i samme periode det foregaaende aar. Efterspørgselen efter fabrikvarer steg ogsaa, og omsætningen paa Nishni-Nowgorod-markedet var god, hvilket pleier at ansees som et tegn paa velstand blandt folket. Handelsomsætningen med udlandet udviser ogsaa for aaret 1903 en betydelig stigning og paa samme tid en forøgelse af exportens værdi over importens. Fragtmarkedet, i særdeleshed Østersjøens, befandt sig hele aaret igjennem i en trykket stilling, og fragterne stod paa et særdeles lavt niveau. De rederier, hvis fartøier gik i fri fart, rammedes i særdeleshed af de slette konjunkturer, medens de, der underholdt regulære forbindelser, led mindre. Landets guldforraad er, trods den store udstrømning af guld til udlandet, i aaret 1903 betydelig forøget. Ved aarets udgang fandtes i rigsbanken og statens skatteoppebørselskontor et guldforraad af 1 058 mill. rub. (mod 927.5 mill. rub. ved udgangen af aaret 1902), medens der samtidig var i omløb 787 mill. rub. (mod 737.3 mill. rub. ved nærmest foregaaende aars udgang). Den i aaret 1902 paa pengemarkedet indtraadte lettelse gjorde sig ogsaa i aaret 1903 gjældende, hvilket blandt andet fremgaar deraf, at den russiske rigsbank, som i aaret 1902 nedsatte diskontoen for 3 maaneders veksler til $4^1/_2$ pct., kunde bibeholde samme norm i hele aaret 1903. Denne norm er forøvrigt den laveste, som overhovedet har været anvendt af banken, da diskontoen tidligere har pleiet at være betydeligt høiere, ja har gaaet op lige til 6 pct. og 7 pct. (i aaret 1899).

Rubelkursen udmerkede sig ogsaa i det forløbne aar ved en usedvanlig stabilitet. Paa Riga børs var tremaaneders rubelkursen paa Berlin i gjennemsnit for aaret $45.81^9/_{13}$ for 100 rmk. mod $45.89^1/_2$ i aaret 1902.

Lovgivning. Blandt de i aaret 1903 udfærdigede love og forordninger fortjener at nævnes:

En lov af 2den juni 1903 angaaende erstatning til de ved ulykkestilfælde tilskadekomne arbeidere af visse kategorier.

En forordning af 8de juni 1903 angaaende indførselen af udenlandske varer. Ved denne forordning, der traadte ikraft den 1ste januar 1904, er der indført adskillige forandringer, som i mange henseender medfører forenklinger i toldformaliteterne.

Den nylig oprettede „Hovedforvaltning for handelsskibsfarten og havnevæsenet“ har udviklet en livlig virksomhed, og mange af denne centrale myndighed optagne spørgsmaal har i aarets løb antaget formen af lovforslag, saasom f. ex temporære regler angaaende inddrivelse af fordringer i handelsfartøier, lovforslag om indskrænkning i reders ansvarspligt samt forslag angaaende bevilgning af laan fra statens side paa dampfartøier. Videre er optaget spørgsmaalene om revision af pudafgifterne samt om anskaffelse af isbrydere i russiske havne.

Tolkning af Rigas børsusancer. Nogen forandring i Rigas børsusancesamling er i aarets løb ikke indtraadt, men af børskomiteen er der paa derom gjorte henstillinger afgivet bekræftelse og forklaringer af forskjellige usancer.

Særlig omtale fortjener følgende:

1. Paa en til børskomiteen indløben forespørgsel:

a. hvor mange procents forurenselse der ifølge her gjældende usancer er tilstedelig ved leverance af rug ;

b. hvorvidt, ifølge her gjældende usancer, russisk rug, der er opblandet med 1.25 pct. bedærvede korn („verdorbene Körner") maa modtages, og

c. hvorvidt i Rigas kornhandel ved salg af russisk rug paa basis af 120 pund, med fradrag af $^1/_2$ kopek for hvert manglende pund indtil 115 pd., med betegnelsen „af god kvalitet" udtrykket „af god kvalitet" betyder, at rugen maa være tør, frisk og lugtfri, eller om det kan tillægges endnu nogen betydning, som f. ex. at betegne nogen bestemt sort, — henviste børskomiteen angaaende a) til § 22, punkt 2 af bilag I til Riga børsusancer (approberet af Riga kjøbmandsforenings generalforsamling den 22de september 1894), ifølge hvilken der ved kjøb af rug paa leverance og ved salg af rug fra magasiner, fartøi eller waggoner som normal forurenselse gjælder 2 pct., deraf ikke mere end 1 pct. jord, støv og avner; en forurenselse af indtil 5 pct. er dog tilladt, men der gjøres da for hver pct. over de normale 2 pct. et afdrag af 2 pct. i varens pris; angaaende b) afgav børskomiteen den udtalelse, at de trykte usancer ikke indeholder nogen bestemmelse for dette tilfælde, men at i praxis ved bedømmelsen af et saadant tilfælde, der ifølge børsusancernes § 35 burde henskydes under børsens korn- og frøjury, skadens art og omfang vilde komme til at indvirke paa afgjørelsen; hvad c) angaar konstateredes, at der ifølge erklæring af børskomiteens korndelegation ved den anvendte benævnelse „god kvalitet" ikke blot burde forstaaes, at varen var af tør, frisk og lugtfri beskaffenhed, men at den ogsaa svarede til almindelig god markedsmæssig afladningsvare.

2. Paa forespørgsel om, hvorvidt ifølge gjældende børsusancer kjøberen ved kjøb paa pladsen er forpligtet til at overtyde sig om varens kvalitet før dens modtagelse, og om i modsat fald varen bør betragtes som akcepteret af kjøberen, erklærede børskomiteen, at ifølge her gjældende handelsbrug var kjøberen forpligtet til ved kjøb paa pladsen, saavidt varens natur og god forretningsorden gjorde det muligt, ved modtagelsen at overtyde sig om varens kvalitet, da i modsat fald varen gjaldt for akcepteret.

3. Børskomiteen blev anmodet om at udfærdige bevidnelse om, at en kjøber ifølge i Riga gjældende handelsusance er berettiget til af sælger, som har forsømt i rette tid at levere en vare, ved frasigelse af leverancens opfyldelse at fordre en skadeserstatning, svarende til forskjellen mellem den omforenede salgspris og markedsprisen paa leveringsstedet, og at i mangel af aftale herom den plads, hvor sælgeren har sin forretning, er at anse som leveringssted. Der var i dette tilfælde tale om et parti linfrø, som en kjøbmand i Riga havde solgt til Stettin.

Børskomiteen var imidlertid ikke istand til paa grundlag af bestaaende handelsusancer at afgive den begjærede udtalelse. § 12 af Riga børsusancer fastlaar vistnok, hvorledes kjøberen ved forretninger paa pladsen har at forholde sig, naar sælgeren ikke til fastsat tid opfylder leverancekontrakten, medens i usancernes kapitel III — „Salg til udlandet frit ombord" etc. — enhver antydning herom savnes. Hvad særlig det foreliggende tilfælde angaar, var delegationen for børsusancerne vistnok ogsaa af den opfatning, at den forsømmelige sælger var forpligtet til at godtgjøre kjøberen den effektive forskjel mellem markeds- og salgsprisen paa leveringsstedet; at det sted, hvor sælgeren boede, under alle omstændigheder skulde betragtes som leveringssted, kunde derimod usancedelegationen ikke medgive, idetmindste ikke hvad korn og frø angaar.

4. Til klargjørelse af spørgsmaalet om kurs ved fragtbetalinger anmodedes børskomiteen om at afgive udtalelse om, hvorvidt dagens a vista kurs eller 3 maaneders „Briefkurs" (d. v. s. den noterede kurs, hvortil sælger findes, i

modsætning til „Geldkurs“ eller den noterede kurs, hvortil kjøber findes) burde anvendes, naar der i certepartiet ikke nævnes noget om „customary“, men blot bestemmes, at „the freight shall be paid in cash without discount“. Børskomiteen svarede derpaa, at nysanførte klausul vistnok var dunkel, men at da der her ikke var spørgsmaal om kortsigtig kurs eller a vista kurs, maatte der efter komiteens mening ifølge gjældende usance betales efter 3 maaneders „Briefkurs“.

5. Paa forespørgsel fra et udenlandsk firma om, hvorvidt en med dampwinch forsynet sjøgaaende pram („Seeleichter“) med hensyn til lastningstid i russiske havne burde betragtes som seilskib eller dampskib, svarede børskomiteen paa grundlag af udtalelse fra dens delegation for almindelige skibsfartsanliggender og for trælasthandel, at i betragning af den forholdsvis nye trafik af sjøgaaende pramme paa Rigas havn, havde der her endnu ikke udviklet sig faste usancer angaaende losnings og lastningstider for saadanne fartøier. Da der nu imidlertid forekommer sjøgaaende pramme af forskjellige typer — med dampwinch og med haandwinch —, og da afladeren ikke paa forhaand kan vide, med hvilken sort han kommer til at faa at gjøre, maa efter børskomiteens anskuelse, saafremt ikke det modsatte er stipuleret i certepartiet, prammen med hensyn til lastningstid betragtes som seilskib. Agter bortfragteren at stille til afladerens forføining en med dampwinch forsynet pram, der kan laste ligesaa hurtig som et dampskib, saa stod det ham frit for i certepartiet udtrykkelig at forbeholde sig, at prammen skulde behandles som damper. Var det saaledes i foreliggende tilfælde, hvor det gjaldt lastning af en sjøgaaende pram i Pernaus havn, i certepartiet udtrykkelig sagt, at prammen var forsynet med dampwinch, og at der for denne pram burde iagttages de for dampere brugelige lastetider, saa maatte efter børskomiteens anskuelse rederiets krav paa erstatning for overliggedage være berettiget, medens i modsat fald afladeren var fuldt berettiget til ved prammens lastning at paaberaabe sig fristen for seilskibe.

6. Som svar paa forespørgsel fra et herværende trælastexportfirma angaaende leverancefrist for trælast, udtalte børskomiteen sig derhen, at i betragtning af de specielle bestemmelser for trælast, var vedkommende firma ikke paa grund af aftalen: „Skibning pr. oktober 1903 ny stil frit ombord i Riga“ ifølge § 79 i Rigas børsusancer forpligtet til at holde den solgte last til disposition allerede den 1ste oktober.

K o m m u n i k a t i o n e r. Den samlede længde af de ved udgangen af aaret 1903 for offentlig trafik aabnede jernbaner i det russiske rige opgik, ifølge en fra „St. Petersburger Zeitung“ hentet angivelse, til 58 246 verst; heraf kom paa statsjernbanerne i europæisk Rusland 29 044 verst samt paa de med disse i direkte forbindelse staaende privatbaner 15 522 verst. I forhold til hele det russiske riges areal og folkemængde kom i gjennemsnit paa 1 000 kvadratverst af fladeindholdet 3.18 verst og paa 10 000 indvaanere 4.89 verst jernbane. De tilsvarende tal for storfyrstendømmet Finland, hvis jernbanenet opgives at være 2 932 verst, angives til resp. 8.9 og 11.2 verst. I aarets løb var under bygning 6 311 verst jernbane, hvoraf ved aarets slutning 1 210 verst var aabnet for trafik. Desuden var der ved aarets slutning bevilget koncessioner for bygning af yderligere 4 354 verst jernbane.

Indtægterne af statsbanerne i europæisk Rusland opgik i aarets løb til 408 mill. rub. mod 383 mill. rub. foregaaende aar og udviser altsaa en forøgelse af 25 mill. rub., hvilket er saa meget mere bemerkelsesværdigt, som indtægterne i aaret 1902 med omtrent $8^1/_2$ mill. rub. oversteg det nærmest foregaaende aars. Paa de sidstnævnte baner befordredes i aaret 1903 i runde

tal ialt 77 mill. passagerer og 5 871 mill. pud gods, mod resp. 75 mill. og 5 320 mill. i de nærmest foregaaende aar.

Privatbanernes indtægter i det forløbne aar opgik til ca. 190½ mill. rub. mod 173½ mill. rub. i aaret 1902 og viser saaledes en forøgelse af 17 mill. rubler.

Godstransporten paa disse baner udgjorde i aaret 1903 med en rund sum 2 390 mill. pud, mod 2 158 mill. pud i aaret 1902, medens passagerantallet var 30½ mill. mod 29 mill. det nærmest foregaaende aar.

I aarets løb aabnedes bl. a. følgende staten tilhørende jernbanestrækninger for trafik, tildels temporær:

Fra stationen Witebsk til stationen Shlobin paa Riga – Oreler-jernbanen, 265 verst, med regelmæssig trafik fra den 8de marts, samt fra stationen Taschkent til stationen Turkestan paa Orenburg—Taschkent-jernbanen, 248 verst, med temporær trafik fra 1ste september.

Af private selskaber tilhørende jernbanestrækninger, der i aaret 1903 er blevet aabnet for trafik, turde burde nævnes linjen Warschau – Kalisch, 232 verst, med regelmæssig trafik fra 1ste april.

En for Rigas trælasthandel særdeles vigtig farled, Aa—Dünakanalen, aabnedes i aaret 1903; gjennem denne kanal kan nu den trælast, som nedfløtes paa den livlandske elv Aa, saagodtsom uafhængig af veir og vind via Stint-See komme til Mühlgraben, medens den tidligere maatte fløtes til Aas munding, hvor den ofte i lange tider maatte afvente gunstigt veir for over Rigabugten at bugseres til Dünas munding. Størstedelen af aarets trælasttilførsel fra livlandsk Aa ankom ogsaa allerede i maanederne april og mai, medens tidligere ankomsten af denne trælast ofte drog ud lige til juli og august.

Høsten. Udfaldet af aarets kornhøst blev meget ujævnt; 31 guvernementer erholdt en høst, der var over et middelsaars; af disse tilhører en tredjedel saadanne omraader, der producerer korn udover eget behov; af 22 guvernementer med middelshøst tilhører ikke mindre end ⅓ den kornrige s. k. sortjordsregion, medens flertallet af de 19 guvernementer, i hvilke høstresultatet var under et middelsaars, er beliggende i rigets nordlige, mindre frugtbare dele. De trakter, som har lidt mest ikke alene af misvækst, men ogsaa ved det kolde og regnfulde veir i indhøstningstiden, er guvernementerne Nowgorod, Petersburg, Smolensk, Pskow, Livland, Witebsk, Wjatka, Kielze, Petrokow og Radom samt industriomraadet omkring Moskva. Trods det ugunstige høstresultat paa disse vidtstrakte omraader maa, takket være den rigelige høst i andre distrikter, totalresultatet af høsten for hele riget betegnes som fuldt tilfredsstillende.

Kornhøsten i rigets 72 guvernementer og gebeter (inkl. Central-Asien og Sibirien) med nedenangivne folkemængde udgjorde:

	Høst i mill. pud.	Antal indbyggere; millioner.	I gjennemsnit paa hver indvaaner; pud.
I gjennemsnit for femaarsperioden 1898—1902	3 509	120.29	29.2
1902	4 108	123.76	33.2
1903	3 923	125.49	31.3

Af disse zifre fremgaar det, at resultatet af kornhøsten i aaret 1903 med 414 mill. pud eller 11.8 pct. oversteg gjennemsnitshøsten for nærmest foregaaende femaarsperiode samt gav 2.1 pud mere pr. indvaaner end nævnte

gjennemsnitshøst. Det besaaede areal opgives samtidig at være forøget med 8.5 pct.

Paa de forskjellige kornsorter fordelte høsten i de sidste to aar sig saaledes:

	1903. Pud.	1902. Pud.
Vinterrug	1 383 579 000	1 403 370 000
Sommerrug	30 671 600	21 750 300
Ialt af rug	1 414 250 600	1 425 120 300
Vinterhvede	332 914 900	365 936 600
Sommerhvede	686 706 500	643 184 600
Ialt af hvede	1 019 621 400	1 009 121 200
Havre	707 980 300	824 685 900
Byg	473 878 500	449 592 600
Boghvede	52 918 700	81 471 700
Hirse	128 071 800	182 387 100
Mais	78 820 800	75 440 400
Erter	36 859 500	46 154 500
Spelt	10 565 900	14 304 800
Ialt	3 922 967 500	4 108 278 500

Poteteshøsten for aaret angives til 1 547 mill. pud og høhøsten til 3 100 mill. pud, hvilket sidstnævnte zifer paa det nærmeste naar op til gjennemsnitstallet for denne høst i sidste femaarsperiode. Paa hver desjatin kom omkring 90 pud hø. Det bedste udfald gav høhøsten i Weichsel- og steppedistrikterne samt i Sibirien. Vintersædhøsten har givet 2 600 mill. pud halm eller omkring 70 mill. pud mere end i aaret 1902, der var det gunstigste aar i sidste tiaarsperiode. Den største halmmængde erholdtes i Østersjøprovinserne og Weichselguvernementerne, den ringeste i de nyrussiske og Ural-distrikterne, hvor ogsaa foderhøsten faldt ugunstig ud.

Følgende tal angiver husdyrbestanden: Heste 28 070 600, hornkvæg 44 251 500, faar og gjeder 71 541 200, svin 13 782 100. Siden sidste tælling (i aaret 1900) er ingen synderlig forandring i husdyrbestanden indtraadt.

Handel. Ifølge tolddepartementets opgaver repræsenterede europæisk Ruslands handelsomsætning i de sidste fem aars 11 første maaneder følgende værdier:

1ste jan.—1ste decbr.	Export. Rubler.	Import. Rubler.	Tilsammen. Rubler.
1899	559 400 000	550 326 000	1 109 726 000
1900	643 436 000	533 880 000	1 177 316 000
1901	668 237 000	488 134 000	1 156 371 000
1902	756 478 000	483 207 000	1 239 685 000
1903	875 845 000	550 201 000	1 426 046 000

Den samlede værdi af Ruslands udenrigshandel i aarets 11 første maaneder overstiger saaledes værdien af handelsomsætningen i den tilsvarende periode af

aaret 1902 med ca. 187 mill. rub. eller 13.1 pct., medens forøgelsen sidstnævnte aar i sammenligning med aaret 1901 udgjorde 83 mill. rub. eller 7.3 pct. Værdien af exporten, der for aaret 1903 oversteg exportværdien for alle tidligere aar, udviser i sammenligning med aaret 1902 en forøgelse af 119.3 mill. rub. eller 15.8 pct. Importværdien steg i aarets 11 første maaneder med 67 mill. rub. eller 13.9 pct. Kun i et eneste tidligere aar (1899) har indførselen opnaaet en saa høi værdi som i aaret 1903. (11 maaneder, se nedenfor).

Ovennævnte exportværdier fordeler sig paa de 4 særskilte hovedgrupper saaledes:

	1899. Rubler.	1900. Rubler.	1901. Rubler.	1902. Rubler.	1903. Rubler.
Levnetsmidler . . .	298 330 000	361 328 000	398 710 000	484 504 000	558 114 000
Raastoffe og halvfabrikater . .	229 216 000	247 483 000	231 789 000	234 272 000	280 022 000
Fabrikater .	16 012 000	18 238 000	20 345 000	17 812 000	19 679 000
Dyr . . .	15 842 000	16 387 000	17 393 000	19 890 000	18 030 000
Sum	559 400 000	643 436 000	668 237 000	756 478 000	875 845 000

Den forøgede exportværdi grunder sig hovedsagelig paa den tiltagende udførsel af levnetsmidler (hvede, byg, smør og æg), hvoraf exporten i aaret beløb sig til en værdi, som med ca. 73½ mill. rub. oversteg det tilsvarende zifer for aaret 1902. Exporten af raastoffe og halvfabrikater er ogsaa steget betydelig, og hovedgruppen fabrikater udviser ogsaa en forøgelse af næsten 2 mill. rub. i sammenligning med aaret 1902, men naar ikke op til samme zifer som for aaret 1901.

Værdien af Ruslands import i de sidste fem aars **samtlige** maaneder (se ovenfor) udgjorde: 1899 594 428 000 rub., 1900 572 064 000 rub., 1901 532 944 000 rub., 1902 529 055 000 rub., 1903 601 455 000 rub. Heraf falder paa de forskjellige hovedgrupper:

	1899. Rubler.	1900. Rubler.	1901. Rubler.	1902. Rubler.	1903. Rubler.
Levnetsmidler . . .	73 441 000	79 844 000	84 349 000	82 305 000	87 066 000
Raastoffe og halvfabrikater . .	301 329 000	307 402 000	288 107 000	295 031 000	342 778 000
Fabrikater .	217 856 000	183 682 000	158 993 000	150 283 000	170 083 000
Dyr . . .	1 802 000	1 136 000	1 495 000	1 436 000	1 528 000
Sum	594 428 000	572 064 000	532 944 000	529 055 000	601 455 000

Værdien af importen for aaret 1903 udviser et aldrig tidligere opnaaet zifer, som i sammenligning med aaret 1902 udviser en forøgelse af 72 mill. rub. eller 13.7 pct., og som med 7 mill. rub. overstiger det tilsvarende zifer for aaret 1899, i hvilket aar paa grund af talrige industrielle nyanlægninger en særdeles livlig import af maskiner og raastoffe fandt sted. Ved sammenligning med importen i aaret 1902 viser der sig for aaret 1903 en forøgelse inden samtlige hovedgrupper og i særdeleshed i raastoffe og halvfabrikater,

hvoraf indførtes for nær 48 mill. rub. mere, hvilket turde udgjøre et bevis for en bedring paa det industrielle omraade. Ogsaa indførselen af fabrikater er steget og udviser for aaret en forøgelse i værdi af nær 20 mill. rub.

Ruslands kornexport. I sidste femaarsperiode udførtes:

	1899. Pud.	1900. Pud.	1901. Pud.	1902. Pud.	1903. Pud.
Hvede . .	102 205 000	116 738 000	138 513 000	186 030 000	254 834 000
Rug . . .	59 704 000	89 272 000	82 732 000	98 221 000	82 220 000
Byg . . .	66 802 000	53 180 000	77 580 000	104 139 000	145 482 000
Havre . .	27 599 000	78 799 000	80 307 000	63 314 000	59 478 000
Ialt	256 310 000	337 989 000	379 132 000	451 704 000	542 014 000

Kornexporten, der i aaret 1903 har opnaaet et høiere zifer end tidligere, overstiger med omkring 90 mill. pud samme export i aaret 1902. I særdeles hed er at bemerke forøgelse i exporten af hvede, hvoraf udførtes ca. 68 mill. pud mere end det nærmest foregaaende aar. Ogsaa exporten af byg steg betydelig og udviser en forøgelse af mere end 41 mill. pud. Hvad rug og havre angaar, udviser exporten derimod en formindskelse af resp. 16 mill. og 4 mill. pud. Formindskelsen i udførselen af rug og havre staar uden tvil i forbindelse med den daarlige høst af nævnte kornsorter.

Hovedkonsumenterne af det russiske korn er Tyskland, Storbritannien, Frankrige, Holland, Belgien, Østerrige og Italien.

Over nedennævnte Østersjøhavne udskibedes i aarets løb:

	Hvede. Pud.	Rug. Pud.	Havre. Pud.	Byg. Pud.	Tilsammen. Pud.
Riga	2 900 780	661 330	1 341 621	1 271 498	6 175 229
Libau . . .	89 558	541 191	17 726 110	322 209	18 679 068
Reval . . .	2 869 368	310 503	4 581 643	40 890	7 802 404
St. Petersburg .	874 000	2 171 000	14 700 000	—	17 745 000
Pernau . . .	—	—	—	67 118	67 118
Ialt	6 733 706	3 684 024	38 349 374	1 701 715	50 468 819

Hvad særlig kornexporten over Riga angaar, udviser den atter en tilbagegang og var mindre end i noget aar siden 1886. I sammenligning med aaret 1902 udgjør formindskelsen mere end en halv million pud. Udførselen var i særdeleshed ringe i aarets første halvdel og dette til trods for den særdeles rige høst i aaret 1902. Følgende sammenlignende tal vedkommende Rigas kornexport turde være af interesse:

Middeltal for:	Hvede. Pud.	Rug. Pud.	Havre. Pud.	Byg. Pud.	Tilsammen. Pud.
1896—1900 . .	3 571 183	3 739 473	1 779 336	1 342 166	10 432 158
1901 . .	1 965 820	4 450 842	2 479 062	1 053 536	9 949 260
1902 . .	392 843	1 989 494	3 029 817	1 306 579	6 718 733
1903 . .	2 900 780	661 330	1 341 621	1 271 498	6 175 229

Af hvede udskibedes i aaret $2^1/_2$ million pud mere end i aaret 1902, men af samtlige andre kornsorter mindre. Den største formindskelse udviser

exporten af havre, ca. $1^2/_3$ mill. pud, samt af rug, ca. $1^1/_3$ mill. pud, medens udførselen af byg ikke undergik nogen særlig formindskelse. I Rigas kornhandel i aaret 1903 udgjorde hvede den fornemste artikel, medens i aaret 1902 havre indtog første plads.

Kornpriser. Hvede. Sterke prisfluktuationer paa denne artikel fandt ikke sted i Riga. Alt efter hvedens kvalitet og naturalvegt, hvilken sidstnævnte varierede mellem 123 og 130 ℔ hollandsk, vekslede priserne i aarets løb mellem 89 og 98 kopek pr. pud. Lavest stod prisen ved aarets slutning.

Rug. Ogsaa paa denne artikel var i aaret 1903 prisfluktuationerne ubetydelige i Riga. Prisen vekslede mellem 73 og 80 kopek pr. pud for 120 ℔'s vare. Den stod høiest ved aarets begyndelse og sank sukcessivt til i september maaned, hvorefter den forblev temmelig uforandret til aarets udgang. Exporten af denne artikel var, som oven angivet, meget ubetydelig.

Byg. Hovedkvantiteten af det i aaret fra Riga exporterede byg udgjordes af let russisk byg. Prisen for dette vekslede mellem 65 kop. og 71 kop. pr. pud, hvorved, ligesom forholdet var med rug, prisen ved aarets begyndelse var høiest og mod dets slutning lavest.

Havre. Det ringe kvantum havre, som exporteredes fra Riga, udførtes næsten udelukkende i aarets første del. Daarlig høst i aaret 1903 i Rigas opland gjorde, at en konkurrence med Sortehavshavnene, i hvis produktionsegne havrehøsten havde været rigelig, var udelukket, og derfor stagnerede havreexporten fra Riga i løbet af høsten aldeles. Prisen varierede i aarets løb alt efter varens kvalitet mellem 61 og 75 kopek pr. pud.

Lin og linstry. Ruslands export af lin over den europæiske grænse opgik i aaret 1903 til ca. $15^1/_2$ mill. pud, medens samme export i aaret 1902 udgjorde 10 664 000 pud og i aaret 1901 8 436 000 pud. I aarets linexport deltog Østersjøhavnene med i rund sum 12 millioner pud, eller 77.4 pct., hvoraf Riga med 46.6 pct., Windau med 12.1 pct., Libau med 0. 5 pct., Pernau med 4.8 pct., Reval med 12.3 pct. og St. Petersburg med 1.1 pct. Af det i aarets løb fra Rusland exporterede lin har saaledes næsten halvdelen fundet sin vei over Riga.

Trods de ringe forraad af ældre høstninger samt det daarlige resultat af aarets høst, som angives at staa tilbage for høstresultatet i aaret 1902 med ca. 30 pct., overstiger dog Ruslands linexport i aaret 1903 samme export i det nærmest foregaaende aar med 4.8 mill. pud eller ca. 45 pct. Dette faktum turde forklares deraf, at de udenlandske spindere, som i en række aar har været knapt forsynet med raamateriale, i aarets sidste halvdel til enhvilkensomhelst pris maatte fylde sine lagere. Priserne steg derfor udover høsten uafbrudt og naaede sluttelig et usedvanlig høit niveau, hvorfor naturligvis lindyrkerne hurtigst muligt bragte sin vare paa markedet. Størstedelen af høsten var derfor allerede ved aarets slutning solgt, saa at ved indeværende aars begyndelse kun ringe partier fandtes disponible i landet.

Ruslands udførsel af linstry, som i de sidstforløbne femaar beløb sig til følgende kvantiteter: 1899 2 252 000 pud, 1900 1 966 000 pud, 1901 1 973 000 pud, 1902 1 673 000 pud og 1903 2 050 000 pud, udviser for sidstforløbne aar en forøgelse af ca. 400 000 pud i sammenligning med aaret 1902.

I exporten af denne artikel deltager Østersjøprovinserne med mere end halvdelen. I de to sidste aar fordelte denne export sig over følgende havne saaledes:

Riga	7.9 pct.	14.1 pct.	Reval . . .	13.1 pct.	13.3 pct.
Libau . . .	2.5 „	0.8 „	St. Petersburg	18.5 „	8.2 „
Pernau . . .	6.9 „	7.0 „			
Windau . . .	3.8 „	7.0 „		52.7 pct.	50.4 pct.

Ogsaa med hensyn til export af linstry indtog Riga saaledes i aaret 1903 første plads, medens tidligere den største skibning gik over St. Petersburg.

Hamp og hampestry. Ruslands hampexport, som i femaarsperioden 1896—1900 gjennemsnitlig opgik til 2 472 000 pud, naaede i det sidstforløbne aar 2 478 000 pud mod 2 109 000 pud i aaret 1902 og 2 542 000 pud i aaret 1901. Omend udførselen i aaret 1903 saaledes med ca. 370 000 pud overstiger udførselen det nærmest foregaaende aar samt ogsaa noget overstiger gjennemsnitszifret for femaarsperioden 1896—1900, naar den dog paa langt nær ikke op til udførselen i tidligere aar. Saaledes opgik f. ex. hampexporten i aaret 1881, altsaa for 22 aar siden, til 4.7 mill. pud og oversteg saaledes exporten i aaret 1903 med ca. $2^1/_4$ mill. pud.

Hovedaarsagen til den russiske hampehandels tilbagegang er at søge paa den ene side i seilfartøiernes forsvinden og erstatning af dampskibe samt paa den anden side i konkurrencen med andre i stadig større maalestok paa verdensmarkedet optrædende hampesorter, som f. ex. manila- og italiensk hamp.

Med hensyn til hampexporten over Østersjøhavnene indtages første plads af Riga, som i aaret 1903 med 34.1 pct. deltog i Ruslands totalexport af nævnte artikel (mod resp. 27.2 pct., 22.5 pct. og 16.3 pct. i aarene 1902, 1901 og 1900), medens andre havne neppe kommer i betragtning. Størstedelen af Ruslands hampexport finder fremdeles veien over landgrænsen. Af særlig interesse for Riga er det faktum, at udførselen af hamp over Wirballen i de sidste aar har været i stadigt aftagende. Den hamp, som udførtes over nævnte grænseplads, stammer nemlig fra Rigas tilførselsomraade og unddrages saaledes Rigas handel. I aaret 1903 udførtes over Wirballen ca. 228 000 pud mindre end i aaret 1902. Kvaliteten af aarets hampehøst var meget uensartet samt i almindelighed daarligere end i aaret 1902. Ogsaa i kvantitativ henseende blev aarets høst ringere end nærmest foregaaende aars.

Priserne paa hamp og hampestry stillede sig i almindelighed høiere i første end i sidste halvaar; de sank for „O. S. F. P. R. H." fra rub. 47.50 til rub. 45.00, for „S. F. P. R. H." fra rub. 45.50 til rub. 43.00, for „E. F. P. R. H." fra rub. 44.50 til rub. 42.00, for „P. R. H" fra rub. 43.50 til rub. 41.00 og for stry fra rub. 28.50 til rub. 26.00.

Af hampestry udførtes fra Rusland i aaret 1901 463 000 pud, i aaret 1902 750 000 pud og i aaret 1903 804 000 pud.

I denne export deltog følgende Østersjøhavne saaledes:

	1901.	1902.	1903.
Riga	6.2 pct.	24.0 pct	44.5 pct.
Libau.	9.3 „	0.4 „	1.1 „
St. Petersburg . .	2.0 „	47.0 „	4.5 „

Lin- og hampefrø. Totaludførselen af linfrø (slag- og sædefrø) fra Rusland i aaret 1903 udviser et meget lavt zifer, ca. 5.4 mill. pud eller omkring 750 000 pud mindre end for aaret 1902, da ogsaa linfrøexporten var særdeles ringe. Exporten af denne artikel har undergaaet en meget sterk formindskelse. Saaledes udførtes f. ex. i aaret 1890 24.2 mill. pud og i aaret 1897 33 mill. pud. En særdeles sterk nedgang i linfrøexporten siden aaret

*

1900 udviser de store exportcentre ved Sortehavet og det Asowske Hav. Udførselen fra disse havne, som i de 11 første maaneder af aaret 1900 (i hvilket aar Ruslands totalexport af linfrø opgik til nær 17 mill. pud) beløb sig til ca. 7 mill. pud, udgjorde i de tilsvarende maaneder af aaret 1903 blot 923 000 pud, hvoraf fremgaar at linfrøexporten fra Sydhavnene er af et langt ringere omfang end exporten fra Østersjøhavnene, medens tidligere det modsatte forhold fandt sted.

Rigas udførsel af slaglinfrø, som i gjennemsnit for aarene 1896—1900 udgjorde 2 605 919 pud, opgik i aaret 1903 til 618 750 pud mod resp. 1 111 855 pud i aaret 1902 og 349 635 pud i aaret 1901. De smaa exportzifre i de sidste aar finder sin forklaring fornemmelig i de daarlige høstresultater, men ogsaa i de indenlandske oljemøllers tiltagende forbrug.

Udførselen af sædelinfrø fra Riga i de sidstforløbne aar opgik til 524 253 pud mod 465 903 pud i 1902 og 399 903 pud i 1901.

Af Ruslands totaludførsel af hampefrø i aaret 1903, 934 000 pud, udførtes over Riga kun 1.9 pct. samt over Libau 20.7 pct. mod resp. 0.9 pct. og 17.5 pct. i aaret 1902. Den fornemste hampefrøexport finder sted over den vestlige landgrænse. Af sydhavnene kommer kun Odessa i betragtning; fra denne havn udskibedes i aaret 1903 89 000 pud mod 188 000 pud i aaret 1902.

Oljekager. Udførselen af oljekager fra Rusland i de sidste fire aar sees af følgende tabel:

	1900. Pud.	1901. Pud.	1902. Pud.	1903. Pud.
Linfrøkager	7 899 000	8 219 000	7 239 000	6 984 000
Hampefrøkager . . .	1 393 000	1 938 000	2 951 000	2 367 000
Solsikkefrøkager . . .	8 369 000	8 273 000	7 954 000	11 573 000
Raps- og roefrøkager .	2 743 000	2 754 000	2 103 000	2 494 000
Ialt	20 404 000	21 184 000	20 247 000	23 418 000

Med hensyn til exporten af linfrøkager spiller Østersjøhavnene, i særdeleshed Riga og St. Petersburg, en fremtrædende rolle; udførselen af hampefrøkager finder veien hovedsagelig over Libau og landgrænsen. Ogsaa i exporten af solsikkefrøkager tager Libau nu en betydelig del, medens ogsaa betydelige kvantiteter finder veien over St. Petersburg og landgrænsen.

Exporten af raps- og roefrøkager, der ikke forekommer i handelen paa Østersjøpladsene, gaar næsten udelukkende over sydhavnene.

Priserne for linfrøkager varierede i aarets løb mellem 92 og 74 kopek; for solsikkefrøkager betaltes i sommer- og høstmaanederne i gjennemsnit 75 kopek og for hampefrøkager i gjennemsnit i aaret 52 kopek pr. pud.

Erter. Exporten af erter, som i aaret 1903 opgik til 6 512 000 pud, finder sted hovedsagelig over den vestlige landgrænse samt over St. Petersburg, Odessa og Libau. Denne artikel, hvoraf tidligere ret anseelige kvantiteter skibedes over Riga, kommer nu ikke mere i betragtning for dets handel. Ogsaa exporten over Libau har i de sidste 10 aar taget sterkt af, saa at denne havn nu i forholdsvis ubetydelig grad deltager i denne export; det samme gjælder ogsaa Reval.

Smør. Smørexporten, som atter har oversteget udførselen det nærmest foregaaende aar, udviser en forøgelse for aaret af ca. 200 000 pud, nemlig fra 2 273 000 pud i aaret 1902 til 2 462 000 pud i aaret 1903. Udførselen

for aaret repræsenterer en værdi af ca. 36 mill. rub. De fornemste kjøbere af det sibiriske smør var Storbritannien (med ca. $1^1/_2$ mill. pud i aaret 1903), Tyskland (med ca. 491 000 pud) og Danmark. I aaret har der for denne artikel aabnet sig et nyt afsætningsomraade i Østasien, hvorhen allerede nævneværdige kvantiteter er blevet forsendt.

Af Ruslands totaludførsel af smør faldt paa Østersjøhavnene i aaret 1903 95 pct., mod 97.5 pct. i aaret 1902 og 86.8 pct. i aaret 1901. I smørexporten over disse havne deltog hver enkelt havn saaledes:

	1901.	1902.	1903
Riga	44.5 pct.	49.3 pct.	54.4 pct.
Libau	10.6 „	10.6 „	2.8 „
Windau	0.1 „	4.4 „	34.5 „
Reval og Baltischport .	42.6 „	29.9 „	2.0 „
St. Petersburg . . .	2.2 „	5.5 „	6.3 „

Rigas og Windaus andel i denne export sees saaledes at være i stadigt stigende, medens Libaus deltagelse ogsaa i det forløbne aar har været forholdsvis ubetydelig. Libaus smørexport indskrænker sig til mindre kvantiteter, som skibes over havnen om vinteren, naar andre havne er tilfrosne.

Æg. Ruslands ægexport, som i lighed med smørexporten har været i stadigt stigende, og som i aaret 1894 opgik til 3 821 516 pud, naaede i det sidstforløbne aar 11 157 141 pud. Blandt rigets ægexporterende havne indtages første plads af Riga, hvorfra i aaret 1903 udskibedes 4 555 851 pud mod 3 120 189 pud det nærmest foregaaende aar. Næst Riga kommer i denne export St. Petersburg med en udførsel for aaret af 1 028 775 pud mod 1 060 650 pud i aaret 1902. Ægexporten fra Libau og Reval har derimod i de sidste aar været i aftagende. Fra disse pladse skibedes i aaret 1903 resp. 218 092 pud og 2 544 pud mod resp. 319 127 pud og 8 154 pud aaret 1902. Værdien af ægexporten fra Windau i aaret opgik til 26 562 rub. mod 40 407 rub. i aaret 1902.

En stor del af ægexporten finder sted over landgrænsen til Østerrige-Ungarn samt til Tyskland. I aaret 1903 gik over landgrænsen 37 pct. af Ruslands totaludførsel af æg mod 40.1 pct. i aaret 1902 og 40.2 pct. i aaret 1901. Sydhavnene deltager ikke i handelen med denne artikel. De fornemste kjøbere af de russiske æg er Tyskland, Storbritannien og Østerrige-Ungarn i den nævnte orden. Til disse lande udførtes i aaret resp. 4 350 000 pud (værdi $19^3/_4$ mill. rub.), 3 375 000 pud (værdi $16^1/_3$ mill. rub.) samt 2 485 000 pud (værdi 9.6 mill. rub). Priserne for æg, franko Riga eller Libau, varierede i aarets løb fra rub. 23.00 til rub. 34.10 pr. kasse à 1 440 stkr. for middelsstor, samt fra rub. 24.50 til rub. 36.00 for større vare.

Trælast. Kvantiteten af den fra Riga udførte trælast udgjorde: I aarene 1899 ca. 46 700 000 kubikfod, 1900 ca. 46 550 000 kbf., 1901 ca. 39 850 000 kbf., 1902 ca. 46 100 000 kbf. og i 1903 ca. 47 200 000 kbf.

Trods den store export i aaret 1903 kan aaret dog i det hele taget ikke betegnes som gunstigt for trælastexportørerne. Paa den i aaret 1902 indtraadte bedring i priserne for de fleste slags trælast fulgte i aaret 1903 atter en tilbagegang. I begyndelsen af aaret kunde priserne endnu paa grund af en ganske god efterspørgsel fra udlandet holdes oppe, men da denne efterspørgsel i sæsonens løb aftog, kunde salg i almindelighed opnaaes blot ved betydelige reduktioner i priserne, og lidt efter lidt indtraadte en „baisse“, som ikke en-

gang kunde opveies af de særdeles lave fragter. Da vandstanden i Düna og dens tilløb hele sæsonen igjennem var særdeles gunstig, foregik flødningen uhindret, og størstedelen af tømmeret fremkom meget tidligere end sedvanlig.

Import. Af de fornemste artikler, som importeres til Riga, har i sammenligning med aaret 1902 i aaret 1903 en forøget import fundet sted af stenkul, koks, feltspat, tøndedele, gummi, støbejern, bly, svovl, voks, kridt, sild, the og vin, medens en formindskelse bemerkes i importen af jern, staal, maskiner, jernbaneskinner og tilbehør, malm, korkbark, gjødningsstoffe, soda, harpiks, kaffe, ris og salt.

S t ø b e j e r n. Ruslands import af støbejern udgjorde i femaarsperioden 1899—1903:

	Fra udlandet. Pud.	Fra Finland. Pud.	Totalimport. Pud.
1899	7 563 214	784 299	8 347 513
1900	2 576 218	588 308	3 164 526
1901	964 618	886 975	1 851 593
1902	458 000	665 000	1 123 000
1903	342 000	488 000	830 000

Som af ovenstaaende zifre fremgaar, synes støbejern af finsk oprindelse paa det russiske marked stadig mere at fortrænge støbejern af udenlandsk tilvirkning, medens samtidig totalimporten til Rusland af denne artikel er i stadigt og meget sterkt aftagende. Ruslands egen produktion af støbejern i aarets løb anslaaes til ca. 149 mill. pud, eller 8 mill. pud mindre end i aaret 1902 og 29 mill. pud mindre end i aaret 1900.

I aaret 1903 fandtes i Rusland 240 fabriker og 295 masovne, hvis samlede produktion udgjorde:

Omraade:	Støbejern.	Stangjern.	Forarbeidet jern og staal.	Jern- og staalvarer.
		I tusinde pud.		
Ural	39 602	38 329	29 803	2 523
Central-Rusland . .	5 748	15 275	15 600	7 620
Nord-Rusland . . .	1 497	7 927	6 290	5 102
Syd-Rusland. . . .	83 426	76 803	62 687	6 112
Polen	18 681	22 807	18 735	3 296
Ialt	148 954	161 141	133 115	24 653

Rigas import af støbejern i aaret 1903 udgjorde 53 888 pud, mod 45 768 pud i aaret 1902 og 74 265 pud i aaret 1901. De i de sidste aar fra udlandet hertil importerede smaa kvantiteter støbejern, som for det meste bestaar af specialmerker, er af ringe betydning for handelen og industrien. Behovet dækkes fra Syd-Rusland og Ural. I aaret 1903 er støbejern i større udstrækning end tidligere blevet transporteret sjøveien over havne ved Sortehavet.

S t a n g j e r n, j e r n p l a d e r m. m. Som af følgende tabel over Ruslands totalimport af disse artikler i aarene 1899—1903 fremgaar, er ogsaa denne import i stadigt, sterkt aftagende, hvilket finder sin forklaring dels i udviklingen af den indenlandske industri og dels i de høie beskyttelsestold-

satser, men ogsaa deri, at den russiske vares kvalitet stadig forbedres, saa at den ogsaa i denne henseende kan konkurrere med den udenlandske.

Til Rusland importeredes:

	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.
			I tusinde pud.		
Jern i stænger etc.	8 059	2 666	2 242	1 146	703
Jernplader t. o. m. no. 25, Birmingham kaliber . . .	6 102	1 645	1 606	1 059	749
Jernplader over no. 25, do. do.	1 757	1 364	1 499	1 526	1 343

Af ovenstaaende tabel fremgaar, at kun importen af jernplader over no. 25, Birmingham kaliber, har holdt sig paa omtrent samme niveau. For disse sorter findes der ogsaa endnu behov i Rusland, da de indenlandske valseverker endnu ikke tilvirker dem i tilstrækkelig mængde eller af fuldt tilfredsstillende kvalitet.

Rigas import af ovennævnte jernsorter opgik i aaret 1903 til 102 927 pud, mod 153 773 pud i aaret 1902 og 291 914 pud i aaret 1901.

S t a a l. I lighed med importen af jern er ogsaa importen af staal i de sidste aar gaaet sterkt tilbage, idet behovet paa det nærmeste dækkes af de russiske producenter. Den lille forøgelse for aaret af ca. 100 000 pud over fjoraarets import kan ikke tillægges nogen betydning.

Ruslands staalimport udgjorde:

	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.
			I tusinde pud.		
Staal i stænger	1 898	913	663	586	609
Staalplader t. o. m. no. 25, Birmingham kaliber	423	167	106	110	122
Staalplader over no. 25, do. do. . .	53	31	26	22	78

Rigas staalimport, som for størstedelen bestaar af verktøisstaal, har siden aaret 1899, da 929 577 pud indførtes, været i stadigt aftagende, saa at denne import i aaret 1903 blot udgjorde 224 588 pud. Med hensyn til staalimporten indtager dog blandt rigets byer Riga den første plads, medens anden plads indtages af St. Petersburg med en indførsel for aaret af 152 000 pud.

J e r n b a n e s k i n n e r. Ruslands import af jernbaneskinner udgjorde i sidste femaarsperiode:

	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.
	Pud.	Pud.	Pud.	Pud.	Pud.
Jernskinner . . .	239 000	116 000	48 000	9 000	14 000
Staalskinner . . .	507 000	188 000	33 000	46 000	26 000
Ialt	746 000	304 000	81 000	55 000	40 000

Rigas import af jernbaneskinner og andet jernbanemateriel omfattede:

	Skinner.	Andet materiel.
Aarligt gjennemsnit for 1896—1900 . . .	34 877 pud	28 746 pud
1901 . . .	23 625 „	6 122 „
1902 . . .	2 633 „	6 585 „
1903 . . .	878 „	1 945 „

Disse artikler har, som af ovenstaaende zifre fremgaar, tabt al betydning for Rigas importhandel. Det samme gjælder ogsaa de andre Østersjøhavne.

Maskiner. Trods den tiltagende tilvirkning af landbrugsmaskiner i Rusland dækkes dog en stor del af behovet endnu fra udlandet; dette gjælder komplicerede maskiner, medens enklere maskiner og redskaber tilvirkes inden landet. Den største maskinimport finder sted fra Tyskland, hvorfra der i aaret 1903 indførtes 3.8 mill. pud til en værdi af 30 mill. rub. mod 3.5 mill. pud i aaret 1902 samt 3.6 mill. pud i aaret 1901. Anden plads i maskinimporten indtages af Storbritannien, hvorfra i sidstforløbne aar indførtes 1.4 mill. pud (værdi 13 mill. rub.) mod resp. 1.3 mill. pud og 1.1 mill. pud i aarene 1902 og 1901. I mindre kvantiteter indføres maskiner fra Østerrige-Ungarn, Amerika, Sverige, Belgien og Frankrige.

Hvad særlig Rigas maskinimport angaar, indtages for industrielle maskiners vedkommende første plads af Storbritannien og anden plads af Tyskland, medens i landbrugsmaskiner Tyskland indtager første, Sverige anden og Storbritannien tredje plads.

Af de fra distriktets vicekonsuler indkomne aarsberetninger gives her følgende uddrag:

Libau. Libaus handelsomsætning har i aaret 1903 ligesom det nærmest foregaaende aar været mindre tilfredsstillende, og er det især exporten, som ogsaa for dette aar udviser en betydelig nedgang. Havnen besøgtes i aarets løb af 1 675 fartøier med en samlet drægtighed af 576 989 reg. tons, mod 1 863 fartøier dr. tilsammen 616 858 reg.-tons i aaret 1902, altsaa en formindskelse for aaret 1903 af 188 fartøier dr. 39 869 reg.-tons.

I skibsfarten paa Libau i aaret 1903 deltog Sverige med 208 fartøier dr. 64 733 reg.-tons, mod 217 fartøier dr. 61 751 reg.-tons i aaret 1902, samt Norge med 45 fartøier dr. 18 044 tons, mod 64 fartøier dr. 20 006 tons i nærmest foregaaende aar.

Fragterne, som allerede før var saa trykkede, at de ikke godt kunde blive lavere, har i aarets løb holdt sig paa omtrent samme niveau som i aaret 1902. Til Rotterdam, Antwerpen, London og havnene paa Englands østkyst erholdtes $7^1/_2$—$10^1/_2$ d pr. quarter (320 ℔) havrebasis, til Rouen og engelske kanalhavne 1 sh. à 1 sh. 3 d, til Østersjøhavne rmk. 10 à 14 pr. 2 000 kg. rugbasis.

Kursen har holdt sig stabil (rmk. 216.00 pr. 100 rubel). Totalværdien af udførselen beløb sig til 32 215 628 rub., mod 44 618 230 rub. i aaret 1902, altsaa en formindskelse af 12.4 mill. rub. eller ca. 28 pct.

Totalværdien af aarets indførsel beløb sig til rub. 16 526 816, mod rub. 17 530 723 i aaret 1902.

Nedenstaaende tabeller giver en oversigt over Libaus export og import i de to sidste aar:

Export.

		1903.		1902.	
		Kvantitet.	Værdi i rub.	Kvantitet.	Værdi i rub.
Havre	pud	17 726 100	11 700 000	22 490 000	18 442 000
Hvede	„	90 000	84 000	113 450	102 100
Rug	„	541 200	405 900	1 133 850	884 400
Byg	„	322 200	215 900	131 770	101 460

		1903.		1902.	
		Kvantitet.	Værdi i rub.	Kvantitet.	Værdi i rub.
Erter og bønner	pud	459 000	466 200	738 500	744 700
Oljekager	„	3 857 200	2 700 000	2 958 000	2 366 000
Klid	„	1 467 800	822 000	1 962 400	1 255 900
Hamp og lin	„	161 000	734 700	248 920	1 143 920
Linfrø	„	735 600	1 029 900	624 100	1 017 280
Hampefrø	„	193 600	224 500	192 320	269 250
Terpentin	„	94 900	265 800	80 720	177 580
Huder og skind	„	244 700	3 670 900	261 000	3 916 000
Kviksølv	„	19 500	780 000	20 570	822 720
Smør	„	65 200	782 400	241 510	3 139 600
Æg	„	218 100	1 090 400	319 120	1 595 600
Saltet kjød	„	159 400	956 600	123 260	739 550
Vildt	„	47 800	382 700	78 230	625 820
Tjære	„	277 000	166 200	282 460	109 480
Trælast	„	95 700		99 108	
„	kbf.	6 367 500	2 774 000	4 804 680	2 968 450
„	mille	503¼		794¼	
„	stkr.	168 200		173 123	
Heste	„	14 177	992 400	12 998	1 299 800
Diverse		—	1 971 128	—	2 896 220
Ialt			32 215 628		44 618 230

Import.

		1903.		1902.	
		Kvantitet.	Værdi i rub.	Kvantitet.	Værdi i rub.
Stenkul og koks	pud	8 100 000	1 444 000	7 237 917	1 425 120
Jern og staal	„	200 000	716 000	183 934	647 470
Kopra m. m.	„	1 363 600	3 074 800	1 223 820	2 871 090
Maskiner og maskindele	„	197 800	1 431 500	186 514	1 524 650
Korkbark	„	197 100	976 600	206 599	1 153 050
Huder, raa	„	170 700	744 300	149 545	531 980
Garn	„	11 100	409 200	14 030	503 300
Gjødningsstoffe	„	1 011 800	330 100	926 700	239 950
Sild, skotsk	tdr.	218 177	3 707 700	187 451	3 207 324
„ norsk	„	11 517	158 600	7 885	114 327
Diverse		—	3 534 016	—	5 312 462
Ialt			16 526 816		17 530 723

Arbeiderne med havnens uddybning og anlæg af kaier paagaar fremdeles. Sjømandshjemmet besøgtes i aarets løb af 3 800 personer.

Pernau. De forenede rigers, i særdeleshed Sveriges, skibsfart paa havnen har i aaret 1903 været betydelig livligere end forud. Det maa kun beklages, at der i Pernau endnu er for liden anledning til at erholde udfragter, til at alle med ladning ankommende fartøier ogsaa kan erholde ladning ved udgaaende. Det er imidlertid paafaldende, at medens f. ex. samtlige svenske og en stor del norske fartøier har forladt havnen i ballast, indkom en mængde tyske og

engelske fartøier i ballast og gik ud med ladning. Selv om man ser bort fra linfragterne, der vel turde forblive paa engelske hænder, er det merkeligt, at svenske og norske fartøier ikke erholder trælastfragter i Pernau, men maa afgaa til Finland for at laste der, medens andre i særdeleshed tyske fartøier ankommer i ballast og afgaar med trælast. Trælastfragterne fra Pernau ligger delvis i hænderne paa det hollandske trælastfirma William Pont i Zaandam; de respektive rederier burde tage hensyn til dette faktum.

Angaaende høsten i Pernaudistriktet er følgende at bemerke:

Lin. Høsten var 50 pct. ringere end i næst foregaaende aar. Priserne er steget fra £ 28. 0. 0 til £ 38. 0. 0 pr. ton cif. Skotland for „Livonian D."

Linfrø. Høsten var særdeles ringe, men kvaliteten meget god. Priserne vekslede mellem rbl. 1.20 og 1.60 pr. pud franko Pernau.

Byg og havre. Høsten var ringe, men af god kvalitet. Priserne for begge kornsorter var 80 kopek pr. pud.

Fragterne stillede sig saaledes:

Dampskib til Skotland	lin	18 sh. à 20 sh.
— „ Irland	„	22 sh. 6 d
— „ Schiedam	korn	1 sh. 3 d havrebasis
— fra Tyne	kul	4 sh. à 4 sh. 6 d

Windau. I aarsberetningen for aaret 1902 fremholdtes, at der var udsigter til, at Windaus skibsfart, handel og trafik i aaret 1903 skulde komme til at udvikles betydelig; dette har ogsaa, som af nedenstaaende zifre fremgaar, vist sig at være tilfældet.

	1902.	1903.	Forøgelse i 1903.
Antal fartøier	361	459	98
Registertons	230 780	324 260	93 480
Importens værdi i rubler	4 030 054	7 053 537	3 023 483
Exportens „ - „	13 398 565	22 346 907	8 948 342

Forøgelsen i exporten saavelsom i importen maa hovedsagelig tilskrives transittrafiken fra og til Sibirien, hvorfra der i aaret 1903 over Windau exporteredes smør for over 7 mill. rbl. mere end i nærmest foregaaende aar, medens ogsaa en mængde landbrugsmaskiner, i særdeleshed amerikanske, importeredes over havnen til Sibirien. Af smøret gik ca. 85 pct. til Danmark, medens resten hovedsagelig gik til England.

Kornexporten har i aaret været dobbelt saa stor som i aaret 1902. Ved aarets slutning fandtes i kornelevatoren lagret ca. 30 000 tons havre og hvede.

Blandt importartiklerne indtages første plads af landbrugsmaskiner, hvoraf indførtes til en værdi af 3 295 872 rub.; videre indførtes fabrik- og industrivarer til en værdi af 1 025 775 rub., dampskibe (værdi 1 262 500 rub.), raastoffe (bomuld, kunstuld etc.) til en værdi af 647 590 rub., fødemidler (for 82 341 rub.), droger, kul, byggematerialier (cement, asfalt etc.) m. m.

Exporten af nedennævnte artikler opgik til følgende værdier: Korn rbl. 1 640 641, græsfrø rbl. 236 548, smør rbl. 8 105 700, vildt og flesk rbl. 266 269, æg rbl. 26 562, hø 8 805 801, stry rbl. 854 097, hamp rbl. 261 421, uld rbl. 90 240, oljekager rbl. 85 728, trælast: bjælker, props, sleepers, planker og bord rbl. 1 673 752, aspetømmer rbl. 10 274.

Havnearbeider. Arbeiderne paa de nye bølgebrydere er i det forløbne aar skredet saavidt fremad, at de ventes at blive fuldt færdige i løbet af indeværende aars sommer. Ved slutningen af aaret 1903 var vandstanden paa „baren" ca. 20 fod. Arbeiderne paa indløbets uddybning fortsættes imidlertid, saa at det om kort tid turde være et par fod dybere. Da „baren" ligger indenfor bølgebryderne, kommer den, naar disse bliver færdige, til i ordets egentlige betydning at forsvinde. De nye toldpakhuse samt den nyanlagte kai er allerede i brug, og havnen kan nu med rette betragtes som en af de bedste i Østersjøen.

Smyrna.

Aarsberetning for 1903 fra konsul F. Clemm.

Den norske skibsfart. Der ankom i aaret 1903 til Smyrna 1 norsk skib dr. 1 188 tons med ladning af kul fra Newcastle, bruttofragt £ 520. 0. 0; 1 norsk skib dr. 614 tons ankom med restladning og 1 norsk skib dr. 753 tons i ballast; ialt 3 norske skibe dr. 2 555 tons, der samtlige afgik med ladning af stykgods.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe fr. 165.07. Expeditionsafgifter fr. 35.00.

Af samtlige nationers skibe ankom i aaret 1903 til Smyrna 2 596 dampskibe dr. 2 158 867 tons og 3 588 seilskibe dr. 6 184 tons. Det britiske, tyrkiske, russiske, østerrigske og franske flag har de største zifre at opvise.

Af dampskibslinjer, hvis skibe anløber Smyrna, kan nævnes: Cunardlinjen, Liverpool; Wilsonlinjen, Hull; Deutsche Levante Linie, Levant Line samt A. C. de Freitas & Co., Hamburg; Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij, Amsterdam; Adolf Deppe, Antwerpen. Siden oktober 1903 anløbes Smyrna nu ogsaa af Otto Thoresens linje, Kristiania, og er det at haabe, at denne linje vil bidrage til at udvide handelsforbindelserne mellem Norge og Lilleasien.

Fragter. Der betaltes i aaret 1903 til Göteborg, Kristiania og Bergen for tørrede frugter en fragt af 35 sh., for flydende varer 35 à 40 sh., for vallonia 34 sh., for oljefrø 25 sh., for korn 18 à 22 sh., for malm 15 à 20 sh.; til Stockholm 5 sh. mere; alt pr. ton à 1 000 kg.

Byen Smyrna er paa grund af sin beliggenhed og sin fortrinlige havn, som kan anløbes af de allerstørste dampskibe, den fornemste handelsby i det tyrkiske rige og fremfor alt det naturlige afsætningsfelt for de rige produkter fra Lilleasiens vestlige provinser, ligesom byen ogsaa er den vigtigste stapelplads for de til disse provinser importerede varer. Indførselstolden er 8 pct. ad valorem paa alle varer, og udførselstolden er 1 pct. ad valorem. Byen har nu en folkemængde af 300 à 350 000, hvoraf den overveiende del er grækere og tyrkere. Det græske sprog er det almindeligste talesprog. Ved korrespondance med herværende forretningsmænd kan imidlertid benyttes det franske sprog, som i almindelighed forstaaes af disse.

Industrier. Den vigtigste industrigren i Lilleasien er teppefabrikationen, hvilken drives udelukkende ved haandkraft; der exporteredes af

tepper fra Smyrna i aaret 1903 til Europa og Amerika 520 000 □ m. til en værdi af ca. $8^3/_4$ mill. francs.

I Smyrna findes et bomuldsspinderi, endel store garverier, møller, maskinverksteder, sagbrug, en hesteskofabrik og en sømfabrik. Desuden existerer der endel mindre industrier, f. ex. paraplyfabrikation, ligesom ogsaa tilvirkning af kontorrekvisita, cigaretomslag etc., hvortil udelukkende anvendes importeret europæisk papir.

Bankvæsen. De dominerende pengeinstituter i Smyrna er: La Banque Impériale Ottomane, Crédit Lyonnais, Keyser & Cie og La Banque de Métélin. Myntfoden er det tyrkiske pund à 100 piaster; en piaster deles igjen i 40 para. A vista kursen var ultimo december 1903:

Paris . . .	175 para pr. franc	Berlin . . .	216 para pr. mark
London . . .	110 piaster pr. £	Wien	184 „ „ krone

Der gjøres ogsaa omsætning i sølv-medjidie à $23^6/_{40}$ piaster. Der findes forøvrigt m. h. t. denne sidste mynt en hel mængde forskjellige usancer efter de forskjellige varer, saaledes sælges tørrede frugter i medjidie à $23^1/_2$ piaster, byg i do. à $20^1/_2$ piaster, olivenolje i do. à 33 piaster o. s. v.

Export. Smyrnas export opgik i 1903 til en værdi af ca. 109 mill. francs. Blandt vigtigere exportartikler kan nævnes: Byg (150 000 tons), rosiner (92 000 tons), figener (27 000 tons), vallonia (57 000 tons), tepper (520 000 □ meter).

Exporten fra Smyrna til de forenede riger bestod af rosiner, figener, tobak, vin, vallonia, byg, opium, bomuld etc.

Import. Smyrnas import gik i aaret 1903 op til en værdi af ca. 75 mill. francs. Blandt vigtigere importartikler kan nævnes: Spirituosa (1 575 000 frcs.), fyrstikker (400 000 frcs.), smør (270 000 frcs), trælast (1 650 000 frcs.), kaffe (2 200 000 frcs.), kul (2 600 000 frcs.), spiger (210 000 frcs.), kobber (620 000 frcs), farver (700 000 frcs.), jern (1 200 000 frcs.), linolje (600 000 frcs.), manufakturvarer (32 000 000 frcs.), papir (935 000 frcs.), bøffelhuder (1 550 000 frcs.), petroleum (2 150 000 frcs.), saltet fisk (150 000 frcs.), isenkram (3 150 000 frcs.), ris (1 350 000 frcs.), tomsække (1 650 000 frcs.), svovl (1 100 000 frcs.), sukker (3 950 000 frcs.), glas og stentøi (750 000 frcs.).

Fra Norge importeredes: Trælast (15 000 frcs), papir (8 000 frcs.), torsketran (22 000 frcs.).

Fra Sverige importeredes: Jern (185 000 frcs.), trælast (34 000 frcs.), fyrstikker (26 000 frcs.), kogeapparater (1 000 frcs.).

Jern. Smyrnas import af jern opgik i aaret 1903 til 7 500 tons, hvoraf 800 tons kom fra Sverige. For svensk jern betaltes £ 9. 0. 0 à 9. 15. 0.

Spiger. Der importeredes i aaret 1903 ca. 1 100 tons traadstift („pointes de Paris") i sække à 24 kg., emballerede i større sække eller i tønder; heraf kom 450 à 500 tons fra Tyskland, 400 tons fra Budapest og 200 tons fra de Forenede Stater. Prisen var fr. 19.00 pr. 100 kg. for nr. 20, cif. Smyrna pr. kontant mod konnossement ÷ 3 pct. Importører af spiger i Smyrna er: Etablissements d'Orosdi Back, Stradi & Cassimatis, E. J. Kontopoulo, Les fils de Sophoclès Nicolaides, D. Vassilakakis, Alex. Cazazis, P. Barcaris, Nissim Pontremoli.

Trælast. Importen af bjælker fra Triest aftog i aaret 1903; der indførtes for en værdi af 80 à 90 000 frcs. af følgende dimensioner:

3″/3″×12′	4″/4″×15′	5″/6″×18′
3″/4″×12′	3″/4″×18′	5″/6″×21′
4″/4″×12′	4″/4″×18′	4″/5″×21′
3″/4″×15′	4″/5″×18′	3″/4″×21′
		4″/4″×21′

Grundprisen gik ned til fr. 0.95 pr. kubikmeter cif. Smyrna.

Fra Galatz importeredes 180 à 190 000 stkr. „dulapi" („ikke sagede" planker) i følgende dimensioner:

5 m.×75 mm.×29 cm.	$4^1/_2$ m.×75 mm.×26 cm.
5 m.×75 mm.×26 cm.	4 m.×75 mm.×29 & 26 cm.
$4^1/_2$ m.×75 mm.×29 cm.	

foruden et større kvantum skaaren last og kassebord, nemlig 1 000 jernbanevogne (21 à 22 000 m.³) „morali" og bord til en værdi af ca. 800 000 frcs.

Dimensionerne var:

Bord.		„Morali".
4 m.×45 mm.		4 m.×34 mm.×68 mm.
4 m.×40 mm.		4 m.×29 mm.×58 mm.
4 m.×25 mm.	×22 cm. à 38 cm.	4 m.×68 mm.×68 mm.
4 m.×18 mm.		
4 m.×12 mm.		
4 m.× 9 mm.	×22 cm. à 30 cm	
4 m.× 7 mm.		

Grundprisen var for „morali" og bord fr. 40.00 pr. m.³ f. o. b. Galatz for 25 mm. I a. For „dulapi" betaltes fr. 270.00 à 290.00 pr. 100 stkr. f. o. b. Galatz.

Salget af denne trælast sker mod akcept paa 3 à 4 mdr. fra konnossementets dato eller pr. kontant mod konnossement ÷ 3 pct. Agentprovision $1^1/_2$ à 2 pct.

Fra Pensacola indførtes 300 standards pitchpine i bjælker, saget og høvlet last, til en værdi af 82 000 frcs.

Fra Sverige ankom ca. 60 vognladninger „fileri", hvoraf 10 vognladninger høvlet vare, til en samlet værdi af 34 000 frcs., hvilket parti har fundet en tilfredsstillende afsætning. Varen kom med et østerrigsk seilskib fra Hudiksvall, en reise, der varede 3 maaneder.

Fra Norge indførtes 280 m.³ høvlede bord til en værdi af ca. 15 000 frcs. Varen kom med Deutsche Levante Linie's skibe via Hamburg. For aaret 1904 er sluttet kontrakt om leverance af ca. 30 vognladninger norsk trælast, der antagelig vil blive importeret direkte med Otto Thoresens linje.

Der ankom i aaret 1903 ogsaa endel planker og bjælker fra Sortehavet til en værdi af ca. 120 000 frcs., hvorhos der afsattes endel indenlandsk vare til en værdi af ca. 250 000 frcs., hvilket alt kom fra det indre af Lilleasien. Den indenlandske trælast er af en ringere kvalitet.

Firmaet Ed. Steiners Erben Nachf. i Smyrna interesserer sig for salg af skandinavisk trælast og ønsker agenturet for et exporthus.

Af trælastimportører i Smyrna kan nævnes:

Nicolas Isidore Pappazoglou, Isaac Simeonides, J. Loukelis, Ph. Coutlides & Cataccuzinos, Christoforides Tsakiris & Cie, Abr. Kessissoglou, C. Venides, Kerestedji Ibrahim Bay, Bezirzianziki frères & Dalli.

Fyrstikker. Der importeredes i aaret 1903 6 200 kasser fyrstikker à 40 og 50 gross pr. kasse til en samlet værdi af ca. 400 000 frcs. De lande, som forsyner Smyrna med fyrstikker, er Østerrige, hvorfra importeredes 5 100 kasser à 50 gross, pris fr. 50.00 à 55.00 pr. kasse cif. Smyrna; Sverige, import 400 kasser à 50 gross, pris fr. 60.00 à 70.00 cif. Smyrna; Belgien, import 300 kasser à 50 gross, pris fr. 55.00 cif. Smyrna; Italien, import 400 kasser voksfyrstikker à 40 gross, pris fr. 100.00 cif. Smyrna. Tiltrods for den bedre kvalitet har de svenske fyrstikker vanskelig for at konkurrere med den billigere østerrigske vare, som leveres forsynet med merker, der ligner de svenske. En svensk fabrik holder nu lager hernede af sine produkter. Betalingsvilkaarene er: Kontant ÷ 5 pct., eller akcept paa 4 maaneder, mod konnossement; agentprovision 5 pct.

Papir. Af cigaretpapir importeredes fra Østerrige, Frankrige, Tyskland og Italien for et beløb af ca. 600 000 frcs.; priserne varierede mellem 80 og 100 frcs. pr. 100 kg. cif. Smyrna.

Fra Tyskland, Østerrige og Belgien indførtes 200 000 kg. „patent"-pakpapir til en værdi af ca. 50 000 frcs. i dimensionerne 63×95 og 93×126 cm., vegt 39 à 45 kg. pr. 500 ark, pris 23 à 26 frcs. pr. 100 kg. cif. Smyrna.

Af graat pakpapir indførtes fra Tyskland, Østerrige og Italien 400 000 kg. til en værdi af ca. 72 000 frcs. i dimensionerne 63×95, 66×88 og 29×37 cm., pris 16 à 20 frcs.

Fra Belgien, Frankrige og Italien kom 350 000 kg. halmpapir til en værdi af ca. 55 000 frcs. i de samme dimensioner som sidstnævnte papirsort, pris frcs. 14.50 à 18.50.

Af trykpapir indførtes fra Østerrige, Tyskland, Belgien og Norge 250 000 kg. til en værdi af ca. 77 500 frcs. i dimensionerne 83×59 og 85×65 cm., vegt 40 à 45 gr. pr. □ m, pris 28 à 35 frcs. pr. 100 kg. cif. Smyrna.

Fra Østerrige, Frankrige, Tyskland, England, Belgien og Norge importeredes 100 000 kg. skrivpapir i forskjellige kvaliteter og vegter til en værdi af ca. 80 000 frcs.; priserne var fra 50 til 120 frcs. pr. 100 kg. cif. Smyrna.

Betalingsvilkaarene for papir er kontant ÷ 5 pct. eller akcept paa 4 à 6 maaneder fra fakturadatum; agentprovision 3 pct., for luxuspapir 5 pct.

Følgende firmaer i Smyrna importerer papir:

Athanassoula frères, Spiridion D. Athanassoula, Solomonides & Hyperides, Pol. Vidori, M. Nicolaides, Fils de Hadji Omer Effendi, G. A. Damiano, N. A. Placotaris, A. A. Papadopoulo, D. G. Sachinis, Mehmed Emin Effendi.

Pap. Af graa pap for skotøi etc. indførtes fra Østerrige, Tyskland og Italien 300 000 kg. til en værdi af ca. 60 000 frcs. i forskjellige tykkelser, mest nr. 16 til 60, pris 16 à 22 frcs. pr. 100 kg. cif. Smyrna. Af graa underlagspap til tagtækning indførtes fra Østerrige, Tyskland og Belgien 150 000 kg. til en værdi af ca. 22 000 frcs., pris 12 à 16 frcs.

Af hvid karton for æsker importeredes fra Østerrige, Tyskland og Italien 150 000 kg. til en værdi af ca. 24 000 frcs. i dimensioner 66×95 cm., pris 14 à 18 frcs. pr. 100 kg. cif. Smyrna.

Betalingsvilkaar for pap: Kontant ÷ 3 pct. eller pr. 4 maaneder, mod konnossement; agentprovision 3 pct.

Af spillekort importeres, hovedsagelig fra Frankrige, for en aarlig værdi af ca. 200 000 francs.

Fisk. Af klipfisk og stokfisk indførtes:

Fra Danmark:	50 tdr. (à 5 og 3 quint.) og 840 baller (à 1¾ quint.)	1 740 quint.
„ Liverpool:	120 tdr. (à 4 og 5 quint.)	500 „
	Ialt	2 240 quint.

Priserne var fra £ 18. 10. 0—£ 24. 0. 0 pr. ton cif. Smyrna. Importører er: Les fils de Stamatiou Joannides, Carvounopoule frères, P. X. Triantafillou.

Røgesild. Der indførtes af „smoked red herrings" i aaret 1903:

Fra Yarmouth	6 700 tdr. (à ½ quint.)	3 350 quint.
„ Aberdeen	5 60 „ (—„—)	280 „
„ Frankrige (Boulogne)	500 tdr.	200 „
	Ialt	3 830 quint.

Priserne var i august og september 9 à 10 sh. og i oktober—december 8, 7 og 6 sh. pr. td. a ½ quint. cif. Smyrna.

Det er efter konsulatets mening altid at foretrække at gjøre forretninger gjennem en agent paa stedet, som stadig bør holde exportørerne underrettet om konkurrenternes noteringer og, om fornødiges, sende prøver af konkurrenternes varer. Paa denne maade kan man efterhaanden øge sin afsætning paa markedet af de nævnte varer, hvoraf importen, som det vil sees, er ganske betydelig.

Med hensyn til saavel agenterne som de firmaer, med hvilke man arbeider, er det nødvendigt at skaffe sig de tilforladeligste og nyeste oplysninger. I tilfælde af retstvist bør de tyrkiske undersaatter indstævnes for den blandede domstol (tidjaret), som bestaar af en tyrkisk formand og to tyrkiske bisiddere, medens to andre bisiddere udnævnes af sagsøgerens konsul. Reises søgsmaal mod europæisk undersaat eller protégé, bør han indstævnes for vedkommende lands konsulardomstol. I alle tilfælde bør man benytte en advokat. Rettergangsomkostningerne er altid meget høie.

Alexandrette. Til denne by indførtes i aaret 1903 2 336 kolli = 273 419 kg. fyrstikker, der næsten udelukkende kom fra Triest. Fra Hamburg kom kun 42 kasser = 3 915 kg. Der importeredes endel trælast fra Triest, Odessa og Messina. Det fra sidstnævnte sted indførte træ var af amerikansk oprindelse og anvendtes til emballering af appelsiner. Af jern og jernvarer indførtes fra forskjellige lande 1 889 000 kg. Af papir og papirvarer indførtes 287 000 kg. fra Triest og 13 000 kg. fra Hamburg (heri er indbefattet cigaretpapir og silkepapir for indpakning af appelsiner).

Konsulatets adresse er Youvanoglou Khan vis a vis Crèdit Lyonnais; kontortid kl. 10—1 og 4—6. Telegrafadresse „Clemm".

Forhøiede havneafgifter i franske havne.

Skrivelse fra generalkonsulen i Havre, dateret 31te august 1904.

Herved har jeg den ære at indberette, at havneafgifterne (droits de pétage) i Dieppe, Bayonne og Nantes er blevne forhøiede ved dekreter af henholdsvis 12te, 25de og 26de juni d. a.

I Dieppe er afgiften bleven forhøiet pr. registerton fra 30 til 40 centimes (se „Journal officiel" for 17de juni 1904).

I Bayonne er afgiften bleven forhøiet pr. registerton fra 50 til 80 centimes (se „Journal officiel" for 28de juni 1904).

I Nantes er der ved forannævnte dekret foretaget betydelige forandringer i de hidtil gjældende dekreter og love (lov af 28de marts 1889, dekret af 23de juni 1891 og lov af 9de april 1898) vedkommende havneafgifterne (péages locaux) i nævnte by.

Dekretet af 26de juni d. a. fastsætter følgende havneafgifter: (Se „Journal officiel" for 29de juni 1904):

I. For fartøier:

Alle fartøier, franske og fremmede, der ankommer til Nantes og nærmeste havne (un des ports de la deuxième zone de la Loire Maritime) for at foretage losse- eller lastningsoperationer, skal erlægge afgift som følger:

A. Dampskibe:

Tarif-no.	Fartøiets slags.	Afgift pr. ton bruttodrægtighed.
1.	Kulfartøier	frcs. 0.35
2.	Andre fartøier	„ 0.45
	B. Seilfartøier:	
3.	Alle fartøier	„ 0.60

Som overgangsbestemmelse skal gjælde:

Indtil 31te december 1911 vil afgiften for dampskibe med kul være nedsat til 25 centimes pr. ton af bruttodrægtigheden.

Ethvert fartøi, der anløber Nantes eller en havn i Loire Maritimes 2det sjødistrikt, efterat have losset en del af sin i udlandet eller i fransk koloni indtagne last i anden fransk havn, hvor tonnageafgift erlægges, eller som, efter at have paabegyndt lastning for udlandet eller fransk koloni i saadan havn, anløber Nantes eller en havn i Loire Maritimes 2det sjødistrikt, vil blot have at erlægge følgende afgifter:

$^1/_4$ af den ovenanførte afgift, hvis fartøiets i sidstnævnte havne indtagne eller lossede last ikke overstiger halvparten af fartøiets nettodrægtighed ifølge dets maalebrev;

$^1/_2$ af den ovenanførte afgift erlægges, hvis fartøiets indtagne eller lossede last er større end $^1/_2$, men ikke over $^3/_4$ af fartøiets nettodrægtighed ifølge dets maalebrev.

Hele afgiften erlægges, hvis fartøiets indtagne eller lossede last overstiger $^3/_4$ af fartøiets nettodrægtighed ifølge maalebrevet.

Kuldampskibe, som ved ankomst skal erlægge en afgift af 35 centimes (indtil 31te december 1911 kun 2 5 centimes), vil ved afgangen kun have at erlægge forskjellen mellem nævnte tonnageafgift og en afgift af 45 c., som skal erlægges af den last, der maatte være taget ind, medmindre lastens tonnage er større end 2 pct. af fartøiets nettodrægtighed ifølge dets maalebrev.

Fritagne for ovennævnte havneafgift er blandt andre:

1. Fartøier, som anløber for nødhavn.
2. Fartøier, indkomne og afgaaede i ballast.
3. Fartøier, indkomne med ladning og afgaaede uden at have indtaget eller afgivet nogen vare.

II. Afgift for varer:

Denne afgift erlægges for indtagne eller lossede varer og betales af expeditøren eller varemodtageren.

Tarif-no.	Angivelse af tarifen og betingelsen for dens anvendelse.	Afgift pr. ton eller dele deraf.
1.	Varer transporteret af fartøier, lægtere og baade, der foretager handelsoperationer inden den grænse af Nantes havn, der er angivet ved dekret af 25de september 1893	frcs. 0.25
2.	Varer, der falder ind under forannævnte kategorier, og som er omladede og indlastede i havne inden grænsen af Nantes havn og Loire Maritimes 2det sjødistrikt	„ 0.15

Afgiften for en vare, der er indtaget eller omlastet i en af 2det sjødistrikts havne med Nantes som bestemmelsessted, bliver kun at erlægge i Nantes; samme bestemmelse gjælder for varer fra Nantes til havne inden nævnte 2det sjødistrikt.

Som overgangsbestemmelse gjælder:

Indtil 31te december 1911 vil ovennævnte afgifter være nedsat til:

20 centimes for Nantes havn,

10 centimes for havne beliggende udenfor Nantes havns grænser.

Fritagne for ovennævnte afgifter er bl. a. alle postpakker, uden hensyn til bestemmelsesstedet eller afsendelsesstedet.

Cellulose- og træmasseimporten til de Forenede Stater.

Skrivelse fra konsulatet i New York, dateret 29de august 1904.

Indførselen af cellulose og træmasse til de Forenede Stater i finansaaret 1ste juli 1903 til 30te juni d. a. stillede sig ifølge sidste officielle opgave som følger:

	Tyskland.		Det øvrige Europa.	
	Tons.	$	Tons.	$
Juli	771	29 741	2 812	121 693
August	630	26 298	2 766	115 959
Septbr.	894	39 502	2 051	88 981
Oktbr.	775	35 269	2 660	115 324
Novbr.	925	38 186	2 235	91 032
Decbr.	545	24 040	2 696	113 055
Januar	967	39 323	1 877	81 920
Febr.	703	34 352	1 382	59 772
Marts	819	39 744	5 802	181 081
April	721	33 500	2 861	123 645

	Tyskland.		Det øvrige Europa.	
	Tons.	$	Tons.	$
Mai	560	23 997	2 241	101 322
Juni	724	36 184	2 750	122 869
	9 034	400 136	32 133	1 326 603
mod i finansaaret 1ste juli 1902—30te juni 1903	10 286	452 662	24 610	1 068 085

	Br. Nordamerika.		Ialt.	
	Tons.	$	Tons.	$
Juli	7 790	169 037	11 373	320 471
August	8 818	187 667	12 214	329 924
Septbr.	6 989	144 239	9 934	272 722
Oktbr.	6 016	132 779	9 451	290 372
Novbr.	6 937	157 146	10 097	286 364
Decbr.	18 074	152 902	21 315	289 997
Januar	6 080	108 998	8 924	230 241
Febr.	9 527	211 736	11 612	305 810
Marts	11 598	204 537	18 219	425 362
April	7 811	138 715	11 393	295 860
Mai	6 341	122 259	9 142	247 578
Juni	6 590	148 914	10 064	307 967
	102 571	1 875 929	143 738	3 602 668
mod i finantsaaret 1ste juli 1902—30te juni 1903	81 985	1 867 022	116 881	3 387 770

Træmassetømmer opgives indført fra Kanada i sidste finantsaar til en værdi af $ 1 758 049, mod $ 1 528 561 det næst foregaaende finansaar. Derimod udførtes i sidste finantsaar fra de Forenede Stater 15 115 tons cellulose værd $ 593 474, mod 11 232 tons værd $ 445 228 i aarene 1902—1903. Den forøgede indførsel fra det øvrige Europa, som praktisk talt indskrænker sig til Norge og Sverige, foraarsagedes af den i øststaterne i løbet af sommeren og høsten 1903 herskende vandmangel i vasdragene, hvilken hemmede fabrikationen og udtømte beholdningen af indenlandsk vare, hvis produktion ikke senere er kommen tilstrækkelig op til dækkelse af forbruget og vedligeholdelse af exportforretningen. Som følge af den forholdsvis indskrænkede varebeholdning i forbindelse med fabrikanternes frygt for en muligvis atter indtrædende tørke holder efterspørgselen efter fremmed cellulose sig fremdeles godt.

De sidste noteringer er:

	Importeret ex dok.		Amerikansk.	
	Bleget.	Ubleget.	Bleget.	Ubleget.
	Cents pr. pund.	Cents pr. pd.	Cents pr. pd.	Cents pr. pd.
Sulfitcellulose	3¼ à 3.40	2.15 à 2.25	2½ à 3¼	1.85—2.10
Sodacellulose	2.55 à 2.85	2.00 à 2.10	2¼	—
Mekanisk træmasse	$ 14.00 pr. ton.			

Indhold: **Buenos Aires** s. 625. — **Cellulose- og træmasseimporten til de Forenede Stater** s. 671. — **Forhøiede havneafgifter i franske havne** s. 670. — **Riga II** s. 648. — **Smyrna** s. 665.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 15. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Havre.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Herman Schanche, dateret 15de august 1903.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	21	9 857	51	35 290	72	45 147	19	8 007	18	9 074	37	17 081
Seilskibe	5	2 955	52	28 059	57	31 014	-	-	5	2 354	5	2 354
Sum	26	12 812	103	63 349	129	76 161	19	8 007	23	11 428	42	19 435
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	135	79 646	371	252 894	506	332 540	43	27 422	109	71 656	152	99 078
Seilskibe	58	12 546	22	12 216	80	24 762	3	684	17	5 845	20	6 529
Sum	193	92 192	393	265 110	586	357 302	46	28 106	126	77 501	172	105 607
Totalsum af ladede fartøier	219	105 004	496	328 459	715	433 463	65	36 113	149	88 929	214	125 042
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	1	337	1	337	2	1 724	34	26 679	36	28 403
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	23	13 255	32	16 922	55	30 177
Sum	-	-	1	337	1	337	25	14 979	66	43 601	91	58 580
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	1	348	20	10 496	21	10 844	22	11 596	351	231 643	373	243 239
Seilskibe	-	-	1	1 240	1	1 240	37	14 318	27	9 551	64	23 869
Sum	1	348	21	11 736	22	12 084	59	25 914	378	241 194	437	267 108
Totalsum af ballastede fartøier	1	348	22	12 073	23	12 421	84	40 893	444	284 795	528	325 688

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 5 203 062.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 508 837.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 376 dr. 302 087 tons, til hovedstationen 52 dr. 36 072 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 4 500.80, ved vicekonsulsstationerne kr. 20 019.68; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 10 009.84. Af svenske fartøier ved hovedstationen kr. 1 638.76, ved vicekonsulsstationerne kr. 15 766.74; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 7 883.37. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 24 032.77.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 437.60, i svenske sager kr. 94.32.

Ifølge franske statistiske opgaver havde den totale skibsfartsbevægelse paa havne i Frankrige i det sidst forløbne treaar følgende omfang for ladede fartøiers vedkommende:

Ankomne skibe:

	Aaret 1903*).		Aaret 1902.		Aaret 1901.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Franske skibe	7 611	4 814 849	7 581	4 745 300	7 719	4 794 117
Udenl. do.	17 631	14 449 875	17 326	13 622 562	17 786	13 405 389
Ialt	25 242	19 264 724	24 907	18 367 862	25 505	18 199 506

Afgaaede skibe:

	Aaret 1903*).		Aaret 1902.		Aaret 1901.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Franske skibe	7 559	4 603 494	7 565	4 538 542	7 474	4 501 168
Udenl. do.	13 887	9 716 619	13 459	9 195 921	13 157	8 628 995
Ialt	21 446	14 320 113	21 024	13 734 463	20 631	13 130 163

Heraf fremgaar, at totaldrægtigheden for ankomne ladede skibes vedkommende i det sidst forløbne aar, sammenlignet med aaret 1902, tiltog med næsten 900 000 tons og for afgaaede skibes vedkommende med næsten 600 000 tons.

Der foreligger endnu ikke for aaret 1903 f r a n s k e opgaver over den udstrækning, hvori det norske og svenske flag har deltaget i denne skibsfartsbevægelse; i aarene 1902 og 1901 stillede forholdet sig saaledes for a n k o m n e l a d e d e f a r t ø i e r:

	Aaret 1902.		Aaret 1901.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske skibe	812	479 859	845	497 979
Svenske do.	323	218 508	361	238 727

*) Foreløbige opgaver.

For aaret 1903 er man endnu henvist til den ved vore konsulater i Frankrige indsamlede statistik.

Ifølge denne, der ogsaa medtager ballastede fartøier, men kun omfatter de havne, hvori konsulattjenestemænd er ansatte, var antallet og drægtigheden af ankomne norske og svenske skibe følgende:

	Norske skibe:			
	Aaret 1903.		Aaret 1902.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Havre	130	76 498	113	71 942
Bordeaux	67	53 208	66	54 725
Boulogne s/mer	55	22 796	41	14 286
Brest	10	5 578	6	4 091
Caen	44	22 587	54	22 666
Calais	32	15 243	39	20 523
Cherbourg	7	3 198	11	5 214
Concarneau	8	678	16	1 096
Dieppe	37	20 187	21	8 655
Douarnenez	4	259	15	1 034
Dunkerque	35	28 468	39	30 326
Fécamp	7	2 543	4	963
Granville	5	3 262	9	5 502
Honfleur	25	17 028	25	19 386
Landerneau*)	—	—	1	208
La Rochelle	41	26 870	30	19 422
Lorient	10	1 766	18	1 856
Nantes	46	32 748	55	35 381
Paimboeuf*)	—	—	1	652
Rouen	107	67 674	78	46 646
Sables d'Olonne	4	1 573	8	3 493
St. Malo & St. Servan	25	13 919	16	6 396
St. Nazaire	34	28 769	38	35 436
St. Valery-sur-Somme**)	3	442	11	1 529
Treport*)	—	—	5	2 331
Trouville-Deauville**)	2	590	9	4 349
Tilsammen	738	445 884	729	416 108
Til Marseilles distrikt ankom	79	63 744	76	56 261
Altsaa til hele Frankrige	817	509 628	805	472 369

	Svenske skibe:			
	Aaret 1903.		Aaret 1902.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Havre	52	36 072	54	41 684
Bordeaux	64	49 855	50	38 118
Boulogne s/mer	12	8 871	7	3 854

*) Vicekonsulatet blev inddraget i aaret 1902.
**) Vicekonsulatet blev inddraget i begyndelsen af aaret 1903.

	Svenske skibe:			
	Aaret 1903.		Aaret 1902.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Brest	2	1 737	3	1 576
Caen	10	4 579	11	5 631
Calais	46	39 655	40	35 021
Cherbourg	5	3 921	5	4 169
Dieppe	16	11 502	17	15 647
Dunkerque	46	49 553	32	34 044
Fécamp	2	700	3	1 385
Granville	1	350	—	—
Honfleur	9	8 612	8	8 280
La Rochelle	30	18 689	26	14 921
Nantes	11	6 761	10	7 347
Rouen	60	54 016	52	45 315
St. Malo & St. Servan	4	1 736	6	3 800
St. Nazaire	5	5 180	6	5 094
Trouville-Deauville*)	1	298	18	8 718
Tilsammen	376	302 087	348	274 604
Til Marseilles distrikt ankom	22	14 550	24	17 422
Altsaa til hele Frankrige	398	316 637	372	292 026

Ifølge disse opgaver var skibsfarten under saavel norsk som svensk flag noget større i aaret 1903 end i aaret 1902, og for drægtighedens vedkommende havde den omtrent samme omfang som i aaret 1901, da den androg til henholdsvis 507 229 tons og 319 957 tons.

Følgende tabel udviser forholdet mellem seilskibs- og dampskibfarten under norsk og svensk flag i de to sidstforløbne aar for de havnes vedkommende, hvori konsulattjenestemænd er ansatte.

	1903.					
	Seilskibe.		Dampskibe.		Ialt.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske skibe	147	62 153	670	447 475	817	509 628
Svenske do.	38	11 885	360	304 752	398	316 637

	1902.					
	Seilskibe.		Dampskibe.		Ialt.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske skibe	220	85 111	585	387 258	805	472 369
Svenske do.	23	6 594	349	285 432	372	292 026

Som det heraf vil sees, viser den i aaret 1903 iagttagne forøgelse i den norske skibsfartsbevægelse nogen tilbagegang for seilskibsfartens og adskillig fremgang for dampskibsfartens vedkommende, medens denne forøgelse for det svenske flags vedkommende kom baade seilskibs- og dampskibsfarten tilgode.

*) Vicekonsulatet blev inddraget i begyndelsen af aaret 1903.

Den norske skibsfart i sin helhed tiltog i Havre, Boulogne s/mer, Dieppe, La Rochelle, Rouen og St. Malo, men aftog eller forblev stationær i Bordeaux, Caen, Calais, Dunkerque, Honfleur, Nantes og St. Nazaire.

Den svenske skibsfart i sin helhed var navnlig i fremgang i Bordeaux, Boulogne s/mer, Calais, Dunkerque, La Rochelle og Rouen, men forblev stationær eller aftog i Havre, Dieppe, Honfleur, Nantes og St. Nazaire.

Frankriges handelsflaade, som ved udgangen af aaret 1901 talte 15 692 fartøier dr. 1 110 988 tons, udgjorde den 31te december 1902 16 021 fartøier dr. 1 217 614 tons. Heraf var 1 330 dampfartøier dr. 548 921 tons og 14 691 seilfartøier dr. 668 693 tons. Af tilvæksten i drægtighed falder kun 2 000 tons paa dampskibe, men over 100 000 tons paa seilfartøier. For aaret 1903 foreligger endnu ikke opgaver.

Som statsunderstøttelse til handelsflaaden opførtes i budgettet for aaret 1903 ialt 29 500 000 frcs., hvoraf 7 500 000 frcs. i bygningspræmier og 22 000 000 frcs. i farts- og udrustningtpræmier.

I ti-aaret 1893—1902 var der ialt blevet udbetalt paa disse konti henholdsvis 62 000 000 frcs. og 122 000 000 frcs., altsaa gjennemsnitlig 18 400 000 frcs. pr. aar; udtællingerne havde stadig tiltaget, saaledes for bygningspræmier fra 2 112 000 frcs. i aaret 1893 til 15 254 000 frcs. i aaret 1902 og for fartspræmier fra 6 071 000 frcs. i aaret 1893 til 19 790 000 frcs. i aaret 1902.

For at begrænse disse udgifter blev der i loven om handelsflaaden af 7de april 1902, der indførte forskjellige ændringer i præmiesystemet, fastsat et maximum for den samlede tonnage, der skal kunne nyde godt af farts- og udrustningspræmierne.

Dette maximum sattes til 500 000 bruttotons for dampskibe og 100 000 bruttotons for seilskibe, og af de nævnte 500 000 dampskibstons skulde der alene kunne være 200 000 af udenlandsk konstruktion.

Dernæst begrænsede loven totalbeløbet af de udrustnings- og fartspræmier, som skal kunne udbetales i løbet af de 10 aar, for hvilke den er voteret, til 150 millioner francs, hvoraf i det høieste 15 millioner for seilskibe. Og endelig fastsattes totalbeløbet af bygningspræmier for de 300 000 dampskibstons og 100 000 seilskibstons til 50 millioner francs og saaledes, at heraf aarlig kun skulde udbetales præmier for en nybygning af 50 000 dampskibstons og 15 000 seilskibstons. En undtagelse blev dog gjort for fartøier, hvortil kjølen var lagt inden den 13de marts 1902, og som færdigbyggedes inden udgangen af samme aar. Som følge af disse sterke begrænsninger, som den nye lov saaledes opstillede for præmieringen, kunde den ganske livlige byggevirksomhed, som i begyndelsen af aaret 1902 fremkaldtes af ønsket om at faa nyde godt af præmierne, ikke blive af varighed, idet de fastsatte maxima forholdsvis snart maatte naaes.

Ifølge en af finantsministeriet offentliggjort tabel var der saaledes af det beløb af 50 millioner francs, som loven anviser til bygningspræmier, allerede den 1ste august 1904 medgaaet omtrent halvdelen, og samtidig var der i registrene over de fartøier, der har faaet adgang til at konkurrere om farts- og udrustningspræmierne, indskrevet en saa betydelig tonnage (over 372 000 tons), at det hele præmiebeløb eventuelt vilde medgaa til dem. Under disse omstændigheder har skibsbygningsvirksomheden maattet betydelig indskrænkes og er paa flere steder, saaledes i Nantes, ganske ophørt; og præmieloven møder i sin nuværende skikkelse en saa voldsom kritik, at det vistnok ikke er udelukket, at ændringer deri kan komme til at maatte foretages allerede forinden udløbet af de 10 aar, for hvilke den blev given.

Pantelaan i skibe. I aaret 1902 stilledes 265 skibe til pantesikkerhed for tilsammen frs. 51 598 000, og i alt er der i aarene 1892—1902 blevet udlaant frs. 458 585 000, fordelt paa 2 230 fartøier.

Det i min foregaaende aarsberetning omhandlede regjeringsforslag om anlæg af frihavne i Frankrige har i aarets løb været gjenstand for drøftelse paa forskjellige sagkyndige hold, uden at spørgsmaalet dog kan siges at være kommet sin løsning synderlig nærmere.

Det fortjener særlig at nævnes, at „Le Comité Central des Armateurs de France“ *) har udtalt sig derimod. Komiteen indvender navnlig mod forslaget, at dette vil volde meget store udgifter uden for nærværende at kunne blive af den tilsigtede nytte paa grund af de utilstrækkelige kommunikationsmidler mellem mange havne og indlandet.

Komiteen fremhæver, at frihavnene har til opgave at udvikle den internationale varetrafik, men at denne kun da kan drages til frihavnene og faa fodfæste der, naar vareomsætningen har sin kilde i den nationale trafik, og det synes derfor at være rationelt først at bygge og udbedre kanaler og jernbaner, som kan sætte landets store havne istand til at gjøre den fulde nytte for de forskjellige landsdele og derved ogsaa gjøre dem skikkede til at spille en mere aktiv rolle i den internationale handel.

Ved en lov af 29de december 1903 bemyndiges omsider regjeringen til at iverksætte de i min forrige aarsberetning opregnede havne-, floduddybnings- og kanalarbeider og dertil anvende ialt frs. 292 950 000. Til disse øiemed var oprindelig blevet foreslaaet ikke mindre end frs. 703 350 000, som ogsaa var blevet bevilget af det foregaaende deputeretkammer, men ikke af senatet.

Ifølge en af den franske generaldirektion offentliggjort foreløbig opgave havde i aaret 1903 skibsfartsbevægelsen følgende omfang i Frankriges fornemste havne (for ankomne og afgaaede ladede fartøiers vedkommende):

	Antal fart.	Tonnage.		Antal fart.	Tonnage.
Marseille . .	8 367	10 336 887	Cette . . .	1 893	1 074 514
Havre . . .	3 578	3 952 194	La Rochelle .	585	736 475
Boulogne s/mer	3 958	3 245 967	St. Nazaire .	748	677 231
Cherbourg . .	1 900	3 158 468	Dieppe . . .	2 854	581 366
Dunkerque .	2 357	1 938 679	Nantes . . .	794	412 668
Bordeaux . .	2 163	1 624 685	St. Malo . .	1 442	332 593
Calais . . .	3 794	1 379 097	Bayonne . .	556	309 122
Rouen . . .	1 772	1 145 716			

Sammenlignet med opgaverne for aaret 1902 udviser denne fortegnelse en stigning i skibsfartsbevægelsen i aaret 1903 paa samtlige større havne undtagen Bordeaux, Calais, St. Nazaire og Dieppe.

Man er i Frankrige sterkt optagen af den betydelige udvikling af trafiken paa diverse udenlandske havne i Vesteuropa og af den stadig tiltagende konkurrence, som disse havne, og særlig de tyske, belgiske og hollandske, bereder de franske.

---

*) Denne forening, der stiftedes i Paris den 13de januar 1903, fandt en saa sterk tilslutning, at den allerede inden aarets udgang repræsenterede 98 procent af landets samlede tonnage.

Frankriges generalkonsul i Antwerpen har paa grundlag af et af stedets handelskammer offentliggjort statistisk verk meddelt endel opgaver, som viser antallet og drægtigheden af de skibe, som i hvert af aarene 1899—1902 ankom til Antwerpen, Amsterdam, Rotterdam, Bremen, Hamburg, Bordeaux, Dunkerque, Havre, Marseille, London og Liverpool. Efter disse opgaver var de nævnte havnes indbyrdes rangforhold følgende:

	I 1899.	I 1902.		I 1899.	I 1902.
1.	London.	London.	7.	Bremen.	Bremen.
2.	Hamburg.	Hamburg.	8.	Havre.	Havre.
3.	Antwerpen.	Antwerpen.	9.	Amsterdam.	Amsterdam.
4.	Rotterdam.	Liverpool.	10.	Dunkerque.	Dunkerque.
5.	Liverpool.	Rotterdam.	11.	Bordeaux.	Bordeaux.
6.	Marseille.	Marseille.			

Som det vil sees, er den eneste forandring i rangforholdet, som er indtraadt i tidsrummet fra aaret 1899 til aaret 1902, den, at Rotterdam, hvis udvikling havde været meget sterk fra aaret 1890 til aaret 1899, er bleven distanceret af Liverpool.

De største franske havne, Marseille, Havre, Dunkerque og Bordeaux, indtager imidlertid kun tilsyneladende samme stilling som før; thi af en gjennemgaaelse af opgaverne for hvert enkelt aar fremgaar, at tonnagen i de ovennævnte 11 havne er vokset med følgende beløb: I Antwerpen med 1 552 279 tons, i Hamburg med 961 344 tons, i London med 741 073 tons, i Liverpool med 691 013 tons, i Bremen med 577 662 tons, i Dunkerque med 307 208 tons, i Marseille med 295 685 tons, i Rotterdam med 223 401 tons, i Amsterdam med 75 417 tons, i Bordeaux med 73 457 tons, i Havre med 72 209 tons.

Som det heraf vil sees, er tilvæksten for de franske havnes vedkommende overmaade beskeden i sammenligning med deres konkurrenters, navnlig Antwerpens og Hamburgs.

Skibsmaalingsforhold. I aarsberetningen for 1902 gjorde jeg opmerksom paa ønskeligheden af istandbringelse af en overenskomst, hvorved norske og svenske skibe kunde faa adgang til i sine hjemlande at faa sig meddelt maalebreve, tilblevne efter fransk anvendelse af den engelske maalingsregel.

Efter denne anvendelse blev nemlig nettotonnagen næsten i alle tilfælde mindre.

Stillingen var selvfølgelig meget fordelagtig for den franske handelsflaade, saalænge man i de lande, hvor den engelske skibsmaalingsregel anvendes, samtykkede i at beregne afgifterne for franske skibe efter den i disses franske papirer opførte tonnage, paa samme tid som vedkommende landes egne fartøier i franske havne afkrævedes afgifter efter den paa deres nationale papirer opførte drægtighed. Men dette misforhold kunde selvfølgelig ikke vedvare. De fleste lande gjorde efterhaanden krav paa, at deres skibe i franske havne skulde nyde godt af den franske tonnageberegning, paa samme tid som de hos sig bragte sine egne maaleregler i anvendelse paa franske skibe.

For at fritage de udenlandske skibe for den formalitet at ommaales i franske havne afsluttedes aftaler med forskjellige lande, hvorved disse erholdt bemyndigelse til at forsyne sine skibe med maalebreve, udfærdigede i overensstemmelse med franske maaleregler. Et saadant arrangement kom da ogsaa istand med Norge, forsaavidt som den franske generaltolddirektør den 5te

august 1903 udfærdigede et cirkulære om anerkjendelse i Frankrige af specielle maalebreve, som udfærdigedes i Norge i overensstemmelse med franske regler.

Den vore redere herved aabnede adgang til nedsættelse i havneafgifter m. m. blev imidlertid af kort varighed, navnlig paa grund af Storbritanniens holdning, som nemlig gjorde krav paa, at franske fartøier skulde ommaales i britiske havne for at faa konstateret, om deres drægtighed var rigtig udregnet efter den engelske regel, hvilket selvfølgelig maatte volde stor uleilighed. Men hertil kom, at den nye tingenes tilstand medførte en betydelig formindskelse i alle de afgifter, som indkræves i franske havne til fordel for stat, kommuner, handelskamre og private indretninger. I betragtning af disse forskjellige ulemper har den franske regjering besluttet sig til at bringe de franske maaleregler i fuld overensstemmelse med dem, som gjælder i Storbritannien og i de fleste øvrige lande, den saakaldte engelske regel, og ved et dekret af 22de juni 1904, hvorom jeg har afgivet speciel indberetning, er det blevet bestemt, at fra 1ste juli 1904 skal franske og udenlandske skibes afgifter — saakaldte navigationsafgifter, kommunale havneafgifter, lodsafgifter, etc., etc. — erlægges efter en paa basis af denne regel udregnet drægtighed.

Ved et dekret af 26de juni 1903 gaves forskrifter om redningsredskaber ombord i passagerskibe.

Dette dekret, hvis udfærdigelse nærmest var foranlediget ved en i nærheden af Marseille stedfunden stor sjøulykke, er den 2den mai iaar blevet kompletteret med en ministeriel ordre, der, blandt andet, indeholder detaillerende regler om, hvorledes redningsbaadene ombord i passagerskibene skal være anbragt og udstyrede. Disse bestemmelser, der indgaar som led i lovgivningen vedrørende „La sécurité de la navigation maritime", har i sin tid været gjort til gjenstand for særskilt indberetning.

I anledning af forespørgsler om muligheden af at opnaa reduktion i de uforholdsmæssig høie skibsmæglergebyrer i franske havne tror jeg, under henvisning til, hvad jeg i min forrige aarsberetning udtalte om skibsmæglernes privilegium, atter at burde tilraade vore redere at søge at frigjøre sig for disse funktionærer ved i større udstrækning end hidtil at antage skibsførere, der er det franske sprog fuldt mægtige.

Totalbeløbet af bruttofragterne for de til distriktet ankomne norske fartøier er efter skibslisterne for aaret 1903 beregnet til kr. 5 203 062.00 (mod kr. 5 421 830.00 i aaret 1902) og for afgaaede norske fartøier til kr. 508 837.00 (mod kr. 588 412.00 i aaret 1902); for ankomne svenske skibe til kr. 3 277 535.00 (mod kr. 2 861 265.00 i aaret 1902) og for afgaaede svenske fartøier til kr. 566 283.00 (mod kr. 440 589.00 i aaret 1902).

Hvad særlig betræffer skibsfarten paa hovedstationen i distriktet Havre, skal følgende anføres:

Den hele skibsfartsbevægelse havde i aaret 1903 følgende omfang for ankomne ladede og ballastede fartøiers vedkommende:

	Seilskibe.		Dampskibe.		Ialt.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Britiske	26	14 608	1 128	1 071 509	1 154	1 086 117
Franske*)	30	19 989	495	718 035	525	738 024
Tyske	9	8 820	271	530 122	280	538 942
Norske	57	31 014	73	45 484	130	76 498

*) Foruden et betydeligt antal fartøier i kystfart.

	Seilskibe.		Dampskibe.		Ialt.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Hollandske	4	572	97	69 081	101	69 653
Danske	37	5 606	36	32 184	73	37 790
Spanske	—	—	18	36 373	18	36 373
Svenske	11	3 152	41	32 920	52	36 072
Russiske	8	3 618	22	24 096	30	27 714
Italienske	10	5 961	6	2 540	16	8 501
Belgiske	—	—	5	7 294	5	7 294
Portugisiske	—	—	3	5 469	3	5 469
Amerikanske	—	—	1	5 131	1	5 131
Østerrigske og ungarske	—	—	1	1 991	1	1 991
Uruguayske	—	—	1	1 364	1	1 364
Græske	—	—	1	1 017	1	1 017
Brasilianske	—	—	1	206	1	206
Tilsammen	192	93 340	2 200	2 584 816	2 392	2 678 156

Til sammenligning tjener, at i aaret 1902 ankom 2 389 ladede og ballastede fartøier, dr. 2 506 917 tons. Tilvæksten i aaret 1903 faldt hovedsagelig paa det britiske, franske, tyske og norske flag, medens skibsfarten under hollandsk, svensk, dansk, russisk og spansk flag var i nogen tilbagegang.

Af norske seilskibe (ialt 57) ankom 42 med logwood, 6 med mahogny, pitch-pine og andre udeneuropæiske træsorter, 5 med is, 2 med huder, 1 med kaffe og 1 med nafta; 4 af disse afgik med stykgods, resten i ballast.

Af de ankomne norske dampskibe (ialt 73) bragte 21 kul, 20 stykgods, 18 vin og frugt, 11 trælast, 1 rapsfrø, 1 bomuld; 1 ankom i ballast.

37 norske dampskibe afgik med stykgods, de øvrige med restladning eller i ballast.

Af svenske seilskibe ankom 11, hvoraf 6 med logwood og anden trælast, 2 med saltede huder, 2 med sukker og rhum og 1 i ballast. 3 svenske seilskibe afgik med stykgods, 2 med oljekager, 2 med logwood og 4 i ballast.

Af de ankomne svenske dampskibe (ialt 41) bragte 28 stykgods, 8 trælast, 2 kul, 1 træmasse, 1 arachidenødder; 1 ankom i ballast. 28 svenske dampskibe afgik med stykgods, 2 med klid og de øvrige 11 i ballast.

Fragter. Der noteredes i aarets løb følgende fragtsatser for norske og svenske skibe i farten paa Havre:

Ankomne dampskibe:

Trælast pr. standard:

Fra Fredrikshald: 20 frcs. i marts.
„ Sundsvall: 30.50 frcs. i mai, 33 frcs. i december.
„ Domsjö: 33 frcs. i juli.
„ Kristinestad: 33 frcs. i september.
„ Borgå: 32 frcs. i november.
„ Hernösand: 37.50 frcs. i november.
„ Åbo: 33 frcs. i december.

Kul pr. ton:

Fra Swansea: 4 sh. i februar, 3 sh. 9 d og 4 sh. 6 d i mai.

Fra Cardiff: 3 sh. 6 d og 3 sh. 9 d i januar.
„ Newport: 3 sh. 9 d i januar.
„ Blyth: 3 sh. 9 d i marts, 4 sh. 3 d i juli.

Ankomne seilskibe.

Farvetræ (logwood) pr. ton:
Fra St. Marc: 27 sh. 3 d i februar, 28 sh. 3 d i april.
„ Belize: 25 sh. 6 d i januar, 27 sh. 6 d i marts, 25 sh. og 27 sh. 6 d i mai, 23 sh. 9 d i august.
„ Savannah: 23 sh. 6 d i januar, 19 sh. i marts, 25 sh. i april.
„ Kap Haiti: 23 sh. i februar, 22 sh. og 27 sh. 6 d i marts, 22 sh. 3 d og 22 sh. 6 d i april, 25 sh. 3 d i mai, 21 sh. 6 d i juni, 25 sh. 6 d og 27 sh. i juli, 28 sh. i august og oktober.
„ Jamaica: 24 sh. i marts, 25 sh. 6 d i juli og august, 25 sh. i september.
„ Rosario: 20 sh. i mai.

Mahogny pr. ton:
Fra Laguna: 36 sh. i september, 36 sh. 3 d i november.

Is pr. ton:
Fra Drøbak: 7.50 frcs. i april.
„ Kristiania: 9 frcs. i juli.
„ Porsgrund: 10 frcs. i oktober.

Saltede huder:
Fra Rio Janeiro: 30 sh. i oktober.

Arbeidet paa Havres nye forhavn m. m. er endnu ikke afsluttet.

Summen af de opsparede hyrebeløb, som i aaret 1903 indbetaltes til generalkonsulatet for at hjemsendes, udgjorde frcs. 7 990 for norske sjøfolk og frcs. 1 815 for svenske sjøfolk.

Endvidere hjemsendtes respektive frcs. 250 og frcs. 25.20 som afholdt i henholdsvis norske og svenske sjøfolks hyrer i medfør af sjøfartslovens § 105 (mulktbeløb).

Til fordel for den norske sjømandskirke i Havre indsamledes ved generalkonsulatet frcs. 455.45.

Handelen. Værdien af Frankriges handelsomsætning med udlandet beregnes i aaret 1903 at have udgjort (i „Commerce Spécial") ialt 8 819 mill. frcs., mod 8 646 mill. frcs. i aaret 1902, altsaa 173 mill. frcs. mere.

Indførselsværdien androg i aaret 1903 til 4 649 mill. frcs. og udførselsværdien til 4 170 mill. frcs. I sammenligning med aaret 1902 er indførselsværdien steget med 255 mill. frcs. og udførselsværdien formindsket med 82 mill. frcs.

Indførselen. Fordelt paa de forskjellige hovedgrupper af varer stillede indførselsværdien sig saaledes:

Næringsmidler	921	mill. frcs.
Raastoffe for industrien	2 915	„ „
Fabrikvarer	813	„ „
Ialt	4 649	mill. frcs.

Sammenholdes disse tal med de tilsvarende for aaret 1902, sees indførselen af næringsmidler at være steget med 103 mill. frcs., af raastoffe for industrien med 116 mill. frcs. og af fabrikvarer med 36 mill. frcs.

Først henimod indeværende aars slutning vil der foreligge fuldstændige franske statistiske opgaver over den udstrækning, hvori Norge og Sverige har deltaget i denne vareomsætning.

Kun for nogle faa artiklers vedkommende kan der nu meddeles opgaver, hvilke desuden er at betragte som foreløbige.

Trælast. Af almindeligt trævirke („bois à construire") af furu og gran importeredes til Frankrige fra alle lande:

	I aaret 1903.	I aaret 1902.
Rundlast	38 000 tons	44 000 tons
Huggen last . . .	98 000 „	96 000 „
Saget virke . . .	972 000 „	952 000 „
	Ialt 1 108 000 tons	1 092 000 tons

For rundlasts og huggen lasts vedkommende foreligger ingen opgaver over produktionslandene.

Af det sagede virke importeredes:

	I aaret 1903.	I aaret 1902.
Fra Norge	26 000 tons	31 000 tons
„ Sverige	440 000 „	462 000 „
„ Rusland	361 000 „	293 000 „
„ andre lande . . .	145 000 „	166 000 „
	Ialt 972 000 tons	952 000 tons

Importen af sparrer, stør m. m. opgives at have udgjort 124 000 tons i aaret 1903, mod 84 000 tons i aaret 1902 og 60 000 tons i aaret 1901.

I følge ovenstaaende statistiske opgave synes importen af huggen og saget trælast at have havt samme omfang som i et middelsaar, hvorimod importen af grubetømmer tiltog betydelig. Angaaende markedets stilling henvises til aarsberetninger fra vicekonsulerne i endel af distriktets fornemste trælast-importhavne, saasom Calais, Nantes og Rouen (se hefte 16).

Flere vicekonsuler har paapeget som en omstændighed, der virkede hemmende paa afsætningen af udenlandsk trælast, den store mængde virke, som er bleven produceret i Vogeserne, og som er bleven anslaaet til 35 000 std. for hvert af aarene 1902 og 1903. En orkan slog ned en enorm mængde store trær i hine egne, og al denne trælast sendtes til Paris og andre steder i indlandet til skade for handelen i sjøstæderne. Vicekonsulen i Amiens opgiver, at gjennemsnitsprisen var 255 frcs. pr. std. frit leveret i Paris. Det antages dog, at den største del af disse varer nu er bragt ud af markedet.

I min forrige aarsberetning paapegte jeg den fare, der syntes at true Nordens trælasthandel fra konkurrenter i Rumænien, Siebenbürgen og Bosnien. Der foreligger endnu ikke opgaver over importen derfra til Frankrige i aaret 1903.

Vicekonsul Constantin i Fécamp meddeler, at han under en nylig foretagen reise i disse lande har havt anledning til at bese flere store sagbrug,

som han fandt udmerket udstyrede med fuldstændig moderne maskiner, som arbeidede fortræffelig; men trælastens kvalitet var ikke saa god som den nordeuropæiske og klassificeringen deraf lod meget tilbage at ønske.

Træmasse. Træmasseimporten aftog noget i sammenligning med det nærmest foregaaende aar, men var dog betydelig større end i aarene 1901 og 1900, saaledes som følgende tabel udviser:

		1903.	1902.	1901.	1900.
Mekanisk masse .	kg.	111 272 000	116 011 300	91 775 500	77 866 600
Kemisk — .	„	79 483 000	82 134 900	71 907 100	56 267 600
Ialt	kg.	190 755 000	198 146 200	163 682 600	134 134 200

Der foreligger endnu ingen opgave over størrelsen af de fra Norge og Sverige i aaret 1903 importerede kvanta.

Jern og staal. Der importeredes i aaret 1903 i „Commerce Spécial" 58 686 tons jern og 5 889 tons staal, mod henholdsvis 66 980 tons og 5 065 tons i aaret 1902. Paa den anden side androg Frankriges produktion af jern og staal til henholdsvis 3 423 599 tons og 1 854 626 tons i aaret 1903, mod respektive 3 044 584 tons og 1 568 303 tons i aaret 1902.

I aarsberetningen fra vicekonsulen i Nantes (se hefte16) forekommer interessante meddelelser om afsætningsvilkaarene for svensk jern under det sidstforløbne aar.

Rogn. Importen af torske- og makrelrogn fra alle lande udgjorde kun 2 546 000 kg. til en værdi af 764 000 frcs., mod i aaret 1902 5 235 000 kg. til en værdi af 1 558 000 frcs.

Fra aaret 1902 fandtes der i sardinfiskedistriktet betydelige restbeholdninger af rogn, formentlig ca. 16 000 tdr., og da fisket i aaret 1903 gjennemgaaende var ligesaa elendigt som i aaret 1902, blev det ringe kvantum rogn, som indførtes i aaret 1903, ikke forbrugt; der blev saaledes overliggende til aaret 1904 i Douarnenez ca. 1 500 tdr., i Concarneau ca. 6 000 tdr. og i Lorients distrikt betydelige kvanta, over hvis størrelse nærmere opgaver dog ikke har kunnet tilveiebringes. Forbruget af arachidemel som rognsurrogat var betydeligt i aaret 1903; prisen for dette produkt var 15 à 16 frcs. pr. 75 kg.

Om sardinfiskets gang og rognmarkedets stilling afgav generalkonsulatet under fiskesæsonen, juni—december, ugentlige meddelelser til Bergens børskomité, til hvilke jeg henviser.

Is. Totalimporten af is til de havne inden Havres distrikt, i hvilke konsuler er ansat, var i aaret 1903 30 560 tons mod 29 021 tons i aaret 1902 og 31 294 tons i aaret 1901. Ifølge opgaver, der er blevne publicerede af det franske finantsministerium, skulde totalimporten til hele Frankrige i disse 3 aar have udgjort henholdsvis 38 334 tons (foreløbig opgave), 34 370 tons og 33 275 tons.

Af de øvrige artikler, som i de senere aar i nogen nævneværdig udstrækning er blevne indført til Frankrige fra de forenede riger, var i aaret 1903 totalimporten følgende i „Commerce Spécial":

Vareslags.	Vegt i metriske kvintal.	Værdi i francs.
Havre . . .	979 000*)	16 047 000
Hval-, torske- og anden tran . . .	68 846	5 891 000
Hvalbarder, ubearbeidede	1 486	7 430 000
Stokfisk . .	3 762	301 000
Sælskind, uberedte .	674	607 000
Andre uberedte huder og skind .	571 890	155 332 000
Hesteskosøm	7 961	597 000
Kobbermalm	83 983	8 398 000
Zinkmalm .	670 786	12 410 000
Kobbersulfat	256 212	11 530 000
Brolægningssten . . .	740 000	1 670 000
Trætjære . .	29 405	529 000
Angler . .	797*)	—

*) Heraf fra Sverige kun 27.

*) „Commerce Général".

Hvad særlig angaar indførselen over Havre, henvises til følgende af toldkammeret meddelte opgaver over indførselsmængderne i „Commerce Général":

Indførsel fra Norge til Havre i aaret 1903.

Vildt	kg.	94	Smergel	kg.	260
Konserveret kjød i bokser	„	25	Mursten, (ikke emaljeret)	„	11
Huder, store, uberedte	„	303 025	Is	„	3 200 000
Do., mindre, uberedte	„	4 528	Jernerts	„	232
Margarin.	„	3 673	Jern i stænger . . .	„	1 628
Saltet smør	„	1 009	Jern- og kobberskrab	„	250
Stokfisk	„	350	Kobbererts	„	1 267
Sild	„	485	Kobberaffald . . .	„	500
Anden konserveret fisk	„	9 560	Forskjellige ertser .	„	718
Hvaltran	„	9 016	Kemiske produkter .	„	3 021
Torsketran	„	2 311	Parfumer, ikke alkoholholdige	„	70
Anden fisketran . .	„	10 325	Tougverk	„	1 470
Hvalbarder, uberedte .	„	31 810	Pap i æsker . . .	„	984
Sælskind, — .	„	49 607	Læderarbeider . . .	„	5
Bygningsvirke, firhugget	„	818 000	Bundtmagerarbeider .	„	20
Do., skaaret (fra 80 til 35 m/m tykkelse)	„	3 824 000	Guldsmedarbeider i guld og platina . .	gram	7
Spaan, tøndebaand .	„	88 000	Do. i sølv	„	108
Stager og stør . . .	„	28 000	Hydrauliske pumpemaskiner	kg.	26
Ved til brænde, i bundter.	„	2 000	Symaskiner	„	184
Buxbom	„	300	Maskindele	„	180
Filler og gammelt tougverk	„	2 500	Staalverktøi	„	83
Mekanisk træmasse .	„	40	Angler	„	730
Brændevin	liter	142	Ankere, kabler og kjættinger	„	177
Huggen sten (fra 4 til 16 centimeter) . .	kg.	14 400	Spiger i alle dimensioner	„	6 106

Hesteskosøm . . .	kg.	55 357	Emner til tømmermandsarbeider og hjulmagerarbeider .	kg.	1 300
Kjøkkenudstyr, umalet	„	47	Trævirke til gulve .	„	6 593
Do., malet eller poleret	„	109	Andre arbeider i træ	„	162
Do., fortinnet . . .	„	2	Arbeider i kautschuk	„	4 821
Arbeider i kobber .	„	21	Hatte og huer . . .	„	8
Ildvaaben	„	360	Nipssager	„	28
Vaabenskjæfter . . .	„	1 716	Kunstgjenstande . .	„	26
Krudt	„	8			
Krudthylstre . . .	„	44			
Møbler af træ . . .	„	192			
Tomme fustager med jernbaand	„	7 303			

Indførsel fra Sverige til Havre i aaret 1903.

Huder, store, uberedte	kg.	272 092	Staal i stænger . .	kg.	1 565
Do., smaa, uberedte .	„	8 660	Kemiske produkter .	„	78 010
Gjødning (ikke medtaget guano eller superfosfat) . . .	„	48 500	Luksuspapir	„	122
			Andet papir . . .	„	5 344
Saakorn	„	1 000	Pap i plader . . .	„	1 000
Trætjære	„	28 625	Landbrugsmaskiner .	„	1 477
Bygningstømmer, firhugget	„	298 000	Ovne, kaloriferer m. m.	„	4 670
			Maskindele af kobber	„	49
Do., skaaret, 80 til 35 m/m	„	7 733 000	Ledninger til dynamoelektriske maskiner .	„	200
Do., skaaret, 35 m/m og mindre	„	6 151 000	Verktøi af staal . .	„	937
			Laase	„	266
Ved i bundter til brænde	„	14 000	Kjøkkenudstyr, malet og poleret	„	2 312
			Do., fortinnet . . .	„	639
Klude og gammelt tougverk	„	1 000	Nikkelarbeider . . .	„	5
			Møbler af træ . . .	„	180
Likør	liter	18	Visse trævarer, spoler (boissellerie) . . .	„	20 112
Sten og jordarter til benyttelse i industrien	kg.	2 600	Arbeider i kautschuk	„	15
			Børster	„	3 212
Raat smedejern . .	„	1 002	Fyrstikker	„	33 390
Stangjern	„	1 057 380			

Udførsel. Udførselsværdien stillede sig i „Commerce Général“ for de forskjellige varegrupper saaledes:

Næringsmidler	645	mill. frcs.
Raastoffe for industrien	1 159	„ „
Fabrikvarer	2 366	„ „
Ialt	4 170	mill. frcs.

I sammenligning med det foregaaende aar var der en formindskelse af ca. 82 mill. frcs., hvoraf 62 mill. frcs. falder paa næringsmidler. Over omfanget af exporten til Norge og Sverige foreligger endnu ikke specialopgaver.

Vinhøsten m. m. Sammenlignet med aaret 1902 aftog udstrækningen

af Frankriges vingaarde i aaret 1903 med 44 251 hektar; den udgjorde i det sidstnævnte aar 1 689 087 hektar, og da aarets totale vinproduktion opgives at have været 35 402 336 hl., har middelafkastningen pr. hektar været 21 hl., hvilket er adskilligt mindre end gjennemsnitsudbyttet i det nærmest foregaaende tiaar. I Algier udgjorde det med vinranker beplantede areal i aaret 1903 163 743 hektar, mod 160 792 hektar aaret forud, og udbyttet blev 5 973 677 hl. i aaret 1903, mod 3 666 110 hl. i aaret 1902.

Om vinhøstens udfald og markedets stilling i departementerne Gironde, Charente og Charente—Inférieure — der for exporten til de forenede riger har størst betydning — har vicekonsulerne Hartmann i Bordeaux og Rustad i Cognac meddelt interessante oplysninger i sine aarsrapporter, hvortil jeg henviser.

Cider. Heraf tilvirkedes i aaret 1903 5 671 063 hl., hvilket er over $3^1/_2$ mill. mindre end i aaret 1902 og over 11 mill. hl. mindre end gjennemsnitsudbyttet i det foregaaende tiaar.

Kornhøsten gav i aaret 1903 følgende udbytte:

128 705 000	hl.	hvede	mod	115 530 000	hl. i aaret 1902
21 481 000	„	rug	„	16 580 000	„ —„—
2 972 259	„	blandkorn (af hvede og rug)	„	2 743 000	„ —„—
16 688 000	„	byg	„	14 782 000	„ —„—
111 144 000	„	havre	„	97 596 000	„ —„—

Opgaverne for aaret 1903 er endnu foreløbige.

Da udbyttet af havrehøsten saaledes blev endnu rigere end i aaret 1902, i hvilket aar den allerede langt oversteg et gjennemsnitsaars, blev importen høist ubetydelig, nemlig ca. 979 000 metriske kvintal, mod 2 065 000 metr. kv. i aaret 1902 og 4 179 000 metr. kv. i aaret 1901.

Torskefiskerierne. Franskmændenes udrustninger for deltagelse i torskefiskerierne under Newfoundland og Island havde i aaret 1903 følgende omfang:

1. Newfoundlandsfisket. Fra St. Malo, St. Servan og Cancale, hvorfra der i aaret 1902 expederedes 109 skibe, afgik i aaret 1903 117. Fra Fécamp udrustedes 72 skibe, mod 68 aaret forud, og fra Granville 44, mod 41 i aaret 1902.

2. Islandsfisket. Fra Dunkerque udrustedes 67, fra Gravelines 20 og fra Paimpol 39 mod henholdsvis 74, 17 og 42 i aaret 1902.

Disse fiskeriers udfald var gjennemgaaende utilfredsstillende — for Newfoundlandsfiskets vedkommende for en stor del paa grund af agnmangel — og det turde have medført tab for adskillige udrustere.

Frankriges totalimport af saltet torsk fra disse fiskerier (heri indbefattet klipfisk) androg derfor ogsaa i aaret 1903, ifølge foreløbige opgaver, til kun 44 183 000 kg., mod 68 885 000 kg. i aaret 1902 og 64 609 000 kg. i aaret 1901; paa grund af told- og præmiesystemet er import fra udlandet saa at sige udelukket.

Selvfølgelig aftog ogsaa exporten af denne vare, og den androg til kun 21 642 000 kg. til en værdi af 12 478 000 frcs. mod 28 601 000 kg. til en værdi af 16 600 000 frcs. i aaret 1902.

Af exportkvantumet gik i aaret 1903:

Til Spanien	10 215 000	kg.
„ Italien	4 315 000	„
„ Algier	1 321 000	„

Til fransk Vestindien	864 000 kg.
„ andre lande	4 927 000 „
Ialt	21 642 000 kg.

Af dette kvantum udførtes over $16^1/_2$ mill. kg. fra Bordeaux. Imidlertid udfoldede ogsaa det nye klipfisktørreri i Fécamp (Seine Inf.re) adskillig virksomhed allerede i aaret 1903, sit første driftsaar; vicekonsul Constantin oplyser saaledes, at ikke mindre end 25 af de fra Fécamp udrustede Newfoundlandsfarere afsatte sin fisk til dette etablissement, som desuden modtog 15 ladninger Islandsfisk.

Angaaende torskefiskeriernes gang og markedets stilling afgav generalkonsulatet som sedvanlig i aarets løb en række specielle indberetninger, til hvilke jeg henviser.

Til præmier vedkommende disse fiskerier (udrustnings-, rognimport-, og klipfiskexport-præmier) opførtes paa budgettet for aaret 1903 det samme beløb som tidligere, nemlig frcs. 5 300 000.

Bordeaux.

(Aarsberetning fra vicekonsul Halfdan Hartmann).

Den samlede internationale skibsfart paa Bordeaux, franske skibe i indenrigsk kystfart ikke medregnede, udgjorde i aaret 1903 tilsammen 1 285 fartøier dr. 992 936 tons, mod i aaret 1902 1 436 fartøier dr. 1 095 793 tons.

Den var fordelt mellem de forskjellige nationer som følger:

	Antal.	Tons.		Antal.	Tons.
Britiske	418	345 461	Belgiske	21	15 309
Franske	450	288 544	Danske	15	10 261
Spanske	131	141 461	Italienske . . .	14	7 777
Norske	67	53 208	Russiske	10	6 731
Svenske	64	49 855	Græske	1	1 529
Hollandske . . .	56	26 652	Uruguayske . . .	1	1 364
Østerrigsk-ungarske	19	26 217			
Tyske	18	18 567		1 285	992 936

Ifølge denne opgave var de norske skibe nr. 3 og de svenske skibe nr. 4, hvad antal og samlet drægtighed betræffer, af de udenlandske skibe, der i aaret 1903 besøgte denne havn.

Fra Sverige ankom hertil i aaret 1903 28 svenske dampskibe med ladning dr. tilsammen 16 083 tons og ingen i ballast.

Fra Norge ankom 15 norske fartøier med ladning, alle dampskibe, dr. tilsammen 8 825 tons, og ingen i ballast.

Følgende tabel viser den norske skibsfartsbevægelse paa Bordeaux i de sidste fem aar:

Ankomne norske fartøier:

	Ialt.		Dampskibe.		Seilskibe.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1899	88	66 044	84	63 197	4	8 230
1900	86	71 825	83	69 421	3	2 404

	Ialt.		Dampskibe.		Seilskibe.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1901	84	67 801	84	67 810	—	—
1902	67	56 430	65	54 020	2	2 410
1903	67	53 208	64	51 375	3	1 833

En ny regelmæssig dampskibslinje med statsunderstøttelse er i det forløbne aar etableret mellem Bordeaux og Kanada.

Følgende fragter blev i aarets løb betalte til norske og svenske skibe i fart paa Bordeaux:

Fra Kristianiafjorden: Vaad træmasse pr. ton frcs. 10—11, tør træmasse frcs. 12—14, brynesten, hesteskosøm, spiritus og hermetik frcs. 40.00, spirer pr. std. frcs. 40—45, tomme vinfade pr. fad frcs. 4—5.
„ Göteborg: Jern pr. ton frcs. 12—14, vaad træmasse frcs. 16.00, tør træmasse frcs. 16.00, trælast pr. std. frcs. 40.00, tin pr. ton frcs. 10.50.
„ Stockholm: Jern pr. ton frcs. $12^1/_2$.
„ havne ved den Botniske Bugt: Træ pr. std. frcs. 38.00, 43.00, $41^1/_2$, 44.00 og 45.00.
„ havne ved den Finske Bugt: Træ pr. std. frcs. 40.00, 42.00, 41.00 og 44.00.
„ tyske Østersjøhavne og Riga: Træ fra Danzig pr. læst frcs. 25.00, træ fra Riga pr. std. frcs. 30.00, 34.00, 33.00 og 35.00.
„ Bristolkanalen: Kul pr. ton frcs. $4^1/_2$, $4^3/_4$ og 5.
„ Senegal: Jordnødder pr. ton frcs. 17—$17^1/_2$.
„ Fiume: Stav pr. ton frcs. 10—12.
„ Pasages: Vin pr. ton frcs. 10—11.
„ Pensacola og Mobile: Trælast pr. std. 75 sh., 76 sh. 3 d, Mobile 82 sh. 6 d pr. std.
„ Martinique og Guadeloupe: Sukker og rhum pr. ton frcs. 33.00.
Til Bristolkanalen: Minetømmer pr. ton 5 sh.—5 sh. 3 d.
„ britisk Nordsjøhavn: Tøndebaand pr. bundt 6 d.
„ Norge: Stykgods pr. ton frcs. 35.00 til frcs. 70.00.
„ Göteborg: Stykgods pr. ton frcs. 38.00.
„ Stockholm: Stykgods pr. ton kr. 30 + 15 pct.
„ Finland: Stykgods pr. ton frcs. 55.00.

Følgende fragtbeløb er indtjent i aaret 1903 af:

Svenske skibe:	Ankomne	frcs.	562 910
	Afgaaede	„	510 300
		frcs.	1 073 210
Norske skibe:	Ankomne	frcs.	482 900
	Afgaaede	„	295 950
		frcs.	778 850

Maanedsfragter ikke medregnede.

Afmønstrede blev: Fra svenske skibe 13 sjømænd, fra norske skibe 27 sjømænd; ialt 40 sjømænd. Paamønstrede blev: Til svenske skibe 8 sjømænd, til norske skibe 16 sjømænd; ialt 24 sjømænd.

Intet rømningstilfælde blev anmeldt.

*

I aarets løb blev 29 nødlidende eller syge sjømænd hjulpne eller hjemforskaffede.

Sundhedstilstanden har været tilfredsstillende.

Intet svensk skib forliste eller led havari; et norsk seilskib blev forladt i Atlanterhavet, og besætningen indbragtes til Bordeaux.

Den svenske bjergningsdamper „Herakles" laa fra 14de mai 1903 til 15de august 1903 i havnen og assisterede ved bjergningen af det ved kaien sunkne dampskib „Chile" tilhørende det store franske rederi „Messageries Maritimes".

Handel. **Vinmarkedet.** Følgende tabel udviser udbyttet af vinhøsten i de 5 sidste aar:

	Gironde.	Hele Frankrige.	Algeriet.
1903 . . .	209 658 400 liter	3 540 233 600 liter	597 367 700 liter
1902 . . .	286 100 000 „	3 988 378 300 „	366 611 100 „
1901 . . .	430 800 000 „	5 796 351 400 „	556 303 200 „
1900 . . .	573 835 000 „	6 735 266 100 „	544 417 900 „
1899 . . .	234 551 500 „	4 990 768 000 „	464 800 700 „

Udførselen herfra af vin ad sjøveien udgjorde i samme tidsrum ifølge toldkammerets opgaver:

	Til Sverige.	Til Norge.	Totaludførsel.
1903	420 600 liter	418 800 liter	72 395 700 liter
1902	589 600 „	476 100 „	72 139 000 „
1901	510 400 „	989 300 „	72 749 000 „
1900	544 000 „	592 000 „	73 500 000 „
1899	608 000 „	618 000 „	67 200 000 „

Som det fremgaar af ovenstaaende oversigt, har udbyttet af sidste aars vinhøst i Gironde været meget lidet; thi mere end maaske nogensinde før var i aaret 1903 vinrankerne udsatte for veirligets omskiftelser. Først indtraf der i slutningen af april en for den aarstid usedvanlig haard frost, der over hele vindistriktet kan betegnes som en sand ulykke; dernæst meldtes i juni maaned en haglstorm, der paa grund af sin uhørte voldsomhed foraarsagede alvorlige ødelæggelser paa eiendommene i Haut-Medoc og Entre-deux-Mers. Disse to begivenheder, navnlig den første, formindskede i betydelig grad de forhaabninger, man fra begyndelsen af havde dannet sig om en stor høst.

Sommerens fugtighed bevirkede en næsten for frodig vegetation, hvilket antoges senere at ville have en mindre gavnlig indflydelse paa vinens kvalitet. Heldigvis blev dog september maaned gunstigere, end man havde tænkt, og da det vakre veir ogsaa fortsatte under hele indhøstningen, er aaret 1903 blevet en i kvalitativ henseende ganske god aargang, der i almindelighed ansees at være de to foregaaende aar overlegen, og som straks, formodentlig paa grund heraf, blev gjenstand for livlig efterspørgsel.

Af ældre vine er der specielt af aaret 1901 lidet tilbage.

Hvad hvidvinene angaar, var disse distrikter mere udsatte for frostens herjinger end Medoc, hvorfor der af hvidvine kun blev indhøstet et minimumskvantum.

Trælast. Følgende tabel udviser indførselen af trælast til Bordeaux fra de forskjellige trælastexporterende lande i de sidste 3 aar:

	1901.		1902.		1903.	
	Skibe.	Ptbg.-std.	Skibe.	Ptbg.-std.	Skibe.	Ptbg.-std.
Fra Sverige	18	6 233	11	4 247	14	4 936
„ Norge	5	95	6	116	7	150
„ Finland	11	6 080	11	5 418	14	6 381
„ Riga	5	1 655	6	2 154	3	1 473
Hvidehavet	8	7 004	4	3 350	5	3 690
New Brunswick (spruce)	5	3 747	3	2 443	6	4 013
Amerika (pitch pine)	10	2 604	8	2 085	7	2 483
Indien (teak)	—	—	—	—	—	—
Østerrige-Ungarn	16	742	7	577	10	345
		28 160		20 390		23 471
Danzig	1	643 lasts	2	832 lasts	1	66 l.
	79		58		67	

Træmasse. Sjøværts indførtes hertil følgende kvanta mekanisk og kemisk træmasse de sidste 3 aar:

Mekanisk masse.

	Fra Sverige.	Fra Norge.	Totalindførsel.
I 1903	751 tons	6 807 tons	7 815 tons
- 1902	339 „	9 467 „	10 046 „
- 1901	252 „	6 375 „	6 730 „

Kemisk masse.

I 1903	126 tons	1 282 tons	2 302 tons
- 1902	102 „	973 „	3 612 „
- 1901	245 „	1 095 „	2 905 „

Jern og staal. Nedenstaaende tal angiver indførselen af jern hertil i de sidste 5 aar; den omfatter omtrent udelukkende stangjern.

	Totalimport.	Deraf fra Sverige.		Totalimport.	Deraf fra Sverige.
I 1899	1 237 tons	1 215 tons	I 1902	1 743 tons	1 567 tons
- 1900	1 633 „	1 026 „	- 1903	1 209 „	1 175 „
- 1901	1 514 „	1 061 „			

Af staal indførtes:

	Totalimport.	Deraf fra Sverige.		Totalimport.	Deraf fra Sverige.
I 1899	138 tons	45 tons	I 1902	53 tons	43 tons
- 1900	392 „	88 „	- 1903	110 „	68 „
- 1901	152 „	67 „			

Hesteskosøm. Importen heraf udgjorde:

	Totalimport.	Deraf fra Norge.		Totalimport.	Deraf fra Norge.
I 1899	278 tons	117 tons	I 1902	280 tons	81 tons
- 1900	292 „	148 „	- 1903	243 „	65 „
- 1901	258 „	118 „			

Fra Tyskland importeredes der i aaret 1903 173 tons af denne vare.

Af andre produkter, der delvis er indført hertil fra Sverige og Norge, kan nævnes:

	Totalindførsel.	Fra Sverige.	Fra Norge.
Zink, malm	kg. 23 096 800	kg. 6 777 000	—
Hvaltran	„ 71 302	—	kg. 1 825
Levertran	„ 366 411	—	„ 3 104
Ansjos	„ 76 559	1 276	„ 3 099
Karton	„ 11 752	—	„ 1 311
Skind	„ 785 591	—	„ 6 026

Af kobbersulfat indførtes intet hverken fra Sverige eller Norge.

Klipfisk. Udførselen af denne vare fra Bordeaux i de sidste 3 aar var fordelt paa følgende lande:

	1901.	1902.	1903.
Til Spanien	10 631 933 kg.	12 910 111 kg.	8 809 324 kg.
„ Italien	5 778 000 „	5 647 380 „	3 099 949 „
„ Algier	1 055 952 „	855 610 „	822 837 „
„ Martinique og Guadeloupe	2 091 084 „	1 403 531 „	1 666 606 „
„ Réunion	465 337 „	484 943 „	581 449 „
„ andre lande . . .	917 546 „	1 092 650 „	1 599 890 „
Ialt	20 939 852 kg.	22 394 225 kg.	16 580 046 kg.

Indførselen af torsk bestemt til tilvirkning af klipfisk udgjorde i de 5 sidste aar: 1899 36 014 400 kg., 1900 46 060 466 kg., 1901 43 530 053 kg., 1902 46 313 612 kg., 1903 19 592 820 kg.

Cognac.

(Aarsberetning fra vicekonsul P. A. Rustad).

Dette aar har gjort sig bemerket ved en ustadighed i veirforholdene i Charente, som har nogen lighed med aaret 1902, dog med den forskjel, at det iaar har regnet betydelig mindre i sommermaanederne, og da vintræet for at producere god vin kræver betydelig og vedholdende varme, hvilket ikke egentlig har manglet, vilde vingaardseierne have havt grund til at være fornøiet, hvis ikke frostnatten den 17de april fuldstændig havde ødelagt de unge skud og gjort tanken paa en stor høst umulig.

Trods de sidste par aars gjenvordigheder driver man dog paa med nyplantninger i stor maalestok og med en ihærdighed, som gjør folket stor ære, især da det ikke alene har at kjæmpe mod slette økonomiske kaar, men ogsaa mod statens indgriben paa det gamle privilegium for ukontrolleret destillation af vin. Man kan med nogenlunde vished forudse, at disse vedholdende nyplantninger og den store omhu, med hvilken vingaardseierne behandler vintræet og vinen — naar et aar med heldigt veir indtræder — vil muliggjøre, at fin kognak igjen vil kunne faaes for en billig pris.

Indhøstningen foregik meget sent, men druerne blev derfor ogsaa omtrent overalt godt modne, og kvaliteten af vinen er gjennemgaaende meget god.

Ifølge de officielle rapporter beløber høsten i Charente sig til 277 866 hl. og i Charente Inférieure til 780 504 hl. Det totale kvantum viser sig altsaa for Charente at være noget større end i aaret 1902, medens det for Charente Inférieure's vedkommende er betydelig mindre, hvilket for en stor del kommer af, at den ovenomtalte frostnat der har havt meget større virkning.

Efterfølgende statistik viser fluktuationerne.

Aargang.	Charente.	Charente Inférieure.	Aargang.	Charente.	Charente Inférieure.
1894 . .	120 312 hl.	508 179 hl.	1899 . .	277 540 hl.	1 038 949 hl.
1895 . .	151 336 „	592 016 „	1900 . .	473 242 „	1 648 853 „
1896 . .	233 968 „	948 945 „	1901 . .	460 839 „	1 736 253 „
1897 . .	53 895 „	253 863 „	1902 . .	225 000 „	1 240 843 „
1898 . .	182 679 „	662 913 „	1903 . .	277 866 „	780 504 „

Vinprisen er som ifjor fra frcs. 40.00 til 60.00 pr. barrique à 200 liter, alt efter distriktet, hvor den er avlet.

Grande Champagne .	frcs. 60.00	Bons Bois	frcs. 45.00
Petit — . .	„ 55.00	Bois ordinaires . . .	„ 40.00
Borderies	„ 50.00		

Dette er den af kognakfirmaerne fastsatte pris, som dog for prima produkter betydelig overskrides. Kvaliteten af den nydestillerede kognak 1903 er gjennemgaaende udmerket god, dog er det endnu ubestemt, om en offentlig pris fastsættes.

Særlig interesse vakte iaar udstillingerne af vin og kognak, der blev holdt i Saintes, Charente Inférieure, den 15de november og i Angoulême, Charente, den 29de november.

Begge disse udstillinger var talrig besøgt, da en masse vingaardseiere havde udstillet prøver af sine beholdninger af vin og kognak. Af gammel kognak bemerkedes prøver paa smaa partier af aargangene: 1848 — 1850 — 1853 — 1855 — 1857 — 1858 — 1860 — 1861 — 1865 — 1868 — 1870 — 1872 — 1873 — 1874 — 1875 — 1877 — 1878 — 1879 — 1880, medens partierne viste sig at være meget større af aargangene 1893 og 1895 og rigtig store af 1899 og 1900, som er de sidste, der er berømte baade for kvantitet og kvalitet. Af 1901 og 1902 fandtes meget betydelige partier.

Den franske finantslov af 31te marts 1903 vil nu træde i kraft ved destillation af aarets vin til kognak. Kognak 1903 vil derfor ved expedition blive ledsaget af et „acquit à caution“ paa h v i d t papir, hvis den er et produkt af den paa vingaarden avlede vin. I tilfælde af export stanser dette „acquit à caution“ ved havnen, men det dertil hørende oprindelsesbevis kan sendes sammen med varen til varemodtageren, hvis denne fordrer det. Destillationsprodukter af opblandede vine ledsages af et „acquit à caution“ paa r ø d t papir.

Kognakfirmaerne har ret til at expedere sine gamle beholdninger af kognak paa „acquit à caution“ paa h v i d t papir, hvortil hører en talon, som gjengiver „acquitets“ indhold, og som paa kjøberens forlangende bliver ham tilsendt.

Denne talon maa imidlertid ikke forveksles med ovenfor nævnte oprindelsesbevis. Exporten af kognak til de forenede riger er som sedvanlig meget

stor. Charente er derimod ikke noget marked for de nordiske produkter, naar undtages lidt træ og træmasse.

Kognakhusene beskjæftiger ca. 25 svensker og nordmænd som reisende og korrespondenter. Før var der flere, men Skandinavien fortrænges derved, at franskmændene mere og mere selv tilegner sig sprogkundskaber og af enkelte huse bliver foretrukket, selv med svagere kvalifikationer, fordi de stanser i sine pladse og ikke gjør som skandinaverne, der som regel kommer hid for at lære fransk og opsiger sine pladse, naar de synes, at de kan sproget.

Det er derfor nu meget vanskeligt at faa plads her for unge folk.

Om anvendelsen af danske sjøgaaende lægtere.

Indberetning fra generalkonsulatet i Kjøbenhavn, dateret 2den august 1904.

Med øgningen i transithandelen paa Kjøbenhavn har spørgsmaalet om billige omladningsudgifter og bekvemme sjøtransportmidler for befordring af mindre ladninger til landets egne havne og nabolandets havne gjort sig sterkt gjældende. Paa disse punkter har det været nødvendigt at søge et hjælpemiddel mod den økonomiske risiko, som ellers handelen og befragtningen for transit over Kjøbenhavn skulde udsættes for som følge af de lave fragter og konkurrencen fra de tyske nordsjøhavne. Spørgsmaalet har havt stor betydning, saavel for den danske handelsstand som for de danske rederier, og især for det største af disse sidste: „Det forenede Dampskibsselskab". Efterat nemlig dette betydelige dampskibsselskab har udvidet sin rederivirksomhed med regulære dampskibslinjer paa Amerika og har paataget sig befragtninger efter saakaldte gjennemgaaende konnossementer, har det været magtpaaliggende for selskabet ved omladning og viderebefordring af varer at søge at iagttage den størst mulige sparsommelighed, for at ikke disse operationer skal gjøre altfor store afbræk i eller helt og holdent opsluge den nettogevinst, som man havde ret til at vente sig af foretagendet.

Under saadanne forhold har dette dampskibsselskab optaget driften med sjøgaaende lægtere. De til danske provinshavne og udenlandske havne ved Kattegat og Østersjøen bestemte transitladninger skal saaledes forsendes med disse befordringsmidler, gjennem benyttelsen af hvilke fordelen ved det mere skikkede fartøismateriale og de billigere driftsomkostninger skulde mere end opveie de ulemper, som muligens skulde kunne være forbundne med lægterfarten.

Ved siden af dette foretagende har „Det danske Damper- og Lægterkompagni" i samme øiemed drevet en lignende virksomhed med sjøgaaende lægtere. Dette sidste foretagende har ligeledes været baseret paa de transatlantiske ruter paa Kjøbenhavn, især dem, som opretholdes af andre rederier end „Det forenede Dampskibsselskab".

Den kjøbenhavnske flaade af sjøgaaende lægtere dateror sig fra aaret 1898 og bestod indtil slutningen af aaret 1901 af 18 fartøier, af hvilke 12 tilhørte „Det forenede Dampskibsselskab" og 6 „Det danske Damper- og Lægterkompagni". Betræffende lasteevnen tog 8 ca. 200 tons, 6 ca. 300 tons, 1 ca. 500 tons, 2 ca. 600 tons samt 1 noget over 800 tons, — alt dødvegt.

Lægternes størrelse var beregnet efter størrelsen af de særskilte transitladninger, som vanligvis forekommer her.

„Det forenede Dampskibsselskabs" 200-tons-lægtere, seks i antal, samt hver af 141 reg.-tons drægtighed, har dimensionerne 90′ 0″×22′ 0″×8′ 6″ og er forsynede med to luger paa 18′ 2″×10′ 0″, videre med to haandspil, to lossebomme, tunge ankere og kjættinger, 2 master med trekantede seil foruden et stagseil. Agter findes et styrehus af staal med styreapparat og kompas. Lægternes dybgaaende er 2′ 10″ tomme og 6′ 10″ lastede. Kubikindholdet er 10 500 kubikfod.

Samme dampskibsselskabs 300-tons-lægtere, 4 i antal og af 199 reg.-tons drægtighed, har dimensionerne 106′ 0″×25′ 0″×8′ 9 ″, to luger (den ene 20′ 3″×10′ 9″, den anden 16′ 8″×10′ 9″), to lossebomme, to master med trekantede seil og et stagseil. Iøvrigt er disse lægtere udrustede paa lignende maade som 200-tons-lægterne. Dybgaaendet er 2′ 10″ tomme og 7′ 6″ lastede. Kubikindholdet er 16 300 kubikfod.

Besætningen paa hver 200-tons- og 300-tons-lægter bestaar af fører og 2 matroser.

Foruden disse lægtere har „Det forenede Dampskibsselskab" en lægter paa 627 tons og en anden paa 838 tons lasteevne dødvegt, samt paa respektive 328 og 419 reg.-tons.

Dimensionerne paa 600-tons-lægteren er 131′ 0″×29′ 4″×11′ 6″. Denne lægter har to luger (paa 24′ 6″×15′ 0″), to master med trekantede seil og et stagseil, to dampspil med 2 tons løfteevne, en donkeypande, grove ankere og kjættinger med dampspil samt et dybgaaende af 2′ 6″ tom og af 10′ 3″ lastet. Kubikindholdet er 26 640 kubikfod. Vandballasten i for- og agterpiggen udgjør tilsammen 42 tons. Besætningen bestaar af en fører, en bedstemand, en maskinpasser og to matroser.

800-tons-lægteren har dimensionerne 144′ 0″×31′ $10^1/_2$″×12′ 9″, to luger (den ene 36′ 9″×16′, den anden 22′ 9′×16′), to master med trekantede seil og et stagseil, to dampspil med 2 og 3 tons løfteevne, en donkeypande, grove ankere og kjættinger med dampspil, samt et dybgaaende af 3′ 9″ tom og 11′ 3″ lastet. Kubikindholdet udgjør 37 500 kubikfod og vandballasten i den fulde for- og agterpig 57 tons tilsammen. Besætningen bestaar af en fører, en bedstemand, en maskinpasser og to matroser.

Samtlige disse lægtere er byggede af staal efter Bureau Veritas's regler med nogen forøgelse i dimensionerne. Masterne kan lægges ned. Førerens kahyt er agter og mandskabets forud. Lasterummet er delt i 2 afdelinger ved et bevægeligt træskot. Samtlige lægtere har høi kjøl.

„Damper- og Lægterkompagniet"s sjøgaaende pramme er ogsaa forsynede med master og seil og har foruden føreren en besætning paa to mand paa hver af 2- og 300-tons-lægterne samt tre mand paa hver af 5- og 600-tons-lægterne, af hvilke sidste selskabet eier en af hvert slags. Iøvrigt er dette selskabs lægtere byggede og udrustede omtrent paa lignende maade som de tidligere beskrevne, „Det forenede Dampskibsselskab" tilhørende lægtere.

Lægterne slæbes i grove manilatrosser, som ved lange bugseringer schaktles i ankerkjættingen. Paa kjættingen fastgjøres saa en „hanefod" af manila, som derefter udtrækkes til pullerter, en paa styrbords- og en paa bagbords boug. Hensigten med denne anordning er at støtte ankerspillet, saaledes at slæbelinens kraft ikke udelukkende skal koncentreres paa dette. I de tilfælde, da koblingslinen kan komme til at blive anstrengt i større grad, er staaltrosser blevne anvendte, f. ex. paa Nordsjøreiser. Overhovedet er anordningerne ved

koblingen temmelig primitive. Det antages af sagkyndige, at opmerksomheden i første række maa rettes paa forandring i koblingssystemet, naar der bliver spørgsmaal om at søge at afhjælpe de ulemper, som bugseringerne med sjøen med foranlediger. Blandt disse ulemper fremholdes særskilt den store anstrengelse, som fartøismaterialet er udsat for. Saaledes skal under farten saavel bugserbaaden som lægteren være betydelig mere udsat, naar sjøen er med, end naar den er imod eller kommer fra siden.

Seilene er beregnede at skulle være hjælpekraft dels under bugseringen, dels naar lægterne er overladt til sig selv, efterat koblingslinen er sprunget eller er blevet kappet eller sluppet. Da lægterne er fladbundede, kan de ikke krydse, hvorfor de, naar de gaar paa egen haand, blot er henviste til at søge havn i vind- eller strømretningen. I anledning af dette sidstnævnte forhold bemerkes, at man ved eventuel bygning af lægtere bør forsyne disse med „sværd" paa siderne, saa at farkosterne kan styres noget udenfor vindretningen, og afdriften modvirkes.

Af lægterrederierne her gjøres det gjældende, at deres lægtere med den sjødygtighed, som de besidder, som transportmidler er jævngode med de nu anvendte damp- og seilfartøier, og nu ikke frembyder nogen større fare for mandskab og last, end hvad disse fartøier gjør.

De indenlandske sjøforsikringsselskaber indtager et noget forskjelligt standpunkt i dette spørgsmaal. Fra begyndelsen af har saaledes disse selskaber stillet sig meget reserverede med hensyn til forsikringen af lægterne; men tilslut blev de nødsagede til at gjøre visse indrømmelser paa grund af konkurrencen fra de udenlandske sjøassuranceselskabers side.

Alt efter udstrækningen af det omraade, indenfor hvilket bugseringen foretages, har de nævnte forsikringsselskaber for aars-kaskoforsikringer af jern- og staallægtere fastsat præmierne til $5^1/_2$, $6^1/_2$, 7, $7^1/_2$ pct. af fartøiets værdi. I alle præmieklasser er bugseringer tilladte til og fra Hamburg og de øvrige tyske Nordsjøhavne gjennem Keiser-Wilhelm-kanalen samt indenfor en linje Skagen—Göteborg og Ystad--Ancona. De i præmieklassen $5^1/_2$ pct. forsikrede lægtere maa ikke bugseres udenfor det nu nævnte omraade. I præmieklassen $6^1/_2$ pct. kan ogsaa bugseringer foretages indenfor linjen Skagen—Lindesnæs samt Kalmar—Memel.

I præmieklassen 7 pct. er ogsaa linjen Skagen—Lindesnæs bugseringsgrænse i nord; desuden kan bugseringerne udstrækkes over hele Østersjøen i tiden mellem 1ste mai og 14de november samt indenfor linjen Stockholm—Åbo—Reval (disse steder iberegnede) i perioden 15de november til 30te april, endvidere til og fra Esbjerg gjennem Keiser-Wilhelm-kanalen og Thyborøenkanalen, hvilken sidstnævnte seilled ogsaa kan benyttes for bugseringer til og fra Hamburg samt de nordtyske Nordsjøhavne. I præmieklassen $7^1/_2$ pct. maa bugseringen heller ikke overskride linjen Skagen—Lindesnæs; men desuden er bugseringer tilladte over hele Østersjøen til og fra Esbjerg, Holland, Belgien og Dunkerque gjennem Keiser-Wilhelm-kanalen eller Thyborøen kanal, gjennem hvilken sidste ogsaa bugseringer til og fra Hamburg samt de tyske Nordsjøhavne kan ske.

Bugseres flere end to lægtere samtidig, er forsikringen ugyldig.

For det tilfælde, at to lægtere, naar forsikringen er tegnet inden nogen af de tre sidstnævnte præmieklasser, bugseres over visse bestemte linjer indenfor det omraade, som gjælder for enhver af de forskjellige klasser, betales der en tillægspræmie for hver reise, inden 7 og $7^1/_2$ pct.-klasserne af $^1/_4$ pct. i sommersæsonen (den 1ste april til den 30te september) og $^1/_2$ pct. i vinter-

sæsonen (den 1ste oktober til den 31te marts), samt inden præmieklassen $6^1/_2$ pct. af henholdsvis $^1/_8$ og $^1/_4$ pct.

For hvert fortløbende tidsrum af 15 dage, i hvilket en i nogen af præmieklasserne $6^1/_2$, 7 og $7^1/_2$ pct. forsikret lægter ikke har været nordenfor linjen Skagen—Göteborg eller østenfor linjen Ystad—Ancona gives der $^1/_{16}$ pct. ristorno, dog ikke samtidig med ristorno for stilleliggende.

Endvidere gjælder som almindelige vilkaar for de her omtalte forsikringer følgende:

Lægternes udrustning og bemanding skal godkjendes af assurandørerne.

Lægterne skal bugseres af tilstrækkelig kraftige dampere.

Afdragene ved erstatninger retter sig efter bestemmelserne derom i policerne for jern- og staaldampskibe.

For stilleliggende efter afsluttet losning og ved en reparation, som ikke vedkommer assurandørerne, gives der ristorno pro rata for hver dag af aarspræmien, dog tilbageholdes for assurandørernes fortsatte risiko af $^1/_8$ pct. i det første tidsrum af indtil høist 30 dage og $^1/_{16}$ pct. for hvert følgede paabegyndt tidsrum af 15 dage.

Bugseres en lægter, som er tegnet inden præmieklasserne $5^1/_2$, $6^1/_2$ og 7 pct. udenfor det for hver af disse klasser bestemte omraade, men indenfor det, som er fastsat, naar $7^1/_2$ pct.-præmien betales, maa for hver reise en tillægspræmie af $^1/_8$ pct. gives i tidsperioden 1ste april til 30te september og $^1/_4$ pct. i perioden 1ste oktober til 31te marts.

Ved forsikringer af varer, som befragtes med lægtere, stiller præmierne sig ved sommertid noget lavere end, men ved vintertid omtrent lige med, de præmier, som betales ved farten med seilfartøier. I ethvert fald er de ved lægtertransport betalte præmier altid høiere end de, som erlægges ved befordringer med dampskibe.

Det staar nu tilbage at betragte, hvordan disse lægterforetagender økonomisk er faldt ud. „Damper- og Lægterkompagniet" har uden forbehold erklæret, at det økonomiske resultat af lægterbedriften har været ugunstigt, eftersom de beregninger, paa hvilke man har bygget det hele foretagende, ikke har slaaet til. Transithandelen og transitbefordringerne er visselig blevne forøgede, men i langt mindre omfang, end man ved startningen af det her omtalte kompagni havde ventet. Ogsaa paa andre omraader har de anordninger, som man har truffet for at kunne møde den forøgede transitomsætning, fra begyndelsen af vist sig at være for stort anlagte.

Adskillige omstændigheder har bidraget til at hemme udviklingen af transitomsætningen over Kjøbenhavn. Saaledes har de direkte befordringer mellem transatlantiske pladse paa den ene side samt østersjøhavne og danske provinshavne paa den anden side betydelig tiltaget, hvorhos de transittransporter, paa hvilke man i Kjøbenhavn skulde kunne regne, alligevel trods alle her gjorte anstrængelser for den største del har gaaet over Hamburg og Bremen. De fragtsatser, som rederierne i disse byer betinger sig fra og til transatlantiske pladse med sine i regulær fart gaaende dampskibe, er saa lave, at de samme ikke, uden at bringe tab, kunde underbydes herfra. Et forsøg fra de danske rederiers side paa at aabne en konkurrencekrig ved at tilbyde lavere fragter vilde følges af en lignende nedsættelse fra de tyske rederiers side med det resultat, at danskerne skulde komme til at trække det korteste straa. Fra først af har desuden Hamburger- og Bremen-rederierne et fortrin fremfor de danske. Da nemlig de tyske dampskibe har en betydelig størrelse, indtræffer det ofte, at de tager last blot for at fylde sine rum og i saadanne tilfælde til langt lavere fragter end de sedvanlige. Paa denne maade bliver befordringen

af betydeligere varer, saasom korn, grovere maskingods o. s. v., næsten udelukkende forbeholdt rederierne i de tyske Nordsjøhavne. Paa slige operationer kan danskerne med sine forholdsvis smaa fartøier ikke indlade sig. De store tyske kjæmpedampere er desuden overlegne i spørgsmaal om befordringshastighed. En yderligere støtte for sine transitforretninger paa de nordiske lande har tyskerne forstaaet at skaffe sig ved baade raskt og billig at besørge de transiterende varepartier til og fra omladningspladsene i de tyske Nordsjøhavne. Efter Keiser-Wilhelm-kanalens aabning har denne forholdsregel endnu lettere kunnet gjennemføres. Kjøbenhavn turde for sine transitaffærers vedkommende være henvist til et forholdsvis begrænset omraade og en ganske ubetydelig stilling i forhold til de før nævnte havne.

De over Kjøbenhavn transiterende ladninger er for størstedelen befragtede med „Det forenede Dampskibsselskabs" fartøier, og befordringen til og fra den kjøbenhavnske omladningsplads besørges ogsaa i regelen med dampskibsselskabets dampere og lægtere. Imidlertid har „Damper- og Lægterkompagniet" været henvist til at arbeide i aaben fragtfart. Herunder har det været nødvendigt til undgaaelse af større tidsspilde med varetransporterne altid at have bugserbaade til disposition, hvilket har stillet sig meget dyrt. Videre har drivkraften ved de enkelte bugseringer ikke kunnet tilgodegjøres fuldt ud, da man, af mangel paa fragter til samme eller nærliggende pladse, i regelen har maattet lade blot en lægter blive trukket for hver reise. Foretagendet har under saadanne forhold trods de gode tider gaaet med tab, og da der ikke har været nogen udsigt til forbedring, har kompagniet solgt sine sjøgaaende lægtere i slutningen af aaret 1901.

„Det forenede Dampskibsselskab" har ikke troet at kunne give nogen oplysning om det økonomiske udbytte af sin lægterbedrift. Forholdet i denne henseende tør stille sig noget forskjelligt for dampskibsselskabet og kompagniet. Det førstnævnte selskabs foretagende med sjøgaaende lægtere har fra begyndelsen af været drevet som bivirksomhed, knyttet til selskabets øvrige rederivirksomhed, og den vigtige støtte, som dets egne transatlantiske ruter har givet lægterbedriften, er under alle forhold blevet bestaaende. Adskilligt tyder dog paa, at feilregninger med hensyn til det økonomiske resultat heller ikke her fuldstændig er udeblevet. Derom turde bl. a. de omstændigheder vidne, at foretagendet ikke er blevet udvidet, samt at selskabet har gjort forsøg paa at overgaa til saakaldte damplægtere, forsynede med egen drivkraft og propel.

De erfaringer, som man har gjort med hensyn til anvendelsen af sjøgaaende lægtere kan i korthed sammenfattes som følger:

Navigatoriske hindringer skulde ikke i nogen nævneværdig grad forefindes for en udstrakt brug af lægtere i aaben sjø. De ulemper, som lægterfarten i denne henseende endnu frembyder, bør kunne afhjælpes i væsentlig grad, naar man har indvundet mere praktisk erfaring i lægternes benyttelse.

For at foretagender med transport med sjøgaaende lægtere skal kunne bære sig økonomisk, naar saadanne foretagender drives i aaben fragtfart, turde først og fremst forlanges et stort materiale af lægtere og bugserbaade, samlede i ét foretagende eller i det mindste under fælles ledelse. Dette materiale bør da være fordelt i alle de vigtigste havne inden det omraade, indenfor hvilket lægterfarten agtes sat i gang. Herved skulde kunne opnaaes, hvad som antages at udgjøre hovedvilkaaret for en rationel drift af lægterfart i aaben sjø, nemlig kombinationen af selve fartplanen og af bugseringerne. Tydeligvis er det heller ikke ligegyldigt, i hvilke farvande det omtalte transportmiddel sættes igang. De livligst trafikerede havne og dele af havne, paa

hvilke ikke mindre store og holdbare befragtningsartikler saasom kul, træ og korn, endogsaa tur- og returfragter, frembydes, er i første række egnede for lægtertransporter.

Hvad angaar Østersjøen som terræn for lægterfart, formenes det, at man, først naar Tyskland har faaet et udviklet vandveissystem i selve landet, saaledes at farten i sjøen umiddelbart kan fortsættes i floderne og kanalerne der, har tilstrækkelig grund til at kunne bygge paa den økonomiske holdbarhed af transporter med sjøgaaende lægtere i dette hav. Saadanne transporter paa Østersjøen alene eller endog udstrakte til Nordsjøen vil i betragtning af forskjellige omstændigheder, særlig de korte beseilingsperioder om aaret for lægtere paa det førstnævnte farvand, neppe vise sig at kunne udvikles til at blive et foretagende, som vilde bringe vinding.

Overhovedet turde lægtere ikke komme til at spille nogen større rolle som transportmiddel i aaben sjø, endmindre at afstedkomme en revolution i den moderne skibsfart, saaledes som nogle antager.

Tanger (Marokko).

Aarsberetning for 1903 fra den for Norge fungerende generalkonsul F. v. Mentzingen, dateret 15de september 1904.

Til Marokko ankom i aaret 1903 kun 1 norsk skib (dampskib) dr. 273 tons, hvilket bragte en ladning sukker fra Antwerpen til Saffi, og som afgik derfra til Gibraltar med en ladning bønner.

Intet svensk skib anløb Marokko i aaret 1903.

Fra Norge fandt ingen import sted i aaret 1903. Fra Sverige indførtes til Tanger en ladning trælast, 205 standards, værdi 60 000 frcs.; til Mazagan 88 standards trælast, værdi 27 000 frcs.; til Mogador 241 tons jern, værdi 60 499 frcs., og 1 150 stkr. planker, værdi 8 557 frcs.

Den raadende usikkerhed med hensyn til transporten til og fra det indre af landet har skadet forretningerne i høi grad, ligesom ogsaa nedgangen i den marokkanske mynts værdi og toldvæsenets negtelse af at modtage samme som betaling for exporttolden har bragt handelen store tab. Som følge af forestillinger fra de udenlandske magters repræsentanter har toldvæsenet nu faaet ordre til atter at godtage den marokkanske mynt, hvilket har bidraget til at styrke kursen paa samme.

Neapel.

Aarsberetning for aaret 1903 fra konsul G. Lampe.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	15	11 215	8	10 679	23	21 894	7	5 256	-	-	7	5 256
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	15	11 215	8	10 679	23	21 894	7	5 256	-	-	7	5 256
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	5	3 994	-	-	5	3 994	-	-	-	-	-	-
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	5	3 994	-	-	5	3 994	-	-	-	-	-	-
Totalsum af ladede fartøier	20	15 209	8	10 679	28	25 888	7	5 256	-	-	7	5 256
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	1	722	1	722	-	-	17	17 360	17	17 360
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	1	722	1	722	-	-	17	17 360	17	17 360
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3 994	5	3 994
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3 994	5	3 994
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	1	722	1	722	-	-	22	21 354	22	21 354

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 173 824.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 4 891.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Af svenske fartøier ankom til hovedstationen 1 dr. 1 638 tons, til vicekonsulsstationerne 1 dr. 1 638 tons

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 1 202.20; ved vicekonsulsstationerne kr. 126.88, hvoraf tilfaldt konsulen kr. 63.44. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 104.00. Ialt tilfaldt konsulen kr. 1 369.64.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 151.00, i svenske sager kr. 38.00.

Til Neapels konsulatdistrikt ankom i aaret 1903:

29 norske fartøier (dampskibe) dr. 26 610 tons, 1 svensk fartøi (do.) dr. 1 638 tons, altsaa ialt 30 dampskibe dr. 28 248 tons, deraf til Neapel: 24 norske dampskibe dr. 22 616 tons, 1 svensk do. dr. 1 638 tons, til Bari 5 norske dampskibe dr. 3 994 tons.

De opseilede bruttofragter udgjorde: For norske dampskibe lire 255 624, for det svenske dampskib lire 28 300.

Ifølge oplysninger indhentede fra vedkommende myndigheder ankom der i aaret 1903 til havne inden distriktet, hvor vicekonsul ikke er ansat:

Torre Annunziata	2	norske	dampskibe dr.	3 597 tons
Ortona	3	„	— „	2 248 „
Brindisi	1	„	— „	1 059 „
Reggio Calabria	1	svensk	— „	822 „

Den norske og svenske skibsfart paa distriktet i de sidste 10 aar:

	Norske.		Svenske.		Sum.		
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	
Neapel . . .	34	18 962	—	—	34	18 962	1894.
Distriktet forøvrigt . . .	18	7 547	—	—	18	7 547	
Sum	52	26 509	—	—	52	26 509	
Neapel . . .	39	24 124	—	—	39	24 124	1895.
Distriktet forøvrigt . . .	20	7 556	—	—	20	7 556	
Sum	59	31 680	—	—	59	31 680	
Neapel . . .	25	14 347	1	1 105	26	15 452	1896.
Distriktet forøvrigt . . .	16	9 786	1	1 055	17	10 841	
Sum	41	24 133	2	2 160	43	26 293	
Neapel . . .	36	23 468	—	—	36	23 468	1897.
Distriktet forøvrigt . . .	15	5 860	—	—	15	5 860	
Sum	51	29 328	—	—	51	29 328	
Neapel . . .	45	29 940	3	3 073	48	33 013	1898.
Distriktet forøvrigt . . .	12	3 626	2	1 908	14	5 534	
Sum	57	33 566	5	4 981	62	38 547	

	Norske.		Svenske.		Sum.		
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	
Neapel . . .	28	19 819	7	9 140	35	28 959	1899.
Distriktet forøvrigt	9	4 008	—	—	9	4 008	
Sum	37	23 827	7	9 140	44	32 967	
Neapel . . .	25	19 382	3	4 233	28	23 615	1900.
Distriktet forøvrigt	6	3 215	1	1 105	7	4 320	
Sum	31	28 293	4	5 338	35	27 935	
Neapel . . .	31	25 365	5	5 765	36	31 130	1901.
Distriktet forøvrigt	5	2 928	1	1 644	6	4 572	
Sum	36	28 293	6	7 409	42	35 702	
Neapel . . .	25	20 669	2	3 142	27	23 811	1902.
Distriktet forøvrigt	6	4 323	—	—	6	4 323	
Sum	31	24 992	2	3 142	33	28 134	
Neapel . . .	24	22 616	1	1 638	25	24 254	1903.
Distriktet forøvrigt	5	3 994	—	—	5	3 994	
Sum	29	26 610	1	1 638	30	28 248	

Af de til stationerne ankomne norske dampskibe bragte: 20 skibe fiskevarer og træmasse fra Norge, 8 stenkul fra England, og 1 kom i ballast, og der afgik 7 norske dampskibe med stykgods (hamp, vin etc.) til Norge og 22 i ballast til andre lande.

En svensk damper ankom til Neapel med stenkul fra England.

De hr. Otto Thoresen, Kristiania, tilhørende dampskibe anløb her i aaret 1903 paa reise fra Norge 17 gange.

Den hovedsageligste exportartikel fra Neapel til Norge er hamp.

Neapel besøgtes i aaret 1903 af 1 332 fartøier under fremmed flag dr. 2 633 231 tons, deraf:

316	tyske	dr. 984 983	reg.-tons
425	engelske	„ 928 815	„
217	franske	„ 312 620	„
181	østerrigske	„ 157 692	„
74	græske	„ 89 310	„
34	hollandske	„ 57 000	„
19	spanske	„ 51 803	„

29	norske	dr. 26 610	reg.-tons
26	danske	„ 18 692	„
9	tyrkiske	„ 2 250	„
1	russisk	„ 1 818	„
1	svensk	„ 1 638	„
1 332	fartøier	dr. 2 633 231	reg.-tons

Drægtigheden af ankomne italienske fartøier var: Dampskibe 1 828 437 reg.-tons, seilskibe 156 073 reg.-tons. (Antallet af ankomne italienske fartøier har ikke kunnet bringes i erfaring).

Fragter. Der noteredes i aaret 1903 følgende fragter for norske og svenske dampskibe til Neapel:

a. For ankomne dampskibe:

Lire 40 à 35 pr. ton for løs klipfisk fra Norge
„ 45 „ „ „ klipfisk i bundter fra do.
„ 60 „ „ „ stokfisk i baller fra do.
22 sh. 6 d à 18 sh. 6 d pr. ton for træmasse fra do.
4 sh. 9 d, 5 sh. 3 d, 5 sh. 9 d, 6 sh. 3 d, 6 sh. 9 d og 7 sh. for stenkul fra England.

b. For afgaaede dampskibe:

Hamp	til Norge	35 sh. à 45 sh.	pr. ton.
Vin	„ „	35 sh. à 45 sh.	
Makkaroni	„ „	40 sh. à 45 sh.	
Terrakottavarer	„ „	45 sh.	
Appelsiner	„ „	1 sh. 3 d pr. kasse	
Citroner	„ „		

Paa- og afmønstring. Med norske dampskibe herfra paamønstredes en mand og med svenske ogsaa en mand. Ingen afmønstringer fandt sted.

Handel. Fiskevarer. Tilførselen af norsk **klipfisk** holdt sig omtrent paa samme høide som ifjor, dog opnaaedes paa grund af den daarlige fangst meget høiere priser end ifjor. Priserne var hele aaret igjennem ca. 82—84 lire. Der importeredes en betydelig mængde af islandsk klipfisk — via Norge —, der opnaaede gode priser, nemlig 62—70 lire.

Norsk stokfisk. Paa grund af de høie priser, der forlangtes fra Norge, gik importen noget tilbage mod ifjor, undtagen af sei, hvoraf der var altfor rigelig tilførsel; priserne for sei varierede fra lire 66 til lire 52.

Af fransk lavé, hvoraf der har været daarlig fangst, importeredes der kun ca. halvparten af det ifjor importerede kvantum.

Priserne var meget gode, nemlig ca. lire 75.00 imod ca. 48.50 ifjor.

Derimod var handelen med engelske og amerikanske fiskevarer meget livlig, til følgende priser:

Gaspé . . .	lire 73.00 à lire 90.00	Pilchards . .	lire 58.00 à lire 63.00
Labrador . .	„ 58.00 à „ 73.00	Yarmouthsild	„ 25.00 à „ 30.00
Sangiovanni .	„ 68.00 à „ 85.00	(pr. tønde à 70 kg.)	

Ifølge opgave fra toldkammeret skal totalimporten til Neapel fra Norge af norsk klip- og stokfisk have udgjort kg. 1 6 9 8 4 3 6.

Den samme opgave viser, at totalimporten af klip- og stokfisk til Neapel i det hele stiller sig som følger:

Fra Amerika . . .	kg. 2 234 011	Fra England . . .	kg. 1 385 253
„ Frankrige . . .	„ 2 213 743	„ Kanada. . . .	„ 526 136
„ Norge	„ 1 698 436		Ialt kg. 8 057 579

Bari. Ifølge opgave fra vicekonsulatet i Bari indførtes til Bari i aaret 1903: 324 000 kg. norsk klipfisk og 151 000 kg. norsk stokfisk. Klipfisk betaltes med lire 72.00, stokfisk med lire 68.00 à 78.00.

Træmasse. Sjøværts fra Norge og Sverige ankom til Neapel i aaret 1903:

1. Med hr. Otto Thoresens dampskibe: Fra Trondhjem 3 168 baller = 396 000 kg., fra Kristiania 1 389 baller = 200 200 kg., fra Skien 144 baller = 24 384 kg., fra Drammen 80 baller = 10 000 kg., fra Brevik 60 baller = 10 600 kg., tilsammen 4 841 baller = 641 184 kg.; 2. Med Hullerlinjen: Fra Trondhjem 320 baller = 40 000 kg., Halmstad 400 baller = 50 000 kg., fra Norrköping 290 baller = 36 230 kg., fra Göteborg 84 baller = 10 300 kg., tils. 1 094 baller = 136 530 kg.; ialt fra Norge og Sverige: 5 9 3 5 baller = 7 7 7 7 1 4 kg.

Ifølge opgave fra toldkammeret skulde totalimporten af træmasse til Neapel i aaret 1903 have udgjort kg. 3 1 4 4 5 7 0.

Trælast. Der fandt ingen import sted fra Norge og Sverige, derimod fra andre lande: Fra Pensacola ca. 10 000 kbm. pitchpine, planker, bord og tømmer; pris lire 60.00 à 62.00 pr. kbm. for tømmer og lire 70.00 à 72.00 for bord og planker; fra Fiume og Triest: Ca. 3/3 500 kbm. bjælker, længde 5 à 12 meter — 11×13 og 19×24 cm.; prisen var lire 37 à 38 pr. kbm.; fra Metkovic og Gravosa: Ca. 40/45 000 kbm. granlast af forskjellige dimensioner; planker og bord, længde 4 meter, bredde 20 à 40 cm.; tykkelse fra 5 til 60 mm.; pris lire 49 à 51. Sparrer: 4 meter, 25×50 à 120/120 mm.; pris lire 43.00 à 44.00; fra Galatz: Ca. 5/6 000 kbm. planker og bord, dimensioner 4 meter, 20 à 40 cm., 5 à 60 mm.; pris lire 60.00 à 62.00 pr. kbm.

Fyrstikker. Der importeredes til Neapel i aaret 1903 25 000 æsker (fra Sverige, Vulcans og Tidaholm); værdi lire 249.50.

Tjære. Forbruget af denne artikel er i stadigt aftagende, og indførselen hertil sker i smaa partier via Genua. Behovet for Neapel og omegn, Castellammare, Sorrento, Procida og Ischia, anslaaes til ca 8/900 fade pr. aar.

Jernvarer. Forbruget af svensk jern bevægede sig omtrent inden de samme grænser som i aaret 1902.

Importen fra Sverige til Neapel i aaret 1903 opgives til ca. 200 tons smedejern, ca. 250 tons spigerjern, ca. 100/125 tons valsejern. Priserne var:

For smedejern	fr. 27.00 à $26^3/_4$		pr. januar/mai
	„ $26^1/_2$ à 26.00 à $26^1/_4$		„ juni/december
„ spiger- og valsejern . .	„ 25.00 à $24^1/_4$		„ januar/mai
	„ $23^3/_4$ à $22^3/_4$		„ juni/december

cif. Neapel med 2 pct. kontantrabat.

Hesteskosøm. Der indførtes til Neapel (via Genua) i aaret 1903 fra Uddeholms aktiebolag (merket „Corona") 3 0 7 0 0 kg. hesteskosøm. Priserne varierede fra lire 62.00 til 112.00 pr. 100 kg. cif. Neapel, ufortoldet.

Kursen paa sigtveksler og italienske statsobligationer (5 pct.) var gjennemsnitlig:

Maaned.	Paris.	London.	Statsobligationer.
Januar	lire 100.05	25.15	102.15
Februar . . .	„ 100.06	25.17	102.68

Maaned.	Paris.	London.	Statsobligationer.
Marts . . .	lire 100.07	25.18	102.58
April . . .	„ 100.00	25.17	103.10
Mai	„ 100.00	25.17	103.85
Juni	„ 100.02	25.16	104.00
Juli	„ 100.00	25.12	102.20
August . . .	„ 99.92	25.12	102.55
September . .	„ 99.85	25.13	102.50
Oktober . .	„ 99.87	25.13	103.25
November . .	„ 99.88	25.12	103.72
December . .	„ 99.85	25.15	104.10

Italiens høstudbytte i aaret 1903. Hvede: Ifølge en opgave fra ministeriet for landbrug beløber høstudbyttet af hvede sig i aaret 1903 til ca. 65 millioner hektoliter, mod ca. 48 millioner hektoliter i aaret 1902.

Hamp. Aarets udbytte for hele Italien anslaaes til ca. 70 000 000 kg., mod ca. 60 000 000 kg. i aaret 1902. Hampen var gjennemgaaende af god kvalitet og opnaaede normale priser. Hoveddistrikterne for hamp er Neapel, Bologna og Ferrara.

Sundhedstilstanden inden distriktet har været og er fremdeles normal og tilfredsstillende.

Ingen norsk eller svensk forretningsmand er etableret i Neapels konsulatdistrikt.

Konsulatets kontor er: Piazza della Borsa no. 8 I; aabent 10—12 og 2—4.

Frankfurt am Main.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Max Baer.

Om end enkelte brancher taler om en uforandret forretningsstilling, der trods gunstigere produktionsvilkaar maa være fremkaldt af den forøgede konkurrence, den ikke tilstrækkelig forøgede afsætning eller den tidligere raadende overproduktion, saa betegner dog det overveiende antal af herværende forretningsgrene det forløbne aars forretningsgang som bedre end foregaaende aars, dels som tilfredsstillende, nogle til og med som meget god. Saaledes viste der sig en tydelig bedring i bygningsforretningerne og alle dermed sammenhængende brancher, saasom særlig i teglverkerne, asfalt-, cement-, betonfabrikationen, i fabrikationen af byggemateriale af jern og i handelen med byggemateriale. Den nu i flere aar herskende tilbagegang i byggevirksomheden har vistnok endnu ikke givet plads for betydelig livligere byggeaffærer. Endnu gunstigere stillede sagen sig i en række grene af metalindustrien og metalhandelen. Her var forretningsgangen i almindelighed god; enkelte industrier, som f. ex. zinkindustrien, var til og med sterkt sysselsat, andre brancher, som messingfabrikationen, maatte imidlertid lide under de af den sterke konkurrence fremkaldte ugunstige

*

forholde. Metalhandelen selv viste under disse bedrede forholde et mere glædeligt billede end i de foregaaende aar. Naar metalindustrien ikke i fuldt maal kunde nyde godt af denne forbedring, hænger dette sammen dermed, at de amerikanske forholde udøvede en ugunstig indflydelse paa metalmarkedet. Kun over ét klages der fra mange hold: de lave priser. Det samme som om metalindustrien og metalhandelen gjælder om maskinbranchen, hvor forretningsgangen betegnes som livligere og omsætningen som større, om end ved de ugunstige priser resultaterne ikke var saa gode; isærdeleshed gjælder dette om støberierne, blikkenslagerverkstederne samt fabriker for ventilatorer og centralopvarmning. Mindre gunstig ytrer sig blot nogle faa grene, saasom verktøimaskinfabrikerne, staalhandelen etc.; men ogsaa i disse branchers beretninger merkes en noget bedre stemning end i fjoraaret. Mølleindustrien, fabrikationen af landbrugsmotorer og ljaer kunde notere tilfredsstillende forretninger, de to sidstnævnte i forbindelse med den rigeligere høst. De livligere forretninger i hele maskinbranchen beror vel for en del paa en væsentlig forøget udførsel, men ogsaa inden landet har behovet som følge af den forøgede foretagsomhed steget særdeles, saa at man i vegt kan ligestille totalproduktionen med de tidligere gunstigere aar. Endnu tydeligere viser de gunstigere forholde sig i den saa vigtige elektricitetsbranche og alle med denne i sammenhæng staaende, for denne leverende næringsgrene. Hele den elektriske industri kunde i det forløbne aar notere et opsving, og de herværende verker kunde ligeledes konstatere en bedring i form af forøget produktion og afsætning. Kun med hensyn til priserne, som ogsaa det foregaaende aar var trykkede, berettes der ikke om nogen væsentlig forandring. Den med den elektriske industri i forbindelse staaende glimmervarebranche noterer ogsaa en ganske livlig forretningsgang, ligesaa fabrikationen af elektriske fornødenhedsartikler, lampefabrikationen og andre herhen hørende grene.

Ikke fuldt saa gunstig artede forholdene sig i textilindustrien og textilvarehandelen, om der end ogsaa her overveiende tales om noget livligere forretninger; særlig gjælder dette kunstuldspinderierne, der modtog rigelige ordres, mod slutningen af aaret til og med saa talrige bestillinger, at de trods forlænget arbeidstid ikke formaaede at opfylde alle anmodninger; ligesaa kunstsilkefabrikerne, for hvem det under den sterke efterspørgsel ikke var muligt at opfylde de krav, der stilledes til dem; rigtignok er det her tale om en ny, mere og mere og stadig paa flere felter til anvendelse kommende artikel, der har udsigt til en videre, god udvikling. Derimod skildres forretningsgangen i fløil- og silkevarebrancherne som mindre gunstig, da moderne vendte sig mere til andre artikler, og veirforholdene tildels indvirkede skadelig paa forretningerne. Ogsaa strømpevarehandelen, hvide- og uldvarehandelen samt andre grene af textilbranchen her paa pladsen taler om en mindre gunstig forretningsgang, medens der i de af moderne begunstigede grene, saasom handelen med tyl og kniplinger, samt i handelen med beklædningsartikler, trods den ved spekulation fremkaldte prisforhøielse i bomuldstøier, udviklede sig en livlig forretningsrørelse. Ogsaa hattebranchen, særlig handelen med kunstige blomster og fjær, der yndedes af moden, possementbranchen m. fl., kunde notere en ikke ubetydelig forøget omsætning. Læderbranchen ytrede sig i almindelighed i den retning, at forretningsgangen havde været tilfredsstillende; dog havde enkelte grene af raalæderbranchen vanskelige forholde at overvinde, og i almindelighed klages der ogsaa her over den ringe gevinst. I skotøihandelen kunde berettes om en ganske tilfredsstillende forretningsgang inden landet, medens exportforretningerne viste en betydelig tilbagegang; trods forhøiede priser paa raamateriale kunde ikke nogen forhøielse af priserne paa færdige varer gjennemføres.

I porteføljevare- og lædergalanterivarebranchen er udtalelserne ikke helt overensstemmende; i det store hele taget synes forretningerne, om end den vedvarende forhøielse af raastofpriserne virkede ugunstig, og exporten tildels artede sig mindre heldig end de foregaaende aar, ikke at have lidt noget afbræk. Papirbranchen noterer ligeledes trods mange ugunstige forholde et merbehov, som især deleshed indtraadte i andet halvaar og ogsaa vedvarede, bogtrykkerierne gjorde nogenlunde, om end ikke særdeles tilfredsstillende forretninger. Den lithografiske branche havde en blot uvæsentlig bedring at opvise og led under mange vanskelige forholde, især deleshed under udenlandsk konkurrance, ugunstige toldforholde, utilstrækkelig beskyttelse af skrifteiendomsretten, særlig i Amerika.

Totalstatistiken over de vigtigste tyske import- og exportartikler for aaret 1903 opviser en vedvarende bedring af den tyske handel. Saavel ind- og udførselen som ind- og udførselsværdien er steget betydelig.

Tysklands totalimport udgjorde i vegt og værdi:

I aaret 1903 . . . 47 034 065.2 tons til en værdi af mk. 6 298 892 000.00
- „ 1902 . . . 43 335 651.9 „ —„— „ 5 805 776 000.00

Totalexporten beløb sig til:

I aaret 1903 . . . 38 279 707.3 tons til en værdi af mk. 5 095 130 000.00
- „ 1902 . . . 35 029 559.6 „ —„— „ 4 821 833 000.00

Tysklands import fra Sverige udviser en forøgelse i:

	Tons.		Tons.
Limlæder fra garverier . .	392.2	Træmasse	726.3
Klid	1 772.5	Træ, slebet	3 695.7
Bær	4 975.0	Bygningssten	6 918.7
Bygningsvirke: Beslaaet,		Gadesten	10 256.3
mygt .	6 985.2	Sten, huggen	319.3
— saget .	12 358.6	Mursten	2 779.9
Snedkervarer	192.3	Sten, ildfast	208.4
Sild, fersk	2 639.2		

og en formindskelse:

	Tons.		Tons.
Sild, saltet	339.6	Jerntraad	590.4
Pakpapir	33.2	Sten, andre slags . . .	11 723.7
Rujern	833.5	Stenhuggerarbeider . . .	779.9

Exporten til Sverige udviser en forøgelse i:

	Tons.		Tons.
Ætskali	427.8	Havre	5 763.5
Klorkalk	579.0	Huder af kvæg	603.5
Soda	2 755.1	Maskiner	390.0
Anilinfarvestoffe	51.7	Vin	2.1
Blyhvidt	69.2	Hvedemel	95.6
Superfosfat	3 987.3	Rugmel	404.1
Jernskrab	4 946.4	Ris, skallet	1 418 0
Vinkeljern	7 079.7	Salt	12 581.0
Jernbaneskinner	2 713.7	Træmasse, sleben . . .	2 414.3
Jernplader	1 933.0	Koks	20 027.1
Støbejernsvarer	3 720.4	Gjæs	682.7
Rug	26 611.0	Uld, kunstig	277.2

og en formindskelse i:

	Tons.		Tons.
Klid	12 152.5	Kaolin	93.2
Bomuld	74.7	Jernmalm	290 648.0
Quebrachotræ-extrakt	124.7	Malmslag	6 438.1
Benmel	85.8	Zinkmalm	1 279.3
Natron	1 262.6	Hvede	54 756.0
Saltsyre	218.0	Poteter	69 243.7
Svovlsyre	164.7	Oljekager	851.3
Bergsalt	15 351.0	Stenkul	7 697.4
Cement	771.9	Asfalt	340.9
Gibs	1 151.8	Klæde	32.9

Importen fra Norge udviser en forøgelse i:

	Tons.		Tons.
Kalciumkarbid	995.4	Sild, fersk	1 586.8
Natron	649.9	Kaolin	3 716.4
Bygningsvirke, saget, mygt	463.7	Træmasse	409.9

og en formindskelse i:

	Tons.		Tons.
Is	6 164.5	Kalveskind	76.8
Bygningsvirke, raat, mygt	289.3	Stokfisk	97.9
Sild, saltet	8 411.3	Bygningssten	1 198.5
Fisk, anden	601.4	Gadesten	68 437.4
Havre	2 501.9	Fiskespæk og tran	2 392.5

Exporten til Norge udviser en forøgelse i:

	Tons.		Tons.
Limgelatin	170.5	Thomasslag	3 135.5
Soda	538.8	Huder af kvæg	22.3
Klorkali	208.6	Salt	497.2
Stangjern, smedbart	711.6	Oljekager	2 087.9
Jernplader	1 952.4	Koks	5 762.6
Jerntraad	685.0	Stenkul	558.2
Jernmalm	31 212.9	Klæde	84.5

og en formindskelse i:

	Tons.		Tons.
Potaske	105.9	Rugmel	2 484.4
Vinkeljern	730.2	Mel, anden slags	713.0
Cement	3 156.8	Ris, skallet	490.5
Rug	573.9	Sukker i toppe	6 883.6
Poteter	1 719.7	„ anden slags	2 219.0
Maskiner	10.0	Hatte, ugarnerede	353.8
Helegryn etc.	43.4	„ garnerede	2 345.8
Hvedemel	339.2	Zink, raa	68.6

Bank- og børsvæsen.

Gjennemsnittet af rigsbankdiskontosatsen var i aaret 1903 3.56 pct. mod 3.32 pct. det foregaaende aar; privatdiskontoen var i gjennemsnit 3.10 pct. mod 2.19 pct. i aaret 1902.

Kursen paa de paa herværende børs noterede norske og svenske statspapirer og -obligationer var i aaret 1903:

	2den januar.	31te decbr.
3½ pct. norsk statslaan af 1894	100.50	101.00
—„— 1888 (konverterede) .	93.10	90.00/89.60
3½ pct. svensk statslaan af 1880	—	99.30
—„— 1886	100.00	99.80
—„— 1890	100.30	99.70
Sveriges Allmänna Hypothekbanksobligationer noteredes:		
4 pct. af 1878	101½	101.00
3½ pct. af 1886	—	94.00

Akademiet for sociale og handelsvidenskaber. De to første studieaar (høsten 1901 til høsten 1903), om hvilke en beretning fra rektor er udkommet, viser en meget glædelig udvikling af den unge høiskole.

Lærerpersonalet er stadig blevet forøget: Til de 8 oprindelige lærestole er der kommet 3 nye; assistentpladse er oprettet, og antallet af extradocenter er udvidet. Antallet af immatrikulerede studerende er steget fra 36 til 121, altsaa mere end det tredobbelte. Den ene halvdel tilhører kjøbmandsstanden, den anden udgjøres af industridrivende, jurister, lærere etc. Antallet af tilhørere og hospitanter oversteg i vinterterminen 500. De immatrikulerede studerendes gjennemsnitsalder var 25—26 aar. Kjøbmandsexamina aflagdes ved slutningen af fjerde termin med held af 4 kandidater. De akademiet tilhørende biblioteker og samlinger forøges stadig.

Undervisningen (nationaløkonomi, retsvidenskab og konsulatvæsen, forsikringsvidenskab, statistik, handelsvidenskab, nyere sprog, teknik) er ogsaa blevet udvidet: Med 53 forelæsninger og øvelser, som omfattede 93 ugetimer, begyndtes der i aaret 1901, og sommeren 1903 holdtes 81 forelæsninger paa tils. 138 ugetimer, de kemiske praktiske ikke medregnet.

Ogsaa for sin 5te termin havde Frankfurts akademi en yderligere forøgelse af besøgende (studerende). Antallet er steget fra 121 til 133. Deraf er 70 kjøbmænd, 11 industridrivende og teknikere, 17 jurister og høiere forvaltningstjenestemænd, 17 lærere med seminarieuddannelse, som forbereder sig til handelslærerstillinger, 4 studerende af de nyere sprog etc.

Af de besøgende (studerende) har 36 allerede tidligere en anden afsluttet akademisk uddannelse.

Desuden besøges akademiet i indeværende termin af 304 hospitanter og 215 tilhørere, som tilhører følgende klasser: Kjøbmænd 138, industridrivende og teknikere 37, jurister og høiere forvaltningstjenestemænd 31, andre forvaltningstjenestemænd 13, lærere 55, lærerinder 55, af andre professioner 17, desuden 149 damer uden særlig profession.

Af hospitanterne havde 96 akademisk uddannelse.

Antallet af forelæsninger udgjorde 88 paa tils. 148 ugetimer, fraregnet det store kemiske praktikum fra kl. 8—6 daglig. Antallet af docenter er steget til 33.

Metalhandel. Som følge af bedringen i den almindelige forretningsstilling i det forløbne aar viser forholdene inden metalhandelen i sammenligning med de foregaaende aar et glædeligt billede. I almindelighed var metal-

industrien vel sysselsat — tildels som f. ex. zinkindustrien — meget sterkt. Enkelte brancher, saasom messingfabrikationen, maatte rigtignok ligesom foregaaende aar lide under de af den sterke konkurrence fremkaldte ugunstige forholde.

Kobber. Forbruget af kobber i Tyskland er i det forløbne aar yderligere steget og beregnes til ca. 108 000 tons mod 102 000 tons i aaret 1902 og 85 000 tons i aaret 1901; det har saaledes paa det nærmeste atter opnaaet samme høide som i det hidindtil gunstigste aar 1900 (forbrug ca. 109 000 tons).

Derimod er kobberforbruget i andre europæiske lande gaaet tilbage, saa at formindskelsen for foregaaende aar udgjør for England ca. 12 000 tons, for Frankrige 4 500 tons, for Italien 2 500 tons, for Østerrige-Ungarn 500 tons, for andre europæiske lande (Belgien, Holland, Rusland, Skandinavien) 2 000 tons. Tydeligst sees denne formindskelse af forbruget af den amerikanske kobberudskibnings zifre. Ifølge den amerikanske statistik udgjorde de Forenede Staters kobberexport til Europa i aaret 1901 96 200 tons, i aaret 1902 171 500 tons og i aaret 1903 142 600 tons. Saaledes kom i aaret 1903 omtrent 29 000 tons mindre til Europa; dog er det europæiske forbrugs aftagende ikke s a a sterkt, da de offentlige forraad i England og Frankrige, 5 000 tons, er gaaet over til konsumtionen, ligesom ogsaa private, fra de foregaaende aar overtagne forraad næsten ganske forbrugtes af konsumenterne.

Tin. Produktionen af tin udgjorde ifølge den provisoriske beregning 94 000 tons mod ca. 92 000 tons foregaaende aar. Heraf faldt ca. 53 000 tons paa Straits Settlements-skibninger, hvilket ikke betyder nogen nævneværdig forandring mod forrige aar.

Hvad prisdannelsen angaar, udviser aaret ingen forandringer fra de foregaaende aar. Tin er som tidligere en betydelig spekulationsartikel, og prisdannelsen foregaar derfor aldeles uafhængig af de statistiske forholde. Det er derfor naturligt, at store og pludselige prisvekslinger hører til dagens orden. For at give et nogenlunde billede anføres, at prisen, der i slutningen af aaret 1902 var ca. £ 120. 0. 0, i begyndelsen af aaret 1903 skruedes op og i marts opnaaede £ 139. 0. 0. Siden indtraadte nedgang til £ 137. 0. 0 i april, £ 133½ i midten af mai, £ 124½ i slutningen af mai, £ 126½ i midten af juni. I anden halvdel af aaret vekslede noteringen mellem £ 130. 0. 0 og £ 114. 0. 0.

Zink. Behovet af zink var saavel paa kontinentet som i England yderst livligt; specielt for galvanisering forbrugtes store kvantiteter. Den engelske export af galvaniseret jern (hovedsagelig til Indien, Sydafrika og Australien) udgjorde i aaret 1903 358 085 tons, i aaret 1902 336 570 tons, i aaret 1901 254 290 tons. Zinknoteringen var derfor hele aaret igjennem forholdsvis høi. Fra £ 19¾ i begyndelsen af januar steg den til £ 21½ i februar, £ 23½ i midten af marts og udgjorde den øvrige del af aaret stadig mellem £ 20. 0. 0 og £ 21½.

Verdensproduktionen af zink er steget fra omtrent 545 000 tons til 571 000 tons, altsaa med mere end 26 000 tons.

Bly. Forholdene paa blymarkedet har i det forløbne aar bedret sig. Som følge af livlig efterspørgsel steg prisen fra £ 10⅞ i begyndelsen af aaret til £ 11½ i midten, £ 12¼ i slutten af februar og opnaaede sit høieste punkt, ca. £ 13½, i marts; derpaa gik den tilbage til £ 12. 0. 0 i mai, £ 11. 10. 0 i juni. I slutningen af juni opnaaede den atter £ 12. 0. 0, og i anden halvdel af aaret varierede noteringen mellem £ 11. 0. 0 og £ 12. 0. 0.

H a n d e l e n m e d j e r n o g j e r n a r t i k l e r. Omend i det forløbne aar

forretningerne i mindre jernvarer, verktøi og bygningsbeslag, paa grund af den specielt her paa pladsen udviklede sterke byggevirksomhed, var livligere, saa kunde priserne paa jernvarer, der allerede i begyndelsen af aaret var meget lave, ikke holde sig. Saavel i bygningsbeslag som i skruer, möttriker etc. indtraadte, paa grund af den nu i aarevis i denne branche raadende overproduktion, et yderligere prisfald; desuagtet kan man imidlertid sige, at forretningsgangen i almindelighed var noget gunstigere end det foregaaende aar.

Maskinfabrikation. Forretningsgangen var i det forløbne aar i almindelighed livligere end aaret forud; dette kan tildels tilskrives den væsentlig forøgede udførsel, som ifølge nye forskninger kan ansættes til omkring 40 pct. af totalproduktionen. Men ogsaa inden landet er behovet betydelig forøget ved den større foretagsomhed, saa at man, regnet efter vegten, vel kan ligestille totalproduktionen med de bedre foregaaende aars. Desværre er salgspriserne som følge af sterk konkurrence og mangel paa salgssyndikat endnu saa lave, at de giver blot utilstrækkelig gevinst, som ikke tillader større afskrivninger og forøgelse af reserver.

Blandt raamaterialier stod valsejern ved slutningen af aaret noget lavere end i begyndelsen, i gjennemsnit ca. 25 pfennig pr. 100 kg. Støbejern har i gjennemsnit været mk. 1.00 høiere pr. 100 kg.

Forretningsgangen i verktøimaskiner var i almindelighed ikke bedre end forrige aar. Rigtignok bragte den opblomstrende automobilindustri ved for øieblikket nødvendige nyanskaffelser af og til noget mere liv.

Priserne var trykkede, og forretninger kunde blot gjøres med meget ringe gevinst.

Papirhandelen. Forretningsgangen var i papirengroshandelen i aaret 1903 langt bedre end i aaret 1902; særlig indtraadte i andet halvaar en ganske livlig efterspørgsel, som holdt sig til aarets slutning og antagelig kommer til at vedvare; idetmindste findes ingen tegn, der tyder paa det modsatte.

Papirfabrikerne har siden høsten 1903 i almindelighed været vel sysselsatte, mange forlangte til og med forlængede leverancetider; desuagtet er priserne for ringe og middelsfine sorter i det forløbne aar yderligere gaaet ned og turde ved aarets slutning have naaet det laveste punkt.

De papirfabriker, som ikke tilvirker avispapir, altsaa de, som arbeider i bedre varer, har været mindre vel sysselsatte, især de mindre fabriker. Disse sidste forsøger naturligvis at sælge sine fabrikater direkte til konsumenterne, og engroshandleren er derfor tvungen til at konkurrere ikke blot med andre engroshandlere, men ogsaa med disse mindre fabriker.

Forretningsgangen i papirvarer var i det forløbne aar tilfredsstillende, men priserne blev helt igjennem daarligere, uden at nogen særlig aarsag dertil kunde paavises. Nu som før gjør i denne branche fængselsarbeidet sig gjældende med en sterk konkurrence.

Generalkonsulatets adresse er fremdeles Rossmarkt 14, I og kontortiden alle hverdage kl. 10—12.

Lissabon.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Einar Dundas, dateret 26de august 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	26	16 846	68	32 576	94	49 422	6	3 142	42	22 585	48	25 727
Seilskibe	-	-	2	639	2	639	1	89	-	-	1	89
Sum	26	16 846	70	33 215	96	50 061	7	3 231	42	22 585	49	25 816
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	19	11 208	83	42 037	102	53 245	17	10 498	93	44 218	110	54 716
Seilskibe	1	1 094	8	2 477	9	3 571	5	623	3	786	8	1 409
Sum	20	12 302	91	44 514	111	56 816	22	11 121	96	45 004	118	56 125
Totalsum af ladede fartøier	46	29 148	161	77 729	207	106 877	29	14 352	138	67 589	167	81 941
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe.	-	-	19	10 346	19	10 346	-	-	63	32 601	63	32 601
Seilskibe	-	-	1	89	1	89	-	-	2	639	2	639
Sum	-	-	20	10 435	20	10 435	-	-	65	33 240	65	33 240
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe.	-	-	56	30 186	56	30 186	-	-	49	29 412	49	29 412
Seilskibe	-	-	8	1 409	8	1 409	1	82	7	1 301	8	1 383
Sum	-	-	64	31 595	64	31 595	1	82	56	30 713	57	30 795
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	84	42 030	84	42 030	1	82	121	63 953	122	64 035

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier £ 36 095, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier £ 36 732.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 73 dr. 59 305 tons, til hovedstationen 35 dr. 34 966 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen reis 1 160 165, ved vicekonsulsstationerne reis 1 537 990; heraf tilfaldt konsulen reis 768 995. Af svenske skibe ved hovedstationen reis 655 900, ved vicekonsulsstationerne

reis 393 135; heraf tilfaldt konsulen reis 196 565. Ialt tilfaldt konsulen reis 2 781 625.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager reis 46 225; i svenske sager reis 350.

De forenede rigers skibsfart paa distriktet i de sidste fire aar udgjorde:

	1900.		1901.		1902.		1903.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske fartøier	248	136 519	291	169 886	327	165 977	291	148 907
Svenske do.	81	53 086	109	84 310	89	62 396	78	59 305
Sum	329	189 605	400	254 196	416	228 373	364	208 212

I de sidste aar har skibsfarten paa Portugal været i stadigt tiltagende; ogsaa i aaret 1903 var dette tilfældet, og den udgjorde:

Dampskibe	5 783	dr.	12 452 832 tons
Seilskibe	1 247	„	223 275 „
Sum	7 030	dr.	12 676 107 tons
Mod i aaret 1902 . . .	6 994	„	11 744 873 „

Handel. Ogsaa Portugals export- og importhandel var i aaret livligere end foregaaende aars, saaledes udgjorde f. ex. værdien af exporten i aaret 1903 reis 30 602 956 000 mod reis 28 434 781 000 i aaret 1902 og af importen i aaret 1903 reis 58 797 379 000 mod reis 55 596 545 000 i aaret 1902.

Værdien af guld og sølv indgaar ikke i ovenstaaende opgaver, og heraf

importeredes der i aaret 1903	reis	497 827 000
mod i aaret 1902	„	399 981 000
samt exporteredes i aaret 1903	„	1 297 713 000
mod i aaret 1902	„	1 071 796 000

Portugals samtlige toldindkomster udgjorde i aaret 1903 reis 20 375 235 575
mod i aaret 1902 . . . . . „ 18 359 909 217

K u r s e n paa London var i aaret temmelig stadig; den varierede mellem $42^{5}/_{16}$ og $43^{1}/_{16}$ pence pr. 1 000 reis.

Nogen forandring i den gjældende portugisiske t o l d t a r i f af 10de mai 1892 har endnu ikke fundet sted. Den af toldkommissionen foretagne revision af tarifen er ikke blevet godkjendt.

Portugal, som nu i snart 14 aar har lidt under en svær financiel krise, har seet sig stadig mere og mere henvist til sine egne ressourcer samt nødsaget til at vie sin industris og sine koloniers udvikling mere opmerksomhed. I dette øiemed er der gjennem en række af aar saavel fra regjeringens som fra privates side gjort temmelig store opofrelser for at ophjælpe landets økonomiske stilling og dette med fremgang. Industrien har i de sidste aar gjort store fremskridt og udviklet sig betydelig. Man kan ogsaa merke, at der i krisen i aarets løb er indtraadt en begyndelse til bedring.

Klipfisk. Importen af denne artikel var i aaret 1903 større end foregaaende aar, den udgjorde nemlig 26 116 644 kg. mod 25 524 000 kg. i aaret 1902.

Skjønt fisket i Norge i aaret 1903 faldt temmelig ugunstig ud, og tiltrods for de forhøiede priser der, har dog den norske indførsel af klipfisk i aaret ikke staaet tilbage for foregaaende aars. Til Portugal ankom direkte fra Norge i aaret 1903 6 066 103 kg. mod 6 007 000 kg. i aaret 1902.

Fra Newfoundland importeredes i aaret 1903 17 756 862 kg. og fra Danmark 18 059 kg.

Fra Rusland importeredes ikke nogen klipfisk til Portugal.

Den indenlandske tilvirkning af klipfisk opgik til 1 544 549 kg. mod 2 194 000 kg. i aaret 1902.

Priserne paa norsk klipfisk var i aaret 1903 høist ustadige. I Lissabon solgtes mindre god vare for fra 8 500 til 12 800 reis pr. kvintal à 60 kg., fortoldet vare, og bedre sort for fra 12 000 til 13 600 reis; i Oporto fra 7 000 til 8 800 reis for ringere kvalitet og for bedre fra 12 000 til 14 000 reis, ligeledes pr. kvintal à 60 kg.

Trælast. Skjønt den almindelige indførsel af denne artikel i aaret 1903 har været betydelig større end foregaaende aars, især deleshed af bjælker, hvoraf ikke mindre end 13 259 kbm. importeredes mod 7 713 kbm. i aaret 1902, har dog ingen indførsel heraf fra de forenede riger fundet sted i det forløbne aar. Nogen gyldig grund hertil kan vanskelig foreligge for en artikel som denne, hvori de forenede riger med lethed burde kunne konkurrere med andre lande.

Importen af anden trælast i aaret 1903 udgjorde: Fra alle lande tilsammen:

Planker	kbm.	9 817
deraf fra Norge	„	49
og „ Sverige	„	1 719
Bord	„	37 483
deraf fra Norge	„	3 998
og „ Sverige	„	8 352
Sparrer	stkr.	2 036
deraf fra Norge	„	1 303
og fra Sverige	„	200

Træmasse. Importen af denne vare i aaret 1903 var fra alle lande tilsammen noget større end det foregaaende aars; den udgjorde nemlig 4 165 tons mod 3 971 tons i aaret 1902, hvoraf der fra de forenede riger indførtes 2 646 tons mod 2 076 tons i aaret 1902.

De forenede rigers træmasseexport paa Portugal er saaledes, som af ovenstaaende opgaver fremgaar, tiltaget betydelig i aarets løb.

Fra Norge importeredes 893 tons og fra Sverige 1 753 tons eller tilsammen 2 646 tons.

Salt. Portugals saltexport var i aaret 1903 usedvanlig ringe; den opgik blot til 112 296 tons mod 149 657 tons i aaret 1902 og 162 149 tons i aaret 1901.

Til Norge exporteredes i aarets løb 23 203 tons portugisisk salt og til Sverige 12 405 tons. Salthøsten i aaret 1903 gav ikke saa rigeligt udbytte, som man havde ventet sig, da det gunstige veir mod slutningen af høsttiden pludselig slog om til storm og regn, som totalt tilintetgjorde resten af høsten; imidlertid indbjergedes i Lissabon og Setubal tilsammen omkring 200 000 tons salt.

Prisen paa salt saavel i Lissabon som i Setubal stod hele aaret igjennem fast ved 1 200 reis pr. moj, frit leveret ved skibssiden.

Kork. Portugals korkexporthandel var i aaret 1903 betydelig livligere end foregaaende aars. Den udgjorde til alle lande tilsammen:

44 536 tons mod 39 415 tons i aaret 1902, hvoraf skibedes til Norge 577 tons
og til Sverige . . . . . 1 364 „

Ialt 1 941 tons
mod i aaret 1902 . . . . . 1 625 „

Vin. Exporten af denne artikel var i aaret 1903 noget mindre end foregaaende aars, ogsaa exporten til de forenede riger, som det fremgaar af nedenstaaende opgave:

Hvide og røde lettere vine:

Til alle lande tilsammen		dcl. 4 913 459
Mod i aaret 1902		„ 5 328 778
deraf til Norge	dcl. 395	
— „ Sverige	„ 372	
Tilsammen	dcl. 767	mod 3 373 i aaret 1902.

Portvine:

Til alle lande tilsammen		dcl. 2 563 572
Mod i aaret 1902		„ 2 747 226
deraf til Norge . . .	dcl. 77 290	
— „ Sverige . . .	„ 46 226	
Tilsammen	dcl. 123 516	mod 140 014 i aaret 1902.

Madeira:

Til alle lande tilsammen . . .		dcl. 264 036
deraf til Norge	dcl. 113	
— „ Sverige . . .	„ 2 870	
Tilsammen	dcl. 2 983	mod 7 942 i aaret 1902.

Fragter. Ogsaa i det forløbne aar var fragterne meget lave og paa faa undtagelser nær de samme som det foregaaende aar.

Fragten for salt fra Lissabon til Norge var kr. 0.80 à kr. 1.00 pr. 140 ltr.

Til Sverige	kr.	0.55	à	kr.	0.65	pr.	hl.,	
„ Holland	6	sh.	0 d	à	7	sh.	0 d	pr. ton,
„ Tyskland	6	sh.	0 d	à	6	sh.	6 d	—
Mineralier til England . .	6	sh.	9 d	à	7	sh.	6 d	—
Props „ — . .	5	sh.	3 d	à	5	sh.	9 d	—
Stenkul „ Lissabon . .	4	sh.	0 d	à	5	sh.	6 d	—

Epidemiske sygdomme har ikke forekommet i aaret 1903.

Generalkonsulatets kontorlokale er fremdeles: Travessa do Cotovelo 37.

Gibraltar.

Aarsberetning for 1903 fra konsul George A. Prescott.

Af norske skibe ankom i aaret 1903 til Gibraltar med ladning og i ballast for at laste 31 fartøier dr. 18 617 tons, hvoraf 1 seilskib dr. 252 tons, resten dampskibe. Bruttofragterne for disse fartøier udgjorde £ 8 203. 14. 6.

For ordre, reparation eller lignende anløb 87 norske skibe dr. 57 722 tons.

Der ankom saaledes ialt i aaret 1903 118 norske skibe dr. 76 339 tons.

Af svenske skibe ankom ialt 26 dr. 21 115 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 1 062.35, af svenske skibe kr. 396.76, tilsammen kr. 1 459.11, der tilfaldt konsulen. Expeditionsafgifter i norske sager kr. 471.25, i svenske sager kr. 27.00, tilsammen kr. 498.25.

Sammenlignet med aaret 1902 udviser de i aaret 1903 for at lade eller losse ankomne skibe en formindskelse af 6 fartøier dr. 4 631 tons og de optjente bruttofragter en formindskelse af £ 6 110. 10. 7.

Seilskibe. 1 norsk seilskib dr. 252 tons ankom fra Liverpool med 378 tons gaskul, der lossedes her; fragten var 7 sh. pr. ton. Det afgik til Tavira i ballast.

Dampskibe. 22 norske dampskibe dr. 13 632 tons ankom fra Cardiff, Newport og Newcastle med ladning af 26 713 tons bunkerkul og afgik herfra i ballast for spanske og portugisiske havne. De af dem indtjente bruttofragter udgjorde £ 6 739. 17. 3 efter fragtsatser, der varierede mellem 5 sh. og 5 sh. 6 d pr. ton. 1 dampskib dr. 653 tons lossede 910 sparrer fra Lissabon; fragtsummen var £ 76. 5. 0. 2 dampskibe dr. tilsammen 959 tons lossede 1 625 tons granit fra Lysekil og Hunnebostrand og afgik i ballast for fremmede havne; fragten var 12 sh. og 12 sh. 6 d pr. ton. 4 dampskibe dr. 2 848 tons ankom fra fremmede havne og indtog 1 243 baller (68 934 kg.) kørkbark for Kristiania, Bergen og Moss; fragterne var 55 sh. pr. ton til Bergen og Kristiania, 60 sh. til Moss, + 5 pct. kaplaken. 1 dampskib dr. 273 tons landsatte 4 passagerer.

Der ankom saaledes ialt 30 norske dampskibe dr. 18 365 tons, hvilket viser en nedgang fra foregaaende aar af 2 dampskibe og 3 588 tons.

Af samtlige nationers skibe ankom i aaret 1903 til Gibraltar:

	Dampskibe.		Seilskibe.		Ialt.	
Nationalitet:	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Britiske	1 824	2 611 784	153	15 929	1 977	2 627 713
Spanske	341	125 009	320	10 019	661	135 028
Tyske	268	597 864	5	2 485	273	600 349
Franske	123	113 190	9	2 698	132	115 888
Norske	105	73 774	13	2 565	118	76 339
Hollandske	68	46 302	3	552	71	46 854
Danske	62	42 730	15	2 286	77	45 016
Græske	51	74 048	—	—	51	74 048
Italienske	49	60 267	13	10 214	62	70 481
Østerrigsk-ungarske	40	43 165	—	—	40	43 165
Svenske	25	20 890	1	225	26	21 115
Russiske	19	15 286	21	4 088	40	19 374
Belgiske	11	12 675	—	—	11	12 675
Rumænske	4	5 733	—	—	4	5 733

Nationalitet:	Dampskibe. Antal.	Tons.	Seilskibe. Antal.	Tons.	Ialt. Antal.	Tons.
Uruguayske	3	3 783	—	—	3	3 783
Bulgariske	2	2 328	—	—	2	2 328
Portugisiske	—	—	41	2 229	41	2 229
Ialt	2 995	3 848 828	594	53 290	3 589	3 902 118

Ved at sammenligne ovenstaaende med opgaven over ankomne skibe i aaret 1902 finder man en formindskelse i det sidstforløbne aar i antal og tonnage af henholdsvis 103 skibe og 422 173 tons. Nedgangen i antal skyldes de herskende lave fragtsatser samt den omstændighed, at dampskibe indtog kul i Algier, hvor prisen paa bunkerkul var 3 sh. pr. ton lavere end her.

Kulforbrug og kulpriser. 1 256 dampskibe af forskjellig nationalitet har indtaget kul her i havnen i det forløbne aar, og der solgtes 123 153 tons bunkerkul, deraf 5 248 tons for 76 norske dampskibe og 1 038 tons for 15 svenske dampskibe. Af det importerede kvantum kul førtes 26 713 tons hertil af 22 norske dampskibe og 906 tons af 1 svensk damper; desuden indførtes der med 1 norsk seilskib 378 tons huskul, bestemt til privat forbrug iland. Der var nedgang baade i antallet af dampskibe, der indtog kul her, og i det kvantum kul, der solgtes, nemlig 257 dampskibe og 24 164 tons kul mindre end i aaret 1902. Prisen for almindelige Cardiffkul for dampskibe var hele aaret igjennem 21 sh. pr. ton; dette var saavel kontrakts- som markedspris. Siden 1ste januar 1904 har markedsprisen været 24 sh. 6 d pr. ton og kontraktsprisen 22 sh.

Mønstringsforretninger. I aaret 1903 blev ved konsulatet paamønstret 2 norske og 4 udenlandske sjømænd med 4 norske skibe; 6 norske og 1 fremmed sjømand afmønstredes fra 5 norske skibe. 6 svenske sjømænd paamønstredes med 2 svenske skibe; ingen afmønstring fandt sted fra svensk skib. Ialt blev der paamønstret 12 sjømænd og afmønstret 7, altsaa i det hele 19 paa- og afmønstringer eller 8 færre end i aaret 1902.

Intet tilfælde af rømning fra norsk eller svensk skib meldtes til konsulatet i det sidst forløbne aar.

Paa Gibraltars kolonihospital indlagdes 4 norske og 14 svenske sjømænd, der samtlige paa én svensk sjømand nær helbrededes. Sjømænd fra fremmede skibe tilstedes adgang til dette hospital efter skreven ansøgning og mod garanti for erlæggelse af hospitalsudgifterne undertegnet af det lands konsul, til hvilket skibet hører; endvidere fordres en lægeattest fra havnelægen, der maa undersøge patienten, forinden denne kan bringes iland.

Import. Der er fremdeles ingen efterspørgsel efter norsk **klipfisk** her paa markedet; man foretrækker Islandsfisk, der er billigere. 4 550 baller à 50 kg., eller 227 500 kg. Islandsfisk, mest hyse, importeredes via Liverpool og solgtes til pesetas 32.50 à pesetas 40 pr. balle. Denne import er i det sidstforløbne aar steget med 200 baller eller 10 000 kg., sammenlignet med importen i aaret 1902. Hovedimportørerne er fremdeles d'herrer Murto Hermanos, Hector Cavanna, Adolfo Gomez, B. Saccarello, R. & J. Abrines og Abraham de J. Benyunes, velkjendte, respektable og vel situerede kjøbmænd; fra hver enkelt af disse har konsulatet erholdt opgaver over de af dem importerede mængder fisk og har saaledes været istand til at hidsætte ovenstaaende opgave over totalimporten; nogen saadan opgave vilde ellers vanske-

lig have ladet sig opdrive, da der ikke findes noget toldkammer i denne frie havn.

Af **granit** er intet importeret fra Norge i det forløbne aar. Importen af granit fra Sverige var 1 625 tons i 2 norske dampskibe. Importørerne har været d'herrer Topham, Jones & Railton, leverandører for admiralitetet; stenen anvendtes til de nye havne- og dokarbeider, der nu snart vil være færdige. De betalte fragter var 12 sh. fra Lysekil og 12 sh. 6 d fra Hunnebostrand.

Fra Sverige indførtes 3 000 gross svenske Jönköpings sikkerhedsfyrstikker af merket „Trotting Brand" via London og solgtes af firmaet R. & J. Abrines, Waterport Street, til 3 pesetas eller 2 sh. pr. gross. Importen i aaret 1902 var 1 000 gross mindre end i sidstforløbne aar. Af andre sorter fyrstikker importeredes fra Belgien og Holland 90 500 gross, der solgtes for pesetas 2.50 eller 1 sh. 8 d pr. gross. Der var en nedgang i denne import fra det foregaaende aar af 5 500 gross. Hovedimportørerne var fremdeles d'herrer A. Pernot, B. Saccarello, J. de A. Benyunes, Casciare Brothers, Charles T. Armstrong og Murto Hermanos, alle respektable og solide handlende.

Trælast. 186 standards bord importeredes fra Wisby med et lidet dansk dampskib, tilhørende „Det Forenede Dampskibsselskab", Kjøbenhavn; fragten var 43 francs pr. std. og den sedvanlige $^2/_3$ fragt for dækslast. 140 standards planker importeredes fra Slite (Gotland) med et andet af samme danske selskabs baade; fragten var 50 francs pr. std., $^2/_3$ fragt for dækslast. Der fandt ingen import af trælast sted med seilskibe fra Sverige eller Finland i aarets løb, da importørerne finder, at fragterne med dampskibe er fordelagtigere, idet de falder billigere, assurancepræmierne er lavere og tiden for modtagelsen sikrere. 314 standards planker bragtes med to af det nævnte danske selskabs baade fra Finland; fragt 50 francs pr. std. med $^2/_3$ fragt for dækslast. 1 245 standards pitchpinetømmer kom fra Pensacola i 4 ladninger med britiske og andre fremmede dampskibe til en fragtsats af £ 4. 11. 3 pr. std. og 91 standards planker fra Danzig med en tysk damper til en fragtsats af 21 sh. pr. load. Ialt importeredes 1 976 standards bord, planker og pitchpine i aaret 1903 eller 267 standards mindre end i aaret 1902.

Importør af trælast her er fremdeles d'herrer Levy & Co., M. H. Bland & Co., Ltd. og det tidligere omtalte kontraktørfirma Topham, Jones & Railton. Markedspriserne paa trælast har i aarets løb været: Svensk furu pesetas 95.00 eller £ 2. 15. 1 (efter en kurs af pesetas 24.50 pr. £) pr. tylvt planker à 14×9×3 eller 168 fod; finsk furu solgtes ogsaa for pesetas 82.50 eller £ 2. 7. 10 og amerikansk gran for pesetas 80.00 eller £ 2. 6. 4.

Export. 8 ladninger **korkbark**, ialt 1 015 baller eller 58 861 kg. samt 6 sække kork (394 kg.), udskibedes til Norge via Kjøbenhavn med „Det Forenede Dampskibsselskabs" baade; fragten var 55—60 sh. pr. ton à ca. 13 eller 14 baller. 4 partier korkbark, ialt 1 243 baller eller 68 934 kg., afsendtes til Norge med Otto Thoresens linjes dampskibe; fragterne var 55 sh. til Kristiania og Bergen, 60 sh. til Moss, + 5 pct. kaplaken. Ialt udskibedes altsaa til Norge i aaret 1903 2 258 baller eller 127 795 kg., mod i aaret 1902 890 baller eller 49 531 kg., hvilket viser en tilvækst i denne export af 1 368 baller eller 78 264 kg. Exportørerne er „Industria Corchera", Conte Hermanos og Manuel Gomez.

Havnen. Den nye havn og handelsmolo og de nye kulbrygger, der nu snart vil være færdige, vil medføre en hurtigere besørgelse af dampskibes losning, særlig om natten og ved vintertid, ligesom de vil yde skibene beskyttelse, naar de indtager kul i haardt veir. De talrige gamle kullægtere,

der ligger fortøiet paa bugten, vil blive fjernet fra 1ste januar 1905, og der vil saaledes blive bedre ankerplads for skibe, der besøger havnen.

Den herværende tørdok, der er 240 fod lang og 46 fod bred med 11 fods vanddybde ved lavvande, er mod en rimelig betaling tilgjængelig for skibe af passende størrelse, der ønsker eftersyn eller reparation af skroget; skibene faar adgang i rækkefølge efter den dato, deres ansøgninger om adgang bærer.

Den vel udstyrede svenske redningsdamper „Herakles", tilhørende bjergnings- og dykkeraktieselskabet „Neptun" i Stockholm, er stationeret her i havnen for at komme skibe i havsnød her i nærheden tilhjælp.

Konsulatets adresse er fremdeles Commercial Square (nær landingspladsen), og kontortiden er den i konsulaterne her paa stedet vanlige: Kl. 10—3. Telegrafadresse: „Tabellion, Gibraltar".

Piræus.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul N. Axélos.

Den norske skibsfart paa Grækenland i aaret 1903. Der ankom i aaret 1903 til Piræus 2 norske dampskibe dr. 2 549 tons, begge med ladning — det ene med petroleum fra Philadelphia og det andet med kul fra Newport. Det ene af disse skibe afgik med restladning af petroleum, det andet i ballast. Til Patras ankom 2 norske dampskibe dr. 1 205 tons, der begge afgik til England med ladning af korrinter. Til Zante ankom ligeledes 2 norske dampskibe dr. 1 900 tons, der indtog partladning af korrinter.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 161.93, ved vicekonsulsstationerne kr. 175.55, hvoraf tilfaldt konsulen kr. 87.55; ialt tilfaldt konsulen kr. 249.48.

Expeditionsafgifter ingen.

Af alle nationers skibe ankom til Piræus i aaret 1903: Østerrigske 321 dr. 459 231 tons, italienske 282 dr. 354 945 tons, franske 162 dr. 257 705 tons, russiske 113 dr. 252 517 tons, engelske 201 dr. 272 023 tons, tyrkiske 462 dr. 176 771 tons, tyske 98 dr. 160 860 tons, belgiske 19 dr. 27 418 tons, hollandske 30 dr. 25 738 tons, norske 2 dr. 2 549 tons.

Det norske flag indtager saaledes en meget beskeden plads i skibsfarten her paa havnen, hvor der dog foregaar en ganske betydelig rørelse. Generalkonsulatet skulde anse det meget ønskeligt, om der kunde blive startet en norsk dampskibslinje for befordring af varetransporten mellem de forenede riger og Grækenland, og generalkonsulatet tror, at en saadan linje vilde blive lønnende, især, hvis man underveis anløb f. ex. Marseille og Neapel og udstrakte ruten til Konstantinopel og Alexandria.

En af de artikler, som bidrager til at skabe den største rørelse i Piræus' havn, er korn, hvoraf der indføres betydelige kvantiteter, næsten udelukkende fra Rusland og specielt fra distriktet omkring Rostoff ved Don. Der indføres desuden større kvanta af kolonialvarer, bygningstømmer, jern og andre metaller.

Værdien af de forskjellige landes indførsel til Grækenland i aaret 1903 opgik i runde summer til følgende beløb:

England	frcs.	30	mill.	Belgien	frcs. 3 mill.
Rusland	„	30	„	Forenede Stater . . .	„ 3 „
Østerrige	„	18	„	Rumænien	„ 3 „
Frankrige	„	14	„	Holland	„ 1 „
Tyskland	„	13	„	Egypten	„ 0.5 „
Tyrkiet	„	10	„	Norge og Sverige .	„ 0.2 „
Italien	„	6	„	Andre lande	„ 7 „

En af grundene til, at importen fra de forenede riger har et saa lidet zifer at opvise, er, at varerne paa grund af den lange transport fordyres, saa at de har vanskelig for at konkurrere med andre produkter, der har billigere transport. Hvis man kunde opnaa reduktion i fragten, vilde importen af skandinaviske varer sikkerlig kunne udvides betydelig.

Af vigtigere importartikler fra de forenede riger kan nævnes trælast til byggeøiemed, hvoraf der i aaret 1903 importeredes derfra 2 100 kbm. til en værdi af ca. 123 000 francs, hvilket var 2 900 kbm. mindre end, hvad der importeredes i aaret 1902; trykpapir, import 5 500 kg., værdi ca. 5 500 frcs.; jern, import 18 500 kg., værdi ca. 9 500 frcs. Der indføres ogsaa endel torskelevertran, sild etc., men kun i ringe kvantiteter.

Det maa forresten bemerkes, at en del af importen fra de forenede riger, paa grund af at varerne transiterer over Hamburg og Triest, i statistiken opføres som indførte henholdsvis fra Tyskland og Østerrige og saaledes unddrager sig kontrol.

Indhold: **Frankfurt am Main** s. 705. — **Gibraltar** s. 716. — **Havre** s. 673. — **Lissabon** s. 712. — **Neapel** s. 700. — **Om anvendelsen af danske sjøgaaende lægtere** s. 694. — **Piræus** s. 719.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved

No. 16. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Antwerpen.

Aarsberetniny for 1903 fra generalkonsul W. Christophersen,
dateret 14de september 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	62	35 645	111	84 372	173	120 017	57	33 069	81	48 199	138	81 268
Seilskibe	1	70	9	5 599	10	5 669	-	-	4	2 531	4	2 531
Sum	63	35 715	120	89 971	183	125 686	57	33 069	85	50 730	142	83 799
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	21	11 207	24	14 442	45	25 649	-	-	3	1 271	3	1 271
Seilskibe	32	9 039	4	2 034	36	11 073	-	-	2	697	2	697
Sum	53	20 246	28	16 476	81	36 722	-	-	5	1 968	5	1 968
Totalsum af ladede fartøier	116	55 961	148	106 447	264	162 408	57	33 069	90	52 698	147	85 767
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	3	2 520	32	17 620	35	20 140	9	9 852	66	52 661	75	62 513
Seilskibe	-	-	1	1 175	1	1 175	3	1 284	5	2 479	8	3 763
Sum	3	2 520	33	18 795	36	21 315	12	11 136	71	55 140	83	66 276
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	2	606	2	606	1	299	43	24 684	44	24 983
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	29	10 401	7	2 734	36	13 135
Sum	-	-	2	606	2	606	30	10 700	50	27 418	80	38 118
Totalsum af ballastede fartøier	3	2 520	35	19 401	38	21 921	42	21 836	121	82 558	163	104 394

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 2 268 298.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 823 014.00, heri maanedsfragter ikke indbefattede.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 218 dr. 200 092 tons, til hovedstationen 195 dr. 181 800 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 7 459.12, ved vicekonsulsstationerne kr. 2 337.94; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 1 168.97. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 8 575.83, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 161.54; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 580.77. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 17 784.69.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager kr. 467.64, i svenske sager kr. 221.32.

Den norske skibsfart paa distriktet stillede sig i aaret 1903 i sammenligning med den aarlige gjennemsnitsbevægelse i femaaret 1898—1902 som følger:

	Ankomne.		Deraf seilskibe.		Deraf dampskibe.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Gjennemsnitlig i femaaret	407	229 618	100	43 579	307	186 039
I aaret 1903	302	184 329	47	17 917	255	166 412
Deraf falder paa Antwerpen:						
Femaaret	247	158 334	35	22 344	213	135 990
I aaret 1903	219	147 001	11	6 844	208	140 157
Paa vicekonsulsstationerne:						
Ghent.						
Femaaret	90	43 110	33	10 769	57	32 339
I aaret 1903 . . .	37	20 400	10	3 686	27	16 714
Ostende.						
Femaaret.	70	28 174	33	10 472	37	17 702
I aaret 1903	46	16 920	26	7 379	20	9 541

Til Brügge, hvor der ikke findes noget norsk og svensk vicekonsulat, ankom i aaret 1903 9 norske fartøier, deraf 1 dampskib, med en samlet drægtighed af 2 182 tons og en optjent bruttofragt af kr. 24 600.00. Samtlige fartøier ankom med trælast; 6 afgik i ballast, 3 med ladning — koks og fosfat —.

I aarsrapporten for aaret 1902 gjordes opmerksom paa, at der i dette aar sammenlignet med de umiddelbart forudgaaende var indtraadt en ikke ubetydelig nedgang i den norske skibsfartsbevægelse paa distriktet. Denne nedgang vil sees at være yderligere fortsat i aaret 1903. Saaledes som fremgaar af ovenstaaende opgaver viser tilbagegangen sig navnlig sterk for seilskibes vedkommende; fra et gjennemsnitligt aarligt antal seilskibe af 100 dr. 43 579 tons under femaaret 1898—1902 er seilskibsbevægelsen paa distriktet i aaret 1903 faldt ned til 47 skibe dr. 17 917 tons. Denne nedgang viser sig sterkest for Antwerpens og Ghents vedkommende, og den tid synes ikke at være fjern, da det vil blive et særsyn i disse havne at se norske seilskibe. I Ostende har derimod den norske seilskibsbevægelse hidtil vist større modstandskraft; den dannes næsten udelukkende af fartøier, der fra Norge medbringer is, og saalænge denne vare der finder et marked, er det at antage, at den ikke vil lide nogen væsentlig tilbagegang.

Ovenstaaende opgaver viser dog ikke blot nedgang i aaret 1903 for seilskibes vedkommende; ogsaa den norske dampskibsfart paa distriktet er i afvigte aar i sammenligning med det forudgaaende femaars aarlige dampskibsbevægelse gaaet tilbage med næsten 20 000 tons. Størst viser denne nedgang sig for Ghents vedkommende, mindre for Ostendes, medens der, hvad Antwerpen angaar, har givet sig tilkjende en liden opgang i tonnagen — 4 167 tons —, om end antallet fra 213 under femaaret er gaaet ned til 208 i aaret 1903.

Naar det norske flag i aaret 1903 har vist sig sjeldnere i distriktets havne end i tidligere aar, skriver det sig ingenlunde fra en almindelig nedgang af skibsfartsbevægelsen paa Belgien. Den jævne fremgang, som denne bevægelse i aarenes løb har fremvist, har tvertimod ogsaa i aaret 1903 gjort sig gjældende saavel i de mindre havne — med undtagelse af Ostende — som navnlig i Antwerpen. Medens der saaledes i tiaaret 1891—1900 ankom gjennemsnitlig aarlig til Belgien 7 763 skibe med en drægtighed af 7 200 368 tons, ankom dertil i aaret 1903 9 044 skibe, dr. 10 910 652 tons. Som anført er det navnlig den øgede trafik paa Antwerpen, som har bevirket stigningen i disse zifre. Fra en aarlig gjennemsnitstonnage af 5 618 936 tons i ovennænte tiaar gik den internationale skibsfartsbevægelse paa Antwerpen i aaret 1903 op til 9 073 021 tons og oversteg altsaa med næsten $3^1/_2$ million tons nævnte gjennemsnitlige aarlige tonnage. Derved er Antwerpen naaet op til at indtage stilling som en af de første, om ikke den første, kontinentale sjøhavn i Europa.

Det er navnlig det engelske og tyske flag, som er repræsenteret i denne bevægelse, men medens det engelske gaar relativt, om end ikke absolut, tilbage, gaar det tyske flag i begge henseender stadig fremad. Alle andre lande, deriblandt ogsaa Norge, holder sig paa et lavt minimum, og kun enkelte — deriblandt Sverige og Holland — viser nogen relativ fremgang.

Nedenstaaende opgave angiver for endel landes vedkommende omfanget af og bevægelsen i skibsfarten paa Belgien i de sidste aar. Af den samlede ankomne tonnage dækkedes der:

	I 1898.	I 1903.		I 1898.	I 1903.
Af det engelske flag	48.6 pct.	44.8 pct.	Af det japanske flag	1.7 pct.	1.9 pct.
„ „ tyske „	17.6 „	23.0 „	„ „ svenske „	1.4 „	1.8 „
„ „ belgiske „	18.1 „	12.5 „	„ „ franske „	2.3 „	1.8 „
„ „ danske „	2.9 „	2.7 „	„ „ russiske „	0.7 „	0.7 „
„ „ hollandske „	2.2 „	2.6 „	„ „ italienske „	0.2 „	0.5 „
„ „ norske „	3.0 „	2.1 „			

For det norske flags vedkommende og skjelnende mellem seil og damp stiller procentsatsen sig i de enkelte aar paa følgende maade:

	Seil.	Damp.		Seil.	Damp.
1898.	0.8 pct.	2.2 pct.	1901.	0.3 pct.	2.4 pct.
1899.	0.6 „	2.4 „	1902.	0.3 „	2.2 „
1900.	0.7 „	3.1 „	1903.	0.2 „	1.9 „

Som det vil sees, naaede det norske flags deltagelse i den herværende skibsfartsbevægelse sit høidepunkt i aaret 1900 og er derefter jævnt gaaet nedad, saavel for seil- som for dampskibes vedkommende.

Naar i havne af saadan betydning for den internationale skibsfart som de

belgiske et lands flag i en aarrække udviser jævn tilbagegang, medens samtidig andre landes flag viser fremgang, er der al grund for et saadant land til at gjøre sig rede for og om muligt at raade bod paa de forhold, som maa antages at betinge denne tilbagegang.

Naar det norske flag i de sidste aar har vist sig sjeldnere og sjeldnere i distriktets havne, tør man være tilbøielig til at søge grunden i de trykkede forhold, under hvilke det internationale fragtmarked har befundet sig siden aaret 1900, hovedsagelig som følge af en aarlig tilvækst i tonnagen, som ikke har staaet i forhold til den varemængde, der har søgt skibsrum.

Denne grund, som har sin vegt for flere landes vedkommende, tør dog gjælde mindre, hvad de belgiske havne angaar. Statistiken viser nemlig for de 3 aar 1901—1903 — de eneste for hvilke disse opgaver er tilgjængelige —, at den til og fra belgiske havne transporterede varemængde er vokset for indgaaende fra $16^1/_2$ million tons i aaret 1901 til $20^1/_2$ million tons i aaret 1903, og for udgaaende fra 17.2 mill. tons i aaret 1901 til 18.9 mill. tons i aaret 1903, — en tilvækst i varemængde, der procentvis overstiger den i samme tidsrum stedfundne tilvækst i verdenstonnagen.

Som forklaring til tilbagegangen vil ligeledes kunne fremhæves, at de til og fra belgiske havne raadende fragter i de senere aar har været lavere end nogensinde og derved gjort anløb af disse havne lidet regningssvarende, ikke mindst derved, at lods- og havneudgifter i samme relativt er høie, og tidsspilde ikke sjelden indtræder.

Heller ikke denne grund gjælder ubetinget og i sin almindelighed. Fragterne paa Antwerpen er gaaet ned paa samme maade som paa alle andre pladse, men denne nedgang har væsentligst rammet skibe, som leilighedsvis har søgt fragt — „tramps“ eller „outsiders“ —, men langt mindre skibe i fast rute og med regelmæssige ankomst- og afgangstider. Regelmæssige linjer har nemlig i almindelighed etableret faste fragtsatser, der søges uforandret fastholdte uanseet gunstige eller ugunstige konjunkturer, og om end under forholdenes magt mangehaande indrømmelser maa gjøres, lykkes det dog ofte, selv under trykket fragtmarked, at bevare denne stabilitet, ikke mindst fordi regelmæssige linjer som oftest oparbeider sig en fast kundekreds, der under opgaaende konjunkturer nyder godt af denne enhed i fragter. Dette har i større eller mindre grad været tilfældet under de sidste aar i belgiske havne, og trods alle vanskeligheder har det lykkedes de fleste paa samme etablerede faste linjer at give et lidt mere tilfredsstillende udbytte end „outsiders“ har kunnet oparbeide. Hertil har ogsaa paa sin side bidraget, at skibe henhørende til faste linjer i belgiske havne nyder godt af endel reduktioner i de for andre skibe gjældende havneafgifter og ogsaa forøvrigt er tilstaaet endel lettelser.

I denne henseende tør det ikke være uden interesse at hidsætte opgave over de dividender, som under de sidste aar er blevne udbetalte af de paa Antwerpen trafikerende tyske regelmæssige linjer. Denne opgave vil bedst paavise den jævne fortjeneste, som de i disse linjer satte kapitaler i aarenes løb har realiseret.

		Dividender pct.
Hamburg-Amerika Linie	1895—1903 . . .	5, 8, 6, 8, 8, 10, 6, $4^1/_2$, 6
Hamburg-Syd-Amerika D./S. S.	1897—1903	12, 16, 10, 10, 4. 0, 6
Norddeutscher Lloyd	—„—	5, 7, $7^1/_2$, $8^1/_2$, 6, 0, 6
Oldenburg-Portug. D./S. Rhederei	—„—	15, 16, 20, 15, 12, 12, 8
D./S. S. „Argo“, Bremen	1898—1903	7, 6, 8, 3, 0, 0

			Dividender pct.
D./S. S. „Neptun“,	Bremen,	1895—1903	10, 11, 10, 12, 9, 12, 7, 5, 5
Deutsch-Austral. D./S.	S. Hamburg,	1897—1903	8, 10, 10, 12, 8, 5, 6
D./S.S.	„Hansa“, Bremen,	—„—	8, 14, 14, 14, 8, 6, 6
—„—	„Kosmos“, Hamburg,	—„—	$7^1/_2$, 9, 11, 15, 12, 9, 8
Deutsche	Levante Linie,	—„—	6, 9, 7, 10, $6^1/_2$, 3, 0
—„—	Ost Afrika Linie	—„—	3, 3, 6, 8, 2, $2^1/_2$, 0

I modsætning hertil sees tyske rederiaktieselskaber, der ikke har sine skibe anbragt i regelmæssige linjer, men som driver almindelig fragtfart eller den saakaldte „wilde Fahrt“, i de senere aar at have optjent følgende dividender:

		Dividender pct.
A./S. Continental Rhederei, Hamburg,	1899—1902	0
A./S. „Alster“ i —	1899—1903	$8^1/_2$, 10, 7, 0, 0
D./S. S. „Europa“, Lübeck,	1897—1903	3, 5, 4, 3, 0, 0, 0
D./S. S. „Triton“, Bremen,	1898—1903	0, 5, $8^1/_2$, 7, 0, 0
D./S. S. „Horn“, Lübeck,	1902—1903	5, 4
Flensburger Dampfer Co.	1896—1903	7, 8, 10, 10, 6, 0, 0
Hanseatische Dampfer Co.	1900—1903	10, 7, 0, 0

Den evolution, som i de senere aar gjør sig gjældende i den internationale skibsfart, og i henhold til hvilken driften, fra tidligere at være i enkeltmænds hænder, mere og mere gaar over til store selskaber med skibe i fast fart med regelmæssige ankomst- og afgangstider og mellem bestemte havne, har derfor ogsaa i de senere aar vundet yderligere udvikling inden herværende distrikt.

Saaledes er for tiden i virksomhed med Antwerpen som udgangspunkt: 38 engelske dampskibsselskaber, 9 belgiske, 6 tyske, 3 svenske, 2 hollandske, 2 franske, 2 finske, 1 norsk, 1 dansk, 1 østerrigsk, 1 spansk, samt derhos med Antwerpen som fast anløbssted: 10 tyske dampskibsselskaber, 6 engelske, 1 russisk, 1 fransk, 1 japansk.

Paa lignende maade er 1 belgisk og 2 engelske linjer i daglig virksomhed mellem Ostende og engelske havne, og 7 engelske linjer i fart mellem Ghent og britiske havne samt 1 hollandsk linje i ugentlig fart mellem Ghent og Rotterdam.

Disse selskaber raader i de fleste fald over store kapitaler, de ledes af mænd med det mest omfattende kommercielle og maritime kjendskab, de er herved og ved sine udstrakte forbindelser istand til at benytte sig af enhver gunstig anledning til at udvide omraadet af sin virksomhed, og paa denne maade lykkes det dem somoftest at holde al konkurrence ude og lidt efter lidt at gjøre sig eneraadende paa det felt, som de har valgt sig. Navnlig har de formaaet i belgiske havne under almindelige forhold at udestænge „outsiders“, hvis rolle inden dette distrikt synes mere og mere at skulle indskrænkes til transport af varer, for hvilke tilfældigvis og temporært en større efterspørgsel efter skibsrum end paaregnet gjør sig gjældende.

Under disse omstændigheder tør det ikke være uden interesse at gjøre sig saavidt muligt rede for det forhold, som disse tvende retninger af skibsfartsbevægelsen for tiden indtager til hinanden i herværende havne.

Herover er der imidlertid ikke hidtil ført nogen statistik, og det har endnu ikke lykkedes generalkonsulatet at erhverve nogen fuldstændig saadan. Af mundtlige meddelelser fremgaar imidlertid, at af hertil ankomne engelske og navnlig tyske fartøier er et forsvindende antal „tramps", og at antallet af disse med hvert aar aftager. Af de til Antwerpen ankomne 374 belgiske fartøier — samtlige dampskibe — henhørte 310 til regelmæssige linjer og kun 64 var „tramps", og betræffende franske skibe er bleven oplyst, at skibe i uregelmæssig fart hovedsagelig udgjøres af seilskibe, hvoraf der i aaret 1903 ankom 26 dr. 34 561 tons mod 137 dampskibe dr. 158 712 tons.

Den regelmæssige forbindelse mellem svenske og belgiske havne betjenes som bekjendt af tre svenske linjer: „Götha", Stockholms Ångfartygs Rederi Aktiebolag og Trelleborgs nya Aktiebolag, hvis baade i løbet af aaret 1903 har gjort følgende reiser paa Antwerpen:

A./B. „Götha"	4 baade,	58 reiser,	repræs.	33 356	tons
A./B. Stockholm	6 „	36 „	„	26 919	„
A./B. Trelleborg	3 „	13 „	„	12 139	„
		107 reiser,	repræs.	72 414	tons

altsaa tilsammen dannende 36.8 pct. af den til Belgien ankomne svenske dampskibstonnage og 40 pct. af den til Antwerpen ankomne.

Med nogen berettigelse kan man ogsaa henføre til faste linjer de svenske skibe, som regelmæssig hidfører malm fra Norrbotten. I løbet af aaret 1903 har 10 saadanne skibe gjort 33 reiser paa Antwerpen, repræsenterende 66 198 tons eller resp. 33.6 pct. og 36.9 pct. af den til Belgien og til Antwerpen i det forløbne aar ankomne svenske tonnage. Sammenlagt vilde de to kategorier altsaa udgjøre respektive 70.4 pct. og 77.3 pct., saaledes at efter denne beregning kun resp. 29.6 pct. og 22.7 pct. af den svenske dampskibsbevægelse paa Belgien og paa Antwerpen i aaret 1903 dannedes af „outsiders".

Mindre heldigt efter denne betragtningsmaade stiller det norske flag sig under farten paa belgiske havne. Som bekjendt er Østlandske Lloyd den eneste norske dampskibslinje, som har skibe i fast og regelmæssig fart mellem distriktet og norske havne. Da denne fart kun er beregnet paa en ugentlig afgang fra hvert endepunkt og kun kræver anvendelse af 4 skibe, er det en selvfølge, at den af regelmæssige norske linjer repræsenterede tonnage indtager en beskeden stilling. Denne linjes baade har saaledes i aarets løb ialt gjort 56 reiser, repræsenterende 32 469 tons eller 19.5 pct. af den samlede til distriktet ankomne dampskibstonnage og 27 pct. af den til Antwerpen ankomne.

I aarene 1900—1902 var der en meget livlig bevægelse paa belgiske havne af norske skibe i maanedsbefragtning. Denne bevægelse aftog sterkt i den anden halvdel af aaret 1902, og denne nedgang er fortsat i aaret 1903. Ikke destomindre er 21 norske skibe i løbet af aaret 1903 ankomne til Antwerpen under saadan befragtning, et enkelt udførende i aaret indtil 16 reiser, de fleste dog kun anløbende havnen en enkelt eller enkelte gange. Det samlede antal reiser har været 56, repræsenterende i det hele 27 616 tons eller 16.6 pct. af den norske dampskibsbevægelse paa distriktet og 19.7 pct. af samme paa Antwerpen. Denne bevægelse, der skyldte tilfældige omstæn-

digheder sit ophav, og paa hvilken man ikke under regulære forhold kan regne, er i aaret 1904 gaaet end yderligere tilbage og tør, alt eftersom de regelmæssige linjer udvikler sig, i fremtiden end mindre stole paa et gunstigt felt for sin virksomhed, ialfald inden dette distrikt.

Regnes de i maanedsbefragtning anvendte norske skibe ogsaa til fartøier i regelmæssig fart, har saaledes 46.7 pct. i aaret 1903 været optagne i saadan, medens 53.3 pct. ubetinget har hørt til de saakaldte „outsiders" eller „tramps". Som det af foranstaaende vil sees, er sidstnævnte procentsats høiere end for noget andet ovenfor omhandlet flag.

Den største del af norske „tramps" har til Antwerpen ført trælast; saaledes er 17 norske dampskibe i aaret 1903 ankomne hertil med denne vare fra russiske havne ved Nordishavet, 4 fra russiske havne ved Østersjøen, 5 fra svenske havne og 3 fra norske. Transport hertil af kobber-, jern- og zinkmalm har derhos optaget et vist antal norske dampskibe; saaledes kom 9 skibe lastede dermed fra spanske, 2 fra græske, 1 fra svensk, 1 fra norsk og 3 fra italienske havne.

Ovenfor er søgt paavist, at ledelsen af skibsfartsbevægelsen paa Belgien mere og mere koncentrerer sig inden enkelte store og mægtige selskaber, som ved sin kapitalrigdom, sin administrative dygtighed og sine mangehaande forbindelser efterhaanden absorberer alle felter for transportvirksomheden tilsjøs og fortrænger konkurrenter, som enkeltvis eller uden behørig modstandskraft staar dem iveien. Hvad der er tilfældet i belgiske havne gjør sig ogsaa i større eller mindre grad gjældende i de fleste andre centrer for skibsfartsbevægelsen, et forhold, som staar i nøie overensstemmelse med den hele retning, hvori den nutidige økonomiske virksomhed har slaaet ind. Syndikater, trusts, karteler hører til dagens orden og omspænder næsten alle forretningsgrene.

Under disse forholde befinder det norske flag sig i en vanskelig stilling. Taget i det store hele dækker det kun skibe, som enkeltvis frembydes paa fragtmarkedet, og som under regelmæssige forhold blot finder beskjæftigelse, naar det gjælder transport af varer, som deres mægtige konkurrenter forsmaar, eller gjælder havne, der er for ubetydelige til at paakalde disses opmerksomhed.

Men selv denne trange ramme indsnevres efterhaanden, og det felt, som staar vort flag aabent, bliver med hvert aar mindre og mere utilgjængeligt.

Spørgsmaalet reiser sig derfor om, hvad der kan gjøres for at raade bod paa denne tingenes tilstand. Men medens det er forholdsvis let at paapege de uheldige forhold, hvorunder en næringsvei lider, og de farer, hvorfor den i en nærmere eller fjernere fremtid er udsat, er det som oftest en saare vanskelig sag at angive de midler, som kan rette paa disse forhold eller fjerne disse farer.

Man kan sige, at man i Norge har at slaa ind paa samme vei, som lederne af den internationale skibsfartsbevægelse, England og Tyskland, har valgt, d. v. s. sammenslutning af kapitaler og oprettelse af faste, regelmæssige dampskibslinjer. Dette vilde ogsaa ubetinget være den rette vei, men den har for os sine store vanskeligheder. Disse ligger saavel i vor skibsfarts historiske udvikling som i vore økonomiske forhold.

Det er ikke ved sammenslutning, men under sondring, at vor skibsfart er bleven af betydning. Fra seilskibsfartens dage af indtil nu har i det store hele hvert enkelt skib været en enhed for sig, hver med sin særskilte bestyrer; allerede et tital af skibe, samlede under ledelse af en enkelt reder, har været en sjeldenhed; dannelse af faste, regelmæssige linjer har været en undtagelse,

og de faa, som er bleven sat i gang, har omfattet et faatal af skibe og i sin almindelighed indskrænket sin fart til korte omraader. Disse linjer har desuden i de fleste fald givet sine aktionærer et middelmaadigt udbytte, paa samme tid som i modsætning hertil den løse, ubundne fart leilighedsvis har kunnet berige de deri interesserede.

Under disse forhold er sammenslutning til dannelse af faste, regelmæssige linjer hos os bleven noget fremmed og uvant, for hvilket vore redere i de fleste fald er veget tilbage, og det er neppe at antage, at de nu under trykkede forhold dertil vil finde synderlig opfordring, selv om de fra et theoretisk standpunkt maatte anerkjende nytten af saadanne linjer og ønskeligheden af deres dannelse.

Der er imidlertid andre omstændigheder, som i endnu høiere grad vanskeliggjør for os oprettelse af faste, regelmæssige linjer. De kan ikke dannes uden ved hjælp af store kapitaler, som det hos os selv under de heldigste konjunkturer er vanskeligt at samle, de fleste lønnende ruter er allerede optagne af mægtige selskaber, med hvem konkurrence er vanskelig, og, hvad navnlig maa fremhæves, paa faa undtagelser nær frembyder moderlandets omsætning ikke tilstrækkelige elementer til, at der — i lighed med hvad der er tilfældet f. ex. i England og Tyskland — paa samme kan baseres nogenlunde sikre udgangspunkter for faste linjer i den store internationale trafik. Med norske havne som afgangs- og endepunkter er under norsk flag etableret faste linjer paa England, Tyskland, Frankrige, Holland, Belgien, Spanien, Portugal og Italien — mange af disse i konkurrence med faste linjer under fremmed flag, og faa af dem anordnede paa en maade, som tillader ruteudvidelse. De kan vokse i betydning, hvis vor omsætning med disse lande tager et særligt opsving, eller hvis vi formaar at fjerne konkurrence fra andre flag, men — paa enkelte undtagelser nær som f. ex. Otto Thoresens linje — vil de neppe kunne blive led i nogen større international skibsbevægelse. Skal vi kunne haabe i nogen væsentlig udstrækning at kunne tage del i en saadan, er vi derfor henviste til hovedsagelig at danne linjer, der kun betjener fremmede havne, — henviste til at samle og regularisere den trafik, som saamange af vore skibe, der i aarevis ikke anløber nogen norsk havn, nu øver hver for sig. Flere ruter synes dog endnu at kunne egne sig derfor, saaledes exempelvis frugttraden paa Nordamerika, kyst- og flodfarten i Kina, kystfarten mellem Brasilien og La Plata, korntraden mellem det Sorte Hav og Vesteuropa og, naar Panamakanalen aabnes, det store felt, som landene ved Stillehavet vil byde. Skal det lykkes os i denne henseende at vinde fodfæste, hører dog dertil som uafviselige betingelser hos vore redere egenskaber, der ikke erhverves ved stadig at sidde hjemme eller ved i nogen tid at have ført et fartøi, hos vore skibsførere og i sin almindelighed hos skibsofficerer en almendannelse og theoretiske kundskaber, som tillader dem paa egen haand at rede sig under vanskelige eller uvante forhold, hos vore skibe saavel en sjødygtighed, der vækker ubetinget tillid, som en bygning og en anordning, der i fuldt maal svarer til de fordringer, som den valgte rute medfører.

Skulde imidlertid inden norske forretningskredse efterhaanden den erkjendelse gjøre sig gjældende, at det til hævdelse af den fremtrædende stilling, som vi hidtil har indtaget inden den internationale skibsbevægelse, vil være nødvendigt at koncentrere vore kræfter og at lede rederibedriften ind i mere regelmæssige spor, end den hidtil har fulgt — en erkjendelse, som endnu paa langt nær ikke er almindelig i hjemlandets interesserede kredse — tør det antages, at vore redere med alvor vil søge at gjenvinde det tabte terræn, og

at det ogsaa vil lykkes dem ved anvendelse af tidsmæssige midler efterhaanden at overvinde de fleste af disse vanskeligheder og saaledes lidt efter lidt at bygge vor skibsfart paa en grund, der sjelden byder glimrende chancer, men til gjengjæld under konjunkturernes vèksling danner jævne og sikre holdepunkter, der bringer udbytte, hvor den nuværende „wilde Fahrt" bringer tab.

Handel. I rapporten for aaret 1902 fremhævedes, at man i Belgien i aarets løb havde formaaet delvis at overvinde følgerne af den depression, som i aaret 1901 næsten universelt havde gjort sig gjældende, og som ogsaa havde berørt Belgien, om end i mindre udstrækning end mange andre lande. Denne lettelse i omsætningen er for Belgiens vedkommende i aaret 1903 yderligere fortsat. Dette fremgaar allerede af omfanget og værdien af ind- og udførselen, som aldrig tidligere er naaet op til saa store beløb som i det forløbne aar. Medens saaledes i tiaaret 1891—1900 den gjennemsnitlige aarlige værdi af indførselen (commerce général) var 3.1 milliarder francs og af udførselen 2.8 milliarder, steg omsætningen i aaret 1903 til en værdi af respektive 4.4 og 3.9 milliarder francs. Paa lignende maade gik vegten af indførte varer fra 16.4 millioner tons i aaret 1901 op til 20.6 millioner tons i aaret 1903. Den forbedrede stilling viser sig ligeledes i den tidligere omhandlede udvikling af skibsfartsbevægelsen i aaret 1903, og den fremtræder yderligere i bankernes omsætninger, som aldrig har udvist saa store beløb, samt i rentefodens regelmæssighed, der gjennem den største del af aaret har holdt sig ved 3 pct. De fleste bankaktier er som følge heraf i aarets løb stegne i værdi, og aktier i flere industrielle foretagender er ogsaa blevne mere søgte, i almindelighed til lidt høiere satser.

Blandt de belgiske industrigrene er det navnlig kuludvindingen og den metallurgiske industri, som i aaret har vist den største fremgang.

Kulproduktionen naaede i aaret 1903 23 870 820 tons, det høieste zifer, som noget aar kan opvise; samtidig holdt priserne sig faste.

I de sidste 10 aar har den metallurgiske industri, navnlig hvad jern og staal angaar, jævnt udviklet sig. Hvert aar viser fremgang. Fra 643 000 tons (commerce spécial) i aaret 1900 steg udførselen af jern og staal til 661 000 tons i aaret 1901, til 826 000 tons i aaret 1902 og til 988 000 tons i aaret 1903. Hovedmassen dannedes af rails og lignende produkter, jernbanemateriel og bjælker; støbejern og staal udførtes derimod mindre, idet disse artikler hovedsagelig anvendes til hjemlig brug.

Priserne for metallurgiske produkter har dog i aarets løb ikke været saa fordelagtige, som man kunde vente. Staalfabrikationen er paa det nøieste knyttet til prisen paa koks, og de belgiske og tyske syndikater, som behersker koksproduktionen, har holdt priserne for samme i en høide, som sterkt har betynget de belgiske jern- og staalverker. Under mindre heldige forhold har i aaret 1903 enkelte brancher af textilindustrien arbeidet. Dette gjælder navnlig bomuldsindustrien, for hvilken det forløbne aar overalt har været et af de uheldigste siden den amerikanske borgerkrig. Som bekjendt skriver den nuværende krise sig hovedsagelig fra det i de senere aar indtraadte misforhold mellem produktion og efterspørgsel af raastoffet samt fra vilde spekulationer fra amerikansk side, forhold, som bragte prisen paa bomuld fra 4.68 d i januar 1903 op til 7.46 d ved aarets udgang. Først ved en øget produktion vil denne krise kunne bekjæmpes, men det vil tage tid at udvide feltet for dyrkning af varen, og det turde være tvivlsomt, om de forskjellige forsøg, som anstilles af „British cotton growing association" for at indføre bedring i tilstanden, vil lede til de forønskede resultater. I betragt-

ning af de nuværende forhold gjøres der fra belgisk side ivrige anstrengelser for at indføre dyrkning af bomuld i Kongostaten.

Naar i aaret 1903 heller ikke linindustrien har opvist synderlig gunstige resultater, maa dette mere tilskrives de almindelige forhold, som i de sidste 30 aar har tynget paa denne virksomhed, end forbigaaende konjunkturer. Som følge af den konkurrence, som bomuldsindustrien øver, er linindustrien overalt gaaet tilbage — i Belgien 287 000 spindler i aaret 1902 mod 320 000 i aaret 1874 —, og de sidste aars bomuldskrise har ikke kunnet bidrage til at forbedre stillingen.

Sterke klager har i aarets løb lydt fra en anden vigtig belgisk næringsgren: Glasindustrien. I aarenes løb havde den udviklet sig paa en yderst tilfredsstillende maade og havde for nogle aar siden endt med at beherske verdensmarkedet. Salgspriserne steg og med dem arbeidspriserne, og den almindelige velstand tiltog overalt i de egne, hvor denne industrigren havde koncentreret sig. I juli 1900 udbrød imidlertid en arbeiderstreik, som varede i 10 maaneder, og som havde tilfølge, at flere af de lande, som tidligere forsynede sig fra Belgien, oprettede egne fabriker. Da arbeidet atter optoges, blev derfor ogsaa efterspørgselen mindre, og priserne faldt. Ikke destomindre reistes atter fra arbeidernes side nye fordringer, og da disse ikke indvilgedes, udbrød i begyndelsen af indeværende aar en ny streik, som endnu varer, og hvis udfald i mange retninger tør blive skjæbnesvanger. Da der i denne industri til indpakning af varen benyttes et betydeligt kvantum bord, der hovedsagelig hentes fra Norge og Sverige, vil den ogsaa paa vore interesser øve indflydelse.

Den vigtigste industri, som knytter sig til det belgiske landbrug, sukkerfabrikationen af runkelroer, har i det forløbne aar undergaaet en væsentlig modifikation. For at ophjælpe denne næringsgren havde Belgien i lighed med flere andre lande tilstaaet export af sukker forskjellige direkte og indirekte lettelser og præmier, paa samme tid som den betyngede sukkerforbruget i landet selv med en høi akcise. Denne økonomiske urimelighed fremkaldte i aaret 1901 en almindelig sukkerkrise, der i aaret 1902 foranledigede sammentræde i Brüssel af en „conference internationale des sucres". Som resultat af denne undertegnedes den 5te marts 1902 af de fleste stater en konvention, hvorved bestemtes, at præmier skulde bortfalde fra 1ste september 1903 at regne. I tilslutning til denne konvention udfærdigedes i Belgien en lov af 21de august 1903, der nedsatte tolden paa raasukker og raffineret sukker af runkelroer og af sukkerrør til frcs. 20 pr. 100 kg. og paa sirup til frcs. 10 eller 15, alt efter sukkergehalten, medens den tidligere for de fleste af de førstnævnte artikler havde været frcs. 50 og 56 og for sirup frcs. 18 eller 36.40 pr. 100 kg. Man nærer de bedste forhaabninger om, at det ved toldnedsættelsen øgede forbrug fuldt ud vil holde sukkerfabrikanterne skadesløse for tabet af præmierne og maaske snarere forøge end formindske dyrkningen af runkelroer.

De tre i tidligere rapporter omhandlede herværende skibsværfter har i aarets løb arbeidet under et sterkt tryk, og et enkelt, „Le Vulcain Belge", har ganske stanset sin virksomhed.

I de senere aar har der i Antwerpen udviklet sig en industri, som er bleven af væsentlig betydning, og som beskjæftiger et stort antal arbeidere: Diamantsliberiet; denne industri har lidt under forskjellige streiker, som dog nu synes at være endelig bilagte.

Fabrikation af cement havde for nogle aar siden taget et sterkt opsving,

men det i aaret 1902 indtraadte prisfald er fortsat i aaret 1903, saaledes at, om end exporten, navnlig til Storbritannien, i aaret 1903 er tiltaget, udbyttet er bleven væsentlig indskrænket.

I tidligere rapporter er bleven gjort opmerksom paa de betydelige kulanvisninger, som er blevne fundne i det nordøstlige Belgien. Nærmere undersøgelser synes imidlertid at vise, at de forekommer i en dybde, der er for stor til, at driften under konkurrence med lettere tilgjængelige kul vil kunne, ialfald fortiden, give noget synderligt udbytte.

Ogsaa i aaret 1903 har trælast, træmasse, papir, fisk, sten og is været de væsentligste exportartikler fra Norge til Belgien. Nedenfor vil disse artikler nærmere behandles.

Trælast. I tidligere rapporter er bleven fremhævet den jævne tilvækst af importen til Belgien af al slags trælast. Denne tilvækst har ogsaa i aaret 1903 gjort sig gjældende. Af egentligt bygningstømmer kom saaledes til Belgien i aarene

	1898.	1900.	1902.	1903.
Kubikmeter	1 367 692	1 535 435	1 592 331	1 742 088

Ogsaa i afvigte aar har Norge indtaget en relativt beskeden plads i denne import, som, fraseet træ af eg og nøddetræ samt forarbeidet træ, fordelte sig mellem de enkelte lande paa følgende maade:

	Kubikmeter.	Pct. af importen. 1903.	1900.
Fra Rusland	768 341	44.1	32.3
„ Sverige	284 764	16.4	18.0
„ Frankrige . . .	215 379	12.3	13.6
„ Holland	166 533	9.5	13.0
„ Norge . . .	140 632	8.1	11.0
„ Amerika	103 717	6.0	6.3
„ Tyskland. . . .	44 211	2.5	4.8
„ Andre lande .	18 511	1.1	1.0
	1 742 088	100.0	100.0

Den dominerende stilling, som russisk trælast efterhaanden har erhvervet sig paa de herværende markeder, sees saaledes end yderligere at have befæstet sig i afvigte aar paa bekostning af alle andre trælastexporterende lande. For disses vedkommende var der i aaret 1903 i sammenligning med aaret 1900 overalt relativ og, naar Sverige alene undtages, tillige absolut tilbagegang; saaledes kom der i aaret 1900 fra Norge 167 127 kubikmeter, mod blot 140 632 i aaret 1903.

Ifølge den officielle belgiske statistik fordelte den fra Norge, Sverige og Rusland i aaret 1903 stedfundne import sig paa følgende maade:

		Norge.	Sverige.	Rusland.
Usaget tømmer	kubikmeter	7 789	1 775	107 401
Sagede bjælker	---	—	—	1 125
Planker og bord . . .	—	124 927	282 989	405 171
Høvlede bord	—	1 046	—	—
Diverse, spirer, kub, m. v. .	—	6 871	—	254 644
	Kubikmeter	140 632	284 764	768 341

Som bekjendt er de i Belgien etablerede toldsatser paa bygningstømmer uforholdsmæssig høie, idet usaget tømmer erlægger frcs. 1 pr. kubikmeter, usagede bjælker frcs. 2 pr. kbm., andet saget virke frcs. 6 pr. kbm. og høvellast frcs. 9 pr. kbm., paa samme tid som eg og nøddetræ kun erlægger frcs. 1 pr. kbm. Disse satser i forbindelse med den sterke import har havt tilfølge, at trælasttolden i aaret 1903 har ydet den belgiske statskasse den betragtelige indtægt af frcs. 5 801 151, eller 11.4 pct. af de samlede toldintrader — det høieste procenttal, som nogen varegruppe udviser. Saaledes opgik tolden paa tobak i aaret 1903 kun til 11.2 pct. af toldintraderne, paa frugt til 7.4 pct. og paa spirituosa til 3.8 pct. De bestræbelser, som fra interesserede hold i aarevis er gjort for at faa trælasttolden nedsat, har hidtil ikke ledet til noget resultat.

„Section des Bois" under Chambre de Commerce d'Anvers offentliggjør en detaljeret opgave over trælastimporten til Antwerpen. I lighed med tidligere aar hidsættes for Norges, Sveriges og Finlands vedkommende et uddrag af opgaven for aaret 1903, der navnlig er af interesse som udvisende de i Antwerpen mest eftersøgte dimensioner.

Planker, stkr.

	3" og 4"×10" og derover,	3"×9",	3"×8" og derunder.
Norge . . .	957	32 823	17 272
Sverige . .	9 328	8 372	9 503
Finland . .	1 677	8 074	59 785
	11 962	49 269	86 560
Import i aaret 1902	34 693	108 010	78 995
— - „ 1901	4 341	65 748	106 125

Battens, stkr.

	$2^1/_2$"×8" og derover,	$2^1/_2$"×7",	$2^1/_2$"×$6^1/_2$",	$2^1/_2$"×6" og derunder.
Norge . .	—	257 438	241 456	246 305
Sverige . .	617	68 934	19 492	53 497
Finland . .	3 936	255 646	127 688	327 236
	4 553	582 018	388 636	627 038
Import i aaret 1902	9 165	720 770	466 713	1 003 366
— - „ 1901	27 465	681 765	291 745	557 366

Bord, stkr.

	2"	$^6/_4$"	$^5/_4$"	$^4/_4$" og derunder.	Høvlede.
Norge	41 224	—	12 548	179 733	5 659
Sverige	216 167	247 048	162 492	5 638 150	—
Finland	280 927	411 197	269 828	3 832 600	—
	538 318	658 245	444 868	9 650 483	5 659
Import i aaret 1902 . .	632 072	1 074 807	838 462	9 154 153	—
— - „ 1901 . .	391 632	788 916	666 027	6 028 680	83 749

Kassebord og tøndestav.

	Kubikmeter.
Norge	13 154
Sverige	25 879
Finland	5 994
	45 027
Import i aaret 1902	64 346
Do. i — 1901	35 582

I aarsrapporten for aaret 1902 fremhævedes for trælastens vedkommende, at aaret afsluttedes under temmelig gunstige auspicier, idet importpriserne viste en fasthed, som syntes at give haab om, at ogsaa salgspriserne hersteds skulde kunne drives op til en tilsvarende høide.

Under disse forudsætninger begyndte temmelig almindeligt i december maaned 1902 salgene pr. f o. w. 1903, under hvilke af svensk virke navnlig furuplanchetter og sorterede furubord af gode merker var efterspurgte.

Samtidig raadede god efterspørgsel efter norske battens, hvorimod planker blev mere forsømte og i almindelighed kun akcepteredes i mindre kvanta paa en forøvrigt god specifikation battens.

Priserne paa usorteret furu fra Österbotten stillede sig i almindelighed paa følgende maade:

	9″	8″	7″	6½″	6″	5″	4½″	4″
Frcs.	287.50	210.00	200.00	190.00	175.00	160.00	150.00	140.00

Medens der for gran — hvoraf egentlig kun planchetter var efterspurgte — betaltes:

	9″	7″	6½″ og 6″	5″	4½″	4″
Frcs.	210.00	180.00	170.00	155.00	145.00	135.00, alt fob.

Disse priser viser en forøgelse af 20 francs i foregaaende aars priser ved samme tidspunkt og omkring 10 francs stigning i dem, som raadede ved slutningen af skibningssæsonen aaret 1902. Kjøberne fandt vistnok denne prisstigning altfor stor og altfor hurtig tilveiebragt og gjorde derfor ogsaa paa mange hold energiske forsøg paa at sikre sig varer paa bassis af de lavere priser, som betaltes ved slutningen af aarets skibningssæson. Ligeoverfor exportørernes enighed og fasthed blev dog disse forsøg uden resultat.

Heraf fulgte dog, at endel mere forsigtige kjøbere trak sig tilbage fra markedet i paavente af, hvad den nærmeste fremtid muligens skulde kunne bringe, medens derimod fra andre hold livlige indkjøb fandt sted.

I denne tid placeredes ogsaa betydelige partier norsk furuvirke til følgende priser fob.:

	9″	8½″	7″	6½″	6″
Frcs.	235.00	220.00	192.50	175.00	155.00

med 15 francs rabat for gran.

I februar/marts 1903 var saaledes f. o. w. salgene i det væsentlige af-

sluttede, hvilket blandt andet viste sig deri, at der saavel i svenske som i norske lagerlister næsten ikke frembødes mere kurante dimensioner.

Saavel under sommeren som henimod høsten raadede livlig efterspørgsel efter furuplanchetter, for hvilke priserne endog yderligere steg noget. Med hensyn til battens var derimod stillingen noget ugunstigere, om end indførselspriserne for samme egentlig ikke undergik noget fald, undtagen hvad angaar norsk virke, der tilslut maatte sælges 10 à 15 francs billigere end ved aarets begyndelse.

Omendskjønt den fasthed, som saaledes i almindelighed raadede i importpriserne, og de yderst begrænsede lagerbeholdninger, som i virkeligheden forefandtes hos exportørerne, syntes at burde medføre et ogsaa for importørerne gunstigt resultat i form saavel af livlig afsætning af det ankomne virke som af stigende salgspriser, viste det sig dog snart, at man i denne henseende havde taget feil.

Afsætningen gik langsomt fra haanden endog fra vaaren af, og da det senere viste sig, at aarets import vilde blive usedvanlig stor, medens paa den anden side konsumtionen af trælast inden landet ikke viste tegn til bedring, fulgte snart et fald i herværende salgspriser, som i mange tilfælde beredte importørerne et gjennemgaaende og omfattende tab, og dette saameget mere som en meget skarp konkurrence mellem de sælgende firmaer gjorde sit til at forværre stillingen.

Det kan saaledes siges, at næsten alt bygningsvirke, saasom planker og battens, under hele aaret hersteds maatte sælges med tab, medens dog forholdene, hvad angaar bord og planchetter, stillede sig noget gunstigere. Den fortjeneste, som muligens realiseredes paa dette virke, antages dog at have været høist ubetydelig, baade paa grund af de forøvrigt ufordelagtige konjunkturer paa de herværende markeder og som følge af de høie priser, som virket ved sin indførsel betingede.

I vinterens løb lagredes ikke ubetydelige kvanta, og da intet syntes at tilkjendegive en bedring af konjunkturerne inden den nærmeste fremtid — det maatte være i form af forøget efterspørgsel efter virke eller af forbedrede priser paa samme —, saa forholdene ved sæsonens aabning i aaret 1904 lidet lysende ud.

Af kassebord — „case boards" — er indført omtrent samme kvantum som foregaaende aar, og priserne paa samme har været tilfredsstillende. Men ogsaa betræffende dette slags virke gjælder, hvad ovenfor er sagt om de øvrige trævarer: Omsætningen har været mat og ikke medført det af importørerne forønskede resultat.

Indførselen af cementstav fra de forenede riger har i aaret 1903 været ganske betydelig og omfattet de sedvanlige dimensioner, d. v. s. $^1/_2 \times 28'' \times 2—5''$ med ca. 10/15 pct. $^1/_2 \times 17'' \times 2^1/_2—5''$, og priserne herpaa har stillet sig omtrent saaledes: Frcs. 110.00 à 115.00 for norsk og frcs. 95.00 à 100.00 for svensk vare.

Som af ovenfor opstillede opgave fremgaar, har importen af props, spirer og andet rundvirke, saavel fra Norge som navnlig fra Sverige, været ubetydelig.

Træmasse. I henhold til den belgiske statistik er af træmasse af ethvert slags i aaret 1903 indført til Belgien i „commerce général" kg. 82 046 937 mod 93 428 074 i aaret 1902; forrige aars import viser altsaa i sammenligning med aaret 1902 den betydelige nedgang af over 11 000 tons.

Indførselen i disse to aar fordelte sig paa de enkelte lande paa følgende maade:

	1903.	1902.
Norge	27 002 991	23 694 090
Sverige	21 990 543	22 721 528
Rusland	2 082 905	2 848 208
Tyskland	21 825 944	22 698 241
Kanada	3 564 750	16 840 320
Forenede Stater	3 110 869	3 131 137
Andre lande	2 468 935	1 494 450
	82 046 937	93 428 074

Medens saaledes importen fra Norge i aaret 1903 i modsætning til aaret 1902 er steget med næsten $4^1/_2$ million kg., er den aftaget for alle andre landes vedkommende. Som det vil bemerkes, er denne nedgang navnlig fremtrædende, hvad betræffer importen fra Kanada, som i aaret 1901 og navnlig i aaret 1902 optraadte sterkt konkurrerende paa det herværende marked. Denne konkurrence synes dog nu at have taget slut. Et i Kanada hovedsagelig med belgisk kapital dannet selskab „Belgo Canadienne", som havde haabet at kunne faa afsat paa det belgiske marked den største del af sin produktion, har seet sine forhaabninger skuffede; det herværende marked er lidet fordelagtigt for forsendelsen fra Kanada, og papirfabrikanterne synes ogsaa at have havt misregninger med denne masse, til hvilken de ikke var vant; selskabet „Belgo Canadienne" benytter nu selv sin masse til fabrikation af papir, bestemt for det amerikanske marked.

Af ovennævnte aarsimport udførtes atter i aaret 1903 35 millioner kg., navnlig til Frankrige, Tyskland, Forenede Stater, Spanien, Holland, Kuba og den Argentinske Republik.

Desuden indkom i aaret 1903 til Belgien i transit 9 832 131 kg., næsten udelukkende fra Tyskland.

Som ogsaa fremgaar af nedgangen i importen, har markedet i det forløbne aar befundet sig under mindre heldige forhold.

Mekanisk masse. Aarets begyndelse karakteriseredes ved en sterk tørke i Norden, som foranledigede sælgerne til at sætte prisen for ordinære merker af mekanisk masse til kr. 35.00—36.00 pr. ton fob. Kristiania. Da tørken tiltog, blev priserne for prompt levering drevne op til kr. 36.00—38.00 og for levering i andet halvaar til kr. 32.00—34.00; faa kjøbere fremstillede sig dog i denne periode.

I april indtraadte imidlertid en fuldstændig forandring; kjøberne bød kr. 25.00—26.00, og de bedste priser, som sælgerne opnaaede, oversteg ikke kr. 29.00. Denne prisnedgang foranledigede fabrikanterne til at foreslaa en overenskomst med det formaal at indskrænke produktionen.

Under sommeren var markedet svagt og mat, medens det under høsten paa en tid, da spørgsmaalet om oprettelse af et centralbureau for salg af træmasse var under alvorlig overveielse, antog nogen fasthed. Denne bedring var dog ikke af synderlig betydning. Man kan ansætte gjennemsnitsprisen til kr. 29.00—30.00.

Sulfitcellulose. Markedet for denne vare antog efterhaanden i aarets løb større fasthed; man kan ansætte bedringen i priserne til omtrent kr. 10.00.

Sulfatcellulose. Svag i begyndelsen af aaret antog denne slags træmasse i aarets løb større fasthed, og ved aarets afslutning var priserne stabile og noksaa tilfredsstillende.

Den mindre heldige stilling, som varen indtog i Norden, har havt sin tilbagevirkning paa det herværende marked, og indkjøbene foregik trægt og vanskeligt.

Papir. Inden papirfabrikationen var konkurrencen sterk, og man søgte i

almindelighed at bringe arbeidsomkostningerne ned ved at forøge produktionen. Markedet har dog kunnet holde sig normalt, og for simplere sorter — pakpapir, trykpapir m. v. — viser importen fra Norge og Sverige til Belgien endog nogen fremgang mod aaret 1902, idet der i afvigte aar fra Norge indførtes 399 tons og fra Sverige 1 388 tons, mod respektive 291 og 977 tons i aaret 1902.

Importen til Belgien af almindeligt papir er i sin helhed betydelig — i aaret 1903 28 473 tons —, men kommer dog paa langt nær ikke op mod exporten af denne vare, der i afvigte aar gik op til 51 159 tons, hovedsagelig til England, Holland og Japan.

Som heraf forstaaes, er papirfabrikationen en af Belgiens betydeligere industrier. Der findes for tiden i landet 45 fabriker producerende papir og karton i følgende kvanta pr. aar:

Trykpapir, almindeligt	omtrent	35 000	tons
Pakpapir	„	27 000	„
Fint papir	„	14 à 15 000	„
Karton	„	8 000	„

Fisk. I den belgiske statistik er denne vare opført under 3 afdelinger: Sild, fiskekonserver og „andre sorter".

Fisk, konserveret, i æsker etc., erlægger i indførselstold frcs. 15.00 pr. 100 kg.; dersom den ikke indføres i æsker etc., men er præpareret ved hjælp af substanser, der svarer told eller akcise, er tolden frcs. 12.00 pr. 100 kg. Alle andre fiskekonserver er toldfrie.

Fisk af ethvert slags — den være fersk, tørret, saltet eller røget —, hummer, østers og skjæl er toldfrie. Konsumtionen af fisk i Belgien har været i stadig stigning, og i aaret 1903 indførtes i det hele for 31 millioner frcs. fisk, deraf hummer for 1 million frcs., sild for 5 millioner, konserver for $3^1/_2$ million og „anden" fisk for $21^1/_2$ million. I denne betydelige import tager Norge og Sverige kun yderst ringe del. Efter den belgiske statistik kom saaledes i aaret 1903:

	Fra Norge.		Fra Sverige.	
	Kg.	Frcs.	Kg.	Frcs.
Sild	129 000	26 000	122 000	24 000
Konserver	6 400	6 580	—	—
Anden fisk	239 000	301 500	117 000	148 000
	374 400	334 080	239 000	172 000

Det maa dog bemerkes, at ikke ubetydelige kvanta, navnlig tørfisk, indføres fra Norge til Belgien over Rotterdam og derfor i statistiken opføres som kommende fra Holland. Saaledes ankom i aaret 1903 efter private opgaver alene fra Bergen til Antwerpen 650 000 kg. af al slags tørfisk.

Tidligere foregik fra belgisk side noksaa livlige fiskerier saavel af sild som af torsk. Saaledes udrustedes i aaret 1867 i Belgien 361 fiskebaade — deraf 142 i Ostende —, som indbragte 2 565 046 kg. torsk. Paa lignende maade fangedes i aaret 1850 af belgiske baade 298 000 kg. sild. Lidt efter lidt er imidlertid denne industri ophørt. Allerede i aaret 1864 var fangsten af sild reduceret til en ubetydelighed, og i aaret 1902 blev kun 6 baade — fra Ostende — udrustede til torskefangst; disse indbragte 24 000 kg. torsk.

Det er hovedsagelig Holland og England, som forsyner de herværende fiskemarkeder. Flere gange ugentlig hidfører dampskibe fersk fisk saavel fra Rotterdam som fra Grimsby og Hull. De forbedrede kommunikationer har tilfølge, at forbruget af fersk fisk stadig tiltager, medens saltet eller tørret mere og mere gaar af brug. Som ovenfor anført er det vanskeligt af officielle belgiske opgaver at paavise detaljerne i denne nedgang; af den norske statistik sees dog, at medens der i aaret 1892 udførtes fra Norge til Belgien 200 000 kg. rundfisk, skibedes der i aaret 1902 af denne vare hertil kun 3 350 kg.

Medens saltet og tørret fisk mere og mere gaar af brug, er importen af hermetiske fiskevarer i fremgang. Foruden de lettelser, denne vare bereder husholdningerne, frembyder den alle betingelser for export til troperne. Af de i aaret 1903 indførte 2 millioner kg. konserverede fiskevarer gik saaledes lidt over 1 million kg. i transit, hovedsagelig til oversjøiske lande.

For i Belgien at kunne udvide vort marked for fisk synes vore bestræbelser saaledes væsentlig at burde være rettede paa export hertil af fersk fisk og af hermetik. Nogen synderlig fremgang, navnlig hvad export hertil af førstnævnte vare angaar, er dog neppe at vente, medmindre tilførselen foregaar baade hurtigere og med større paalidelighed og regelmæssighed end fortiden.

Is. Importen af denne artikel foregaar væsentlig til Ostende og finder hovedsagelig sted i maanederne april til september. Ostende modtog i aaret 1903 12 760 tons eller omtrent 700 tons mere end i aaret 1902, men salgene foregik med nogen vanskelighed og ikke altid til lønnende priser.

Sten. Indførselen af sten fra Norge opgik i aaret 1903 til 2 983 tons og oversteg med 1 579 tons den i aaret 1902 stedfundne. Det er især kantsten af granit for gader og brosten, som anvendes. Navnlig har Antwerpen, hvis gader for en stor del i de sidste aar er blevne omlagte, optaget et betydeligt kvantum. Da imidlertid byens brolægning nu nærmer sig sin fuldendelse, er det at antage, at denne import vil aftage.

Priserne har i aarets løb været temmelig vekslende. I henhold til princippet om under lige vilkaar at foretrække indenlandsk produkt, har byen Antwerpen ikke afsluttet kontrakt om kjøb af norsk sten, medmindre den leveres 2 frcs. billigere end f. ex. sten fra Quenast.

Danmark.

Generalkonsulatet i Kjøbenhavn har med skrivelse af 10de september 1904 indsendt følgende uddrag af aarsberetninger fra vicekonsulerne i Danmark for aarene 1902 og 1903:

Vicekonsulatet i Aalborg.

Skibsfart. Fra og med 1ste januar 1903 er lodstvangen ved beseiling af barren ved Hals (Limfjordens østlige indløb) forandret fra 11 til 16 fods dybgaaende. Den i beretningen for aaret 1901 omtalte tilsanding paa de uddybede grunde ved Løgstør er i aaret 1902 atter bortskaffet.

Fra vaaren 1903 har en ny mindre ophalingsbedding været i brug i Aalborg. Den har ved foden en vanddybde af 4.24 meter, og sjøbeddingens længde er 51 meter. Heldingen er 1 : 12, og beddingvognens længde

*

er 25 meter. Skibe paa indtil 130 tons egenvegt kan optages. Til mai 1904 ventedes der en ny større ophalingsbedding færdig, paa hvilken skibe af indtil 600 tons egenvegt antages at ville kunne optages*).

En ny lodstakst er traadt i kraft fra 1ste april 1903; herved er lodsning i Limfjorden blevet forbundet med betydelig større udgifter. Havneafgifterne er ikke blevne forandrede i aaret 1903.

Industri. Her har man i aarets sidste maaneder lagt grund til oprettelsen af en helt ny industrigren, idet der er dannet et selskab til at udvinde sprit af torvjord.

Handel. Der er vedblivende god afsætning for saltet sild, konserver, granit, brosten og forarbeidede trævarer.

Vicekonsulatet i Aarhus.

Aaret 1902 har for skibsfarten været endnu mindre heldigt end aaret 1901. Det har saaledes gjældt for de mindre fartøier at kunne undgaa alle unødige udgifter. Derfor har adskillige skibsførere klareret sine skibe selv, hvorved de har sparet mæglerafgiften. Ligeledes har skibsførere i et par tilfælde ved hjemsendelse af opgjør for lasten uden udlæg benyttet sig af check paa vicekonsulatets konto og har derved sluppet at erlægge de 2 pct., som beregnes i provision, naar beløbet hjemsendes i veksel gjennem mægleren.

Handel. Samtlige forhandlere paa pladsen saavel af symaskiner som af agerbrugsmaskiner er filialer eller forhandlere for kjøbenhavnske huse. Af agerdyrkningsredskaber forhandles svenske „fjäderharfvar"; tærskemaskiner, hestevandringer og hakkelsemaskiner fra Tyskland, slaa- og meiemaskiner samt s. k. tallerkenharve fra Amerika samt damptærskeverk og oljekageknusere fra England. Af jutevæv anvendes saagodtsom udelukkende den svenske, med hvilken man er meget tilfreds, baade paa grund af varens godhed, og fordi den expederes meget prompte. Kun i enkelte tilfælde bestilles den dyrere skotske jutevæv (fra Dundee). Solide og prydelige reisekufferter og æsker af spaan og andre hussløidsfrembringelser menes at kunne faa marked i Aarhus. Opmerksomheden henledes endvidere paa de anvendte foderstoffe for fjærkræ — knuste friske kvægben, østersskaller og noget kogsalt (4 øre pr. ℔) samt et foderstof, som beredes af det tuberkuløse kjød, affald m. v.

Paa det herværende marked finder trævarer stadig god afsætning. Da trævarehandelen staar i nær tilknytning til byggevirksomheden, kan det maaske være af interesse at erfare, at den private byggevirksomhed i aaret 1903 har været forholdsvis ubetydelig i selve byen Aarhus, endskjønt den ingenlunde kan siges at have staaet stille. Paa landsbygden har derimod den velstand, der er fremkommen ved de senere aars gode høst, i betydelig grad givet sig udslag i en særdeles livlig byggelyst. I sammenhæng med byggevirksomheden omtales ogsaa den nu under anlæg værende elektriske sporvei. For at skaffe denne sporvei den fornødne plads har man nemlig maattet nedrive husene paa den ene side af en for smal gade; og nye huse skal iaar opføres i den nye gadelinje.

*) Denne vil blive færdig først til vaaren 1905.

Vicekonsulatet i Esbjerg.

Betræffende fiskeriet omtales, at de indførte fiskemotorer har vist sig at være meget nyttige. I joller og fiskekuttere anvendes motorer til at drage vad ind og til at drive en hjælpeskrue. I endel kuttere lader man motoren ogsaa drive en stor pumpe, der holder vandet i fiskedammen i bevægelse, medens fartøiet ligger inde med last, for at ikke fisken skal dø, inden losningen kan paabegyndes.

Den traadløse telegraf er nu iorden til Horns Revs fyrskib og skal fungere godt. Fra begyndelsen af januar maaned 1903 er der taget den foranstaltning, at fyrskibene saavel dag som nat kan tilkalde statens der stationerede assistancedamper, naar stranding eller anden sjøulykke iagttages.

Fra den 1ste oktober 1903 gaar pakkepostforsendelser fra og til Storbritannien samt de engelske kolonier over Esbjerg, hvilket har bevirket en lavere takst end ad fastlandsruten.

Skibsfarten paa distriktet har særlig for norske skibes vedkommende i aaret 1903 været betydelig større end sedvanlig, idet disse har seilet ti fragter, som den lokale flaade ikke har villet konkurrere med; denne, der nu bestaar af 127 skibe paa tilsammen 16 423 tons, finder mere lønnende beskjæftigelse i Nord- og Østersjøfarten.

Vicekonsulatet i Fredrikshavn.

Export og import i aarene 1902 og 1903. Til Norge er der væsentlig blevet exporteret ferskt kjød og flesk, frisk gjær, poteter, grøntsager, æg, østers og støbegods. Af slagtede kreaturer udføres der stadig mere og mere. Det for nogle aar siden i Fredrikshavn med statsunderstøttelse byggede store exportslagteri synes ikke at have vundet videre fremgang, idet bønderne mener at kunne sælge fordelagtigere til de private slagtere; og disse har da i løbet af aaret bygget egne slagterier, særlig beregnede paa export. Fra Norge indføres der trælast, sild og heste. Af hummer tilføres der Fredrikshavn en god del fra de forenede riger. Hovedimporten gaar dog videre til Tyskland. Fra Norge kommer der ogsaa helleflyndre, hvilken vare hovedsagelig gaar til forhandlere her i landet.

I ruten mellem Kristianssand og Fredrikshavn er der blevet indsat et større dampskib, som tilligemed de to hidtil gaaende besørger trafiken.

Vicekonsulatet i Hjørring.

Den i aaret 1899 udkomne lov angaaende jordlodder til landarbeidere, hvorved der aarlig mod av rente og paa billige betingelser iøvrigt kan udlaanes 2 millioner kroner, har vist sig at være særdeles gavnlig, og der er i aaret blevet stor efterspørgsel efter laan. Til Hjørring amt blev der paa budgettet opført kr. 8 000.00. Det er hensigten at skabe smaa husmandsbrug paa $3^1/_2$ à 5 tønder land, som med bygninger og besætning vil komme til at koste ca. kr. 4 000.00, og hvorpaa der udlaanes $^9/_{10}$ af værdien.

Skibsfart findes ikke i dette distrikt. Tidligere bestod der en betydelig trafik paa Norge med smaaskibe fra vestkysten; men denne trafik er nu omtrent fuldstændig ophørt.

Fiskeriet vil kun faa ringe betydning, saalænge der ikke findes nogen

egentlig havn. Fisket drives fra aabne baade ved vestkysten, og man kan derfor vanskelig nyttiggjøre sig havets store fiskerigdom. Man har nu begyndt at indlægge motorer i baadene, og at der dog fiskes en del, fremgaar af, at der alene i Løkkens distrikt i aaret 1902 er blevet fisket for ca. kr. 85 400.00.

I aaret 1903 er der anskaffet en del store motorbaade, som kan bringe godt udbytte, hvor slæbebaad benyttes, idet maskinerne er specielt indrettede til ophaling af vadet. Motorbaadene indbragte i december maaned betydelig fangst, daglig ca. 400 à 500 kg. pr. baad.

For egnens fiskerbefolkning har det været en stor skuffelse, at den paatænkte havn ved Hirshals, hvor man mente, at betingelserne var særlig gode, ikke blev anlagt.

Det nye fyr paa Rubjerg Knude viser sig at være til stor nytte for skibsfarten og vil utvilsomt forhindre de tidligere hyppige strandinger, navnlig ved Lønstrup.

Redningsvæsenet er stadig i god stand, og det er under overveielse at faa signalraketter stationerede i alarmsignalhusene ved kysten. Ved hjælp heraf vilde strandvagten være istand til at svare et skib, saa snart dette kaldte paa hjælp udefra.

Vicekonsulatet i Kallundborg.

Angaaende havneforholdene i Kallundborg udtales, at havnen har $18^1/_2$ fod vand eng., at beseilingsforholdene er gode, og at havnen er fuldstændig sikker. Ved vicekonsulatets mellemkomst er der foretaget en forandring i havnetaksten, saaledes at skibe, som anløber havnen alene for kulforsyning, kun har at betale halv havneafgift.

Af vigtigere varer sees trælast at være indført med 915 kommercelæster og 32 648 kubikfod. Der er vistnok blevet indført en betydelig større mængde af denne vare end her anført, men da denne indførsel er skeet med jernbane via færgerne, og varerne er bleven fortoldede i Helsingør og Fredriksberg, kan det saaledes indførte kvantum ikke konstateres.

Vicekonsulatet i Kolding.

Fragtmarkedet viser stadig fremgang paa pladsen. I skibsfarten har ogsaa norske fartøier taget del. Antallet af skibe er ikke saa stort; men tonnagen tiltager. Navnlig har dampskibe, dels gaaende i time-charter paa England, og dels befragtede med korn og foderstoffe, været sysselsatte paa pladsen. Det anføres, at en sammenslutning af byens kornhandlere til et interessentskab under firma: „Sydjydsk korn- og foderstofkompagni“ har givet anledning til en betydelig udvidelse af denne trafik.

Vicekonsulatet i Korsør.

Korsør havn er i løbet af aaret 1902 blevet betydelig udvidet og fordybet; den kan beseiles af skibe med indtil 21 fods dybgaaende.

Der oplyses følgende: Et dampskib af $1\ 228^{57}/_{100}$ reg.-tons, som bragte en ladning kul paa 2 723 tons, betalte:

I havnepenge ind og ud	kr.	196.64
- diæter til toldopsynet	„	65.33

I lodspenge ind og ud	Kr.	36.59
- baad- og trosseføring ind og ud . . .	„	20.00
- provision til klarering	„	202.62
	kr.	521.18,

eller ca. kr. 0.42 pr. netto registerton.

Losningsomkostningerne andrager til:

For kul	6	pence	pr. ton
„ mais og korn	7	„	„ „
„ oljekager i sække	9	„	„ „
„ klid	60	øre	„ „

Hver lossende damper med 900 tons ladning og derover betaler £ 1.0.0 i arbeiderassurance. For skibe med under 900 tons ladning betales der 15 sh. i arbeiderassurance.

Losningen foregaar hurtig. Af kul losses der indtil 700 tons pr. dag og af kornvarer og oljekager henholdsvis 500 og 300 tons.

Vicekonsulatet i Mariager.

Som sedvanlig har de vigtigste indførselsvarer været kolonialvarer og foderstoffe fra indlandet, kul og trælast fra udlandet. De vigtigste udførselsvarer har været cement, kridt og smør. Det er et forhold, som gjentager sig aar efter aar, at norske og svenske fartøier hovedsagelig benyttes i den udenlandske omsætning, medens danske skibe for det meste anvendes i den indenlandske fart.

Bygningen af den faste bro over Mariagerfjord ved Hadsund, som blev paabegyndt i aaret 1902, er skredet saa godt fremad, at broen ventes aabnet for færdsel høsten 1904.

Vicekonsulatet i Nakskov.

Handelsomsætningen har i aaret 1903 omfattet de sedvanlige artikler i omtrent samme omfang som i de foregaaende aar, idet dog forbruget af trælast synes at have været noget større. Is indføres der intet mere af, da alle forbrugere har indrettet sig med afkjølingsmaskiner.

Havnen, der i aaret 1902 uddybedes til 16 fod, er nu reguleret og uddybet for hele fjordløbets vedkommende. Bolverkerne er i orden, og havnemoloerne forsynede med jernbanespor i fuld udstrækning.

Vicekonsulatet i Nykjøbing (Falster).

Udførselen til Norge omfattede ogsaa i aaret 1903 endel byg. Fra Norge er der blevet indført nogle forarbeidede trævarer.

Det i aaret 1902 planlagte arbeide med uddybning af seilløbet (Guldborgsund) til 20 fod er nu paabegyndt og forventes fuldført i løbet af aaret 1904.

Vicekonsulatet i Randers.

Paa Randers offentlige slagtehus blev der i aaret 1902 slagtet til udførsel til Norge: 700 stykker hornkvæg, 750 stkr. faar, 30 stkr. svin; samt paa andelssvineslagteriet: 136 stkr. hornkvæg og 13 stkr. faar.

I aaret 1902 er der ialt blevet indført af tømmer og anden trælast 137 896 kubikfod og 5 279 kommercelæster.

Vicekonsulatet i Ringkjöbing.

Handelsforbindelsen med de forenede riger. Naar undtages Limfjordsbyerne, der kjøber en del trælast fra Norge med skib, sker forsyningen af trælast til distriktet hovedsagelig med jernbane fra Sverige. I de senere aar har forbruget af staalbjælker til hvælvinger i stalde tiltaget betydelig og har fortrængt de tidligere anvendte træbjælker.

Seiladsen paa Ringkjøbing fjord indskrænker sig fremdeles til fiskerbaade paa grund af udløbets større eller mindre tilsanding. Man har dog nu ved hjælp af sandpumpe arbeidet med at søge at frembringe et seilbart løb og med at opmudre til et havneanlæg. Man forventer, at dette havneanlæg skulde være det første skridt til at faa istandbragt den saa længe ventede forbindelse med havet, og at der vil komme forslag fra regjeringen angaaende udgravning af et nyt seilbart løb fra Ringkjøbingfjord.

Der er blevet fremsat et forslag om opførelse i de nærmeste aar af et fyr mellem Blaavandshuk og Bovbjerg, hvortil der er beregnet kr. 135 000.oo.

Beplantningen af distriktets hedestrækninger skrider stadig fremad, og der synes at raade almindelig tilfredshed med, at der benyttes straffanger til beplantningsarbeidet. Fængselsselskabet, som tager sig af løsladte fanger, har under overveielse at oprette kolonier paa heden for saadanne for derved at give dem mulighed for selvstændigt erhverv.

Vicekonsulatet i Rudkjöbing.

Uddybningen af Rudkjöbings nordre havn til en dybde af 13 fod er blevet tilendebragt i aaret 1902, og har man i sommerens løb arbeidet med udvidelse og forbedring af det nordre løb.

Fiskeriet, som i de senere aar har taget et stort opsving i Rudkjöbing og langs kysten af Langeland, har foranlediget anskaffelsen af flere motorbaade. Der fiskes hovedsagelig sild, hornfisk, makrel, torsk og aal samt ræger. Aal, sild og hornfisk sendes hovedsagelig til røgning i udlandet.

Til Norge blev i aaret 1903 udført 4 352 tønder byg.

Vicekonsulatet i Skagen.

Man har ogsaa i dette distrikt begyndt mere og mere at anbringe maskinkraft ved hjælp af petroleumsmotorer i de aabne fiskerbaade (af drægtighed mellem 2 og 3 tons). Ved disse motorer drives ikke alene en skrue, men tillige et spil til inddragning af fiskeredskaberne. Det har vist sig, at man paa denne maade har vundet et betydelig forøget udbytte af fisket; og saa godt som alle fiskere, der formaar at anskaffe motorer, har allerede indført saadanne.

Af saadanne baade findes der nu 70 stykker i Skagen, der alle skal være anskaffede i de sidste 3 aar.

I aaret 1903 er der bevilget anlagt en større havn for statens regning ved Skagen. Denne havn, som forventes fuldført i løbet af 3 aar, antages at ville fremme det danske fiskeri i høi grad, ligesom den kan blive af betydning som tilflugtshavn ogsaa for norske og svenske fiskefartøier. Havnemundingen kommer til at ligge paa en dybde af 21 fod, medens dybden i ydrehavnen

bliver 14 fod og i indrehavnen 11 og 12 fod. Havnen vil ved et havnespor komme i forbindelse med jernbanen.

Vicekonsulatet i Skive.

Arbeidet med havnens og fjordens uddybning har været fortsat og antages at skulle blive afsluttet i aarets løb (1902).

Vicekonsulatet i Svendborg.

Bygningen af træseilskibe paa byens verfter vedvarede i aaret 1902 trods de slette fragtkonjunkturer. Fra skibsverfterne blev der i aarets løb fuldført og afleveret 13 nybyggede fartøier af tilsammen 2 605 tons drægtighed, og der henstaar under bygning 13 skibe af en gjennemsnitsdrægtighed af 180 tons.

Der er anbragt en flydedok i Svendborg havn. Denne flydedok, som er traadt i virksomhed i marts maaned 1904, har været gjenstand for særskilt indberetning fra generalkonsulatet. I flydedokken vil saavel damp- som seilskibe af størrelse indtil 550 reg.-tons kunne blive reparerede og efterseede.

Vicekonsulatet i Thisted.

Importen til denne plads fra Norge og Sverige har været indskrænket hovedsagelig til trælast, hvoraf der er blevet indført en del mere i aaret 1902 end i det foregaaende aar. For Norges vedkommende viser dog indførselen af denne vare tilbagegang, medens indførselen fra Sverige har været i betydelig fremgang.

Fra Norge er der indført en enkelt ladning brisling. Forøvrigt er der neppe for tiden udsigt til, at andre varer med fordel kan importeres til pladsen fra de forenede riger.

Udførselen til Norge og Sverige er kun af mindre betydning og har i aaret 1902 været indskrænket til smaapartier af poteter, cementtagsten, cement, klid og hvede.

Havne- og skibsafgifterne i Thisted er uforandrede. Havnen kan nu efter den stedfundne uddybning til 13 fod anløbes af større skibe end tidligere. Fragterne har været lave i aaret 1902, og der er formentlig ikke for tiden udsigt til stigning.

I aaret 1902 er der paabegyndt anlagt en jernbanelinje fra Thisted til Fjerritsløv—Nørresundby-banen. Ad denne nye banestrækning, som antages at ville være færdig i løbet af $1^1/_2$ à 2 aar, vil der blive jernbaneforbindelse mellem Fredrikshavn og Thisted.

Generalkonsulatet bemerker ved indsendelsen af disse beretninger følgende:

For fiskeriets vedkommende er oplysningerne om den almindeligere benyttelse af motorer værd at lægge merke til. Da norske fiskere forhaabentlig snart i større udstrækning vil følge dette exempel, vilde det være godt, om de forsynede sig fra fabrikerne hjemme i Norge i stedet for at benytte sig af dansk tilvirkning.

Hvis der i Norge maatte være ønske om paa et eller andet hold at faa nærmere underretning om de i beretningerne omhandlede eller andre forhold i de danske provinsbyer, tør man gaa ud fra, at forespørgsler derom vil blive rettede til generalkonsulatet.

Bilbao.

Opgaver over handelen paa Bilbaos konsulatdistrikt i 1ste halvaar 1904.

I. Import.

Klipfisk.

Til	Norsk. Kg.	Fransk. Kg.	Skotsk. Kg.	Færøisk. Kg.	Islandsk. Kg.	Ialt. Kg.
Bilbao . .	2 400 100	1 27 450	611 600	299 850	71 600	3 510 600
La Coruña .	363 500	—	20 200	—	—	383 700
Ferrol . .	—	—	500	—	—	500
Pasajes ? .	—	1 674 950	—	—	—	1 674 950
San Sebastian	—	—	83 300	—	—	83 300
Santander .	1 110 800	—	101 700	—	—	1 212 500
Vigo . . .	650 100	—	4 000	—	—	654 100
Tilsammen	4 524 500	1 802 400	821 300	299 850	71 600	7 519 650

Rogn.

Fra	Til Bilbao. Tønder.	Til La Coruña. Tønder.	Til Santander. Tønder.	Til Vigo. Tønder.	Tilsammen. Tønder.
Norge	3 177	1 491	1 418	4 200	10 286
Frankrige . . .	105	—	51	9	165
Tyskland. . . .	—	—	65	—	65
Nordamerika . .	—	—	606	—	606
Ialt	3 282	1 491	2 140	4 209	11 122

Tran.

Fra	Til Bilbao. Tønder.	Til La Coruña. Tønder.	Til Santander. Tønder.	Til Vigo. Tønder.	Tilsammen. Tønder.
Norge	—	11	—	1	12
Skotland	124	6	—	—	130
Belgien	62	—	27	—	89
Tyskland . . .	7	—	46	—	53
Frankrige . . .	—	6	—	—	6
Ialt	193	23	73	1	290

Trælast*).

Til	Fra Norge. m^3.	Fra Sverige. m^3.	Fra Finland. m^3.	Fra Frankrige. m^3.	Fra Nordamerika. m^3.	Ialt. m^3.
Bilbao . . .	537	3 783	3 689	5 709	5 370	19 088
La Coruña . .	—	810	—	—	1 383	2 193

*) Da den egentlige trælastimport til dette konsulatdistrikt finder sted i 2det halvaar, kan aarets totalimport ikke beregnes efter 1ste halvaars indførsel.

Til	Fra Norge. m³.	Fra Sverige. m³.	Fra Finland. m³.	Fra Frankrige. m³.	Fra Nordamerika. m³.	Ialt. m³.
Pasajes . . .	2 340	152	—	109	1 116	3 717*)
San Sebastian .	—	705	—	—	795	1 500
Santander . .	—	—	—	1 604	592	2 196
Vigo	—	766	—	—	1 604	2 370
Tilsammen	2 877	6 216	3 689	7 422	10 860	31 064

Træmasse.

Fra	Til Bilbao. Tons.	Til Pasajes. Tons.	Til Vigo. Tons.	Ialt. Tons.
Norge	658	1 624	—	2 282
Sverige	1 343	4 211	40	5 594
Finland	1 352	914	—	2 266
Belgien	172	—	—	172
Tyskland	160	476	—	636
Frankrige	112	175	—	287
Nordamerika . . .	94	—	—	94
Danmark	—	230	—	230
England	—	154	—	154
Ialt	3 891	7 784	40	11 715

Hesteskosøm.

Fra	Til Bilbao. Kg.	Til Santander. Kg.	Tilsammen. Kg.
Norge	20 240**)	4 725	24 965
Sverige	—	1 050	1 050
Tyskland	10 948	1 000	11 948
Belgien	3 300	—	3 300
Ialt	34 488	6 775	41 263

Is.

Til	Fra Norge. Kg.	Tilsammen. Kg.
San Sebastian	375 000	375 000

*) Desuden ankom til Pasajes 7 918 stav fra Nordamerika og 6 507 stav fra Frankrige.
**) Via Belgien og Tyskland.

II. Export.

Jernmalm.

Til	Tons.
England og Skotland	1 189 174
Holland (og i transit til Tyskland)	393 941
Frankrige	94 622
Belgien	151 046
Tyskland	4 840
Tilsammen	1 833 623

Konserver.

Til	Kg.
Kuba	613 938
Belgien	429 100
Argentina	133 737
England	82 929
Holland	79 067
Mexico	60 235
Frankrige	6 206
Tyskland	2 999
Norge	960
Tilsammen	1 409 171

Havre.

(Fortsættelse fra hefte nr. 15). Vicekonsulsberetninger.

Caen.

Aarsberetning for 1903 fra vicekonsul J. Lemaître.

De i aaret 1902 i departementet Calvados erlagte toldafgifter beløber sig til frcs. 4 502 650, hvilket betyder en nedgang af frcs. 259 935. Afgifterne har hovedsagelig været erlagt af havre, kaffe, kul, støbejern og bygningstømmer.

Da havrehøsten har givet tilstrækkeligt udbytte til at dække forbruget, er importen af denne vare aftaget.

For kulimportens vedkommende noteres en nedgang af 23 045 tons, hvilket forklares ved, at de franske vestbaner er gaaet over til at foretrække fransk stenkul.

Formindskelsen i importen af bygningstømmer har sin grund i, at et i Honfleur værende sagbrug er ophørt, og at priserne er forhøiede.

Exporten viser stigning for følgende varers vedkommende: Smør, der har gjenvundet sin sterke efterspørgsel i nabolandene; korn, paa grund af en særdeles rig høst; jernmalm, der nyder sterk efterspørgsel i England og Holland.

Fragter. Middelfragtsatserne i aaret 1903 har været følgende:

Stenkul	fra	Cardiff	frcs.	5.75
Do.	„	Newcastle	„	6.00
Do.	„	Holland	„	4.80
Trælast	„	Fredriksstad	„	10.00
Do.	„	svenske havne	„	15.00
Do.	„	Riga	„	15.50

Malm	til Grangemouth	frcs.	4.25
Do.	„ Middlesbrough	„	4.00
Do.	„ Rotterdam	„	4.00

Exporten af jernmalm beløb sig i aaret 1803 til 161 781 tons, mod 129 425 tons i aaret 1902. Importen af trælast gik op til 9 212 standards og stenkulimporten til 375 813 tons.

Høsten har været god, men har været hindret af det daarlige veir. Havren var god. Indhøstningen af kløver har været udført under gode betingelser.

Hvad angaar høavlen, da har denne været begunstiget af sterkt regn. Da forsyningerne af foder er blevne betydeligere, har kvæghandlerne benyttet sig heraf og forhøiet prisen paa sin vare.

Æbler til cider. Da denne høst ikke har givet noget udbytte, er prisen steget til 9 à 10 francs pr. hektoliter for æbler fra tilgrænsende departementer. I aaret 1902 beløb cider-produktionen i Calvados sig til 1 286 400 hektoliter.

Smør. Exporten af fransk smør til England, som i aaret 1902 beløb sig til 16 650 000 kg., viste en forhøielse af 45 pct. Der exporteredes fransk smør til Brasilien i en mængde, der svarer til to trediedele af forbruget. Smøret sælges ved kommissionærer i Paris, London og Hamburg.

Ved det i marts maaned i Paris afholdte almindelige landbrugsstevne erholdt Calvados et stort antal belønninger for dyreopdrætning.

Mineindustrien er fremdeles i fremgang. I aaret 1903 produceredes 155 000 tons malm, hvoraf 20 000 tons er anvendt i Frankrige.

Havnearbeider. Arbeiderne for at uddybe kanalen 0.5 meter afsluttedes i aaret 1901. En ny sluse fra Ouistreham blev taget i brug i begyndelsen af forrige aar. Endvidere vil projektet om en ny opdæmning have til hensigt yderligere at forøge vandhøiden i kanalen. Opmudringerne i Ouistrehams forhavn og mellem jetéerne fortsættes.

Skibsfarten paa Caen i aaret 1903 beløber sig, hvad vareomsætningen angaar, for ankomne fartøier til 454 616 tons og for afgaaede fartøier til 181 312 tons, tilsammen 635 928 tons, mod 571 398 tons i aaret 1902, eller en forøgelse for aaret 1903's vedkommende af 64 530 tons, hvilket skyldes dels forøgelse af malmexporten og dels en forhøiet import af stenkul.

Af de til Caen i aaret 1903 ankomne norske skibe bragte 11 nordisk trælast og 29 kul. Der afgik fra Caen 15 norske skibe ladede med malm.

Calais.

Aarsberetning for 1903 fra vicekonsul H. Apeness.

Skibsfart. Ifølge den franske toldbodstatistik over trafiken paa Calais' havn i aaret 1903 er der indkommet 2 309 skibe med en samlet drægtighed af 818 175 tons, heri ikke indbefattet statens skibe og fiskefartøierne.

Disse tal omfatter:

I.	1 192 anløb af postbaade repræsenterende tilsammen	480 976	tons
II.	368 „ „ dampere i daglig fart mellem Dover og Calais med forskjellige varer repræsenterende . . .	26 476	„
III.	704 skibe af forskjellig nationalitet repræsenterende	300 943	„
IV.	45 oplagte skibe „	9 780	„

Den almindelige koffardifart er øget fra aaret før, som nedenstaaende specifikation viser:

	1902.		1903.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Engelske	468	123 300	389	140 709
Franske	173	49 179	145	33 164
Danske	15	13 294	45	42 532
Svenske	40	29 892	46	33 259
Tyske	19	12 967	29	23 624
Norske	39	20 523	32	15 243
Hollandske	7	3 483	6	6 480
Belgiske	8	763	8	2 970
Italienske	—	—	1	1 083
Græske	—	—	1	1 017
Russiske	5	5 662	2	862
Østerrigske	1	2 400	—	—
Amerikanske	1	1 939	—	—
	776	263 402	704	300 943

Medens den svenske skibsfart ifølge den franske toldfortegnelse, der udelukkende regner efter engelsk maal, her paa havnen kun har øget med ca. 4 000 tons, og den norske endog er gaaet ned med næsten 3 000 tons, er den danske og tyske vokset med omkring 40 000 tons, og drager saaledes alene fordelen af vor havns livlige forbindelse med Rusland (som jeg allerede i min sidste rapport har henledet opmerksomheden paa), hvis export efter nedenstaaende specifikation i aaret 1903 næsten er fordoblet.

Importen foregik fra følgende lande med efternævnte kvantiteter, befordret i hosføiede antal skibe:

	1902.			1903.		
England	518	skibe	121 860 tons	432	skibe	128 534 tons
Rusland	47	„	47 687 „	81	„	79 454 „
Sverige	63	„	44 348 „	58	„	37 560 „
Frankrige	95	„	26 009 „	87	„	20 537 „
Amerika	7	„	8 441 „	10	„	14 582 „
Norge	27	„	10 836 „	22	„	9 259 „
Spanien	1	„	976 „	5	„	6 586 „
Belgien	11	„	627 „	8	„	3 347 „
Brasilien	—	„	— „	1	„	1 083 „
Tyskland	3	„	1 801 „	—	„	— „
Holland	4	„	817 „	—	„	— „
	776	skibe	263 402 tons	704	skibe	300 942 tons

Fragter. Naar fragten for trælast fra Østersjøen har holdt sig nøiagtig paa samme høide, er grunden dertil den, at disse befragtninger i almindelighed sluttes i begyndelsen af aaret. For andre varer, som f. ex. is fra Norge, har fragten været frcs. 9.00 istedetfor tidligere frcs. 10.00, for træmasse frcs. 7.00 istedetfor frcs. 8.50 o. s. v., hvad der lod befrygte en nedgang for begyndelsen af aaret 1904. Disse daarlige udsigter vedvarer fremdeles.

Trælast. Indførselen har været 88 505 standards og udgjøres af følgende:

Efter arten.		Efter exportlandet.	
Minetømmer	51 260 std.	fra Norge	1 740 std.
Skaaren last	35 182 „	„ Sverige	25 663 „
Cellulosetømmer	1 065 „	„ Rusland . . .	60 104 „
Pitchpine	998 „	„ Amerika . . .	998 „

befragtet med danske skibe 34 512 std., svenske skibe 25 397 std., tyske skibe 9 556 std., engelske skibe 8 732 std., norske skibe 6 256 std., hollandske skibe 3 513 std., russiske skibe 539 std., hvilket viser en forøgelse af 22 468 std. fra det foregaaende aar.

Som i min foregaaende indberetning formodet har importen af skaaren trælast været et middelsaars. Prisen har fortsat den opadgaaende bevægelse, der gaar tilbage til begyndelsen af aaret 1901, og som sluttede ved enden af sæsonen 1903 med frcs. 220.00 pr. std. for furubattens 21×2×7, fob. Sverige. Den samme pris ligger ogsaa til grund for dette aars kjøb; men markedet er flaut, og hvad angaar befragtningen, indskrænker man forretningerne til det strengt nødvendige.

Da indførselen har været netop tilstrækkelig for aarets behov, og da salget er forløbet normalt, er lagrene for tiden daarlig forsynet saavel her som paa trælastoplagene i det indre; men i betragtning af trælastens forholdsvise kostbarhed tyder alt paa, at der vil blive importeret noget nær det samme kvantum iaar som ifjor.

Priserne paa minetømmer holder sig paa samme standpunkt som tidligere, det vil sige frcs. 19.00 pr. reel kubikmeter for props og frcs. 20.00 pr. kubikmeter for stik og stager.

Kul. Der er iaar kun ankommet 58 078 tons engelske kul, eller over 16 000 tons mindre end foregaaende aar, medens forbruget af franske kul er øget med over 22 000 tons og saaledes for aaret 1903 gaar op i 93 000 tons.

Træmasse, is og jern. Der er liden forandring i importen af de to sidste artikler, som stiger op til 3 183 tons for is fra Norge og til 518 tons for jern fra Sverige; men importen af træmasse er næsten fordoblet, hvilket vistnok kun skriver sig fra en overflytning af denne trafik fra Gravelines til vor havn. Der er indført 7 397 tons, hvoraf omtrent halvparten er kommet fra Norge, meget lidet fra Sverige og resten fra Finland.

De varer, der udenom de allerede nævnte hovedsagelig har været indført, er: Støbegods 16 722 tons, uld 14 365 tons, petroleum 12 740 tons, jernerts 5 176 tons, mineralolje 2 656 tons.

Udførsel. De vigtigste exportartikler fra Calais har været følgende: Sukker 1 964 tons, halm (foder) 32 771 tons, kridt 26 060 tons, kalk 5 215 tons.

Jordbruget. Aaret 1903 har udmerket sig ved en fortsat, ganske enestaaende vædeperiode. Følgen heraf er, at indhøstningen er blevet slet for alle kornsorters vedkommende, men især for hvede og havre.

Den indhøstede hvedemængde har været ganske betydelig; men tørringen har ladet meget tilbage at ønske, saa at man vanskelig har kunnet finde korn med en vegt af over 75 kg. pr. hektoliter, medens det for 2 aar siden med lethed opnaaede en vegt af 80 kg.

Havrehøsten var endnu betydeligere end det foregaaende aars, men det var vanskeligt at finde partier, der var lette at lagre, hvad der nødte land-

mændene til at skynde sig at sælge straks efter tærskningen og til at benytte en forholdsvis stor del til gaardens behov.

Halmen er, af samme grund som kornet, af middels beskaffenhed, og høet har ligeledes lidt meget under disse exceptionelle veirforholde.

Nantes.

Aarsberetning for 1903 fra vicekonsul A. E. Backmann.

Skibsfart. Sjøfarts- og handelsvirksomheden i Nantes har i aaret 1903 været næsten den samme som forrige aar. Havnen har fremdeles været besøgt af talrige fremmede fartøier, blandt hvilke de fremherskende har været: For dampskibenes vedkommende: Engelske, norske, tyske, belgiske, spanske og svenske. For seilskibenes vedkommende: Engelske, danske og italienske.

Hvad angaar de forenede rigers fartøier, har der i det første halvaar været en betragtelig rørelse, der betegner en forøgelse i tonnage fra aaret 1902, og den har naaet en hidtil ukjendt betydning hos os. Men i det andet halvaar har den været underkastet en uventet aftagen for først i december maaned atter at naa sin forrige høide.

En af aarsagerne til denne aftagen er det absolute ophør med skibning under norsk flag af norsk grankub til Gouraud & Co s papirfabrik i Chantenay, hvilken skibning for størstedelen er udført af dampere fra firmaet C. K. Hansen i Kjøbenhavn.

Man vil faa et kort overblik over den norske og svenske skibsfart paa Nantes af nedenstaaende sammenlignende tabel for de 3 sidste aar:

1901:	54	norske	skibe	dr.	34 515	tons	og	25	svenske	skibe	dr.	23 234 tons
1902:	55	„	„	„	35 381	„	„	10	„	„	„	7 347 „
1903:	46	„	„	„	32 748	„	„	11	„	„	„	6 761 „

Dette viser en liden nedgang for vore skibe, hovedsagelig til fordel for de engelske, danske og franske.

De varer, der udgjør størsteparten af de til Nantes skibede ladninger, er i rækkefølge: For dampere: Træmasse, grankub fra Finland og Norge, jern fra Sverige, bygningsvirke fra Sverige og Finland, kul fra England, støbegods, tjære, slag, fosfat og nitrat fra Centralamerika, hamp og egetræ fra Preussen, ris fra Indien og bomuldsfrø fra Alexandria. For seilskibe: Sukker fra kolonierne, olje til konservering af fødemidler fra Bari, ben og benmel fra Mexico, kaolin fra England etc.

Udførselen fra Nantes er vedblivende ubetydelig. Den omfatter næsten udelukkende skifer og tøndebaand af kastanje til England og desuden nogle partier oljekager fra sæbefabrikerne, særlig afskibet til Danmark og Skotland. To norske og en svensk damper har i løbet af aaret 1903 taget saadan fragt fra Nantes. Det kan her ogsaa passe at tilføie, at de tre norske seilskibe, vi iaar har modtaget, har faaet stykgodsladning for Antillerne.

Vore skibsverfter er for tiden ganske stængte som en følge af trykket ved skibsfartspræmiens indskrænkning, der stanser efterspørgselen efter nye skibe. Denne voldsomme stansning har bragt nød og forstyrrelse blandt vor arbeiderbefolkning, som for øieblikket lider sterkt under arbeidsløsheden, uden at man kan forudse en nær forbedring i denne triste stilling.

Havnearbeidet og pælningen af den venstre flodbred er nu saa at sige afsluttet. Det staar kun tilbage at realisere projektet med uddybningen af Loire mellem Nantes og Saint Nazaire til 8 meter. Dette projekt, hvis udførelse sorterer under bro- og veivæsenets funktioner, venter for tiden paa senatets endelige afgjørelse.

Indførsel. De varer, som i Nantes væsentlig har været gjenstand for indførsel i handelsøiemed, er følgende: Fra Norge: Grankub, træmasse og huder. Fra Sverige: Bygningsvirke, jern, træmasse, huder og kobbersulfat. Fra andre lande: Stenkul, træ, sukker, fosfat, ben, bomuldsfrø, ris fra Indien, støbegods, tjære, slag etc.

Trælast. Den statistik, som er leveret konsulatet af toldboden i Nantes, noterer som direkte indførsel af skaaret bygningsvirke for aaret 1903 følgende kvanta: Fra Norge 730, fra Sverige 3 245, fra Finland 5 107, fra Amerika 2 057 Petersburger standards.

Sammenlignet med opgaverne for aaret 1902 synes disse tal først at medføre en vis forøgelse. Men som man allerede har sagt, repræsenterer de kun en ubetydelig del af vor samlede træimport, der især foregaar over Saint Nazaire og saaledes undgaar enhver kontrol af vore lokale toldmyndigheder. I det høieste tør man deraf slutte, at vore trælasthandlere iaar har modtaget en stor del af sin forsyning med losning i Nantes, hvad der synes at være den praktiske følge af arbeidet med havnens udbedring.

I virkeligheden er indførselen næsten den samme, og den svenske trælast har hos os snarere tabt terræn til fordel for den finske og den amerikanske.

Hvad der begrunder den finske trælasts nuværende overlegenhed er, at den, samtidig med at dens pris er en smule lavere, har et rigere udvalg af store dimensioner. Det ser virkelig ud til, at Sverige for øieblikket ikke er istand til at skaffe trælast af det maal, som stadig søges af kjøberne.

Hvad angaar den amerikanske trælast, da synes dens anseelse at øges mere og mere, og det anseeligste hus her, Hailaust & Co., har med store dampere modtaget meget talrige ladninger deraf til Saint Nazaire. Det er udelukkende amerikansk pitchpine, som har været anvendt til pæleverket ved havneanlægget her.

Salget har været lidet livligt som følge saavel af den økonomiske krise, der har gaaet over Frankrige, som ogsaa af den mislykkede vinhøst, der har fremkaldt en vis pengetrang hos landmanden og tvunget ham til at afbryde skovfredningsarbeidet.

Det resterende oplag ved enden af aaret 1903 var betydeligt og trykker sterkt paa markedet. Dette resulterer i et vist fald i priserne, der nu varierer mellem frcs. 170.00 og frcs. 180.00 pr. standard.

Fragtsatserne har paa sin side lidt under den almindelige nedgang, som har gjort sig gjældende i priserne hele aaret. Fra Østersjøen er fragten frcs. 38.00—45.00 pr. standard, alt efter ladningens størrelse og kvalitet. Fra Amerika, Kanada etc. har man betalt en fragt af frcs. 70.00—75.00 pr. std.

Jern. Den fortsættelse i indførselen af svensk jern til Nantes, som vi ifjor bebudede, har vedvaret og endog øget i aaret 1903. Der er her til stedet blevet indført 5 427 000 kg. svensk jern i barrer og bundter, desuden 35 000 kg. baandjern.

Hovedaarsagen til denne øgning er, som det synes, at den af firmaet Fearnley & Eger i Kristiania underholdte dampskibslinje har givet vore kjøbmænd adgang til at faa sine varer fra Göteborg i smaa partier i forhold til sit behov. En anden grund er ogsaa at søge i det prisfald paa svensk jern,

som er temmelig føleligt nu, da politiske begivenheder stænger adskillige afsætningsteder for den svenske export, f. ex. Tyrkiet.

Det er sikkert, at det svenske jern, der ved forfærdigelse af verktøi og jordbrugsredskaber er høit skattet for sin gode kvalitet, i Frankrige vilde blive gjenstand for et meget større forbrug, hvis det kunde leveres til billigere pris. Det vilde derfor være ønskeligt, siger vore importører, om Sverige af den franske regjering kunde opnaa et afslag i tolden for denne artikel mod til gjengjæld at indrømme en reduktion i den svenske told, der belaster visse franske varer, f. ex. vin, meget sterkt.

De aktuelle priser paa svensk jern noteres som følger:

Frcs.	25.00	hamret jern Lancashire	1ste klasse
„	21.00	valset jern	„ „
„	23.00	„ „	2den „
„	23.00	stangjern, ens pris, i afpassede bundter à 25 kg.	

Disse priser gjælder pr. 100 kg. paa toldbodoplag. Fragten er omtrent stabil, frcs. 10.00—11.00 fra Göteborg og frcs. 14.00 fra Østersjøen.

Indførselen af svensk jern i de tre sidste aar har udgjort: Aaret 1901 1 216 000 kg., aaret 1902 5 294 000 kg., aaret 1903 5 427 000 kg.

Cellulosekub og træmasse. Selskabet Gouraud & Co.s store papirfabriker har nu atter begyndt sin normale virksomhed og det med nyt materiel, forsynet med alle moderne forbedringer, som man mener vil give store fordele ved fabrikationen. Tiltrods for at det har maattet forbruge et uhyre stort overliggende lager af kub i begyndelsen af aaret 1903, har dette hus fremdeles modtaget fra Norge næsten det samme kvantum raamateriale som aaret før, nemlig henved 15 000 tons. Desuden har det fra Finland indført 16 500 tons kub mod 6 850 i aaret 1902.

Man forudser for aaret 1904 fremdeles en betragtelig tilvækst i denne indførsel.

For importen til Nantes af cellulose maa vi derimod notere en nedgang trods den betydelige mængde, der i gjennemgang modtages her til videreforsendelse med statsbanerne til papirfabrikerne inde i landet.

Finland er begyndt at konkurrere med Norge og Sverige i skibning af mekanisk masse, hvoraf ogsaa Tyskland og Belgien har sendt nogle prøver til vort marked.

I vor import af kemisk masse indtager Norge fremdeles hovedpladsen, idet de andre lande kun har sendt et ubetydeligt kvantum.

Indførselen af denne artikel udgjorde i aaret 1903 efter et udtog af toldstatistiken i Nantes:

Mekanisk masse:		Kemisk masse:	
Fra Norge	10 712 tons	Fra Norge	1 870 tons
„ Sverige	5 185 „	„ Tyskland	430 „
„ Finland	2 370 „	„ Sverige	198 „
„ Tyskland	43 „	„ Belgien	196 „
„ Belgien	21 „		

Fragten holder sig gjennemgaaende i frcs. 11.00—12.00 pr. ton for vaad og frcs. 14.00—16.00 for tør masse.

Huder. Man har iaar begyndt til Nantes at indføre saltede huder fra Norge og Sverige.

I indførselen hertil af denne artikel gaar Marokko i spidsen med 36 815 kg. Dernæst kommer Sverige med 17 365 kg., Tyskland med ca. 10 000 kg. og Norge med 9 347 kg.

Kobbersulfat. Den svenske kobbersulfat har iaar atter vist sig paa markedet her uden dog at danne nogen alvorlig konkurrence med den engelske sulfat. Toldstatistiken udviser følgende tal: Fra England 1 483 842 kg., fra Sverige 20 828 kg.

Den slette vinhøst har resulteret i, at vore jordbrugere har vist sig mere tilbageholdne end vanligt ved kjøb af dette produkt.

Is. Det synes, som om vor havn ganske har ophørt at indføre naturlig is fra Norge. Man forsyner sig i St. Nazaire med den ringe mængde, som apotheker og kafeer forbruger. Ellers fylder Monnier & Co.s store fabrik for tilvirkning af kunstig is vort behov. Denne fabrik med sine fuldkomne maskiner leverer et saa rent og smukt produkt, at man mister interessen for naturisen. Sidste vinter har i egnen omkring Nantes været meget mild, og der har ikke kunnet iverksættes nogen ishøst. Alligevel synes ingen at have tænkt paa at gjenoptage indførselen af norsk is.

Kul. Engelske kul udgjør vedblivende en af hovedbrancherne i importen over Nantes. I aaret 1903 har vi desuden at notere forekomsten af tyske kul, der viser sig meget konkurrencedygtige. De tyske kul kommer næsten udelukkende i spanske dampere, medens transporten fra Englands sydkyst besørges af dampskibe under forskjellige nationers flag, idet især skandinaviske dampskibe tager en anseelig del af denne trafik. Kulfragten er uheldigvis meget lav, frcs. 5.00 og frcs. 5.25 pr. ton, en pris, som ikke levner vore redere anledning til fortjeneste.

Olje. Mod sædvane har man i Nantes i aaret 1903 ikke modtaget en eneste ladning torsketran fra Bergen.

Olivenolje fra Bari indføres stadig i store mængder til brug for vore konservefabriker. Hvoraf det nu kan komme, befragtes denne vare kun i smaa seilskibe, og det er for størstedelen under dansk flag, den for tiden kommer til os. Fragten varierer mellem frcs. 34.00 og frcs. 37.00 pr. ton à 1 000 kg.

Hesteskosøm. Det er bemerkelsesværdigt, at indførselen hertil af svenske hesteskosøm iaar ligefrem er ophørt. De eneste indførte søm kommer fra Belgien.

Forskjellige artikler. Foruden de ovenfor nævnte artikler, som er af speciel interesse for den norske og svenske handel, noterer vi, at Nantes har fortsat sin meget anseelige indførsel af:

1. Kolonialsukker til de lokale raffinaderier for top- og kandissukker. Sukkeret, som man i kolonierne maa indlaste ved fabrikerne, ofte paa grundt vand, ankommer altid med smaa seilskibe, danske og italienske.

2. Fosfat, nitrat, ben, slag etc. til fabrikerne for kemiske gjødningsstoffe. Denne her paa stedet meget livlige industri faar med seil- og dampskibe talrige store ladninger med fosfat fra Tunis (Sfax), Mexico (Aruba, Tampa), Buenos Aires etc., ligesom ogsaa fra Algeriet.

3. Bomuldsfrø og kopra for sæbefabriken „Talvande frères, Doualt & Co.“. Dette meget vigtige hus faar nu oftere sine varer i St. Nazaire end i Nantes. Disse varer kommer fra Indien, Egypten og Afrikas sydkyst, hvorfor man fragter dem ved leilighed med store dampere, som er paa hjemreise til Europa, og som tager en urimelig lav fragt. Fra Sfax til Nantes opnaaes for fosfat

en fragt af mellem frcs. 9.00 og frcs. 10.00; for bomuldsfrø fra Alexandria til Nantes betaler man kun 11—12 sh., og fragterne for St. Nazaire med store dampere er endnu ganske betydelig under disse priser.

U d f ø r s e l e n. Udførselen fra Nantes er vedblivende aldeles ubetydelig. Dens væsentligste bestanddele er skifer fra Angers, der udskibes til England og Nordtyskland; tøndebaand, oljekager, affald fra sæbefabrikerne, tomme vinfade og raffineret sukker bliver kun sjelden udskibet herfra i vore skibe og til lidet lønnende fragter.

Kjæks fra det store hus Lefèvre Utile og konserverede næringsmidler gaar med jernbanen eller over Bordeaux med omlastning. Den faste dampskibslinje paa Norge har forlængst ophørt at fragte disse varer, som ikke kastede nok af sig til bestridelse af omkostningerne.

Rouen.

Aarsberetning for aaret 1903 fra vicekonsul H. O:son Gyllenram.

Efter den i aarene 1901 og 1902 konstaterede nedgang i de forenede rigers skibsfart paa Rouen udviser vor skibsstatistik for aaret 1903 en ikke ubetydelig stigning, saaledes som nærmere kan sees af følgende tabel over nævnte skibsfart i den sidste treaarsperiode:

	1903.		1902.		1901.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Norske fartøier . . .	108	69 380	80	47 692	91	58 167
Svenske „ . . .	60	54 016	52	45 315	66	52 423
	168	123 396	132	93 007	157	110 590

Forøgelsen, som især har gjort sig gjældende i den norske fragtfart med dampskibe, beløber sig saaledes for aaret 1903, sammenlignet med aaret 1902, til 28 norske fartøier dr. 21 688 tons og 8 svenske dr. 8 701 tons. Bortseet fra landets øgede behov for raavarer i aarene 1903 skriver stigningen i den norske skibsfart sig fra en større deltagelse i trælastimporten fra Sverige, stenkulskibningen fra England samt i de kontraktmæssige leverancer af træmasseved fra Norge, som ogsaa i skibningen af cellulosekub fra finske havne, paa hvilke fragtfarter vicekonsulatet i sine foregaaende aarsberetninger særskilt har rettet opmerksomheden.

Tilvæksten i den svenske skibsfart skyldes hovedsagelig det forhold, at et par svenske rederier med store lastedampere i større udstrækning end forrige aar har deltaget i sidstnævnte fart mellem Finland og Rouen.

Fragtsatserne for trælast med dampskibe fra havne i Norrland til Rouen har i tiden fra mai til december varieret fra frcs. 32.00 til frcs. 35.00 pr. standard; i sidstnævnte maaned opnaaedes frcs. 36.00—41.00 for nogle faa ladninger. I fragt for træmasseved fra finske havne er i sæsonen opnaaet frcs. 34.00—36.00 pr. kubikfavn, samt for træmasse fra norrlandske havne frcs. 10.00, 12½, 13.00 og 16.00 pr. ton.

Den a l m i n d e l i g e s k i b s f a r t paa Rouen stiller sig saaledes:

	Antal.	Tons.
Indkommende fartøier	2 514	1 131 695
Udgaaende do.	2 525	1 135 072
Tilsammen	5 039	2 266 767

Naar undtages kystfart, har denne skibsfart været fordelt paa de forskjellige nationers fartøier, som nedenstaaende tabel viser:

Nationer:	Dampskibe. Antal.	Dampskibe. Tons.	Seilskibe. Antal.	Seilskibe. Tons.
Britiske	676	348 978	21	7 776
Franske	244	124 618	1	1 591
Norske	93	57 908	6	2 928
Svenske	60	45 365	—	—
Danske	66	60 621	1	141
Tyske	51	31 951	—	—
Spanske	36	47 387	—	—
Østerrigske	26	37 318	—	—
Russiske	13	8 164	1	216
Hollandske	11	5 811	—	—
Belgiske	6	3 727	—	—
Italienske	3	2 429	—	—
Græske	3	3 052	—	—
Amerikanske	1	1 404	—	—
Ialt	1 289	774 733	30	12 652

Ovenstaaende af toldkammeret leverede fortegnelse opgiver de norske og svenske fartøiers britiske tonnage, samt omfatter ikke skibe, der før ankomsten til Rouen har anløbet nogen anden fransk havn.

Følgende tal viser v a r e o m s æ t n i g e n i Rouens havn i den sidste treaarsperiode (kystfarten iberegnet).

Aar.	Indførsel.	Udførsel.	Tilsammen.
1901	2 119 980 tons	215 534 tons	2 335 514 tons
1902	2 046 794 „	190 796 „	2 237 590 „
1903	2 053 774 „	222 382 „	2 276 156 „

Fra de forenede riger indførtes i aaret 1903 følgende varemængder: Norge: 62 481 tons, Sverige: 124 432 tons.

Til de forenede riger exporteredes samme aar: Norge: 5 545 tons, Sverige: 2 169 tons.

De to nedenstaaende tabeller viser indførselen i de sidstforløbne aar af de fornemste importvarer fra de forenede riger og tillige det kvantum, som af samme varer indførtes fra andre lande:

Fra	Saget trælast. Tons.	Usaget trælast. Tons.	Smedejern. Tons.	Rujern. Tons.
Norge	925	12 541	—	—
Sverige	90 998	—	3 749	4 429
Rusland	60 754	55 692	—	—
Østerrige	30 631	39	—	—
Rumænien	1 301	—	—	—
Tyskland	803	—	—	—
Amerika	518	—	—	—

**

Fra	Saget trælast. Tons.	Usaget trælast. Tons.	Smedejern. Tons.	Rujern. Tons.
Danmark	6	—	—	—
Algeriet	2	—	—	—
Argentina	1	—	—	—
England	1	—	9	1 429
	185 967	68 272	3 758	5 858

Fra	Havre. Tons.	Kemisk træmasse. Tons.	Mekanisk træmasse. Tons.
Norge	—	7 455	36 780
Sverige	—	10 910	11 363
Rusland	6 702	5	1 740
Østerrige	—	1 110	—
Tyskland	12	195	20
England	—	187	51
Algeriet	2 270	—	—
Tunis	750	—	—
Amerika	—	76	—
Belgien	—	72	—
Holland	—	21	—
	9 734	20 021	49 954

Følgende fortegnelse viser den almindelige import til Rouen i aaret 1903, idet den hovedsagelig angiver visse varer, som i større eller mindre udstrækning er gjenstand for indførsel over Rouen fra de forenede riger:

Importerede varer.	Tons.	Importerede varer.	Tons.
Stenkul fra England og Skotland	837 375	Feltspat	2 893
Do. fra Rotterdam	82 051	Hesteskosøm	113
Træ, alle sorter	258 593	Huder, utilberedte	541
Træmasse	69 975	Staal- og jernrør	73
Korn, alle sorter	50 212	Papir, andet end fantasi-	258
Petroleum	154 248	Fisketran	188
Vin, paa fad	220 883	Diverse	142 080
Metaller	16 717		Tils. 1 836 265
Brynesten	65		

Udførselen fra Rouen har i sidstforløbne aar været som følger:

	Tons.		Tons.
Sand til glasfabrikation	42 432	Gaskoks (til Norge)	281
Gibssten	16 751	Diverse	127 121
Kemikalier	3 601		
Stenkul (hovedsagelig bunkers)	32 196		Tils. 222 382

Trælast. Indførselen af skaaren trælast til Rouen i aaret 1903 beløb sig til 185 967 tons, eller 13 362 tons mere end i aaret 1902. Af denne forøgelse falder 3 226 tons paa den svenske import, medens den norske derimod viser en nedgang af 501 tons fra aaret 1902. Stigningen af importen fra russiske havne udgjorde 12 168 tons.

Det var først henimod skibningssæsonens slutning, i november og december, at der bemerkedes en større livlighed i trælastimporten til Rouen. Foranledningen hertil gav utvilsomt den omstændighed, at de franske kjøbere var utilbøielige til at kjøbe til de i den første del af sæsonen raadende høie priser, men derimod benyttede sig af det prisfald paa 15 og 25 frcs. pr. standard, der henimod sæsonens slutning vedtoges i Sverige, specielt for $2^1/_2$"×7" og 3"×9" gran. Dette prisfald beklages af kjøbmændene paa stedet. De paastaar nemlig, at den slags prisfald henimod sæsonens slutning i betydelig grad skader markedet her i landet, samt desuden foranlediger, at de franske kjøbere viser endnu større forsigtighed i sine indkjøb for kommende sæson.

Det opgives, at der i det forløbne aar her i landet er solgt trælast fra Vogeserne for 15 millioner francs mod de vanlige 3 millioner, der i almindelighed udgjør det aarlige salgsbeløb. Imidlertid skal staten i indeværende aar betydelig have indskrænket afsætningen, som paa grund af de i vicekonsulatets foregaaende aarsberetninger angivne aarsager i det forgangne aar forceredes.

Bomuldsindustrien. Paa et møde af bomuldsværeieierne i Øvre-Normandiet den 31te december 1903 behandledes den vanskelige stilling, deres industri er kommet i ved den unaturlige prisforhøielse, som den amerikanske børsspekulation har fremkaldt med hensyn til raavaren. Da det under disse forhold for væverierne er umuligt at kunne afsætte sine produkter til lønnende priser, ansaa man en indskrænkning i arbeidstiden for at være det eneste middel til at modarbeide den raadende krise, og man besluttede at iverksætte en nærmere undersøgelse for at beregne det antal vævstole, hvormed distriktets fabrikanter maatte formindske driften. Denne undersøgelse resulterede i, at det besluttedes at formindske arbeidet for 1 049 vævstole med en sjettedel, samt lagde desuden for dagen, at størstedelen af de fabrikanter, som ikke havde villet forpligte sig til at indskrænke arbeidet, dog vilde forkorte arbeidstiden efter omstændighederne.

End yderligere har fabrikanterne i Vogeserne, Roanne- og Flersdistriktet sluttet sig til denne bevægelse med den følge, at fra og med 1ste marts i indeværende aar er, efter hvad det paastaaes, den ovennævnte indskrænkning i arbeidstiden besluttet for 75 500 vævstole.

Cidertilvirkningen. I sin tid modtog vicekonsulatet en anmodning fra en person i Sverige om nogle oplysninger angaaende tilvirkningen af cider. Som almindelig bekjendt tilvirkes cider kun af visse æblesorter. Nogen plantning i større skala af den slags æbletræer har vel hidtil ikke været forsøgt paa den skandinaviske halvø.

Cideræbletræerne lader sig hensigtsmæssigst inddele i tre klasser efter tiden for frugtens modning. Man har saaledes f. ex. æbler, som er færdige til at anvendes til ciderfabrikation i september, andre i november og december og atter andre i næste aars februar. De klassificeres derfor efter 1ste, 2den og 3die modning (maturité). Ved valg af frugttræer bør man ikke alene tage vækstkraft og frugtbarhed i betragtning, men ligesaa meget blomstringstiden. Thi hvis man planter mod nord eller paa et vindbart sted træer med ømtaalige blomster og lang blomstringstid, mislykkes høsten i de aller fleste tilfælde.

Siden aaret 1882 har „L'association française pomologique" aarligaars studeret og iverksat prøver med et større antal af de i Frankrige existerende cideræblesorter, og paa sit møde i oktober sidstleden aar publicerede associationen en fortegnelse over navnene paa de æbletræer, der egner sig for plantning i Normandiet.

Der er spørgsmaal om ikke i det mindste de, der angives under 1ste modning, med fordel kunde dyrkes i den sydligste og mellemste del af den skandinaviske halvø.

Navnene paa de hidtil anbefalede æbletræer er:

1ste modning: Blanc mollet, Don Joseph, Reine des bâtines.

2den modning: Bramtot, Fréquin rouge, Launette, Medaille d'or, Mousset roux, Muscadet de la Seine, Inférieure, Omont, Saint-Laurent.

3die modning: Argile, Ambrette, Amère petite de Bray, Bédau, Binet doré, Binet rouge, Binet violet, Doux Normandie, Grisé dieppois Marabot, Moulin à Vent, Parmeterie, Reine des pommes, Rousette de l'Orne, Tardif de la Sarthe.

Efter yderligere prøver vil nye sorter blive tilføiet de ovenstaaende. For at faa en god cider maa man blande sammen flere sorter.

Cideræbletræerne plantes her dels langs agrene, dels paa græsbevoksede skraaninger og felter af større eller mindre udstrækning. Disse felter giver saaledes en dobbelt høst. Især i de aar, cideræblerne staar høiest i pris, faar landmanden uden noget større extraarbeide af sine med cideræbletræer beplantede græsfelter etc. en ikke ubetydelig indtægt. Han har desuden hvert aar saa godt som uden bekostning en god, sund og ikke berusende drik for sin husholdning.

Det vilde være til stor fordel for vor landbrugsbefolkning, dersom tilvirkningen af naturlig cider kunde blive almindelig i de forenede riger. Det var meget at ønske, at der blev gjort forsøg i saadan retning.

Der fordres dog ti aar, for at et cideræbletræ skal give fuld afkastning.

Skandinavisk læseværelse i Rouen. Fra begyndelsen af indeværende aar existerer der i Rouen et læseværelse for skandinaviske sjømænd. Dette læseværelse er oprettet paa foranstaltning af den norske sjømandsprest i Havre, pastor J. A. Ottesen, og bestyres af en af ham ansat assistent, som daglig er tilstede for at modtage sjømændene og gaa dem til haande med den hjælp, han kan yde dem i forskjellige slags anledninger.

Som institutioner af samme art paa andre steder er ogsaa læseværelset i Rouen for at kunne existere hovedsagelig henvist til frivillige bidrag. Da nytten af en saadan indretning i en havn som Rouen ligger klart i dagen, var det at ønske, at omstændighederne kunde lade det nu paabegyndte forsøg lykkes, og at læseværelset kunde blive en fast institution.

Nürnberg.

Uddrag af aarsberetning for 1903 fra konsul Bernhard Lang.

Humle. Bayerns humlehøst i aaret 1903 stod tilbage for det foregaaende aars baade kvalitativt og kvantitivt, men gav alligevel et saa godt resultat for producenterne, at man kan regne dette aar for det fordelagtigste af de 20 sidste. Hele høsten beløb sig til 245 000 centner, altsaa 27 000 centner mindre end foregaaende aars høst. Omsætningen paa Nürnbergs humlemarked var i foregaaende sæson (1903—1904):

September 1903	24 000	baller	Februar —	2 000	baller
Oktober —	13 000	„	Marts —	1 300	„
November —	13 000	„	Totalomsætning 1903—		
December —	9 000	„	1904	66 300	baller
Januar 1904	4 000	„	Do. 1902—1903	85 000	„

Nürnbergs kortevare- og legetøisexport.

Forretningsgangen turde i det store hele taget være den samme som det nærmest foregaaende aar. Gaar nogle artikler paa dette omraade tilbage, opveier andre skaden. Klager over de lave priser høres stadig. Exporten til Norge og Sverige var ikke videre stor, hvilket turde have sin grund i de store omkostninger for en handelsreisende ved at besøge de forenede riger.

Tapetbranchen. I almindelighed var omsætningen af finere tapeter noget større end foregaaende aar, og denne bedring gav sig mere tilkjende i kvaliteten end ved opnaaelsen af høiere priser. Indkjøbspriserne er forblevet de samme som ifjor.

Øl. I almindelighed lader ølomsætningen paa grund af de ugunstige økonomiske forholde samt koldt og fugtigt sommerveir meget tilbage at ønske. Priserne for malt har næsten været de samme som i aaret 1902, derimod foraarsagede den feilslagne humlehøst i Bøhmen væsentlig høiere priser. Arbeidslønningerne er ogsaa atter steget. I aaret 1903 bryggedes af herværende bryggerier øl af ialt 279 371.05 hl. malt mod 287 199.85 hl. det foregaaende aar. Øl af 194 917 hl. malt exporteredes i aaret 1903 mod 192 108 hl. det foregaaende aar. Der indførtes 195 527.26 hl. brunt øl samt 1 212.28 hl. hvidt øl i aaret 1903, medens der i aaret 1902 indførtes 186 202.75 hl. brunt og 991.21 hl. hvidt øl.

Blyantfabrikationen. Forretningsgangen var i det forløbne aar god, og omsætningen har oversteget det foregaaende aars. Hvad de for fabrikationen nødvendige raa- og hjælpestoffe angaar, maa man særlig gjøre opmerksom paa, at cedertræ stadig stiger i pris, og at dets kvalitet bliver slettere. Desuden er andre vigtigere materialier, saasom schellack og japanvoks, ogsaa blevet uhørt dyre. Desværre udelukker den udenlandske og i særdeleshed den amerikanske konkurrence enhver mulighed for at tage erstatning for tabet ved forhøiede salgspriser. Arbeidslønningerne stiger fremdeles.

Celluloidvarefabrikationen. Denne industri kan i aaret 1903 opvise en uafbrudt udvikling. Nyheder kommer stadig til, ny anvendelse for raamaterialet opfindes, og allerede forhaandenværende grene af fabrikationen udvides. I særdeleshed er tilvirkningen af legetøi steget. Alle sorter af disse legesager optages gjerne paa markedet og bliver let solgt. Ogsaa andre celluloidvarer har god afsætning.

Cyklefabrikationen. Denne er i det forløbne aar gaaet ganske betydelig fremad. Næsten alle herværende fabriker kan opvise en mere eller mindre forøget omsætning fra foregaaende aar, men priserne var saa lave, at et stort antal fabriker maattet arbeide uden gevinst. Blot for de rigtig store er det ved større fabrikation lykkedes at erholde et noget bedre resultat. Hovedaarsagen til, at omsætningen er steget, ligger i cyklernes billige pris.

Arbeidslønningerne er de samme; raamaterialierne kunde tildels anskaffes noget billigere.

Farvefabrikationen. Omsætningen af farver har i aaret 1903 været gjenstand for en ikke uvæsentlig forøgelse i sammenligning med de foregaaende aar. Nogen forhøielse af priserne er vistnok ikke indtraadt, og en saadan er heller ikke at vente under de nuværende omstændigheder. Priserne paa raamaterialierne er derimod steget noget.

Skotøifabrikationen. Denne var i det forløbne aartilfredsstillende. Priserne for raamaterialierne stillede sig 10 pct. høiere end i aaret 1902.

Tinfigurfabrikationen gik ikke videre bra inden landet i de 11 første maaneder. Først i den sidste maaned merkedes et opsving. Forretningen paa udlandet var derimod god, og i det hele kan man nok anse aaret som normalt. Priserne for raastoffene, i særdeleshed for tinnet, har i de sidste aar været høie.

Konsulatets adresse er fremdeles Marienplatz 11; kontortid kl. 9—11 form. og kl. 3—5 efterm.

Tamatave (Madagascar).

Aarsberetning for 1903 fra konsul Christian Bang, dateret 18de august 1904.

T a m a t a v e. Intet norsk eller svensk skib anløb denne havn i aarets løb.

M a j u n g a. Hertil ankom i aarets løb 3 norske seilskibe dr. 1 423 reg.-tons med trælast fra Göteborg. Bruttofragter frcs. 65 000, værdi frcs. 138 000. Af fartøierne afgik 2 i ballast til fremmede havne og 1 med del af originallast til Diego-Suarez.

D i e g o - S u a r e z. Et norsk seilskib anløb denne havn i aarets løb.

T r æ l a s t h a n d e l e n i T a m a t a v e. Omsætningen af trælast var ikke meget tilfredsstillende, da byggeforetagender med nævneværdig anvendelse af denne vare kun forekom i liden udstrækning; den overliggende beholdning vil det tage mindst 2 aar at realisere.

I detail har priserne været:

Furu og gran	3″×9″	hele planker	frcs. 1.35 å 1.70	pr. løb. mtr.
—„—	3″×9″	planker i 1, 2, 3, 4 „skar“	„ 1.70 å 2.00	—„—
—„—	3″×9″	do. i 5, 6 „skar“ .	„ 2.00 å 2.15	—„—

Priserne paa furu- og granbord, der for det meste er sagede ved private sagbrug hersteds, har været:

„Flooring". . . . frcs. 3.00 à 3.50 pr. kvadratmeter
„Ceiling" . . . . „ 2.00 à 3.00 „ —

Økonomiske forholde. Ingen forbedring heri er indtraadt; tvertom er situationen forværret. Mange pengeindstillinger har fundet sted, og i det hele har handelsstanden lidt svære pengetab.

Aarsagen hertil maa vel nærmest tilskrives overimport og utilstrækkelig export, hvilket igjen skyldes den omstændighed, at de gjorte forsøg paa skogdrift, plantage og kvægavl saa at sige over den hele ø ganske har mislykkedes.

Kolonisation. For nogle aar tilbage ankom endel franske kolonister og nedsatte sig paa forskjellige steder af øen; men disses forsøg mislykkedes fuldstændig, og størsteparten deraf er atter reist bort.

Guldgravning. I aarets løb har der været en god del tale om guldfund, og exporten af dette metal har fordoblet sig mod forrige aar. Nu og da kommer aviserne og meddeler om store guldfund; men dette er ikke almindeligt.

Guld har været fundet nogenlunde overalt paa Madagascar, men i saa smaa kvantiteter, at det hidtil ikke har betalt sig for hvide at foretage guldvaskning, undtagen i stor skala og med indfødt arbeidskraft.

De formaliteter, der kræves for at komme i besiddelse af guldfelterne, er ogsaa meget besværlige samt kostbare, saa det kun er muligt for kapitalister at udrette noget, og er resultatet altid meget tvilsomt.

Konsulatet maa derfor paa det bestemteste advare skandinaver mod at komme til Madagascar for at prøve paa guldgravning, medmindre man skulde have kontrakt med pengesterke guldkompagnier, og saa maa man huske paa, at der hvor guldet findes, er klimatet meget farligt.

Indvandring. I betragtning af større tilstrømning til denne koloni af personer uden stilling og uden midler, hvilket for regjeringen har forvoldt store udgifter til forpleining, ophold samt hjemsendelse, har guvernør Gallieni udstedt følgende forordning af 17de juni 1903:

Artikel I. „Ingen vil blive tilladt at gaa iland paa Madagascar, uden at han beviser at være indehaver af et etablissement her eller i besiddelse af en kapital, der ikke maa være mindre end francs 5 000, eller er sikret en stilling ved kontrakt, i hvilket tilfælde en solvent person maa paatage sig at dække udgifterne ved eventuel hjemsendelse, hvilken end grunden dertil maatte være".

Artikel II. „De personer, der ikke opfylder de i artikel I fordrede beviser, maa til autoriteterne paa landingsstedet deponere francs 250, der henligger som garanti for eventuel forpleining eller hjemsendelse".

„Efter 2 aars ophold bliver denne sum refunderet, dog under hensyntagen til ens daværende stilling".

„Efter 5 aar tilbagebetales hele beløbet, dog fratrukket mulig gjæld, som vedkommende i mellemtiden maatte være bleven skyldig kolonien".

„Enhver passager, der paa gjennemreise ønsker at gaa iland paa Madagascar, skal være forsynet med en erklæring fra skibets kaptein, hvilken erklæring maa godkjendes af autoriteterne".

Tamatave. Denne by er handelscentrum for Madagascar og repræsenterer $^1/_3$ part af hele øens handelsvirksomhed.

Nedenstaaende statistik, der vedrører de sidste 4 aar, giver indblik i denne by's handelsomsætning:

	Import.		Export.	
	Frcs.	Kg.	Frcs.	Kg.
1900	12 229 274	21 312 672	4 943 213	1 869 058
1901	16 901 360	33 540 534	4 560 035	2 167 772
1902	17 224 078	30 451 513	5 488 394	2 113 219
1903 (3 første kvartaler) . .	11 538 273	13 001 356	5 246 133	2 211 599

De væsentlige importartikler er, taget efter værdien: Bomuldstøier, jernvarer og bygningsmaterialier.

De vigtigste exportartikler er, ligeledes efter værdien: Guld, „Rafia" og piassava, huder, gummi, levende okser, ris, mais etc.

Dampskibsforbindelse med Europa underholdes af „Messageries Maritimes's" subvenerede postdampere med afgang fra Marseille den 10de og 25de hver maaned, ankomst til Tamatave 6te og 16de hver maaned med fortsættelse til Réunion og Mauritius og retur til Tamatave med afgang 3die og 19de hver maaned til Marseille. „La C.ie Havraise Peninsulaire" anløber mindst en gang om maaneden med varer fra England og Frankrige, men returnerer ikke via Tamatave til Europa. „Les Chargeurs Réunis" anløber ogsaa en gang om maaneden med varer fra Frankrige, men returnerer heller ikke via Tamatave til Europa. Foruden disse anløb har kompagniet en lokal damper paa østkysten, som en gang om maaneden gjør reisen rundt Madagascar.

Diego-Suarez. Denne havn har en fremtrædende plads som transithavn, især efter oprettelse af lokallinjer paa vest- og østkysten, der henholdsvis underholdes af: „Messageries Maritimes" og „Les Chargeurs Réunis", hvert kompagni med 1 dampskib.

Import.

1898 . . .	frcs.	1 465 674	1901	frcs.	7 812 158
1899 . . .	„	2 793 117	1902	„	7 033 779
1900 . . .	„	9 360 774	1903 (11 første maaneder)	„	5 184 991

Export.

1898 . . .	frcs.	564 997	1901	frcs.	422 598
1899 . . .	„	433 558	1902	„	347 719
1900 . . .	„	402 766	1903 (11 første maaneder)	„	299 460

Importen i aaret 1903 udgjordes hovedsagelig af: Levende okser (frcs. 100 000) og huder (frcs. 149 885).

Den franske regjering har ofret meget for at gjøre Diego-Suarez til krigshavn for sin flaade, og store foretagender er allerede færdige.

Indløbet er ganske smalt, og havnen er umaadelig stor, og den ansees for at være af vigtighed.

En ulempe for seilskibene er, at omendskjønt det gaar let at komme ind, maa de altid bugseres ud, da krydsning ud af løbet er umulig.

Ligesom Tamatave anløbes Diego-Suarez af „Messageries Maritimes"s skibe,

der forlader Marseille den 10de og 25de hver maaned, og ogsaa anløber havnen paa retur.

„La C.ie Havraise Peninsulaire“ og „Les Chargeurs Réunis“ anløber havnen 1 gang om maaneden kommende fra Europa, men returnerer ikke herom.

Majunga. Nogen statistik foreligger ikke. Frankrige besørger den største del af importen, dernæst Tyskland, England, Norge, Sverige og Holland.

Det viser sig, at importen er gaaet tilbage i større grad end exporten, et sikkert tegn paa, at denne provins af øen mere og mere bliver selvhjulpen.

Af exportartikler maa nævnes: Gummi, voks, huder, ibenholt, „Rafia“, almindeligt indlandstømmer, ris og levende okser.

Dampskibsforbindelser. „Messageries Maritimes“s skibe ankommer fra Marseille 1 gang om maaneden og passerer paa retur, „C.ie Havraise Peninsulaire“ fra Europa, „Les Chargeurs Réunis“ fra Europa, „Deutsche Ost-Afrika-Linie“ fra Hamburg, hver 1 gang om maaneden. Desuden anløber regelmæssig hver maaned engelske dampere medtagende okser til Sydafrika.

Madagascars samlede handel med udlandet beløb sig i aaret 1903 til frcs. 49 335 301; heraf falder paa importen frcs. 33 047 140 og paa exporten frcs. 16 288 161.

Disse værdier staar langt under aaret 1902, da en totalomsætning af frcs. 55 433 470 opnaaedes. Grunden til denne nedgang skyldes mindre import.

Pesten. Uagtet Mauritius i hele aaret 1903 var meget hjemsøgt, forekom der dog intet tilfælde paa Madagascar, hvorfor man kan takke den strenge karantæne, som iagttages her.

Béri-Béri. Heraf forekommer mange tilfælde, dog helst blandt kreoler og indfødte, og maa dette skyldes slette og gamle fødemidler, som ris, saltet fisk og slet saltet kjød. Og saa længe man har brugt disse fødemidler, har det her tydelig vist sig, at denne sygdom er i tiltagende. Ved flittig brug af friske grønsager forsvinder sygdommen hersteds.

Ankomne skrivelser.

Fra	departementet for udenrigske sager handel, sjøfart og industri	4
„	øvrige myndigheder	12
„	andre konsuler	6
„	private personer	14
	Tils.	36

Afgaaede skrivelser.

Til	departementet for udenrigske sager	10
„	kommercekollegiet	3
„	udenrigsdepartementet	4
„	legationen i Paris	1
„	andre konsuler	6
„	øvrige myndigheder	16
„	private personer	20
	Tils.	60

Alexandria.

Aarsberetning for 1903 fra fungerende generalkonsul vicekonsul H. Barker.

Den norske skibsfart. Der ankom i aaret 1903 til Alexandria med ladning fra Sverige 10 norske skibe dr. 19 808 tons og fra andre lande 6 skibe dr. 9 656 tons, ialt 16 norske skibe (samtlige dampskibe) dr. 29 464 tons. Der afgik fra Alexandria med ladning 5 norske dampskibe dr. 8 811 tons og i ballast 11 norske dampskibe dr. 19 955 tons. Til Port Said ankom med ladning 4 norske dampskibe dr. 7 828 tons, hvilke afgik i ballast. Ladningen bestod i samtlige tilfælde af trælast eller kul.

Af svenske skibe ankom til konsulatdistriktet 7 dr. 14 673 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen £ 97. 14. 4, ved vicekonsulatet i Port Said £ 27. 7. 8.

Handel. Ifølge toldstatistiken opgik Egyptens import i aaret 1903 til en samlet værdi af egyptiske £ 16 149 900 og dets export til eg. £ 19 118 500, hvilket i sammenligning med det foregaaende aar udgjør en forøgelse i importen af eg. £ 1 935 700 og i exporten af eg. £ 1 501 500. Øgningen i værdien af exporten skyldes stigningen i prisen paa bomuld, af hvilken artikel der exporteredes for en værdi af $16^1/_2$ million eg. £, eller ca. 80 pct. af den samlede exportværdi.

Norske produkter ankommer fremdeles til Egypten via Hull, Hamburg og Antwerpen, og er der ingen udsigt til, at importen heraf kan tiltage, saalænge der ikke er nogen direkte dampskibsforbindelse mellem Norge og Egypten.

Fra Sverige importeredes i aaret 1903: Fyrstikker (værdi eg. £ 6 300), papir etc. (eg. £ 800), isenkram (eg. £ 2 300), metaller (eg. £ 870), elektriske apparater (eg. £ 1 800), trælast (eg. £ 278 000), hvoraf 7 900 std. planker og 29 200 stkr. sleepers. Gjennemsnitsprisen var eg. £ 12. 0. 0 pr. std. for planker og eg. £ 3. 0. 0 for sleepers, f. o. b. svensk havn. Gjennemsnitsfragten var ca. frcs. 53.00 pr. std.

Af kul indførtes til Egypten i aaret 1903 1 019 000 tons, hvoraf til Alexandria 899 000 tons, til Suez 2 500 tons og til Port Said 107 000 tons. Af det samlede kvantum kom 1 008 000 tons fra England.

Om de forskjellige artikler, som er gjenstand for export fra Egypten, kan følgende anføres:

Bomuld. Bomuldshøsten i aaret 1902—1903 udgjorde ca. 5 860 mill. kantar, mod 6 526 mill. kantar i aarene 1901/1902. Prisen noteredes fra begyndelsen af med $ 12.50 pr. kantar, men steg siden til $ 25.00 for senere atter at gaa ned til $ 17.50 à 18.50. Det befrygtes, at den herskende kvægpest vil virke forstyrrende paa bomuldsindhøstningen i aaret 1904—1905.

Bomuldsfrø. Høsten i aaret 1903 udgjorde 450 000 tons, hvoraf ca. 350 000 tons exporteredes.

Af bomuldsolje exporteredes i aaret 1903 1 500 tons og af oljekager 65 000 tons.

Af bønner høstedes ca. 300 000 qrs., men paa grund af den høie pris, som raadede her, blev intet exporteret i aaret 1903.

Sukker. Exporten opgik til et kvantum af 870 000 kantar til en værdi af 450 000 eg. £, hvoraf størstedelen gik til Amerika. Der exporteres nu ikke længere raasukker fra Egypten, men kun raffineret sukker.

Af byg exporteres der adskilligt til Storbritannien af det saakaldte „Mariout"-byg, som er meget søgt af destillatørerne.

Af løg høstedes 74 000 tons.

Kvægpesten hersker med stor voldsomhed i Egypten trods de af regjeringen tagne forholdsregler til bekjæmpelse af samme. Man regner, at ca. 100 000 dyr er døde af kvægpest i aaret 1903—1904.

Fragter. Nedenfor angives de fragter, som herskede under aaret 1903:

	Bomuld til Liverpool pr. ton à 40 kubikfod.	Korn til Liverpool pr. quarter à 480 lbs.	Bomuldsfrø til Hull og London pr. ton à 20 cwts.		Korn til Hull og London pr. quarter à 480 lbs.	
			Høiest.	Lavest.	Høiest.	Lavest.
Januar			6/-	3/6	1/3	1/-
Februar			6/-	5/6	1/3	1/3
Marts			5/6	5/-	1/1¼	1/1¼
April			6/-	5/-	1/6	1/3
Mai			6/-	5/-	1/6	1/3
Juni	11/	1/6	6/6	5/-	1/3	1/3
Juli			6/-	6/-	1/6	1/3
August			10/-	6/-	1/6	1/6
September			11/-	9/-	1/6	1/6
Oktober			10/6	7/6	1/9	1/4½
November			8/9	8/6	1/6	1/6
December			8/9	6/-	1/6	1/1½

Lourenço Marques.

Aarsberetning for 1903 fra konsul B. H. Kup.

Den norske skibsfart i aaret 1903. Til hovedstationen ankom i aaret 1903 89 norske skibe, der alle paa et nær var seilskibe. Af disse skibe ankom 23 med ladning fra Norge; lasten, der for den overveiende del bestod af trælast samt desuden mursten, papir, kondenseret melk, etc., opgik til en samlet vegt af 43 725 tons; bruttofragten for disse skibe udgjorde £ 35 659. Fra Sverige ankom 13 norske skibe med ladning til en vegt af 22 966 tons, væsentlig bestaaende af trælast samt jern, hvorfor optjentes i bruttofragt £ 19 370. Af de øvrige skibe ankom 1 i ballast og 52 med ladning fra andre lande til en vegt af 79 781 tons, væsentlig trælast; i bruttofragter optjente disse sidste skibe £ 77 779. Samtlige skibe paa et nær afgik i ballast.

Til vicekonsulatet i Beira ankom 4 norske skibe, hvoraf 1 med ladning af kul og 3 med ladning af trælast; ladningernes vegt udgjorde henholdsvis 1 800, 600, 500 og 680 tons; de to sidste skibe kom fra Sverige. Samtlige disse skibe afgik i ballast.

Af svenske skibe ankom til Lourenço Marques 9, hvoraf 8 ankom med ladning til en samlet vegt af 10 054 tons.

Erlagte konsulatafgifter ved vicekonsulatet i Beira kr. 226.04.

Af samtlige til Lourenço Marques i aaret 1903 ankomne seilskibe udgjør de norske skibe over halvparten, saavel med hensyn til antal som med hensyn til tonnage. Det norske flags sterke deltagelse i skibsfarten paa denne havn er i aaret 1904 end yderligere tiltaget. De fleste skibe ankommer hid ladede med trælast. Saasnart der ankommer et tilstrækkeligt antal arbeidere, til at arbeidet i minerne kan gjenoptages, vil der ganske vist blive en meget stor efterspørgsel efter trælast hersteds.

Importen af kvæg, æsler og muldyr samt hø og havre er nu stanset, da Transvaal og Oranjekolonien for nærværende har tilstrækkelig forsyning heraf.

De vigtigste exportartikler fra Lourenço Marques er kautschuk, bivoks, jordnødder, kopra, kastoroljefrø og kaffe; en sukkerplantage er ogsaa nylig blevet anlagt, og nærer man store forhaabninger om resultatet af dette foretagende. Disse varer finder marked i Marseille, London, Rotterdam og Hamburg og skibes for det meste med „Deutsche Ost Afrika Linies" rutebaade.

Havnearbeiderne i Lourenço Marques er nu saa langt fremskredne, at de store rutedampskibe kan lægge til kaien, hvor der er en dybde ved laveste vandstand af over 24 fod.

Konsulatet tillader sig at gjentage den i forrige aarsberetning givne advarsel til norske skibsredere mod at lade sine skibe adressere til vedkommende varemodtagere her istedetfor til en speciel mægler. Ligeledes maa man indskjærpe nødvendigheden af, at skibe bestemte hertil forsyner sig med sundhedspas viseret af portugisisk konsul, og at hvis portugisisk konsul ikke findes paa afgangsstedet, anmerkning herom indføres i sundhedspasset.

Anlæggelsen af den projekterede jernbane herfra gjennem Swazieland til Johannesburg vil nu snart blive paabegyndt. Foruden at forkorte veien til Johannesburg vil denne bane aabne veien til store landstrækninger, hvor hidtil ingen kommunikationer findes.

Quelimane besøgtes i aaret 1903 af 62 dampskibe og 58 seilskibe med en samlet drægtighed af 75 520 reg.-tons. Byen har en god havn, som er tilgjængelig for skibe af helt op til 3 800 tons drægtighed. Importen opgik i aaret 1903 til en værdi af ca. 650 000 000 reis og exporten til ca. 350 000 000 reis.

Beira. (Aarsberetning fra vicekonsul Joh. Krafft). Aaret 1903 var et meget daarligt aar for forretningslivet i Beira. Næsten 30 pct. af befolkningen emigrerede, da de ikke kunde finde noget erhverv her, idet de ved mineindustrien opnaaede resultater har været saa daarlige, at de i flere tilfælde har ført til nedlæggelse af bedriften, og desuden har — hvilket er den hovedsageligste grund til Beiras tilbagegang — transittrafiken til Rhodesia begyndt mere og mere at tage veien over Kapkolonien, hvilket skyldes de uforholdsmæssig høie jernbanefragter, som forlanges herfra. Til trods for at afstanden fra Gwelo i Rhodesia er ca. 1 700 engl. mil til Kapstaden og Port Elizabeth, men kun ca. 500 engl. mil til Beira, koster jernbanefragten herfra ligesaa meget og i mange tilfælde endog mere end fra de to førstnævnte steder, og som følge heraf gaar kun ca. 30 pct. af varetransporten til Rhodesia over Beira. Hvis det herværende jernbaneselskab ikke snart beslutter sig til at reducere sine fragter, synes Beira at maatte gaa sin undergang imøde.

Importen androg ifølge den officielle statistik i aaret 1903 til ca. 500 000 £, hvoraf imidlertid over halvparten var transitgods. I importen deltog Norge og Sverige med tilsammen en værdi af 25 320 £ (mod 22 000 £ i aaret 1902), Tyskland med 27 675 £, Portugal med 69 072 £, Storbritannien

med 210 649 £ o. s. v. I sammenligning med importen i aaret 1902 viser næsten alle lande med undtagelse af de forenede riger samt Storbritannien en i flere tilfælde temmelig stor tilbagegang. Importen fra Norge og Sverige bestod hovedsagelig af trælast. Da der er store lagere af trælast, og liden byggevirksomhed foregaar, er det at befrygte, at importen i den nærmeste fremtid vil være meget ringe, saameget mere som der i minerne i Rhodesia benyttes indenlandsk trælast. Importen fra Storbritannien bestaar for en stor del af transitvarer til Rhodesia, saasom jernbanemateriel samt bjergverks- og agerbrugsmaskiner.

De vigtigste importartikler er saavel her som i Rhodesia: Trælast og andet byggemateriale, maskineri og andet tilbehør for miner, agerbrugsmaskiner og -redskaber, alleslags konserver, stokfisk, hermetisk smør, kondenseret melk, øl, tobak, mel, lys, glasvarer, manufakturvarer, farvevarer, isenkram, cement etc. Portugisiske varer er begunstigede ved preferentialtold. Vicekonsulatet maa tilraade den yderste forsigtighed med kreditgivning ved salg af varer hid.

Ogsaa exporten fra Beira er gaaet betydelig tilbage i aaret 1903 i sammenligning med aaret 1902 paa grund af den tørre sommer. Der exporteredes i aaret 1903 af jordnødder og andet oljefrø for £ 639 (i aaret 1902 var exportværdien over det tidobbelte), sukker £ 21 620, kautschuk £ 13 634, bivoks £ 8 340, elfenben £ 1 075.

Medens guldminerne har givet et daarligt resultat, har driften efter kobber givet et bedre udbytte. Der blev saaledes i aaret 1903 skibet til Swansea 1 278 tons kobbererts, som siges at have indeholdt 30 pct. kobber.

Skibsfart, havneforhold etc. Beira besøgtes i aaret 1903 af 408 skibe dr. 502 543 reg.-tons, som medbragte last til en vegt af 78 457 tons. Havnen anløbes regelmæssig af bl. a. følgende dampskibsselskabers skibe: „Deutsche Ost Afrika Linie“, „British India S. S. Navigation Co. Ltd.“, „Chargeurs Réunis“ og „Oesterreichischer Lloyd“.

Den molo, som beskytter Beiras havn, er nu færdigbygget. Byens vandforsyning er nu saa rigelig, at skibe altid vil kunne forsyne sig med vand her.

Lodstjenesten her lader endnu meget tilbage at ønske, men man faar haabe, at de stadige klager fra kapteiner og konsuler snart vil have tilfølge en forbedring af forholdene. Skjønt der er lodstvang ved indseiling til havnen, er der dog ofte, især i daarligt veir, ingen lods tilstede. Det er ikke tilraadeligt at seile ind i havnen uden lods, thi endskjønt kanalen er dyb og bred nok, forekommer der stadig nye og meget pludselig opstaaende tilsandinger i farvandet.

Der er paa Makuti Point, lidt nordenfor Beira paa 19° 49′ 59″ n. b. og 34° 55′ 8″ ø. l. bygget et nyt fyrtaarn, 30.4 m. høit, hvis lys blinker hvert 22de sekund. Fyret har foreløbig en lysvidde af 15 engl. mil, men vil senere faa en lysvidde af 25 mil.

Med hensyn til havnen **Chinde** maa bemerkes, at samme er meget farlig, og kan man kun fraraade skibsredere at slutte for denne havn, som har en meget grund „bar“ og ingen lods. Ballast og bugsering er meget kostbar, og der findes kun en duelig bugserbaad. Medens ballasten i Beira koster 4 sh. pr. ton, er prisen i Chinde 12 sh. pr. ton. Varer bestemte til Chinde losses i Beira og omlades der i smaa kystdampere.

Malta.

Aarsberetning for 1903 fra konsul William Gollcher.

Den norske skibsfart i aaret 1903. Til Malta ankom i aaret 1903 med ladning 24 norske dampskibe dr. 35 517 tons (hvoraf fra Norge 1 dr. 753 tons). Der ankom i ballast fra Norge 1 norsk dampskib dr. 25 tons. Der afgik med ladning 23 norske dampskibe dr. 23 916 tons (hvoraf til Norge 3 dr. 4 683 tons) og i ballast 5 norske dampskibe dr. 6 309 tons.

Af svenske skibe ankom 3 dampskibe dr. 4 724 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe kr. 422.80.

Af alle nationers skibe ankom der i aaret 1903 til Malta 2 248 dampskibe dr. 3 144 015 tons og 1 223 seilskibe dr. 64 222 tons, hvilket udgjør en nedgang i forhold til aaret 1902 af 259 dampskibe dr. 572 916 tons og 132 seilskibe dr. 6 537 tons. Af de i aaret 1903 ankomne dampskibe var 1 147 dr. 2 095 810 tons engelske.

Import. Af kul indførtes i aaret 1903 377 231 tons, hvoraf 255 665 tons kom fra Cardiff. Fragterne for kul fra England til Malta varierede i aaret 1903 mellem 4 sh. 6 d og 5 sh. 6 d pr. ton fra januar til juli og mellem 3 sh. 3 d og 4 sh. 9 d pr. ton fra juli til december. Salgspriserne for kul var 21 à 22 sh. for Cardiffkul og 20 à 21 sh. for andre sorter. Af korn indførtes i budgetaaret 1902—1903, hovedsagelig fra Rusland, 74 972 salme; af mel og melprodukter, væsentlig fra England og Amerika, 167 567 kvintal; af øl, saagodtsom udelukkende fra England, 1 698 205 gallons; af spiritus, især fra England og Østerrige-Ungarn, 140 068 gallons; af petroleum fortoldedes 1 112 782 gallons, der næsten alt var af russisk oprindelse.

Trælast. Der indførtes ca. 200 000 stkr. planker, bord, bjælker etc. af furu, gran og bøg, 726 000 stkr. tøndestav samt endel kassebord etc., hvilket alt kom fra Triest. Fra Norge ankom 3 035 stkr. trælast for admiralitetet.

Klipfisk. Der indførtes fra Newfoundland ca. 1 200 kvintal klipfisk; priserne varierede mellem 38 og 45 fr. pr. kvintal efter kvaliteten.

Af poteter indførtes 79 640 kvintal, medens der af samme vare udførtes 133 291 kvintal.

Smør. Der indførtes i budgetaaret 1902—1903:

Fra England	300	kasser	à	8	æsker	à 56	lbs.	pris £ 10 à 12 pr. kvintal.
	300	„	à	16	„	à 14	„	
	400	„	à	20	„	à 7	„	
„ Italien	4 000	„	à	50	„	à 1	„	pris 10 à 12 pence pr. æske.
	2 000	„	à	100	„	à 1	„	

Af andre exportartikler end poteter kan nævnes løg, hvoraf udførtes 5 284 kvintal i aaret 1902—1903, og karve, export i aaret 1902 3 456 kvintal.

Til Norge og Sverige er der ifølge statistiken exporteret for en værdi af 95 305 £.

Maltesisk vegt og maal: 1 kvintal = 175 engl. lbs.; 1 salma = 1 eng. quarter.

Indhold: **Alexandria** s. 764. — **Antwerpen** s. 721. — **Bilbao** s. 744. — **Danmark** s. 737. — **Havre** s. 746. — **Lourenço Marques** s. 765. — **Malta** s. 768. — **Nürnberg** s. 759. — **Tamatave (Madagascar)** s. 760.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 17. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret
og for udenbysboende porto 20 øre.

Barcelona.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul Malte Ameen,
dateret 15de september 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	14	9 642	80	55 220	94	64 862	3	1 940	5	5 154	8	7 094
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	14	9 642	80	55 220	94	64 862	3	1 940	5	5 154	8	7 094
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	23	16 275	90	53 900	113	70 175	54	37 517	272	180 434	326	217 951
Seilskibe	-	-	6	568	6	568	2	189	-	-	2	189
Sum	23	16 275	96	54 468	119	70 743	56	37 706	272	180 434	328	218 140
Totalsum af ladede fartøier	37	25 917	176	109 688	213	135 605	59	39 646	277	185 588	336	225 234
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	1	1 634	1	1 634	-	-	87	58 073	87	58 073
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	1	1 634	1	1 634	-	-	87	58 073	87	58 073
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	272	185 770	272	185 770	-	-	58	36 806	58	36 806
Seilskibe	-	-	2	189	2	189	-	-	6	568	6	568
Sum	-	-	274	185 959	274	185 959	-	-	64	37 374	64	37 374
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	275	187 593	275	187 593	-	-	151	95 447	151	95 447

Bruttofragter for til distriktet ankomne norske fartøier kr. 1 244 075.00, for fra distriktet afgaaede norske fartøier kr. 1 677 035.00. Heri indgaar beregnede bruttofragter for dampskibe i timecharter.

For ordre, reparation eller lignende anløb 3 norske fartøier dr. 1 135 tons.

Af svenske fartøier ankom til distriktet 104 dr. 84 167 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 3 863.42, ved vicekonsulsstationerne kr. 11 821.73; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 9 774.29. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 1 178.56, ved vicekonsulsstationerne kr. 2 958.13; heraf tilfaldt konsulskassen kr. 2 657.63. Ialt tilfaldt konsulskassen kr. 12 431.92.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 235.65, i svenske sager kr. 54.52; ialt kr. 290.17. Heraf tilfaldt konsulskassen kr. 232.14. Ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 755.91, i svenske sager kr. 208.68; ialt kr. 964.59.

De fartøier, som i aarets løb har losset eller lastet, fordeler sig paa de enkelte konsulatstationer saaledes:

	Norske fartøier.		Svenske fartøier.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Barcelona	96	67 029	19	18 713	115	85 742
Alicante	9	4 422	1	886	10	5 308
Almeria	47	28 896	9	7 179	56	36 075
Cartagena	38	38 765	8	5 573	46	44 338
Denia	19	11 060	8	6 852	27	17 912
Mahon	2	1 150	—	—	2	1 150
Malaga	54	34 546	21	17 687	75	52 233
Tarragona	37	25 267	15	12 533	52	37 800
Torrevieja	8	3 911	2	2 663	10	6 574
Valencia	179	108 685	21	12 081	200	120 766
Sum i aaret 1903	489	323 731	104	84 167	593	407 898
Mod i „ 1902	493	323 121	56	48 057	549	371 178
„ i „ 1901	439	264 805	107	94 866	546	359 671
„ i „ 1900	410	256 205	106	92 735	516	348 940
„ i „ 1899	483	241 801	103	80 231	586	322 032
„ i „ 1898	339	171 304	74	55 576	413	226 880

Af disse zifre fremgaar, at den norske skibsfart, om den end viser en ubetydelig nedgang i fartøiernes antal, dog med hensyn til tonnagen staar høiere end noget foregaaende aar, samt at den svenske skibsfart, som i aaret 1902 pludselig sank til henimod det halve, i aaret 1903 atter har naaet omtrent samme zifer som før.

I aaret 1903 besøgtes ovennævnte havne blot af 8 norske seilfartøier dr. tilsammen 757 tons og af intet svensk seilfartøi.

Hvad angaar skibsfarten i aaret 1903 paa havne inden distriktet, hvor norske og svenske vicekonsuler ikke findes ansat, er følgende tal opgivet fra vedkommende toldmyndigheder:

	Norske fartøier.		Svenske fartøier.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Agerilas	13	14 983	1	1 544	14	16 527
Burriana	52	32 013	5	2 334	57	34 347
Gandia	44	23 158	7	4 195	51	27 353
Garrucha	7	6 412	1	631	8	7 043
Grao de Castellon	30	17 335	3	1 454	33	18 789

	Norske fartøier.		Svenske fartøier.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Ibiza	5	3 853	1	1 095	6	4 948
Mazarron	2	687	—	—	2	687
Palma de Mallorca . . .	7	3 729	2	2 540	9	6 269
Vinaroz	1	753	—	—	1	753
Sum	161	102 923	20	13 793	181	116 716
Lægges hertil de ovenfor for konsulatstationerne angivne zifre	489	323 731	104	84 167	593	407 898
skulde skibsfarten paa distriktet for aaret 1903 være opgaaet til . . .	650	426 654	124	97 960	774	524 614

Antagelig turde hertil komme yderligere et og andet fartøi, som har besøgt en eller anden af de smaa havne, fra hvilke opgaver ikke foreligger.

Angaaende de i aaret indtjente bruttofragter kan opgave naturligvis kun gives for konsulatstationerne, hvis indsendte skibslister viser følgende totalsummer i kroner for aarene 1900—1903:

For norske fartøier:		1900.	1901.	1902.	1903.
Med ladning fra Norge . . .	kr.	99 980	123 585	166 755	141 180
„ — „ andre lande .	„	1 543 380	1 252 615	991 760	1 102 895
Tilsammen ankomne	kr.	1 643 360	1 376 200	1 158 515	1 244 075
Med ladning til Norge . . .	kr.	179 580	167 365	187 440	183 290
„ — „ andre lande .	„	1 211 020	1 281 140	1 665 530	1 493 745
Tilsammen afgaaede	kr.	1 390 600	1 448 505	1 852 970	1 677 035
Sum ind- og udgaaende	kr.	3 033 960	2 824 705	3 011 485	2 921 110
For svenske fartøier:					
Med ladning fra Sverige . .	kr.	154 135	37 055	32 660	144 415
„ — „ andre lande .	„	586 720	487 390	103 585	281 690
Tilsammen ankomne	kr.	740 855	524 445	136 245	426 105
Med ladning til Sverige . .	kr.	95 820	101 865	85 190	94 880
„ — „ andre lande .	„	339 785	291 340	128 820	135 095
Tilsammen afgaaede	kr.	435 605	393 205	214 010	229 975
Sum ind- og udgaaende	kr.	1 176 460	917 650	350 255	656 080

I disse zifre, som for de norske fartøier viser en mindre nedgang og for de svenske en til tonnagens tilvækst svarende forhøielse, indgaar ogsaa b e r e g n e d e fragtbeløb for de fartøier, som har gaaet i saakaldt maaneds-

befragtning eller været befragtede mod et vist beløb pr. reise til og fra Spanien. Ifølge skibslisterne har antallet af maanedsbefragtede fartøier i aaret 1903 været:

Norske	med	ladning	ankomne	122	stkr.
Do.	„	—	afgaaede	206	„
Svenske	„	—	ankomne	14	„
Do.	„	—	afgaaede	15	„

Det er først og fremst for frugtexporten fra Valencia og havnene deromkring, at denne nu saa almindelige befragtningsmaade anvendes, hvad dette distrikt angaar, og særlig for exporten til England. I almindelighed søger tidbefragteren for disse fartøier at skaffe en kulladning fra England til Barcelona eller anden spansk Middelhavshavn, og da hovedhensigten er at have stadig tilgang paa skibsrum for frugttraden, antages denne trafik at have en nedtrykkende virkning paa kulfragterne til disse havne. Et par norske dampskibe har ligesom foregaaende aar gaaet i tidbefragtning mellem Malaga og nordfranske havne. For en ny regulær linje mellem havne i dette distrikt og New York har ogsaa to norske dampskibe været tidbefragtet.

Forandringerne i skibsbesætningerne var i aaret 1903 for norske fartøier:

Paamønstrede	i	Barcelona	9	nordmænd,	3	svensker,	12	udlændinger
—	i	Almeria	1	—		—		—
—	i	Valencia		—		—	8	—
Afmønstrede	i	Barcelona	9	—	2	—	3	—

Af paamønstringerne i Barcelona var 5 eftermønstringer af i anden havn uden mønstring antagne sjømænd. Som rømte fra norske fartøier anmeldtes i Barcelona 1 udlænding og i Malaga 1 nordmand.

Med et svensk fartøi paamønstredes i Barcelona 1 udenlandsk sjømand.

I denne forbindelse maa det paany mindes om, at forhyringen af sjøfolk i almindelighed her i Barcelona, ligesom i distriktets øvrige havne, er ganske ringe for de hidkommende fremmede fartøier, medens paa den anden side forhyring af udenlandske sjøfolk paa spanske fartøier ikke forekommer. Det lønner sig derfor ikke for hyresøgende sjømænd at reise hid fra franske eller italienske havne.

Om skibsfarten i det hele paa Spanien giver den officielle spanske statistik følgende zifre for fra udlandet ankomne og til udlandet afgaaede ladede fartøier, hvilke zifre dog for aaret 1903 kun er approximative:

	1901.		1902.		1903.	
Ankomne:	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Dampskibe, spanske .	5 432	4 741 494	5 482	4 757 208	5 441	4 748 190
Do. udenlandske	3 175	2 666 078	3 243	2 787 572	3 555	3 193 219
Seilskibe, spanske . .	1 100	76 831	1 174	73 659	1 017	54 387
Do. udenlandske	733	173 062	772	155 649	689	139 514
Ialt ankomne	10 440	7 657 465	10 671	7 774 088	10 702	8 135 310

Afgaaede:	1901. Antal.	1901. Tons.	1902. Antal.	1902. Tons.	1903. Antal.	1903. Tons.
Dampskibe, spanske	6 422	6 361 083	6 799	6 799 221	6 819	6 791 038
Do. udenlandske	6 892	6 379 172	7 078	6 853 146	7 816	7 451 593
Seilskibe, spanske .	1 047	65 185	1 131	59 087	1 193	51 547
Do. udenlandske	713	140 989	780	130 830	742	119 161
Ialt afgaaede	15 074	12 946 429	15 788	13 842 284	16 570	14 413 339

Ogsaa i aaret 1903 har altsaa skibsfarten paa Spanien i det hele taget været i tilvækst.

Angaaende hver enkelt fremmed nations andel i skibsfarten paa Spanien giver den officielle statistik ingen totalzifre for fartøiernes antal og drægtighed, men vel en opgave over den varemængde, som under hvert flag er blevet ind- eller udført. I virkeligheden turde en saadan opgave give en mere korrekt idé om skibsfartens betydning for de forskjellige lande, end de opgaver, som hidindtil for den norske og svenske skibsfarts vedkommende har været hentet fra konsulernes skibsfartslister, hvori et fartøi indgaar med hele sin tonnage, uanseet om meget eller lidet last føres, og hvori fartøiet ved besøg i flere havne under en óg samme reise figurerer en gang i hver af disse havne med hele sin tonnage. For aarene 1901 og 1902 var zifrene følgende:

Flag:	1901. Import. Nr. i rækken	1901. Import. Tons à 1 000 kg.	1901. Export. Nr. i rækken	1901. Export. Tons à 1 000 kg.	1902. Import. Nr. i rækken	1902. Import. Tons à 1 000 kg.	1902. Export. Nr. i rækken	1902. Export. Tons à 1 000 kg.
Spansk	2	1 254 138	2	3 126 313	1	1 338 348	2	3 664 939
Tysk	4	155 271	4	389 349	4	174 817	4	441 251
Argentinsk	18	—	17	90	—	—	18	10
Østerrigsk-ungarsk	11	33 989	12	63 800	10	38 163	12	58 428
Belgisk	12	27 395	7	217 200	14	24 980	8	238 436
Brasiliansk	17	548	16	964	—	—	17	799
Dansk	12	28 667	9	87 497	7	67 002	9	97 519
Fransk	7	77 322	5	339 147	6	94 810	5	367 400
Græsk	9	52 734	14	14 134	11	35 959	11	11 600
Hollandsk	10	37 731	6	244 721	9	49 953	7	243 418
Britisk	1	1 364 286	1	4 821 997	2	1 238 788	1	4 678 772
Italiensk	5	146 525	8	206 160	5	124 646	6	271 455
Nordamerikansk	16	5 616	—	—	—	—	—	—
Norsk	3	292 652	3	496 813	3	296 994	3	600 836
Portugisisk	15	6 791	15	2 141	16	10	16	1 979
Russisk	6	124 236	11	82 900	8	54 262	11	58 797
Svensk	8	73 296	10	83 768	13	29 017	10	78 585
Tyrkisk	—	—	—	—	15	5 067	15	2 150
Uruguaisk	14	18 131	13	33 500	12	29 380	13	31 207
Tilsammen	—	3 699 328	10 210 494	—	3 602 196	—	10 847 581	

Som heraf vil sees, er i det hele taget større varekvantiteter blevet ført i britiske end i spanske skibe, dog importeredes der i aaret 1902 mere med

spanske fartøier end med britiske. Som no. 3 i rækken kommer det norske flag i begge aar baade for import og export; derefter kommer det tyske som nr. 4. De svenske fartøier kommer først som nr. 8, 10 og 13.

Import og export. Den fuldstændige officielle statistik over Spaniens vareudveksling med udlandet i aaret 1903 bliver tilgjængelig først i begyndelsen af aaret 1905. Indtil da har man adgang kun til endel præliminære opgaver, som ikke omfatter alle importerede eller exporterede varesorter, men blot de vigtigste, og som heller ikke for disse er helt fuldstændige og definitive. Omend saaledes ikke fuldt exakte turde denne præliminære statistiks tal dog kunne tjene til veiledning for bedømmelsen af vareudvekslingen i sin almindelighed, og meddeles derfor her saadanne opgaver for aaret 1903 tilligemed modsvarende tal for de fire foregaaende aar:

Import:	1899. Værdi i pesetas.	1900. Værdi i pesetas.	1901. Værdi i pesetas.	1902. Værdi i pesetas.	1903. Værdi i pesatas.
Raastoffe .	386 552 005	417 292 338	428 195 216	439 599 336	444 075 503
Fabrikvarer	299 047 809	312 708 518	263 068 452	248 072 526	255 453 779
Fødevarer .	194 755 078	139 238 430	138 592 414	110 509 650	122 108 078
Sum	880 354 892	869 239 286	829 856 082	798 181 512	821 637 360
Export:					
Raastoffe .	311 823 111	297 015 287	305 069 800	328 889 764	326 168 497
Fabrikvarer	162 558 010	171 087 988	149 474 775	145 250 293	158 620 227
Fødevarer .	279 168 717	264 627 966	229 965 744	278 895 489	308 940 285
Sum	753 549 838	732 731 241	684 510 319	753 035 546	793 729 009

Saa vidt man kan dømme af denne statistik, skulde altsaa baade import- og exportværdierne have steget i aaret 1903. For de i samme indbefattede varesorter skulde i forhold til aaret 1902 importværdien være steget med 23 455 848 pesetas og exportværdien med ikke mindre end 40 693 453 pesetas. Importens værdi i aaret 1903 oversteg exportens med 27 908 351 pesetas; handelsbalancen har altsaa idetmindste for de omhandlede varesorter stillet sig betydelig fordelagtigere end de foregaaende aar i femaarsperioden, idet overskuddet i Spaniens disfavør var: I 1902 pesetas 45 145 966, i 1901 pesetas 145 345 763, i 1900 pesetas 136 508 045 og i 1899 pesetas 126 805 054.

Dette forhold synes imidlertid ikke at have havt nogen væsentlig indvirkning paa vekselkursen, idet pesetaens værdi i aaret 1903 i det hele taget har været ubetydelig, om end noget høiere end det foregaaende aar.

Kursnoteringerne paa Barcelonas børs for à-vista-veksler i pund sterling og francs var i aaret 1903:

	For 1 £-sterling.		For 100 francs.	
	Høiest. Pesetas.	Lavest. Pesetas.	Høiest. Pesetas.	Lavest. Pesetas.
I januar . .	34.03	33.35	135.30	132.60
- februar	33.75	33.47	134.15	133.10
- marts	34.07	33.68	135.35	133.80

	For 1 £-sterling.		For 100 francs.	
	Høiest. Pesetas.	Lavest. Pesetas.	Høiest. Pesetas.	Lavest. Pesetas.
I april	34.38	33.97	136.50	134.95
- mai	34.38	34.28	136.50	136.15
- juni	34.55	34.32	137.60	136.25
- juli	34.62	34.33	137.75	136.65
- august	34.70	34.38	138.00	136.80
- september	34.70	33.95	138.00	134.75
- oktober	33.85	33.10	134.40	131.70
- november	33.90	33.40	134.70	132.75
- december	34.40	33.80	136.45	134.05

I aarets løb noteredes for 100 frcs. lavest pesetas 131.70, høiest pesetas 138.00
Mod i 1902 — „ 100 „ „ „ 131.10, „ „ 139.20
„ i 1901 — „ 100 „ „ „ 131.75, „ „ 144.00
„ i 1900 — „ 100 „ „ „ 127.70, „ „ 134.70

Angaaende de forenede rigers vareomsætning med Spanien indeholder den officielle spanske statistik følgende opgaver:

Totalværdierne for vareomsætningen i femaarsperioden 1898—1902:

	Norge.			Sverige.		
Aar.	Import fra Pesetas.	Export til Pesetas.	Overskud i Norges favør. Pesetas.	Import fra Pesetas.	Export til Pesetas.	Overskud i Sveriges favør. Pesetas.
1898	13 173 306	1 895 809	11 277 497	4 197 817	863 098	3 334 719
1899	15 602 545	1 841 797	13 760 748	5 488 931	871 423	4 617 508
1900	14 173 537	1 780 303	12 393 234	10 609 638	720 112	9 889 526
1901	17 197 242	1 535 418	15 661 824	10 901 286	684 262	10 217 024
1902	15 996 768	2 306 367	13 690 401	7 963 932	571 778	7 392 154

Aaret 1901 staar som et „rekord-aar", fra hvilket aaret 1902 viser tilbagegang i alt undtagen i exporten til Norge af spanske varer, hvis værdi steg med 770 949 pesetas og naaede det høieste zifer for femaarsperioden. Som en følge heraf er ogsaa for aaret 1902 overskuddene i de forenede rigers favør gaaet ned.

De detaljerede opgaver over vareomsætningen var for aaret 1902 følgende:

Import til Spanien:

Varernes art ifølge den spanske toldtarifs rubriker:		Fra Norge. Indførte kvantiteter.	Fra Norge. Værdi i pesetas.	Fra Sverige. Indførte kvantiteter.	Fra Sverige. Værdi i pesetas.
Marmor, bearbeidet eller skaaret, til diverse øiemed	kg.			1 258	629
Sten og lergods for industri og byggearbeider, cement, gibs etc.	„			17 767	888

		Fra Norge.		Fra Sverige.	
		Indførte kvantiteter.	Værdi i pesetas.	Indførte kvantiteter.	Værdi i pesetas.
Jordbeg, kreosot, asfalt etc.	kg.	3 800	304	300	24
Glasvarer, ordinære, tomflasker etc.	„	2 998	899	25 673	7 702
Ildfast teglsten	„	310	22	—	—
Porcelænsvarer, finere . .	„	—	—	39	234
Guld, sølv, platina, bearbeidet, til div. øiemed . .	„	40	960	—	—
Jern i stænger, smedet .	„	1 581	427	1 213 289	327 588
Do., smedet, i plader af mindst 3 mm. tykkelse	„	—	—	10 580	2 948
Do. do., mindre end 3 mm. tykkelse	„	—	—	17 707	5 489
Jern- og staalrør . . .	„	—	—	3 042	1 521
Søm, spiger etc.	„	104 205	46 892	11 781	5 301
Emaljerede jern- og staalpladearbeider	„	—	—	1 440	2 448
Andre ordinære jernfabrikata	„	—	—	425	340
Naale, staalpenne, uhrfjære etc.	„	—	—	240	4 800
Kobbermalm	„	10 366	7 256	—	—
Tjære, harpiks o. l. . .	„	160	29	—	—
Vegetabilske produkter anvendte som medicin . .	„	494	692	—	—
Animalske produkter do. do. (medicintran)	„	52 558	42 046	—	—
Fernisser	„	450	1 012	—	—
Farver, i pulver . . .	„	—	—	1 891	1 135
Do., beredte, og blæk	„	6 863	10 295	1 147	1 720
Naturlige mineralvande .	liter	85	60	—	—
Kemiske produkter, ikke særskilt specificerede .	kg.	—	—	113	113
Voks, stearin o. lign. . .	„	110	198	—	—
Træmasse for papirtilvirkning	„	12 130 220	2 304 742	10 293 344	1 955 735
Avispapir i ruller, uskaaret, af 36 til 50 gr. vegt pr. m.^{2}	„	—	—	4 805	2 883
Do., do., af over 50 do. do.	„	—	—	4 800	6 240
Bøger og tryksager paa fremmede sprog . . .	„	18	45	—	—
Pakpapir, ordinært . . .	„	24 858	17 401	13 086	9 160
Papir, tyndt, af uren masse, for frugtpakning . . .	„	—	—	1 115	1 115
Trælast, ordinær, i planker, bord, spirer etc. .	kub.-met.	11 334	850 050	73 417	5 506 275
Do., do., høvlet, spantet etc. for kasser og gulve	„	1	85	51	4 335

		Fra Norge.		Fra Sverige.	
		Indførte kvantiteter.	Værdi i pesetas.	Indførte kvantiteter.	Værdi i pesetas.
Bødkerarbeider	kg.	515	180	—	—
Træarbeider, forgyldte, lister etc.	„	5	25	—	—
Trækul og ved . . .	„	313 500	28 215	—	—
Faar, gjeder etc. . . .	stkr.	2	30	—	—
Huder og skind, uberedte	kg.	1 787	3 842	7 471	16 063
Læder	„	—	—	167	2 505
Pelsverk	„	23	575	—	—
Do., monteret . .	„	82	4 510	—	—
Do., diverse artikler .	„	1 142	39 970	—	—
Animalske fedtstoffe (industritran)	„	25 903	23 830		—
Diverse kunstige gjødningsstoffe	„	200	46	—	—
Rogn	„	1 239 336	309 834	—	—
Telefonapparater og dele deraf	„	—	—	1 741	12 187
Diverse maskiner og maskindele	„	89	142	33 813	54 101
Fartøier og baade af træ, fra 51 til 300 tons . .	stkr. tons	1—82	20 515	—	—
Smør	kg.	1 202	4 087	—	—
Klipfisk og stokfisk . .	„	18 532 175	12 231 235	—	—
Fisk, nedlagt, røget etc., ikke i blikdaaser .	„	997	568	—	—
Likør, kognak m. m. . .	liter	—	—	117	515
Øl	„	3 211	1 509	67	31
Konserver	kg.	392	1 568	77	308
Konfekturer, finere bagverk etc.	„	52	156	—	—
Spil og legesager . . .	„	7	49	—	—
Oljemalerier	stkr.	2	12	—	—
Is	kg.	271 068	ikke angivet	—	—
Sække (som emballage) .	stkr.	42 455	42 455	29 599	29 599
Samlet værdi i pesetas		—	15 996 768	—	7 963 932

Export fra Spanien.

		Til Norge.		Til Sverige.	
		Udførte kvantiteter.	Værdi i pesetas.	Udførte kvantiteter.	Værdi i pesetas.
Marmor, saget og hugget etc.	kg.	1 000	300	—	—
Andre sten- og jordarter for byggearbeider, kunst og industri	„	500	10	550	11

		Til Norge.		Til Sverige.	
		Udførte kvantiteter.	Værdi i pesetas.	Udførte kvantiteter.	Værdi i pesetas.
Jernmalm (pyrit)	kg.	—	—	1 415 000	18 395
Glasvarer, ordinære, tomflasker etc.	„	2 578	965	1 327	464
Gulvplader	„	6 790	2 037	—	—
Lergods, ordinært og glaseret	„		—	200	60
Kobber-, messing- og bronzearbeider	„	—	—	7	35
Bark og andre garvestoffe	„	22 270	3 118	—	—
Vegetabilske produkter, ikke særskilt specificerede	„	526	579	—	—
Salt	„	16 870 375	168 704	11 850 000	118 500
Bomuldsstoffe, hvide	„	—	—	10	50
Tomsække	stkr.	1 510	1 510	542	542
Bøger	kg.	8	24	27	81
Møbler og andre træarbeider	„	61	122	168	336
Bødkerarbeider	„	197 712	67 222	106 890	36 346
Flaskekork	tusen	20	300	577	8 655
Æsler	stkr.	1	60	—	—
Hønsefjær	kg.	28 685	12 908	—	—
Guitarer og andre musikinstrumenter	stkr.	66	792	—	—
Videnskabelige instrumenter	kg.	—	—	15	225
Sardiner, saltede	„	10 080	3 528	—	—
Anden fisk, saltet, røget etc.	„	240	216	—	—
Løg	„	27 280	2 183	—	—
Mandler	„	1 973	4 538	—	—
Oliven	„	33 735	25 301	1 626	1 219
Hasselnødder	„	88 330	66 247	41 359	31 019
Figener, tørrede	„	75 640	18 154	35 675	8 562
Rosiner	„	1 107 550	719 908	160 715	104 465
Citroner	„	2 910	873	—	—
Appelsiner	„	1 653 480	248 022	125 873	18 881
Druer	„	20 920	7 322	—	—
Anden frisk frugt	„	21 600	3 240	—	—
Anis	„	1 114	3 497	—	—
Saffran	„	50	5 000	—	—
Olivenolje	„	592 206	592 206	—	—
Brændevin („aguardiente comun“)	liter	3 038	1 975	9 986	6 491
Do. med tilsætning af anis	„	—	—	1 704	1 448
Øl, cider etc.	„	—	—	318	159
Vin, ordinær og „de pasta“	„	1 115 807	234 320	592 396	124 403
Do., „amontillado y oloroso de Jerez“	„	430	559	225	332
Do., andre Jerez-sorter m. m.	„	170 020	68 008	216 831	86 732

		Til Norge. Udførte kvanti-teter.	Til Norge. Værdi i pesetas.	Til Sverige. Udførte kvanti-teter.	Til Sverige. Værdi i pesetas.
Vin, „generoso“ . . .	liter	4 304	3 013	6 162	4 314
Konserver	kg.	653	980	35	53
Oljemalerier	stkr.	4	24	—	—
Reexporterede tomfade . .	kg.	110 821	38 602	—	—
Samlet værdi i pesetas		—	2 306 367	—	571 778

Norges overlegenhed over Sverige i den spanske importstatistik er udelukkende at tilskrive fiskeriprodukter og særlig **klipfisken**. Importværdien af denne artikel har i aarene 1901 og 1902 gaaet op til omkring resp. 82 pct. og 76 pct. af totalværdien af importen fra Norge.

Totalimporten til Spanien af klipfisk og stokfisk, mellem hvilke sorter den spanske statistik ikke gjør nogen forskjel, angives for femaarsperioden 1898—1902 at have været:

Fra	1898. Kg.	1899. Kg.	1900. Kg.	1901. Kg.	1902. Kg.
Norge . .	17 595 337	17 459 482	16 903 800	20 313 450	18 532 175
Frankrige .	7 112 642	9 635 606	3 376 041	11 806 820	14 993 030
Franske besiddelser i Amerika .	—	2 136 065	573 079	—	—
Storbritannien .	2 377 566	3 410 247	3 408 717	5 646 786	7 075 263
Britiske besiddelser i Nordamerika . .	4 568 922	2 765 525	5 110 164	3 172 080	3 156 264
Do. do. i Europa . .	—	—	1 142 493	—	—
Danmark .	1 668 831	1 556 102	1 745 705	1 993 567	586 701
Danske besidd. i Europa . .	1 780 024	122 085	—	1 688 058	3 392 834
Tyskland .	—	10 170	—	15 760	27 403
Portugal	19 000	37	18 536	25	64
Sverige .	—	71 008	—	235 162	—
Italien .	18	1 660	8 257	16 396	29 266
Holland .	—	—	113 500	508	—
Hollandske besidd. i Oceanien	—	—	—	92 500	—
SanSalvador	—	433 028	—	—	—
Ceuta . .	200	—	—	—	—
Kanariøerne	—	—	—	4 307	—

	1898. Kg.	1899. Kg.	1900. Kg.	1901. Kg.	1902. Kg.
Japan	—	—	—	155	—
Ikke opgiven oprindelse	2 039	58 654	54 338	2 899	137
Ialt	34 924 779	37 659 669	42 454 630	44 988 473	47 793 137

For aaret 1903 angives totalimporten at have været 45 596 449 kg., men detaljopgaver over produktionslandene er endnu ikke tilgjængelige.

Den i foregaaende femaarsperiode jævnt stigende import skulde altsaa i aaret 1903 være gaaet tilbage med ikke mindre end 2 196 688 kg. Det er at antage, at denne nedgang ikke mindst har rammet den norske vare, som allerede for aaret 1902 sammenlignet med aaret 1901 viste en formindskelse af 1 781 275 kg. I aaret 1902 forøgedes derimod importen af fransk fisk med 3 186 210 kg.; engelsk, newfoundlandsk og Labrador med 1 412 561 kg.; dansk, islandsk og Færøfisk med 397 710 kg.

Den i aaret 1902 importerede kvantitet fordeler sig paa følgende maade paa de enkelte havne inden Barcelonas konsulatdistrikt og paa Spanien forøvrigt:

Barcelona	kg.	4 947 708	Til havne i Cadiz's distrikt	„	2 310 560
Tarragona	„	1 856 433			
Valencia	„	3 138 834	Landværts fra Frankrige, Portugal og Gibraltar (hvoraf 51 925 kg. til Port Bou i Barcelonas distrikt)	„	159 482
Alicante	„	2 676 507			
Cartagena	„	4 227 312			
Malaga	„	3 577 556			
Andraixt	„	2			
Mahon	„	9	Tilsammen	kg.	47 793 137
Ialt sjøværts til Barcelonas distrikt	kg.	20 424 361			
Til havne i Bilbaos distrikt	„	24 898 734			

Et paa de som vanligt to gange om maaneden til det kongelige norske departement for udenrigske sager etc. indsendte markedsrapporter grundet overslag over klipfiskimporten til Barcelonas konsulatdistrikt i aaret 1903 giver følgende resultat:

Til Barcelona:

Norsk, direkte sjøværts			kg.	724 400
Islandsk og Færøfisk, sjøværts fra Island, Norge o. s. v.			„	5 449 700
Fransk, sjøværts	kg.	542 000		
Do., pr. jernbane	„	192 000		
			„	734 000
Skotsk etc.			„	69 000
		Tilsammen	kg.	6 977 100

samt desuden 59 000 kg. stokfisk.

Til Tarragona:

Norsk, direkte sjøværts	kg.	1 610 900	
Do., pr. jernbane fra Bilbao	„	10 000	
			kg. 1 620 900
Islandsk, sjøværts	kg.	398 000	
Do. pr. jernbane fra Barcelona	„	10 000	
Do. „ „ „ Bilbao	„	20 000	
			„ 428 000
Fransk			„ 90 000
		Tilsammen	kg. 2 138 900

Til Valencia:

Norsk, direkte sjøværts	kg.	85 000
Fransk	„	883 500
Labrador	„	808 500
Newfoundland og „Ingles“	„	812 000
Skotsk	„	4 000
Tilsammen	kg.	2 593 000

Til Alicante:

Fransk, sjøværts fra Bordeaux	kg.	476 500
Newfoundland	„	1 159 000
Labrador	„	439 000
Tilsammen	kg.	2 074 500

Til Cartagena:

Norsk, direkte sjøværts	kg.	50 000
Fransk	„	714 500
Newfoundland	„	3 478 100
Labrador	„	100 000
Tilsammen	kg.	4 342 600

Til Malaga:

Norsk, direkte sjøværts	kg.	269 800
Fransk	„	200 000
Newfoundland	„	2 514 800
Labrador	„	1 031 300
Tilsammen	kg.	4 015 900

Af de forskjellige sorter klipfisk skulde der altsaa i aaret 1903 til Barcelonas distrikt være importeret følgende kvantiteter, deri indbefattet hvad der er losset i andre spanske havne og siden hidført pr. jernbane:

Norsk	kg.	2 750 100
Islandsk og Færøfisk	„	5 877 700
Fransk	„	3 098 500
Skotsk og shetlandsk	„	73 000
Labrador	kg.	2 378 800
Newfoundland	„	7 963 900
Tilsammen	kg.	22 142 000

Sammenlignes disse zifre med de tilsvarende i foregaaende aarsberetning, viser der sig for aaret 1903 nogen om end ubetydelig forøgelse i totalimporten til dette distrikt. Men medens der i aaret 1902 importeredes 4 089 800 kg. norsk fisk, sank denne import i aaret 1903 til 2 750 100 kg., altsaa en formindskelse af ikke mindre end 1 339 700 kg. Denne nedgang i forbruget af norsk vare har først og fremst vist sig paa Barcelonas marked, men ogsaa paa alle de andre importpladse med undtagelse af Tarragona, som det fremgaar af følgende zifre:

	Import i 1902.	Import i 1903.	Forandring ÷ eller +.
Barcelona	kg. 1 279 000	724 400	÷ 555 000
Tarragona	„ 1 312 200	1 620 900	+ 308 700
Valencia	„ 285 000	85 000	÷ 200 000

		Import i 1902.	Import i 1903.	Forandring ÷ eller +.
Alicante . . .	kg.	160 000	—	÷ 160 000
Cartagena	„	546 000	50 000	÷ 496 000
Malaga	„	507 600	269 800	÷ 237 800

Tarragona skulde altsaa nu være distriktets vigtigste havn for den norske fisk. I Barcelona er vistnok konsumtionen af klipfisk i det hele steget med over en million kg., men den norske fisk har her tabt 555 000 kg., medens importen af islandsk er steget med 1 705 500 kg. Importen hertil af fransk vare sank med 655 500 kg.

Af **stokfisk** importeres meget smaa kvantiteter til Barcelona. Dog ankom hertil i aaret 1903 59 000 kg, mod 13 000 kg. det foregaaende aar.

Under henvisning til, hvad i foregaaende aarsberetning er fremholdt om vanskelighederne ved i Spanien at vinde forøget afsætning for andre produkter af det norske fiskeri, med undtagelse af **rogn**, hvoraf betydelige kvantiteter indføres til Nordspanien, maa her anføres, at af **medicintran** importeredes i aaret 1902 52 558 kg. mod 117 168 kg. i aaret 1901 og 75 801 kg. i aaret 1900; af tran for industrielt brug i aaret 1902 25 903 kg. mod 26 611 kg. i aaret 1901 og 19 097 kg. i aaret 1900.

I listen over importartiklerne indtager, hvad Sverige angaar, **trælast**, ordinær, saget og hugget, den fornemste plads. Totalimporten til Spanien opgives for aaret 1903 at have været 610 922 kub.-met. mod 496 706 kub.-met. i aaret 1902 og 648 910 kub.met. i aaret 1901. Oprindelseslandene for de i aarene 1901 og 1902 importerede kvantiteter har været:

	1901.	1902.
	Kub.-met.	
Fra Norge . .	15 989	11 334
„ Sverige . .	117 386	73 417
„ Rusland og Finland . .	164 384	145 754
„ Frankrige .	142 392	88 188
„ Portugal . .	88 291	74 868
„ de Forenede Stater . . .	60 622	55 829
„ Kanada . .	33 366	14 254
„ Storbritannien	—	9 669
Fra Østerrige-Ungarn . . .	12 989	17 458
„ Italien . .	4 723	1 797
„ Tyrkiet . . .	—	1 520
„ Diverse andre lande . . .	8 768	2 618
Tilsammen	648 910	496 706

Af totalimporten i aaret 1902 kom paa havne inden Barcelonas konsulatdistrikt følgende kvantiteter:

Til Barcelona . .	kub.-met.	55 881
„ Tarragona . .	„	5 659
„ Valencia .	„	39 780
„ Denia . . .	„	4 115
„ Alicante . .	„	22 605
„ Cartagena .	„	11 694
„ Almeria .	„	2 526
„ Malaga . .	„	18 625
„ Mahon . . .	„	1 272
„ Palma de Mallorca . . .	„	5 035
„ Andraixt . .	„	4 792
„ Vinaroz . . .	„	2 207
„ San Feliú de Guixols . . .	„	2 484
Til Garrucha	kub.-met.	1 265
„ andre smaahavne	„	1 459
Tilsammen til distriktet	kub.-m.	179 399
til havne i Bilbaos distrikt	„	165 207
til havne i Cadiz's distrikt	„	41 564
landværts	„	110 536
Ialt	kub.-m.	496 706

For femaarsperioden 1898—1902 var importen fra de forenede riger til hele Spanien:

	1898.	1899.	1900.	1901.	1902.
Fra Norge . kub. met.	4 234	26 434	16 121	15 989	11 334
„ Sverige „	46 129	45 412	130 662	117 386	73 417

Af andre trævarer er importen fra de forenede riger ingen eller høist ubetydelig; dog bemerkes, at der under rubriken „trækul og ved" for aaret 1902 optoges som importeret fra Norge 313 500 kg. til en værdi af 28 215 pesetas.

Af **træmasse**, alle slags, er der i de tre sidste aar importeret til Spanien følgende kvantiteter:

Fra	1901.	1902.	1903*).
Norge	8 302 227	12 130 220	8 650 297
Sverige	11 172 216	10 293 344	10 000 666
Tyskland	3 611 118	3 707 729	4 006 801
Belgien	968 858	1 269 712	312 562
Rusland	735 496	4 172 164	2 567 502
Finland	—	50 500	53 000
De Forenede Stater	454 144	424 819	214 875
Frankrige	299 228	23 569	465 114
Holland	200 606	82 472	394 550
England	101 960	415 253	204 467
Schweiz	65 900	390 931	30 115
Kanada	10 831	75 653	—
Grækenland	10 180	—	—
Østerrige-Ungarn	1 011	99 906	31 790
Italien	49	—	—
Britiske besiddelser i Asien	—	25 500	—
Algier	—	7 276	63 840
Danmark	—	—	15 000
Andre lande	—	—	10 346
Tilsammen	25 933 824	33 169 048	27 020 925*)

Totalimporten er gaaet ned i aaret 1903. For hvert enkelt exportland viser zifrene saa betydelige omvekslinger fra aar til andet, snart stigende, snart faldende, at nogen vedvarende jævn forøgelse eller formindskelse ikke kan bestemt paavises for noget land. Fremdeles gjælder det imidlertid, at Spanien hovedsageligst dækker sit behov fra de forenede riger, som tilsammen har leveret mindst $^2/_3$ af det importerede. Fra Norge importeredes i aaret 1902 1 836 876 kg. mere end fra Sverige, men i aaret 1903 har Sverige atter vundet overtaget med 1 350 369 kg., idet den svenske import sank ganske ubetydelig, medens den norske formindskedes med 3 479 923 kg. Intet andet land har naaet blot halvparten af hverken det norske eller det svenske zifer.

Af den i aaret 1902 importerede træmasse kom til:

*) Ifølge opgave fra Hs. Maj.s legation i Madrid. I de hidindtil her offentliggjorte præliminære zifre for aaret angaves totalsummen til 26 945 394 kg.

Barcelona	kg.	4 756 602
Alicante	„	102 253
Malaga	„	121 019
Tarragona	„	10 102
Valencia	„	673 574
Port Bou (landværts)	„	584
Tilsammen til Barcelonas distrikt . .	kg.	5 664 134
til Cadiz's distrikt .	„	249 619
„ Bilbaos — .	„	27 255 295
Ialt	kg.	33 169 048

hvoraf utvetydig fremgaar, hvilken overveiende betydning Nordspanien har i papirindustrien og den deraf foranledigede træmasseimport.

Importen af **jern og staal** af alle slags viser for aaret 1902 høiere zifre end det foregaaende aar for Norge saavel som for Sverige. Værdien af importen fra Norge var pesetas 47 319 mod pesetas 45 533 i aaret 1901 og fra Sverige pesetas 350 435 mod pesetas 177 295 i aaret 1901. Importen af svensk stangjern, som i aaret 1900 var 1 234 629 kg. og i aaret 1901 gik ned til blot 585 517 kg., steg atter i aaret 1902 til 1 213 289 kg. En lignende forandring viser sig for norsk **hesteskosøm**, hvoraf importen for nysnævnte tre aar har været respektive 122 138 kg., 87 968 kg. og 104 205 kg.; fra Sverige importeredes af denne artikel respektive 8 800 kg., 18 170 kg. og 11 781 kg.

Af **telefonapparater** eller dele deraf importeredes i aaret 1902 fra Sverige til en værdi af 12 187 pesetas, mod respektive 12 376 pesetas og 10 360 pesetas de to foregaaende aar. Værdien af importen heraf fra andre lande var i aaret 1902: Fra Tyskland p.tas 57 652, Frankrige p.tas 13 111, Østerrige p.tas 9 380, Belgien p.tas 5 866 samt England, de Forenede Stater og Italien noget over p.tas 1 000 for hver.

Maskiner indførtes i aaret 1902 fra Sverige til en værdi af 54 101 p.tas mod 23 208 og 46 965 p.tas de to nærmest foregaaende aar.

Hvad angaar exporten fra Spanien til de forenede riger, fremgaar det af den ovengjengivne liste for aaret 1902, at den hovedsagelig udgjøres af følgende slags varer:

	Til Norge. Værdi i pesetas.	Til Sverige. Værdi i pesetas.
Frugt, frisk og tørret, nødder og lignende .	1 095 788	164 146
Vin, alle slags	805 900	255 781
Olivenolje	592 206	—
Salt	168 704	118 500
Mineral (pyrit)	—	18 395
Hønsefjær	12 908	—
Totalværdi	2 306 367	571 778

Af varernes art kan sluttes, at havnene ved Middelhavskysten og i Syd-Spanien — d. v. s. i Barcelonas og Cadiz's konsulatdistrikter — er af større betydning for exporten til de forenede riger end havnene i Nord-Spanien, medens derimod, hvad importen angaar, forholdet er det modsatte, idetmindste for de vigtige artikler klipfisk og træmasse, som oven paapegt.

Af disse zifre fremgaar det videre, at værdien af Spaniens export til Norge skulde være mere end firedobbelt saa stor som værdien af exporten til

Sverige. Som forklaring paa dette forhold skulde kunne antages, dels, at man i Sverige muligens foretrak at tage sydfrugter, olivenolje og lignende fra andre Middelhavslande end Spanien, dels ogsaa at man i Norge med de oftere forekommende direkte dampskibsleiligheder til dette land importerede mere direkte, medens man i Sverige mere kjøbte paa anden haand eller idetmindste tog sine spanske artikler i transit via andre lande. Men med hensyn til sidstnævnte antagelse maa erindres, at de fra den spanske statistik hentede saavel import- som exportzifre, som er indtaget i denne beretning, opgives at gjælde de virkelige oprindelses- og destinationslande med fradrag af eller tillæg af de kvantiteter, som via hvert land eller for hvert land via andre lande er gaaet som transitgods. Hvad importen til Spanien angaar, turde dette maal, som den spanske statistik har stillet sig, lettere kunne naaes, da for et stort antal varer oprindelsesbevis fordres for anvendelsen af de lavere toldsatser, og det ogsaa for endel andre ikke turde være vanskeligt at konstatere den virkelige oprindelse. Men vanskeligere stiller naturligvis sagen sig med hensyn til exporten, og her maa rigtigheden af de spanske opgaver være tvivlsom. Naar hjemlandenes statistik viser, at ikke blot Sverige, men ogsaa Norge, om end i mindre grad, forsyner sig med de nys omtalte artikler hovedsagelig fra lande, hvor de ikke produceres, turde det være tilladt at antage, at en del, og kanske en ikke ringe del, af denne indirekte import kan være af spansk oprindelse. Saaledes maa exempelvis paapeges, at der ifølge den svenske statistik indførtes til Sverige i aaret 1902: Af appelsiner fra Tyskland 1 097 368 kg., fra Danmark 791 756 kg., fra Storbritannien 689 228 kg. og fra Norge 70 734 kg. af en totalimport af 3 546 728 kg.; af rosiner fra Danmark 529 400 kg., fra Tyskland 326 715 kg., fra Norge 40 376 kg. og fra Storbritannien 13 641 kg. af en totalimport af 1 670 237 kg.; af citroner fra Tyskland 159 416 kg. og fra Danmark 40 785 kg. af en totalimport af 240 874 kg. Ifølge den norske statistik kom samme aar til Norge: Af oranger, appelsiner, citroner etc. fra Storbritannien 1 793 760 kg., fra Tyskland 466 780 kg,, fra Danmark 51 720 kg. af en totalimport af 4 469 610 kg.; af rosiner fra Tyskland 202 010 kg., fra Danmark 81 980 kg., fra Nederlandene og Belgien 39 020 kg., fra Storbritannien 18 580 kg. og fra Sverige 15 350 kg. af en totalimport af 1 101 860 kg. Ifølge den spanske statistiks opgaver exporteredes i aaret 1902 til Norge 592 206 kg. olivenolje, men til Sverige intet hverken af oliven- eller andre oljer; og dog viser den svenske statistik for samme aar en direkte import fra Spanien af ikke mindre end 330 124 kg. af „oljer, fede, ikke flygtige, andre slags, paa fad". Ligeledes viser den svenske statistik en direkte import fra Spanien af 38 958 kg. vindruer og af 500 000 kg. gjødningsstoffe (raa fosfat), som slet ikke gjenfindes i de spanske opgaver. Af den svenske statistiks 2 975 000 kg. „mineralier, ikke specificerede", gjenfindes i den spanske kun 1 415 000 kg. „pyrit". Er det antageligt, at alle disse kvantiteter kun har transiteret Spanien paa vei fra andre lande til Sverige? Neppe! Snarere synes da dette at være tilfældet med endel af importen til Norge; saaledes f. ex. m. h. t. 3 020 880 kg. svovl og svovlblomme, som ifølge den norske statistik importeredes direkte fra Spanien, medens ifølge den spanske statistik intet af denne artikel exporteredes hverken direkte eller inderekte til Norge, og forøvrigt hele exporten fra Spanien for aaret opgik til blot 1 916 819 kg., samt ligesaa med hensyn til 356 360 kg. uforarbeidet kork og 90 840 kg. hamp, som slet ikke gjenfindes i den spanske exportstatistik.

Hvad angaar „bødkerarbeider", hvoraf ifølge den spanske statistik i aaret

1902 exporteredes til Norge 197 712 kg., værdi 67 222 pesetas, og til Sverige 106 890 kg., værdi 36 346 pesetas, maa bemerkes, at det her sandsynligvis ikke gjælder nogen export til de forenede riger af saadanne artikler i og for sig, men at zifrene blot turde gjælde de fade, i hvilke vin, olje og andre flydende varer exporteredes.

I fortegnelsen over de i Barcelona etablerede norske og svenske handelshuse gjøres følgende forandringer og tillæg:

Waldemar Werring (nordmand) er afgaaet ved døden, og forretningen er senere overtaget af en spansk undersaat.

Firmaet Brown & Werring er blevet opløst. Dets norske medeier Trygve Werring, driver nu alene agentur- m. fl. forretninger; adresse Calle Cortes no. 686.

Firmaet Aubert, Nordin & Co. er blevet opløst, og dets norske medeier fortsætter dets træmasse- og trælastagenturforretninger under firma H. A. Aubert; adresse Calle Ancha no. 30 & 32.

Af firmaet Nordbeck & Co. er udgaaet dets ene medeier Ernst Nordbeck (svensk), som for egen regning har begyndt agentur- og kommissionsforretning; adresse Calle Bruch no. 93.

München.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Richard Tüngler.

Bryggeriindustrien. Forholdene viser ingen forbedring sammenlignet med aaret 1902; klagerne over vanskeligheder, som denne industri har at kjæmpe med, har snarere været flere. Ølkonsumtionen er tildels gaaet end yderligere ned, og det synes tvivlsomt, om den endnu har naaet sit laveste punkt.

Fiskemarkedet udviste i sammenligning med aaret 1902 en betydelig tilbagegang i konsumtionen af dyrere fiskesorter, af pigvar, tunge etc. indtil ca. 50 pct.; men afsætningen af de billigere sorter, islandsk hyse og torsk, udvidedes betydelig, og det sidstforløbne aar staar derfor i kvantitativ henseende ikke tilbage for det næstforegaaende. I stedet for de dyre sorter forsøgte man nu med billigere, saaledes særlig rødtunge, og opnaaede ogsaa delvis et resultat. I saltet sild forblev forretningen paa samme basis som forrige aars; i fersk sild var der heller ikke nu noget fremskridt at merke. I ansjos og røget fisk var markedet hele aaret igjennem mindre livligt, hvorimod der i røde krabber (fra Østersjøen) mod aarets slutning som følge af temmelig ringe forraad indtraadte efterspørgsel. Forretningerne i stokfisk (rødskjær og rundfisk) er under den tiltagende konsumtion af fersk fisk gaaet tilbage. Desuden klager herværende fiskehandlere meget over fiskens mangelfulde tørring, hvorved de under den skjærpede anvendelse af næringsmiddelloven led større tab. Det nuværende forbrug anslaar man neppe høiere end til ca. 150—200 centner.

Der skal her indflettes endel bemerkninger, der maaske kan bidrage til at belyse udsigterne for denne artikels afsætning i Bayern. Som indlandsbeboere og konservativt anlagt har befolkningen i Sydbayern mest smag for de

fra gammel tid tilvante kjødspiser, og den forholdsvis langt billigere og paa næringsstof rigere fiskekost skattes den dag idag endnu ringe blandt befolkningens bredere lag. Imidlertid har det ikke, heller ikke i det forløbne aar, manglet paa forsøg paa at tilveiebringe en livligere fiskekonsumtion. Erkjendelsen af, at almenhedens opmerksomhed her stadig paanyt maatte henledes paa dette andetsteds saa høit skattede næringsmiddel, foranledigede en herværende interesseret til at aabne en række „gratiskurser i kogning af saltvandsfisk". Med bistand af et førsteklasses hotel, der stillede til disposition et fra hotellets drift fuldstændig afsondret kjøkken, under ledelse af en erfaren kjøkkenchef, som man havde vundet for ideen, og gjennem velvillig omtale i dagspressen lykkedes det ogsaa virkelig at vække publikums interesse. De udlagte lister for tegning af deltagere blev i den grad fuldtegnet, at firmaet vil træffe foranstaltninger til en gjentagelse af kurserne ogsaa iaar. Alle disse bestræbelser er banebrydende. For foretagsomme, kapitalsterke firmaer, der ikke skyr møien og omkostningerne ved at bearbeide markedet her systematisk, staar endnu et vidt felt aabent.

Svenske fyrstikker. Forbruget heraf siges at være uforandret. Skjønt priserne er lavere nu end før, er der neppe nogen udvidelse at vente i den aarlige afsætning, der anslaaes til ca. 200 000 æsker.

Svensk træ var ogsaa i det forløbne aar en efterspurgt artikel i „Rolladen"-branchen, og bortseet fra ubetydelige kvantiteter polsk og russisk furu var den svenske vare den dominerende paa markedet. Anvendelsen af nordisk træ var da ogsaa almindelig, og der er udsigt til, at konsumtionen heraf endnu skal stige ganske betydelig, da de større Münchenerfabriker i den sidste tid er begyndt at exportere en del af sin produktion og finder villige kjøbere i Tyrol, Østerrige og Rhinprovinsen. Forrige aars indførsel af svensk furu for den nævnte branche paa det herværende marked anslaaes til ca. 100 vognladninger, medens Bayerns samlede indførsel af svensk træ idethele turde beløbe sig til 200—250 vognladninger. Ikke uden indflydelse paa den videre udvikling af denne indførsel vilde det være, at man blev enig om den lavest mulige tarifsats; thi det er ikke til at komme fra, at de paa grund af afstanden høie transportomkostninger sammen med toldafgifterne ved anbud hertil ofte er den væsentlige aarsag til, at man ikke vælger dette ellers skattede materiale. Som exempel herpaa kan anføres, at de herværende lokale myndigheder, da man i sin tid overveiede, hvilket materiale der burde vælges for at forsyne en af Münchens hovedgader med en til moderne fordringer svarende træbrolægning, var stemt for svensk furu. Men man tog afstand herfra, da der fremkom et betydelig billigere tilbud i bosnisk furu, hvis indførsel over Donau stillede sig betydelig lavere.

Nordisk sten. Svensk granit, prima sort materiale, var ogsaa i det forløbne aar efterspurgt til gravstøtter, og indførselen turde stadig øges. I München selv anvendes fortiden mest broget marmor og muslingkalk, men efter fagmænds anskuelse er dette kun en forbigaaende mode; marmor er nemlig ikke tilstrækkelig modstandsdygtigt for de klimatiske forholde i Bayern, og det vil derfor inden kort tid atter blive fortrængt af granit.

Foruden til gravstøtter finder rød granit og rød norsk „labrador" ogsaa anvendelse i bygningsindustrien; dog turde denne anvendelse forholde sig til totalkonsumtionen omtrent som 2 til 5.

Norske ski. Tiltrods for den store konkurrence i tyske og østerrigske fabrikater har dog de norske ski i det forløbne aar kunnet hævde sin stilling paa markedet. Afsætningen er steget med skisportens voksende udbredelse.

**

Der findes fortiden tre skiklubber her, der anstrenger sig livlig for at vinde tilhængere for sin sag, og efter den interesse at dømme, som skiløbene i Garmisch-Partenkirchen var gjenstand for, har man grund til at tro, at forkjærlighed for den slags sport mere og mere vinder terræn.

Desværre gjentog sig ogsaa i det forløbne aar de allerede tidligere førte klager over, at de norske fabrikanters leverancer lader meget tilbage at ønske. Det maa derfor paany paapeges, at den omhyggeligste effektuering af de jo pr. kontant betalbare bestillinger og expedition pr. omgaaende er ufravigelig nødvendige betingelser, om ikke de norske fabrikanter til gunst for den meget ihærdige udenlandske konkurrence skal tabe det marked, de hidtil har havt.

Havana.

Aarsberetning for 1903 fra fung. generalkonsul A. C. Hernandez.

Den norske skibsfart i aaret 1903. Der ankom i aaret 1903 til Cuba med ladning 232 norske skibe dr. 230 111 tons (hvoraf 6 seilskibe dr. 4 495 tons); af disse skibe kom til hovedstationen 150 dr. 140 953 tons. I ballast ankom 42 norske skibe dr. 42 369 tons (hvoraf 13 seilskibe dr. 6 284 tons; heraf kom til hovedstationen 5 dr. 4 575 tons. Af disse skibe afgik 99 dr. 111 564 tons med ladning og 175 dr. 160 916 tons i ballast.

For ordre, reparation o. l. anløb 2 norske skibe dr. 1 431 tons.

Af svenske skibe ankom 1 dr. 614 tons til hovedstationen og 1 dr. 845 tons til en af vicekonsulsstationerne.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen $ 1 856.21, ved vicekonsulsstationerne $ 2 042.27; af svenske skibe ved hovedstationen $ 7.48, ved vicekonsulsstationerne $ 14.63.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager $ 96.25.

Toldforhold. Republiken Cuba har afsluttet en traktat med de Forenede Stater om gjensidig begunstigelse ved import til det ene land af det andet lands produkter, ifølge hvilken produkter importerede fra de Forenede Stater fra og med 27de december 1903 i Cuba betaler 20 pct. lavere told end andre landes produkter. For at opveie den heraf følgende reduktion af toldindtægterne er samtlige toldsatser blevet forøgede.

Sukker. Sukkerhøsten naaede i aaret 1903 en betydelig størrelse. Der exporteredes i aaret 1903 879 200 tons, mod 761 077 tons i aaret 1902. Exporten gaar næsten udelukkende til de Forenede Stater. De vigtigste exporthavne for dette produkt er Matanzas, Cardenas og Cienfuegos.

Tobak. Af bladtobak exporteredes i aaret 1903 ca. $15^1/_2$ mill. kg., mod ca. $13^1/_2$ mill. kg. i aaret 1902; ogsaa af denne vare gaar størstedelen til de Forenede Stater; den vigtigste exporthavn er Vuelta Abajo. Desuden exporteredes ca. 209 mill. stkr. cigarer (eller omtrent samme kvantum som i aaret 1902), ca. 14 mill. pakker cigaretter (mod ca. $11^1/_2$ mill. pakker i 1902) og 106 874 kg. skaaren tobak (mod 65 359 kg. i aaret 1902). Af cigarer og cigaretter gaar det største kvantum til England. Til Norge og

Sverige exporteredes i aaret 1903 196 373 stkr. cigarer og 2 000 pakker cigaretter.

Af andre exportartikler kan nævnes melasse (export i aaret 1903 ca. 19 mill. gallons), svamp (export i aaret 1903 ca. 400 000 kg. til værdi ca. $ 400 000), honning (export i aaret 1903 ca. 450 000 gallons), voks (export i aaret 1903 ca. 750 000 lbs.).

Import. Blandt importartikler i aarene 1902 og 1903 kan nævnes:

		1902.	1903.
Sild	kasser	6 623	5 667
	bundter	—	1 430
Klipfisk, norsk	kasser	50 989	47 144
Do., Halifax	„drums“	45 951	32 697
Fiskemaver	kasser	190	223
	bundter	—	30
Kondenseret melk	kasser	89 584	95 746
Poteter, fra Spanien	kurve	19 761	—
	kasser	2 991	46
Do., „ Forenede Stater og England	„	—	1 270
	sække	11 603	2 492
	tdr.	223 834	200 827
Papir	baller	54 350	81 911
Ost, fra Holland	kasser	53 481	53 504
Do., „ Spanien	„	787	814
	„drums“	12 204	22 715
Sardiner	tdr.	—	2 912
	kasser	49 669	40 681
Konserver	„	4 190	7 926

Importen fra de Forenede Stater har tiltaget betydelig, siden den ovenfor nævnte begunstigelse af amerikanske varer traadte i kraft.

Fra de forenede riger indføres klipfisk, træmasse og papir, hvilke produkter imidlertid kjøbes indirekte gjennem huse i England, Tyskland og Frankrige.

Klipfisk. Totalimporten af norsk klipfisk udgjorde i aaret 1903 47 144 kasser mod 50 989 kasser i aaret 1902. Formindskelsen i aaret 1903 skyldes det daarlige fiske i Norge. Priserne fluktuerede mellem $ 8.50 og $ 11.50 pr. kasse à 45 kg. netto.

Smør. Af denne vare importeredes i aaret 1903 760 993 lbs., mod 600 586 lbs. i aaret 1902. De største kvantiteter kom fra Danmark, Spanien og de Forenede Stater.

Af **margarin** importeredes i aaret 1903 ca. 400 000 lbs., mod ca. 700 000 lbs. i aaret 1902. Saagodtsom det hele kvantum kom begge aar fra de Forenede Stater.

Importen af levende kvæg fra Venezuela, Columbia, Honduras, Mexico, de Forenede Stater etc., hvilken foregaar i norske dampskibe, er i stadigt aftagende, men vil dog antagelig endnu vedvare adskillige aar.

Med hensyn til **havneafgifter** etc. henvises til generalkonsulatets opgaver i aarsberetningen for aaret 1901. De i samme omhandlede havneafgifter, tonnageafgifter, lodspenge, bugserafgifter, arbeidspenge, kranafgifter, dokafgifter etc. er fremdeles uforandrede.

Galatz.

Aarsberetning for 1903 fra konsul S. Mendl, dateret 16de september 1904.

Der ankom i aaret 1903 til Galatz 1 norsk dampskib dr. 1 116 tons med en ladning kul, hvilket afgik i ballast til Braila, hvor det indtog en ladning af korn for udlandet. Et svensk dampskib dr. 1 637 tons anløb Braila. Til havne i Rumænien, hvor konsul ikke er ansat, ankom 4 norske og 1 svensk dampskib, der indtog ladning af korn.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen lei 98.50, ved vicekonsulatet i Braila lei 98.50; af svenske skibe ved vicekonsulatet i Braila lei 144.40. Expeditionsafgifter ved hovedstationen lei 10.00, ved vicekonsulatet i Braila lei 7.00.

Almindelige forhold. Den almindelige velstand i Rumænien fortsatte ogsaa i aaret 1903, takket være den rige kornhøst, hvis overskud fandt en let og fordelagtig afsætning.

Kornhøsten i aaret 1903 staar kun tilbage for aaret 1901, der er bekjendt for sin exceptionelt store maishøst (nemlig $41^1/_5$ mill. hl., mod $24^1/_8$ mill. hl. i aaret 1902 og $28^1/_4$ mill. hl. i aaret 1903). Den rumænske stats finances befinder sig i en udmerket stilling. Statens budget for 1902—1903 gav et overskud af ca. 32 mill. frcs. og for 1903—1904 anslaaes overskuddet til ca. 26 mill. frcs For finantsaaret 1904—1905 er budgettet opgjort med et overskud af ca. 7 mill. frcs.

Skibsfarten paa Soulina i aaret 1903 udviser en samlet tonnage af 2 042 994 reg.-tons, nemlig 1 217 dampskibe dr. 1 991 796 tons og 197 seilskibe dr. 51 198 tons. Det britiske flag var sterkest repræsenteret, nemlig med 759 605 tons; dernæst kom det græske med 561 927 tons, det østerrigsk-ungarske med 282 278 tons, det italienske med 132 478 tons, det russiske med 54 936 tons, det tyrkiske med 54 686 tons, det tyske med 53 288 tons, det rumænske med 35 681 tons, det franske med 30 031 tons, det belgiske med 21 153 tons, det hollandske med 18 990 tons, det spanske med 11 309 tons, det danske med 10 092 tons, det norske med 5 dampskibe dr. 9 452 tons, det svenske med 2 dampskibe dr. 3 254 tons, o. s. v.

Den vigtigste exportartikel, som gaar over Soulina, er korn; dernæst kommer trælast.

Vandstandsforholdene paa Soulina-flodarmen. Opmudringsarbeiderne ved Soulinas flodmunding paagaar fremdeles; i september og oktober 1903 gik vandstanden sammesteds ned til $22^1/_2$ fod eng.; under den øvrige del af aaret var dybden ikke under 24 fod. I Soulina-armen varierede dybden mellem $19^1/_2$ og $21^1/_2$ fod. I løbet af sommeren 1904 har vandstanden i Donau været den laveste i mands minde; alligevel har dybden i Soulina-mundingen ikke gaaet under 24 fod og i Soulina-kanalen ikke under $20^1/_4$ fod Ved Galatz var Donau i løbet af vinteren 1903—1904 kun isbelagt fra 17de januar—8de februar.

Prut. Skibsfartsforholdene paa floden Prut var i aaret 1903 meget uheldige, idet floden kun var farbar 89 dage. Der blev paa Prut i aaret 1903 transporteret ned til Donau for videre export ca. 1.8 mill. hl. korn; omladning finder sted i Galatz

Constanza. Skibsfarten paa denne havn opviser i aaret 1903 en samlet tonnage af 730 255 reg.-tons, nemlig 553 dampskibe dr. 725 744 tons og 75 seilskibe dr. 4 511 tons. Ingen norske eller svenske skibe anløb Constanza i aaret 1903.

Fragterne opgik i aaret 1903 til følgende gjennemsnitsrater:

Til Storbritannien og Kontinentet	fra Donau 10 sh. 6 d	pr. de for de forskjellige kornsorter fastsatte vegtenheder.	
	„ Soulina 9 sh. 0 d		
Til Middelhavet . .	„ Donau 10 francs	pr. 1 000 kg.	
	„ Soulina 8½ „		

Handel. Rumæniens export opgik i aaret 1902 til en værdi af 374 819 220 frcs. og importen til 283 344 550 frcs. Siden aaret 1900 har Rumæniens handelsomsætning med udlandet stadig vist balance i Rumæniens favør, nemlig i aaret 1900 ca. 63 mill. frcs., i aaret 1901 ca. 63⅓ mill. frcs. og i aaret 1902 ca. 91½ mill. frcs. I aaret 1899 oversteg derimod importen exporten med over 184 mill. frcs.

I Rumæniens udenrigske handel deltog i aaret 1902 Tyskland med ca. 28 pct. af importen og ca. 4 pct. af exporten, Østerrige-Ungarn med henholdsvis 24½ og 19 pct., England med 19½ og 12½ pct., Italien med 7 og 6 pct., Frankrige med 6 og 3 pct., Belgien med 2 og 54 pct. etc.

Statistiken nævner ingen import fra eller export til Norge eller Sverige, endskjønt der afgik flere ladninger korn til Norge fra Donau i aaret 1902. Naar over halvparten af Rumæniens export angives at være gaaet til Belgien, skyldes dette for den største del kornpartier, som har transiteret over Antwerpen.

Af den samlede export i aaret 1902 udgjorde exporten af korn og mel ca. 78 pct og af frugt ca. 7 pct. Af den samlede import udgjorde textilvarer ca. 47 pct. og metaller og metalvarer ca. 17 pct.

Paa grund af den store tørke, som har hersket i Rumænien i indeværende aar, har landbefolkningen manglet foder til kreaturerne; dette har bevirket en saadan massenedslagtning, at prisen paa oksekjød i enkelte byer gik ned i 25 centimes pr. kg. For at forhindre videre nedslagtning er der blevet nedlagt forbud mod export af alle foderstoffe undtagen byg. Efterat der nu er kommet rigeligt regn, har forholdene forbedret sig betydelig.

Toldforholde. Den nye protektionistiske toldtarif er endnu ikke traadt i kraft. Imidlertid er man nu ifærd med at afslutte handelstraktater med Tyskland, Østerrige Ungarn og Italien.

Korn. Over Soulina exporteredes i aaret 1903 ialt ca. 3 mill. tons korn, hvoraf ca. 1⅓ mill. tons hvede, ca. ¾ mill. tons mais, ca. ⅓ mill. tons byg, ca. ⅕ mill. tons havre og ca. ⅕ mill. tons rug. Det meste af dette korn er avlet i Rumænien, det øvrige i de tilstødende distrikter af Rusland samt i Bulgarien.

Gjennemsnitspriserne paa korn var i aaret 1903: Hvede frcs. 13.50, mais frcs 10.00, rug frcs. 10.25, byg frcs. 9.50, havre frcs. 9.50 pr. 100 kg. f. o. b. Galatz eller Braila.

Petroleum. Rumæniens export af petroleum opgik i aaret 1903 til et kvantum af 126 227 tons til en værdi af ca. 7 mill. francs. Af det exporterede kvantum var ca. halvparten raa petroleum, resten raffineret vare og benzin. Den vigtigste exporthavn for petroleum er Constanza.

Trælast. Over Soulina exporteredes i aaret 1903:

Gran, bord . . .	stkr.	2 789 022	Eg, bord	tons	7 676
Do. „ . . .	m³.	145 480	Do. tøndestav . . .	stkr.	6 204 557
Eg, „ . . .	stkr.	58 944	Do. „ . . .	tons	7 404

Af saget gran- og furulast exporteredes over Galatz i aaret 1903 35 000 jernbanevogne (à 22 m³.) hvoraf 8 000 vognladninger gik til England, 8 000 til Tyskland, 4 000 til Frankrige, 3 000 til Italien, 2 000 til Holland, 3 000 til Egypten, 2 000 til Algeriet, 2 000 til Tyrkiet, 1 000 til Grækenland og 2 000 til havne ved Sortehavet. Gjennemsnitsværdien var 35 frcs. pr. m³.

Rundlast var meget efterspurgt og opnaaede en gjennemsnitspris af 17 frcs. pr. m³. Ca. 170 000 m³. rundlast ankom til Galatz i aaret 1903. Heraf blev ca. 15 000 m³. exporteret til russiske Donauhavne.

Over halvparten af den over Galatz exporterede trælast er transitvare fra Østerrige-Ungarn, hvorfra der nemlig i aaret 1903 anslaaes at være ankommet 20 000 vognladninger saget last fra Ungarn (Transsylvanien) og 70 000 m³. rundlast fra Østerrige (Bukovina). Rundlasten kommer ned i Donau i flaader fra floderne Bistritza og Siret. Flødningsomkostningerne er 4 à 5 frcs. pr. m³., og for at formindske disse laster man ofte flaaderne med planker fra sagbrugene i de rumænske bjergegne, saaledes ankom ca. 7 000 m³. planker til Galatz paa denne maade i aaret 1903.

Import. Der importeredes i aaret 1903 over Soulina ca. 140 000 tons kul (hvoraf over 100 000 tons fra England; resten fra Tyskland, Rusland og Tyrkiet) samt ca. 10 000 tons russisk petroleum i transit til Bulgarien. For andre artiklers vedkommende er statistiken endnu ikke udkommet.

Bankvæsen. Vekselkursen var:

	31te decbr. 1903.	15de septbr. 1904.
London, check	25.30	25.25
Paris „	100.60	100.00
Tyskland „	124.00	123.50
Nationalbankens aktier til et paalydende beløb af 500 frcs. noteredes . . .	2 430.00	2 355.00

Fiskerierne saavel paa Donau som paa indsjøerne er i Rumænien statsmonopol. Staten bortforpagter fiskeretten til private, som imidlertid maa levere den opfiskede fisk til statens magasiner, hvorfra den sælges; udbyttet deles mellem staten og fiskerne. I aaret 1903 udførtes der over Soulina 874 tons saltet fisk.

Kornhøsten. Rumæniens samlede fladeindhold er 13 135 300 hektar, hvoraf i aaret 1903 var opdyrket . . . . . 5 912 942 „

Rumæniens høst udgjorde i aarene 1898—1903 i hektoliter:

	1903.	1902.	1901.	1900.	1899.	1898.
Hvede	25 970 610	26 259 890	25 508 800	19 967 900	9 184 900	20 600 100
Rug . .	2 517 800	2 452 150	3 373 600	2 110 900	700 700	2 688 300
Byg . .	10 470 390	8 694 030	8 535 900	5 151 200	1 600 900	11 450 800
Havre .	11 067 200	7 719 350	5 825 500	3 067 300	2 204 400	6 135 300
Mais .	28 287 760	24 820 700	40 211 400	29 970 400	9 768 700	35 912 000
Hirse .	760 936	815 450	1 312 600	760 300	596 800	997 600
Rapsfrø	39 533	2 065 130	1 518 000	27 17 200	160 300	123 200
Linfrø .	727 200	354 140	195 350	91 900	12 070	162 500
Hampefrø .	55 670	55 460	68 320	43 400	26 100	62 130
Bønner	1 404 800	1 045 300	1 788 260	566 740	138 550	566 740

	1903.	1902.	1901.	1900.	1899.	1898.
Erter .	129 730	42 250	—	—	—	—
Plommer .	1 391 990	1 423 970	277 440	3 567 400	2 067 700	929 300
Vin . .	1 854 100	1 043 500	891 200	3 497 700	2 060 800	517 200
			I 100 kilogram.			
Lin . .	55 640	20 340	6 500	2 800	430	—
Hamp .	25 660	23 830	20 920	20 350	10 710	26 750
Poteter	638 650	371 100	208 630	79 400	4 040	—
Sukkerroer .	2 080 840	1 308 360	2 547 830	2 365 800	745 300	1 619 600
Tobak .	43 875	27 650	28 345	40 100	11 950	24 560

I aaret 1903 høstedes desuden 1 285 000 tons hø, 80 360 tons løg og grønsager, 34 075 000 kaalhoveder og 138¼ mill. meloner.

Mannheim.

Uddrag af aarsberetning for 1903 fra vicekonsul Oscar Sternberg.

Vicekonsulatet oppebar i aaret 1903 i expeditionsafgifter i norske sager mk. 9.00, i svenske sager mk. 78.00.

Skibsfarten paa Rhinen. Ved slutningen af august maaned 1902 bestod Rhinflaaden ifølge officielle opgaver af 9 574 skibe med en besætning af 28 605 mand. Af skibene var 8 391 seilskibe (heri ogsaa indbefattet slæbepramme) og 1 183 dampskibe (1 007 skrue- og 176 hjuldampskibe). Med hensyn til nationalitet var 651 damp- og 2 784 seilskibe tyske, 432 damp- og 4 150 seilskibe hollandske samt 100 damp- og 1 457 seilskibe belgiske.

Spedition. Et i Mannheim i februar 1903 dannet selskab „Vereinigte Spediteure und Schiffer Rheinschiffahrts-Gesellschaft m. b. H." med kontorer i Mannheim, Ruhrort, Rotterdam og Antwerpen underholder regelmæssig, direkte forbindelse mellem Rotterdam, Antwerpen, Mannheim, Strassburg, Kehl, Mainz, Gustafsburg og Frankfurt a. M. med gjennemgangsfragter via Strassburg til Mühlhausen og franske pladse, via Frankfurt a. M. til Würzburg og via Regensburg til alle Donauhavne, samt vice versa.

Tobak. I aaret 1902 var i Baden et areal af 705 882 ar beplantet med tobak (11 939 ar mindre end i 1901). Paa dette areal høstedes der i aaret 1902 efter de opnaaede gjennemsnitspriser tobak til en værdi af 8 129 645 mk., mod 9 152 463 mk. i aaret 1901.

I aaret 1903 var tobakshøsten endnu mindre end i aaret 1902. Handelen med indenlandsk cigartobak vanskeliggjordes ved konkurrencen fra den billige ordinære Javatobaks side.

Adelaide.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Andrew S. Neill.

Af norske skibe ankom i aaret 1903 til konsulatdistriktet 3 dr. 2 548 tons med ladning og 4 dr. 3 708 tons i ballast, samtlige seilskibe; der afgik fra distriktet med ladning 5 seilskibe dr. 4 010 tons og i ballast 1 dr. 991 tons.

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 52 668,00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 60 519.12.

For ordre, reparation eller lignende anløb 1 norsk skib dr. 483 tons.

Ingen svenske fartøier besøgte konsulatdistriktet.

Konsulatafgifter af norske fartøier (ved vicekonsulsstationerne) kr. 268.80, hvoraf tilfaldt konsulen kr. 148.50.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 16.00, i svenske sager kr. 21.50; ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 28.89, i svenske sager intet.

Importen til Sydaustralien fra Norge og Sverige i aaret 1903 bestod af: Rujern og staal (10 000 cwts.), værdi £ 1 291, lamper og lampeartikler £ 5, fyrstikker og „vestas", træ-, (1 850 gross) £ 112, kjød, „ikke andetsteds nævnt" (7 cwts.) £ 16, trælast, bearbeidet, „ikke andetsteds nævnt" (2 621 900 sup. feet) £ 14 055, „vidjer, bambus, rør eller træ, fabrikater deraf", £ 7, ialt £ 15 486, hvilket udviser en nedgang i værdien fra forrige aar af £ 23 443.

Det er sandsynligt, at de 500 tons rujern var af britisk oprindelse og udgjorde ballast for ladninger af bearbeidet trælast, medens paa den anden side sandsynligvis betydelige kvantiteter fyrstikker, meieriapparater m. v., der skrev sig fra de forenede riger, blev importeret over tyske havne og i statistiken opført som tyske varer. Toldkontorerne haaber for fremtiden mere paalidelig at skulle kunne forvisse sig om og opføre produktionslandene ved import af varer.

Importen af bearbeidet trælast (fra alle lande) var alt i alt 3 431 972 sup. feet, værdi £ 21 697; heraf kom 201 597 sup. feet, værdi £ 2 373, fra andre australske stater og 597 850 sup. feet, værdi £ 4 953, fra Nordamerikas Forenede Stater. Ubearbeidet trælast, dimensioner under 12×6: 6 175 612 fod (£ 34 593) fra andre australske stater, 4 874 704 fod (£ 16 794) fra Amerikas Forenede Stater, 810 400 fod (£ 5 589) fra Rusland og 599 800 fod (£ 2 067) fra Canada. Af ubearbeidet „Oregon", 12×6 og derover, hvori indbefattes minetømmer, indførtes 14 746 912 fod, værdi £ 32 895, fra de Forenede Stater. Af New Zealand pine, ubearbeidet, importeredes 2 306 155 fod, værdi £ 13 109.

South Australia's samlede importhandel var:

Import fra:	1903.	1902.
Storbritannien og Irland	£ 1 929 879	£ 1 901 996
Andre australske stater	„ 3 443 183	„ 2 948 688
Andre britiske besiddelser	„ 279 332	„ 253 852
Ikke-britiske lande	„ 966 233	„ 969 245
	£ 6 618 627	£ 6 073 781

Exporten af South Australia's vigtigste produkter i aaret 1903:

	Mængde.		Værdi.	Værdi for aaret 1902.
Hvede	2 541 376	bushels	£ 615 582	£ 744 680
Mel	44 171	tons	„ 460 377	„ 397 755
Klid og klidmel	5 880	„	„ 34 714	„ 62 505
Hø og hakkelse	70 767	„	„ 287 522	„ 481 404
Uld, uvasket	107 229	baller	„ 1 179 013	„ 931 529
Do., vasket	10 362	„	„ 147 223	„ 130 280
Faareskind	1 988 744	stkr.	„ 289 783	„ 243 092
Kobber	6 490	tons	„ 417 037	„ 388 162
Æg	—		„ 116 267	„ 107 739
Vin	561 615	gallons	„ 94 609	„ 124 916

I de sidste par aar er betydelige kvanta presset foder blevet exporteret til Sydafrika og andre steder, foruden hvad der er indbefattet under den almindelige rubrik „hø og klid" i ovenstaaende opgave. Det pressede foder tilvirkes af allerbedste sort ophakket hø, og 1 ton deraf indeholder ca. 1 600 pund hø, 480 pund knust havre og 160 pund klid. Naar foderet er tilstrækkelig blandet, afmaales det i baller à ca. 108 pund og presses sammen til en størrelse af ca. 2 kubikfod. Foderet passerer gjennem en ovn med en hede af 350° Fahrenheit, der uddrager fugtigheden og sikrer holdbarhed, saa at det kan lagres og opbevares i aarevis, paastaar man, uden at tage skade eller tabe sig. Da en ton af denne sort foder er af langt ringere omfang end en ton hvede, skal der ikke trænges nogen sten- eller anden ballast under en fuld ladning, og da prisen i et middelsaar er £ 3. 5. 0 pr. ton à 2 240 pund fob. Port Adelaide, kan dette foder være værd at lægge merke til for importører i Skandinavien.

Hvedehøsten.	1903.	1902.
Land, tilsaaet med hvede	1 711 174 acres	1 746 842 acres
Det høstede areal	1 593 830 „	1 063 455 „
Den høstede hvede	13 209 465 bushels	6 354 912 bush.
Gjennemsnitshøst pr. afhøstet acre	8.29 „	5.98 „
— „ tilsaaet acre	7 72 „	3 64 „
Slaaet areal	370 152 acres	325 789 acres
Gjennemsnitsudbytte af hø pr. acre	1.30 tons	0.95 tons

Det er interessant at bemerke, at den gjennemsnitlige regnmængde i disse to aar var henholdsvis 18.19 og 11.47 inches. Den velkjendte statistiker Coghlan skrev i aaret 1896, at „takket være de gunstige betingelser for dyrkning er en høst af 7 bushels i South Australia financielt seet ligesaa tilfredsstillende som en høst af 15 bushels i New South Wales eller 20 bushels i New Zealand." Der kan dog ikke være nogen tvil om, at South Australia ikke vilde have høstet endog tilnærmelsesvis 8.29 bushels pr. acre det sidstforløbne aar uden den almindelige anvendelse blandt landmændene af superfosfater og andre gjødningsstoffe. I mange aar har selv den bedste landmand drevet med at lade jorden hvile, f. ex. efter et aars høstning lagt den et eller to aar brak, uden at ty til brug af gjødningsstoffe.

Fragter. I det forløbne aar har fragterne varieret fra 17 sh. 6 d pr. ton à 2 240 pund (for store franske skibe) til et maximum af 24 sh. 6 d,

men den almindelige gjennemsnitsrate var omkring 21 sh. til lossehavn i Europa, med option Sydafrika; med lastning for en direkte havn og ikke for ordre maatte kanske 1 sh. pr. ton indrømmes. Fragtslutninger for bestemte sydafrikanske havne har enkelte gange fundet sted 1 sh. 3 d lavere end den europæiske rate.

Lodspenge. Ved en ny vedtægt, udfærdiget af „the Marine Board", er lodsning ind gjort tvungen i Port Pirie, Germein, Augusta og Wallaroo som i Port Adelaide. Afgiften for lodsning ud er i Wallaroo forhøiet, men saadan lodsning er ikke tvungen i denne havn. Den nye tarif er: For skibe paa indtil 100 tons ind £ 3, ud £ 3; for skibe paa 100 til 200 tons ind £ 4, ud £ 4; for hver ton over 200 tons ind 1 d, ud 1 d.

I Port Adelaide skrider arbeidet med at bygge en havn ved „Lights' Passage", for at give sjøgaaende dampere adgang til en brygge med 30 fod vand ved lavvande, raskt fremad, og der er udgivet et nyt kart over det midlertidige arrangement af lysene.

Bugsering i Port Pirie. Prisen er nu $5^1/_2$ d pr. reg.-ton for bugsering ud eller ind, eller 1 1 d pr. ton for baade ind- og udbugsering.

Lovforslag. Da den „Navigation and Shipping Bill", der fremsattes af ministeriet Deakin, er taget tilbage af det nye ministerium, Watson, og hele sagen oversendt en kongelig kommission til undersøgelse og afgivelse af betænkning, er det neppe nødvendigt at referere bestemmelser, der allerede er trykte, men som kan blive ændrede eller udeladte i det nye lovforslag. Arbeiderpartiet har hele tiden været gunstig stemt ligeoverfor „the Federal Arbitration Bill", der for nærværende er under overveielse i en komite, idet den tænkes anvendt overfor besætningen paa alle skibe, der gaar i australsk kystfart. Ministeriet Watson forelægger derfor parlamentet nye bestemmelser, der i forbindelse med det nævnte lovforslag vil indføre tvungne satser for hyrer, saalænge skibet gaar i fart med passagerer eller ladning fra en forbundshavn til en anden. Der er ingen tvil om, at skibsrederne her, der ønsker at beholde kystfarten for sig selv, vil stille sig gunstig ligeoverfor en saadan lovbestemmelse ligesaavel som sjømændene. For tiden fragtes mel fra Port Adelaide til Sydney for 8 sh. 6 d og til Brisbane for 13 sh. pr. ton à 2 000 pund, hvilket omtrent svarer til henholdsvis 9 sh. 6 d og 14 sh. 7 d pr. ton à 2 240 pund. Det samme mel vilde kunne føres til London med en første klasses damper for 20 sh. pr. ton à 2 240 pund.

Naturalisation som britisk undersaat. Ifølge det australske forbunds lov nr. 11 af 1903 kan efter 1ste januar 1904 ingen person blive naturaliseret britisk undersaat i kraft af en enkelt forbundsstats love, idet den nye lovbestemmelse omfatter samtlige forbundsstater. De naturalisationsbreve, der allerede er udstedt i kraft af enkelt stats love, er dog fuldt ud gyldige, ligesom ogsaa de anerkjendes, der er udstedt i det forenede britiske kongerige. Efter den nye lov maa ansøgeren have været bosat i Australien uafbrudt i 2 aar umiddelbart før ansøgningens indgivelse og afgive erklæring om, at det er hans hensigt at blive bosiddende inden forbundsstaterne; han maa ogsaa aflægge ed eller afgive forsikring om undersaatlig troskab. En kvinde, der ikke er britisk undersaat, men som indgaar ægteskab med en britisk undersaat, skal dermed i forbundsstaterne ansees for at være naturaliseret. Følgende individer tilstedes ikke adgang til at søge om at blive naturaliseret, nemlig oprindelig indfødte fra Asien, Afrika eller Stillehavsøerne undtagen New Zealand.

I staten South Australia alene er indtil udgangen af aaret 1902 ialt 298

nordmænd og svensker blevet naturaliseret (af et samlet antal af 3 924 naturalisationer). Af disse 298 personer var 11 landmænd, 12 tømmermænd, 90 arbeidere og 85 sjømænd, resten i forskjellige andre livsstillinger. Mange af arbeiderne har i de senere aar ladet sig naturalisere for at sikre sig adgang til at opføres paa statens arbeidskontors lister over arbeidssøgende; det er nemlig kun britiske undersaatter, der antages til statens arbeider.

Nordterritoriet. Af det landomraade af 578 361 600 acres, der udgjør staten South Australia, falder 335 116 800 acres i den nordlige eller tropiske del. Da den hvide befolkning i dette territorium tæller 1 141 personer, medens South Australias samlede befolkning af hvide er 365 791, er det aabenbart, at nybygningen i den nordlige del af staten har gaaet meget langsomt fremad. Det var en skuffelse, at da fristen den 2den mai 1904 var udløben for indlevering af anbud paa bygning af en jernbane fra Oodnadatta til Pine Creek, ikke et eneste anbud var indkommet.

Leipzig.

Uddrag af aarsberetning for 1903 fra vicekonsul Hugo von Stieglitz.

Bygningsmaterialier. I 2den halvdel af aaret 1903 konstituerede „der Verband vereinigter Baumaterialienhändler Deutschlands" med sæde i Leipzig. Forbundet skal omfatte talrige og anseede firmaer og skal allerede have en aarsomsætning af ca. 100 millioner mark.

Papir. Den i Leipzig værende papirprøvningsanstalt blev i aaret 1903 anvendt i større grad end tidligere; den foretog bl. a. 385 mikroskopiske fiberstofbestemmelser, 177 fasthedsmaalinger og 247 limfasthedsmaalinger.

Boghandelen lider under overproduktion, specielt ankes der over de mange særudgaver af arbeider, der har været indeholdt i tidsskrifter etc. De sterkeste fundamenter for Leipzigs boghandel er kommissionshandelen og kontant-sortimentshandelen. Ifølge den tyske boghandels officielle adressebog for aaret 1904 er antallet af udenlandske firmaer, som afsætter sine bøger gjennem kommissionshuse i Leipzig, fortiden 2 579. De tyske boghandleres børsforening i Leipzig talte den 30te oktober 1903 3 080 medlemmer.

Kemikalier og droger. Blandt farvevarer fandt i aaret 1903 stenkultjærefarver størst anvendelse, medens derimod farvetræextrakt mere og mere fortrængtes, ligesom den naturlige indigo blev fortrængt af den kunstige. Den i Leipzig særlig sterkt repræsenterede fabrikation af ætheriske oljer og essentser opnaaede tilfredsstillende resultater. Den herværende „Chemische Fabrik Fritz Schulz jun. A. G.", som beskjæftiger 350 arbeidere, kunde uddele en dividende af 16 pct. (mod 14 pct. det foregaaende aar).

Landbrugsmaskiner. Rudolph Sacks herværende fabrik for tilvirkning af landbrugsmaskiner beskjæftigede i aaret 1903 gjennemsnitlig 1 050 arbeidere og leverede bl. a. 93 599 plouge (mod 75 414 i aaret 1902), 4 686 saamaskiner, 275 hakkelsemaskiner og 12 647 forskjellige dele til universalplouge.

Pianofabrikationen. Udførselen af pianoer gik i aaret 1903 hovedsagelig til England, Rusland og Australien, tildels ogsaa til Sydafrika; priserne holdt sig paa samme niveau som i aaret 1902.

Skind og huder. Paa de i Leipzig stedfindende periodiske auktioner for skind og huder blev i aaret 1903 udbudt følgende kvantiteter: 1 200 à 1 700 stkr. oksehuder, 1 600 à 2 300 stkr. kohuder, 6 000—9 800 stkr. kalveskind, 3 300 à 6 200 stkr. faareskind.

Uld. Paa de i Leipzig i aaret 1903 afholdte 5 kamuldsauktioner blev i det hele udbudt 2 860 000 kg., hvoraf solgtes 900 000 kg. Ved aarets slutning herskede følgende priser:

God australsk vare . . .	mk.	3.40	à mk.	4.00	Supro Buenos Aires . . .	mk.	2.50	à mk. 2.60
Middels do. do.	„	2.50	„ „	2.80	Kurant do. .	„	2.10	„ „ 2.25
Smaauld . .	„	1.70	„ „	2.00	Crossbreds . .	„	1.10	„ „ 1.40

Textilindustri. De tre herværende kamgarnsspinderier uddelte for aaret 1903 følgende dividender, nemlig henholdsvis 7, 4 og 6 pct., mod i aaret 1902 11, 11 og 6½ pct. Leipziger Strikkegarnsspinderi uddelte 5 pct. (mod 9 pct. i aaret 1902). Leipziger Bomuldsspinderi arbeidede meget godt og uddelte 14 pct. (mod 12½ pct. i aaret 1902). Leipzigs klipningsfabrikation gjør gode fremskridt, og dens produkter bliver stadig mere yndede; en fabrik uddelte i aaret 1903 18 pct.

Der findes i Leipzig en anstalt for prøvning af textilvarer, „die Waaren-Prüfungsstelle für das Textilgewerbe", som overtager: 1) prøvning af alleslags spindefibre, saasom uld, silke, bomuld o. s. v., samt halvfabrikater, traad og affald m. h. t. fugtighed og fedtgehaldt, til fastslaaelse af sammes lovlige handelsvægt; 2. mikroskopisk undersøgelse af textilfibre; 3. bestemmelse af garnnumere og traadlængde; 4. prøvning af fasthed, elasticitet, ensartethed etc.; 5. udfindelse af procentgehalten af de enkelte bestanddele i blandede tøier og garn, o. s. v.

En herværende lampefabrik og messingvalseverk havde i aaret 1903 en god omsætning bl. a i (svenske) „keros"lamper og spiritusglødelamper (især de saakaldte „amor"brændere).

Leipzig besøgtes i aaret 1903 af tilsammen 675 nordmænd og svensker. Det samlede antal af anmeldte fremmede var 285 127.

Genf.

Aarsberetning for 1903 fra generalkonsul C. F. de Geer, dateret 15de september 1904.

Schweiz's handelsomsætnig med udlandet udviser for aaret 1903 følgende zifre: Import 1 178 392 000 francs, export 888 418 000 francs. En forøgelse i sammenligning med aaret 1902 udviser følgende importartikler: Dyr (+ 12.8 mill. frcs.), levnetsmidler og drikkevarer (+ 14.8 mil. frcs.), mineralier (+ 6.2 mill. frcs.), konfektionsartikler, kobber, jern, maskiner, trælast og kemiske produkter. Formindskelse udviser af importartikler kun silkevarer (÷ 16.3 mill. frcs.) og umyntede ædle metaller (÷ 3.7 mill. frcs.). Med hensyn til exporten var der forøgelse for bomuldstøiers (+ 10.6 mill. frcs.), maskiners og kjøretøiers (+ 3.2 mill. frcs.) samt kemiske produkters (+ 1.1 mill. frcs.) vedkommende, medens der var

formindskelse med hensyn til exporten af uhrmagerarbeider (-÷- 2.3 mill. frcs.), silkevarer (-÷-4 mill. frcs.) og dyr (-÷- 3.7 mill. frcs).

Tilvirkningen af næringsmidler, især chokoladefabrikationen og fabrikationen af kondenseret melk, er fremdeles meget blomstrende i Schweiz. Exporten af kondenseret melk gaar især til Sydamerika og forskjellige kolonier.

Handelsomsætningen mellem Schweiz og de forenede riger udviser for aaret 1903 følgende zifre (export fra og import til Schweiz):

	Export.		Import.	
	Mængde i kvintal.	Værdi. i francs.	Mængde. i kvintal.	Værdi i francs.
Træfyrstikker	—	—	9 223	67 265
Farveextrakt	296	22 025	—	—
Uhre, nikkel-, etc.	20 193	148 997	—	—
Do., sølv-	66 200	812 119	—	—
Do., guld-	9 447	498 526	—	—
Maskiner, dynamo-elektriske	4 338	800 691	—	—
Do., agerbrugs-	—	—	138	10 764
Do., ikke særskilt nævnte	662	125 227	132	17 160
Rujern	—	—	2 530	50 600
Jern i stænger, jernbaneskinner, etc.	249	20 477	14 414	386 669
Jern, bearbeidet, smedet, poleret, malet	4	2 735	280	39 200
Arbeider af kobber og messing	4	2 736	25	10 750
Chokolade	575	195 620	—	—
Konfekturer	79	24 145	6	1 200
Fisk, fersk	—	—	300	81 000
Do., „tørret"	—	—	1 341	147 512
Traad	175	43 747	—	—
Do., farvet	143	38 496	—	—
Broderier, etc.	46	199 726	—	—
Helsilketøier	100	659 159	—	—
Halvsilketøier	39	155 396	—	—
Uldtraad	387	338 275	—	—
Straafletninger	22	32 463	—	—
Bord af gran eller furu	—	—	2 867	45 872
Galoger	—	—	17	10 200
Fiskeolje, fedt, hvaltran	—	—	1 105	49 725
Fibrøse stoffe i tør tilstand	—	—	814	112 210
Raa huder	120	15 700	120	12 720

Forøgelse udviser med hensyn til importen kemiske produkter (+ 7 287 frcs.), medens importen af følgende artikler udviser formindskelse: Metaller (-÷- 84 925 frcs.), levnetsmidler og drikkevarer (-÷- 142 640 frcs.). Med hensyn til exporten fra Schweiz til de forenede riger udviser følgende artikler en formindskelse: Uhrmagerarbeider (-÷- 60 777 frcs.), maskiner (-÷- 494 433 frcs.) og levnetsmidler (-÷- 56 682 frcs.).

De samlede toldintrader opgik i Schweiz i aaret 1903 til ca 53 mill. frcs.

De schweiziske jernbaner havde i aaret 1903 en indtægt af ca. $90^1/_2$ mill. frcs. og en udgift af ca. 54 mill. frcs.

Turisttrafiken synes stadig at være i stigende, at dømme efter det store antal nye hoteller, som bygges.

Port of Spain, Trinidad.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Edgar Tripp.

Den norske skibsfart. Der ankom i aaret 1903 til Trinidad 26 norske skibe dr. 20 499 tons (hvoraf dampskibe 18 dr. 15 824 tons); af disse skibe kom 12 dr. 7 461 tons med ladning og 14 dr. 13 038 tons i ballast. Der afgik fra Trinidad i aaret 1903 29 norske skibe dr. 23 445 tons, hvoraf 16 dr. 14 985 tons med ladning og 13 dr. 8 460 tons i ballast. Ladningen bestod for ankomne skibes vedkommende hovedsagelig af kul og kvæg, for afgaaende af asfalt.

Bruttofragter for ankomne norske skibe £ 4 948, for afgaaede £ 13 494.

Af svenske skibe anløb 3 dr. 1 440 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe $ 339.19, af svenske skibe $ 19.10. Expeditionsafgifter i norske sager $ 7.98, i svenske sager $ 57.86.

Mønstringsforretninger. Der blev for norske skibe paamønstret 7 og afmønstret 4 mand.

Koloniens handelsomsætning med udlandet opgik i aaret 1903 til en værdi af henved 5 mill. £. Statistiken melder fremdeles intet om noget varebytte mellem de forenede riger og Trinidad, endskjønt kolonien indfører forskjellige produkter, som er gjenstand for export fra de forenede riger, f. ex.: Trælast, fyrstikker, fisk, kondenseret melk, papir etc.

Indhold: **Adelaide** s. 794. — **Barcelona** s. 769. — **Galatz** s. 790. — **Genf** s. 798. — **Havana** s. 788. — **Leipzig** s. 797. — **Mannheim** s. 793. — **München** s. 786. — **Port of Spain, Trinidad** s. 800.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.
Udgivet ved
No. 18. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. 1904.

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret og for udenbysboende porto 20 øre.

Tunis.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Hjalmar Rosenlund, dateret 6te oktober 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

Af norske skibe ankom fra fremmede lande med ladning til hovedstationen 2 dampskibe dr. 1 592 tons, til konsulatdistriktet forøvrigt 5 dampskibe dr. 3 978 tons, ialt 7 dampskibe dr. 5 570 tons; i ballast ankom fra fremmede lande 6 dampskibe dr. 5 640 tons (deraf intet til hovedstationen). Med ladning afgik fra konsulatdistriktet til Norge 1 dampskib dr. 753 tons, til fremmede lande 8 dampskibe dr. 7 145 tons, ialt 9 dampskibe dr. 7 898 tons; i ballast afgik til fremmede lande fra hovedstationen 2 dampskibe dr. 1 592 tons, fra konsulatdistriktet forøvrigt 2 dampskibe dr. 1 720 tons, ialt 4 dampskibe dr. 3 312 tons.

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 52 266.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 128 520.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier. Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 10 dr. 12 028.31 tons, til hovedstationen 4 dr. 4 978.94 tons. Erlagte konsulatafgifter af norske fartøier ved hovedstationen kr. 101.10, ved vicekonsulsstationerne kr. 586.92; heraf tilfaldt konsulen kr. 394.56. Af svenske fartøier ved hovedstationen kr. 195.57, ved vicekonsulsstationerne kr. 331.20; heraf tilfaldt konsulen kr. 361.17. Ialt tilfaldt konsulen kr. 755.73.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen, i norske sager intet, i svenske sager kr. 29.08; ved vicekonsulsstationerne, i norske sager intet, i svenske sager kr. 4.85.

Paa andre havne inden distriktet end de ovenfor angivne stillede de forenede rigers skibsfart sig saaledes:

Norske fartøier:

	Antal.	Tons.
Ankomne med ladning	1	927
i ballast . .	5	8 092
Afgaaede med ladning	5	8 092
i ballast .	1	927

Svenske fartøier:

	Antal.	Tons.
Ankomne i ballast . .	2	2 481
Afgaaede med ladning	2	2 481

De af disse fartøier indseilede fragtbeløb er ikke konsulatet bekjendt.

Samtlige norske og svenske fartøier, der i aarets løb har besøgt distriktets havne, var dampskibe.

Af de norske ladede fartøier ankom 6 med stenkul, 1 med trælast og 1 med stykgods samt afgik 2 med salt, 9 med fosfat og 3 med espartogræs.

Af de svenske ladede fartøier ankom 8 med trælast og 1 med fosfat (for at indtage kompletteringslast) samt afgik 6 med restladning af trælast, 1 med malm, 1 med salt, 1 med fosfat, 1 med espartogræs og 1 med sumak.

Den totale skibsfart paa regentskabets samtlige havne fremgaar af følgende officielle opgaver:

Ankomne fartøier.	Antal.	Tons.	Import i tons.	Export i tons.
Franske . . .	1 900	1 428 169	167 048	288 386
Italienske . . .	2 828	1 177 554	128 270	172 966
Engelske . . .	141	162 332	45 963	101 943
Tyske	72	92 727	22 449	51 279
Tunesiske . . .	6 395	56 030	37 500	29 684
Græske . . .	44	39 813	29 794	16 951
Østerrigske . .	43	30 197	2 535	2 242
Danske	21	24 450	6 911	23 757
Norske . . .	19	20 231	10 990	25 213
Svenske . . .	12	13 203	2 539	7 183
Hollandske . .	8	6 720	1 843	10 503
Uruguayske . .	5	6 186	3 180	1 800
Russiske . . .	5	5 651	2 729	3 807
Belgiske . . .	5	5 456	1 325	5 800
Tyrkiske . . .	23	3 622	2 789	2 291
Spanske . . .	19	2 997	214	2 350
Montenegrinske .	1	298	458	—
Rumænske . .	1	286	290	—
Ialt	11 542	3 075 922	466 827	746 155
mod i 1902 . .	11 993	2 831 639	447 415	478 602
— - 1901 . .	10 852	2 724 092	351 353	366 876
— - 1900 . .	11 751	2 520 434	332 641	382 537
— - 1899 . . .	11 489	2 433 841	331 535	305 809

Som det vil sees af ovenstaaende tabel, indgaar de smaa tunesiske seilere i antallet af ankomne fartøier med mere end halvdelen. Disse gaar næsten udelukkende i kystfart mellem landets og tripolitanske havne og har i gjennemsnit kun transporteret ca. 5,3 tons for hver reise. Bortsees fra disse, indgik i den øvrige skibsfart for aaret 1 711 seilfartøier dr. tilsammen 98 365 tons, udgjørende ca. 3,25 pct. af den samlede tonnage, mod ca. 5,4 pct. i aaret 1902. De ankomne dampskibes gjennemsnitsdrægtighed var ca. 850 tons, mod ca. 826 tons og 842 tons resp. i aarene 1902 og 1901.

Forandringerne i de forenede rigers skibsfart paa regentskabets havne i den sidste femaarsperiode fremgaar af følgende efter officielle opgaver opgjorte tabel:

Ankomne norske fartøier:

	Antal.	Tons.	Import i tons.	Export i tons.
1903	19	20 231	10 990	25 213
1902	27	25 445	11 951	24 960

	Antal.	Tons.	Import i tons.	Export i tons.
1901	32	29 573	10 904	16 037
1900	11	12 341	3 976	6 856
1899	4	3 341	2 261	269

Ankomne svenske fartøier:

	Antal.	Tons.	Import i tons.	Export i tons.
1903	12	13 203	2 539	7 183
1902	7	6 316	3 379	4 109
1901	7	7 069	2 077	4 856
1900	9	7 600	5 083	5 628
1899	9	8 291	6 804	1 704

Om der end i aaret 1903 iagttages nogen forøgelse i den svenske tonnage, og formindskelsen i den norske var ubetydelig, fremgaar det meget tydelig af en sammenligning mellem ovenstaaende opgaver, at de forenede rigers fartøier fremdeles kun i altfor ringe grad deltager i fragtfarten paa Tunis, og at hverken den norske eller den svenske skibsfart her holder jævnt skridt med den forøgelse, som konstateres i den ind- og udførte varekvantitet. Norske og svenske fartøiers forholdsvise deltagelse i aaret 1903 i varetransporten til og fra Tunis var nemlig kun resp. ca. 3 og 0,8 pct. Omend den norske skibsfart her i de 3 sidste aar er gaaet tilbage, saavel hvad antal som hvad drægtighed angaar, har dog den samlede kvantitet af de under norsk flag ind- og udførte varer i det samme tidsrum ikke undergaaet nogen nævneværdig forandring, men har holdt sig ved omkring 36 000 tons om aaret. Den norske tonnages deltagelse i fosfatudførselen er steget. Svenske fartøier har i mindre grad end aaret før været anvendt i fosfattransport, men mere ved trælastimport, og i dette sidste forhold ligger aarsagen til den paaviste ubetydelige forøgelse i den svenske skibsfart.

Den samlede kvantitet af indførte og udførte varer opgik under aaret 1903 til 1 212 982 tons, mod 926 017 tons det foregaaende aar. Forøgelsen kommer næsten udelukkende paa udførselen med 267 553 tons og beror hovedsagelig paa et usedvanlig rigt høstresultat, men ogsaa paa en intensivere export af fosfat. Trafikforøgelsen er kommet samtlige regentskabets større havne tilgode med undtagelse af Bizerte, hvor, paa grund af indtraadt stagnation i de militære arbeider, en formindskelse af 18 pct. i den effektive tonnage konstateres mod det nærmest foregaaende aar. Nedennævnte fremmede flag har steget i tonnage i følgende proportion mod aaret 1902: Det franske 5 pct., italienske 8 pct., engelske 10 pct., tyske 46 pct., græske 29 pct., danske 162 pct. og østerrigske 48 pct.

Medens aarsagen til forøgelsen i den franske og den italienske skibsfart paa regentskabet sikkerlig er at søge i en paa grund af den gode høst i Tunis foranlediget livligere vareomsætning mellem dette land og Frankrige og Italien, ligger derimod aarsagen til den paapegede fremgang i tonnage hos de engelske, græske og danske flag hovedsagelig i en livligere deltagelse fra disse landes side i udførselen af fosfat fra Sfax. Angaaende det tyske flag konstateres forøgelse ved saavel indgaaende som udgaaende fragtfart. I den senere tid anløber tyske dampskibe tilhørende „Deutsche Levante Linie“ ganske ofte La Goulette med turister paa vei til Konstantinopel. Den ikke ubetydelige forøgelse i det østerrigske flags drægtighedstal her har ikke nogen tilsvarende forøgelse i de paa disse fartøier transporterede varer, hvoraf kvantiteten tvertom er sunket mod nærmest foregaaende aar.

**

Fragtmarkedet. Følgende fragtsatser er kommet til konsulatets kundskab:

For stenkul: Fra Cardiff til Tunis: frcs. 8.00 (januar); frs. 8.50 (mai); frs. 7.00; frs. 8.25 (juli); frs. 8.25 (august); frcs. 7.00; frcs. 7.25 (oktober); frcs. 7.00 (november); frcs. 7.125 (december), — til Bizerte: frcs. 9.50 (marts); frcs. 8.50 (mai); frcs. 7.50 (december), — til Sfax: frcs. 8.00; frcs. 8.50 (februar); frcs. 7.50 (juli); frcs. 6.75 (august); fra Newport til Tunis: frcs. 7.00 (september), — til Sfax: frcs. 7.50 (september); fra Port Talbot til Tunis; frcs. 7.00 (november); — til Sfax: frcs. 9.00 (marts); frcs. 9.00 (april); fra Swansea til Tunis: frcs. 8.25 (juni); frcs. 7.50 (september), for træ-last: fra Sundsvall til Tunis, dampskibe: frcs. 52 00 (november); frcs. 53.00, $^2/_3$ for dækslast (december). For fosfat: Ved vicekonsulatet i Sfax's forsorg er der fra det fosfatexporterende selskab dersteds anskaffet opgave over samtlige under aaret stipulerede fragtsatser. I uddrag af denne opgave anføres her en del fragtrater vedkommende mere nordlig beliggende pladse: fra Sfax til London 9 sh. (10 sh.)*), Hull 8 sh. (10 sh.), Londonderry 9 sh. 6 d (10 sh.) (januar); London 8 sh. 6 d (10 sh.), Zwyndrecht 8 sh. 3 d (10 sh.), Ipswich 9 sh. (10 sh.) (februar); London 8 sh. 6 d (10 sh.), Hamburg 9 sh. (10 sh.), Newcastle 8 sh. (10 sh.), Zwyndrecht 7 sh. 3 d (marts); Bremen 9 sh. (10 sh.), Hamburg 9 sh. (10 sh.), London-river 8 sh. 6 d, Rotterdam 7 sh. 3 d, Zwyndrecht 7 sh. 3 d (april); Hamburg 9 sh., Harburg 9 sh., Ipswich 8 sh. 9 d (10 sh.), Hull 7 sh. 9 d (10 sh.) (mai); Newcastle on Tyne 7 sh. 9 d (10 sh.), Kings Lynn 7 sh. 9 d, Bremen 9 sh. (10 sh.), Liverpool 8 sh. (10 sh.), Dunkerque frcs. 9.25, Hamburg 9 sh. (10 sh.), London 8 sh. 3 d (10 sh.), Ayr 8 sh. (juni); Dublin 8 sh., Dunkerque frcs. 10.00, Rotterdam—Bristol 7 sh. $10^1/_2$ d, Hamburg 9 sh. (10 sh.), London 8 sh. 9 d (10 sh.), Göteborg 7 sh. $7^1/_2$ d, Hull 7 sh. 9 d (10 sh.), Antwerpen frcs. 8.75 (juli); Plymouth 8 sh., Bristol 10 sh. 9 d (10 sh.), (august); Hamburg 9 sh. (10 sh.), Rendsburg 9 sh. 9 d (10 sh.), Rotterdam 6 sh. 9 d, Antwerpen frs. 8.75, Dublin 7 sh. 6 d (september); Dunkerque frcs. 9.50, Bremen 9 sh. (10 sh.), Kings Lynn 9 sh. 9 d, Ipswich 11 sh. 6 d (10 sh.), Dublin 9 sh., Hamburg 9 sh. (10 sh.), Zwyndrecht 7 sh. 6 d, Kings Lynn 12 sh. 9 d (10 sh.), Newcastle on Tyne 9 sh. (oktober); Rotterdam 8 sh., Hull 8 sh. 6 d (10 sh.), Stettin 11 sh., Hamburg—Harburg 9 sh. (10 sh.), Bremen 9 sh. (10 sh.) (november); Kings Lynn 9 sh. 3 d, Plymouth 8 sh. 6 d (10 sh.), London 9 sh. 6 d (10 sh.), Zwyndrecht 9 sh. (10 sh.), Stavanger 12 sh., Hamburg 9 sh. (10 sh.), Ipswich 9 sh. 6 d (10 sh.), Kings Lynn 8 sh., Dublin 8 sh. 9 d (10 sh.) (december).

Af ovennævnte opgave fremgaar, at ved de af fosfatselskabet expederede ladninger, ialt 227, har dispatchmoney forekommet ved 73 befragtninger, hvoraf med 10 sh. i 46 tilfælde og med frcs. 8.75 i 27 tilfælde, hvorved er at bemerke, at det høieste af disse beløb fortrinsvis er betalt ved lastning for mere nordlig beliggende europæiske havne, det lavere derimod udelukkende ved destination til franske middelhavshavne.

Opgaven udviser ogsaa, at de forskjellige flag har deltaget paa følgende maade i den paagjældende fragtfart:

Det italienske	102 reiser	Det danske	9 reiser
„ franske	38 —	„ græske	7 —

*) De i parenthes angivne zifre gjælder «dispatchmoney».

Det engelske	31 reiser	Det hollandske	3 reiser
„ tyske	22 —	„ svenske	1 —
„ norske	9 —	Diverse flag	5 —

De almindelige økonomiske forholde er i Tunis, et land, som mangler nogen mere udviklet industri, i høi grad afhængige af den afkastning, som jordbruget giver. Da dette i aaret 1903 i næsten alle grene gav udmerket resultat, og dets produkter i almindelighed fik afsætning til fordelagtige priser, forbedredes ogsaa i merkbar grad den almindelige økonomiske stilling, der som følge af fem foregaaende middelmaadige aar har været ganske trykket. I forretningerne indtraadte paa de fleste omraader forøget livlighed, og værdien af vareomsætningen steg derfor i betydelig grad. De forøgede transaktioner medførte behov for større mynttilgang i særdeleshed for kornforretningerne. Af den grund prægedes i Frankrige for regentskabets regning 6 millioner francs tunesisk guldmynt, et beløb, der dog viste sig utilstrækkeligt, saa at regjeringen blev nødsaget til som laan af den franske stat at indføre yderligere 6 millioner francs fransk guldmynt. Dette, tilligemed den paa grund af den hurtige og regelmæssige udvikling af handelen i regentskabet indtrædende stadig større vanskelighed for finansadministrationen ved som hidtil til lettelse af forretningerne at opkjøbe kommercielle papirer paa Frankrige, har havt til følge, at regjeringen har indledet underhandlinger med Banque de l'Algérie, efterat det havde vist sig umuligt saavel her at oprette en autonom rediskonterende bank som ogsaa i regentskabet at erholde en filial af Banque de France. Disse underhandlinger har ledet til det resultat, at Banque de l'Algérie, efterat den i begyndelsen af indeværende aar var bleven meddelt den fornødne oktroj, nu har etableret sig i landet.

Aarets budget paavirkedes af det gunstige aarsresultat, idet der paa de gjorte beregninger erholdtes et overskud af frcs. 8 442 477.75. Budgettets indkomster opgik til frcs. 70 043 326.97.

De i aarets løb indflydte toldafgifter udgjorde: Ved indførsel frcs. 3 917 608.48, ved udførsel frcs. 380 232.24, tilsammen frcs. 4 297 840.72 eller ca. 6 pct. af budgettets totalindkomster.

Handel. Værdien af regentskabets vareomsætning udad, som denne fremgaar af toldstatistiken, var høiere end nogensinde tidligere. Den opgik til frcs. 155 011 520 og udviste en forøgelse af frcs. 37 110 402 mod i 1902 og af frcs. 49 268 449 mod gjennemsnitsværdien af vareomsætningen i de sidste fem aar.

Værdien af vareomsætningen udad stillede sig saaledes: Import frcs. 83 612 877, export frcs. 71 398 643, ialt frcs. 155 011 520, mod i 1902 frcs. 117 901 118, 1901 frcs. 103 810 114, 1900 frcs. 104 074 433, 1899 frcs. 105 211 701, 1898 frcs. 97 717 989, 1894 frcs. 78 855 481, hvoraf paa Frankrige og Algier kom følgende værdier:

	Frankrige.	Algier.	Ialt.
import . . .	frcs. 46 127 145	frcs. 3 984 695	frcs. 50 111 840
export . . .	» 41 819 312	» 7 420 972	» 49 240 284
sum	frcs. 87 946 457	frcs. 11 405 667	frcs. 99 352 124

mod i 1902 frcs. 69 634 049, 1901 frcs. 61 161 671, 1900 frcs. 64 290 904, 1899 frcs. 67 074 195, udgjørende ca. 64 pct. af den totale værdi af vare-

omsætningen udad mod i hvert af aarene 1902—1899 ca. 59 pct., 58,9 pct., 61,75 pct. og 63,75 pct. resp.

At en saa betydelig del af vareomsætningsværdien kommer paa Frankrige og Algier, beror dels paa kommunikationerne med disse lande, dels ogsaa blandt andet paa specielle fordele i toldbehandlingen; saaledes er endel tunesiske landbrugsprodukter toldfrie ved indførsel til Frankrige, medens paa den anden side en mængde varer fra nævnte land og Algier ved import hertil nyder enestaaende fordele.

Importen, fordelt efter oprindelse, var i værdi:

	Francs.		Forskjel fra 1902. Francs.
Frankrige og Algier	50 111 840	+	5 347 134
England og Malta	9 397 795	+	1 737 955
Rusland	6 728 548	+	708 939
Italien	5 470 505	+	284 517
Belgien	1 819 658	+	635 481
Amerika	1 637 788	+	242 850
Tyrkiet	1 263 979	+	36 358
Østerrige	1 260 326	+	183 912
Tripolis	1 108 033	+	250 954
Tyskland	1 008 220	+	68 926
Schweiz	666 613	+	101 973
Sverige	657 115	+	355 630
Spanien	399 762	+	62 143
Grækenland	356 902	+	133 503
Holland	336 111	+	207 446
Egypten	227 704	+	117 082
Marokko	139 268	+	44 473
Norge	9 857	+	8 197
Andre lande	1 012 853	+	113 215

I nedenstaaende tabel anføres værdierne for de vigtigste importartikler samt for saadanne artikler, om hvilke opgaver synes at kunne interessere de forenede riger:

	Francs.		Francs.
Levende dyr	876 082	Fisk, anden, tørret, saltet eller røget	65 850
Saltet kjød	124 547	Sardiner	63 141
Fedevarer	81 411	Fiskekonserver, nedlagte eller paa anden maade tilberedte	66 740
Konserveret kjød	38 045	Fiskeolje	4 224
Raasilke	1 138 230	Korn	7 356 509
Svinefedt	153 795	Mel	8 390 664
Margarin og lignende stoffe	62 035	Tørrede grønsager	530 156
Melk, ren, kondenseret	21 865	Grønsager, konserverede eller tørrede	269 137
Melk, kondenseret, sukret	130 192	Poteter	446 547
Ost	719 527	Frugt	737 814
Smør, friskt eller smeltet	239 796		
Smør, saltet	783		
Torsk, indbefattet klipfisk	73 654		
Sild, saltet eller røget	30 245		

	Francs.
Sukker	2 814 898
Kaffe	803 430
Chokolade	220 327
Tobak	892 260
Trælast (bois communs)	2 152 340
Vin	499 048
Øl paa fad	202 845
Øl i flasker	88 548
Absint (likør)	339 930
Alkohol, ren	621 486
Tagsten	205 675
Hydraulisk kalk	629 988
Cement	502 899
Stenkul	1 627 303
Stenkultjære	220 710
Trætjære	10 240
Petroleum	508 877
Stangjern	894 696
Jernbaneskinner	40 122
Akseljern, smedet baandjern	41 422
Tøndebaand af jern	101 420
Vinkeljern	404 153
Jernplader	216 573
Jernblik	70 388
Jern- og staaltraad	115 406
Staalskinner	1 089 916
Staal i stænger, støbegods og andre slags	382 855
Skriveblæk og tryksværte	31 015
Oljefarver	52 149
Fajance	227 309
Porcelæn	82 106
Speile	128 876
Glasvarer, støbte og slebne	150 178
Lampeglas	52 483
Vindusglas, ordinært	95 999
Tomflasker	112 346
Sæbe	40 308
Sæbe, anden end parfumesæbe	868 381
Lys	368 001
Blanksværte	25 078
Traad, seilgarn og taugverk, alle slags	1 677 477

	Francs.
Tøier af lin, hamp og rami	343 200
Tøier af jute, sække indbefattet	1 670 935
Bomuldstøier	9 345 616
Uldtøier	1 391 298
Silketøier	342 291
Linvarer	208 304
Færdige klæder	843 584
Pakpapir	272 692
Skrivpapir	167 251
Trykpapir	111 816
Tapeter	16 485
Pap og varer deraf	86 700
Spillekort	24 750
Huder og varer deraf	2 187 893
Maskiner	3 100 362
Verktøi	197 769
Knappenaale	9 279
Knivsmedarbeide	56 855
Laasesmedarbeide	167 122
Staalpenne	3 808
Søm	13 054
Spiger	109 330
Nudder	53 453
Skruer, bolter og møttriker	306 841
Lampeartikler	83 233
Dynamit	196 749
Møbler af bøiet træ	34 110
Stole	81 200
Møbler, andre slags	237 718
Rammer, listverk af træ etc.	30 978
Træsko	10 766
Høvlet trælast	77 723
Døre, vinduer, listverk og snedkeriemner	5 025
Skafter af asketræ for landbrugsredskaber	34 663
Legetøi	326 608
Fyrstikker, kemiske, og fyrstiktømmer	189 053
Postpakker	5 984 823

Foruden trælast burde nedennævnte artikler have udsigt til i mere eller mindre grad at kunne blive gjenstand for import hertil fra de forenede riger: Margarin, kondenseret melk, ost, tørret, røget og nedlagt fisk, fiskeolje, trætjære, stangjern, blæk, fajance, porcelæn, sæbe, lys, lampeglas, vindusglas, bomuldstøier,

pakpapir, skrivpapir, trykpapir, tapeter, landbrugsredskaber, symaskiner, laasesmedarbeide, petroleumskogeapparater, møbler og fyrstikker.

Trælast. Ogsaa importen af denne artikel er blevet paavirket af landets ved den gode høst forhøiede kjøbeevne og viser i totalværdi en forøgelse mod nærmest foregaaende aar. Trælastimportørerne her arbeider under temmelig trykkede forholde paa grund af skarp lokalkonkurrence. I Bizerte er afsætningen af trælast i ikke uvæsentlig grad gaaet tilbage som følge af aftagende behov for militære øiemed. Den særdeles livlige byggevirksomhed, som gjennem en række af aar har raadet paa denne plads, er næsten ophørt, og da de militære arbeider, som der og i omegnen i længere tid har paagaaet, begynder at nærme sig sin fuldendelse, maa det antages, at trælastkonsumtionen i Bizerte for fremtiden kommer til at blive reduceret til den proportion, som betinges af pladsens normale udvikling. I Tunis derimod er i den sidste tid ganske stor livlighed indtraadt i den private byggevirksomhed, der i flere aar har været ubetydelig, antagelig som følge af den sysselsættelse, der i disse aar har været for bygmestere og kapital i Bizerte.

Den svenske trælast, der her i længere tid udelukkende har været anvendt til bygningssnedkeri, har faaet konkurrenter dels i finsk træ, hvoraf indførsel er paabegyndt, om end hidtil i ringe mængde, dels i pitchpine, hvilken sidste træsort nu, foruden i bjelker, importeres i planker og bord.

Den svenske trælastimport i aaret 1903 beløb sig ifølge toldvæsenets opgave til en værdi af frcs. 630 730, mod i 1902 frcs. 286 910, i 1901 frcs. 341 158 og i 1900 frcs. 844 266.

Totalværdien af den i aaret 1903 indførte trælast fordelte sig paa følgende maade:

„Bois communs“	Ved	frcs.	2 884
	Egesviller	»	179 362
	Eg, andre slags	»	11 712
	Eg, saget	»	30 850
	Pitchpine, saget	»	134 994
	Furu og gran, bord	»	1 082 323
	Furu og gran, andre slags	»	332 604
	Valnødtræ	»	21 700
	Andre slags	»	178 967
	Tøndestav af eg	»	60 163
	Tøndestav, andre slags end af eg	»	35 022
	Tøndebaandsemner etc.	»	16 679
	Stænger, støtter og stør	»	65 080
	Tropisk træ for kunstsnedkeri	»	12 000
	Høvlet træ	»	77 723
	Døre, vinduer, listverk og snedkeriemner	»	5 025
	tilsammen	frcs.	2 247 088
	mod i 1902	»	1 950 646
	i 1901	»	2 046 379
	i 1900	»	2 244 945

Importen fra Norge bestod af følgende artikler:

		Værdi.
Trælast	frcs.	140
Fisk, tørret, saltet eller røget	»	5 432
Oljefarver	»	2 373
Andre artikler	»	1 912
tilsammen	frcs.	9 857

		Værdi.
mod i 1902	frcs.	1 660
i 1901	»	5 579
i 1900	»	3 737
i 1899	»	5 142
i 1898	»	5 709

Fra Sverige indførtes:

		Værdi.
Trælast	frcs.	562 379
Høvlet træ	»	68 351
Stangjern	»	19 205
Metalarbeider	»	3 099
Møbler og andre træarbeider	»	1 963
Færdige klæder	»	500
Stole	»	1 147
Andre artikler	frcs	471
tilsammen	frcs.	657 115
mod i 1902	»	301 485
i 1901	»	464 011
i 1900	»	883 586
i 1899	»	746 774
i 1898	»	374 474

Export. Exporten, fordelt efter destination, var i værdi:

	Francs.		Forskjel fra 1902. Francs.
Frankrige og Algier	49 240 284	+	24 370 941
England og Malta	8 550 584	+	432 676
Italien	6 304 657	+	661 613
Belgien	2 295 613	—	28 805
Egypten	1 223 477	+	233 923
Tyskland	1 064 612	+	237 061
Tripolis	658 648	+	12 528
Holland	592 232	+	240 121
Spanien	287 525	+	72 737
Grækenland	229 328	—	106 839
Østerrige	204 690	—	28 538
Amerika	138 545	+	47 931
Sverige	52 000	—	4 350
Tyrkiet	42 666	—	710
Norge	41 793	—	23 932
Rusland	24 462	+	14 909
Marokko	10 954	—	9 015
Andre lande	436 573	+	347 463

De vigtigste exportartiklers værdi var:

	Francs.
Levende dyr	7 078 544
Huder	1 669 869
Uld	442 228
Voks	119 691
Fisk og fiskeriprodukter	2 565 984
Svampe, rensede	1 630 476
Hvede	14 002 650
Byg	9 954 256
Havre	3 406 858
Bønner	593 161

	Francs.		Francs.
Dadler	857 361	Kobbermalm	145 300
Linfrø	218 972	Blymalm	1 089 624
Olivenolje	2 842 694	Zinkmalm	2 444 600
Korkbark	654 793	Salt	72 016
Espartogræs	3 408 610	Sæbe	132 646
Garvebark	1 394 295	Uldtøier	1 810 230
Mastixblade	410 522	Møbler	167 951
Hø	174 252	Espartoarbeider	398 198
Vin	1 346 255	Postpakker	894 160
Fosfat	8 987 412		

Af de produkter, som exporteres fra regentskabet, er nærmest følgende egnede for udførsel til de forenede riger: Faare- og gjedeskind, voks, rensede svampe, dadler, korkbark, vin, fosfat, salt. Af de nu nævnte artikler har allerede de to sidstnævnte, om end i mindre skala, vundet marked i Norge og Sverige.

Exporten til Norge bestod af:

		Værdi			Værdi.
Salt	frcs.	25 000	mod i 1902	frcs.	65 725
Fosfat	»	15 225	i 1901	»	20 260
Silketøier	»	300	i 1900	»	5 316
Rensede svampe	»	1 080			
Andre artikler	»	188			
tilsammen	frcs.	41 793			

Til Sverige udførtes:

		Værdi.			Værdi.
Fosfat	frcs.	48 250	mod i 1902	frcs	56 350
Salt	»	3 000	i 1901	»	44 248
Matter	»	750	i 1900	»	18
tilsammen	frcs.	52 000			

Fosfat. Dette produkt kommer antagelig til at spille en stor rolle i Tunis's økonomi, naar de besluttede jernbanelinjer, bestemte til at sætte det indre af landet og dermed der eksisterende yderligere fosfatfund i forbindelse med havet, først er blevet bygget. Allerede nu foregaar imidlertid en betragtelig export af fosfat over Sfax. Denne export, der tog sin begyndelse i aaret 1899, har udviklet sig temmelig raskt og er af stor betydning for nævnte by, hvor i det forløbne aar omkring 225 fartøier anløb for indtagelse af fosfatladning. Fordelt efter destination stillede denne udførsel sig i aaret 1903 saaledes:

	Tons.	Værdi i frcs.		Tons.	Værdi i frcs.
Frankrige	130 159	3 253 980	Tyskland	36 772	919 300
England	77 192	1 929 800	Holland	23 509	587 725
Italien	72 025	1 800 632	Belgien	9 730	243 250

	Tons.	Værdi i frcs.		Tons.	Værdi i frcs.
Rumænien	3 300	82 500	Norge	609	15 225
Spanien	2 300	57 500	Rusland	400	10 000
Sverige	1 930	48 250			
Østerrige	1 570	39 250	tilsammen	359 496	8 987 412

mod i 1902 261 677 tons, i 1901 175 850, i 1900 167 276 og i 1899 63 713 tons.

Salt. Skjønt Tunis's kyster flere steder egner sig vel for anlæg af saltverk, og flere koncessioner for oprettelse af saadanne har været meddelt af regjeringen, har exporten af dette produkt hidtil været ringe. Størstedelen af det exporterede salt er gaaet til Norge, 5 425 tons; til Sverige gik en liden ladning paa ca. 400 tons og til Danmark 3 640 tons.

Jordbrug. Korn. Under vinterens første del faldt temmelig meget og i almindelighed jævnt fordelt regn; men udover vaaren var nedbøren i mange egne ikke tilstrækkelig. At høsten alligevel blev saa rig, beroede paa, at mere vidtstrakte arealer end vanlig besaaedes paa grund af forvinterens saa lovende veirforholde. De besaaede arealer var for følgende kornsorter: Hvede 457 871 hektar, byg 578 888 hektar, havre 28 735 hektar, tilsammen 1 065 494 hektar, mod 754 191 hektar i aaret 1902. Udførselen af korn af de her omhandlede sorter beløb sig til en værdi af ca. $27^1/_2$ million francs. Størstedelen førtes til Frankrige, men det fortjener at bemerkes, at et kvantum af 11 381 tons byg, værdi frcs. 1 342 946, gik til England, hvor bygget vistnok anvendes i bryggeriøiemed.

Vin. Det med vinranker dyrkede omraade er i aarets løb blevet forøget med 432 hektar og udgjør nu 14 246 hektar. Vinproduktionen, der opgik til omkring 300 000 hektoliter mod 100 000 og 170 000 resp i aarene 1902 og 1901, var af tilfredsstillende kvalitet og solgtes til fordelagtige priser. En del af vinhøsten exporteredes, hvoraf nogle mindre partier til Tyskland, England og Belgien, men størstedelen konsumeredes af europæerne inden landet. Den vanlige detaljpris for indenlandsk, ny, rød vin er ca. frcs. 0.30 pr. liter. De tunesiske vingaarde opgives fremdeles at være fri for phylloxera.

Oliventrærne gav en rig høst, hvilket medførte et betragteligt prisfald paa olivenolje.

Daddelhøsten var rigelig, men af mindre god beskaffenhed.

Kvægdrift. Den rigelige høst foraarsagede stigning i prisen paa kjød, i særdeleshed faarekjød. Dette hindrede dog ikke, at exporten af faar blev forholdsvis betydelig, nemlig 153 620 dyr, hvoraf 72 700 expederedes til Frankrige og 80 008 til Algier.

Korkegskogene. Af disse erholdtes 2 824 tons korkbark. Denne solgtes som vanligt paa auktion. Udbyttet blev frcs. 683 980.

Grubedrift. Uagtet interessen for denne industri eller kanske snarere for forretninger i gruber er ganske livlig, og en del tilladelser til at søge efter mineralier fremdeles meddeles af vedkommende administration, holder malmproduktionen sig inden ganske snevre grænser. Aarets export opgik til:

	Tons.	Værdi.
Zinkmalm	24 446	2 444 600
Blymalm	13 620	1 089 624
Kobbermalm	388	145 300

Fiskeri. Følgende resultat opnaaedes i aaret:

	Kilo.		Værdi.
Sardiner	176 000	frcs.	49 200
Tunfisk	1 392 500	-	518 500
Svampe	104 150	-	1 634 000
Bløddyr	430 600	-	387 000
Andre slags . . .	4 264 700	-	1 927 860
Tilsammen	6 367 950	frcs.	4 516 560
mod i 1902 . . .	4 818 546	-	4 419 857
„ - 1901 . . .	6 076 539	-	5 104 231
„ - 1900 . . .	5 226 646	-	4 004 402
„ - 1899 . . .	4 583 905	-	4 430 966

Offentlige arbeider I de militære arbeider i og ved Bizerte og Sidi Abdallah er der indtraadt en periode af ro, efterat mange af de planlagte anlæg er blevet færdige og andre nærmer sig sin fuldendelse. Andre større offentlige byggeforetagender end det paagaaende arbeide med en del af de tidligere omtalte vigtige jernbanepenetrationslinjer er ikke i udsigt.

Lovgivning. Paa dette omraade udvikles fremdeles megen livlighed. Blandt de i aaret 1903 udfærdigede love maa her paapeges:

Den 18de februar bemyndigedes det tunesiske postvæsen til at besørge præsentation — men ikke protest — af til postvæsenet i dette øiemed indgivne veksler;

Ved lov af 2den mai fastsattes obligatorisk lægeundersøgelse og eventuel vakcinering for indvandrere før deres landstigning i regentskabets havne, samt at passagerer af 1ste og 2den klasse ikke skal betragtes som indvandrere;

Under 1ste november udfærdigedes en lov paabydende for et tidsrum af tre aar forbud mod jagt og export etc. af muffloner og antiloper. Samme lov aabner dog mulighed for undtagelse under visse vilkaar og mod erlæggelse af en afgift af frcs. 100.00 pr. person at erholde tilladelse til under den vanlige jagttid at fælde nævnte dyr. Afgiften skal betales af saavel hver jæger som for hver af hans med vaaben forsynede tjenere;

Den 7de november bestemtes, at kun de læger, kirurger, jordemødre, apothekere, tandlæger og veterinærer, der indehar diplom, udfærdiget af stater, med hvilke regentskabet har traktater, faar nyde godt af bestemmelser i visse de nævnte professioner reglementerende love;

Konsumtionsafgiften paa alkohol reduceredes til frcs. 2.00 pr. hektoliter ren alkohol for sprit, denatureret for at tjene til brændsel, belysning og fremstilling af drivkraft (dekret af 18de november);

Et dekret af 25de november fastsatte visse havneafgifter i Gabès;

Det hidtil existerende forbud mod indførsel af levende trær, planter, buske og vækster ophævedes under visse garantivilkaar ved lov af 30te december.

I aaret er der meddelt 53 nye og 9 tillægspatenter.

Sundhedstilstanden var i det forløbne aar god; dog forekom enkelte tilfælde af kopper og tyfoidfeber.

Paa grund af i Levanten herskende koleraepidemi var aarets pilgrimsfærder til Mekka forbudt.

Konsulatets adresse er Rue el-Monastiri no. 21 og kontortiden hverdage kl. 8—11 f. m.

Danmarks handelsflaade og skibsfart i aaret 1903.

Skrivelse fra generalkonsulatet i Kjøbenhavn, dateret 15de oktober 1904.

Af fartøier over 20 tons fandtes der i det egentlige Danmarks handelsflaade:

1903:	1 141	seilskibe	dr.	120 933	tons	og	405	dampskibe	dr.	290 545 tons
1902:	1 166	do.	„	126 590	„	„	397	do.	„	269 294 „
1901:	1 139	do.	„	125 428	„	„	389	do.	„	255 362 „

tilsammen altsaa:

1903:	1 546	fartøier	dr.	411 478 tons
1902:	1 563	do.	„	395 884 „
1901:	1 528	do.	„	380 790 „

I sammenligning med aaret 1902 viser aaret 1903 for seilskibenes vedkommende en formindskelse af 25 stykker dr. 5 657 tons; men hvad dampskibene angaar, en forøgelse af 8 fartøier dr. 21 251 tons. Den danske statistik optager ogsaa smaafartøier paa 4—20 tons. Tillægges disse smaafartøier, bliver tallene for aaret 1903: 3 121 seilskibe dr. 138 723 tons og 508 dampskibe dr. 291 630 tons; tilsammen 3 629 fartøier dr. 430 353 tons.

Af handelsflaaden var over 1000 tons: 11 seilskibe dr. 14 556 tons og 103 dampskibe dr. 171 655 tons.

Færøerne havde en flaade paa 115 fartøier dr. 8 475 tons, mod 101 fartøier dr. 7 834 tons i aaret 1902.

Island havde en flaade paa 175 fartøier dr. 9 753 tons, mod 163 fartøier dr. 9 079 tons i aaret 1902.

Af pramme og lægtere uden egen drivkraft fandtes der i Danmark i aaret 1903: 162 stykker dr. 7 669 tons, mod 148 stykker dr. 6 997 tons i aaret 1902.

I det egentlige Danmarks handelsflaade var i aaret 1903:

Tilgangen:	110	seilskibe	dr.	5 206	tons	og	22	dampskibe	dr.	27 218 tons
Afgangen:	80	do.	„	9 998	„	„	14	do.	„	5 691 „

De i Danmark nybyggede fartøier kom hovedsagelig fra Kjøbenhavn, Helsingør, Svendborg og Marstal. Af 16 fartøier, byggede i udlandet, kom 1 fra Norge, 9 fra Sverige. Paa danske verfter byggedes der 2 dampskibe og 1 seilskib for norsk regning, men intet for svensk.

Værdien af de ved nybygninger og indkjøb anskaffede fartøier var i aaret 1903: kr. 14 127 700.00, eller kr. 2 001 500.00 mere end i aaret 1902; medens der i aaret 1899 anskaffedes fartøier til en værdi af kr. 706 900.00 mere end i aaret 1903.

Betræffende skibsfarten blev den almindelige fart mellem danske og fremmede havne i aaret 1903 besørget af:

29 944	seilskibe	dr.	1 532 252	tons	og 822 807	tons bestuvning
34 429	dampskibe	„	10 938 102	„	„ 3 126 094	„ „

Disse zifre viser tilbagegang siden aaret 1902 betræffende seilskibe, idet den almindelige fart i det aar blev besørget af 32 786 seilskibe, eller af 3 842

mere end i aaret 1903; men fremgang betræffende dampskibe, hvilke i et antal af 33 400 besørgede den almindelige fart i aaret 1902, altsaa med 1 029 dampskibe mere i aaret 1903.

Havarister og forbiseilende fartøier indgaar ikke i tallene.

Bestuvningens procentvise andel i registertonnagen var i aaret 1903 for seilskibe 54.6 pct., for dampskibe 30.2 pct. For indgaaende fart var disse data henholdsvis 90.5 pct. og 45.5 pct., for udgaaende 20.0 pct. og 15.0 pct. Seilskibene udnyttede saaledes i aaret 1903 over halvparten af sin tonnage, dampskibene knapt en tredjedel. I den indgaaende fart er forskjellen endnu større, medens bestuvningsprocenten i den udgaaende fart er omtrent den samme for seil- og dampskibe, idet exporten fra Danmark for størstedelen bestaar af let bedærvelige landbrugsprodukter, som maa forsendes hurtig og regelmæssig. Af disse tal sees tillige, hvor meget sterkere bestuvningen er for den indgaaende end for den udgaaende fart saavel for seilskibe som for dampskibe. Den væsentligste grund hertil maa søges i arten af de varer, som ind- og udføres; de indførte varer er i forhold til værdien gjennemgaaende vegtigere end de udførte. At en saa stor del af dampskibstonnagen ikke bestuves, angives hovedsagelig at bero paa dampfærgetrafiken samt, særlig for den udgaaende fart, de mange store fartøier, som hidfører korn, foderstoffe og kul, men vender tilbage i ballast.

Af Danmarks hele omsætning sjøværts med udlandet falder omtrent $^2/_5$ paa England, vel $^1/_6$ paa Sverige, mellem $^1/_6$ og $^1/_7$ paa Tyskland samt paa Amerikas Forenede Stater og paa Rusland henholdsvis $^1/_{10}$ og $^1/_{11}$.

Betræffende fartøiernes nationalitet, deltog norske fartøier med 405 619 r.-t. eller med 9.8 pct. af totalomsætningen med udlandet. Dette betegner en ubetydelig tilbagegang siden aaret 1902, da den ind- og udgaaende bestuvning tilsammen var 391 843 r.-t., og den norske procent var 9.9 pct. Betræffende andre fremmede nationers fartøier foreligger der ogsaa tilbagegang siden aaret 1902. Svenske fartøiers deltagelse i totalomsætningen er saaledes gaaet ned fra 15.0 pct. i aaret 1902 til 14.2 pct. i aaret 1903. Antallet af deltagende engelske fartøier udgjorde 9.0 pct. i aaret 1903, mod 10.2 pct. i aaret 1902, og tyske fartøiers deltagelse er gaaet ned fra 9.3 pct. i aaret 1902 til 8.7 pct. i aaret 1903. Danske fartøiers deltagelse i totalomsætningen er derimod steget fra 51.7 pct. i aaret 1902 til 54.5 pct. i aaret 1903.

Norske fartøier deltog i farten mellem danske havne indbyrdes med 33 seilskibe dr. 2 617 tons og 1 486 tons bestuvning samt med 45 dampskibe dr. 16 747 tons og 2 411 tons bestuvning.

Antallet af mønstringer paa danske skibe i Kjøbenhavns mønstringskreds var i aaret 1903 noget høiere end i aaret 1902, nemlig 27 101 paa 3 032 fartøier, mod 24 395 paa 2 942 fartøier i aaret 1902.

Efter danske konsulatberetninger om danske fartøiers fragtfart mellem fremmede havne, hvor konsuler er ansatte, gik i saadan fart fra og til norske havne, ind- og udgaaende tilsammen, 1 296 danske skibe dr. 766 484 tons.

Stuttgart.

Uddrag af aarsberetning for 1903, dateret 30te september 1904.

Vinavlen, som er af stor betydning for kongeriget Württemberg, gav i aaret 1903 et rigt udbytte. Totalproduktionen af vin udgjorde 437 205 hl., der efter en gjennemsnitspris af 32 mk. pr. hl. gav et udbytte af ca. 14 mill. mk., mod 7 mill. mk. i aaret 1902. Kvaliteten af den høstede vin var dog mindre god.

Frugthøsten gav ringe udbytte.

Priserne for humle var meget høie, især straks efter indhøstningen.

Pianofabrikationen opnaaede i aaret 1903 gunstigere resultater end i aaret 1902, specielt gjælder dette for de fabrikers vedkommende, der tilvirkede de finere sorter pianoer; mange af disse fabriker var overlæssede med bestillinger og havde ogsaa ved begyndelsen af aaret 1904 betydelige ordres til effektuering.

Garverier. Det store misforhold mellem prisen paa raa huder og prisen paa læder har bevirket, at flere, især mindre, garverier har maattet nedlægge bedriften, medens de, som fortsætter, for en del arbeider med tab.

Tapetfabrikationen. Denne industrigren lider under en stor overproduktion, der gjør forretninger i denne branche stadig vanskeligere.

Maskinfabrikationen. Der var adskillig efterspørgsel efter elektriske maskiner og maskiner for brobygning, medens fabrikationen af lokomotiver gik yderligere tilbage. Priserne holdt sig for det meste paa samme stadium som det foregaaende aar; der var dog nedgang i priserne paa lokomotiver og dampmaskiner, og det var kun nogle større leverancer til udlandet, som bragte nogenlunde god fortjeneste.

Cement. Der findes i Ulms distrikt et stort antal cementfabriker. Disse havde vistnok en forøget omsætning i sammenligning med det foregaaende aar, men paa grund af den sterke konkurrence, hvilken ogsaa gjorde sig gjældende med hensyn til tilvirkningen af kunstige stene af cement, nødsagedes de til end yderligere at reducere sine priser.

Olje og oljekager. De sydtyske oljemøller benytter som raastof hovedsagelig indisk oljefrø. Omsætningen i salatolje samt i raps- og roeolje var mindre livlig, derimod var omsætningen i sesamolje ganske god. Der var ligeledes god efterspørgsel efter sesamoljekager; det samme var om høsten tilfældet med rapskager og jordnødkager. Valmuekager var paa grund af den ringe tilvirkning af valmueolje gjenstand for stor efterspørgsel.

Boghandel. Forlagsboghandelen havde et noksaa gunstigt aar. Der expederedes fra Stuttgart i aaret 1903 4 724 180 kg. bøger eller 218 860 kg. mere end i aaret 1902. Heraf gik 3 845 440 kg. til Leipzig; til Wien expederedes 480 400 kg. og til Schweiz 306 990 kg.

Stuttgart opretholder fremdeles sit ry som det fornemste sæde for den grafiske kunst.

Den i Stuttgart i slutningen af aaret 1903 aabnede skole for bogtrykkerhaandverket vil, antages det, bidrage til ogsaa i fremtiden at hævde byens overlegenhed paa dette omraade.

Bridgetown, Barbados.

Aarsberetning for 1903 fra konsul H. B. Gardiner Austin, dateret 22de oktober 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903. Der ankom i aaret 1903 til Barbados med ladning 14 norske dampskibe dr. 13 827 tons og 3 seilskibe dr. 2 842 tons, tilsammen 17 norske skibe dr. 16 669 tons. I ballast ankom 1 norsk dampskib dr. 334 tons og 103 seilskibe dr. 69 257 tons, tilsammen 104 norske skibe dr. 69 591 tons. Af disse skibe afgik 10 dr. 12 246 tons med ladning, de øvrige i ballast. De fleste skibe anløb kun øen for at indhente ordres etc.

Øen besøgtes af 20 svenske skibe dr. 12 499 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe £ 40. 5. 0. Expeditionsafgifter £ 3. 18. 3.

Den samlede skibsfart paa Barbados opgik i 1903 til 522 dampskibe dr. 898 405 tons og 600 seilskibe dr. 272 000 tons.

I sin aarsberetning for 1902 omtalte konsulatet det store afbræk, som skibsfarten paa Barbados i det aar led paa grund af den koppeepidemi, som da hjemsøgte øen. Efterat denne epidemi ved slutningen af april 1903 var fuldstændig ophørt, blev de i andre havne givne paalæg om karantæne for skibe kommende fra Barbados ophævet, og øen begyndte da atter at nyde godt af sin stilling som den bekvemmeste ordreplads i Vestindien.

Handel. Øens hovedexportartikel er sukker med dets biprodukt melasse. Paa grund af streng tørke gav sukkerhøsten i 1903 et ringe udbytte. Der exporteredes i 1903 40 000 tons sukker til en værdi af £ 259 700, hvilket er ca. 10 000 tons under det foregaaende aars export. Af melasse exporteredes i 1903 30 344 „puncheons“ (à 84 gallons) til en værdi af £ 136 000, medens exporten i 1902 opgik til 42 760 puncheons.

Hvad importen angaar, kan det nævnes, at svenske sikkerhedsfyrstikker fremdeles er gjenstand for en stor konsumtion her paa øen. Forøvrigt kan ingen oplysning gives om importen af norske og svenske produkter, idet samme i statistiken indgaar under den fælles rubrik „import fra fremmede lande“.

Sukkerexporten foregaar nu udelukkende i dampskibe; seilskibene faar kun melasse.

Forsyningen af bunkerkul til dampskibe er i Bridgetown i stigning; i 1903 leveredes saaledes ca. 15 000 tons vælske og amerikanske kul.

I den senere tid er der paa Barbados gjort forsøg med dyrkning af to nye produkter, nemlig bomuld og bananer.

Indhold: **Bridgetown, Barbados** s. 816. — **Danmarks handelsflaade og skibsfart i aaret 1903** s. 813. — **Stuttgart** s. 815. — **Tunis** s. 801.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved
No. 19. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

I kommission hos H. Aschehoug & co. Subskriptionspris 2 kroner aaret og for udenbysboende porto 20 øre.

Singapore.

Aarsberetning for 1903 fra konsul W. P. Waddell, dateret 28de september 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903. Af norske skibe ankom i aaret 1903 fra fremmede lande med ladning til hovedstationen 160 dampskibe dr. 130 677 tons, til konsulatdistriktet forøvrigt 53 dampskibe dr. 51 255 tons, ialt 213 ladede fartøier dr. 181 932 tons; i ballast ankom fra fremmede lande til hovedstationen 1 seilskib dr. 1 289 tons. Der afgik til fremmede lande med ladning fra hovedstationen 145 dampskibe dr. 113 763 tons og 1 seilskib dr. 1 289 tons, fra konsulatdistriktet forøvrigt 53 dampskibe dr. 51 255 tons, ialt 199 ladede fartøier dr. 166 307 tons; i ballast afgik til fremmede lande fra hovedstationen 13 dampskibe dr. 15 418 tons.

For ordre, reparation eller lignende anløb intet norsk fartøi.

2 svenske fartøier dr. 2 037 tons anløb konsulatdistriktet.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen $ 2 886.93, ved vicekonsulsstationerne $ 761.72; af svenske skibe ved hovedstationen $ 255.25, ved vicekonsulsstationerne $ 189.80.

Skibsfart. Ankomst og afgang af dampskibe og seilskibe i de to sidstforløbne aar, indenlandske fartøier og dampskibe under 50 tons ikke medregnet, har stillet sig som følger:

	1902.		1903.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Ankomne	8 915	8 529 316	9 519	9 213 846
Afgaaede	9 010	8 569 446	9 580	9 190 537
	17 925	17 098 762	19 099	18 404 383

Fragter. Til London betaltes for de vigtigste exportartikler:

Tin	27	sh.	6	d	pr. ton à 20	cwts
Copra	27	sh.	6	d	—„— à 12	„
Sagomel	27	sh.	6	d	—„— à 20	„
Gambier	32	sh.	6	d	—„— à 20	„
Spanskrør	30	sh.	0	d	—„— à 7	„
Perle-tapioca	42	sh.	6	d	—„— à 18	„
Flad tapioca	42	sh.	6	d	—„— à 14	„
Sort peber	40	sh.	0	d	—„— à 12	„
Hvid peber	47	sh.	6	d	—„— à 14	„
Maalegods	50	sh.	0	d	—„— à 50	kub.-fod.

Handel. Værdierne af import og export, bortseet fra mynt og uforarbeidet guld og sølv, var i de to sidstforløbne aar følgende:

	1902.	1903.
Import	$ 311 110 515	$ 337 796 435
Export	„ 273 622 055	„ 272 209 513
Ialt	$ 584 732 570	$ 610 005 948

hvilket viser en tilvækst i importværdien af $8^1/_2$ pct. og en nedgang i exporten af $^1/_2$ pct.

Import. Vine og spirituosa viser en tilvækst, idet totalimporten af sidstnævnte artikel opgik til 926 000 gallons. Importen af maltdrikke forblev stationær, idet importen fra England steg en smule, medens tilførselen fra Tyskland viser tilsvarende nedgang. Kulimporten er gaaet ned med 8 000 tons, hvilket tilskrives ringere tilgang fra Indien og Borneo.

Petroleum viser en meget stor tilvækst, særlig fra Rusland, hvorfra tilgangen var 722 000 kasser mod 9 000 kasser i aaret 1902. Fra Sumatra var tilgangen mindre, men den amerikanske import er steget med 71 000 kasser og olje fra Birma med 90 000 kasser. Af bomuldsstykgods importeredes 5 265 704 stkr. mod 4 552 622 stkr. i aaret 1902; 76 pct. af den importerede vare kom fra England. Metalimporten viser en betydelig forøgelse, nemlig til en værdi af $ 11 033 000 mod $ 8 210 000 i aaret 1902. De artikler, hvori tilvæksten er mest merkbar, er telegrafrekvisita, bølgeblik, stangjern (fra Belgien) og maskiner, medens forhudningsmetal og kobbervarer viser en liden nedgang.

Export. Kaffe exporteredes i en samlet mængde af 7 011 tons, hvilket er 825 tons mere end i aaret 1902; men gjennemsnitsprisen var $8^1/_2$ pct. lavere. Tapioca-exporten steg med 4 252 tons til en samlet mængde af 60 014 tons; denne tilvækst skyldtes den forøgede udførsel af tapiocamel. Udførselen af sago steg ogsaa, baade i form af perlesago og sagomel; totalexporten var 47 372 tons. Peber. Af sort peber exporteredes 475 tons mere, af hvid 1 369 tons mindre end i aaret 1902. I tin opgik exporten til 53 995 tons, eller blot 503 tons mindre end i aaret 1902, der naaede det hidtil største exportzifer i denne artikel; priserne faldt gradvis til i november, da der indtraadte en svag reaktion, og aarets gjennemsnitspris blev en smule høiere end for aaret 1902. Af guttaperka exporteredes som følge af den ringe efterspørgsel fra kabelfabrikanterne kun noget over halvparten saa stort kvantum som i aaret 1902, og man siger, at der forefindes store forraad; priserne er gaaet ganske betydelig ned, og denne artikels lave værdi har havt en meget alvorlig indflydelse paa den lokale handel.

Handelen med Norge og Sverige. Totalværdien af denne handel er ganske ubetydelig og udviser for aaret 1903 end yderligere en nedgang af $ 4 000 fra det foregaaende aar. De væsentlige importartikler var stangjern, fyrstikker, beg samt ubetydelige partier metalvarer, lamper og papir. Forbruget af svensk stangjern er omtrent det samme som tidligere, og japansk konkurrance har fuldstændig ødelagt handelen med svenske fyrstikker, af hvilke billigste sort koster $ 30—35 pr. kasse leveret i Singapore, medens japansk vare kan leveres $ 10 billigere pr. kasse. Værdien af andre importartikler beløb sig til kun $ 5 982, og da de, med undtagelse af beg, ikke er heldig stillet ved en sammenligning, hvad prisen angaar, med konkurrerende artikler af tysk fabrikat, er der kun ringe udsigt for nogen betydeligere udvidelse af markedet her.

Pengevæsen. I det forløbne aar blev det første skridt til at befæste

kursen her taget af regjeringen, idet den lod mynte en ny sølvdollar til brug alene i Straits Settlement. I forbindelse hermed udstedtes et forbud mod import af alle andre hidtil gjældende sølvdollars, og den 24de august 1904, da der antoges at være en tilstrækkelig mængde af den nye mynt i omløb, blev denne erklæret for at være det eneste lovlige betalingsmiddel efter 31te august 1904.

Offentlige arbeider. Det eneste betydelige foretagende, der fuldførtes i det forløbne aar, var det nye fyrtaarn paa Fort Canning, der synes at have funktioneret tilfredsstillende og at være til stor nytte for skibsfarten.

Kort oversigt over de subventioner, som af den østerrigske regjering ydes for skibsfartens fremme.

Indberetning fra generalkonsulatet i Wien, dateret 5te november 1904.

I. Fri skibsfart. Ifølge lov af 27de december 1893 om understøttelse for handelsflaaden har alle damp- og seilskibe krav paa: a) en driftsunderstøttelse, b) et reisetilskud fra statens side.

Skibene erholder driftsunderstøttelse, hvis: a) mindst $^2/_3$ af skibets parter tilhører østerrigske statsborgere; b) ikke mere end 15 aar er hengaaet, siden skibet løb af stablen; c) skibet er af klasse A, I eller II kategori af det østerrigsk-ungarske Veritas, eller det besidder en anden lignende klasse i et andet indenlandsk selskab.

Driftsunderstøttelsen regnes indtil enden af det 15de aar, regnet fra den dag, skibet løb af stabelen, og beløber sig det første aar for hver ton til:

a) 12 kroner for dampskibe af jern og staal
b) 9 — „ seilskibe - —„—
c) 6 — „ — - træ eller blandet konstruktion.

Disse beløb formindskes efter det første aars udløb aarlig med 5 pct.

Driftsunderstøttelsen forhøies for jern- og staalskibe, som er blevet bygget efter den 1ste januar 1894 paa indenlandske verfter med 10 pct. og med 25 pct., naar mindst halvdelen af deres materiale er af indenlandsk fabrikat.

Reisetilskuddet erholdes for udenskjærs fart fra eller til østerrigske havne, naar disse ruter foretages i egen handels og sjøfarts interesse og ikke med dampskibe, som konkurrerer med regelmæssige linjer, som af staten nyder subvention. Reisetilskuddet beløber sig til 10 heller pr. ton for hver 100 sjømil.

Naar et skib er mere end 6 maaneder uafbrudt aftaklet eller er reiseudygtigt, taber det for det nævnte tidsrum krav paa driftstilskud.

Alle handelsskibe er befriet for at betale indtægtsskat.

De ovennævnte bestemmelser finder ikke anvendelse paa skibe: a) som tilhører et af staten allerede subveneret foretagende; b) som bliver anvendt i bestemt regelmæssig fart, som finder sted paa grund af særskilte overenskomster med poststyrelsen; c) som tilhører et industrielt etablissement, og som bliver benyttet af samme kun for tilførsel af eget materiale.

I krigs- og mobiliseringstilfælde er rederne forpligtet til at stille sine skibe til regjeringens disposition mod godtgjørelse.

Oversigt over de siden lovens ikrafttræden af staten udbetalte beløb (drifts- og reisetilskud):

Aar:	Kroner i øst. mynt.	Aar:	Kroner i øst. mynt.
1894	112 856	1899	1 345 276
1895	306 828	1900	1 362 402
1896	595 560	1901	1 403 107
1897	856 172	1902	2 302 930
1898	1 021 490	1903	2 558 376

Understøttelsesloven er af 27de december 1893 og traadte i kraft den 1ste januar 1894 med 10 aars gyldighed; ved keiserlig forordning af 26de december 1903 blev dens gyldighed forlænget til 31te december 1904.

Den østerrigske handelsflaades størrelse:

	Længere fart.				Kystfart.			
	Dampskibe.		Seilskibe.		Dampskibe.		Seilskibe.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1894	70	87 123	73	39 641	23	7 127	41	4 852
1895	75	98 194	68	36 205	24	7 619	35	4 100
1896	87	112 847	60	31 666	23	7 120	30	3 497
1897	95	132 639	47	26 392	21	6 066	26	2 961
1898	93	136 570	35	20 319	20	5 516	20	2 101
1899	92	149 117	28	16 136	20	5 343	17	1 790
1900	103	178 649	20	13 427	20	5 300	11	946
1901	117	214 877	15	12 423	17	4 569	10	1 060
1902	124	231 416	20	17 282	16	4 574	10	1 087
1903	128	246 193	12	11 463	16	4 569	9	1 021

De samlede antal skibe, byggede i ind- og udlandet i aarene 1894—1903.

	I indlandet.		I udlandet.	
	Antal.	Størrelse.	Antal.	Størrelse.
Østerrigske Lloyds skibe	40	65 083	—	—
Mindre skibe	3	3 523	69	132 467
Større dampskibe	7	1 887	7	1 744
Seilskibe tilsammen	12	1 971	9	10 513
Ialt	62	72 464	113	196 347

II. Østerrigske Lloyd. I aaret 1888 stod dampskibsselskabet Østerrigske Lloyd foran en krise, hvis følger lige til de sidste aar har havt stor indflydelse paa selskabets financielle resultater.

Disse mislige forhold tvang Lloyd til at søge regjeringens hjælp, og viste samme sig villig hertil, saa meget mere som jo ikke alene selskabets interesser, men det hele monarkis dertil knyttede kommercielle interesser stod paa spil.

Saaledes kom kontrakten af august 1891 istand med 15 aars gyldighed, efter hvilken Østerrigske Lloyd sikredes en maximal subvention af kr. 5 820 000.oo, hvorved de tilbagelagte gjennemsnitlige mileantal dannede grundlaget for beregningen.

Godtgjørelsen for de subvenerede reiser beløber sig til:

1. I det Adriatiske Hav og Middelhavet:
   a. For fart med en hastighed af mindst $11^1/_2$ sjømil pr. time kr. 7.10 pr. sjømil;
   b. for fart med en hastighed af mindst 10 sjømil pr. time til kr. 4.80 pr. sjømil;
   c. for fart med en hastighed af mindst 9 sjømil pr. time til kr. 3.60 pr. sjømil;
   d. for fart med en ringere hastighed end den sidst anførte kr. 2.90 pr. sjømil.
2. I oversjøisk fart:
   a. for fart med en hastighed af mindst 11 sjømil pr. time til kr. 5.60 pr. sjømil;
   b. for fart paa linjen Triest—Santos kr. 4.00 pr. sjømil;
   c. for den øvrige fart kr. 3.40 pr. sjømil.

Desuden godtgjøres Lloyd Suezkanalgebyrerne for den kontraktmæssige fart, hvilket tilsvarer et aarligt beløb af ca. 1 200 000 kroner i øst. mynt.

Det sidste aars gunstige export- og importforholde fremkaldte nødvendigheden af en forøgelse af den i kontrakten foreskrevne fart paa Indien. Samtidig søgte man at trække samfærdselen ind i nye omraader for at aabne den indenlandske industri nye afsætningsmarkeder, og kan man af saadanne nævne Østafrika og Persien.

For forøgelse af farten paa Indien indrømmedes Østerrigske Lloyd aarlig 637 500 francs i guld og for fart paa Persien 75 100 francs, medens der fastsattes en subvention af 800 000 kroner til inauguration af Østafrikalinjen. Den samlede subvention, som Lloyd erholder aarlig, regnes til 8 000 000 kroner i østerrigsk mynt.

Selvfølgelig paaligger der Lloyd herfor visse forpligtelser, der først og fremst bestaar i udførelsen af bestemte reiser, som maa foretages med foreskreven hastighed. Samtidig er Lloyd forpligtet til at stille samtlige skibe til poststyrelsens disposition.

Endvidere har Lloyd forpligtelsen til under kontraktens varighed ved alle principielle spørgsmaal, saasom foretagendets bestaaen, kontrahering af nye laan, forøgelse eller formindskelse af aktiekapitalen etc., at indhente handelsministeriets samtykke. Endvidere har selskabet at kjøbe mindst 20 000 tons kul af indenlandsk produktion.

Tarifen for persontrafiken og for varetransporten underligger handelsministeriets bestemmelse.

I krigstilfælde har Lloyd at stille sine skibe til marinens disposition mod godtgjørelse.

Uden handelsministeriets samtykke tør Lloyd ikke uddele høiere dividende end 4 pct. Overstiger nettofortjenesten i løbet af 1 aar 4 pct., saa er overskuddet saaledes at fordele, at staten faar $^1/_3$ og selskabet $^2/_3$ heraf.

Men ogsaa paa bestyrelsen selv har regjeringen udøvet en betydelig indflydelse, idet der i spidsen for foretagendet staar en af regjeringen udnævnt præsident, medens to direktører udnævnes af handelsministeriet.

Som allerede antydet har Lloydselskabet udvidet sig ganske betydelig i de senere aar. Samfærdselen paa de allerede bestaaende linjer er blevet meget livligere; især forøges trafiken paa Indien og Levanten sterkt.

For nærværende foretager Lloyd, bortseet fra den livlige trafik i Adria og Levanten, aarlig: 8 ture til Brasilien, 24 ture til Bombay og Calcutta, 12 ture til Østafrika, 12 ture til Japan.

Den fra aaret 1892 hidtil udbetalte dividende beløber sig til:

1892	1.9 pct.	1898	3.8 pct.
1893	4 „	1899	3.8 „
1894	4 „	1900	4 „
1895	4 „	1901	4 „
1896	1.9 „	1902	2 „
1897	3 „		

Østerrigske Lloyds størrelse:

Aar.	Antal skibe.	Tons.	Aar.	Antal skibe.	Tons.
1892	77	77 809	1898	73	86 719
1893	75	75 074	1899	70	93 134
1894	78	83 427	1900	67	100 031
1895	75	87 161	1901	70	100 580
1896	77	86 385	1902	68	101 601
1897	75	90 251			

Lloyds reiser i aarene 1891—1902:

Aar.	Antal reiser.	Antal passagerer.	Befordrede varer i meter-centner.
1891	1 253	293 918	5 742 022
1892	1 100	250 061	5 352 332
1893	1 180	260 129	6 646 112
1894	1 133	261 344	7 245 006
1895	1 220	276 034	7 556 778
1896	1 238	260 565	7 707 826
1897	1 284	275 088	8 840 844
1898	1 199	274 397	9 484 776
1899	1 206	268 420	9 677 275
1900	1 217	281 831	10 467 579
1901	1 190	281 909	11 068 023
1992	1 132	280 619	10 815 604

III. Forenede østerrigske Skibsfartsaktieselskab, forhen: „Austro-American und Fratelli Cosulich". Med dette selskab existerer en overenskomst om oprettelse af regelmæssige ruter mellem Triest og Central-Amerika, og har samme overtaget forpligtelsen til at foretage maanedlige og regelmæssige reiser fra Triest direkte uden omlastning til en eller flere havne paa Mexicos østkyst og tilbage, gjældende fra september 1904 til november 1905 inklusive. Selskabet er berettiget til at anløbe havne i Middelhavet, ved Antillerne, i den Mexicanske Bugt og i det Karaïbiske Hav.

Hvad tarifen angaar, har selskabet forpligtet sig til at forelægge maximal-exporttarifen saavelsom fragtbetingelserne for exporten for handelsministeriet til indvilgelse.

Selskabet erholdt som reisepræmie en samlet sum af kr. 60 000.oo pr. reise til Mexico, idet der bestemtes, at fortsættelse af disse ruter efter udgangen af den i overenskomsten fastsatte tid skal være gjenstand for ny overenskomst.

De af staten i aarene 1900—1903 godtgjorte Suezkanalgebyrer:

	Bombay-linjen.	Kobe-linjen.	Andre linjer.	Sum i francs.
1900	503 381.70	816 786.00	475 852.27*) 159 683.03**) 73 456.87***) 708 992.17	2 029 159.87
1901	618 825.50	834 826.83	467 505.91*) 231 869.40**) 25 000.00***) 724 375.31	2 178 027.64
1902	631 342.89	910 797.84	917 897.47*)**)	2 460 038.20
1903	580 707.94	838 263.30	943 126.84*)**)	2 362 098.08

Suezkanalgebyrerne varierer efter de passerende skibes størrelse.

Ligeledes tilbagebetales den del af gebyrerne, som tilsvarer de til eller fra Fiume lastede varer (ca. $^1/_5$ af det samlede kvantum) af den kongelige ungarske regjering.

Moskva.

Uddrag af aarsberetning for 1903 fra konsul N. Winkel, dateret 29de september/12te oktober 1904.

Rus'lands udførsel af de vigtigste artikler over den europæiske og Sortehavs-grænsen samt Finland i aaret 1903:

	Tusen pud.	Tusen rubler.		Tusen pud.	Tusen rubler.
Hvede	254 834	218 288	Ferskt kjød . .	813	1 645
Rug	82 220	56 787	Saltet og røget kjød	230	1 302
Byg	145 483	86 375		Mill. stkr.	
Havre	59 479	40 702	Æg	2 768	51 000
Mais	39 308	22 661	Kaviar	131	2 728
Hvedemel . . .	4 685	7 794	Fisk, fersk . .	190	670
Rugmel . .	10 731	10 102	„ saltet, røget og marineret .	622	2 461
Klid og andet affald	36 367	18 920	Farin	10 863	14 297
Poteter	2 653	600	Raffineret sukker	73	190
Grønsager . .	6 162	1 204			

*) Calcutta.
**) Bombay, vinterlinjen.
***) Persien.

	Tusen pud	Tusen rubler.
Tobak i blade .	306	1 310
	Tusen stkr.	
Cigaretter . . .	263 439	1 537
	Mill. grader.	
Spiritus . . .	73	740
Likører, brændevin	20	182
	Tusen pud.	
Træmateriale . .	249 116	65 291
Frø, alle slags .	13 729	18 247
Lin	15 733	72 605
Hamp	2 578	9 777
Linstry	2 482	7 136
Hampestry . .	845	2 074
Pelsvarer . .	630,3	8 844
Huder, alle slags	920	11 315
Ben, alle slags .	1 798	1 249
Fosforit og gjødningsstoffe . .	1 079	593
Børster	133	4 759
Fjær	109	1 387
Silkekokoner . .	86	2 613
Uld, alle slags .	812	5 600
Raamalm . . .	28 004	5 825
Metaller, ubearbeidede . . .	93	2 268
Nafta, naftaprodukter . . .	107 057	51 631
Apothekervarer .	125	921
Dyr:	Tusen stkr.	
Levende fugle .	2 757	1 286
Dræbte „ .	647	3 320
Okser og kjør .	3	238
Svin — grise .	72	3 034
Faar	43	176
Heste	70,9	6 421
Fabrikater:	Tusen pud.	
af metal . . .	—	2 550
af guttaperka og gummi . . .	134	3 002
af uld	69	1 574
af bomuld . .	88	2 108
Undertøi, kjoler og pelse . .	14.5	467

Ruslands import af de hovedsageligste artikler over den europæiske og Sortehavsgrænsen samt Finland i aaret 1903:

	Tusen pud.	Tusen rubler.
Korn og poteter .	2 002	1 521
Ris	867	1 035
Do. fra Persien .	3 296	4 419
Grøntsager, alle slags	1 114	866
Appelsiner, citroner og pomerantser	3 117	3 910
Nødder	432	1 508
Kaffe	578	4 902
Kakao	116	1 198
The	1 440	25 919
Do. over Irkutsk .	536.1	5 336
Tobak i blade . .	38	1 709
Cigarer	1.0	526
Arak, rum, cognak etc. paa fade .	54	1 507
	1 000 fl.	
Do. paa flasker .	713	1 882
	Tusen pud.	
Druevin paa fade	426	5 995
	1 000 fl.	
Do. paa flasker .	1 471	4 486
Mineralvande . .	4 304	956
	Tusen pud.	
Kogsalt	518	104
Ost	86	944
Fisk, fersk . . .	351	932
„ marineret .	134	1 558
Sild, saltet og røget	9 861	14 792
Gjødningsstoffe, alle slags	5 072	1 738
Talg etc. . . .	1 407	4 157
Bivoks	211	4 418
Huder, ubearbeidede	1 745	6 280
„ bearbeidede	178	6 526
Pelsvarer . . .	150.3	8 098
Træ, almindelige sorter	53 918	8 952
Do., værdifulde sorter	268	372
Korktræ	851	2 392
Planter, frø etc. .	6 721	12 665
Byggematerialier .	10 874	1 573
Stenkul	181 193	18 119

	Tusen pud.	Tusen rubler.
Koks	30 168	3 434
Kautschuk, guttaperka, gummi	666	23 107
Kemiske produkter og materialier	5 958	12 951
Planteoljer og glycerin	958	5 471
Kosmetiske varer	20.6	1 647
Farver og farvevarer	3 220	12 259
Garvestoffe	3 626	3 033
Raa jute	1 893	4 071
Raasilke, silkevat, kokoner etc.	103.3	16 191
Uld, ukjæmmet og uspundet	1 323	19 658
Jute og lin, spundet	5	79
Bomuld, spunden	149	5 262
Uld, kjæmmet, ufarvet	195	4 632
Do. do., farvet	1	29
Uld, spunden, ufarvet	93	3 042
Do. do., farvet	13	530
Do., tvunden, ufarvet	139	5 282
Do., do., farvet	34	1 526
Metaller, ubearbeidede	9 636	28 214
deraf:		
Jern	3 639	4 057
Blik	14	52
Staal	839	745
Tin	331	6 324
Bly	3 224	5 733
Zink	623	2 006
Træmasse	1 581	2 037
Raa bomuld	12 831	98 385
Dyr	—	1 528
Fabrikater:		
Lædervarer	10.8	1 010
Trævarer	519	500
Snedker-, dreiervarer	—	2 710
Glasvarer	284	1 750
Guldvarer	—	1 280
Sølvvarer	—	990
Metalvarer:		
af messing	151.6	3 955
„ støbejern	270	1 723
„ jern og staal	791	5 663
„ blik	285	3 095
„ traad	121	2 128
Metal, raat	263	1 689
Vaaben og tilbehør	11.1	1 462
Ljaer, sigder etc.	313	1 842
Haand-instrumenter	392	3 285
Maskiner, apparater og maskindele	8 393	60 776
Fysikalske instrumenter	81.5	3 977
Urmagervarer	—	3 101
Musikinstrumenter	—	3 618
Ekvipager	—	1 786
Skrivpapir	3 264	13 316
Billeder og bøger	110	1 974
Bomuldsvarer	69.6	4 966
Hamp- og linvarer	222.1	2 404
Uld- og halvuldvarer	—	7 716
Silkestoffe og -baand	3.6	3 860
Halvsilkestoffe og -baand	0.12	481
Undertøi og klæder	3.6	1 920
Galanterivarer og toiletartikler	47.7	3 662

Af udførselsartiklerne gik følgende varer i aaret 1903 til de russiske havne ved Stillehavet:

	Tusen pud.	Tusen rubler.
Hvedemel	248	373
Rugmel	109	109
Kosmør	24	275
Farin	146	191
Raffinadesukker	326	1 443
Spiritus	30 561	368
Likører, brændevin	Tusen grader. —	Tusen rubler. 128
	Tusen pud.	
Tobak i blade	5	17
Tobak, skaaren	49	985
Jern	103	325

	Tusen pud.	Tusen rubler.		Tusen pud.	Tusen rubler.
Lysolje	562	267	Maskiner og maskindele	54	443
Fabrikater:					
af kobber . . .	8	194	Klæde	6	321
„ støbejern . . .	39	205	Bomuldstøier . .	41	1 993
„ jern	66	598	Stearinlys . . .	22	198
„ staal	100	591	Bøger	7	455

Marseille.

Aarsberetning fra fung. konsul, vicekonsul F. Westrup, dateret 4de november 1904.

1ste del.

Den norske skibsfart i aaret 1903.

	Ankomne norske fartøier.						Afgaaede norske fartøier.					
	Fra Norge.		Fra andre lande.		Sum.		Til Norge.		Til andre lande.		Sum.	
	Ant.	Tons.	Ant.	Tons	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.	Ant.	Tons.
A. Med ladning.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	40	36 227	40	36 227	12	8 804	16	11 381	28	20 185
Seilskibe	-	-	4	2 522	4	2 522	1	352	5	3 038	6	3 390
Sum	-	-	44	38 749	44	38 749	13	9 156	21	14 418	34	23 575
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	23	17 796	23	17 796	-	-	10	8 065	10	8 065
Seilskibe	-	-	2	809	2	809	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	25	18 605	25	18 605	13	9 156	10	8 065	10	8 065
Totalsum af ladede fartøier	-	-	69	57 354	69	57 354	13	9 156	31	22 484	44	31 640
B. I ballast.												
Hovedstationen:												
Dampskibe	-	-	5	2 425	5	2 425	-	-	17	18 467	17	18 467
Seilskibe	-	-	3	1 806	3	1 806	-	-	-	-	-	-
Sum	-	-	8	4 231	8	4 231	-	-	17	18 467	17	18 467
Konsulatdistriktet forøvrigt:												
Dampskibe	-	-	2	2 159	2	2 159	-	-	13	10 198	13	10 198
Seilskibe	-	-	-	-	-	-	-	-	2	809	2	809
Sum	-	-	2	2 159	2	2 159	-	-	15	11 007	15	11 007
Totalsum af ballastede fartøier	-	-	10	6 390	10	6 390	-	-	32	29 474	32	29 474

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske fartøier kr. 679 845.00, for fra konsulatdistriktet afgaaede norske fartøier kr. 220 995.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske fartøier.

Af svenske fartøier ankom til konsulatdistriktet 22 dr. 14 549.78 tons, til hovedstationen 19 dr. 13 660.13 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen kr. 2 417.15; ved vicekonsulsstationerne kr. 1 211.15, hvoraf tilfaldt konsulen kr. 605.57. Af svenske skibe ved hovedstationen kr. 596.09, ved vicekonsulsstationerne kr. 56.52, hvoraf tilfaldt konsulen kr. 28.26; ialt tilfaldt konsulen kr. 3 647.07.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 419.33, i svenske sager kr. 134.14, i andre sager kr. 29.16; ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 162.65, i svenske sager intet.

Af følgende tal fremgaar, hvorledes den norske skibsfart fordeler sig paa damp- og seilfartøier i den sidste femaarsperiode:

	Dampskibe.		Seilskibe.		Tilsammen.	
Aar.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1903	138	115 523	17	9 335	155	124 858
1902	126	97 373	30	18 034	156	115 407
1901	105	83 227	25	15 407	130	98 634
1900	64	48 767	27	11 296	91	60 063
1899	71	64 905	32	19 902	103	84 807

De norske fartøier har ifølge meddelte opgaver indtjent følgende fragtbeløb:

		Dampskibe.	Seilskibe.	Tilsammen.
1903	frcs.	1 048 970	202 225	1 251 195
1902	„	896 920	660 200	1 557 120
1901	„	730 900	682 650	1 413 550
1900	„	442 185	364 060	806 245
1899	„	785 000	519 260	1 304 260

Maanedsfragter ikke medregnede.

Videre fordeler beløbene for aaret 1903 sig saaledes:

	Dampskibe.	Seilskibe.	Tilsammen.
Ankomne fartøier . . . . . frcs.	837 430	106 825	944 255
Afgaaede „ . . . . . „	211 540	95 400	306 940

Af totalbeløbet falder paa hovedstationen ca. 75 pct. og paa vicekonsulsstationerne ca. 25 pct.

Paa distriktets havne var den norske skibsfart saaledes fordelt:

	Antal	Tons.		Antal.	Tons.
Marseille	103	85 022	Nizza	6	5 110
Cette	32	23 337	Cannes	4	3 198
Port Vendres . . .	6	5 243	Port de Bouc	4	2 948

Den norske skibsfart i sin helhed paa dette konsulatdistrikt er i tiaarsperioden 1894—1903 steget. Naar bortsees fra aaret 1895 (208 fartøier dr.

127 825 tons), har tonnagen i aaret 1903 været høiere end noget af de foregaaende aar. Antallet er samtidig gaaet tilbage, saaledes at gjennemsnitstonnagen er steget fra 627 til 805 tons.

Tilvæksten i disse ti aar udgjør ca. 30 pct. Som det sees af ovenstaaende opgaver, har den ikke været jævnt stigende, men tvertom meget vekslende; saaledes faaes ved sammenligning med aaret 1899 omkring 47 pct.

Naar hovedstationen alene tages i betragtning, viser det sig, at en betydelig forbedring er indtruffet, omend ogsaa her vekslende, som følgende zifre angiver: 1894 102 fartøier dr. 64 968 tons, 1899 58 fartøier dr. 51 972 tons, 1903 103 fartøier dr. 85 022 tons.

Tonnagen i aaret 1903 overstiger det næst foregaaende aars tilsvarende zifre med 4 394 reg.-tons eller 5 pct.

Til hovedstationen indkom 44 norske fartøier dr. 38 749 tons med ladning og 8 dr. 4 230 i ballast, hvoraf 45 dr. 38 652 tons var dampskibe.

Til havnen indførtes under norsk flag følgende varer: (dampskibe) 22 191 tons oljefrø fra Rufisque, Bathurst og Pondicherry, 10 154 tons kul fra Newport, Cardiff, Swansea, Newcastle, Manchester og Glasgow, 2 760 tons beg fra Manchester, 4 350 tons tomfade fra Antwerpen, 211 tons teak fra Bangkok; (seilskibe) 1 540 tons asfalt fra Trinidad, 900 tons kopra fra Papeete, 457 tons sukker fra Le Moule og 700 tons bjælker fra Fiume.

Med norske fartøier udførtes: (dampskibe) 3 636 tons stykgods til Norge, England, Spanien og Afrika (Dakar), 7 150 tons oljekager, hvoraf 2 850 tons til Danmark og 4 300 tons til Sverige, 600 tons fosfat til Port S. Louis du Rhône og 160 tons ris til Rufisque; (seilskibe) 3 352 tons oljekager til Sverige, 1 603 tons teglsten til Rio de Janeiro og Progreso.

Otto Thoresens dampskibslinje har i aaret underholdt maanedlige ruter paa Marseille med fortjenstfuld regelmæssighed, som ikke kan andet end medføre den bedste indflydelse paa forbindelserne med Norge.

Den norske skibsfart paa vicekonsulsstationerne har, naar Cette undtages, været ubetydelig.

I tiaarsperioden 1894—1903 har den svenske skibsfart paa distriktet ikke noget aar havt saa ugunstige tal at opvise som det forløbne aars. Vistnok har en sikkerlig tilfældig forøgelse i seilskibenes antal og tonnage indtruffet, men nedgangen for dampskibene er langt mere bemerkelsesværdig. En sammenligning med aarene 1899 og 1894 viser, at denne nedgang udgjør resp. omkring 36 pct. og 44 pct., hvilken nedgang for en stor del falder paa havnen Cette, som i aaret 1903 ikke besøgtes af noget svensk dampskib. I aaret 1894 lossede eller ladede i nævnte havn 7 svenske dampskibe dr. 5 684 tons, i aaret 1899 var antallet gaaet ned til 2 dr. 1 394 tons.

De kvantiteter vin, som der bødes vore dampskibe i fragt, var for smaa til at afhentes; denne export paa Skandinavien gaar nu mest over Marseille.

Tre svenske seilskibe dr. 890 tons lossede i Cette stav fra Fiume og kaolin fra Fowey.

Den svenske skibsfart paa hovedstationen er i samme tiaarsperiode aftaget i ganske betydelig grad. I aaret 1894 ankom 26 fartøier dr. 18 156 tons; i aaret 1899 22 dr. 18 584 tons og i aaret 1903 19 dr. 13 660 tons, hvoraf dampskibe resp. 20 dr. 15 175 tons, 21 dr. 17 922 tons og 15 dr. 12 541 tons. Nedgangen i de 10 aar udgjør saaledes nær 25 pct.

Nogen særlig paatagelig aarsag til dette forhold kan vanskelig angives, men det turde vel kunne ansees for at bero paa konjunkturerne i det hele taget. Den bemerkning kan imidlertid gjøres, at de svenske rederier øiensyn-

lig ikke finder trælastfragterne lokkende, thi ikke en eneste ladning trælast ankom i aarets løb til distriktet under svensk flag.

Dette lader sig vel bedst forklare deri, at udfragterne herfra er temmelig daarlige. Første plads indtager her oljekager, hvoraf betydelige mængder udføres.

Med svenske dampskibe indførtes i aaret 1903 til Marseille 3 425 tons kul fra Newport og Newcastle samt 300 tons jern fra Sverige. Fire seilskibe ankom i ballast.

Med dampskibene udførtes 5 250 tons oljekager og stykgods til Sverige; med seilskibene 1 035 tons oljekager til Bremen og Göteborg samt 370 tons teglsten til Progreso.

Til Cette indførtes jordbeg fra London, Manchester, Liverpool og Garston, kobbersulfat fra Manchester, Liverpool, Garston og Middlesborough, kul fra Cardiff og Manchester og gammelt jern fra Antwerpen.

Fra Cette udførtes: Asfalt til Valencia og London, bouxit til Manchester, tomfade til Valencia og jernmineral til samme havn.

Til Port Vendres indførtes 1 ladning kul fra Newcastle og 1 ladning trælast fra Fiume og udførtes 1 ladning jernmalm til Middlesborough.

Til Nizza 3 ladninger kul fra Swansea, Sunderland og Cardiff.

Til Cannes 1 ladning kul fra Sunderland og 1 ladning trælast fra Fiume. Til Port de Bouc 2 ladninger kul fra Newcastle.

Nedenstaaende fragtsatser opgives at have kommet vore fartøier tilgode i farten paa distriktet:

Indgaaende:

Trælast . . .	pr. load,	seilskibe	fra	Fiume frcs. 11.
Jern	„ ton	dampskibe	„	Stockholm frcs. 15.
Kul	„ „	—	„	Newport frcs. 7.75, Cardiff frcs. 6.75, Swansea frcs. 8.75, Newcastle 5 sh., 6 sh. 6 d.
Oljefrø	„ „	—	„	Bathurst 17 sh., frcs. 18 til 30, Rufisque frcs. 18.50 til 22, Kaolah frcs. 27, Foundiougue frcs. 24.
		seilskibe	„	Papeete mk. 36.75.
Sukker		—	„	Le Moule frcs. 30 pr. oksehoved, 17 „ tønde.
Teak	pr. ton	dampskibe	„	Bankok 42 sh. 6 d.

Udgaaende:

Oljekager	pr. ton	seilskibe	til	Göteborg, Malmö, Stockholm 12 sh., Ystad 13 sh., Lyngør for ordre 14 sh. 6 d.
	„ „	dampskibe	„	Göteborg 16 sh., Landskrona 10 sh. 6d, Norrköping 10 sh., Kallundborg 15 sh., Nyborg, Esbjerg, Svendborg, Kjøge 13 sh., Bremen 12 sh.
Stykgods	„ „	—	„	Dakar frcs. 30.
Teglsten, cement . .	„ „	seilskibe	„	Havana frcs. 13.50, Progreso tagsten frcs. 24, gulvsten frcs. 25.

Import. De artikler som fremdeles i nogen særlig grad har interesseret dette marked, er fra Sverige trælast, træmasse og jern og fra Norge fiskeprodukter, trælast, træmasse og hesteskosøm.

De officielle opgaver optager følgende artikler i detalj:

	Norge.	Sverige.
Bygningsvirke, 80 m/m. og derover.	kg. —	kg. 105 000
Do., fra 35 m/m til 80 m/m.	„ 1 168 000	„ 1 735 000
Do., fra 35 m/m og derunder	„ 1 929 000	„ 3 523 000
Rundtømmer, ubearbei det	„ —	„ 62 000
Trælast, høvlet	„ —	„ 107 988
Træmasse, mekanisk	„ —	„ 10 376
Jern	„ —	„ 221 936
Do., gammelt	„ 550	„ —
Klipfisk	„ 889	„ —
Stokfisk	„ 47 438	„ —
Nedlagt fisk	„ 5	„ —
Tran	„ 120	„ —
Hesteskosøm	„ 15 883	„ —
Tougverk, gammelt	„ 3 830	„ —
Do., nyt	„ 350	„ —
Maskiner og verktøi	„ —	„ 3 775
Grønsager, tørrede	„ 2 401	„ —
Kjød, nedlagt	„ —	„ 870
Margarin og lignende produkter	„ —	„ 400
Huder	„ 255	„ —
Slibestene	„ 96	„ —
Likører	liter 12	liter 153
Tøier, bomulds-	kg. 258	kg. —

De ovenangivne zifre fortjener, særlig hvad artiklerne fiskeprodukter og træmasse angaar, at granskes nærmere, thi de angiver visselig ikke den virkelige import af disse artikler fra de forenede riger. En stor del af disse artikler indføres ad indirekte vei og kommer saaledes ved omladning til at figurere under et andet produktionssted end det virkelige. En ikke ubetydelig del af de nedenangivne zifre turde tilkomme Norge eller Sverige.

Træmasse:	Mekanisk.	Kemisk.
Fra Tyskland	kg. 490 142	30 732
„ England	„ 10 000	—

Stokfisk:		Tran:	
Fra England	kg. 69 215	Fra Tyskland	kg. 9 534
„ Holland	„ 34 210	Klipfisk:	
„ Tyskland	„ 32 125	Fra Tyskland	kg. 25 887
Tran:		„ England	„ 11 449
Fra England	kg. 49 056	„ Holland	„ 3 743
„ Holland	„ 15 798		

Af tran indføres ikke ubetydeligt af billige sorter, som opgives blot delvis at bestaa af norsk vare, som af mellemhænder opblandes med ringere kvaliteter. Derved er der opstaaet en haard konkurrent for den gode ægte norske tran, en ofte illoyal konkurrent, der optræder under norsk merke.

Export. De officielle opgaver optager en mangfoldighed af artikler, som exporteres fra Marseille til de forenede riger.

De vigtigste er:

Norge.

	Kg.		Kg.
Oljekager	236 500	Talk	200
Gryn (gruaux)	17 080	Korinther	9 040
Do., (semoules en pâtes)	110 239	Frugt, nedlagt	1 184
Oljer: Kokos-	216 732	Sæbe	—
Oliven-	44 454	Parfumer	—
Ricinus-	13 743	Oljefarver	3 000
Sesam-	8 200	Gummi	—
Arachide-	16 637	Harpix	—
Okker	174 628	Urter og rødder	—
Arachidenødder, afskallede	5 000	Maskindele af jern og staal	—
Vin liter	17 819	Vævede stoffe af hamp og lin	1 200
Flasker, fulde	11 236	Uld	2 000
Mandler	20 287	Figener	750
Tomfade	13 534	Grønsager, nedlagte	750
Lys	4 370	Fernisser	2 060
Lakrits	805	Medikamenter	64
Møbeltræ	24 520	Hvedemel	665
Diverse affald	14 325	Trøfler	34

Sverige.

	Kg.		Kg.
Oljekager	5 351 100	Stene for teknisk brug	5 000
Gryn (gruaux)	758 438	Frugt, nedlagt	5 058
Do, (semoules en pâtes)	8 067	Sæbe	7 436
Oljer: Kokos-	340 943	Parfumer	3 591
Oliven-	208 306	Gummi	12 559
Ricinus-	39 037	Harpix	2 629
Sesam-	28 202	Urter og rødder	3 300
Arachide-	25 428	Maskindele af jern og staal	2 900
Okker	114 419	Vævede stoffe af hamp og lin	300
Arachidenødder, afskallede	168 000	Straamatter	1 000
Do., ikke afskallede	3 025	Uld	1 802
Oxyderet zink	72 645	Linfrø	1 500
Vin liter	52 183	Grønsager, nedlagte	1 138
Flasker, fulde	35 742	Guttaperka	600
Mandler	92 022	Øl	820
Jordbeg	30 031	Konjak	818
Tomfade	26 138	Vinsyre	333
Lys	17 372	Lergods	1 590
Lakrits	31 722	Medikamenter	1 241
Møbeltræ	14 780	Porcelæn	728
Cremortartari	8 434	Trøfler	246
Talk	5 000		

Exporten, særlig til Sverige, af artikelen oljekager har antaget en stor udstrækning. De nærmest foregaaende aar blev følgende kvantiteter oljekager udført til Sverige: I aaret 1900 1 385 000 kg., i aaret 1901 3 144 000 kg., i aaret 1902 1 670 000 kg.

Forandret udgivelse af „Konsulatberetninger".

Fra førstkommende nytaar af vil der indtræde følgende forandringer med hensyn til udgivelsen af „Konsulatberetninger":

Udgivelsen skal besørges af handelsdepartementet og Norges oplysningskontor for næringsveiene i forening.

Publikationen skal deles i to afdelinger, en ugeudgave og en maanedsudgave.

Ugeudgaven skal indeholde den del af konsulernes beretninger, der er af speciel aktuel interesse, medens statistiske opgaver og andet mindre aktuelt stof indtages i maanedsudgaven.

Departementet har truffet et arrangement med bladet „Farmand" om, at „Konsulatberetninger"s ugeudgave fra nytaar af skal medfølge bladet som gratistillæg til dette.

Konsulerne vil gjennem cirkulære blive anmodet om straks at indberette, hvad der forefalder i udlandet af aktuel interesse.

Ved den nye ordning tilsigter man at opnaa, dels at alle foreteelser af aktuel interesse i udlandet snarest kan komme til forretningsverdenens kundskab, dels at beretningerne kan faa en større læsekreds blandt landets næringsdrivende, end hidtil har været tilfældet.

Abonnements paa publikationen for aargangen 1905 kan tegnes i „Farmand"s expedition, Kristiania, hvor fra nytaar af ogsaa enkelte hefter vil være at faa tilkjøbs. Abonnementsprisen vil blive kr. 3.00 pr. aar for den samlede publikation (uge- og maanedsudgaven). Prisen for enkelte hefter vil blive kr. 0.10 pr. hefte af ugeudgaven og kr. 0.25 pr. hefte af maanedsudgaven.

Indhold. **Forandret udgivelse af „Konsulatberetninger"** s. 832. — **Kort oversigt over de subventioner, som af den østerrigske regjering ydes for skibsfartens fremme** s. 819. — **Marseille** s. 826. — **Moskva** s. 823. — **Singapore** s. 817.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.

KONSULATBERETNINGER.

Uddrag af aarsberetninger fra de norske og svenske konsuler m. m.
indkomne i aaret 1904.

Udgivet ved

No. 20. departementet for udenrigske sager, handel, sjøfart og industri. **1904.**

Kapstaden.

Aarsberetning for 1903 fra fungerende generalkonsul, vicekonsul O. A. Ohlsson, dateret 20de oktober 1904.

Den norske skibsfart i aaret 1903. Af norske skibe ankom med ladning til hovedstationen fra Norge 18 seilskibe dr. 18 140 tons, fra andre lande 30 fartøier dr. 29 091 tons (hvoraf 1 dampskib dr. 2 292 tons og 29 seilskibe dr. 26 799 tons), ialt 48 fartøier dr. 47 231 tons; til konsulatdistriktet forøvrigt ankom med ladning fra Norge 27 seilskibe dr. 20 290 tons, fra andre lande 129 fartøier dr. 112 096 tons (hvoraf 4 dampskibe dr. 8 353 tons og 125 seilskibe dr. 103 743 tons), ialt 156 fartøier dr. 142 386 tons; der ankom saaledes ialt til konsulatdistriktet af lastede norske fartøier 45 dr. 38 430 tons fra Norge og 159 dr. 141 187 tons fra andre lande eller tilsammen 204 fartøier dr. 179 617 tons.

I ballast ankom ingen norske fartøier.

Af norske skibe afgik med ladning til fremmede lande fra hovedstationen 1 dampskib dr. 2 292 tons og 1 seilskib dr. 356 tons, fra konsulatdistriktet forøvrigt 2 seilskibe dr. 899 tons, altsaa ialt 4 lastede fartøier dr. 3 547 tons.

I ballast afgik fra hovedstationen til Norge 2 seilskibe dr. 2 019 tons, til andre lande 44 seilskibe dr. 42 080 tons, ialt 46 skibe dr. 44 099 tons; fra konsulatdistriktet forøvrigt afgik til Norge 4 seilskibe dr. 4 367 tons, til andre lande 172 fartøier dr. 146 199 tons (hvoraf 4 dampskibe dr. 8 353 tons og 168 seilskibe dr. 137 846 tons); der afgik saaledes af norske fartøier i ballast til Norge 6 dr. 6 386 tons, til andre lande 216 dr. 188 279 tons eller tilsammen 222 fartøier dr. 194 665 tons.

Bruttofragter for til konsulatdistriktet ankomne norske skibe £ 258 034.

For ordre, reparation etc. ankom 26 norske skibe dr. 18 993 tons.

Af svenske skibe ankom til konsulatdistriktet 35 dr. 25 792 tons, deraf til hovedstationen 5 dr. 3 349 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe ved hovedstationen £ 163. 8. 11, ved vicekonsulsstationerne £ 513. 0. 3, hvoraf tilfaldt konsulen £ 256. 10. $1\frac{1}{2}$; af svenske skibe ved hovedstationen £ 22. 13. 4, ved vicekonsulsstationerne £ 76. 8. 5, hvoraf tilfaldt konsulen £ 38. 4. $2\frac{1}{2}$; ialt tilfaldt konsulen £ 480. 16. 7.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager £ 11. 15. 0, i svenske sager £ 0. 11. 8.

Skibsfarten. Som enhver havde kunnet vente som følge af den depression, der gjorde sig gjældende i den sidste halvdel af aaret 1903 inden alle virksomheds- og forretningsgrene, skulde denne stilhed i forretningslivet ogsaa gjøre sin indflydelse gjældende, hvad skibsfarten herud angaar. Antallet og tonnagen af de ankomne fartøier kunde derfor ikke opnaa de zifre, som statistiken udviste de nærmest foregaaende aar.

Havnene i Kapkolonien besøgtes i aaret 1903 af ialt 2 430 dampskibe dr. 10 186 289 tons samt 549 seilskibe dr. 530 925 tons, af hvilke 2 218 damp- og 198 seilskibe var af britisk nationalitet. Af seilskibene ankom til Kapstaden 104 britiske og 146 udenlandske, til Mossel Bay 10 udenlandske, til Port Elizabeth 42 britiske og 107 udenlandske, til East London 39 britiske og 80 udenlandske.

Skibsfarten hertil i norske og svenske fartøier er gaaet blot ubetydelig ned, naar man sammenligner med zifrene for det nærmest foregaaende aar.

Ankomne svenske fartøier udgjorde i aaret 1903:

35 skibe med en samlet tonnage af 25 792 tons, mod 37 skibe med en samlet tonnage af 22 612 tons i aaret 1902; af disse fartøier ankom:

Til Kapstaden	5 dr.	3 349 tons	Til East London	7 dr.	4 759 tons
„ Mossel Bay	1 „	799 „	„ Durban	13 „	10 536 „
„ Port Elizabeth	9 „	6 349 „			

Af ankomne norske fartøier opviser aaret 1903 204 med en samlet tonnage af 179 617 tons, mod i aaret 1902 219 med en samlet tonnage af 189 897 tons; af disse i aaret 1903 ankomne fartøier kom:

Til Kapstaden	48 dr.	47 231 tons	Til East London	37 dr.	28 250 tons
„ Mossel Bay	4 „	3 261 „	„ Durban	60 „	56 111 „
„ Port Elizabeth	55 „	44 764 „			

Tilsammen ankom saaledes til distriktet, kolonien Natal deri iberegnet: 239 norske og svenske fartøier dr. 205 409 tons i aaret 1903, medens for aaret 1902 de tilsvarende zifre var 256 fartøier dr. 212 509 tons.

Af disse under fjoraaret ankomne svenske og norske fartøier har 71 udbragt last fra Sverige, 45 udbragt last fra Norge, samt er 123 ankommet under rubriken „fra andre lande med ladning“.

Som i konsulatets foregaaende aarsberetning meddelt, har dokmyndighederne („The Table Bay Harbour Board“) ofret store summer for at sikre fartøier hurtig expedition samt for at lette en rask borttransport af oplosset gods. Nye kaier er blevet bygget inden dokomraadet, en mængde kostbare kraner er blevet opsat, jernbanespor er anlagt overalt paa kaierne, alt i den hensigt at faa dokomraadet og dets virksomhed saa fuldkommen som muligt. Endnu paagaar dog dette arbeide og kommer til at paagaa endnu i flere aar, idet en stor plan for udvidelsen af havnen og dokkerne er under udarbeidelse samt delvis fastslaaet. Allerede nu har de midler, som har staaet til forføining for rask expedition, vist sig fyldestgjørende for den nuværende skibsfart hertil, saa noget ophold for fartøierne paa reden ikke har behøvet at indtræffe. Tvertom har regelmæssig fartøierne umiddelbart kunnet gaa ind i dokken og begynde at losse, en naturligvis for disse meget gunstig omstændighed. I kyst-

havnene har heller ikke noget længere ophold for fartøierne behøvet at opstaa, saa den frygt, som skibsrederne i de sidste aar har havt for at fragte sine fartøier til de sydafrikanske havne, turde nu være overvundet.

En merkelig omstændighed under sidste del af fjoraaret var den, at et stort antal fartøier ankom hertil „for ordre", hvilket for en del af disse blev en ganske kostbar affære. Tidligere er fartøier, som kom hid „for ordre", og som da naturligvis ikke løb ind i dokken, ikke blev rammet af „dockdues", men havnemyndighederne har nu lagt en afgift paa saadanne fartøier af $^1/_2$ penny pr. gross register-ton pr. dag, hvilken afgift dog senere blev limiteret til blot to dages debitering. Derhos maa ogsaa saadanne fartøier paa vanlig maade inklarere paa toldboden, og i dette øiemed maa de tilkalde en mægler.

I aarets løb blev en direkte dampskibslinje fra havne i Sverige og Norge sat igang af „The South African Trading Company", og da dette selskabs dampere er svensk eiendom og gaar under svensk flag, er en meget længe fremholdt forhaabning tilslut blevet virkeliggjort. Det har nemlig været et længe næret ønske, at importørerne herude skulde kunne vide i god tid paa forhaand, naar leilighed var at paaregne, saa at de i god tid skulde kunne indsende sine ordres. En dampskibsleilighed direkte herud, med hvilken ogsaa mindre partier trælast o. a. kan skibes, sætter naturligvis de mindre konsumenter, saasom bygmestere og kontraktører istand til at beordre just det kvantum, de for anledningen behøver, men hvorvidt de større trælasthandlere her synes om et saadant direkte opkjøb, er et spørgsmaal, som i den sidste tid er taget under alvorlig overveielse.

Endnu har disse direkte dampere kun besøgt Durban samt Delagoa Bay for losning, men hensigten er, at de efterhaanden og alt efter tilgangen af gods ogsaa skal anløbe de andre sydafrikanske havne.

Fragtmarkedet paa Kapkolonien saavel for trælast fra Østersjøen og Norge som for stenkul fra England viste i aaret 1903 en nedadgaaende tendens, og fragtsatserne for det nævnte aar stod ganske betydelig tilbage for næstforegaaende aar.

Fragterne for trælast var i aaret 1903 fra:

Sundsvall . .	70 sh. 0 d—75 sh. 0 d	Fredrikstad .	57 sh. 6 d—60 sh. 0 d
Hudiksvall .	77 sh 6 d		—62 sh. 6 d—70 sh. 0 d
Söderhamn .	72 sh. 0 d—71 sh. 3 d	Fredrikshald .	62 sh. 6 d
Gefle . . .	72 sh. 6 d	Kristiania . .	65 sh. 0 d—70 sh. 0 d
Norrköping .	70 sh. 0 d—72 sh. 6 d	Arendal . . .	62 sh. 6 d—65 sh. 0 d
Göteborg . .	65 sh. 0 d—67 sh. 6 d		—68 sh. 6 d

Stenkulfragterne i aaret 1903 har været fra:

Cardiff . .	17 sh. 6 d—18 sh. 6 d	Shields	20 sh. 0 d
Ardrossan .	14 sh. 6 d		

Bruttofragterne for de til distriktet ankomne fartøier udgjorde for norske fartøier £ 258 034 mod £ 220 293 i aaret 1902, for svenske fartøier £ 44 885 mod £ 37 913 i aaret 1902 eller tilsammen £ 302 919 mod £ 258 206 i aaret 1902.

Tabte fartøier i aaret 1903. Ogsaa aaret 1903 talte en ulykkesdag, idet den 14de november en herjende svær storm anrettede store ødelæggelser og tab blandt fartøierne i disse farvande. Hvad skandinaviske

fartøier angaar, saa drev den dag 4 norske fartøier iland og blev fuldstændig vrag, nemlig barkskibene „King Cenric“ af Drammen, „Elda“ af Kristiania, „Two Brothers“ af Grimstad samt „Wayfarer“ af Kristianssand; det førstnævnte fartøi er for tiden henliggende i Mossel Bay, de øvrige tre i Algoa Bay. Lykkeligvis blev dog samtlige fartøiers besætninger reddede.

Rømninger. Omend antallet af rømninger i aaret 1903 endnu udviser et betydeligt zifer, viser dog dette tal nogen nedgang paa grund af de daarlige tider herude for arbeidsfolk.

I Kapstaden rømte i aaret 1903: Fra svenske fartøier 1 svensk sjømand og 2 udenlandske; fra norske fartøier 46 norske, 1 svensk og 13 udenlandske sjømænd; tilsammen 63 sjømænd.

Disse rømninger foraarsager en hel del besvær og tidsspilde ikke alene for skibsførerne og konsulatet, men ogsaa for de lokale myndigheder, politiet og immigrationsmyndighederne. I den sidste tid er saa strenge bestemmelser blevet udfærdiget angaaende rømlinger fra fartøier, at i tilfælde nogen rømmer, kapteinen paa vedkommende fartøi maa paatage sig forpligtelse til paa fartøiets bekostning at sende den rømte ud af landet, om han skulde blive opsporet og arresteret inden en begrænset tid efter fartøiets afgang. Der har derfor været tilfælde, hvor skibsføreren for at sikre sig mod rømninger har maattet engagere politibevogtning i den tid, fartøiet har ligget i dokken.

Paa- og afmønstringer. I Kapstaden paamønstredes i aaret 1903: Med norske fartøier 190, med svenske fartøier 10, tilsammen 200 sjømænd.

I Kapstaden afmønstredes i aaret 1903 fra norske fartøier 116, fra svenske fartøier 6, tilsammen 122 sjømænd.

Hjemsendte ved konsulatets forsorg blev i aaret 1903 paa grund af sygdom eller skibbrud 22 norske og 4 svenske sjømænd.

Firmaer inden distriktet, hvori personer af norsk eller svensk nationalitet er interesserede som indehavere eller medeiere, og som driver import eller export, er:

I Kapstaden:

Thesen & Co., 10 Loop Street; indehavere Nils Peter og Hjalmar Thesen (nordmænd). Firmaet er etableret i aaret 1870 og importerer trælast og korn. Driver ogsaa rederivirksomhed med to kystdampere. Har filialer i Knysna, Paarl og Durban.

Ahlbom, Gullander & Co.; indehaver Carl Eric Ahlbom. Firmaet er etableret i aaret 1899, driver import af trælast og jernartikler. Kontor ved Salt River udenfor Kapstaden, hvor firmaet eier sagbrug.

Karl Lithman & Co.; indehaver Karl Lithman. Firmaet etableret i aaret 1885, driver import af trælast Kontor Dockroad, hvor firmaet eier sagbrug.

Gustaf Andersson & Co., Strand Street; indehaver Gustaf Andersson. Firmaet er etableret i aaret 1895 og driver forretninger i og import af tapeter og farver etc.

W. Mercer & Co., 9 Loop Street; Victor Carlsson er medeier; firmaet blev under navnet Mercer & Skaugen etableret i aaret 1895, driver skibshandel og import af skibsrekvisita

Brisman, Vogel & Co., Strand Street; indehavere Gunnar Brisman og Carl Vogel; førstnævnte for tiden handelsstipendiat; firmaet importerer svenske artikler.

Sofus Michelsen, 88 Loop Street; indehaver Sofus Michelsen, kommerciel stipendiat, importør af norske artikler, fortrinsvis konserver.

I East London:

S. N. Paulsen & Co.; indehaver S. N. Paulsen (nordmand); firmaet er etableret i aaret 1894, driver skibshandel og import af skibsfornødenheder.

I Durban:

J. J. Egeland, etableret i aaret 1884; indehaver J. J. Egeland, de forenede rigers vicekonsul; trælastimport.

Natal Fishing Comp. Ltd.; etableret i aaret 1895; J. J. Egeland er medeier og selskabets sekretær.

Johannedal Timber Comp.; trælastimportører; direktør Mr. E. Taplin.

Thesen & Co. (se Kapstaden).

South African Trading Comp.; trælastimportører samt importører af bygningsmateriel; medeier Viggo Berck (nordmand).

N. Meyer; indehaver Norman Meyer (nordmand); skibshandler og importør af skibsfornødenheder.

Handel. Totalimporten til Kapkolonien i aaret 1903 opgik til en værdi af . . . . . £ 34 685 020
medens den tilsvarende værdi i aaret 1902 var . . . . . „ 32 109 605

altsaa en forøgelse af £ 2 575 415

Totalexporten i aaret 1903 var . . . . . £ 25 714 440
mod aaret forud . . . . . „ 15 832 992

altsaa en forøgelse af £ 9 881 448

Værdien af de artikler, som berører de forenede rigers export, og som importeredes til Kapkolonien til forbrug der og i de øvrige sydafrikanske kolonier, sees af følgende zifre, der opgives for de to sidste aar:

	1902.	1903.		1902.	1903.
Cement . .	110 652	150 645	Spirituosa . .	550 238	332 907
Dynamit og sprængstoffe	69 806	143 401	Trælast, uforædlet . .	451 077	712 140
Jernvarer . .	1 565 683	1 874 021	Do., forædlet	386 072	693 453
Jern og plader	444 583	521 983	Fyrstikker .	20 768	17 715
Maskiner . .	1 123 667	1 590 648	Agerbrugsredskaber . .	161 092	341 132
Maltdrikke .	237 820	156 051			
Ost	108 258	111 166			
Smør (margarin iberegnet) . . .	400 749	339 400			

Af disse artikler er der i aaret 1903 importeret fra Norge og Sverige til følgende beløb (til sammenligning anføres ogsaa de tilsvarende zifre for aaret 1902):

	1902.	1903.
Jernvarer:		
Fra Norge . .	145	425
„ Sverige . .	408	359
Trælast, uforædlet:		
Fra Norge . .	29 243	48 514
„ Sverige. .	257 945	300 040
Trælast, forædlet:		
Fra Norge . .	67 829	154 722
„ Sverige. .	74 038	146 610
Fyrstikker:		
Fra Norge . .	158	707
„ Sverige. .	442	811

Disse zifre angiver dog blot værdien af forsendelser, der er ankommet til kolonien med direkte leilighed fra Norge og Sverige, idet værdien af varer, der skibes over f. ex. England og Tyskland, optages under importen fra disse lande.

Følgende opgave viser værdien af de fornemste landes export til Kapkolonien i de sidste to aar:

Europæiske lande.

	1902.	1903.
Fra Storbritannien . .	£ 20 994 095	£ 21 510 474
„ Tyskland	„ 1 273 855	„ 1 494 679
„ Belgien	„ 516 845	„ 509 882
„ Sverige	„ 333 087	„ 450 601
„ Holland	„ 265 018	„ 261 471
„ Frankrige	„ 239 066	„ 173 085
„ Norge	„ 100 630	„ 209 279
„ Danmark	„ 16	„ 167

Ikke-europæiske lande:

	1902.	1903.
Nordamer. Foren. Stater .	£ 3 256 420	£ 4 537 042
Mauritius	„ 304 680	„ 273 208
Argentina	„ 1 347 793	„ 1 814 765
Australien	„ 1 968 267	„ 1 052 111
Brasilien	„ 297 821	„ 177 892
Natal	„ 581 640	„ 498 326
Ostindien	„ 345 004	„ 316 939

I de sidste tre aar er der importeret fra og exporteret til de europæiske lande samt til Nordamerikas Forenede Stater til følgende beløb i pund sterling:

Import fra:	1901.	1902.	1903.
Nordamerikas Foren. Stater	£ 1 921 287	£ 3 256 420	£ 4 537 042
Belgien	„ 292 281	„ 516 845	„ 509 882
Danmark	„ 27	„ 16	„ 167
Frankrige	„ 190 265	„ 239 066	„ 173 085
Tyskland	„ 805 620	„ 1 273 855	„ 1 494 679
Holland	„ 206 320	„ 265 018	„ 261 471

		1901.	1902.	1903.
Italien	£	13 805	£ 13 994	£ 44 319
Norge	„	48 992	„ 100 630	„ 209 279
Sverige	„	238 314	„ 333 087	„ 470 601
Portugal	„	4 815	„ 7 559	„ 13 501
Rusland	„	2 423	„ 6 613	„ —
Storbritannien	„	13 802 877	„ 20 994 095	„ 21 703 663
Export til:				
Nordamerikas Foren. Stater	£	8 446	£ 4 470	£ 30 303
Belgien	„	54 344	„ 47 515	„ 96 148
Danmark	„	3	„ 5	„ 25
Frankrige	„	20 256	„ 8 943	„ 8 050
Tyskland	„	119 831	„ 205 933	„ 140 581
Holland	„	783	„ 399	„ 1 515
Italien	„	723	„ 1 762	„ 22
Norge	„	6	„ 14	„ —
Sverige	„	20	„ 156	„ 111
Portugal	„	63	„ —	„ —
Rusland	„	—	„ 124	„ 47
Storbritannien	„	9 934 950	„ 15 484 859	„ 22 219 227

Værdien af de fornemste exportartikler fra Kapkolonien i aaret 1903 var følgende (til sammenligning anføres ogsaa de tilsvarende værdier for aaret 1902):

		1902.	1903.			1902.	1903.
Angorahaar	£	770 059	652 515	Gjede- og faareskind	£	421 240	439 964
Diamanter	„	5 427 360	5 472 690	Strudsfjær	„	895 040	945 001
Guld	„	5 915 207	11 979 658	Uld	„	1 930 227	1 817 932
Huder	„	62 125	28 630	Vin	„	23 157	20 596
Kobbermalm	„	273 366	274 950				

I foregaaende aars beretning paapegedes, hvorledes allerede da et storartet opsving i forretningerne paa Sydafrika kunde merkes. Denne livlighed i importen hertil fortsatte ogsaa et godt stykke ind i aaret 1903, særlig i aarets første seks maaneder.

Efterhaanden fyldte dog kjøbmændene sine lagere i uforholdsmæssig grad i forventning af en febrilsk opblomstring af forretningslivet i Transvaal og Sydafrika i sin helhed. Helt siden krigens slutning har man ventet derpaa, men forsømte at tage med i beregningen en meget vigtig faktor, nemlig spørgsmaalet om arbeidskraften til at drive minerne i Transvaal med. Før krigen kunde den nødvendige arbeidsstyrke erholdes blandt kaffere og andre indfødte, men efterat de nye bestemmelser er indtraadt overfor grubedriften deroppe, har de indfødte vist sig uvillige til at gjenoptage arbeidet i gruberne, saa det var blot nogle faa gruber, som til en begyndelse kunde gjenoptage sin virksomhed. Denne stagnation har naturligvis havt sine skadelige følger for kjøbmændene, som nu stod med sine lagere overfyldte og uden at finde det paaregnede marked. Store kapitaler ligger paa denne maade hvilende i uvirksomhed, og det er ganske naturligt, at det maa gaa adskillig langsomt under

de paapegede forholde at konsumere disse store lagere af trælast og andre for grube- og bygningsdrift bestemte materialier.

En løsning af spørgsmaalet om arbeidskraften har man søgt at tilveiebringe ved at erstatte de afrikanske indfødte med indforskrevne kinesere, og de forsøg, der hidtil er gjort med disse, har generelt seet havt et tilfredsstillende udfald.

Det er derfor at haabe, at grubevirksomheden i Transvaal, hvorpaa Sydafrikas blomstring hovedsagelig beror, saasnart et tilstrækkeligt antal kinesiske arbeidere har kunnet tilveiebringes, atter vil opspire og udvikle sig i endnu større maalestok end den, den havde før krigen. I samme grad, som de indforskrevne kinesere efterhvert ankommer, er det jo givet, at der trænges europæere til at føre opsyn med dem og til andre arbeider i gruberne end selve brydningen, hvilket faktum maa være en stor lettelse for de skarer af arbeidsløse, som findes her i landet.

Med tanke paa disse skarer maa det paa det alvorligste fraraades personer at reise ned til Sydafrika, forsaavidt de ikke paa forhaand har sikret sig fast ansættelse her. Under de nærværende daarlige tider herude har man istedet for at kunne tage nye folk ind maattet indskrænke kontor- og arbeidspersonalerne saa meget som muligt, og da den engelske befolkning i dagspressen har beklaget sig over den masse udlændinger herude, som har borttaget deres levebrød, har arbeidsgiverne, de offentlige institutioner og alle andre, først ladet opsige de personer, der ikke har været af britisk nationalitet.

Følgen har været, at ogsaa folk, som i en række af aar tilfredsstillende har udført sit arbeide, har mistet sin post og de, som har kunnet, har været glade ved at komme ud af landet.

Forholdene kan jo forandre sig paa kort tid, men for nærværende er de meget mørke.

Generalkonsulatet har i aaret 1903 expederet 201 ansøgninger om „permit“ for personer, der har ønsket at reise op og nedsætte sig i Transvaal eller Orange River-kolonien. Mange maaneder har disse maattet vente, inden „permitten“ er blevet tilstaaet, ja det har hændt, at enkelte har maattet vente lige op til 8 maaneder, inden de har kunnet faa reise. Nu er dog antallet af ansøgninger gaaet noget ned, saa ventetiden for en, der søger om „permit“, nu antagelig ikke behøver at blive saa lang.

Ogsaa for immigration til denne koloni gjælder fremdeles meget strenge bestemmelser.

Det beløb af £ 5, som en person maatte være i besiddelse af ved ankomsten hertil for at tillades at lande, er nu blevet forhøiet til £ 20; dette gjælder for britisk saavelsom for andet lands undersaat, og dette beløb er blevet fastsat, for at ingen skal lande her, som muligens kunde falde samfundet til byrde.

Toldunion. I marts maaned 1903 afholdtes en toldkonference i Bloemfontein af delegerede fra de forskjellige kolonier herude, og man enedes da om, at ensartede toldsatser burde gjælde i samtlige kolonier og britiske besiddelser hernede. En del forandringer i toldsatserne blev gjort. Særlig nedsattes satserne for næringsmidler, saasom mel og korn, i den tanke derved i nogen grad at nedsætte leveomkostningerne.

Denne toldtarif traadte ikraft den 15de august og indrømmer den specielle præference for visse varer af britisk oprindelse, at en del af dem kan indføres her helt og holdent toldfrit, andre med en nedsættelse i toldsatserne af 25 pct.

Hvad specielt tolden paa trælast angaar, er denne efter den nye tarif

forhøiet til 10 pct. af værdien, medens tolden tidligere var 1 penny pr. kubikfod for uforædlet og $1^1/_2$ penny pr. kubikfod for forædlet træ.

Den nævnte præference for varer af britisk oprindelse gjælder ogsaa varer, som kommer fra endel britiske kolonier, deriblandt Kanada, som synes mere og mere at udvide sit marked paa Sydafrika.

Mursten. I aaret 1903 gjordes flere forsøg paa at introducere norsk mursten herude, men forsøget faldt ikke ud til exportørernes tilfredshed, og de priser, der erholdtes, stod ikke paa langt nær i forhold til stenens gode kvalitet.

Ogsaa om denne import af udenlandsk mursten publiceredes der protestartikler i aviserne, da den ansaaes for at hemme den lokale tilvirkning, der burde beskyttes. Følgen blev, at ingen vilde kontrahere, og de ladninger, som kom hertil usolgte, maatte sælges til underpris. Det hændte til og med, at fartøier maatte beholde mursten ombord og medtage den ud som ballast, da told og losningsomkostninger neppe kunde dækkes ved den offererede pris.

Sundhedstilstanden inden kolonien har i aaret 1903 været god, bortseet fra at nogle enkelte tilfælde af byldepest fremdeles rapporteredes fra East London, Port Elizabeth og Durban, men myndighederne synes i den grad at beherske sygdommens udbredelse, og issolering samt andre forsigtighedsregler er saa strengt iagttagne, at nogen frygt for pestens spredning ikke behøver at næres. Almenheden synes heller ikke i mindste maade at foruroliges ved disse enkelte tilfælde af pest.

En stedfunden folketælling i Kapkolonien har givet følgende officielle resultat:

1. Europæere eller hvide .	579 741	6. Blandede racer, kinesere, indiere etc.	298 334
2. Malajer	15 682		
3. Hottentotter og buskmænd	91 260		
4. Fingos	310 720	Ialt	2 409 804
5. Kaffere og Bechuana indfødte	1 114 067		

Venedig.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Herman Zethelius, dateret 15de oktober 1904.

Skibsfarten paa Venedigs konsulatdistrikt i aaret 1903 omfattede følgende norske fartøier:

	Antal.	Tons.
Ankomne fra Norge med ladning	10	7 721
— „ andre lande	13	18 202
Tilsammen	23	25 923
Afgaaede til Norge med ladning	10	7 721
— „ andre lande i ballast	13	18 202
Tilsammen	23	25 923

Af svenske fartøier ankom intet.

Af de ovennævnte norske fartøier ankom 10 med ladning af stokfisk samt endel feltspat, træmasse m. m. Af de øvrige 13 bragte 10 ladning af stenkul, 1 korn fra Sortehavet samt de 2 andre stykgods fra Antwerpen og fosfat fra Azorerne.

Konsulatafgifter af norske skibe lire 2 059.14; expeditionsafgifter i norske sager lire 20.

De forenede rigers skibsfart paa distriktet i de sidste fem aar udviser følgende zifre:

	Norge.		Sverige.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
1899	9	8 277	5	5 479
1900	11	9 433	8	12 545
1901	11	11 363	2	2 179
1902	15	15 075	—	—
1903	23	25 923	—	—

Heraf fremgaar, at svenske skibe er udeblevet ogsaa i det forløbne aar.

Den norske skibsfart opviser derimod en forøgelse af 8 i antallet af fartøier samt i tonnage en forøgelse af 10 848 tons. Aarsagen til denne vækst er at søge dels deri, at den subvenerede linjes fartøier (Otto Thoresen) gjorde ikke mindre end 10 besøg i Venedig og Ancona, dels ogsaa deri, at endel fartøier, som kom herned med stenkul, paa forhaand var sikre paa at finde hjemfragt af korn fra Sortehavet.

Den regulære linjes skibe indehavde for størstedelen ladning af fisk, feltspat og træmasse. Der er grund til at antage, at Venedig fremdeles kommer til at have regulære forbindelser med Norge, samt at nævnte linjes skibe kommer til at aflægge eventuelle besøg i tyrkiske havne, f. ex. Smyrna.

Fragter. For stenkul betaltes i januar 6 sh., februar 6 sh. 5 d, marts 6 sh. 5 d, april 7 sh., mai 7 sh. 6 d, juni 7 sh., juli 7 sh., august 6 sh., september 5 sh. 3 d, oktober 5 sh. 6 d, november 6 sh., december 6 sh. 5 d

For fisk fra Bergen direkte med den regulære linje betaltes lire 60; fra Bergen via Hamburg 50 sh.; Finmarken via Hamburg østenfor Hammerfest 68 sh., do. vestenfor Hammerfest 65 sh., Tromsø via Hamburg 62 sh. 6 d.

I aaret 1903 indkom til Venedig 2 061 seilskibe, 1 847 med ladning og 204 i ballast; 1 354 dampskibe, 1 268 med ladning og 86 i ballast. Skibsfarten udviste en forøgelse af 340 i antallet af seilskibe samt en formindskelse af 23 i antallet af dampskibe i sammenligning med aaret 1902. Hele tonnagen af samtlige seil- og dampskibe opgik til 1 613 031 tons med en forøgelse af 130 930 tons mod det foregaaende aar.

De enkelte nationers deltagelse i skibsfarten paa Venedig i aaret 1903 fremgaar af følgende opgave:

	Tons.		Tons.
Italienske	575 000	Græske	59 000
Østerrigske	578 000	Russiske	6 700
Engelske	339 000	Norske	25 923
Tyske	60 000	Svenske	—

Handel. Totalimporten opgik i det forløbne aar til ca 410 mill. lire samt exporten til ca. 302 mill. lire.

Følgende for importen vigtige artikler kan nævnes:

Alkohol, sprit og øl	kvint.	532 000	Petroleum . . .	kvint.	358 000
Pap og papir . .	„	48 000	Sten, kalk og porcelæn	„	1 150 000
Bomuld	„	370 000	Salt	„	230 000
Trælast	„	665 000	Stenkul	„	7 785 000
Metaller og metalarbeider . . .	„	480 000	Korn	„	3 935 000
Oljer	„	225 000			

Af varer, som i aaret 1903 importeredes til Venedig fra de forenede riger, kan nævnes **træmasse**, af hvilken artikel der med den norske regulære linjes baade indførtes 235 tons, via Hamburg 644 tons samt via Hull 201 tons. Da træmassen ikke skibes paa direkte konnossement, er det umuligt med bestemthed at afgjøre, hvor store kvantiteter der kommer fra det ene eller det andet land. Imidlertid synes dog størstedelen af den, der kommer over Hamburg, at skrive sig fra Sverige samt den over Hul fra Norge. I aaret 1902 indførtes fra de forenede riger 1 131 tons træmasse, altsaa en formindskelse i importen i aaret 1903 af 51 tons

Stokfisk er fremdeles den fornemste artikel i vareomsætningen mellem de forenede riger og Italien, og der indførtes af denne vare i aaret 1903 10 000 kvintaler à 100 kg. mod 21 891 kv. i aaret 1902. Altsaa en formindskelse i importen af ca. 11 800 kv. Priserne for Bergensfisk var i begyndelsen af sæsonen lire 126, men steg snart til lire 135—140, og for Finmarksfisk i begyndelsen lire 115—116, men steg ogsaa snart til lire 125—128. Grunden til, at fisken betingede saa usedvanlig høie priser, var at søge dels i varens udmerkede beskaffenhed, dels ogsaa i den ringe tilførsel.

Til Ancona indførtes samtidig 4 000 kv. fisk fra Norge eller samme kvantitet som foregaaende aar. I disse zifre deltager klipfisken kun med 5 à 10 pct. Importørerne finder det fremdeles fordelagtigere at fylde sine behov af denne vare fra andre lande. Af stokfisken kom $^1/_3$ fra Finmarken og $^2/_3$ fra Bergen, og af hele importen ankom ca. 40 pct. med den direkte linjes baade samt resten over Hamburg.

Af andre artikler, der indførtes fra de forenede riger, kan anføres 316 tons svensk stangjern til Ancona samt fra Norge 110 tons feltspat, som anvendtes i perlefabrikerne. Fra Norge kom ogsaa ikke ubetydelige kvantiteter tran for medicinsk og industrielt brug.

Fra konsulatdistriktet exporteredes betydelige kvantiteter hamp til Norge samt saavel til Sverige som til Norge endel møbler, glasvarer og artikler for børstefabrikationen.

Algier.

Aarsberetning for 1903 fra konsul Severin Houge, dateret 30te november 1904.

De forenede rigers skibsfart paa Algeriet har i aaret 1903 været følgende (samtlige skibe er dampskibe):

Norske skibe.	Med ladning.		I ballast.		Tilsammen.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Ankomne	21	19 081	4	4 182	25	23 263
Afgaaede	8	8 463	16	13 864	24	22 327
Svenske skibe.						
Ankomne:						
Fra Sverige	4	3 868	—	—	4	3 868
„ andre lande	14	21 066	9	18 615	23	39 681
Ialt	18	24 934	9	18 615	27	43 549
Afgaaede	16	27 233	9	13 957	25	41 190

Havnene Nemours, Arzew og Mostaganem har i aaret ikke været besøgt af noget norsk eller svensk skib. Til Mers-el-Kebir er ankommet 1 norsk dampskib med kul fra England (bruttofragt 9 800 frcs.) og til Beni Saf 1 norsk dampskib i ballast fra Italien.

De optjente bruttofragter for de til konsulatdistriktet ankomne norske skibe var frcs. 226 927.00 og for afgaaede frcs. 90 890.00.

Bruttofragterne for svenske skibe var henholdsvis frcs. 195 740.00 og frcs. 268 700.00.

For ordre, reparation eller lignende anløb ingen norske eller svenske skibe.

Af de til konsulatdistriktet ankomne 25 norske skibe dr. 23 263 tons ankom der til hovedstationen 9 dr. 8 423 tons og af de 27 ankomne svenske skibe dr. 43 549 tons 13 dr. 21 779 tons.

Erlagte konsulatafgifter ved hovedstationen af norske skibe kr. 534.92, ved vicekonsulsstationerne kr. 784.55, hvoraf tilfaldt konsulen kr. 392.26; af svenske skibe ved hovedstationen kr. 965.13, ved vicekonsulsstationerne kr. 1 273.32, hvoraf tilfaldt konsulen kr. 636.66. Ialt tilfaldt konsulen kr. 2 528.97.

Expeditionsafgifter ved hovedstationen i norske sager kr. 64.44, i svenske sager kr. 38.59, i andre sager kr. 42.12. Ved vicekonsulsstationerne i norske sager kr. 16.30, i svenske sager intet, i andre sager kr. 8.64.

I aaret 1903 har ingen paa- eller afmønstringer været foretaget.

Ingen rømning har været anmeldt, og intet opsparet hyrebeløb har været indbetalt til hjemsendelse.

De ankomne skibe var fordelte paa distriktets stationer som følger:

Norske skibe:			Svenske skibe:		
Algier	9 dr.	8 423 tons	Algier	13 dr.	21 779 tons
Oran	12 „	11 491 „	Oran	2 „	2 455 „
Bône	4 „	3 349 „	Bône	8 „	13 324 „
Philippeville . .	— „	— „	Philippeville . .	2 „	2 546 „
Bougie . . .	— „	— „	Bougie . . .	2 „	3 445 „
	25 dr.	23 263 tons		27 dr.	43 549 tons

De til konsulatdistriktet for handelsoperationer ankomne skibe udgjorde altsaa et antal af 52 med en samlet tonnage af 66 812 tons.

De til konsulatdistriktet ankomne skibe har medbragt følgende ladninger: Norske: 15 skibe fra andre lande med kul, 2 med trælast, 4 med malm i transit, 4 i ballast; svenske: 10 fra andre lande med kul, 1 med kork i transit, 1 med stykgods i do., 4 fra Sverige med trælast, 1 fra andre lande med trælast i transit, 1 med fosfat i do., 9 i ballast.

Af disse er igjen afgaaet: Norske: 2 skibe til andre lande med fosfat, 1 med hø og fosfat, 1 med stykgods, 4 med alfa, 17 i ballast; svenske: 5 med kork, 1 med stykgods, 3 med trælast, 1 med „crin végétal“, 1 med hø og kork, 5 med fosfat, 9 i ballast.

Fragterne har været betydelig lavere end i aaret 1902; for trælast fra Sundsvall var der været betalt frcs. 55.00 à 53.00, og kulfragterne er fra frcs. 7.50 ved aarets begyndelse dalede til frcs. 5.75 à frcs. 5.50 for høstsæsonen.

Den udenlandske skibsfart paa Algeriet i aaret 1903 var følgende:

Ankomne skibe med ladning . . .	1 218 dr.	1 090 308 tons
„ „ i ballast	486 „	366 761 „
	1 704 dr.	1 457 069 tons
Afgaaede skibe med ladning . . .	1 356 dr.	1 161 764 tons
„ „ i ballast	338 „	274 260 „
	1 694 dr.	1 436 024 tons
mod i aaret 1902 henholdsvis	1 430 dr.	1 044 666 tons
og	1 510 „	1 179 923 „

Følgende nationer har deltaget i skibsfarten:

	Ankomne skibe.					
	Med ladning.			I ballast.		
Rusland	14 skibe dr.	13 989 tons		2 skibe dr.	2 132 tons	
Norge*)	18 „ „	16 926 „		5 „ „	5 606 „	
Sverige*)	13 „ „	14 811 „		5 „ „	8 352 „	

*) Forskjellen mellem disse tal og de foran efter konsulatets journal opgivne ligger deri, at tonnagen for fartøier, der paa samme reise anløber flere af Algeriets havne, kun anføres i statistiken for det første anløbssted.

Ankomne skibe.

	Med ladning.			I ballast.		
Danmark . . .	16 skibe dr.	14 420 tons		3 skibe dr.	3 741 tons	
England . . .	344 „ „	507 576 „		170 „ „	216 407 „	
Tyskland . . .	192 „ „	253 382 „		29 „ „	36 667 „	
Holland	10 „ „	8 012 „		11 „ „	13 175 „	
Belgien	21 „ „	23 310 „		8 „ „	8 677 „	
Spanien . . .	299 „ „	99 275 „		19 „ „	7 171 „	
Italien	152 „ „	49 756 „		210 „ „	52 616 „	
Østerrige . . .	69 „ „	66 883 „		7 „ „	8 973 „	
Grækenland . .	20 „ „	18 812 „		3 „ „	2 244 „	
Andre lande . .	50 „ „	3 156 „		14 „ „	1 000 „	
	1 218 skibe dr.	1 090 308 tons		486 skibe dr.	366 761 tons	
mod i aaret 1902	1 019 „ „	773 502 „		411 „ „	271 164 „	

Den franske skibsfart i aaret har været:

	Med ladning.			I ballast.		
Ankomne . .	2 396 skibe dr.	1 827 425 tons		121 skibe dr.	79 023 tons	
Afgaaede . .	2 411 „ „	1 873 662 „		115 „ „	52 223 „	

Den samlede ind- og udgaaende tonnage for de større havne, kystfarten iberegnet, har været:

	1903.		1902.		1901.	
	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.	Antal.	Tons.
Algier	10 598	10 865 283	8 558	7 384 820	7 494	6 082 532
Oran	4 915	3 025 066	4 478	3 029 789	4 149	2 470 336
Bône	3 211	1 492 458	3 060	1 434 092	3 186	1 504 527
Philippeville . .	2 568	1 080 368	2 443	1 099 739	2 424	1 003 397
Bougie . . .	1 869	702 589	1 682	598 800	1 867	601 880

Algeriets samlede handelsomsætning udgjorde i aaret 1903 frcs. 633 314 000.00; heraf kommer paa importen frcs. 345 617 000.00 (mod i aaret 1902 frcs. 325 686 000.00) og paa exporten frcs. 287 697 000.oo (mod i aaret 1902 frcs. 299 172 000.oo); der er altsaa en stigning fra fjoraaret af frcs. 8 456 000.00, idet der i aaret 1903 er importeret for frcs. 19 931 000.00 mere, men exporteret for frcs. 11 475 000.00 mindre end i aaret 1902.

Importen har været:

	1903.	1902.
Fra Frankrige	frcs. 289 153 000	frcs. 271 393 000
I transit via Frankrige	„ 16 236 000	„ 15 766 000
Fra udlandet direkte	„ 40 228 000	„ 38 527 000
	frcs. 345 616 000	frcs. 325 686 000

Importen fra Frankrige viser altsaa en stigning af frcs. 17 760 000.oo og fra udlandet en stigning af frcs. 2 171 000.oo.

Importen fra udlandet fordeler sig paa følgende hovedgrupper:

		1903.		1902.		1901.
Dyr og dyriske stoffe .	frcs.	13 746 000	frcs.	13 909 000	frcs.	21 126 000
Vegetabilske stoffe . .	„	25 127 000	„	19 965 000	„	20 991 000
Mineralier	„	7 504 000	„	8 850 000	„	11 370 000
Fabrikvarer	„	10 087 000	„	11 569 000	„	9 859 900
	frcs.	56 464 000	frcs.	54 293 000	frcs.	63 346 000

I importen har følgende lande deltaget med følgende beløb:

Marokko	frcs.	8 864 000	Schweiz	„	1 317 000
Tunis	„	7 168 000	Belgien	„	1 253 000
Brasilien	„	6 997 000	Tyskland	„	1 202 000
England	„	6 921 000	Holland	„	770 000
Spanien	„	6 320 000	Sverige	„	552 000
Italien	„	3 011 000	Norge	„	13 000
Østerrige	„	2 661 000	Andre lande . .	„	1 591 000
Forenede Stater .	„	2 529 000			
Rusland	„	2 271 000		frcs.	56 464 000
Tyrkiet	„	1 601 000			
Rumænien . . .	„	1 423 000			

Blandt de lande, hvis import til Algeriet er øget i aaret 1903, kan nævnes: Tunis med 1 793 000 frcs., Spanien 973 000, Brasilien 910 000, Østerrige 585 000, Forenede Stater 546 000, Tyrkiet 387 000, Italien 327 000, Rumænien 306 000, Rusland 84 000, medens der er en nedgang i importen fra Marokko med 1 749 000 frcs. og fra Tyskland med 213 000 frcs.

De varesorter, for hvilke importen fra udlandet viser stigning, er: Kornvarer 2.2 million, trælast 1.3, levende dyr 0.9, tobak i arbeide 0.8, olivenolje 0.5, poteter og tørrede grønsager 0.2, kobbervitriol 0.2, maskiner 0.2, kul 0.2, koraller 0.15, medens der er nedgang i importen af skind og huder med 1 million, beredte skindvarer 0.7, færdige klæder 0.7, uldvarer 0.5, tobak i blade 0.4, ost 0.2, skind i arbeide 0.2.

Fra Marokko er hovedsagelig indført levende faar og hornkvæg til en værdi af 7 767 000 frcs. Fra Tunis: Kornvarer for 1 834 000 frcs., kvæg 1 441 000 frcs., korkbark 667 000 frcs., mineralier 654 000 frcs., huder 404 000 frcs., vævede stoffe 646 000 frcs. Fra England: Kul 230 329 tons til værdi 4 334 000 frcs. til forbrug inden landet (af kul til forsyning af skibe er importeret 728 209 tons til værdi 13 633 000 frcs.), maskiner 1 307 000 frcs, bomuldsvarer 289 000 frcs., kobbervitriol 224 000 frcs. Fra Spanien: Olivenolje for 1 359 000 frcs., tørrede og friske frugter og grønsager 1 843 000 frcs., kobbervitriol 475 000 frcs., levende dyr 326 000 frcs, tørret fisk 401 000 frcs.

Trælastimporten til Algeriet stiller sig saaledes:

	Rundlast	Over 80 mm.	80—35 mm.	Under 35 mm.	Kassebord.	Ialt.
Italien	471	—	—	—	65	536 tons
Østerrige	—	1 933	6 278	7 056	326	15 593 „
Rumænien . . .	—	241	4 322	5 717	392	10 672 „
Forenede Stater .	—	4 617	821	—	—	5 438 „

	Rundlast. Tons.	Over 80 mm. Tons.	80—35 mm. Tons.	Under 35 mm. Tons.	Kasse-bord. Tons.	Ialt. Tons.
Rusland . . .	—	—	3 968	755	—	4 723
Sverige . . .	—	—	4 366	376	—	4 742
Kanada . . .	—	—	1 174	—	—	1 174
Andre lande . .	66	91	10	184	—	351
	537	6 882	20 939	14 088	783	43 229
til værdi frcs.	40 000	688 000	2 199 000	1 550 000	196 000	4 673 000

mod i aaret 1902: 26 752 tons = 2 967 000 frcs. og i aaret 1901 42 797 tons = 4 696 000 frcs.

Af høvlet virke er indført 10 tons til værdi 2 000 frcs.

Over Norges indførsel, 13 000 frcs., findes ingen speciel varefortegnelse.

Fra Sverige er indført:

Trælast	for	503 000 frcs.	Møbler	for	1 300 frcs.
Jern	„	6 000 „	Stokfisk og konserver	„	700 „
Fyrstikker . . .	„	18 000 „			
Karton (æsker) .	„	23 000 „		Ialt	552 000 frcs.

Af importerede varer, der kan interessere den norske og svenske export, kan nævnes:

Stearinlys, fra Belgien og Tyskland 24 400 kg. til værdi 35 000 frcs.

Kalciumkarbid, fra Frankrige 1 018 212 kg., fra udlandet 175 176 kg., hvoraf 5 000 kg. fra Belgien.

Fyrstikker, fra Belgien 8 500 kg. og fra andre lande 9 100 kg.

Tougverk, 62 000 kg. til værdi 74 000 frcs. fra Italien.

Fiskegarn, 11 000 kg. til værdi 83 000 frcs. fra do.

Lim, 19 400 kg. til værdi 11 000 frcs.

Kobbervitriol, 1 560 000 kg. til værdi 702 000 frcs. fra England, Belgien og Spanien.

Landbrugsmaskiner, 729 tons til værdi 729 000 frcs. fra England og de Forenede Stater.

Staal til instrumenter, 19 000 kg. til værdi 24 000 frcs., hovedsagelig fra Østerrige.

Trætjære, 2 700 kg.

Kondenseret sukret melk, 16 500 kg. fra Schweiz.

Importen fordeler sig paa de større havne saaledes:

	Fra udlandet. Frcs.	Fra Frankrige. Frcs.		Fra udlandet. Frcs.	Fra Frankrige. Frcs.
Algier .	19 477 000	139 371 000	Bougie .	676 000	7 088 000
Oran . .	13 962 000	70 676 000	Andre havne	14 958 000	11 804 000
Bône . .	3 696 000	24 687 000			
Philippe-ville . .	3 695 000	35 527 000		56 464 000	289 153 000

Exporten til Frankrige beløb sig i aaret 1903 til 237 570 000 frcs. og til udlandet til 50 127 000 frcs. og fordeler sig paa følgende varegrupper:

	Til Frankrige. Frcs.	Til udlandet Frcs.
Dyr og dydyriske Stoffe .	58 000 000	6 402 000
Vegetabilske do.	170 850 000	23 706 000
Mineralier	3 477 000	16 537 000
Fabrikvarer	5 243 000	3 482 000
Ialt	237 570 000	50 127 000
mod i 1902	250 883 000	48 289 000

; der er altsaa fra fjoraaret en nedgang i exporten til Frankrige af 13 313 000 frcs., medens der er opgang i exporten til udlandet af 1 838 000 frcs.

Af de til Frankrige exporterede produkter er der stigning for vin af 21.4 millioner frcs., levende dyr 3.5, friske frugter 2.8, uld 2.7, kork 0.7, gryn 0.6, ersk fisk 0.5, raa huder 0.5, hornkvæg 0.3, medens den største nedgang falder paa kornvarer med 34.9 millioner, olivenolje 2.9, mistelle 1.7, alkohol 1.3, fosfat 1.1, flygtige oljer 1.0, zinkmalm 0.5, vinsten („tartrate de potasse") 0.4.

I exporten til udlandet er der stigning for kork med 1 million frcs., vegetabilsk krølhaar 0.8, fisk 0.7, alfa (esparto) 0.6, zinkmalm 0.5, raa huder 0.5, tobak i arbeide 0.4, garvebark 0.3, uld 0.2, fosfat 0.2, medens der er nedgang i exporten af olivenolje med 1 million, jernmalm 0.9, kornvarer 1.0, vin 0.7, blymalm 0.3, levende dyr 0.2.

De algierske produkter blev i aaret 1903 exporteret til følgende lande med hosføiede værdier:

England 11 961 000 frcs., Belgien 9 590 000 frcs., Italien 4 915 000 frcs., Tyskland 4 460 000 frcs., Tunis 4 064 000 frcs., Holland 3 143 000 frcs., Rusland 2 759 000 frcs., Spanien 1 993 000 frcs, franske kolonier 1 969 000 frcs., Østerrige 1 831 000 frcs., Grækenland 800 000 frcs., Forenede Stater 697 000 frcs., engelske besiddelser 824 000 frcs., Marokko 367 000 frcs., Portugal 273 000 frcs., Danmark 93 000 frcs., Rumænien 60 000 frcs., Sverige 40 000 frcs., Norge 3 000 frcs., andre lande 285 000 frcs., ialt 50 127 000 frcs.

Stigende export er foregaaet til Italien med 1.2 million frcs., Tyskland 0.7, Belgien 0.5, engelske besiddelser 0.4, Rusland 0.3, Spanien 0.3, Marokko 0.2, England 0.2, medens der til Tunis er exporteret for 0.8, til Grækenland 0.5, til Norge 0.4 og til de Forenede Stater 0.2 million mindre end i aaret 1902.

Den eneste artikel, der er specificeret for export til Norge, er „crin végétal" for 550 francs, medens Sverige har kjøbt korkbark for 33 000 frcs., forarbeidet kork for 4 200 frcs. og „crin végétal" for 2 400 frcs.

Til Danmark er afsendt kork for 38 000 frcs., vin for 34 500 frcs. og „crin végétal" for 4 435 frcs.; det er ikke usandsynligt, at endel af exporten til Norge i statistiken er indgaaet under Danmark, da forsendelsen delvis foregaar med danske skibe.

Af Algeriets øvrige produkter exporteredes:

Jernmal	496 000	tons	hovedsagelig til England og Belgien.
Zinkmalm	36 726	„	saagodtsom udelukkende til Belgien.
Blymalm	4 365	„	til Grækenland, Spanien og Belgien.
Fosfat	239 108	„	til England, Tyskland, Italien og Holland.
Korkbark	10 750	„	hvoraf 4 600 tons til de russiske Sortehavs- og Østersjøhavne, en stor del til Tyskland, Østerrige, Spanien og Belgien samt mindre partier til Sverige og Danmark.

*

„Crin végétal“ . .	30 950	tons	hovedsagelig til Tyskland, Belgien, Italien og de Forenede Stater.
Garvebark	7 140	„	til Italien, Belgien og England.
Alfa (esparto) . . .	72 751	„	hvoraf 67 100 tons til England.
Vin	27 321	hl.	til Tunis, Tyskland, Holland og Belgien.
Mistelle	2 080	„	til England, Tyskland og Holland.
Tobaksblade . . .	616	tons	til Holland og Belgien.
Cigaretter	182	„	til Tyskland og de franske kolonier.
Havre	8 199	„	til England og de engelske kolonier.
Byg	1 229	„	til Tunis, Belgien og Spanien.
Johannesbrød . . .	830	„	til England.
Figener	2 574	„	til Østerrige.
Huder og skind . .	1 290	„	til Tyskland, Belgien og Italien.

K o r n h ø s t e n gav et mindre godt udbytte, kun 19 109 341 decitons, hvoraf hvede 9 262 679 decitons, byg 8 381 632 decitons og havre 1 157 746 decitons. Udbyttet var ca. 2 millioner decitons under forrige høst, men omtrent 2 millioner decitons større end gjennemsnitshøsten for de sidste 10 aar.

V i n h ø s t e n gav et betydelig bedre udbytte end paaregnet, nemlig 6 589 360 hl., mod 5 738 342 hl. i aaret 1902. Da Frankrige fik en mindre god høst, steg priserne for de algierske vine, og store kvantiteter solgtes til 20 à 25 frcs. pr. hl.

O l i v e n h ø s t e n var omtrent som fjoraarets. Da kabylerne lidt efter lidt fra sine primitive haandpresser gaar over til maskinpresser og til den franske behandlingsmaade af oljen, forbedres oljens kvalitet.

F i g e n h ø s t e n gav et godt udbytte, nemlig 69 000 tons. De østerrigske fabriker for figenkaffe er gode kunder for de algierske exportører. En fabrik for tørring af figener for kaffetilsætning er oprettet i Bougie, midtpunktet for figenkulturen.

O r a n g e - og m a n d a r i n h ø s t e n var god, men de opnaaede priser temmelig lave.

F r i s k e g r ø n s a g e r har været exporteret i et kvantum af 17 millioner kg., fornemmelig til Frankrige.

Exporten af f r i s k e d r u e r er steget fra 3 900 tons i aaret 1902 til 5 000 tons i aaret 1903, deraf er alene over Algier exporteret 4 251 tons. Tyskland og Schweiz er de største kjøbere.

F a a r e e x p o r t e n til Frankrige gik op til 1 436 000 faar, mod 88 860 i aaret 1902. De opnaaede priser var meget tilfredsstillende. Algeriets faarebestand anslaaes til ca. 9 millioner faar. Til forbedring af racen uddeler staten aarlig en sum af 15 000 frcs.

K o r k h ø s t e n i statsskovene gav et udbytte af 8 200 tons til en værdi af 2 475 000 frcs. Da den algierske kork mere og mere faar indpas paa de udenlandske markeder, og der til konsulatet ofte indløber anmodninger om prisopgaver paa kork, kan det have sin interesse at meddele en priskurant fra firmaet A. Borgeaud, Ruisseau pr. Algier over de forskjellige kvaliteter og tykkelser.

Marchand surfin	(25/38 m/m)	frcs.	150.00
Do. („ I og II)	(—„—)	„	95.00
Do. („ I, II og III)	(—„—)	„	82.50
Troisième extra	(—„—)	„	42.50

Troisième courante	(25/38 m/m)	frcs.	32.50
Épais marchand (surfin, I og II)	(38 m/m og derover)	„	90.00
Do. troisième	(38/40 m/m)	„	45.00
1/2 épais marchand (surfin, I og II)	(36/40 m/m)	„	90.00
1/2 do. troisième	(—„—)	„	40.00
Juste (surfin, I og II)	(22 25 m/m)	„	72.50
Do. troisième	(—„—)	„	40.00
Mince (surfin, I og II)	(18/22 m/m)	„	40.00
Båtard & mince (surfin)	(—„—)	„	130.00
Båtard & mince troisième	(18/25 m/m)	„	30.00
Épais IIIème ordinaire	(38 m/m og derover)	„	25.00
Quatrième régulière		„	16.00
Do. épais		„	18.00

alt pr. 100 kg. fob. Alger i baller à ca. 80 kg., bundtede med staalbaand. For pakning i strie frcs. 1.50 pr balle extra.

Tobakshøsten gav paa ca. 7 100 hektar et udbytte af 5 776 tons.

Malmproduktionen har i aaret 1903 været 538 000 tons til en værdi af 7 600 000 frcs.

Fosfatproduktionen er fra 5 000 tons i aaret 1893 øget til 315 000 tons i aaret 1903.

Den industrielle bedrift er ikke særlig udviklet; da vandkraft kun findes i liden udstrækning, bliver drivkraften damp, hvortil brændematerialet maa kjøbes fra udlandet, hvad der i høi grad forøger omkostningerne. De kulleier, man haabede paa, har nemlig ikke vist sig drivværdige. Mølledriften har i de senere aar taget et godt opsving. Oljemøller og sæbefabriker er en industri, der nærmest har grupperet sig omkring Kabylien paa grænsen mellem departementerne Algier og Constantine.

Tobaksfabrikationen er en betydelig industrigren, der beskjæftiger et stort antal arbeidere. Flere fabriker, der arbeider saa godt som udelukkende for export, har erholdt tilladelse til under toldvæsenets opsyn at oprette frilagere af importeret tobak ved selve fabrikerne, hvor da blanding med den algierske tobak foregaar.

„Crin végétal-"fabrikationen har særlig udviklet sig i departementerne Algier og Oran og beskjæftiger en arbeidsstok paa ca. 3 000 mand; i aaret 1903 var produktionen ca. 33 000 tons. Ogsaa denne industri gaar lidt efter lidt fra haandarbeide over til mekanisk drift

Isfabrikationen har i de senere aar aldeles fortrængt den naturlige is, og salgsprisen for kunstig is er ca. 35 frcs. pr. ton. Export til Spanien og Italien af kunstig is har været forsøgt.

Resultatet af fiskerierne har i aaret 1903 været tilfredsstillende. Distriktet Algier kan opvise et udbytte af 922 000 frcs. mod 891 000 i aaret 1902, eller en øgning af 31 000 frcs., Oran en øgning af 15 000 frcs., Philippeville, hvor sardinfisket blev langt over forventning, 45 000 frcs., Bône 16 000 frcs. Marsvinene gjør stor skade paa fiskebestanden og paa redskaberne; regjeringen har derfor udsat en præmie for hvert marsvin, der fanges.

Telefonnettet udvides stadig. Oran er nu i direkte forbindelse med Algier, der formodentlig om ikke lang tid ogsaa vil have telefonforbindelse med Constantine.

**

Jernbanenettet er udvidet fra 3 023 km. til 3 051 km. ved banen fra Duveyrier til Beni-Ounif ved Figuig, der er aabnet for trafik. Under arbeide er endnu en strækning paa 60 km. fra Beni-Ounif til Ben-Zireg.

Til underhold af de algierske havne er i aaret 1903 bevilget 609 000 frcs., og til nybygninger er af statsmidler bevilget 1 057 000 frcs., hvortil kommer de respektive handelskamres bidrag med 2 297 000 frcs.

I Algiers ydre havn er nu størstedelen af det opfyldte terræn overdraget til handelskammeret og taget i brug som vareoplag. Den nye havn er endnu kun beskyttet ved en 300 meter lang bølgebryder, der med nordlig og nordostlig vind ikke er tilstrækkelig til at beskytte havnen; de skibe, der for losning og lastning henvises til denne havn, løber under stormende veir en vis risiko; det er først om nogle aar, naar den 2den del af havneprojektet kommer til udførelse, at havnen kan ansees som tryg.

I Bône er under overveielse bygning af en speciel kai for fosfatexporten. I Bougies havn er de i aaret 1896 paabegyndte kaiarbeider afsluttede. I Philippeville ligesaa.

Orans store havneprojekt, der vil medføre en udgift af ca. 14 millioner frcs., vil i den nærmeste fremtid blive approberet.

Mostaganems havnearbeider, der i aaret 1902 delvis ødelagdes af en storm, var i november 1903 udsat for den samme skjæbne, saa der endnu vil hengaa lang tid, inden de bliver afsluttede.

I Arzew vil der blive bygget en havnemolo paa 200 meters længde og 45 meters bredde, der samtidig skal tjene som kai, og havnen vil blive uddybet til 5 à 7 meters dybde, saa selv store skibe vil kunne losse og laste direkte fra kaien.

For Nemours' vedkommende foreligger forslag om at omdanne den til en lukket havn; den er nu kun en aaben rhed. Dens beliggenhed lige ved den marokkanske grænse har tidligere givet anledning til en livlig trafik med Marokko. I aaret 1903 er imidlertid denne trafik paa grund af de stadige uroligheder i Marokko gaaet betydelig tilbage. De vigtigste exportartikler fra denne havn er kornvarer, „crin végétal," alfa og zinkmalm.

Af mindre havne i Algeriet, som ingen betydning har for importen, men hvorfra der foregaar en ikke ubetydelig export, kan nævnes:

Beni-Saf, god havn østenfor Nemours, blev i aaret 1881 bygget efter initiativ af det store minekompagni Mokta-el-Hadid for export af jernmalm. Exporten af malm derfra gik i aaret 1903 op til 401 000 tons. Gjennemsnitsfragterne for malm har været: til Cardiff og Antwerpen 9 frcs. pr. ton, Rotterdam fr. 9.65, Barrow frcs. 10.30.

Hanoïne, beskyttet havn mellem Nemours og Beni Saf, anlagt for export af jernmalm fra minerne ved Ra'r-el-Maden, hvis export gik op til 32 000 tons i aaret 1903.

Collo, liden aaben havn i vest for Philippeville, har nærmest betydning for korkexporten. Det i aaret 1903 exporterede kvantum gik op til 3 180 tons, og havnen var i den anledning besøgt af 4 svenske, 9 tyske og 1 østerrigsk dampskib.

Koloniseringen af de store landstrækninger i det indre af landet gaar jævnt fremad, og under aaret er der oprettet 9 nye centrer, hvor der til 416 koncessionærer er uddelt 22 693 hektar jord.

Der træffes jævnlig dispositioner for at lette de indfødtes kaar. Ikke mindre end 26 kommunale sygehuse er oprettede for araberne, og i alle trakter, hvor der er nogen større indfødt befolkning, kan denne erholde gratis

lægehjælp. Arabernes sæder har stadig lagt hindringer iveien for de kvindelige patienters tilsyn af mandlige læger; der er derfor nu i de større byer oprettet kvindelige lægeposter, en ordning, der har vist sig til stor nytte, idet de indfødte kvinder med glæde benytter sig heraf fremfor at gaa til de arabiske „medicinmænd".

Det enorme arbeide, som forseelser og mindre forbrydelser begaaede af araberne har foraarsaget de franske domstole, har ført til oprettelse af de saakaldte „Tribunaux répressifs". I alle byer, hvor der er en fredsdommer („juge de paix"), fungerer nu disse domstole under hans præsidium og med en fransk og en arabisk bisidder. Ved disse domstole blev ikke mindre end 5 130 domme afsagte i aaret 1903 for mindre forseelser; er forbrydelserne af grovere art, paadømmes de af en høiere domstol, „la cour criminelle", der findes i hvert arrondissement, og hvor 3 juridiske dommere med 2 franske og 2 arabiske jurymænd danner retten. For disse domstole afgjøres sagerne meget hurtig, og spares derved de anklagede indfødte for den lange varetægtsarrest, de tidligere maatte udholde, naar deres sager verserede for de høiere retter.

Sundhedstilstanden har under hele aaret været den bedste.

Toldintraderne for Algeriet beløb sig i aaret 1903 til 27 873 576 frcs., mod 25 400 026 i aaret 1902 og 23 351 339 frcs. i aaret 1901.

Algeriets budget for aaret 1903 er noteret med frcs. 91 379 000 til indtægt og 90 806 000 frcs. til udgift.

Algier har som kulhavn i aaret 1903 været besøgt af 1 860 skibe, mod 1 188 i aaret 1902, og de reexporterede kul gaar op til 339 000 tons, mod 297 000 tons i aaret 1902.

Trælastfirmaet Severin Houge i Algier er i aaret overtaget af „Aktieselskabet Granvik", Gran, Norge. Under navnet „Société de Granvik" fortsættes forretningen uforandret under ledelse af d'herrer Severin Houge og Ivar Samzelius.

Düsseldorf.

Uddrag af aarsberetning for 1903 fra konsul P. F. Cretschmar, dateret 25de november 1904.

Jernmalm. Tysklands indførsel af fremmed jernmalm i de 4 sidste aar beløb sig til:

1900	4 107 840	tons	til en værdi af	75.18 mill. mark
1901	4 370 022	„	—„—	- 69.7 —„—
1902	3 957 403	„	—„—	- 59.23 —„—
1903	5 225 336	„	—„—	- 80.27 —„—

Deraf kom fra Sverige:

	Tons.	Værdi.
1900 .	1 437 555	26.59 mill. mark.
1901 .	1 477 124	23.63 —„—
1902 .	1 144 006	17.16 —„—
1903 .	1 434 654	22.95 —„—

Fra Spanien:

	Tons.	Værdi.
1900 .	1 848 529	35.12 mill. mark
1901 .	2 136 557	35.25 —„—
1902 .	1 918 003	28.77 —„—
1903 .	2 491 424	37.37 —„—

Af ovenstaaende opgave fremgaar, at den samlede indførsel (i forbindelse med den voldsomme forøgelse i rujernproduktionen) er steget, fremdeles at Spanien indtager første plads, ogsaa hvad stigningens størrelse angaar, og at Sverige afsatte jernmalm til Tyskland for nær 5 mill. mk. mere i aaret 1903 end det foregaaende aar. Af lande, der leverer Tyskland ringere mængder jernmalm, saa Østerrige sin udførsel til Tyskland synke noget, medens Belgiens og Frankriges steg. Indførselen af malme fra Algier og Britisk Nordamerika er gaaet ned; derimod er det paafaldende, at Rusland, der hidtil kun har sendt Tyskland lidet malm, i aaret 1903 møder op med en pludselig stigning. Den tyske malmindførsel fra Rusland beløb sig i aaret 1902 til kun 52 758 tons til en værdi af ikke fuldt 1 mill. mk. (976 000 mk.); i aaret 1903 er den pludselig steget til 220 197 tons til en værdi af 4 184 000 mk.

Til bedømmelse af ovenstaaende zifre kan tilføies, at Tysklands egen produktion af jernmalm i aaret 1902 (senere opgave foreligger ikke) var 17.9 mill. tons værd 65.7 mill. mk. Udførselen beløber sig til kun ca. 3 mill. tons og gaar hovedsagelig til Belgien og Frankrige.

Den i juli 1903 aabnede Ofotenbane ofrer man her adskillig interesse. Ved denne bane bliver malmene fra det berømte Gellivarejernmalmfelt og navnlig ogsaa Kiruna-malmene gjort lettere tilgjængelige for trafiken, og man regner paa, at ogsaa de rhinske masovne vil drage nytte heraf. Indførselen af svensk jernmalm til Tyskland, der i det forløbne aar atter har hævet sig fra den tidligere nedgang, turde herefter udvikle sig endnu videre. Den var fra 1 477 124 tons eller 23 634 000 mk. i aaret 1901 sunket til 1 144 006 tons eller 17 160 000 mk. i aaret 1902, men steg i aaret 1903 atter til 1 434 654 tons eller 22 954 000 mk. Den kolossale tilvækst i den tyske rujernproduktion, der i aaret 1903 beløb sig til 10 018 000 tons (mod kun 8 530 000 tons det foregaaende aar) og saaledes endog er større end Storbritanniens (8 952 000 tons) og kun staar tilbage for de Forenede Staters (18 298 000 tons), betinger en sterkt stigende indførsel af jernmalm. I industrikredse her ved Rhinen udtaler man sig enstemmig i retning af, at de svenske malmfelter i fremtrædende grad er kaldet til at dække dette behov. Hidtil har Spanien taget løvens part, ikke alene af indførselen, men ogsaa af stigningen i indførselen, og heri ligger en sterk spore til at forøge produktionen i det nordlige Skandinavien. Medens nemlig i aaret 1903 den samlede indførsel af jernmalm til Tyskland var steget fra 3.96 mill. tons eller 59.2 mill. mk. til 5.23 mill. tons eller 80.17 mill. mk., steg den paa Spanien faldende part fra 1.92 mill. tons eller 28.77 mill. mk. til 2.49 mill. tons eller 37.37 mill. mk. De tyske malme har som bekjendt ingen meget høi jerngehalt og kan delvis ogsaa paa grund af felternes ugunstige beliggenhed, resp. fragtomkostninger ikke nyttiggjøres for masovnene. Malmene fra Algier kommer paa grund af sin ringe fosforholdighed ikke saa meget i betragtning; denne indførsel er endog i aaret 1903 gaaet ned fra 113 528 tons, eller 1.8 mill. mk. til 101 446 tons, eller 1.6 mill. mk. Derimod tiltager efterspørgselen efter jernmalme fra det nordlige Skandinavien paa grund af disse malmes høie fosforgehalt stadig mere og mere, idet Thomasmethoden ved staaludvindingen stadig vinder større terræn. Et stort antal af de tyske masovne er saaledes beliggende, at forsyning af svensk malm er af den aller største vigtighed for dem, og man haaber her paa, at de store magnetjernleier deroppe paa det nærmeste i hele sin udstrækning maa kunne stilles til disposition for udførselen, da man foreløbig holder smeltning paa selve udvindingsstedet for udelukket paa grund af vanskeligheden ved at skaffe koks. Man tror her, at der fra Kiruna-

gruberne, hvis malmleier man anslaar til $^1/_4$ milliard tons, over Narvik vil kunne skibes aarlig mindst $1^1/_2$ million tons, og man regner ogsaa med de malmmængder, der kan udskibes over Luleå og over Oxelösund. Hamburg—Amerika-linjen skal allerede have indrettet sig særlig for transport af disse malmmængder. Af de svenske grubeselskabers sammenslutning til et syndikat venter man sig her en ikke uvæsentlig fordyrelse af produktet. Fra Ruhrort er der udgaaet opfordring til at gjøre front mod saadanne prisforhøielser; det er rigtignok ikke at vente, at denne følge af de svenske jerngrubers sammenslutning skal vise sig umiddelbart, da de rhinsk-westfalske jernverker allerede havde sikret sit behov dækket for en længere række af aar. Imidlertid er markedet for fosforholdige malme blevet fastere, medens dog priserne for jern- og manganmalm i almindelighed er gaaet tilbage mod det foregaaende aar, og denne foreteelse tilskrives de svenske grubers sammenslutning Paa grund heraf opfordrer Ruhrorts handelskammer de tyske rujernproducenter direkte til at holde sig mest mulig uafhængig af de svenske leverandører. I dette øiemed skal der arbeides for, at statsjernbaneforvaltningen nedsætter fragten end yderligere med 12 mark pr. waggon à 10 tons for minette (den hovedsagelig i Luxemburg og de tilstødende tyske distrikter forekommende art af jernmalm); dette vilde muliggjøre, at der kunde bruges omtrent tre gange saa meget af denne malm som hidtil.

Solingens skruefabrikanter klager over tilbagegang i udførselen; exporten var tidligere, siger man, betydelig til Sverige, Østerrige, Italien, Spanien og andre lande, men er nu først paa grund af de høie toldsatser, dernæst som følge af oprettelse af fabriker i udlandet gaaet meget tilbage. Trods disse klager maa dog ikke Solingerindustriens exportevne underkjendes; dette fremgaar tydelig af følgende opgave over de fra Solingens distrikt til de Forenede Stater udførte knivsmedvarer: i aaret 1900 for 4 609 600 mk., i aaret 1901 for 5 011 500 mk., i aaret 1902 for 4 896 917 mk. og i aaret 1903 for 5 619 135 mk.; udførselen viser altsaa efter en forbigaaende ubetydelig tilbagegang atter en betragtelig tilvækst.

Jern og staal. Tysklands rujernproduktion er i det forløbne aar atter steget voldsomt, og den har for første gang overgaaet Englands. Rujernsudvindingen var i de tre sidste aar (i 1 000 tons):

	1901.	1902.	1903.
I Tyskland	7 880	8 530	10 018
- Storbritannien . . .	8 056	8 819	8 952
- de Forenede Stater .	16 133	18 107	18 298
- Sverige	528	538	490
- Belgien	768	1 069	1 217
- Frankrige	2 389	2 405	2 828
- Rusland	2 830	2 504	2 440

Forholdsvis er altsaa ikke i noget land, ikke engang i de Forenede Stater, rujernproduktionen steget saaledes som i Tyskland, om det end bør bemerkes, at de Forenede Staters produktion er omtrent saa stor som Tysklands og Storbritanniens tilsammen. For blot 10 aar siden producerede Tyskland 4.99 mill. tons, Storbritannien 7.09 mill. tons og de Forenede Stater 7.24 mill. tons. Paa de enkelte jernsorter fordelte den tyske rujernproduktion sig saaledes i aaret 1903: Støberi-rujern 1 798 773 tons (mod 1 619 275 tons det foregaaande aar), deraf faldt paa Rhinland-Westfalen 47.3 pct.; Bessemer-

rujern 446 701 tons (mod 387 334 i 1902), hvoraf paa Rhinland-Westfalen 47.3 pct.; Thomas-rujern 6 277 777 tons (mod 5 189 501), hvoraf paa Rhinland-Westfalen 38.9 pct.; staal-rujern, speil-rujern og puddel-rujern 1 562 383 tons (mod 1 206 550), hvoraf paa Rhinland-Westfalen 27.3 pct.

Af den samlede tyske rujernproduktion faldt alene paa Rhinland-Westfalen 39.6 pct., altsaa den uhyre mængde af i rund sum 4 mill. tons. Indførselen af rujern har under saadanne omstændigheder været minimal; den er dog, medens den de to foregaaende aar var sunket overordentlig, i aaret 1903 atter gaaet en smule op, nemlig fra 143 000 til 158 000 tons. Udførselen af rujern steg 20.4 pct., nemlig fra 347 256 tons til 418 072 tons. I hvilken grad Tysklands udførsel af jern og jernfabrikater i de sidste aar er steget, viser følgende opgave:

1900.	1901.	1902.	1903.
1.55 mill. tons	2.35 mill. tons	3.31 mill. tons	3.48 mill. tons

Amerika optog vistnok mere rujern, men ikke halvstoffe og jernbanematerialier i forøget grad, saa den samlede udførsel derhen af jern gik tilbage fra 313 000 tons i aaret 1902 til 296 000 tons; derimod steg udførselen til England fra 817 000 tons til 836 000 tons.

Særdeles interessant og for alle lande, der for øieblikket er beskjæftiget med store toldpolitiske problemer, værd at merke er den dom, som den ovenomtalte udvikling af rujernproduktionen i de forskjellige lande er gjenstand for fra handelspolitisk synspunkt. Det fremholdes, at denne udvikling tydelig fremhæver beskyttelsestoldsystemets fordele fremfor frihandelen. Netop de lande, der har beskyttet det indenlandske arbeide og trods betydelig tilvækst i befolkningen har sørget for stadig anledning til arbeide og afsætning inden landet, har gjort glimrende fremskridt i rujernproduktionen, medens England, der i modsætning til det europæiske fastlands stater og til de Forenede Stater i Nordamerika har holdt haardnakket fast ved den ensidige frihandels system, er blevet skjøvet i den grad i baggrunden, at dets andel i verdens samlede rujernproduktion siden aaret 1871 er gaaet ned fra 55.2 til 19.3 pct.

Ogsaa i staalproduktionen er England som bekjendt slaaet af Tyskland. Medens England i aaret 1900 fremstillede $5^1/_6$ mill. tons staal og i aaret 1902 kun $5^1/_4$ mill. tons, steg den tyske produktion i de samme aar fra $6^3/_4$ til 8 mill. tons. Amerika gaar med $15^1/_2$ mill. tons ogsaa her i spidsen.

Stenkul. Stenkulindustrien er for Tyskland overhovedet og særlig for Rhinprovinsen og Westfalen en af de vigtigste industrigrene. Af alle jordens lande indtager Tyskland med hensyn til kuludvinding tredie plads, og mere end halvparten af de tyske kul udvindes i distriktet Dortmund. Den samlede stenkul- og brunkuludvinding beløb sig til:

	I aaret 1903	mod	i aaret 1893.
I de Forenede Stater.	323.7 mill. tons		165.4 mill. tons
- Storbritannien og Irland	234.0 „ „		167.0 „ „
- Tyskland	162.3 „ „		95.4 „ „

Den tyske produktion bestod af 116.67 mill. tons stenkul og 45.7 mill. tons brunkul. For 10 aar siden var udvindingen af stenkul 73 852 000 tons og af

brunkul 21 574 000 tons. Heraf ser man, at brunkuludvindingen har tiltaget forholdsvis sterkere end stenkuludvindingen. Af stenkul udvandtes:

	1902.	1903.	Stigning.
I hele det tyske rige . .	107.44 mill. tons	116.66 mill. tons	8.6 pct.
- distriktet Dortmund .	58.04 „ „	64.69 „ „	11.5 „

I endnu sterkere grad er koksproduktionen steget, nemlig i hele Tyskland fra 9.2 mill. tons til 11.5 mill. tons og i distriktet Dortmund fra 8.06 til 10.15 mill. tons, eller 25 pct. Det indenlandske forbrug af kul var 106.04 mill. tons, mod 97.8 mill. tons det foregaaende aar, forbruget af koks 9.42 mod 7.38 mill. tons, altsaa en stigning for kullenes vedkommende af 8.5 pct. og for koksens endog 27.6 pct. Ca. 80 pct. af koksen forbruges af masovnene ved jernproduktionen, og heraf fremgaar, at merforbruget af kul, ligesom det i almindelighed er et bevis for industriens gunstige stilling overhovedet, i særdeleshed maa tilskrives et opsving i jernindustrien.

Stabiliteten i den tyske kulindustris forholde er nu sikret ved fornyelsen af det rhinsk-westfalske kulsyndikat.

Nævnes maa det, at baade kulindførselen og navnlig kuludførselen er steget. Indførselen var i aaret 1903 6.77 mill. tons mod 6.42 mill. tons det foregaaende aar, udførselen 17.39 mill. tons mod 16.1 mill. tons i aaret 1902, altsaa en stigning af henholdsvis 5.3 pct. og 8 pct. Udførselen forøgedes særlig til Holland, Belgien, Frankrige, Østerrige-Ungarn og Schweiz. Hvad kulexporten til nordiske havne angaar, klages der over, at kulfragterne fra England til disse havne fremdeles stod lavt, og at det saaledes under den skjærpede konkurrence med de engelske kul faldt vanskeligt at øge afsætningen til det nævnte marked. Ogsaa selve kulpriserne gik i aarets løb paa grund af de lave fragter tilbage i England, saa at de tyske exportører mangengang kun under store vanskeligheder kunde bringe forretninger istand. Men alt i alt lykkedes det dog — og dette konstaterer de interesserede firmaer med tilfredshed — ogsaa paa dette omstridte omraade at skaffe den tyske produktion forøget andel i markedets forsyning.

Trælast. Sverige er som bekjendt hovedsagelig sterkt interesseret i den tyske indførsel af skaaren last. Siden aaret 1902 er atter Tysklands indførsel af skaaren last fra Sverige steget, nemlig til 452 044 tons til en værdi af 28 029 000 mark (fra 439 678 tons værd 26 381 000 mark i aaret 1902). Fra Østerrige kom 480 265 tons skaaren last til en værdi af 28.3 mill. mk. Stor er ogsaa indførselen fra de Forenede Stater: 316 583 tons (26.9 mill. mk.), fra Rusland: 234 513 tons (13 314 000 mk.), fra Finland: 145 103 tons (8 706 000 mk.). Da den samlede indførsel beløb sig til 1 729 528 tons (111 402 000 mk.), falder altsaa paa Sverige, som det i det store hele taget ogsaa tidligere har været tilfældet, omtrent en fjerdedel af Tysklands indførsel.

Desuden deltager Sverige i indførselen af „bygge- og gavntræ, hugget paalangs". Af Tysklands indførsel af denne artikel falder langt mere end halvparten paa Rusland og Finland, omtrent en trediedel paa Østerrige-Ungarn og kun en tiendedel paa Sverige. Den svenske indførsel er dog steget fra det foregaaende aar, men rigtignok betydelig mere i mængde end i værdi, altsaa paa bekostning af de opnaaede priser; der indførtes 53 546 tons (2 517 000 mk.) mod 46 689 tons (2 336 000 mk.) i aaret 1902. Af den samlede indførsel, 524 617 tons værd 25 241 000 mk., falder paa Rusland 274 790 tons (12.8 mill. mk.), paa Finland 27 513 tons (1.29 mill. mk.) og paa Østerrige-Ungarn 156 504 tons (7.27 mill. mk.).

Værdien af svensk trælast, indført til Tyskland, beløber sig altsaa ifølge ovenstaaende opgaver til ca. 30 mill. mk. om aaret, hvilket vil sige mere end den halve værdi af den svenske skogdrifts produkter (i et fagblad findes denne angivet til ca. 50 mill. kroner).

Behovet for nordisk kantsaget last gaar tilbage; det forbruges navnlig af de store, fra Sydtyskland kommende forsyninger. Forretningsgangen var imidlertid i det store hele taget tilfredsstillende.

Svenske døre. Omsætningen af færdige døre af svensk oprindelse var noget livligere i konsulatdistriktet end det foregaaende aar; dog er det tvilsomt, om det endelige resultat vil blive bedre, da exportørerne fremdeles kun kan sælge med ringe gevinst. Som følge af arbeidsstreiken i Sverige var det vanskeligt at indføre døre i tilstrækkelig mængde, og der maatte indrømmes de svenske sælgere store prisforhøielser, der ved salg her ikke kunde tilstrækkelig dækkes. Men den svenske konkurrence er endnu sterk nok til at gjøre den indenlandske fabrikation mindre lønnende. Den toldforhøielse, man har i udsigt, af ca. mk. 1.30 for døre, vil efter fagmænds anskuelse ikke være istand til at trænge den svenske konkurrence tilbage. Efterspørgselen efter døre vil i den nærmeste fremtid antagelig blive livlig.

Træmasse og cellulose. Tysklands samlede indførsel af cellulose og andre fiberstoffe beløb sig i aaret 1903 til 27 520 tons til en værdi af 4.9 mill. mk. Deraf faldt 11410 tons (1.88 mill. mk.) paa de forenede riger, hvoraf atter 3 979 tons (657 000 mk.) paa Norge og 7 431 tons (1 226 000 mk.) paa Sverige. Derhos var indførselen fra Østerrige-Ungarn meget betydelig, nemlig 9 506 tons til en værdi af 1 901 000 mk.

Tysklands udførsel af cellulose er forøvrigt større end dets indførsel. I aaret 1903 udførtes 66 486 tons til en værdi af 13.3 mill. mk. Af kjøberne staar Frankrige som nr. 1 med 16 462 tons (3.3 mill. mk.), dernæst kommer Belgien, Storbritannien, Nederlandene, med sin fra gammel tid af berømte papirfabrikation, og Italien.

De tyske cellulosefrabriker beretter tildels om en tilfredsstillende forretningsgang, idetmindste i anden halvdel af aaret 1903. Priserne var endnu daarlige, men afsætningen var større, og det lykkedes ved indkjøb af raamateriale at opnaa enkelte besparelser. Rigtignok steg mod aarets slutning atter priserne paa træ, men klorkalk-, kul- og svovlpriserne var gunstigere. Den livligere afsætning tilskrives en forbedret forretningsgang i papirfabrikationen og desuden en gjenoplivelse af industri, handel og samfærdsel i det hele. Desuden blev det ved stigende efterspørgsel fra Nordamerika muligt at udsælge de indenlandske lagere. I Nordamerika, hvor fremstillingen af materiale for papirfabrikationen er helt og holdent bundet til udnyttelsen af vandfaldene, var der dels paa grund af tørke, dels som følge af sterk kulde indtraadt en betydelig stansning i denne fabrikation. Kanada havde her kunnet træde hjælpende til, men i dette land var netop i aaret 1903 en række cellulosefabriker ved betalingsvanskeligheder tvunget til at nedlægge arbeidet. Fra en kant antages det endog, at den i Amerika drevne rovhugst allerede i den grad har ødelagt de for fabrikationen gunstig beliggende skovstrækninger, at de i Atlanterhavskystens nærhed beliggende papirfabriker ogsaa videre frem vil blive nødsaget til at forsyne sig med europæisk træmasse for papirfabrikationen. Men forretningsgangen i Tyskland var forskjellig i de forskjellige distrikter. Den i kredsen Solingen beliggende træmassefabrik har i slutningen af aaret 1903 indstillet sin drift. Det gjøres gjældende, at den skandinaviske konkurrance og trykpapirfabrikerne dikterer saa lave priser, at kun fabrikanlæg med overordentlig stor vandkraft endnu kan holde det

gaaende. Da ogsaa priserne for træ stadig stiger, saa er der for anlæg af middels størrelse, siger man, kun ved forhøiet toldbeskyttelse haab om at opnaa nogen større levedygtighed.

De papirfabriker, der fremstiller halvstoffe af klude, klager over, at anvendelsen af dette halvstof i indlandet vanskeliggjøres ved ugunstige jernbanefragtsatser. Derved lettes konkurrancen i høi grad for de øvrige papirstoffabriker (træmasse, cellulose, halvmasse), da disse er begunstiget med billigere tarifer.

Fra cellulosefabrikernes side gjøres der opmerksom paa, at brugen af „pergamentpapir" tiltager sterkt; hermed forstaaes det for fedt ugjennemtrængelige papir, der anvendes i store masser som smørbrødpapir, som indpakningspapir i delikatesseforretninger, ved pakning af alleslags levnetsmidler i stort og i smaat. Denne slags papir fremstilles næsten udelukkende træfrit og kan paa grund af sin faste beskaffenhed, den med dets anvendelse forbundne renlighed og de sanitære fordele glæde sig ved publikums stigende yndest. Forøvrigt blev en „salgsforening" for pergamentpapir i midten af aaret 1903 sprængt ved den tiltagende udenlanske konkurrance.

Enkelte cellulosefabriker i dette distrikt klager sterkt over den udenlandske konkurrance. Da cellulosen kun nyder en ringe toldbeskyttelse, maa, mener man, enten tolden paa dette fabrikat forhøies tilstrækkelig, eller tolden paa klorkalk maa reduceres. Den nuværende told paa klorkalk er nemlig saa høi, at den gjør det umuligt at forsyne sig med dette materiale fra udlandet, og de udenlandske cellulosefabriker erholder endog tildels, saa paastaar man, sin klorkalk fra tyske kemiske fabriker til billigere priser end Tyskland selv.

Papir og pap. Papirfabrikerne i dette konsulatdistrikt havde i aaret 1903 i almindelighed god sysselsættelse. Priserne var, navnlig for trykpapir, men ogsaa for pakpapir og pap, utilfredsstillende, for finere papirsorter derimod tilfredsstillende. Enkelte papirfabriker klager over mangel paa beskjæftigelse. Papfabrikerne er for en del tilfredse med forretningsgangen, men klager over konkurrancen udefra. Hvad træ- og læderpap- (brun træpap) industriens ugunstige stilling angaar, da tilskrives denne navnlig den udenlandske konkurrance, og først og fremst lægges skylden paa trykkende indførsel fra Skandinavien, Finland og Østerrige. Disse landes fabriker, der arbeider med billig vandkraft, har faste salgsforeninger og kaster sin overproduktion af pap — saa siger man — med forkjærlighed ind paa det tyske marked, for derved at holde priserne høie i de lande, der selv producerer lidet eller intet, som f. ex. England, Frankrige, Italien og Spanien. Disse forholde har medført en prisnedgang for de tyske fabriker af 15—20 pct. Dertil kommer, at de industrier, der anvender pap, ligeledes havde at kjæmpe med en ugunstig forretningsgang, saa at en indskrænkning i behovet indtraadte. I den store vandmængde i aarene 1902 og 1903 laa der desuden for fabrikerne, der jo næsten udelukkende arbeider med vandkraft, en fristelse til at forøge produktionen, saa at det nu falder vanskeligt at faa solgt ud de ophobede lagere, og produktionsindskrænkninger er nødvendige. Som en yderligere trykkende omstændighed traadte ogsaa prisstigningen paa raastoffet til. Dette er næsten udelukkende granved; prisen paa denne vare er i de sidste aar steget ca. 20 pct. og er hidindtil endnu ikke sunket synderlig under dette niveau.

Sten. Sverige hævdede ogsaa i aaret 1903 sin stilling blandt de i Tysklands stenindførsel deltagende lande, idet det atter leverede halvdelen af det indførte materiale. Indførselen fra Sverige er derhos steget noget mod det foregaaende aar, om den end ikke naaede op i høide med aaret 1900. Den beløb sig i aaret 1903 til 450 440 tons til en værdi af 8.8 mill. mk. mod

447 866 tons eller 8.6 mill. mk. i aaret 1902. Den samlede indførsel var 902 546 tons ellsr 17 466 000 mark. Bemerkelsesværdig med hensyn til kvaliteten er den omstændighed, at Tysklands udførsel af sten i *værdi* er endnu større end indførselen, men i *mængde* betydelig mindre. Der udførtes af „sten, raa eller raat tilhuggen," 594 459 tons til en værdl af 19.56 mill. mk. To tredjedele deraf gik, takket være den korte og billige transport Rhinen ned, til det stenfattige Holland. I begyndelsen af aaret 1904 tog indførselen af brolægningssten fra Sverige til Tyskland et betydeligt opsving. Men i almindellghed klages der over, at forretningen i brosten ikke har havt den fart, man havde ventet sig for aaret 1903. By- og andre kommuner befandt sig fremdeles ikke i den stilling, at de fandt at kunne paaføre sig extraordinære udgifter ved gade- og veibygning; navnlig var efterspørgsselen efter de bedre stensorter ringe og priserne stadig trykkede, medens ringere sorter var mere efterspurgt. Ogsaa den i Rhinlandene temmelig udviklede basaltstenindustri klager over nødvendigheden af at slaa priserne ned for i det hele at sikre sig den til bedriftens vedligehold nødvendige afsætning. Der forlanges en udstrakt beskyttelsestold mod udlandets konkurrance, navnlig Belgiens. Der er ogsaa i aarets løb indledet underhandlinger for dannelse af en prisforening. De med salg af marmor og granit fra ind- og udland beskjæftigede firmaer klager over træg afsætning; de indenlandske marmorbrud ønsker forhøiede toldsatser.

Cement. Den rhinsk-westfalske cementindustris stilling var heller ikke i aaret 1903 god. Afsætningen tiltog noget, særlig i aarets anden halvdel, men de lave priser gjorde det for de fleste fabriker umuligt at uddele tilfredsstillende dividende, mange arbeidede med tab, og beskjæftigelsesgraden oversteg for det meste ikke 75 pct. Mod slutningen af aaret sluttede de sydtyske fabriker, der havde forenet sig til et syndikat, karteloverenskomster med de rhinsk-westfalske og de nordtyske fabriker, hvilket havde en heldig indflydelse paa prisdannelsen. Den straks i begyndelsen af aaret 1904 udbrudte krig mellem Rusland og Japan formørkede atter udsigterne, idet den for et længere tidsrum har berøvet de nordtyske fabriker, der væsentlig er henvist til udførsel, et vigtigt afsætningsfelt. Ogsaa i denne branche gjør fordringen paa forhøiet toldbeskyttelse sig gjældende, særlig ligeoverfor produkter fra Schweiz og Østerrige. Cementindustrien lover sig meget af gjennemførelsen af det i det preussiske deputeretkammer under behandling værende regjeringsforelæg angaaende udførelsen af store kanalanlæg i hele Nordtyskland (her skal blot nævnes kanalen fra Rhinen til Hannover og skibsfartsleden Berlin – Stettin).

Fiskeben. Som følge af den stadige tilbagegang i hvalfangsten gik ogsaa i dette eistrikt priserne for ægte fiskeben paa grund af mangel paa raavare yderligere op. Derved saa konsumenterne sig foranlediget til i stigende maalestok at anvende de billigere surrogater. Imidlertid begyndte ogsaa priserne for „horn-fiskeben" at stige, da prisen for raa horn steg.

Tran. I det forløbne aar gik priserne for rhinsk olje og bomuldsfrøolje betydelig tilbage. Dette bragte sæbefabrikerne til at indskrænke anvendelsen af tran ved sæbefabrikationen og istedet benytte de ovennævnte oljesorter. Som følge heraf gik priserne for de ringere transorter, navnlig japansk tran, mere end 20 pct. ned. I garveritran og medicintran holdt priserne sig omtrent paa samme niveau, dog var konsumtionen af medicintran paa grund af den overordentlig høie prisstand meget indskrænket. I den sidste tid har enkelte kemiske fabriker begyndt at arbeide for at udvide konsumtionen af levertran,

idet de ved tilsætning af forskjellige substanser, f. ex. æg, søger at fremstille et præparat med behagelig smag og lugt.

Indførselen af tran til Tyskland er i det forløbne aar gaaet tilbage, nemlig til 14 844 tons til en værdi af 5.9 mill. mk., mod 19 038 tons eller 7.2 mill. mk. det foregaaende aar. Tilbagegangen var betydelig fra alle de vigtigere tilførselslande, men hovedsagelig fra Norge. Den tyske tranindførsel var saaledes i de to sidste aar:

	1902.		1903.	
		Værdi.		Værdi.
Fra Storbritannien	2 501 tons	951 000 mk.	1 974 tons	790 000 mk.
„ Japan . .	4 625 „	1 757 000 „	3 488 „	1 395 000 „
„ Norge . . .	9 202 „	3 497 000 „	6 810 „	2 724 000 „

Huder og skind. I indførselen af kalkede og tørrede kalveskind (8 525 tons værd 26.1 mill. mk.) deltog Sverige med 336 tons værd 1 042 000 mk., i indførselen af raa og saltede oksehuder (66 335 tons værd 72.3 mill. mk.) kun med 896 tons værd 852 000 mk. Af Tysklands indførsel af kalveskind kom den største del fra Rusland og Østerrige; behovet af raa oksehuder dækkedes med næsten halvdelen fra Argentina, af kalkede og tørrede oksehuder med mere end en trediedel fra Britisk Indien.

Skotøifabrikationen havde god beskjæftigelse og livlig afsætning, men maatte som følge af overproduktion nøie sig med lave priser og derfor ringe gevinst. Fabrikerne, der ved anvendelse af det med quebracho garvede saalelæder nylig har seet sig istand til at exportere og optræde mod den udenlandske konkurrence, klager over, at ved den høie told, som den nye tyske toldtarif i de indenlandske egeskoves interesse har paalagt quebracho, muligheden af at fabrikere for export atter vil blive dem frataget. Tolden paa quebracho er overhovedet forfeilet, mener de, thi den vil dog ikke forslaa til at holde de udenlandske skofabrikers konkurrence ude, ligesaalidt som den i udsigt stillede told paa skotøi; navnlig gjør amerikanske og italienske firmaer den tyske skotøiindustri stor skade.

Vareomsætningen mellem Norge og Frankrige i aaret 1903.

Skrivelse fra generalkonsulen i Havre, dateret 13de december 1903.

I tilslutning til min aarsberetning for aaret 1903 har jeg den ære at indberette, at ifølge den netop udkomne franske handelsstatistik androg værdien af de fra Norge til Frankrige i aaret 1903 (i „Commerce spécial") indførte varer til 21 918 000 frcs., mod 28 892 000 frcs. i aaret 1902. Værdien af indførselen fra Norge til Frankrige var saaledes i aaret 1903 næsten 7 millioner frcs. mindre end i aaret 1902.

Indførselen fordelte sig i disse to aar paa de forskjellige varegrupper som følger:

	1903. Vegt. Metr. kvintal.	1903. Værdi. Frcs.	1902. Vegt. Metr. kvintal.	1902. Værdi. Frcs.
Træmasse	853 032	12 522 000	1 007 677	17 534 000
Alm. trælast	575 080	3 569 000	822 140	5 267 000
Hvalbarder, ubearbeidede	390	2 262 000	418	2 088 000
Is	354 686	1 064 000	294 211	883 000
Huder, uberedte	3 886	664 000	1 592	413 000
Sælskind, uberedte	543	489 000	286	258 000
Angler*)	3	3 000	10	10 000
Torske- og makrelrogn	9 720	340 000	30 628	1 107 000
Verktøi og metalarbeider	2 690	203 000	—	—
Fiskelim	66	186 000	43	95 000
Fisk, tørret, saltet elle tilberedt paa andre maader	1 550	169 000	1 485	146 000
Sten og jordarter til kunstnerisk og industrielt brug	32 492	102 000	35 518	101 000
Tran	687	74 000	2 199	200 000
Kemiske produkter	3 279	71 000	2 723	54 000
Fartøier til ophugning	1 385 reg.-t.	49 000	—	—
Kobbermalm	—	—	2 453	245 000
Hesteskosøm	—	—	3 071	230 000
Andre artikler	—	151 000	—	261 000
		Frcs. 21 918 000		Frcs. 28 892 000

Værdien af de fra Frankrige til Norge i aaret 1903 (i „Commerce spécial") udførte varer var 6 787 000 frcs., mod 5 404 000 frcs. i aaret 1902, eller frcs. 1 383 000 mere i aaret 1903.

De vigtigste udførselsartikler var:

	Værdi i frcs.		Værdi i frcs.
Jernskibe (6 755 reg.-t.)	1 689 000	Tøndebaand	690 000
Kanoner og lavetter	831 000	Vin	685 000
Brændevin, spiritus og likører	739 000	Projektiler til skydevaaben	465 900

*) I «Commerce général» indførtes i aaret 1903 angler til en værdi af 375 000 frcs., imod 338 000 frcs. i aaret 1902.

Handelsomsætningen med Finland i aaret 1903.

Generalkonsulatet i Helsingfors indberetter følgende:

I generalkonsulatets aarsberetning for aaret 1903 findes indtaget forskjellige af den finske toldstyrelse i sin tid offentliggjorte provisoriske opgaver vedkommende Finlands handelsomsætning med udlandet i nævnte aar samt særlig angaaende dette lands import fra og export til Norge og Sverige, i hvilken sidstnævnte henseende dog blot varekvantiteten, men ikke varernes værdi kunde angives af generalkonsulatet.

Den nu udgivne handelsstatistik for aaret 1903 kompletterer i væsentlig grad de nysnævnte opgaver. Der oplyses bl. a., at værdien af Finlands vareudveksling med Sverige, udtrykt i mill. fmk., i aaret 1903 opgik til 19.4 mod 17.2 i aaret 1902. Af førstnævnte beløb omfatter 11.2 importen og 8.2 exporten, medens de tilsvarende zifre for aaret 1902 er resp. 10.8 og 6.4. Der var saaledes forøgelse saavel i exporten til som i importen fra Sverige.

Forholdet stiller sig anderledes for Norges vedkommende, idet totalværdien, i mill. fmk., af Finlands vareudveksling med Norge, som ifølge nævnte statistik i aaret 1902 beløb sig til 1.5, i aaret 1903 gik ned til 0.7. Importen hertil reduceredes fra 1.3 til 0.7 og exporten herfra fra 0.2 til 0.05 (0.048 295).

Blandt andre europæiske lande, som findes specificerede i statistikens „Almänna öfversikt", synes, foruden Norge, Belgien at være det eneste land, hvis handelsforbindelser med Finland udviser en tilbagegang i det tidsrum, hvorom talen er. Ellers merkes over hele linjen en mere eller mindre betydelig forøgelse i vareomsætningen. Merkbar er i særdeleshed stigningen af importen fra Tyskland.

Guatemala.

Den norske og svenske skibsfart paa Centralamerika i aaret 1903. Til republiken Guatemala ankom i aaret 1903 intet norsk eller svensk skib. Med hensyn til republiken Honduras har vicekonsulen i Amapala indberettet, at intet norsk eller svensk skib anløb denne havn. Hvad republikens havne ved Atlanterhavet angaar, har generalkonsulatet ingen oplysning kunnet erholde om anløb af norske eller svenske skibe, da der dersteds ikke er oprettet noget vicekonsulat. For republiken Nicaraguas vedkommende har vicekonsulen i Corinto indberettet, at der til denne havn kun ankom et norsk skib, der søgte nødhavn. Fra vicekonsulen i Bluefields foreligger følgende opgave: Ankomne norske skibe: 118 dr. 46 968 tons (samtlige dampskibe), hvoraf med ladning 76 dr. 29 675 tons og i ballast 42 dr. 17 293 tons; afgaaede norske skibe 120 dr. 47 776 tons (samtlige dampskibe), hvoraf med ladning 118 dr. 46 757 tons og i ballast 2 dr. 1 019 tons. Med hensyn til republiken Costarica har vicekonsulen i Port Limon indberettet, at der til denne havn ankom 101 norske skibe dr. 87 924 tons.

Erlagte konsulatafgifter ved vicekonsulatet i Bluefields $ 404.50, ved vicekonsulatet i Port Limon $ 579.77.

Expeditionsafgifter ved vicekonsulatet i Bluefields i norske sager $ 15.00.

Willemstad, Curaçao.

Den norske og svenske skibsfart i aaret 1903. Willemstad besøgtes i aaret 1903 af 8 norske dampskibe dr. 6 824 tons, hvilke samtlige ankom og afgik med ladning.

Af svenske skibe ankom 2 dr. 738 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe fl. 217.25, af svenske skibe fl. 31.33; ialt fl. 248.58.

Belize, Britisk Honduras.

Den norske og svenske skibsfart i aaret 1903. Til Belize ankom i aaret 1903 80 norske skibe dr. 45 260 tons (hvoraf 8 seilskibe dr. 3 094 tons), samtlige i ballast; 9 skibe dr. 2 567 tons afgik i ballast, de øvrige med ladning.

Af svenske skibe ankom i aaret 1903 til Belize 3 dr. 1 312 tons.

Tripoli.

Den norske og svenske skibsfart i aaret 1903. Der ankom i aaret 1903 til Tripoli i ballast 3 norske skibe (samtlige dampskibe) dr. 3 117 tons, hvilke alle afgik med ladning, bestaaende for to skibes vedkommende af esparto og for det tredies vedkommende af byg. Et norsk skib dr. 974 tons anløb for ordre.

Af svenske skibe ankom 2 dr 2 890 tons.

Erlagte konsulatafgifter af norske skibe £ 7. 5. 5, af svenske skibe £ 10. 3. 9.

Indhold: **Algier** s. 844. — **Belize, Britisk Honduras** s. 864. — **Düsseldorf** s. 853. — **Guatemala** s. 863. — **Handelsomsætningen med Finland i aaret 1903** s. 863. — **Kapstaden** s. 833. — **Tripoli** s. 864. — **Vareomsætningen mellem Norge og Frankrige i aaret 1903** s. 861. — **Venedig** s. 841. — **Willemstad, Curaçao** s. 864.

Johannes Bjørnstads bogtrykkeri.